BIBLIOTECA NAZIONALE VITT. EMANUELE
13
13 B
30 H

4°

13. 6. d. 29

111 Bh

4. B. 8.

AVREVM REPERTORIVM DE TESTIBVS IN MATERIIS CIVILIBVS ET CRIMINALIBVS TITVLORVM

ordine digeſtum & ordinatum.

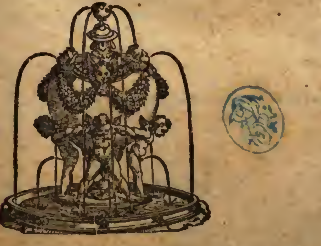
A D. Joanne Maria Monticello de Bobio Juriſc. Clariſſimo.

Omnibus in foro verſantibus apprime neceſſarium.

Nunc primum in lucem editum.

Acceſſit eiuſdem praxis criminalis regulis xx. congeſta legentibus non iniucunda, cum materiarum locorumq; inſignium Indice locupletiſſimo.

CVM PRIVILEGIIS.

VENETIIS, MDLXXV.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA

INDEX TITVLORVM REPERTORII IN MATERIA TESTIVM IN CIVILIBVS.

TESTIS uerbum quid ſignificet, & quid a teſtimonio differat 1
Teſtes ſynodales qui, & de eorum officio 2
Teſtes ſacramentarij, & irregulares, et certi prolati 3
Teſtis an ueniat appellatione inſtrumẽtorum, uel documentorum 4
Teſtes & inſtrumenta an parem habeãt uim 4
Teſtes an omnia poſſint probare, & de teſtium ſecuritate 5
Teſtes quibus caſibus non ſint neceſſarij 5
Teſtes, qui eſſe poſſint 6
Teſtes, qui eſſe non poſſint 8

A

Abbas 9
Accuſator 9
Accuſatus de crimine 9
Actor in cauſa 10
Actor tutoris 10
Adhærens appellationi 10
Adminiſtrator 10
Aduocatus 10
Adulter 11
Agnatus 11
Affinis 11
Amaſius 11
Amicus 11
Angarij 12
Apoſtata 12
Arbiter 12
Arbitratores 13
Artem ſcenicam exercentes 13
Aſcriptitius 13
Aſcendentes pro deſcendentibus, uel è contra 13
Aſſeſſor 13
Auxiliator criminoſi 13

B

Bannitus 13
Baſtardus 14
Blaſphemi 14
Birruarius 14

C

Canonicus pro Canonico, uel Capellano 14
Carceratus 14
Cæcus 15
Cedens pro ceſſionario 15
Chriſtianus contra Iudæum 15
Clericus 15
Cohabitans 16
Collator beneficij 16
Colonus pro Domino 16
Compatriota 16

Compater 16
Concubina 17
Concubinarius 17
Conductor 17
Confeſſor 17
Confratres eiuſdem Eccleſiæ 17
Conſanguineus 17
Conſindicus 19
Conſors pro conſorte 19
Conſpirator 19
Conuerſus in cauſa Monaſterij 20
Corruptus 20
Creditor in cauſa debitoris 21
Criminoſus 21
Criminis particeps uel ſocius 24
Corpore uitiatus 25
Correus 26
Cubicularius in cauſa Domini 26

D

Damnatus furti 26
Damnatus in iudicio 26
Debitor p̃ creditore, uel fideiuſſore 26
Denunciator contra denunciantem 26
Delegans in cauſa delegata 26
Dignitate ob turpitudinẽ priuatus 26
Diſcipulus pro Magiſtro 26
Doctor in cauſa ſcholaris 26
Domeſtici 27
Dominus pro ſubdito 29
Donans pro donatario 29
Dotem qui dedit, uel promiſit 30

E

Ebrius 30
Emphiteuta 30
Epiſcopus 30
Excommunicatus 30
Executor teſtamenti 31

F

Fachini 31
Falliti 31
Falſarius 31
Familiaris 34
Facilis 35
Famulus 35
Fœmina 36
Fœmina in quibus caſibus 36
Frater 36
Fratres minores, & mendicantes 37
Fideiuſſor 37
Fideicommiſſarius uniuerſalis 38
Filius pro patre 38

H

Hæreticus 38
Hermafroditus 38
Homicida 38

I

Ignotus 39
Impubes 39
Infamis 39
Infidelis 42
Inimicus 42
Inueſtitor in cauſa feudi 45
Ioculator 45
Iudex 45
Iudæus 46

L

Laborator 47
Laicus contra clericum 47
Legatarius in teſtamento 47
Lenones 47
Leproſus 47
Libertus 47
Litigioſus 48
Litis particeps 48
Locans operas cum periculo uitæ 48
Luſor 48

M

Malæ uita & fama 48

Man-

Mandatarius 49
Mater in cauſa filij 49
Magiſter pro diſcipulo 49
Maritus pro uxore 49
Mediator 49
Mendax 49
Mentecaptus 49
Mercenarius 49
Meretrix 50
Minor annis 50
Monachus 51
Muliebria paſſus 51
Murator 51
Mutus 51

N

Negociorum geſtor 51
Notarius 51
Nuncius 52
Nutrix 52
Nutritor 52

O

Odioſus 52
Operarij 52

P

Papa 52
Pactus de quota litis 52
Pater pro filio 52
Pater ſpiritualis 53
Pares in cauſa feudi 53
Patronus præſentãs pro præſentato 53
Pauper 53
Peccato mortali innodatus 54
Penſionarius 54
Periurus 54
Prælatus in cauſa ſuæ eccleſiæ 55
Presbyter 56
Priuignus 56
Procurator 56
Prodigus 58
Proditor 58
Pro ſe ipſo 58
Proprium factum 60
Proxeneta 60

R

Raptor 61
Redemptor litis 61
Religioſus 61
Rixoſus 61
Ruſticus 61

S

Sacerdos de auditis in confeſſione 62
Seruus 62
Seruitor 62
Similem cauſam habens 62
Sindicus 63
Socer pro genero 63
Socius 63
Stipulatus pro eo, qui ſtipulatus fuit 64
Solicitator 64
Spurius 64
Status quæſtionem patiens 64
Subornator teſtium 64
Subſtitutus pro ſubſtituente 64
Suffraganeus pro Metropolitano 64
Superior de crimine ſubditi 65
Surdus 65
Suſpicioſus 65
Suſpenſus 65

T

Teſtamenti factionem non habens 65
Tutor 65

V

Vagabundus 65
Vaſallus, uel ſubditus in cauſa Dominorum 66
Venditor in cauſa emptoris 66
Vicinus pro uicino 67

Vilis 67
Vir pro uxore 68
Virago 68
Vitioſus 68
Vniuerſitatis teſtes in cauſa uniuerſitatis 68
Vſurarius 71
Vxor pro marito 71
Uxor fratris 71
Vxores duas qui uno tempore accepit 72

ALIA DE TESTIBVS.

INHABILES *teſtes quando admittantur* 73
Numerus & dignitas teſtium defectũ ſupplent 79
Habilis quo tempore debeat eſſe teſtis 82
Grauitas, Idoneitas, Integritas, Legitimitas, & quòd ſint omni exceptione maiores, & optimi teſtes 83
Grauitas, identitas, & integritas teſtis an articulanda, & probanda ſit 86
Aſſerenti teſti eſſe in dignitate, aut eſſe inhabilem, aut habilem, an ſit credẽdum 86
Nominatio teſtium ante productionem an & quando ſit facienda 88
Citari an debeant teſtes ante productionem 88
Productio teſtium debet fieri 91
Produci per quos debeant teſtes 92
Produci coram quo debeant teſtes 92
Produci quando debeant teſtes 93
Produci quando debeant teſtes lite non conteſtata 94
Produci quando debeant teſtes ad perpetuam rei memoriam 97
Productio abſuturorum teſtium 101
Productio teſtium ſenium & ualitudinariorum 102
Productio teſtium quot modis fiat 104
Productio teſtium an poſt terminũ fiat, & facta teneat 107
Productio teſtium publicatis atteſtationibus 108
Productio teſtium poſt didicita teſtificata 113
Productioni teſtium quomodo renuncietur, & de renunciationis & probationis effectu 117
Productio teſtium poſt concluſionem in cauſa 118
Productio teſtium in cauſa appellationis 119
Productio teſtium uariato agendi modo 121
Productio teſtium quomodo 122
Productio teſtium impugnatur 122
Productionis teſtium uaria 123
Iurare debet teſtis, & non iuratus non probat 124
Iurare an debeat teſtis ſuper tota cauſa 129
Iuraſſe teſtem an & quando præſumatur 130
Iurare quo die & tempore debeant teſtes 131
Iurare debet teſtis per ſe, & non per procuratorem 132
Iuramenta & productio teſtium fiunt parte citata 133
Compelluntur teſtes regulariter 135
Cogi non debent teſtes inuiti in aliquibus caſibus 137
Cogendi quando ſint teſtes in cauſa ciuili

uili 139
Cogendi quando ſint teſtes in teſtamento 139
Cogi quando debeant teſtes reprobatorij 139
Cogi an debeant in cauſa ſpirituali 139
Cogi an debeant in cauſa matrimoniali 139
Cogi an debeāt in cauſa uſurarum 140
Cogi an debeant ad conſanguinitatem probandam 140
Cogi an debeāt in cauſa criminali 140
Cogi an debeant in crimine falſi, uel infamia 141
Cogi an debeant in cauſa hæreſis 141
Cogi an debeant in cauſa inquiſitionis 141
Cogi an debeant ad probandam iniuriā illatam clerico 141
Cogi an debeant ad ſententiam excommunicationis probandam 141
Cogi an debeat aduena 141
Cogi an debeat amicus 141
Cogi an debeat aduocatus 142
Canonicus an cogatur 142
Cogatur an clericus 142
Cogi an debeat coniunctus 142
Cogi an debeat deponere contra ſe 142
Cogi an debeat is, qui dicit nil ſcire 142
Cogi an debeat domeſticus 143
Cogi an debeat epiſcopus 143
Cogi an debeant excedentes ætatem ſeptuaginta annorum 143
Cogi an debeat frater contra fratrem 143
Cogi an debeant fratres Prædicatores 143
Gener contra ſocerum 143
Impubes an cogatur 143
Iuſtè ſibi timens 143
Iuramento aſtrictus 144
Laicus 144
Libertus 144
Miles 144
An compellantur omnes iſti.
Procurator 144
Proxeneta 144
Religioſus ſacerdos 144
Senes 144
Socius criminis 145
Viator 145
Vxor 145
Compelli per quos poſſint teſtes ad teſtificandum 145
Compelli quomodo poſſint teſtes 146
Examinatio teſtium per quem facienda 146
Examinandi quo loco ſint teſtes 148
Examinari quo tempore debeant teſtes
Examinatio teſtium quomodo & qualiter fieri debeat 150
Examinatio teſtium debet fieri ſecretè 152
Dictum teſtium debet extensè ſcribi, & an poſſint deponere per relationem alterius iudicis 153
Deponere qualiter debeat teſtis 154
Deponere an poſſit teſtis per ſcripturam, uel procuratorem 157
Deponere quando debeat teſtis in tortura 158
Examinatio teſtium an delegabilis in ciuilibus, & qua de cauſa 162
Examinatio teſtium an ſit delegabilis in criminalibus 163
Examinatio teſtium an ſit committenda 163

Examina-

Examinatio teſtium an ſubdelegari poſſit 164
Examinatoris teſtium officium, & reliqua 165
Reſpōdere an teneatur teſtis interrogatus de crimine, uel inhabilitate 168
Quomodo teſtes extra articulos ſint interrogandi 168
Interrogari an & quando debeant teſtes de cauſa ſcientiæ 170
Interrogari an debeat teſtis neceſſariò de loco & tempore 171
Interrogatus teſtis de rei, uel uerbi diffinitione an reſpondere teneatur 171
Interrogari an debeat teſtis de conſcientia & credulitate, auditu & fama 172
Interrogandi qualiter ſint teſtes ad circunſtantiam 172
Repetitio teſtium quibus caſibus fiat 173
Repetitio teſtiũ quãdo ſit faciẽda 176
Receptio teſtium an poſt publicationem fiat 177
Repetitio teſtium an poſt didicita teſtificata 178
Repetitio teſtium poſt terminum 178
Repetitio teſtium quomodo fiat 180
Repetitionis teſtium uaria 180
Publicari debere depoſitiones teſtium 181
Publicatio teſtium q̃ñ & quando 182
Publicatio teſtium fit parte citata, & ad partis inſtantiam 183
Publicationis teſtium uaria 184
Impugnatio teſtis, quia unicus 185
Impugnatio teſtis, quia ſingularis 191
Singulares teſtes an & quando probent 196
Impugnatur teſtis, quia uarius, uacillans, uel contrarius 200
Concordia teſtium an & quãdo fieri debeat 204
Corrigere an & quando poſſint teſtes dictum ſuum 207
Varius, ac uacillans teſtis, an & quando repellatur 210
Contrarÿ teſtes, an & quando fidem faciant 211
Teſti dicenti in ſecũda depoſitione aliter quàm in prima quando credatur 216
Teſti, qui unũ dicit in iudicio, uel in tortura, & aliud extra quid 218
Impugnatur teſtis, quia non reddit cauſam ſcientiæ, & quando tenetur reddere 221
Depoſitio teſtis ſine redditione cauſæ quando ſufficiat 223
Dictum teſtis pendet a ratione, & quæ ratio debeat eſſe 225
Ratio teſtis de uiſu, quid? 227
Ratio teſtis, quia præſens quid? 230
Ratio teſtis de auditu 231
Ratio teſtis, quia ſenſi, uel tetigi cum manibus 237
Ratio teſtis an ſit idem cum dicto, & quid ſi dicat ſcio, quia ſcio 238
Ratio teſtis quia ſum uicinus 238
Ratio teſtis de auditu 238
Ratio teſtis ab auctoritate. 239
Impugnatur teſtis, quia eius dictum nõ concludit 239
Impugnatur teſtis quia non deponit de rebus ſenſatis 241
Impugnatur teſtis, quia deponit de iure & non de facto 248
Quid ſi teſtis dponit de iudicio ſuo 248

Quid ſi deponit contenta in articulo eſſe uera 243
Quid ſi deponit per uerbum credo 243
Quid ſi deponit per uerbum uidetur, uel ni fallor 247
Quid ſi per uerbum neſcio, uel non recordor 248
Impugnatur teſtis, quia ambiguè, uel obſcurè reſpondit 248
Impugnatur teſtis quia impoſſibilia nõ ueriſimilia 249
Impugnatur teſtis, quia deponit extra articulum 250
Impugnãtur teſtes, quãdo deponũt per unũ præmeditatumq; ſermonẽ 253
Impugnantur quia uerboſè, uel repentinè loquuntur 254
Impugnantur, quia ſpontè, & non coacti 255
Impugnatur, quia non uidit litigantes, uel contrahentes 256
Impugnatur, quia non narrant totum factum 257
Impugnatur, quia examen fuit imperfectum 258
Impugnatur, quia deponit de his, quæ uidit in pueritia, uel pubertate 258
Impugnatur, quia hẽt affectionẽ ad cauſã, quia ſperat cõmodũ, uel dãnũ 258
Impugnatur, quia tractat de ſe exonerando 259
Impugnatur quia corruptus, ſubornatus, inſtructus 259
Expenſæ, uel ſalarium an debeantur teſtibus 262
Impugnatur teſtis, quia in alia cauſa, uel inſtanti examinatus 263
Impugnantur, quia ad alium finem fuerunt examinati 267
Impugnantur, quia nulliter erant examinati 267
Impugnãtur rõne loci & tẽporis 269
Impugnantur, quia non ſunt in numero ſufficienti 272
Impugnatur, quia aſſerit ſe aliter dixiſſe, quàm fuit ſcriptum per notarium 276
Impugnatur quia locutus fuit cũ parte uel promiſit certũ qd teſtificari 277
Impugnatur quia fuit ſemel reprobatus 278
Reprobationis teſtium communia 278
Impugnari poteſt teſtis tam a iudice, quàm a parte, & an in parte tãtum impugnari poſſit 283
Reprobatio teſtium coram quo fieri debeat 284
Obijciẽdum quo tpe ſit cõtra teſtes 284
Impugnari, ut poſſint teſtes an in productione ſit excipiendum de effectu oppoſitæ exceptionis 287
Reprobatio teſtium quotuplex permittatur 289
Obijciendum quomodo ſit contra teſtẽ, & an teſtis exceptionem uel actionẽ habeat contra oppugnatorem 290
Reprobatorij teſtes quot & quales 291
Reprobationis teſtium effectus 292
Puniri qualiter debeant teſtes contrarij, uarij & uacillantes 293
Punitur de falſo teſtis corruptus 295
Punitur de falſo teſtis celans, uel tacẽs ueritatem 295
Falſi tenetur teſtis ſtudioſè reddens malam cauſam ſui dicti, uel obſcurè reſpondens 296
Punitur teſtis quia falſum contra ſe ipſum dixit 297

Teſtis dicens falſum non iuratus, an & qualiter puniatur 297
Teſtis dicẽs falſum extra iudicium uel in iudicio nullo an puniatur 297
Qua pœna debeat puniri teſtis falſus ſuper appendiτijs uel extra articulum 298
Puniri an debeat teſtis falſus, qui non iuuat producentem, uel qui non debuit examinari 299
Puniri an debeat teſtis malitioſè falſum dicens 300
Teſtis obiectione criminis repulſus, an & quando puniatur 300
Excuſandus eſt teſtis ne incidat in falſum 301
Teſtis in cauſa ciuili interrogatus ſi dicat ſe homicidam uel criminoſum, an de tali crimine puniatur 303
Teſtes producens, inſtruens, corrumpẽs, ſubtrahens qua pœna puniatur 303
Pœna teſtis falſi 305
Teſtis falſus, an & quando efficiatur infamis 307
Teſtis, qui non uult teſtificari, uel falſum teſtificatur, punitur in cauſa, & tenetur parti ad intereſſe 308
Teſtis punitio per quem 309
Teſtis condemnatio non præiudicat producenti, nec è contra 310
De falſitate teſtium, & accuſatorum et punitione uaria 310
In inſtrumento quot, & quales teſtes requirantur 314
In inſtrumento qualiter teſtes deſcribantur, & an habeant ſe ſubſcribere 316
Vt inſtrumentũ impugnetur teſtes quales, & quot eſſe debeant 318
Teſtibus quibus inſtrumentum impugnetur 320
Inſtrumentum qualiter teſtes coadiuuent 323
In teſtamẽtis qui poſſint eſſe teſtes 323
Aduocatus, carceribus detentus, cæcus criminoſus, excommunicatus, famulus, fœmina, fideicõmiſſarius, filius, fratres minores 325
Græcus, hæres impubes, infamis, inimicus, inteſtabilis, legatarius, libertus Monachus, Notarius, Pater in teſtamẽto filij, ſcriptor teſtamenti, ſeruus tutor in teſtamento pupilli, uſurarius 328
Teſtes quos in teſtamentis 328
Teſtes quot in codicillis, & alijs ultimis uoluntatibus requirantur 332
Teſtes in teſtamento adhibiti qualiter ſe ſubſcribant, & ſigillent 335
Teſtes teſtamentarij quomodo teſtamentum probent, uel impugnent 336
Communia de teſtibus in teſtamento 339
Teſtium rogitus, an & quando & qualiter ſit neceſſe. 340

INDEX TITVLORVM
REPERTORII IN MATERIA
TESTIVM IN CRIMINALIBVS.

TESTES *quales eſſe debeant ad probandum indicium* 345

Teſtes quot requirantur ad probandum indicium 347

Teſtes nulliter recepti an faciant indicium 350

Teſtes qualiter debeant deponere ut faciant indicium 352

Teſtes in criminalibus qui eſſe poſſint 353

Teſtes in criminalibus quando recipiantur, & qualiter crimẽ probetur 356

Teſtium in crimine læſæ maieſtatis ſingularia quædam 357

Teſtes in crimine hæreſis 360

Teſtes ſuper crimine homicidij 361

Teſtes in crimine ſimoniæ 363

Teſtes in cauſa matrimonij 364

A

Adulterium, copula, & inceſtus 370

Amicitia 372. *Animus* 372

B

Bona & mala fama 373

Bonitas 373

Bona & mala fides 373

C

Communis uſus loquendi 374

Confeſſio 374. *Confinia* 375

Conſanguinitas 376. *Conſuetudo* 378

Contractus eiuſque ſimulatio 379

D

Decima 380

Depoſitum 380

Diuitiæ & paupertas 380

Dominium 381

Donatio 383. *Dos* 383

E

Ebrietas 383

Electio 383. *Etas* 384

Excommunicatio 385

F

Fama publica 385

Factum antiquum 389

Feudum 390. *Filiatio* 392

Furor 394. *Furor & rapina* 395

H

Habilitas 396. *Hypothecaria* 396

I

Identitas 396. *Infamia* 396

Ingratitudo 397. *Inimicitia* 397

Innocentia 397. *Inquiſitio* 398

Inſultus 399. *Intereſſe* 399

Iuriſdictio 399

L

Legitimitas 400

M

Miraculum 400. *Metus* 400

Mors 400. *Mutuum* 401

N

Negatiua 402. *Negligentia* 405

Non tutus acceſſus 405

Non uſus 405. *Notorium* 406

Nouale 407. *Numeratio* 407

O

Obligatio 407

Paupertas etiam negatiua 408
Peritia artis 408
Præſcriptio 408
Promiſſio 409
Recognitio 410
Renunciatio 411
Sanitas 411
Scientia & ignorantia 411
Sententia 412
Societas 412
Solemnitas 412
Solutio arbitri 413
Status perſonæ 413
Stilus 413
Stipulatio 414
Tremor 415
Valor 415
Venditio 418
Verba formalia 418
Violentia 418
Voluntas 419
Vſurarius 419
Vulnus ſeu percuſſio 420
Quomodo ſingulæ res probentur uaria 421
Deponentibus conſonantiora, quàm cõtraria 424
Veriſimiliora deponentes 424
Affirmantes negantibus 425
Pro inſtrumento quàm contra inſtrumentum 427
Pro dote uel matrimonio deponentibus 427
Pro reo quàm pro actore deponentibus 428
De antiquiori poſſeſſione, quàm de recentiori 428
Teſtium dicta qualiter interpretentur 429
Teſtis dictum præſumitur uerus 437
Teſtium quis præferatur & quatenus ab arbitrio iudicis id pendeat 438
Pluribus numero ſtandum eſt 440
Diuiti potius quàm pauperi 440
Digniores minus dignis 440
Nobilis ignobili 442
Clerici laicis 442
Maſculi fœminis 443
Senes iunioribus 443
Tabellio non Tabellioni 443
Vicinus non uicino 444
Iurati non iuratis 444
Reddentes rationem dicti ſui non reddentibus 444
In ſpecie, quàm in genere deponentibus 445
Conformantibus ſe cum iure communi uel cum alia iuris diſpoſitione 445
De metu potius quàm de ſpontanea uoluntate deponentibus 445
De bona potius quàm de mala fãma deponentibus 446
De minori ſumma deponentibus 446
Teſtium qui præferantur communia 447
Teſtibus de ſua mente potius quàm de furore deponentibus 428
Teſtium dicta an & quando coniungantur ut probent 434
Teſtis an & quatenus ſibi præiudicet 437
De uiſu his qui non uiderunt 444

FINIS.

REPERTORIVM GENERALE

IN MATERIIS CIVILIBVS TESTIVM per ordinem titulorum digeſtum & ordinatum.

A D. Ioanne Maria Monticello de Bobio Iuriſconſulto Clariſſimo.

Teſtis Verbum, quid ſignificet, & quid à teſtimonio differat.

TESTIMONIUM eſt omne id, quod ex aliqua re extrema ſumitur ad facien. fidem. Archi. 3. q. 9. c. teſtes, nu. primo. col.4.

Teſtes vnde dicantur, & quæ conſiderandа ſint in teſte. Butr. c. forus. num. 25. de verb. ſignifi. lib. 5.

Teſtis iuditialis in quo differre dicatur ab extraiudiciali, Alber. de Roſa. ff. de iur. & fact. igno. l. regula. n. 24.

Teſtimonia duobus modis Iudiciaria dicũtur, Nell. tract. de teſti. nu. 10. tom. 13. Cor. C. de hæred. teſti. l. quoniam. nu. 40.

Teſtes quidam ſunt teſtamentarii, & quidam inſtrumentarii, & quidam ſunt teſtes ſine aliqua confeſſione vel ſcriptura. Bal. in rubri. C. de fid. inſtrumen.

Teſtes aut ſunt neceſſarii in ſcriptura, aut ſupranumerarii, & quid ſi alter deficit. Capi. deciſ. 19. nu. 8.

Duplex eſt teſtis, videlicet, ſuperior. ſ. Deus. 11. q. 3. inter verba. ubi dicitur. Ecce in Cęlo teſtis meus, & 22. q. 1. c. ſi peccatum. Bal. l. falſam ff. de his, qui ſunt ſui, vel alie. iur. num. 10.

Teſtis eſt interior, videlicet, conſcientia. 11. q. 3. c. inter verba. vbi dicit. gloria noſtra hæc eſt, teſtimonium conſcientiæ noſtræ, & c. cuſtodi.

Teſtis eſt exterior, ſcilicet, proximus, de cõſecra. diſtin. 1. c. Iubemus. 11. q. 3. non ſunt. 12. q. 1. nolo.

Teſtimonium Deitatis, in quo nobis Deus pater dedit. Butr. capitu. 2. nume. 12. de ſumma Trinit. & fide cathol.

Apoſtoli verbo & opere ſunt teſtes Chriſti in Hieruſalem, & in omni Iudea. 11. q. 3. c. exiſtimant, in fin.

Teſtem pro accuſarore accipi. Bellen. c. hæc imago. nu. 15. 33. q. 5.

Teſtes quare rei vocentur. Rebuſ. tract. de liter. oblig. art. 1. nnm. 12. tom. 1.

Teſtium appellatione, an comprehendantur inſtrumenta. Rota. deciſ. 248. in nouis Iaſ. ff. de iureiur. l. admonendi. in repet. nu. 277.
Teſtium appellatione propriè non uenit teſtis deponens de credulitate, uel de auditu, etiam in caſu, in quo probet teſtis de auditu. Berta. verb. teſtis appellatione. num. 7.
Teſtium appellatione latè ſumpto uocabulo ueniunt teſtes de veritate, & de mentis ſuæ indicio deponentes. Barb. c. propoſuiſti. nume. 13. de probat.
Teſtes quãdo examinantur à Iudice, & dictum eorum redigitur in ſcriptis, & poſtea publicatis atteſtationibus illa ſcriptura producitur coram Iudice, talis probatio non dicitur fieri per teſtes, ſed per inſtrã. Hipol. conſi. 92. nu. 12. vol. 2.
Teſtes in quo differant à compurgatoribus, Butr. c. de teſtibus. nu. 3. de purga. cano.
Teſtimonium non eſt ſolum verbale, ſed etiam reale. ſ. facti euiden. 28. diſtin. c. priuſquã. 82. diſtin. c. propoſuiſti. 33. q. 2. de his verò:
Aliud debet eſſe teſtis, aliud pars. Io. Monac. c. Romana. n. 1. de teſtib.
Teſtes, & proceſſus dati per Iudicem rei diuerſis nominibus nuncupatur. Marc. Blan. tract. de Indi. n. 50.
Teſtificatio, & aſſertio qualiter differant. Imol. de dolo & contu. c. cum olim. num. 6.
Teſtes ſunt pars Iudicii. Pariſ. conſi. 11. num. 169. uol. 4.
Teſtimonium, quando dicatur nudum, Imol. de ſent. & re Iudi. c. ſicut, ubi. nume. 6.
Teſtimonium breue, quid ſit, & quare ſic appelletur. Feder. de Sen. li. 1. tit. 4. §. 1. num. 1.
Teſtimonia. & teſtes, quomodo differant, Imol. de cohab. cleri. & mulie. c. tua nos. nu. 4. & l. j. ff. ad l. Corn. de falſ. Gloſſ. l. teſtium. §. Sabino. ff. de teſtibus.
Teſtimonia quæ, Gloſſ. in verb. non teſtimonium l. teſtium. ff. de teſtib. Bellen. c. teſtes. nu. 1. 3. 9. q.
Teſtimonia cartas ſignificant, glóſ. l. j. ff. de fid. inſtru. gloſ. ij.
Teſtium ſcripta dicuntur atteſtationes, Bart. auct. qui ſemel. C. de probat. nume. 21.
Teſtis dictum teſtimonium dici poteſt, licet nullo iuramento prolato feratur. Barba. in c. propoſuiſti. num. 32. de probat.
Teſtimonium non faciunt uariæ populi uoces. Corn. conſi. 84. nu. 3. volum. primo.

Teſtes Sinodales qui, & de eorum Officio. Varia.

Teſtes ſinodales variis nominibus appellantur, Henri. Bot. tract. de ſinod. num. 61.
Teſtis ſinodalis dicitur propriè denuntiator, Abb. c. præterea. nu. 5. de teſti. cog.
Teſtes ſinodales ſunt illi, qui habent poteſtatem teſtificandi de publico. licet poteſtatem non habeãt ex officio publico, Butr. c. 1. num. 2. de teſti. cogen.

Teſtium ſinodalium quod ſit officiũ. Butr.c.præterea.nu.5.de teſti. cog.

Teſtes ſinodales ſinodis deputari debent, ut in ſingulo anno inueſtigent ea, quæ corrigenda ſunt. Paui. trac. de viſita.q.5. par.1.nu.8.tom.9.

Teſtes ſinodales in capitulo Monachorum legi debent, ut inueſtigent ea, quę correctione digna ſunt, Henri. Bott. tract. de ſinod.nu.59.

Teſtes plures ſinodales uſque ad ſeptẽ per ſingulos Epiſcopatus ſtatui poſſunt. Paui. tracta. de viſita.nu. 20. vel. 21.

Teſtium ſinodalium officium per annum durat. Henr. Bott. tracta. de ſinod. nu.62.

Teſtes ſinodales de quo loco, & quales eſſe debeant. Anch. c. ſicut. de accuſ.nu.8.& 9.Butr.c.ſicut olim. nume. 3.de accuſ. Prag. Baſilien. colum. 1.

Teſtes ſinodales Epiſcopatus eſſe debent. Paui. tract.de viſita.nu.10.

Teſtes ſinodales extra ſinodum conſtitui poſſunt, Henri. Bott. tracta. de ſinod. Epiſcop. par.3. num.60. tom. 2.

Teſtes ſinodales an debeãt eſſe iurati, Butr.& Soc.c.olim.nu.6.de accuſ.

Teſtes ſinodales in principio ſui officii iurare debent, & ſub qua forma iurare debeãt. Henri. Bott. tracta. de ſinod. nu. 63. & 64.

Teſtes ſinodales quam poteſtatem habeant. Henri. Bott. tract. de ſinod. nume. 65.

Teſtibus ſinodalibus an credatur, Henri. Bott. tractat. de ſinod. nu. 68. & 69.

Teſtes ſinodales an teneantur denunciare qualitates aggrauantes factũ. Bal. c. præterea. n.8.de teſtib.cog.

Teſtes ſinodales neminem citare poſſunt. Henri. Bott. tracta. de ſinod. nume. 65.

Teſtis ſinodalis re denunciata admittitur tanq̃ talis. Anch. c. in omni. de teſti. nume. 2.

Teſtis ſinodalis ſi errat. incontinenti ſe corrigere poteſt. Butr. tractat.de teſti. nume.25. tom. 13.

Teſtes ſinodales ſubſcribere ſe nõ debent. Henri. Bott. tracta.de ſinod. nume. 7.

Teſtes ſinodales ſi non probant, quod denunciant, pœna falſi puniri debent. Henri. Bott. tract.de ſinod. nume. 70.

Teſtes ſinodales debent computari in dioceſ. Ancha.c.præterea. num. 1. de teſti. cog. & num.2.

Teſtis ſinodalis, qui ſemel retulit ſuũ teſtimonium non cogitur ſuper eo teſtificari, nec iurare niſi nouus articulus emergat. Anchar.c.præterea. de teſti. cogen. n.3.& ibi Imol. nume.2 & 6. & poſt Butr. & Ioan. de Anchar. ibidem.

Teſtes ſinodales nõ niſi in ſubſidium cogi, id tamen ſine iuramento fit. Bellen. c. præterea. de teſtib. cog. nume. 1. & 4.

Teſtes ſacramentarij, & irregulares, prolati, certi.

Teſtes ſacramentales qui, & quare ſic uocentur. Aluar. Rub. de his qui

feud.da. poſſi.§.hoc quoq;. n.8. Federi.de feud.lib.1.tit.10.§.1.

Teſtibus ſacramentalibus quomodo. Federi.de feu. lib.1.tit.10.

Teſtes ſacramentales,quid iurare debeant, Feder.lib.2.tit. 10.§. 1.

Teſtes ſacramentales, quid deponere debeant. Feder.de feu.lib.1.tit.26. §. ſi quis. nume. primo.

Teſtes irregulares dicuntur illi,qui diſcordāt in facto Abb. c.bonæ. el.1. nume. 7. de elect.

Teſtis regularis dicitur ille, cui datur iuramentũ ſuppletorium, ubi dari debet. Afflic. de feud. c. 1. in prin. de controuerſ. inueſti.

Teſtis certus quis. Alciat. l. certum eſt. ff. ſi cert.pet. nume. 5.

Teſtes prolati, qui. l. patre, uel marito. ff. de quæſtio.

Teſtis an ueniat appellatione inſtrumentorum, uel documentorum.

Teſtes còntinentur appellatione documentorũ.Butr.c.qm̃.n.54.de ꝓbat. Barb. c. qm̃ contra. nu.6.de ꝓbat.

Teſtes aliquando inſtrumentorum nomine continentur. Anch. in 6. de appell. c. Cordi nobis. nu.5.

Teſtes inſtrumentorum appellatione an cõprehendantur. Barb. in rubr. nume. 5. ut lit. non conteſt.

Teſtes nomine inſtrumentorum continentur.c.cũ Ioãnes. de fid.inſtru. col. 1. Alber.de Roſ.C.de hęret. l. credentes.nu.3. Bal. in lib. ſtatutorum,in dictione ſtatuere.nume. 7. Rip.trac. de peſt.rubr.de Iudi.nu. 30.Soci.Iun.conſ.40.nu.6.vol.2.

Teſtes an comprehendantur appellatione inſtrumẽtorũ in ſtatutis Feli. rubr. de fid. inſtru.num.2. verſi.2. conc.Bal.conſ.229.part.4. num.1.

Teſtes ueniũt appellatione inſtrumentorum proprie ſecundum aliquos, uel impropriè ſecundũ alios.Tiraq. de retract.nu.11.& 12. Bellem. c. cũ dilectus. de fid.inſtru. nu.12,& 35. Bert.in verb.teſtis appell.nu.1.

Teſtium depoſitiones poſſunt dici inſtrumentum publicum, & inſtrumento publico comparari. Corn. conſi. 301. nume.2. uol. 3.

Teſtes & inſtrumenta an parem habeant Vim.

Teſtes,& inſtrumenta an parem effectum habeant in iudiciis?Rota deciſ. 397. §. de ſecundo. nume.4.in nou. Paui.tract.de viſita. num.43. Ang. C.de fid. inſtru.l. in exercendis.nu.2. Fulgoſ.ff.de teſti.l. teſtiũ. §.eiuſdem.nu.1.Sali.ff. de prob. l. Cenſus.nu.1.& C. ſi minor ſe maior. dixerit.l.ſi alterius. n.4. Afflic. deciſ.274.n.5.Bertran.par.3.conſ. 270.n.1. Butr.c.1.n.10. de ꝓcur.

Teſtes & inſtrumenta æquiparari, inſtrumentum tamẽ duobus teſtibus equaliter.quomodo accipiẽdum. Bellem.c.cũ Ioannes.de fid.inſtru. n.51.& 52.Affli.de feu.c.1.not.3.

Teſtes & inſtr̃a in exercendis litibus æquiparãtur. Alber.de Roſ.ff.ad l. Aquil.l.in lege.n.2.gloſſ. l. in exercendis. C. de fide inſtru.& §. Sanc. col.1. de conſu: & exact.n.6. Ang. C. de fid.inſtru.l.in exercendis.nu. primo

primo. Imol. conſ. 67. nu. 2. & ff. de aqua. plu. arcen. l. 1. nu. 25. Cuma. ff. de aqua plu. arcen. l. ſi cui aqua. §. idem Labeo. nu. 10. Barb. c. ſi diligenti. de foro competenti, nu. 18. Ioan. Monac. tract. de defenſ. iur. §. poſt. nu. 2. tom. 13. Item ſuper 3. conſtit. Neapol. quæ incipit Pign. nu. 2. Dec. in l. ſi quis aſſerat. C. de mandat. in prin. num. 25. Bertran. par. 2. conſi. 1. num. 129. & part. 3. conſi. 287. nu. 7. & par. 2. conſ. 132. n. 8. Iaſ. l. Imperatores. ff. de re Iudi. nu. 10. & 30. Soci. Iun. cōſ. 40. n. 6. vol. 2. Tiraq. de retract. nu. 2. Bert. uerb. teſtis appellatione. n. 2. Imol. de procur. c. alia quidem. nu. 5. Ludo. Roma. conſi. 305. nu. 9. Alex. uol. 7. conſi. 107. nu. 2. Corn. conſ. 266. nnme. 3. uolu. 4. Bertr. par. 1. conſi. 269. nume. 3.

Teſtes in effectu probationis tantū ualent, quantum inſtrumenta, ſed in modo probandi differunt, Bat. l. 1. §. idē Labeo. ff. de aqua plu. arcen. nume. primo.

Teſtis & notarius æquiparātur, Vital. tracta. clauſula. Cla. de errore notarii. nume. 14.

Teſtibus potiores ſunt libri cēſuales. l. cenſus. ff. de probat.

Teſtibus quandoq; minus creditur, q̄ ſcripturæ. l. cenſus. ff. de probat.

Teſtibus quandoque plus creditur, q̄ inſtrumento. Gloſ. l. illicitas. §. ueritas. ff. de offic. præſid. Io. Andr. in no. capit. 3. loco. col. 2. circa med. verſi. 3. loco, de proba. Patiſ. cōſ. 3. nu. 15. uol. 3. Butr. c. 3. loco. nu. 1. de probat. & ibi Anchar. nu. 1. & 4. & Bellem. nume. 2.

Teſtes quot requirantur, ut inſtrumento parificētur, Sali. C. de fid. inſtru. l. in exercendis. nu. 2. teſtes habent uim ſcripturæ. l. teſtium, & ibi Bal. C. de teſti. nu. 3. Corn. cōſ. 34. nu. 6. uol. 1. Afflic. deciſ. 398. num. 2.

Teſtium probatio, quando eſt clara æquiparatꝰ literis Epiſcopi ſicut publico inſtrō. Bellem. conſi. 10. ver. circa ſecundum.

Teſtes an omnia poſſint probare, & de teſtium ſecuritate.

Teſtes an omnia poſſint ꝓbare, Idem uerb. probatio per teſtes.

Teſtes producti ad locum, alterius foro nō poſſunt cōueniri pro debito ante cōtracto, nec ꝓ repręſaliis, ſed in ſuo foro, ſic. l. 2. §. legatis, & ibi Bart. not. 2. ff. de iudi. Fulgoſ. ff. de Iudi. l. ſi ſe ſubicient. §. legatis. n. 2.

Teſtimonii cauſa ueniens ad ciuitatē dēt habere ſaluumcōductū Hipol. l. 3. §. fi. nu. 2. ff. ad l. Corn. de ſicar.

Teſtes an capiātur pro debitis, uel repreſaliis. Bert. uerb. teſtium productio. nume. 29.

Teſtes non debent incarcerari. Alber. de Roſa. C. de teſti. l. ſi qn̄. nu. 2.

Teſtes quibus caſibus non ſint neceſſarij.

Teſtimonium ualde dicitur neceſſarium. Sali. C. de Epiſ. & Cleri. l. ſed Index. nume. 1.

Teſtes an ſemper neceſſarii ſint. in extrauagan. de Iudi.

Teſtes

Teſtes an requirantur in ſcriptura fori Iudicialis. Bald. c. ſcriptura uerò. nu. 11. de fid. inſtru. & c. qm̄ cótra falſam. nu. 43. de ꝓbat. Io. Monac. in rubr. de iudi. n. 2. Anto. de Cana. tract. de inſinua. part. 1. n. 33. tom. 9. Dec. c. qm̄ con. nu. 19. de probat.

Teſtes an de iure Ciuili ſint ad iudicium neceſſarii, & quid de iure canonico. Proſdoc. tract. de differ. iur. ciuil. & cano. nu. 23. tom. 1.

Teſtes non requiruntur in actis iudicialibus. Bart. l. non ſolum. C. de teſti. nu. 10. & Sali. C. de dona. l. in donationibus. nu. 4. & ſeq. Bar. cóſ. 118. num. 5. part. 1.

Teſtes corã arbitris requiruntur. Ioa. Bap. Peruſ. tract. de arbitr. c. 1. nu. 9. Thom. 12.

Teſtes non ſunt de ſubſtantia ſententiæ. Iaſ. §. 1. de re Iud. l. Diuus Adrianus. nume. 2. & 8.

Teſtes an poſſint produci in c. conſulta. Bal. c. cauſam quæ. nu. 2. de teſti.

Teſtes non debent in actibus uniuerſitatum adhiberi. Alber. de Roſ. ff. quod cuiuſq; uni. no. l. nulli. n. 11.

Teſtes non requiruntur, quádo actus coram populo, uel populum repreſentante celebrantur. Nell. tract. de teſtib. nu. 221. Fulgoſ. C. de his, qui ĩ eccleſiis manumit. l. iamdudum. n. 2. Fran. Brun. trac. de teſti. n. 116.

Teſtes requiruntur etiã in eo, quod fit publicè. Bertach. uerb. teſtis appellatione. nume. 5.

Teſtes in ſcrutinio admitti poſſunt. Petr. de Baii. tract. de elect. pat. 3. nume. 2. tom. 4.

Teſtes non requirnntur, ubi ſola fides eſt electa. Bal. l. fi. C. de fideicom.

Teſtibus præſentibus non requiritur, quòd dicatur in ſcripturis papę, vel principis. Affli. c. 2. de controuerſ. feud. apud pares termin.

Teſtes in ſcriptura publica reqruntur, quòd ſaltim per notarium examinentur, fallit, ut per Soc. regula. 10.

Teſtes executioni eſſe debent. Rebuf. tract. de literis obliga. arti. 1. num. 43. tom. 1.

Teſtiũ publicatio nõ eſt de ſubſtantia proceſſus. Afflic. decĩſ. 24. nu. 4.

Teſtes qui eſſe poſſunt.

Teſtes qui poſſunt eſſe, uel non. Hoſti. rubr. de teſtib. nu. 2. ſpecul. de teſti. §. 1. per totum Gofred. l. hæredes. Palam. ff. de teſta. nu. 12. Imol. de teſti. & atteſta. c. in nomine dñi. nume. 6.

Teſtis qualis eſſe debeat. l. teſtium. ff. de teſtib. gloſ. in uerb. & uidiſſe, §. hinc nobis. in authen. de hęred. & falc. Sali. C. de teſti. auth. ſi dicatur. nu. 1. Anch. in c. licèt, el. 1. de teſti. nume. 4. & in c. 1. de except. nu. 3. Bellam. in c. teſtium: de teſti. & atteſta. nu. 13. Ang. rubr. de inquiſitionibus, & earum formis, nu. 8.

Teſtes debent habere ſciẽtiam, diſcretionem, ſenſum, & differentiã. Bal. c. cum cauſam. nu. 9. de teſtib. & c. in nomine Dñi. nu. 15. eodẽ tit.

Teſtis debet intelligere. Bal. cóſ. 447. part. 5. num. 13.

Teſtes debẽt eſſe opinionis bo. 2. q. 1. in prin. circa medi. 3. q. 5. c. ſuſpectos.

ctos.4.q.3.c.teſtes.§.1.Bar.cõ.229 nu.38.Ioa. Igneus.l.ſi ſerui appell. num.103.ad Sill.

Teſtes debent eſſe omnino tales, ut cõtra illos nil poſſit opponi.Cur.Iun. conſi. 122.nu.5.par.2.

Teſtes non niſi Idonei recipiuntur.de deſpon.impub.c.atteſtationes.

Teſtes debent eſſe ſine omni macula, & ſuſpicione Arch.2.q.7. c. teſtes. nu.1. Ioan. Monac.in c.cupientes. num. 88. de elect.

Teſtis qualitas perpendenda. Alciat. l. bene eſt.ff.ſi cert.pet. nu.31.

Teſtes debent eſſe diſcreti. Afflic. deciſ.27. nu.4. Quòd illi precipuè recipiendi ſunt in teſtes, de quibus preſumitur, quòd ueritatem facti magis ſciant. 3.5.q.6. c.1. Butr. c. dilecto. nu.28.de offi.Archi.Imol. de offi.deleg.c.cum R. canonicus, num. 9.

Teſtes debent eſſe tales, quibus lux ueritatis aſſiſtat,& fides ſacra. ſpecul. de offi.omni Iudi.§.poſtremò. uerb. 6.quærendum eſt.

Teſtes inculpati & legales omnimodam faciunt probationem.Chaſan. conſi.36.num.1.

Teſtes ex rigore litigatorum.Feder.de feud. lib.3.titu.5.§. ſi tres.num.1. Aluarot.de pac. tenen.§.ſi tres.n.2.

Teſtes illi, ubi res geritur adeſſe, aliàs ex forma legis municipalis actum nullius eſſe momenti. Gofred.ff.de iur. Codicill.l.ſepiſſ.nu.67.68.69.

Teſtes debent eſſe Idonei, & fideles. Anch. in c.1.de teſti. num.2.

Teſtes ſi non ſunt idonei periit totum negocium. Panor. in c. cũ T. & A. num.19. de re iudi.

Teſtem non oportet eſſe peritum in iure. gloſ.inſti.de inutil. ſtipul.§.ſi ſcriptũ.Alex.l.ſtipu.§.hoc quoque. de uerb. oblig.

Teſtis ualidus quot debet habere requiſita. Alber. de Roſa. l. 1. C. de teſti. ſuper rubr.nu.2.

Teſtium qualitates,quæ ſint, Bauer. in tract. de ultimo fin. iur. nume. 244. tom. 1.

Teſtes omni except. maiores eſſe debent. Berthac. in uerb. teſtes, qui eſſe poſſint. nu.9.

Teſtes æquiparantur Iudicibus ordinariis, & non delegatis. Iaſ.ff.de re iudi. l. inter pares, num. 5.& 6.

Teſtẽ teſtimoniũ ferre dignitatis ẽ Io. Andr. in Nouell. de hęre. c. accuſatus.n.11.gloſ.c.accuſatus §.licèt. de hęret.lib.6. Archi. 22.q.5.c.par uuli, nu.1.col.1. & nu.2.col.1. ſpecul.tit.de teſti.§.1.nu.29.Alber.de Roſa.tract.de teſti.par.1. §. conſequenter.nu.9. Tom.13.Bal.l.2. ff. de ſenat. num.3.

Teſtem officium publicum habere gloſ. l.ſed & ſi quis.ff. ſi quis om. ca. teſta. Alber.de Roſ.ff. de teſti. l. ſi quis cautionibus.§.ſi quis municipalis,nu.2.Alber. de Roſa.in tractat. de teſtib. par.1. c. 9. nume.3. tom.13. Bal. rubr. de teſti. cogen. num.2.Imol.de teſti. cogen. c. 1. Iaſ.ff.ſi quis cautio. l. nõ exigimus, §. ſi quis municipalis.nu.4.Roma. ff.quẽadmodũ teſta.l.ſed & ſi quis. nu.3. Curt.tract. de teſti.num. 31.

Imol.

Imol.de teſti.& atteſta.c.licèt.n.5.

Teſtificandi officium eſt de iure ciuili Ludo. Roma.de teſta. l. ſi filiusfamilias.§. cum,qui.nu.4.

Teſtes poſſunt eſſe omnes in dubio, niſi reperiantur prohibiti. l.i. ff. de teſti. ſpecul. de teſti.§.nunc uidendum. uerb. quod de muto. Dec. conſi. 163. col.3. in fi. Alber. de Roſa.ff.de teſti.l.teſtimoniũ.nu.1. Bart. in authen. de teſti. 8.not.ſub nu. 2. Nel. de ſant. Gemi. in tract. de teſtib. nu. 1. Tom.13. cart. 96. & Marc. Blan. in tract.de Indi.nu. 319. Tom. 15. Barb. in c. cum R. canonicus. nu. 19. de offi. delega. Iſer. ſuper 3.conſtitutione Neapol. quæ incipit,Humanitatem.nu.21. Io.Igneus.l.2.§.hoc autem,nu.32. par.1. ad Sill. Mill. in uerb. teſtis. nu.96.conſi.84. n.10.uol.2. Soci. Iun. conſi.135. nume.23.uol.2.& conſi.189. nu.32. uol.2.

Pater, & filius, & duo fratres in eadẽ cauſa teſtes eſſe poſſunt.4. q.3.§.teſtes. §. ſequen.col.2.& teſtes etiam ex diuerſis rationibus eſſe poſſunt. Abb.c.forus.de uerb. ſignifi.Card. Clem. 1. oppoſitio. 2.de elect.

Teſtimonium nõ uitiatur propter admixtionem teſtium inhabilium cũ habilibus. Imol. de ſenten. & re iudi. c.cum T. & A. nu.13.

Teſtificari poteſt cui promiſſum eſt teſtificari poſſe & con. Io. Ign.l.3.§. ignoſcitur. nu.58. par.1. ad Sil. & nume. 32.

Teſtes idonei produci poſſunt in acceſſorio, qui in principali. de teſti. c. cum cauſam.

Teſtis eſſe poteſt quandoque cui non permittitur teſtm̃ facere. Io. Ign. l.3.§.ſi quis.ſub n.6. par.1. ad Sill.

Teſtis non neceſſariò tenetur intelligentiam habere ſermonis,quo partes uſæ fuerunt, Igne.l.3.§.ignoſcitur. nu.54.par.1.ad Sill.

Teſtis inteſtabilis,qui communi opinione reputatur teſtabilis, quando admittatur. Nell. de Sant. Gem. in tract. de teſti. ibi nu.24.

Teſtis poteſt eſſe contra me, qui iurauit pro me, licèt non depoſuerit. Bertac. uerb.teſtes,qui poſſint eſſe. nume. 103.

Teſtis eſſe poteſt, qui à Iudicio &c. Bellam. c. dilecto. de offi. Archid. nu.2. Nell. de Sant. Gem. in tract. de teſtib. nu.2. Tom.13.

Teſtis eſſe poteſt contra me etiam qui in alia cauſa con. me teſtificatus eſt. ſpecul. de teſtib.§.1.uerſ.item, qui in alia cauſa.Inno.c.cum.P.de accuſ. dicit contrarium in cauſa criminali.

Teſtes poſſunt eſſe omnes, q̃ poſſunt accuſare, niſi qui accuſat de iniuria ſibi, uel ſuis illata, in qua cauſa non poteſt eſſe teſtis. Inno. c. cum P. de accuſ. 4. q. 4. cap.3. Hipol. conſi.22.nu.30. uol.1. Butr. c. cũ ſua.n.6.qui matr.accuſ.poſſ.

Teſtificari poteſt quandoque qui non poteſt accuſare. Alber. de Roſ. ff. de iur.fiſ.l.deferre.nu.4.

Teſtes qui eſſe poſſunt.

Teſtes qui eſſe nõ poſſunt.l.teſtium.§. lege

lege Iulia.ff.de teſti. Alber. de Roſ. in tract. de teſti.par.1.§. conſequéter.nu.1. tom.13. & C.de teſti.ſuper rubr.num.1.Butr.c.cum litis. nu.14. de teſtib. Zabarell.cõſi.25. nume.1. & ſeq. Azo in ſumma, in authentic. de teſtibus. Nepos de Montalb. in tracta. de except.arti. 19. nũ. 34. tom.13.Bart.tract. de teſti. in verb.circa materiá, Bellen. c. quòd uerò.3.q.5.

Teſtes, qui pro alio non poſſunt teſtificari dicuntur ſui. Bert. verb. teſtes, qui eſſe poſſ. nu. 109.

A

Abbas.

TEſtis Abbas an poſſit eſſe, uide in uerb. teſtis prælatus.

Accuſatus de Crimine.

Teſtis eſſe poteſt accuſatus de aliquo crimine, uel pendente exceptione criminis contra eum, exceptis aliquibus criminibus.not.in c. fin.de teſtib. ſpecul. de teſti. §. 1. verſic. 13. quod pendet.

Teſtis eſſe non poteſt in cauſa criminali accuſatus de crimine penden. accuſatione. Butri.num.10.niſi in exceptis, nu.7. & quæ dicantur crimina excepta.c.fi.nu.1.de teſt.

Teſtis eſſe non poteſt accuſatus uel de crimine conuictus accuſatione pendente. Nep. de Montalb. in tract. de except. artic. 19. nu. 131. tom. 13. Car. 57. Io. Monac. in tract. defenſ. iuris.§.quoniá. nu.4.tom, 13. car. 36. Feder. de ſen. in tract. de teſti. num. 16. tom. 13.car.57. Alber. de Roſa. in tract. de teſti. par.1.§.expedita.nu.34.tom.13.

Teſtis ut repellatur à teſtimonio, uel ab accuſatione, an requiratur, quòd ſit condemnatus, & conuictus. Barba. conſi. 11. nu. 5.uol.4. Feli.cõſi.36. num. 8. Imol. c.teſtimonium. nu. 14. de teſti.

Teſtis accuſatus de falſo, an interim debeat ſuperſederi in cauſa principali, Franc. c. ſuper eo. de appell. el 1.col.2.

Teſtis eſſe non põt accuſatus. Bellem. c. de prima. 4. q. 1.

Teſtis non condemnatus, an poterit adhiberi ad proban. uerum eſſe, quod continetur in inſtrumento. Aret. rubr. de falſ.nu.27.

Teſtibus duobus contra me exiſtentibus ſi procuraui, ut unus accuſaretur, mihi non proderit. Bart. l.2. num.6.C. de teſti. Idem ſi alterum percuſſi, ibidem.

Accuſator.

Teſtis eſſe nõ poteſt accuſator ipſe ſuper accuſatione. ſpecul. de teſtib.§. 1. verſic. idem quòd eſt ipſe teſtis, Nel.de Sant.Gemi. in trac.de teſti. nu.20. car.97. & Steph. Aufre. in tract.de teſti. nu. 5.tom. 13.reliqua uide in ver.teſtes ſup matrimonio.

Teſtis, & accuſator repellitur non propter finem peccati uitandi, ſed propter finem quæſtus pecuniæ. Butr. c. ſignificanté. nume. 1. qui matri. accuſ. poſſ.

Actor in cauſa denunciationis.

Teſtis, actor, & Iudex quis in cauſa denunciationis eſſe poteſt. Ioan. Andr. in Nouell. c. in omni. col. 2. circa fi. uerbi, pro teſte. de teſti.

Teſtificare quicunq; poſſunt, niſi ſuas iniurias proſequantur. Bellan. c. ipſi apoſtoli, nu. 1. 2. q. 2.

Actor Tutoris.

Teſtis non poteſt eſſe actor tutorum, uniuerſitatis in cauſa, in qua actor fuit. Stepha. Auf. in tracta. de teſtinum. 5. tom. 13.

Adherens appellationi.

Teſtis non poteſt eſſe pro appellante, qui appellationi adheret, Stepha. Aufre. in tracta. de teſt. num. 92. Mill. in uerb. teſtis. nu. 52. Rota deciſ. 354. fuit dubitatū in nou.

Teſtis an eſſe poſſit cauſæ adherens. Alber. de Roſ. in tracta. de teſti. part. 1. §. expedita. nu. 23. Tom. 13. Steph. Aufr. tract. de teſtib. num. 6. tom. 13.

Adminiſtrator.

Teſtis idoneus non uidetur in actu, in quo agitur de reprehenſione uitanda. Dec. conſ. 256. nu. 7.

Teſtis an eſſe poſſit is, qui fuit adminiſtrator. Dec. de teſti. c. inſup. n. 14.

Teſtis eſſe poteſt adminiſtrator eccleſiæ ſuper contractu, quem celebrauit, Nell. tracta. de teſti. nu. 18. & Steph. Aufre. num. 7.

Aduocatus.

Teſtis, & aduocato iuris alius eſt à teſte, & aduocato facti. ſpecul. tit. de teſti. §. 7. nu. 14.

Teſtis an poſſit eſſe aduocatus, uel procurator. Panor. in c. cum à nobis. num. 4. de teſtib.

Teſtis quando aduocatus pro cliente, Nell. de Sāto Gemi. tract. de teſti. nume. 31. tom. 13.

Teſtis pro cliente aduocatus eſſe non poteſt. Alber. de Roſ. tract. de teſti. nu. 13. par. 1. Tom. 13. Ang. ff. de calumniatoribus. l. in eum. §. qui autem. nu. 1. Bert. in verb. Teſtes, qui eſſe poſſunt. nu. 50. Bero. in c. ex literis tuis. de probat. nu. 59.

Teſtis eſſe non poteſt, qui in eadē cauſa Iudex, uel aduocatus fuit. Nep. de Montalb. in tract. de excep. articulo 19. nu. 73. tom. 13. cart. 26. Steph. Aufr. in tract. de teſti. num. 8. tom. 13. Io. Igne. l. 1. §. ſerui. appel. nu. 78. par. 1. ad Sill. Gram. conſi. 41. nu. 7. in ciuil. & Mill. in verb. teſtes. num. 49.

Teſtis poteſt eſſe aduocatus, qui conuenit cum ſalario, ſi illud non receperit. Io. Andr. de teſti. c. mediatores. n. 20. in 6. & ibi per omnes, per illum textum.

Teſtis licet eſſe nequeat aduocatus, pōt tñ deſcribi ut teſtis in actis, q̄ geruntur per cliētulum in iudicio tempore aduocationis, ut de his in futurum teſtificari poſſit. Butr. c. ex literis. nu. 2. de tranſac.

Teſtis an in cauſa appellationis aduocatus eſſe poſſit. Alber. de Roſ. in tracta. de teſti. §. expedita. nu. 2.

Quid ſi aduocatus accepit pecuniam

ab altera parte, ut alteram non fa-
ueat, ibidem.

Teſtis an poſſit eſſe aduocatus ſiue Iu
dex etiam in teſtamẽtis. Corn. conſ.
319. nu. 15. uol. 4.

Adulter:

Teſtis eſſe non poteſt adulter manife-
ſtus. Steph. Aufre. tract. de teſti.
num. 48.

Agnatus.

Teſtis de agnatione an ſit idoneus:
Alex. conſi. 108. nume. 8. lib. 2. &
conſi. 3. n. 9. lib. 3. conſ. 121. n. 27.
lib. 5. conſ. 113. nu. 14. lib. 4.

Teſtis agnatus non eſt integer, & an
faciat ſemiplenam probationem.
Rui. uol. 4. conſi. 32. nu. 6.

Affinis.

Teſtis affinis an faciat fidem. Alex. cõſ.
180. nu. 4. lib. 2. Pariſ. conſi. 87.
num. 25. uol. 3.

An affinis ſit idoneus teſtis in cauſa
graui, quid in amico domeſtico, uel
in ſcriba, quid in proxeneta & me
diatore, uel alio prælocutore inter
amicos. Bal. conſi. 50. nu. 2. par. 2.

Teſtes affines, & conſanguinei nõ pro
bant. Pariſ. conſi. 104. uol. 1. n. 38.

Teſti propter affinitatem fides minui
tur. Dec. conſi. 463. nume. 19. &
Gram. deciſ. 34. nu. 18.

Teſtis uſque ad quintum gradum af-
finis in cauſa affiniũ eſſe num poſ-
ſit. Alber. de Roſa. in tracta. de
teſti. part. 1. nume. 14. tom. 13. &
Steph. Aufr. in tracta. de teſti. n. 9.
tom. 13. quid ſi affinitas diſſoluta
ſit? Alber. de Roſ. ibidem, nu. 16.

Teſtis, qui repellitur propter affinita-
tem debet eſſe affinis per lineam
aſcendentem, vel deſcẽdentem, nec
ſufficit, quòd ſit affinis per lineam
tranſuerſalem, & idem in affine vo
lente admitti ſine mãdato ad agen.
Hipol. ſingu. 33. incip. affinitas:
Grani. deciſ. 74. nu. 20. poſt Ang.
conſi. 194. uiſis proceſſibus. nu. 1.
in fi. Pariſ. conſi. 81. nume. 25. &
ſeq. uolu. 3.

Teſtis affinis non repellitur in ciuili-
bus. Alex. conſi. 122. nu. 4. lib. 2.

Pro teſtibus inſtrumentariis potius af
finis q̃ alii aſſumendi ſunt. Alber.
de Roſ. tract. de teſti. par. 1. nu. 1.
tom. 13.

Teſtis eſſe non poteſt affinis ex uno
tantum latere. Corn: conſil. 298.
num. 3. uol. 1.

Amaſius:

Teſtis Amaſius pro Amaſia, & contr:
an eſſe poſſit? Bald. c. in literis. nu-
me. 3. de teſtib.

Amicus:

Teſtem an omnino repellat amicitia.
Butr. c. quoties, nu. 11. de teſtib.
& c. cũ oporteat. nu. 28. de accuſ.

Teſtificari an poſſit amicus ꝓ amico.
Bald. in l. eos. C. de teſti. nu. 1. & in
c. placuit, nu. 3. de teſti. Afflic. c. 1.
§. porrò. quæ ſit prima cauſa beneſ.
Bertac. in uerb. teſtes, qui eſſe poſ-
ſunt. num. 68.

Teſtis interrogatus, ſi dicat ſe amicũ

producentis, diſtingue, Aut dixit ſe amicum producentis, ut alium communiter, & tunc non dicitur probata amicitia repellens teſtem. Alex.conſi.4.nu.9.uol.6. Aut ſimpliciter dicit ſe amicum, & tunc Alex. eſt ſibi contrarius. Quia cõſ. 78. uol.1.dicit,quòd propterea nõ repellitur,& conſi.93.nu.13.dicit cõtrarium,pro hoc facit conſ. eiuſdem, 186. nu.1.uol.7.

Teſtis amicus non cenſetur idoneus Fulgoſ. conſi. 184. poſt princip.3. col. Feli.in c.quoties.nu.7.de teſti. uerſi.not. Quintò,Ioan.Igne. §. nõ alias. nu.141.par.2. ad Sill.

Teſtis amicus poteſt eſſe ꝓ amico, et familia curiæ pro Iudice ſuo. Ang. ff.de uſu. & fruct. & cau. & omnibus acceſſ. §.ſciendum.nu.1.

Teſtis propter amicitiam non repellitur,niſi ſit immoderata, Feli. c.placuit. de teſti. nu.3. Butr. c.accedens. num.26. ut lit.non conteſt. lib.2.par.1. Gram.uoto.22. nu.9.

Teſtis, ſi adeo amicus ꝓducentis fuerit, ꝙ cum aduerſatio producentis odioſitas oriatur,an teſtis idoneus ſit. Barba. in c.ex parte Decani.nu. 91. de reſcript.

Teſtis non redditur inhabilis ad teſtificandum propter amicitiam producentis illum. Corne.conſ.nu.8. uol.4.

Teſtis amicus, licèt ſit bonæ uitæ, & famæ,propterea non uidetur integer teſtis. Alex.conſ.654.n. 8. uol. 5.Barbat.conſ.45.nu.2..uerſ.iſtud non obſtat,& nu.5.uol.1.

Teſtis an eſſe poſſit, qui amicus inimici eſt.Franc. Curt.in tract. de teſti. nu.65.Alber.de Roſ.in tractat. de teſtib.par.1.§.ſupereſt. nu.2. & 9. tom.13. Nel.in tract.de teſtib.nu. 5.tom.13.Steph. Aufrer. tract.de teſtib.nu.10.tom.13.

Teſtis inſtrumenti, uel ſcripturæ nunquàm propter amicitiam repellun tur, licèt aliàs pro amico teſtes eſſe non poſſint.Porc.§.in teſtibus.nu. 3.de teſta.

Angarij.

Teſtes Angarii, & perengarii non probant pro Domino ipſorum.Gram. conſ.18.nu.18.in ciuili.

Teſtes non poſſunt eſſe in cauſa feudali Angarii,& perengarii. Afflic. c.1.§.angariæ,quæ ſint regalia.

Apoſtata.

Teſtes eſſe non poſſunt apoſtatantes, à fide 2.q.7.c.non poteſt.col.3.

Teſtis an eſſe poſſit apoſtata à religione,& dic,quòd nõ. Tum quia apoſtata eſt periurus. nam regulares iuramento aſtricti ſunt ad obedientiam, & religionem. & dicuntur periuri, quia ſine licentia, & propterea eis non creditur tanquàm periuris; tum quia Apoſtata eſt ipſo iure excommunicatus.cap.2.ne clerici, uel monachi.lib.6.

Arbiter.

Teſtis an eſſe poſſit Iudex, uel arbiter ſuper his,quæ coram eis acta ſunt. Nep.de Montalb.tracta.de except. nu.

nu.74. Alber.de Roſa. tracta.de teſti.part.1.§.expedita.n.2.q.10.12.& 16.tom.13.Steph.Aufrer. trac. de teſtib.nu.11.tom.13.& nu. 59. Bagarot.tract.de reprob.nu.7.Cuman.conſ.7.poſt prin.5.col.& conſi.137.poſt medium.

Teſtes idonei ſunt iudices,arbitri, & arbitratores ad impugnationem actus.Corn. conſ.73.nu.4.uol.1.

Teſti arbitro, uel arbitratori an credatur de cauſa compromiſſi coram eo agitata.Butr.c.cum à nobis.nu. 15.de teſtib. Imol.de arbitr.c.non ſine iniuria.nu.8. Corne.conſ.38. nu.12.uol.3.

Teſtificari poſſunt arbitri de actis coram ſe, ſed an de actis à ſe poſſint teſtificari?Bal.de elect.c.cum dilecti.nu.2.de teſti.

An & quādo arbitrator teſtificari poſſit in cauſa reductionis & ei credatur,& ſit unicus tantum. Zabarel. conſ.140.nu.8.& 11.

Arbitrator.

Teſtis coram ſe licèt arbiter eſſe non poſſit,tamen poteſt arbitrator. Io. Bap.Pet.tract.de arbi.c.12.lib.11. nu.1.to.12.

Teſtis an, & quādo arbitrator eſſe poſſit, Alber.de Roſa. tracta.de teſtib. nu.17.Fulgoſ.conſ. 147. in princ. Mill.in uerb.teſtis.num.47.

Artem ſcenicam exercentes.

Teſtes an eſſe poſſint artis ludricæ cū in ſcenam prodeuntes,Steph.Auf. in tract.de teſti.num.11.

Aſcriptitius.

Teſtis eſſe poteſt aſcriptitius. Specul. de teſti.§.1. uer. qui ſi de aſcriptis.

Aſcendentes pro deſcendentibus uel è contra.

Teſtamentum non faciunt aſcendentes,uel deſcendentes pro ſe uel cōtra ſe.Pau.de Caſtr. l.parentes.nu. 1.C.de teſta.

Teſtes, an teſtimonium dicere ualeāt aſcendentes, pro deſcēdentibus in infinitum, ut puta pater pro filio, & auus pro nepote. Porc. in §. hoc loco.nu.2.de grad.cogna.

Aſſeſſor.

Teſtis eſſe non poteſt aſſeſſor in cauſa,in qua aſſeſſor fuit. Stepha. Aufrer. tract.de teſti.nu.11. tom. 13.

Item nec ille, qui Iudex, uel aſſeſſor, uel aduocatus fuerit in eadem cauſa 2.q.6.c.ſtatuendum.

Teſtis an poſſit eſſe arbiter,iudex, uel aſſeſſor.Capel.Tholoſ.q.142.

Auxiliator crimino ſi.

Teſtis an eſſe poſſit auxiliator crimino ſi,& an cogatur.Inn.c.qualiter. il picolo.de accuſ.

B

Bannitus.

Teſtis bannitus poteſt teſtificari de iure ciuili;quia bannū non irrogat infamiam.Fely. c.ſuper eo. el 1.

cl. 1. de teſti. nu. 4. & c. poſtulaſti. de foro competen. num. 9. & idem ēt de iure canonico. Barba. conſ. 3. col. 2. uol. 2.

Teſtes non poſſunt eſſe banniti in loco, de quo habent bannum, ſed extra locum, ſic Bal. l. 1. col. 10. C. de hæred. inſti. & l. in exercendis. col. pen. C. de fide inſtr.

Baſtardus.

Teſtis baſtardus an eſſe poſſit, uide in uerbo, teſtis ſpurius, & quòd non poſſit, uide per Ruin. conſ. 36. nu. 7. uol. 4.

Blasfemi.

Teſtis Blasfemator repellitur à teſtimonio. Gram. in uoto 22. nu. 5. & melius in 6. & dec. 11. nu. 12. & latè per Dec. conſ. 163. num. 10. ubi declarat, quis in propoſito dicatur.

Birruarius.

Teſtis an ſit Birruarius. Bertach. uer. teſtes, qui eſſe poſſint. n. 64. Porc. in §. in teſti. nu. 9. de teſta.

C

Canonicus pro canonico, uel capitulo.

TEſtis an eſſe poſſit canonicus pro aliquo canonico. Alber. de Roſa. tracta. de teſti. par. 1. §. expedita. nu. 40. tom. 3. Steph. Aufred. tract. de teſti. nu. 13. tom. 13. Butr. c. inſinuante. nu. 16. de offi. deleg. Imol. de teſti. & atteſta. c. cum Nuncius. nu. 3. Lambert. de iurepat. arti. 12. q. 10. par. 2. lib. 2. nu. 2.

Teſtis poteſt eſſe canonicus contra beneficiandum in eccleſia ſecundum canonicat*, quod uerificet oppoſitionem capituli contra dictum beneficiandum. Archid. 14. q. 2. c. ſuper. nu. 3. col. 3.

Teſtis an poſſit eſſe canonicus in cauſa capituli ſui. Fulgoſ. C. de teſtib. l. parentes. nu. 4.

Teſtis non poteſt eſſe canonicus regularis ſine ſuperioris licentia. Steph. Aufr. in tract. de teſti. nu. 13.

Carceratus.

Teſtis an eſſe poſſit, qui pro crimine carceratus eſt. Alber. de Roſa. in tract. de teſti. part. 1. §. ſupereſt. nu. 18. tom. 2. Steph. Aufr. tract. de teſti. nu. 5. tom. 13. Feder. Schen. in tract. de teſti. nu. 12. tom. 13.

Teſtes carcerati pro delictis nihil probant cum ſint infames, ſi delictum eſt tale, quod per ſententiam infamaret. Gram. deciſ. 74. nu. 19.

Teſtimonium ferre an poſſit in carcere detentus, qui innocens ſit. Fulg. ff. de teſti. l. teſtium. §. l. Iulia. nu. 2.

Teſtis eſſe non poteſt carceratus, item nec qui cum beſtiis pugnauit palam quæſtum faciens. Specul. de teſti. §. 1. uer. qui accuſatus. Inn. ca. cum P. de accuſ.

Teſtis poteſt eſſe in teſtamēto ad pias cauſas detentus in carceribus pro maleficio. Bald. in reper. l. habeat. C. de ſacroſ. eccl. nu. 42.

Cecus.

Cecus.

Teſtis an eſſe poſſit, qui cecus eſt. Alber.de Roſ.in tract.de teſti.nu.19. Steph.Auf.in tracta. de teſtib. nu. 16.tom.13.

Teſtis non poteſt eſſe cecus. Cor.con ſi.18.num.5.uol.2.

Cecus teſtis eſſe non poteſt regulariter.Bertach.in uerb.teſtes, qui eſſe poſſ.nu.46.

Teſtis nũquid cecus eſſe poſſit ſuper alicuius uerbis illius uocem cognitam haben.Barba.in c. ſignificaſti. nu.61.Fel.c.cum cauſam.de teſti. nu.35.uerſ.6.not.Hippol.in rubr. C.de proba.num.332.

Teſtimonium ceci in matrimonium prohibendo,& adulterio probando admittitur. Ignous l. 1.§. hoc autem.nu.40.par.1.ad ſill.

Teſtis effectus cecus,an de his deponere ualeat, quæ antequàm cecus efficeretur uiderit. Porc.§.poſſunt autem.nu.8.de teſta.

Teſtis eſſe non poteſt cecus in teſtamento.Corn.conſ.200.nu.9.

Cedens pro ceſſionario.

Teſtis an eſſe poſſit cedens iura ſua ꝑ ceſſionario. Alber. de Roſa. in tracta.de teſtib. nu.20. Nel.de ſancto Gemi.in tract.de teſti.nu.33.tom. 13.Steph. Auf.in tract.de teſti. nu. 17. tom. 13. Panor.c.inſuper. nu. 13.de teſti.Bert.in uerb.teſtes,qui eſſe poſſ.nu.57.

Chriſtianus contra Iudæum.

Teſtis contra Iudæum Chriſtianus admittitur.Io. Andr.in noucl.c.Iudæi.col.3.circa medium.uerb.iudæi. de teſti. Specul.de teſtib. §.1. uerb ſed nunquid ortodoxus.c.Iudæi.& ibi Abb.de teſti.Imol.de teſti.clem.1.nu.7.

Teſtis eſſe poteſt Chriſtianus contra Iudæum de facto, ſed non de iure. But.c.Iudæi.nu.1.de teſtib.

Clericus.

Teſtis eſſe poteſt clericus in cauſa eccleſiaſtica,& religioſus in cauſa eccleſiæ ſuæ, de teſti. cap.cum nuntius.col.3.Berta.in uerb.teſtes,qui eſſe poſſunt.nu.37.

Clericus teſtis eſſe non poteſt in cauſa inter laicos, niſi de conſenſu epiſcopi.Butr.in c.cum nuncius.n.5. de teſti.

Teſtimonium Clerici coram iudice ſeculari ſine licentia ſui ſuperioris an ualeat, Guid.Pap.q.65. num.j. Corn.conſ.135.nu.7.uol.j.

Teſtis licèt clericus eſſe non poſſit coram iudice ſeculari ſine ſui ſuperioris licentia, eſſe tamen poteſt teſtis.Ripa nu.45.

Teſtimonium iuratum factũ per clericum etiam ſine licentia ſui prælati tenet.Butr. c.j.nu.30. de iura. calum.

Teſtis clericus an poſſit deponere coram iudice laico ſine licentia ſui Epiſcopi, & an ualeat depoſitio ſi de facto deponeret.Fel.c.cum nuncius.de teſti.nu.3.uer. extra gloſ.

Teſtis in cauſa eccleſiæ ſuæ clericus

eſſe poteſt.Nell.de ſancto Gemi.in tract.de teſti.nu.22. Steph.Aufre. ibidem.nu.13.

Teſtes eſſe poſſunt omnes clerici rectores eccleſiarum.Dioceſum contra Epiſcopos.Berta.in uerb.teſtes, qui eſſe poſſunt.nu.179.

Quòd clericus non debet eſſe teſtis contra laicum in cauſa criminali, ſed in ciuili.11.q.1.c.teſtamētum 14.q.2.c.& ſuper.

Cohabitans.

Teſtis inſimul cohabitans, & uiuens inſimul cum alio non eſt idoneus teſtis pro illo.Pariſ.conſ.59. num. 24.uol.4.Barbat.conſ.3.num.26. uol.2.

Teſtis an eſſe poſſit unus pro alio, ſi plures ſint in eadem domo habitātes.Nell. in tract. de teſtib.num.5, tom.13.

Teſtis non repellitur quilibet cohabitans, niſi ſit continuus, uel cauſæ cuiuslibet inimicitiæ,niſi ſit capitalis.Butr.c.repellantur. nu. 5. de accuſ.

Collator beneficij.

Teſtis eſſe poteſt collator beneficii. glo.in c.1.de teſtib.§.j. in uerb.teſtimonium. ubi loquitur de inueſtitore fundi,qui inducitur in teſtē ab inueſtito. Contrarium tamen uidetur in collatoribus beneficiorum propter intereſſe quod habēt, ratione cuius poſſunt cauſæ aſſiſtere, Rota deciſ. 281. in antiq. quæ maximè procedit cū induceretur in teſtem ad probandum in præiudicium impetrantis apoſtolici.Rota deciſ.22.in nou.

Teſtis idoneus non uidetur collator beneficii pro illo, cui beneficium contulit.Steph. Aufr. in tracta.de teſti.nu.19.

Teſtis collator beneficii eſſe poteſt. Berta. in uerbo collator beneficii. nu.12.glo. prag.tit. de colla. tom. 8.col.4.in fin.

Colonus pro Domino:

Teſtis colonus eſſe non poteſt pro domino. Alber.de Roſ.l.etiam. C.de teſti.

Teſtis colonus an repellātur à teſtimonio.Soci.iun.conſ.135.nu.6.uol. 2. & conſil. 146. num. 11. & 12. uol.j.

Compatriota:

Teſtis compatriota an ſuſpectus cenſeatur.Franc.Curt. in trac.de teſti. nu.65.

Teſtis compatriota an ſit minus idoneus.Bertr.par.j. conſ.220. num. 12.

Compater.

Teſtis an compater eſſe poſſit. Iaſ. §. pœnales.nu.68.inſti.de act. Corn. conſ.61.nu.14. uol. 3. Iaſ. ibi dicit de comm.opin.eſſe, quòd poſſit eſſe teſtis.Ruin.conſ.81.nu.19. uol.3. Aimo conſ.169. nu.j. & 2. ubi dicitur, quòd eſt omni exceptione maior.

Teſtis an eſſe poſſit compater in cau-

ſa

ſa filioli, & è conuerſo. Curt. trac. de teſti. nu. 63. tom. 3. Steph. Aufrer. tract. de teſti. nu. 76. tom. 13. Paris de Put. tracta. de ſindic. §. ſuſpicio. nu. 10. tom. 14. & Berta. in uerb. teſtes, qui eſſe poſſunt. num. 60. Quòd in cauſa compatris. Nel. tract. de teſtib. nu. 35. tom. 13.

Concubina.

Teſtis an ſit concubina. Bal. in l. etiã. ad fi. C. de teſti. Bal. c. in literis. nu. 3. de teſti.

Teſtis an eſſe poſſit concubina. Albe. de Roſa. in tracta. de teſti. num. 2. Steph. Aufr. tracta. de teſti. nu. 21. tom. 13. Ange. ff. ad ſenat. conſul. Silenia. l. ſi pater. §. ſi uir. nu. 3.

Concubinarius.

Teſtis habens concubinam an repelli poſſit. Barba. c. ad hoc. num. 28. ut lit. non conteſt.

Teſtis concubinarius pro concubina ſiue Amaſia poteſt eſſe. Ange. l. ſi pater. §. ſi uir. in fi. ff. ad ſill. Contrarium tenet Bal. c. in literis. nu. 3. de teſti.

Teſtis eſſe non poteſt concubinarius manifeſtus, nec inceſtuoſus. Spec. de teſti. §. j. uer. item quòd eſt concubinarius. Abb. in c. teſtimoniũ. de teſti. Steph. Aufr. in tract. de teſti. nu. 22.

Teſtis habens uxorem concubinam repellitur: quia infamis. Bal. l. 2. C. de ſecund. nupt. Alex. in l. j. in fi. ff. de his, qui not. infam. in addit. ad Bart. Rui. conſ. 5. nu. 10. in fin. uolum. 3.

Conductor.

Teſtis an eſſe poſſit conductor pro domino, uel colonus quando eſt quæſtio poſſeſſionis. Fulgoſ. conſi. 141. in prin.

Confeſſor.

Teſtis non poteſt eſſe confeſſor etiam ſi dicat ſe ſcire pro certo, quia ſibi in confeſſione pœnitentiali quis reuelauit. Not. in c. ſacerdos. & ibi Abb. de offi. ordin.

Confratres eiuſdem eccleſiæ.

Teſtes poſſunt eſſe confratres eiuſdẽ eccleſiæ pro præſidente in aliqua particulari dignitate eccleſiæ, & quis poteſt in teſtem admitti, qui non admittitur in diem Butr. c. dilecto. nu. 29. de offi. Archid. libr. j. par. 2.

Conſanguineus.

Teſtes an eſſe poſſint conſanguinei ꝓ conſanguineis. Steph. Aufr. in tracta. de teſti. num. 25. tom. 13. Bal. conſ. 10. par. 5. nu. 4. Bal. cõſ. 405. nu. 2. uol. 2.

Teſtes conſanguineos producens nõ creditur pro eo. Imol. conſil. 106. nu. 3. & Berta. uerb. teſtes qui eſſe poſſ. nu. 56.

Teſtis cõſanguineus an probet in criminalibus in uerb. teſtes in criminalibus.

Teſtis conſanguineus an probet iniuriam conſanguinei. uide in uerb. teſtes ſuper iniuria.

C Teſtes

Teſtes conſanguinei an probẽt in cauſa matrimoniali, uide in uerb. teſtes in cauſa matrimoniali.

Teſtes conſanguinei an probent conſanguinitatem, uide in uerb. teſtes ſuper conſanguinitate.

Teſtes conſanguinei, & affines ſuſpecti. Alex. conſ. 133. nu. 8. lib. 1.

Teſtes conſanguinei affines non repelluntur in ciuilibus cauſis. Gram. conſ. 101. nu. 2. in ciuil.

Teſtes eſſe poſſunt tranſuerſales. Corn. conſ. 196. uol. j. in prin.

Teſtis licèt quis eſſe non poſſit ꝑ uxore fratris uiuentis, tamen ſecus eſt ſi efficiatur uidua, quia ceſſat tũc affinitas. Hippol. l. etiam ſi redditibus. nu. 11. ff. de quæſt.

Teſtis eſſe poteſt pro uxore fratris uidua, ſecus ſi frater uiuit. gloſſ. ad l. cui eorum. de his, qui notan. infam.

Teſtis eſſe poteſt, qui attinet parũ, uel minus parti, quia inter parum, & nil non differt. Corne. conſ. 63. nu. 4. uol. j.

Teſtes conſanguinei tertij, aut quarti gradus eſſe poſſunt. Corn. conſ. 51. nu. 9. uol. j.

Teſtes eſſe cõſanguinei uſque ad quẽ gradum inter ſe non poſſint. Albe. de Roſ. in tract. de ſubſtit. num. 6.

Quid de collateralibus ibidem.

Teſtis conſanguineus affinis. Iaſ. l. admonendi. C. de iureiur. col. 24.

Teſtis non accuſator ratione conſanguinitatis, ubi eſt utrique conſanguineus, uel quia aduocatus ubi utrique fuit, uel alterius dũ tamen non ſit in cauſa in qua teſtificãtur. Butr. c. poſtremò. nu. 11. de appell. lib. 2. par. 2.

Item nec cõſanguinei, nec propinqui niſi cum contra ſe ipſos mutuò teſtificari uoluerũt. 3. q. 5. c. j. col. 3.

Conſanguinitas non repellit teſtẽ, cũ eſt in gradu tranſuerſali. Angel. conſ. 194. uiſis proceſſibus. Paris conſ. 81. nu. 25. Hippol. conſ. 133. Gram. deciſ. 34. nu. 20. Aimo conſil. 2. n. 9. Quod ego credo uerum circa repulſionem in totum, nõ ut diminuatur de fide, ꝓcedit in cauſã non ardua. Sali. l. parentes. C. de teſtib.

Teſtis quid iuris ſi aliqualiter eſt cõſanguineus utriuſque partis Bald. de appell. rela. & rec. c. poſtremo. nu. 2.

Teſtes idonei an ſint pro ſe inuicem conſanguinei aſcendentes, deſcendentes, ſeu collaterales, Ang. inſti. de grad. §. hoc loco. nu. 2.

Teſtes conſanguinei in contradictorio iudicio minus creditur, ſed in non contradictorio magis. Nell. tract. de teſti. nu. 8.

Teſtes conſanguinei quandoque à teſtimonio in totum non repellũtur Corn. conſ. 59. nu. 22. uol. j.

Teſtes de una parentela non poſſunt teſtificari pro conſorte offenſo de eadem parentela ſiue caſata. Mill. uerb. teſtis. nu. 64.

Teſtes conſanguinei repelluntur uſque ad quartum gradum incluſiuè, quod intellige de quarto gradu ſecundum ius ciuile. Sali. l. parẽtes. C. de

C.de teſti. Soci.conſ.11.nu.8.uol. j.& intellige in cauſa graui, quoniam aliàs admittuntur,ut per Salic.ubi ſupra, alibi tamen enumerat gradus uſque ad ſeptimum in materia teſtium. gloſ.1. ſi fœmina ad tur pil.l.ſed ubi legatur de complesſione,& ibi per Ang.& Alber.

Teſtis conſanguineus, uel famulus, uel alius,qui repelleretur poteſt admitti de conſenſu. Specul.de teſti. §.1.uerb.q̄d ſi aduerſus.Ludo.ſingu.uerb.teſtis.Fel.c.cum obſtat.de accuſ.col.3.

Teſtis etiam non obiectatus,qui ex actis apparet, quòd eſt conſanguineus partis producentis non probat, & poteſt ipſum iudex ex officio repellere,in cuius conſideratiõne eſt quanta fides ſit teſtibus adhibenda.Butr.c.cum dilectus. n.33. de conſuet.lib.j par.j.

Cõſobrinus, uel patruelis eſt idoneus teſtis. Bal.conſ.188.part.4.nu.j.& taliter probat,ut deferatur iuramẽtum in ſupplementum plenæ probationis.

Teſtes conſanguinei non dicũtur omni exceptione maiores.Dec.conſil. 310.nu.3.Soci.iun.conſ.12. n.10. uol.12.

Teſtis conſanguineus probat ſi ſit uir ſanctæ uitæ. Fely.c.cum appareat. de accuſ.nu.6.& 7.uerſ.modo aduerte,idem ſi ſit doctor. Rui.conſ. 92.col.2.uol.j.

Conſindicus.

Teſtis an eſſe poſſit conſindicus in cauſa mota per alium cõſindicum Capell.Tholoſ.q.18. & ibidem de tutore,& curatore,& proxeneta.

Conſors pro conſorte.

Teſtis idoneus non eſt conſors, pro iniuria illata conſorti. Angel. ff.ad l. Iul.de adul.l.miles. §. ſocer.nu.4. par.2.

Teſtis an eſſe poſſit conſors pro conſorte. Steph. Aufr.tract.de teſti.nu. 26.

Conſpirator.

Teſtis eſſe non poteſt, qui cõſpirator eſt.Nep.de Montalb.in tract.de except. nume. 24. Ioan. Monac. in tracta. de defenſ.iuris. Nell.tract. de teſti.nu.6.tom.13.& Steph.Aufre.de teſti.eod.tracta.nu.27.tom. 13.

Teſtes conſpiratores non probant cõtra inquiſitum, & inhabilitãtur ad teſtificandum ſolo reſpectu illius, contra quem cõſpiratum eſt. Butr. c.cum I.nu.16.de ſent. & re iudi. lib.2.par.2.

Teſtibus non credi contra illos,aduerſus quos conſpirauerant Bellem.c. cum I.& A. de ſenten. & re iudic. nu.11.

Teſtis conſpirator eſſe poteſt ad probandum cõſpirationem, Bert.uer. teſtes,qui eſſe poſſunt.nu.79.

Ad teſtimonium non recipiuntur cõſpiratores tamen poſſunt iurare de ueritate dicẽda. Bellem. de ſent.& re iudi.c.cum I.& A.col.4. c.ſuborta.col.3.

Item contra ſimoniacum non recipiũtur conſpiratores de ſimo. cap.per tuas.col.4.

Conuerſus in cauſa monaſterij.

Teſtis an eſſe poſſit conuerſus in cauſa ſui monaſterij.Steph. Aufr. trac. de teſti.nu.28.Imol.de teſti. & atteſta.c.tuis quæſtionibus.nu.j. Butri.c.at ſi.§.ſi.nu.7.de iureiur.

Corruptus.

Teſtes quatuor modis corrumpi poſſunt. Alber.de Roſa. ff. ad l.Iul.de adul.§.quæritur.nu.4.

Teſtis prece corruptus reprobatur, Salic.C.de teſtib.l.ſi quis teſtibus, nu.17.Afflic.c.j.ſi de inueſti. inter dom.& uaſ.lis oria.11.not.

Teſtis, qui pecuniam recepit, ut falſus repellitur.Sali.C.ſi ex falſ.in ſtru.l. falſum. nu.3.Berta.in uerb. teſtes, qui eſſe poſſunt.nu.21.Bald.ſuper feu.c.j.ſi de inueſti.in.do.nu.7.

Teſtificari precio an dicatur, qui inſpectat commodum ſine pactione præuenit,Bal.c.placuit.nu.j.de teſti.

Teſtis qui recepit pecuniam, & dixit bonum teſtimonium, dicitur falſus teſtis. Affli.de feud.c.j.ſi de inueſtit.inter domi.& uaſal. lis oria. 11.not.

Teſtis corruptus etiam ſi uerum dicat non probat Felin. conſ. 50.nume.4.

Teſtis corruptus uel periurus non admittitur.Ioan. Andr.in nouel.c.ſicut nobis.col.4.circa prin. uerſ.ſicut nobis.de teſti.Zabarel. c.ſicut de teſti.nu.j.col.3.Bal.c. ſicut nobis.numer. j. de teſtib. Anchar.c. ſicut nobis.de teſti.nu.j. & 5.But. c.ſicut.nu.j.de teſtib.lib.2. par. 2.

Teſtis ſi probet corruptus non probat.Butr.c.licèt.nu.42.de probat. lib.2.par.2.Feder.Schen.tracta.de teſti.nu.17.tom.13. Steph.Aufre. tract.de teſti.nu.30.tom.13.

Teſtis fides corruptione ſicut periurio uulneratur.Bero.q.58. num.4.

Corruptio teſtium ſola ſufficit ad retractationem ſententiæ, Panor.c.licèt.nu.4.de probat.

Teſtis dictum propter corruptionem teſtis eſt nullum ſicut ſentẽtia,nec cõfeſſione partiũ hoc poteſt remitti.Bar. in auth. at qui ſemel. C. de prob.nu.27.

Teſtes corruptos nõ obiectatos an iudex poſſit ex officio repellere. But. c.ſignificante.nu.50.qui matr. accuſ.poſſ.lib.4.

Teſtis dicitur corruptus ſi accepit pecuniam, vt veritatem dicat, Fel.conſ.48.nu.10.

Teſtis corruptus ne teſtimonium teſtificetur, & illi creditur cõtra omnes, ſecus ut falſum dicat. Bero.q. 58.num.5.

Teſtis qui accepit pecuniam ad deponendum probat in præiudicium eius,à quo pecuniam accepit. Nel. tract.de teſtib.nu.202. Dec.de teſti.c.placuit.nu.4.Iaſ.ff.de ferijs.l. j.nu.21.Bero.q.58.nu.6.Gram.voto 11.nu.10.

Teſti corrupto ne dicat ueritatẽ creditur

ditur, Bal. c. j. col. 2. ſi inter dom. & uaſallos. Affli. de feud. c. j. ſi de inueſtit. inter domi. & uaſal. lis oria. 11. not.

Teſtis eſſe poteſt, qui recepit pecuniã ne parti faueret. Specul. de teſti. §. 2. uer. quid ſi recepit. Steph. Aufre. tract. de teſti. nu. 79. ſecus ſi ob teſtimonium dicendum pecuniam accepiſſet. Steph. ibi.

Creditor in cauſa debitoris.

Teſtis in cauſa ſui debitoris an quis eſſe poſſit. Franc. Curt. tract. de teſti. nu. 14. tom. 12. Nell. tract. de teſti. nu. 34. tom. 13.

Teſtis creditor in cauſa ſui debitoris eſſe poteſt. Barbat. in c. ſuper literis. num. 234. cum ſeq. & Barba. idem in c. cum ſuper. nu. 62.

Teſtis poteſt eſſe creditor in cauſa ſui debitoris. Ang. ff. de procur. l. non ſolum. §. quæritur. nu. 2. par. j.

Teſtis poteſt eſſe creditor in cauſa debitoris ſui cum alio, licèt creditor habeat intereſſe in conſequẽtiam. Ang. poſt Butr. l. non ſolum. §. quæritur. de procura. Alexan. conſ. 78. uol. j.

Criminoſus.

Teſtes obtentu criminis a teſtimonio repelluntur. de teſtibus. c. ſuper eo. & c. j. de teſtib. & 2. q. 7. de teſtj. 3. q. 5. conſtituimus. Anch. c. j. de except. nu. j. Ioan. Andr. in Nouel. c. cum I. & A. col. 4. circa prin. uerſ. fides poſſet. de ſent. & re iudi.

Teſtis eſſe non poteſt damnatus ob crimen famoſum. l. ob crimen. in prin. ff. de teſti. Specul. de teſti. §. j. uer. item quòd fuit ob crimen. Alex. conſ. 25. nu. 10. lib. 4.

Teſtis qua macula ſui corporis poſſit à teſtificando repelli. Butr. c. j. nu. 8. de iureiur.

Teſtis pro manifeſta macula à teſtimonio repellitur, & de qua macula. Dec. de excep. c. j. nu. 3.

Teſtis criminoſus perſeuerans in crimine repellitur à teſtimonio. Fel. c. teſtimonium. de teſti. nu. j. Specul. de teſti. §. j. uer. item quòd crimen.

Teſtis criminoſus non admittitur in criminalibus. Hippol. conſil. 22. nu. 3. uol. j. Anch. c. ſuper eo. de teſti. nu. 2.

Teſtis nõ poteſt eſſe criminoſus, ſi crimen eſt probatum, licèt non ſit dãnatus de iure canonico, & quid de iure ciuili. Bap. de ſancto Blaſ. trac. de contradict. iur. contradictione 159. tom. j. Alber. de Roſ. in tract. de teſtib. par. j. §. conſequenter. nu. j. tom. 13. Nell. tracta. de teſti. nu. 15. tom. 13. & Steph. Aufr. tracta. de teſti. nu. 29. tom. 13. Io. Andr. in Nouel. c. ſuper eo. col. 4. circa medium. uerſ. ſuper eo. de teſti. Ange. ff. de his, qui not. infam. l. Athletas. §. calumniator. nu. 2. Belle. c. denique. de excep. n. j. & 5. Proſd. trac. de differ. inter ius canonicum & ciuile. nu. 64. Pau. de Caſt. l. & ſi præceperit. nu. j. ff. de lib. & poſth. Fely. c. ſuper eo. el j. de teſtib. nu. j. & c. teſtimonium. nu. 6. Gram. deciſ. 34. num. 29. Soc. iun. conſ. 88. nu.

nu. 11. uol. 2. Pariſ. conſ. 83. num. 88. uol. 1.

Teſtes nõ ſunt idonei, qui propter delictũ affecti ſunt iniuria. Pariſ. cõſi. 152. nu. 10. uol. 4. ut ſunt conſanguinei, & affines offenſi.

Teſtium ad dicta reprobanda an ſuffi ciat dicere, quòd ſint criminoſi. Io. Andr. ĩ Nouell. c. licet. col. 1. circa princ. verſic. ſed non ne ob dicta. de probat.

Teſtem criminis obiecti confeſſum, et conuictum, an ſufficiat. Belle. ca. teſtium. de teſti. & atteſta. nu. 29.

Teſtis repellitur ex crimine nunc probato, etiam de eo, qui non fuit aliàs condemnatus, ubi perſeuerat in cri mine. Butri. c. ſuper eo. num. 1. de teſti. lib. 2. par. 2.

Teſtis quare repellatur ꝓpter crimen, ex quo de crimine eſt iam condem natus, & quid ſi crimen eſt probatum per uiam exceptionis. Butri. c. conſtitutus. nu. 11. de purga. cano.

Teſtes quando de uniuerſitate omnes criminoſi ſunt, an poſſit contra aliũ teſtificari. Rom. ff. ſolu. matri. l. cũ mulier. nu. 105.

Teſtis criminoſus an probet etiã contra infamatum. Butr. c. cum I. nu. 77. de ſent. & re iudi.

Teſtis quantũcunque ſit toleratus, ſi tamen inhabilitas eius probatur, poteſt à teſtimonio repelli. Dec. de except. c. 1. nu. 1.

Teſtis ſi fuit toleratus, tamẽ con. eum poteſt obiici exceptio criminis. Panor. c. nihil. nu. 15. de elect. Feli. c. ſuper eo. de teſti. nu. 1. col. 1.

Teſtis, cui opponitur crimen, ſi de eo crimine conſtet, quamuis nõ ſit pu blicum, repellitã teſtificando. Feli. c. teſti. de teſti. num. 1

Teſtes criminoſos eſſe tempore iuramenti, uel deſpoſitionis, ſi pars ſciuerit, an in poſterũ opponendi uiæ præcluſę ſint. Alber. de Roſa. tract. de teſti. par. 1. §. conſequenter. nu. 31. tom. 13.

Teſtes reſpectu criminum qualiter repellantur. Odofred. tract. de ordi. Iudi. nu. 50. tom. 12.

Teſtes ſi reprobantur propter crimen, debet exprimi locus & tempus cõmiſi criminis, ſicut quando quis ac cuſator, & ſi pars non ſpecificauit exceptiones quãdo opponit, an po terit ſpecificare in probando teſtib. c. pręſentium. nu. 1. de teſti.

Teſtis emendatus de crimine eſt homo integer. Barba. conſi. 40. col. 2. uolum. 3.

Teſtis criminoſus, qui agit pęnitẽtiam ſui criminis, non repellitur à teſtimonio. Panor. c. 1. 6. 14. 15. nu. 2. de excep. Feli. c. teſti. de teſti. uerſ. & intellige & c. 1. de excep. nu. 5.

Teſtis ſi conueniatur de crimine non tamen not. præſumitur emẽdatus. Gram. conſi. 50. nu. 6. ubi aliud in oppoſitum probatur in ciuil.

Teſtis ſemel cõuictus de crimine, ubi pręceſſit accuſatio, etiã ſi ſit emendatus repellitur. Feli. c. teſtimoniũ. de teſti. 4. concl. ſemel conuictus, nume. 24.

Teſtis eſſe non poteſt, qui de crimine non fuit emendatus. Butr. c. teſti. nu.

nu.1. de teſtib.

Teſtis criminoſus emendatus de crimine quomodo ꝓductus in cauſa ciuili non reprobetur. Butr. ca. teſtimonium.nu.19.de teſti.

Teſtis criminoſus etiam de crimine emendatus repellitur à teſtificando quatuor caſibus. Butr. c. teſtimo. nu.14. de teſti Proſdo. in tracta. de differen. inter ius canonicum & ciuile, nu.7. tom.1. Alber.de Roſ. tract. de teſti. nu.2.

Teſtis criminoſus quomodo non admittatur in cauſa criminali, ſi de crimine agitur criminaliter, licèt uideatur poſſe admitti, ſi agitur ciuiliter, & an hoc procedat ſi ſit emendatus de crimine. Butr. c. per tuas. nu.9. de Simo. Feli.c.teſtimonium. de teſti.

Teſtis eſſe non poteſt, qui perſeuerat in crimine etiam ciuiliter, emendatus uerò non infamis admittitur in ciuilibus & criminalibus mota ciuiliter.Butr. c.teſtimonium. nu.1.

Teſtis à teſtimonio repellitur perſeuerans in crimine etiã ciuiliter, emendatus uerò infamis admittitur in ciuilibus, & criminalibus ciuiliter mota, ſecus in periuro Io. Andr.in Nouell.c.de teſti. col. 4.c. mediũ, uerſ. perſeuerans. de teſti.

A poteſtate teſtificandi an repellatur indiſtinctè emendatus de quocunque delicto. But.c. teſtiũ. de teſtib. nu.5. Alex.conſ.152. nu.9.lib.5.

Teſtem emẽdatum repelli,& quomodò accipi debeat. Belle. c. teſtimonium. de teſti. & atteſtation.n.24. declara, & nu.27. & 34.

Teſtis de crimine,damnatus in ciuili, & criminali, quando admittatur. Corn.conſi.21.par.3.

Teſtis an repellatur ratione cuiuſlibet delicti,aut criminis. Butr.c.teſtimonium, nu.4.de teſti.

Teſti poteſt obiici crimen etiam quòd iſamet.Imol. de offi.delega. c.cum P. canonicus.num.14.

Teſtimoniũ criminoſi neĩe opponẽte ualet. Anch. c.teſtim. de teſti. nu. 3.Feli. c. teſtim. de teſti. nume.2. Gemi.c.1.de Iudi. in 6.nume. 78. Berta. in uerb. teſtes, qui eſſe poſſ. num. 31.

Teſtes criminoſi & infames admittuntur in crimine læſæ maieſtatis, & crimine ſimoniæ. Fallit ſi malo Zelo producantur ad teſtificandum, Butr.c.licet Heli.nume.8.de ſimo. Panor.d.c.licet Heli.nu.10.

Teſtes non poſſunt repelli tanq̃ criminoſi poſt ſententiam uel concluſionem in cauſa, Panor. in c.1, 6.14. & 15. num.3. de excep.

Teſtes criminoſi admittuntur ad probandam ſimoniam & non ad proban. adminicula. Barb. Clem.cauſam. nu.11.de elect.

Teſtes criminoſi admittuntur in crimine hæreſis,faciunt tamen probationem ſemiplenam, niſi aliis adminiculis iuuẽtur,& an procedat ubi ſunt de crimine emendati. Butr.c. per tuas nu.6.de ſimo.

Teſtis etiã de iure canonico propter crimen aliquo caſu excuſabile à teſtificando non repellitur.Bero.c.nõ

ſine

ſine multa. de arbi.nu. 54.

Teſtis criminoſi,ſeu de crimine damnati dictum,ut probet, quid requiratur,ſi producatur in cauſa ciuili uel criminali,Corn.conſi.21.num. 2. uolu. 3.

Teſtibus in criminoſis, quæ requirantur ad ualiditatem eorũdem dicti, ubi deponunt ſuper crimine hæreſis uel ſimoniç.Butr.c.per tuas.nu. 2. de ſimo.

Teſtis licèt criminoſus Zelum iuſtitiç habere poteſt,& p hoc de iure certis in caſibus admittitur. Io. Andr. in Nouel. de teſtib. c.præſentium. nume. 15.

Teſtis ſi poſt datum teſtimonium efficiatur criminoſus, ſeruus,ĩfamis, uel hereticus nil officit. ſpecu.trac. de teſti.§.5.num.27.

Teſtis criminoſus an poſſit eſſe teſtis i teſtamento ad pias cauſas.Bal. l.habeat.C.de ſacroſ. eccleſ.nu.38.

Teſtis inſtrumentarius ualet, qui eſt deſcriptus in inſtrumento , quãuis ut criminoſus, dummodo occulte ſit criminoſus,ẽt ſi appareat poſtea inhabilis reſpectũ criminis. Feli.c. ſuper eo. de teſti.nu.1.el.2.

Teſtis criminoſi, ſi examinetur cum aliis teſtibus fide dignis, dictum ſuſtentatur.Fel.c. teſtimoniũ.de teſti. nume.5.

Teſtes criminoſi probant, ſi alia adminicula ſuffragãtur. Anch.c. p tuas. el 1.de ſimo.nu.4.

Teſtimon.criminoſum licet nõ ualeat quò ad plenam fidem, ualet tamen quò ad aliqualem. Anch. c.p tuas. el 1.de ſimon.num.7.

Teſtis ſi fuit de crimine cõdemnatus, & appellauit, & iterũ uellet deponere, poſtea deſeruit appellationẽ, ualet eius teſtimoniũ. Fely. c.ſuper eo. el.1.de teſti.num.3.

Teſtis an eſſe poſſit condemnatus ex cauſa famoſa penden. appellatione in d. cauſa. Bal.in addi. ad ſpecul. de teſti. uerb. lata ſententia.

Teſtis condemnatus iudicio infamante ſi appellauit: & penden. appellatione an ualeat teſtim. ſentẽtia cõfirmata. Fulgoſ. ff. de his qui not. infam.l.furti. num.4.

A teſtificando non repellitur quis propter crimen commiſſum,uel peccatum fraude teſtimonii promulgandi. Butr.c.inquiſitionis, nume.15. de accuſ.

Teſtis criminoſus in dubio præſumitur emendatus. Alex. conſil. 149. num.5.uol.5.

Criminis Particeps, uel ſocius.

Teſtis eſſe non poteſt eiuſdem criminis ſocius.l.repetita. in sũmario. ff. de fid.inſtru. & de teſti. ſpol.c.ueniens.col.2. Arch.15.q.4. c.Nemini.nu.1.col.2.But.c.præterea,n.5. de teſti. Cin.C.de teſti.l.quoniam. nu.2,& an idem ſit in aliis.num.4. Bal.conſi.383.par.5.num.4.Alex. conſi.159. num.8. lib. 6. Soci.l. ſi ſocius.ſi cert.pet.Fulgoſ.conſ.136. in fi. 2. col. Ang.C.de teſti. l. quoniam.nu.1.& 4.& idem nu.3.

Excipitur contra teſtem, quòd eſt ſocius criminis, ſeu eodem crimine irreti-

irretitus. ſpecul.lib.1.de teſti. §. 1. nume. 37.

Teſtis non dicitur idoneus ſocius criminis. Corn.conſ.112.nu.5.uol.3. & conſ.58.nu.4.uol.1.& conſ.94. num. 5.uol.3. & Bert. uerb. teſtes, qui eſſe poſſ. nu.39.

Teſtis idoneus non eſt ſocius rixæ. Gram. deciſ.25.nu.1.

Item nec complices in crimine, quando illud de ſe confitentur. 15.q. 3. c. ult. 4.q. 9. teſtes.§.ſeq.col.2.Bar. q. 58. nu.2.

Teſtis faciens ſe participem criminis eſt infamis. Gram.deciſ.40.nume. 16. Corn.conſi.324.nu.3. uol.3.

Teſtis idoneus an, & quando dicitur particeps criminis in probando crimine Corn. conſi.241.nu.3.uol.4. Nep.de Montalb.nu.38.39.car.25 & Io. Monac. n.6.& Feder. Schen. tract. de teſti.nu.37 .tom.13.

Teſtis eſſe poteſt in delicto particeps delicti ad ꝓban. ſemiplenè,& quare hoc permittatur. Butr.c.quoniā num.4. de teſti.

Teſtis ſocius criminis falſę monetæ admittitur, Martin. Laud.tract.de Monet.num.11.tom.6.

Teſtis non poteſt eſſe ſocius criminis ad probationē,ſed ad præſumptionem.de teſti.c. ſicut nobis.

Teſtis ſocius criminis probat contra ſociū in criminib. occultis. Gram. uoto. 3.num. 3.

Teſtis ſocius criminis ſi aliàs ſit infamis non admittitur contra ſocium eiuſdem criminis,& in criminibus exceptis. Hipol.conſ.74. num. 23. uolu. primo.

Teſtis poteſt eſſe ſocius criminis,quādo agitur de hæreſi uel lęſa maieſtate. Butr. c. ueniens.nu.8.de teſt.

Teſtis quādo appellatur particeps criminis. Rui.cōſ.158. uol.5. nu.15.

Teſtis eſſe non poteſt ille, cōtra quem opponitur crimen, quòd cauſam contingit. Steph.Aufr.tract.de teſti. num.92.

Teſtes criminoſi, & participes delicti admittuntur in teſtes in defectum probationis. Feli. in c. fin. de teſti. num. 4.

Teſtes criminis participes faciunt indicium. Alex.conſi.120.lib.7.n.3.

Teſtis idoneus non eſt etiam quò ad ſolum indicium is, qui particeps delicti fuit. Rui. conſil.7. uolu.5. num. 14.

Excipere contra teſtem, quòd ſit particeps criminis, quādo debeamus. Bart. in l. quoniam. in 2. lectu. C. de teſti.

Exceptio cotra ſocium criminis accuſantem, uel teſtificantem qualiter opponatur. Bert.in uerb. exceptio. uerſi. 124. & Ver. exceptio criminis. num.3.

Exceptio contra ſocium criminis accuſantem, uel teſtificantem qualiter formetur. Bert. in uerb. except. qualiter opponatur. num.20.& in uer. exceptio, contra teſtem. nu.7.

Corpore uitiatus.

Teſtes contra Clericum eſſe non poſſunt corpore uitiati, qui promoueri ad ſacra ſunt ꝓhibiti. Bert.Verb.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

teſtes qui eſſe poſſ. nu. 55.

Correus.

Teſtis Correus in cauſa Correi eſſe po teſt. Barb. c. ſuper literis. nu. 153. cum ſequen.

Teſtis eſſe Correus an poſſit. Berta. in uerb. teſtes. qui eſſe poſſ. nu. 58.

Teſtis Correus an eſſe poſſit in cauſa Correi. Barb. in c. 3. loco. num. 21. de proba.

Cubicularius in cauſa Domini.

Teſtes nunquid cubicularii eſſe ualeant Dominorum, & nunquid eos accuſare, uel denunciare ualeant, & nunquid Monacus eum, cuius cubicularius eſt, ſine Abbatis licentia accuſare ualeat. Luc. de Pen. in rubr. n. 3. de præpoſ. eccleſ. lib. 12.

D

Damnatus furti.

Teſtis eſſe non poteſt damnatus furti bonorum de dolo malo ni pactus. Steph. Aufr. tracta. de teſti. nume. 3.

Damnatus qui fuit in Iudicio.

Teſtis eſſe non poteſt ob crimen famoſum damnatus. Steph. Aufr. tract. de teſti. nu. 23. & 22.

Teſtis eſſe poteſt condemnatus de crimine famoſo appellatione per eum interpoſita pendente. Steph. Aufr. tract. de teſti. num. 24.

Teſtis cõdemnatus, qui appellauit, & interim tulit teſtimoniũ, & poſtea deſeruit appellationem, an teſtimonium ſit ualidum. Bal. c. ſuper eo, num. 3. de teſtib.

Debitor pro creditore, uel fideiuſſore.

Teſtis poteſt eſſe debitor pro creditore. Soci. Iun. conſi. 135. num. 12. uolu. 2. & 3. & ratio quia non reperitur prohibitus.

Teſtis eſſe nõ poteſt debitor pro fideiuſſore. Baragot. tract. de reprobat. teſti. num. 35. tom. 13.

Denunciator contra denunciantem.

In teſtes quando admittantur denunciatores cõtra denunciatum. Butr. c. licèt Heli. nu. 23. de ſimo.

Delegans in cauſa delegata.

Teſtis non poteſt eſſe delegans in cauſa delegata, ſpecul. de teſti. §. 1. Ver. quid ſi Iudex.

Dignitate ob turpitudinem priuatus.

Teſtis eſſe non poteſt, qui eſt remotus à dignitate propter turpitudinem ſuam. ſpecul. de teſti. §. 1. uerſic. Item excipitur, qui eſt remotus. Steph. in tracta. de teſti. nu. 31.

Diſcipulus pro Magiſtro.

Teſtis nõ eſt omni exceptione maior, qui fuit diſcipulus, uel eſt alicuius. Cuma. cõſ. 155. poſt mediũ 2. col.

Doctor in cauſa ſcholaris.

Teſtis eſſe poteſt in cauſa ſcholaris doctor.

ctor. Bald. l. nemini. C. de aduoc. diuerſ. Iudi. Alex. l. de mora. ff. de iur. fiſc.

Domeſtici.

Teſtes domeſtici qui ſint, qui cauſæ domeſticitatis teſtes eſſe non poſſunt. Alber. de Roſ. tract. de teſti. part. 1. §. ſupereſt. nume. 1. tom. 13. Bal. l. etiam. C. de teſti. Sali. ff. de teſti. l. teſtes. num. 1. Berta. tracta. de Epiſc. num. 93.

Teſtis domeſticus dr uxor pro marito, & cõcubina pro concubinario, & tales repelluntur à teſtimonio Ang. ff. ſi quis cautio. l. & ſi quis. §. illud ſciendum. nu. 4. par. 1.

Teſtes domeſtici dicũtur nedum hi, quibus imperari poteſt, uerum & hi quoque qui de domo ſunt producentis. Ioan. Igne. l. 1. §. ſerui ap pell. nu. 124. ad Sill.

Teſtis domeſticus regulariter non admittitur. Berta. tracta. de Epiſcop. §. nunc. nu. 92. tom. 1. Nepos trac. de except. articulo 19. nu. 2. tom. 13. Ioan. Monac. tracta. de defenſ. iur. §. quia. num. 1. tom. 13. Schen. tract. de teſti. n. 25. tom. 13. Alber. de Roſ. tracta. de teſti. part. 1. §. ſupereſt. nu. 22. & 24. tom. 13. Nell. tract. de teſti. n. 11. tom. 13. Steph. Auſt. tract. de teſti. nu. 34. tom. 13. & Baragot. trac. de reprobat. teſtiũ, num. 24. tom. 13.

Teſtes domeſtici non ſunt idonei. Butri. nu. 7. & qui dicantur domeſtici Butr. c. in literis. num. 1. de teſti. gloſ. §. illud. l. ſed & ſi. ff. ſi quis cautio. Cin. C. de teſti. l. etiam. num. 1. & qui ſint domeſtici, quorum teſtimonium reprobatur, num. 2. & 5. Ang. de Peruſ. conſi. 1. nu. 2. Anch. c. filij. de hæret. nu. 4. in 6. Imol. conſi. 105. num. 3. Barba. conſi. 3. col. 3. uol. 3. & conſi. 6. nu. 30. ibidem, Fulgoſ. cõſi. 200. poſt mediũ, 2. col. Fel. c. literis. de teſtib. nu. 5. Pariſ. conſi. 104. num. 159. uol. 1. Bert. uerb. teſtes qui eſſe poſſ. n. 66.

Teſtis non idoneus eſt ſuper offenſa uni de domo facta, Fran. Cur. trac. de teſti. nu. 105. tom. 13.

Teſtes domeſtici quo pacto eſſe ualeant. Azo in ſumma. C. de teſti. nu. 22. Cuma. ff. de acqui. hęred. l. cum quidam. § quòd dicitur. nu. 8. Bert. uerb. teſtes, qui eſſe poſſ. num. 26. Aluarot. rubr. ſi de inueſtit. Vaſall. c. ſi quis. nu. 2. Curt. Iun. conſ. 158. nu. 15. par. 2. Soci. Iun. conſi. 158. n. 15. par. 2. Soci. Iun. cõſ. 153 nu. 7. uolu. 2. Schen. tract. de teſti. nu. 28. tom. 13.

Teſtimonia domeſtica nõ ſunt admittẽda. Curt. Iun. cõſ. 168. n. 2. par. 2.

Teſtes domeſtici in duobus caſibus in criminalibus admittũtur. Alber de Roſ. tract. de teſt. part. 1. § ſupereſt. num. 22. tom. 3.

Teſtis domeſtici, ſeu ſeruitoris depoſitio nullum facit indicium contra dominum. Gram. uot. 6. nu. 19.

Teſti domeſtico creditur, ſi ipſius dicto nihil ſit, quod obiiciatur. Ang. Peruſ. conſi. 1. nu. 3.

Teſtis domeſticus poteſt teſtificari ꝓ domeſtico, ubi commodum, & incommodum eſt admixtum. Lambert.

bert. de iurepa.artic. 6.q.1. princ: prima par.lib.1.nu.25.

Teſtis domeſticus utriuſque partis an accipi poſſit. Alber. de Roſa tract. de teſti. num.25.

Teſtes de capit.ſi ſint domeſtici an re cipiantur ad proban. tractatum, & eius oppoſitum. Bald.c.3.loco.nume. 7. de teſti.

Teſtis domeſticus, ſi partim ꝓ, & con. dixerit, nunquid repellendus ueniat in parte. Porc.§.in teſtibus.nu. 10. de teſti.

Teſtes eſſe poſſunt domeſtici, & fami liares ad proban.æxtimationem rerum ablatarum. Steph. Aufr.trac. de teſti.nu.87.tom.13.

Probati poteſt per teſtes domeſticos, & familiares, quòd quis habuerit in domo maſſaritias, & ſuppellectilia. Bar.l.lex, quæ tutores. nu.3. C. de admi.tuto.

Teſtificari permittuntur domeſtici de his, q̃ fiunt ſecretè in domo. Alex. conſi. 77. nũm.4.lib.7.Corn.cõſi. 340.nu.19.uol.1. & conſi.81.nu. 12.uol.4. & conſi.171. n:4.uol.2: Pariſ. conſi. 54.nu.81.uol.4.

Teſtes an eſſe poſſint illi de domo, in qua unus de domo occiditur. Nell. tract. de teſti. nu.15.

Probantur ea, quæ ſunt in domo per familiares, & domeſticos. Bal.l.lex quæ tutores.nu.1. C. de admi.tut.

Teſtes domeſtici admittuntur in reb. quæ geruntur intra nauem, uel domum: Bal.l. quoties.C.de naufra. num.1. lib.10. Roma.ff.de acqui. hæred. l. cum quidam.§. qnòd dicit. num.12.

Teſtes de domo ſunt idonei ad probandum ſecreta patrimonii. Bal.l. fin.§.licentia.C.de iur.delib.

Teſtis domeſticus multa honeſtate prẹditus quãdoque admittitur. Amod.de Caſt.tract.de ſyndicat.nu. 194.tom.14.Rui.uol.j. conſil.92. nu.3.Hippol.conſ.j.nu.80. & cõſ. 127.nu.18. uol.2. & idem in practica.§.principium. nu.10. & in l. unius. §.ad quæſtio. ff. de quæſtio. nu.11.

Teſtes de domo aduerſarii in feudis produci poſſunt. Caccialup.tracta.de feu.articulo 6. nu.38. tom. 13.

Teſtes domeſtici in probando defenſionem admittuntur Decius conſ. 469.nu.7.

Teſtes an eſſe poſſint domeſticorum familiares. Alber. de Roſ. tract.de teſti.par.j.§. ſupereſt. nu. 13. tom. 13.

Teſtis partis domeſtic⁹ repelli poteſt non tamen domeſtici domeſticus, ſecus in domeſticis alicuius uxorem detinentis. Barbat.c.accedens. el 2.nu.4.ut lit.non conteſta.

Quòd teſtis domeſticus admittatur in cauſa eccleſiaſtica. 14. quæſt. 2. ſuper col.3.

Teſtes contra Epiſcopum eſſe poſſunt quondam domeſtici, & familiares expulſi propter crimina eorũ, uel carceratus ab eo, uel cum eo litigauit.Oldra. conſ.165. Quæritur ſi teſtes.Steph. Aufr.tracta.de teſtib. nu.47.tom.13.

Teſtis an eſſe poſſit, qui deſiit eſſe domeſticus, item agnatus, cognatus, coniux, ſocer, & uaſallus remiſſiuè. Ioan. And. in nouell. c. in literis. col. j. circa medium. uer. in gloſ. 2. de teſtib.

Teſtimonium eius, qui domeſticus fuit, ſed nunc non eſt, an ualeat. Sali. C. de teſtib. l. etiam. nu. 4. Ange. conſ. 14. nu. 16. Hippol. l. j. §. item nuncio. nu. 1. ff. de quæſtio. & in l. etiam ſi redditibus. nu. 10. eod. tit. & l. unius. §. ſeruo cum ultro. nu. 10. eod. tit.

Teſtimonium domeſtici pro domeſtico an admittatur, in antiquis, & q̄d contra domeſticum. Aimo part. 4. ſect. . . . nu. 26. de antiq. temp. par. 4. ut ſupra. nu. 13.

Teſtimonium domeſticorum contra domeſticos quo caſu etiam in non antiquis, an tamen onus probandi ei admittatur. Aimo par. j. ſec. uiſo de fama. num. 15. tracta. de antiq. tempo.

Teſtis an eſſe poſſit domeſticus, ſi ueritas aliter haberi non poſſit. Alber. de Roſ. tract. de teſti. num. 23. Imol. de proba. c. 3. loco. nu. 4. Panor. c. fi. nu. 9. quod metus cauſa.

Probatio, quæ uериſimiliter fieri non poteſt per alios, quàm per domeſticos, ſtatur domeſticis. Gemi. conſ. 154. num. 10. Franc. Por. tracta. de inuent. c. 3. nu. 5. tom. 11.

Teſtimonium domeſticorum contra domeſticos. requiri in ſubſidium quomodo. Aimo par. 2. uiſo de forma. nu. 18. de antiq. temp.

Teſtes inſtrumentarii poſſunt eſſe domeſtici. Berta. uerb. teſtes inſtrum. in fi.

Teſtes domeſtici admittuntur ad purgationem probandam. Igneus in repet. l. neceſſarios. §. non alios. nu. 241. ad ſill.

Teſtis domeſticus ſcienter, uel ignoranter admiſſus, an poſtea repelli poſſit. Alber. de Roſ. tract. de teſti. nu. 21.

Teſtis domeſticus ad hoc ut repellatur, quo nam pacto articulari debeat. Barba. c. cauſam, quæ. nu. 10. de offi. deleg.

Teſtis an pro me eſſe poſſit domeſticus tempore contractus, ſi demum domeſticus eſſe deſinat. Nell. trac. de teſti. nu. 11. tom. 13. Bar. l. j. §. ſi ſeruus. ff. de quæſtio. nu. 3. Hippol. l. j. §. ſi ſeruus. ff. de quæſtio. nu. 8.

Dominus pro ſubdito.

Teſtis dominus pro ſubdito eſſe non poteſt. Bart. & Floria. in l. idonei. ff. de teſti. & in l. lege. ff. de teſta.

Teſtis eſſe poteſt dominus pro ſubdito, uel familiari ſuo. Steph. Aufrer. tract. de teſti. nu. 38. tom. 13.

Donans pro donatario.

Teſtis an eſſe poſſit donans ſuper rei donatæ controuerſia. Alber. de Roſa. tract. de teſti. nu. 39. tom. 13. Butri. c. inſuper. nu. 7. de teſtib. & ibi Abb. nu. 13. & Pau. de Caſt. l. omnibus. nu. 2. C. de teſti.

Teſtis an ſit donator. Berta. uer. teſtes, qui eſſe poſſ. nu. 67.

Dotem,

Dotem, qui dedit, uel promiſit.

An ille qui dedit, uel promiſit dotẽ, ſit teſtis idoneus. Bald. conſil. 461. par. 4. nu. 3.

E

Ebrius.

TEſtis ebrius non probat. Dec. de teſti. c. placuit. nu. 8.

Emphyteuta.

Teſtis quando poſſit eſſe emphyteuta pro domino. Alber. de Roſ. tracta. de teſti. nu. 12. & §. expedita. num. 21.

Epiſcopus.

Teſtis epiſcopus an in cauſa ſuæ eccleſiæ poſſit eſſe. uide in uerb. teſtis prælatus.

Excommunicatus.

Teſtis eſſe non poteſt, qui excommunicatus eſt. Nep. de Montalb. tract. de excommu. articulo 19. nu. 22. tom. 13. Io. Mon. tracta. de defenſ. iuris. §. quæritur. nu. 3. tom. 13. Alber. de Roſa. tracta. de teſtib. par. j. §. conſequenter. num. 20. tom. 13. Nell. tract. de teſti. nu. 20. tom. 13. Steph. Aufrer. tract. de teſtib. num. 41. tom. 13. limita niſi eſſemus in cauſa hæreſis. Franc. Bonci. tracta. de lamiis. nu. 48. tom. 15. Butri. c. ueniens. num. 6. de teſtib. & in c. in præſentia. nu. 6. de ſentent. excommu. Fel. c. cum tu. de teſti. nu. 21.

Excipitur cõtra teſtem, quòd eſt excõmunicatus. Specul. lib. j. de teſtib. §. j. nu. 31.

Teſtis fuit excommunicatus ſub conditione, quæ pendẽte eſt inductus in teſtem, an ualeat eius teſtimonium ſi poſtea cõditio euenit. Francus. cap. præterea. de appell. uerſi. 2. quæritur.

Teſtes excommunicatos quando iudex abſoluit, ſi per alios teſtes ueritas haberi non poſſit. Ioan. And. in nouell. c. ueniens. col. 3. circa prin. uerſ. quod iudex. de teſti. Fel. c. ad opprimendum. de offic. ordi. & c. ueniens. de teſti. el 2. nu. 33. uer. in gloſ. fin.

Teſtes excõmunicati abſolui poſſunt ad cautelam donec teſtimoniũ perhibeat veritati. Bal. c. ueniens. el. 2. nu. 2. de teſti.

Teſtem excommunicatum nõ poteſt Iudex delegatus abſoluere ad cautelam, ut ferat teſtimoniũ. Feli. c. ueniens. de teſti. nu. 32.

Teſtis excommunicatus poſt iuramentum: ſi abſoluatur ante depoſitionẽ an probet. Io. Andr. regula factum legitimè, in mercu. in 6.

Teſtis quomodo poteſt dici ſufficienter probare licet ſit excommunicatus, tamen ad cautelam teſtimonij abſolutus, & deinde in excõmunicationis ſententiã reincidat. Butr. c. ueniens, nu. 13. de teſti.

Teſtis ad repellendum non ſufficit ꝓbare ꝙ excommunicatus fuerit expreſſa etiã in excõmunicatione criminis cauſa, ex quo ſit abſolutus, niſi

niſi tale expreſſum ſit. in ſententia quod ipſo facto infamat. Io. Andr. in Nouell. c. teſtimonium. col. 2. circa fi. uerſi. & ideo melius. de teſtib. Alber. de Roſ. de teſti. ſuper rubr. nu. 4. Butr. c. teſtimonium. nu. 11. de teſti. Alber. de Roſ. part. 4. ſtatuti. q. 72. nnm. 6.

Teſtis, qui omni anno non confitetur, nec Euchariſtiã ſummit, an ſit idoneus teſtis, & cõcluditur quòd ſit. Soci. Iun. cõſi. 32. n. 25. & ſequen. & num. 32. uolu. 2. Pariſ. conſi. 58. nu. 83. uol. 4. Io. de Anan. c. ſi quis presbiter. diſtinct. 31.

Teſtis in inſtrumento deſcriptus ſi ſit excommunicatus: an reddat inſtrumentum nullum. ſpecul. titul. de inſtru. ædi. §. 9. n. 17. Feli. c. ueniẽs, 2. num. 38. de teſti.

Teſtis excommunicati, uel infamis examinatio eſt retardanda. Hipol. in practica. §. ult. nu. 18.

Teſtium excommunicatio poteſt opponi poſt terminum datum ad opponen. Berta. uerb. teſtium in pugna. nu. 130.

Teſtis repulſus à teſtimonio ratione excommunicationis, an illa probata in aliis debeat uitiari. But. c. 2. §. 1. nu. 54. de ordin. cogni.

Exceptio contra teſtem excommunicatum. uel infamẽ qualiter formetur. Berta. in uerb. exceptio. uerſ. 9.

Executor teſtamenti.

Executores teſtamenti an ſint idonei teſtes. Bal. conſi. 221. par. 3. nu. 3. reliqua uide ſupra in uerb. teſtes in teſtamento.

F

Fachini.

Teſtificari an poſſint Fachini ex portatione. Barba. cõſi. 77. col. 3. & 4: uol. 3.

Falliti.

Teſtes poſſunt eſſe falliti, & infames ſup ipſis, quæ geſta ſunt, licet aliàs repellantur. Soci. Iun. conſi. 61. nu. 16. uol. 2.

Teſtis fallitus in criminalibus contra accuſatum non admittitur, ſed in ciuilibus ſic. Soci. Iun. conſi. 61. num. 14. uol. 2.

Teſtes falliti quò ad proban. innocentiam inculpati, ideſt, ad proban. factum, ex quo reſultet innocentia admittuntur. Soci. Iun. cõſi. 61. n. 15. uol. 2. & ſimiliter teſtes domeſtici, & factores. ibidem.

Falſarius.

Teſtis eſſe non põt falſarius. Tindar. tracta. de teſtib. c. 13. nu. 12. Pariſ. conſi. 13. nu. 84. uol. 3. Soci. Iun. conſi. 40. nu. 11. uolu. 2. & nu. 10. & conſi. 100. nu. 23. uol. 2.

Teſtis deponens falſum fide dignus non eſt, ſiue ſciens, ſiue ignarus dixerit, Soci. Iun. conſi. 4. nu. 14. uol. 2. ſiue in diuerſa, ſiue in eadem examinatione falſum fuerit. ibidem.

Teſtes repelluntur, ſi unus pro alio falſa teſtimonia ferat. Baragot. tracta. de teſtib. nu. 50.

Teſtis falſum perihibens in coherentiis

tiis repellitur in totum. Bal. conſi. 286. par. 2. num. 1.

Teſtis eſſe non poteſt falſarius, etiam contra falſariũ. Steph. Aufre. tract. de teſti. num. 42.

Teſtis falſarius, contra quem pendet proceſſus de falſitate, poteſt eſſe teſtis in alia cauſa. Bar. l. Barbarius. col. antepen. in repet. uer. immo ui detur. ff. de offi. pręſid.

Teſtes ſi tacuerunt ueritatem interrogati non probant. Pariſ. conſi. 104. nu. 140. Franc. Cur. tract. de teſti. nume. 30.

Teſtis falſus de falſo non notatus an teſtis eſſe poſſit. Tindar. tracta. de teſti. par. 1. c. 1. nu. 4. tom. 13.

Teſtis falſum deponens in una cauſa an poſſit in alia produci. Sali. C. de fid. inſtrum. l. ſi ulterius. nume. 6. Bart. l. 2. nu. 4. C. de fide inſtru. Iaſ. l. ſæpe. ff. de re iudi. num. 30. Berta. uerb. teſtes, qui eſſe poſſ. nu. 6.

Teſtis falſus in una cauſa an prohibeatur eſſe teſtis in alia. Alber. de Roſ. ff. infam. l. Lucius. num. 8. Baragot. tracta. de teſti. nu. 82. Fulgoſ. ff. de fide inſtru. l. quicunque. nume. 4. Hipol. l. maritus. n. 42. ff. de q̃ſtio. & idem in rubr. ff. de fid. nu. 170.

Teſtis in totum cẽſetur falſus ſi in parte reperiatur falſus. Alber. de Roſ. C. de uete. iur. eun. l. tanta. nu. 9. Cuma. cõſi. 54. ad fin. Hipol. l. eos. num. 24. ff. ad l. Corneliam de falſ. Barba. conſi. 80. nume. 14. uolu. 2. Calcan. nu. 18. in ciuil. Rui. conſ. 158. uol. 5. nu. 7. Soci. Iun. conſi. 40. nume. 12. uolu. 2. & conſi. 100. num. 22. uol. 2. Berta. uerb. teſtium punitio. nu. 4. Alber. de Roſ. l. 2. ff. no. fol. 283. col. 2. ſpecul. tit. de teſti. §. 12. nu. 1. Bal. conſi. 380. n. 6. uol. 5. Alex. conſi. 134. nu. 9. uol. 2. & conſi. 114. nu. 8. uol. 6.

Teſtis in uno falſus in totum non creditur ſibi propter iuramentũ quod eſt uniforme. Affli. c. 1. in prin. de contro. inueſtit. Bertran. part. 2. conſi. 184. num. 14. Soci. conſi. 56. nu. 13. uol. 4. Hipol. conſi. 21. nu. 84. & conſi. 70. num. 8. uol. 1. Calcan. conſi. 25. nu. 24. Soci. Iun. cõſ. 41. nu. 14. uol. 2. Mill. uerb. teſtis. num. 73. Imol. l. 1. nu. 1. ff. de uerb. oblig. Prob. in Ioan. Monac. c. præſentiũ. nu. 34. de teſti. Bal. l. edicto. C. de edict. diui Adria. tollen. nu. 18. Sali. l. ſi ex falſis. num. 13. C. de tranſact. Alex. conſi. 27. nu. 3. lib. 2. conſi. 20. num. 3. lib. 4. conſi. 114. num. 7. lib. 4. & conſ. 93. num. 10. lib. 5. conſi. 99. nu. 21. lib. 5. conſi. 150. num. 21. lib. conſi. 46. num. 6. lib. 1. Nell. tracta. de teſtib. nu. 240. & num. 239. Alber. de Roſ. tracta. de teſtib. par. 3. nume. 26. tom. 13. Rui. conſil. 15. uol. 5. nu. 5. Bero. c. ſuper literis. de reſcript. nume. 11. & 14. & repet. num. 18. Pariſ. conſ. 152. num. 21. uol. 4. Barb. c. ſignificante. nume. 36. de reſcript. Corn. conſi. 62. nu. 11. uol. 1. Feli. c. fraternitatis, de hæret. nu. 11. Anto. Blan. tracta. de indi. nu. 413. tom. 15. Alber. de Roſ. tracta. de teſtib. par. 3. num. 25. tom. 13. Bert. uerb. teſtium impugnatio. nu. 40.

Teſtis dictum partim uerum, & partim falſum deponentis non ualet, nec princeps per reſcriptum facere poteſt illud ualere. Oldra. cõſ. 37. nu. 1. cum ſequen.

Teſtem, qui in parte dixit uerum, & falſum, an princeps poſſit facere, ꝙ credatur. Afflic. de feu. c. 1. de controu. inueſti. Albe. de Roſ. trac. de teſti. nu. 27.

Teſtis ſi ſcienter adheret aliquam fal ſitatem dicto ſuo, dummodo illud, quod adheret non tangat, naturã illius negocii principalis, ſuper quo deponit, dictũ eius ualebit. Gram. deciſ. 43. Butr. c. cum cauſam, nu: 23. de teſti.

Teſtis deponens falſum in uno capit: an ſit falſus in omnibus. Alber. de Roſ. C. de tranſac. l. ſi ex falſis. nu. 5. ff. de teſti. l. qui falſum. num. 3. ff. ad l. Corn. de falſ. l. eos. qui. nu. 4. & C. de teſt. ſuper rubr. nu. 8. Aret. ſub rubr. de falſ. nu. 26. in tracta. de malef. nume. 22. Barba. conſi. 77. col. 3. uol. 3. Bertr. par. 2. conſ. 184. num. 13. & ſequen. Io. Igne. l. 3. §. ſi quis tab. num. 138. par. 1. & num. 141. ad Sill. Prob. in Ioan. Monac. c. Romana. nu. 10. de teſti. Alberi. de Roſ. 2. ff. no. fol. 254. col. 2. Bert. uerb. teſtium punitio. 390.

Teſtis affinis affinitate, qua ipſum nõ repelleret, licet neget affinitatem, propter hoc dictum non annullabi tur, nec punietur pęna falſi. Hipol. conſi. 37. numé. 6. uol. 1. conſi. 61. nu. 68. & conſi. 70. nu. 4. 10. & 11. uolu. 1. Alber. de Roſ. l. cum eiuſdem. nu. 1. ff. de ædil. edic. Bart. l. Quintus Mutius. nu. 1. ff. de aur. et arg. lega. Bal. in l. ſi ex falſis. nu. 15. C. de trãſact. Paul. de Caſtr. in l. ex falſis. nu. 13. C. de tranſac.

Si teſtis negat illud, & dicat falſum ſuper eo, quòd ſi confeſſus eſſet, id, nõ repelleretur, ualet eius dictum. Hipol. ſingul. 16. in fin. communis conc.

Teſtis ſi deponat aliquid non uerum per errorem, an, & quando ei creditur in articulis. Franc. Aret. conſi. 71. nume. 1. Rui. conſi. 54. uol. 4. num. 5. Soci. Iun. conſi. 41. nu. 9. uolu. 2.

Teſtis errans in uno capitulo probat in aliis. l. nec exemplum. C. de falſ. Bald. in l. ſi ex falſis, in fin. C. de tranſact.

Teſtis ſi in aliquo falſum dixit, in aliquo eius dicto credendum non eſt. Quomodo intelligatur hęc regula. Soci. Iun. conſi. 41. nume. 2. & 13. uolu. 2. Alberi. de Roſa. tracta. de teſti. nu. 26. Bal. conſi. 44. in 4. par. num. 5.

Teſtis falſitas ſuper his, quæ extranea ſunt à negatio principali eius dictũ ſuper negotio principali non uitiatur. Soci. Iun. conſi. 100. nume. 24. uol. 2. Aret. conſi. 60. nu. 3. Alex. conſi. 98. nu. 19. lib. 1. Corn. conſi. 149. nu. 18. uol. 2. Dec. conſi. 163. col. 6. Rui. conſi. 36. num. 3. uol. 4. conſi. 41. nu. 2. uol. 4. Nell. tracta. de teſtib. nu. 64.

Teſtis ẽt quòd ſciẽter addat aliquam falſitatem dicto ſuo, quę non tangat

gat ſubſtantiam negocii principalis, tamẽ eius dictum ualet. Gram. conſi.46.nu.4.in ciuil.

Teſtis iurans in omnibus dicere ueritatem mentiendo ſuper ueſte nõ ꝓbat, Franc. Curt. tracta. de teſtib. num.18. tom.13.

Teſtis falſarii depoſitio non ualet ſi nõ muta. effectus facti, de qua agitur. ſpecul.de teſti.uerb.teſtis.

Teſtis non repellitur falſitate dicti, quãdo reſpicit circumſtantias, quæ non attingunt negocium principale, quia ſuper illis deponit iuratus, Corn. conſi. 298. uolu. 1. Gram. deciſ. 43. nu.7.

Teſtis non reputatur falſus, qui termino aliquo impropriè utitur, Ioan. Igne. l. j. §. domini appell. num.9. part.1. ad Sill.

Teſtis non dr̃ falſum deponere quando dictum ſuum poteſt aliqua uerificari iterpretatione. Bal.cõſ.323. par. 4. nu.20.

Teſtis accuſati de falſo atteſtationi acquieuit ſi non proteſtatur, Guliel. de cu. l. j. §. de ſer.

Teſtium dictũ non facit, qui reprobantur ſi falſitas tangit negocium principale. Gram.deciſ.66.nu.17.

Teſtis ſi opponitur exceptio falſitatis, quid fieri debeat, Berta.uerb.teſtiũ punitio, nu. 60.

Teſtis de falſo punitus repellitur ab accuſando ſpecul. de accuſ. uerb. item propter ſuſpicionem.

Teſtis ſi in uno teſtimonio aliquid adijciat totum eius dictum corrumpitur. Butr.tract.de teſti.nu.67.

Familiaris.

Teſtes non ſunt idonei, quos de familia ſua actor producit. Ioan. Andr. in Nouell. c. in literis. col. 1. circa prin. uerſ.in literis. de teſti.3. q.5. col.3.c.1. & c.accuſatores, col.1. Anch. c. in literis. de teſti. num. 1. Bart. cõſi.3.incipit, quærit. Hipol. conſi. 40. nu. 21.uol.1.

Teſtis familiaris accuſatoris repellitur à teſtimonio. Hipol. conſi. 33. nu. 4. uolu. 1.

Teſtis familiaris an, & quãdo eſſe poſſit. Alber. de Roſ. tracta. de teſti. part. 1.§.ſupereſt. nu. 13. tom. 13. Nell. tracta. de teſti.num. 11.tom. 13. Ang.ff.de uſu. l.ſciendum.nu. 3. par.2. Bal. conſi.152.nu.2. par. 5. Mill.uerb.teſtis.nu.63.

Teſtes familiares repellũtur à teſtimonio regulariter, quod tamen fallit in duobus caſibus. Hipol.ſingul. 53. incipit regula eſt.

Teſtem fam. reijciendum an domeſticum eſſe oporteat. Bell. c. in literis. de teſti. & atteſta.nu.5.

Et quid ſi deſijt eſſe familiaris dolo, uel bona fide. ibidẽ. nu.7. & quid ſi redijt. ibidem nu.8.

Teſtificari an poſſint Iuuenes mercatores pro dominis in negotio pertinente ad fundicum. Ang.C.de teſti. l. quoniam.nu.5.

Teſtes ſi non ſunt ulterius familiares deponunt de eo, quod uiderunt in familiaritate. Panor. c. in literis. num. 6. de teſti.

Teſtes an eſſe poſſint familiares debitores

tores poteſtatis in ſindicatu precipuè contra eum. Paris de Put.tracta. de ſindi.nu. 1. & 5. Alber. de Roſa. tracta. de teſti. part. 1.§. ſupereſt. n. 14. tom. 13. Steph.Aufr. tracta. de teſti. nu. 2.

Teſtis frater familiaris an pro domino eſſe poſſit. Barba. c.inſinuante. nu. 21.de offi.del.

Probatio quādo fieri poſſit per domeſticos familiares. Barto.l. conſenſu. nu.j.C.de diuor.

Teſtes in factis domeſticis, familiares eſſe poſſunt.Paris de Put.tracta.de ſindi.§.teſtis.num.3.tom.14.Paul. Gril.tracta.de relaxa.carcer.q.3.n. 5.tom.15.Lamber.de iurepatr.artic.12.q.10.prin.par.2. libr.2.nume.4.

Teſtes familiares in aliis cauſis a matrimonialibus repellendi ſunt.Mil. uerb.teſtis.nu.95.

Teſtes familiares,& cubicularii ad innocentiam probandā eſſe poſſunt. Paris de Put.in tract.de ſindi.nu.3. §.teſtetur.nu.49.

Indicium teſtis familiaris facit.Franc. Brun.tracta.de indic.& tortur.nu. 12.vide Marc.Blanc.tract.de indi. nu.365.tom.15.

Faciles.

Teſtes faciles faciliter mentiuntur. l. teſtium,& ibi Bal.j.not.C.de teſti. excipitur cōtra teſtem,quòd eſt leuis opinionis.Spec.lib.2. de teſt.§. ſ.nu.28.

Excipitur contra teſtem,quòd non eſt probatæ uitę,uel opinionis,nec eſt bonæ conuerſationis, Spec. libr. 2. de teſt.§.j.nu.84.

Famulus.

Teſtis an & quando poſſit eſſe famulus pro domino. Barba. conſ.6.nu. 31.Corne.conſ.160.nu.12.uol.5. Porc.§.in teſtibus.nu.8.de teſtam. Steph.Aufr.tracta. de teſti. nu.43. Berta.uerb.teſtes,qui eſſe poſſ.nu. 66.

Teſtis non poteſt eſſe famulus, qui producitur ad probandum, quòd ipſe lib.reportauit. Steph.Aufr.tracta.de teſti.nu.48.

Teſtes pro dominis honeſtis famuli eſſe poſſunt puta Epiſcoporū, Abbatum,& ſimiliū. Barb.c.inſinuante.nu.6.de offi.delega.

Teſtes non poſſunt eſſe contra Epiſcopum famuli per eum propter flagitia expulſi. Alber.de Roſ.tracta. de teſti.part.j.§.ſupereſt. nu. 29. tom. 13.

Famulus tutoris poteſt eſſe teſtis ī cauſa pupilli.Bal.conſ.464.part.j. numer.4.

Teſtes Epiſcoporum,& Abbatum famuli an pro ipſis Epiſcopis & Abbatibus eſſe poſſint. Barba. c.imperator,nu.15.de iur.cal. Bal.conſil. 444.par.j.nu.4.

An inſtitor negociorum geſtorū, uel famulus alicuius apothecæ ſit idoneus teſtis, & an eius ſcripturæ ſit adhibenda fides. Pariſ. conſil. 50. par.2.nu.j.

Teſtis olim famulus, uel amicus, aut commenſalis eſt idoneus. Cor.conſi.120.

ſi.120.nu.4.uol.3.

Teſtis an,& quando poſſit eſſe famulus etiam expulſus,Barba.conſ.25. nu.3.uol.4.Mill.uerb.teſtis. n.79. Cum.ff.de leg.2.l.lucius. §.lucius. nu.j.

Actor,vel reus probare uolens per ſuũ ſamulum quid facere debet. Alex. conſ.5.nu.8.

Fœmina.

Teſtis poteſt eſſe mulier. l. ex eo. ff.de teſtib. Ang.ff.de teſta. qui teſta. face.poſſ.l.qui teſtan.§. mulier. n.j.

Teſtis in quib' caſibus poſſit eſſe mulier,tam de iure canonico,quàm ciuili,Feder.Schen.in tract. de teſti. nu.38.tom.13.Butr.tract.de teſti. nu.30.tom.13.

Teſtis poteſt eſſe fęmina,uel laicus ad probandum impedimentum electi tam laici,quàm clerici,cui regulariter ex defectu bigãtiæ opponitur. Butr.c.cum literis.nu.1.de teſti.

Teſtes poſſunt eſſe fœminæ & laici ad probandum ueritatem electionis, ut clerici,ſeu infamati.eod.titu. de teſti.c.quando aliquid.col.4.

Teſtis an mulier in cauſa ciuili ardua eſſe poſſit. Barba.c.edoceri.nu.37. de reſcrip.

Teſtimonium fœminæ non eſt ita ualidum ſicut uirorum. Panor. c. forus eſt.nu.3.de uerb.ſign.

Teſtimonium periuri repellitur. Pet. Rebuf.tract.de priuil. ſcol. priuil. 106.nu.26.tom.5.

Teſtes ſi ex aliqua cauſa non poſſunt eſſe fœminæ, tamen illæ admittuntur,quando in illo caſu alij non reperiuntur,Panor.c.inter. nu. 7. de purga.cano.

Teſtis fœmina an eſſe posſit.
- In cauſa matrimoniali.
- In teſtamentis.
- In codicillis.
- In cauſa feudali.
- In crimine læſę maieſtatis.
- In cauſa criminali.

Vide in uerbo teſtes in cauſa matrimoniali.

Frater.

Frater in cauſa fratris an teſtis eſſe poſſit. Nepos tracta. de except.articulo 19. nu. 26. tom.13.Io.Monac. tracta.de defenſ.iur. §.quia. ſub n. 4.tom.13.Feder. Schen. tracta. de teſti.nu.30.tom.13.Alber.de Roſ. tract.de teſt.par.j. nu.9.10. 11. & 12.tom.13.Steph. Aufr. tracta.de teſti.nu.6.to.13.Bal.conſ.10.par. 5.nu.4.& uide ſupra in uerb.amicus.Paul.de Caſt.l.parentes. nu.2. C.de teſti.Barba.conſ.25.num.3. uol.4.& in c.inſinuante.num.13. de off.del.Porc.§.in teſti.n.6.de teſta.Hippol.l.j.§. ad quæſtionem.n. 6.ff.de quæſt.

Teſtis licèt poſſit eſſe frater pro fratre in ciuilibus, tamen ſi cohabitat cũ fratre

fratre non poterit per ipſos teſtificari.Gram.conſil.41.nu.13. in ciuil. uide latè per Abb.& Feli.c.literas. col.2.de præſumpt. ubi ponit regulam,& limitationes.

Teſtis frater pro fratre,& contra fratrē in cauſa ciuili admittitur, ſecus in cauſa criminali.Alber.de Roſ. tracta.de teſti.num.5. reliqua uide in uerb.teſtes in cauſa criminali.

Teſtimonium fratris pro fratre,uxoris pro marito eſt legitimum,ſi nō opponatur à parte. Ripa.ff.de damn. infect.l.4.§. hoc autem iudicium. nu.14.

Teſtis pro uxore fratris frater eſſe poteſt.Nell.tract.de teſtib. nu.25.to. 13.

Teſtis non poteſt eſſe frater pro uxore fratris uiuentis, ſecus ſi ſit uidua. Ang.ff.de poſtu.l.cui eorum.§.affinitatis.nu.7.

Teſtis fratri de peculio teſtāti nec uxorem ducenti eſſe non poteſt.Feder. Schen.tract.de teſti. nu.20. & 22.

Teſtis poteſt eſſe frater pro fratre in inſtrumento.Steph.Aufrer.tracta.de teſti.nu.25.Fely.c.literas. de præſumpt.nu.7.

Frater religioſus poteſt eſſe teſtis pro fratre.Hippol.ſing.273.col.2.

Teſtis ſi uellet eſſe frater contra fratrem,an admittatur.Alber.deRoſ. tract.de teſti.nu.5.

Frater adu. fratrem uolens teſtimoniū ferre poteſt.Feder.Schen.tracta.de teſti.nu.32.

Teſtimonium fratris licèt aliquantulū diminuatur, pro fratre tamen probat.Gram.conſ.29. nu.3. in ciuil.

Teſtis in quo poſſit eſſe frater pro fratre.Bucr.c.inſinuante.nu.14. de offic.deleg.

Fratres minores,& mendicantes.

Teſtes fratres Minores eſſe poſſunt. Alber.de Roſ.tract.de teſtib.nu.16. uide Steph.Aufr.tract.de teſti.nu. 13.tom.13. Papien. in forma iuramenti teſtis.nu.8.

Teſtis poteſt eſſe frater Minorum,cuius eccleſiæ aliquid donatum eſt,ſi de donatione quæſtio ſit. Stepha. Aufr. tract. de teſti. nu.91. ſecus ſi eſſet facta donatio, in qua ſinguli de conuentu utilitatem perciperent.ibidem.

Teſtes an fratres eſſe poterint in cauſa ſua,ſi teſtator ipſis campanam legauerit.Barbat. c.tertio loco. nu.16. de probat. & an in teſtamento eſſe poſſint,uide in uerb. teſtis in teſtamento.

Fideiuſſor.

Fideiuſſor iudicatum ſolui & conſors litis non poteſt eſſe teſtis in aliqua cauſa.Bal.conſ.201.par.4.num.2. Mill.uerb.teſtis.nu.59.

Teſtis in cauſa principali an fideiuſſor eſſe poſſit, & quid pro alio fideiuſſore. Alber.de Roſ.tract. de teſti.nu.23. Nell.tract. de teſtib.nu. 33.tom.13.Steph.Aufr. tracta. de teſti.nu.45.tom.13. Bagarot.trac. de reprobat.teſti.nu.35. tom. 13.

Fide.inter creditorem, & debitorem. Nell.ibidem Bertac. uer.teſtes,qui eſſe

eſſe poſs.nu.93.

Teſtis creditor,& fideiuſſor an in con ſequentiam pro reo eſſe poterint. Barba.c.tertio loco.nu.19. cum ſe quen.de probat.

Fideicommiſſarius uniuerſalis.

Teſtis eſſe non poteſt fideicommiſſarius uniuerſalis in uel pro teſtamento. Auſr.tract.de teſti. nu.46. tom.13.

Filius pro patre.

Teſtimonium pro ſe,uel contra . non ferunt inuicem parentes & liberi. Ang.C.de teſti. l. parentes.num.j. Gram.deciſ.48.nu.13.

Teſtes contra parentes an filii inceſtuoſi eſſe poſſint. Albe. de Roſ.tra cta.de teſti.par.j.nu.2.

Teſtis filius in cauſa patris eſſe nō poteſt,licèt poſſit eſſe iudex,uel arbiter, & quæ ſit ratio differentiæ. Alber.de Roſ.ff.de arbi.l.quinqtiam. nu.3.

Teſtis in teſtamento nunquid emancipatus filius eſſe ualeat . Porc. c. in teſtib.nu.3.de teſta.

Teſtis an eſſe poſſit in cauſa patris filius adoptiuus. Alber.de Roſ.trac. de teſtib.nu.7. Quid in filio emancipato. Alber.de Roſ.ibid.nu.6.

H

Hæreticus.

TEſtis eſſe non poteſt Hæreticus, Federicus Schen.tract.de teſti. num.18.tom.13. Alber.de Roſ.§. conſequenter.par.j.nu.3.tom.13. Steph. Aufre.tract.de teſti. nu. 50. tom.13.

Teſtis eſſe non poteſt dubius in fide catholica.gloſ.c.j.in fi. uerb.credē dum.de hæret. & ibi doct.

Teſtes admittuntur hæretici inopia probationum.Feder.lib.j.tit. 10.§. j.Item domeſtici familiares.

Teſtis eſſe non poteſt infidelis,Hæreticus, nec Iudæus, nec Paganus ēt in exceptis.Butr.c.j.nu.2. de teſti.

Teſtis eſſe non poteſt , qui de hæreſi publicè pœnitentiam fecit. Steph. Auſr.tracta.de teſti.nu.8.Spec.de teſtib.§.j.uer. quid de portantibus crucem.

Teſtis an eſſe poſſit,qui hęreticus fuit Stepha. Aufre.tracta. de teſtib.nu. 50.

Quòd Hæreticus pro Chriſtiano poteſt etiam teſtificari,& contra Hæreticum , ſed non contra Chriſtianu.34.q.3.c.miramur. §. ſequen. col.4.

Hemafroditus.

Teſtis eſſe Hemafroditus non poteſt. Nell.tract.de teſti.nu.20. uide Stepha. Auſr.tract.de teſtib.num.49. & Butr.tract.de teſti. num.7.tom. 13.

Quòd utrū Hemafroditus poſſit eſſe teſtis, qualitas incaleſcentis ſexus declarabit,4.q.3.c.teſtes. uerſ. itē Hemafroditus.

Homicidium.

Teſtis

Teſtis an eſſe poſſit qui homicida eſt, Steph. Aufr.tracta.de teſti. nu. 50. Nell.tract.de teſti.nu.17. tom.13. Berta.uer. teſtes, qui eſſe poſſ. nu. 431.

I

Ignotus.

TEſtis debet eſſe notus iudici, & parti. Bar.l. teſtium.§.ideo.n. 2.ff.de teſti. Belle. c. canonici.nu. j.3.q.5.

Teſtis debet eſſe notus iudici per inquiſitionem antefactam a uicinis. Bar.l.3.§.j.ff.de teſtib.

Teſtis in iudiciũ deductus an debeat iudici, & partibus eſſe incognitus: Ludo. Roman. ff.ſi ex noxa.cauſa aga.l.ſi quis eum.n.7. Anch.conſ. 415.nu.j.Bar.l.teſtium.nu.7.ff.de teſti.

Teſtis poteſt eſſe ignotus partibus litigãtibus, niſi in inuẽtario.Specu.de teſti.§.2.uer.item quòd non nouit, & ſeq.Docto.in c.cauſam.de teſti. Ang.in authen.de teſtam.§.ſi uerò ignoti.in fi.

Teſtes debent eſſe noti ab illo,contra quem producuntur. Butr. tract.de teſti.num.35.

Impubes.

Teſtis impubes, uide in uerbo teſtis minor annis.

Infamis.

Teſtes debent eſſe abſque infamiæ ſuſpitione,& macula.de except. c.1. Baragot.tract.de reprobat. nu.79. tom.13.

Teſtis repellitur a teſtimonio propter notam infamiæ. Bal.c. teſtimoniũ. nu.j.de teſti.2.q.7.&c.teſtes.3. q. 5. c.ſimiliter.& c.ſeq.6.q.3. c.qui crimen. 22. q. 5. c. ſi quis conuictus. Anchar.c.præterea.de teſti.cogen. Paui. tract.de uiſita.q. 5. part.2.n. 57.tom.3. Paris de Put. tract.de re mil.lib.7,§.quia.n.3. tom.5. Nep. tracta.de excep.art.19.num.8.11. tom.13. Ioan.Monac.tracta. de de fenſ.iuris.§.quia.num. 2. tom.13. Steph.Aufrer.tracta.de teſti.num. 54.tom.13. Baragot. tracta. de reprobat.teſt.nu.6.tom.13.&Marc. Blan.tracta.de indi.nu.352. tom. 15.Iſer.c.1.§.1.nu.3.lib.7.titu. de not.feud. Aret. rubr. de teſti.& qui repelluntur à teſtimonio.num.70. tracta.de malefic.Corn.conſ.42.n. 1.uol.1.& conſ. 270. nu.4. col.2. Iaſ.l.prætor ait.§.cogentur. nũ.30. ff.de eden.Hippol.conſ.24.nume. 22.& conſ.101.n.19.uol.2. Aret. uer.qui uiden.nu.j.uſque ad n.16. tract.de malefi.

Teſtis infamis qñ à teſtamento repellatur uel non.Ioan. Andr.in nouel. c.præterea.col.3.circa fi.uerſ.infamiam,& per totum.de teſtib.cog. Belle. c. teſtimonium.de teſtib.& atteſta.num.1. Belle. c.ex parte.de teſti. & atteſta.nu.22.

Teſtis an indiſtinctè repellatur a teſtificando ratione infamiæ, ſiue ſit iuris aut facti. Butr. c.7.nu.1. de exàcept.Ange. ff. ad l.iul. maieſt.l.famoſi.

moſi.nu. 3.Butr.c.teſtimonium. n. 13.de teſti.Nepos tracta.de excep. nu.12.Alber.de Roſ. tracta. de teſti.part.j.§.conſequenter. nu.6.to. 13.Nell.tract.de teſti. nu.19.tom. 13.Luc.de Pen.l.infamia. nu. 5.de decur.lib.10.Bertran. par.3.conſ. 268.nu.8.Berta.uerb.teſtes, qui eſſe poſſ.nu.5.& quid de infamia facti.Dec.conſ.123.col.j.

Teſtes infames infamia facti, an repellantur à teſtamento in cauſa ciuili. Capell.Tholoſ.q.113.Panor. c.fi. nu.j.de teſtib.Soc.iun.conſ.32.n. 31.uol.2.Fel.c.licèt.de proba.nu. 18.Hippol.ſing.109.

Teſtis infamis infamia facti à teſtamẽto non repellitur,ſed ei minus creditur.Fallit ut per Soc.regula 513. Fely.c.teſtimonium.de teſt.nu.12. Nepos tracta.de excep.nu.14.

Teſtis infamis infamia facti in ſubſidium admittitur, etiam ubi aliàs non admitteretur.Socin.iun. conſ. 61.nu.18.uol.2.

Teſtis infamis infamia facti nõ admittitur ad teſtimonium in cauſa matrimoniali.Berta.uerb.teſtes,qui eſſe poſſ.nu.16.

Teſtis non poteſt eſſe, qui eſt infamis infamia facti. Ang. ff. de his,q̃ not, infam.l.prætoris.num.4. But.c.licèt.nu.37.de proba.Soc.iun.conſ. 88.nu.10.& 15.uol.2.Feli.c.teſtimonium.de teſti.nu.8.Iaſ.ff.de iureiur.l.admonendi. in repet. num. 244.

Teſtis infamis infamia facti non cenſetur eſſe integer teſtis. Iaſ. ff. de eden.l.prætor ait.§.cogentur. n.2.

Teſtis productus an repellatur infamia pendente appellatione ſuper accuſatione.Butr.c.fi.nu.12. de teſti.Felyn.c. teſtimonium.de teſtib. nu.16.

Teſtis in cauſa criminali non repellitur infamia facti pendente appellatione. Butr.c.fi.nu.11.de teſti.

Teſtis poteſt eſſe infamis ad famam reſtitutus.But.c.teſtimonium. nu. 12.de teſti. Fel.c.cum Ioannes. de fid.inſtru.nu.11.

Teſtes infames,an poſſint probare maleficium.Imol.ff.de donat. l.filiuſfamilias.nu.10.

Teſtis infamis infamia facti in criminalibus repellitur. fallit, quando teſtis teſtificatur cum tormẽtis,quia tunc ualet.Fel.conſ.36.nu.9. Cor. conſ.42.nu.j.uol.j.

Teſtes infames non admittuntur ſine tortura, niſi in caſibus, in quibus ſpecialiter inductum eſt, ut admittantur ad teſtimonium. Hippol.cõſil.102.nu.18.uol.2. & conſ.102. nu.15.& conſ.109.nu.14. uol.2.

Teſtis infamis non repellitur, niſi habeatur prò tali.Alex.conſ. 24. nu. 37.lib.2.Ang.C.de teſta.& quemadmodum teſta.ord.l.teſtes.nu.3. Soc.iun.conſ.32.nu.33.uol.2.

Teſti ſi obiicitur infamia,non eſt ſufficiens obiectus, niſi addatur cauſa infamiæ. Ludo.Roma.conſil.290. nu.3.

Teſtes infames an probent,ſi non opponatur.Feli.c.teſtimonium. de teſti.nu.16.

Teſtis

Teſtis non poteſt eſſe infamis, uel aliter inhabilis, contra quem in alia cauſa non ſit oppoſitum. Specu. de teſti. §. ſpe. uer. ſed quid ſi produxi.

Teſtis infamis in crimine enormi teſtificari poteſt. Ioan. Monac. tract. de defenſ. iur. §. quia. nu. 3. tom. 13.

Teſtis poteſt eſſe infamis de his, quæ in poſtribulo committuntur. Bauer. tract. de mora. part. 3. nu. 3. to. 16.

Teſtis infamis quãdo poſſit eſſe teſtis in teſtamento. Fel. c. teſtimonium. de teſtib. nu. 15.

Teſtis infamis quando habetur pro non infami poteſt eſſe teſtis. gloſ. l. cum lex. in fi. ff. de teſta. Alex. conſil. 138. nu. 2. uol. j.

Teſtis poteſt eſſe infamis, quando ueritas aliter haberi non poteſt. Paris de Put. tract. de ſindi. §. qui ſemel. nu. 3. tom. 14.

Teſtis eſſe poteſt contra producentem is, qui productus fuit pro producẽte, licèt infamis, uel periurus, niſi cauſa de nouo emerſerit. Bertach. uerb. teſtes, qui eſſe poſſ. nu. 99.

Teſtis inhabilis, & aliàs infamis, ſi de facto proprio atteſtatur, facit ſemiplenam probationem. Dec. conſil. 373. nu. 3. Tiraq. de retract. num. 48.

Teſtis quando poſſit eſſe infamis in teſtamento. Bart. l. cum lege. nu. 2. ff. de teſta.

Teſtes infames nõ admittũtur contra teſtem infamem. Bald. l. cum mulier. ff. ſolut. matr. nu. 6. Ang. C. de inoffi. teſta. l. in arenam. nu. 2.

Teſtis fides non minuitur ex ſuperuenienti infamia. Ruin. conſ. 15. uol. 5. nũ. 6. de teſtib. c. præterea. col. 4. Cyn. C. de teſti. l. ſi quis. nu. 10.

Teſtis de crimine ſiue publico ſiue priuato damnatus, an & quando infamis dicatur. Io. And. in nouell. c. teſtimonium. circa fi. uer. de crimine. de teſti.

Teſtis infamis ex quo cõdemnatus ad mortem & ex inquiſitione non eſt idoneus. Rui. conſi. 34. uolu. 4. nume. 2.

Teſtis non dicitur infamis condemnatus ratione cõtumaciæ per ſtatutũ. Corn. conſi. 196. uol. 1.

Teſtis infamis an indicium faciat. Marc. Blan. tracta. de indi. nu. 152. tom. 15. & Franc. Curt. tracta. de teſtib. nu. 15. tom. 13.

Teſtes eſſe uti infames non poſſunt, qui ſub nomine furti, iniuriarum, raptorum, de dolo malo, & fraude pactus eſt. Steph. Aufr. tracta. de teſtib. num. 24.

Exceptio infamiæ contra teſtem oppoſita an tollatur replicatione. Bar. in l. cum mulier. num. 8. ff. ſolut. matrim.

Teſtis eſſe non poteſt ignominiæ cauſa ab exercitu remiſſus. Steph. Auf. tract. de teſtib. nu. 86.

Teſtes non infamat, neque repellit delictum citra condemnationẽ. Curt. conſi. 196. nu. 1. uol. 1.

Exceptio contra teſtem infamiæ an opponatur per infamem. Bertac. in uerb. exceptio contra teſtem. n. 8

Teſtis infamis an à Iudice ſit repellendus,

tus, an qn̄ et debeat Iudex de cōditione teſtis inquirere. Rebuſ. in tra ctā. de reprobat. num. 10. tom. 13. Aret. l. à teſte ff. de teſta. nu. 3. & 4. ubi dicit, quòd poteſt quis, ut teſtis ſignare teſtamnntum annulo. Fel. c. cum I. & A. de re Iudi. nu. 2.

Exceptio infamiæ contra teſtem, quā debeat habere concluſionē. Alber. de teſti. §. uidendum eſt. nu. 6. tom. 15. Bart. in l. cauſam legis. nu. 3. ff. de teſta. Alex. in l. j. C. de teſta. nume. 2.

Excipiens contra teſtem, quòd eſt infamis, debet addere cauſam quare ſit infamis, Bart. in l. j. nume. 7. C. de teſta. qui ita communiter habet, & reputat Roma in l. teſtes ſerui. nume. 9. C. de teſta. & quibus mod. teſtam. ordi.

Infidelis.

Teſtis non poteſt eſſe infidelis. Butr. c. 1. num. 3. de heret. 2. q. 7. c. non poteſt. col. 3.

Teſtes Iudęi, & pagani, ſecundū cōmunem opinionem, & in caſibus exceptis, eſſe nō poſſunt. Io. Andr. in Nouell. c. placuit. col. 3. circa fi. uerſi. in gloſ. pen. de teſti.

Inimicus.

Teſtis eſſe non poteſt inimicus in cauſa ſui inimici, Nepos tracta. de except. nu. 18. Io. Monac. de defenſ. iur. §. quia. nume. 3. tom. 13. Feder. Schen. tracta. de teſti. nu. 40. tom. 13. uide Franc. Curt. tract. de teſti. nu. 102. tom. 13. Steph. Aufr. tract. de teſtibus, nu. 56. tom. 13. Amodeus de Caſtell. tracta. de ſindi. nu. 140. tom. 14. Roui. in tracta. de accuſ. nu. 23. tom. xj. 2. q. 7. in prin. circa medium. Bart. §. ſi quis uerò. de teſtib. nu. 2. Barba. conſi. 88. n. 6. uol. 4. & quādo præſumitur reconciliatio. ibidem nume. 8. uolu. 4. Hipol. conſi. 18. nume. 28. & 32. primo uol. Bert. in uerb. teſtes, qui eſſe poſſ. nu. 20.

Teſtis an repellitur ob inimicitiam ſuperuenientem facto ipſius contra quem producitur. Alber. de Roſ. tract. de teſti. par. 3. nu. 18. Specul. rubr. de dona. inter uir. & uxor. col. 4. Hipol. l. j. §. cum quis latrones. nu. 15. ff. de quæſtio.

Teſtis inimicus etiam in extremis laborans ſuſcepto corpore Chriſti nō poteſt examinari ad perpetuam rei memoriam. Bald. §. Vaſalli. de pa. Conſtan. Hipol. l. j. §. præterea. nume. 7. ff. de quæſtio. Bertran. par. 2. conſi. 131. num. 9. par. 3. conſi. 15. nu. 5. & conſi. 211. nu. 3.

Teſtis eſſe non poteſt, qui cum inimicis moratur. Nepos tracta. de except. num. 2. & 27. Steph. Aufre. tracta. de teſti. num. 20. tom. 13. & Marc. Blanc. tract. de Indi. nu. 164. tom. 15. Berta. uerb. teſtes, qui eſſe poſſunt. nu. 130.

Teſtis an repellatur à teſtificando eo ꝙ cum inimico meo conuerſatur. Butr. c. cum oporteat, num. 29. de accuſ. lib. 5. Alber. de Roſ. tracta. de teſti. nu. 6.

Teſtis repellitur à teſtificando contra aliquem

aliquem ex inimicitia orta de nouo. Feli. c. fi. de teſti. Com. conſi. 142. num. 3.

Teſtis ſi tempore teſt. ſit inimicus, tẽpore uero depoſitionis amicus, ultima qualitas attẽditur. Rui. conſ. 188. num. 15.

Teſtis cauſans inimicitias, ut ſuſpect⁹ repellitur. Butr. c. ueniens el. 2. nu. 5. de ſponſal. & matri. Iaſ. C. de his, quib. ut indigni. l. ſororem. nume. 6.

Teſtis eſſe non poteſt de inimicitia capitali ſuſpectus. Alber. de Roſa. tracta. de teſti. nu. 4. quid de inimico reconciliato? idem eod. tracta. de teſtibus. nu. 3. tom. 13. Steph. Aufr. tract. de teſti. nu. 56. tom. 13.

Teſtis licèt dicat non habere inimicitiam, ſi tamen ſubeſt cauſa inimicitiæ repellitur, & nõ ualet. Hipol. conſi. 20. nu. 33. & nume. 29. uol. 1. Barba. c. accedens. el. 2. num. 16. ut lit. non conteſt. Hipol. ſingul. 178. incipit inimicus. & ſingul. 273. incipit notiſſimis.

Teſtis licèt dicat nullam habere inimicitiam cõtra quem depoſuit, repellitur ſi ſubeſt cauſa inimicitiæ. Hipol. l. j. §. præterea. nu. 4. ff. de quæſtio & ſingul. 177. incipit inimicus.

Teſtis inimicus utriuſque partis an admittatur. Hipol. l. j. §. cum quis latrones. nu. 12. ff. de quæſtio.

Quòd propter inimicitias põt q̃s repellere teſtes contra ſe, quos admiſit pro ſe, aliàs non. 4. q. 3. teſtes, §. ſequenti, uerſ. ſi quis. col. 2.

Teſtes inimici nõ admittuntur, etiam in crimine læſę maieſtatis, nec hæreſis. Gram. uoto. 3. nu. 30. & 31.

Teſtificans cõtra aliquem in cauſa criminali præſumit̃ inimicus. Alberi. de Roſa. ff. de teſti. l. produci. nu. 2. Bart. l. poſt legatum. §. is uerò. nu. 2. ff. de his, qui. ut indi. Butr. c. fraternitatis, num. 20. de teſtibus. & c. meminimus. num. 3. & 10. de accuſ. & ibi Anch. num. 7. & c. 1. de accuſ. n. 2. Paris de Puteo tract. de ſindi. §. ſuſpicio. Blan. tracta. de indi. nu. 52. tom. 15.

Teſtis in cauſa criminali adductus cõtra aliquem uelut inimicus, repellitur ubi ſe ingerit non citatus ad teſtificãdum. Butr. c. cum P. nu. 3. de accuſ. Panor. ca. meminimus. nu. 8. de accuſ. Blan. tracta. de indi. num. 154. & 155. Barba. c. iurauit. nu. 28. de proba. Hipol. conſi. 19. nume. 23. & conſi. 29. nume. 22. uolum. 1.

Teſtis, qui perhibuit teſtimonium cõtra aliquem in cauſa criminali, non prohibetur perhibere contra eundem in alia cauſa. Panor. c. cum P. Manconella. nu. 14. de accuſ.

Teſtis non præſumitur ſuſpectus, aut inimicus ex iterata depoſitione. Panor. c. fraternitatis. nu. 2. de teſti.

Teſtes, qui reprobantur in ciuili, an ſint reprobati in criminali. Bal. in l. ſi quis ad ſe. nu. 9. C. de uia publica, uel priuata. nu. 9.

Teſtis eſſe non poteſt, qui litem crimi nalem hẽt contra eum, cõtra quem in teſtem producitur. Steph. Aufr. tracta. de teſti. nu. 64.

Quid ſi cauſam pecuniariam habet. Steph. Aufr. ibidem Specul. tit. de teſtib. §. j. uerſi. item, quòd habet cauſam. Butr. & Abb. c. 1. de iudi. Alex. l. 3. de teſti. Fulgos. C. de teſti. auctẽn. ſi teſtis. nu. 3.

Teſtis habens cauſam contra illum, contra quem producitur, an ſit admittendus, Specul. tit. de teſti. §. j. nu. 74. Butri. c. 1. num. 7. de iudi. Mill. uerb. teſtis. nu. 43. Aret. ſub rubr. de teſti. & qui repelluntur à teſtimonio. nu. 2. & Feli. c. cum ſuper. de offi. delega. nu. 3. & per Feli. c. 1. num. 2. de iudi.

Teſtis ad hoc, ut propter iniuriam iure communi aliquis repellatur, de capit. inimicitia intelligitur. Barb. c. accedens. el. 2. nu. 15. ut lit. non conteſt. de ſimon. c. licèt Hely. col. 3. Iaſ. C. de his, qui. ut indign. l. hæreditas. nu. 4. Barba. c. cum. M. nu. 15. de conſtit.

Teſtis ut repellatur à teſtificando ratione inimicitiæ, qualis exigatur inimicitia. Butr. c. per tuas; nu. 3. de ſimon. Alber. de Roſ. tracta. de teſti. par. 1. §. ſupereſt. nu. 3. tom. 13. Corn. conſi. 101. nu. 24. uol. 2. Fulgos. conſi. 189. col. ultima Bertran. par. 2. conſi. 19. nu. 12.

Teſti inimico ultra inimicitiam capitalem quanta ſit fides adhibenda relinqtur arbitrio iudicantis. Abb. c. inquiſitionis. §. tertij. nume. 11. de accuſ.

Teſtis inimicus ex leui inimicitia non repellitur. Gram. deciſ. 34. nu. 27. & 26. Bart. l. j. n. 5. ff. de his quibus, ut indigni. num. 5.

Teſtem ſi quis uult repellere propter inimicitiam, non ſufficit probare inimicitiam in genere, ſed debet probari in ſpecie qualitas eius. Iaſ. C. de teſta. l. j. nu. 9.

Teſtis ut dicatur inimicus alicuius, ſufficit offenſam factam eſſe inter eos. Specul. rubr. de donat. inter uir. & uxorem.

Teſtis ad hoc ut tanquam inimicus repelli poſſit, requiritur probatio cui dẽs, & manifeſta inimicitiæ. Gram. deciſ. 34. nu. 24. & deciſ. 86.

Exceptio inimicitiæ ſi opponatur contra teſtem, talis exceptio nihil prodeſt, nec ſufficit probare inimicitiá in genere, ſed oportet eam probare in ſpecie. Iaſ. de lega. j. l. Titiæ textores. nume. xj. Gram. deciſ. 86. nume. 5.

Teſtes an poſſint produci per Epiſcopum incarceratos per ipſum Epiſcopum ad ferendum teſtimoniũ pro, uel contra eum. Butr. c. cum oporteat. nume. 31. de accuſ. Amod. de Caſtell. tracta. de ſindi. num. 190. tom. 14.

Teſtis non repellitur à teſtimonio contra eum, qui ipſum ſtudioſè percuſſit, & accuſauit, ut ipſum excluderet. Gloſſ. uerb. à pupillorum. §. item in inſtit. de excuſ. tuto. Steph. Aufr. tracta. de teſti. nu. 8. tom. 13. Bert. uerb. teſtes, qui eſſe poſſ. nu. 44. Barba. c. ad hoc n. 37, & idem in c. inſinuante. nu. 31.

Teſtis contra nõ poteſt eſſe accuſatus à me ad cautelam, ut tanquam ſocius

cius criminis repellatur. Bart. l.j.§. cum aliquis. de quæſtion. & l. quoniam. C. de teſtibus, Bal. authen. ſi quando. col.ult.C.de teſtibus.

Teſtis, qui contraxit amicitiam cum inimico meo, uel iam contraxerat, nō eſt inimicus meus, adeo quòd à teſtimonio repellatur, licèt de fide detrahatur. Dec. l. cōſilij.§.ſocij.ff. de regul.iur.nū.4.Cin.C.de teſtib. l. ſi quis. nu.xj.

Teſtis inimicus eſſe non poteſt, tamen ſi fuerit admiſſus, & non fuit oppoſitum ualet. Gom. c. ſi uerò.de iudi. num.16.

Teſtem ſuum inimicum pars producens non poteſt ipſum repulſare. Afflic. c. j.ſi lis, inter Dom.& Vaſall.oriatur.

Teſtimonium an ualeat, ſi facta eſt reconciliatio poſt dictū teſtimoniū, & quid de præteritis inimicitijs reconciliatione ſecuta. Bart.§.ſi quis uerò. ī authen.de teſti.ibi.q̄rit gloſ. ſuper uerb. non adſit.nu.4.

Teſtis dum allegatur, quòd eſt inimicus capitalis debet in eius receptione ſupſedere. Gram. deciſ.86. nu.2. Paul. de Caſtr. nu.2.6. & 7. C. de teſta.

Exceptio inimicitiæ capitalis impedit examinationem teſtis non aliæ, q̄a reſeruantur. Bar.in l.j.§. ſi quis dicam.nu.2. ff. de quæſtio.

An teſtis, qui eſt inimicus graui inimicitia faciat indicium ad torturam. Bal.conſi.138.par.3.nu.j.

Inueſtitor in cauſa feudi.

Teſtis inueſtitor eſſe non pōt in cauſa feudi.Bal.c.ſi duo.de pace tenen.

Ioculator.

Teſtis an poſſit eſſe Ioculator, & ſi recipiatur, an dicatur ualere. Vital. de teſtib. nu. 28.

Iudex.

Teſtificari an poſſit Iudex, uel arbiter de geſtis corā eo. Ang. C.de recep. arbitr.l. ne in arbitris. num.4.Bal. c. quoniam contra falſam, nu. 65. de proba. Imol. de arbitr.c.non ſine iniuria. uerſ. in cōtrarium facit. nu. 20. Gemi. tract. de teſti.nu.31. tom.13. Betta. uerb. teſtes, qui eſſe poſſ.nu.24.

Teſtis deponens ſuper ualiditate ſuæ ſententiæ non eſt idoneus. Alex. conſ.70. nu.2.lib.3. Hipol.ſingul. 197.incipit ad hoc &c.

Teſtis non poteſt eſſe Iudex coram ſe de geſtis, de quibus iudicauit, quādo poteſt aliquod commodum, uel honorem, ſeu uerecundiam ſibi impingi, niſi in ſubſidium. Butri. c. cum dilecti. nu.43.de elect.

Teſtificari poteſt Iudex de actis coram eo, & per eum factis, licèt non ſcriptis, & maximè in cauſa appellationis. Mill. uerb.teſtis.nu.48.

Quòd licèt ſimplici uerbo Iudicis creden. ſit, tamen nō poteſt eſſe teſtis, ſi ab ipſo appellatur in cauſa appellationis.2.q.6.c.ſtatuendū.col.2.

Teſtificari quando poteſt Iudex ad declarationem ſuæ ſententiæ. Iſer. c. 1:§.1.num.44. in addi.lib.3.tit.de prohib. alie. per Feder.

Teſtis

Teſtis poteſt eſſe Iudex pro parte, pro qua ſententiam iuſtè tulit, & quod ubi agit ad ſuam, quam tulit, c. 2. nu. 13. de arbit. lib. 1. par. 2.

Teſtis & iudex in eadem cauſa eſſe non poteſt. Bero. c. ex literis tuis. de proba. nu. 59. 4. q. 4. c. nullus unquam.

Teſtis, qui impetratus eſt Iudex ab eo contra quem erat depoſiturus, ut non poſſit in cauſa deponere, poteſt peti, ut detur alius Iudex. Bar. l. j. §. ſi ſeruus. ff. de queſtio. nu. 4. Specul. de teſti. §. 1. uerſi. quid ſi impetres. de teſtib. c. dilecto filio. col. 4. Berta. uerb. teſtes, qui eſſe poſſunt. nu. 153.

Teſtem debere ſummatim probare, quòd Iudex habeat notitiā de meritis cauſæ, an ſit neceſſarium. Bal. c. dilecto. nu. 5. de teſtibus.

Teſtis ſi impetretur in iudicem delegatum, poteſt peti delegationem reuocari, niſi delegatus iuret de cauſa nil ſcire. Bertac. uerb. teſtes, qui eſſe poſſ. nu. 173.

Teſtis an eſſe poſſit in cauſa, quā ſubdelegauit. Steph. Aufr. tract. de teſti. nu. 33.

Teſtis uel accuſator de domo iudicis non admittitur. Alber. de Roſa. ff. de teſtib. l. teſtes. nu. 1. 4. q. 4. c. contra. Anch. c. j. de offic. iudi. num. 3. Imol. de offic. iudi. c. ex literis. nu. 8. Steph. Aufr. tracta. de teſti. n. 44. tom. 13.

Teſtem iudicem remotum propter officium teſtificandi per me tamē impetratum, an poſſit obiicere. Butr. c. dilecto. nu. 6. de teſti. li. 2. par. 2.

Iudæus.

Teſtis nō poteſt eſſe Iudæus, uel alius infidelis contra Chriſtianum. Nepos tracta. de except. nu. 53. Io. Monac. tract. de defenſ. iur. §. quia. nu. 8. tom. 13. Alber. de Roſ. tracta. de teſti. par. 1. §. conſequenter. num. 5. tom. 13. Nell. tract. de teſti. nu. 20. tom. 13. Steph. Aufr. tract. de teſti. nu. 58. tom. 13. & Patis de Put. tracta. de ſindic. §. qui. nu. 1. tom. 14. & c. Iudæi. de teſti. Io. Andr. in nouell. c. Iudæi. col. 3. circa medium, uer. quærit hic Hoſtien. cum uer. ſequen. de iude. Hippol. ſing. 41. Berta. in uerb. teſtes, qui eſſe poſſ. n. 7.

Iudæus nō poteſt eſſe teſtis cōtra Chriſtianum, etiam ſi efficiatur Chriſtianus. Hippol. ſing. 273. incipit notiſſimum.

Teſtes Iudęi contra Chriſtianum licèt non ſint idonei teſtes ſupplendum tamen ex aliis pręſumptionibus. Aimo conſ. 73. nu. 18.

Teſtis in quibus caſibus Iudæus, Hæreticus, uel alius infidelis eſſe ualeat. & in quibus minimè. Porc. §. imperatoriam. num. 5. de iuſtit. & iur.

Teſtis Iudæus an admittatur contra Iudæum, uel infidelis contra infidelem. Zabarel. de teſti. clem. 1. n. 29. Ang. ff. ſol. matt. l. cum mulier. nu. 6.

Teſtibus duobus fidelibus, & honeſtis, & non minus Iudæus aliquid probare poteſt. Io. And. in nouell. c. licèt.

c.licèt.col.4.circa med. uerſ.licèt. de teſtib.

L

Laborator.

LAboratores an poſſint eſſe teſtes. Bal.conſ.293.part.3.nu.9.uide ſuprà in uerbo colonus.

Laicus contra clericum.

Teſtis an ſit laicus contra clericum.c. de cætero.de teſtibus.Hippol.conſil.41.nu.2.uol.j.Fel.c.inquiſitionis.§.ad petitionem. de accuſ.n.6, uer.& ſubdit.

Teſtis non poteſt eſſe laicus contra clericum in cauſa criminali.de teſtib. c.de cætero.Nepos tract.de excep. nu.78.Alber. de Roſ.tracta.de teſtib.§.uidendum.nu. 17.tom.13. & Steph.Aufr.tract.de teſti.num. 61.Butr.c.cum non. nu.25. de iudi. Fel.c.decætero. de teſti.num.4. Bertac.in uerb.teſtes,qui eſſe poſſ. nu.133.

Teſtis non poteſt eſſe laicus in cauſa criminali contra clericum accuſatum pro ſua, uel ſuorum iniuria. Io.And.in nouell.c. decętero.col. 4. circa medium uerb. decætero. de teſti.& ibi Butr.nu.1.

Teſtificari poſſunt laici contra clericũ infamatum.Imol.c.cum nõ ab homine.nu.7.Mill. uerb.teſtis. num. 46.

Teſtis etiã uilis admittitur laicus contra clericum in cauſa criminali in caſibus exceptis.Butr.c. decætero. nu.3.de teſtib.

Teſtes non admittuntur laici cõtra clericos criminaliter accuſatos, fallit ſi ciuiliter.But.c.cum literis.n.17. de teſtib.

Teſtis eſſe non poteſt laicus in cauſa electionis, & clericus,licèt ſint extra collegium eccleſiæ.But.c.cum olim.nu.7.de dolo,& contu.

Teſtis laicus licèt contra clericum nõ poteſt examinari,ſi tamen examinatus ſit,indicium ad torturam facit, Fran.Brun.tract.de indi. & tortur. nu.23.

Legatarius in teſtamento.

Teſtis idoneus an & quando etiam legatarius in teſtamento ex quo habet legatum.Panor. c.inſuper. nu. 9.de teſti.

Reliqua uide in uerb. teſtis in teſtamento.

Lenones.

Teſtes eſſe non poſſunt lenones. Stepha.Aufr.tract.de teſti.nu.63.limita,ut per Pari. de Put.tract. de ſindi.§.ſupplicio.nu.3.tom.14.

Teſtes lenones nõ admittuntur, cum ſint criminis participes.Io.And.in nouell.c.præterea. col. 1. in princ. uer.dicit Hoſt.de teſti.

Leproſus.

Teſtis eſſe poteſt,qui leproſus eſt.Stepha.Aufr.tracta. de teſti. num.62. Bertac.in uerb.teſtes, qui eſſe poſſ. nu.9.

Libertus.

Teſtis

Teſtis libertus contra patronum non admittitur.l. libertorum. C. de teſtib.Specul.de teſtib.§.1.12.q.2 c. Epiſcopus,qui mancipium. §. ult. 4.q.3.§.teſtes.§.ſequen. uerſi.item patroni, & uer. item liberi. Azo in ſumma.C.de teſti.num.21. Nepos tract.de excep. articul.19. num.4. tom.13.Monac.trac.de defenſ.iur. §.quia.nu.6.tom.13. Nel.tract.de teſtib.nu.12.tom.13. Steph.Aufr. tracta.de teſti. nu.54. tom.13.Fulgoſ.C.de teſtib.l.liberorum. nu.1.

Teſtificari pro eccleſia non poſſunt liberti nolentes.But.c.3.num.14.de ſer.non ordi.lib.1.par.2.

Teſtis poteſt eſſe libertus contra libertum in cauſa pia.Bald.l.1.C.de ſacroſ.eccleſ.

Teſtis libertus an posſit eſſe in teſtamento ad pias cauſas:Bal.l.habent. C.de ſacroſ.eccleſ.nu.41.

Litigioſus.

Teſtes litigioſi eſſe non poſſunt. 3. q. 5.c.ſuſpectos.& c.ſeq.

Litis particeps.

Teſtis eſſe non poteſt particeps litis: Bal.l.dictantibus.C.de teſta.

Teſtis eſſe non poteſt particeps litis, quia ratione affectionis dicitur habere ſimilem cauſam. Gram.conſi. 41.nu.5.in ciuil.

Locans operas cum periculo uitæ.

Locans operas pro colligendis fructibus ex arbore alto, uel pro capiendis auibus ex turri altisſima cũ uitæ diſcrimine eſt infamis, & ideo non eſt idoneus teſtis.Alberic. l. 1. §.idem ſenatus.ff.poſtulando. An ge.tamen in d.l.2. §.uertices.tenet quòd non ſit infamis,ſed quòd non ſit integer teſtis.

Luſor.

Teſtes luſores,blaſphematores nõ probant.Gram.deciſ.2. nu.1.& idem uoto 22.nu.3.& 4.& per Dec.cõſ. 163.nu.10.ubi latè declarat, quis dicatur luſor in materia, de qua agitur,& per Aimo.conſ.169.nu.5. & aliquid per Anch.conſ.227. nume.5.

M

Malæ uita & fama.

Teſtis eſſe non poteſt, qui eſt malæ uitæ & famæ.Specul.de teſtib.§.j. uer.item quòd non eſt probatæ.Bal.c. ſuper eo. nu.j. de teſti. Steph.Aufr. tracta.de teſti. nu. 65. Alex.conſ.81.nu.13.libr.3.Gram. uoto 34.nu.8.& uoto 22. num.9. Gram.deciſ.2.num.3.Bero.c.licèt cauſam.de probat.nu.44.

Teſtis ſi tempore iuramenti erat bonę famæ, ſed tẽpore depoſitionis erat malæ famæ, an depoſitio ſit ualida.Bal.c.ſuper eo.nu.2.de teſtib.

Teſtis ſi bene uixit à tribus annis retro licèt per prius malè uixerit, præſumitur emendatus, & ſi mali mores præteriiſſent præſumuntur purgati,ſi per triennium proceſſit in bonis operibus. Grammat.conſil.50. num.7.

num.7.in ciuil.

Mandatarius.

Teſtis mandatarius deponens de mandato ſibi facto licèt ſit idoneus in illud, intelligendum eſt in cauſis licitis in ciuilibus, in quibus licitè mandatum acceptatum erit, ſecus erit in criminalibus. Gram. deciſ. 28.

Mādatarius criminis poteſt eſſe teſtis contra mandantem ſuper crimine ad inſtructionem non ad probationem ſi acceptaſſet, ſed ſi non acceptauit poteſt eſſe teſtis ad torturā. Blan.in l.j.§.diuus. Antoninus col. 3.in prin.uerſ.in authen.ff.de quæſtio.

Mater in cauſa filij.

Teſtis an eſſe poſſit mater in cauſa filii,& contra.Nell.tract.de teſti.nu. 7.tom.13.Alber.de Roſ.tracta. de teſtib.par.j.num.7.tom.13.Steph. Aufrer. tracta. de teſti.nu.66.tom. 13.& nu.77.Paul.de Caſt.l.qui teſtamento.§.quicunque.nu.5. ff.de teſta.Poto. §.in teſti. nu.7. de teſta. Barba.conſ.25.nu.71.uol.4.

Teſtis matris teſtimonium eſt ſuſpectum, ubi filia petit in uirum aliquem ſe maiorem. Io.Andr.in nouel.c.ſuper eo.col.3.cir.fi.uerſ.ſuper eo.de teſti.

Reliqua uide in uerb. teſtes ſuper matrimonio.

Teſtimonium matris, an in probatione ætatis minoris admittatur. Alber.de Roſ.ff.de probat. l.etiā.n.j.

Teſtimonium matris quandoque probat Salomonius ſigno B.fol.15.

Magiſter pro Diſcipulo.

Teſtis an poſſit eſſe magiſter pro diſcipulo.Nell.tract.de teſti. nu.25.uide ſuprà uerb.teſtis doctor pro diſcipulo.

Maritus pro uxore.

Teſtis non poteſt eſſe maritus pro uxore,nec è contra.Alber.de Roſ.tracta.de teſtib.par.j.§.ſuper eo. nu.j. tom.13.Steph.Aufr.tract. de teſti. nu.98.tom.13. Bagarot. tracta. de reprobat.teſt.nu.25. tom.13. Ange.ff.ad ſenatuſconſul.ſilla.l. ſi pater.§.ſi uir.nu.2.

Mediator.

Teſtis mediator an ſit idoneus, uide uerb. teſtis proxeneta.

Mendax.

Teſtis eſſe poteſt ſolitus dicere mendacium.Abb. c.teſtimonium. n.3. de teſti.Specul.de teſti.§.j. uerb.itē quòd aliquid de ſuo. num.87. ubi Spec.loquitur de admiſcente mendacium ueritati in ipſo examine, diſtinguendo, Aut in ſubſtitutionibus,aut non. per Ancha.conſ.227. nu.5.

Mentecaptus.

Teſtis eſſe non poteſt qui mētecaptus eſſet.Steph.Aufr.tract. de teſti.nu. 65.

Mercenarius.

G Teſtis

Teſtis an eſſe poſſit clericus mercenarius, aſcriptitius & colonus. Albe. de Roſ.tracta.de teſti.par.j.§.ſupereſt.nu.11.tom.13.& Steph.Aufr. tract.de teſti.nu.21.tom.13. Bertac.in uerb.teſtes,qui eſſe poſſ. nu. 65.

Teſtis eſſe nõ poteſt, qui mercenarius eſt,quia domeſticus eſt. Steph.Aufre.tract.de teſtib.nu. 68. tom.13. Gram.conſ.165.nu.4.in ciuil.

Meretrix.

Teſtis eſſe non poteſt meretrix.Nepos tract.de excep.articu.19. num.10. tom.13.Feder.Schen.tracta. de teſtib.nu.17.tom.13.Vital.clem.teſtibus.nu.28.de teſtib.

Teſtis eſſe non poteſt meretrix contra ſimoniacum.But.c.tanta. nu.9.de ſimo.

Minor annis.

Teſtis cuius ætatis eſſe debeat. Franc. de præſcrip.c.1.nu.16.in 6.Alber. de Roſ.tracta.de teſti. part.1.5.uiden.nu.11.tom.13.& Nell.trac.de teſti.nu.21.tom.13.

Teſtis in cauſa criminali minor 20. annis eſſe non poteſt. Feder.Schen. tract.de teſti.nu.14.tom.13. Bagarot.tracta.de reproba. teſtium. ibidem,& Ioan. Oldradop. tracta.de uſucap.ibidem, & Franc.Brun.tracta.de indi.& tortura.q.2.par.1.n. 17.tom. 15.

Teſtes maſculi debent eſſe annorum 14. & fœminæ 12. in cauſa ciuili. Soc.iun.conſ.29.nu.14.uol.2.

Teſtis eſſe non poteſt, qui impubes eſt.Nepos tract.de excep. artic.19. nu.18.tom.13.Io.Monac.tract.de deſenſ.iuris.§.quia.nu.5. tom.13. Steph.Aufr.tract. de teſtib.nu.57. tom.13.Franc.Brun.in tract. de indi.& tortura.q.4.part.2.nu.17.to. 15.& Math.Blanc.tract.de indi.& tortura.nu.346.tom.15.4.q.3. teſtis & §. ſeq.col.2. Bagarot. tracta. de reproba.teſtium. num.16.tom. 13. & Oldendo.tracta.de uſucap. & præſcrip.§.prius ætatis. num.8. tom.16.Imol.de teſti. & atteſta. c. licèt uniuerſis.nu.3.

Teſtis eſſe non poteſt impubes etiam ſi à parte non opponatur. Paris de Put.tract.de ſindi. §.qui ſemel.nu. 1.tom.14.

Teſtis an poſſit eſſe pupillus. gloſ. l. inuiti.ff.de teſtib.Nell.tract.de teſti.nu.21. tom.13. Dec.l.2.§.item impuberes.de reg.iur.nu.9. Bertac. in uer.teſtes qui eſſe poſſ. nu.147. Barba.c.iurauit.nu.71.de probat.

Teſtis an eſſe poſſit probãdo initium poſſeſſionis intratæ tempore ſuæ pupillaris ætatis. Bald.c.cum à nobis.nu.9.de preſcript.

Teſtes an eſſe poſſint, qui in confinio ætatis adultæ.Bal.c.in nomine domini.nu.16.de teſtib.Bertran.par. 3.conſ.47.nu.1. Barbat.c.qualiter de indi.nu.30.

Teſtis eſſe non poteſt, qui infans eſt. Steph.Aufr.tract.de teſtib. nu.55. tom.13.Gram.deciſ.40. num.15. Bertac.in uerb.teſtes, qui eſſe poſſ. nu.89.

Teſtis in criminalibus eſſe poteſt pupillus proximus pubertati, & non proximus in crimine læſæ maieſtatis. Berta. in uer. teſtes qui eſſe poſſ. nu. 86.

Teſtis an eſſe poſsit, qui eſt in cõfinio ætatis adult. & dic quòd non. Bal. c. in nomine domini. n. 15. de teſt.

Monacus.

Teſtis non poteſt eſſe monacus nec quilibet ſub obedientia conſtitutus. Nepos tract. de excep. num. 32. Io. Monac. tract. de defenſ. iur. nu. 6. Alber. de Roſ. in tract. de teſti. §. uidendum. nu. 15. Nell. tract. de teſtib. nu. 22. tom. 13. & Steph. Aufr. tracta. de teſti. tom. 13. num. 13. in contrarium uide Feli. poſt Abbatẽ in c. cum inuitus. nu. 5. de teſtib. & uide Franc. Arc. conſ. 159. nu. 9. & ſequen.

Teſtes eſſe poſſunt monacus, uel canonicus regularis, Abbas & prior. Bagarot. in tract. de reprobat. teſti. nu. 8. tom. 13. Quod intellige ſi coram ſuo iudice deponant ad c. 1. de iur. calum. nu. 21. Maria. Soc. c. fi. de iura. col. 1. nu. 29.

Teſtes an eſſe poſſint monaci, uel fratres regulares. Mill. uer. teſtis. n. 65. Berta. in uerb. teſtes qui eſſe poſſ. nu. 85.

Teſtis monacus ſine ſuperioris licentia non iurat neque teſtificatur. Franc. Cur. tract. de teſti. nu. 96.

Teſtes eſſe poſſunt monaci contra proprium Abbatem in cauſa criminali, Butr. c. licèt heli. numer. 6. de ſimo. libr. quinto.

Muliebria paſſus.

Teſtis non poteſt eſſe mulier, quæ nubit in uirum, nec uir, qui ne fœminam nubit. Steph. Aufr. tract. de teſtibus nu. 7. tom. 13.

Murator.

Muratores, qui aſcendunt cacumina, & tecta ędificiorum non ſunt infames, eis tamen non adhibetur integra fides. Ang. l. 1. §. beſtiis. ff. de poſtul. & faciant ibi not. per Alber. qui tenet, quòd in totum repellantur.

Mutus.

Teſtis eſſe non poteſt, qui mutus eſt. Lau. Silu. tracta. de feud. recogni. q. 56. nu. 2. tom. 7. Nell. tract. de teſti. nu. 28. tom. 13. Steph. Aufr. tracta. de teſti. nu. 21. tom. 13. Berta. uerb. teſtes, qui eſſe poſſ. nu. 102.

N

Negociorum geſtor.

Teſtis an eſſe poſsit negociorum geſtor, uel procurator pro domino ſuo. Bagarot. tract. de proba. teſtium. nu. 36. tom. 13. & Nell. tracta. de teſtib. nu. 31. tom. 13.

Notarius.

Teſtis in alia inſtantia an notarius eſſe poſsit. Alber. de Roſ. tract. de teſti. nu. 8. Ang. Peruſ. conſ. 300. nu. 3.

Teſtis non poteſt eſſe notarius ad pro-

moſi.nu. 3.Butr.c.teſtimonium. n. 13.de teſti.Nepos tracta.de excep. nu.12.Alber.de Roſ. tracta. de teſti.part.j.§.conſequenter. nu.6.to. 13.Nell.tract.de teſti. nu.19.tom. 13.Luc.de Pen.l.infamia. nu.5.de decur.lib.10.Bertran. par.3.conſ. 268.nu.8.Berta.uerb.teſtes, qui eſſe poſſ.nu.5.& quid de infamia facti.Dec.conſ.123.col.j.

Teſtes infames infamia facti, an repellantur à teſtamento in cauſa ciuili. Capell.Tholoſ.q. 113. Panor. c.fi. nu.j.de teſtib.Soc.iun.conſ.32.n. 31.uol.2.Fel. c.licèt.de proba.nu. 18.Hippol.ſing.109.

Teſtis infamis infamia facti à teſtamẽto non repellitur,ſed ei minus creditur.Fallit ut per Soc.regula 513. Fely.c.teſtimonium.de teſt.nu.12. Nepos tracta.de excep.nu.14.

Teſtis infamis infamia facti in ſubſidium admittitur, etiam ubi aliàs non admitteretur.Socin.iun. conſ. 61.nu.18.uol.2.

Teſtis infamis infamia facti nõ admittitur ad teſtimonium in cauſa matrimoniali.Berta.uerb.teſtes,qui eſſe poſſ.nu.16.

Teſtis non poteſt eſſe, qui eſt infamis infamia facti. Ang. ff. de his,q̃ not. infam.l.prætoris.num.4. But.c.licèt.nu.37.de proba.Soc.iun.conſ. 88.nu.10.& 15.uol.2.Feli.c.teſtimonium.de teſti.nu.8.Iaſ.ff.de iureiur.l.admonendi. in repet. num. 244.

Teſtis infamis infamia facti non cenſetur eſſe integer teſtis. Iaſ. ff. de eden.l.prætor ait.§.cogentur. n.2.

Teſtis productus an repellatur infamia pendente appellatione ſuper accuſatione.Butr.c.fi.nu.12. de teſti.Felyn.c. teſtimonium.de teſtib. nu.16.

Teſtis in cauſa criminali non repellitur infamia facti pendente appellatione. Butr.c.fi.nu.11.de teſti.

Teſtis poteſt eſſe infamis ad famam reſtitutus.But.c.teſtimonium. nu. 12.de teſti. Fel.c.cum Ioannes. de fid.inſtru.nu.11.

Teſtes infames,an poſſint probare maleficium.Imol.ff.de donat. l.filiuſfamilias.nu.10.

Teſtis infamis infamia facti in criminalibus repellitur.fallit, quando teſtis teſtificatur cum tormẽtis,quia tunc ualet.Fel.conſ.36.nu.9. Cor. conſ.42.nu.j.uol.j.

Teſtes infames non admittuntur ſine tortura , niſi in caſibus, in quibus ſpecialiter inductum eſt, ut admittantur ad teſtimonium. Hippol.cõſil.102.nu.18.uol.2. & conſ.102. nu.15.& conſ.109.nu.14. uol.2.

Teſtis infamis non repellitur, niſi habeatur pro tali. Alex.conſ. 24. nu. 37.lib.2.Ang.C.de teſta.& quemadmodum teſta.ord.l.teſtes.nu.3. Soc.iun. conſ. 32.nu.33.uol.2.

Teſti ſi obiicitur infamia,non eſt ſufficiens obiectus, niſi addatur cauſa infamiæ. Ludo.Roma.conſil.290. nu.3.

Teſtes infames an probent,ſi non opponatur.Feli.c.teſtimonium. de teſti.nu.16.

Teſtis

Teſtis non poteſt eſſe infamis, uel aliter inhabilis, contra quem in alia cauſa non ſit oppoſitum. Specu. de teſti. §. ſpe, uer. ſed quid ſi produxi.

Teſtis infamis in crimine enormi teſtificari poteſt. Ioan. Monac. tract. de defenſ. iur. §. quia. nu. 3. tom. 13.

Teſtis poteſt eſſe infamis de his, quæ in proſtribulo committuntur. Bauer. tract. de mora. part. 3. nu. 3. to. 16.

Teſtis infamis quãdo poſſit eſſe teſtis in teſtamento. Fel. c. teſtimonium. de teſtib. nu. 15.

Teſtis infamis quando habetur pro non infami poteſt eſſe teſtis. gloſ. l. cum lex. in fi. ff. de teſta. Alex. conſil. 138. nu. 2. uol. j.

Teſtis poteſt eſſe infamis, quando ueritas aliter haberi non poteſt. Paris de Put. tract. de ſindi. §. qui ſemel. nu. 3. tom. 14.

Teſtis eſſe poteſt contra producentem is, qui productus fuit pro producẽte, licèt infamis, uel periurus, niſi cauſa de nouo emerſerit. Bertach. uerb. teſtes, qui eſſe poſſ. nu. 99.

Teſtis inhabilis, & aliàs infamis, ſi de facto proprio atteſtatur, facit ſemiplenam probationem. Dec. conſil. 373. nu. 3. Tiraq. de retract. num. 48.

Teſtis quando poſſit eſſe infamis in teſtamento. Bart. l. cum lege. nu. 2. ff. de teſta.

Teſtes infames nõ admittũtur contra teſtem infamem. Bald. l. cum mulier. ff. ſolut. matr. nu. 6. Ang. C. de inoffi. teſta. l. in arenam. nu. 2.

Teſtis fides non minuitur ex ſuperuenienti infamia. Ruin. conſ. 15. uol. 5. nũ. 6. de teſtib. c. præterea. col. 4. Cyn. C. de teſti. l. ſi quis. nu. 10.

Teſtis de crimine ſiue publico ſiue priuato damnatus, an & quando infamis dicatur. Io. And. in nouell. c. teſtimonium. circa fi. uer. de crimine. de teſti.

Teſtis infamis ex quo cõdemnatus ad mortem & ex inquiſitione non eſt idoneus. Rui. conſi. 34. uolu. 4. nume. 2.

Teſtis non dicitur infamis condemnatus ratione cõtumaciæ per ſtatutũ. Corn. conſi. 196. uol. 1.

Teſtis infamis an indicium faciat. Marc. Blan. tracta. de indi. nu. 152. tom. 15. & Franc. Curt. tracta. de teſtib. nu. 15. tom. 13.

Teſtes eſſe uti infames non poſſunt, qui ſub nomine furti, iniuriarum, raptorum, de dolo malo, & fraude pactus eſt. Steph. Aufr. tracta. de teſtib. num. 24.

Exceptio infamiæ contra teſtem oppoſita an tollatur replicatione. Bar. in l. cum mulier. num. 8. ff. ſolut. matrim.

Teſtis eſſe non poteſt ignominiæ cauſa ab exercitu remiſſus. Steph. Auf. tract. de teſtib. nu. 86.

Teſtes non infamat, neque repellit delictum citra condemnationẽ. Curt. conſi. 196. nu. 1. uol. 1.

Exceptio contra teſtem infamiæ an opponatur per infamem. Bertac. in uerb. exceptio contra teſtem. n. 8

Teſtis infamis an à Iudice ſit repellen-

 dus,

tus, an qñ et debeat Iudex de cõditione teſtis inquirere. Rebuſ. in tractá. de reprobat. num. 10. tom. 13. Aret. l. à teſte ff. de teſta. nu. 3. & 4. ubi dicit, quòd poteſt quis, ut teſtis ſignare teſtamnntum annulo. Fel. c. cum I. & A. de re Iudi. nu. 2.

Exceptio infamiæ contra teſtem, quã debeat habere concluſionẽ. Alber. de teſti. §. uidendum eſt. nu. 6. tom. 15. Bart. in l. cauſam legis. nu. 3. ff. de teſta. Alex. in l. j. C. de teſta. nume. 2.

Excipiens contra teſtem, quòd eſt infamis, debet addere cauſam quare ſit infamis, Bart. in l. j. nume. 7. C. de teſta. qui ita communiter habet, & reputat Roma in l. teſtes ſerui. nume. 9. C. de teſta. & quibus mod. teſtam. ordi.

Infidelis.

Teſtis non poteſt eſſe infidelis. Butr. c. 1. num. 3. de heret. 2. q. 7. c. non poteſt. col. 3.

Teſtes Iudęi, & pagani, ſecundũ cõmunem opinionem, & in caſibus exceptis, eſſe nõ poſſunt. Io. Andr. in Nouell. c. placuit. col. 3. circa fi. uerſi. in gloſ. pen. de teſti.

Inimicus.

Teſtis eſſe non poteſt inimicus in cauſa ſui inimici, Nepos tracta. de except. nu. 18. Io. Monac. de defenſ. iur. §. quia. nume. 3. tom. 13. Feder. Schen. tracta. de teſti. nu. 40. tom. 13. uide Franc. Curt. tract. de teſti. nu. 102. tom. 13. Steph. Aufr. tract. de teſtibus, nu. 56. tom. 13. Amodeus de Caſtell. tracta. de ſindi. nu. 140. tom. 14. Roui. in tracta. de accuſ. nu. 23. tom. xj. 2. q. j. in prin. circa medium. Bart. §. ſi quis uerò. de teſtib. nu. 2. Barba. conſi. 88. n. 6. uol. 4. & quãdo præſumitur reconciliatio. ibidem nume. 8. uolu. 4. Hipol. conſi. 18. nume. 28. & 32. primo uol. Bert. in uerb. teſtes, qui eſſe poſſ. nu. 20.

Teſtis an repellitur ob inimicitiam ſu peruenientem facto ipſius contra quem producitur. Alber. de Roſ. tract. de teſti. par. 3. nu. 18. Specul. rubr. de dona. inter uir. & uxor. col. 4. Hipol. l. j. §. cum quis latrones. nu. 15. ff. de quæſtio.

Teſtis inimicus etiam in extremis laborans ſuſcepto corpore Chriſti nõ poteſt examinari ad perpetuam rei memoriam. Bald. §. Vaſalli. de pa. Conſtan. Hipol. l. j. §. præterea. nume. 7. ff. de quæſtio. Bertran. par. 2. conſi. 131. num. 9. par. 3. conſi. 15. nu. 5. & conſi. 211. nu. 3.

Teſtis eſſe non poteſt, qui cum inimicis moratur. Nepos tracta. de except. num. 2. & 27. Steph. Aufre. tracta. de teſti. num. 20. tom. 13. & Marc. Blanc. tract. de Indi. nu. 164. tom. 15. Berta. uerb. teſtes, qui eſſe poſſunt. nu. 130.

Teſtis an repellatur à teſtificando eo ꝙ cum inimico meo conuerſatur. Butr. c. cum oporteat, num. 29. de accuſ. lib. 5. Alber. de Roſ. tracta. de teſti. nu. 6.

Teſtis repellitur à teſtificando contra aliquem

aliquem ex inimicitia orta de notio. Feli. c. fi. de teſti. Com. conſi. 142. num. 3.

Teſtis ſi tempore teſt. ſit inimicus, tẽpore uero depoſitionis amicus, ultima qualitas attẽditur. Rui. conſ. 188. num. 15.

Teſtis cauſans inimicitias, ut ſuſpect⁹ repellitur. Butr. c. ueniens el. 2. nu. 5. de ſponſal. & matri. Iaſ. C. de his, quib. ut indigni. l. ſororem. nume. 6.

Teſtis eſſe non poteſt de inimicitia capitali ſuſpectus. Alber. de Roſa. tracta. de teſti. nu. 4. quid de inimico reconciliato? idem eod. tracta. de teſtibus. nu. 3. tom. 13. Steph. Auſt. tract. de teſti. nu. 56. tom. 13.

Teſtis licèt dicat non habere inimicitiam, ſi tamen ſubeſt cauſa inimicitiæ repellitur, & nõ ualet. Hipol. conſi. 20. nu. 33. & nume. 29. uol. 1. Barba. c. accedens. el. 2. num. 16. ut lit. non conteſt. Hipol. ſingul. 178. incipit inimicus. & ſingul. 273. incipit notiſſimis.

Teſtis licèt dicat nullam habere inimicitiam cõtra quem depoſuit, repellitur ſi ſubeſt cauſa inimicitiæ. Hipol. l. j. §. præterea. nu. 4. ff. de quæſtio & ſingul. 177. incipit inimicus.

Teſtis inimicus utriuſque partis an admittatur. Hipol. l. j. §. cum quis latrones. nu. 12. ff. de quæſtio.

Quòd propter inimicitias põt q̃s repellere teſtes contra ſe, quos admiſit pro ſe, aliàs non. 4. q. 3. teſtes, §. ſequenti, uerſ. ſi quis. col. 2.

Teſtes inimici nõ admittuntur, etiam in crimine læſę maieſtatis, nec hæreſis. Gram. uoto. 3. nu. 30. & 31.

Teſtificans cõtra aliquem in cauſa criminali præſumit̃ inimicus. Alberi. de Roſa. ff. de teſti. l. produci. nu. 2. Bart. l. poſt legatum. §. is uerò. nu. 2. ff. de his, qui. ut indi. Butr. c. fraternitatis, num. 20. de teſtibus. & c. meminimus. num. 3. & 10. de accuſ. & ibi Anch. num. 7. & c. 1. de accuſ. n. 2. Paris de Puteo tract. de ſindi. §. ſuſpicio. Blan. tracta. de indi. nu. 52. tom. 15.

Teſtis in cauſa criminali adductus cõtra aliquem uelut inimicus, repellitur ubi ſe ingerit non citatus ad teſtificãdum. Butr. c. cum P. nu. 3. de accuſ. Panor. ca. meminimus. nu. 8. de accuſ. Blan. tracta. de indi. num. 154. & 155. Barba. c. iurauit. nu. 28. de proba. Hipol. conſi. 19. nume. 23. & conſi. 29. nume. 22. uolum. 1.

Teſtis, qui perhibuit teſtimonium cõtra aliquem in cauſa criminali, non prohibetur perhibere contra eundem in alia cauſa. Panor. c. cum P. Manconella. nu. 14. de accuſ.

Teſtis non præſumitur ſuſpectus, aut inimicus ex iterata depoſitione. Panor. c. fraternitatis. nu. 1. de teſti.

Teſtes, qui reprobantur in ciuili, an ſint reprobati in criminali. Bal. in l. ſi quis ad ſe. nu. 9. C. de uia publica, uel priuata. nu. 9.

Teſtis eſſe non poteſt, qui litem crimi nalem hẽt contra eum, cõtra quem in teſtem producitur. Steph. Auſt. tracta. de teſti. nu. 64.

Quid ſi cauſam pecuniariam habet. Steph. Aufr. ibidem Specul. tit. de teſtib. §.j. uerſi. item, quòd habet cauſam. Butr. & Abb. c. 1. de iudi. Alex. l. 3. de teſti. Fulgos. C. de teſti. aucten. ſi teſtis. nu. 3.

Teſtis habens cauſam contra illum, contra quem producitur, an ſit admittendus, Specul. tit. de teſti. §. j. nu. 74. Butri. c. 1. num. 7. de iudi. Mill. uerb. teſtis. nu. 43. Aret. ſub rubr. de teſti. & qui repelluntur à teſtimonio. nu. 2. & Feli. c. cum ſuper. de offi. delega. nu. 3. & per Feli. c. 1. num. 2. de iudi.

Teſtis ad hoc, ut propter iniuriam iure communi aliquis repellatur, de capit. inimicitia intelligitur. Barb. c. accedens. el. 2. nu. 15. ut lit. non conteſt. de ſimon. c. licèt Hely. col. 3. Iaſ. C. de his, qui. ut indign. l. hæreditas. nu. 4. Barba. c. cum. M. nu. 15. de conſtit.

Teſtis ut repellatur à teſtificando ratione inimicitiæ, qualis exigatur inimicitia. Butr. c. per tuas; nu. 3. de ſimon. Alber. de Roſ. tracta. de teſti. par. 1. §. ſupereſt. nu. 3. tom. 13. Corn. conſi. 101. nu. 24. uol. 2. Fulgos. conſi. 189. col. ultima Bertran. par. 2. conſi. 19. nu. 12.

Teſti inimico ultra inimicitiam capitalem quanta ſit fides adhibenda relinqtur arbitrio iudicantis. Abb. c. inquiſitionis. §. tertij. nume. 11. de accuſ.

Teſtis inimicus ex leui inimicitia non repellitur. Gram. deciſ. 34. nu. 27. & 26. Bart. l. j. n. 5. ff. de his quibus, ut indigni. num. 5.

Teſtem ſi quis uult repellere propter inimicitiam, non ſufficit probare inimicitiam in genere, ſed debet probari in ſpecie qualitas eius. Iaſ. C. de teſta. l. j. nu. 9.

Teſtis ut dicatur inimicus alicuius, ſufficit offenſam factam eſſe inter eos. Specul. rubr. de donat. inter uir. & uxorem.

Teſtis ad hoc ut tanquam inimicus repelli poſſit, requiritur probatio euidés, & manifeſta inimicitiæ. Gram. deciſ. 34. nu. 24. & deciſ. 86.

Exceptio inimicitiæ ſi opponatur contra teſtem, talis exceptio nihil prodeſt, nec ſufficit probare inimicitiã in genere, ſed oportet eam probare in ſpecie. Iaſ. de lega. j. l. Titiæ textores. nume. xj. Gram. deciſ. 86. nume. 5.

Teſtes an poſſint produci per Epiſcopum incarceratos per ipſum Epiſcopum ad ferendum teſtimoniũ pro, uel contra eum. Butr. c. cum oporteat. nume. 31. de accuſ. Amod. de Caſtell. tracta. de ſindi. num. 190. tom. 14.

Teſtis non repellitur à teſtimonio contra eum, qui ipſum ſtudioſè percuſſit, & accuſauit, ut ipſum excluderet. Gloſſ. uerb. à pupillorum. §. item in inſtit. de excuſ. tuto. Steph. Aufr. tracta. de teſti. nu. 8. tom. 13. Bert. uerb. teſtes, qui eſſe poſſ. nu. 44. Barba. c. ad hoc n. 37, & idem in c. inſinuante. nu. 31.

Teſtis contra nõ poteſt eſſe accuſatus à me ad cautelam, ut tanquam ſocius

cius criminis repellatur. Bart. l.j.§. cum aliquis. de quæſtion. & l. quoniam. C. de teſtibus, Bal. authen. ſi quando.col.ult.C.de teſtibus.

Teſtis, qui contraxit amicitiam cum inimico meo,uel iam contraxerat, nõ eſt inimicus meus,adeo quòd à teſtimonio repellatur, licèt de fide detrahatur. Dec. l.cõſilij.§.ſocij.ff. de regul.iur.nu.4.Cin.C.de teſtib. l. ſi quis. nu.xj.

Teſtis inimicus eſſe non poteſt,tamen ſi fuerit admiſſus,& non fuit oppoſitum ualet. Gom. c. ſi uerò.de iudi. num. 16.

Teſtem ſuum inimicum pars producens non poteſt ipſum repulſare. Afflic: c. j.ſi lis, inter Dom.& Vaſall.oriatur.

Teſtimonium an ualeat, ſi facta eſt reconciliatio poſt dictũ teſtimoniũ, & quid de præteritis inimicitijs reconciliatione ſecuta. Bart.§.ſi quis uerò. ĩ authen.de teſti.ibi.q̃rit gloſ. ſuper uerb. non adſit.nu.4.

Teſtis dum allegatur,quòd eſt inimicus capitalis debet in eius receptione ſupſedere. Gram. deciſ.86. nu.2. Paul. de Caſtr. nu.2.6. & 7. C. de teſta.

Exceptio inimicitiæ capitalis impedit examinationem teſtis non aliæ, q̃a reſeruantur. Bar.in l.j.§. ſi quis dicam.nu.2. ff. de quæſtio.

An teſtis, qui eſt inimicus graui inimicitia faciat indicium ad torturam. Bal.conſi.138.par.3.nu.j:

Inueſtitor in cauſa feudi.

Teſtis inueſtitor eſſe non põt in cauſa feudi.Bal.c.ſi duo.de pace tenen.

Ioculator.

Teſtis an poſſit eſſe Ioculator,& ſi recipiatur,an dicatur ualere.Vital.de teſtib. nu. 28.

Iudex.

Teſtificari an poſſit Iudex, uel arbiter de geſtis corã eo. Ang. C.de recep. arbitr.l. ne in arbitris. num.4.Bal. c. quoniam contra falſam, nu. 65. de proba. Imol. de arbitr.c.non ſine iniuria. uerſ. in cõtrarium facit. nu.20. Gemi. tract. de teſti.nu.31. tom.13. Berta. uerb. teſtes,qui eſſe poſſ.nu.24.

Teſtis deponens ſuper ualiditate ſuæ ſententiæ non eſt idoneus. Alex. conſ.70. nu.2.lib.3. Hipol.ſingul. 197.incipit ad hoc &c.

Teſtis non poteſt eſſe Iudex coram ſe de geſtis,de quibus iudicauit,quãdo poteſt aliquod commodum,uel honorem,ſeu uerecundiam ſibi impingi, niſi in ſubſidium. Butri. c. cum dilecti. nu.43.de elect.

Teſtificari poteſt Iudex de actis coram eo, & per eum factis,licèt non ſcriptis, & maximè in cauſa appellationis. Mill. uerb.teſtis.nu.48.

Quòd licèt ſimplici uerbo Iudicis creden. ſit, tamen nõ poteſt eſſe teſtis, ſi ab ipſo appellatur in cauſa appellationis.2.q.6.c.ſtatuendũ.col.2.

Teſtificari quando poteſt Iudex ad declarationem ſuæ ſententiæ. Iſer. c. 1.§.1.num.44. in addi.lib.3.tit.de prohib. alie. per Feder.

Teſtis poteſt eſſe Iudex pro parte, pro qua ſententiam iuſtè tulit, & quod ubi agit ad ſuam, quam tulit, c. 2. nu. 13. de arbit. lib. 1. par. 2.

Teſtis & iudex in eadem cauſa eſſe non poteſt. Bero. c. ex literis tuis. de proba. nu. 59. 4. q. 4. c. nullus unquam.

Teſtis, qui impetratus eſt Iudex ab eo contra quem erat depoſiturus, ut non poſſit in cauſa deponere, poteſt peti, ut detur alius Iudex. Bar. l. j. §. ſi ſeruus. ff. de quęſtio. nu. 4. Specul. de teſti. §. 1. uerſi. quid ſi impetres. de teſtib. c. dilecto filio. col. 4. Berta. uerb. teſtes, qui eſſe poſſunt. nu. 153.

Teſtem debere ſummatim probare, quòd Iudex habeat notitiā de meritis cauſæ, an ſit neceſſarium. Bal. c. dilecto. nu. 5. de teſtibus.

Teſtis ſi impetretur in iudicem delegatum, poteſt peti delegationem reuocari, niſi delegatus iuret de cauſa nil ſcire. Bertac. uerb. teſtes, qui eſſe poſſ. nu. 173.

Teſtis an eſſe poſſit in cauſa, quā ſubdelegauit. Steph. Aufr. tract. de teſti. nu. 33.

Teſtis uel accuſator de domo iudicis non admittitur. Alber. de Roſa. ff. de teſtib. l. teſtes. nu. 1. 4. q. 4. c. contra. Anch. c. j. de offic. iudi. num. 3. Imol. de offic. iudi. c. ex literis. nu. 8. Steph. Aufr. tracta. de teſti. n. 44. tom. 13.

Teſtem iudicem remotum propter officium teſtificandi per me tamē impetratum, an poſſit obiicere. Butr. c. dilecto. nu. 6. de teſti. li. 2. par. 2.

Iudæus.

Teſtis nō poteſt eſſe Iudæus, uel alius infidelis contra Chriſtianum. Nepos tracta. de except. nu. 53. Io. Monac. tract. de defenſ. iur. §. quia. nu. 8. tom. 13. Alber. de Roſ. tracta. de teſti. par. 1. §. conſequenter. num. 5. tom. 13. Nell. tract. de teſti. nu. 20. tom. 13. Steph. Aufr. tract. de teſti. nu. 58. tom. 13. & Paris de Put. tracta. de ſindic. §. qui. nu. 1. tom. 14. & c. Iudæi. de teſti. Io. Andr. in nouell. c. Iudæi. col. 3. circa medium, uer. quærit hic Hoſtien. cum uer. ſequen. de iude. Hippol. ſing. 41. Berta. in uerb. teſtes, qui eſſe poſſ. n. 7.

Iudæus nō poteſt eſſe teſtis cōtra Chriſtianum, etiam ſi efficiatur Chriſtianus. Hippol. ſing. 273. incipit notiſſimum.

Teſtes Iudęi contra Chriſtianum licèt non ſint idonei teſtes ſupplendum tamen ex aliis pręſumptionibus. Aimo conſ. 73. nu. 18.

Teſtis in quibus caſibus Iudæus, Hæreticus, uel alius infidelis eſſe ualear. & in quibus minimè. Porc. §. imperatoriam. num. 5. de iuſtit. & iur.

Teſtis Iudæus an admittatur contra Iudæum, uel infidelis contra infidelem. Zabarel. de teſti. clem. 1. n. 29. Ang. ff. ſol. matr. l. cum mulier. nu. 6.

Teſtibus duobus fidelibus, & honeſtis, & non minus Iudæus aliquid probare poteſt. Io. And. in nouell. c. licèt.

c.licèt.col.4.circa med. uerſ.licèt. de teſtib.

L

Laborator.

LAboratores an poſſint eſſe teſtes. Bal.conſ.293.part.3.nu.9.uide ſuprà in uerbo colonus.

Laicus contra clericum.

Teſtis an ſit laicus contra clericum.c. de cætero.de teſtibus.Hippol.conſil.41.nu.2.uol.j.Fel.c.inquiſitionis.§.ad petitionem. de accuſ.n.6, uer.& ſubdit.

Teſtis non poteſt eſſe laicus contra clericum in cauſa criminali.de teſtib. c.de cætero.Nepos tract.de excep. nu.78.Alber. de Roſ.tracta.de teſtib.§.uidendum.nu. 17. tom.13. & Steph.Aufr.tract.de teſti.num. 61.Butr.c.cum non. nu.25. de iudi. Fel.c.decætero. de teſti.num.4. Bertac.in uerb.teſtes,qui eſſe poſſ. nu.133.

Teſtis non poteſt eſſe laicus in cauſa criminali contra clericum accuſatum pro ſua, uel ſuorum iniuria. Io.And.in nouell.c. decętero.col. 4. circa medium uerb. decætero. de teſti.& ibi Butr.nu.1.

Teſtificari poſſunt laici contra clericũ infamatum.Imol.c.cum nõ ab homine.nu.7.Mill. uerb.teſtis. num. 46.

Teſtis etiã uilis admittitur laicus contra clericum in cauſa criminali in caſibus exceptis.Butr.c. decætero. nu.3.de teſtib.

Teſtes non admittuntur laici cõtra clericos criminaliter accuſatos, fallit ſi ciuiliter.But.c.cum literis.n.17. de teſtib.

Teſtis eſſe non poteſt laicus in cauſa electionis, & clericus,licèt ſint extra collegium eccleſiæ.But.c.cum olim.nu.7.de dolo,& contu.

Teſtis laicus licèt contra clericum nõ poteſt examinari,ſi tamen examinatus ſit,indicium ad torturam facit; Fran.Brun.tract.de indi. & tortur. nu.23.

Legatarius in teſtamento.

Teſtis idoneus an & quando etiam legatarius in teſtamento ex quo habet legatum.Panor. c.inſuper. nu. 9.de teſti.

Reliqua uide in uerb. teſtis in teſtamento.

Lenones.

Teſtes eſſe non poſſunt lenones. Stepha.Aufr.tract.de teſti.nu.63.limita,ut per Pari. de Put.tract. de ſindi.§.ſupplicio.nu.3.tom.14.

Teſtes lenones nõ admittuntur, cum ſint criminis participes.Io.And.in nouell.c.præterea. col. 1. in princ. uer.dicit Hoſt.de teſti.

Leproſus.

Teſtis eſſe poteſt,qui leproſus eſt.Stepha.Aufr.tracta. de teſti. num.62. Bertac.in uerb.teſtes, qui eſſe poſſ. nu.9.

Libertus.

Teſtis

Teſtis libertus contra patronum non admittitur.l. libertorum. C. de teſtib.Specul.de teſtib.§.1.12.q.2 c. Epiſcopus,qui mancipium. §. ult. 4.q.3.§.teſtes.§.ſequen. uerſi.item patroni, & uer. item liberi. Azo in ſumma.C.de teſti.num.21. Nepos tract.de excep. articul.19. num.4. tom.13.Monac.trac.de defenſ.iur. §.quia.nu.6.tom.13. Nel.tract.de teſtib.nu.12.tom.13. Steph.Aufr. tracta.de teſti. nu.54. tom.13.Fulgoſ.C.de teſtib.l.liberorum. nu.1.

Teſtificari pro eccleſia non poſſunt liberti nolentes.But.c.3.num.14.de ſer.non ordi.lib.1.par.2.

Teſtis poteſt eſſe libertus contra libertum in cauſa pia.Bald.l.1.C.de ſacroſ.eccleſ.

Teſtis libertus an poſsit eſſe in teſtamento ad pias cauſas: Bal.l.habent. C.de ſacroſ.eccleſ.nu.41.

Litigioſus.

Teſtes litigioſi eſſe non poſſunt. 3.q.5.c.ſuſpectos.& c.ſeq.

Litis particeps.

Teſtis eſſe non poteſt particeps litis: Bal.l.dictantibus.C.de teſta.

Teſtis eſſe non poteſt particeps litis, quia ratione affectionis dicitur habere ſimilem cauſam. Gram.conſi. 41.nu.5.in ciuil.

Locans operas cum periculo uitæ.

Locans operas pro colligendis fructibus ex arbore alto, uel pro capiendis auibus ex turri altiſsima cũ uitæ diſcrimine eſt infamis, & ideo non eſt idoneus teſtis. Alberic. l.1. §.idem ſenatus.ff.poſtulando. An ge:tamen in d.l.2. §.uertices.tenet quòd non ſit infamis,ſed quòd non ſit integer teſtis.

Luſor.

Teſtes luſores,blaſphematores nõ probant.Gram.deciſ.2. nu.1.& idem uoto 22.nu.3.& 4.& per Dec.cõſ. 163.nu.10.ubi latè declarat, quis dicatur luſor in materia, de qua agitur,& per Aimo.conſ.169.nu.5. & aliquid per Anch.conſ.227. nume.5.

M

Malæ uitæ & famæ.

TEſtis eſſe non poteſt, qui eſt malæ uitæ & famæ.Specul.de teſtib.§.j. uer.item quòd non eſt probatæ.Bal.c. ſuper eo. nu.j. de teſti. Steph.Aufr.tracta.de teſti. nu. 65. Alex.conſ.81.nu.13.libr.3.Gram. uoto 34.nu.8.& uoto 22. num.9. Gram.deciſ.2.num.3.Bero.c.licèt cauſam.de probat.nu.44.

Teſtis ſi tempore iuramenti erat bonę famæ, ſed tẽpore depoſitionis erat malæ famæ, an depoſitio ſit ualida.Bal.c.ſuper eo.nu.2.de teſtib.

Teſtis ſi bene uixit à tribus annis retro licèt per prius malè uixerit, præſumitur emendatus, & ſi mali mores præteriiſſent præſumuntur purgati,ſi per triennium proceſſit in bonis operibus. Grammat.conſil.50. num.7.

num.7.in ciuil.

Mandatarius.

Teſtis mandatarius deponens de mandato ſibi facto licèt ſit idoneus in illud, intelligendum eſt in cauſis licitis in ciuilibus, in quibus licitè mandatum acceptatum erit, ſecus erit in criminalibus. Gram. deciſ. 28.

Mādatarius criminis poteſt eſſe teſtis contra mandantem ſuper crimine ad inſtructionem non ad probationem ſi acceptaſſet, ſed ſi non acceptauit poteſt eſſe teſtis ad torturā. Blan.in l.j.§.diuus. Antoninus col. 3.in prin.uerſ.in authen.ff.de quæſtio.

Mater in cauſa filij.

Teſtis an eſſe poſſit mater in cauſa filii, & contra. Nell.tract.de teſti.nu. 7.tom.13.Alber.de Roſ.tracta. de teſtib.par.j.num.7.tom.13.Steph. Aufrer. tracta. de teſti.nu.66.tom. 13.& nu.77.Paul.de Caſt.l.qui teſtamento.§.quicunque.nu.5. ff.de teſta.Porc. §.in teſti. nu.7. de teſta. Barba.conſ.25.nu.71.uol.4.

Teſtis matris teſtimonium eſt ſuſpectum, ubi filia petit in uirum aliquem ſe maiorem. Io.Andr.in nouel.c.ſuper eo.col.3.cir.fi.uerſ.ſuper eo.de teſti.

Reliqua uide in uerb. teſtes ſuper matrimonio.

Teſtimonium matris, an in probatione ætatis minoris admittatur. Alber.de Roſ.ff.de probat. l.etiā.n.j.

Teſtimonium matris quandoque probat Salomonius ſigno B.fol.15.

Magiſter pro Diſcipulo.

Teſtis an poſſit eſſe magiſter pro diſcipulo.Nell.tract.de teſti. nu.25.uide ſuprà uerb.teſtis doctor pro diſcipulo.

Maritus pro uxore.

Teſtis non poteſt eſſe maritus pro uxore, nec è contra. Alber.de Roſ.tracta.de teſtib.par.j.§.ſuper eo. nu.j. tom.13.Steph.Aufr.tract. de teſti. nu.98.tom.13. Bagarot. tracta. de reprobat.teſt.nu.25. tom.13. Ange.ff.ad ſenatuſconſul.ſilla.l. ſi pater.§.ſi uir.nu.2.

Mediator.

Teſtis mediator an ſit idoneus, uide uerb. teſtis proxeneta.

Mendax.

Teſtis eſſe poteſt ſolitus dicere mendacium.Abb. c.teſtimonium. n.3. de teſti.Specul.de teſti.§.j. uerb.itē quòd aliquid de ſuo. num.87. ubi Spec.loquitur de admiſcente mendacium ueritati in ipſo examine, diſtinguendo, Aut in ſubſtitutionibus, aut non. per Ancha.conſ.227. nu.5.

Mentecaptus.

Teſtis eſſe non poteſt qui mētecaptus eſſet.Steph.Aufr.tract. de teſti.nu. 65.

Mercenarius.

Teſtis an eſſe poſſit clericus mercenarius, aſcriptitius & colonus. Albe. de Roſ.tracta.de teſti.par.j.§.ſupereſt.nu.11.tom.13.& Steph. Aufr. tract.de teſti.nu.21.tom.15. Bertac.in uerb.teſtes,qui eſſe poſſ. nu. 65.

Teſtis eſſe nõ poteſt, qui mercenarius eſt,quia domeſticus eſt. Steph. Aufre.tract.de teſtib.nu. 68. tom.13. Gram.conſ.165.nu.4.in ciuil.

Meretrix.

Teſtis eſſe non poteſt meretrix. Nepos tract.de excep.articu.19. num.10. tom.13.Feder.Schen.tracta. de teſtib.nu.17.tom.13.Vital.clem.teſtibus.nu.28.de teſtib.

Teſtis eſſe non poteſt meretrix contra ſimoniacum.But.c.tanta. nu.9.de ſimo.

Minor annis.

Teſtis cuius ætatis eſſe debeat. Franc. de præſcrip.c.1.nu.16.in 6.Alber. de Roſ.tracta.de teſti. part.1.5.uiden.nu.11.tom.13.& Nell.trac.de teſti.nu.21.tom.13.

Teſtis in cauſa criminali minor 20. annis eſſe non poteſt. Feder.Schen. tract.de teſti.nu.14.tom.13. Bagarot.tracta.de reproba. teſtium. ibidem,& Ioan. Oldradop. tracta.de uſucap.ibidem, & Franc.Brun.tracta.de indi.& tortura.q.2.par.1.n. 17.tom.15.

Teſtes maſculi debent eſſe annorum 14. & fœminæ 12. in cauſa ciuili. Soc.iun.conſ.29.nu.14.uol.2.

Teſtis eſſe non poteſt, qui impubes eſt.Nepos tract.de excep. attic.19. nu.18.tom.13.Io.Monac.tract.de defenſ.iuris.§.quia.nu.5. tom.13. Steph.Aufr.tract. de teſtib.nu.57. tom.13.Franc.Brun.in tract. de indi.& tortura.q.4.part.2.nu.17.to. 15.& Math.Blanc.tract.de indi.& tortura.nu.346.tom.15.4.q.3. teſtis & §. ſeq.col.2. Bagarot. tracta. de reproba.teſtium. num.16.tom. 13. & Oldendo.tracta.de uſucap. & præſcrip.§.prius ætatis. num.8. tom.16.Imol.de teſti. & atteſta. c. licèt uniuerſis.nu.3.

Teſtis eſſe non poteſt impubes etiam ſi à parte non opponatur. Paris de Put.tract.de ſindi. §.qui ſemel.nu. 1.tom.14.

Teſtis an poſſit eſſe pupillus. gloſ. l. inuiti.ff.de teſtib.Nell.tract.de teſti.nu.21. tom.13. Dec.l.2.§.item impuberes.de reg.iur.nu.9. Berta. in uer.teſtes qui eſſe poſſ. nu. 147. Barba.c.iurauit.nu.71. de probat.

Teſtis an eſſe poſſit probãdo initium poſſeſsionis intratæ tempore ſuæ pupillaris ætatis. Bald.c.cum à nobis.nu.9.de preſcript.

Teſtes an eſſe poſsint, qui in confinio ætatis adultæ.Bal.c.in nomine domini.nu.16.de teſtib.Bertran.par. 3.conſ.47.nu.1. Barbat.c.qualiter de indi.nu.30.

Teſtis eſſe non poteſt, qui infans eſt. Steph. Aufr. tract.de teſtib. nu.55. tom.13.Gram.deciſ.40. num.15. Bertac.in uerb.teſtes, qui eſſe poſſ. nu.89.

Teſtis in criminalibus eſſe poteſt pupillus proximus pubertati, & non proximus in crimine læſæ maieſtatis. Berta. in uer. teſtes qui eſſe poſſ. nu. 86.

Teſtis an eſſe poſsit, qui eſt in cõfinio ætatis adult. & dic quòd non. Bal. c. in nomine domini. n. 15. de teſt.

Monacus.

Teſtis non poteſt eſſe monacus nec quilibet ſub obedientia conſtitutus. Nepos tract. de excep. num. 32. Io. Monac. tract. de defenſ. iur. nu. 6. Alber. de Roſ. in tract. de teſti. §. uidendum. nu. 15. Nell. tract. de teſtib. nu. 22. tom. 13. & Steph. Aufr. tracta. de teſti. tom. 13. num. 13. in contrarium uide Feli. poſt Abbatē in c. cum inuitus. nu. 5. de teſtib. & uide Franc. Are. conſ. 159. nu. 9. & ſequen.

Teſtes eſſe poſſunt monacus, uel canonicus regularis, Abbas & prior. Bagarot. in tract. de reprobat. teſti. nu. 8. tom. 13. Quod intellige ſi coram ſuo iudice deponant ad c. r. de iur. calum. nu. 2 r. Maria. Soc. c. fi. de iura. col. 1. nu. 29.

Teſtes an eſſe poſſint monaci, uel fratres regulares. Mill. uer. teſtis. n. 65. Berta. in uerb. teſtes qui eſſe poſſ. nu. 85.

Teſtis monacus ſine ſuperioris licentia non iurat neque teſtificatur. Franc. Cur. tract. de teſti. nu. 96.

Teſtes eſſe poſſunt monaci contra proprium Abbatem in cauſa criminali, Butr. c. licèt heli. numer. 6. de ſimo. libr. quinto.

Muliebria paſſus.

Teſtis non poteſt eſſe mulier, quæ nubit in uirum, nec uir, qui ne fœminam nubit. Steph. Aufr. tract. de teſtibus nu. 7. tom. 13.

Murator.

Muratores, qui aſcendunt cacumina, & tecta ędificiorum non ſunt infames, eis tamen non adhibetur integra fides. Ang. l. 1. §. beſtiis. ff. de poſtul. & faciant ibi not. per Alber. qui tenet, quòd in totum repellantur.

Mutus.

Teſtis eſſe non poteſt, qui mutus eſt. Lau. Silu. tracta. de feud. recogni. q. 56. nu. 2. tom. 7. Nell. tract. de teſti. nu. 28. tom. 13. Steph. Aufr. tracta. de teſti. nu. 21. tom. 13. Berta. uerb. teſtes, qui eſſe poſſ. nu. 102.

N

Negociorum geſtor.

Teſtis an eſſe poſsit negociorum geſtor, uel procurator pro domino ſuo. Bagarot. tract. de proba. teſtium. nu. 36. tom. 13. & Nell. tracta. de teſtib. nu. 31. tom. 13.

Notarius.

Teſtis in alia inſtantia an notarius eſſe poſsit. Alber. de Roſ. tract. de teſti. nu. 8. Ang. Peruſ. conſ. 400. nu. 3.

Teſtis non poteſt eſſe notarius ad pro-

banda acta communia, ſeu geſta. Fulgoſ.conſ. 143.in med. 3.col.

Teſtimonium notarii non ualet, niſi de his, quæ tunc fiunt, quando eſt rogatu s de inſtrumento. Hippol.l. 1.§.ſi quis dicatur.numer. 4. ff.de quæſtio.

Teſtificari poteſt notarius, & teſtes in ſcripti in inſtrumento pro adiuuando inſtrumentum, & pro confirmatione & declaratione contẽtorum in eo. Imol.de fi.inſtr. c.cum Ioannes.nu.8.

Nuncius.

Teſtis eſſe poteſt nuncius ad citationes. Alber.de Roſ.tracta.de teſti.§. uidendum,num.2.

Nutrix.

Teſtis eſſe poteſt nutrix ſuper ætate alumni, & probat ſi dicat, ſcio, quia nutriui. Steph.Aufr.tract.de teſti. nu.73.

Teſtis nutrix regulariter eſſe non poteſt.Ferret.conſ.88.nu.2.

Nutritor.

Teſtis eſſe non poteſt nutritor pro tẽpore, quo nutriuit, ſed poſtea ſic in cauſa alumni ſui. Steph.Aufrer.in tract.de teſtib.nu.73.Bertac.uerb. teſtes qui eſſe poſſ.nu.61.

O

Odioſus.

TEſtis non admittitur ad teſtificandum pro odio priuato ſecus ꝑ publico.Butr.c.quoties.num.8.de teſti.lib.2.par.2.& ibi Fel.nu.5.

Operarij.

Teſtes eſſe non poſſunt operarii, quia loco domeſticorum ſunt.Stephan. Aufr.trac.de teſtib.nu.14.uol.13.

P

Papa.

TEſtis pōt eſſe Papa in cauſa eccleſiæ, & de illa iudicare. Butr.c.cũ ueniſſent.n.10.de iudi.li.2. par.1.

Pactus de quota litis.

Teſtis faciens pactum de quota litis repellitur a teſtimonio. Gram. deciſ.74.nu.16.

Pater pro filio.

Teſtimonio patris & filii, an credatur, uel unus, uel duo dicantur teſtes. Arch. 20.q.3.c.patris.nu.5.col.4. Luc.de Pen.l.cum filiis.num.9.de ducib.lib.10.

Teſtis pater ꝑ filio in tribus, uel quatuor eſſe non poteſt. Io.Monac.tractat.de defenſ.iur.§.quia.nu.4.to. 13.Alber.de Roſ.trac.de teſti.par. 1.nu.3.tom.13.& Steph. Aufr.tracta.de teſtibus nu.72.tom.13.

Teſtis eſſe non poteſt pater contra filiũ nec è contra uolentes, nec inuiti. Nell. tract.de except.artic.19. nu. 24.tom. 13. Ioan. Monac.tract.de defenſ. iur.§.quia,num.4.tom.13. Feder.Schen.tracta.de teſti.nu,19. & 21.

& 21. tom. 13. num. 23. Alber. de Roſa tracta. de teſtib. par. j. num. 1. & 6. tom. 13. Nell. tract. de teſtib. tom. 13. Steph. Aufr. tracta. teſti. nu. 77. tom. 13. Butr. tracta. de teſti. num. 5. tom. 13. 4. q. 3. c. teſtes. in uer. Item conditam; col. 2. Cin. C. de teſtib. l. parentes, num. 1. & 2. Prępoſ. c. uidetur, nu. 5. qui matr. accuſ. poſſ. Corn. conſ. 222. num. 5. uol. 1.

Teſtes parentes ꝓ liberis, & liberi pro parentibus eſſe non poſſunt fallit, ut per Soci. regula 506.

Teſtis pater in teſtamento filij militis an eſſe poſſit. Azo. in ſumma. C. de teſtib. nu. 18.

Teſtis idoneus eſt pater filio milite militante ad ualiditatem actus cuiuſque, Ang. 2. inforti. ff. de teſta. & qui teſtam. fac. poſſ. l. qui teſta. §. quicunque, num. 3.

Teſtis eſſe non poteſt pater pro filio uxorem ducente, Feder. Schen. tract. de teſtib. nu. 20. & 22. tom. 13.

Teſtis poteſt eſſe pater pro filio, quando dictum ſuum concordat cum dicto aliorũ Hipol. l. de minore. §. tormenta. nu. 10. ff. de quęſtio.

Teſtis admittitur pater pro filio parte non opponente, Aimo. conſi. 150. nume. 2.

Teſtimonium patris contra filium uerum pſumitur & non ē con. Sali. C. de inoffi. teſta. l. liberi, nu. 1.

Teſtis eſſe poteſt pater pro filio in cauſa religionis. Nell. tracta. de teſti. num. 27.

Teſtis eſſe poteſt pater filio emancipato, Butri. tracta. de teſtib. numę. 6. tom. 13.

Teſtis eſſe poteſt paterfamilias inter domeſticos, Berta. uerb. teſtes, qui eſſe poſſ. nu. 169.

An frater, & pater accuſatoris ſint idonei teſtes ad inquirendũ. Bal. conſ. 427. par. 5. nu. 7.

Pater ſpiritualis.

Teſtis an eſſe poſſit pater ſpiritualis in cauſa filij ſpiritualis. Alber. de Roſ. tract. de teſti. par. j. nu. 8. tom. 13. Steph. Aufr. tract. de teſti. nu. 76. tom. 13, & uide ſupra in uerb. teſtis confeſſor. & quid de nutritio. Alber. de Roſ. ibidem.

Pares in cauſa feudi.

Teſtes pares in cauſa feudi; uide in uerb. teſtes ſuper feudo.

Patronus præſentans pro præſentato.

Teſtis non pōt eſſe patronus præſentans circa merita, uel demerita pręſentati. Lamber. 12. q. 10. princ. 2. par. lib. 2. nu. 7.

Teſtes an poſſint eſſe in probãdo Iuſpatronatus, uel quaſi poſſeſſionem ipſius patroni compatroni, uel cōſanguinei, & familiaris, pro præſentato, uel pręſentante, Lamber. artic. 12. q. 10. princ. 2. part. lib. 2. numē. 1. & 6.

Pauper.

Teſtis an, & quãdo poſſit eſſe, qui pauper eſt. Alber. de Roſa tracta. de teſti. par. j. §. expedita, nu. 14. tom. 13. Nell. tracta. de teſti. num. 30. Steph.

Steph. Aufr. tracta. de teſti. nu. 78. tom. 13. Baragot. tracta. de reprobat. teſtium. nu. 19. tom. 13. Ioan. Monac. tract. de defenſ. iur. nu. 8. Bal. c. ſi qui teſtium. nu. 5. de teſti. Ludo. Roma. conſi. 382. num. 5. Iaſ. ff. qui ſatiſda. cogan. l. fideiuſſor num. 4. Hipol. in practica. §. principium num. 9. & in l. j. §. ad quæſtionem num. 9. ff. de quæſtio. & in l. j. §. fi. num. 13. Pariſ. conſi. 159. nu. 18. uol. 4.

Teſtis pauper non poteſt admitti ad teſtimonium ferendum. Panor. c. quanto, nu. 2. de uſur. 4. q. 3. teſtes. §. ſequentes, col. 2. Corn. conſ. 105. nu. 7. uol. 3.

Teſtis pauper quis dicatur. Alex. cōſ. 15. num. 3. lib. 3. Franc. Aret. cōſ. 13. nu. 16. Barba. conſi. 80. nu. 15. uolu. 2. Rui. conſi. 149. num. 34. uolu. 5. Soci. Iun. conſi. 189. nume. 10. uol. 2.

Teſtis qui non habet tantum in facultate, quantum ualet cauſa dicitur pauper, & ideo ſibi non creditur. Ludo. Roma. ſolut. matr. l. ſi conſtante. nu. 5. Iaſ. ff. qui ſatiſda. cogant. l. j. nu. 3. & nu. 35. Calcan. conſi. 9. num. 4. Hipol. conſi. 28. nu. 21. uol. 1.

Teſtis eſſe nō poteſt, qui in bonis. 50. non habet. Nepos tract. de except. artic. 19. nu. 56. tom. 13.

Teſtis idoneitas uerſatur in fide, & nō in diuitijs. Soci. Iun. con. 189. nu. 35. uol. 2. Gram. conſi. 56. nu. 22. in ciuil.

Teſtis pauper aliàs honeſtus non reijci tur à teſtimonio in cā Ciuili. Butr. c. ſi qui nu. 8. de teſti. lib. 2. par. 2. Alex. conſi. 149. nu. 9. lib. 5. Feli. c. ſi qui teſtium de teſti. num. 7. Soci. Iun. conſi. 189. nume. 33. & 36. uolu. 2.

Teſtis pauper ſi non probatur bonæ uitæ repellitur à teſtimonio. Gram. uoto. 22. nu. 8.

Teſtis pauper an poſſit in cauſis criminalibus teſtificari, & an ꝑbet Alex. conſi. 19. nu. 2. lib. 7.

Peccato mortali Innodatus.

Teſtis an eſſe poſſit in peccato mortali exiſtens. Alber. de Roſ. tractā. de teſti. nu. 10. Nell. tracta. de teſtibus nume. 18. tom. 13. Steph. Aufre. tract. de teſti. nu. 79. tom. 13. tract. de reproba. teſtium. n. 76. tom. 13. Barba. conſi. 1. nume. 6. uolu. 4. Panor. c. illa quotidiana, nume. 5. de elect.

Teſtis ꝑ quolibet peccato mortali repellendus eſt à teſtimonio, ſpecul. tit. de teſti. §. j. nu. 25. Rui. conſi. 206. num. 6. uol. 5. Berta. uerb. teſtes qui eſſe poſſ. nu. 84. Panor. c. ſi num. 2. de purga. cano.

Teſtes in peccato mortali exiſtentes, ut probent prius pœnitentiam agere debent. Baragot. tract. de teſtib. nume. 77.

Penſionarius.

Teſtis eſſe Penſionarius non poteſt. Alber. de Roſa. tract. de teſtib. par. 4. num. 4.

Periurus.

Teſtes periuri non admittuntur de teſtibus. c. ſicut nobis. col. 1. & c. licèt. col. j. Belle. c. ipſi apoſtoli. nu. 9. 2. q. 7. Nepos. tracta. de except. articu. 19. num. 10. tom. 13. Alber. de Roſa tractat. de teſtib. part. 1. §. conſequenter, nu. 14. & 15. tom. 13. Tindar. tracta. de teſti. part. 1. c. 12. num. 4. tom. 13. nu. 12. c. 7. Steph. Aufr. tracta. de teſti. nu. 81. tom. 13. Corn. conſi. 324. num. 5. uol. 3. conſi. 152. uol. 4. Rui. cõſ. 158. nu. 4. uol. 5. Hipol. conſi. 31. nu. 28. conſi. 40. num. 23. uolu. 1. Bertr. par. 2. conſ. 19. nu. 14. Berta. uerb. teſtes qui eſſe poſſ. nu. 39.

Teſtis non põt eſſe periurus, uel aliàs criminoſus maximè in cauſa criminali. Butr. c. cum oporteat. nu. 7.

Te de accuſ. lib. 5.

ſti periuro non creditur niſi in tortura Aimo conſil. 6. num. 48. Rui.

Te conſi. 146. nu. 2. uol. 5.

ſtis teſtimonio ferendo Papa diſpenſari poſſit, ut periurus, uel alius in mortali peccato conſtitutus non repelleretur Io. Andr. in Nouell. c. teſtimonium, col. 4. circa medium uerb. omnem, de teſti.

Teſtis debet eſſe non ſuſpectus ad dirigendum. c. in literis. de teſti.

Teſtes criminoſi ſi admittantur ad aliquam probationem non comprehenduntur periuri, niſi de eis fiat ſpecialis mentio Panor. c. per tuas el j. num. 11. de ſimo.

Teſtis dicitur periurus deponens falſum etiam ſuper articulo impertinenti, etiam ſi deponat per uerbũ credo. Aimo. conſi. 6. nu. 19.

Teſtis periurus in uno ex pluribus capitulis repellitur in omnibus. Soci. conſi. 255. num. 9. uol. 2. & conſ. 156. num. 9. uol. 1. Prob. in Ioan. Monac. c. accuſatus, nu. 1. de heret. Probus in Ioan. Monac. c. Romana, nu. 10. de teſti. Alex. cõſ. 44. num. 7. lib. 2. & conſi. 183. nu. 3. lib. 7.

Obijci an poſſit contra teſtem, quòd in alia cauſa fuit conuictus de periurio. Bal. c. ex parte Adæ. nu. 8. de teſti. Corn. conſ. 232. nu. 6. uol. j. Fulgoſ. conſ. 173. in prin. 3. col.

Teſtis ratione periurij perpetuò repellitur, ſi uerò deponat in cauſa tertij, quoad effectum teſtimonij non reputatur peruerſus, licèt ſemper ſit periurus Butr. c. 2. §. j. nu. 57. de ordi. cogni. lib. 2. parte prima.

Teſtis, qui fuit ſemel periurus non poterit teſtificari ẽt emẽdatus, Feli. c. teſtimonium, de teſtibus uerſ. 3. cõcluſio. nu. 17.

Teſtis periurus poſt peractã pęnitentiam admittitur in teſtem. Iaſ. ff. de eden. l. Prætor ait. §. etiam is. nume. 5.

Teſtis periurus probatus infamis eſt Bellem. ca. cum dilectus. de ordi. cogni. num. 31. Ang. ff. de his qui not. infam. l. Lucius. §. nil præponitur. num. 2. par. 2.

Prælatus in cauſa ſuæ Eccleſiæ.

Teſtis in cauſa ſuę eccleſię. Abbas, uel alius Prælatus eſſe nõ poteſt. Steph. Aufr. tracta. de teſti. num. 1. & 85. Soci.

Soci. Fallen. regula. 519.

Teſtis idoneus an ſit Prælatus unius Eccleſiæ, quæ nõ habet collegium, ſed ſolus habet adminiſtrationem. Panor. c. in ſup. nu. 5. de teſtibus.

Teſtis eſſe poteſt prælatus in cauſa ſuę eccleſiæ, ſpecul. de leg. §. ſupereſt uidere uerbum, quid ſi Prælatus. 14. q. 2. ſuper. col. 2. Ioan. Andr. in Nouell. c. inſuper. col. 3. circa medium uerb. inſuper, de teſtibus, & ibi Butr. num. 1. Alber. de Roſ. tracta. de teſti. num. 35. Bellem. c. cum ueniſſent, de Iudi. nu. 1. & 2. ſpecul. de teſti. §. j. de iur. calum. & §. 3. Butr. c. cum inter. num. 29. de ſenten. & re iudic. lib. 2. par. 2. Imol. c. cum ueniſſent num. 4. & idem de teſtibus, & atteſta. c. inſuper. num. 2. Barba. in c. cum ſuper num. 59. cum duobus ſequen. de offic. delega. Mill. in uerb. teſtes, nume. 44.

Teſtis in cauſa eccleſiæ Prælatus pro ea agens an eſſe poſſit. Alber. de Roſa tracta. de teſtibus. part. 1. §. expedita. num. 28. tom. 13. Nell. tracta. de teſtib. num. 14. tom. 13. Steph. Aufr. tract. de teſti. nu. 40. tom. 13. Panor. c. inſuper. num. 6. de teſti. Mill. uerb. teſtis. num. 113. Berta. uerb. teſtes qui eſſe poſſ. nume. 13. Panor in c. inſuper. num. 7. de teſti.

Teſtis eſſe poteſt Prælatus in cõtractu facto ad dignitatem ſuæ eccleſiæ. Butr. c. cum inter. num. 4. de ſenten. & re iudi. & ibi Imol. num. 4. Archid. 14. q. 2. c. ſuper. num. 4. colum. 2.

Teſtis eſſe poteſt conſanguineus prælati in cauſa eccleſiæ. Butr. c. 1. n. 3. de tranſac. lib. 1. par. 2.

Presbiter.

In conficiendis inſtrumentis ſecularium presbiteri non debent ferre teſtimonium niſi de mãdato Epiſcopi. 14. q. 2. ſuper inſer. col. 3.

Inhabilis ad ſacerdotium contra ſacerdotem non poteſt teſtificari in criminali. 2. q. 7. ipſi Apoſtoli. col. 3.

Quod Epiſcopus nec presbiter niſi in cauſa aliter ſciri non poterit adducatur in teſtem, quia ex hoc ſacerdotium dehoneſtatur. 11. q. 1. teſtimonium. col. 2.

Priuignus.

An priuignus poſſit eſſe teſtis. Bald. conſi. 352. par. 5. nu. 2.

Procurator.

Teſtis non poteſt eſſe actor, & procurator in eadem cauſa de teſti. c. inſuper. colu. 2. Fulgos. conſi. 143. in med. 3. col. & conſi. 174. col. 2. & conſi. 142. poſt prin. Nepos tracta. de except. artic. 19. nu. 75. tom. 13. Feder. Schen. tract. de teſti. nu. 35. tom. 13. Steph. Aufr. tracta. de teſti. num. 7. nu. 13. & n. 83. Alber. de Roſa. in l. deferre. num. 2. ff. de iur. fiſci. Zabarell. in c. inſuper. de teſti. nu. 2. col. 2. Ioan. de Imol. de teſti. & atteſta. c. inſuper. num. 1. Fulgoſ. in l. quoniam liberi. nu. 3. de teſti. Gemi. c. Romana. nu. 3. de teſtibus

teſtibus & atteſtá. Bero.in c.ex literis tuis,de probat. nume.59. Pariſ. conſi.53. num.18. uol.4. Ludo.c. 50. num.11.

Teſtis an eſſe poſſit procurator in cauſa qui procurauit. Butr.c.cum à nobis. nu.13.de teſti.lib.2.par.2.Bal. conſi.455.par.1. num.6. Panor.c. inſuper. nu.8. de teſti. Nell.tracta. de teſtibus.num.31.tom.13.Luc. de Pen.l.quicunque. nu.9.de fun. patri. lib.11. Paul. de Caſtr.l.omnibus. num.3.Cuman.conſi.137. in medio Cin. in l. quoniam.nu.5. de teſti. Alber.de Roſa in l.omnib. num.4. C. de teſti.Bald.in authen. ſed nouo iure. nu. 5. ſi cert. pet. & de teſtib.c. inſuper ſtatuimus.n.8. Cuma. conſi.162. poſt prin.Guid. Papę q. 45.num.1. Feli.in c.cum à nobis de teſti. nu.18. Pariſ.conſ.7. nu.108.3. uol. 4. Bertrand. conſi. 168. nu.4.par.3.

Teſtis procurator eſſe non poteſt ſi incepit cauſam ꝓſequi aliàs ſic Berta. in uerb. teſtes qui eſſe poſſ.nu.49.

Teſtis poteſt eſſe procurator, & aduocatus in cauſa, in qua procurauit, uel aduocauit de iure ciuili. Bart. conſi.223. incipit. An aduocatus. nu. 1. & ſeq.

Teſtis non poteſt eſſe procurator licèt depoſuerit officium procuratoris Mill. uerb. teſtis. nu. 5. & quid in cauſa appellationis, ibidem. n.51.

Teſtes an poſſint eſſe ꝓcuratores conſtituti in cauſa domini. Quorum unus eſt ad unam cauſam, & alter ad aliã, & alter ad alterius cauſam admittitur, etiam in cauſa in qua ipſe fuit conſtitutus, ubi conſtitutionem non acceptauit. Butr. c. inſuper. nu.4. de teſt.lib.2.par.2.

Procurator ſi eſt datus ad unum articulum cauſę tantum an poterit in alijs articulis ipſiꝰ cauſę eſſe teſtis. Gemi.c. Romana. num.8. de teſti. & atteſta.

Teſtis nõ poteſt eſſe procurator in uno articulo in quo procurator nõ fuit Alberi. de Roſ. tracta. de teſtib. num. 6.

Teſtis poteſt eſſe procurator in cauſa in qua procurator non fuit. Alber. de Roſ.tracta.de teſti.nu.7. ibi.

Procuratorem rei ſibi non mandatæ teſtem eſſe Belle.in c.inſuper ſtatuimus, de teſti. & atteſta.

Teſtis non poteſt eſſe in cauſa proprietatis, qui in cauſa poſſeſſionis procurator fuit. Alber. de Roſ. tracta. de teſti.nu.8. Dec. c. ſuper.nu.15. de teſti. Ripa in l.generaliter. §.nihil commune, de acquir. poſſ. nu. 18. Rep.fol.313. nu.9. uol. 5.

Teſtes licèt non poſſint eſſe procurator, & ſollicitator, tamen clericus procurator poteſt eſſe teſtis. Belle. deciſ. 605.

Teſtis poteſt eſſe conſanguineus procuratoris, Fel.c.cum à nobis.n.19. de teſtibus.

An qui fuit procurator unus ex agentibus illo mortuo poſſit eſſe teſtis in cauſa principali. Bal.conſi.152. par. 2.nu. 2.

Procurator, qui acceptauit ad effectũ ſubſtituendi tantum nõ debet examinari

minari in cauſa, nec poni debet ad partē Perug. Deciſ. 64. fol. 181.

Prodigus.

Teſtis non poteſt eſſe prodigus, cui bonis interdictū eſt uti. Steph. Aufr. tract. de teſti. n. 81. Alber. de Roſ. tracta. de teſti. nu. 18. tom. 13.

Proditor.

Teſtis eſſe nō poteſt, qui eſt proditor. Matti. Land. tract. de prin. q. 14. tom. 14.

Pro ſe ipſo.

Nullus eſt idoneus teſtis in cauſa propria, 15. q. 3. ſanè, in fi. col. 3. 4. q. 1. teſtes pro ſe, poſt medium. col. 2. Cin. C. de teſtib. l. ab oībus. nu. 1. & quæ dicatur cauſa propria. nu. 2. cap. 36. nu. 13. tom. 2. Nepos tracta. de except. artic. 19. n. 40. tom. 13. Ioan. Monac. tracta. de defenſ. iur. §. poſt. nu. 1. tom. 13. Feder. Schen. tracta. de teſtib. & ibi quæ dicatur cauſa propria. nu. 36. tom. 13. Steph. Aufr. tracta. de teſti. nu. 48. tom. 13, & num. 44. Baragot. tracta. de reprobat. teſti. num. 31. tom. 13. Bald. c. in omni negocio. nu. 10. de teſti. Franc. Aret. conſi. 142. nu. 22. Ludo. Roma. cōſ. 382. nu. 2. Corn. conſi. 215. nu. 5. uol. j. Iaſ. l. ſanus mente. num. 4. C. de tranſact. part. j. Hipol. conſi. 6. nu. 6. & conſi. 12. nu. 4. uol. j. & conſ. 29. num. 25. eodem uol. & conſi. 102. nu. 1. uol. 2. & conſi. 103. nu. 46. uol. 2. Afflic. deciſ. 400. nu. 71. Soci. Iun. conſi. 89. nu. 16. Berta. uerb. teſtes, qui eſſe poſſ. num. 42. Cotta fol. 251. in Memor.

Teſtificari in re propria, quibus modis, quis dicatur. Bal. l. dictantibus. nu. 41. C. de teſti.

Teſtificari non poteſt Rex, ſiue Princeps in cauſa propria Dec. cōſ. 410. num. 10. Paris. conſi. 15. nume. 4. uolum. 2.

Papa an poſſit eſſe teſtis in cauſa propria. Feli. c. cum ueniſſent de Iudi. nume. 9.

Teſtis non poteſt eſſe is, qui ſentit cōmodū, uel intereſſe in cauſa. Arch. 14. q. 2. c. de eo aut, & in c. pater. nu. 1. col. 2. Bal. conſi. 10. num. 5. par. 5. Franc. Curt. tracta. de teſti. nu. 85. tom. 13. Baragot. tracta. de reprobat. teſti. nume. 39. tom. 13. Alex. conſi. 45. num. 2. lib. 2. Soci. conſi. 47. nume. 45. uol. 4. Barba. conſi. 77. uol. 3. Corn. conſi. 140. uol. 2. & conſi. 241. num. 2. uol. 4. & conſ. 201. nu. 10. uol. 3. & conſ. 145. num. j. uol. 4. Hipol. conſ. 2. nu. 45. uol. j. Calcan. conſ. 5. n. xj. Bertran. part. 3. conſi. 314. nu. 9. & par. 2. conſ. 118. nu. 3. Gram. deciſ. 505. nu. 12. & conſi. 41. num. 4. in ciuil. Aimo conſi. 99. nu. 2. Soci. Iun. conſi. 135. nu. 31. col. 2. Berta. uerb. teſtes qui eſſe poſſ. nu. 48.

Teſtis ſperans aliquod commodum non dicitur integer. Paris. conſ. 13. nu. 79. uol. 3.

Teſtificari poteſt quis ī cauſa propria. Imol. conſi. 58. nu. 2. Barba. c. ſup literis. nu. 232. cum ſequen.

Teſtis

Teſtis in cauſa ꝓpria quatuor modis quis eſſe poteſt. Alber. de Roſ. trac. de teſti. par. j. §. expedita. num. 29. tom. 13.

Teſtis in cauſa propria quis poteſt eſſe duobus cōcurrētibus hic expreſſis Butr. c. ſuper eo, nu. 3. de his, qui metcauſa lib. j.. par. 2.

Teſtis quando in facto proprio deponit non dicitur idoneus, fallit, ut per Soci. regula. 515.

Teſtis in re ꝓpria, an quis eſſe ualeat, ꝑ habētibus intereſſe. Azo in ſumma. C. de teſti. num. 16. Dec. l. qui iuriſ. ff. de iuriſdi. omni. Iudi. nu. 2. Gemi. c. mediatores. num. 9. de teſti. & atteſta. Iaſ. l. ſed ſi hac. §. ma numittatur. ff. de in ius uocan. nume. 9. Bellam. c. te nobis. de ele. Sali. C. de teſti. l. omnibus. nume. 1. & ff. de teſti. l. nullus. nu. j. Corn. conſi. 61. num. 10. uol. 3. Barba. c. tertio loco. nu. 18. de probat.

Teſtis ſentiens commodum, etiam in conſequentiam teſtificari non poteſt. Nell. tract. de teſti. num. 105. tom. 13. Feli. c. inſuper. de teſtib. num. 24.

Teſtis non admittitur, qui principaliter pro ſe deponit, ſecus ſi principaliter pro alio ſecundariò pro ſe. l. dictantibus. C. de teſta. & l. in patrę ff. eod. ubi. docto. & l. ob. carmen. cum gloſ. de teſti. Bal. conſi. 293. num. xj. par. 3. & conſi. 10. nume. 3. par. 5. Iaſ. C. de teſta. l. dictantibus num. 4. & ff. de reb. credi. l. ſi quis nec cauſam. nu. 12. Alex. conſi. 78. nu. 2. lib. j. & conſi. 172. nu. 2, lib. 2. Rui. conſi. 106. uol. 5.

Teſtis in ſua cauſa cenſetur is, cuius iuramento ad ſui fauorem ſtatur. Bero. rubr. de proba. nu. 25. Vital. tracta. clauſ. ca. oſtenta an poſſit nume. 13. Feli. ca. in de teſti. uerſ. ſecundo modo. num. 5.

Teſtis eſſe poteſt quis in contractu ſuper re, in qua ius habet. Alber. de Roſ. 2. infor. ſuper rubrica. l. 2. numer. 2.

Pro teſte habetur principalis perſona in cauſa denunciationis, uel correctionis. c. in omni negocio. col. j.

Teſti deponenti de facto proprio non reſpondetur niſi in fauorē alterius. Rui. conſ. 105. uol. 4. nu. 4.

Teſtis ad ſuum commodum connexitatis ratione, quo caſu aliquis eſſe poterit. Barba. c. iurauit. nu. 52. de probat.

Teſtis idoneus non eſt, qui tenetur de euictione. Alex. conſ. 200. num. 6. lib. 2.

Teſtis licèt quis non poteſt eſſe in re ſua propria, tamen poteſt teſtificari in re communi, ut uniuerſa. But. c. 3. nu. 6. de præben. & digni. lib. 3.

Teſtificari an poſſit unus pro alio in re communi. Bal. l. omnibus. C. de teſti. nu. 2. & ibi Sal. nu. 5.

Teſtificari contra ſe quis poteſt, & ei creditur in ſui præiudicium. Archid. ff. de accuſ. l. poſtquàm. nu. j. 14. q. 2. §. j. col. 2.

Teſtis quomodo quis eſſe poſſit ī his, q̄ tendunt ad exonerationē peccati, ut non tangentia incommodum ſed commodum eius principalis,

ut non iudicatur teſtificari in cauſa propria. Butr. in c. in omni negocio. nu. j. de teſtib. lib. 2. par. 2.

Teſtificandi credulitate inter tertios licèt quædam infamia priuet, quē tamen ad commodum proprium non priuat, ubi à iure permittitur niſi delicta ſint enormia, & manifeſta. Butr. c. j. nu. 10. de purga. cano. libr. j.

Teſtis quis poteſt eſſe etiam in cauſa ſua, & hoc quando ex depoſitione ſua non eſt reportaturus commodum. Fely. c. in omni. de teſti. n. 4. uerb. in gloſ. ibi reſtringitur.

Teſtis ſufficiens eſt principalis perſona uno ſibi adito. de teſti. c. in omni negocio. col. j.

Proprium factum.

Teſtificanti de proprio facto inter alios creditur quando quò ad alios nil eſt affectionatus ad factū. Butr. c. inquiſitionem. nu. 18. de elect. li. j. par. j. Aimo conſil. 99. nu. 6. Pariſ. conſ. 104. nu. 80. uol. j. Aimo cōſi. 2. nu. 9. & conſ. 73. nu. 30. & uide quæ poſui in uerb. teſtis impugnatur, quia unicus.

Teſtis deponens de mādato ſibi facto probat. Ruin. conſ. 59. uol. 1. nu. 6. Gram. uoto 11. n. 1. Hippol. in practica. §. diligenter. nu. 38.

Teſtis poteſt deponere de facto ſuo ēt negatiuè, quando de ipſo facto non agitur ad commodum, uel incommodum. Mill. uerb. teſtis. num. 26.

Teſtis infamis, uel uilis perſona poteſt eſſe teſtis de facto ſuo cōtra alium. Paul. l. 2. §. ſi abſens. ff. ſi ex noxal. cauſ. ag. l. quæro. §. fi. de ædil. edic. Iaſ. ff. de acqui. hæred. l. nec is. nu. 11. & in l. 1. in 1. lectu. nu. 66. C. de ſumma trinit. & fide catho.

Teſtes qui in cauſa depoſuerunt poſſunt atteſtari de modo, & forma iuramenti eis præſtiti in actu teſtificandi. But. c. cum dilecti. nume. 8. de accuſ. lib. 1.

Proxeneta.

Proxeneta dicitur duobus modis, & quando poſſit eſſe teſtis. Bal. conſi. 370. nu. 2. par. 4.

Teſtis eſſe non poteſt proxeneta in negocio per nos geſto. authen. de teſti. §. quoniam uerò. c. mediatores & ibi gl. in uerb. ciuiliter de teſti. in 6. Butr. c. cum dilecti. nu. 42. de elect. lib. 1. part. 1. Io. Andr. in nouell. de teſti. c. mediatores. nu. 2. Panor. c. inſuper. num. 11. de teſti. in crimine ſimoniæ. c. mediatores. de teſti. in 6. item fallit quādo ueritas aliter haberi non poteſt. gl. c. cum dilecti. de elec. & ibi But. nu. 40. & nu. 12.

Teſtis proxeneta ab una parte tantum productus non eſt idoneus, maximè quando tractat de ſe exonerando. Rui. uol. 4. conſ. 76. nu. 1.

Teſtis poteſt eſſe proxeneta etiam pro una parte tantum inductus, & probat, ut quilibet alius teſtis. Bertrā. conſ. 225. uol. 3. latè per Soci. iun. conſ. 31. nu. 19. uol. 2. Sali. l. omnibus. col. fin. C. de teſtib. Cum uerò utraque parte uolente admittitur plenè

plenè probat, ut ibi per Soc. qui cō trarium conſuluit. conſ. 12. nu. 17. uol. 2.

Teſtis nunquid proxeneta eſſe ualeat, Azo in ſumma rubr. de teſti. nu. 8. Ludo. Roman. conſ. 382. num. 4. Fulgoſ. conſ. 174. in fi. 2. col. Corn. conſ. 33. nu. 27. uol. 2. & conſi. 81. nu. 2. uol. 3. Cæpol. tracta. de ſimula. contra. num. 186. tom. 9. Nepos tract. de excep. articulo 19. nu. 61. tom. 13. Franc. Curt. tract. de teſtib. nu. 89. tom. 13. Alber. de Roſ. tracta. de teſti. par. 1. §. expedita. n. 18. to. 13. Steph. Aufr. tract. de teſti. n. 67. tom. 13. Amod. de Caſtell. trac. de ſindi. nu. 187. tom. 14. Bert. uer. teſtes, qui eſſe poſſ. nu. 71. per Bertran. conſ. 225. uol. 3.

Teſtis proxeneta poteſt eſſe in cauſa matrimonii. conſ. 34. nu. 4. uol. 4.

Teſtis eſſe poteſt mediator in contractu, cuius fuit mediator ad publicandum, & ſolennizandum ſcripturam licèt eſſe teſtis in cauſa nō poſſit. Butr. c. ex literis. de tranſac. lib. 1. par. 2.

Teſtis licèt eſſe non poſſit proxeneta uel alia perſona priuata, tamen aliquando poteſt compelli ad teſtificā dum. But. c. dilectorum. num. 4. de teſtib. cogen. lib. 2. par. 2.

R.

Raptor.

TEſtis eſſe non poteſt raptor. Stepha. Aufr. tract. de teſti. nu. 48.

Redemptor litis.

Teſtis eſſe non poteſt litis redemptor, & litigator continuus. Steph. Auf. tract. de teſti. nu. 85.

Religioſus.

Teſtis poteſt eſſe religioſus in cauſa ſui monaſterii. Fulg. conſ. 105. col. 3. de teſti. c. inſuper. col. 1. Corn. cō ſi. 196. nu. 1. uol. 1.

Teſti religioſo in cauſa propria, uel ſui monaſterii non plenè creditur. Iaſ. uol. 1. conſ. 124. incipit factum ſic ſe habet, eximius quondam.

Teſtes in cauſa eſſe non poſſunt religioſi conſtituti ad agendum uel reſpondendum pro monaſterio. Bero. in c. ex literis tuis. de probat. nu. 59.

Teſtes poſſunt eſſe religioſi dum tamen iurent de licentia ſuperioris. Bal. l. quoniam liberi. C. de teſti. & etiam ſine licentia, ut per Fel. in c. cum nuncius. nu. 3. de teſti.

Rixoſus.

Teſtis ſi rixoſus, & inimicus fuerit ual de contra ipſum præſumitur. Cæpol. conſ. 1. nu. 15.

Ruſticus.

Teſtes ruſtici, & uillani repelluntur à teſtimonio contra barones. Gram. deciſ. 204. nu. 5. Afflic. c. ſi quis hominem de pac. tenen. nu. 7.

S

Sacerdos de auditis in confeſſione:

IN teſtem an poſſit produci ſacerdos, qui confeſſionem audiuit. But.c.omnis. n.45.de pœni.lib.5.

Teſtimonium ſacerdotis probat ſacerdotis confeſſionem & pœnitentiã ei per ſacerdotem iniunctam, ſed non probat ſatisfactionem pœnitentiæ.Mill.uerb.teſtis.nu.56.

Seruus.

Teſtes ſerui à teſtimonio repelluntur. Azo in ſumma.C.de teſti.num.10. Cy n. C. de teſti.l.quoniam. nu.1. Bar.§.ſi uerò dicatur.auth.de teſti. Sed ad quantam probationem admittitur ſeruus cum tormentis uide ibidem.§.ſi uerò dicatur. nu. 2. & 3.Salic.C.de teſti.l.quoniam liberi.nu. 1. Nepos tracta.de excep. artic.19.nu.39.to.13. Steph. Aufre.tract.de teſti.num.88.tom.13. Bagarot.tracta.de reprobat.teſti.n. 7.tom.13. Afflic. c. de notis feud. Dec.l.omnibus officiis.nu.9. de regul.iur.

Teſtimoniũ ſeruus perhibere poteſt niſi iudex ex officio eum repellat. Fulgoſ. C. de teſtib.l. ſi qs teſtibus nu.4.

Teſtes ſerui an admittãtur aliquo caſu ad probandum inueſtituram. Iſer.c.1.§.quod autem. nu.2.libr. 3.de not.feud.

Teſtis in teſtimonio adhibitus an poſſit eſſe ſeruus. Imol. ſuper infor.ff. de teſta.ordi.l.ad teſtium. n.2. Reliqua uide in uerb. teſtis in teſtamento.

Teſtis in quibus admittitur ſeruus cõtra dominum. Arch.12.q.2.c.quæſtionem.nu.3. Butr.c.tanta.nu.2. de ſimo.libr.5.4.q.2. teſtes. col.3. Gram.uoto 3.nu.1.

Teſtis in quibus caſibus ſeruus eſſe posſit. Alber.de Roſ.tract. de teſti. par.1.§.uidendum. nu.1.tom.13.

Teſtis eſſe poteſt ſeruus liber effectus de his, quæ in ſeruitute uidit, Nepos tracta.de except.n.31.Monac. tract.de defenſ.iur.§.quia. num.5. tom.13.Nell.tracta.de teſti. to.13. nu.23.

Teſtes eſſe poſſunt ſerui in probationis defectum. Bagarot. tract.de reprobat.teſti.nu.11.tom.13.& 4.q. 3.teſtes.§.ſequitur,ante fi.col.2.

Teſtis an eſſe posſit ſeruus, qui pro libero habetur, Alber.de Roſ. tract. de teſti.nu.3.& nu.9.Specul,de teſti.§.1.uerb.quid de teſtib.lib.6.& uer.quod ſi improbari poſſunt per ſeruos, quæ domini agunt, quando agitur inter uirum, & uxorem. Abb.c.in literis. nu.2.de teſtib.

Seruitor.

Teſtis an eſſe posſit ſeruitor contra dominum Capel.tholoſ.q.4.quod ſic uide in uerb.teſtis famulus.

Similem cauſam habens.

Teſtis eſſe non debet in cauſa conſimili, qui cauſam habet conſimilẽ. de teſtib.c.perſonarum.Io.And.in nouell.

nouel.c.cauſam.col.2.circa fi.uer. prima gl.de iudi.Butr.c.perſonas. nu.1.de teſti.lib.2.part.2.Spec.de teſti.§.1.uer.itē quòd in aliis.Nell. tract.de teſti.nu.218. Nepos tract. de except.nu.80. Alber.de Roſ.tra. cta,de teſti.§.expedita.nu.1.Franc. conſ.82.nu.1,Ange. Aret.rubr.de teſta.& qui repelluntur à teſtimonio.nu.16.uol.1.Lambert.articu. 12.q.10.prin.2.part.lib.2.num.5. Alex.conſ.102.nu.3.lib.1.& conſi. 45.nu.2.lib.2.Corn.conſ.170.nu. 12.uol.3.Feli.c.perſonas.de teſtib. nu.1.Steph.Aufr.tracta. de teſtib. nu.88.Hippol.conſ.29.nume.22. uol.1.Gram.conſ.41.nu.12.idem ſi haberet conſimilem litem.num. 3.in ciuil.Mill.uerb.teſtis. nu.53. Berta.in uerb. teſtes, qui eſſe poſſ. nu.81.

Sindicus.

Teſtis an eſſe poſſit ſindicus procurator, uel alius adminiſtrator eorum officio durante, uel finito. Fulgoſ. conſ.174.col.2.

Socer pro Genero.

Teſtis non poteſt eſſe pro genero, & non è conuerſo.Nepos tract. de except.artic.19.nu.55.tom.13.Monac.tracta. de defenſ.iuris. §.quia. nu.8.tom.13.Stepha.Aufr.tracta. de teſti.nu.89.tom.13.Ange.ff.ad ſenatuſconſul.ſillania,l.ſi pater.§.ſi uir.nu.1.Corn.conſ.170. num.13. uol.3.Bertach. uerb. teſtes qui eſſe poſſ.nu.75.

Teſtis ſocer eſſe non reperitur prohibitus.Alex.conſ.56.nu.7.uol.2.

Socius.

Teſtis quādo poſſit eſſe ſocius in cauſa conſocii ſui. Nepos tracta. de except.nu.27. Ioan.Monac.tract. de defenſ.iur,§.quia.num.4.tom.13. Pet.de Vbal.tracta. de duobus fratribus par.10.nu.83.tom.8. Albe. de Roſ.tracta.de teſti.par.1.§.expedita.nu.32.tom.13. Steph.Aufre. tracta.de teſti.nu.79.tom.13. Bagarot.tract.de reprobat.teſti.num. 34.& 40.tom.13.Bal.de offi. delega.c.cum B.cano.nu.2. Butr.c.inſuper.nu.8.de teſtibus lib.2. & ibi Abb.nu.14.

Socius pro ſocio teſtificatur ſi emolumentū ad ipſum non ſpectat.Nell. tracta.de teſtibus num.10. tom.13. Berta.uerb. teſtes qui eſſe poſ. nu. 41.Porc.§.legatariis,num. 3. de teſtibus.

Teſtis quando poſſit eſſe ſocius pro parte alterius ſocii. Alber.de Roſa. tracta.de teſtibus par.1.§. ſupereſt. nu.10.tom,13.

Quid in ſociis omnium bonorum ibidem.

Teſtem omnium bonorum ſociū non admitti. Bellem. c. quoniā aliqua de teſti.& atteſta.nu.4.Amplia, ut nu.6.& 7.ibidem in ſociis rei certæ aduerſum.num. 5. & quomodo intelligendum ibi.nu.8.

Teſtis non poteſt eſſe ſocius pro ſocio in cauſa,in qua eſt ſocietas inter eos. Angel. ff. ſi quis cautio.l.ſi duo.

duo.nu.2.par.1.

Teſtis in cauſa criminali ſocius itineris eſſe poteſt. Petr. de Vbal.tracta. de duobus fratri. par. 10. num.83. tom. 8.

Teſtis eſſe non poteſt ſocius muneris, & muneris etiã in delicto ſimoniç licèt agatur de delicto, uel crimine ciuiliter. Butr. c. ueniens.tiu.1. de teſti. lib.2. par.2.

Teſtis an eſſe poſſit ſocius cõtractus. Butri. c. quoniam. num.9.de teſti. lib.2. par.2.

Teſtis an eſſe poſſit ſocius ſocij.Steph. Aufre. tracta. de teſti. nume. 89. tom. 13.

Teſtis ſocius non eſt integer teſtis.Ripa. l. admonendi. nume.180.ff.de iureiuran.

Stipulatus pro eo cui ſtipulatus fuit.

Teſtis an eſſe poſſit qui ſtipulatus eſt pro alio. Alex.conſi.13.uol. 1.

Solicitator:

Teſtes idonei non ſunt ſolicitatores, uel alij prætendentes commodum Fulgos.conſi.219. in fi.3. col. Barba. conſi. 75. nu. 6. uol. 4. Panor. c. inſuper, num.15.de teſti. Gram. deciſ.73. nu.20. Berta.uerb.teſtes, qui eſſe poſſ. nu.91. Alber.de Roſ. tracta.de teſtibus. par. j. §. expedita, nu.1.tom.13.Steph. Aufr.trac. de teſti.nu.83.tom.13.

Teſtis non repellitur ex eo quòd ſolicitator ſi non habet ſalarium à domino, nec propter lites, niſi ſint de omnibus uel de maiori parte. Alex. conſi. 78.num.6.lib.7.

Spurius:

Teſtis ſi eſt ſpurius non facit ſemiplenam probationem adeò quòd poſſit deferri iuramentum illi, qui examinauit per ſe illũ teſtem ſpurium Hipol. ſingul. 273. incipit Notiſſimum.

Teſtis ſpurius, qui aliàs eſt bonæ conditionis, & famæ probat ſicut alius teſtis. Hipol. ſingul. 273. incipit notiſſimum.

Teſtis ſpurius effectus religioſus probat plenè. Hipol. ſingul.273. incipit notiſſimum.

Teſtis ſpurius non probat. in conſ.36. nu.14. uol.4.

Status quæſtionem patiens.

Teſtis eſſe non poteſt, cui fuit mota quæſtio ſtatus. Alber. de Roſ.2. C. ſol.26. col.2.

Subornator teſtium.

Teſtium ſubornatio eſt crimen ſimile crimini de falſo. Bero.q.58.nu.1.

Subſtitutus pro ſubſtituente.

Teſtis eſſe non poteſt ſubſtitutus pro eo, cuius loco eſt ſubſtitutus.Bart. l. lege Iulia.§.de teſta.Cin.in l.Iul. C. eod.tit.

Suffraganeus pro Metropolitano.

Teſtis eſſe poteſt ſuffraganeus pro Metropolitanò. Abb. poſt. gloſ. c. accedens, ut lit. non conteſt.

Supe-

Superior de crimine ſubditi.

Teſtis eſſe non poteſt ſuperior de crimine ſubditi. Bert.uerb.teſtes,qui eſſe poſſ.nu.167.

Surdus.

Teſtimonium ſurdi, & muti per ſcripturam latum quando accipiatur. Io.Igneus.l.3.§.ignoſcitur.nu.44. par.j.ad ſilla.

Teſtis non poteſt eſſe ſurdus de his, q̃ auditu percipiuntur in aliis ſecus. Steph. Aufr.tract. de teſti.nu. 88.

Teſtis eſſe non poteſt ſurdus, & ſurdaſter. Bert.uerb.teſtes,qui eſſe poſſ. nu.47.

Suſpicioſus.

Teſtis ſuſpicioſus nullam fidẽ facit. Bellem.c.ſane.de iur.iur.num.71. Specul.de teſti.§.j.uerſ. Item quod eſt contra eum, Imol. conſ.102. n. 9.& idem.de exceptio. c.denique. nu.3.

Teſtes quando reddantur ſuſpecti in dictis ſuis, & quibus ex cauſis. Dec.de proba.c.licèt.nu.7. & qualiter & quando ſingularitas admittitur,uel reprobatur ibidem.

Teſtis ſuſpectus in uno creditur ſuſpectus in omnibus.Pariſ.conſ.88. nu.82.uol.3.Corne.conſ.261.nu. 7.uol.j.

Teſtis bonæ famę licèt aliàs ſuſpectus admittitur.Barbat.conſ.3.nu.28. uol.2.

Suſpenſus.

Teſtis ſuſpenſus cui ingreſſus eccleſię interdicitur à teſtimonio non repellitur.Soc.iun. conſ.32. nu.29.uol. 2.quod non eſt ſimpliciter uerum, ut concludit Fel.c.olim. num.j.de accuſ.

Teſtis ſuſpenſus non dicitur infamis ſaltim infamia iuris.Soc.iun.conſ. 32.nu.30.uol.2.

T

Teſtificationem habens.

Teſtis eſſe non poteſt qui teſtificationem non habet. Imol.ſuper inſor.ff.de teſta.ordi.l.is cui bonis. nu. 30.

Tutor.

Teſtis in cauſa pupilli an, & quando tutor eſſe poſſit, Alber.de Roſ.tracta.de teſti.nu.24. Nell.tract.de teſti.nu.34.tom.13. Steph.Aufr.tracta.de teſtib.nu.94.tom.13.Bagarot.tract.de teſti.num.36.tom.13. Capel. tholoſ.q.24. & ibi quid de prælato & procuratore,& ſolicitatore Ang.ff.de teſta. & qui teſtam. fac.poſſ.l.qui teſtamento.nu.4.

Teſtis tutor in teſtamento eſſe poteſt, uel in cauſa pupilli non tamẽ agnita per ipſum,uel actorem ſuũ.Berta.uerb.teſtes,qui eſſe poſſ.nu. 80.

V

Vagabundus.

Teſtis non eſt idoneus uagabundus.Archid.16.q.1. c. monachi.

chi.nu.j.col.j.

Vaſallus uel ſubditus in cauſa Dominorum.

Teſtis an eſſe poſſit uaſallus pro domino, uel contra dominum. Alber.de Roſ.tracta.de teſti.par.j.§.ſupereſt nu.11.tom.13.Nell.tract.de teſti. nu.12.tom.13. Steph.Aufr. tract. de teſti.num.95.tom.13.Alber.de Roſ.tract.de teſti.par.j. §.ſupereſt. nu.16.Nell.tract.de teſti.num.11. tom.13.Bald.conſ.468.nu.7.par. 3.& idem conſ.420.nu.7.par.j.& conſ.210.n.2.par.5.& in l.omnes. C.de teſtib.nu.2.Fulgoſ.ff.de teſti. l.idonei.nu.j.Bald.conſ.445.par. 5.nu.10.Panor.c.inſuper. nu.6.de teſti. Ang.2.inſor.ff.de teſta.& qui teſtam.face.poſſ.l.quoniam teſti.§. quæcunque.nu.4.Iſern.c.j.nu.13. tit.ſi de inueſti.inter dominum & uaſal.lis oria.li.j.Barba.c.accedēs. nu.66.ut lite non conteſtata Fede. de feud.par.3.2.tit.§.ſimiliter.nu. j.Afflic.de feud.c.1.ſi de inueſtit. inter Dom.& uaſall.lis oria.not.8. Afflict.c.1.§.ſi mulier de conſuet. rec.feud.& deciſ.265.nu.86.Mil. uerb.teſtes.nu.54.& 114.

Teſtes non uidentur idonei, quibus poteſt imperari.4.q.3.teſtes.§.ſeq. ante med.col.2. c.1. de elect. l. 2. C.de teſti. Steph.Aufr. tract.de teſtib.nu.53.tom.13. Alber.de Roſ. ff.de teſti.l.idonei.nu.1.Fulgoſ. C. de teſtib.l.eos teſtes.num.1.Feder. Schen.tracta.de teſti.nu.39.to.13. Nell.tract.de teſti.nu.34.

Teſtis eſſe nequit ſubditus in cauſa ſui ſuperioris.Corn.conſ.124. nu. 7.uol.1.Abb.c.accedens.ut lit.nō conteſt.& ibi gl.Dec. conſ.94. nu. 1.& ſeq.

Et aliis quibuſdam modis dicta teſtium impugnantur ibidem. Rui. conſ.53.uol.4.numer.6. ubi dicit teſtem ſubditum domini uiolenti nō eſſe idoneum, ſi uerò dominus non ſit uiolentus licèt teſtis admittatur, tamen non eſt integer.

Teſtis non recuſatur ſubditus in cauſa domini, Panor. c.2. nu. 2. ut lite non conteſtata, Steph. Aufr. tracta. de teſti.nu.36.

Teſtis poteſt eſſe uaſallus cōtra dominum in cauſa feudi. Berta.uerb.teſtes, qui eſſe poſſ.nu.94.

Teſtimonium ſi uaſallus contra dominum tulerit in cauſa capitali an pđat feudum. Iſer. c.1.§.ſed & qui. nu.7.lib.3.tit.quæ ſit prima cauſa benefic.amitti.Afflic.c.1. §.ſed & qui delator, quę ſit prima cauſa benef.amitten.Iaſ.l.ſed & ſi hac.ff.de in ius uocan.nu.41.

Teſtis cui ratione dominicæ poteſtatis imperari poteſt in cauſa matrimonii diſſoluendi admittitur. Alber.de Roſ.tract.de teſti.num.22.

Venditor in cauſa emptoris.

Teſtis non poteſt eſſe uēditor pro emptore, nec debitor pro creditore, procurator pro domino, hæres pro hærede, legatarius pro hærede, fideiuſſor

iuſſor pro domino, nec è contra habens ſimilem cauſam cum litigante. Ang. ff. de appell. l. ab executione. §. alio condemnato. nu. 2. par. 2. Alber. de Roſa. ff. de teſti. l. nullus. nu. 1. Ludo. Rom. conſ. 382. nu. 1. Gram. deciſ. 77. nu. 6.

Teſtis ſuper lite rei uenditę, an uenditor eſſe poſſit. Alber. de Roſ. tracta. de teſti. §. expedita. num. 17. Baragot. tracta. de reprobat. teſti. num. 34. tom. 13.

Quid ecõuerſo. Baragot. ibidem. Butri. c. inſuper. nu. 6. de teſti. & ibi Abb. num. 10. & Imol. nu. 4. Ang. C. de teſti. l. omnibus, nu. j. Capell. tholoſ. q. 94.

Teſtis poteſt eſſe uẽditor in cauſa emptoris, quando de euictione non tenetur. Steph. Aufr. tracta. de teſti. nume. 95.

Idem in donatore ibidem Fulgos. C. de teſti. l. omnibus. n. 1. Bert. uerb. teſtes q ui eſſe poſſ. nu. 30.

Teſtis poteſt eſſe uenditor de finibus, quoniam par. affectionis cauſa. Io. Andr. in Nouell. c. inſuper col. 1. circa prin. uer. ad id, de teſti. Steph. Aufr. tracta. de teſti. nu. 91. Berta. uerb. teſtes, qui eſſe poſſ.

Teſtis an eſſe poſſit is, à quo rem habui. Specul. de procur. §. fin. uerſi. ſuam not. quòd ſic.

Vicinus pro uicino.

Teſtis vicinus põt eſſe, pręualet alijs: Berta. in uerb. teſtes, qui eſſe poſſ. nume. 35.

Teſtis án eſſe poſſit uicinus in cauſa criminali contra uicinum. Alber. de Roſ. tracta. de teſti. nu. 40.

Vilis.

Teſtis uilis non admittitur. Alber. de Roſ. tracta. de teſti. par. 1. §. ſupereſt. nu. 14. & C. de teſti. l. teſtium. num. 3. Bart. in authen. de teſtibus ibi not. 5. nu. 3. Fulgo. C. de teſtib. l. teſtium. n. 2. Soci. Iun. conſ. 183. nume. 40. uol. 2. Berta. uerb. teſtes quot, & quales. nu. 12.

Teſtis perſona uilis quando teſtificari poſſit. Alber. de Roſ. tracta. de teſtib. §. poſt, num. 10. Panor. c. cum in tua. nu. 7. de ſponſal. Bert. uerb. teſtes quot, & quales. nume. 28. & uerb. teſtium impugnatio. nu. 93. & uerb. qui teſtes eſſe poſſ. n. 125.

Teſtes nobiles, uel uiles dicuntur arbitrio Iudicis. Bertac. uerb. teſtes quot, & quales. nu. 78.

Teſtes uiles, ſeu infames in cauſa graui teſtificari non poſſunt. Gram. deciſ. 2. nu. 4.

Teſtis uilis, & non fide dignus non debet recipi i cauſa criminali. Bal. c. ad noſtram. nu. j. de probat.

Teſtes uiles quo caſu in inquiſitione recipiantur Specul. tit. de inquiſ. §. j. num. 20.

Teſtes uiles contra ualde diffamatum admittuntur. Paris de Puteo tract. de ſind. §. qui ſemel. nu. 6. tom. 18. & §. an teſtes. nu. 2.

Teſtes uiles admittuntur quando nobiliores haberi non poſſunt. Pariſ.

de Put. tracta. de ſind.§.an teſtetur nume. 36.

Teſtes uiles ſi in inſtrumēto adhibean. inſtrumentum non uitiatur Ioan. de Graſ.in tracta.de ſubſtantia procur. num. 5.

Teſtibus uilis conditionis tanta fides non adhibetur quanta alijs, Franc. Brun. tracta.de indi. & tortur.q.4. part. 2. nume. 8. tom. 15. & Bon. de Curt. de nobil. par. 5. num. 37. tom. 15.

Teſtes uiles,& notati nō ſunt abſque quęſtione admittendí. Io. Igne.l.j. §. ſerui. appell. nume. 99. part. 1. ad ſillan.

Teſtis uilis non torquetur niſi tribus concurrentibus,Io.Igne.l.j.§.ſerui. app. num.77. par.j. ad ſillan.Bart. l.j. §. idem Cornelio. ff. quæſtio, num.2. Paris.conſi.151. nume.17. uolu. 4.

Vir pro Vxore.

Teſtis uir pro uxore, uel econtra niſi in his, in quibus domeſtica fides non eſt ſuſpecta. Berta.uerb.teſtes, qui eſſe poſſunt,nu.59.

Virago.

Teſtis Virago eſſe poteſt ſi de bona fama apparet,ſpecul.de teſti.§.j.uerb. ſed quid de Vxore.

Vitioſus.

Teſtis quilibet, qui ſit uitioſus à teſtimonio repellitur Soci.Iun.cōſ.88. nu.13. uol. 2. limita niſi in criminalibus ibidem.

Vniuerſitatis teſtes in cauſa uniuerſitatis.

Teſtes de uniuerſitate an ſint idonei pro uniuerſitate. Bart.l.idonei. ff. de teſti. nu. Bart.§. cogitandum,in authen.de teſti.nu.3. Bald. l.parentes, num.4. C.de teſti.& c.cum ue niſſent, num.12. de conſti.& conſ. 438. part.j. nume. 3.& conſi.481. par.j.nu.3. & conſi.391. par.j.nu. 1.& conſ.443.par.5.nu.1.& conſ. 445. nume.9.& conſi.165. part.2. nu.1.Alber.de Roſ.ff.de rer.diuiſ. l.in tm̄. §. uniuerſitatis,n.3.Panor. c.inſuper, nu.2. de teſti.& c.1.n.4. de procur.Paul.de Caſtr.conſ.362. uol.2.num.1. Franc. Curt. tracta. de teſti. num.11.12.& 13. Alber. de Roſ. tract. de teſti. part.j. §. expedita, nu.36. & 37, 39. tom.13. Nell. tracta. de teſti.num.91, tom. 13. Butr. tract. de teſtib. nume.60. tom. 13.Baragot.tracta.de reprob teſti. num.33.tom.13.& Paris de Puteo tract.de ſindi.§.uniuerſitas. nu.1.tom.14, & an eis fides danda ſit. Franc. Curt. tracta. de teſti.nu. 12.Cuman. conſi. 69. per totum Fulgoſ.conſi.174.prin.3.col. & ff. de rer. diuiſ. l.in tantum §. uniuer ſitatis, num.2. Ang. de teſti. l.omnibus, nume. 2.& ff. de iuſti. & iur.l.iur. oper. §.huius ſtudij, numer. 5. parte j. & ff. de rer. diuiſ. in

in tantum.§. uniuerſitatis,num.1. part.j.& ff. quod cuiuſque uniuerſitatis nomine. l. ſi municipia. n.2. part.j. & inſti. de rer. diuiſ. §. uniuer. Ludo. Roma. ff. de in ius uocan. l. in ius. §. proſtituto, num.5. Imol. de teſti. & atteſta.c.cũ nuntius, nu.3. Corn. conſi.342. col.2. & conſi.47. col.3. num.7. Barba. conſi.51.nu.1.uol.2. & c. tertio loco,nu.15. de proba. Lucas de pen. l. j. in filijs, nu.8. lib.10.de curio, & l.j. in filijs,nu.4. decurio.lib.10. Afflict. deciſ.400, num.1. Dec.de proba. c. 3. loco, nu. 10. Porcius in §. uniuerſitatis, nume.3. de rer. diuiſ. Hipol.l.j.§. ſeruum municipum, nu.1. cum plur.ſeq.ff.de quęſtio. Rui. conſi.157, uol.3. nu. 10, & conſi.97. uol.4.,Pariſ.conſi.104. nu.135.uol.1.& conſ.138.num.38. uol.4.Gram.cõſ.77.nu.1.in ciuil. Mill.in uerb.teſtes, nu.112,uel de aliquo de uniuerſitate.

Teſtimonium quilibet poteſt proferre in cauſa uniuerſitatis niſi cauſa reſpiciat commodum ſingulorũ de uniuerſitate.Fulgoſ.ff.de in ius uocan. l. in ius uocare, §. qui manumittitur, n.1. Butr.c.cũ Manc.n.3. de teſti.lib.2.par.2.Corn.cõſ.200. nume.3.uol.1.& conſi.123. nu.6. uol.1.Feli.c.inſuper,de teſti.nu.4. Iaſ.ff.de reb.credi.l.ſi quis nec cauſam, nu.13,& ff. de in ius uocan.l. in ius uocan.§.patronũ.lib.2.nu.7. Dec.de teſti. c. inſuper, num.7. & conſi.343. nu.4.Capic. deciſ.152. nu.4. Bert.uerb.teſtes,qui eſſe poſſunt, num.39.

Teſtis licèt ſit de collegio, uel de uniuerſitate eſt tamen idoneus in cauſa collegij,uel uniuerſitatis dum tamen particulare non ſentiat intereſſe. Corn.conſi.220.nu.1.uol.3. & conſi.261. num.6.uol.1.Iaſ.C. de iudi.l.quoties, nume.30. Pariſ. conſ.92. uol.4.num.3.

Teſtes de uniuerſitate admittunt̃ principaliter non in defectum. Domi. de teſti.c.inſuper, nu. 8.

Teſtes integri ſunt ſinguli de uniuerſitate in cauſa uniuerſitatis. Alex. conſ.45. nu.23. lib.4.

Teſtes de uniuerſitate licèt admittantur in cauſa uniuerſitatis, tamẽ eis non plenè creditur,Gram.conſ.22. nu. 2. in ciuil.

Teſtes de uniuerſitate in cauſa criminali pro alio teſtificari nõ poſſunt. Alber. de Roſ. tract.de teſti.num. 38. Panor. c.inſuper, nu.3.de teſti. Hipol.l.j.§.ſeruum municip.nu.4. cum plur.ſeq.ff.de quęſtio.

Teſtes poſſunt eſſe illi de uniuerſitate in cauſa criminali,quę uertitur cõtra illos,qui ſunt de uniuerſitate illa,Panor. ca. inſuper, nume. 4. de teſtibus.

Clerici, uel alij religioſi an, & quãdo poſſint eſſe teſtes in cauſa uniuerſitatum. Zabarel. uerb. Monachus, & conſ.130. in fi.nu.10.

Teſtes de uniuerſitate non admittuntur ĩ cauſa uniuerſitatis,in qua tractatur de eorum commodo particulari.

culari. Dec. de teſtib. c. inſuper, nu. 6. Alex. conſ. 68. nu. 4. lib. 2. Paul. de Caſtr. conſi. 110, nu. 7. uolu. 1. Ripa lib. 2. reſpon. c. 7. nu. 6. Rui. conſ. 12. uol. 5. nu. 9. & conſi. 119. uol. 4. num. 8. & conſi. 106. uol. 5. num. 5.

Teſtes de uniuerſitate teſtificari poſſunt iter illos de uniuerſitate. Dec. de teſti. c. inſuper, nu. 10.

Teſtes de uniuerſitate probant in cauſa uniuerſitatis ubi ex natura facti ueriſimiliter non poſſet illud ſciri per alios teſtes. Gram. conſ. 77. nu. 4. in ciuil.

Teſtes de uniuerſitate licèt admittantur in cauſa uniuerſitatis, tamen ſi uno modo probatur per teſtes uniuerſitatis, & alio modo per teſtes alterius partis pferuntur illi contra uniuerſitatem Gram. conſi. 72. nume. 3. in ciuil.

Teſtes de uniuerſitate quando paſculari non poſſunt niſi aliqua mercede ſoluta uniuerſitati Cap. dec. 152. nume. 6.

Teſtium omnium de uilla teſtimoniũ non eſt idoneum contra homines de uniuerſitatibus uillarũ, uel terrarũ ſi de paſcuis, uel de nemorib' litigant, in quibus ſingulorum beſtię paſcũtur, & ſcindunt ligna ſinguli, Ioan. Andr. in Nouell. c. cum nuntius. colu. 3. circa fin. uerb. & per hoc ſoluitur, de teſti. Bald. cõſi. 168. part. 3. nu. 6. Bald. conſ. 420. par. 1. num. 6.

Teſtes de uniuerſitate an ſint idonei, quando aliàs eſt imponenda collecta. Aimo part. 1. ſect. qui in lib. officia. num. 122.

Teſtes poſſunt eſſe illi de conſi. in inſtrumẽto mandati, uel ſindicatus, ſed certius eſt adhibere extraneos. Bal. l. in teſtimonijs. §. uniuerſitatis. ff. de rer. diuis. ubi Bald.

Teſtes duo de uniuerſitate ſufficiunt quando plures haberi non poſſunt. Aim. par. 1. ſect. quid in lib. officialium, num. 18.

Teſtis de collegio, an pro eo teſtificari poſſit. Butri. tracta. de teſtib. numer. 2. tom. 13. gloſ. l. in teſtimonio. §. uniuerſitatis. ff. de rer. diuis. Bald. conſi. 168. part. 2. nume. 3. Berta. tracta. de Epiſc. §. nunc, nume. 17, & 18. tom. 2. Butri. c. ſuper, nume. 2. de teſti. lib. 2, part. 2. Aret. ſuper rubr. de teſti. qui repelluntur à teſtimonio, nume. 13. uol. primo. Nell. tracta. de teſti. nume. 7. tom. 13. Steph. Aufr. tract. de teſti. num. 14. Baragot. tract. de teſti. num. 7. tom. 13.

Teſtis põt eſſe canonicus in his, quæ in capit. geruntur Feder. Schen. tracta. de teſti. num. 29. tom. 13. Ioan. Igne. in repet. l. neceſſarios. §. non aliàs, nu. 168. ad ſillan.

Teſtes deponentes de capitulo pro re capituli in commodum capit. quomodo deponant. Butri. c. tertio loco, numer. 7. de probat. libro 2. part. ſecunda.

Teſtimonium an ſit ualidũ ſi omnes de cap. nemine diſcrepante teſtificantur

cantur in cauſa capit. Bal. c. 3. loco nu. 5. de probat.

Teſtes poſſunt eſſe in ſubſidium ſinguli de capit. in factis per capitulum, etiam ad capituli commodum ſuper eo, qui referunt ſe non feciſſe, aut uideantur in cauſa propria deponere, ſecus ubi alij teſtes inueniuntur. Butr. c. 3. nu. 5. de proba. lib. 2. par. 2.

Teſtis, qui eſt de cap. licèt idoneus in causa cap. poſſit eſſe, ſi tamen integer dicitur plenè probat. Corn. cōſ. 261. nu. 6. uol. 1.

Teſtis poteſt eſſe clericus de eccleſia in cauſa eccleſię. Butr. c. cum nuntius, nume. 1. de teſti. lib. 2. par. 2. Imol. de teſti. & atteſta. cap. nuper. num. 1. Butr. c. & ſi §. fin. nume. 7. de iureiuran. lib. 2. part. 2. & c. 3. num. 6. de pręben. & digni. lib. 3. Imol. de præben. & digni. c. oratio nume. 3.

Teſtificari an poſſit beneficiatus contra eccleſiam in qua eſt beneficiatus. Imol. de poſtul. c. cum ſacerdos, num. 14.

Vſurarius.

Teſtis eſſe non poteſt, qui uſurarius eſt. Steph. Aufre. tract. de teſti. numer. 44. & Bagarot. tracta. de teſti. nu. 7. tom. 13. Bertac. uerb. teſtes, qui eſſe poſſ. nu. 146.

Teſtis ſi opponatur, quòd eſt uſurarius cognitio ad quem mitti debet. Barbat. c. uerum. de for. compe. nu. 37.

Teſtis in teſtimonio an uſurarius eſſe poſſit. Lauren. de Rodulf. tract. de uſur. part. 2. §. ſed quæro. num. 22. tom. 9.

Teſtis ſi eſt uſurarius non facit ſemiplenam probationem, adeo quòd poſſit deferri iuramētum in ſupplementum ei, qui illum produxit. Hippol. ſingul. 273. incipit notiſſimum.

Exceptio contra teſtem, qui eſt uſurarius manifeſtus qualiter probetur. Bal. l. 1. nu. 14. C. de teſta.

Vxor pro marito.

Teſtis non poteſt eſſe uxor in cauſa mariti, & contra quia ſunt una uoluntas. Angel. 2. infor. ff. ſolut. matrim. l. ſi mulier. §. ſi maritus. nu. 7. Cum. conſ. 8 r. poſt prin. Gram. de ciſ. 74. nu. 19.

Teſtis an eſſe poſſit uxor contra maritum, & contra. Alber. de Roſ. tracta. de teſti. par. 1. §. ſupereſt. nu. 1. tom. 13. Porc. §. in teſtibus. nu. 8. de teſtib.

Vxor fratris.

Teſtis an poſſit eſſe uxor fratris mei. Alexand. conſil. 19. uolum. primo. col. 2.

Teſtimonium Titii & eius uxoris æquiparantur.

quiparantur. Hipp.l.1, §. preterea. nu.20.ff.de quæſtio.

Vxores duas, qui uno tempore accepit.

Teſtis eſſe non poteſt qui eodem tempore binas nuptias contraxit. Stepha. Aufrer. tracta. de teſtib. num. 23.

F I N I S.

TERMINATA MATERIA DE TESTIBVS IN SPECIE QVI ESSE POSSINT, ET QVI ESSE NON POSSINT.

NVNC PROCEDITVR CIRCA ALIAS eorundem teſtium materias. &c.

Teſtes inhabiles an, & quando admittantur, & probent.

TESTES inhabiles recipiuntur in ſubſidiũ ne ueritas pereat quãdo habiles haberi nõ poſsũt. Ant. Nice. tracta. de concordan. glo. num. 280. tom. 1. Alber. de Roſ. ff. de teſtib. l. ſerui reſponſio. nu. 1. & C. de præcib. offer. imper. l. licet. nu. 3. Bal. in c. uenerabilis. nu. 3. de teſtib. cogen. Imol. de elect. part. 1. c. cum dilecto. nu. 16. Panor. c. cum. I. & fi. num. 23. de re iudi. & c. 2. nu. 11. de arbitr. Alex. l. ex liberis. ff. de quæſtio. & conſil. 64. nu. 1. lib. 1. Franc. de re iudic. c. cum ab uno. nu. 3. & c. 1. nu. 5. de teſti. in 6. Corn. conſ. 63. nu. 3. uol. 3. & conſ. 227. uol. j. not. Iaſ. l. cunctos populos. nu. 50. C. de ſumma trinit. Iſtud limitat duobus ; & omnes limi. multũ ſingulatiter & nu. 51. par. 1. Hippol. l. diuus pius. nu. 7. ff. de quæſtio. Hippol. conſil. 5. nu. 10. & conſ. 31. nu. 33. & conſi. 22. nu. 12. uol. 1. & conſ. 127. n. 7. uol. 2. Ioan. Igne. l. j. §. ſerui. appell. num. 92. par. j. ad ſillan. Marc. Blanc. in tract. de indi. num. 353. tom. 15. Feder. de feud. lib. 1. tit. 2. nu. 2. Socin. iun. conſ. 61. num. 17. uol. 2. Bertach. uerb. teſtes qui eſſe poſſ. nu. 174. & quando dicatur ꝙ alii teſtes haberi non poſſunt declarat idem Iaſ. d. l. cunctos populos. in rep. nu. 51. & ſeq.

Teſtimonium inhabiliũ quibus cauſis admittatur in ſubſidium. Ioan. Igne. l, j. §. ſerui appell. num. 220. par. 1. ad ſilla. Bellem. c. ex parte. de teſtibus & atteſta. nume. 27. & 28. Barba. conſ. 77. col. 2. uol. 3. Ruin. uol. 4. conſ. 130. n. 9. & conſ. 120.

uol.5.nu.8.Pariſ. conſ.55. nu.45. uol.4.Aim.par.j.ſec.uiſo de fama. nu.19.Mill.uerb.teſtis.nu.97.

Teſtes inducere nullos aut inhabiles æquiparantur. Iſer.ſuper 3.conſti. Neapol. quæ incipit peſſimam, & horrendam.nu.2.cap.j.§.ſacramēta.de conſuet.rec.feud.

Teſtes minus idonei admittuntur quādo ex natura negotii non poteſt haberi alia probatio, Panor.c.cum dilecti.nu.12.de elect. Alexan. conſ. 148.nu.6.libr.5.& conſ. 152. nu. 11.& 12.libr.5.Felyn. c.3.loco.de proba.nu.7.& c. ueniens. de teſti. nu.30.Gram.conſ.50.num.14. in ciuil.

Teſtes aliàs minus idonei & inhabiles, qui aliàs non admitterentur tunc. Tamen in his quæ communiter accidunt fiunt clam & ſecretè haberentur pro idoneis. Gram.deciſ.34.nu.35. Alex.conſ.212. nu. 7.uol.2.

Teſtes aliqui inhabiles de crimine occulto de quo ueritas facile cognoſcitur admittuntur. Io. Igne. l.j.§. ſerui appell.nu.108. part. 1. ad ſillan.

Teſtes de iure neceſſarii quando non reperiuntur, tunc quales reperiuntur, idonei reputantur. Anchar. c. cum in ueritate, de purga. cano. nu.8.& ibi Abb.nu.2.

Probationis facultas ne anguſtetur. admittuntur hæretici domeſtici, & familiares & canonici.Schen.ti. 10.§.j.nu.1.

Teſtes minus idonei admittuntur in his quæ fiunt in domo. Rui. conſi. 158.nu.12.uol.5.

Teſtis nō admittitur pro aliquo, ſi deponat ꝓ & contra admittitur. Bal. l.etiam.col.ult.uerſi.ſed reuoco in dubium.C.de teſti. & ibi Salic. & docto.

Teſtis etiam tractās de proprio honere uel uituperio admittitur.ubi alia probatio haberi non poteſt, ut iudex, proxeneta & procurator. Anto.c.cum dilecti.num.2. & ſeq.de elect.Quod intellige ad aliquā probationem non ad plenam. Alex.cōſi.64.nu.j.uol.j.Hippol.ſingu.73. Ant.de Butr.conſ.24.

Teſtis inhabilis admittitur quādo aliter ueritas haberi non poteſt hoc procedit quò ad tertias perſonas ſecus eſt quando deponit ſuper eo quod ipſe facit. Hippol.conſ.102. nu.7.uol.2.

Teſtis prohibitus per me teſtificari, ſi producatur unde & probetur per me probat.l.ſi quis teſtibus & l.parentes.per Bal.C.de teſtib.

Teſtes non integri non admittuntur pro eo qui habet ꝓ ſe præſumptiones ex re inter alios acta, Guiliel.de Cun.& Alex.in l.ſi duo. in prin.de iureiur.Hippol.conſ. 113. nu.34. uol.2.& ſingul.343. incipit uериſimilitudo.& ſingul.451.incipit decreto.

Teſtes de iure non admittendi in cauſa innocētiæ admitti poſſunt. Pau. Gril.tracta.de relaxa.carcer.q.3.n. 1.& nu.2.tom.15.Hippol. conſil. 126.nu.80.uol.2.

Teſtes laici & fœminæ admittuntur ad probandum impedimentū. Col lect. Io. And. in nouell. c. cum literis. col. 2. circa medium. uer. tam literis. de teſti.

Teſtis inhabilis an admittatur ubi aliàs actus poteſt ſine teſtibus expediri. Ang. 1. infor. de teſta. & qui teſta. fac. poſſ. in l. qui teſtamento. §. per contrarium. nu. 2.

Teſti non idoneo creditur quando deponit ueriſſima. Aimo conſil. 35. nu. 7.

Teſti non idoneo creditur cum tortura. Fel. conſ. 36. nu. 9. uide in princ. in uerb. teſtis infamis.

Teſtis cui aliàs non crederetur quandoque creditur quando ratio ſuſpicionis ceſſat. Alex. conſ. 90. nu. 21. lib. 6.

Teſti nō idoneo creditur ubi pro eius domino eſt aliqua præſumptio alia. l. ſi duo patroni. in princ. nu. 7. ff. de iureiur. Aimo conſ. 6. nume. 66.

Teſtes minus idonei admittuntur in cauſa inquiſitionis. Imol. de ſent. & re iudi. c. cum I. & A. nu. 10.

Teſtes aliàs inhabiles ubi lex admittit ex natura negocii cenſentur omni exceptione maiores. Dec. cōſ. 342. nu. 3. uerb. & iſta concluſio. & in c. 3. loco. ſub num. j. in ult. not. de probat.

Teſtis etiam inhabilis & non rite poteſt recipi ad informationem iudicis de fama alicuius Bal. in Margarita uerb. iudex. Marc. Blanc. trac. de indi. nu. 322.

Teſtes qui non probant poſſunt produci ſi faciant præſumptionē. Bal. in Margarita. uerb. teſtis. col. 2. & c. præſentium. de teſtib. nu. 6.

Teſtes aliquando admittūtur propter criminis enormitatem qui aliàs nō admitterentur, Gemin. c. mediatores. nu. 3. de teſtib. & atteſta.

Teſtes non idonei & aliàs a iure reprobati admittuntur in crimine hæreſis. Gandi. tracta. de teſti. q. 13. nu. 10. tom. 15.

Teſtificari quibuslibet licèt indiſtinctè in crimine læſæ maieſtatis. Bellem. 4. q. 2. par. 3.

Teſtis minus legitimus in odioſa exceptione admittitur, de teſtibus. c. cū literis. col. 3.

Teſtibus inhabilibus quòd ſtetur an partes poſſint conueniri. Afflic. c. j. de controu. feud.

Teſtes inſtrumentarii eſſe poſſunt ēt inhabiles. Aim. conſ. 86. num. 10. probatio per teſtes idoneos & non idoneos ualet, Bert. uerb. probatio per teſtes. uerſi. 13. uol. 1. c. cum I. & A. de re iudi.

Teſtis inhabilis poteſt de cōſenſu partium ualidari ſeu habilitari. Hippol. ſing. 92. incipit licèt Bert. uer. teſtes qui eſſe poſſ. nu. 96. poſt Ange. de Aret. de teſti. §. 1. & in auth. de trien. & ſemiſſ. §. & quid. ſæpe in ſi. Hipp. l. j. §. ad quæſtionem. n. 14. ff. de quæſtio. & in rubr. de proba. c. j. nu. 177. Bertac. uerb. teſtes qui eſſe poſſ. nu. 20.

Teſtes contra ſe produci patiens nil excipiens ſeu proteſtans. uidetur

 conſentire

conſentire in his quæ ſuo conſenſu ſeu domeſticitatis. Specu. c. p tuas. de dona. inter uir. & uxo. col. 4.

Teſtis quando repellitur à teſtimonio propter meum fauorem poſsum eius fidem probare fauori meo renunciando. Soc. iun. conſ. 146. nu. 14.

Teſtis inhabilitas poteſt uel tacitè remitti. Alex. conſ. 122. nu. 8. libr. 2.

Teſtis cenſetur approbatus per producentem unde eius dicto contra eum ſtari debet. Socin. iun. conſil. 69. nu. 11. & conſ. 178. nu. 33. uol. 2. Mill. uerb. teſt. num. 75. & conſi. 159. nu. 21. col. 2.

Teſtis ab utraque parte productus & approbatus an ſtetur, Dec. conſil. 536. nu. 11.

Teſtis dum uocatur ad teſtimoniũ eo ipſo approbatus uidetur per eũ qui fecit uocari & debet examinari. Grammat. deciſ. 34. nu. 12.

Teſtes qui fuerunt producti contra eũ qui paſſus eſt produci non excipiẽdo an intelligatur cõſentire. Bald. l. ſi quis. C. de teſtib.

Teſtes a me ſemel productos non ſolum in eadem cauſa ſed etiã in aliis & non ſolum in perſona cõtra quã ipſos primo produxi modo contra me eoſdem producat ſed etiã quæcunque alia, ex quo ipſos ſemel approbaui ipſos de cætero reprobare non poſſum. Io. And. c. cum uenerabilis. col. 2. circa prin. uerſ. ſed & hoc notandum. de excep. Spec. tit. de teſtib. §. j. num. 68. Card. c. cum uenerabilis. de excep. c. cum olim. de cenſib. Corn. conſ. 90. nu. 2. uol. 2. Mill. uerb. teſtes. n. 76. Gram. deciſ. 34. nu. 13.

Teſtes producens an poſſit eos repellere ſi ab alio tertio in alia cã cõtra ſe producantur. Albe. de Roſ. C. de teſtib. l. ſi quis. nu. j.

Teſtes approbans in una cauſa poteſt illos in alia reprobare. Abb. c. præſentium. nu. 8. de teſtib.

Teſtium perſonas qui approbauit in uno capitulo an cõpellatur approbare in alio. Bal. c. de teſtib. nu. 2. de teſti. & c. cum dilecti. num. 15. de conſuet. Butr. c. cum olim. nu. 18. de cenſib. lib. 3.

Teſtes contra ſe productos ſemel admittens eorum teſtimonio utens. an poſſit eos poſtea repellere. Alber. de Roſ. C. de teſti. l. ſi quis teſtibus. nu. 3. Specu. tit. de teſtib. §. 10. nu. 8. Sali. C. de teſti. l. ſi quis teſtib. nu. 4. 5. & 8. Archi. 4. q. 2. & 3. c. ſi quis. n. 1. col. j. Anch. c. uenerabilis de excep. nu. 19. Bellem. c. præſentium. de teſti. & atteſta. num. 24. & 25. Abb. c. præſentium. nu. 6. de teſtib. Boer. q. 245. nu. 2. par. 2.

Teſtes producens ſi eis nõ eſt uſus an poſſit eos poſtea repellere. Albe. de Roſ. C. de teſtib. l. ſi quis teſti. nu. 2. Cin. C. de teſtib. l. ſi quis. num. 6.

Teſtem productum licèt eo uſum nõ ſit non repelli, & quid ſi pro utroque litigatorum dicat & rurſus producatur, Bellem. c. teſtim. de teſti. & atteſta. nu. 5. & 8.

Teſtibus uſus quando quis dicatur, Bar. l. ſi quis teſti. C. de teſti. nu. 2.

Teſtes

Teſtes ſemel approbans reprobare nõ poteſt. Alber.de Roſ.tract.de teſti. §.expedita.nu.27.par.j.Bal.conſil. 150.par.3.num.2.Card.clem.j.ad fi.de teſti. clem. cum uenerabilis. de except.& ibi Fel.Butr. c.præſentium,num.8.de teſtib.lib.2.par.2. Abb.c.de teſtib.nu.4.de teſti.Cor. cõſ.90.n.35.uol.2.Iaſ. ff. de eden. l.j.§.editiones.num.15.Pariſ.conſ. 87.nu.12.uol.3.& conſ.53.nu.4. uol.4.Pariſ.conſ. 83.nu.30.uol.j. Aim.conſ.100.nu.13.

Teſtem quem quis inducit pro ſe tenetur recipere contra ſe.Specul.titu. de teſti.§.10.num.6.Tindar.tracta. de teſtib.par.3.cap.j.num.8.tom. 13.Fulgoſ.C.de teſtib. l. ſi quis teſtibus, nume.1.& 2.Hippol.l.3. nu.6.C. ad legem Corneliam de ſicar.Gram.deciſ.34.nu.2.Soc.iun. conſ.146.nu.16.

Teſtiũ dicta poſſunt reprobari per illum qui ipſos produxit, quia cenſetur perſonas ipſorum approbare & non dicta. Abb.c.cauſam.nu.2. de re iudi. Abb.in c.intimaſti. nu. 6.de appell. Pau.l.2. C.de lit.conteſta.Fel.c.cauſam.de re iudic.nu. j.& c.præſentium. de teſtib. nu.7. Afflic.c.j.§.inter pares.de legi.Cor rad.Capic.deciſ.62.nu.6.

Teſtium per me productorum dicta quomodo poſſum reprobare, licèt nequeam inſtrumẽtum.Butr.c.cũ uenerabilis.nu.19.de excep.lib.2. par.2.

Teſtis rogatus quantumcunque aliàs inhabilis idoneus ſemper eſt.Albe. de Roſ.tracta.de teſti.nu.10.

Teſtes ſi ſint rogati ab utraque parte an poſſit eis opponi inhabilitas,falſitas uel nullitas.Bal. c.in nomine. nu.3.de teſtib. Fel.c.ueniens.el 1. de teſtib.nu.25.Bertr.par.2. conſ. 358.nu.2.Bertac.uerb.teſtes quot & quales.nu.88.

Teſtibus qui utitur pro ſe cogitur recipere in ſe ſimiles & eiuſdem conditiones Anchar. c.iude. de teſtib. nu. 3. faciunt tradita per Iaſ. poſt alios.l.j.in princ.ff. quod quiſque iur.& Rui.conſ.241.nu.6.uol.5.

Teſtem contra me productum ſi eius diſpoſitionem per me factam acceptem non poſſum poſtea ſi contra me producatur eius perſonam impugnare,Mill.uerb.teſtis.nu.77.

Teſtes producti an & quo caſu poſſint reuocari. Alber.de Roſa. ff. de procur. l.aut ſi affirmantem. nu.2.

Teſtes producens contra eorum perſonas opponere non poteſt, niſi cauſa de nouo emerſerit, Nel.trac. de teſti.nu.57.

Teſtis eſſe poteſt contra me quem cõtra partem aduerſam pro me produxi.Steph.Aufr.tracta.de teſti.n. 82.Quid ſi ſemel reprobaui teſtem in iudicio, et fuit pronuntiatus inhabilis,an eius perſonam in alio iudicio approbare poſſim. Stephan. Auf.ibidem.

An alius in alia cauſa poſſit ipſum cõtra me producere,& quid ſi tunc contra eius perſonam obiiciam ꝙ ſit ſuſpectus,Pau.de Caſt. l. ſi quis. C.de teſtib.nu.7.

Teſtis

Teſtis ab actore productus ſi depoſue rit pro utraque parte, & deinde ite rato producitur contra reum, nun quid poterit eum reprobare, Cin. C. de teſtib. l. ſi quis. nu. 7. 8. & 9.

Teſtes quos produxi non poſſum re- probare ſi in cauſa eadem deponũt contra me, Bald. conſ. 293. part. 3. nu. 10.

Teſtem ſi reprobaſti quẽ produxi con tra te & fuit repulſus, ſi poſtea ue- lis eundem contra me producere an potero reprobare. Pau. l. ſi quis. nu. 7. 8. & 9. C. de teſti. & ibi Sal. nu. 7.

Teſtem à me productum refello cer- tis cauſis Bellem. c. præſentium. de teſtib. & atteſta. nu. 11. amplia. nu. 13. limita. ut nu. 12.

Teſtes ſi contra aliquem producãtur in uno articulo & non opponit, ſi poſtea ſuper alio producuntur op ponit, an poſſit Imol. c. præſen- tium. de teſti. & atteſta. nu. 5.

Teſtes producens ſuper uno articulo quomodo poteſt illos poſtea repro bare. Butr. c. de te. num. 8. de teſti. lib. 2. par. 2.

Teſtes ſi ab una parte producantur ſu per peremptoria & pars aduerſa pe tat eos iurare & interrogari ſuper principali non poterit pars petere illos poſtea reprobare. Imol. de te- ſti. & atteſta. c. de teſti. nu. 9.

Teſtes producens ſolum deponentes aliquid contra ſeipſum nõ ſolum, de credulitate ſed etiam de ſcien- tia & affirmatione, poteſt ne eos re probare adhibita in contrariũ pro- batione, mõ id ignoranter fecerit. Aim. par. 4. ſect. ſed enim. n. 4. trac. de antiq. temp.

Teſtis deponens an uideatur eo ipſo illos approbare, Aim. par. 4. ſec. ſed enim. nu. 15, tracta. de antiquita. tempor.

Teſtes non ſunt reprobandi in cauſa ſummaria, neque circa perſonam, neque circa dicta, Fel. c. ueniens de teſtib. nu. 28. Afflic. deciſ. 351. nu. 6. Mill. uerb. teſtes. nume. 93. Aretin. conſi. 61.

Teſtium receptio reprobatoria, nõ ad mittitur in ſumm. Iud. ad legiti- ma. perſonã Capic. deciſ. 55. nu. 5.

Teſtes inhabiles admittuntur in Iudi cio coram Arbitro. Aret. conſi. 61. in cauſa illarum.

Teſtes in Iudicio inſtitutionis, an poſ- ſint reprobari cum ſimus in cauſa ſummaria, Lamber. artic. 1. q. 11. prin. 2. part. lib. 2. nu. 1.

Teſtium repulſa uel impugnatio ſcri- pturarum an competat in Iudicio ſummario Capic. deciſ. 55. num. 2. Rebuſ. de ſenten. excõmuni. art. j. num. 6. tom. j.

Teſtes inhabiles ſi admittantur, poteſt appellari. Bertac. uerb. teſtes. qui eſſe poſſ. nu. 17.

Teſtes reprobati ad infinitatem eui- tandum an admittantur. Socy. l. j. C. de ſenten. quę pro eo quod inter eſt. num. 19.

Teſtes ſupnumerarij repulſi ſunt ad- mittendi ſi numerarij admiſſi non ꝓbauerunt. Bal. in Margarita uerb. atteſtantes.

Teſtis qualiter dicat͛ deponere in ſubſidium. Rip. nu. 21.

Teſtis habilis tempore actus celebrati ſi fiat inhabilis ſine culpa ſua probat. Berta. uerb. teſtes qui eſſe poſſ. num. 22.

Teſtes aliàs inhabiles ſi in aliquo caſu admittantur non faciunt plenam probationem, niſi addantur alia adminicula. Panor. c. per tuas. el. j. nu. 4. & 5. de ſimo.

Probatio ſi eſt facta ſub pęna, & facta ſit per teſtes qui ſint reprobati pròbans non cadit in pęnam Hippoli. conſi. 444. incipit ſtatutum.

Teſtibus ſuſpectis & inhabilibus an in caſibus quibus admittendi fides ſine quęſtione adhibeatur ſundis. tracta. de heret. nu. 15. Hipol. ſing. 109. nu. 15. uol. 2.

Probans per teſtes qui poſteà ſint reproban. præſumitur habere iuſtam cauſam litigandi. Bal. l. j. nu. 8. de aduo. diuerſ. iudi. ſuper. 1.

Teſtis qui patitur plures defectus non admittitur etiam quando aliter ueritas haberi non poteſt, Hipol. conſ. 102. nu. 12. uolu. 2. & ſingul. 385. Incipit dicit quidam.

Probatio per teſtes etiam infames excuſat à calumnia, ſpecul. de calum. uerſ. fin. & ibi Bald. uerſ. 1.

Quō intelligatur illa regula, quòd ubi teſtes haberi non poſſunt idonei admittantur inhabiles ut ueritas habeatur, Hippol. ſingu. 73. incipit plures.

Ciui incumbat onus probandi ꝙ per alios teſtes probari non poſſit niſi per illos quos adducit, Panor. c. ſup eo. nu. 4. de teſtib. cogen.

Teſtes inhabiles ut admittãtur neceſſe eſt ꝓbare quòd aliter ueritas haberi non poſſit, Hippol. conſi. 41. nume. 6. & conſi. 80. nume. 62. uolu. 3.

Probationem teſtium qui examinari non debebant nullam eſſe, Fulgoſ. C. de quæſtio. l. pridem. nume. 1. part. 2.

Teſtis examinatus qui non debuit examinari qualem fidem faciat & prę iudicium. Alber. de Roſ. tracta. de teſti. nu. 16. Nell. tracta. de teſtib. nume. 212. tom. 13. Paris de Put. tracta. de ſind. §. etiam nu. 4. tom. 14. & §. an teſtes. nume. 1. & §. an teſtetur, nu. 24. & 34. Fran. Brun. tracta. de Indi. & tortu. part. 1. nu. 11. tom. 15. Aret. l. certi condictio. num. 19. Ang. l. pridem. num. 2. C. de quæſtio. Pariſ. conſ. 58. num. 82. uol. 4. Iſer. §. j. nu. 5. & ſeq. tit. qui teſtes ſint neceſſarij. l. 3.

Teſtis ſemel admiſſus, qui non debuit admitti, ſi contra eum fuit oppoſiti, & oppoſitio, quid ſi fuerit reſeruata, Pariſ. conſ. 58. nu. 54. uol. 4.

Numerus & dignitas Teſtium defectum ſupplens.

Teſtium numerus ſupplet quod in fide deficit. l. teſtium. §. idem. ff. de teſtib. Alexand. conſil. 47. num. 1. libr. 2. Anan. conſi. 52. nume. 4. Caſtren. conſi. 37. num. 2. Hippol. conſ. 109. nu. 5. uol. 2. & conſ. 113. num.

num. 33. uol. 2. & ſingul.477.incipit in teſtibus, & c. quod tamen limita in criminalibus, ut ibi & rubri. C. de proba. nu.312. Paris de Put. tracta.de ſindi.num.47. Rui. conſi.94. uol.1.nu.2. & conſ.106. uol.5.num.16.& conſ.149.uol.5. nu.1. Socin. Iun. conſ.75. nu.15. uol.2. & conſi.86. nu.10.col.2. & conſ. 29. nu.19. uol.2.Gram.conſ. 66.num.43. & conſi.107.nu.21. in ciuil. Lambert. artic.6.q.j.princ.j. part. lib.1. nu.24. Alex. conſi.144. num.6. lib.5.

Teſtium defectum ſupplet numerus. Gram. conſi.50.nu.13. in ciuil.

Probatio adiuuatur ex numero teſtiū. Aim. part.j.ſect. quid in libro officialium. nu.17. de antiq.temp.

Teſtes domeſtici ſi eſſent tres nō probant ubi duo integri ꝓbarent, Iaſ. ff. de eden. l.prętor ait.§. cogentur nume.4. Bertran.part.2.conſ.358.

Teſtium numerus an ſuppleat fidem illorū ſi omnes ſint infames Bero. in c. licet eum,de proba. num.47. poſt Deci.ibi nu.8.

Teſtes domeſtici duo & unus inimicus non faciunt ſemiplenam probationem. Rui. conſ.133. num.6. & Anch.conſ. 246 nu.7.

Teſtes duo inhabiles non coniunguntur ut faciant ſaltem ſemiplenam probationem. Alex. conſ.128.nume.2. Ideo non eſt locus iuramēto in ſupplementum.

Teſtes duo non omni exceptione maiores habentur loco unius, Prob. in Io. Monac.c.1.nume.3.de teſti. Calcan. conſ. 110. nu.5. & 6.

Teſtes amici licèt non faciāt integram fidem uel ꝓbationem, tamen ſi tres amici producti ſint, ſatis ubi integri duo ſufficiunt.

Tunc propter maiorem numerū ſuppletur defectus reſultans ex amicitia alternante non autem in amicitia repellente prorſus, Franc. uer. teſtes tracta.de teſti. nu. 6.

Teſtes duo amici qui propter amicitiam non faciunt integram fidem, ubi duo requirūtur, ſi ſunt tres ſuppellitur per illum tertium etiam ſi ſit amicus, defectus amicitiæ omnium, Fel. conſi.36. num.11. Dec. c. licet cauſam, nu.8.de prob. ubi diſtinguit inter cauſas graues uel criminales & dicit numerum non ſupplere, aut in leuioribus, & ſupplere.

Teſtium numerus in cauſis ciuilibus ſupplet quod deficit in fide, ſecus in criminalibus Hippol. in prac. §. expedita. nū.82.

Teſtium numerus quòd ſuppleat non hēt locum in cauſa ciuili ardua nec in criminali, Hipol.conſi.109. nu.6. uol. 2.

Teſtium defectum non ſupplet numerus in cauſa graui. Gram. deciſ.xj. nu.3. Rui. conſi.149.nu.31. uol.5. & Fel.c. licet. nu.2. de teſtib.

Teſtium numerus non ſupplet quando defectus procedit à cauſa illicita, Corn. conſi.333. col.7. uol. 1. poſt. Bald.c.ad noſtram de probat.

Teſtium numerus non ſupplet defectum quando teſtes ſunt omnino inhabiles

inhabiles, Aimo part. 1. ſect. quid in lib. officialium, num. 19. de antiquit. temp.

Teſtium numerus ſupplet quãdo defectus uerſatur circa perſonas, ſecus quando defectus eſt, in dicto teſtis Ruy. conſi. 149. nu. 36. uol. 5.

Teſtis unius fides corroboratur per ſocios ualde idoneos, Alex. conſ. 56. nu. 12. lib. 2. Soci. conſ. 130. nu. 4. & conſ. 194. nu. 2. uol. 2. & conſi. 53. num. 1. uol. 4. Socin. Iun. cõſi. 29. nu. 17. uol. 2. & conſ. 32. n. 34. uol. 2. Ruyn. conſi. 120. uol. 4. nu. 6. Aimo conſ. 76. nume. 27. Franc. Curt. tract. de teſt. nu. 1. Ang. ff. de eden. l. ſi quis ex argẽtarijs. §. cogentur, num. 6. part. 1.

Teſtes plures ſi producti fuerunt inter quos quidã domeſticus fuerit aliorum habilitate repelli non debet, Barba. c. iurauit, nu. 41. de probat. & in tracta. de pręſtan. Cardi. q. 2. nume. 28. tom. 2. & Petr. Rebuf. tracta. de priuil. ſchol. priuil. 106. n. 27. tom. 5. Iaſ. ff. de eden. l. pretor ait §. cogentur. nu. 7.

Teſtes infames ſi nõ habent conteſtes fide dignos nil eis de fide detrahetur, Socin. Iun. conſi. 32. nume. 35. uolum. 2. Bero. c. licet cauſam, de probat. nu. 44.

In teſtibus ſuſpitio affinitatis per non aliorum affinitatẽ purgatur Franc. Curt. tracta. de teſti. nu. 5.

Probationibus ſi quid deeſt fidei propter conſanguinitatem, uel unius affinitatem, aut duorum ſuppletur propter exceſſiuum numerum teſtium, Corn. conſi. 172. nume. 22. uolu. 2.

Teſtis unius diminutio quomõ ſuppletur per alios ualde dignos, Alex. conſi. 93. nu. 12. lib. 6.

Teſtes inhabiles ſupplentur per habiles omni exceptione maiores Pariſ. conſi. 85. num. 24. uol. 3. & ad hoc requiritur Iudicis decretum & cauſę probandę ſunt ante decretum & non creditur Iudici aſſerenti, & non ſufficit aſſertio notatorij ibidem. Corn. conſ. 112. num. 20. uol. 2.

Teſtis non idoneus ſupplet̃ p idoneũ, Socin. conſ. 103. nu. 7. uol. 1. Barb. conſ. 18. num. 39. uol. 2. & conſi. 50. nu. 11. & conſ. 26. nu. 6. uol. 4. Corn. cõſ. . . col. j. uol. j. & conſ. 169. nume. 8. uolu. 2. & conſi. 27. num. 6. uol. 3. & conſ. 42. num. 2. uolu. j. Fel. c. 3. loco, de probat. nu. 18. Hippol. conſi. 68. nu. 24. uol. j. & conſi. 84. nu. 28. uol. 2. & conſ. 127. num. 21. uol. 3. & conſ. 113. num. 3. uol. 2. Gomeſ. c. 1. de reſcript. in 6. nu. 41. Ruyn. conſ. 67. uol. j, nu. 12. & conſ. 128. num. 12. uol. 4. Socin. Iun. conſ. 146. num. 12. uol. j. & conſi. 61. nu. 19 uol. 2. Idem ſi concurrunt alię probabiles coniecturę ibidem, Bertac. uerb. teſtes, qui eſſe poſſ. num. 54. Bal. cõſi. 152. part. 1. num. 2.

Teſtis infamat̃ infamia facti ſi habeat conteſtem, bene tamen probat Fel. c. teſtimonium, de teſtib. num. 12. Iaſ. part. j. C. de Iudic. authen. ſi uerò, num. 4. & j. part. in for. ſolut.

matri.l.ſi conſtante,num.43. Lauren. Sil. tract.de feud. recog. q.46. nu. 2. tom.7. Hippol.l.de minore. §. tormenta, nu.9.ff. de quæſtio. & conſ. 68. num.25.uol.j. Lambert. artic. 6. q. 1. princ.prima par.lib.1. nume. 22.

Teſtis domeſticus ſimul cum alio omni exceptione maiore cenſetur idoneus, Fulgo.conſ.273.in med.col. 3.Hippol.in l.de minore.§.tormenta, num.8.ff.de quæſtio.Rui.uol.1. conſ.92. nu.4. Franc.Curt.tracta. de teſti.num.1.tom.13.

Teſtis leuis opinionis quomodo p honeſtum ſaluetur Iaſ. l. prætor ait.§. cogentur.ff.de eden.nu.30.

Teſtis ut ſuppleat defectum alterius debet eſſe inuulnerabilis, & omni exceptione maior Aim.conſ.6. nu. 125. Corn.conſ.247. nu.9.uol.2.

Teſtis unus an alium ſuppleat,Franc. Curt.tracta.de teſtib. nu.7.

Teſtis unius dictum ſuppleri ex alijs prçſumptionibus, Aimo cõſ. 298. num.5. Socin. Iun. conſ.61.nu.19. uolum. 2.

Teſtis defectus ſuppleri nõ poteſt per alium teſtem etiam, Aim.conſ.99. num. 10.

Teſtis inhabilis admittitur,& non uitiat ſi numerarii ſunt habiles Bertac. uerb.teſtes,qui eſſe poſſ.nu.5.

Habilis quo tempore debeat eſſe Teſtis.

Teſtis conditio,quoad teſtificandum, quo tempore attendatur.Bar.l.Carbonianum. §. duo autẽ. ff.de carb. edi. num.6. Placen.tracta.de Iudi. tit. 1. nume.3.tom.11. Porc. §. poſſunt autem, nume.8.de teſta.ordi. Fulgoſ. C. de teſta.l.teſtes.nume.6. Barb.conſ.6.n.29. Feder. de feud. par.2.tit.19.nu.2.Caſſan. conſ.37. nume. 7. Iſer. ſuper. 3. conſtitut. Neapol. quæ incipit Mores diſſoluti, num.2. Bertac. uerb. teſtium impugnatio, nume.50. Alber. de Roſ. C. de teſtib. l. iuſiurandum. nume.6.

Teſtis conditionẽ inſpiciendam teſtificationis tempore.l.teſtium.§.condemnatum.ff.de teſta. & ibi Bart. n.3. & idem Bar.l.i.n.1. C. de teſta. & l. j. §.ſi ſeruus. ff.de quæſtio. nu. 1. Bald. ſuper feud. c. 1. an remo. deb. nu.1. Anch.c.1.de teſti.nu.4. Cuma. conſi.69. poſt medium Ludo. Roma. conſi.187. nu.5.Barb. cõſ.47.nu.9.uol.2. Corn.conſ.42. num.1. uol.1.Afflic.c.2. an remoueri debeant teſtes,qui.par.eſſe deſi. Iſer. c. primo, nume.2.titu. an cõmo. debeant teſtes lib. 2. Dec. conſ.163. nu.11.

Teſtium inſpicitur præſens ſtatus. Barba.conſ.40.col.2.uolu.3. gloſ. uer. in eadem re. §. in teſti. inſti.de teſta.

Teſtis productionis, & depoſitionis tempus inſpicitur,gloſ. uerb. in ea re. §. in teſtibus,inſtitu.de teſtam. Gram. conſi. 36.nume.7. in ciuil. Afflic.c.1.qui teſtes ſint neceſſarij Feln. ca. cum nobis, nume. 9. de præſcript.

Teſtis

Teſtis cõditio inſpicitur teſtimonij tẽ porequando de ſubſtantia rei ſunt, Nell. tracta. de teſti. Steph. Auſt. tracta. de teſtib.nu.36.tom.13.

Teſtis habilitas ut cognoſcatur non inſpicitur tempus celebrati actus dequo deponit ſed tempus depoſitionis, Rip.lib.2.interpret.c.eam. te. de reſcript.nu.25.

Teſtes pro ſolemnitatè ubi non exigan. depoſitionis tempus ſpectan. eſſe Cuman. 1.par.infor.ff.de teſta. l. actionum, §. conditionem,nu.3.

Teſtis conditionis cauſatio quando attendatur. Barto. l.2. nume. 5. C. de teſti.

Teſtes quando non requirantur ad ſolemnitatem, uel ſubſtantiam rei ſed ad probationem ueritatis ſufficit habilitas tempore teſtificationis,licèt non eſſet tempore actus celebrati Pau.de Caſt.l.ad teſtium. §. conditionem. nu.7.ff.de teſti.

Teſtis non Idoneus temporè depoſitionis ſi poſtea mutet cõditionem, & fiat habilis an probet, Bald. l. ſeruos,in fi. C.de teſti. & in l.legis uirtus,de legi. & l. ſeruus. in fi.C. de teſti. Inno. c.cum cauſam,el 1.eodem tit. Ang.2. infor.ff.de teſta. & qui teſta. fac. poſſ. l. ad teſtium. nu. 1. Fulgoſ.ff.de teſti. l. qui falſo. nume. 3.

Teſtis ſi erat teſtabilis tempore iuramenti,& tempore depoſitionis inteſtabilis, iuramenti tẽpus ſpectandum eſt, Butr. tracta. de teſti.num. 4. & 2. infor. ff. de mili. teſta. l. ſi certorum. §. ſi miles,num.2. Berta. uerb. teſtes depo.nu.13.Hipol.ſingul. 113. incipit dictum teſtis.

Teſtium conditio inſpicitur prout teſtibus tempore non prout teſtator moritur, Azo. in ſumma.C.de teſti.or. nu.6.

Teſtes fore debitæ qualitatis tempore quo adhibẽtur ad actum uere uel putatiuè ſufficere,Romanus. l. teſtes ſerui, num.2. & 5. C. de teſtam.

Grauitas. Idoneitas, Integritas, Legitimitas,& quòd ſint omni exceptione maiores & optimi teſtes.

Teſtes graues qui dicantur. Bald.c.licèt, nu.4.de teſti.

Teſtes qui Idonei de uerb.ſignif.c.forus. Panor.c.2.nu.6.de teſti.

Teſtis Idoneus, & omni exceptione maior eſt ille contra quem nulla exceptio legitima poteſt opponi. Panor. c.1. nu.3. de teſt.

Teſtes idonei & omni exceptione maiores qui dicantur. Soc.iun, conſil. 36.nu.13.uol.2. Pariſ.conſ.83. n. 29. uol.j. & conſ.39. numer.111. uol.4.

Teſtes idonei dicuntur qui ſunt omni exceptione maiores, Iſern. c.j.§. ſi uerò.nu.2.tit.quid ſit inueſti. li. 2.Porc.§.item uerborum.num.8. de inutil.ſtipul.

Teſtes idonei ſunt illi qui nõ poſſunt aliqua repelli occaſione. Soci.iun. conſ.54.num.7.uol.3.& conſ. 12. num.8.

num.8.uolum.2.

Teſtes acceptati per iudicem præſumuntur idonei. Bal.conſ.117.par.4.nu.13.

Teſtis idoneus eſt qui audite, & audiri poteſt, Igneus. l.3.§. ignoſcitur. nu.833.par.j.ad ſillan.

Teſtis idoneus non dicitur qui in defectum aſſumitur. Bald.l.1.in uer. item no. C. qui & aduerſus quos & quid ī fœmina habilitata per ſtatutum, Bertac.uerb.teſtes quot, & quales.nu.4.

Teſtes dicūtur integri qui à iure non repelluntur. Marc.Blanc.tracta.de iudi.nu.320.

Teſtis non dicitur integer qui ſpectat aliquod commodum ex cauſa. Pariſ.cōnſ.13.nu.79.uol.3.

Teſtis non dicitur integer ſi contra ipſum non militet aliqua ſuſpicio. Alex.conſ.188.nu.7.uol.1.

Teſtes quales eſſe debeant ut dicātur integri. But.c.in literis. nu.4. de teſtib.lib.2.par.2. Butr.c.1. nu.4.de excep.lib.2.par.2.Panor.c.1.nu.8. 14.& 15.nu.4.de except. Afflic.c.1.qui teſtes ſint neceſſarii & quòd inimicus non eſt integer.

Teſtis integer non eſt qui eſt emendatus de crimine. Corſet. ſing.in uer. integer.ubi latè.

Teſtis ut ſit legitimus quæ ſint ī ea cōſideranda. Butr.c.2.num.12.de teſtib.lib.2.par.2.

Teſtes legitimi illi dicuntur qui ſunt omni exceptione maiores. Pariſ.cōſ.24.nu.14.uol.3.

Teſtes omni exceptione maiores qui dicantur. Bal.c.cum Ioan. heremita.nu.8.de fide inſtru. & in l.optimā.C.de contrahen.& commit.ſtipul.nu.8. Imol.ſuper clem. de procur.c.inſtrumentis.nu.2.Panor.c.1.nu.5.de conſangui.& affi. Barb.c.cum cauſam. nu. 29. de probat., & conſ.32.nu.9.& conſ.45.nu.12 & conſ.17.col.4.& conſ.40.col.4.uol.3. Iſer.ſuper 3.conſtit.Neapol. quæ incipit ſi quis in poſterum.n.14.Pariſ.conſ.152.nu.6. uol.4. Afſli.c.1.de controuer.inueſti.Prob. & Io.Monac.c.1. num.9. de teſti. Bertran.par.2.conſ.14.nu.3. & cōſi.282.num.6.Bart.Cępol.conſ.2. nu.20.& conſ.32.num.5. & uide Rip.rep.l. admonendi.ff.de iuſiuran.nu.176.cum tribus ſeq.

Teſtes omni exceptione maiores dicūtur illi cōtra quos nulla poteſt obiici exceptio. Panor.c.at ſi clerici.n.32.de iudi.Soci.iun. conſ.29. nu.25.uol.2.Gram.conſ.59. nu.17.in ciuil.Palatios Ruios. ca. p ueſtras, de donatio.inter uir. & uxor.Mill. uerb.teſtis.nu.45.Bert.uerb.teſtes quot & quales.nu.2.

Teſtis productus non poteſt opponi per producentem & eſt omni exceptione maior.conſ.20.nu.2.uol.2.

Teſtes conſanguinei non dicuntur omni exceptione maiores. Dec.conſil.310.nu.3. Socin. iun. conſ. 12. nu.10.uol.2. Berta.uerb.teſtes qui eſſe poſſ.nu.114.

Teſtis qui in ſpecie alteri aduerſari uidetur concordia uel aliqua interlocutione an dicatur omni exceptione

ne maior. Alciat.l.mutuũ.ff.ſi cert. pet.col.86.nu.228.

Teſtis infamis infamia facti non eſt omni exceptione maior. Felin.c.at ſi clerici.de iudi.nu.27. Abb.c.teſtimonium.de teſti.& c.teſtiũ.uer. nota bene.Felin.conſ.36.nu.3.

Teſtis omni exceptione maior dicit qui exuberat nec aliqua exceptione minuitur.Alex.conſ.180.nu.6. uol.6.

Teſtis non eſt omni exceptione maior. Compater, amicus mediator uel alius habens affectionẽ ad cauſam.Fulgoſ.conſ.per totum.

Teſtis omni exceptione maior nõ eſt ſubditus uel uaſallus in conſil.53. nu.6.uol.4. etiam ſi dominus non ſit uiolentus.

Teſtis non dicitur omni exceptione maior qui dictum ſuũ ex interuallo corrigit,Rui.uol.5.cõſ.158.n.9.

Teſtis omni exceptione maior nõ eſt ſocius,blaſphemator,uxor,compater pro filiolo.Rip.ff.de iureiuran. l.admonendi.nu.180.

Teſtis non poteſt dici omni exceptione maior quando apparet illum affectionem habere ad unam partem & odium ad alteram. Prob. in Iõ. Monac.c.j.nu.12.de teſti. Alexan. conſ.146.nu.20.uol.5.

Teſtis qui nullam depoſitionis ſuæ rationem attulerit, an dici poſſit omni exceptione maior. Alciat. ff. de nou.oper.nunc.l.j.nu.50.

Teſtis de quo iudex dubitat non eſt omni exceptione maior. Fran.Cur. tracta.de teſtib.nu.66.

Teſtis mulier omni exceptione maior non eſt etiam in caſu in quo teſtimoniũ recipitur,Aim.cõſ.99.n.5. Dec.ĩ l.fœmina.n.35.ff.de reg.iur.

Teſtes uiles & pauperes non ſunt omni exceptione maiores. Ruin.conſ. 150.nu.12.uol.5.& de paupere tã tum Io.de Ana.conſ.78.nu.j.Rip. l.ſi conſtante.nu.34.ſolu. matrim. Curt.iun.auth.præterea. num.35. cap.unde uir & uxor.

Teſtis cui poteſt opponi attentata ſubornatio omni exceptione maior non eſt.Bart.conſ.67.nu.10.

Teſtes omni exceptione maiores & omnino fidedigni quibus aliquid opponi non põt,poſſunt examinari ſine citatio.partis & ualet eorum dictum.Hippol.l.j.§.fin. num.15. ff.de quæſtio.

Teſtibus qñ opponit per reũ non ſunt omni exceptiõe maiores. Pet.Gera. ſing.70.Incipit tene mẽti in pract.

Teſtes omni exceptione maiores rite & recte examinati plenã probationẽ faciunt,Io. trac. de arbi.iudi.in prin.§.plena.nu.j.tom.12.

Teſtis omni exceptione maior facit ſemiplenam probationem.Bartholo. Cæpol.conſ.3.nu.6.

Exceptio quòd teſtes non ſint omni exceptione maiores quo caſu admittenda non ſit, Barb.in c.ignoſcens epiſcopus.nu.40.de libell.obla.

Teſtis optimus qui dicatur. Rebuff. trac.de reproba.arti.j. nu.j.to.13.

Teſtis inhabilis qui ex natura admittitur dicitur omni exceptione maior.Dec.conſ.342.ſub nu.3.

Graui-

Grauitas, identitas & integritas teſtis an articulanda, & probanda ſit.

Teſtis identitas in dubio præſumēda eſt, Franc.Curt.tract.de teſti. n.73. Soc.iun.conſ.32.n.26. & 27.uol. 2.Curt.ſen.conſ.55.nu.3.

Teſtis qualitas uidelicet quòd ſit omni exceptione maior, cum ſit intrinſeca & in quolibet præſumpta, ſi non probetur contrarium non eſt alleganda nec deducenda. Socin. iun.conſ.29.nu.26.uol.2.

Teſtes quando debent eſſe omni exceptione maiores, an iſta qualitas ſit probanda. Pariſ.conſ.83.num.21. uol.j. Aim.par.j.ſec.quæritur etiā. nu.36.de antiq.tempo.

Teſtis omni exceptione maior qui dicatur, & qualiter in productione illius accipiendus ſit. Franc.Cur.tractā.de teſtib.nu.74. & Steph.Auf. tracta.de teſti. num.93.tom.13.& Marc.Blanc.tract.de indi. n.317. tom.15.Aim.par.j.uerſic.quæritur etiam,nu.38.

Teſtes idonei in cauſa graui requiruntur & omni exceptione maiores, Pariſ.conſ.49.nu.4.uol.4.

Teſtes ubi requirantur quòd ſint optimę opinionis hoc debet articulari, Barb.conſ.6.nu.7. uol.4. Dec.cōſ. 37.nu.8.uer. & quando teſtes. Alex.conſ.82.nu.7.uol.j.Hipp.ſingu.187.Incipit qualitas, circa medium.Curt.ſen.conſ.55.nu.9.

Teſtes optimi requiſiti ſi ſint, dēt capitulari ipſos eſſe tales. Barba.conſil.33.nu.8.& conſ.45.nu.4. & cōſil.47.nu.9.& ibi qui dicantur teſtes legitimi uel idonei.Hippol.cōſil.96.nu.3.uol.2.Soci.iun. conſi. 12.nu.11. Afflic. de feud. c.j. ſi de inueſtitu. inter dom. & uaſall. lisori.not.8.& c. j. §. ſi uerò. quid ſit inueſtitura.Hipp.l.ſi quis ne quæſtio.nu.136.ff.de quæſtio.

Aſſerenti teſti eſſe in dignitate aut eſſe habilem, uel inhabilem, an ſit credendum.

Teſtis in criminali eſſe non poteſt confeſſus de crimine in alio iudicio in quo cōtra ipſum accuſatio inſtituta eſt. Steph. Aufr. tract.de teſtib. nu.29.Fel.c.teſtimonium.de teſti. nu.29.

Teſtes optimi licèt requirantur, tamē ſi maior numerus examineturq; lex requirat ad illum actum probādum, tunc non eſt neceſſe articulare, & probare idoneitatem teſtium Dec.conſ.163.nu.8.Soc.iun.conſi.163.nu.8.Soc.iun.conſ.26. nu. 26.uol.2. Quod tamē in cauſa graui non procedit. Ruin.conſ.139. num.37.uol.5.& Gram.deciſ.11. nu.3.

Teſtibus deponentibus ſe tenatos de corruptela credēdum eſt. Gramm. uoto 11.nu.2.3.q. Hipp.conſ.61. nume.32. uol.j.& in l.Cornelia, in prin.nu.3.ff.ad l.Corn.de falſ.

Teſtis

Teſtis qui nominat aliquem in ſociũ an aliqualem præſumptionem inducat, Marc. Blanc. tract. de indic. nu. 388.

Teſtis non interrogatus ſi quis dicat de ſe uel de alio an ſibi præiudicet. Thom. c. cum ſemper. de confeſſ.

Teſtis ſi dicat ſe cõſanguineum an ei credatur. Afflic. c. 1. in prin. de con tro. inueſti. & c. j. de feud.

Teſtes qui aſſerunt ſe inimicos illius contra quem feriũt teſtimonium non faciũt fidem, niſi ante teſtimonium aſſerant ſe hoc facere in fraudem Anchar. c. inquiſitio. 3. de teſti. de accuſ. nu. 4. Aim. conſil. 99. nu. 3.

Teſti aſſerenti ſe inimicum uel amicum aduerſarii creditur ſine redditione cauſæ. Roman. & Alex. c. ſolum. 3. q. 4.

Teſtis ſi ex eius dicto appareat de cauſa inimicitiæ repellitur, Alex. conſ. 99. nu. 1. lib. 1.

Teſti dicenti contra ſe creditur etiam in ſummario iudicio, quia eius dictum habetur pro confesſione, Fel. c. veniens, nu. 28. de teſt. col. 2.

Teſtis eſſe poteſt qui antequã iuret. dixit ſe partis inimicum, quia in fraudem dixiſſe pręſumitur, Step. Auſ. tracta. de teſti. nu. 94.

Quid ſi poſtquã iurauit inimicum ſe dixit, ibidem.

Teſtis ſi dicat quot portauit pro vſu ſuo, an credatur. Afflic. c. 1. de con tro. inueſti.

Teſtibus deponentibus contra ſe ipſos vel eorum cognatos, magis creditur, Aym. conſi. 6. nu. 62.

Teſtis qui ſit idoneus, qui alias nõ poterat admitti tãquam non idoneus nõ ſtatur dicto ipſius teſtis. qui idoneus ſit, Hipol. conſ. 80. nu. 65. uol. 2. Bar. l. decem. col. 2. de verb. obli. auct. ſed ſi dicatur. C. de teſti. vbi dicit ꝙ teſti aſſerenti ſe liberatũ nõ creditur, niſi oſtenſis literis manumiſſionis.

Teſtis allegans turpitudinẽ ſuam non debet audiri, Hipol. cõſi. 18. nu. 33. & conſi. 28. nu. 19. vol. 1.

Teſtis ſi interrogetur an ſit pauper, q̃d iuris. ſi ad elidẽdum teſtimonium dicit ꝙ ſic, Bal. c. ſi qui teſtium. nu. 6. de teſti.

Teſti qui ſe aſſerit periurum creditur cõtra ſe, ſed nõ creditur quoad retractationem ſententiæ, Bald. c. ſicut nobis. nu. 4. de teſtib.

Teſtificanti publico de facto ac ſi delicto proprio non creditur, quoad alios, Bart. c. non eſt nobis. nu. 2. de ſponſ. & matri. lib. 4.

Teſtis interrogatus an ſit criminoſus & reſponderit ſic. non ualet, Bar. l. ſi duo. §. idem iul. ff. de iur. iur. & Bal. c. cum ſuper, nu. 2. de confeſſ. Butr. c. inquiſitionis, nu. 29. de accuſ. lib. 5. ſpecul. tit. de teſtib. §. 1. num. 43.

Teſti ſe clericum vel dignum eſſe dicenti an credẽdum, Bellem. c. ſicut nobis de teſti. & atteſta. nu. 88. & in c. teſti. nu. 12. eod. tit.

Teſti ſe infamem dicenti ut teſti. euitet an credẽdum ſit, Alber. de Roſ. tract. de teſti. n. 30. Iaſ. ff. de iureiu. l. ſi duo

l.ſi duo pattoni.§.Idē Iulia.nu.37.
Teſtis examinatus tanquā. N. ſi dicat ſe.N.an ſibi credatur. Afflict.c.1.in prin. de contro. inueſti. & idē not. 5. Bal. ſuper feud. c. 1.§. ſi inſtrumentum,quæ ſint reg.nu. 3. vbiq; non creditur.
Teſti deponenti de eius dignitate an credatur de dignitate, Affli.c.1.de contro.inueſti. vbi ꝙ non.
Teſti ſeipſum idoneum aſſerenti an ſit credendum pręcipue quando lex illum requirit,Cur. Sen. conſ. 55. nume. 19.

Nominatio teſtium ante productionem an & quando ſit facienda.

Teſtium nomina in poſitionē an quis neceſſariò habeat ponere,Bal.l.quaque.§.eden.ff.de eden.n.4. But.tracta.de teſti.nu.34.Bellē.c. delictorum,de teſti.cogen: nu.1.Zabar.c. qualiter. §.hāc tamen,de accuſ.nu. 9. col.1. Imol. de fideiuſ.c.conſtitutus,nu.4.Barb. c. conſtitutus de fideiuſ.num.10.
Teſtium nomina in inſtrumētis, accuſationibus uel inquiſitionibus appoſita, an ſint edenda in iudicijs Alber. de Roſ. ff. de arbi. l. non ex omnibus,num. 3. Butr. c. qualiter nu.40.de accuſ.lib.5. Vital.Clem. teſtibus nu.89.de teſti.Ioa. Fab.ſuper inſti.de inutil.ſtipul.§. Itē uerborum.nume.7.
Teſtium nomina ſunt edēda par.Bal. l.ſi edita.37.col.C.de eden.
Teſtium nomina cum atteſtationibus an reo danda ſint,Marc.Blanc. tracta.de teſti.nu.37.
Teſtium nomina ſtante conſuetudine confuſa & ſeparata an dari debeant Marc.Blanc.tracta. de indi. num. 28.
Teſtium nomina debent exhiberi dato termino ante aperturam.
Teſtium ad appoſitionē perſonarum Bertac. uerb. Teſtium nominatio.num.3.
Teſtes quos pars nominat debent recipi de quibus ſibi videbitur ſi Iudex de officio illos recipit, vbi committitur inquiſitio ad inſtantiam alicuius,Butr. c bene.nume.32.de elect.lib.1.par.1.
Teſtes ſi non nominentur inquiſito petenti per Iudicem inquirentem poteſt appellari Specul. tit. de appell.§.2.uer.cęterum.
Teſtes nominare licet Iudice non præſente ſufficit Bellem. capit. inductis.§.Spatium nu.13. 3.q.3.
Teſtis qui non vult nomen ſuum publicare nec iurat in præſentia partis, an probet,Abb.c.ſuper eo.n.7. de conſangui.& affini.

Citari an debeant teſtes ante productionem.

Teſtes qui ſe offerunt ad teſtimoniū dicendū cum non ſint citati,præſumuntur ſuſpecti, & ideo eis nō creditur ſine tormentis, Bar. auct. de teſti.1.not. nu.4. Bar.l.lege nu. 1. ff. de teſti. & l.ſcire oportet.§.cum

reliquis nu. 2. ff. de tut. & cur. da. ab his &. l. omnia. §. ſed & ſi nu. 2. ff. de procur. & l. eum quidem. §. qui ſe filio. ff. de ſal. Bal. c. dilectorum nu. 3. de teſti. cogen. Alber. de Roſ. C. de epiſ. & cler. l. nec honore num. 3. Butr. c. cum in tua nu. 6. de ſponſ. & matri. lib. 4. Ang. de iureiur. l. ait prætor nume. 2. par. 2. Feder. Schen. tract. de teſti. nu. 1. tom. 13. & Anto. Nicel. tract. de concil. gloſ. nu. 346. tom. 1. Imol. de proba. c. intimauit nu. 2. Alex. conſ. 1. num. 25. lib. 6. Ludo. Roma. conſ. 420. nu. 3. Fulgoſ. ff. de procur. l. ante litem. §. ſed & ſi nu. 3. Gemi. c. ſtatutum. §. proferendo num. 1. de reſcrip. & quo tempore debeat vocati nu. 2. Io. Igneus. l. 3. §. ſi quis tab. num. 189. par. 1. ad ſillan. Hippol. ſing. 140. Incipit. teſtis & conſ. 2. numero. 41. uolum. i. & conſ. 12. nume. 9. vol. 1. & cõſ. 18. nu. 31. uol. eod. & conſ. 20. num. 38. eod. uol. & conſ. 102. nu. 31. uol. 2. & l. ex libero homine nu. 15. ff. de quęſtio & l. unius. §. ſeruo qui ultro, nume. 2. ff. de quæſt. ubi etiam habetur quòd talis teſtis præſumitur inimicus & conſi. 35. nume. 17. uolum. 1.

Teſtis non citatus ſed ſponte deponẽs non probat, Hippol. l. 1. §. fin. n. 12. ff. de quæſtio Fel. c. in nomine domini de teſti. nu. 22. Bertran. par. 1. conſ. 258. nu. 2. Rui. uol. 5. conſ. 146. nu. 1. Bertac. uerb. Teſtium productio nume. 2. & uerb. Teſtes depo. num. 39.

Teſtis qui ſe ingerit quantum ad alios non ſtatur, quantum ad ſe ſic. in d. tracta. de teſtib. nu. 90.

Teſti ſponte ſe offerenti minuitur de fide Panor. c. 2. numero. 3. de cler. par.

Teſtes debent citari ad hoc ut eorum dictum ualeat Bald. ſuper Feud. c. 1. ſi de inueſtitu. in do. nu. 4. & l. ſi quando C. de teſti. col. 2. Corn. cõſ. 142. nu. 14. uol. 3. Sali. C. de teſti. l. quoniam liberi nu. 3. C. de teſti. l. ſi quando nu. 1. Lud. 1. par. infor. quemadmodum teſta. aper. l. cum ab initio nu. 3. Feder. Schen. tracta. de teſti. nu. 1. tom. 13. Corn. conſ. 149. nu. 4. uol. 2. Iaſ. ff. de in ius uocan. l. 1. n. 5. Iaſ. l. in ius. ff. de eden. num. 38.

Teſtis etiam nõ citatus probat coram arbitro, Bal. l. ſed interpellatur. §. arbiter. ff. de arbitris.

Teſtibus ex quo ſunt producti creditur eis ſponte iurãtibus, ſecus ſi nõ eſſent producti, Bal. authen. ſed nouo iure. C. ſi cert. petat. nu. 2.

Teſtis qui non fuit citatus nec nominatus ſi cũ iuramento deponit probat, Nell. tracta. de teſtib. numero 42.

Teſtis non citatus neque productus aliunde auditur ubi agitur de peccato impediendo, Fel. c. iurauit de probat. uerb. in tex. ibi quidam, nume. 2.

Teſtes non citati nec admoniti quando ualeant Alber. de Roſ. tracta. de teſtib. par. 3. nu. 6. tom. 13. Bart. l. libertorum nu. 1. C. de teſtib. & l. iuſiuran.

iuſiuran.C.de teſtib.Bal.l.in ius.ff. in ius.uocan.n.4.& l.parentes nu. 2.C.de teſtib.&. l.alia cauſa nu. 8. C. de his quibus ut indign. Imol. de teſti.& atteſta. c. In nomine do mini nu.9.& ibi Dec.nu.32. Ang. C.de teſtib.l.libertorum nu. 2.

Teſtis productus à parte ſine citatione iudicis non præſumitur ſuſpectus.Panor. c. conſtitutus el 1. nu. 1. de teſti. & Idem.c.1.nu.1.de teſti.& c.cum in tua nu.2.de ſponſal. &.c.2.nu.14.de teſtib.Alex. conſ. 68.nu.17.lib.2. Steph. Aufre.tracta.de teſti.num.92.tom.13. Vital. Clem.Teſtibus nu.16.de teſtib.Feli.c. innomine domini, de teſtibus uer.2.cauſa num.24.

Teſtis an præſumatur citatus,Butr.c. In nomine de teſti.Ludo.l.1.col.4. ff. quod quiſque Iur. Barb. c.1. de iudi.nu. 23.& quid ſi teſtis nunquam fuerit in iudicio, & nunc ſe repreſentat an præſumatur citatus, & ſic reſpondere teneatur uel non ibidem & c.plerumq; nu.20. de re ſcrip.Corn.conſ.309.nu.11.uol.4. Hippo.l.vnius. §.ſeruo qui ultro n. 4. ff. de quæſtio Mill. uerb. Teſtis nu. 25. Feli.c. In nomine domini. de teſti.n.20. Bertran.par.2. conſ. 131. nu. 5. part.3.conſ.285.nu:3.

Teſtis ueniens de longinquo pręſumitur citatus,Hippol. l.ex libero,nu. 11. ff. de quæſtio, & l.unius. §.ſeruo.qui ultro nu.4.ff. de quæſtio.

Teſtis productus parte præſente & tacente non eſt citãda de neceſsitate Bal.l.alij.C.de his qui. vt indi.col. 6. uerb.Itẽ reuocatur in dubium Butr.c.2.nu.10.de teſti.lib.2. part. 2.Ludo.Roma.ff.de in ius uocan. l.in ius.uocan.n.9.Iaſ.l. nec quicq̃ nu.27.de offi.procur.& legat. par. 1. Afflic. de feud. c. 1. ſi de inueſt. inter dom. & vaſſal. lis oria.not.4. Bertac. uer.teſtis depo.nu.38.

Teſtis in iudicio non citatus poteſt iurare & deponere in eo, Barba. c. 2. de iudi.nu.26.

Teſtis uoluntarius eſt ille qui deponit non coactus, Soci. l. poſt uenditionem,num.3.C.de pacti.

Teſtis citatus dr deponere coactè Vital.Clem.teſtibus. nu.19.de teſti.

Teſtis præſumitur uoluntariè conſenſiſſe & iuraſſe in ſua depoſitione,licet in actis nõ apareat de eius uoluntate, Ang.ff. quib. mod. pig. uel hipo.Socin. l.ſicut.§. non uř,n. 2. Hippo. cõſ.18.nu.30.uol.1. Vital.Cle.teſt.n.18.de teſt. Mar. Blã: in tract. de indi.n.357.& nu.153.

Teſtes non ſunt citandi quando ſunt talis conditionis ꝙ teſtificari non compelluntur. Nell. tracta. de teſtib.nu.38.tom.13.Vital.Clem.teſtibus, nu.33.de teſtibus.

Teſtis priuilegiatus ſi citatus comparet dicitur ſponte uenire & non probare, Bald.l.aliam, ad fi.uer. Iudicio.C.de his quibus ut in dig.&. l.libertorum. C. de teſti. ſed Bald. in.l: parentes,col.2.uer. ſed nonne. C.eodem dicit Priuilegiatum comparentem uideri conſentire & uide Anto.de cõmemo.tracta. de tormentis q. 97. Hippol. l. 1. §. præterea

terea nu. 120.ff.de quæſtio.

Teſtes præſumuntur teſtificari remitti niſi de ſpõtaneitate conſtet, Fräc. Brun. tract. de iudi. q. 2. par. 1. num. 14. tom. 15.

Teſtis uidetur maritus quando iudex ei detulit iuramentum, Dec. de teſtib. c. in nomine nume. 33. Maximè ſi quis non contradixit, Feli. c. tuis in fi. de teſtib.

Teſtes quomodo debeant citari. quando ignorantur perſonę teſtium, Panor. c. ad noſtram el 2. nu. 2. de iureiuran.

Teſtes ſi citati ſint, & non compareant quid remedium ſit, Nell. tracta. de teſti. nu. 38. tom. 13. & quid ſi deponere tardent ibidem.

Teſtes quomodo poſſunt in alieno territorio citari pro ferẽdo teſtimonio extra territoriũ, Alber. de Roſ. ff. de teſtib. l. teſtium. nu. 33.

Teſtes licet fuerint citati & non uenerint in tempore ꝙ terminus labitur niſi apparuerint per partem producentem inſtatum, ut teſtes pignorarentur, eſt ei imputand. Thom. Gram. conſ. 78. nu. 4. In ciuili.

Teſtis ſponte ueniens ad ferendum teſtimoniũ in criminali p̃ſumitur inimicus, Panor. c. cum. P. Manconella num. 13. de accuſ.

Productio teſtium debet fieri.

Teſtium productio duplex. Bero. c. licet cauſam, de proba. nu. 78.

Teſtis debet produci aliàs non ualet dictũ ſuum, Bal. l. qui. C. de teſti. & c. tertio loco. nu. 14. de probat.

Teſtium productio an poſsit remitti Bal. c. 1. col. 2. uerb. extra quæro. ſi inter do. & Vaſſal.

Teſtibus non productis ab accuſatore in cauſa criminali an ſit adhibenda fides uel nõ, ſi Iudex tales teſtes non productos examinet qui plenè deponunt contra accuſatum, Bart. q. 14. ſua diſputa. nu. 1. & in colu. eiuſdem q. num. 1. cum multis ſequen.

Teſtis produci poteſt per tutorem in cauſa in qua pupillus conteſtatus eſt litem, Bal. l. ſi quando 9. q. C. de teſtib.

Teſtes an produci poſſint per patrem in cauſa filij Bal. l. ſi quando. C. de teſt. q. 9.

Teſtium productio poteſt fieri & per iudicẽ ex officio ſuper accuſatione Bertach. uerb. teſtium productio, num. 1.

Teſtis productio à falſo ꝓcuratore parte alia pręſente an ualeat, Gui. Pap. q. 342. num. 2.

Teſtes producens iuris præſumptionẽ pro ſe habet, Franc. Curt. tracta. de teſtib. num. 75. tom. 13.

Teſtes actoris prius ſunt recipiendi q̃ teſtes rei. Bal. in Speculo de proba. uerb. 3. & uer. ego puto.

Teſtes prius recipi debent illius pro quo eſt maior præſumptio. Bal. c. ſi duo, col. 1. in fin. de pace tenen.

Teſtes à qua parte prius producãtur, Specul. de proba. §. 1. uer. Decimo utrius teſtes, & uer. ſed ubi, Berta. uer. teſtium productio xj.

Teſtes ad probandum contraria ſi fuerunt

runt per partes adducti, an poſſint ſimul examinari uel qui priores Abb.c.ſuper hoc nu.33.34. & 32. de renun.

Teſtes ab utraque parte producuntur induciis duplicibus, de proba.c.licet col.4.Specul.de iuramento calum.§.Nunc dicamus uer. computatis Butr.c.3.nu.6.de prob. lib.2. par.2.

Teſtis ſi impeditur per partem ne ueritatem dicat pro producto habeatur, Butr.c.cum cauſam nu.23.de teſti.lib.2.par.2. Hippol. in rubri. C.de probat.nu.1.c.35.Fel.c. cum cauſam de teſtib.num. 47. Bertac. uerb.teſtium prod.nu.29.

Teſtis in cauſa criminali ſubtractus à teſtificando facto aduerſarij an habeatur pro producto,Felin. c. peruenit. el 1. de teſtib. cogen. nu. 4. uer.in gloſ.in uer. aliter.

Per quos debeant produci teſtes.

Teſtium receptioni & productioni an partes aſſiſtere debeant uel ſufficiat illas citare, Butr.c.3.num.6. de fideiuſ.lib.3.

Teſtes contra ſe producere nemo cōpellitur,Salic. C.de teſtib.l.Nimis graue num.5.

Teſtes ſi à parte ſunt ꝓducti quando illis nō crederetur,Rebuſ.tract. de teſti.art.1.nu.1.& 2. tom. 3.

Teſtes examinati ſuper articulis producendis, & ſuper interrogatoriis partis aduerſæ nō dicātur producti ab eo qui fecit interrogatoria. Io. Andr. in Spec. de teſtib.§.qualiter autem uer.teſtes autem.

Teſtis non dicitur rite productus ſi perſona producentis dicitur habęre incapacitatem producendi. Vital.clem.teſtib.nu.21. de teſtibus.

Teſtes per procuratorem non producuntur ſtante ſtatuto ꝙ teſtes, niſi a principali īduci nō poſſint, Nel. tract.de teſti.nu.50.

Teſtium an atteſtationes ualeant ei duo procuratores ſimul ſunt dati inſolidum cum clauſula quòd occupantis conditio nō fieret melior quorum alter litem cōteſtatus eſt, & alter produxit teſtes. q̄ depoſuerunt.Io.And.in nouell. c.placuit. col.4.circa fin.c.ſimiliter. de teſti.

In teſtibus non eſt facienda differētia an ab eadem patte uel à diuerſa ꝓducantur.Tindar.tracta.de teſti.§. ult.nu.2.

Teſtium receptio an poſſit fieri ſiue ab actore ſicut à reo teſtes producend.Butr.c. ſignificauit.nu.6. de teſtib.li.2.par.2.

Teſtes poſſunt produci ab utraq; parte in interdicto. unde ui. Anchar. c.ſignificauerunt.de teſti.nu.6.

Coram quo produci debeant teſtes.

Teſtes debent produci coram iudice. Gemi.c.præſentium.§.ſi uerò.nu. j.de teſti.& atteſta. c. præſentium. §.ſi uerò.nu.j. de teſtib.in 6. Bero. c.j.de appell.nu.17. Ioan. Igne. l. §.3.

3.§.ignoſcitur.nu.41.part.j.ad ſil-lan.Franc. c.præſentium.§.ſi uerò. de iureiuran.in 6.Bertrand. par.2. conſ.208.nu.23.Barb.c.ex literis. nu.17.de proba.

Teſtes uel inſtrumenta corã quo producantur utrum coram delegato uel coram ordinario illius prouinciæ.Bal.l.prohibitum. C.de iur.fiſci.lib.10.nu.13.actor ſi producit teſtes ſuos in curia an reus debeat etiam producere. Franc.de teſti.c. præſentium.§.teſtes.nu.j.

Teſtis in iudicio productus iudice nõ ſedente non dicitur rite receptus. Vital. clem.de teſtib. num.23. de teſtibus.

Teſtis clericus coactus à iudice eccleſiaſtico deponere coram quo debeat præſtare iuramentum de ueritate dicenda. Vital.de teſtib.num. 36.

Teſtis receptus, receptus etiam incõpetente iudice non dicitur rite receptus.Vital.de teſtib.nu.25.

Probatio per teſtes, confeſſiones & inſtrumenta corã notario an fieri poſſit & ualeat. Alex.l.ſi finita. §.Iulianus de damn.infect.nu.38.

Teſtes non poſſunt produci corã notario cauſæ ſine commiſsione & mandato iudicis. Paul. de Caſtr. l. hac conſultiſſima. §. ſi quis. nu.5. C.de teſtib.

Quid in inſtrumentis. l.hac conſultiſſima ibi.

Teſtes ſumuntur in abſentia iudicis de offic.iudi.ordi. c. cum eccleſia. col.3.

Teſtes producuntur extra iudiciũ ut habeatur memoria, de teſtib. c. Albericus.col.3.

Probationis facultatis periculo imminente an poſſint,non obſtante quocunque tempore feriato teſtes produci.Ludo.Roma: ff. de fer. & di-la.l.nequis.§.ſed excipiunt. nu.7.

Quando teſtes produci debeant.

Teſtiũ productio regulariter fit poſt litem conteſtatam. glo.uer.præſente.§.& hic.in authen.de teſti. Abb. rub.de teſti.nu.3.& 4.& gl.c.ſtatutum.§.aſſeſſorem.de reſcr. Bellem. c.Albericus.de teſti. & atteſta. nu. 20. 21.22. & quis publicationis effectus ſit.nu.23.

Teſtes in uno iudicio recepti ſi non ſunt publicati poſſunt in alio iudicio & etiam aliàs recipi. de teſti. c. conſtitutus præſentia.col.3.

Teſtes an & quãdo producere liceat. Odofred.tract.de ordi. iudi. nu.4. Feder.Schen. tract.de teſtib. n.49. tom.13.

Teſtiũ teſtificata qui non didicit nec renunciauit de teſtib. producẽdis etiam ſuper antiquis capitulis teſtes producere poterit. Io.Andr.in nouell.c.conſtitutus.colum.2. in prin.uer.conſtitutio.de teſti.

Teſtibus prius quis uti non potuit intentionem ſuam probare poteſt. l. argentaria.§.cum autem.ff.de pac.

Lite

Lite non conteſtata quando producantur teſtes.

Teſtes lite nõ conteſtata recipi nõ poſſunt nec in ciuilibus nec in criminalibus. Bal.c.ad hoc in tendit, ut lite non conteſta. But.c.j.nu.j.ut lit. non conteſta.libr.2.part.2.Panor. Butr.c.accedens.col.2.nu.j.ut lit. non conteſta.& c.olim. num.9.de cauſ.poſſ.& proprie.& c.fi.nu.j.& 12.ut lit. non conteſta. etiam quo caſu recipiantur lite non conteſtata ibidem nu.3.& rubr.num.6. ut lit.non conteſta.Pau.de Caſt. l.interdum.nu.4.ff.de iudi.But.tract. de teſti.nu.9.tom.13.& num. 28. Socin. c.quoniam frequenter.nu. 4.Vital. Clem.teſtibus. nu. 40. de teſti.Cor.conſ.171.n.j.uol.2.Hippol.conſ.120.nu.19.uol.2.Dec.l. j.de reg.iur.nu.21.Berta. uerb.teſtium impugnatio.nu.j.

Productio teſtium ante litem cõteſtatam non ualet.Alber.de Roſ.tract. de teſti.nu.35.Bald. c.ſignificauit. nu.2.de teſtib.Alex.conſ.71.nu.j. lib.7.Nepos de Montealb. tract.de excep.nu.80.Paxar.tract. de reproba.teſti.nu.90.tom.13.Cor.conſi. 217.nu.2.uol.2.& conſ. 157. nu. 12.uol.4.Socin.conſ.47.num.11. uol.4.Fulgoſ.conſil.143.in medio 4.col.Vital.clem.teſtib.nu.44. de teſtib.

Teſtes examinati lite non conteſtata reddunt ſentẽtiam nullam. Panor. c.exhibita.nu.3.11.& 14.de iud. conſ.58.nu.2.uol.j.

Teſtes ſi ſunt recepti ante litem conteſtatam ſuper aliqua exceptione tangente factum tamẽ proceſſum impediente & iudex aliqua cauſa motus pronunciauerit procedendum ad ulteriora,an dicta acta pereant. Bal.c.conſuluit.nu.16.de offi. delega.

Actor ſi de crimine contra reum contumacem in modum donationis agat teſtes recipi non poſſunt & sẽtentia diffinitiua ferri. Io.Andr. in 2.uol.de dolo & contu.c.ueritatis circa prin.uerſ.ueritas.

Teſtes recipiuntur lite conteſtata abſente parte aduerſa per contumaciam,de teſtibus. c.in nomine domini.col.3.

Teſtium productiones quæ fieri poſſunt ante litem conteſtatam faciendæ ſunt coram iudice cauſæ ſi cauſa agitaretur.Fulgo.ff.de tranſac.l. cum hi quibus. §. tranſactiones. nu.2.

Teſtes quando ante litis conteſtationem recipiuntur non requiritur libellus, Bertac. uer. teſtes ante litem conteſtatam. 29.

Teſtes poſſunt examinari & publicari lite non conteſtata quando agitur de teſtamento alicuius non redacto in ſcriptis. Corne.conſ.172. nu.3.uol.2.Bellem.c. ſignificauit. de teſti.& atteſta.num.6. Proſdoc. tracta.de defenſ.iur.& can.nu.61. tom.j.

Teſtes an & quando poſſunt produci recipi & examinari lite non conteſtata.Butr.c.quoniam. §.j.num.1.

ut

ut lit.non conteſta.lib.2.part.1.& c.quoniam.§.ſunt & alii.num.1.ut lit.non conteſta.lib.2.par.1.Spec. titu.de contu.§.3.nu.4. Alber.de Roſ.ff.ad l.Aquil.l.in legc.nu.2. & C.de teſti.l.ſi quis ab aliquo.n. 1.Bal.c.quoniam frequenter.nu. 3.ut lit.non conteſt.& c.ueritatis. de reſti.ſpol.nu.9. & c.quoniã frequenter.nu.4.ut lit.non conteſta. Bar.l.& quid.num.1.ff.de incend. rui.& naufra.& l.mortis cauſa.n. 1.ff.de donat.cauſ.mort.& in §.& hoc uerum, de teſtibus uſque in finem commenti.num.3.& 4.Ioan. Monac.tract.de defenſ.iur.§.quoniam.nu.6.tom.13.Salic.C.de teſtib.authen.ſi quis in aliquo.nu.1. Imol.de iudi.c.exhibita.nu.9.& c.quoniam.ut lit.non conteſta.nu. 10.Abb.c.fin.nu.6.7.& 20.ut lit. non conteſta.& c.ueritatis.nu.19. 22.& 26.de dolo.& contu.Soc.c. quoniam frequenter.ut lit.non cõteſta.nu.5.& 80.Pau.tracta.de uiſita.q.5.par.2.nu.29.Vital.clem. appellante.nu.42.de appell.Ang. inſtit.qui.mo.re.con.§.is quoq; n. 5.Barba.de lit.conteſta.in rubric. nu.6.& ſeq.Mar.Blanc.tract.de indi.nu.330.Curt.conſ.120.

Teſtes non ſunt recipiendi lite non cõteſtata quando pars eſt præſens & parata ſuſcipere,fallit in caſibus de quibus in regula 492.Soc.

Teſtes lite non conteſtata regulariter recipiendi non ſunt. Fallit ut per Soc.regula 498.Nell.tracta.de teſtib.nu.73.Mill.uerſ.teſtis.n.117.

Actore contumace & reo inſtante poſſunt examinari teſtes & ſententia ferri,etiam lite non cõteſtata,Abb. in c.cauſam.nu.1.3.& 15.de dolo & contu.poſt Butr.ibi.

Teſtes quando examinantur ante litem conteſtatam ad ordinem cauſæ puta de præbenda alicuius exceptione,tunc examinari poſſunt parte abſente.Bart.l.Dies cautionis.§. prætor ait.num.18.ff.de damn.infec.Abb.in rubri.nu.1.ut lite non conteſt.

Teſtes etiam lite non conteſtata recipi poſſunt ſi de ipſorum morte uel abſentia diuturna timeatur. Belle. c.niſi feriæ ut lit.non conteſta.nu. 1.& Barba.c.quoniam.nu.1.2.ut lit.non conteſta.& nu.16.cum pluribus ſeq.

Teſtes licitè lite non conteſtata recipi poſſunt,quando timetur ne obliuiſcantur uel amicitiam aut affinitatem cum aduerſario contrahat,uel quando ſubornatio timetur.Barb. c.quoniam.nu.13.ut lite non conteſta.

Teſtium receptio ante litem conteſtatam uel poſtea ualet in cauſa matrimoniali,ut lite non conteſt.c.accedens,Butri.c.accedens.el 2.nu.1. ut lite non conteſta.libr.2.part.1. Abb.in c.fin.§.porrò.num.1.ut lite non conteſta.

Teſtes an poſſint recipi ante litis conteſtationem ad probandũ aliquem eſſe uſurarium manifeſtum, Bal.c. quoniam frequentet.nu.1.ut lit.nõ conteſta.& c ad ueſtras.col.2.But.

c.1.

c.1.nu.18.de offi.ordi.libr.1.par.2. Abb. c.cum olim. num.9. de teſti. Guid.Pap.q.893.nu.2.Soc.c.quoniam frequenter. nu.91. ut lit. non conteſta.Barba.c.qualiter.& quauis do de accuſ.nu.46.

Teſtes recipiuntur lite non conteſtata & parte non citata & hoc quando reus eſt potens adeo quòd actor non audet eum conuenire propter eius potentiam Fel. c. quoniam frequenter. num. 30. ut lit.non conteſta.

Teſtes quando examinantur ad liquidationem ſententiæ uel inſtrumenti non requiritur litis conteſtatio nec ſententia Soci. conſ. 96. nu.6. uol.4.& in l.certi.§.quando.num. 28.ff.ſi cert.pet.

Teſtes recipiuntur omni tẽpore quando periculum eſt in mora. Abb. c.1.nu.10.de feud. & c. cum non ab homine.nu.30.de iudi.

Teſtes recipi poſſunt in cauſa liberali contra contumacem lite non conteſta.Ioan.Andr. in nouell. c.cum olim.col.4.circa medium ca. cum olim.de teſtib. & ibi Butr.nu.2.& Abb.nu.7.& Anchar.nu.1.

Teſtes an recipiendi ſint ante litis cõteſtationem in cauſa electionis. Barb.c.cauſam.de iudi.nu.21.

Teſtes an poſſint recipi lite non conteſtata ſuper debito cõditionali.Bal. c.ſignificauerunt.nu.3.de teſti.

Teſtes tempore peſtis poſſunt ante litis cõteſtationem examinari quod alio tempore non licèt. Ripa nu. 44.

Teſtes poſſunt recipi lite non conteſtata quando timetur ſubornatio nec poſſunt teſtes poſtea uariare. c.quoniam frequenter.nu.5.ut lit. non conteſta. Butr. c. quoniam.§. 1.nu.13.ut lit.non conteſta.& lib. 2.par.1.Barb.c.tertio loco.nu.68. de probat.

Teſtes in quibus caſibus recipi poſſint contra contumacem lite non conteſtata.Imol.c.quoniã. §. ſunt. & alii.nu.1.ut lit.non conteſt. Bellem. c.in nomine domini. de teſti. nu. 10. & 12. & quia ceſſante litis conteſtatione in factum poſſe. nu. 23. ibidem & quomodo hoc accipiatur.nu.14.

Teſtes ut poſint examinari ad futuram rei memoriã fides fieri debet de mortis periculo uel abſentia. Corn.conſ.172.nu.2.uol.2,

Teſtes lite non conteſtata recipi poſſunt licèt actor libellum obtulerit ſi reus per cauillationes litem conteſtati nolit,Barba.c.quoniam.nu. 42.ut lit.non conteſta.

Teſtibus ab actore productis ante litẽ conteſtatam in cauſa principali an opponere licitum ſit de iure ciuili & quid ſit de iure canonico,Proſdo.in trac.de differentia iuris ciui. & cano.nu.50.tom.1.

Teſtes admittuntur lite non conteſtata quando reus ſuſcipit in ſe onus probandi. Alber.de Roſa.ff.de probat.l.circa eum nu.4.

Teſtes an poſint recipi in breuibus cauſis lite non conteſtata. Bal.cap. quoniam frequenter. numer.2. ut lite

lite non conteſta.

Teſtis produci poteſt ante litem conteſtatam, cum impubes ex carboniano edicto. Vel mulier nomine matris petit ſe mitti in poſſeſſioné uel cũ reo abſente actor petit mitti in poſſeſſionem cauſa cuſtodiæ. Spec.tit.de teſti.§.2.nu.4.

Teſtes an poſſint lite non conteſtata produci ubi pars fuit in prima, & unica citatione peremptorie uocata. Butr. c.cum ex literis. num.74. de reſti.in integ.lib.j.par.2.

Teſtes an examinentur ante litem cõteſtatá in cauſa poſſeſſionis. Abb. c.conſultationibus. nu.9. de offic. delega.

Teſtes de cõſenſu partium recipi poſſunt lite non conteſtata. Imol. de cauſ.poſſ.& propriet.c.cum olim. nu.3.Bart. l. ſed ſi prætor. nu.4.ff. de fer. Vital.clem.teſtib. nu.43. de teſtib.

Teſtes an poſſint in criminali recipi in fauorem rei uel actoris lite non conteſtata ſi ſint abſfuturi uel nauigaturi uel in articulo mortis conſtituti. Bal.c.quoniam frequenter.n. j.ut lit.non conteſta. Abb.c. fi.nu. 5.ut lit.non conteſta.

Teſtis unicus an lite nõ conteſtata recipi poſſit. Barba. ut lit.non conteſta.nu.2.

Teſtes in hæreditate iacente qualiter ueniant producendi. Iſer. ſuper 3. conſtitu. Neap.quæ incipit probationem.nu.4. Bal. c.quoniam frequenter.nu.12.ut lit. non conteſt.

Quando ad perpetuam rei memoriam teſtes producantur.

Teſtes ad perpetuam rei memoriam ex parte rei poſſunt examinari & publicari ante litem conteſtatam. Bart.l.de ætate.nu.3. ff. de minor. Bal.in Auth.ſed ſi quis.nu.6. C.de teſti. Ang C.de teſtib.auth.ſi quis. nu.j.Fulgoſ.conſ.176.in fi. Soci.ut lit.non conteſta.c.quoniá frequenter.nu.90.Corne.conſ.168. nu.11. uol.2.& conſ.286.uol.j.Mill.uer. teſtis.nu.15. Bertac.uerb.teſtes ante litem conteſtatam.nu.3. & 16.

Teſtes quando poſſint examinari ad perpetuam rei memoriam. Bald.l. in lege Aquilia. §. ſi deletum, ad l. aquil.nu.j.Bal.l.ſi qui.C.de teſtib. nu.j.& conſ.384.nu.2.par.3.& cõſi.55.nu.4.par.4.& conſ. 384. nu. j.par.3.Alex.conſ.204. nu.7. libr. 2.Corn.conſ.172.uol.2.& conſil. 268.nu.j.uol.2.& conſ.119. num. 19.uol.2.Iaſ.l.ſæpe. ff. de re iudic. nu.1.Pariſ.conſ.24.nu j.uol.3.Rebuff.tracta.de mater. poſſe.attic.2. tom.3.nu.20.Bertran.par.2. conſ. 208.nu.4.Bart. l. carbonianum.§. duæ autem.nu.4.ff.de carbo.edic.

Teſtis examinatur ad perpetuam rei memoriam ad inſtantiam rei non actoris.Fel.c.ſignificauit.de teſtib. nu.6.& 7.

Actor in quibus caſibus poſſit petere teſtes examinari ad ęternam rei memoriam. Aret.conſ.142.nu.9.

Teſtes non examinantur ex parte actoris ad perpetuam rei memoriā niſi timeatur uel dubitetur de morte uel abſentia diuturna, uel ubi non audiretur ante litem conteſtatam niſi probatione facta, Bar. l. de ætate. ff. de minor. Capic. deciſ. 123. n. 6. Bertac. uer. teſtes ante litem conteſtatam. nu. 9. & num. 2. & 23. & Soc. regula 502.

Teſtes ad perpetuam rei memoriam ex parte actoris examinantur ſed non publicantur, Bert. uerb. teſtes ut lit. conteſt. nu. 5. Actor non poteſt agere ut teſtes examinentur ad perpetuam rei memoriam, Abb. in c. ſignificauit de teſtib. in 2. col. in uerſ. expedita eſt hæc gloſ.

Teſtes ad perpetuam rei memoriam in iudicijs duplicibus. ſunt, et. co. diu. ſi. reg. recipi poſſent Bar. & do cto. auct. ſi quis. C. de teſtib.

Teſtes an poſſim petere recipi ſuper dominio meo ad æternam memoriam ſi poſſideo rem meam & nullus fecit mihi controuerſiam, Bal. c. ſignificauit nu. 7. de teſtib. Bertac. uer. teſtes ant. lit. conteſt. n. 15.

Teſtes ad æternam rei memoriam poſſidens poteſt petere examinari non poſſidens non, Nell. tracta. de teſti. nu. 82.

Teſtes ſuper ultima uolūtate ad perpetuam rei memoriam ſunt examinandi etiam ſuper articulis & interrogatorijs, Bald. l. publicati. q. 4. de teſtib.

Teſtes examinātur ad perpetuam rei memoriam in cauſa bonorū poſſ. Bar. l. ſi quis. C. de teſtib.

Teſtes examinari nitēs ad perpetuam rei memoriam ſuper donatione facta poſt mortem donantis ſi ſuccumbit, & iterato agat dicens ſibi factā donationē inter uiuos, quando obſtet ſibi exceptio rei iudicatæ ſuper prima donatione ut non audiatur, Corn. conſ. 334. num. 1. uolum. 1.

Teſtis ſuper legato conditionali uel in diem poteſt ad perpetuam rei memoriam recipi uel publicari, Bald. conſ. 451. nu. 2. par. 4.

Teſtes an poſſint recipi ſuper fama ad æternam rei memoriam, Sali. C. de teſti. auct. ſi quis in aliquo, num. 5. Bertac. uer. Teſtes ante lit. conteſt. num. 17.

Teſtes ad perpetuam rei memoriam poſſunt examinari ſuper negotio qđ de facili obliuiſcitur Bar. l. Carbonianum. §. duæ autem. ff. de carbo. edic. nu. 9.

Teſtes ad perpetuam rei memoriam in criminalibus examinari nō poſſunt, Berta. uerb. teſtes ante lit. conteſt. nume. 10.

Teſtes ad perpetuam rei memoriam reus examinari petere poterit ſi probare intendit quòd ad ſui defenſionem fecerit, Barba. c. quoniam nume. 14. ut lit. non conteſta.

Teſtes ad perpetuam rei memoriam examinari poſſunt ad probandū ꝙ quis erat impubes. & ſine malitia quæ poſſet ætatem ſupplere tempore quo contraxit matrimoniū, Rui. conſ. 203. uol. 1. nu. 6.

Teſtes

Teſtes ĩ Iurepatronatus ad æterná rei memoriã examinari poſſunt, Petr. Tigens in repet.l.neceſſarios.§.non alias nu.432.ad Sillan.

Teſtes ad perpetuam rei memoriam ꝗ non poſſint examinari quando inſtat tẽpus examinationis teſtium iure ordin. Socin.conſ.14. nu.10. uolum.4.

Teſtes examinandi ad ęternam rei memoriam debent examinari coram eo iudice quo cauſa agitaretur. l. cum hi.§.tranſactiones ff. de tranſactio.

Teſtes ſi quis uult facere examinari ad perpetuam rei memoriam debet hoc facere coram iudice competenti ad illam litem niſi neceſſitas ſuadeat contrarium, Paul. de Caſtr.l.cum hi.§.tranſactiones,nu. 2. ff. de tranſact. & nu.3. Abb.c.ſi quis cõtra nu.3.de foro competen. Mill. uerb. teſtes. nu.14. & nu.15. Bertã.uerb.Teſtes ante litem conteſtatam.nume. 17.

Teſtes quando examinãtur ad æternã rei memoriam,licet debeant examinari coram illo iudice coram quo lis deberet agitari,tamen ex cauſa quando tales eſſent breui receſſuri. Itaꝗ mora periculum poſſet afferre,tunc poſſunt examinari coram alio iudice quocunque,Iaſ.ff. de iu reiur.l.admonendi in repet.n.178.

Notarius ſiue tabellio non poteſt recipere teſtes ad perpetuam rei memoriam niſi de commiſſione iudicis,Bal.conſ. 481. nume.3.par.4.

Teſtes coram quo iudice examinẽtur ad perpetuam rei memoriã, Abb.c. ſignificauit nu.10.de teſtib. Bar.l. ſi ſocietatem.§. arbitrorum.ff.pro ſocio nu.20.Nell.tract.de teſtib. nu. 76. Ang.ff.de tranſact. l.cum hi.§. tranſactiones nu.2.par.1. Alex.cõſil.103.num.3.lib.2.Franc. rubri. de appell.num.45.

Teſtibus ad perpetuam rei memoriã examinatis ſi pronunciatur per iudicem eſſe fidem adhibendam in publicatione non põt ante ei opponi,Bertac.uerb.Teſtes ante litem cõteſtatam nu.6.Felin.ca.ſignificauit de teſtib.

Teſtes recepti ad æternam rei memoriam an ꝑpetuò probent,Vital.Cle. dudum.§. Benefi.nu.13. de ſepult. Socin.conſ.13. n.32. uol.4. Pariſ. conſ.23.num.254.uol.1.Soci.Iun. conſ.88.num.14. uol.2.

Teſtibus receptis & auditis uigore futuri examininis an neceſſitas conueniendi infra annum habeat locũ ſi cõtra cõtumacem fuerit facta receptio ſiue non. Butri.c. quoniam §.1.num.15.ut lit.nõ conteſta. lib. 1.par.1.

Teſtium examinatio ad perpetuã rei memoriam non nocet.3.poſſeſſori Bertac. uer. teſtes ante litem conteſta. nume. 8.

Teſtium ad æternam rei memoriam publicatio quando habeat locum Butri. c. quoniam. §. ſunt nu. 5. ut lit. non conteſta. lib. 2. par. 1.&.c. ſignificauit num. 5. de teſtib.lib.2. par.2.Nell.tract.de teſti.n.74.tom. 13.Feli. c. ſignificauit de teſti.n.6.

Teſtes ad perpetuam rei memoriam quia ſunt morituri aut receſſuri ſunt ſignandi, ſi uerò ob aliam cauſam ſunt publicandi, Bertac. uerb. teſtes ante lit. conteſt. nu. xj.

Teſtes ad æternam rei memoriam pro reo publicati eidem poſſunt ſaluo iure contra eorum perſonas opponendi, Nell. tracta. de teſtib. nu. 77.

Teſtibus ad perpetuam rei memoriā examinatis ſufficit interloquutoria quòd reducat in publicam formā Bal. l. publicati. de teſta. q. 5.

Teſtes examinati ad perpetuam rei memoriam non publicati fidē facturi, Fely. c. cum I. & ff. de re iudi.

Teſtes ſi recipiātur ad perpetuam rei memoriā in tali deputatione ſunt citandi omnes de quorum intereſſe agitur, Fel. in c. Albericus, de teſtib. num. 2.

Teſtes quando examinantur ordinariè uel ad perpetuam memoriā an requiratur perſonalis citatio partis uel ad domum, Abb. c. cauſam nu. 7. de dolo & contu. Fulgoſ. conſil. 138. poſt ptin. Bertac. uerb. teſtes parte citata nu. 7.

Teſtes ad petitione rei poſſunt examinari ad perpetuam rei memoriā, in hoc debet pars aduerſa citari & de. citatione confici publicum inſtrumentum, Imol. de teſtib. & atteſta. c. ſignificauit nu. 2. Barba. c. cū M. nu. 48. Bertac. uerb. teſtes. ante lit. conteſta. nu. 12.

Teſtes ad æternam rei memoriam an poſſint recipi etiam abſq; citatione partis, quando actor non audet eū conuenire propter eius potentiam Capel. Tholoſ. q. 475. Rebuſ. tract. de dilatio. art. 12. nu. 10. tom. 3.

Teſtes ſi examinantur ad perpetuam rei memoriā ubi paratur plenum præiudicium regulariter requiritur citatio & non ſufficit citatio ad domum, fallit in caſu celeritatem deſiderāte, & in cauſa liberali, Bar. l. dies cautioni. §. Prætor ait. ff. de damn. infect. nu. 21. & l. dies cautioni, ubi omnes nu. 17.

Teſtem unū ſolum de ueritate ſi quis habeat poterit illum facere recipi & publicari ad perpetuam rei memoriam, Bal. auth. ſed ſi quis. C. de teſti. nu. 15. Bertac. uerb. teſtes ante lit. conteſta. nu. 15.

Teſtibus ad perpetuam rei memoriā publicatis non poſſunt alij examinati ſuper eiſdem, Bal. auth. ſi quis. C. de teſtib. ad perpetuam rei memoriam utrum examinentur tantum ſenes & ualetudinarij & abſituri, Capic. deciſ. 123. nu. 7.

Teſtes in articulo mortis ut examinentur ad perpetuam rei memoriam debet iudex adire ad ipſos, Berta. uerb. teſtes ante lit. conteſta. nu. 15.

Stante ſtatuto ꝙ tempore feriarū omnes cauſæ conquieſcant, an poterit eodem tempore fieri examinatio teſtiū ad perpetuam rei memoriam & dicitur quòd ſic, item an publicatio dictorum teſtium, & dicitur ꝙ non. Item an poterit haberi poſtea, & dicitur ꝙ ſic. Item an uigore dictarum atteſtationum poterit reus condemnari, & dicit ꝙ non

non niſi ſeruato ordine iudiciario Bal.conſ.2.par.2.nu. 1.

Quando recipiantur teſtes ad perpetuum rei memoriam poſſunt ex officio mer. non nobili ſi tendit ad condemnationẽ uel æquipollẽs recipi per iudicem inquirentem, Bal. in addi. Specul. de teſtib. uerb.an ex officio.§.Nũc tractamus, Corn. conſ. 298. nu.1.uol.1.

Teſtes per uiam inquiſitionis cum ad perpetuam rei memoriam agitur ſi ne litis conteſtatione recipi & publicari poſſunt, Barb.c.quoniam.§ ſunt & alij nu.1.ut lit.non conteſt.

Teſtes recepti & publicati ad perpetuam rei memoriam an probent in alio iudicio, Bal.con.55 nu.3.p.4.

Teſtes recepti ad perpetuam rei memoriã non interrumpunt præſcriptionem,Feli. ca. illud, de reſcrip. nume. 29.

Au requiratur libellus quando teſtes recipiuntur ad perpetuam rei memoriam , Bal.conſ.11.nu.3.par. 2.

Teſtes ad perpetuam rei memoriam etiam tempore feriarum recipi poſ ſunt, Bertac.uerb.teſtes ante lit. cõ teſta. nu. 14.

Teſtes ad æternã rei memoriam qualiter producuntur.Papi.in for.c.quo niam teſtes.fol. 85.

Teſtes ad perpetuam rei memoriam quales recipi poſſint, Soc. ut lit.nõ conteſta.c.quoniam frequenter,nu me. 92.

Teſtes ad perpetuam rei memoriam recepti & ſi publicati non ſint non pereunt,& an fidem ante publicationẽ faciãt, Cuma.ff.de his quę in fraud.credi.l. uel.u.nu.1.

Abſuturorum teſtium productio.

Teſtes abſuturi an recipiantur ne probatio pereat,plura aduerſus iuris regulam conſtituit Veſtrius in pra-ẽti. Roma.Cur. car.117.fac.1.

Teſtes abſuturi examinari poſſunt p Iudicem ad quẽ, etiam nõ cognito de grauamine,Rota deciſ.59.in antiq.Veſtr.Prac.Rom.Curię.car.121

Teſtes perituri uel qui habent abſentari diuturna abſentia poſſunt recipi à iudice à quo fuit appellatum ab interlocutoria, licet pẽdente appellatione nil debeat attentari, Feli.c. quoniam freqũẽter, ut lit.non conteſta.nu.19. Veſtri. practi. Roma. Curię car.120.

Teſtes abſuturi ualidè recipiũtur per ordinarium in partibus lite pendẽte in curia.Veſtr.pract. Rom.Cur. car.121.fac.j.

Teſtes in remotis ſe abſentaturi uel morituri poſſunt ante litis conteſtationem examinari.Salic.C.de teſti. auth.ſi quis in aliquo. num.2. Veſtrius practic.Roma.Cur. car.120. facie1.

Teſtes abſuturi uel morituri poſſunt recipi ante litem cõteſtatam etiam in articulis obiectionis uel non ad mittend.Mill.uerb.teſtis.nu.6.

Teſtes abſuturi non ſunt ſuper articulis impertinentibus,uel iam repulſis admittẽdi. Rot.deciſ.334. n.1. fol.30

ſol. 30. in no. Rota decif. 326.in no.& 397. Bellem. decif. 726. fol. 84.

Teſtium etiam non abſuturorum receptio ſuper articulis expreſsis ualet in materia attentatorũ & in cauſa beneficiali, dũmodo articuli ſint de iure releuantes. Mil. uerb. teſtis. nu.17. Veſtrius practi. Roma. Cur. car. 98.

Teſtes abſuturi ualide recipiuntur ſuper materiis petitorium ſeu aliud negocium concernẽtibus, Veſtrius pract. Rom. Cur. car. 121. poſt Rotã in nou. dec. 394.

Teſtes abſuturi ſuper articulis etiam impertinẽtibus in forma recipi poſſunt, dummodo nõ ſit oppoſitũ in materia. Rota deciſ. 394. nu. 3. fol. 92. in procæ. Bellem. deciſ. 726.

Teſtes abſuturi ut poſsint uirtute examinationis audiri quatuor requiruntur. Butr. c. quoniam cõtra. nu. 2. & 5. ut lit. non conteſta. Veſtrius pract. Rom. Curiæ car. 120.

Teſtis abſuturus quotuplex iuramentum præſtet. Socin. conſ. 243. nu. 9. uol. 2. Veſtri. pract. Roma. Cur. car. 120.

Teſtes abſuturi ut citius recipiantur debent dilationes ſolitæ dari parti contra quam inducuntur pro cõficiendis interrogatoriis & aliis ab breuiari iudicis arbitrio, Veſtrius pract. Rom. Cur. car. 121.

Teſtes abſuturi recipi & examinari poterant parte etiam nõ uocata quod nunquàm ſeruatur in Curia Romana, Veſtrius pract. Roma. Cur. car. 120. facie 1.

Teſtes abſuturi ante executam citationem uel aliàs parte non uocata recipi ſi tempore litis conteſtatæ ſuperueniant euaneſcit eorũ probatio niſi repetantur ſeruiunt tãtum de fumo ad habendam remisſiuã. Veſtrius pract. Rom. Cur. car. 120. facie j.

Teſtes audiendi uirtute examinationis abſuturi poſſunt quocunque die etiam ſolemni audiri. Butri. c. quoniam. §. j. nu. 9. ut lit. non conteſta. lib. 2. par. i.

Teſtes abſuturos auditos ubi quis nõ produxit infra annum an præſumãtur hoc fraudem feciſſe. But. c. quoniam. §. 1. nu. 19. ut lit. non conteſta. lib. 2. par. 1.

Senium & ualitudinariorum teſtium productio.

Teſtes ſenes aut ualitudinarii poſſunt recipi etiam lite non conteſtata in quorumque cauſa. But. c. cũ olim. nu. 9. de teſtib. lib. 2. par. 2. Bal. c. ſi quis teſtium. nu. 3. de teſti. Bellem. c. niſi forte. ut lit. non conteſta. nu. 1. Zabarell. c. cum olim. de teſti. n. 2. col. 2. Anchar. c. quoniam. ut lit. non conteſt. num. 3. & per Barba. nu. 8.

Teſtes ſenes & ualitudinarii poſſunt examinari tempore feriato. Iaſ. ff. de feriis. l. 1. §. ſed excipiuntur. nu. 6. ff. de feriis.

Teſtes poſſunt onorari per Iudicẽ incõpetentem & valent dicta eorum ubi

vbi periculum eſt in mora, Bar. l. 2. C. de Naufra. lib. 11. Socin. conſil. 244. nu. 5. uol. 2. Dec. l. cui iuriſdictio. ff. de iuriſd. omn. iudi. nu. 19. Rip. ff. de iureiuran. l. admonendi. numer. 92.

Teſtes de quorum morte uel impedimento dubitať, poſſunt cauſa pendente in Curia per ordinarium recipi, Rota. deciſ. 107. numer. 1. in antiquis.

Teſtē in mortis articulo conſtitutum ſolus notarius examinare nō poterit neque etiam ſcribere quòd trepidatione depoſuit, Barb. ca. quoniam. nu. 9. & 10. ut lit. non conteſta. uide Hippol. in pract. §. conſtante. nu. 9. & l. 1. §. præterea. nume. 94. ff. de quæſtio.

Teſtimonium teſtis in articulo mortis conſtituti an ſit ualidum & an eius dictum poſſit reprobari, Bal. c. quoniam frequenter. nu. 8. ut lit. non cōteſt. Bal. ſuper feud. §. uaſall. c. 1. de pace iuramento. n. 5. Ang. C. qui teſta. facere poſſunt. l. hac conſultiſſima. nu. 4. Paul. de Caſtr. l. hac conſultiſſima. §. at cum humana. num. 10. C. qui teſtam. facere poſſ. Barb. c ſanè. nu. 2. de offi. deleg. Rom. C. qui teſtam. facer. poſſ. uel non l. hac conſultiſſima. nu. 3. Fel. ca. paſtoralis, § pterea. de offic. del. n. 14. uerſ. 2. declara. Ioan. Igne. l. diuus. nume. 49. par. 1. ad ſillan. Bertác. verb. teſtes. qui eſſe poſſ. nu. 178.

Teſtis in articulo mortis an debeat examinari relinquitur arbitrio examinantis, Bald. l. hac conſultiſſima. C. qui teſta. fac. poſſ. nu. 8.

Teſtimonium teſtis infirmi videtur potentius. Quia non præſumitur ꝙ ſit immemor ſalutis ęternę, & infirmitas tortura quædam uidetur ſpiritualis, Aymo conſi. 6. nu. 51. Soc. Iun. conſ. 86. nu. 15.

Teſtimonio morientis non creditur ne facile precibus inducatur ad excuſandos reos, Ioan. Igne. l. diuus. nu. 2. par. 1. ad ſillan.

Teſti examinato in mortis articulo an plena fides detur in diſcretione iudicis eſt, Dec. l. hac conſultiſſima. C. qui teſta. fac. poſſ. nu. 55.

Teſtis dictum in extremis prolatum per uiam atteſtationis non plus operatur, quàm in uita, Butr. cap. per tuas. nume. 50. qui fil. ſint legitim. libro 4.

Teſtimonium interfecti dicentis ante mortem ꝙ Titius non interfecit eū an proſit Titio, Affli. c. 1. §. iniuria. de pace iur. fir.

Teſtimoniū ſolius morientis non probat ſatis abunde aduerſus accuſatū Io. Igne. in l. Caius Seius. num. 10. part. 2. ad ſillan.

Teſtis in articulo mortis conſtitutus non eſt examinandus. Ruin. conſil. 73. uol. 3. nu. 3.

Teſtes in criminali recipi poſſunt, de quorum amore timetur, quia iam actor ad rationem tenetur, Io. And. in Nouell. ca. quoniam. col. 3. circa fi. uerb. Vticen. dixit ut lit. non conteſta.

Teſtes ualitudinarii qui dicantur & quid comprehēdatur appellatione uali-

ualitudinariorum, But. c. quoniam nu. 7. ut lit. non conteſta. lib. 2. par. 1. Fel. c. quoniam frequenter. §. fi. nu. 5. ut lit. non conteſta.

Teſtes, quando dicatur dubitari de eorum morte, Butr. l ſi quis. C. de teſti. nume. 2.

Teſtis receptio an nulla ſit ſi iudex ipſum non ualitudinarium tanquam ualitudinarium recipit, Barb. cap. quoniã, nu. 69. ut lit. non conteſta. Habens quatuor teſtes ſi timet de morte unius tantum, an omnes quatuor examinabuntur, Bal. c. quoniã frequenter, nu. 6. ut lit. non conteſta. & ibi Barba. nume. 14.

Teſtes eſſe infirmos vel ſenes an poſsit ſummariè per iudicem cognoſci, Bertac. uerb. teſtes ante lit. conteſt. nu. 13. poſt Bart. in l. in lege Aquilea. §. 1. num. 2. uer. 2. uoto. ff. ad. l. aquil. ubi dicit ſolam ſuſpicionem ad hoc ſufficere, quem refert. & ſequitur Socin. conſ. 244. n. 7. uol. 2.

Teſtes ſenes, & Valetudinarij quo caſu ſpecialiter recipiantur, Io. And. in Nouell. c. conſtitutus, col. 2. circa medium uerb. depoſitiones, de teſti.

Teſtes examinari cum quis petit de quorum morte dubitatur cum ipſe de præſenti agere non poſſit an debeant admitti ſi eſt actor, Pau. de Caſtro. l. mortis cauſa num. 2. ff. de dona. cauſ. mortis.

Teſtis an debeat citari ad ponendum ei nonnullas exceptiones contra teſtes. Veſtrius practi. Roma. Curiæ car. 218.

Teſtes ubi propter periculum mortis audiãtur uirtute examinationis ab futuri, an indiſtincte requiratur, ꝙ aduerſus illos denunciet aduerſario ualitudinem Butri. c. quoniã. §. 1. nu. 11. ut lit. non conteſta. lib. 2. par. 1.

Teſtes ſenes & ualetudinarios producere uolenti an iudex poſſit dicere da mihi nomẽ ad euitandũ fraudẽ Afflic. c. 1. ſi de inueſti. inter dom. & Vaſſal. lis or.

Teſtes recepti ante litem conteſtatam ut quia ſenes uel infirmi non publicantur ſed conſeruantur, Nell. tracta. de teſtib. n. 74. tom. 13. & quando publicantur. ibi nu. 78.

Teſtis moriens cum examinatur ad ꝑpetuam rei memoriam, inſuper ſuper interrogatorijs examinantur. Berta. uerb. teſtes ante lit. conteſta. nume. 14.

Teſtis an ſenex 60. annorum natus nullo iudicis arbitrio adhibitus recipi poterit. c. quoniam nume. 27. ut lit. non conteſta.

Teſtes ſenes & ualitudinarij ad hoc ut excuſentur à perſonali comparitione debent eſſe octuagenarij & infirmi ita ut non poſſint equitare, Rota deciſ. 22. in no.

Productio teſtium quot modis fiat.

Teſtium quot productiones permittantur. Azo in ſumma de teſti. c. 7. nu. 38. Butr. auth. qui ſemel. C. de probat. Bal. l. ſi quis C. de teſtibus Vital.

Vital. tracta. clauſ. ca. de nec. nume. 14. Butr. c. in cauſis nume. 3. de teſti. lib. 2. par. 2.

Teſtes tamē quis collegit quos poteſt & eos iudici præſentat illa ē prima productio, tamē autē colligit alios & illos præſentat eſt 2. & ſic de 3. Et multa de teſtium datione Ioan. Andr. in Nouell. c. in cuius col. 1. circa fin. cum ſe ut ſupra de teſtib.

Teſtium productioni debet terminus dari Specul. de proba. in prin. Bero. c. licet cauſam de proba. nu. 69. & an requiſitus reficere teneatur nume. 74.

Teſtes non ſunt producendi ubi probatio eſt legitima Rebuff. tracta. de reproba. teſti. nu. 6. arti. 4. tom. 3.

Teſtium productionem primam & ſecundam an iudex propter multitudinem effrenatam poſſit denegare Butr. c. ſignificauerunt nu. 16. de teſtib. lib. 2. par. 2.

Teſtium numerus refrenandus. l. una in fi. ff. de teſtib. c. cum cauſam col. 4. Gloſ. uerb. quartam. §. quid uerò auth. de teſtib. Batt. l. quoties, de Naufrag. ſed uide in ſequenti additione ꝙ illud eſt arbitrarium nu. 5. & 6. Azo in ſumma. C. de teſtib. nu. 23. Bald. l. quoties. C. de Naufrag. nu. 1. lib. 10. Odofred. nu. 46. car. 11. Feder. Schen. tractā. de teſti. n. 69. tom. 13. Boer. q. 332. p. 2. Bertac. uerb. teſt. quot & quales nume. 50.

Teſtes ſuper quolibet articulo nō producuntur in Gallia ultra decem Prob. in Ioa. Monac. c. cum in multis nu. 2. de reſcrip. Igne. 1. §. hoc reſcripto nu. 9. par. 1. ad Sillan. Rebuff. tract. de teſti. arti. primo nu. 1. tom. 3. & nu. 3. tom. 3. & nu. 1. & 2. tom. 3.

Teſtes ſuperuacuij non ſunt recipiendi, nō tamen debet iudex hoc detegere ante teſtiū publicationes, Bal. c. de teſti. nu. 7. de teſtib. Anchar. c. de teſtib. nu. 7. & c. ſicut nobis, de teſti.

Teſtes an ſint examinandi in 3. productione, Bal. c. in cauſis, numer. 1. de teſti.

Teſtiū receptio quomodo poſſit reijci propter multitudinem effrenatā Butr. c. cum cauſam, nu. 6. de teſti. & ibi Bellem. num. 41. & 42.

Teſtes ultra decem quando tertius poſſit producere, Rebuff. tracta. de teſti. arti. 1. nu. 16. tom. 3.

Teſtes aliquando ultra decem in criminalibus examinātur, Rebuf. tracta. de teſti. nu. 3. tom. 3.

Teſtium numerū an poſſit iudex indiſtincte refrenare, But. c. cum cauſam nume. 13. de teſtib. lib. 2. p. 2.

Teſtis probationem poteſt iudex ex cauſa arctare, Afflic. ca. 1. qui teſt. ſunt neceſſarij.

Probationes per teſtes an anguſtandę Iſern. ſuper conſtit. Neapol. nu. 5. Rui. conſ. 188. nu. 9. uol. 1.

Teſtium multitudo effrenata quæ dicatur Bar. l. quoniam uerò. de teſtib. Ibi quæro pone num. 6. & authen. qui ſemel. C. de probat. nu. 8. Butr. c. cum cauſam nu. 24. de teſtib. lib. 2. par. 2.

Teſtes non debent recipi ultra tertiã productionem in cauſis eccleſiaſticis & ciuilibus. Anch. c. in cauſis. de teſti. nu. 2.

Teſtium productio trina dãda eſt ſed quarta dicatur cum ſolẽnitate, Titius de teſtibus. c. in cauſis. col. 4. Fel. c. in cauſis. de teſtib. nu. 5. Bertac. uerb. teſtium productio. num. 26.

Teſtium quarta ꝓductio allegata impedimenti cauſa & quòd paratus eſt iurare peti debet. Barto. auth. at qui ſemel. C. de teſtib. Barto. auth. qui ſemel. C. de probat. nu. 10. Lud. Rom. conſ. 255. nu. j.

Teſtes producti in quarta productione conceſſa ſine ſolemnitatibus ꝓbant ſi non fuit contradictum ſiue appellatum. Panor. c. in cauſis. n. 3. de teſti.

Teſtiũ dicta an ualeant ſi quarta productio fuit admiſſa ſine ſolemnitate. Bart. auth. qui ſemel. C. de probat. nu. j. Nepos tracta. de except. nu. 58. Felyn. c. in cauſis. de teſtib. nu. 10.

Teſtiũ quarta productio petitur poſt terminum peremptorium. An iudex dare debeat. Ber. c. quoniã uerò. de teſti. ibi. ſed quartò. num. 7. Ioan. Andr. in nouel. c. ultra tertiã. col. 3. circa medium. uerſi. quintò quæro. de teſtib.

Teſtium quarta uel tertia productio dicitur quando in tertia uel quarta dilatione ad hoc data fit productio, aliàs ſi in prima dilatione fierent mille productiones haberentur pro una, & ita ſeruatur, ut atteſtatur gloſ. in c. in cauſis in uerbo productionem, de teſtibus & ibi p Egid. nu. 9. in fin. Hanc opinionem tenet ibi Bal.

Teſtes ante publicationem poſſunt produci milies. Bertac. uerb. teſtes poſt publicationem. nu. 8. Bellem. c. in cauſis. de teſtibus & atteſta. & quomodo hoc accipiendum ſit. n. 3. & 6. quatenus & qua forma hoc liceat. nu. 4. & 5.

Teſtium productio an impediatur ꝓpter pluralitatẽ productionum uel inſtrumentorum. But. c. ultra. nu. 8. de teſtib. lib. 2. par. 2.

Teſtium productionem ſuã producere ſi quis impediatur uel propter pericula uiarũ, uel propter tẽpeſtates aquarum uel quoſcũque caſus fortuitos quid iuris. Ioan. Andr. In no. c. ultra tria. col. 3. circa fi. uerb. quæro. de teſtib.

Teſti. ad producẽdam an dabitur milleſima dilatio, uel productio, ſi proteſtor quòd producere uolo teſtẽ ultramarinum & probo quòd miſi pro illo nec eſt inuentus, uel quòd Nilum non tranſire poteſt. Io. An. in nouell. c. ultra tertiam. col. 3. circa medium uerſ. quartò quæro. de teſtibus.

Teſtium productiones plures dicuntur etiã ſi omnes ſimul ſint in ſchetula ſcripti uel nominati in uoce ſed in pluribus uicibus ſint examinati uel iurati per interualla talia ex quibus non poſsit dici continua productio Batt. auth. qui ſem el. C. de

de probat.q.1.

Actor cui conceſſa eſt ſecunda dilatio ad producendos teſtes poſsit ne plures teſtes producere quàm in priori dilatione fecerat, Repet.fol.207.n.71.vol.3.

Teſtium productio an poſt terminum fiat, & facta teneat.

Teſtes producti poſt terminum & iurati non probant, Bald.conſ.33.nu.4.& 5.par.5. Belle.c.Induciæ.§.ſpacium. nu.7.3.q.3.Corne.conſ.319.nu.2.uol.1. Vital.clem. teſtib. nu.87.de teſti.Roma.ca. licet cauſam de probat.nu.25.

Teſtes quando poſſunt recipi ultra terminum aſſignatum per iudicem Bald.l.ſi ea. C. qui accuſ. non poſſ. nu.14.Bar.authen.qui ſemel. C.de proba.Bellem.rub. de teſt. & atteſta.nu.8.& 9.Sali.C.qui accuſ.non poſſ.l.ſi ea.nu.4. Imol.de uerb. ſignifi.clem.j.nu.47.Berta.uerb.teſtium productio.nu.10.

Teſtis qui debet examinari in termino non poteſt examinari in prorogatione facta ad examinandum extra locũ iudicii & examinatus non probat.Soc.conſ.87.nu.5.uol.4.

Teſtes non poſſunt produci poſt terminum datum ad producendum, niſi pars iuret ad ſe de nouo perueniſſe. Bar.in l.mancipiorum.nu.5.ff.de op.lega.Hippol.ſingu.297.incipit teſtes.Bertac.uerb. teſtiũ productio.nu.43.

Ad teſtes producendos ſi is cui datus fuit terminus, ſatisfacit termino ſi intra terminum illos producat & iure facit, licèt examinati non fuerunt. Alber.de Roſ.tract. de teſtib. nu.38.

Teſtes an ſufficiat produxiſſe intra terminum licèt non fuerint examinati.Gemin.c.j.§.ſi quis. nume.2. de excep.

Teſtes poſt terminũ produci poſſunt die ſequenti parte citata non aliter Bertac.uerb. teſtium productio.n.3.Capic.deciſ.90.nu.3.

Teſtes poſſunt produci etiam extra tẽpus probationum ſuper nouo articulo. Hippol.l. ſi quis ne quæſtio.nu.4.ff.de quæſtio.

Teſtes an poſſint produci poſt lapsũ terminum datum ad probandum etiam ſi res ſit integra. Felin.c.licèt depoſitio.nu.37.

Teſtes alii an elapſo termino produci poſſint, ſi terminus ad ipſos teſtes producendos aſſignatus fuerit. Barba.c.licèt cauſam.n.67.de proba.

Teſtes poſt terminum ad probandum & probatum habendum admitti parte petente & non opponẽte probant. Bero.c.licèt cauſam.de prob. nu.97.

Teſtes intra terminum producens ſi poſt terminum dicat ſe huiuſmodi probationes caſu amiſiſſe, an rurſus admittendum ad amiſſionem uel exceptionem probãdã. Bellem. c.prudentiam. §.teſta.de offic. delega.

O 2 Teſtes

Teſtes poſt peremptorium an iudex æquitate ſuadente recipere poterit. Barba.c.conſuluit. nu. 106. de offi.deleg.

Teſtes ſi fuerint producti in termino,tamen iudex uoluit eis deferri iuramentum poterunt poſt iurare ſine noua dilatione. Bal. c.in nomine domini.num.10. de teſti.Vital. clem.teſtibus.nu.49.de teſtibus.

Teſtes & inſtrumenta an poſſint produci poſt terminum à delegato pręfixum. Alber.de Roſ. 2. infort.de optio. lega. l. Mancipiorum.nu.2. Pariſ.conſ.122.nu.10.uol.j.

Teſtes etiam inſtrumentarii poſſunt produci in dilatione data ad probandum.Pau.de Caſt. in rubr.nu. 2.C.de dilat.

Teſtes non poſſunt produci in termino dato ad producendum inſtrumenta,cum illa poſt teſtium publicationem producat.Io. And.in nouell.c.peruenit. col. j. circa princ. uer.dicit hic. Petr. de teſtib. cog. Specul.tit.de dilat.§.4. nu. 7. Anchar.c.peruenit.el j. de teſtib. cog. nu.3.Vital.clem.teſtibus.n.24. de teſtib.

Teſtes,pendẽte dilatione ad teſtes producendos poſſunt produci inſtrumenta.Imol.de uerb.ſign.clem.1. nu.46.

Teſtes an iurare & examinari debeãt ſi partibus terminus ad probãdum euidenter de iure ſuo aſsignatus fuerit.Barba.c.licèt cauſam. n.72. de probat.

Teſtes ad producendum datur quandoque reſtitutio in integrum.Spec. de teſtib.§.qualiter autem.

Teſtis qui ob lapſum terminum ſtatutum ad probandum nõ debet examinari ſi examinatur , an probet. Franc.Brun.tract.de indi.& tortu. nu.10.& Blanc.tracta. de indi.nu. 339.tom.13.

Teſtium productio publicatis atteſtationibus.

Teſtes non producuntur publicatis atteſtationibus.gloſ.l.1.§. eden.ff. de edend.& l. per hanc. §. ſed & ſi qua.C. de tempo. appell.Guid.Papa tracta. de reſcript. numer. 14. tom.1. Butr.cap.cauſam. numero 3.de teſti.lib.2.par.2. Barba.c.iurauit. nu. 73. de probationibus & c.ſuper literis. num.204. cum ſeq. Mill.uerb.teſtis.nu.109.

Teſtes recepti poſt publicatas atteſtationes an fidem faciant. Alex.conſ. 14.nu.36.lib.4.Soc.de teſti.c.fraternitatis.nu.90.Rui.uol.4.conſi. 164.nu.4.

Teſtium publicatio ſola non ſufficit ad effectum ut non poſsint examinari teſtes. Barb. §.quoniam uerò. de teſtib.ibi quæro.nu. 5.Hoſt.de teſti.num.11.in ſuma.Fulgo.C.de teſtibus. l. cum apud. nu.2. Zabarel. c. cum dilectus. de fide inſtru. nu.1.col.3. Vital.clem.teſtibus.n. 117.de teſtib.

An ſola publicatio ſufficiat ad impediendum productionem teſtium. Abb,c.fraternitatis.nu.5.de teſtib. & in

& in c.conſtitutus.el 2.num. 3. de teſti.Io.Andr.in nouell.cap.ſeries. col.3.circa medium.uerſi.conſuetudinem.de teſtibus.Bald.authen. qui ſemel.C.de probatio.numero. 5. Alber. de Roſa. tracta. de teſtibus.part.3.num.41. & numer.13. Barba.c.iurauit.nume.57.de probat.Vital.clem. teſti. num.115.de teſtib.

Teſtes an debent admitti ſuper articulis de directo contrariis poſt publicationẽ in cauſa.Butr.c.ſuper hoc. nu.13.de teſti. & ibi Abb. nu.21. & clem.2.de teſti.Pariſ.conſil.108. num.19.uol.j.Bertran.part.j.conſil.74.numer.j.& conſi.142.num. 14.Bertac.uerb. teſtes poſt publicationem. nu. 20. latiſsimè. Cum. conſ.69.in medio.Abb.c.fraternitatis.num.3.de teſtib.Afflic.deciſ. 33.nu.2.Berta.uerb.teſtes poſt publicationem.uer.j.

Teſtium corruptio cur in publicatis potius quàm in nouis pertimeſcenda ſit. Bellem. c. fraternitatis. de teſtibus & atteſta.num.18. poſt Io.And.col.4.circa medium.uerſ. octauò quæro.

Teſtes quare produci nequeant poſt atteſtationes publicatas. Socin. c. fraternitatis.nu.8.Bart.l.per hanc. nu.5.C.de tempo.appell.

Teſtes quando poſſint admitti ſuper articulis de directò contrariis poſt publicatas atteſtationes. Alber. de Roſ.tracta.de teſtibus. part.3.numer.41.tom.13.& numer. 48. & 49.& 52.Butr.c.tertio loco. num. 9.de probat.libr.2.part. 2. Socin. de teſtibus. c.fraternitatis. numer. 22. & 26. de teſtibus. Zabarell. de teſtibus.clemen.2.numer.3.Vital. clemen. teſtib. nume. 121.& 122. in clemen.2.de teſtib.numer.120. Ioãn.de Ferra.tract.de teſti.appell. nu.234.

Teſtes publicatis atteſtationibus non admittuntur ſuper articulis de directò contrariis,quod eſt uerũ quãdo omnes ueniunt ad deponẽdum de ueritate,ſecus ſi plurimi ueniũt ad deponendum de ueritate alii de credulitate,quia tunc non eſt contrarietas. Mill.uerb.teſtes. numer. 79.

Probatio ãdmittitur publicatis teſtibus ſuper articulo indirectè cõtrario.Butr.c.3.nu.15. de ſucceſſ. ab inteſta.

Teſtium atteſtationibus publicatis, an alios producere liceat.Io.Andr. in nouell.de teſtibus.colum.4.circa medium. uerb.ſi autem quæris. de teſtib. & c. fraternitatis. col.4. circa fin.uerſic.nonò quæro.de teſti.Archi.4.q.2. & 3.c.ſi quis. nu. 2.col.1.Bellem.c.intimauit.de teſtib.& atteſta. numer. 1. & 4. & c. cauſam matrimonii.de proba. nu. 4.Barto.l.exceptione.num.2.C.de probat.& authen.qui ſemel. C. de prob. nu.19.Bald.auth.ſed ſi quis. C. de teſtib. nu.1. Butr.c.finẽ. nu. 9.de dolo & contu.libr.2. par.1.& c. intimauit. numer. 23. de teſtib. libr.2.part.2.Zabarel.c.qualiter.§. hanc tñ.de accuſ.n.10.col.5.Ang. Peruſ.

Peruſ.conſ.155.nu.2. Ancha.cle. de teſtib.c.teſtibus. nu.11.& nu. 8.Abb.c.cum ueniſſent.num.3.de teſtib.& c.fraternitatis. num. 5. & nu.4.de teſtib.Alex.conſ.213.nu. 18.lib.2.Socin. c.fraternitatis. nu. 36.de teſtib.Barba. conſ.47. num. 40.c.fraternitatis.de teſtib.nu.10. Afflic.c.ſi de inueſti.inter dom.& uaſall.lis oria. Pariſ. conſ.107.nu. 81.uol.j.Bertran.par.2.conſ.160. nu.1.& conſ.266.nume.1.& 4.& part.1.conſ.151.nu.2. Schen. tra-cta.de teſtib.nu.4. & 5. item ſi uaſallus.nu.2.

Teſtium atteſtationibus publicatis p me productis etiã aduerſario meo dempta eſt facultas producendi teſtes Io. And.in nouell.c. cum ueniſſent col. 1. circa medium uerb. ab alterutra,de teſtibus Alex.conſ. 213.nu. 16.lib.2. Mill.uer.teſtis. nume.108.

Teſtiũ poſt publicatas atteſtationes nouum exemplum probari poteſt etiam per teſtes antiquos,Ioa.Andre. in Nouell. c.cum cauſam col. 4. circa prin. uer.cum cauſa de teſtib. &. c. cauſam quæ col.2.circa prin. uerb. cauſam quæ,de teſtib. Alber. de Roſ. tracta. de teſtib.nu, 37. Quid ſi illud capitulũ erat impertinens, an tunc iterato examinari poſſint ibidem, & de ualiditate ſcrip. priua.l. ei qui nu. 3. & 4. Butri. c. de teſtibus nu. 6.de teſtibus lib. 2.par.2.& c. cum cauſam nu.1. de teſtib.lib.2.par.2.&.c. in cauſis nu. 2. de teſtib. lib.2. par.2. & c.cum literis num.9. de teſtibus lib.2.par.2. Anch.c.cum literis de teſtibus nu. 4 Fulgoſ.ff.de rei uendic.l. officium nu.2. C.de tempo. & repa.appel.l.per hanc, nume. 9. Corn.conſ.232.nu.21.uol.2. Aymo conſ.74.nu.5.Capic.deciſ.87. nume.6.

Teſtimonijs etiam litigatorum conſenſu apertis receptio teſti uch nullius eſſe momenti Belleme. cap. ſignificauit de teſtib. & atteſta. n. 7.

Teſtes aliqui ſi deponunt ſuper. c. ut puta ſuper conditione quæ pendet ex uenditione non tamen inducebatur ſuper illo,an poſt publicationẽ alij ſuper illo produci poſſint Io. Andr. in Nouell.c.fraternitatis col.3.circa med.uer. quintò quæro de teſtib. & ibi Anchar. nu.15. & Idem.c.cum cauſa de teſtib.nu. 2. Bart. auth.qui ſemel. C.de probat.nu.24.& Zabar.c.primo de ordi.cogni.nu.2.col.2.& in clem. de teſtib.clem.2.nu.6. Alex.conſ.61. n.4.li.2.Vital. Clem.teſti.nu.144. de teſtibus & 143. Aymo conſil. 134.nu.46.& 47.

Probaui per duos teſtes qualiter A. promiſſit mihi centum in die Beatæ Virginis,ille.A.probat indirecte qualiter die illa erat Romæ,an poſt publicationem potero per alios teſtes comprobare dicta priorum. Videlicet quomodo A. erat dicta die Florentiæ, Ancha.c.clamor.nume.6. de teſtib.

Teſtibus publicatis cum teſtes de nouo ualeant produci ſuper articulis dependen-

dependẽtibus à primis neceſſariæ probationis non contrarijs primis qui dicantur pendere ab antiquis & qui dicantur oriri incidẽter aut emergenter, ut ea non obſtante ualeant teſtes ſuper illis de nouo producti, Vital. Clem. teſtib. nu. 123. de teſtib.

Teſtes ſi iurauerunt dicere ueritatem ſuper tota cauſa nõ poterunt amplius produci poſt publicatas atteſtationes etiam ſuper nouo articulo, Alex. conſ. 61. nu. 7. li. 2. Franc. Aret. conſ. 110. nu. 5. Bertac. Verb. teſtes poſt publicationem nu. 12.

Ad coroborationem priorum atteſtationum poſſet actor poſt publicationem alios producere, Abb. c. ex tenore, nu. 2. de teſtibus cogendis Lud. Rom. ff. de iureiuran. l. admonendi nu. 112. & 127. Corn. conſ. 27. num. 13. uolum. 3. Iaſ. l. & quæ à Diuo. C. de eden. nu. 20. Dec. l. & quæ à Diuo. C. de eden. nume. 23. & 24.

Teſtium publicatio non obſtat receptioni teſtium fiendæ ad declarationem retro agitatorum. Hippol. l. 1. §. fi. nu. 31. ff. de quæſtio.

Actor ad probandam probationem etiam in iudicio ſummario factam publicato proceſſu licitum eſt producere illos primos teſtes non nouos. Abb. in c. cum tua. num. 8. de teſti.

Teſtes poſſunt recipi publicatis atteſtationibus in cauſa matrimonii. Zabarel. c. atteſtationes, de deſpon. impub. nu. 2. col. 2.

Teſtibus publicatis ſuper de directò contrariis articulis admittũtur, teſtes ſuper matrimonio non diſſoluendo, aut diſſoluendo, ubi aliàs uerteretur periculũ animæ. Vital. clemen. teſtibus. num. 145. de teſtibus.

Teſtis ſi ſuper æxtimatione rei dicit quòd ualet centum ſi poſt publicationem fiat capitulũ quòd ualeat, poterunt adhuc examinari. Bart. l. cum furti. n. 4. ff. de iureiuran. Iaſ. ff. de in lit. iur. l. uulgo. §. cum fuerit. nu. 6.

Teſtiũ publicatis atteſtationibus an poſsint de partium uoluntate ſuper eiſdem capitulis teſtes produci. Ioan. And. in nouell. c. fraternitatis. col. 1. circa medium. uerſ. decimo quæro. de teſtibus. Anchar. c. fraternitatis. de teſtibus. nu. 18. Vital. clem. teſti. nu. 9. de teſtib.

Teſtibus publicatis ſuper eo quod pars contradicit, poteſt poſt publicationem teſtium produci. Afflic. c. 1. ſi de inueſti. inter dom. & uaſall. lis oria. Vital. clem. teſti. num. 142. de teſtibus.

Teſtes recipi poſſunt publicatis atteſtationibus parte non opponente. Aimo conſ. 65. nu. 2. Abb. c. cum contingat. nu. 10. de offi. deleg.

Teſtibus publicatis ſuper contractu an debeant admitti ſi producãtur contrario die aut loco. Vital. clem. teſtib. nu. 136. de teſtib.

Teſtes quòd poſsint produci publicatis atteſtationibus, an conſuetudo ualeat. Alber. de Roſ. tracta. de

de teſtib. numero 42.

Teſtes recepti ad æternam rei memoriam & ſecũdum formam iuris publicati, ſi poſt atteſtationum publicationem producuntur, recipiũtur ſolum ad defenſionem nõ ad actionem, Specu.tit.de teſtib.§.8. nu.6.

Teſtes ad probandum quòd de menſe Auguſti una incipit matureſcere non poſſunt produci poſt publicatos teſtes qui depoſuerunt de tempore quo una incipit matureſcere quando eſt articulatus menſis Auguſti, Rota deciſ.615.q.2.

Teſtes poſſunt audiri etiam facta publicatione ſuper articulis antiquis ſuper quibus audiri non fuerunt. Butr.c.cauſam.nu.5.de teſti.lib.2. par.2.

Teſtibus publicatis in cauſa uéditio. ſuper cauſa principali ſi detur articulus deceptionis ultra dimidiam partem iuſti pretii, an teſtes ualeãt produci. Vital. clem. teſtibus. nu. 126.de teſtibus.

Teſtium examen poſt publicationem quando cõmiſſarius ad examinandum ommittit examinare ſuper aliquo articulo. Guid. Papa deciſ. 124.nu.j.

Teſtibus publicatis & actoris intentione fundata ſuper mortuo, an ꝓbatio exceptionis competat reo nõ obſtante publicatione. Vital. clem. teſtibus.nu.125.de teſti.

Teſtes ſuper exceptione peremptoria an recipiantur poſt publicatas atteſtationes. Spec.de excep.§.dicto de teſti.& §.ſane.

Teſtes de nouo ſuperuenientes poſt concluſionem in cauſa, an indiſtinctè poſſint admitti quemadmodũ inſtrumenta de nouo reperti. Iaſ. ff.de iureiur.l. admonendi, in repet.nu.53.

Teſtes poſt publicationem non recipiuntur niſi de nouo reperta. Rebuff.de publica. numer.1.artic.1. tom.3.

Teſtium publicatio in ſummarijs an impediat productionem eorundẽ uel aliorum in plenario, Feli, c.ueniens el 2.nu.7.de teſtib.

Teſtium publicatio non obſtat receptioni examinandorũ ſuper cicatrice remanente uel non, Hippo. l.1. §.fin.nu.30.ff.de quæſtio.

Teſtes quomodo poſſunt produci etiã publicatis atteſtationibus ad falſitatem actus detegendã, Butr. ca. ſeries. nu. 9. de teſtibus lib.2. par.2. Imol.de teſtib.& atteſta.c.fraternitatis,nu.14.& ibi Abb.nu.xj. Feli. c.ex tenore,de teſtib.nu.12.

Teſtes ſi ſint publicati & atteſtationes productæ, an iterum poterunt recipi teſtes, Zabarell. Clem. de teſtib. 2. nu. 10. Specul.tit.de teſtibus.§. 8.nu.12. Bellem. in. c.conſtitutus de teſti. & atteſta.nu.12.limita ut nu. 13. Butr.c. fine, nu.2.de prob. li.2.par.2. Vital. Clem. teſtibus,nume. 152. de teſtib.

Teſtium receptio ſi non ualet ex aliqua cauſa licet atteſtationes ſint publicatæ poterunt teſtes iterum examinari, Pau.de Caſtro.l. qui per ſalutem,num.6.de iureiuran.Card. Clem.

Clem.ſæpe.§.& quia de uerb.ſigni. Vital.cle.teſti. nu. 151.de teſti. Fel. in. c. in nomine Domini de teſtib. & atteſta.&.c.Fraternitatis nu.7.

Teſtes ijdem & alij poſſunt non obſtante publicatione atteſtationum ſeriè facta non ſit ſuper eiſdem articulis producta,Rota deciſ.163.nu. 1. in nou. Butr.c.cum olim n.1.de priuil.lib.5. Vantius titulo quoties intra quod tempus de nulli nu.39. & 89.Mill.uerb.teſtis.num.4.

Teſtes an poſt publicationem poterũt produci ſaltim poſt reſtitutionem in integrum,Zabarell. clem. de teſtibus,Clem.2.nume.13.Butr.c.3. nu.28.de reſti.in integrum. An autem & quando poſt receptos teſtes liceat recipi nu. 12. ibidem,Ripa. ff.de eden.l.is apud num.46.

Teſtes ſi poſſint produci & examinari ſuper eiſdẽ articulis deductis reſtituto minore, nunquid etiam pars aduerſa ad producendos alios etiã reſtituatur,Buttrius.c.3.n.29.de reſti.in integ.lib.2. par.2.

Teſtes an poſſint minor uel eccleſia producere ſuper eodẽ articulo ſuper quo fuit facta publica.Capell. Tholoſ. q. 249.

Teſtes poſt publicatũ proceſſum pro intereſſe tertij an produci poſſint Barba.c.ſuper eo.nu.7.de offi. delega.Paris.conſ. 107.nu.82.uol. 1.

Teſtes eorum dictis publicatis an poſſint produci,ubicunque fertur ſententia per præpoſitos in arte quæ nunquam in rem iudicatam tranſit Alber.de Roſ.tracta.de teſti. Alex. conſi. 148. nu.7.lib.2.

Teſtium publicatio iudici non obſtat in producendis nouis uel repetitis antiquis,But. c.cum clamor nu. 3. de teſtibus lib.2. par.2.Bart. conſ.38.uol.2.nu.4.Hipp. cõſ. 75. nu.21.uol.1.Aym.conſ.174. nu.1.

Teſtes poſt ratificationem ſi confuſe teſtificati ſunt per iudicem examinari poſſunt,Odofred.tracta.de iudi. nu. 43.

Teſtis Sãctæ Vitę an poſt publicatum proceſſum & didicita teſtificata ꝓduci poſſit & an pro ſua ſanctimonia ꝙ ſe ſubornari nõ patiatur præſumptio fuerit Barb. c. iurauit nu. 58.de probationibus Iaſ.prima parte. C. de iudi.auct.iubemus nu.xj.

Teſtes admittuntur publicatis atteſtationibus quando proponitur tale quòd qui ab initio cogitari non potuit.Aymo conſ.74.nu.4.& cõſil.65.nu. 4.

Teſtes ſimul cum inſtrumento etiam teſtibus publicatis produci poterũt ſecus in uilis teſtibus, Lamber.arti. 6.q.1.prin. 1.par.lib.1.nu.2.tract. de iur.patro.Aymo conſ.65. nu.3.

Probatio per teſtes poſt publicatũ proceſſum bis tantum fieri poteſt,Lecir. tracta.de primogeni.q.4.art.2. lib.2.nu.18. tom.7.

Teſtium productio poſt didicita teſtificata.

Teſtes de cætero non poteſt pars illa producere quæ didicit teſtificationes.Bar.C.de prob.auth.qui ſemel nu. 1. & 2. Gloſ.§. & quoniã,auth.

de teſti. uer. editionem Alber. de Roſ.ff.de eden.§.edenda n.3.Bart. auth.qui ſemel.C.de probat. nu.1. Butri.c.conſtitutus el 2.num.5.de teſti.lib.2.part. 2. Imol. de teſti.& atteſta.c.ultra tertiam nu.5. Salic. C.de probat.auth.qui ſemel nu.1. 4.& 11.Fulgoſ.de probat.authen. qui ſemel nu.3.Odofred.tracta.de iudi.nu.4.tom.12.Corn.conſ.197. nu.3.uol.2.& conſil. 186.uol.1.in prin. Aluarot.rubr.quid ſit inueſti. §. ſi enim domino num.3. Iaſ.ff.de iureiur. l. admonendi in repet.nu. 12.Alber.C.de preſcript.lon.tempo.l.emptor. nu. 1.

Teſtes poſt didicita teſtificata non poſſunt examinari ſuper directò contrarijs, Abb. c.exceptionem nu.13. de excep.Paul.de Caſtro.l.2.nu.5. C.ſenten. reſcin. non poſſ.& conſ. 192.nu.5.uol.2. Corn. conſ.7.nu. 4.uol.4.Vital.Clem.teſti.nu.133. de teſtib. & nu.134.

Teſtium productio ſuper eiſdem atticulis aut de directò contrarijs non poteſt fieri ab illa parte quæ didicit teſtificata per ſe uel per alium ēt ante publicationem illorum, Vital. Clem.teſtibus nu.116.de teſtib.

Teſtium teſtificata didiciſſe quando quis dicatur, Alber.de Roſ. tracta. de teſti.n.53.Bar.auth.at qui.C.de prob.nu.22.Bal.de teſtibus.c.conſtitutis. 3. & in auth. at qui ſemel. C.de probat. uerſic. ſed reuocatur num.7. Socin.de teſtib.c.fraternitatis nu.17.Vital.Clem.teſtibus,nu me.120.de teſtibus Socin.c.fraternitatis de teſtibus nu.18. Io. Igne. l.3.§.ſi quis tab. nume. 288.par.1. ad Sillani.

Teſtes an producere prohibeatur quia teſtibus productis diligenter exquiſiuit & ipſi mutauerunt depoſitiones quas fecerũt, Io.And.in Nouel. ca.ultra tertiam col. 5. circa princ. uer.2.quæro.de teſtib. & ibi. Abb. nu.2.& Bal.nu.5.Bart.§.quoniam uerò,de teſtibus ibi ſed quæro nu. 58. Barto. auth. at qui ſemel.C.de probat. nu. 22. Soci.de teſti.c.fraternitatis nume. 19.

Teſtificatis à notario didicitis, an poſſint de nouo teſtes produci, Soci.c. fraternitatis de teſtibus, nu. 20.

Teſtis teſtificata qui uidit tantum, & in illa plenè non examinauit cum à quarta productione prohiberetur Ioan.And.in Nouell.c. ultra tertiã, col.2.circa fin.uer.expeditis,de teſtibus Abb. c. ultra tertiam, nu. 1. de teſtibus Vital. Clem.teſtibus nume. 119. de teſtib. & 118. Bertac. uerb. teſtes poſſe publicare nu. 4. Rip.lib.2.interpret. c.ſi quando de reſcrip.num.7.uide in uerbo, Probatio.

Et ſi iudex publicet atteſtationes licet non appareat partem aliter uidiſſe illas,an præſumatur didiciſſe teſtificata,Imol. de teſtib. & atteſta. c.ultra tertiam num.12. Corn. conſil. 17. nu.18.uol.2.

Teſtificata didiciſſe an præſumatur pars quæ audiuit teſtem quando teſtificabatur, Imol.de teſti.& atteſta.c.ultra tertiam nu. xj. Bald.c.in nomine

nomine domini nume. 2. de teſti.

Teſtes non poteſt producere etiam ante publicationem realem qui reperitur habere pœnes ſe teſtium atteſtationes, Butr.c.conſtitutus nu.7. de teſtibus lib. 2. par.2. Abba.numero 3.

Teſtes dicitur quis percuntatus qui percunctauit originale, Ang. l. ſi duobus nu. 7. ff. de teſtam.

Teſtium dicta non dicitur quis percunctatus ſi antequam compleret uidere notarius extraxit librum de manibus ſuis, Pau.de Caſtr.l. in ciuile.nu. 3. ff. de legib.

Teſtes per partem uiſi dicuntur ſi eius ſubſtãtialia uiſa ſunt, Hen. de Bottracta. de ſino. epiſ.par. 3.nu. 37.

Teſtium dicta quòd quis didicerit quomodo poterit probari, Butri. c. præſentium nu. 10.de teſtib. lib. 2. par. 2. Abb.c.præſentium nu. 5. de teſtib. Socin. de teſtib.c.fraternitatis nu. 16.

Teſtes ſup alijs capitulis produci poſſunt ſi articulus nouus emerſerit, capitul.fraternitatis de teſtibus. & ibi Butri. numer. 6. & 8. Paul. de Caſtro.conſ.193.nu.1.uol.1.Bart. l.officiũ. ff.de rei uendi.& auth.at qui ſemel,nu.13.C.de proba.& nu me.121.& nu.28.& ibi Bellem. c. tum liberis de teſti.& atteſta. nu.2.

Teſtium productio an impediatur per identitatem uel propter diuerſitatem capitulorum, Butri. c. ultra, nu. 7. de teſti.lib.2.par.2.

Teſtibus publicatis & didicitis ſuper actu principali in quo inſerta erat dies ſolutionis. An nihilominus ſuper die ſolutionis poſſit fieri noua productio teſtium & quid ſi dictũ nõ fuiſſet ſed teſtes uiſi fuiſſent deponere, Vital.Clem. teſtibus, num. 138. de teſtibus.

Teſtes poſt didicita teſtificata regulariter non admittuntur, tamẽ aliqui ſunt modi quibus teſtes poſſunt recipi poſt didicita teſtificata de actibus. Hippol.l.j.§.fin.nume.8. ff.de quæſtio.

Teſtium productio, an & quando locum habeat poſt didicita teſtificata. Bart. §.quoniam uerò.de teſtib. nu.3. & in auth. at qui ſemel.C.de probat.& §.quoniam uerò.de teſtibus. Ibi quærit gloſ.nu.4. Bal.c.iurauit.nu.11.de probat.& idem ſuper feu.c.1.§.niſi domino, quid ſit inueſti.nu.3. Butr. c. fraternitatis. nu.13.de teſtibus.lib.2.par.2. & c. ultra.nu.8. de teſtibus.libr.2.part. 2. Anch.ca.ultra.numero 5. de teſti. libr. 2.part.2. Anchar.ca. ultra tertiam.de teſtib.nu.3.& an admittantur ad quartam dilationem. n. 8.& 10.Pau.de Caſt.in l. exceptione.nu.9.C.de probat.Ludo.Rom. ff.de damn.infect. l.dies cautioni. §.hoc autem iudicium. nu.4. ff. de recep.arbitr.ſuper.rubri.num.36. Feder.de feud.lib.1.titu.4. §.item uaſallus.nu.2.Barb.clem.1. de teſtibus.nu.14. in materia repet. teſtium ibi.not.Afflict. c.1.§. ſi enim quid ſit inueſti. & deciſ. 216. numer.j.

Probatio per teſtes an poſſit fieri poſt didicita

didicita teſtificata & in quibus caſibus. Ang. C. de probat. Authen. at qui ſemel. nu. 10.

Teſtes poſt didicita teſtificata poterũt de partium uoluntate admitti. Barto. authen. qui ſemel. C. de probat. Iaſ. ff. de fer. l. 1. num. 12. 18. 19. & 20.

Teſtes examinantur ad concomitantiam ſcripturæ poſt didicita teſtificata. Afflic. deciſ. 33. num. 4. Barb. clem. 1. de teſti. in materia ſeparata a clem. nu. 15.

Teſtes poſt didicita teſtificata nõ poſſũt produci licet Iudex poſſit quoſcunque recipere motu proprio. Bal. conſ. 78. par. 3. nu. 3. Afflic. c. ſi tres, uel plures in fin. de pac. tenen.

Teſtes poſt didicita teſtificata poſſunt de nouo examinari quando deperditæ ſunt atteſtationes. Hippol. in rub. C. de prob. nu. 339.

Teſtes rei ſi dicant actorem fuiſſe præſentem alicui actui & ipſe uelit ꝓbare quòd tunc alibi erat, an ſint ſuper hoc eius capitula admittenda. Homod. conſ. 53. nu. 8.

Teſtes in cauſa feudali an poſſint examinari poſt didicita teſtificata. Afflic. de feu. c. 1. §. item fidelis. 2. no. de controu. inueſti.

Teſtes an poſſint produci ad reprobãdum dicta & perſonas poſt teſtificata. Homod. conſ. 241. nu. 1. & 3.

Teſtes ſi rite recepti ſint licèt publicatio ſit nulla tamen ſi quis didiciſſet teſtificata repellitur à productione teſtium non ratione publicationis nullæ ſed ui ſcintiæ. Alber. de Roſ. tract. de teſtib. numer. 42.

Teſtificata aduerſarii & non ſua ſi q̃dam an debeat habere dilationem ad confirmanda teſtimonia ſua. Bal. c. ultra tertiam. nu. 4. de teſti.

Teſtium dicta dicitur quis procunctatus qui percunctauerit originale. Angel. 2. infor. ff. teſta. quemadmodum aper. l. ſi duobus. nu. 1.

Teſtificari teſtes poſſunt alios teſtes nominare uidiſſe. Alexand. conſil. 238. nu. 5. li. 6.

Teſtes alii an produci poſſint ſup non atteſtatione poſt didicita teſtificata regula uidetur toleratus. Bal. auth. at qui ſemel. C. de probat. nu. 2.

Si per reſcriptum principis admittatur quis ad producendos teſtes debet intelligi niſi didicerit teſtificata niſi dicatur in reſcripto. Non obſtãte quòd didiceritteſtificata. Pau. de Caſt. auth. at qui. nu. 8. uſque ad nu. 19.

Teſtificatis didicitis an poſſit probari eo non obſtante illud quod emergenter aut incidenter tangit negocium principale, & licèt teſtes niſi fuerint deponere ſuper illis accidẽtibus non expreſſis. Vital. clem. teſti. nu. 129. & 127. de teſti.

Teſtes poſſunt produci poſt didicita teſtificata & hoc quando eſt in iſtis probatio. Felin. c. 2. de proba. num. 24.

Teſtes producendi non ſunt qui teſtificanda didicerunt, niſi in cauſa matrimoniali. de teſtibus. c. conſtitutus.

tutus.2.colum.2. & c.cum in tua. col.2.

Teſtes poſt didicita teſtificata an coram arbitris produci poſſint. Ioan. Bap.Peruſ.tract.de arbit. c.10.lib. 10.uer:20.tom.12.

Teſtificatis didicitis an poſſit per facti euident iam probari contrariũ. Bal.l.ſi quis.C.de teſti.

Teſtes nõ rite nec legitimè recepti & publicati, an præſtent impedimentum ut non poſſint iterum examinari & produci alii teſtes. Afflic.c.1.ſi de inueſti.intet dom.& uaſall. lis oria.

Teſtium productioni quomodo renuncietur & de renuntiationis effectu, & de probationis effectu.

Productioni quando & quomodo renuncietur.Specu.de teſti.§.fin.per totum.

Teſtes alios dicens ſe nolle examinare an per hoc eorũdem productioni renuncietur.Anchar. conſ.223. nu.3.

Teſtium probationi an poſſit renũciari per pactum.Barbat. ſuper clem: rubr.de proba.nu.3.

Teſtes producti ſuper certis articulis nõ uidetur pars eorum productioni renuntiaſſe ſuper eo,quòd teſtes ſciunt in cauſa.Gram.conſ.39.nu. 10.in ciuil.

Teſtium productioni ſi renunciatum ſit extra iudicium,an ualeat.Felin. c.2.de proba.nu.29.

Teſtium probationi renunciari non poteſt niſi ſit iuratum . Felin. c. ſi diligenti. de foro competen. num. 14.

Probationibus per teſres & inſtrumẽta renunciari non poteſt. Bal.auth. ut ſine prohibi.ma.credi.gl. anut. ſupra allegata.Fel.c.ſi diligenti. de foro compet.

Teſtium productioni renuncians nõ uidetur renũciaſſe productioni inſtrumentorum. Abb. c. paſtoralis. nu.7.de cauſ.poſſ.& proprie.

Teſtium productioni renuncians an iurium allegationi renunciare uideatur.Barb.c.gratum.nu.4. ff. de offi.delega.

Teſtibus ſi renunciatum ſit in cauſa principali an talis renunciatio extendatur ad cauſam appellationis. Felin.c.cum ueniſſent, de teſti.nu. 12.Bertach. uer.teſtes in cauſa appellationis.nu.9.

Teſtibus renuncians nõ ſunt ulterius audiendi,de teſti. c.intimauit. col. 1.Io.Andr.in nouell.c.cum ueniſſent.col.1.circa medium. uer.cum ueniſſent.de teſti.& ibi But. & Anchar.nu.1. But. c.conſtitutus.el 1. li.2.par.2.

Teſtium productioni renunciare impedit quando eſt facta ab utraque parte.Abb.c.de teſti.nu. 1.de teſti.

Teſtium productioni licèt ſit renunciatũ poteſt tamen iudex aliqua iuſta cauſa ſuadente teſtes admittere etiam ſuper illo articulo ſuper quo renunciatum fuit.Hippol. cõſ.73. nu.

nu.27.uol.1. Bero. c. ſicut.de probat.nu.81.

Teſtium productioni renunciare nõ poteſt accuſator in cauſa criminali Felin.c.cum ueniſſent.de teſti.numer.1.

Teſtiũ productioni non poteſt renunciare reus accuſatus de crimine.Felin.c.cum ueniſſent.de teſti. num. 10.

Teſtium renunciatio eorum dictis nõ publicatis,an producendi uiá præcludat.Alber.de Roſ.tract.de teſti. nu.40.

Quid ſi fraude renũciauit productioni teſtium tamen nullos teſtes produxit.Zabarel.clem.de teſti. clem. 2.nu.8.

Teſtes poſtquàm ſunt producti uel inſtrumenta,an eis poſſit renunciari. Vital.tract. clauſul. c. oſtenſo. numer.4.

Teſtes producti poſſunt renunciari p producẽtem ante examinationem nec poſſunt reproduci per aduerſarium contra producentem.Bald.l. edita.C.de eden:37.col.

Teſtium productioni pœnali non poteſt renunciari.l.libertorum. & ibi gloſ. & Bald. C. de teſtib. no. in l. 2.& Alexan.l. in legibus. ff. de teſtibus.

Teſtium poſt renunciationem in generali factam iterum proponi poterit & admitti exceptio ſuper qua teſtes produci poterunt.Ioan.And.in nouell.c.cum ueniſſent. col.1. circa fi.uer.Inno.de teſti.

Probationes & productiones teſtium & iurium poſt concluſionem in cã ſunt ſublatæ.Hipp.in practi. §. ult. nu.25.& 26.

Si teſtium productioni renuntiatum ſit quando & quo remedio produci poſſint.Zabarell. conſ.23. nu.3.

Probatio teſtium quando admittatur poſt concluſionem in cauſa. Imol. de teſti.& atteſta.c.tam literis.numer.3.

Teſtium productio poſt concluſionem in cauſa.

Teſtes an poſſint produci poſt concluſionem , uel renuntiationem. Bar.auth.at qui ſemel.C.de proba. Ang.C. de proba. l. At qui ſemel. nu.4.& 6. Hiero.Zom. tracta. de edif. inter ius cano.& ciuil.nume. 315.tom.1.Rebuff.tract. de reproba.teſtium nume.1.tom.3.Bertac. uerb.teſtium productio nu.13.

Teſtium receptio facta poſt concluſionem ualet ſi pars nõ opponit,Abb. c.in cauſis nu. 3.de teſtib. Fel. c.in cauſis.de teſti.fol.119.

Teſtes de nouo reperti admittuntur poſt concluſionem in cauſa ẽt poſt publicatas atteſtationes. Hippol.l. 1.§.fi.nu.16. de quæſtio. Dec.c.in cauſis de teſti. num.8. Bero.q. 37. nu.1.

Si iudex dedit licentiam Titio producendi teſtes poſt concluſionem in cauſa cum conditione. ſi iurauerit eos ſibi nouiter notos examinatio in totum corruit ubi poſtea probetur eos antea fuiſſe ſibi notos,quia

ſub

ſub illa conditione ſi iurauerit eos nouiter ſibi notos, ſubintelligitur alia conditio tacita uidelicet, ut ita ſit, Hippol.ſing.297.Incipit teſtes de nouo.

Teſtes an poſt concluſionem in cauſa poſſint per iudicẽ recipi pro infor matione, Rot.deciſ.468.nu.1.f.43. in antiq.

Teſtes poſſunt recipi poſt concluſionem in cauſa ubi agitur de periculo animę, Barb.conſ.9.nu.9.uol.3. Mill.uerb.teſtes nu.18.

Teſtes poſt cõcluſionem in cauſa poſſunt produci æquitate ſuadente Hippol.l.1.§.fin. nume.42. ff.de quæſtio.

Teſtes etiam poſt concluſionem in cauſa & poſt publicationem teſtiũ non ſunt recipiendi ſuper eiſdem capitulis quando aliqua iuſta cauſa ad hoc mouet iudicem, Hippol. l.1.§.fi.ff.de quæſtio.

Teſtes nobiles & legaliſſimi admittũtur etiam poſt cõcluſionem in cauſa licet regulariter ſecus ſit, Hippo. conſi.1.nu.75.uol.1.col.1.§. fi.n. 10.ff.de q.

Productio teſtium in cauſa appellationis.

Teſtes nõ poſſunt pduci poſt didicita teſtificata ſup eiſdẽ articulis aut de directò contrariis etiam in cauſa appellationis. Paul.de Caſt.l. iudices.nu.6. C.de iudi. & l.eos qui § ſi quidem nu.2.C.de appel. & l. pen.nu.4.C.de temp.appella. Hô mod.conſ.24.nu. 19. Corn.conſi. 27.nu.1.uol.3.Barba. c. licet cauſam nu.74.de prob.Vital. Clem.2. de teſtib.nu.6.de teſtib.Fel.ca.fraternitatis de teſtibus num. 3. & 7. Hippol.conſi.49.nu.26.uol.1. & conſ.63.nu.20.uol.1.Fulgoſ. conſ. 207.poſt med.2.col.

Teſtes utrum recipi poſſint in cauſa appellationis ſuper articulis ſuper quibus in principali publicatio facta eſt, Alber.de Roſ.tract. de teſti. nu.24.Bar.auth.at qui ſemel.C.de prob.nu.29.& 30.Butr.c.fraternitatis, nu. 15. de teſtib.lib.2.par.2. Fel.c.fraternitatis. col.1. de teſtib. Bertr.par.2.conſi.37.nu.7.

Teſtes an poſſint produci in cauſa appellationis, gl.l. anterioribus uerb. ſed & ſi qua.C.de temp. app. Cyn. C.de teſtib.l.cum apud nu. 4. Bal. c.inſuper nu.10.de ſenten. & re iudi. Bellem.c.fraternitatis de teſt. & atteſt.nu. 3.4.10.39.41.42.& 43. Imol.de teſt.& atteſta.c. fraternitatis.nu.2.& 8. Caſtren.conſil. 290. nu.7.uol.1.Fulg.C.de teſtib.l. cum apud nu.1.Caſſan.conſ.52.nu. 17. & 19.Bertac.uer. teſtes poſt. publ. nume.7. Bero.c.1. de appell. nu. 16.

Teſtes noui, & ueteres producuntur in cauſa appellationis ſuper nouis capitulis tãtum, Ioan.And.in Nouell.c. fraternitatis colum. 3. circa prin.uer.de teſtib.& Anch. nu.2. & 8. Alber.de Roſ. ff. de euic. l.ſi rem nu.4.Card.Clem.1.q.6. de teſtib. Bertach.uerb. teſtes. in cauſ. appel-

appellationis nu. 18. & uerb. teſtiũ productio nu. 26.& 27.

Teſtes noui non admittuntur in cauſa appellationis ſi primi iurauerint ſuper tota cauſa Inn. c. fraternitatis.de teſt.

Teſtes producti in cauſa principali an in cauſa appellationis produci poſſint.Guid.de Suz.tracta.de ordi.iudi.nu.117.tom.12.Bellem.c.fraternitatis de teſti. & atteſta.nu. 5.

Teſtes publicatis atteſtationibus in cauſa principali de iure canonico in cauſa appellationis ſuper capitulis antiquis amplius produci non poſſunt,Soci.ſuper ſalen.reg.498. Galba.tract.de diff.leg.& cano. nu 17.tom. 1.Proſda.tracta. de diff.cano. & ciui. nu. 66.

Teſtium producendorum uia ſi cui adimatur in cauſa principali idẽ quoq; intelligitur adempta in cauſa appellationis, Anchar. Clem. de teſtib.c.teſtibus, n:3. Gofred.l.qui teſtamento.ff.de teſt.nu. 18.

Teſtes an ſuper eiſdem capitulis poſſint produci ſi in prima cauſa non fuerit renunciatum teſtibus,Bal. c. fraternitatis num. 5.de teſtib.Ang. C.de temp.appell.l.per hanc n.12.

Teſtes ſuper eodem articulo produci poſſunt in cauſa appellationis ſi iuſta cauſa iudicem moueat,Inno.c. cũ ueniſſent de teſtib. Bertac. uer. teſtes in cauſa appellationis, nu.9.

Teſtium ſubornationis non eſt tantus metus in diuerſa inſtantia ſicut in eadem,Tindar. tracta.de teſti. n. 3.

Teſtium productio quare prohibeatur in cauſa appellationis, Imol.de teſtib.c. teſtib.nu.2.

Teſtes in cauſa appellationis produci poſſunt ſup capitulis in cauſa principali productis ſi teſtes ſuper eis non fuerint examinati, Bertac.uer. teſtes in cauſa appellationis nu.2.

Teſtes an recipiantur poſt ſententiam Bal.auth.ſed ſi quis. C. de teſtibus num.18.&. l.facultas.C.de iur. fiſci lib. 10.fol. 8.

Teſtes produci poſſunt in cauſa appellationis ad perficiendam probationem non perfectam in cauſa principali, Bal. in Speculo de appel.car.6.

Teſtes poſt publicationem poſſunt in alia inſtantia ſuper eodem produci.Bal.l.fin.nu.1. C.de teſti.

Teſtes poſt ſententiam in exceptione ad liquidationem ſententiæ recipi poſſunt,puta. quando de corpore dubitaretur,Berta. uerb.teſtes poſt publicationem,nu.3.

Teſtes an producantur in alia cauſa per ſucceſſorem ſingularem ſi pro parte accuſatoris in alia cauſa fuerint publicati teſtes, Alex.conſ. 58. uol. 2.

Teſtes in cauſa appellationis ad alium finem poſſunt induci in cauſa principali,Fulgoſ. C. de temp.& reput. appell. pro hanc nu.10.

Teſtes ommiſſi in principali induci poſſunt corã iudice appellationis de fide inſtrum.l. cum Ioa.uol. 1.

Teſtes an poſſint produci in cauſa appellationis ſi nulli ſit producti in cauſa principali,Zabarel. Clem.de teſtib. 2.num.7.

Teſtifi-

Teſtificatis didicitis an poſſit ad cõfir mationem uel infirmationẽ eorum in cauſa oppoſitionis fieri nouorũ teſtium productio & examinatio Bald.l.per hanc.C.de temp. appell. nume. 23.

Teſtis examinatus in cauſa principali ſi dixit nihil ſcire an in cã appellationis poſſit dicere ueritatẽ Afflic. c. 1. §. ſi enim, quid ſit inueſtitura in c.1.§.Item ſi Vaſſallus.2.not.de contro. inueſti. Bertachi. uerb. teſtes in cauſa appel. nu.8.

Teſtis ſuſpectus propter affectionem quam habet ad cauſam principalẽ eſt etiam ſuſpectus in cauſa appellationis Gemi.c.Romana, num.2.de teſti.& atteſta. & ſi aduerſarius admittit,nu.9.Franc.c.2.nu.1. de teſtib. in 6. & hoc locũ habet in procuratore & aduocato ad totũ iudicium ibi c.2.num.2.de teſti.Vital. Clemen. teſt.nume.154.& nume. 10. de teſti. Gemi. tracta. de teſti. ibi, num.2.

Teſtium productio variato agendi modo.

Teſtium apertura non nocet ubi uariatur modus agendi, Bal. in Margarita uer.teſtes Abb.anti.c.ueniẽs de teſti. Ancha. c.ueniens el 2. de teſti.nu.1.Socin.c.fraternitatis nume. 35. de teſtib.

Teſtes ſuper eodem articulo producere licet publicatis atteſtationibus ubi agendi modus uariatur,Io. Andr.in nouell.c.ueniens col.3. circa medium uer.ueniens de teſti.Soci. de teſti.c. fraternitatis,nu.27. Bertac. uerb. teſtes poſt publicationẽ, nume. 9.

Teſtes an liceat producere poſt didicita teſtificata in principali inſtantia uariata ad inſtantiã nullitatis, But. c.fraternitatis, nu. 16. de teſti.li.2. nume. 29.

Teſtes an producti ſint admittẽdi in ſtrumenta uariata de alia ad quaſi pœnitentialem etiam ad uiam denuntiationis euangelicę in caſibus in quibus contra ſententiam auditur denuntiationis propter peccatum, But.c.fraternitatis nu. 18. de teſtibus lib. 2.par.2.

Teſtes an poſſint ꝑduci uariata inſtantia de nulla ad aliquã facta publicatione, Butr.c. fraternitatis, nu.19. de teſtib. lib.2. par.2.

Teſtes an poſſint produci uariata inſtantia de una ad aliam ubi in prima inſtantia nondũ ſunt publicatę atteſtationes,Butr. ca.fraternitatis, nu.17. de teſtibus lib.2.par.2.

Poſt publicatas atteſtationes in iudicio quid agatur ad finem agẽdi rei uendicatione non prohibetur quis inducere teſtes ſuper eiſdem articulis in iudicio ordinario in quo agitur ad alium finem, Pau.de Caſt.l. 1.C.ad exhibendum nu. 3.

Teſtes poſſunt publicatis atteſtationibus produci per uiam reſtitutionis Rot.deciſ.139.n.1.in antiq. Abb. c. intimauit nu.2.Soci.de teſtib.c. fraternitatis, nume. 30.

Teſtibus publicatis in poſſeſſorio nõ

impediunt quominus ſup eiſdem articulis uel de directo cotrarijs in petitorio poſſint examinari, Mill. uer. teſtes, nu. 57.

Teſtes publicati in cauſa denuntiationis poterunt produci ſuper eiſdem in cauſa accuſationis, Rip. ff. de eden. l. Is apud, nu. 44.

Teſtes publicati in cauſa ciuili poterunt ſuper eiſdem produci in cauſa criminali, Rip. ff. de eden. l. is apud nume. 44.

Productio teſtium quomodo.

Teſtiũ productio & examinatio quas ſolemnitates requirat, Albe. de Roſſa. tracta. de teſtibus. par. 3: num. 1. 18. & 35. Io. And. in Nouell. c. ſignificauit colum. 2. in prin. uer. hic Inno. de teſtib. Specul. de teſtib. §. 3. & 5. qualiter autem & tit. de teſti. §. 2. num. 1. Bero. c. licet cauſam de probat. nu. 77. Bertac. tracta. de ordi. Iudi. num. 16.

Teſtes producens utrum teneatur dicere ſuper quo eos producit, Butri. tracta. de teſti. nu. 33. tom. 13.

Actor ſuos teſtes quomodo producat Iſer. in conſtit. probationum nu. 3.

Teſtis tunc uidetur recipi quãdo admittitur ad iuramentum, Abb. ca. ſignificauit n. 2. de teſtib. Rota deciſ. 105. nu. 1. in nouiſ.

Teſtes palam debent exhiberi ab illis qui eos producunt, Odofred. tract. de ordi. iudi. nu. 39.

Teſtis quando inducitur coram iudice antequam deponat an dicatur inductus, Barba. c. examinata de iudi. num. 4.

Teſtes producendi ſunt de prouincia in Italiam uel de prouincia in prouinciam uel de ciuitate in ciuitatem, Azo. in ſumma. C. de teſtib. nume. 16.

Pro bationes & teſtes qualiter in cauſa reconuentionis produci debeãt, Soci. de mutuis pet. c. prudentiã, n. 16.

Productio teſtium impugnatur.

Teſtium productio quot modis impediri poſſit, Anchar. Clemen. teſtibus, de teſtib. num. 1. Rebuſ. tracta. de reprob. arti. 1. nu. 16. tom. 3.

Teſtium productionem regulæ impediunt, Alber. de Roſ. tracta. de teſtib. num. 39.

Teſtes produci non poſſunt pendente cauſa in conſilio ſapientis, Berta. uerb. teſtium productio num. 4: & uerb. teſtium impugna. nu. 110.

Teſtium productio quando ſit excluſa, Butr. c. de teſtib. num. 14. lib. 2. par. 2.

Teſtes non debent admitti ad probandum id quo probato actor nullum adminiculum conſequatur, Guid. de Suz. tracta. de ordi. iudi. nu. 49. tom. 12.

Teſtes non ſunt audiendi uel producendi diebus dominicis, fallit ubi neceſſitas uiget & quia ſunt teſtes ualitudinarij, Butr. c. 1. num. 10. de ferijs lib. 2. par. 2. Abb. in. c. ſignificauerunt nume. 21. de iudi. Vital. Clem. teſtib. num. 22.

Teſtes forenſes qui non admittuntur niſi præſtita prius cautione de ſoluendo. 50. libras ſtatuto. An procedat ſi teſtes fuerunt per alium iudicem examinati uirtute commiſſionis iudicis loci ſtatuti, Corn. conſi. 186. num. 1. uol. 4.

Teſtes an recipi poſſint de nocte, Alber. de Roſa. titu. de tranſact. l. non minorem, nu. 3.

Teſtium productio fieri non poteſt ſuper articulis impertinentibus, Bertac. uer. teſtium productio. nu. 9.

Teſtes non poſſunt produci quando obſtat intimatio rei integritate authen. Rub. de teſtib. uerſ. hanc in eadem, fol. 102.

Quæ & quot illę ſint quæ impediunt quem producens teſtes, in auct. At qui Paul. de Caſt. nu. 2. 3. 4. 5. & 6. C. de probat.

Iidem teſtes non admittuntur ad probandum contra illud qđ depoſuerunt, Abba. c. conſanguinei nu. 4. de iudic.

Teſtes qui etiam non probarent ſi tamen facerent indicium ſunt recipiendi, Bal. Marga. teſtis. col. 2. Inn. c. præſentium ad fin. de teſti.

Productio teſtium varia.

Teſtiū productio difficilior eſt quàm confeſſio partis, Specul. de poſit. §. 1. ad fin.

Teſtes noui quot & quibus caſibus producantur, Bald. c. ex tenore nume. 4. de teſtib.

Teſtes in tribus caſibus non recipiuntur, de teſti. & atteſta. c. de teſti. colum. 1.

Teſtes qui producit an ad probādum titulum admittantur, Io. Andr. in Nouell. c. fraternitatis circa prin. uer. 4. quæro de teſti.

Teſtes recipere poteſt iudex habens arbitrium iuris ordine non ſeruato. Gram. deciſ. 54. nu. 5.

Teſtium requiſitio eſt in arbitrio iudicis, Iſer. c. 1. nu. 4. lib. 3. tit. qui teſtes ſint neceſſarij ad probandum. no. inueſti.

Teſtes produci poſſunt ſuper articulis à quorū admiſſione fuit appellatum ſi iterum admiſſi ſunt, & non ſit iterum appellatum, Rot. deciſ. 395. ſi auditor in nouiſ.

Teſtes quando & quot recipiantur & publicentur & quid eſt quare recipiantur, & nō publicentur & quid eſt ꝙ non recipiantur nec publicentur, Bal. auct. ſed ſi quis. C. de teſti. num. 8.

Teſtem qui produxit & petit ipſum examinari an ſit audiendus Bald. l. iuſiuran. C. de teſtib.

Teſtibus productis ſuper exceptionibus an poſſit dari productio, cum ſolemnitate legali, Specul. tit. de teſti. §. 3. nu. 10.

Teſtis ſi eſt examinatus à iudice qui non eſt productus à parte neque ſe ultro obtulit, an poſſit opponi examen non ualere, Felin. c. in nomine domini de teſtib. uer. 3. auté. n. 25.

Teſtium in uita productio nullatenus concedenda Specul. titulo de teſti. §. 3. nume. 2.

Teſtes producere cõtra ſe nemo cogitur, & aduerſarium iuuare. Ang. C de teſti. l. nimis graue. nu. 7.

Teſtes meliores producendi priori loco. Rebuf. tract. de teſti. nu. 3. arti. 1. tom. 3.

Teſtes non eſſe receptos in iure qualiter probetur. Iaſ. §. item, ſi quis. nu. 73. de act. inſtit.

Teſtes examinati ſuper crimine, an poſſint examinari ſuper pacto. Bal. conſ. 79. nu. 1. par. 4.

Teſtes quadraginta producere uolens ſi iudex non uult recipere niſi 30. opponi poterit. Nell. tract. de teſti. nu. 68.

Teſtium receptionis appellatio an et quando dicatur extraiudicialis vel iudicialis. Bero. c. 1. de appella. nu. 17.

Teſtes producẽs infra tempus datum ad appellandum nõ uidetur appellationi renũciare. Rota deciſ. 304. nu. 1. in antiq.

Teſtis productus ſi non examinatur ad inſtantiam producentis poteſt examinari ab alia parte. Capic. deciſ. 39. nu. 3.

Teſtium productio operatur, quòd producens eos citatos, & iuratos compellatur examinare. Capic. dec. 39. nu. 1.

Teſtis qui producit an uideatur litem conteſtari. Bal. c. cum cauſam. nu. 3. de app. rela. & recuſa.

Teſtis productus poſt appellationem uel quo ſtat iure tacite renunciat appellationi. c. inueniſſet. col. 2. de teſti.

Teſtes quando permittuntur reo ſacere examinari & publicari permittitur actori. Bald. in auth. ſed ſi quis. C. de teſti. nu. 17.

Teſtem ſi producis primo an poſſis eundem producere, per Bald. l. nimis graue. C. de teſti. & ibi Salic. c. 1. nu. 2.

Teſte ab una parte producto poteſt ab alia produci. Boer. q. 245. num. 1. par. 2.

Actor an poſſit producere pro ſe illũ teſtem quem reus produxit. Hippol. de Marſil. in l. de minore. §. tormenta. num. 5. ff. de quæſtio.

Teſtibus productis quid agendũ eſt. Guid. de Suz. tracta. de ordi. iudi. nu. 51. tom. 12.

Iurare debet teſtis, & non iuratus non probat.

Teſtis ſi non uult iurare repellitur, qui teſtes requirantur in accuſatione. Hoſtien. c. quia. Alber. de Roſa. par. j. de quæſt. l. ſed ſi iudex. numer. 3.

Teſtis iuramentum an ſit de ſubſtantia uel ordine. Felin. c. cum dilecti. col. 4, in fin. extra. de reſcrip.

Teſti nõ credit non iurato de teſti. c. nuper nobis. & c. propterea. & ibi docto. de teſtib. Bald. cap. j. ſi inter dom. & uaſall. Bart. l. admonendi. ff. de iureiuran. num. 70. Bal. c. per inquiſitionem. nu. 5. de elect. Zabarel. c. cum olim. de priuil. num. 3. col. 2. Anch. c. fraternitatis. de teſti. numer. 6. Cuman. conſ. 92. ad fin.

Ang.

Ang.C.de teſtib.l. iuſiuran. nu. 1. Salic.C.de teſti.l.iuſiurandi.nu. 1. Ludo.Rom.conſ.482.nu.8.Imol. conſ. 137.nu. 3.& idem de teſti.& atteſta. c. de teſtib.num. 5.Tindar. tract.de teſti.nu. 3. Bagarot.tracta. de teſti.nu.27.tom.13.Odofre.tra cta.de ordine iud.nu.38. tom.12. Nepos tract.de except. artic. 19.n. 21.tom.13.Ioan.Monac.tract.de defenſ.iuris.§.quia.ſub nu.3.tom. 13.Barba.conſ.30.num.10. Corn. conſ.27.nu.14.uol.3. Corn. conſi. 129.nu.2.uol.3.& conſ. 241. nu. 1.uol.4.Rip.ff.de iureiuran. l. admonendi.nu.194.Ampliatur multis modis ibidem & ſequẽti. numeris limitatur nu.197.& ſeq. numeris uſque ad numerum 202. Iaſ.2. par.infor.de lega.j. l. nemo poteſt. nu.27.Dec.conſ.391.nu.13.Igne. l.3.§.ignoſcitur.nu.43.par.j.ad ſillan.Gomeſ.c.mulieres. de iudic. in 6.nu.43. Rebuf. in concorda. tractatus de nomina.nu.4.& tract.de conſuetu.num.25.tom.3.Thom. Gram.in ciuil.conſ.150.nu.26. Bero.c.at ſi clerici.de iudic.num.18. Bertac.uerb. teſtium impugnatio. num.36.& uerb.teſtes depo.num. 205.

Teſtis ad hoc ut ſibi credatur debet eſſe iuratus etiam ſi eſſet Cardinalis uel aliquis ſanctæ uitæ.Panor.c.cũ olim.nu.5.de priuil.Paul.de Caſtr. conſ.70.nu.4.uol.j.Iacob.de Con. facie 36.col.2.litera B.

Teſtes non poſſunt eſſe monachi, niſi iurati.de teſti. c. tuis quibus communibus.col.4. Ioan.Andr.in nouell.c.ſuper col.prima. circa prin. uer.ſuper.de teſti.& ibi Butr.& Felin.nu.5.Bal.c.nuper.nu.j.de teſti. lib.2.par.2.Anch.c.tuis.de teſtib. nu.2.

Teſtis doctor an cõpellatur iurare in teſtimonio ferendo. Butr. c. ſi qui. nu.5.de teſti.lib.2.par.2.

Teſtes ſinodales an debeant eſſe iurati.Butr.c.ſic olim.nu.6.de accuſa. lib.5.Bal.c.præterea.nu.1.de teſti. cogen.

Teſtes ſine iuramento nec etiam in ciuilibus admittuntur. Hipp.in practi.§. diligenter. nu.63. & quid in teſte affidato.nu.64.& conſ.2. nu. 24.uol.j.& conſ.12.nu.17.& conſi.15.nu.8.& conſ.29.nu.19. uol. 1.& conſ.92.nu.8.uol.2.

Teſtes non iurati etiam in feudalibus non admittuntur.Caccialup.tract. de feud.arti.6.nu.1.tom.7.

Teſtes debent eſſe iurati in matrimoniali.Panor.c.1.nu.5.cõſanguinei, & affines.Fel.c.tuis.nu.8. de teſti. Iaſ.ff.de fer.l.j.nu.54.

Teſtes iurare debent in ſummaria cauſa. Imol. ff. quemadmodum teſta. aper.l.cum ab initio.nu.4.Rafael. Cuma.part.j.infor.ff.quemadmodũ teſta.aper.l.cum ab initio. Hippol.conſ.2.nu.25.uol.j.Guid.Pap. trac.de reſcrip.nu.12.tom.j.

Teſtificantes omnes ratione artis uel peritiæ debent iurare. Bal. l.nemini licere.C.aduo.di.iudi.nu.5. Ludo.Rom.ff.de uerb.oblig.l.ſtipulatio.§.eadem.nu.10. Fulg.C.de fide inſtr.

inſtr.l.comparationes.nu.4.

Teſtes deponentes de iudicio intellectus an debeant iurare. Panor. in c. ſignificaſti. el 2. nu. 3. de homicid.

Teſtes an poſſint iurare de conſuetudine aliena. Bal. c. bonæ. nu. 15. de elect.

Teſtibus non iuratis ut credatur, non poteſt facere Papa. Mill. uer. teſtis. nu. 21. Fel. c. conſtitutus. de reſcri. num. 23. Hippol. ſing. 114. incipit. Ad ualiditatem, & in ſingul. 434. Incipit aliàs Pariſ. conſ. 83. nu. 34. uol. j.

Teſtimonium à quocunque non iurato prolatum, an ualeat. Specul. titu. de teſti. §. j. nu. 8. Bellem. c. iuſiurãdi. nu. j. 4. q. 2. & 3. Gemi. tracta. de teſti. nu. 67. tom. 13. Ludo. Roma. ff. de iureiur. l. prætor ait. num. 15. Bar. tract. de præſtan. Card. lega. q. 2. nu. 19. tom. 2. Ioan. de Silua. tracta. de iureiuran. part. 2. q. 1. nu. 3. tom. 9. Vital. clem. teſtibus. num. 58. de teſtib. Caſſan. conſ. 1. part. 2. nu. 15. Soc. regula 516. Veſtr. pract. Ro. Cur. car. 122.

Teſtium iuramentum remitti poteſt à partibus de teſtibus. c. tuis quæſtionibus. col. 4. glo. uerb. ſentẽtia. l. 1. ff. de feriis. Homod. conſil. 133. nu. 2. Paul. de Caſt. l. j. §. ſed quia. n. 4. C. de iuram. calum.

Teſtis iuramentum remitti quomodo accipiendum. Bellem. c. tuis. de teſti. & atteſta. nu. 10. & 11.

Teſtis iuſiurandũ non niſi de utriuſq; litigatorum conſenſu remitti. Bellem. c. tuis. de teſti. & atteſta. nu. 2. Ioan. de Graſ. tract. de arbo. iudi. in 5. principali. §. tertius filos. num. 5. tom. 7. Hippol. ſingul. 260. incipit notiſſimũ fore opinor. Fel. c. tuis. de teſti. nu. 7. Bero. c. licèt cauſam. de proba. nu. 83.

Teſtimonium non iuratum ad hoc, ut ualeat non ſufficit, quòd pars non cõtradicat ſed requiritur expreſſus conſenſus. Hoſti. c. nuper. de teſtib. Butr. c. penul. nu. 15. de teſti. li. 2. par 2. Anch. c. nuper. de teſtib. nu. 3. Butr. c. ſuper. nu. 4. de teſti. nu. 3. Butr. c. ſuper. nu. 4. de teſtib. lib. 2. par. 2. Barba. c. ſuper eo. el 2. n. 30. de offi. delega. Iaſ. par. 1. ſolut. matri. l. quæ dotis. nu. 102. Bauer. tracta. de uirtu. iuram. nu. 49. tom. 9.

Teſtes nunquid tenẽtur iurare coram arbitro quando compromittentes appoſuerunt clauſulam quòd ſine figura iudicii procedatur. Io. Bap. Peruſ. tracta. de arbit. c. 10. libr. 10. nu. 16. tom. 12.

Teſtimonio alicuius ſi quis promiſit ſtare an ille debeat iurare. Bald. c. tuis. nu. 3. de teſti.

Teſtis ſi non ſit iuratus, ualet quando ſtatutum dicit quòd teſtis dictum ualeat non iurati. Feli. c. tuis. de teſti. nu. 5.

Teſtis ſi non ſit iuratus dictum ſuum, ualet quando agitur de conſuetudine inducta à populo, Fel. c. tuis. de teſtib. nu. 5. Bellem. c. ſicut conſuetudo. de prob. nu. 6.

Teſtes ſine iuramento quam probationem faciunt. Ludo. Roma. ff. de iureiuran. l. admonendi. nume. 99. Fulgoſ.

Fulgoſ.ff.de probat. l.cum probatio.nu.1.Iaſ.ff.de iureiur.l.admonendi.in repet.nu.182. Hippol.in prac. §. diligenter. nu.143.144.& 148.

Teſtis deponens ſine iuramento aliquā præſumptionē facit. Panor.c. cum olim.num.6.de priuil.Franc. Curt.tracta.de teſti.num.98.Rui. conſ.559.nu.18.Rip.ff.de iureiuran.l.admonendi.nu.197.

Teſtes non iurati ſi ſint honeſtæ perſonæ licèt non probent tamen præſūptionem inducunt, Iaſ.ff.de iureiur.l.admonendi.in repet. n.183. Mill.uerb.teſtis.nu.20. Alex.conſ. 124.nu.7.uol.6.

Teſtis etiam non iuratus facit informationem.Bal.l.ſi duo. col.j.de pa ce tenen.

Teſtes non iurati licèt non plene probent coadiuuant tamen alias probationes maximè quando ſunt graues perſonæ. Butr.c.cum olim.nu. 7.de priuil.lib.5.

Teſtis examinatus ſine iuramento an indicium faciat.Marc.Blanc.trac. de indi.nu.327.

Teſtes etiam non iurati & facile conuocati poſſunt recipi ſup fama ſuper notoriis & legitimitate perſonę & contra tales teſtes admittuntur aliquæ exceptiones. Mill. uerb. teſtes.nu.19.Barba.c.tertio loco. n. 51.de proba.Butr.c.cum olim.nu. 21.de dolo & contu.lib.2. par.1.Felin.c.tuis.de teſtib.nu.5.

Teſtibus non iuratis creditur, quando agitur de informatione famæ. Iaſ.de iureiuran. l. admonendi. in repet.nu.195.

Teſtes ſine iuramento & nulla inſtantia producētes ad obuiandum malo futuro recipi poſſunt. Barbat.c. iurauit.nu.27.de probat.

Teſtes non iurati an ſufficiant ad probandam ſuſpitionem dilapidationis.Zabarell.c. licèt heli. de ſimo. nu.1.col.2.

Teſtium non iuratorem dictis nō probatur fornicatio.Butr.c.tua nos.n. 1.de cohabi.cler.lib.3.

Teſtis deponens de delicto non iuratus, de delicto non dicitur conſtare.Barb.clem.de teſti.nu.6.

Teſtes quando poſſint in cauſa examinationis ſine iuramento deponere But.c.1.nu.5.de poſtul.pręla.libr. 1.par.1.

Teſtis iuratus debet ſex habere requiſita remiſſiuè.Rip.ff.de edend. l.is apud.nu.23.

Teſtis productus in iudicio nec citatus nec monitus nec iuratus & deponit. ualet teſtimonium. Bald. l. presbyteri.C.de epiſ.& cler. nu.9.

Teſtis quando poſſit quandoque ſine iuramento teſtificari. Butr. c.tuis. nu.7.de teſtib.lib.2.par.2.

Teſtium productio facta in termino dato ad producēdum teſtes, an ſufficiat abſque dilatione iuramenti. Bero.c.licet cauſam.de probat.nu. 77.

Teſtis dictum ſine iuramento, quando non poſſit imputari parti, cur non iurauit, facit ſemiplenam.Bal. l.ſolam.nu.5.C.de teſtib.

Teſtis eſt Deus quando iuratur.glo.§. illud quoque uer.quid eſt Deo,authen.qui. mo.na.effi.legi.

Teſtium iuramētum quid óperetur. Vital.clem.teſtibus. nu. 59. de teſtibus.

Teſtis quomodo debeat iurare. Cyn. C.de teſtib. l.teſtium.num. 5. & l. quoties.col. 1.de teſtib. l.iuſiuran. nu. 2: Arch. 2.q.9.c.teſtes.num.4. col.4. Alber.de Roſ.tracta. de teſti. par. 3.num.20.tom.13. Hoſtien.c. quæ unde teſtes requiruntur in accuſ.ma.nu.2. Barto.l.iuſiuran.nu. 3.C.de teſti. Bal.l.presbyteri.C.de epiſcopis & cler.nu.4.& ſuper feu. c.1.§.ſi quis,ſi inter dom.& uaſall. nu.2.& c.fraternitatis. num. 12.de teſti. Butr.c.fraternitatis.num.21. de teſtib.lib. 2.part.2. Panor.c.per tuas.nu.3.de teſti. Gemi.tracta.de teſti.nu.59.tom.13. Feder. Schen. tracta.de teſti.num.1.tom.13. Afflic.c.1.ſi de inueſtit.inter dom.& uaſall.lis oria.not.15. Igne.l.3.§.ſi quis tabulas.nu.151.par.1. ad ſillan.Felin. c.fraternitatis. de teſtib. nu.23.

Teſtes qualiter debeant iurare cũ agitur ad ſeparationem matrimonii. Anchar. c.quoties alicui. nu.2. de teſtib.

Teſtis iuramētum non ualet niſi ſint producti articuli ſuper quibus debent iurare. Fallit niſi iurauerit ſuper tota cauſa, Felin. c.ſtatutum.§. proferendo.nu.3.de reſcrip.in 6.

Teſtis an teneatur iurare ſe depoſiturum ad omnia interrogata. Igne.l. 3.§.ſi quis tabu.nu.152.part.1.ad ſillan.

Teſtis interrogatus de ſtatu Eccleſiæ, tam de capite quàm de membris iurare debet ſe ueritatem dicturũ ſuper que ſcit & credit,exceptis occultis criminibus quæ licet non debeat reuelare,occultas tamen circũſtantias manifeſtorum criminum tenetur manifeſtare, Spec.tit.de teſtib.§.7.nu.3.& 4.

Teſtis in materia feudali iurans mentionem faciat euangelii. Aluar.rubri.quid ſit inueſti. c.ſi enim domino.nu.4.

Teſtis iurare cogitur à iudice nulli parti ſuum teſtimonium reuelare, Spécu.tit.de teſti.§.4.nu.2. Panor. c. fraternitatis.nu.13.de teſtib.

Teſtis debet iurare dicere ueritatem, Bald.c.1.col.3.no.for.iuramenti,ſi inter dom.& uaſall. Bal.c.quoties. nu.3.de teſtib. Vital.clem.teſti.nu. 63.de teſtibus & clem.non poteſt. nu.2.de procur. Soc.iun.conſ.41. nu.6.uol.2.

Teſtis medicus nõ de ueritate ſed credulitate iurare debet. Cæpol.conſ. 61.nu.9.

Teſtes ſuper tota cauſa pro utraque parte ueritatem dicere iurare debent. Iac.Gentil.tract.de ordi.iud. §.fi.n.41. Iaſ. l.is apud quem. nu. 18.C.de eden. Panor.c.2.nu.1.de teſtib. Bald.c.præſentium. nu.6.de teſtib.

Teſtis iurat pro utraque parte ueritatem dicere & ita in dubio iuraſſe uidetur. Bero.c.ſuper literis.de reſcript.

ſcript.nu.20. Capic.deciſ.39.n.1.

Teſtes debent iurare tactis ſacroſanctis euāgeliis.3.q.5.hortamur.col.3.teſtes.§.proximo. col.2. Imol. de teſtib.& atteſta.c.tuis quæſtionibus.nu.4.& nu.23.de teſti. Veſtri. pract.Rom.Cur.car.127.

Teſtes an præſumantur tetigiſſe euangelium ſi non conſtiterit tactis euāgeliis iuraſſe.Ioan. Andr.in nouel. c.fraternitatis.uol.4.col.4.circa fi. uer.in gl.ult.de teſti.Fel.c.fraternitatis.n.20.de teſti.Betta. uer.teſtes depo.num.201.

Teſtis ſi dicat hoc dico in ueritate uidetur dixiſſe cum iuramento. Afflic.de feud.c.j.ſi de inueſtit. inter dom.& uaſall.lis oria.not.10.

Teſtis dictum examinati ſub banno Chriſtianitatis ualet ut iuramenti forma non ſit omnino de ſubſtantia dicti teſtis dummodo æquipollens loco eius ſuccedat. Butri. c.2. num.5.de purga cano.lib.j.

Teſti præcipi poteſt ut ſub periculo animæ dicat ueritatē nec hoc ſurrogatur loco iuramenti. But. c.pe. nu.4.de frigid.& maleſi.libr.4.

Teſtis ſi iuret non tactis ſcripturis ſed per animam ſuam uel tactis ſanctorum reliquiis an ualeat. Felin.c.ex tuis.uer.ex gl.num.10.

Epiſcopus uel presbyter in neceſſitate teſtimonium perhibens non debet iurare, ſicut alii ſuper librū ſed tantum uidere librum.10.q.1.teſtimonium.col.2.in fin.2.q.5.ſi quis presbyter.col.4.

Teſtis quando ſolenniter iuraſſe præſumatur.Salic.C.de teſti.l.iuriſiur. num.4.Afflic.c.j.§.ſi enim,quid ſit inueſti.

Teſtis non dicitur iuraſſe niſi iudex intelligat & approbet ſuum iuramentum ſaltim tacitè.Bal.l.fi.col. ult.n.2.C.de compenſatio. Gram. conſ.150.nu.26.in ciuil.

Teſtis qui ſup uno articulo depoſuit productus in alia cauſa qualiter ſuper eodem articulo iuraſſe debeat. Alber.de Roſ.tracta.de teſti.num. 36.

Teſtis debet iurare in iudicio non alibi aliàs non proba. l.3.§.Sabino.ff. de teſt.

Iurare an debeat teſtis ſuper tota cauſa.

Teſtis ſuper tota cauſa iurare tenetur, Alber. de Roſ.C.de epiſc.& cler.l. ſed iudex. n.4. Bellem.c.1.de teſti. & atteſta.nu.4.Bertach.c.per tuas. & per Inno.extra de teſtib. §.nulli. uer.1.auth de ſanct.epiſcopis.nu. 2.Bal.conſ.457.nu.3.Imol.de offic.delega.c.cum olim.nu.14.Sali. C.de epiſ.& cler.l.ſed iudex. num. 2.Veſtri.pract.Rom.Cur. car. 122. Bertac.uerb.teſtes depo.nu.20.

Teſtis quando ſuper toto negocio iurare cogatur & quando non. Ioan. Andr. in nouell. c. de teſtib.col.4. circa medium.uerſic.inducuntur. de teſtib.

Teſtis ſuper uno articulo tantum productus non compellitur iurare ſuper alio uel toto, niſi parte petente

R ſecus

ſecus ſi ſuper toto negocio producatur. But. c. de teſti. nu. 5. de teſti. & ibi Abb. nu. 6.

Teſtis iurans dicere ueritatem idem eſt ac ſi ſuper tota cauſa iuraſſet dicere ueritatem. Imol. de teſtib. & atteſtã. c. de teſtib. num. 7. Aret. l. ſi duo patroni. ff. de iureiuran. nu. 9. & conſ. 240. nu. 1. Fulgoſ. C. de pro bat. auth. at qui ſemel. nu. 2. Fel. c. de teſti. nu. 14. de teſtib. uerſ. nota, quod, Bertac. uerb. teſtium productio. nu. 24. Iaſ. ff. de iureiurand. l. ſi duo patroni. §. idem Iulianus. numer. 13.

Teſtis iurans dicere ueritatem ſuper tota cauſa principali ſuper emergẽ tibus etiam intelligitur, Gemi. tracta. de teſtib. nu. 69. Paul. de Caſtr. l. 2. nu. 2. ff. de iuriſdi. omn. iudic. Capel. Tholoſ. q. 201. Iaſ. ff. de iure. iuran. l. ſi is qui temporali. §. ſi peti tur. nu. 10. & l. cui iuriſdictio. nu. 6. de iuriſdi. omn. iudic. par. 1. Bertac. uerb. teſtes depo. nu. 33. & nu. 59.

Teſtis iuratus ſuper fama publica nõ probat ſi deponit ſuper ueritate facti. ſecus e contra, Bal. l. non nudis. C. de proba.

Teſtes ſi non iurent dicere ueritatem ſuper tota cauſa, an iudex debeat eos recipere, Fel. c. per tuas. de teſti. nu. 10. uer. item in quantum dicit.

Teſtis ſuper articulo de poſſeſſione iu ratus nõ probat de proprietate niſi iurauit ſuper tota cauſa. Bald. l. 2. C. qui. ex cauſ.

Iuraſſe teſtem an & quando præſumatur.

Teſtis non præſumitur iuraſſe niſi de iuramento in actis appareat. Gemi. tracta. de teſtib. nu. 72. Steph. Aufre. tract. de teſtib. nu. 60. tom. 13. & nu. 94. in hoc ſi notarius dixerit in depoſitione talis teſtis iuratus & examinatus depoſuit, Stepha. Aufre. ibidem. num. 60. Bart. l. admonẽdi. ff. de iureiuran. nu. 24. & 43. Bal. ff. de feriis. nu. 27. & in l. quod in libello. num. 19. lib. 10. C. de fide inſtrum. & l. nequis. ff. de teſ. num. 4. Butr. c. tuis. nu. 5. de teſtib. lib. 2. par. 2. Celſ. Hugo. tracta. l. de clauſul. nu. 221. Fel. c. tuis. col. ult. uer. ult. quæro. de teſti.

Teſtis iuramentum probatur, quãdo dicitur talis iuratus depoſuit, But. c. cum Ioannes. nu. 12. de fide inſtrum. li. 2. par. 2. Bar. l. Theopomp. nu. 3. ff. de dot. præl. Imol. de fide inſtr. c. cum Ioannes. nu. 4. Panor. c. quod autem. nu. 5. de iurepatr.

Teſtis non præſumitur iuratus ex uer bis notarii talis iuratus, niſi conſtet ea die potuiſſe iurare, Fede. de Sen. conſ. 208. quæritur an. Hippol. l. 1. §. ſi quis dicatur. col. 3. ff. de q̃ſt.

Teſtis an præſumatur iuratus ſi tabel lio dicat in inſtrumento talis iuratus depoſuit, Imol. de proba. c. quo niam contra. nu. 30. Paul. de Caſtr. l. qui. num. 6. C. de teſtam. Iaſ. ff. de iureiur. l. admonendi. in repet. nu. 202. Felin. c. tuis. nu. 11. de teſtib. poſt Barto. ibi. numer. 5. ubi dicit

teſtem ex hoc nō præſumi iuratum niſi pars, & iudex fuerit præſens.

Teſtes antequam deponant iurare debent alios dictum non ualet, Plac. tracta. de expedi. in dicto capitul. titul. 7. numer. 2. tom. 12. Butri. c. per inquiſitionem num. 5. de elect. lib. primo, par. prima, Bal. ca. fraternitatis, num. 4. de teſtib. & l. iureiuran. C. de teſtib. n. 1. Bellem. c. de teſtib. & atteſta. nu. 1. 11. 14. & 15. & quod faciendum ordinē turbato, nu. 2. Panor. c. cæterum, nu. 10. de iura. calum. Fulgoſ. C. de teſtibus. l. iuſiuran. n. 2. Vital. clem. teſtibus, nu. 60. de teſtibus Gemi. tracta. de teſti. nu. 6. Hippol. conſ. 12. n. 18. & 19. uol. 5. Fede. Schen. tracta. de teſtib. n. 3. tom. 13. Hippol. l. penul. num. 29. ff. de quæſtio. Bart. q. 259. nu. 2. par. 2.

Teſtis poteſt deponere & dicere quid ſcit de eo ſuperquo producitur & poſtea iurare in continenti, Ancha. c. dilectus de ca. mona. nu. 6. Hippol. conſ. 137. num. 41. uol. 2. Rebuff. in concorda. §. prælatique graduati de collat. Tiraq. de retra. nume. 5.

Teſtis poteſt iurare prius & poſtea ex interuallo deponere nec eſt uis de eodem contextu, Ioa. Monac. c. ut circa nu. 15. de elect.

Iurare quo die & tempore debeant teſtes.

Teſtis non poteſt in diebus feſtiuis iurare, Panor. c. 1. nu. 18. de ferijs Anchar. c. 1. de fer. nu. 6. Ludo. Rom. C. de eden. auth. ſi quis in aliquo nu. xj. Alex. conſ. 213. n. 4. lib. Iac. de Monte in tracta. de arbitris nu. 3. tom. 12. Gomeſ. c. mulieres de iudi. in 6. nu. 42. Rui. uol. 5. cōſ. 149. nume. 21.

Teſtis die feriata & iuris ordine prætermiſſo recipi poteſt quando proceditur de facto, Blanc. 1. q. 1. n. 27.

Teſtis coram arbitro an poſſit iurare die feriato & ordine iuris non ſeruato, Blanc. q. 8. num. 16.

Teſtis an examinari & iurare poſſit de nocte, Ioa. de Silua. tract. de benefi. q. 17. par. 3. num. 8.

Teſtes an poſſint examinari & iurare tempore feriato etiā ſolemni quando periculum eſt in mora, Panor. c. ſi. nu. 22. ut lit. non conteſta.

Teſtis intrans die iuridica & deponens die feriato an ualeat, Alber. de Roſ. C. de teſtib. l. iuſiuran. nu. 5. & rub. eod. tit. nu. 3. & in Rub. C. de fer. nume. 4.

Teſtis iurās die non feriata deponere poteſt die feriata, Alber. de Roſ. tractā. de teſti. par. 1. §. conſequenter. nu. 3. tom. 13. par. 3. nu. 32. & Frāc. Brun. tracta. de indi. & tortura q. 5. par. 2. num. 53. tom. 15. Imol. ff. de damn. infect. l. damn. infect. n. 13. Bart. l. ſi quando nu. 2. C. de teſtib. Bertach. uerb. teſtes depo. nu. 91.

Teſtis receptiò ad hoc quòd dicatur rite facta poſt receptionē illicitam debet fieri præſtatio iuramēti quaſi eodem cōtextu, Vital. Clem. teſtib. nu. 72. de teſtib.

Teſtis præſumitur iuratus eadem die qua depoſuit niſi fuerit feriata Bal. l. fin. col. ult. C. de re iudi. Bero. c. quod autem de iure patro.

Teſtimonium ſi incertum eſt quo loco fuit præſtitum & iuratum, Pariſ. conſ. 54. nu. 22. uol. 4.

Teſtis ſi iurauit in iudicio ſed nondũ sũt articuli dati, uel interrogatoria quid iuris, Specu. tit. de teſtibus. §. 13. nu. 12. Butrius tract. de teſti. nu me. 43. tom. 13.

Iurare debet teſtis per ſe & non per procuratorem.

Teſtis non poteſt iurare per nuntium uel procuratorem. l. de minore, de quæſtio. Zabar. ca. teſtimonium de teſti. Bart. l. qui bona fide. §. ſi alieno, nume. 17. ff. de damn. infect.

Teſtes iurare poſſunt ꝓprio actu nec poſſunt per procuratorem iurare, Butri. ca. licet ex quadam nu. 3. de teſtib. & ibi Abba. & Imol. nu. 6. & Anchar. nu. 3. Barbat. c. propoſuiſti, nu. 5. de probat.

Teſtis an poſſit conſtituere procuratorem ad iurandum, Zabar. ca. teſtimonium de teſtib. nu. 5. col. 2. Barba. c. in præſentia, num. 61. de proba. Feli. c. licet de teſtib. col. 2. uer. & quæro, nume. 2. Bertac. uerb. teſtium coactio, nume. 5.

Iuramenta & productio teſtium fiat parte citata.

Teſtes non recipiuntur niſi citatis omnibus quorum intereſt, Specul. de elec. §. excipi poſſunt uer. ſed ſi negatur, Bar. §. ex hoc uerum in auth. de teſtibus, nu. 2. Bellé. c. & appell. §. Item ſententia, nu. 2. 13. q. 6. Anchar. c. quoniam ut lit. non conteſta. num. 9. Vital. Clem. de teſtibus, nu. 29. de teſtibus Gemi. tracta. de teſti, nu. 72. Corn. conſ. 66. uol. 14 in prin. & conſ. 58. uol. 1. nu. 3. & conſ. 149. nu. 20. & conſ. 132. n. 2. uol. 4. Soci. fallentiarũ regula 523. Felin. c. ſignificauit de teſtib. Dec. cap. conſuluit in prin. de offic. delega. cõſ. 63. col. 6. Bero. c. licet cauſam de probat. nu. 86. Bertac. uerb. teſtes parte citata, nume. 1.

Teſtium nulla eſt receptio facta cõtra non citatum Ioa. Andr. in Nouell. c. in nomine domini col. 4. in prin. uerb. in nomine domini & ibi Zabar. nu. 1. col. 4. Felin. num. 6. Dec. nu. 29. Alber. de Roſ. tracta. de teſtib. num. 18. Butr. c. 1. nume. 1. de teſti. lib. 2. par. 2. Ioa. Monac. tract. de defenſ. iuris, nu. 7. Bagato. tract. de teſtib. nu. 87. Soci. de cita. articulo 7. nu. 2. Vital. Clem. teſtibus nume. 91. de teſti. Corn. conſ. 34. nu. 3. uol. 2. & conſ. 241. nu. 8. uol. 4. Pariſ. conſ. 85. nu. 9. uol. 4. & conſ. 83. nu. 14. uol. 1. & ſi incipiatur à delegato cui commiſſa eſt examinatio, ibidem, Pariſ. conſ. 145. nu. 10. uol. 4. Rui. conſ. 10. uol. 5. nu. 9.

Teſtes partibus præſentibus recipiuntur niſi pars altera uelit uenire, de teſti. cap. in nomine domini col. 3. Gloſ. l. minime. ff. de leg. Alber. de

Roſ.de teſti.l.ſi quando, num.5.& l.iuſiurandum, nu. 3. Bar. l.iuſiuran.C.de teſti.num. 5.&.l.ſi quando, num.1. C. de teſtib.Guid.Papa tract. de reſcrip.nu.14.tom.1. Iacob. Gentil. tracta. de ordi.iudi.in prin.n.21.tom.12.& Feder.Schen. tracta. de teſti. nu. 8. tom.13.Homod.conſ.241.num.3.Odofred.de ordi. iudi. num.38.tom.12. Bal.l. presbyteri. C.de epiſ.& cleri.nu.5. Panor. c. 22. nu.10.de teſti.&.c.2. nu.xj.Ibidem Ang.C.de teſtibus.l. ſi quando,nu.1.& auth.ſi quis,nume. 3. Fulgoſ. C. de teſtib. auth.ſi quis num.1.& 3. Vital.Clem.teſtibus, num.5. de teſtibus, nu.8.ibidem Dec. conſ. 182. col.6.Rebuſ. tracta.de dilat.art.13.nu.2. tom.3. Berttan. par. 3. conſi. 144.num.3. Gram. in ciuil.cōſ.78.nu.xj.Bero. c. quod autem de iurepatronatus, nu. 24. Paul. de Caſtro. l.legis uirtus. ff. de legib.

Teſtes quando parte præſente iurant. notarius hoc dicere debet, Iacob. Gentil. tracta. de ordi. iudi.nu.42.

Teſtium productio alio tēpore quàm pars fuit citata non ualet ipſa pro ſe abſente,Rota deciſ.171. nu.1.in nouiſ.Bellem.c.per tuas de probat. num.14. Felin.c.in nomine domini de teſtib. nume.34. Gram. conſ. 78.nu.12.in ciuil.& conſ.78.n.7. Alex. conſ.134.nu.2.lib.2.

Teſtium receptio an ualeat ſi iudex aſſignauit terminum parti ad producen. teſtes in debita dilatione ſine ſolemnitate, Capell.Tholoſ.q.116.

Sali.C. de teſtib.l.ſi quando, nu.6.

Teſtes quando debent iurare an pars ſit citanda perēptoriè idest ſimplici citatione,Felin.c.in nomine domini de teſtibus, nu. 20.

Teſtes non examinantur contra contumacem ſed bene ipſe contumax examinatur,Panor.c.1.nu.1.ut lit. nō conteſta.Bal.in Margarita uerb. teſtis, col.4.

Teſtes examinantur contra contumacem, & fertur diffinitiua & quando,Panor.in c.ueritatis nu.1.22. & 26. de dolo & contu.Barba.c.conſultationibus nume. 22. de offi. de lega.

Teſtimonia an recipi poſſint præſente una parte ſi altera uenire noluerit, Soc.C. de teſtib.l. ſi quando. nu.7.

Teſtes deponentes parte non citata ēt coram Principe nōn ualent,Gram. deciſ.103.nu.233.

Teſtes coram arbitro an parte præſente iūrare debeant, Peruſ. tracta. de arbi. uer. 17.

Teſtium receptio facta contra nō contumacē in cauſa matrimoniali nulla eſt,Io.And.in Nouel.c.accedens col.1.circa medium uer. Accedens ut lit. non conteſta.

Teſtes quādo iurant debet citari pars etiam in criminalibus,Panor. c. 2. nu.34.de ordi.cogni.Specul.tit.de inquiſ.§.2.nu. 80.Hippol.conſ.12. nu. 5.uol.1.& conſ.29.nu.18.eod. uol.Rui.con.7.uol.5.nu.9.

Teſtes parte non citata non probant etiam in crimine aſſaſſinij licet aliqui tenuerint contrarium, Gram.

uoto xj. numero 16.

Teſtium receptio facta contra impedi tum comparere an ualeat, Bal. c. in nomine domini, nu. 11. de teſtib. Vital. Clem. teſtibus, nume. 101. de teſtib.

Teſtes ad ſuſpenſionem faciendam inuito domino an recipiantur, Bertran. par. 1. conſ. 83. nu. 8.

Teſtium data quare non ualeant facta parte ignorãte ſup his ſup quibus non præceſſit infamia Butri. c. inquiſitionis, nu. 21. de accuſ. lib. 8.

Teſtium receptio an ualeat uocato domino & non procuratore cum qua eſt lis conteſtata, Butri. cap. 2. nu. 8. de teſtib. lib. 2. part. 2. & ibi Abba. nume. 16. Ioa. Andr. in nouell. cap. in nomine Domini, colum. 4. circa prin. uer. in nomine Domini de teſtib. Vital. Clem. teſtib. numero 80. de teſti. Bertran. par. 5. conſi. 144. num. 1.

Teſtes contra hæreditatem iacenté an recipi poſſint, Barb. cap. quoniam numero 68. ut lit. non conteſta.

Teſtium iuramenta an iudex ex officio ſi comparuerint recipere poterit neque aliqua pars comparuerit, Barba. cap. conſuluit, numero 110.

Teſtes quando recipi debent an ſufficiat citatio ad domum, Imol. de eo qui mitt. in poſſeſſ. cauſa rei ſeruan. cap. ſi aduerſus, nume. 13.

Teſtes ſi examinantur in caſibus in quibus perueniri poteſt ad diffinitiuam lite non conteſtata pars debet perſonaliter citari uel reiteratio requiritur Bartol. l. dies cautioni. §. prætor ait, num. 23. ff. de dam. infect.

Teſtes quando examinantur poſt litẽ conteſtatam citatio ad domum ſufficit, Bartol. l. dies cautioni. §. prætor ait. ff. de damn. infect. numero 19.

Teſtes ad perpetuam rei memoriam ſi examinantur ad effectum alicuius parui præiudicij citatio ad domum ſufficit, Bart. l. dies cautioni. §. prætor ait, nume. 20.

Teſtium examinatio quando ualeat parte non citata, Hippol. ſingul. 24. incipit clarum eſt de iure, & conſi. 8. numero 36. uolum. 1. Præpoſ. c. præterea, el 2. nume. 47. de ſponſal. Cuma. ff. de damn. l. filiusfamilias, num. 4. Prob. in Ioan. Monac. cap. Romana, numero 9. de teſti. Socin. conſil. 272. numero 16. uolum. 2. Bertran. part. 3. conſil. 149. numero 5. Bero. cap. quoniam contra de probat. numero 98. uſque ad 108.

Teſtes examinati parte non citata regulariter non probant, fallit in plu ribus caſibus poſitis per Hippol. ſingul. 24. Incipit clarum eſt de iure.

Teſtes recipiuntur ad iuramenta & dicta parte abſente & non citata in cauſa hæreſis, Franc. de hæret. c. ſtatuta. §. Iubemus, num. 1.

Ad teſtium depoſitionis actum non ſunt partes citandæ ſed tantum ad iuramentum, Butri. cap. ſignificauit, numero 2. de teſtib. libro 2. part. 2.

Teſtes produci abſque partis citatione

ne termino aſſignato ad probandum pendente an poſſint, Alberic. de Roſa. tracta. de teſtib. numero xj.

Teſtium receptio an ualeat parte non citata ſubſiſtente legitimo impedimento ineuitabili, Butri. cap. 2. nume. 4. de teſti. lib. 2. par. 2: quod ualeat tenet Prob. in Io. Monac. in ca. primo, nume. 4. de ætat. & qualita. in 6.

Teſtis dictum ualet parte non citata quando. ſi eſſet citata uel præſens non poſſet talem teſtem aliqua exceptione repellere, Hippol. in rubri. C. de probat. num. 220.

Teſtes recepti parte abſente non uocata licet non faciant plenam probationem faciunt tamen præſumptionem Mill. in uerb. teſtis, numero 69.

Teſtes non citati nec iurati recepti ad informationem iudicis an probent Afflic. cap. ſi duo, de pace tenen. not. 3.

Teſtes ſine rei citatione ſuper temporali inquiſitione & accuſatione de conſuetudine examinandi. Marc. Blanc. tracta. de indic. nu. 22. tom. 15.

Teſtes examinati parte non citata non probant, nec faciunt indicium, Bertac. uerbo teſtes qui eſſe poſſ. num. 177.

Teſtes quando examinantur in cauſa ſpolii parte non citata, Soc. conſil. 272. nu. 9. uol. 2.

Teſtes iudicio rei dotalis partibus abſentibus produci poſſunt, Bapt. de ſancto Blaſ. tracta. de priuileg. dotal. cenſur. prima. num. 6. tom. 10.

Teſtes quando ad cautelam recipiuntur præſente parte non citata, Specul. de noto. crimi. §. 1. ultra medium.

Teſtis dictum factum parte non citata, ſi tamen eſt ueriſimile debet apud bonos, & graues uiros concludere. Hippol. ſing. 343.

Teſtes quomodo citationis recordari debeant, Rebuff. tract. de cita. arti. 3. nu. 3. tom. 3.

Teſtes ſi parte abſente producti ſunt parti exceptio reſeruata intelligitur, Gemin. tracta. de teſtib. nu. 51. tom. 13.

Teſtes examinati non citata parte aduidendum iuramenta, an probent, Affli. deciſ. 39. nu. 3. & deciſ. 38.

Teſtes in occultis non inducendi, Bellem. capitul. ſi peccauerit. numer. 36. 2. quæſt. 1.

Compelluntur teſtes regulariter.

Teſtes de iure canonico non ita abſolutè teſtificari cogũtur, ſicut de iure ciuil. Bap. de ſancto Blaſ. trac. de contradi. iur. contradi. 91. tom. 1. Galba. in tracta. de diff. legis & cano. nu. 29. tom. j. Proſd. nu. 62. car. 63. & Zanet. nu. 278. car. 78. Fran. Curt. conſ. 142. nu. 18.

Teſtis de iure ciuili indiſtinctè teſtificari compellitur, Bal. rub. de teſti. cogen.

cogen.nu.2.Panor.c.ſuper eo. nu. 3.de teſti.cogen.

Teſtes præſumuntur timore aduerſæ partis nolle teſtificari, quando requiſiti nolunt teſtificari, Abb.c.ſuper eo.nu.4.de teſti.cogen.

Teſtis eſſe cogitur quis inuitus. glo.l. 2.§.j.ff.ſi quis decurio.& l.2.C. de teſti.Alb.de Roſ.C.de epiſcopis & cler.l.nec.num.2. & C. de teſti.l.ſi quando.num.j.Anchar.c.cum cauſam.nu.10.de teſti. & c.1. de teſti. cogen.nu.3.& 5.Fulgoſ.ff. de teſti. l.teſtimoniorum. num.2. ff.ſi quis cautio.l.non exigimus.§.ſiquis municipalis. nu.1. Vital. clem. teſtib. nu.20.de teſtib.Feder. de feud.lib. 1.tit.16. Vital.tract. clauſularum. C.de error.teſtis.num.10. Bertran. par.2.conſ.131.nu.3.Bertac.uerb. teſtium coactio.nu.13.

Teſtes non priuilegiati an ſemper cōpellantur ferre teſtimonium.Felin. c.1.de teſti.cogen.nu.10.

Teſtificari regulariter quælibet perſona cogitur etiam priuilegiata,fallit ut per Socin.regula 109. Butr.tracta.de teſti. nu.4.tom.13.Gemin. tracta.de teſtib.nu.38.Bal. & Bartol.Cæpola.rubr.de teſti.cogen.

Teſtis ſi fecit ſe accuſari de eodē crimine,de quo erat reus ut non teſtificaretur cogitur tamen teſtificari. Barto.l.1.§.ſi ſeruus. ff.de quæſtio. nu.2.

Teſtes debent compelli ubicūque eſt magnum damnum proximi uel lucrum aduerſarii & ubicunque eſſet ſcandalum. Butr. c. peruenit. nu.1.de teſtib.cogen lib.2. par. 2.

Teſtis eſt etiam ſuper cauſa examinandus conſtito de malitia ſubtractionis. Abb.c.peruenit, el 1. nu. 2. de teſtib.cogen.

Teſtes in quibus caſibus cogēdi ſint & in quibus non. Ioan. Andr.in nouell.c.dilectorum. col.1. & 2. & per totum. de teſtibus.cogen. & de teſti.cogen.c.ſuper eo. Azo rubri.de teſti.nu.2.cum pluribus capitulis. Hoſti.rubrica de teſti.cogen.num. 5.6.&7.in ſumma, Alber.de Roſ. ff. de teſti.l. teſtimoniorum. nu. 2. Bal.l.ſi quando.nu.3.de teſti.Specul.de teſtibus. §. de teſtium compulſione,& tit. de crimi.per modū excep.propo.nu.4.Bellem.c.ſtatutum.nu.2.2.q.7. Anchar. pulchra diſtinctio.c.dilectorum. nu. 2. de teſti.cogen.Imol.de teſti. cogen.c. ſuper eo.nu.2. & c.dilectorum. n. 3.Fulgoſ. C.de teſtib. l.parentes.n. 1.Sali.C.de teſtib.l.ſi quando. nu. 4.Nell.tract.de teſtib.nu.40. tom. 13.Curt.ſenior conſ.55. nume. 8. Felin.rubr.de teſti.cogen.nu.2.

Teſtes quare cogantur ad teſtificandū & qualiter,Hoſtien.tit.de teſti.cogen.nu.4.& 5.in ſumma.Butr.c.j. nu.6.de teſti.cogen.lib.2.par.2.

Teſtis nedum poteſt dictum ſuū obſcurum declarare ſed cogitur etiā. l.repetita.& Bar.d.quæſt.& ibi Alexand.Bar.l.ſi quis intentio de iudi. Bagarot. de reprobat.teſtium, nu.42.Ang.ff.de duobus reis. l.cū duo, nu. 32. par.2.& c.ut quæ deſunt aduocatis.l.non dubitandum, num.

nume. 4. Bero. ca. ſolicite de teſtib. nu. 5. Bertac. uerb. Teſtiũ coactio, nu. 7. & uerb. teſtium repetitio, nume. 9.

Teſtes ſunt compellendi cũ aliter ueritas ſciri nequit, de teſtibus cogen. c. peruenit col. 2. & maxime in cã matrimoniali ſuper conſanguinitate; eod. tit. de teſtib. c. cæterum col. 3. Alber. de Roſ. tracta. de ſubſtitu. nu. 10. & 15. & cui onus illud probandi incumbit ibidem, num. xj. Bellem. c. cauſam matrimonij, de teſti. cogen. num. 3. & 4. & c. ſuper eo. de teſti. cogen. nu. 1. & 2. Capell. Tholo. q. 345. & ibidem quis cogatur quando aliter ueritas haberi nõ poteſt, Imol. de teſti. cogen. c. cum ſuper cauſa, nu. 1. Felin. c. 1. de teſti. cogen. nu. 9. & c. ſuper eo. de teſti. cogen. nu. 10. Hippol. l. fi. nu. 8. & 17. C. de leg. Corn. de Siccar. & l. Infans, nu. 42. & 47. & l. diuus, nume. 13. ff. de quæſtio. & l. de minore. §. tormenta, n. 19. eod. tit. Prob. in Io. Monac. c. ut animarum, nu. 59. de conſti. Mill. uerb. teſtis, nu. 102. Bert. uerb. teſtiũ coactio. n. 33.

In quibus caſibus non coguntur, teſtes inſiui.

Teſtes qui non cogantur. l. inſiui. ff. de teſti. Specul. de teſti. cogen. per tot. Alber. de Roſ. trac. de teſti. par. 2. nu. 10. Bellem. c. cæterum de teſtib. cogen. n. 1. & 2. Feder. Schen. tract. de teſtib. nu. 41. Alber. de Roſel. tracta. de teſti. par. 2. nu. 1. 9. & 16. tom. 13. Berta. uerb. teſtiũ coactio. num. 23.

Qui agit non poteſt à reo petere teſtimonium. 4. q. 3. teſtes uerb. Item qui intendit col. 2.

Teſtes in honore cõſtituti an compelli poſſint à iudice Imol. de offi. ordi. iudi. c. ſignificauit, nu. 9.

Teſtes à me repertitos vt meo noĩe examinet an petere poſſim & ad hoc cogantur, Bellem. c. pręſentium de teſti. & atteſta. nu. 49. & 50.

Teſtes inſtrumentarij non coguntur uenire ad iudiciũ ad recognoſcẽda Sigilla ſua licet cogantur uenire ad deponendum. l. ſi quãdo, & ibi docto. de teſti. Bertac. uerb. teſtes inſtrumen. nu. 36.

Teſtes nõ niſi habiles cogi. Bellem. c. dilectorũ, de teſti. cog. nu. 9. & 10.

Teſti an competat exceptio declinatoria compulſionis ſi compellit ubi non debet compelli, Bald. C. de teſtib. nu. de teſtibus.

Teſtes an compellantur ad teſtificandum in odioſis exceptionibus, Buſ. c. cum literis, num. 18. de teſti. lib. 2. par. 2.

Teſtis qui habilitatem ſuã tacet quando ſummitur ad effectum teſtificãdi ſibi imputetur, Felin. c. præterea de teſti. cogen. nu. 8.

Teſtis poteſt ſe excuſare dicẽdo. Non ſum habilis & ſic allegare turpitudinem ſuam, Felin. ca. ſuſcitatus de reſcrip. nu. 22. uerſ. limita quintò in teſte.

Teſtis pro me iuratus poteſt cõtra me examinari. Bertach. uerſ. teſtium coactio.

coactio, numero 37.

Teſtes dilatoriæ probandæ productos ad peremptoriam probandam produci non poſſe, Bellem. c. de teſtibus, numer. 17. amplia. ut numer. 18. limita. vt, nu. 19. & 20. de teſtib. & atteſta.

Teſtes rogati duntaxat ſunt cogendi nõ tranſeuntes ſeu fortuiti, Specu. tit. de teſti. §. 13. nu. 3.

Teſtis qui dixit vnum extra iudicium an cogatur dicere ueritatem in iudicio, Barb. conſ. 43. col. 3. uol. 3.

Teſtis inductus ſuper vno an poſſit cogi ſuper alio ad deponendum, Zabarell. c. de teſtib.

Teſtis quando extra iudicium dixit ſe nil ſcire an poſſit cogi teſtificari, Ludo. Roma. conſil. 405. nume. 1.

Teſtis non compellitur deponere pro utraque parte reſpectu articuli omnino diuerſi licet ſecus reſpectu eiuſdem uel connexi, Butri. c. de teſtibus, nu. 2. lib. 2. par. 2. de teſtib. Panor. c. de teſtibus, n. 2. de teſtib.

Teſtes an cogantur perſeuerare in iudicio coactione præciſa ceu pars, Tindar. tract. de teſtibus, lib. 2. car. 7. num. 13. & tracta. de teſti. ca. 6. nume. 1.

Teſtes nolentes reſpondere notario alterius iudicis miſſo ad eos examinandos cogi non poſſunt licet deponentes probent, Bald. rubri. c. de contro. inueſti. col. vlti. uerſ. ſed pone.

Teſtis qui ſuper exceptionibus iurauit ſuper principali non creditur. Actore tamen petente ſi lis eſt conteſtata etiam ſuper principali iurare, & deponere compellitur, Butri. c. de teſtib. nu. 1. de teſtibus, lib. 2. par. 2. Imol. de teſtib. & atteſta. c. de teſti. nu. 3.

Teſtes an die feriata deponere cogantur, Bert. tract. de epiſ. par. 1. nu. 15. tom. 2.

Teſtes an poſſint compelli deponere die feriata in honorem Dei uel hominũ, Pariſ. c. 1. nu. 10. de ferijs Caſtren. l. 1. nu. 5. ff. de lega. Docto. l. omnes in fi. C. de ferijs Gloſ. & Pau. l. 1. ff. de legat.

Teſtes an poſſint cogi, ubi renunciatũ eſt ferijs uel ruſticis, Specul. tit. de ferijs. §. 3. nu. 2. Bal. conſ. 467. in 1. par. nu. 1. & 2. Butri. c. conqueſtus, nu. 12. de ferijs lib. 2. par. 1. Bertac. uerb. teſtium coactio, numer. 2. Fulgo. ff. de ferijs & dilat. l. nequis, nu. 3. teſtes quando uexari dicãtur Sali. ff. de teſti. l. 1. nu. 2.

Teſtes abſentes cum ad iudicem uenire cogantur, Cuma. par. 1. infor. ff. quemadmodum teſta. aper. l. cum initio, nu. 2. Aret. Rubri. quomodo malefic. cognoſ. nume. 7. uol. 6.

Teſtes quando ſunt extra prouinciam non debent cogi ad ueniendum perſonaliter ſed debent reſcribi ad iudicem loci ut ipſos examinet & atteſtationes clauſas remittat reſcribendo quanta fides ſit eis adhibenda, Panor. c. conſtitutus, nu. 5. de fideiuſ. & ibi Imol. numer. 1. Abb. & Docto. c. cũ olim de teſtibus & c. ſtatutum de reſcrip. nu. 6. Imol. de

de teſti. & atteſt. c.cum olim,n.2.

Teſtes ſi ſunt de iuriſdictione iudicis perſonaliter uenire compelluntur Iacob. Gentil. tracta. de ordi. iudi. num.16.tom.12. Butri. tracta. de teſtib.nu.27.

Teſtis non compellitur ad iudicium ire pro teſtimonio ferēdo quatuor caſibus & additur quintus q̄n eſt perſona egregia, Butr. c. ſi quis de teſtib.lib.2.par.2. Bar.l.ſi quando. C. de teſti.nu.106. Butr.c.3.nu.3. de fideiuſ.lib.3.

Teſtis ſi commodè ad præſentiam iudicis uenire poteſt compellere uenire ſecus ſi incommodè, Panor.c. ſi quis teſtium, nu.3. de teſtibus.

Teſtis non niſi in iudicijs cogi & quid in contractu, Bellem.Rub. de teſtib.cogen. nu.45.

Cogendi quando ſint teſtes in cauſa ciuili.

Teſtes an & quādo ſint cogēdi in cauſa ciuili tā de iure ciuili quàm Canonico, Panor.c.dilectorū,nu.23. de teſti. cogen. Bellem.c.dilectorū de teſti.cogen.nu.31.Bar.l.ſi quando.C.de teſtibus,nu.7. Igneus.l.3. Ignoſcitur, numero 22. part.1. ad Sillan.

Teſtis cogitur teſtificari in cauſa ciuili & non excuſatur eo ꝙ potens ſit is contra quem producitur,Bald.c. 1. de teſti. cogen. &.c.dilectorum, nu.1.de teſti.cogen.Bellem.c.dilectorum de teſti.cogen.nu.13.& 19. limita.20.in criminali autem cum cogi.nu.16.& 22.Amplia in occulto crimine, nume.25. & 26.limita etiam nu.17.& 18. ibidem.

Teſtis qui aduerſæ partis timore ſe cōtrahit teſtificari compellitur,Ioan. Andr.in Nouell. c.ſuper eo. col.4. circa prin. uerſ. ſup eo de teſtibus, Butr.c.3.nu.1.de teſtib.cogen.lib. 2.par.2. Bald.c. ſuper eo, nu.1.de teſti. cogen.

Teſtes qui ſe gratia uel odio abſentauit compellitur in ciuili ad teſtificandum, Butri.c. dilectorum,nu. 1.de teſti.cogen.lib.2.par.2.Imol. de teſti.cogen.c.dilectorum,nu.1.

In teſtamento quando cogendi ſint teſtes.

Teſtes inuiti ad teſtamentum nō ſunt adhibendi.l.q teſtis.§.fi.ff. de teſta.

Reprobatorij teſtes quando cogantur.

Teſtes reprobatorij an cogantur ad teſtificandum, Bald.c.ex parte deca. numero 25. de teſti.

In ſpirituali cauſa an cogantur.

Teſtes poſſunt cogi in cauſa ſpirituali Butri.c.cæterum,nume.3. de teſti. cogen.& ibi, Abb.nu.1.

Matrimoniali cauſa quando cogantur.

Teſtes in cauſa matrimoniali cogendi ſunt,Io.Andre. in Nouell.c.cau

 ſam

ſam col. 2. circa medium uerſ. cauſam de teſtib. Zabarel. c. cauſam de teſtib. nu. 1. col. 4. Butri. ca. 1. nu. 1. de teſti. cogen. lib. 2. part. 2.

In vſurarum cauſa an cogantur.

Teſtes in cauſa uſurarum coguntur Specul. de reſcript. præſen. §. rationie formæ. uer. circa cauſam.

Ad conſanguinitatem probandam an compell.

Teſtes poſſunt cogi ad teſtificandum ſuper conſanguinitate probāda ſiue timore partis uel iuramenti recuſet teſtificari, Butri. c. cæterum, nu. 1. de teſtibus cogen. lib. 2. par. 2. Anch. c. cæterum de teſti. cogen. nu. 1. & etiam in ſpiritualibus ibidem, num. 2.

Criminali cauſa quando compellantur.

Teſtes in cauſa criminali an cogi poſſint. c. dilect. de teſti. cogen. Bal. c. dilect. nu. 6. de teſti. cog. Butr. c. peruenit el 2. nu. 3. de teſti. cog. lib. 2. par. 2. Panor. c. ſi dominus nu. 5. de ſimo. Ibidem Anchar. c. dilectorū de teſti. cogen. nu. 3. Odofred. tracta. de ordi. iudi. Bap. de ſancto Blaſio cautel. 160. & tenet tract. de differentia inter ius cano. & ciuil. nume. 291. tom. 1. Hippol. in pract. §. diligenter, nu. 181. Felin. c. penul. de teſtib. cogen. nu. 3. Bert. uer. teſtium coactio, nu. 36.

Teſtes an ſint fortius compellendi in cauſa criminali quam in ciuili Bal. c. dilectorum, num. 5. de teſtib. cogen. Fulgoſ. C. de teſtib. l. ſi quando, num. 5.

Teſtes licet non compellantur in cauſa criminali tamē poſſunt examinari impediētes Abb. c. cōſtitutus de teſti. Bal. in Marga. uer. teſtes col. 2.

Teſtis in cauſa criminali primo non compellitur ad teſtimoniū ſed exorandus eſt, & poſtea conſulendus, Butr. c. 3. nu. 5. de ſimo. libr. 5.

Teſtes ſunt ſemper cogendi ubi crimē puniretur per depoſitionem uel aliter, Ioan. Andr. in nouell. c. dilectorum. col. 2. circa fin. uerſ. quid ubicunque. de teſti. cogen. Specul. de notorio crimine. §. fama. uerſ. quid ſi agenti. Ioan. Andr. in nouell. c. dilectorum. col. 3. circa finem. uerſi. Iacob. de Amel. de teſti. cogen. Bero. c. at ſi clerici. de iudi. nu. 152.

Teſtes non compelluntur iure canonico ad teſtificandum in criminalibus, ubi ſe abſentauerunt timore, uel odio, Butr. c. 3. nu. 4. de teſti. cogen. lib. 2. par. 2. Panor. c. peruenit. el j. nu. 3. de teſti. cogen. & c. ſuper eo. nu. 2. de teſti. cogen.

Teſtes an cogantur eum de crimine per modum exceptionis opponitur, Specu. de crimi. mo. expo. in fi. Ioan. And. in nouell. c. dilectorum. col. 2. circa prin. uerſi. ibi. finaliter de teſti. cogen. Panor. c. ſuper literis. nu. 20. de accuſat.

Teſtes ſup criminibus probandis non compelluntur, de teſti. cogen. c. dilectorum

lectorum.col.j.Imol.de teſti.& atteſta.c.conſtitutus.nu.1.& 4.

Teſtium in criminalibus cogẽdorum cauſæ.Bellem.c.dilectorum. de teſti.cogen.nu.24.

Teſtes in criminalibus perſonaliter uenire compelluntur.Iaco.Gentil. tract.de ordi.iudi.nu.2.

Teſtes in cauſa criminali admonendi non ſunt cogendi, niſi timore ſe ſubtrahant, Anch.c.ſuper eo. de teſti.cogen.nu.1.& 3.

In falſi crimine uel infamia an compellantur.

Teſtes coguntur in crimine falſi literarum Papæ.Zabarell. c.cum cõtra. de teſtib.cogen. nu.j.col.j. Butr.c. cum contra.nu.j. de teſti.cogen.li. 2.par.2.

Teſtes ſunt cogendi, cum de fama uel falſitatis uitio inquiritur, Io.And. in nouell. c.ſuper his. col. 4. circa fin.uer.de teſti.cogen.& ibi Butr. Abb.& Anchar.num.1.& ibi gloſ. col.j.

Teſtes cogi poſſunt dicere quod uenerint de alterius infamia, de purgá. cano.c.2.col.4.

In cauſa Hæreſis quando compellantur.

Teſtes in occultis criminibus ſicut ſunt hæreſis dilapidatio & ſimilia an cogi debeãt, Io.And.in nouell. c.dilectorũ.col.3.circa prin.uerbo dilectorũ, de teſtibus cogen.Franc. de Hæret.c.accuſatus.§.ille quoq; nu.2.de teſti.in 6.Ponzi.tracta. de lamiis.nu.84.tom.15.

Teſtis in cauſa hæreſis compellitur dicere ueritatem etiam de ſuo crimine.Gemi.c.accuſatus.§.licèt.num. 2.de hæreſi.

In cauſa inquiſitionis an compellantur.

Teſtes an compellãtur in cauſa inquiſitionis, Butr.c.qualiter. num. 2 r. de accuſ.lib.5.

Ad iniuriam clerico illatam probandam an compellantur.

Teſtes ſunt cogendi ſuper probanda iniuria clerico illata, Butr.c.peruenit, el 2.nu.j.de teſti.cogen. libr. 2. par.2.Anchar. c.peruenit, el 2.de teſti.cogen.nu.1.

Ad ſententiam excommunicationis probandam, an compellantur.

Teſtes non coguntur ad ſententiã excommunicationis probandam.Io. And.in nouell.ff.de pœn.& remiſ. c.cum medicinalis.nu.4. & c.dilectorum.col.3.circa medium. uerſ. quid ſi dicatur, de teſti.cogen.

Aduena an cogatur.

Teſtis aduena quo caſu compellitur reddere

reddere teſtimonium, Panor. c. fin, nu. 16. ut lit. non conteſta.

Aduocatus an cogatur.

Teſtis ut ſit, an & quando aduocatus cogi poſſit, Alber. de Roſ. tracta. de ſubſtitu. par. j. §. expedita. nume. 3. tom. 13 par. 2. nu. 8.

Amicus an cogatur.

Teſtis amicus non compellitur ad teſtificandum ubi poſſunt haberi ꝓbationes per alios, But. c. j. num. 1. de teſti. cogen. lib. 2. par. 2.

Canonicus an cogatur.

Teſtificari an cogatur canonicus contra eccleſiam, Bertach. uerbum teſtium coactio. nume. 35. & Butri. c. ueniens. nu. 16. de teſtibus. li. 2. par. 2. c. cum nuncius. nu. 4. de teſti. lib. 2. par. 2.

Clericus an cogatur.

An clericus ad teſtificandum compelli poſſit. 2. q. 6. ſtatutum. col. 1.

Teſtes clerici non compellūtur ad teſtificandum etiam in ciuili cauſa niſi in ſubſidium. c. 3. nu. 6. de teſti. cogen. lib. 2. par. 2. Franc. Brun. tracta. de indi. & tortura. nu. 16.

Teſtis etiam clericus, quando in cauſa criminali poteſt ad teſtificandū compelli, Butr. c. dilect. num. 5. de teſti. cogen. lib. 2. par. 2.

Teſtis clericus non cogitur teſtificari niſi aliter ueritas haberi non poſſit. Bertac. uerb. teſtium coactio. n. 34.

Coniunctus an cogatur.

Nullus debet cogi ut ferat teſtimoniū contra conſanguineum uel affinē. 4. q. 3. teſtes. §. ſeq. uer. item lege Iulia. col. 2. Cin. C. de teſtib. l. ſi quando. nu. 1. & 3.

Teſtes eſſe cogi non poſſunt attinētes uſque ad ſupremum gradū, Franc. Brun. tracta. de indi. & tortu. num. 15. Bertach. uerb. teſtium coactio. nu. 31.

Teſtes coniuncti, qui iure ciuili cogi non debent aduerſus cōiunctos teſtimonium ferre, in quibus caſibus de iure canonico etiam inuiti aduerſus eoſdem coniunctos teſtimonium ferant, Feder. Schen. trac. de teſtibus, nu. 34. tom. 13.

Contra ſe ipſum deponere non cogitur.

An aliquis cogatur teſtificare contra ſe uel probationes exhibere, Bald. conſ. 227. par. 5. num. 2. Bald. c. ex epiſtolæ. nu. 10. de probat. & conſ. 227. par. 5. nu. 3. Nell. tracta. de teſti. num. 43.

Dicens ſe nil ſcire an cogatur.

Teſtis qui dicit ſe neſcire cogi ueritatem dicere, Bal. c. 1. §. notādum, ſuper feud. quę ſint reg. nu. 12. & c. j. §. ſi enim, ſuper feud. quid ſit inueſti. c. 1. §. cum autem. in fin. de controu.

trou. inueſti. de feud. Nell. tract. de teſti. nu. 38.

Domeſticus an cogatur.

Teſtis domeſticus an contra domeſticum teſtificari cogatur. Alber. de Roſ. tracta. de ſubſti. num. 5. Guid. q. 45. nu. 1.

Epiſcopus an cogatur.

Teſtis Epiſcopus an poſſit compelli à ſuperiore ferre teſtimonium. Feli. c. nuntius. de teſti. nu. 5.

Aetatem decem annorum excedenter an cogantur.

Teſtis qui exceſſit ſeptimũ annum ut cogatur teſtificari, Bald. c. ſi qui teſtium. nu. 4. de teſti. Bart. l. 2. nu. 3. ff. de excuſa. tuto. & curá.

Teſtis eſſe non compellitur, qui habet decem annos, Nell. tracta. de teſtibus. nu. 36. tom. 13. Franc. Brun. tracta. de indi. & tortu. q. 2. part. 1. nu. 16. tom. 15. Zanet. tracta. de differ. inter ius cano. & ciuil. nu. 294. tom. 1. Proſd. tracta. de diffe. inter ius cano. & ciui. 53. Iſer. c. 2. num. 7. lib. 2. de pace & iura. firm. Fran. Duen. tract. de teſti. nu. 16.

Frater contra fratrem, an cogatur.

Frater aduerſus fratrem dicere nõ eſt cogendus niſi cum per alios ueritas haberi non poteſt, Fede. Schen. tracta. de teſti. nu. 3. & 4. tom. 13.

Fratres Predicatores an cogantur.

Teſtes de licẽtia ſuperioris fratres minores uel prædicatores eſſe compelluntur. Bagarot. tract. de reprobat. teſti. nu. 9.

Gener contra ſocerum an cogatur.

Teſtis quòd ſit gener contra ſocerum cogi non poteſt nec è contra, Albe. de Roſ. tracta. de ſubſtitu. num. 6. Quid de uitrico aduerſus priuignum, & è contra. Alber. de Roſa: ibidem, quid de ſobrino aduerſus ſobrinum ibidem.

Impubes an cogatur.

Teſtimoniũ ab ĩpubere exigit̃, Igne. l. 1. §. impubes, n. 37. par. 1. ad ſilla.

Iuſte ſibi timens an cogatur.

Teſtificari non cogitur quis iuſtè timens, Barba. conſ. 6. num. 8. Mart. Laud. tracta. de princi. quæſt. 129. tom. 5.

Teſtis dictum qui iurauit non deponere, an ualeat, Alber. de Roſa. tracta. de teſti. nu. 18. Rui. conſ. 158. uol. 5. nu. 10. Zabarel. conſ. 35. nu. 1. Felin. c. intimauit. nu. 8. uerſ. modo quæritur, de teſti.

Iura-

Iuramento aſtrictus de non teſtificando an cogatur.

Teſtis qui teſtimonium iurauit nõ dicere teſtificari compellitur ſi atteſtationes publicatæ non ſint, Ioan. And. in nouell. c. intimauit. col. 1. in medio. uer. intimauit. de teſtib. But. c. intimauit. n. 5. & c. conſtitutus. nu. 6. de teſtib. lib. 2. part. 2. & uide ibi per Felin. nu. j. & nu. 4. Panor. c. qualiter, & quando. num. 7. & c. omnis utriuſque ſexus, num. 5. de pœniten. & remiſſ. & c. ſacerdos. nu. 1. de offi. ordi. Imol. c. permant. el j. de teſti. cogen. nu. 4. Hippol. ſingu. 454. Incipit accipe q̃ro.

Teſtis iurans de non teſtificando ante aliquem non ligatur iuramento. Abb. c. intimauit. nu. 1. de teſtib.

Teſtis qui iurauit teſtificare, nec denũciare non tenetur tali iuramento. Anchar. c. conſtitutus. el 1. num. 5. de teſtibus.

Laicus an cogi poſſit.

Teſtis laicus qui forte aſpirat ad clericatum & ideo non uult deponere in cauſa ſanguinis an eſſet cogendus, Io. And. in nouell. c. dilectorũ. col. 3. circa fin. uer. de teſti. cog.

Libertus an cogi poſſit.

Teſtis eſſe libertus an contra procuratorem cogi poſſit, Alber. de Roſa. tracta. de ſubſti. nu. 1.

Milites an cogantur.

Teſtificandi cauſa militem non eſſe à ſignis remouendum, Fulg. ff. de teſtib. l. teſtium. §. teſtes. nu. 1.

Procurator an cogatur.

Procurator an cogi poſſit ad deponendum ut principalis, Pariſ. conſ. 2. nu. 15. uol. 4. Afflic. deciſ. 92. nu. j.

Proxeneta an cogatur.

Teſtis proxeneta non compellitur inuitus teſtificari niſi utraque parte uolente ſed uolens admittitur, ſi una pars conſentit, Mill. uerb. teſtis. nu. 92.

Religioſus an cogatur.

Teſtes eſſe pro ſuis in monaſteriis religioſi compelli poſſunt, Fran. Brun. tract. de ſubſti. nu. 15. tom. 13.

Sacerdos de auditis in confeſſione an cogatur.

Teſtis eſſe ſacerdos confeſſor non cogitur contra eum quem in confeſſione audiuit, & poteſt intrepide reſpõdere, ſe nihil ſcire, Berta. uerb. teſtes qui eſſe poſſ. nu. 168.

Senes & ualitudinarij an cogantur.

Teſtes ſenes & infirmi & perſonę egre

giæ non coguntur uenire ad iudicium, ſed iudex mittit ad eos notarium, uel ipſe uadit, Specul.de offi.omni.iudi.§.de ſeruit. uerſ.poſt litem.l.ad egregias & ibi docto.de iureiuran.Specul.de teſta.§.3.uerſ. teſtis.nu.101.Iſer.c.j.num.9. tit.ſi de inueſti.feuda.inter dom. & uaſall.quæſtio.oriarur, lib.j. Afflic.c.1.ſi de inueſti.inter dom.& uaſall.lis oria.

Teſtes ſenes & ualitudinarii qui dicātur.Rota deciſ.222.in nouis.

Teſtes ſenes & ualitudinarii ob peccatum de iure canonico teſtificare cōpelluntur ſecus de iure ciuili, Zanet.tract.de diffe.inter ius cano. & ciui.nu.264.

Socius criminis an cogatur.

Teſtes ſocii & iurati coguntur ad cōiurationem detegendam, Io.Andr. in nouell.c.uenerabilis. col.3. circa fin. uerb. uenerabilis, de teſti.cogen.But.c.uenerabilis.n.j.de teſti. cogen.li.2.par.2.Inn.c.qualiter.el j.de accuſ.uerſ.occultus.

Viator an cogatur.

Teſtis eſſe compellitur uiator, Alber. de Roſ. tract.de ſubſti.nu.20.

Uxor contra maritum an cogatur.

Teſtis inuita uxor contra maritum & è contra non cogitur, Cin.l.2.C.de teſtib.Abb.c.literis.ad fin.de teſti. & quid de genero contra ſocerum. Alber.de Roſ.tract. de ſubſtit. nu. 8.& 13.Capel.Tholoſ.q.3.

Teſtes per quos compellantur teſtificari.

Teſtes compellere ad teſtimoniū ueritatis perhibendum conſiſtit in officio iudicis, Butr.c.ex parte.num. 12.de teſtib.lib.2.par.2.Odofred. tracta.de ordi.iudi.nu.44.tom.12. & Platon.tracta.de iudi. tit.7.n.1. tom.12.Butr.c.cum literis. num. 4.de teſtibus.lib.2.par.2. Imol.de offi.iudi.ordi.c.ſignificauit. num. 11.

Teſtis à quo ad teſtificandū cogi poſſit, Alber.de Roſ.tracta. de ſubſtit. nu.19.item c.1.nu.3. tit.ſi de inueſti.inter dom.& uaſall.quæſt.oria. lib.j.

Teſtis cōpellitur per ordinariū & coram eo iurat, Nel.tract.de teſti.nu. 66.|Bertach.uerb.teſtium coactio. nu.27.

Teſtis clericus recuſans deponere debet cogi à iudice eccleſiaſtico. Vital.Clem.teſtibus.nu.35.de teſtib. Panor.c.dilectorum.nu.1.de teſti. cogen.

Teſtis ubi ad pęnam ſanguinis agatur etiam coram tēporali uicario epiſcopi qui utrūque gladium habet non eſſent ſecundum, Hoſti.compellēdi per eccleſiam, quia hoc nō ſpectat ad officium uiri eccleſiaſtici. Ioan.Andr.in nouell.c.dilectorum.col.3.circa fi. uerb. ubi dicebat.

bat.de teſtib.cogen.

Teſtium coactio non poteſt fieri per delegatum, niſi habeat ſpecialem commiſſionem.Cy.clem.1.q.3. de offi.delega:

Teſtes an cogantur per arbitrum, Bertac.uerb.teſtium coactio.num.19. Blanc.q.8.nu.13.

Teſtis qui petit compelli,debet prius nominare ipſos.Bal.c.dilectorum. nu.2.de teſtib.cogen.Specul.§.effectum. de recuſ.uer.ſed nunquid.

Teſtimoniũ ad inſtãtiã partis an quis perhibere præcisè cogatur, Fulgoſ.ff.de cond.ob turpem cauſam l.omne.§.ſi tibi.nu.2.

Compelli quomodo poſſint teſtes.

Teſtes ut teſtimonium ferant quomodo compellantur, Albe.de Roſ.tracta.de ſubſtitu.num.20.Butr. c.dilectorum.nu.2.de teſti.cogen. lib.2.par.2.Imol.de teſti.cogen.c.dilectorum.nu.2.Bertac.uerb.teſtium coactio.nu.3.

Teſtes ſunt cogendi per excommunicationem, ſuſpẽſionis & depoſitionis ſententiam, Ioan.Andr. in nouell. c.ſuper.col.3.circa prin. uerſ. cum ſuper.de teſti.Butr.c.2.nu.1. de teſtib.cogen.libr.2.part.2. Bellem.rubr.de teſti.cogen.nu.14.Anchar.c.cum ſuper.de teſtib.cogen. nu.1.& in c.dilectorum.de teſtib. cogen.nu.1. Panor.c.2. nu.1.de teſti.cogen. Aret.de malefi. in uerb. comparuerunt.nu.7.uol.1.

Teſtificari nolentes qui ueritatem occultant peccant mortaliter, Bero. c.illa præpoſitorum.de accuſatio. num.8.

Teſtis qui non uult comparere ut ueritas occultetur crimine ſtellionatus punitur, Nell.tracta.de teſtib. nu.39.

Teſtis aut aliter præciſe cenſetur compulſus per hæc uerba moneant iudices,Butr.c.1.nu.2. libr.2.par.2. de teſti.cogen.

Teſtis ſi fuit citatus, ut compareat in termino ſi non compareat,quia impeditus,ſi fuit excõmunicatus, an teneat excommunicatio. Feli. c.2. nu.7.de teſti.cogen.

Examinatio teſtium per quem ſit facienda.

Teſtes per iudicem recipiendos eſſe, Fulg.ff.de teſtib.l.teſtium.§.ita diuus.nu.2.Imol.de teſtib.& atteſta. c. ſi qui teſtium.nu.2. Hipp.conſ. 2.nu.27.uol.1.Soci.iun. conſ.60. nu.1.uide in diſcurſu.uol.2.

Teſtium iuramenta quis recipere debeat,& aliquid conſuetudine Roma.curiæ: Veſtri.pract.Rom.Cur. car.124.

Teſtes in cauſis criminalibus quis debeat recipere, Iſer.3.conſtit.Neapol. Incipit inquiſitiones generales.num.1.

Teſtes ſuper lite pendente coram arbitro poſſunt coram iudice examinari,nec litis cõteſtatio requiritur, Nell.tract.de teſti.num.247.

Teſtes alterius etiã iuriſdictionis co-

rā quo iudicē ſint examinādi. But. c.quoniam.§.1.n.4.ut lit.non conteſta.lib.2.par.1.

Teſtimonium clerici qūo poſſit accipi quàmuis nō tractet cauſam, nec cauſæ iudici eiuſdem cauſæ ſint remiſſæ, Archi.14.q.2.c.quanquàm. nu.2.col.3.

Teſtes an ſolus iudex abſque notario poſſit examinare & quomodo teſtis non debet aliquid dicere ultra tenorem libelli, Butr.c.cum causā. nu.9.de teſti.lib.2.part.2.Hippol. l.de minore.§.plurium.num.19.ff. de quæſtio.

Teſtis coram iudice iuratus non poteſt per iudicem examinari, Berta. uerb. teſtium impugnatio. num. 88.

Teſtium depoſitiones apud tabellionem non fieri ſed apud iudicem, Fulgo.C.de teſti. auth.hoc inter.§. ſi quis autem.nu.3.Hippol.conſil. 7.nu.25.uol.1. Rip. ff. de iureiur. l.admonendi.nu.189.

An notarius poſſit examinare teſtes & coram depoſitiones recipere, Bald. conſ.81.par.4.nu.3. Nell.tract.de teſti.nu.12.

Teſtis deponere abſque interrogatione iudicis, uel alterius de mandato iudicis etiam ſemiplenè probat, & per illum non debet iuramentum deferri, Bero.c.licèt cauſam.de proba.nu.34.

Teſtes examinati à notario ſine mandato iudicis faciunt præſumptionem aliquam. Vbi periculum eſſet in mora, Rip.ff.de iureiuran.l.admonendi.nu.191.

Teſtes à notario recepti ſine cōmiſſione iudicis nō faciunt fidē, ſed an faciant fidem, ſi de cōſenſu partium ita fuerint examinati, Rip.ff.de iureiuran.l.admonen.nu.190.

Examinandi in quo loco ſint teſtes.

Teſtium receptiones, depoſitiones & confeſſiones ubique poſſunt fieri, dummodo fiant de mandato iudicis, Panor.c.quoniam. num. 31. de probat.

Teſtes in loco incompetenti quibus caſibus examinari poſſint, quando ſuper articulis a iudice repulſis, Bart.l.2.ff.de uulga. & pupill.numer.3.

Teſtes an poſſint examinari extra territorium iudicis, Bal.rubr.de iudi. nu.50.

Teſtium examinatio facta in eccleſia ualet & quando, Bal.l.nemo apoſtolorum.C.de ſacroſanct.eccl.nu. 7.Gomeſ.c.mulieres.de iudic.nu. 40.in 6.

Teſtes an poſsint examinari in eccleſia, Franc.de immunita.eccleſ.c.de cætero.nu.7.

Teſtis dictum iurantis extra eccleſiā, & deponētis in eccleſia ualet, Bar. l.nemo.numer.4.C.de ſacroſanct. eccleſ.

Teſtium receptio, quando in aliena prouincia fieri poſsit, & quando uenire teneantur. Alber.de Roſ.C.de fide inſtrumen.l.apud eloquentiſ-

 ſimum.

ſimum.numer. 1.

Teſtis debet ire ad iudicem & non iudex ad teſtem, Bal.c.ſi qui teſtium. nu. 6.de teſti. Anch.c.ſi qui teſtiũ. de teſti.nu.2.& c.ſtatutum. §. pro ferendo de reſcript. in 6. Franc. c. ſtatutum.§.pro ferendo de reſcrip. nu. 1. & 2. de teſti. in 6.

Teſtes producendi de uno loco ad alium, qua prouidentia mitti debeant, Spec.titu.de teſtib.§.3. nu. 14.

Examinari quo tempore debeant teſtes.

Teſtes quando examinentur, Bal. l.ſi quando.C.de teſti.num.16.

Teſtes iurati intra dilationem, an poſſint extra dilationem deponere, Albe.de Roſ.ff.de feriis.l. in pecuniariis,nu.23.& ſuper rubric.nu.7.& tracta.de teſti.nu.33.Bar.l.damni. §.Sabini.ff.de dam.infec.Bal.conſ. 33.par.5.nu.4.& c.in nomine domini, nu.11.de teſti. & nu.9. & c. licèt cauſam.nu.9. de probat.& c. in cauſis.nu.2.de teſti. & c.ſi quando.C.de teſti.n.8. Bellem. c.coram de integri.reſti. nu.14. Panor.c.licèt.num.20.de proba. Imol. ſuper clem.de offi.delega.c.1.nu.12. & ſuper infor.ff.de damn. infect. nu. 12.Lud.Rom.par.1.infor.de acq. hæred.l.an tertius.nu. 2.Sali.C.de teſti.l.ſi quando.num.8.Monti.de Iun.tracta.qualiter nega.probe.n. 18.tom.13. Barba.c licèt cauſam. nu.68.de proba. Fel.c.licèt.de proba.nu.12. Afflic. deciſ.47.nu.6.& idem de feud.c.1.ſi de inueſti.inter dom. & uaſſal. lis oriatur, Dec. de prob. c. licet, nu.5. Rebuff.de ſenten.excommuni.arti.4.nu.9. tom. 1. Boer.q. 294. nu.19.par.2.& q. 352.nu.1.par.2. Cald.rubri.de teſti.conſil.1. nume.1.

Teſtes qui iurarunt in termino poſſunt examinari poſt terminũ, Bart. conſ.27.uol.2.nu.1. Bar.l.ſi quando. C. de teſtib. Paul. de Caſtro.l. dam. infecti. &.l.nam & ſeruus.§. ſi uerò,num.5.ff.de nego.geſt.Fulgoſ. C. de teſtib.l.ſi quando, nu.6. Alex.conſ.42.nu.17. lib.3. Franc. Curt.tracta.de teſti.nu.71.tom.13. Capic.deciſ.90.num.1.Rebuff.tracta.de dila.nu.10.arti.4.tom.3.

Teſtis ſufficit ꝙ coram iudice remiſſoriè ut et infra duos menſes & poſtea examinetur duntaxat pro exceptione prouiſione relationis ad iſtã Bella.deciſ.377.Veſtr.pract.Rom. Cur.car.135.

Teſtes infra terminum productos & iuratos eſſe & poſtea examinatos, an ſufficiat,& primò. Quid de termino dato ſimpliciter ad producẽdos teſtes, Bero. c. licet cauſam de prob.n.76.Quid in certo termino dato ad probandum, num. 8. quid in termino dato ad probandum & pro probato habendũ,nu.87.& 59. per oẽ generis ꝓbationis 89.Rot. deciſ.74. nu. 1. in nou.Ang.2.infor. ff. de acq. uel. amitt. hæred.l. antiſtius. num. 2. Paul.de Caſt.rubri.c.de dilat.nume.2. Socin.conſil.47.

ſiſ. 47. numero 12. uolum. 4.

Teſtis debet examinari infra terminū aſſignatū receptioni & examinatio ni aliàs non dicitur rite receptus, Vital. de teſtibus,nu.48. de teſti.

Teſtes niſi fuerint examinati infra ter minum. 5. dierum ad probandum dilatoriam non releuatur excipiens Capic. deciſ.83. nume. 5.

Teſtes ſi intra terminum non ſunt exa minati culpa producentis,qui non fecit eos grauari,nō poſſunt poſtea produci.Idem ſi facto iudicis quia tenentur ad intereſſe Card. Clem. 1. q.6.de teſti.

Teſtis depoſitio poſt terminum exami nari nō ualet, Marc.Blan.tracta.de indi. nume. 243.

Teſtes ſi non examinentur culpa iudi- cis debet eis ſuppleri, Bertac.uer.te ſtium impugnatio,nu. 118.

Teſtis iuratus intra terminum nō po- teſt examinari poſt terminum de ri gore iuris licet,de æquitate ſi iudi- ci uideātur, ut negligentia parti nō imputetur,Rota deciſ.478.in nou.

Teſtes qui iurarunt pro prima dilatio ne an poſſint deponere pro 2.Ho- mod.conſ. 19.num. 5.

Teſtes in termino iuratos, an de- ponere ſufficiat ſi terminus de iure ad oſtendendum aſſignatus fuerit Barb. c. licet cauſam, numero 71. de probat.

Teſtes poſt concluſionem non poſ- ſunt examinari, Affl. deci.272.n.1

Teſtes poſſunt examinari poſt conclu ſionem in cauſa & ante ſententiā ſu per articulis nō de directo cōtrarijs ad innocentiam in cauſa rei crimi- nalis, Panor. c.ſuborta, nume.12. de iudi.

Teſtes iuratos infra terminum ad de- ponendum deponere, an lapſo ter- mino poſſint cogi deponere, Rota deciſ.465.nume. 1.in nouis.

Teſtes grauati in termino habentur pro receptis in termino, Bal.in Spe cul.de ſenten.uer.pone poſt ſnīam.

Teſtium dictum an trahatur ad diem iuramēti Paul.de Caſtr.l.fi. nu.10. de feri. Bero.c.licet cauſam, nume. 81. de probat.

Teſtium depoſitionis actus refertur ad tempus iuramenti, Pano.c.2.n. 4.de teſti.Imol.de offi.delega. c. 1. nu.8.Nell.tracta.de teſtib. nu.72. Bertac.uerb.teſtes depo.nume.12. Guid.Pap.q.125.nume.1.Nell.tra cta.teſti.num.27.

Teſtis dictum non habet neceſſariam relationem ad iuramētum,Bero.c. licet cauſam de probat. nu. 85.

Teſtis qui iurauit una die deponit ea dem die uſque ad noctem non eſt neceſſe quòd ſcribatur hora, Bald. c.quoniam contra falſam, nu. 14. de probat.

Teſtis præſumitur depoſuiſſe die iura menti ſi iurauit intra terminum p- batorium, Specul. de teſtib. §. ſed qualiter.

Teſtis ſi iurauit una die & alia depo- ſuit petēti dēt edi dies depoſitionis Bal.l.ſupplicare,nu.7.C.ut lit.pen den. Nell.tract.de teſti. n.75.& 71.

Teſtis dictum tempore feriato depoſi tū an teneat, Specu.lib.2. de ferijs. §. 2.

§. 2. nu. 6. Bal. c. conqueſtus num. 7. de ferijs Ludouic. Roma. ff. de fer. & dilat. l. diuus. numero 4. & de noui oper. nuncia. l. hoc edicto. §. nunciatio. nu. 4. Marc. de Fan. tractа. quid neg. prob. nu. 17. tom. 13. Barba. c. quoniam. nu. 65. ut lit. nõ conteſta. Rebuff. tract. de teſti. nu. 77. arti. j. tom. 3. Alciat. l. pri. ff. de noui oper. nuntia. nu. 22.

Teſtes die feriato poſſunt examinari ſed non recipi, clem. iudices de offic. & poteſta. iudi. delega. Bart. l. j. §. nunciatio. ff. de noui ope. nuntia. Angel. ff. de damn. infect. l. damni infecti. §. Sabini. n. 7. p. i. & ff. de feriis. l. ædem. n. 2. p. 1. Imol. de offi. deleg. c. 1. n. 4. & ſup clem. de offi. deleg. c. 1. n. 7. & ff. de nou. oper. nũtia. l. 1. n. 18. Seiſel. l. 1. §. nũciatio. n. 40. Fran. Cur. tract. de teſti. nu. 72.

Teſtium examinatio põt fieri die feriato in honorem Dei, ſi iurauerint die non feriato, Guid. Papa. q. 225. nu. 2. Contrarium uide per Ruin. conſ. 173. uol. 4. nu. 15.

Teſtes deponentes tempore feriato in honorem Dei, an ſint ualidi. Hom od. conſ. 242. nu. 10.

Teſtimoniũ ueritati phibituros qua hora dici debeat comparere, Bald. c. cum ſuper. nu. 2. de teſti. cogen.

Teſtes de nouo poſſunt examinari. In noc. c. conſuluit. de offi. deleg. Bal. Margarita teſtes.

Examinandi teſtes quomodo, & qualiter debeat fieri.

In teſtium examinatione conſideranda ſunt quatuor. Specu. tit. de teſti. 7. §. nu. 13. Butr. c. 2. n. 4. ut lit. non conteſta. libr. 2. par. 1.

Teſtes primò recepti debent deinde eorũ dicta in ſcriptis redigi termino pars citari debet ut teſtium perſonis uel eorum dictis ad contradicendum ueniat, Barb. c. accedens. nu. 22. ut lit. non conteſta.

Teſtes qualiter ſint examinandi, Alber. de Rolã. ff. de teſtib. l. teſtium. nu. 1. Barbat. c. licèt ex ſuſcepto, de foro compe. nu. 34. Iaſ. l. minimè. de legib.

Teſtis in iudicio producens, debet ſuam intentionem in ſcriptis pandere ſuper quo teſtes examinantur Spec. tit. de teſti. §. 5. nu. 1.

Teſtes ſuper petitionibus & aliis, an ſint diligenter examinandi, Io. An. in nouell. de teſti. c. 1. col. 4.

Teſtes an ſint recipiendi ſuper articulo impertinente & quid dicatur impertinens, Bart. l. ſi duo. §. idem Iulianus. nu. 15. Berta. uerb. teſtiũ impugnatio. nu. 38.

Teſtes poſſunt examinari, etiam ſi nõ producantur articuli, Bal. & Alex. l. ſi duo. §. Iulianus. de iureiur. Barba. c. licèt. nu. 26. de proba. libr. 2. par. 2. & c. per tuas. nu. 5. de teſtib. lib. 2. par. 2.

Teſtium depoſitiones non ualent, ſi tela iudicii non præceſſit, Panor. c. unico. nu. 4. ut eccleſ. bene. ſine.

Teſtes examinandi ſunt diligenter & ſigillatim, Ioan. Andr. in nouell. c. uenerabilis. col. 1. circa medium. uerb. uenerabilis. de teſtibus. & ibi

ibi Butr.nu.1.& 3.& Anch. nu.1. Butr.capit.cum cauſam.numer.1. de teſti.& ibi Io.Andr. col.3.circa fin.uer.cum cauſam. Zabarel.c.cõ ſtitutus. de fide. n. 2. col.1. But.c. uenerabilis. nume. 6.de teſtib.lib. 2. par.2.

Teſtes non latini quomodo per notarium latinum examinantur. Nell. tracta. de teſtib. nu.98.

Teſtis uerba capituli ſuper quo deponit poteſt petere declarari, Sali.ff.ſi cert.peta.l.1.num.4.

Teſtes ſi rationabiliter,non intelligãt debent uulgariter capita legi & ad uerbum exponi, Ancha.clem.de teſtibus. cap. ne in Agro.nume.9.Felin. rubri. de conſti.nu.16.Bertac. uerb. teſtes interroga. nu. 3.

Teſtis dictum non ualet ſi non fuerit perfectum examen.Iaſo. auth. hac conſultiſſima.§.ex imperfecto, nume.3.C.de teſta.

Teſtium uerba quæ non poſſunt propriè exprimi in latino debent ſcribi in uulgari, Mill.in uerb. teſtis,nume. 103.

Teſtes uariarum linguarum poſſunt deponere,quilibet in ſua lingua, Bal.l. Blanditus.C.de fideiuſſ.

Teſtes lingua materna deponant,Rebuff. trac.de inq.ar.4.n.22.tom.3.

Teſtium examinis officium conſiſtit circa duo Butr. cap. cum cauſam, nu.4.de teſtibus lib.2. par.2.

Teſtimoniũ deponẽs dẽt in ſcriptis redigi ut lit.non conteſt.c. Accedẽs, col.2. Nell.tracta.de teſti.num.98.

Teſtes quando citantur an debeat ſcribi in actis quòd ſponte deponunt, Bal.auth.presbyteros. C.de epiſ.& cleri.

Teſtes uel inſtrumenta de mandato alterius recipiens debet teſtium conditiones ſeu circunſtantias ſcribere Specul.tit.de teſtib.§.7.nume. 5.

Teſtibus depoſitio eſt perlegenda,& ubi examinari debeant, Rebuf. tracta. de teſtibus art.1.nu.3.tom.2.

Teſtis qui recipit & etiã dicta in acta redegit ſcribere debet ſecundum tamen examinationem quanta ſit eis fides adhibẽda, Ioann. Andr.in Nouell. c.quoniam contra col.3.circa prin. uerb.Hoſti.de proba.

Teſtis qui dicit. Cognoſco malefactorem per perſonã & nomen. & ideo peto ipſum exhiberi ut recognoſcã debet audiri, cum aliter maleficiũ probare non poſſit, Ang. ff.ſi ex no cauſ.aga.num.1. Lud.Roma.ff.de publi. & ueſtigal. l. prætor ait. §. quòd nouiſſimè, numero.3.Barba. c.ſignifica.nu.32.de libell.obla. Alber.de Roſ.ff.ad exhibendũ. l.exhibere,nu.1. Butri.tracta.de teſti.nume. 44. Catal. tracta. de ſindi.nu. 152.tom. 14.

Teſtis ſi petit ſibi exhiberi rem uel pſonam de qua interrogatur ut illam cognoſcat debet fieri cũ indumentis & qualitatibus eius, Bar. l.cum ſi exhibuiſſet. §. ante autẽ.ff.de publi.iudi.num.20.

Teſtis uel pars poteſt petere ut res in iudicio exhibeatur, ut ipſam recognoſcant, Tindar. tracta. de teſtib. c.9.n.2. Paul.l. cum ſi exhibuiſſet.

§.

§. qđ ait. ff. de publ. & uecti. Imol. ff. de publi. l. 1. nu. 3. Capell. Tholoſ. q. 142. Bertac. uerb. teſtes depon. num. 62.

Teſtes cuius partis ſint primò examinandi, Bald. c. 1. de feud. & pace tenen. §. ſi duo, numéro 3.

Examinatio teſtis debet fieri ſecretè.

Teſtis dictũ ſecretè recipi debet gloſſ. l. ſi quando. C. de teſti. n. 9. & l. nullum, nu. 1. C. de teſtib. Bal. l. nullũ. C. de teſtib. num. 5. & c. in nomine domini, nu. 7, de teſtib. Butri. c. 2. nu. 13. de teſtib. lib. 2. par. 2. Zabar. c. inquiſitionis. §. 3. de accuſ. nu. 1. col. 3. Anchar. Clem. de teſtib. c. de teſtib. nu. 2. Pau. de Caſtro. l. nullũ, nume. 3. C. de teſtib. Panor. c. quia propter, nume. 14. de elect. Vital. Clem. teſtib. nu. 75. de teſti. Corn. conſ. 110. num. 13. uol. 2. Barthol. Cepol. tracta. de cogna. nume. 10. tom. 1. Iaſ. l. quiſquis. §. editionem. ff. de eden. nu. 14. Rebuff. tracta. de teſtib. nu. 8. tom. 3. Rebuff. tracta. de reſcrip. arti. 4. gloſ. 4. Berta. uer. teſtes depo. numero xj.

Teſtes reprobãtur ſi non ſecretè depoſuerunt, Bagaro. tracta. de teſti. nume. 88.

Teſtis quilibet debet de per ſe examinari, & an poſſint omnes ſimul interrogari & reſpondere, Pau. de Caſtro. l. nomine, nu. 2. ff. de legib. Specul. de teſti. §. Nunc, uer. ſed ponetit. de teſt. §. 7. nu. 9. Pano. ca. cum cauſam el. 1. nu. 5. de teſtib. Nepos. tracta. de excep. num. 68. Petrus de Bai. tracta. de elect. num. 3.

Teſtes quando ſimul, & eodem tempore deponere dicantur, Franc. tracta. de teſti. num. 106.

Teſtes plures ſi ſimul examinantur licet probent, eis tamen fides nõ adhibetur, quia ſecretè examinari debeat, Nell. tract. de teſtib. nu. 164. Butri. conſ. 15. nu. 3. de pœniten.

Teſtimonium teſtis qui deponit in publico an ſit ualidum, Bal. de elect. c. quia propter, nume. 29. Rebuff. in concorda. §. cum uero de colla.

Teſtes an & quando poſſunt parte præſente examinari gl. in l. minime. ff. de legib. & de teſti. & atteſt. c. in nomine domini, col. 3. Nepos tracta. de excep. artic. 19. nu. 44. to. 13. Io. Monac. tracta. de defenſ. iur. §. quia num. 7. Alber. de Roſ. ff. ad l. Iuliã de adulte. §. quæſtioni, nu. 2. Vital. Clem. teſtibus, nu. 103. de teſti. Salicet. ff. de teſti. l. iureiur. nu. 1.

Teſtium examinatione facta in præſẽtia partis an noceat in aliqua parte abſente, Vital. Clem. teſtibus, nume. 104. de teſtibus.

Teſtis audire non debet alteram partium, Imo. de fideiuſ. c. cõſtitutus, nume. 12.

Teſtes in cauſa graui, & ponderoſa coram duobus teſtibus examinari debent & quando, Stepha. Aufre. tracta. de teſti. num. 92. & Petrus de Bai. tract. de elect. par. 3. n. 2. tom. 4. Abb. c. cum cauſam el. 1. nu. 5. de teſti. gloſ. c. iurent. uer. & ipſo. ff. de

de teſtib. Boer. q. 9. par. 1. Beto. c. quoniam contra de proba. nu. 77.

Teſtes in arduis coram honeſtis perſonis accipi debent, Barb. c. pro debilitate, nume. 26. de offi. delega.

Teſtes an ſine adminiculo ſint recipiendi, Rebuf. tracta. de inquiſ. nume. 9. artic. 17. tom. 3. & tracta. de adiuncto art. 2. nu. 13. tom. 3.

Teſtium dictum quod iudex non tendet quomodo propter ſufficiẽtem probationem repellatur, Io. Andr. in Nouell. c. de teſtibus col. 4. circa fin. uer. ſufficiens de teſtibus.

Teſtes debent dictum ſuum ſecretum tenere uſque ad publicationem, Io. And. in Nouell. c. fraternitatis, col. 4. circa fin. uer. in gloſ. ult. de teſtibus.

Teſtium depoſitiones ſecretas ſolent auditores Sacri Palatij dum cauſa diſputatur plerunque in aliqua parte exprimere cauſarum patronis, Veſtri. Pract. Rom. cur. car. 139.

Teſtis cuiuſlibet dictũ extenſe ſcribi debet, Amod. de Caſtell. tracta. de ſindi. nu. 195.

Teſtium dicta ſi non conſcribuntur non ualet ſententia, Bal. l. prolatã. C. de ſenten. num. 17.

Teſtis dictum debet extenſè ſcribi & an poſſit deponere per relationem alterius iudicis.

Teſtes plures ſi producantur in eadẽ inſtantia & unus deponat extenſè alter dicit talis homo. An tale teſtimonium reprobetur, Tindar. tracta. de teſti. par. 1. c. 8. n. 4. Io. And. in nouell. c. Nihil col. 2. circa medium, uer. Nihil, de uerb. ſign. & ibi Anchar. nu. 2. Paul. de Caſtro conſ. 103. num. 2. uol. 1. Barba. in c. licet ex ſuſcepto, de foro comp. n. 55. & conſ. 25. nu. 2. uol. 2. Mill. uerb. teſtis. nu. 116. Bertac. uerb. teſtium depoſ. nu. 3.

Teſtis dictum ſcriptum per notarium ſcribendum depoſuit ut alius probat ſi teſtis ſit ualde legalis, Feli. ca. ſuper his, nu. 22. de accuſ.

Teſtis productus & examinatus in vna cauſa, ſi in alia ſuper eodem examinatur dicat. Dico prout dixi in alia cauſa, an ualeat, quòd ſit arbitrarium iudici, Bart. l. eos qui. ff. de falſ.

Teſtis ſi primò depoſuit & dictum ſuũ eſſet nullum, deinde depoſuit per hæc uerba, dico per omnia ut iam dixi, an ualeat & confirmet primum dictum, Ang. ff. de legi. l. legata, num. 1. par. 1. Ripa. ff. de re iudi. §. ſi iudex, nu. 3. Bart. l. fin. C. de teſti. n ume. 6. Bal. l. geſta. nu. 6. C. de re iudi. & l. ſi quæ. C. de uendi. rei con. lib. 10. nume. 1. Tindar tracta. de teſti. num. 3. c. 8. nu. 2. Guid. Papa, q. 12. num. 1. Panor. c. cum in tua, nu. 3. de teſtib. Nell. tracta. de teſti. num. 198.

Teſtis poteſt ſe referre ad aliam depoſitionẽ, nihilominus iudex põt cogere ut deponat ſpecificè, & hoc caſu

Teſtis poteſt petere ſibi exhiberi depoſitionem Petr. de Anchar. in Clem. teſtib. in fin. de teſtibus Hippol. l. ex libero, numero 13. ff. de quæſtio.

Teſtes recepti ſeu examinati etiam deponunt ſe referendo in omnibus & per omnia ad ea quæ prius dixerunt de ipſo hoc modo facta non probant, Socin. conſi. 98. numero 14. volum. 3. Aimo conſil. 115. nume. 1. Socin. Iun. conſ. 12. num. 19. volum. 2.

Teſtis ſe referens ad alia per eum dicta non probat, Corn. conſi. 56. nume. 4. vol. 1.

Teſtis ſi fuerit malè examinatus & poſtea rectè & dicat per omnia ſe dicere quæ in prima depoſitione dixerat, ualet eius dictum, Socin. l. legata inutiliter. ff. de legat. 1. numero 8. Hippol. l. ex libero, numero 13. ff. de quæſtio. Corn. conſil. 59. volum. 1. in prin. Felin. ca. cum in tua de teſtib. numero 1. Bertach. uerb. teſtium repe. numero 18. Alexand. conſil. 133. ſub, nume. 4. lib. 1. poſt Bart. ibi, nume. 3.

Teſtis ſecundò examinatus ſuper eodē facto pōt dicere dico per oīa ut dixi in primo dicto, niſi Iudex haberet eum teſtem ſuſpectum, quia tunc cogeretur de nouo deponere ſeriatim, Hippol. l. eos, nume. 4. ff. ad. l. corn. de falſ. Ioan. de Graſ. tracta. de ſubſtan. procur. uer. interrogat. num. 6. tom. 12.

Teſtis dicens, dico ut dixi in alio iudicio nō probat ſed dabitur terminus ad deliberatè deponēdum, Bertac. uerb. teſtes in alio iudicio, nu. 10. & uerb. teſtium repetitio, nu. 28.

Teſtis ſpecificè non per relationem ad alium dictū deponere debet, Tindar. tracta. de teſtib. par. 3. num. 2. cap. 8.

Teſtis referens ſe ad ſcripturam non facit aliam probationem quàm quę cōtinetur in ſcriptura, Affli. dec. 72. nu. 7. de iudi. Bertac. uerb. teſtium impugnatio, num. 19.

Teſtis interrogatus an interfuerit tali contractui & qualiter, ſi reſpondeat ſe interfuiſſe ſed non recordari qualiter proceſſit, tamen dicit qđ fecit memoriam in quodam libro ſuo & referat ſe ad illam ſcripturā quando teſtificatio ualeat, Paul. de Caſtro. l. iubemus, num. 4. C. de teſta. & conſil. 193. col. fin. nume. 2. volum. 1.

Teſtis qui depoſuit hoc modo, dixi in alia mea depoſitione ſiue nil ad ꝓpoſitum depoſitio eſt nulla, Felin. c. ex parte de reſcriptis uer. ſimile de teſt.

Teſtis pōt ex ſe uel relatione ad aliud teſtificari quod eſt pro inquiſitoribus ut ualeat reſcriptio facta cum extenſione dicti primi teſtis, But. c. 2. nu. 2. de regula. lib. 2.

Deponere qualiter debeat teſtis.

Teſtium depoſitio an ſit de ſubſtantia proceſſus, Ang. C. de ſenten. & interlo. omni. iudi. l. prolatam, num. 5. Bellem. ca. ei qui appell. §. Item, ſententia

ſententia, nume. 12. 2. q. 6.

Teſtes iurari non tamen inquiſiti uel uice uerſa an imperfecta probent. Bellem. c. ſanè de iureiur. num. 74.

Teſtium productionem officiũ quid ſit, Azo in ſumma de teſtibus, nume. 30. & C. de teſtib. l. teſtium, nu me. 6. & 7.

Teſtium inſcriptionẽ totam ſiue depoſitionem auctoritatẽ nõ facere, Fulgoſ. C. de fideicommiſſ. l. quæſtionem, num. 10.

Teſtis iurans non probat niſi etiã deponat, Ang. Peruſ. conſ. 399. nu. 2. Bal. c. 1. uerb. Nota iſta duo, ſi inter dom. & uaſſal. & l. ſi quando de teſtibus.

In teſtibus dictum ſi præualet iuramẽto, Bero. c. licet cauſam, num. 84. de probat.

Teſtis non examinati dictum coram iudice facit fidem quando parti nõ poteſt imputari, Bar. l. ſolam, nu. 7. C. de teſtibus.

Teſtimonium ſine examinatione quo modo ſufficiat, But. c. cõſtitutus, nu me. 8. de appell. lib. 2. par. 1.

Teſtimonium Populi ſine examine an ſufficiat, Bellem. c. cõſtitutus, de appell. nume. 4.

Teſtis in quo non poteſt eſſe ignorantia nunquam debet dicere niſi quæ in ueritate uidit & audiuit, Tindar. tracta. de teſti. ca. 7. num. 3.

Teſtes qualiter debeant deponere, Rebuff. in concorda. tract. de nomina. pag. 61. Caſſan. conſ. 52. num. 16.

Teſtis de quo deponere debeat, Alber. de Roſ. tracta. de teſtibus, part. 3. num. 15. & nume. 22. Specul. de teſti. §. nunc tractandum, uerb. tabellio autem, Azo in ſumma de teſti. num. 31. Boer. q. 108. par. 1. Pariſ. conſi. 95. num. 2. vol. 1. Cuman. ff. de his quæ in teſta. delen. l. qui in in teſtamento, nu. 3.

Teſtis depoſitio neceſſaria quæ, Bellem. c. teſtis, num. 8. 3. q. 9.

Teſtes debent teſtificari de actus frequentia & diuturnitate, Alexand. conſil. 45. nume. 3. & 8. lib. 2.

Teſtis etiam interrogatus de quo deponere debet, Bertran. par. 1. conſi. 103. numero 2.

Teſtis non debet declinare neque ad dexteram neque ad ſiniſtram, Vital. clem. teſtibus, numero 64. de teſtibus.

Teſtis debet deponere de eo quod percepit ante litem motam, Imol. de teſtibus & atteſta. cap. licet, numero 2.

Teſtis non debet deponere niſi de eo quod eſt ſibi notum, Bal. l. quoniã liberi. C. de teſtibus.

Teſtis deponere debet & interrogari ſuper tota cauſa & pro utraque parte Bertac. uerb. teſtis. depo. numer 22. Salic. de teſti. l. ſi quis teſtium, nume. 14. Paris de Put. Rubri. de tortura. 2. uerb. tortura el 2. nume. 9. & 10. Pariſ. conſil. 23. nume. 7. vol. 4.

Teſtis ſuper facto & nõ ſuper uſu teſtimoniũ dicere debet, Alber. de Roſ. tracta. de teſti. par. 1. §. expedita, nu me. 1. tom. 13.

Teſtes non debent deponere ſuper oc-

 cultis

cultis criminibus, Anchar.c.qualiter el 1.de accuſ.num.7.

Teſtis nil de ſuo ſed de facti ſerie teſtificari debet, Barbat.c.canonum ſta tuta, nume. 111.

Teſtis deponens non debet dicere eſſe factum iuſtè uel iniuſtè, Specul. de probat.uer. ult.quæritur.

Teſtium conſcientiam iudex debet varijs modis informare, Corn. conſi. 181.num.19.uol.2.

Teſtis pductus & iuratus in tota cauſa pro una parte debet examinari inuito producẽte ad inſtantiam alterius partis, Innoc. num.3.uerb. ſed fixe, tenendum quem ibi refert & ſequitur Io. And. in Nouell. & docto. c.præſentium in gloſ. uerb. proteſtatus de teſti. ubi Abb.num. 12.& Imol.nu.6.Bal.l.nimis.C.de teſtibus, Bart. conſi.27.numero 1. uol.2.

Teſtis debet pro utraque parte deponere, Rip. regula qui ob gratiam de reg.iur. Albe. de Roſ.1.infor.nu.8. col.3.Bertac.auth.de teſtib.ibi nil, n.1.Bal.auth.ſed iudex. C.de epiſ. & cleri. Sali.ff.de pba.& preſump. l.cum de ætate,num.primo, Belle. c.ſi hæreticus, nume.6.2.q.7. Roma. ff.de iureiuran.l.ſi duo Patroni,num.8.&.§.Idem Iulianus, Ludo: Roma. conſ.434.nume.2. Ripa. ff. de eden.l.is apud, nume. 23. Pariſ. conſ. 88.num.27. uolum.3. Bertach. uerb. teſtes depo. numero 163. Butri.cap.2.nume.8. de teſtibus.

Teſtis ex iuramento obligatur ad dicendam ueritatem, Bald. c. de teſtibus, nume.6.de teſtibus, Afflic. feud.ca.1.ſi de inueſti. inter dom. & uaſſal. lis oria.not. 4. Igne.l.3.§. ſi quis tabu. nume. 163. part.1.ad Sillan.

Teſtis poteſt tacere ueritatem ſi illa veritas non poteſt per alios probari, Afflic.ca.1.ſi de inueſti.inter dom. & uaſſal. lis oria. not. 10. de uſib. feud.

Teſtis licet ab utraque parte debeat dicere ueritatem ad producentem tamen ſpectat reficere expenſas, Io. Monac. c.mulieres,nu.2.de indi.

Teſtis iterrogatus nec amore nec commodo proprio nec odio teſtificari debet, Rebuff. tracta. de inquiſiti, nume.17. arti.23.gloſ.1.tom.3.

Teſtis debet plenè & ſine calumnia factum narrare, Bald. c.fraternitatis, nu.13.de teſtib. Alex: conſi.2.num. 7. lib. 7.

Teſtis qui iurat ſuper tota cauſa debet uerum eloqui ſuper toto etiam non interrogatus pro utraque parte, Aret.l.ſi duo patroni. ff.de iureiuran. num. 6.

Teſtis qui iurauit dicere puram & meram ueritatem non debet aliquid tacere quod ſcit, Felin.c.cum dilect.de accuſat.numero 19. Bertachin. uerb. teſtes depo. numero 19.

Teſtis ſi nimis grandeuus eſſet, terminus ad deliberate reſpondendum ſibi daretur etiam ſi de proximo factum eſſet, Bertac.ca. cum cauſam, nume. 2.de iuram.calum. Bertach. uerbo.

uerbo. teſtes depo. nume. 22.

Teſtis pro una parte deponens, ſi interrogatus, pro alia noluit reſpondere non creditur, Nell. tract. de teſti. num. 93. Bald. l. 2. colum. 1. C. de eden.

Teſtis qui iurauit de re puram & meram ueritatem deponere de fama non probat, Nell. tracta. de teſtib. num. 63.

Teſtis licet iuret pro utraque parte tamen pro producēte debet procurari cap. ſtatutum. §. proferendo de reſcrip. in. 6. Bart. auth. qui ſemel, num. 9. C. de probat.

Teſtes ieiuni deponant, de teſtib. cap. 1. Bald. cap. placuit, numero 41. de teſti. Panor. cap. 1. numero 4. de teſti. & cap. placuit, numero 4. de teſti. Anchar. cap. 1. numero 5. de teſtib.

Teſtis dum deponit debet eſſe ieiunus, de honeſtate tamen, de neceſſitate ſi non ieiunus deponit eius dictum non uitiatur, Butr. cap. 1. nume. 3. de teſtib. lib. 2. par. 2.

Teſtis an poſſit occultare ueritatem aliquo modo tam in ciuili quàm in criminali, Felin. c. 1. de teſti. cogen. num. 4.

Deponere an poſſit teſtis per ſcripturam vel per Procuratorem.

Teſtis an poſſit dare teſtimonium ſuū in ſcriptis, Bald. l. iuſiurand. numero 3. C. de teſti. Butri. cap. de teſti. numero 7. Bellem. cap. de teſti. & atteſta. numero 16. Salic. C. de teſti. l. iuſiurand. numero 8. Archid. 5. q. 2. c. relatum, numero 1. col. 4. Panor. cap. teſtibus, numero 10. de teſti. & cap. à nobis, numero 3. qui matr. accuſ. poſſ. Imol. de maior. & obed. cap. cum in eccleſijs, numero 9. Fulgoſ. ff. de iureiurando. l. admonendi, numero 27. Felin. cap. de teſtibus, numero 10. de teſtib. Anto. Banor. tracta. de uirtu. iuramenti, numero 102. tom. 9. Alber. de Roſ. tracta. de teſtibus. part. 1. §. expedita, numero 13. tomo. 13. Nell. tracta. de teſtib. numero 90. tom. 13. Stepha. Aufr. tracta. de teſti. numero 94. tom. 13. Mill. uerb. teſtis, numero 2. Hippol. l. de minore. §. plurimum, numero 2. ff. de quæſtio. Igne. l. 3. §. ignoſcitur, numero 38. part. 1. ad Sillan.

Teſtibus non teſtimonijs creditur, Albe. de Roſ. ff. de teſtib. ſuper rubri. numero 6. & l. teſtium, numero 21. Archid. 6. quæſt. 9. cap. teſtes, numero 6. colum. 4. Tindar. tracta. de teſtibus, numero 3. Imol. de cohabi. cleri. & muli. cap. tua nos, numero 5. Aimo conſil. 6. numero 22.

Teſtes non per ſcripturam ſed præſentialiter de his quæ uiderunt & audierunt teſtificari debent, Ioan. Andr. in Nouell. cap. cum in eccleſia columni. 3. circa fin. uerb. Nam & teſtes, de maior. & obed. 3. quæſt. 9. cap. teſtes. §. proximo, col. 4.

col. 4.&c.c.hortamur, col. 3. Alber. de Roſ.ff.de quæſtion. §.tormenta, nu. 4.&c. C. de teſti.l.iureiurando, nume. 2. Butri.c.inquiſitionis, nume. 23.de accuſ.lib. 5. Zabarell.ca. teſtimonium,de teſtibus,num.4.& c.à nobis,qui matri.accuſ.poſſ. nume.6.& 7. Ludo. Roma.conſ. 204. nu.6. & ff. de iureiur. l. ſi duo Patroni,nu. 5.& 7.§. Idem Iulius,Fulgoſ.ff.de teſtib.l.teſtium.§.idem diuus, num. 1. Gemi.conſi. 142.nume.4. Vital. clem.teſtib.nu.74.de teſtib. Affiſt.in prælud.q.2.Ruin. uol. 1. conſil. 110. nume. 5.Socin. Iun.conſ.12.num.21. uol.2. Boer. q.38. part.prima, Mill.uerb. teſtis, nume. 74.

Teſtes debent expreſſè & explicitè dictum ſuum deponere ut ſic iudici appareat quovultu & trepidatione deponat,Socin. Iun. conſi. 12. nume.20.uol.2. Mill.uerb.teſtis, numero 12.

Teſtimonium per ſolã cartulam abſque expreſſione uerbali nõ admittitur etiam in cauſa matrimoniali, Butri. ca. 2.nu.2.qui matri.accuſ. poſſ. lib. 4.

Teſtis nõ poteſt ſcribere dictum ſuum ſaltim in arduis, Præpoſ.c. 2.nu. 3. qui matri.accuſ. poſſ.

Teſtis poteſt dictum ſuum in ſcriptis redigere, licèt iudex poſſit eum uidere & audire eum loqui, Bart. l. Theopompus, num. 12.ff. de dot. prælegat. Bertac. uerb. teſtis depo. nume. 28.

Teſtes debent uerbo non ſcriptura de his quæ uiderunt in iudicio teſtificari, ſecus extra iudicium, quia tũc eis creditur ſola ſcriptura donec cõtrarium probetur, Butri. c. cum in euangelijs, nume. 15. de maior. & obed.lib.1.par.2.

Teſtis teſtimonium ſuum in ſcriptis iudici tradere poteſt ex cauſa, Igne. l. 3. §. Ignoſcitur, nume. 37.par.1. ad ſillan.

Teſtium dictam ſeu teſtimonia licet non uerbalia ſed tantum per ſcripturam licet non faciant plenam probationem faciunt tamen præſumptionem, Butri. c. 2. nu. 3.qui matri.accuſ.poſſ.lib.4.Præpoſ.c.2. n.2. qui matri.accuſ.poſſ. Hippol. l.de minore.§. plurium, num.7.ff. de quæſtio.

Siquis conſtituit procuratorem etiam cum ſpeciali mandato ad deponendum teſtimonium non ualebit depoſitio. c. 2. num.4.qui matri. accuſ.poſſ.Benedi.in reper.c.Rainutius, col.4.de teſtã.

Teſtis an poſſit deponere per nutum quando nõ poteſt loqui Ang. ff. de adoptio.l.ſi pater naturalis,nume. 4. par.1.

An & quando examinentur teſtes in tortura.

Teſtes an poſſit aliter conſtringi ut ueritatem dicat quàm per iuramentum, Butri. c. tuis, nume. 6. de teſtib.lib.2.par.2.Panor.c.tuis quęſtionibus,nu.7.de teſti.

Teſtis

Teſtis an & quo caſu poſſit torqueri pro ueritate habenda, Panor. cap. cum in contemplatione, num. 10. de regu.iur.Cin.C.de fide inſtrum. l.apud,nu.2. Ang.C.de fide inſtru. l.indices,nu.4.Aret.rubri.de quæſtio. & tormen. nume.8.vol.1.qui iudex,nu.26.uol.1.& uerb.compa ruerunt uerſ.quæto, num. 18.vol. 1.Hippol.in practi.§.expedita. nu. ro 48.

Teſtis antequam aliud deponat an à principio torqueri poſſit, Tindar. tracta.de teſti.nume.2.

Teſtes non poſſunt torqueri niſi indicia præcedant contra ipſos & contra reum, Bertac.uerb.teſtium coactio, numero 7. Ruin. conſil.147. volum. 5.& conſil. 7. numero 1. volum. 5.

Teſtis tortus ſine indicijs nil probat gloſ. & Bartol. l. 1. §. Idem. ff. de quæſtio.

Teſtis ita poteſt torqueri in inquiſitione generali ſicut in ſpeciali, Bart.l. ſi ſine, nu.4. ff.de quæſtio.

Teſtes regulariter conuincendi mendacij cauſa torquendi non ſunt, Cepol.conſil. 60. numero 4.in criminali.

Teſtes ſicut ante litem conteſtatam non poſſint recipi ita nec debet aliquis torqueri, Bart.l.ſiquis adulterium, nu.r.ff.de adulter.

Teſtis quando torquetur contra certam perſonam non debet de circunſtantijs interrogari, Barthol. l. 1.§. qui quæſtionem, numero 2. ff. de quæſtio.

Teſtes vbi torquentur ſufficit torqueri duos uel tres factum ſcientes, nã referenda eſt tortura, Bal.l.data opera,nu.39.qui accuſ.non poſſ. Alex. l.ex libero. ff. de quæſtio.

Teſtes torqueri poſſunt qui ſunt inhabiles uel defectu famæ uel ſtatus Alex. l.ex libero.ff.de quæſtio.

Teſtis primò torquetur quàm tabellio tanquam perſona publica, Bal. conſil.55. par. 1.

Teſtes uiles in omni cauſa an poſſint torqueri, Archid.22.q.5.c.illequi, nume.4.col.3.

Teſtis uacillans debet torqueri, Bald. l.presbyteri.C.de epiſ.& cleri. col. 1.num.1.Bald.conſ.492.par.5.nume.5. Zabarel.clem.de hæret. cle. 1.uerſ. dato,nu.3. Panor.c.ſuper literis,nu.1.de pęn. Iſer.ſuper conſti. Neapol.3.quę incipit in damna,n. 31. Hippol.conſi. 88.num.4.uol. 2. Bertac. uerb. teſtium productio nume. 34. Din. reg. ſine culpa;de regul. iur.

Teſtis quando unum extra iudicium dixit ẽt cõtrarium in iudicio cum ſacramẽto,an pro veritate ſit torquẽdus, Cepol. conſil. 60. numero 3. in Crimi.

Teſtes omnes in teſtimonio uacillantes poſſunt,& debent torqueri pro eruenda ueritate, Bal.l. presbyteri. C. de epiſ.& cleri. nume.2. Capic. deciſ.142.num. 13.

Teſtis contrarius in quibus caſibus ad torturam poni poſſit, Cepol. conſil. 60.num.12.in crimi.

Teſtis uarius uel, uacillans in cauſa ciuili

•uili an poſſit torqueri, Hippol. l. ex libero homine, num. 1. & 12. ff. de quæſtion.

Teſtis uacillans etiam in cauſa ciuili torqueri poteſt ut ueritas eruatur, Alber. de Roſ. ff. de quæſtio. §. ſeruum mariti, num. 2. Hippol. l. eos, num. 1. ff. ad l. Cornel. de falſ. Barto lomæus Cepol. conſ. 60. num. 8.

Teſtis quando ſuper capitulo uno uel pluribus ĩterrogatus dixit ſe nil ſcire & reprobatur per alios qui dicunt ipſum fuiſſe præſentem, & ipſum audiuiſſe, multum intereſt, an tunc ipſe ad torturam poni poſſit Cepol. conſ. 60. num. 13. in Crimi.

Teſtes uiles & uacillantes qui offendunt aures iudicis poſſunt torqueri, Felin. conſ. 36. num. 6. Nepos tracta. de except. arti. 19. nume. 43. tom. 13.

Teſtes uiles pro teſtimonio non torquentur niſi uacillent uel niſi de mendacio conuincantur uel ſponte ad teſtificandum uadant, Bart. Cepol. conſi. 60. nu. 7.

Teſtes infames & criminoſi ſine tortura ad iudicium admitti non debent Cepol. conſi. 60. numé. 2. in ciuili.

Teſtis uarius, & nullus quis eſſe dicatur, ut torqueatur, Paris de Put. tracta. de ſindi. num. 6.

Teſtis unus ſi neget ſe interfuiſſe & alij quòd interfuerit poteſt torqueri, Bart. l. ex libero. ff. de quæſtio. Paris de Put. tract. de ſindi. §. teſtes, num. 10. & quid ſi ſe in continenti corrigit. Idem, num. 2.

Teſtis dum ſuſpicatur quòd ſciat ueritatem per iudicem poterit torqueri abſque aliquibus indicijs ut ueritatem, dicat, ſi nõ uult ipſum reuelare, Grama. uoto 31. nu. 20.

Teſtes non admittuntur ſine tortura, Hippol. in practi. §. diligenter, nu. 28. & quando inhabilitas teſtis admittatur, num. 84.

Teſtes torqueri poſſunt qui ſimiliter præſumuntur ſcire ueritatem, Bertac. uerbo. teſtium coactio, nu. 29.

Teſtes ſuſpecti ſine quæſtione admittendi non ſunt, Nepos tracta. de except. num. 57.

Teſtes reprobati à iure non examinantur ſine tortura, Hippol. l. ex libero, num. 12. in fin. ff. de quæſtio.

Teſtes infantes torturę ſubijciuntur, Alexand. conſi. 2. num. 3. lib. 1.

Teſtis vnus in crimine excepto ꝓductus torqueri poteſt, ſi reus aliàs cõuinci nequeat, Igne. l. 1. §. ſerui. nu. 96. par. 1. ad ſillan.

Teſtificari qui non poteſt inuitus contra aliquem non poteſt in eum torqueri, Bart. l. 1. §. ſi ſcriptum, nu. 1. ff. de quæſtio.

Teſtis qui non poteſt inuitus contra aliquem teſtificari ſine tormentis non poteſt etiam tormentis cogi ut dicat contra illum teſtimonium, & ſi cogatur etiam cum tortura dictũ ſuum non facit indicium ad torturam, Hippol. l. 1. §. ſi ſeruus bona fide, nume. 1. & 2. ff. de quæſtio.

Teſtes quando non ſunt torquendi, Bal. conſ. 55. par. 1. num. 1.

Teſtes omni exceptione maiores non ſunt torquendi, Bald. conſil. 383. par. 5.

parte 5. numero 3.

Teſtes contra ſuum dominum nõ torquentur, Specul. de teſti. §. 3.

Teſtis religioſus ſi per uacillationem de falſo conuincatur torqueri non poteſt per iudicem ſecularem, Capic. deciſ. 142. nu. 1.

Teſtes deponentes in tormentis uel poſt torturam nil contra inquiſitum probant, Ruin. conſil. 7. uol. 5. numero 3. Hippol. conſi. 48. numero 26. uolum. 1.

Examinatio teſtium an delegabilis in ciuilibus & qua de cauſa.

Teſtium receptionis articulus quomodo eſt delegabilis, Butri. c. 1. numero 3. de teſti. cogen. libr. 2. parte 2.

Teſtium commiſſio poteſt fieri in criminalibus, Cin. C. de fid. inſtrum. l. apud, nu. primo, Bal. auth. apud eloquentiſſimum. C. de fide inſtru. nume. 1. Panor. c. cum Bertoldus, nume. 26. de re iudi.

Teſtium receptio & examinatio quando cõmitti poſſit, Bart. l. ſcire oportet. §. oportet el 2. n. 3. ff. de excuſ. tuto. & curato. & nu. 4. Butr. c. uenerabilis de teſti. Panor. c. in tantum, num. 1. de colluſ. deteg. Fel. c. ſi qui teſtium, numero 1. de teſtibus, Bertac. uerb. teſtium impugna. nu. 82. Feder. Schen. tracta. de teſti. nume. 9. tom. 15.

Teſtium receptio quandoq; committi non poteſt, Anchar. c. mulieres, nume. 2. de iudicijs in 6. etiam in cauſa ciuili, Felin. ca. cum cauſam de teſti. num. 55.

Teſtes in arduis cauſis debet iudex examinare, Afflict. de feu. ca. 1. in prin. de contro. inueſti. Capic. deciſ. 90. num. 4.

Teſtes ſi iudex habeat ſuſpectos in cauſa ciuili an cogatur committere, Iſern. cap. 1. numero 8. titul. ſi de inueſti. inter dom. & uaſſallis oria. libr. 1. Gram. uoto. 14. numero 12.

Teſtium receptio in cauſa feudali nõ committitur ſicut nec in cauſa criminali, Afflic. de feud. cap. 1. in princ. de contro. inueſti. & cap. 1. ſi de inueſti. inter dom. & uaſſal. lis oria. not. 15. Quid ſi eſt commiſſa & teſtes depoſuerunt an probent uel ſint nulli ibidem.

Teſtium receptio an poſſit committi etiam in cauſis feudorum & de omnium partium uoluntate, Iſer. cap. 1. numero 5. ſi de inueſti. inter dom. & uaſſal. quæſtio oria. li. 1.

Teſtium audientiam in cauſa ciuili ſi iudex tenetur committere & dicat nolle audientiam committere ſed ipſe uult teſtes examinare an poſſit ab hoc appellari, Afflic. cap. 1. ſi de inueſti. inter dom. & uaſſal. lis oria.

Teſtes cuius qualitatis eſſe debeant ut ad eos examinandos iudex mittat patet his criminibus, ſi fuerit teſtis pauper, uetulusque remotus, debilis egregius, aut

qui producit egenus, Ioan. Andr. in nouell. c. ſi qui col. 4. circa princ. uer. ponebat de teſti. & ibi Imol. num. 1.

Teſtium examinatio non debet ſine cauſa committi, & dicitur cauſa legitima quando ſunt de longinquo, Butri. c. cum cauſam, nume. 2. de teſti. lib. 2. part. 2. & c. ſignificauit, num. 12. de offi. ordi. lib. 1. par. 2.

Teſtium receptio in alio caſu admittitur quanquam propter impedimentum teſtes concernens, Butri. c. quoniam. §. 1. nu. 10. ut lit. non conteſta. lib. 2. part. 1.

Teſtes non ſunt à remotis locis auocandi, Alber. de Roſ. ff. de teſtibus. l. teſtium, num. 32. & c. conſtitutus col. 4. Butri. c. ſi qui, nu. 1. de teſti. li. 2. par. 2. Zabarel. c. cum cauſam de teſti. n. 1. col. 4. Salic. ff. de teſtib. l. teſtium, nu. 26. Io. Monac. c. Romana. §. contrahentes, nu. 5. de foro competen. Aluarot. rubri. de pace tenen. §. ſi tuis, nu. 4. Bald. l. nemo. C. de num. & trib. lib. 10. nume. 2. Barb. c. conſtitutus, numero 5. de fideiuſ.

Teſtes non ſunt à remotis locis auocandi niſi ſit cõſuetudo, Alber. de Roſ. ff. de teſtib. ſuper rubri. nume. 10. Feder. Schen. tracta. de teſti. numero 22.

Teſtes ſi non ſunt in loco ubi cauſa agitur, tunc delegatus rogabit ordinarium illius loci ubi cauſa agitur, Spec. tit. de iudi. delega. §. 2. nu. 9.

Teſtes ſi potentes ſunt debet ad eos mitti, de teſti. c. ſi qui. col. 2.

Teſtes non uocantur à longe quando plus expéderetur quàm ualor cauſę eſſet, Nell. tracta. de teſti. nu. 97.

Teſtes examinari debent in loco ubi patitur quis aliquam cauſam, Bartho. l. ſi quis in prima additione de nomicula uerſ. ex qui not. num. 3. Zabarel, conſ. 29. colum. 3. nume. 16.

Teſtes recipi poſſunt in alia prouincia quàm ubi litigatur, & per alios quã per iudices ipſos, de teſt. c. cũ olim. col. 4.

Teſtium receptio, qui cauſæ ſint remittẽdi, an committi poſſit, Bal. ſuper feud. c. 1. ſi de inueſti. inter dom. & uaſſall. num. 9.

Teſtis remotus à loco iudicij an quis producere cogatur, Zabarel. c. conſtitutus, de fide. nu. 1. col. 1. Dec. de teſtibus. cap. quoniam, num. 4.

Teſtes ultramarini ut producantur an ſit danda dilatio, Bertac. uerb. teſtium productio. num. 20.

Teſtes ubicunque ſunt in parte longiſſima & malitiosè pars negat ipſos aliquid ſcire, iudex poteſt partem cõpellere ut per ſe uel per aliũ uadat ad uidendum iuramenta ipſorum teſtium, & quid fiat de pecunia pro expenſis teſtiũ, Abb. c. conſtitutus, nu. 8. de fideiuſſo. Hippol. ſing. 384. Incipit dixi tibi.

Teſtes qui potuit producere in loco iudicij & non produxit, ſi poſtea teſtes ſe abſentant non auditur, ſi impetret quòd fiat remiſſio ad locum in quo morantur teſtes, Ang. ff. qui ſatiſda. cogan. l. de die. §. iubetur iurare,

rare, nu. 2. par. 1. Afflic. deciſ. 337. num. 4.

Teſtium in materia quid continens prouincia appelletur, Ioan. And. in Nouell. c. ultra tertiam, col. uni. circa prin. uerſ. 8. quæro de teſti.

Examinatio teſtium an ſit delegabilis in criminalibus.

Teſtium receptio in criminalibus nõ committitur, ſed teſtes ipſi iudici exhiberi debent, Io. Andrea in Nouell. ff. de iudi. c. Romana numero xj. Ioan. Monac. cap. contrahentes, num. 4. de foro competen. Panor. c. 1. nu. 7. de teſti. cogen. Feder Schen. tracta. de teſti. nu. 68. tom. 13. Secus in cauſa ciuili, num. xj. Ibidẽ, Franc. Curt. tract. de teſti. nume. 60. tom. 17. limita in cauſa hæreſis, Franc. Pont. tracta. de lamijs, num. 84. tom. 15. Hippol. conſi. 4. num. 33. uol. 1. Igne. l. una. §. ſerui. appell. nu. 166. par. 1. ad ſillan. Soci. iun. conſi. 60. nu. 2. uol. 2.

Teſtes in cauſa criminali exiſtentes ẽt extra prouinciam debent remitti ad iudicem cauſæ, Abb. c. conſtitutus. nu. 10. de fideiuſ.

Teſtis quare in criminali debet ſe coram iudice & non coram alio præſentãdum iurare, & deponere, Bal. c. cauſam matrimonij, num. 2. de teſtibus cogen.

Teſtium receprio an poſsit committi in criminalibus, Bal. authen. apud eloquentiſſimum, num. 2. Albe. de Roſ. ff. de teſtibus. l. teſtiũ, nu. 22. Butri. c. 3. num. 12. de fideiuſ. lib. 5. Bal. c. ſi qui teſtium, num. 1. de teſti. Fel. c. cum cauſam de teſti. n 52.

Teſtium examinatio alteri committi poteſt quãdo de crimine per uiam exceptionis agitur, Socin. iun. conſ. 60. nu. 13. uol. 2.

Teſtium receptio & examinatio an ſit delegabilis etiam p inquiſitionẽ generalem, Butri. c. cum dilecti. num. 18. de acuſ. lib. 5.

Teſtes in criminali an poſſint recipi in abſentia iudicis, Bal. c. At ſi clerici num. 24. de iudi.

Teſtis examinatio per literas poteſtatis committi quando agitur de purganda innocentia alicuius de aliquo crimine impetiti, Socin. iun. conſ. 60. nu. 7. uol. 2. Item quando de crimine ciuiliter agitur ibidem Item ſi conſuetudo diſponat etiam in cauſa criminali ibid.

Teſtes alterius territorij in cauſa criminali an poſſint examinari per alium quàm per iudicem, Aretin. l. qui iudex uer. tu autem, nu. 34. col. 1. Socin. iun. conſ. 60. nu. 2.

Examinatio teſtium cui ſit committenda.

Teſtes examinandi extra territoriũ debent examinari per iudicem illius territorij, Ludouic. Roman. prima part. quemadmodum teſta. aper. l. ſed ſi quis, numero 1. Paul. de Caſtro. l. ſi quando, nume. 2. C. de teſti. & nu. 3. & 4. Rebuff. in præfatione de lit. requi. num. 29. tom. 2. Feder.

der. Schen. tracta. de teſti. numero 10.

Teſtium examinatio quibus committi ſoleat de iure ciuili & Canonico Gomeſ. c. mulieres de iudi. in 6. nume. 30. Barba. §. & quoniã in auth. de teſtibus ibi alibi ponitur, nu. 5. Ludo. Roman. ff. de offi. aſſeſ. l. omne. nu. 10.

Teſtes à iudicibus examinandi ſunt uel ab alio cui iudex committat Ripa. ff. de iureiur. l. admonendi, nume. 189.

Teſtium examinatio q̃ ſemel fuerunt in curia præſentari & iurati, ſolet à magna curia committi vni de curia, Capic. deciſ. 90. nu. 7.

Teſtium receptio poteſt committi notario etiam non habenti iuriſdictionem de partium uoluntate, Barto. auth. apud eloquentiſſimum, n. 1. C. de fide inſtru.

Teſtes ad iuraméta recipere poteſt tabellio de uolũtate iudicis, Ang. C. quemadmodum teſta. ordi. l. hac conſultiſſima. §. ſi quis autem, nu. 5. Bal. c. ſi qui teſtium, nume. 2. de teſtibus.

Teſtium examinatio ſimplicibus committenda non eſt, gloſ. ca. præſentiũ de teſti. & atteſta. nu. 6. Io. And. in nouell. de teſti. ca. pręſentium, nume. 28.

Teſtes ſi foréſes fuerint & propter imminentem neceſſ. poterunt recipi teſtes qui in cauſa criminali commiſſarij fuerint, Barba. c. conſtitutus, nu. 8. de fideiuſ.

Teſtium receptio dicitur iuriſdictionis, examinatio autem facti poteſt committi & extraiudicialiter fieri Rota. dec. 488. nu. 1. in antiq. Bald. conſ. 296. par. prima nu. 2. Specul. de leg. §. 2. uer. ſed nunquid, Barb. c. cũ Bertoldus col. 2. uer. 4. ſoluit de re iudi. Panor. c. cum cauſam nume. 10. de appell.

Teſtium receptor non eſt merus executor, Imol. de offi. delega. ca. 1. nume. 9.

Cõmiſſio de receptione teſtium facta per iudicem notario habet uim interlocutorię, Bald. conſ. 451. par. 4. nume. 4.

Examinatio teſtium cui ſubdelegari poſſit.

Teſtiũ examinatio & receptio an poſſit ſubdelegari per illum cui fuit commiſſa, Panor. cap. cum Bertoldus, nu. 27. de re iudica. Bal. conſi. 296. par. 1. nu. 1. Bellem. c. cum Bertoldus de ſenten. & re iudi. nume. 37. Fran. c. cauſam de appel.

Teſtium examinatio cui cõmittatur in cauſa ciuili & quare non poſſit alteri delegari Paul. de Caſtro. l. Iudicens, num. 5. C. de fide inſtru.

Iudex non poteſt committere examinationem teſtium & quid ſi de conſenſu utriuſque partis committat, Bal. cõſ. 382. par. 3. nu. 4. Ang. C. de fide inſtru. l. iudices, num. 2. & ſicut receptio examinis teſtium poteſt recipi de prouincia in prouinciam. Ita receptio productionis inſtrumẽtorum etiam iudex cui fa

cta

ĉta eſt talis commiſſio debet exami natis teſtibus eorum dicta in publicam formam redacta remittere ad iudicem cauſæ, Ang. l. iudices, numero 7. de fide inſtrumentorum.

Teſtium receptio aut prouiſio de idoneitate indaganda ſi per Papam ali cui commiſſa fuit, utrum poteſt ille receptor uices ſuas alteri cōmittere, Anchar. clem. de offi. & poteſta. iudi. delega. cap. 1. nume. 1. & 3. & quid de hac regula ſi eſt idoneus ætate, moribus & ſcientia & alijs clauſulis in literis beneficialibus inſeri conſuetis utrum & quā faciant conditionem & quoad memoriam ibidem, numero 6. & 7. & utrum in inquiſitione ille cui commiſſa fuit inquiſitio poſſit uices ſuas alteri committere ibidem, numero 2.

Examinatoris teſtium officium, & reliqua.

Teſtium examinatio ſi committatur alicui uirtute huius commiſſionis tranſit poteſtas recipiendi proteſtationes ſuper probatione teſtium Iaſo. l. cui iuriſdict. numero 9. de iuriſdict. omni. iudic. parte prima.

Teſtes recipere aliud eſſe quàm atteſtationes ſcribere, Bellem. ca. cum Bertoldus de ſenen. & re iudic. nume. 25.

Teſtes ſuper reprobatione non recipit ille cui commiſſum eſt, quòd recipiat teſtes ſuper principali, Bald. cap. licet cauſam, numero 2. de proba.

Teſtium reprobatorum examinatio maiorem induſtriā requirit quàm examinatorum ſuper negotio principali, Bero. c. licet cauſam, nu. 17. de prob.

Teſtium examen ſi committatur an etiam intelligatur ſibi cōmiſſum examen reprobationis teſtiū, Ang. de iuriſdi. omni. iudi. l. cui iuriſdictio, numero 2. part. 1. Bero. cap. licet cauſam de probat. numero 17.

Teſtis qui producit articulos an debeat probare quos uult, Archid. de teſtib. cap. præſentium, numero 7.

Teſtium reprobatio non uidetur commiſſa ei cui ſit commiſſa receptio niſi ſit expreſſum, Specul. §. qualiter de teſtib.

Teſtis qui examinatur ſine tortura examinatur limitatè ſuper articulis, Bar. l. 1. §. qui quæſtionem, n. 3. ff. de quæſtio.

Teſtium receptio commiſſa alicui an comprehendat examinationem, Bero. ca. licet cauſam de probat. nume. 18.

Teſtibus quanta ſit fides adhibenda an debeat examinans habenti iudicare ſcribere ſecundum ſuum ſanum intellectum, & an debeat hoc ſcribi facere præſente ipſo teſte, Butri. cap. quoniam numero 25. de probat. lib. 2. part. 2.

Teſtes

Teſtis non debent recipi abſque commiſſione, Alexan.conſi.213.nu.9. lib. 2.

Teſtes quãdo uacillant debent facere ſcribi per notarium & notarius debet ſcribere qualiter iudex dixit ꝙ teſtes uacillabãt, & hoc debet facere ſolum teſte audiente & negligente, Franc.Brun.tract.de indi.& tortu.q.4.parte 2.num.1. tom.15.

Is cui committitur teſtium examinatio debet dare articulos & interrogatoria & ſup huiuſmodi examinare Specu.titulo de teſtib.§.3.nu.7.

Teſtis iuramentum qualiter per notarium recipi debeat, Alber.de Roſ. tracta.de teſti.par.3. num.20.

Iudex debet teſtibus ꝓuidere de loci ſecuritate.3.q.9.ca.hortamur,col. 3.Specul.titulo de teſtibus.§. qualiter autem uerſ. debet quoque & §. 3.num.3.

Teſtium examinatorum attendi debent uerba.& qualita sperſonę,Specul.tit.de teſtib.§.7. num.21.

Teſtium examinationem quando iudex committit debet in actis conſtare, Afflic.ca.1.ſi de inueſti.inter dom.& uaſſal.lis oria.

Teſtis debet ſatiſdare de non recedendo uel ſi non poteſt debet iurare & ſi alterum non facit carceratſ, Nell. tracta.de teſti.nu.41.

Teſtes produci in alia prouincia per quod tempus ſtare debeant ubi ꝓducti ſunt, Din. tract. de præſcrip. num.8.tom.16.

Remiſſionem petẽs pro teſtibus alibi exiſtẽtibus & ſcribatur iudici illius loci qui illos examinat debet iurare de calumnia,quòd hoc nõ facit animo protelandi litem, ſed quòd credit per illos poſſe probare ſuam intentionem, Pau.de Caſtr.l. de die.§. tutor, nu.6.& 7.ff qui ſatiſda.cog.

Teſtis qui uenit ad iudicium & iurauit non recedet ſine licentia iudicis ultra 15. dies teneri nõ poteſt,Nel. tract.de teſti.num.41. Bellem.c.cũ ſuper de teſti.cogendis,num.8. Alber.de Roſ. C.de teſti.l.ſi quando, num.4. Butri.cap.3.num.5.de teſtib.cog.

Teſtium examinatio committi poteſt de ciuitate in ciuitatem & de prouincia in prouinciam & etiam in eadem ciuitate uel loco Ang. C. de fide inſtru. l. ſi iudices, nu.1.

Teſtis ſine licentia iudicis recedere nõ debet, Anchar.c.ſtatutum.§. præferendo,n.4.de reſcrip.in 6.Iſern. ſuper tertia conſti. Neapol.quæ incipit in pecuniarijs, nu. 20.

Teſtes qui non ſunt de territorio iudicis qualiter examinari debeãt,Bal. l.inſtar.C.de iure fiſci.lib. 10.nu.4.

Teſtis uacillationem an debeat notarius in ſuis actis ſcribere,Butr.cap. quoniam,num.27.de proba.lib.2. par.2.

In teſtium examine paritas inter partes obſeruanda, Butri.c.cum olim, nu.6.de priuil.lib.5.

Teſtibus abſentibus petitiſque ob id dilationibus quid faciat iudex,Bellem.c.ultra tertiam de teſti.& atteſta. num. 12.

Teſtis qui examinatus debet in actis

inſcribi quando aliquid trepidando uel balbutiendo dicit, q̃a hoc iudicat iudex, Bar.l.de minore.§.plurimũ, nu.3.ff.de quæſtio. Nell.tracta.de teſtibus.nu.115. Bal.l.preſbyteri.C.de epiſ.& cleri.n.2.Imol. de renun.c.in præſentia, nume.28. Abb.c.cauſam de re iudi.nu.9.Barba.c.quoniam contra, num.71.de probat.& nu. 69. Felin.c.quoniam contra de proba.nu.80. Bal.l.preſbyteri. C.de epiſ.& cleri.nu.10.

Teſtis an debeat eſſe præſens quando iudex aſſerit ipſum uacillaſſe & eidem notificare, uacillas & titubas, Anch.c.quoniam contra falſam, de proba.num.14. de prob.

Teſtis interrogatus de eius Crimine vel inhabilitate an reſpondere teneatur.

Teſtis an teneatur reſpõdere an ſit criminoſus, Bal.c. cum cauſam, n.xj. de teſtib.& l.principalis, nu.24.C. de iureiuran. Anchar.c.ex parte de ſponſal.n.14.Imol.de teſtib. & atteſta.c.cùm cauſam quæ, nu.6.Fel. c.cum cauſam de teſti. nu.38. Bellem.c.cum ſuper, num.3.de confeſſ.

Teſtis an poſſit de proprio uitio interrogari, uidelicet an ſit peccato irretitus per quod teſtificari non poſſit Specul. tit. de teſti. §. 6.nu.22.Panor.c.cum cauſam el primo, num. 13. de teſti.&. cap.1.6.14.15.numero13. de except.

Teſtem de controuerſia non de ſuo proprio uitio uel ſcelere reſpõdi cogiť, Bald.c.cauſam quę de teſtib.& atteſtationibus, nu.37.&43.limita vt nu. 44. & c. cum monaſterium de confeſſ.nu.15. Iaſ.ff.de iureiur. l. ſi duo Patroni. §. Idem Iulianus, nume.74.

Teſtis de his quæ ad turpitudinem ſuam uidebitur pertinere non cogitur reſpõdere, Fulgo.ff.de teſtibus. l.teſtari, num.55.& §.l.Iulia. nu.3: Socin. fallen.regula.112. Bertach. uerb. teſtes interrogati.nume.16.

Teſtis de conditionibus famam ſuam aggrauantibus interrogandi non ſunt, Alber.de Roſ.tracta.de teſtib. not.4.num.7. tom.13. Ludo.Roma.de offi.aſſeſſo.l.omne, num.8.

Teſtis an debeat reſpondere interrogationi quæ fit ſup irregularitate uel alio defectu, Bal. c.cum ſuper, nu. 4.de teſtib. Bellem.c.cum ſup electione, de confeſſ. nume.1.& 6.

Teſtis licite interrogatus ſi eſt amicus uel inimicus parti nec per hoc uidetur interrogari ſuper crimine. Panor.c.inquiſitionis.§. 3. num. 5.de accuſ. Alber.de Roſ.C.de teſtib.l.ſi teſtes nu.4.Nepos tracta. de excep. arti.19.nu.71.tom.13. Zabarel.c. inquiſitionis.§.3.de àccuſ. nu.15. col.3.Bertac.uer. teſtes interrogat. nume. 5.

Teſtis poteſt interrogari an ſit attinens parti, Alex.poſt Bar.l.Lucius.ff.de inſa.& l. ſiquis libertatem, de pet. hæred.

Teſtis

Teſtis interrogari poteſt de omni eo p quod poteſt repelli, Bald. in Specu. de teſti. uer. teſtis debeat.

Teſtis de ſtatu ſuo interrogari poteſt Salic. C. de teſtib. auth. ſi dicatur, nu. xj. Bal. auth. ſi dicatur, nu. 1. C. de teſti. Alber. de Roſ. ff. de teſtib. l. teſtimonium, nu. 8.

Teſtes ſunt interrogandi an deponant prece uel pretio uel odio, Abb. c. 1. §. unico & ibi Bal. de not. feud.

Teſtem in genere iudex interrogare poteſt an talis eſſe poteſt, Io. Andr. in Nouell. c. cum cauſam col. 2. circa prin. uer. non interrogatus de teſtib.

Teſtis etiã legaliſſimus interrogatus an ex teſtimonio capiat commodũ uel incõmodum auditur ſi ita ſimpliciter fuit interrogatus, ſecus ſi fuit interrogatus per uerba quouis modo, qualitercunque uel per ſimilia Seiſel. l. 1. §. huius ſtudij, nu. 10.

Teſtes an compellantur deponere ſuper obiectionibus oppoſitis contra alios teſtes Capel. Tholoſ. q. 441.

Teſtem producens debet interrogatus reſpondere an ſit infamis teſtis, Specul. de teſti. §. Iam de interrogatorijs, col. ultima, uer. Quid ſi principalis el 1.

Teſtes producens an teneatur reſpondere. poſitionibus factis per illum cõtra quem teſtes producti ſunt ſuper dictis teſtium, Butri. tracta. de teſti. nu. 48.

Teſtis an debeat interrogari contra producentẽ, Alber. de Roſ. 1. C. de teſti. l. Nimis nume. 1. Butri. c. cum cauſam, nume. 10. de teſti. lib. 2. par. 2.

Quomodo & qualiter teſtes circa vel extra articulos ſint interrogandi.

Teſtis quomodo interrogetur & qua forma, Specul. de teſtib. §. cum de interrogatorijs, verbo habita. Io. de Ferra. tract. de appell. nu. 237. tom. 14. Specul. de teſti. §. Iam de interrogatorijs per totum, Butri. tracta. de teſtib. nu. 12: tom. 13. Hoſti. rubri. de teſti. num. 2. 3. 7. 8. 9.

Teſtis ex libello non theſibus diſcretis niſi peritum ſit inquiri poſſe, Bellem. c. per tuas de teſtib. & atteſta. num. 18.

Teſtibus interrogationes fieri debent Guid. de Suz. tract. de ordi. iudi. nume. 98. tom. 12.

Teſtis examinatio an ſit ualida nõ dato interrog. Bal. c. per tuas, nu. 1. de teſtibus, Bertac. uer. teſtes interrogari, nu. 18.

Teſtis doloſus præſumitur niſi ad interrogata reſpõdeat, ſecus ſi obſcurè loquitur, Barb. c. ſuper his, num. 32. & 33. de teſtib.

Teſtes debent ſecundum interrogatoria examinari aliàs pro acceptis nõ habentur, Nell. tracta. de teſti. numero 99. Franc. tracta. de teſtib. nume. 103.

Teſtes interrogandi ſunt ſuper interrogatorijs partis aduerſæ & non ultra, Rebuf. tracta. de dilat. artic. 4. nu. 24.

numero 24. tom. 3.

Teſtis iuramentum extendit ſe ad interrogatoria tantum quibus tenetur reſpondere non ad alia, Berta. uerb. teſtes interroga. nu. 5.

Teſtis deponens per uerbum, Neſcio amplius interrogari non dēt, Nell. tracta. de teſti. nu. 145.

Teſtes ab una parte producti debent examinari ſecundum interrogatoria per partem data alias non probant, Mill. uerb. teſtes, n. 28. Paris. conſ. 101. nu. 21. uol. 1. Butri. tracta. de teſti. nu. 46. tom. 17. Dec. l. 1. num. 43.

Teſtes non ſunt interrogandi niſi ſup quo producti ſunt, gloſ. fin. §. Idem Iulianus. l. ſi duo. ff. de iureiurand. Butr. tracta. de teſti. nu. 64. Fulgoſ. ff. de pet. hæred. l. ſi quis libertatē, num. 19. Bar. l. ſi duo. §. Idem Iulianus, de iureiuran. Sali. ff. de iureiuran. l. ſi duo Patroni, num. 7.

Teſtis non poteſt interrogari extra articulos niſi iurauerit ſup tota cauſa Berta. uerb. teſtes depo. n. 24. Butr. c. per tuas n. 7. de teſtib. lib. 2. p. 2.

Teſtis dicta ualent etiam extra capitula & interrogatoria ſi addiderūt aliquid, licet notario fuerit commiſſa examinatio ſup articulis & interrogatorijs limitatis, Inn. c. cū Bertoldus, de re iud. Alex. cōſ. 71. uol. 4.

Teſtis non eſt interrogandus ſuper articulo nullo modo cauſam contingente, idem ſi cauſam contingit & non iurauit niſi ſolum ſuper articulis & interrogatorijs extra articulū, Ang. ff. de iureiuran. l. ſi duo Patroni. §. idem Iulianus, n. 2. p. 2.

Teſtis interrogatoriū non debet continere nouum capitulum, ut ſi interrogetur ſuper mutuo non eſt interrogandus ſuper ſolutione, Io. Andr. in addi. ad Specul. de teſtibus. §. 6. uer. interrogat.

Teſtis interrogatio & reſponſio ſuper inquiſitione poteſtatis & officialis qualis eſſe debeat, Amod. de Caſtell. tract. de ſindi. n. 230. tom. 14.

Poſſeſſio cum eſt probanda quomodo interrogetur teſtis, Berta. uer. teſtes interro. uer. 4. cum duobus. 6. ſeq.

Teſtis productus in poſſeſſorio an ſit interrogandus in proprietate, Bal. l. fin. nu. 7. C. qui legit.

Teſtis ſup poſſeſſorio inductus nō poteſt interrogari ſup petitorio, Bal. l. Momentaneæ. C. qui legi. perſon.

Teſtis deponere non cogitur de eo qđ iuris eſſe cenſetur, Salic. C. de probat. l. cum res, num. 2.

Teſtis criminoſus non debet interrogari de ſocijs criminis Mill. uerb. teſtis. nu. 68.

Teſtis interrogatus ad quas interrogationes reſpondere teneatur, Bar. auth. ſi dicatur, n. 4. C. de teſtibus, Alex. l. ſi quis libertatem. ff. de pet. hæred. & conſ. 71. uol. 4.

Teſtis interrogandus de alicuius pcuſſione, de quibus fieri debeat interrogatio, Spec. de teſtib9. §. 6. n. 20.

Teſtis dēt ſecundū interrogata reſpōdere, Spec. tit. de teſtib. §. 1. 6. n. 64.

Teſtes ſemp ſunt interrogādi ubi deponūt de notitia perſonarum, Bal. auth. ſed nouo iure, colum. 2. in princ.

prin. C. ſi cert. peta.

Teſtis interrogationibus partis aduerſæ non reſpondẽs non probat, Bal. l. 2. colum. 1. C. de eden. Pur. ff. ſi cert. peta. l. 1. num. 32. limitat. multis modis.

Teſtis deponens non interrogatus nõ facit præſumptionem, Rui. uol. 1. conſi. 146. num. 7.

Teſtis interrogatus cuius ætates erat cum dicit ſe uidiſſe quid reſpondere debet, Bal. c. cum à nobis, nu. 3. de reſcript.

Teſtis non interrogati dictum ſuper circunſtantijs & cauſis dicti ſui ualet & probat, Iſern. cap. 3. nume. 6. lib. 3. tit. de prohibi. ali. per lot.

Teſtis pro una parte deponens ſi pro alia parte interrogatus reſpondere noluerit ſibi nõ creditur, Dec. l. is apud quem. C. de eden. num. 43.

Teſtis an & qualiter de cauſa ſcientiæ debeat interrogari.

Teſtis interrogatus de cauſa ſcientiæ ſui dicti debet illam exprimere, Butri. c. ſuper hoc, nume. 18. de renun. lib. 1. par. 1. Butri. cap. ſicut nu. 9. de ſenten. & re iudi. lib. 2. par. 2. Bald. c. cum cauſam, num. 61. de teſtibus & c. cum ſuper, num. 5. de confeſſ. Nell. tracta. de teſti. nu. 44. Quid ſi non dicat. An eius teſtimonium uitietur, Ibidem, Ludo. Roma. ff. de nou. oper. nũcia. l. hoc edicto. n. 17.

Teſtis generaliter dicere iuſſus quidquid de toto negotio nouis. An de aſſertionis ſcientiæ cauſa uideatur interrogatus, Alciat. l. 1. ff. de nou. oper. num. nu. 50.

Quando iudex procedit ex officio debet teſtes interrogare de cauſa ſciẽtiæ, Bal. conſi. 77. par. 3. num. 7.

Teſtis an teneatur reſpondere ſi interrogetur de cauſa ſcientiæ illius ſubſtãtiæ, Bal. l. data opera. C. qui acuſ. non poſſ. num. 32.

Teſtis an arctetur dicere cauſam facti relati per ipſum & ab alio geſti, Panor. ca. ſuper hoc nume. 25. de renun.

Teſtis non debet iterũ interrogari de eo quod ſemel declarauit, Bar. l. 1. ff. ſi cert. peta. nu. xj. Nell. tracta. de teſtibus, nu. 138. Bertac. uerſ. teſtes interroga. nu. 33. Marti. de Fan. tracta. qualiter nega. proba. n. 17. tom. 13. Aimo conſi. 10. nu. 13. Bald. l. non ſolum. C. de teſti. num. 5.

Teſtis poteſt ſæpius iñterrogari à iudice pro ueritate habẽda 35. q. 9. c. graue cum glo.

Teſtes quomodo interrogandi de ratione depoſitionis, Rebuf. tracta. de inquiſi. arti. 17. nu. 1. tom. 3.

Teſtis dicitur interrogatus de cauſa ſcientiæ per uerba quomodo ſcis, Bal. l. ſolam, col. ultim. C. de teſtib. Bertac. uerb. teſtis interrogatus, nume. 7.

Teſtis ſi non interrogatur de cauſa ſcientiæ an iudex teneatur iure fori uel poli, Abb. c. cum cauſam de teſti. Butri. q. 4. talis. Alex. l. 1. de nou. oper. nuncia. Bertac. uerb. teſtes de po. num. 199.

Teſtis

Teſtis à iudice debet interrogari de cauſa ſcientiæ, & ſi non interrogetur malitia in eo præſumatur, Nell. tract. de teſtib. nu. 137. Berta. uerb. teſtes interroga.

Teſtis examen non annullatur ex eo quod teſtes non fuerint examinati cum interrogatorijs à parte datis, Rui. cōſ. 35. nu. 4. uol. 4. & eſt text. in c. per tuas de teſti. quem ibi declarat Aegid. nu. 15. & idem tenet Alex. conſ. 72. nu. 7. uol. 2. Dec. c. licet cauſam, nume. 6. in 8. nota. de prob. Rui. conſi. 35. num. 4. uol. 4.

An de loco & tempore debeant teſtes neceſſariò interrogari.

Teſtis an de tempore dicæ conſule interrogati reſpondere neceſſe probet, Fulgoſ. ff. de probat. l. ſi arbiter nu. 1. Bar. l. prius, n. 2. ad ſill. Gram. conſ. 66. nu. 47. in ciuili. Bagarot. tract. de reproba. teſti. nu. 64. tom. 13. Ang. C. de teſtibus. l. teſtium, num. 9. Azo in ſumma de teſti. co gen. nu. 33.

Teſtes interrogati de tempore quādo ſunt ſuſpecti alijs non, Bald. c. cum cauſam nu. 43. de teſtib. Bellem. c. ex tenore de teſtibus & atteſta. numero 8.

Teſtis debet interrogari de tempore Anchar. c. ex tenore de teſtibus, numero 7.

Teſtis an interrogetur de loco & tempore & partibus, Bar. l. teſtium. C. de teſti. nu. 7. & 8. Alberic. de Roſ. C. de teſtibus. l. teſtium, nu. 12. Panor. c. cum cauſam el 1. num. 17. de teſtibus.

Teſtes qui debent interrogari de loco & tempore ſi dicant non recordari an uitientur dicta eorum & ſi diſcordent in tempore an reddantur ſuſpecti, Paul. de Caſtr. l. teſtium. nu. 23. C. de teſtib.

Interrogatus teſtis de rei uel uerbi diffinitione an reſpondere teneatur.

Teſtis interrogatus de rei diffinitiuè reſpondere debet, Nell. tract. de teſtibus, nu. 165. Sali. ff. ſi cert. petat. l. 1. nu. 5. Dec. l. 1. ff. ſi cert. pet. nume. xj.

Teſtis interrogatus quid album eſt poſſidere, & non tenetur reſpondere, Bar. l. de ætate. ff. de minor.

Teſtis rei de qua quæritur diffinitionem interrogatus reſpondere diffinitiuè nō tenetur, Fulgoſ. ff. de reb. credi. l. bene eſt, num. 9. Rip. ff. ſi cert. peta. l. 1. nume. 23. & 32. limita. 1.

Teſtis pōt interrogari quomodo uerba iuris intelligat. Nell. tracta. de teſti. nu. 166. Rui. uol. 4. conſ. 44. nu. 114.

Teſtis ſi de aliqua ꝓpoſitione ſpeciali loquať, an interrogari poterit ut eam in genere declaret, Alciat. l. bene eſt. ff. ſi cert. peta. numero 54. colum. 16. Dec. l. bene eſt. ff. ſi cert.

 peta.

peta. numero 14.

Teſtis ſi errert in uerbo legali deſcribendo rem dũ recte de effectu loquatur ſatis eſt, Alcia. l. bene eſt. ff. ſi cert. peta. nu. 11. col. 18.

Interroga ri an debeant teſtes de conſcientia & credulitate, auditu & ſama.

Teſtis non eſt interrogandus de conſcientia quæ poteſt oriri etiam ex falſis cauſis, Bal. cap. eccleſ. ſanct. nu. 18. de conſti. Barba. c. eccl. S. Mariæ, num. 116. Bellé. c. cauſam de teſti. & atteſta. nu. 26. amplia. ut nume. 29. & quando iudex ei concors eſſe poſſit, nu. 27.

Teſtis interdum de conſciẽtia eſt interrogandus, Bald. c. cum cauſam, nu. 63. de teſtibus.

Teſtis deponens ſecundum conſcientiam & opinionem ſuam non deponit de ueritate ſed de credulitate, licet aliàs iurare habeat de his quæ ſcit, Butr. c. conſtitutus, n. 4. de purga. cano. lib. 5.

Teſtis conſcientiæ alicuius ſolus eſt Deus, Anch. c. nouit de iudi. c. 3.

Teſtis de his quę conſiſtunt in animo an debeat interrogari, Imol. ff. de hæred. inſti. num. 6.

Teſtes diligenter examinari debent non ſolum de cauſis ſcientię ſed de credulitate & forma, Bal. c. cũ cauſam, nu. 2. de teſtib. Bal. c. cum cauſam, nu. 26. de teſtib. Franc. c. 2. nume. 12. de iuram. calum. Bertac. uerb. teſtes interrogati. nu. 38.

Teſtes interrogantur de auditu, fama & credulitate ad præſumptionem non ad probationem, Socin. conſi. 295. num. 2. uol. 2.

Teſtis iurati teſtim. ualet quamquam interrogari non debuerit, Igne. l. 3. §. ſi quis tab. nu. 183. p. 1. ad ſillan.

Teſtis qui non debuit interrogari an interrogatus reſpondere teneatur & qui ſint teſtes non interrogandi, Alber. de Roſ. ff. de iureiuran. l. qui iuraſſe. num. 5.

Teſtes qualiter ſunt de circunſtantia interrogandi.

Circa teſtes circunſtantiæ inquirendę, de teſti. ca. cum cauſam, col. 4. de prob. c. licet colum. 4. Specul. de offi. omni. iudi. §. deſeruit uerſ. poſt litem.

Teſtes interrogãdi ſunt de ſingulis circunſtãtijs ſi iudex putat hoc neceſſariũ uel utile, Bal. c. cũ cauſam, n. 3. de teſti. Nell. tracta. de teſtib. nu. 103. & n. 234. Io. And. in Nouell. cir. fin. uer. cũ cãm de teſt. Dec. cõſ. 448. nu. 27. Gram. deciſ. 34. n. 44.

A teſtibus debet iudex ſubtiliter ueritatem inueſtigare ſingulas circunſtantias eoſdem interrogando etiã non traditis à parte interrogatorijs Bero. ca. licet cauſam de ꝓbat. nu. 32. Qđ ſi iudex hoc nõ fecerit an teſtium depoſitio ualeat, nu. 33.

Teſtes dilgenter examinandi ſunt per iudicem de ſingulis circunſtantijs & illæ circunſtãtiæ quæ ſint, Feder. Schen. tracta. de teſti. num. 46.

Teſtis

Teſtis ſuſpectus de falſo vel corruptione eſt à iudice ſubtiliter interrogandus etiam in quibus rei ſubſtantia non conſiſtit, Bero. c. licet cauſam de probat. nu. 32. Gram. uoto. 2. nu. 12. Dec. l. ea eſt natura, nu. 4. de reg. iur.

Teſtium depoſitione ſtante qui falſum depoſuerint, cautela eſt quòd interrogentur de circunſtantijs an ſtarent uel ſederēt uel an ſimul uel ſeparatim, Gram. deciſ. 34. nu. 41.

Teſtes an interrogari debeant de circunſtantijs, an erat tempus nebularum & de veſtibus & de ſimilibus Bart. §. & licet, num. 2. de teſtibus, Bertach. uerb. teſtes interroga. nu. 21. Mill. uerb. teſtes nu. 72.

Teſtis an debeat in cauſis odioſis ſup importantibus interrogari, Alber. de Roſ. ff. de iureiurand. l. ſi duo, nume. 9.

Teſtis reſpondere non debet poſitioni obſcuræ ſeu implicatæ & captioſę, Areti. in l. 1. ff. de reb. credi. nu. 8. Bartolom. Cepol. car. 154.

Teſtis cogi debet dicere ſi à parte fuerit aſtrictus ne teſtificetur, Imol. de teſtib. cogen. c. peruenit, nu. 1.

Teſtis dictum de circunſtantijs non deponentis ualet ſi interrogatus non fuit, Ioan. Andr. in Nouell. de ſenten. & re iudi. c. Abbate ſanè, numero 8.

Teſtis interrogatus de circunſtantijs remotis reſpondere non dēt, Nell. tracta. de teſtibus, nu. 233.

Teſtis ex circunſtantijs qualiter ſuſpectus iudicetur, Io. And. in nouell. ca. ſuper eo, col. 4. circa prin. uerb. in gloſ. de teſtib. & in tracta. de teſti. parte 3. num. 26.

Teſtis ſuper facto deducto ſimpliciter contra quod præſumitur productus debet interrogari de cauſis & circunſtantijs eiuſdem quibus habet reſpondere, Butri. ca. ſuper hoc nu. 20. de renun. lib. 1. p. 1.

Teſtes interrogari poſſunt de multis quæ ueniunt in conſequentiam licet de omnibus nō iurauerint expreſſe, Innoc. c. cum ſuper de conſeſ. num. 6.

Teſtes an poterunt interrogari ſuper omnibus criminum circunſtantijs & ſuper illis reſpondere teneantur Butri. cap. qualiter & quando el 1. num. 14. lib. 1.

Teſtes producti ad probandum exceptionem criminoſam ſunt de ſubſtantijs ſubtiliter interrogandi, Anchar. c. licet cauſam de proba. n. 9.

Teſtes licet non debeant occulta crimina reuelare circunſtantias tamē tenentur, Paui. in tracta. de uiſi. q. 7. num. 7. par. 2.

Repetitio teſtium quibus caſibus fiat.

Teſtis ſemel productus quo caſu ſuper eiſdem capitulis produci ualeat, Azo. in ſumma de teſtib. nu. 35. Butr. c. tuas, nu. 9. de teſti. lib. 2. par. 2. Sali. C. de teſtib. l. fin. nu. 3. Mill. uerb. teſtis. num. 60.

Teſtis productus p me non poterit in eadem cauſa ſuper eodem articulo produci

produci, Bart. l. ſiquis teſtibus. C. de teſtibus, Nell. tracta. de except. nume. 78.

Teſtes reprobati & iurati ſuper eiſdẽ capitulis recipiuntur, Bagarot. tracta. de teſtib. nume. 83.

Teſtis examinatus ſup tota cauſa non poteſt amplius examinari ſi examinatur ſuper antiquis capitulis, Panor. c. fraternitatis, numero 12. de teſtibus.

Teſtes ſi quid dicere omiſerunt utpote quod comprehendi poterat ſuper primo capitulo rerum de nouo produci poterũt, Ancha. Clem. teſtib. de teſtibus, nu. 10.

Teſtes ſuper eodem articulo producti in cauſa principali non poſſunt in cauſa appellationis examinari ſup titulo deducto in eodem articulo, Bertac. uerb. teſtes in cauſa appellationis, n. 3. Bar. l. cum haben. ff. de iudi. fol. 91.

Teſtes interrogati ſuper duobus formatis articulis ſuper principali ac ſuper fama depoſuerunt tantum ſup principali, dicunt teſtes ſe nil ſcire amplius. An Iidẽ uel alij poſſint ſuper fama produci, Butti. ca. fraternitatis, nu. 12. de teſtib. lib. 2. par. 2. poſt Io. And. in addi. Specu. tit. de teſtibus. §. nunc uidendum in fin. refert & ſequitur, Felin. d. c. fraternitatis, nu. 10. in fin. ubi concludunt teſtem poſſe & debere repeti ſuper articulo de fama.

Teſtes iidem an produci poſſint in alia cauſa ſup eiſdem articulis, Bar. l. 2. §. 1. in fi. ff. de ui. bon. rap. Sali. C. de teſtib. l. iuſiuran. nu. 9. Nell. tracta. de teſti. nu. 23. tom. 13.

Teſtes ſemel producti qui poſſint ſuper alio capitulo deponere, Fulgoſ. C. de teſtib. l. ſi quis teſtib. nume. 4. Imol. de teſti. & atteſta. c. fraternitatis.

Teſtis ſuper non depoſitis an repetendus ſit, Alber. de Roſ. tracta. de teſti. num. 6.

Teſtis qui non fuit perfectè examinatus an poſſit repeti & quãdo, Ang. ff. de eden. l. ueluti, n. 2. Ant. Rub. conſi. 44. num. 3.

Teſtis ſi minus perfectè depoſuit pars poteſt petere ut examinetur, Fulgoſ. ff. de eden. l. ubi exigitur, nu. 3. Iaſ. ff. de eden. l. prætor ait. §. prætor ait, num. 8.

Teſtes ſi iudex non interrogauit poterũt de nouo examinari, Butr. auth. qui ſemel. C. de probat. nu. 36. Bagarot. tracta. de reproba. teſtiũ, nu. 44. tom. 13. Butr. c. cum cauſam, nu. 17. de teſtib. lib. 2. par. 2.

Teſtis non interrogatus ſuper interrogatorijs partis debet repeti, Bertac. uerb. teſtes interrogan. num. 15. & uerb. teſtes repeti. nume. 29. & nume. 19. Bero. c. licet cauſam, de probat. nu. 32.

Teſtis ſi non fuerit interogatus de cauſa nec reddit cauſam poterit producens iterum producere cum nõ ſit quid ſibi imputetur, Zabarel. cap. cum cauſam colum. 2. de teſtib. Felin. cap. per tuas. colum. 1. de teſtibus, Bertach. uerb. teſtium productio, nu. 28. & uerb: teſtium

repe-

repetitio,num. 25.Rebuff.tracta. de inquiſi. nu.4.tom.3.

Teſtis ſi deponit non aſſignata cauſa ſuper qua non fuit interrogatus & quam ad probationem dicti ſui aſ ſignare debet etiam non interroga tus poteſt iterum repeti.Mill.uerb. teſtis, num.6.

Teſtis qui obſcurè deponit iterũ examinandus eſt, Io. Andr.in nouell. c. cum clamor. col. 2. circa princ. uerb.cum clamor de teſtibus.&ibi Butri. nu. 1. Alber. de Roſ.tracta. de teſti.nu.17. par.3.tom.13.Bart. in l. inter ſtipulantem. §. ſi ſticum, num. 6.ff.de uerb.oblig. Bagarot. tracta.de reproba.teſtium, nu.44. tom.13.Feder.Schen.tracta.de teſtib.nu.48.Berta.uerb.teſtis repet. num. 24.

Teſtis dicitur obſcurè deponere ſi de continuatione temporis interroga tus deponit per dictum a 20. uel 30. annis citra, ideo debet iterum interrogatori ut declaret dictum ſuum Coth.conſ.211.in fin. uolum.1.

Teſtis uerba dubia licet interpretentur contra producentem,tamen iu dex ex officio pôt repetere ad inter pretationem illorum,Butri.cap.in præſentia,nume.59.de probat.lib. 2. part.2. Bart.l.fin. C. de teſtibus Imol.de teſtib.& atteſta.cap. cum clamor.num.7.Franc.Balb.tracta. de pręſcrip. l.celſus. par.4.nu.16. tom.16. Dec.l.2.§. creditum. ff.ſi cert.petat.nume. 10. Capic.deciſ. 61.numero 4.

Teſtis minus rite examinatus eſt iterum examinãdus, Imol.conſ.147. num.6. Butri.c.1.n. 6.de conſangui.& affi.lib.4.Fulgoſ.ff. de iureran. l. qui per ſalutem, nu.4.Io.de Ferra.tract.de appel.nu.2.39.tom. 14.Capic.deciſ.31.nume.7.

Teſtis excommunicatus ſcienter productus non petito prius quòd abſoluatur iterum producen. Card. clem. teſtibus de teſtib. Capell. Tholoſ.q.421. Guid.Papa.q.72.

Teſtes iteratò examinare poteſt iudex quando ex officio ſuo requiritur de teſti. ca.cum clamor col. 4.

Teſtes ex officio iudicis repeti poſſunt ſiue pars petierit ſiue non Alexand. conſi. 238. nume. 4. lib. 6. Specul. de offi.omni iudi. §.dixerũt, uerb.poſt litis Prob.in Io. Monac.c.Pia.num.89.de exceptio.

Teſtes quãuis ex interuallo ſi poſtquã potuerint loqui cum partibus non poſſent repeti ad partis inſtantiam ut addant,detrahant uel corrigant dictum ſuum,tamen iudex hoc poterit ex officio,Rip.ff.de damn. infect.l.4.§.hoc autem nu.70.Berta. uerb.teſtium repetitio,num.22.

Teſtes poſſunt per iudicem repeti ut addant eorum dicto,Gram. conſi. 50. nu. 32. in ciuil.

Teſtis non poteſt repeti poſt pronunciatum in cauſa, Gram. deciſ. 25. num. 6.

Teſtes coram arbitris reuocatorijs ꝓducti poſſunt repeti coram iudice Specul.de recuſa.§.effectum,uerb. Item nunquid.

Teſtis

Teſtis ſi fuit in principali ſemel productus, an poſſit iterum ab eadem parte produci ad teſtes aduerſarios reprobandos. Homod. conſil. 53. numero 4.

Teſtes examinatos coram arbitro poteſt quis repetere coram iudice, Capic. deciſ. 43. nume. 4.

Teſtes inquiſitionis generalis ſunt repetendi in ſpeciali, Bertac. uerb. teſtium repetitio, nume. 27.

Teſtes examinati in iudicio ſummario an non obſtante publicatione in plenario examinari poterint, Soci. l. eleganter. §. ſi quis de cond. indebi. num. 9.

Teſtes producti in cauſa ciuili an poſſint produci in cauſa criminali ſuper eiſdem articulis uel è contra Bartol. l. prætor. §. hoc edicto. numero 6. ff. ui bon. rap. Bartol. §. qui uerò, de teſtib. uer. ſed quæro num. 12. Angel. ff. ui bon. rap. l. prętor. §. hoc edicto nu. 117. par. 2.

Teſtis productus pro ueritate criminis an poſtea etiam produci poterit ſup articulo de fama. Ant. Rub. conſ. 95. num. 2.

Teſtis qui in aliqua cauſa depoſuit ꝑ una parte ad probandum inſtrumentum, an poſſit poſtea produci contra me ad probandum ſolutionem uel pactum de non petendo Paul. l. ſi quis, nu. 4.

Teſtes repetuntur ſi redarguantur de falſo. l. fi. & ibi Bal. C. de fid. inſtru. Tindar. tracta. de teſti. par. 3. c. 71 nume. 4.

Teſtes à quorum receptione fuerit appellatum poſſunt iterum produci ſi poſt appellationem & partis appellatoris reſponſionē ijdem articuli admittantur, Rota deciſ. 392. num. 1. in no.

Teſtes primò examinati ſi non repeřiuntur poteſt de nouo fieri examinatio, Bart. auth. qui ſemel. C. de prob. Panor. c. per tuas num. 9. de teſtib. Bellem in c. de bone, de ꝓbat. nu. 3. Bertac. uerb. teſtium repetitio, nu. 4.

Teſtis poteſt repeti ad cautelā, Inno: c. ueniens de elec. Bal. Margarita teſtis. 13. col.

Teſtes faciens examinare poteſt ipſis ſtare uel petere quòd de nouo examinentur, Bart. l. fin C. de teſtibus, num. 3.

Teſtes ad ſemel probandum non admittuntur, Io. de Ferra. tract. de appell. nu. 273. tom. 14.

Teſtes publicati ſuper exceſſu deceptionis poterunt reproduci ad probandum ualorē, Ripa. ff. de eden. l. is apud, nu. 44.

Teſtes quare iterum examinant, Bal. c. cum cauſam, nu. 57. de teſti.

Teſtium repetitio quando facienda.

Teſtis an & quando poſſit iterū examinari in eadem cauſa, Innoc. cap. ueniens de teſtibus, & ibi alij, Alber. de Roſ. ff. de teſtibus. l. producti. num. 3. & tracta. de teſti. par. 4. num. 5. & par. 5. nu. 19. Bar. l. produci,

duci.nu.1.ff.de teſtib. Bal. conſil. 492.par.5.n.4. &c.cum cauſam, nu.4.de teſtib.& conſ.384. par.3. nu.6.Paul.de Caſtro. l.fi.num.45. Nell.tracta.de teſtibus, num.106. tom.13.Bellem.c.graue.nu.1.35. q.9.Imol.de teſtib.& atteſta. c.per tuam, nu.3. & ca.cum clamor,nu me.8.Barb.c.licet nu.10. & 11.de offi.delega.Mill.uerbo.teſtes nu.1. Rebuf.tracta.de ſenten.pro.art.1. nu.6.tom.1.Bertach.uerb.teſtium repetitio, num. 1.

Teſtes producti poſſunt iterato reproduci quandocunque ante didicita teſtificata,Butri.nu.2.c. conſtitutus el 2.nu.4.de teſti. & ibi Imol. nu.2.& Anchar. nu.4. Specul.tit. de dilat.§.4.nu.15.Bellem.c. præſentium de teſti. & atteſta. nu.34. limita. ut nu.35. ibidem, Paul.de Caſtro.l. ſi quis nu.3. tit.de teſtib. Quod intellige incontinenti Felin. c.per tuas, in prin. de teſtib.

Teſtis an poteſt iterum produci pro eadẽ cauſa ab eo, Cin.C.de teſti.l. ſi quis,nu.4. Alber.de Roſ.ff.de teſtibus.l.produci,nu.1.Card.clem. 2. de teſti.

Teſtes non publicati poſſunt repeti incontinẽti, Sicul.c.cum cauſam, de teſtib.

Teſtes idonei iterum recipi poterunt de teſtibus. c.præſentata col.2.Anchar. c. fraternitatis tuæ de teſtib. lib.5.

Teſtes ijdem an ſępe poſſint ante atteſtationẽ publicatam ꝑduci, Spec. tit.de teſtib.§.8.n.5. Butr.c.cũ cauſam, n.25.de teſtib.lib.2.par.2.& c.fraternitatis,nu.5.de teſtibus,li. 2. par. 2. Bellem c. conſtitutus de teſti.& atteſta. n.1.& 30. Zabarel. de teſti. Clem. 2.nu.9.

Receptio teſtium an poſt publicationem fiat.

Teſtis an poſſint recipi poſt publicationem,Bald.conſ.152.par.1. nu. 1.& l.ſi quis.C.de teſti.nu.4. Anchar.c. per tuas de teſti.nu. 1.Feli. c.per tuas de teſtibus.uer.uenio ad ſecundum, nu. 3. Bertran.par.1. conſ.51.nu.3.Capic.deciſ.61.numero 3.

Teſtes examinati poſt publicationem ad inſtantiam partis ſuper eodem articulo amplius repeti nõ poſſunt Soci. fallen.regula 503. Bellem.c. ultra tertiam de teſtib. & atteſta. nume. 6.

Teſtes poſt publicationem ad producentis petitionem interrogari non debent niſi quãdo ſuper omnibus capitulis nõ depoſuerunt, Io.And. in Nouell.ca.per tuas, col. 1. circa prin. uer. per tuas de teſtib. & ibi, Butri. numero 1. Bellem. de teſtib.& atteſta. c.1.nu.5.& 13.

Teſtes interrogati ſuper cauſa tota nullis alijs traditis articulis non poſſunt iterato poſt publicationẽ reproduci,Butri.c.per tuas, nu.7. de teſti.& atteſta. lib.2.par.2.

Teſtis an poſt publicationem repeti poſſint ad inſtantiam proſequẽtis inquiſitionem, Imol. de teſtib. &

 atteſta.

atteſta. c.cum clamor, nu.4.& ibi per Feli. nu.3.

Teſtes in cauſa criminali repetuntur etiam poſt ipſorum publicationē Bertran. par.1. conſ.51.nu.2.

Teſtes publicatos etiam de re eadem ſed inter diuerſos repeti. Bellem. c. ueniens el 2. de teſti. & atteſta. numero 12. Amplia ut nume.13. & 14.

Teſtis non rite receptus uel publicatus iterum producitur nō ut iterum examinetur ſed tantum uiciſſitudo ſuppletur, Card. Clem. teſti: de teſtib. col.1. Mill. uerbo teſtis, nu.37. Hippol. l.1.§.fin.nu.35.ff. de quæſtio. Bertac. uerb. teſtium repeti. nu.34.

Teſtis non interrogatus ſuper interrogatorijs non probat & poteſt repeti etiā publicatis atteſtationibus, Hippol. conſi. 65. nume.4.uol.1. &. l. 1. §. fin. nume.37.ff. de quæſtiō.

Teſtes non ſufficienter examinati an poſt eorum publicationem poſſint interrogari, Alberic. de Roſ. ff. de eden.§. prohibet, num.2.

Teſtes publicatos omiſſis dici temporis circunſtantijs repeti, Bellem. c.ex tenore de teſti. & atteſta. n.1. Amplia ſi proteſtatum, nu.2.& 9. quo caſu proteſtatio ſit accipienda nu.3.

Teſtes ſuper circunſtantijs oportunis debent interrogari & poſt publicationem ad partis aduerſæ inſtantiam iterum audiri, Bertran. par. 1. conſi.48.nu.16.

Teſtes qui depoſuerunt,& non reddiderunt cauſam ſufficientem dicti aut nō expreſſerunt cauſam, an poſſint reproduci etiam poſt publicationem, & quid de non deponentib. circa cauſam Vital. Clem. teſtibus, nu.78. de teſtib.

Teſtis poteſt iterum interrogari ex officio iudicis poſt publicationē ut declaret dictum ſuum obſcurum tamen iudex debet facere ad petitionem partis, Feli. c. cū clamor de teſtib. nu. 2. uer. in ea gloſ. Vital. Clem. teſtibus, nu.153. de teſtibus, Tindar. tracta. de teſtib. par. 1. cap. 4. num. 5. tom. 13.

Teſtes obſcuros apertis teſtimonijs repeti, Bellem. c. cum clamor. de teſtibus & atteſta. num. 6.& 9. amplia ut num. 11.& 12. horum dicta ab alijs poſſe reprobari, nu. 7. hoc tamen non ſemper admitti, nu.8, & 17. Butri. c.cum clamor, nu.8, de teſtib. lib. 2. part.2.& ibi Imol. num.1. Ludo. Rom. conſ.479.numero 1.

Teſtes cenſentur corruptionis cauſa publicatos repeti officio iudicis poſſe. Bellem. c. cum clamor, de teſtibus & atteſta. nu. 2. declara limitando, ut nu.4.& 5.

Teſtes poſſunt iterato produci etiam poſt publicationem, & hoc quando confuſè & dubiè depoſuerunt ut declarat Felin. c. cum clamor. de teſtib. nu. 1. Corn. conſ. 185. num.6. uol.3.

Teſtes publicatis atteſtationibus poſſunt reproduci non ut aliquid addant

dant dictis eorum, Bar.§.quoniam auct.de teſtib.ibi ſed quęro, nu.xj.

Teſtes publicati in cauſa principali cuius ſententia tranſiuit in iudica tum poterũt reproduci in cauſa re ſtitutionis in integrũ aduerſus rem iudic. Ripa. ff. de eden. l. is apud nume.45.

Teſtium reproductio an de partium conſenſu fiat Io. de Ferra. tracta. de appell. num. 242.

Repetitio teſtium an poſt didicita teſtificata fiat.

Teſtes iidem an poſſint repeti poſt di dicita teſtificata, Bald.auth. at qui ſemel.nu.3. de probat.& c.ueniẽs el 2.nu.7. de teſtibus, Bellem.cap. fraternitatis de teſtib.& atteſta. nu me.21.35.36.& ibi per Socin.nu. 21. & quid ſi ſint diuerſi probatio num effectus, nu.22.& quid ſi aut non didicit aut iudex omnia non examinauit, nu. 24. & 23. Ang.ff. de iur. l. quidam tabulorum, nu me. 4. part. 2. Corn. conſil. 175. uolum. 3.

Teſtes ſi primò examinari non uoluerint potuerunt 2. examinari licet teſtificata fuerint didicita, Bart.au then.qui ſemel.C.de probat.num. 34.Bart.l.qui per ſalutem, nu.4.ff. de iureiur.Guid.Papa.q.12.uel 14. 72.Paul. de Caſtro conſ.96.nu.4. uol.1.Afflic.de feud.c.1.§.Item ſi fidelis, not. 2. de controu.inueſti.

Teſtes an admittantur ad declaratio nem prius dictorum poſt didicita teſtificata, Bart. auth. qui ſemel. C. de prob.

Teſtes examinati ſuper certis an poſ ſint iterum examinari ſuper eiſdẽ uel poſt didicita teſtificata, Corn. conſ. 174.nu.6.uol.3.

Teſtes obſcurè uel imperfectè deponẽtes ſuper articulis an poſt didici ta teſtificata poſſint de nouo exami nari, Paul. de Caſtr.conſ.246.nu. 1.uol. 1.

Teſtes ſi non fuerũt examinati ſuper interrogatorijs traditis à parte poſ ſunt repeti poſt didicita teſtifi cata, Guid. Pap. quæſtio. 22. numero 3.

Repetitio teſtium poſt terminum vel poſt concluſ. cauſæ.

Teſtes an poſſint repeti poſt terminũ ad probandum ſtatutũ, ubi obſcu rè depoſuerunt, Butri.c.licet, nu. 4.de probat.lib.2.par.2.

Teſtes concluſa cauſa interrogare po teſt iudex. Bellem. c. graue. nu. 1. 35.q.7.uol.9.Bertac.uerb.teſtium repetitio.nu. 41.

Teſtes an poſſint per iudicem interrogari poſt concluſionem in cauſa ad declarationem teſtificationis dubiæ pro ueritate habenda, Butri. cap. cum falſ. numero 30. de fid.inſtrum.lib.2.part.2.Nell. tracta. de teſti. numero 88.

Repetitio teſtium quomodo fiat.

Teſtes 2. producti an iterum teneantur iurare, gloſ. l. cum apud. C. de teſtibus, Bal. c. præſentata nu. 15. de teſtibus, Felin. cap. fraternitatis, nu. 2. Curt. auth. hoc ſacramentū. C. de iure. calum. col. 1. in fi. Fran. Curt. tracta. de iureiuran. propter calum. dand. §. hoc, num. tom. 13. Bertran. par. 2. conſ. 160. num. 7.

Teſtes quando repetuntur ſuper nouis articulis debent de nouo iurare eſſe qđ prius iurauerint, Ang. C. de prob. auth. qui ſemel, nu. 5. Imol. de teſtib. & atteſta. c. fraternitatis, nu. 4. Bertac. uerb. teſtium repetitio. num. 6.

Teſtis qui in eadē cauſa producitur. Iterum iurare debet, niſi ſuper tota cauſa iuraſſet à principio, Panor. c. fraternitatis, nu. 1. de teſtib. Bal. l. fi. C. de teſtib. nume. 6. Bal. c. fraternitatis, num. 1. de teſtib.

Teſtes quādo declarant eius dictum obſcurum quòd nō requiratur iuramentum, Bart. l. hæredes. §. ſi quid poſt. ff. de teſta. n. 7. Bal. auth. hoc ſacramētum. C. de iureiur. nume. 1. & ibi Paul. de Caſtr. nu. 2. & de teſti. cogen. ca. præterea col. 4. Butr. c. præterea, nu. 8. de teſtib. cogen. lib. 2. par. 2. Imol. ff. de teſta. ordi. l. hæredes, nu. 6. Felin. cap. per tuas de teſtibus. nu. 15. Hippol. l. 1. §. fi. nu. 33. ff. de q. & 34. Berta. uerbo. teſtium reprobatio, nu. 8.

Teſtes reproducti corā iudice iurare debent quamuis iurauerint coram arbitro, Panor. c. præſentata num. xj. de teſti. Felin. c. præſentata de teſtib. num. 4.

Teſtis examinatus per unum iudicē in vna cauſa, ſi examinat̃ itētū per alium in eadem cauſa inter eaſdē pſonas debet iurare, Bal. l. fin. uer. Nunquid teſtes. C. de teſti. Felin. c. præterea de teſtib. cogen. nu. 4.

Teſtis depoſitioni non iuratæ, licet fuerit una iurata, creditur, Corn. conſ. 58. nu. 1. uol. 1.

Teſtis primum dictum etiam non publicatum debet teſti, qui ſecundò examinatur eo requirente exhiberi, Bart. l. eos qui. ff. de falſ. Alber. de Roſ. C. de teſtibus. l. cum apud nu. 3. Bal. l. ſi falſum, nu. 1. C. plus ualere quod agitur, Boer. q. 108. p. 1. Alber. de Roſ. ſuper rubrica. C. de teſtibus, nu. 10. Felin. c. per tuas de teſti. nume. 14.

Teſtes an repetantur parte citata, Bertac. uerb. teſtes parte citata, nu. 4.

Teſtes repeti non poſſunt parte non citata, Fulgoſ. conſ. 219. in fin. tertia col. Bertac. uerb. teſtium repetitio, num. 2.

De repetitione teſtium varia.

Teſtes iterum repetiti non probant Iaſ. conſ. 149. uol. 2. Incipit in quęſtione mota contra ſpectabilem.

Teſtis ſi teſtificatus eſt in una cauſa non compellitur teſtificari coram alio iudice, Panor. c. præterea, nu. 3. de teſtib. cogen.

Teſtium priorum repetitio nō uitiat̃ ob ſupranumerarios, Rebuf. tracta.

cta. de teſtib. arti. 1. nu. 2. tom. 3.

Teſtis productus à parte coram iudice ut deponat ſuper exceptione dilatoria ante litis conteſtationem non poteſt cogi iurare uel deponere ſuper principali, Felin. c. de teſtib. nume. 1.

Teſtium dicto ſolemni ſtatur in iudicio eo non prius dicto extra ius. Alex. conſ. 222. nu. 13. lib. 2.

Teſtificatis non plene præſcriptis teſtes quartò repetere liberum eſſe ēt ſi à teſtibus teſtata nouerit, Bela. c. ultra tertiam de teſti. & atteſta. num. 2. & 8. & percunctare quid ſit, num. 3.

Teſtes quo pacto petantur in iudicijs iterum recipi, Specul. tit. de teſtib. §. 8. num. 9.

Teſtis non iterum examinatur in futuro examine, Rebuf. trac. de cauſ. benefi. poſſ. arti. 2. nu. 7. tom. 3.

Publicari debent depoſitiones teſtium.

Teſtium depoſitiones ſcribi atq; publicari debent, Bellem. c. ei qui appellat. §. Item ſententia, num. xj. 2. q. 6.

Teſtium publicatio & inſcriptio an ſint de ſubſtantia iudiciarij ordinis Bellem. c. ei cui appell. §. item ſententia, nu. 10. 2. q. 7. Vital. Clem. teſtibus, nu. 11. de teſtib. Felin. c. cū I. & A. de re iudi. in prin.

Teſtimoniorum aperturam iudicialem actum eſſe, Bellem. c. Alberic. de teſti. & atteſta. nu. 25.

Teſtium publicatio de occurrentibus eſt, Barba. c. quoniam contra, num. 33. de probat.

Teſtium dicta non publicata non ualent, Bald. l. prolatam. C. de ſenten. nu. 18. Butri. ca. non eſt nobis. nu. 5. de ſponſa. & matri. lib. 4. Iaſ. l. is apud quem, nu. 20. uerſi. Item adde circa. 6. lineas, nu. 21. Ad idem Probus in Io. Monac. c. Romana, num. 8. de teſtibus.

Teſtes nō publicati nō tenēt nec probant, Bart. l. ſolam, nu. 1. C. de teſtibus, Alex. conſi. 82. nu. 23. lib. 3. Paris. conſi. 80. nu. 52. uol. 5.

Teſtis non publicatus per iudicem non probat etiam ſemiplenè, Bal. l. bonæ fidei. C. de reb. credi. nu. 6. Aimo conſi. 138. nu. 18. Berta. uer. teſtium publicatio, num. 8.

Teſtium dictum quòd ualeat abſque publicatione ſui nominis, Præpoſ. in. c. præterea el 2. nu. 47. de ſponſal. Abb. cap. præterea, nume. 4. de ſponſal.

Teſtium publicatio & receptio nō iure facta nil operatur, Barb. c. ad hoc nume. 45.

Teſtes in cauſa matrimonij ſunt publicandi ubi agitur de contractu diſſoluēdo, Butr. c. cum Apoſto. nume. 2. de ſponſal. & matri. lib. 4.

An iudex poſſit ſe fundare in dictis teſtium non publicatis, Zabarell. conſil. 99. colum. 1. uer. Ad quod dico, nume. 4.

Teſtes non publicati in una inſtantia an probent in alia, Barb. conſi. 19. nume. 10.

Teſtium

Teſtium publicatio an coram arbitro fieri debeat, Peruſ. tracta. de arbi. cap. 10. lib. 10. num. 16. arti. 19. tomo. 12.

Teſtes ſi non publicentur an proceſſus reddatur nullus, Guido Papa. q. 586. nu. 1. Capel. Tholoſ. q. 416.

Probationũ & publicationis omiſſionon uitiat ſententiam niſi reperiantur probationes factę etiam ſine dilatione, Capit. deciſ. prima, nu. 31.

Teſtium publicatione omiſſa an ſententia ſit ipſo iure nulla, Bal. l. prolatam. C. de ſenten. nu. 19: Afflic. de feud. c. 1. §. Item ſi uaſſallus, de controu. inueſti. not. 1. Felin. c. licet de probat. nu. 62.

Teſtes examinati ſi atteſtationes non fuerint publicatę coram iudice recipiente non faciunt fidem in alio iudicio etiam inter eaſdem perſonas, Felin. c. cauſam, de teſti. nu. 15.

Teſtes ſi moriantur ante petitionem non poterit poſtea fieri publicatio, Alber. de Roſ. 1. infor. nu. 7. col. 4.

Teſtes per quos præſens probationis facultas ſtat, examinari publicariq; debent propter incurſum & dubitabilem mortis acceſſum, Gemi. cõſil. 4. nume. 2.

Teſtium publicatio ſemper quoad iudicium dicitur eſſe facta, Vital. Clem. teſtibus, nu. 107. de teſtib.

Teſtium publicatio non obligat iudicẽ in eo quod ex officio facit, Bal. l. data opera. C. qui accuſ. non poſſ. num. 56.

Teſtium publicatio quandoq; fit ipſi iudici, non partibus, Specul. de re miſſ. in princ.

Teſtis ante publicationem poteſt dictum ſuum declarare, Bald. l. fin. C. plus, uel quod agi.

Publicatio teſtium quomodo & quando.

Teſtes quando & quomodo publicari debeant, Odofred. tracta. de ordi. iudi. nu. 47. tom. 12. & in clem. de teſtib. Bertac. uerb. teſtium publicatio, num. 5.

Teſtium data copia ante publicationem parti per notarium an habeat uim publicationis quò ad illam partem, Vital. Clem. teſtib. nume. 114. de teſtib.

Teſtimonia ut pariant effectus re non uerbis aperienda eſſe, Bellem. c. cõſtitutus 2. de teſtib. & atteſta. nu. 1.

Teſtium publicatio quando, fit ſatis eſt quòd iudex dicat quòd dicta eorum habeantur pro apertis, Bar. l. 1. ſufficit n. 3. de bon. poſ. ſec. tab. §.

Teſtium publicatio de qua in c. Albericus de teſtibus, qualiter facienda eſt, Panor. c. Albericus, num. 4. de teſtibus:

Teſtes poſſunt ſuper uno articulo publicari licet non publicentur ſuper alijs ſeparatim, Bal. c. cauſam quæ, num. 1. de teſtibus.

Teſtium publicatio facta non examinatis teſtibus alijs qui prius iurauerant, an ualeat, & an iudex poſſit reponere teſtes qui non examinãtur poſtquã ſunt recepti, Bar. cõſ. 228. Incipit cætera, nu. 3. & ſeq.

Teſtium

Teſtium publicatio an requirat de ſubſtantia lecturam iudicis ſuper depoſitionibus teſtium factis. An ſufficiat quòd dicat uerbo publico uel pro publicato habeo, Vital.cle. teſtib.nu.eod.de teſtib.

Teſtimonia ſi ſint publicata cum non debuerint publicari. An per hoc pdant uires ſuas, Bal.c.quoniam fre quenter, nu. 14.ut lit.nõ conteſta. & ibi Barba. num. 63.

Teſtium publicatio tam ex parte acto ris quàm rei quando locũ habeat & quando fiat, Specul.de inſtrum. edi. §. oſtenſo.

Teſtium publicatio poteſt fieri lapſo termino dato ad probandum & probatum habendum, Bero.cap .licet cauſam de probat. num. 95.

Teſtium iterum reproductorum publicatio quando fieri debeat, Lud. Roma.C.de eden.l.is apud quem, nume.28.

Teſtes publicati poſt cõcluſum in cauſa plenè probant, Patiſ.conſ.87.nu. 49. uol. 3.

Teſtes an publicatur perempta inſtantia, Bertac. uerb. teſtium publicatio, nume. 17.

Teſtes non requiruntur in publicatione teſtium, Bart. l. ſolam. C.de teſtibus num.xj.Bal.l.geſta. C. de re iudi.Bertach.uerb. teſtium publicatio, nume.4.

Teſtes ſunt publicandi per iudicem Specul. de offi. omni.iudi. §. deſeruit uer. poſt litem, Bellem.c. Albericus de teſti.& atteſta. num. 18.& 19. & quo auctore aperianẽ, n.24.

Teſtes quando poſſint per alium iudicem publicari, Bar. l. ſolam.C.de teſtib. num. 13.

Teſtes examinati coram arbitro & nõ publicati poſſunt per ordinariũ publicari, Bart.l.fi.nu.13. C.de teſti.

Teſtium dicta non publicata coram iudice qui eos examinauit poterũt publicari ab eius ſucceſſore.

Teſtium publicatio fieri poteſt per alium notarium de mandato iudicis ſi alius notarius eſt impeditus, Bal.l.fi.C.de re iudi.

Teſtium publicatio dicitur interlocutoria quæ poteſt reuocari, Bertac. uerb.teſtium publicatio, num. 18.

Teſtium publicatio facta etiam partibus non contradicentibus eſt interlocutoria quæ tranſit in rem iudicatam, Barb.clem. teſti.nume. 10. in materia ſeparata à Clem.

Teſtes examinati in una inſtantia ſi non ſunt publicati, per iudicem alterius inſtantię publicari in caſibus in quibus fidem faciunt ſi eſſent publicati, Bart.l.cum lite,nu. 10.ff.iud.ſolu. Ang.ff.iudic.l.cũ lite, nu.4.p.2. Bertac.uerb.teſtium publicatio,num.primo,& uerb.teſtes in alio iudicio,nu.5.

Publicatio teſtium fit parte citata & ad partis inſtantiam.

Teſtium publicatio parte non citata legitimè an ualeat, & an citatio facta in carcere ualeat etiam non pe-

rentoria

rētoria ad audiendũ ſententiã Bertra. conſi.225.nu. 5. Butri.tracta. de teſti.nu.145. Dec.c.conſuluit. extra de offi.de lega.

Teſtium dicta non debent aperiri abſente parte contra quam teſtes producuntur, Bart.circa materiam teſtium,uer.Dic ſi teſtes,num.8. Io. Andre.in nouel.c. ſignificauit,col. 1. circa mediũ. uer.ſignificauit de teſtibus Vital.clem.teſtibus, num. 108.de teſtibus,Franc. Brun.tract. de indi. & tortu. q.9.par.2.nume. 9.tom.15.

Teſtium publicatio facta parte non citata non ualet,Socin.conſi.14. nu. xj. uol.4.& ſi eſt facta ultima hora inſtantiæ, Socin. conſi.105.nume.7. uol. 4.

Teſtium publicatio ad æternam rei memoriam receptorum debet fieri uocatis uocandis, Vital.Clem. teſtibus, num. 109. de teſti.Butri.c.ſignificauit, nume. 1.de teſtib.lib.2. par. 2.

Teſtes an poſſint publicari ſi altera pars deceſſit ſine hærede,Bal. l. geſta.C.de re iudi. Bertach.uerbo teſtium publicatio, num. 7.

Teſtium publicatio an ualeat denunciari & quomodo debeat, Butr. c. ſignificauit, num.9. de teſtibus,li. 2.par.2.

Teſtium ante publicationem iamdiu factam ſi obijciatur ꝙ non ualeat quia non fuerunt uocati quos res tangebat,an pro publicatione præſumẽdum ſit, Io.And.in Nouel. c. Albericus,col.1.circa prin.uer.redigi facientes de teſtibus,& ibi Abba.num.6.

Teſtimonia aperta ſi expreſſe dicat id ſe feciſſe ſolemniter aliter hoc obſeruatum fuiſſe probãdum eſt, Bellem.c.Alber.de teſti.& atteſta. numero 6.

Teſtium publicatio non debet fieri niſi partibus inſtantibus aut una illarum, Vital.Clem. teſtib.num.105. de teſtibus & 106.

Teſtes non publicantur ad inſtantiam tertij pro ſuo intereſſe. cap.conſtitutus Lud.uer.poſt litem,Io.And. in nouell. c.conſtitutus, col. 1.circa medium uer. conſtitutus, de teſtibus.

Teſtium etiam inter alios receptorũ dicta publicare licet de conſenſu utriuſque partis ut ualet productio illarum,etiam in alia cauſa ad præiudicium eius qui eos produxit, Butri.c.conſtitutus,nu.6.de teſtib. lib.2.par. 2.

Teſtes ſuper teſtimonio ad perpetuã rei memoriam an publicentur ad inſtantiam hæredis ſcripti non poſſidẽtis & an legatarij, Bertac. uerb. teſtes ante lit.conteſt. num. 10.

Publicationis teſtium varia.

Teſtibus publicatis fiat copia parti ſed nõ antea,Bal.l.is apud quem. C. de eden.num.9.Igne.l.3.§.aperire,nume.59.par.1.ad Sillan.

Teſtiũ publicatio & trãſcriptio quare fiat ad publica momẽta, Butri.c.ſignificauit,n.7.de teſtibus,li.2.p.2.

Publi-

Publicatio proceſſus & atteſtationũ facta per iudicem quid operat̃, Caſtren. C. de probat. num. 3.

Teſtium publicatione facta multa ſeruanda ſunt, Guid. de Suz. tracta. ordi. num. 101. tom. 13.

Teſtibus publicatis quid habet facere producẽs ſi dixit ſe probaſſe uel nõ, Specul. de teſtib. §. ſatis utiliter.

Teſtimonijs apertis omne inſtrumentorum genus produci & in hoc publica priuatis conuenire, Bellem. c. cum dilectus de fide inſtrum. numero 22.

Teſtibus publicatis dari dẽt terminus ad probandum, Specul. de teſtib. §. 9. Rebuff. tracta. de publica. arti. 1. numero 12.

Teſtium dicta publicata habent uim protocolli ſi notarius ex ignorantia negat ſe rogatum, Rui. conſi. 1. uol. 4. num. 6.

An cauſa ſit ſummaria ſi dicta teſtium ſint redacta in publica forma, Bal. conſ. 481. par. 4. num. 6.

Teſtis die feriata poteſt recipi indiſtincte & publicari cauſa expeditionis litium, Bald. l. ne in caſu. C. de diſcuſ. lib. 10. nu. 7.

Teſtium atteſtationibus publicatis ſuper petitorio & diſputatione ſup il lis habita, an ad poſſeſſorium reuerti poſſit, Io. Andr. in Nouell. c. paſtoralis, col. 4. circa prin. uerſ. nunquid ergo, de cauſ. poſſ.

Teſtium publicatio ſi denegetur à iudice parti an locus ſit appellationi ex tali denegatione ſiue de iure canonico ſiue ciuili. Vital. Clem. teſtibus, nume. 112. de teſtibus.

Teſtium publicatio petita ab alia partium inſtante parte aduerſa & negante ſe habere teſtes ultramarinos an ualeat impediri, Vital. Clem. teſtib. num. 110. de teſtibus.

Teſtes incluſi à iudice ne aperiantur parti, tamen hoc caſu tenet eorum teſtimoniũ. Roma. ff. de offi. aſſeſſ. l. ante. nu. 12.

Impugnatio teſtis quia vnicus.

Teſtificatio ſola dicitur ſex modis & an ualeat, Paul. de Caſtro. l. ſolam, nu. 2. cum ſeq. C. de teſtib.

Teſtis unus dicto quando ſtetur. l. Theopompus. ff. de dot. pręlegat. Specul. tit. de teſtibus. §. 2. num. 8. Io. Andr. in nouell. c. licet col. 4. circa fin. uer. in glo. ult. de teſtibus. c. unicus, n. 5. de teſtib. & l. data opera, nu. 58. C. qui accuſ. non poſſ. Archi. de Iudi. c. mulieres, num. 3. in 6. Butri. conſ. ultimo, nu. 31. Butri. c. in omni negotio, nume. 8. de teſtibus, lib. 2. par. 2. c. ueniens, nu. 4. de teſti. lib. 2. par. 2. Io. Monac. tracta. de defenſ. iuris. §. quia num. 6. tom. 13. Nepos tracta. de defenſ. iuris. §. quia, nu. 17. tom. 15. Bagarot. tracta. de reproba. teſti. nu. 35. tom. 3. Baptiſta de ſancto Blaſio tractatu de contradic. iur. contradictione 89. tom. 1. Alber. de Roſ. tracta. de teſtibus par. 1. §. cõſequenter, nume. 33. tom. 13. Bertac. tracta. de epiſ. §. de cauſa, nu. 5. tom. 2. Nell. de ſancto Gemi. de teſti. nu. 87. 88. tom. 13.

tom.13. Abb.c. licet el primo,nu. 5.de teſtibus & Imol.ibi nu.4. Caſtren.conſi.352.nu.3.uol.2. Salic. l. bonæfidei, nu.16.18.& 19.C.de reb.credi.Barb.cõſ.29.nu.34.Iler. in addi.c.primi, nu.8.tit.qui ſucc. tene. Iaſ. l.cunctos populos nu.66. C. de ſumma trini. & fide catho.p. 1.Hippol.l.1.§.Idem Cornelio,nume.4.l. ſi quis ne quæſtio.nu.145. & l.Maritus,nu.3.ff.de quæſtio.& & conſ.61.nu.3.& 31.uol. 1.Hippol.ſingul.433.Incipit tria,Iaſ.conſil.37.nu.4. Felin.c.ueniens col.penul.in fin.de teſtib. & ibi Petr.nu. 18.Afflic.c.1.§.inter partes,not.2. de leg. Corradi.Blanc.q.8.nu.35. de compromiſſ. Boer. q.183.nu.3. par.1. Rebuff.tracta.de citatio.arti. 1.gloſ.3.num.1.tom.3.Bero.c.ſicut de proba.num.58.

Teſtimonio unius nõ eſt credendum. l. Maritus in fin. ff. de quæſtio. Alber.de Roſ. tracta. de teſti.par.1.§. expedita, nu.16.tom.13. Tindar. tracta.de teſtibus. c.7.nu.2. Nepos tract.de excep.nu.86. ar.19.nu.35. tom.13.Io.Monac.tom.13.tracta. de defenſ. iuris.§.quoniã, num.5. Feder. Schen. tract.de teſtib.num. 56.tom.13. Ang. C.de teſtib. l.iuſiurandi, nu.4.Bellẽ.c.Spiritusſanctus,nu.3.1.q.1.Imol.conſ.91.nu. 2.Cuman.conſ. 97.ad fin. Barb.cõſil.46.nu.8.uol.4.Socin.conſi.63. nu.9.vol.1.Corn.conſi.160.nu.4. uol. 2. & conſ.334.nu.7.uol.1.& conſ.127. num.50. uol.4.& conſi. 100.nu.7.uol.2.& conſ.58.num. 7. uol.1.Franc.Curt.de teſtib. nu. 120. tom.13.Bertran.par.2.conſi. 26.nu.5.Rui.uol.3. conſi. 92.nu. 10.& conſi.147.uol.1.num.6. Socin.Iun. cõſ.88.nu.22.& conſ.144. num. 2. Cora.in Miſ. fol.231.

Teſtis unus non probat etiam lege diuina, Corn. conſi.221.numero 6. uol. 2.

Teſtis unus non probat non ſolum in prophanis ſed & in ſpiritualibus, Abb.c.cum dilectus. nu.4. de ſucceſſ. ab inteſta.

Teſtimonium unius pro nihilo habetur in quacunque cauſa, Bart.Cepol.conſi.61. num.8.

Teſtimoniũ unius non ualet licet trahat originẽ à dicto pluriũ, Imol.de teſti.& atteſta. c.licet,num.4.

Teſtis unus non ſufficit ad condemnationẽ alicuius, Anch.c.ueniens el 1. de teſti.n.5.& 4.q.3.c.Teſtes.§.ſeq. col.2.36.q.6.§. ult. col.4. 33. q.2. c.admonere col. 3. 2.q.1.c.ſi mala colum.1.& c. ueniens colum. 2.de teſti.

Teſti ſolo non creditur in præiudiciũ alterius. Immo Papa & Imperator non poſſunt diſpenſare quòd credatur,Felin.c. conſtitutus de reſcrip. & c. ueniens col. pen. in fin.de teſti Barb. conſi.62.nume. 2. Bertac. uerb. teſtes quot, & quales, numero 42.

Teſtem unum probare uſu non admitti,Bellem. cap.ſicut conſuetudo de probat. num. 5.

Teſti uni non creditur & ſi præſidali uel alia præfulgeat dignitate, Ancha.

cha.c.licet el 2.de teſtib. nume. 7. Butri.c.cum à nobis, nu.16. de teſti.lib. 2. par.2.Socin.regula. 107. Corn.conſ.123.nu. 5.uol.1. & cōſ. 194.num. 3.uol.2.Specul.tit.de teſtibus.§.11.nu.7.Petrus Antib.tracta.de munc. par. 3. §. 4. nu.205. tom.6.Hippol.conſ. 117. uol.2.ubi tamē fallit, Bero.c.licet cauſam de proba. nume.43.

Item nec teſtimonium unius etiam ſi ſit epiſcopus 6. quæſt. 2. cap. ulti. col. 2.

Teſti unico etiam Cardinali aut alio inferiori à Papa uel imperatore nō creditur in pręiudiciū alterius, Iaſ. uol.1.conſ.22.Hippol.conſ.20.nume.46. uol. 1.

Teſti uni digniſſimo an iudex credere poſſit Socin.Iun.conſ.32.num. 19. uol. 2. Franc. Curt.tracta.de teſti. nume.18.

Teſti unico etiam medico cum ſit ſingularis credendum non eſt, Cepol. conſ.61.num.8.

Teſtimonium perſonæ notabilis religioſę & probatiſſimę uitæ inducit iuſtiſſimā probationem.Curt.iun. conſ. 163.nu.20.par.2.Gram. cōſ. 24.nu.12. in ciuili.

Teſtis ſolus Papa eſſe poteſt in præiudicium alterius & non alius etiam Cardinalis legatus, Abb. c. cum à nobis de teſtibus. & Car. ibidem, Bero. cap. ſicut de prob. numero 13.

Teſtimonium principis ſolius auctēticum eſt, Bellem. c. cum in diſtribuendum.de temp. ordi. num. 5.

Teſtibus deponentibus de facto proprio quando credatur, Corn.conſi. 62.n.10.uol 1.Fran.Curt. tract.de teſtib.nu.119. Rui. conſ.161.uol. 4.nume.8.

Teſtis unius ſolius dictum plenè probat quando deponit de facto ſuo proprio, Iaſ. 1. parte infor.de acq. hæred.l.nec is num.6.& ff.ſi ex noxal.cauſ.aga.l.1.§.ſi abſens, nu. 19. Hippol. conſi. 113.nu.15.uol.2.& conſ.116.nu. 20.uol.2. & in pract. §.diligenter,num.131. Deci.conſil. 650.num.9. Rui.conſil.19.cōl.5. num.2.& conſi. 65. uol. 5.num.2. Socin. iun. conſ.31. num.33.uol. 2.Gram.conſi. 65. nume. 19.in ciuil.Tiraq.de retract.num.47.gloſ. 14.de retract. lign.Paul.conſ.308. Bertac.uer.teſtes qui.& quales, numero 39.

Teſtis deponens ſuper facto proprio, & à ſe geſto q̄ſtione inter alios uertente, ubi non poteſt haberi alia probatio probat, cuius teſtimoniū uidetur ſubſidiarium, nec per hoc dicitur deponere ſuper cauſa propria, Butri.c.cum dilecti, num. 25. de elect.lib.1.par. 1. & c.cum olim nu.10. de dolo & contu. lib.2.parte prima.

Teſtis deponenti de facto proprio q̄d ipſe fecit probat exiſtentibus alijs indicijs, Bart.conſ. 19.uol.2.nu.5. Socin.iun.conſil.62.nu.6. uol.1.

Teſtis unus deponit quòd aliquis mādauit ſibi quòd faciat homicidium an ſibi credatur & an ex ſolo mandato quis punitur in atrocibus, Pa-

 ris.

ris de Puteo uer. Dicitur communiter, nu. 21. cum præceden.

Teſtis unicus quãdo faciat ſemiplenã probationem, Bart. l. admonendi, num. 36. de iureiuran. & ibi Paul. de Caſtr. num. 45. & Bal. nu. 6. Iaſ. in repet. nu. 146. & Ang. nu. 9. Io. Andr. in Nouell. c. iuramentum, col. 3. circa fin. uerſ. teſtem de iureiur. Alber. de Roſ. ff. de quæſtio. l. Maritus, nume. 1. & Zabarel. conſ. 9. nu. 14. Panor. c. iuramentum. §. ſanè nu. 12. Fulgoſ. ff. de iureiuran. l. admonendi, nu. 30. Roman. ff. de iureiuran. l. ſi duo Patroni. §. Idem Iulianus, nu. 98. Bertac. uerb. teſtes quot & quales, num. 22.

Teſtis unus facit ſemiplenam probationem, gloſ. l. ſi quis alicui. C. ad. l. Iul. maieſ. & l. prima, C. qui & aduerſus quos reſtitui non poſſ. Specul. tit. de ſatiſda. §. 3. num. 4. Albe. de Roſ. 2. infor. de dot. prælegat. l. Theopompus, num. 3. Bart. l. Theopompus, nu. 2. ff. de dot. prælegat. Ang. C. de reb. credi. l. in bonęfidei. nu. 7. Salicet. ff. de iureiuran. l. admonendi, nu. 12. Fulgoſ. conſ. 172. in fin. 1. col. Abb. c. iuramentum. §. ſanè num. xj. de iureiur. Afflic. deciſ. 337. nu. 2. Iaſ. ff. de iureiuran. l. admonendi, num. 71. & 1. parte infor. de lib. & poſthum. l. Gallus. §. ille caſus. nu. 8. & 9. Aluaro. Rubri. de conſue. rect. feu. §. ſacramentum nu. 5. Blan. tracta. de indi. nu. 324. Rip. ff. de iureiuran. l. admonendi, nu. 175. limita multis modis, num. 176. & ſeq. Hippol. conſi. 6. nu. 7. uol. primo, & conſ. 116. nume. 11. uol. 2. Bertr. par. 2. conſi. 297. num. 5. Paris. conſi. 57. numero 22. uolum. 1.

Teſtis unus probat inueſtituram factam coram paribus ut deferatur iuramẽtum, Afflic. c. 7. §. ſacramenta de cõſue. rect. feud. Iaſ. ff. de iureiurand. l. admonendi, in repet. numero 152.

Teſtis unus integer probat ſemiplenè Afflic. deciſ. 12. nu. 3. Io. de Graſ. tracta. de arbor. iudi. in prin. §. ſucceſſiuè, nu. 1. tom. 12. Tindar. tract. de teſtib. nu. 1. li. 2. c. 6. n. 25. tom. 13. Nell. tracta. de teſtib. nu. 87. tomo. 13. Franc. Brun. tracta. de indi. & tortura, q. 2. par. 1. nu. 2. tom. 15. Matth. de Afflict. tracta. de iure Patrona. §. niſi primo, tom. 16. Socin. conſi. 37. num. 8. uol. 3.

Teſtis niſi ſit omni exceptione maior in cauſis ciuilibus non probat ſemiplenè, Hippol. conſi. 74. nu. 30. uol. 1. Blanc. tracta. de teſtib. numero 325.

Teſtis unus facit ſemiplenam probationem in ciuilibus, Hippol. conſi. 34. num. 3. & conſi. 101. num. 34. uolum. 2.

Teſtis unus in criminalibus an faciat ſemiplenam probationem ſine alijs indicijs, Alex. conſi. 89. num. 6. lib. 3. Salic. C. ad l. Iul. maieſ. l. ſi quis. nume. 3.

Teſtis unus & idem non probat niſi ſemiplenè, Gram. deciſ. 28. numero 3. & 4.

Teſtis unus deponens ſuper negotio prin-

principali & ſuper fama eiuſdem ſuper utroque ſemiplenè probat, Ruin.uol.1.con.52.num.8.

Teſtis unus non facit ſemiplenam probationem niſi ſuper facto principali, Abb.cap.cum dilect.nume.8.de elect.Alexan.conſi.180.numero 9. lib. 6.

Teſtis ſi deponat ſuper eo quod eſt remotum à natura contractus non defertur iuramentum, Bald.ſuper feud.ca.1.§. ſacramentum de conſ. rec. feu. numero 13. Afflic. ibidem.

Teſtis unus quod ſufficiat ut poſſit deferri iuramẽtum in ſupplemẽtum, Zabarell. cõſ. 171.nu.4.& 5.conſ. 140.num.12. Io. de Graſſ.tract.de arbor. iudi. in princip. §. ſiue, nu. 3.tom.2.

Teſtis unus an ſufficiat in cauſa magna ut poſſidenti deferatur iuramentum in ſupplementum, Affli. c. 1.§. ſacramenta, de conſue.rect. feu. di.

Quilibet minimus defectus in teſte impedit ut non poſſit deferri iuramentum in ſupplementum probationis, Hippol. ſing. 197. incipit quo, quod limita ut ibi.

Teſtis unicus de cauſa non interrogatus non facit ſemiplenã probationem.an duo non interrogati faciãt fidem, Bal.c.ſacramentum, de con ſuet. re. feud.

Teſtis conſanguineus uel multũ amicus non facit ſemiplenam probationem.l.admonendi.nu.37.ff.de iureiur.Iaſ.ff.de iureiuran.l.admonendi in repet.nu.147.Rui.conſi. 68. uol.1.num.8. Bertrand.par.2. conſ.217.nu.9. Soci.iun.conſ.12. num.xj. uol.2.

Teſtis unus non facit ſemiplenã probationem in caſibus in quibus requiruntur plures teſtes quàm duo Ripa. ff. de iureiuran.l.admonendi,num.184.

Teſtis inimicus non facit ſemiplenã probationem, licet inimicitia non ſit capitalis, Aimo conſi. 6.nu.32.

Teſtes domeſtici non faciunt ſemiplenam probationem, Anchar.c.in literis, nu.7.de teſtibus.

Teſtis unus non facit ſemiplenam probationem quando agitur de probãdo eo quod ueriſimiliter notũ eſt pluribus quàm duobus, ut ſi agatur de probanda fama, conſuetudine, notorio, rei ualore, Rip.ff.de iureiuran.l.admonendi. num.182.

Teſtis nõ ſemiplenè ſi probans probationem quam inducit, Fran.Curt. tracta.de teſtibus,nu.115.

Teſtis unus ſufficit ubi nulli fit præiudicium, gloſ.c.pluralis de regul. iur.in 6.Butri.c.licet,num.3.de teſtib.par.2.lib.2.Abb.c.propoſuiſti num. 6. de conſecra. Eccleſ.uel alta.Felin.c.ueniens el 1.de teſtibus. num.22. & l.Reſcripta num.1.C. de precib. Imper. offer. Iaſ.2.infor.l. huiuſmodi.§.legatum de lega.1.nu.17.ff. de iureiu.l.admonẽdi in reper. n.165.Bero.c.licet cauſam de probat. num. 43.

Teſtis unius dictũ excuſat accuſatorẽ à pœna talionis, Hippo. de Marſi. ſing.

ſing.47.incipit in ore duorum.

Probatio unius teſtis an inducat probationẽ, Alber.ff.de proba. & rub. de arbitr. num. 15.

Teſtis unus excuſat à dolo, & à calumnia, Alex.conſi.84.nu.15.lib.7.Bal. c.cum dilecti, nu. 5.de elect. Bertac. uerbo teſtes quot. & quales, nume. 71.

In cauſis ſummarijs & breuioribus & in iudicijs poſſeſſorijs per unum teſtem uel per famam fit plena probatio, Hippol.ſing.nu. 73. incipit tria, Bart.c.quoniam.§.in alijs, nume. 72. ut lit. non conteſta. Gram. conſ.77.nu.xj.in ciuil. Calcan.conſil. 16.nume.16.

Teſti uni ut credatur cõtrahẽtes paciſci nequeunt, Bero. c. quoniã contra de prob. num.32.

Teſtis unius dicto de conſenſu utriuſque partis an poſſit cauſa decidi Roma. ff. de uerb. oblig. l.ſtipulatio.§.eodem, nu.4. Socin.l.1.§.eadem, nu. 3. de uerb.oblig.ff.de iureiur.l.admonẽdi, nu.167.& in repet.ff.de uerb.oblig. l. ſtipulatio.§. eo.nu.8.Afflic.de feud.c.1.in prin. de controu.inueſti. Blanc.q. 8.nu. 27.tracta. de reprob.

Teſtis unus ab utraque parte cõcorditer electus plenè probabit, Alua rot.Rubri.de conſue.re. feud.§. ſacramentum,num.xj. Feli.c.ueniẽs el 1.de teſtibus nu.25.Afflic.c.fin. de feu.da.in uoc.l. §.ſi duo, nu.2. lib.3.tit.de pace tenen. Aimo conſil.100.nume.13. Bertac.uerb. teſtes quot & quales, num.40.

Teſti uni etiam non iurato ex diſpoſitione teſtatoris ſtandũ eſt, Bero. q. 12.num. 6. Felin.c.1.de teſtib. numero 15.

Teſtis unius deponentis de ueritate dictum ualet, Abb.c.1.nume.4.de cõſangui.& affi. teſtis unus ad hoc ut ſufficiat in probando debet eſſe omni.exceptione maior, Felin. conſil.36.nu.2.

Teſtimonium unius pro utraque parte an ſit efficax, Specul. tit. eo.nume.69.

Teſtes producentes pro & contra producentem probãt in totum, Card. Clem. 1. Salic. l. etiam.C.de teſtibus.

Teſtis unus in proceſſu accuſationis examinatus an ſufficienter probat ad citationem & condemnationẽ Angel.Peruſ.conſ.3.num. 1.

Teſtis unus quando non probat, fallit quando quis deponit contra illum qui eũ corrupit pecunia, Hippol. ſing.172.incipit in ore duorum.

Teſti uni & parti in propria cauſa plerumque creditur, Bellem.c.ex intimatione de procur. nume. 10. & c. ſuper eo de his quæ ui met. cau. fiunt. num. 1.

Teſtis unus an ſufficiat in actione ad exhibendum, Paul. l. prima.C.ad exhibendum.

Teſtis unius dicto ſtatur contra producentem maximè ſi plura indicia iudici cum eius dicto concurrant Socin.iun.conſ.69. num.14.

Teſti uni interpreti an plenè credatur Iaſ. ff. de iureiuran. l.admonendi, nu.161.

numero 161. in repet.

Teſtis unus probat ubi de animæ periculo agitur, Imol. conſil. 91. nume. 3.

Teſtis probat ubi agitur ad impediendum peccatum & de iure tertij nil minuitur, Panor. cap. ſuper eo el 2. nu. 7. de teſti.

Teſti unico in crimine læſæ maieſtatis creditur, Paris de put. tracta. de ſindi. §. quid ſemel. nu. 2. tom. 14.

Teſti unico an credatur ad probandum quem eſſe abſolutum, But. c. ſicut, num. 5. de ſenten. ex communi, lib. 5.

Teſtis unius dictum extra iudicium facit præponderare, Alex. conſi. 115. nume. 8. lib. 4.

Teſtem unum imperfectè ꝓbare, Bellem. §. ſanè de iurciuran. nume. 7. declara. ut numero 72. 73. & 95.

Teſtis unius dictum habilis an ſuppleat dictũ alterius inhabilis Din. regula utile, fol. 87. Bertac. uerb. teſtium impugnatio, num. 83.

Teſtis unicus facit coniecturam, Bal. c. ſacramentum, col. 3. de conſuet. re. ſe. Paul. l. cum propoſuit, nu. 7. de leg. 2.

Teſtis unicus ſufficit in conſecratione & baptiſmo. non in ordinatione Bertac. uerb. teſtes quot & quales, nume. 69.

Teſtis unus præſumptionem inducit Gloſ. penult. l. admonendi. ff. de iureiurand.

Teſtis unus ut ſacerdos ſufficit ad ꝓbandum quem abſolutum ab excommunicatione, Calder. rubri. de teſti. conſ. 2. nume. 1.

Teſtis unus poteſt roborare inſtrumẽtũ raſum, Bal. l. ſi ueritas, not. 2. C. de fideicommiſ.

Impugnatio teſtis quia ſingularis & qui dicantur ſingulares.

Teſtium ſingularitas quotuplex ſit & quæ nociua, Barb. conſ. 25. nu. 3. uol. 2. Socin. iun. conſi. 90. nu. 10. uol. 2.

Teſtium duplex ſingularitas, & quæ noceat, Barb. conſ. 29. numero 13. Franc. Curt. tracta. de teſti. numero 92. Socin. iun. conſi. 99. num. 9. uolum. 2.

Teſtium triplex eſt ſingularitas, Aimo par. 4. meb. etenim nume. 2. de antiq. tempo. Cepol. conſ. 3. num. 9.

Teſtes quibus modis dicuntur ſingulares, Bal. l. teſtiũ. C. de teſtibus. & c. in geneſi, nu. 8. de elect. Io. Mar. de ſan. tracta. qualitat. negat. probe. nu. 12. tom. 13. & nu. 17. Imol. ff. de re iudi. l. inter pares, nume. 5. Angel. ff. de uulga. & pupill. ſubſti. l. ex facto. §. Item quæro, num. 2. ff. quemadmodum teſta. aper. l. tabularum. §. diem autem, nu. 2. Feder. q. 562. nu. 1. Franc. Curt. tracta. de teſti. nume. 25. & quid ſi unus dicat uidiſſe & alius audiuiſſe ibidẽ, Afflic. deciſ. 72. nu. 8. Bertran. par. 3. conſ. 291. n. 6. Aimo par. 4. ſect. ſed enim num. 8. de antiq. tempo. Bar. ca. licet cauſam de prob. n. 24.

Teſtem

Teſtem ſingularem faciunt perſona cauſa, reſ. tempus, locus & circunſtantia, Bertach. uerb. teſtium impugnatio, nume. 116.

Teſtis oīs de cauſa proxima & immediata ſui dicti eſt ſingularis, Bar. l. ī exercendis, nu. 6. C. de fide inſtru. Abb. conſi. 42. num. 3. uol. 1.

Teſtes ſi in re diſcordent non probant, Nell. tracta. de teſtibus, numero 182.

Teſtes deponentes unus de ſpecie una & alter de altera an dicantur conteſtes, Sali. C. de probat. l. actor numero 6.

Teſtis negans ſenſum corporis eſt ſingularis non ſi negat actum, Bertac. uerb. teſtium impugnatio, nu. 111.

Teſtes ſingulares reddit ipſa uariatio, Corn. conſ. 101. num. 23. uol. 2.

Teſtis diſcordantia reddit eum ſingularem, Bald. conſil. 445. numero 1. par. 1.

Teſtis qui dat alium in conteſtem qui conteſtis non examinatus teſtis remanet ſingularis & ſic non probat, Hippol. conſ. 20. num. 19. uol. 1.

Teſtes in parte concordes non tollunt ſingularitatem, Corn. conſ. 13. nume. 19. uol. 1.

Teſtis non dicitur ſingularis licet non nominet conteſtē, dummodo alius teſtis de eodem facto deponat, Fulgoſ. conſi. 161. col. penul. in fin.

Teſtis qui non dat teſtes ſpecialiter vel generaliter, ut in aere eſt ſingularis, Hippol. conſ. 20. num. 19. uolum. 1.

Teſtes non dicūtur ſingulares in actu reiterabili, Hippol. conſ. 5. nume. 6. uolum. 1. Socin. iun. conſ. 90. nume. 25. uolum. 2. & conſ. 89. nu. 3 uol. 2.

Teſtiū ſingularitatē diuerſificatiuam uerba & effectus conſiderat in actu reiterabili Aimo par. 4. ſec. etenim, numero 4.

Teſtes non dicuntur ſingulares quando ratio concordiæ eorundem eſt eadem ueritas licet diuerſis medijs percepta, Bald. l. actor, num. 5. de proba. Socin. iun. conſi. 90. nu. 24. uolum. 2.

Teſtes ſufficit eſſe conteſtes in principali dicto, licet in cauſa percipiēdi nō ſint conteſtes dato etiam ꝙ cauſæ uſquequaque non concludant ſubiectum probatum, ut quia una cauſa concludit mediatè & alia immediate probatur, Butri. c. 3. num. 12. de ſucceſſ. ab inteſta. eodem libro, Fulgoſ. conſil. 142. in fin. 3. col. Felin. cum tu. de teſtibus, num. 18. Aimo par. 4. uerſ. ſed enim, nu. 20. Bertac. uerb. teſtes depo. nume. 79. & uerb. teſtium impugnatio, num. 122.

Teſtes non dicuntur ſingulares ſi concordant ſeu tendunt in eundem finem, Bal. conſi. 37. par. 5. num. 32. & conſ. 270. par. 1. num. 2. & conſ. 39. part. 3. num. 4. Fulgoſ. 172. poſt med. primæ col. & Bald. conſi. 80. par. 3. num. 3. & conſi. 394. par. 2. num. 9. & conſ. 150. par. 3. num. 1. Bertach. c. licet cauſam, nume. 38. de probat. Corn. conſ. 34. nu. 7. uol. 2. & conſ. 68. n. 2. uol. 1. & cōſ. 172. nu. 15.

.nu.15.uol.2. Socin.iun.conſi.54. nu.4.uol.3.Hippol.conſ.5. nume. 4. uol. primo. Calcan. conſi. 76. nume. 10.

Teſtes an ſingulares quando dicatur concordes in unum rei finẽ ut probẽt, Affli. de feud.c.primo in prin. de contro. inueſti.

Teſtes non dicuntur ſingulares ſi in facto concordant licet in ſerie facti aliquantiſper diſcrepent, Abba.c. nil obſtat,num.1.de uerb. ſignif.

Teſtes non dicuntur diſcordes uel uarij aut ſingulares ſi concordent in facto principali licet diſcordant in circũſtantijs,Alex.l.ob carmẽ.§.1. de teſtib.& conſi.105.n.22.li.4.& conſi.88.lib.5.num.17. Paris.conſil.152.num.17.uol.4.& conſ. 13. num.1. uol.3.

Teſtis unus ſi plura uerba dicat quàm alter non per hoc dicuntur uariare,Socin.conſi.244.num.3.uol.2. Mill.uerb.teſtis,nu.90.& Pariſ.cõſil.1.nu.5.uol.3.poſt. Anto.de Butri. ca. 1. de offi.delega.num.xj.& ibi. Imol.num. 5.

Teſtes licet aliqui plura adijciant alij uerò pauciora, tamen tendentes ad unum finem probant, Corn.conſi. 198. uol.primo in prin.

Teſtes ſingulares ubi ſunt nil probant ubicunque ego probare uelim, ꝙ tibi duos ſolidos mutuaui. & unũ teſtẽ de duobus ſolidis deponentẽ & alium de 24. denarijs deponentem producam, Barb. c.cum cauſam, nu.19. de probat.quæ procedit cum de formalitate uerborum fuerunt interrogati, Soci.iun.conſil.29. num.22.uol.2.

Teſtes ſingulares concordes in ſubſtãtia probant, Barba. conſi.75.nu.4. uol.4.Corn.conſi.149.num.5. uolum. 2. Corn. conſ. 319.nu.4.uol. 4.Aimo conſ.79.

Teſtes non ob id ſingulares dici ꝙ ad certæ perſonæ actum ſe referant & qui conteſtes dicantur, Cuman.ff. quemadmodum teſta. aper. l. omnibus. §. ſi quis negat,num.6.

Teſtes concordes in principali dicto in acceſſorio ad concordiam reduci poſſunt, Tindar tracta. de teſtib. §.& ita, num. 3.

Teſtes in probatione generis ſufficit quòd ſpecialiter deponant, Lau. de Rodul. de uſur.p.2 §. 80. quæro,num. 13.tom.9.Curt.iun.conſi. 54.num.7.par. 2.

Teſtes ſufficit eſſe conteſtes & conformes in cauſa principali eius in quo producti ſunt licet per diuerſa uerba deponant & circa qualitates diſcordẽt,ideo probando teſtamento uel alio actu ſufficit ꝙ de inſtitutione & nomine inſtituti deponant licet non concordent in quanta parte,& quibus præſentibus,& quot legata facta ſint, Iaſ.uol.1.cor. 42. incipit factum quæſtionis & controuerſiæ uol. 1.& conſ.41. incipit factum ſic ſe habet,Barb.c. licet cauſam,nu.31.de proba. Socin.conſil. 244.num.2.uol. 2. Dec.conſ.163. Bero.c.licet cauſam de probat.numero 39.

Teſtes ſingulares circa idem factum

dicuntur contrarij, Aimo conſ. 9. nume. 18.

Teſtes duo ſingulares non conferentes in unum finem, qui eos produxit nullum habet teſtem, Bal. rubr. de feud. & contro. inueſti. num. 2. Quid ſi ſint duæ ſcripturæ priuatæ ibidem.

Teſtes dicentes ſe à diuerſis perſonis audiuiſſe an dicantur ſingulares Aim. part. 4. uer. etenim, num. 12.

Teſtes ſingulares non probant quando in eodem dicto non poteſt repetiri conteſtis, licet in alijs quæ non ſunt de ſubſtantia rei probandę nõ inueniatur ſingularitas, utile per in utile non uitiatur, Bal. l. teſtium. C. de teſtibus, nu. 12. & hoc uerum ſi teſtes ſint ſingulares & ſimul iungi non poſſint ibidem.

Teſtis deponẽs de diuerſis actibus habentibus diuerſos effectus ſunt ſingulares, Rui. conſ. 31. uol. 4. num. 4. Nell. tracta. de teſti. num. 214.

Teſtes de diuerſis actibus deponentes an dicantur ſingulares, Ang. conſil. 233. Corn. conſi. 238. nume. 7. uolum. 4. Bertac. uerb. teſtium impugnatio, num. 123.

Teſtes ſingulares an probent ubi plures actus habent unam cauſam, & unam originem, Aymo. par. 4. uer. etenim, nu. 14.

Teſtes ne ſingulares ſint ſenſus ubicũque capi poteſt, capi debet. Barb. c. cũ cauſam, nu. 18. de probat. Alex. conſ. 4. num. 6. lib. 6. & conſ. 185. num. 2. lib. 7. Franc. Balb. tracta. de pręſ. num. 20. Franc. Curt. tracta. de teſtibus, nu. 28. Aimo. conſ. 101. nume. 15. & conſ. 78. nu. 9. Gram. conſ. 89. num. 10. in ciuil. licet non appareat fuiſſe conteſtes, ibidem, Bertac. uerb. teſtes depo. nu. 130.

Teſtes de tempore deponẽtes qui poſſunt eſſe conteſtes & etiam ſingulares, in dubio pręſumuntur ſingulares, Rui. conſi. 35. uol. 4. nu. 16. cõtrarium tenet Euerar. in loco à pręſumptione eiuſdem facti, col. 2.

Teſtes non dicuntur ſingulares reſpectu actuum ſed reſpectu finis, Hippol. conſ. 1. num. 57. uol. 1.

Teſtium ſingularitatem non attendi in ſciendi motu requiſiti ad quã inducti ſunt ad teſtificandũ, & quẽlibet teſtẽ ſingularẽ eſſe in ſuo cõſenſu, Lud. Rom. C. de bon. poſſeſſ. ſecun. tabulas. l. bonorum, nu. 7.

Teſtes in redditione cauſæ ſuæ an debeant eſſe cõteſtes, But. c. cum cauſam, nume. 19. de teſti b. li b. 2. parte 2.

Teſtes non ſunt ſingulares in probando eccleſiam fuiſſe in certo loco licet unus dicat uidiſſe ibi celebrari alius benedici ſponſam, & ſic de ſimilibus, Gemi. conſ. 117. nu. 4.

Teſtes deponentes ſe ſucceſſiue uidiſſe per foramen an admittantur, Alber. de Roſ. ff. de teſti. l. ob carmen, num. xj. Fulgoſ. ff. ſi pars hæred. peta. l. Antiqui, num. 1. Bart. l. quærebat. nu. 5. ff. de teſta. mili. Berta. uer. teſtium impugnatio, nu. 65.

Teſtes ſe pro conteſtibus non dantes ſi nominent perſonas excuſatur eorum dictum, Cepol. cõſ. 5. nu. 9.

Teſtes

Teſtes qui deponunt ſuper eodem facto licet non recordentur de teſtibus dicunt cõteſtes, Corn.cõſ.134. uol.1.Berta.uerb.teſtes depo.num. 88.Cepol.conſ.5. num.10.

Teſtis unus ſi dicat de ſe & ſocio & ſimiliter alter, an probent,& ſingulares dicantur, Nell.tracta.de teſtib. num.186.

Teſtes interrogati an aliqui eſſent præſentes reſpondentes quòd nulli, & contra probetur quòd Immo alij erant præſentes, ſaluentur iſti teſtes, dum dicunt nulli, ſcilicet quos uiderint, Iaſ. ff.de iureiuran.l.prætor ait.§.iurati.num.21.Corn.conſil.160.nu.7.uol.2.

Teſtes duo ſi deponant unus grecè & alter latinè, ſi idem dicunt eorum depoſitio valet, Nell.tract.de teſti. num.89.

Teſtes in actu reiterabili non dicũtur ſingulares, Nell. tracta.de teſtibus, num.224.

Teſtes qui uariant in tempore dicuntur ſingulares & etiam qui uariant in loco, Ang. C.de teſtibus.l.teſtiũ nume.7.& 8. Rui.uol.1.conſ.67. num.2.& conſ.9.vol.2.num.xj.Bero.q.84. num.4. Berta.uerb.teſtiũ impugnatio,num.5.

Teſtes ſingulares non ſufficiunt ſi de certo tpe uel de certis factis probandum eſt, Alex. conſi.72.nu.3. lib.1.Franc.Bal.tracta.de preſcrip. l.Celſus, par.4.nume.18.tom.16. Aim.ſec.ſed enim,par.4.nu.17.19. & 20.de antiq. tempo. & cõſ.157. num.13.& conſ.78.2. vol.Bertac. uerb.teſtium impugnatio, num.6.

Teſtes ſuper tempore deponentes quo modo poſſint eſſe ſingulares, Corn. conſ.130.num.1.uol.1. Afflic.deciſ.385.num.5.Socin.iun.conſil. 99.num.1.vol.2.

Teſtes in actu momentaneo de diuerſo loco & tempore deponentes ſingulares ſunt, Bero.c.at ſi clerici de iudi.nu.139.Corn.conſ.247.nu.x. volum.2.

Teſtes dicuntur ſingulares quando deponunt de diuerſo tempore & loco aut de diuerſis actibus, Aimo conſi.151.num.12.& conſ.78. nume.2. Corn. conſil.203.nume.15. volumi.3.

Teſtes de tempore deponentes eo caſu quo tempus eſt de ſubſtantia in dubio ſingulares, ſecus ſi deponãt de alia re, Rui. conſ.36.uol.4.n.3.

Teſtes quorum unus dixit die lunę & alter die martis, an ſint ſingulares non, ſi unus dicit de die lunæ & alter de hora tertiarum, uel unus de domo Titij alter. de Camera, Ancha. ſingul.13.q.9. Specul.de teſtibus. §.6.uer. qđ ſi unus teſtis.

Teſtes plures ſingulares ratione loci non probant ſemiplenè, Alex.conſ. 94.nu.4.lib.6.

Teſtes debent concordare de eodem initio & fine temporis, Alex.conſ. 128.nume.17.lib.2.

Teſtes non dicuntur ſingulares quando vnus deponit quod uidit in domo.& alter ſuper ſtrata, Corn.conſil.93. nu.1. uol.1.

Teſtis unus ſi actum geſtum fuiſſe d

noɑe deponat & alius de mane, uel de die ſingulares ſunt, Barb. c. licet cauſam, num. 33. de probat.

Teſtes quorum unus deponit de loco alter dicit ſe non recordari uel nil dicit, ſi locus eſt de ſubſtantia actus ſunt ſingulares, Bal.l. teſtium C.de teſtibus, column. 6. uerſi.2. modo.

Teſtes in his quæ ſunt de ſubſtantia actus puta die & hora licet nō concordent nihilominus ei fides adhibetur, Cepol.conſ.61. num.8.

Teſtes ſi omnes cōcordant in dicto ſuper quo deponunt licet aliàs non apponūt quòd omnes eodem tempore fuerunt præſentes, in dubio tamen præſumuntur conteſtes & de eodem actu deponere, Iaſ.C.de bo. poſſ. ſecundum tab. l. bonorū quidem, num.15. Hippol.ſingul.439. Incipit pluralitas, Gram.conſi.79. num.10. & xj. in ciuil.col.2.

Teſtes non uidentur deponere de eodem actu ex quo deponunt de eodem loco & tempore, quando coniectura loci & temporis tanta non eſt quæ de neceſſitate concludat, Rui. conſi. 31.volum.4.num,5.

Teſtes ſunt conteſtes in minori tempore, Alex.conſ.239.num.3.lib.6. Rui.conſ.92.uol.4.& num.8.

Teſtes ſunt ſingulares ſi agitur de uerborum forma niſi de ea cōueniant Alex. conſi. 111.num.8.lib.4.

Teſtes uariantes in uerbis formalibus an dicantur ſingulares, Corn.conſ. 170. num. 15. uol. 3.

Singulares teſtes an & quando probent.

Teſtes ſingulares an probēt, Bal.l.unica. C. qui nun. ſit. Alber. de Roſ. tracta.de teſtib.nu.9. Ludo.Rom. C. de teſta. & quemadmodū teſta. ordi.l. teſtes ſerui.num. 20.& conſ. 355.nu.3. Barb.conſ.80.nu.7. vol. 2.& conſ.72.conſ.15.vol.4. & conſil.47.nu.4.vol.2.& conſ.80.nu.2. uol.4.Corn. conſ.134.nu.1.vol.1. & conſ. 2. nu.2.vol.1. Socin.conſi. 295. uol. 2. Feli.c.licet ex quadam de teſtibus, nu. 8. Afflic. deciſ.364. nu.2.Prob.in Io. Monac.c.præſentium, nu.35.de teſtibus, Rui.conſi. 81.num.6.uol.3.

Teſtes ſingulares an bene probent, Afflic.deciſ.399.nu.13. Bertran.par. 2.conſ.254. num.5. & conſi.320. numero 1.

Teſtes ſingulares non probant gloſ. l. primæ. C. qui nume. tutel. ſe excuſ.& c.cū dilectus, col.2.de elect. Bal.l.1.q.8.C.de teſta. & l.iuſiurandum.C. de teſtibus.num.58. & tracta. de reproba. teſtiū,nu.38. tom. 13.Butri.c.licet,nu.38.de probat. lib.2.par.2. & c.bonæ,num. 45.de elect.lib.1.p.1.Zabarel.c.cum dilecti.§.nos,nu.1.col.4. Anchar.conſil.177.nu.5. conſ. 439.num.6.& Belle m.tit.de elec.c.bonæ memoriæ, nu.19.& c. cum dilect.fil.nu. 9. de elect. Abb.c.cum dilecti,nu. 4. de elect. & c.bonæ memoriæ el. 1.nu. 7.de elect. Cuman.conſ.27.

poſt

poſt prin. Fulgoſ.conſi. 175.col.2. Imol.conſ.91.num.3.& conſ. 129. num.2.& conſi.138.nu.1.& ff.de re iudi.l.inter pares,nu.3.& c. bonæ memoriæ,nu.8.de elect. Barba. conſ.40 col.3.uol.3.& conſ.117. col.1.uol.3. Alex.conſ.45.nu.4.& 9.lib.2.& conſ.92. nu.20.lib.5.& conſ.6.num.7.lib.3.& conſ. 174. uol.2.& conſ.116.eod.uol.& conſil.14.num.7.lib.5.& conſil. 127. num.4.lib.7. & conſ. 152.nu.10. lib.7.& 133.num.7.lib.1.& Corn. conſi. 40.nume.8. uol.1.& conſil. 134. nu.1. uol.1.& conſil.15.uol. 2. & conſil. 74. nume.4.uol. 2. & conſi. 149. num.17.uol.2.& conſil. 301.nu.9. uol. 3. & conſ.241. num.6.uol.3.& conſ.206.num.1. uol. 4. & conſil.182.num.8.uol. 3. & conſ. 224. nu.2. uol.3.& conſ. 22.uol.4. Hippo.cõſ.1.n.25.uol.1. & conſ.12. nu.13.& cõſ.20. nu.9. & conſ.27.nu.5.& conſ.28.n.2.& conſ. 35.nu.17.& conſ.40. nu.28. & conſ.41.nu.9.& conſ. 51.nu.4. & conſ. 68.nu.30.uol.1.& cõſ.27. nu.2.uol.1.& cõſ.76.nu.4.uol.1.& conſ.88. nu.7. uol.2.& cõnſ. 103. nu. 408.uol.2.& conſ.109.num.2. uol.2. & conſil.13.nume. 48.uol. 2.& conſ. 130.num. 27.uol.2. Afflic.deciſ.72.n.7. Deci.cõſ.349.nu me. xj.& 350.nume.10. Paris.conſil.112.num.14.volum.1.& ſi eſſent mille,& quando deponunt de confeſſione extraiudiciali ibidẽ & conſil.11.nu.86.uol.4.& conſ.88.nu. 88.vol.3.& conſ.24 nu.24.uol.3. & conſ.152.num.18.uol.4.& cõſ. 104.num.37.uol.1. Rui.conſ.99. num.5.uol.5.Aim.conſ.41.nu.1. Curt.iun.conſ.168.nu.3.par.2.Socin.iun.conſ.86.num.38. & conſ. 90.num.7.uol.2.& conſ.28.num. 51.uol.2.& conſi.145.nu.23.uol. 2.& conſ. 50. num.2.& conſi. 62. num.5.Gram.deciſ.2.num.2. Bertac.uerb.teſtes depo. num.138.& uerb.teſtium impugnatio,nu.114. Cepol. conſ. 46.num.7.& conſ.2. num.19.& conſ.3.num.5.

Teſtes ſingulares non probant & qui poſſint eſſe ſingulares, Corn.conſi. 46.nu.14.uol.3.& conſ.87.nu.15. uol.3.& conſ.103.num. 4. uol. 3. & conſ.221. uol.3.num.7.& conſ. 261.num.8.uol.3.& conſ.100 nu me.7.uol.2.& conſ. 110. num.2. uol.1.& conſ.232.num.18.uol. 2. & conſ.17.nu.2.uol.primo, Aim. conſ.151.num. 14. ubi limitat de huiuſmodi concluſione.

Teſtibus ſingularibus & ſi ſint plures non dat̃ fides, Anch.conſ.246.n.2.

Teſtes ſingulares qui habent nil dicuntur habere, Afflic.c.1.not.5. de contro.inueſt. Curt. iun.conſi.92.nume.3.par.2.

Teſtium ſingularitas ubi dat̃ non curamus de numero, tam ſi ſit unus q̃ ſi ſint mille, Spec.c. per ueſtras de donat.inter uir.& uxor.col.2. Sali.C. de teſtibus.l.iuſiuran.nu.12. Alex. cõſ.17.n.20.li.1.& cõſ.21.n. 2.li. 4.& cõſ.82.li.4.n.4. Ial.ff.de iureiuran.l.admonendi, nu.215.in repet.Hippol.conſ.20.nu.51. & cõſ. 82.nu.3.

82.num.3.uol.1.& in ſingu.114. incipit uulgatum & ſingul. quoad hoc,& conſ.1.nu.26.uol.1.& conſ. 28.num.3.& conſ. 56. nume.4.& conſ.52.nu. 28. & conſ.59.nu.5. uol.1.& conſ.88.num.9.uol. 2.& conſ.109.num.30.uol.1.Hippol.in pracți. §.diligenter,num.15.Paris. conſ.13.num.77. uol.3.Soci.iun. conſ.90.num.8.uol.2. Bertac.uerbo.teſtes quot & quales,nume.74. Alex.conſ.13.num.25. uol.1.

Teſtes plures ſingulares minus probant quàm unus ſolus, Dec.conſi. 310.num.7.& conſ.154.nume. 12. Bero. ca.licet cauſam, de prob.nume.43.

Teſtes quando ſingulares ſunt in defectum probationis iuramentum non defertur,Dec.conſ.463.num. xj. Barba. conſ. 13. colum. 3.uolum.3.

Teſtes ſingulares non iunguntur,Alexand.conſ.32.num. 5.lib.1. & con ſil.94. num.3.lib.3. Hippol. conſ. 88.num.23.uol.2. & in practi. §. diligenter,num.10.& an faciant ueram probationem, num.14.& 17. Blan.tracta.de indi.num.367. Ripa. ff.de iureiuran. l. admonendi, nu.205.Bero.c.at ſi clerici de iudi. num.135. Bertach.uerb. teſtes interroga.num. 338.

Teſtes ſi duo ſunt non integri ſed imperfecti ſingulares, an iungatur ꝙ faciant ſemiplenam probationem, Alex.conſi.128.nu.3. lib.2. Blanc. tracta.de indi.num.378. Aim.par. 4.uet.ſed enim,num.69. de antiq. temp. Bertac.uerb. teſtium impugnatio, num. 136.

Teſtium ſingularitas cōiungitur quādo dictum unius coadiuuat dictū alterius, Blac. tracta. de indi. numero 369.

Teſtes ſingulares coniunguntur quando alij de ueritate facti deponunt, alij, de confeſſione, Aim. part.4. ſec. ſed enim, nume.24. de antiq. temp.

Teſtes quorum unus de ueritate deponit,& alter de confeſſione parte præſente ad plenam probationem inducendam coniunguntur. Fran. Curt.tract.de teſtib.num.91.

Teſtis unus de numeratione iungitur cum alio de confeſſione, Alexand.conſ.127.numero 8.li. 7.

Teſtes quorum unus dicit uidiſſe numerare pecuniā à Titio alter ꝙ uidit numerati à Sempronio, an ſint ſingulares,Roma. l.ſingularia, nume.39.ff.ſi cert.petat.

Teſtium unus de ueritate & alius de fama probant, Nell.tract.de teſtib. nume.119.

Teſtis ſingularis etiam religioſus non probat, Paris. conſil. 60. nume.4. uolum. 4.

Teſtis ſingularis non ſufficit ad probandum ueritatem delicti, Abba. uol. 1. conſi.34.num.4.

Teſtis ſingularis alternatiuè uel ſalua ueritate deponens non probat, Alexan.conſ.92.num.2. lib.4.

Teſtis ſingularis nō probat ubi etiam de iure gentium producitur,Corn. conſ.181.num.13. uol.3.

Teſtium

Teſtium ſingularitas arguit dolum, Bald. l. iuſiurand. C. de teſtib. colum. 2.

Teſtis ſingularis omni exceptione maior ſemiplenam facit probationem Sali. ff. de iureiuran. l. admonendi, num. 13. Fulgoſ. conſi. 142. Corn. conſ. 37. nu. 8. uol. 3. Aim. conſ. 35. num. 15.

Teſtium ſingularitas cumulatiua, & adminiculatiua inducit ſemiplenā probationem, Aimo par. 4. ſec. ſed enim, num. 2.

Teſtium ſingularitas obſtatiua conſideratur in actu reiterabili nec plenè nec ſemiplenè probat, Aim. par. 4. ſec. ſed enim, num. 2.

Teſtibus ſingularibus probans non dicitur ſemiplenè probaſſe, qui producit teſtes ſingulares nullos teſtes produxiſſe dicitur, Afflic. de feud. c. 1. in prin. de contro. inueſti.

Teſtes multi deponentes ſuper uno actu licet ſingulares, an probent ſemiplenè, Bertran. par. 3. conſil. 15. nume. 8.

Teſtes ſingulares licet non probent, tamen ſi ex illis iudex in credulitatem inducitur, poteſt illis plenam fidē adhibere, licet iudices captioſis credere nolint, Barth. Soc. conſil. 162. uol. 2. Hippol. l. prima. §. ſi. nu. 40. ff. de quæſtio. Aimo conſil. 78. num. 7. Berta. uerb. teſtes depo. num. 77.

Teſtibus ſingularibus ex iuſta cauſa poteſt adhiberi fides, Hippol. conſ. 39. nume. 22. uol. 1. & conſ. 73. nu. 3. uol. 1

Teſtes ſingulares ſi ſunt perſonæ graues. & dignę prubant, Paul. l. admonendi. 1. col. de iureiurand. Hippol. conſi. primo, nume. 71. uol. 1. & ſingul. 114. incipit uulgatū uerò. Fel. c. licet cauſam de probat. nu. 47.

Vbi ſufficit generalis probatio teſtes ſingulares in ſpecie admittuntur, Bal. conſ. 455. num. 2. par. 2. Alex. conſ. 18. num. 9. lib. 4. & conſi. 112. nu. 7. lib. 4. & conſ. 72. num. 2. 3. & 6. lib. 1. Hippol. conſi. 1. nume. 58. uol. 1. & conſ. 160. nume. 9. uol. 2. Corn. conſi. 91. num. 10. uol. 1. Dec. conſi. 350. nume. xj. Rui. conſi. 61. n. 9. Aim. d. ſec. ſed enim, nu. xj. & Bal. 12. conſ. 465. par. 4. num. 7.

Teſtes ſingulares probant aliquid in genere, puta quem eſſe infamē, furioſum uel hæreticum uel uſurariū Socin. iun. conſil. 99. numero 29. uol. 2.

Probandum quando aliquid eſt, qđ non propter ſe ſed propter illud qđ eſt ex eo elicitur ratio, tunc ſingularitas teſtium non nocet, quando uerò probant & aliquid pro ſe, & propter ſe tunc ſecus, Hippol. conſi. 1. nu. 69. uol. 1.

Singularitas non obſtatiua ſed adminiculatiua non nocet, Aimo conſi. 78. num. 1. Socin. iun. conſi. 178. nume. 7. uol. 2.

Teſtium ſingularitas dummodo non ſit in facto proprio non nocet, Bertac. uerb. teſtes depo. num. 139.

Teſti ſingulari non creditur, fallit in notario propter auctoriatem ſeu officij, But. c. cum dilecti. num. 353.

de

de elect. lib. 1. parte 1.

Teſtes ſingulares probant ubi agitur de modico præiudicio, Aimo conſil. 182. num. 15. Idem eſt in teſtibus conſanguinitatis.

Teſtes ſingulares in uniuerſali an & quando ſufficiant, Alex. conſ. 100. num. 4. lib. 1. Corn. conſ. 34 num. 13. uol. 2.

Teſtes ſingulares in cauſa ſententiæ probant, Corn. conſ. 34. num. 6. uolum. 2. & Innoc. c. qualiter el 2. de accuſ.

Teſtes ſingulares probant actum ſucceſſiuum, Corn. conſi. 34. num. 9. uol. 2.

Teſtis ſingularitas ſuppletur ex alijs præſumptionibus, Aimo conſ. 35. num. 6. par. 4. ſec. ſed enim, numero 26. tractat. de antiq. temporib.

Teſti ſingulari non creditur niſi aliun de fides exquiratur, Igne. l. ſi quis. §. ſi uim, num. 28. par. 1. ad ſillan.

Teſtis ſingularis in dicto coadiuuat perſonam alterius teſtis, Rui. uol. 4. conſ. 24. num. 60.

Teſtes ſingulares probãt ſacerdotium Bertac. uerb. teſtium impugnatio numero 28.

Impugnatur teſtis quia varius vacillans vel contrarius & qui ſint tales teſtes.

Teſtes qui dicuntur uariare, qui contradicere, & qui uacillare, & qui di uerſa dicere, Anch. c. præterea de teſtib. cog. nu. 2. Bar. l. eos qui. ff. de fal. nu. 5. Luc. de pen. in l. quicũq; num. 4. cum ſequen. de apote. publi. lib. 10. Hippol. l. eos, num. 22. & de falſ.

Teſtes ex diuturnitate temporis ſolent uacillare, Bero. c. quoniam contra, nu. 39. de prob.

Teſtis uacillans qui dicũtur, Nell. tracta. de teſtib. num. 216. tom. 13. Alber. de Roſ. tracta. de teſti. par. 5. nu. 5. tom. 13. Paris de Put. tracta. de ſindi. §. uiſo. nu. 8. & 10. Specul. tit. de teſtib. §. 7. num. 71. Sali C. de teſtibus. l. Nullum, nu. 5. Vital. tracta. clauſularum. C. de error. teſtis, num. 17. Bertac. uerb. teſtium prin. num. 47.

Teſtis quando uariare dicatur, Alber. de Roſ. tracta. de teſtib. nu. 2. Nell. tracta. de teſtibus, num. 216. tom. 13. Alber. de Roſ. tract. de teſti. par. 5. num. 5. tom. 13. & Tindar. tract. de teſtibus par. 3. c. 7. nu. 1. tom. 13. Bal. conſ. 34. par. 1. & conſ. 370. & conſi. 39. par. 3. nu. 4. & conſ. 455. par. 1. num. 1. Butri. c. præterea, nu. 14. de teſtibus cogen. & ibi Imol. num. 9. Vital. tracta. clauſ. c. de erro re teſtis, num. 3. Corn. conſ. 27. nu. 16. uol. 3.

Teſtis titubans pro ignorante habendus eſt, Io. Monac. tracta. de defenſ. iuris. §. quoniam, num. 5.

Teſtis titubans quodammodo dicitur uacillare & per conſ. ignoaere, Al ber. de Roſ. ff. de teſtib. l. qui falſo, nume. 3.

Teſtes

Teſtes quomodo cognoſcantur quòd ſint contrarii aut diſcordes uel nõ, Alberic. de Roſa. ff. ad leg. cor. de ſalſ.l.eos qui. nu.1. ff. de teſti.l.ob carmen.nu.8. Bart.de contra.teſti. nu. 1. cum pluribus ſequentibus, uer. cum teſtes, Alber.de Roſ.tracta.de teſti.par.5.nu.8.tom.3. Ange.ff.de teſta.& qui teſta.face.poſ. l.hæredes palam nu.2.

Teſtes de directo contrarii qui dicantur, Alber.de Roſ. tracta.de teſtib. par.3.nu.47.tom.13. Tindar.trac. de teſtibus.part.3.c.7. nu.2.tom. 13.

Teſtiũ uarietate ubi & quid deliberãdum ſit, Proſdoc.tract.de conſanguin.& affi.nu.27.tom.10.

Teſtimonium teſtium in ſanctitate & corpore concordantium ſed in nomine diſcordantium an ſit ualidũ, Salicet.C.de hæreti.& maniche.l. quicunque.nu.1.

Teſtis dicitur uarius quando uariat circa locum uel tempus cõtractus uel defuncti, Barto. l.eos qui.ff.de falſ.num.5.

Teſtes tractu temporis uariare ſolent, Bagarot.tract.de reproba.teſtium. num.66.tom.13. Gram. deciſ.60. nu.9.

Teſtes uario modo loquentes auferũt uerum intellectum ſuarum depoſitionum, Feli.in princ.gloſ.ſuper procemio decretal.nu.1.

Teſtis hodie examinatus licèt cras addat ad primum dictum non dicitur uariare, Alex.l.qui Romæ. §.ſi quis ſtipulatus. ff.de damn.infect.

Teſtium in uariatione tres caſus conſiderabiles ſunt, Tindar.tract.de teſtib.c.8.nu.7.

Teſtes non uidentur uarii ſi deponãt ſuper actu qui potuit protelari cõtra uſum communem, Corn.conſ. 241.nu.13. uol.4.

Teſtes uariantes & contrariantes in acceſſorio, non in principali tamen probant, Dec.conſ.343.nu.6.

Teſtis non dicitur uarius quando uariat circa aliquas dictiones, ut circa pronomen uel agnomẽ, ſecus ſi uariet circa locum, uel tempus cõtractus, uel delicti, Hippol.l.eos. nu.23.ff.ad l.corn.de falſ.

Teſtis ſemel dicens de duobus finibus & poſtea de quatuor non dicitur uarius, Corn.conſ.27. num.2. uol.3.

Teſtes non dicuntur uarii, quando unus deponit per dictionem infra & alter per dictionem contra, quia poſſunt ad utranque referri, Butr. c.plerunque.nu.21.de reſcrip.libr. 1.par.1.

Teſtium dictis ſatis eſt, quòd non reperiatur uarietas inexcuſabilis, Grãmat.conſ.50.nu.40.in ciuil.

Teſtis ſi ante dictum ſuum aſſignat cauſam ipſius dicti, & poſtea dicit ſe duplici cauſa ſcire, nihilominus ſuſtentatur dictum ſuum, Imo. de maio.& obedien.c.inter quatuor. nu.7.

Teſtes deponentes de diuerſis ſummis non repelluntur, maximè in alio capitulo ſeparato, Rui.uol.5. conſ.95.nu.9.

Teſtis uarius ſi deponit de 10. alter de 15. an contrarii ſint, Nell. tract. de teſtib. nu. 189:

Teſtibus uariantibus ſi duo ſtant in ueritate non dicuntur uarii, quia ſub maiori numero minor comprehenditur, Corn. conſ. 41. n. 17. uol. 2.

Teſtes ſi dixerint aliquam rem ſimilē, quæ ſimilitudo requiratur de exception. ca. cum uenerabilis. num. 11.

Teſtes nunquid debeant concordare in perſonis à quibus audiuerant, Zabarel. c. cum oporteat. de accuſ. nu. 21. col. 3.

Teſtes duo quòd Titius occidit Caiū & duo alii quòd Seius occidit Caium probant contra Titium & Seium niſi deponant de diuerſis temporibus, Bar. l. j. §. 1. ff. de bon. poſ. ſec. tab.

Teſtes quorum unus deponit de uno iudicio alter deponit de alio, an cō iungantur, Bertac. uerb. teſtes de poſ. nu. 77.

Teſtis unus ſi deponit per uiſum alter per auditum an probent, Imol. de teſtib. & atteſta. c. cum cauſam quæ. nu. 14.

Teſtis ſi dicat quòd talis legit, alius, quòd talis dixit, probant legere & dicere æquipollentia, niſi legere foret de ſubſtantia, Mill. uerb. teſtis. nu. 9.

Teſtes ad hoc ut eorum dicta non repellantur ſufficit, quòd contrariētur articulis, dummodo aliàs probent intentionem articulantis, Bellem. deciſ. 457.

Teſtis præſumitur falſus ſeu uarius ex ſuo dicto per quod aſſerit aliqđ factum ſemper uel quotidie, licèt fuerit ex interuallo factum. Item ſi deponit quòd uidit aliquem ſemper poſſidere, uel ſine intermiſſione. Idem ſi dicat nunquā fuit abſque reſidentia. But. c. 1. nu. 1. lib. 1. par. 1.

Teſtis ſi dixerit omnes hoc facere, nūquid ipſius dictum uitietur ſi compertum fuerit aliquos illud idem non feciſſe, Barb. c. canonum ſtatuta. nu. 89. de conſti.

Teſtis q dicit filius quōdā talis & pater eius ſit uiuus, poſſit ſaluari & uerificari in tempore præſenti. Ludo. Rom. ff. de noui oper. nuncia. l. hoc edicto. §. hoc autem. nu. 2.

Teſtis deponens de præſentia an contrarietur contrarianti de abſentia. Ang. Peruſ. conſ. 291. nu. 4.

Teſtis qui ſemel depoſuit, & iterum ſuper eodem producitur, quid adhiberi debeat, ut pœnam euitet, Tindar. tracta. de teſtib. nu. 3.

Teſtes deponentes unus quòd actus fuit adhibitus alter quòd non, quomodo poſſint ſaluari à contrarietate, Rip. lib. 2. Interpret. c. ſi quando. nu. 51.

Teſtes quando dicantur eſſe cōtrarii uel concordes in probanda numerata pecunia, Barb. conſ. 80. nu. 1. uol. 4.

Teſtis ſibi ex diametro repugnare ſi utrumque inſolidum poſſidere aſſerāt, eos ſuſpectos eſſe ſi negatiuā aſtruant,

aſtruant, Bellem. c. licèt cauſam. de prob. nu. 26. & 77.

Teſtes deponentes de fama contraria, an ſint contrarij, Bal. l. ea quidem. C. de accuſ.

Teſtium diuerſitas in facto durabili non uitiat, Bagarot. tract. de teſtib. nu. 69.

Teſtes qui diuerſis factis teſtificantur nulla eſt contrarietas inter eos unde ſingulares dicuntur ſed non cõtrarii. Bal. l. data opera. C. qui accuſa. non poſſ. nu. 52. Corn. conſil. 334. uol. 1.

Teſtis qui recedit à ſua confeſſione impugnata per partem aduerſam non dicitur contrarius, Felin. c. capitulum. de reſcrip. nu. 30. uer. con firmatur iſta ſexta.

Teſtis unus ſi dicit de præſentia alterius, & ille alter negat ſe fuiſſe præſentẽ, an iſti teſtes ſint contrarii, Bal. l. teſtium. C. de teſtib. nu. 9. Salicc. C. de teſtibus. l. teſtium. nu. 7. & 8. Afflic. de feud. c. 1. de contro. inter dom. & uaſſall.

Teſtes aliqui dixerunt uera eſſe contenta in articulo & interrogati quibus præſentibus illud fuerit, dicant præſente Titio & Seio, poſtea Titius & Seius interrogati dicant ſe nil ſcire uitiatur dictum illorũ, Pau. l. hæredes. num. 7. Alex. conſ. 14. nu. 34. lib. 4. Corn. conſil. 202. nu. 2. uol. 4. Hippo. ſing. 408. Incipit. Attende, Bertach. uerb. teſtes depo. nu. 90.

Teſtis unus ſi dicat Titium fuiſſe præſentem & Titius negat, debet ſalua ri, ut intelligatur de præſentia corporis, & qui dicit de non præſentẽ intelligatur de præſentia animi, Bal. l. teſtium. col. 3. uerſ. modo. C. de teſti. Bart. l. 1. §. fin. ff. eod. Bertachi. uerb. teſtium reproba. nume. 14.

Teſtis ſi dicat Titius erat mecum, & Titius dicit ſe non interfuiſſe, an teſtimonium ſit ualidum, Bal. c. cum cauſam, nu. 17. de teſtib. Corn. conſ. 160. nu. 1. uol. 2.

Teſtis dicens ſe non recordari de aliis teſtibus eis cõtrariari non dicitur, Rui. conſ. 191. uol. 2. nu. 10.

Teſtes non ſunt contrarii, licèt unus plenius enarret factum altero con teſte, But. c. ſuper quæſtione. nu. 6. de offi. deleg. lib. j. par. 2. & c. Matthęus. nu. 3. de celebra. miſſa. & ibi Abb. nu. 2. Imol. de offi. delega. in rubr. nu. 5. Anchar. conſ. 77. nu. 4. Barb. c. ſuper quorum. nu. 13. Soc. conſ. 144. nu. 5. uol. 1. Corn. conſ. 223. nu. 3. uol. 1. Dec. conſ. 100. n. 4. & 6. Franc. Curt. tracta. de teſtib. nu. 19. tom. 13. Pariſ. conſ. 87. nu. 31. uol. 3. Ruin. conſ. 145. uol. 5. & nu. 20. Gram. conſ. 89. nu. 11. in ciuil. Bertac. uerb. teſtium impugnatio. nu. 21.

Teſtis unus licèt minus deponat de facto quàm alter in ſuo teſtimonio cenſetur eſſe contrarius alteri teſti. Alex. conſ. 64. nu. 8. lib. 2.

Teſtes deponentes unus plus, unus minus non probant, niſi in quo concordant ex eorum depoſitione appareat toto actui fuiſſe præſentes,

tes, Rui. conſ. 14. uol. 2. nu. 2.

Teſtes quorum unus dicit Titium Seium & Sempronium commiſiſ ſe, alter dicit Titium & Seium pro bant & non ſunt contrarii neque ſingulares, Alex. conſ. 214. uol. 2.

Concordia teſtium an & quando & ad quid fieri debeat.

Teſtes in quibus concordare debeant & in iis uariando impediant fidem ſuam, collige, hoc carmine per Innocentium poſito. Reſ. Perſona. gradus, locus. hæc ſint conſona tē-pus, Ioan. Andr. in nouell. c. in nomine domini. col. j. circa fi. uerſ. & in fi. de teſti.

Teſtium concordia an & quando ſit facienda, Alber. de Roſ. tract. de teſti. par. 5. nu. 18. tom. 13. Ang. ff. de re. credi. & certi condi. l. mutuum. §. creditum. nu. 4. par. 2. Pau. l. nullum. nu. 4. Imol. de offi. deleg. c. cũ contingat. nu. 13. Alex. conſ. 143. nu. 3. lib. 2. Socin. l. 2. §. creditum. ſi cert. peta. num. 11. Ange. inſti. de inutil. ſtipul. §. ſi de alia. num. 3. & idem. de actio. §. ſi minus. nu. 20. Hippol. l. eos. nu. 25. ff. ad l. Cor. de falſ. Franc. Curt. tracta. de teſti. nu. 18. tom. 13. Iaſ. conſ. 37. numer. 8. Bertac. uerb. teſtium impugnatio. nu. 28. Cepol. conſ. 1. nu. 12. in conſi. 15. crimi.

Teſtium dicta debet iudex concordare ſi diſcordant, de teſtibus c. cum tu. col. 4. gloſ. l. Item uidendum. ff. de pet. hæred. Io. And. in nouell. c. cum tu, col. 2. circa medium uerbi cum tu. de teſti. Spec. tit. de teſtib. §. 6. num. 16. Bart. l. 2. C. de his qui ex pub. ra. lib. 10. Alex. l. 1. de noui oper. nuncia. Bart. l. prima, de noui oper. nuncia. Alex. conſ. 42. uol. 4. Ang. ff. de origin. iur. l. neceſſarium num. 3. par. 1. & ff. de damn. infect. l. ſi finita. §. Iulianus, num. 1. par. 1. Tindar. tract. de teſtib. nu. 2. Biſig. tracta. de teſtibus, nu. 56. Anchar. conſ. 385. nume. 2. uol. 2. ff. ſi cert. pet. l. mutuum. §. creditum, nu. 10. ff. de damn. infect. l. ſi finita. §. illud quæſit, n. 2. Imol. ff. de uerb. oblig. l. inter ſtipulantem, nu. 7. & §. qui ante, num. 11. & conſ. 101. num. 5. Io. de Imol. & Alex. l. inter ſtipulantem. §. 1. de uerbo. oblig. Fulgoſ. ff. de pet. hęred. l. idem ſciendum, nu. 3. Bert. conſ. 40. col. 3. & conſ. 43. col. 4. uol. 3. Socin. conſi. 42. nu. 10. uol. 1. Pragma. Baſilien. col. 2. ſol. 102. Corn. conſi. 160. num. 6. uol. 2. & conſ. 209. num. 3. uol. 3. & cõſil. 123. uol. 4. num. 4. & conſ. 262. num. 4. uol. 1. & conſ. 304. num. 3. uol. 1. Felin. conſ. 36. nu. 13. Dec. conſ. 110. nu. 2. Franc. Curt. tracta. de teſtibus, nu. 107. Pariſ. conſi. 80. num. 13. uol. 5. num. 13. & conſil. 152. num. 18. uol. 4. Gram. conſil. 50. nu. 83. in ciuil. Socin. iun. conſ. 100. num. 6. uol. 2. & conſ. 69. nu. 23. & num. 16. Bertran. part. prima conſ. 82. num. 8. Bertac. uerb. teſtiũ impugnatio, num. 2. & 4.

Teſtium dicta ſunt ad concordiam reducenda quantum fieri poteſt, ĕt ſi

uerba

uerba idem important, Corn. conſ. 119. num. 6. uol. 3.

Teſtium dicta ſeu partium confeſſiones ſunt concordanda, Corn. conſi. 261. num. 17. uol. 4.

Teſtes producti ab una parte, inſtrumenta uel priuilegia & unus teſtis tantũ, ſemper reducẽdus eſt ad cõcordiam, Abb. c. cum tu, nume. 4. de teſtib.

Teſtis uarius in ſuis dictis poteſt reduci ad concordiam quando ueritas nõ habet contrarietatem expreſſam, Bar. l. labeo. ff. de ſupelle. l. Anto. c. cum tu. de teſti. Alex. l. 1. de nõ. oper. nunciat.

Concordia circa teſtes eſt facienda etiam ubi pars produxit plures, & meliores teſtes. Abb. c. cum tu. nu. 3. de teſtib.

Teſtes reducuntur ad concordiam in actu reiterabili, in inſtrumento ſecus, Nell. tracta. de teſti. num. 230.

Teſtium diſcordantium attendenda quãdoque uenit mentalis cõcordia niſi illorum maior pars concordet, Butr. conſ. 52. num. 3.

Teſtes quorum unus deponit de die al ter de nocte an reducantur ad concordiam, Alex. conſ. 236. nume. 1. lib. 6.

Teſtis unus ſi dicit quòd fuit de nocte & alter quòd fuit inter diem & noctem, teſtes ipſi non probarẽt quia eſſent ſingulares qđ eſt nocte, Bal. l. Res inter alios. C. quib. res iud. nõ, uo. num. 16.

Teſtes contraria ſiue diuerſa deponentes quomodo ad concordiam reducantur, Anchara. conſil. 385. numero primo. Ludo. Roman l. Mutuum. §. creditum, nume. xj. Imol. ff. de uerbo. obliga. l. inter ſtipulãtem, num. 8. Alex. conſ. 18. num. 13. lib. 2. Ang. inſti. de actio. §. ſi minus, num. 21. Petrus de Ray. tract. de cleri. c. 26. num. 2. tom. 4. par. 2. Claud. Seiſel. l. Gallus. §. illę caſus. ff. de lib. & poſthum. numero 23.

Teſtes diſcordantes reducuntur ad cõcordiam uериſimilem, Bart. l. ſcripturę, nu. 4. C. de fide inſtru. Alex. l. inter ſtipulantẽ. ff. de uerb. oblig. Corn. conſil. 157. num. 6. uol. 4.

Teſtis uarius in ſe ipſo non poteſt ad ueritatem reduci, ſecus ſi diuerſi teſtes uariant, Curt. Iun. conſ. 166. nume. 10. par. 2.

Teſtis manifeſtè contrarius nõ debet reduci ad concordiam, Bald. l. data opera. C. qui accuſ. non poſſ. Alex. conſ. 132. uol. 1. & l. in exercendis. C. de fide inſtru. num. 4. & 5. Iaſ. ff. de nou. oper. nuntia. l. 1. §. hoc autem, num. 10.

Teſtes deponẽtes contraria circa actũ iterabilem & multiplicitatẽ actuũ ſi poſſunt reduci ad concordiam ſunt reducendi niſi per confeſſionẽ partis uel teſtium appareat de unitate actus, Abb. c. cum tu. num. 2. de teſti. Imol. de teſtib. & atteſta. c. cum tu. Feli. num. 10.

Teſtium dicta ſunt concordãda quantum fieri poteſt, data etiam contrarietate teſtium actoris & rei circa actum iterabilem ſi fieri poteſt per

actuum

actuum multiplicationem, Bur.c. cum tu. num.2. de teſtibus. lib. 2. par. 2.

Teſtis utriuſque partis contrarij an & quando ſint reducendi ad concordiam præſumendo actum gemi natum, Abb.cap.cum contingat, nu.7.de offi.delega. Claud. Seiſel. l. 1. in prin. ff. de no. oper.nuntia. nume.3.

Teſtes quando ſunt pares debet inter ipſos fieri concordia ſecus ſi diſpares, Iaſ.ff.de reb.credi. l. Mutuum damus.§.creditum,num. 12.

Teſtium concordia fit quando teſtes ſunt diſcordes, Bart. l.2.§. creditũ, nu. 6. ff. ſi cert.petat. Nell.tractat. de teſtib. num. 230. Butri.c.cũ tu. num.4.de teſti.lib.2.par.2. Imol. de teſtib.& atteſta.c.cum tu,Felin. nu.4.& 5. Barb. c. cum contingat num.29.de offi.delega.Feli.c.cum contingat de offi. delegat. num. 3. Bertran. par. 2. conſ. 260. num.3. par. 1. conſil.30.nume.4. Dec.l.2. §. creditum, numero 9. ff. ſi cert. petat.

Teſtes utriuſque partis diſcordes non ſunt concordandi ſed unius partis tantum, Alex. poſt Bar.l.2.§.ſi.ff.ſi cert. peta. Alexan.l.1.de nou. oper. nuntia.

Teſtes producti ab una parte ſi diſcordent inter ſe debent reduci ad concordiam, Feli.c.cum tu,de teſti.nu mero 9.

Teſtis unus ex parte rei ſi contradicat etiam uni teſti ex parte actoris annullatur dictum utriuſque, Felin. cap.in noſtra uer.ultimo dicta, numero 15. de teſti. poſt Abbat. ibi, nume.4.

Teſtis unius dicta contraria ſicut dicta plurium an ad concordiam reduci poſſint, Tindar.tract.de teſti. num.1. cap.ult.

Teſtibus pluribus in depoſitione uarijs, & duobus concordantibus in depoſitione ſequi neceſſarium eſt dictum duorum concordantium, Ana.conſi.76.num.3.

Teſtis dictum cum dicto partis concordari non poteſt, Bart.l.2.§. creditum,nu.6.ff.ſi cert.peta. Bal.l.2. col.1.ff.de ſecun.tab.Paul.cõſ. 26. num.2.uol.1.Nell.tracta. de teſtib. num.230. Rub.conſ.30.nu.7. Soci. cõſ. 44. n.4.uol.4.Hippol.conſil. 34.n. 8.uol.1. & cõſ.69. n.9.& cõſ.60.n.26.uol.1.Iaſ.ff.de reb. credi. l. Mutuum damus. §. creditum, numero xj. Aim. conſil.171. numero 10.

Teſtes ſi ſint plures quomodo & quãdo reducantur ad cõcordiam cum dicto partis. Soci. l. 2.§.creditum. ff.ſi cert.petat.num.14. Dec.l.2.§. creditum.ff.ſi certum petat. numero 8.

Teſtes non ſupplent partium dicta niſi quatenus ex eorum uerbis colligitur, Butri.c.ueniens,nu.22.de rerum,lib.1.par.1.

Teſtes ad quem finem debeant reduci ad concordiam, Iaſ.ff.de reb.credi. l.mutuum damus.§.creditum,nu. 13. Alber. de Roſ. tractat. de teſti. numero 19.

Teſtes ad concordiam reducti an probare debeant, Alber. de Roſ.tract. de teſtibus, nu.16. Nell. tracta.de teſti.nu.230. Ana. conſi.26.nu.2. Abb.cap.cum tu,nume.5.de teſti. Imol.c.1.num.19. de appell.

Teſtes reducuntur ad cõcordiá ut cui tent falſum non ut probẽt, Abb.c. quærit,num.2.de ætat. & qualita. Nell.tract.de teſtib.nu.169. Imol. de teſtib. & atteſta. c.in noſtra,nu. 3.Fulgoſ. conſ.200.poſt medium. 2.col. Anchar. conſ.388.nume. 8. Aretin.l.ſi ita ſtipulatus.§. Griſogonus.ff.de uerb.oblig.nu.9. Cuma. conſ.91.in medio ſecundæ col.Ludo. Roma. conſ.301.nu.10.Imol. ff.de uerb.oblig.l.inter ſtipulanté, nu.6.Corn.conſ.324.uol.3.Felin. c.cum tu.de teſti. nu. 4. Gramma. conſi.58.nume.5.in ciuil. Bero.q. 84.nume. 5.

Teſtis ſibi contradicens licet aliàs nõ probet ſi ſit ad concordiam reducibilis quomodo probet, Butri. ca.in noſtra, numero 4. de teſtib. lib.2. par.2.

Teſtes nunquam ſunt cõcordandi ut probent quando ſunt diſpares, Iaſ. ff.de lib.& poſthum.l. Gallus. §.ille caſus.nume.22. Bertac.uerb.teſtium impugna.num. 25.

Teſtis unius dicta uaria reducuntur ad concordiam ut probent, Socin. iun.conſ.73.num.7. uol.2. & conſil.56.nume.17. uolum.4.Alciat. l.1.ff.de nou. oper. nuntia. numero 21.

Teſtes duo inuicem contrarij ab eadem parte producti an eorum facta probario inducatur, Alberic.de Roſ. tracta.de teſtib.num. 27.

Teſtes contraria deponentes ſi ſunt in numero pares & poſſunt per multiplicationem actus cõcordari debent ad concordiam reduci non ſolum ut falſitas euitetur ſed etiam ut probent, Mill. uerbo.teſtis,numero 86.

Teſtes reducuntur ad concordiam ſi aliter res probari nõ poſſit ubicunq; ratione cõtrarietatis dubia eſt, Tindar.tracta. de teſti.num.3.

Teſtes ſi diſcordẽt in dicto ſuo in cauſa criminali an ſint reducendi ad concordiam ut probent, & uidetur quòd non quia probationes in cauſa criminali debent eſſe clariſſimæ, Felin.cap.cum.tu de teſti.numero 20.

Concordia debet fieri in teſtibus ad probationem faciendam,Bal.conſ. 351.nu.5.Alex.conſ.24.nu.21. li. 2.& conſ.177.num.8.lib.7.Franc. Curt.tracta.de teſti.num. 112.Rui. conſ.5.uol.4.num. 17.ſol.4. Prob. in Io.Monac.c.præſentium, nu.31. & ſequenti de teſtibus, Gram. cõſ. 39.num.7.in ciuil.

Corrigere an & quando poſſit teſtis dictum ſuum.

Teſtis an poſſit dictum ſuum corrigere, Alberic.de Roſ.ff.ad l.Iul.de adul.l.accuſatus,num.2. Din.reg. quod ſemel.ſol.61. Bart. l.repeti. nu.1.ff.de quæſtion. Anch. c.cum T cauſam

cauſam de teſtib.num.21.Archid. 35.q.9.Socin. num.4. col.1. Imol. de offi. iudi. ordi. c. irrefragabili, num.5. Belleme.ca.loci noſtri.nu. 2.35.q.9.Ancha.c.1.de crimi. falſ. nu.4.Odofred.tracta.de ordi.iud. num.42.tom. 12.Tindar.tracta.de teſtibus, nu.5.& tract.de teſti.c.8. num.4.Bagarot.tracta.de reproba. teſtium,nu.45.tom.13.& Bal.tracta.de quæſtio.& tortura.c. 2. n.7. tom. 15. Abb. c.per tuas,nume.11. de teſti.& c.noſti.num.5. de elect. & c. fi.n.22.de confeſſ. Nepos tracta.de excep.arti.19.num.77.tom. 13.tracta.de teſtib. nume.10.lib.1. ca.4.tom.13. Nell. tracta.de teſtibus, nu.107. tom.13.& Afflic. de feud.c.1.in prin.de contro.inueſti. Capic. deciſ. 60. numero 1. Vital. tracta.clauſula.ca.de metu,nume. 12.Bertac.uerb. teſtium impugnatio,num.74.

Teſtis indiſtincte an poſſit ſe incontinenti corrigere, Zabarell.c.præterea.de teſti.cogen.nu.1.col.2.Barba.conſ.12.nu.10.uol.2. Capic.deciſ.142.nu.3.

Teſti an ſit credendum ſi dixit ſe neſcire, poſtea mutat uerba dicens ſe melius recordari, Bald.ſuper feud. rubr,de contro.inueſti.nu. 6.Nel. tract.de teſti.nu.111.Roman.ff.de damn.infe ct.l.prætor ait. §. ſi quis ſtipulatus.nu.1.Ludo. Rom.conſ. 486.nu.2.& 3.Barbat. c. per tuas. nu.17.de proba.Alex.conſ.191.n. 5.lib.7.Mill. uerbo teſtis.nu.32.

Teſtis dicens uno modo uel ſe non recordari,deinde dicit contra uel aliter an probet, Barbat. conſ.29.nu. 18.20.24.& 36.Ang.ff. de furtis.l. quidam tabularum.num.5.par.2. Hippol.l.ex libero.nu.17. & 18.ff. de quæſtio.& l.eos.num.7. ff.ad l. corneliam de falſis. Aluar.rubric. quid ſit inueſti.§.ſi enim domino. nu.2.Nell.tracta.de teſti. nu.100. tom.13. Gram. conſ.50. nu.31.in ciuil.Aim.conſ.75.nu.33.

Teſtis dictum deponentis per uerbũ ſcio,quàmuis prius ſuper eodẽ interrogatus dixerit neſcire,bonum eſt,Tindar.tracta.de teſtib.c.8.nu. 1.Alex.conſ.86.nu.7.lib.2.

Teſtis qui in primo dicto dicit ſe non recordari de loco uel tempore poteſt repetitus dicere de loco & tempore,Bar.Ang.& Alex. l. qui bona §.ſiquis ſtipulatus.ff.de dam.infec. Barb.c.3.loco. nu.66. de proba.& c.ſignificantem.nu.76.de reſcript.

Teſtis poteſt ſe incontinenti corrigere ſi habet iuſtam cauſam,& ſi iudici uidetur. Bar.l.eos qui.ff.de falſ. & l.quicquid.nu.1.ff.de uer.obli. & l.ſi poſtulauerit. §.ſed ſi negauerit.ff.de eden.nu.2.de teſti.cogen. c.præterea.c.4.Tindar.tract.de teſtib.c.7.lib.2.nu.4.Ancha.c.præterea.de teſtibus cogen.num.6. & ibi Imol.num.5.& 9. Rota deciſ. 243.nu.1. in antiq. Ludo. Roma. conſ.59.nu.12. Abb.c.in noſtra.n. 2.de teſtibus. Felin.c.præterea. de teſtibus cogen. nu.4.Iaſ. ff.de pactis.l. iuriſgentium. §.quinimmo. nu.7.Ruin.conſ.188.nu.8.uol.5.

Tiraq.

Tiraq. de retract. nu. 24. Bertach. uerb. teſtium repetitio. nu. 11. Bellem. c. præterea. de teſti. cog. num. 14.

Teſtis incontinenti ſe corrigens, non habet docere de errore ſuo, & idē eſt in parte corrigente confeſſionē ſuam, Abb. c. præterea. nu. 4. de teſti. cogen.

Teſtis quando incontinenti ſe corrigere dicatur, Tindar. tracta. de teſtib. nu. 3. Butr. c. præterea. nu. 13. de teſti. cogen. & ibi Abb. nu. 12. & Felin. nu. 9. Iaſ. ff. ſi certum peta. l. lecta. nu. 20. Gram. conſ. 79. nu. 5. & 6. in ciuil. Capic. deciſ. 142. nu. 4.

Teſtis dicitur incontinenti reuocare dictum ſuum ſi reuocat antequàm reducatur in ſcriptis. Abb. c. ſi. nu. 22. de confeſſ.

Teſtis in continenti uariare permittitur, quod intelligitur ſi altero die uenerit. Io. de Ferra. trac. de appel. nu. 141. tom. 14.

Teſtis an & quando dictum ſuum declarare & interpretari poſſit, Nell. tract. de teſtib. nu. 107. tom. 13. & nu. 112. Iacob. Butr. tract. de teſtib. nu. 14. tom. 13. Fulgoſ. ff. de iudi. l. ſi quis. nu. 3. Io. de Ferra. tracta. de appella. nu. 240. tom. 14. Paris de Put. tracta. de ſindi. §. an ſtetur. nu. 9. tom. 14.

Teſtis poteſt declarare dictum ſuum ex interuallo abſque nouo iuramēto & noua citatione partis & poteſt addere, quod omiſſit, Paul. l. hæredes. §. ſi quid. nu. 4. ff. de teſta. Hippol. l. de unoquoque. nu. 76. ff. de re iudi.

Teſti licitum eſt dictum ſuū poſt depoſitionem declarare, Barba. c. ſuper quæſtio. nu. 3. de offic. delegat. Odofre. tract. de ordi. iudi. nu. 42. tom. 12.

Teſtis ex interuallo declarat dictum quando officio iudicis & teſtis fungitur, Nell. tracta. de teſti. nu. 107.

Teſtis uocatur ut declaret eius dictū obſcurum, Bar. l. duobus. §. ad fide iuſſorum. nu. 8. ff. de iureiur.

Teſtes qui depoſuerunt obſcurè & cōfusè poſſunt reperi, ut declarent dicta ſua, Anchar. c. cum clamor. de teſti. nu. 2. Barb. ſuper clem. 2. lec. pro Gemi. uer. quoniam nulla. nu. 14. ibi. & ideo dicit glo.

Teſtis examinatus ſi ſtatim reuertitur etiam ſponte debet recipi, ut declaret dictum ſuum, Bertac. uerb. teſtium repetitio. nu. 10.

Teſtes infra terminum examinati nō poſſunt poſt terminum ſuam ambiguitatem, & obſcuritatem declarare, Bero. c. licèt cauſam. num. 82. de prob.

Teſtis non poteſt addere ne detrahere primæ depoſitioni, Alex. conſ. 94. nu. 3. lib. 6. Barba. auth. de ſeq. do. nu. 11. facie 2. Sal. C. ad l. Corn. de falſ. l. ſi quis decurio. nu. 1. Rip. ff. de re iudi. l. quod iuſſit. nu. 53.

Teſtis addens aliquid dicto ſuo uel minuens uitiat ſolum eius dictū, Alber. de Roſ. l. 2. ff. no. col. j. fol. 7.

Teſtis ex interuallo non poteſt dictū ſuum corrigere. Corn. conſ. 197. n. 22.

21. uol. 2. Felin. c. præterea. de teſtib. cogen. nu. 10. immo ſtatur primo dicto.

Teſtis dictum ſuum poteſt corrigere poſt didicita teſtificata ſi eſt bonæ uitæ & magnæ opinionis, Specul. c. per ueſtras. de dona. inter uir. & uxor. col. 3. Hippol. conſ. 1. nu. 76. uol. 1. & l. 1. §. fin. nu. 11. ff. de quęſtio. Iaſ. C. de iud. Auth. iubemus. nu. 12. par. 1.

Teſtis dictum ſuum in ſcriptis redactum corrigit, dummodo hoc faciat antequam loquatur parti. Socin. conſ. 97. nu. 15. uol. 4. Bertac. uerb. teſtium repetitio. nu. 12.

Teſtis licèt poſsit corrigere dictum ſuum ante aperturam proceſſus antequàm loquatur cum parte, fallit tamen niſi ſua teſtificatio fuerit p partem acceptata, Hippol. ſingu. 315. incipit acceptatio.

Teſtis an in cauſa appellationis dictũ ſuum corrigere poſſit, Vital. tract. clauſul. de errore teſtis. num. 2.

Teſtis ex ſemet an poſſit corrigere dictum ſuum, & iterato ire ad teſtificandum. Capic. deciſ. 61. nu. 2.

Teſtis qui iurauit an ſine periurio teſtamentum credulitatis reuocare poſſit, Franc. Curt. tracta. de iureiuran. num. 4.

Teſtis ſi dicat fuit ſic, immò ſic ſtatur ult. dicto, Bald. l. ſi ita ſcriptum nu. 2. ff. de hæred. inſti. & l. ſtichum ff. de manu. teſta. Paul. l. ſi qua, num. 3. ff. ſi Sert. uendi.

Teſtis ſi primò dixerit ſe ſcire, poſt dicit ſe credere, cenſetur recedere à priori dicto, Abb. c. inquiſitionis §. quæſiuiſti nu. 3. de accuſ. Alber. de Roſ. ff. de Teſtib. l. ſi qui falſo num. 5. Gemi. c. præſentiũ. de teſti. & atteſta. num. 13.

Varius aut uacillans teſtis an & quando repellatur.

Teſtis uarius quo caſu repellatur, Bellem. c. præterea, de teſtib. cogen. num. 21. Hoſt. tit. de teſtibus nu. 10. in ſumma, Zabarel. Clem. 1. de teſti. nu. 13. 14. & 15. Imol. conſi. 102. num. 5.

Teſtes uarij in circunſtantijs quando negotium principale concernũt nõ facient fidem, Butr. conſ. 105. nu. 9. uol. 5.

Teſtes uarij in teſtimonio ſuo repelluntur, Nepos tracta. de excep. nu. 60. Bagaro. tracta. de teſtib. nume. 75. Abb. c. cum eccleſia. num. 27. de cauſ. poſſ. & proprie. Salic. ff. de teſti. l. qui falſa, num. 1. C. de teſtib. l. ſi quis teſtibus nume. 17. Fulgoſ. conſ. 200. in medio 2. col. & conſi. 134. poſt medium 3. col. Barb. cõſ. 70. nume. 10. uol. 2. Iſer. ſuper. 3. conſti. Neapol. quæ incipit damna nu. 25. Alex. conſi. 132. num. 1. lib. 2. & conſ. 144. nu. 2. lib. 2. & conſ. 94. nu. 2. lib. 6. Corn. conſi. 209. n. 15. uol. 2. & conſil. 224. nume. 4. uol. 3.

Teſtis titubans repelli poteſt, Nepos tracta. de excep. num. 77.

Teſtis uariuſqui tamen eſt de nu. ad ualidi-

ualiditatem actus non probat actum, Cor. conſ. 223. nu. 1. uol. 1.

Teſtibus uarijs nõ datur fides, Corn. conſi. 33. num. 8. uol. 2. & conſ. 21. numer. 3. uol. 2. Felin. conſil. 50. nu. 26. & num. 8. Pariſ. conſi. 104. nu. 239. uol. 1. Rui. conſ. 149. uol. 5. nu. 23. Socin. Iun. conſil. 37. nu. 32. uol. 2. & conſ. 189. num. 12. & num. 44. & 45. uol. 2. Beitran. par. 1. conſ. 85. num. 1. Ripa tracta. de peſte. num. 10. de cauſ. poſſ. & propriet. c. cum eccleſia Sutrina nu. 4. Gram. conſil. 89. nume. 4. in ciuil. Gram. noto 31. nu. 19. Capic. deciſ. 142. nume. 7. Iaſ. ff. de uerb. oblig. l. quicquid aſtringendæ. nu. 10.

Teſtis uarians & uacillans repellitur de cauſ. poſſ. & proprie. c. cum eccleſia, Butri. tracta. de teſtib. num. 38. Anchar. clem. de renun. c. cum illuſio. num. 1. Hippol. conſ. 78. n. 6. & conſ. 78. nu. 2. uol. 2. & conſi. 88. num. 3. & conſ. 130. nume. 28. uol. 2. Butri. c. ſuper his num. 3. de pœn. lib. 5.

Teſtisqui aduerſus fidẽ teſtationis ſuę uacillat nõ audit, Capic. deciſ. 142. nume. 2.

Teſtibus an fides ſit adhibenda diuerſa dicentibus l. diem proferre. §. ſi plures. ff. de arbitr. cum gloſ. l. ſcripturæ uerſi. ſcripturæ. C. de fid. inſtru. Anchar. c. cũ eccleſia, de cauſ. poſſ. & proprie. nu. 21. Corn. conſ. 103. num. 3. uol. 3. Rip. num. 106.

Teſtis uacillans in dicto uel uarius an omnino ſit repellendus, Alber. de Roſ. de teſti. l. teſtimoniorum nu. 5. C. de teſtibus. ſuper rub. num. 5. Fulgoſ. l. teſtamentum nu. 3. ff. de teſtib. Ioa. Igne. l. 3. §. ſi quis tabu. ad ſillan.

Teſtis uacillans non repellitur minus ei creditur. l. in teſtibus. C. de teſti.

Contrarij teſtes an & quando fidem faciant.

Teſtes debent eſſe concordes, Alber. de Roſ. ff. de teſtib. ſuper Rubric. nu. 21. Bellem. c. cum nihil. nu. 4. 3. q. 9. Imol. de teſti. & atteſta. c. cũ cauſam. nu. 13.

Teſtium fides per quæ minuatur, & primò de contrarietate, Bero. c. licet cauſam, de probat. num. 37. & 38.

Teſtes ſi depoſuerunt contraria an audiantur, Bald. c. Imputari. nu. 2. de fide inſtrum. & c. in noſtra. nu. 2. de teſtibus. Guid. de Suz. tracta. de ordi. iudi. nu. 102. tom. 12. Aret. l. 2. ff. de reb. credi. nu. 19. Soc. iun. conſ. 41. nu. 3. uol. 2. & conſ. 86. n. 16. uol. 2. Mill. uerb. teſtis. num. 2. Bellem. c. licèt cauſam. de probat. nu. 1. & 4. & c. ſi teſtes. nu. 9. 4. q. 3. Archid. 4. q. 2. c. placuit.

Teſtis ſibi ipſi contradicens non probat, Albér. de Roſ. tracta. de teſtib. nu. 15. Bal. l. j. C. de ſepul. uiola. n. 6. & c. cum eccleſia. nu. 7. de cauſ. poſſ. & proprie. Nell. tract. de teſti. nu. 215. Bellem. c. cum tu fili. numero 1. & 3. de teſtib. atteſta. & nu. 4. Ioan. Monac. tract. de defen. iuris. §. quoniam. nu. 5. tom. 13. Ba-

garot.tracta.de teſtib. nu.71: Nepos tracta.de excep.nu. 65. & 66. Aimo conſ.102.nu.1.&ſeq. Corn. conſ.90.nu.37.uol.2.Hippol.cōſi.4.nu.31.& conſ.11.nu.19.uol. j.Pariſ.conſ.83.nu.38.uol.1. Gozad. conſ.2.nu. 2. Gram. uoto 30. nu.19.

Teſtes ſi contradicāt ſibi ad inuicem non probant, niſi alterius dignitas prouocet iudicem ad iuramentum parti defferēdum, niſi poſſint eorum contrarietates concordari, Butr.c.in noſtra. nu.. de teſtibus. lib.2.par.2.

Teſtes quando ad idem probandum in diuerſis contrariis ad effectus diuerſos producuntur, & contraria deponunt quid iuris, Anch.c.cum tu.de teſtib.nu.2.

Teſtes in aliquibus uarii non probāt etiam in his in quibus ſunt concordes, Rui.conſ.58.uol.5.nu.10.Cæpol.conſ.1.incipit in Chriſti nomine.nu.2.

Teſtiū diſcordia in minimis incredibiles reddit, Franc. Curt.tract. de teſtib.nu.19.Alciat.l.1.nu.22.ff.de nou. oper. nuntia. ubi declarat & remittit hoc iudicis arbitrio.

Teſtes diſcordes in principali dum tantum in modico ſint nō per hoc minus probant, Anan. conſil.76. num.4.Butr.c.2.de regul.Alexan. l. cos. de falſ. & l. inſulam. §. fructus.ff.ſolut.matrimo. & conſ.24. numer.43.libr. 2. & conſil. 322. numer.10. libr.7. Hippol. l. iure. numer.20.ff.ad l.Corne. de ſiccar. Grammat.conſil. 50. numer. 30.in ciuil.& conſ.36.numer. 4. in ciui li,& deciſ.43.numer. 6. & conſil. 39.numer.6.in ciuil.Alciat. l. mutuum.ff.ſi cer.peta.col.56. nu.34. Rui.conſ.19. uol. 4. numer.13.& conſ.149.uol. 5.numer.3. Bertac. uerb.teſtium impugnatio. nu.97. & 98.

Teſtes producti in una parte ſi ſint contrarii uitiantur, Felin.c.imputari.de fide inſtr.nu.2.

Teſtis unus quando alteri contradicit,aut ſunt producti ab eadem uel à diuerſis partibus diſtingue ſimiliter de ſcripturis, Barto. §.ſi uerò quidam.de teſtibus in text. in 2.reſpon. nu.2.

Teſtes contradicentes ſeſe infringunt Alexan. conſi.18.num.7. lib.1. & conſ.152.num.7.lib.5. Corn.conſi.160.nu.2.uol.2. Hippol. conſil. 20.num.13. uol. 1.Soc.iun.conſil. 86.nu.23.uol.2.& conſ.116.num. 39.

Teſtes duo ubi ſunt cōtrarii neutrius dictum ualet, Alex.conſ. 44. num. 15.lib.4.& conſ.126.nu.9. libr.7. & conſ.136.nu.4.lib.7.& conſ. 2. num.2.libr.7.Gramma.conſ.154. nume.8.in ciuil.& numer.9. Bertac.uer.teſtium impugnatio.num. 17.

Teſtes duo ſibi mutuò reclamantes nec ſemiplenè probant, Bellemer, c.in noſtra.de teſtib.& atteſta.nu. 12.

Teſtis unus quando contrariatur alteri neuter probat, niſi alter melior

lior ſit qui prouocat iudicem ad deferendum iuramentum in defe ctum, Abb.c.in noſtra.nu.3.de teſtib.& l.bonæfidei.C.de rebus cre dit.Mill.uerb.teſtis.numer.33.

Teſtis unicus cõtradicẽs pluribus nõ impedit probationem & ſi contra dicat duobus tantum non operatur quòd facta uideatur ſemiplena probatio, Butr.c.in noſtra.nu.6.de teſti.lib.2.par.j.

Teſtes ſi contrarii eſſent inuicem ex una & altera parte & horum quidẽ eſſe pauciores per ſenſum corporeum, & non præſumptiuum pro bant, Soc.l 1.ff.ſi cert.peta. numer. 31.

Teſtes diſcordantes in aliquo ſi tamẽ concordant in facto principali an eis credatur. Anchar.conſi.76.nu. Imol.conſi.102. numer.6. Alexan. conſil.78.numer.8.lib.1.& conſi. 54.nu.4.lib.1.num.5.& 6.lib.2. Dec.l.2.§.creditum,ſi cer.pet.nu. 7.Dec.conſ.106.nu.5. Rui.conſi. 149.uol.5.nu.2.Calcan.conſil.19. nu.20.Gram.deciſ.43. Mill.uerb. teſtis.nu.89.

Teſtes ſi concordant in principali dicto, & in modo ſeu cauſa dicendi diſcordent, non per hoc dicuntur uarii, But.c.quoniam.nu.4. de offic.ordi.lib.1.par.1.Bertran. par.2. nu.2.conſ.297.Ruin.conſ.1. uol. 3.nu.5.

Teſtes concordare debent in ſubſtantia negotii non in forma uerborũ, Alber.de Roſa.ff. de teſtibus. l.teſtium.nu.2.& l. ob carmen.num. 7.Butri.cap.3. numer.55.de cauſ. poſſeſſ. libr.2. part.1. Ripa tracta. de peſt.de cauſ.poſſeſſ.& propriet. capitul.cum eccleſia ſutrina.num. 69.

Teſtis uarietas quæ non eſt circa ſubſtantialia non uitiat teſtimonium, Alex.conſ.8.nu.10. lib.j.Gramm. conſ.36.nu.2.in ciuil.

Teſtes ſi diſcordent in aliquo, an tollatur de eorum fide, Zabarel. capi. qualiter & quando. numer. 7.columi.5.

Teſtimonium non uitiat uerborum diuerſitas ſi tamen idem in ſubſtãtia concluditur, But.c.nihil. nu.1. de uerb.ſignifi.lib.5.Ang.ff.de po ti.hæred. l.item uidendum. nu.3. par.1.Barb.conſ.40. col. 2. uol.3. & conſ.29.nu.12.& conſ. 88. nu. 4.uol.4.Socin.conſ.26. nu.6.uol. 2.Iaſ.2.part.C.de bon.poſſ.ſecundum tab. l.bonorum quidem.nu. 18.Hippol. ſing.206.incipit incertitudo.Fran.Cur.tract.de teſtibus. nu.24.tom.13.Hippol.in rubr.C. de proba.nu.346.

Teſtes uerbis tamen uacillantes per contrarietatem non eliduntur ſecus ſ[illegible]mente & uerbis Franc. Curt. tracta.de teſti.num.108.

Teſtes an debeant concordare in uerbis formalibus, Corn. conſ. 118. nume.7.uol.3.& conſ. 172.num. 14.uol.2.

Teſtes diſcordantes in formalitate uerborum quando tanquam ſingulares non probent, Corn.conſ.104. nu. 1. uol. 1.

Teſtis

Teſtis concordare nō ſufficit in ſubſtātia ubi certa bonorum forma probanda eſt, Alex.conſ.176.nume.1. lib.7.Corn.conſ.149.num.21.uol. 2.& conſ.68.uol.1.Prob.in Io.Monac.c.Romana,nu.14.& 15. de teſtibus, Berta.'uerb.teſtium impugnatio,nume.61. Gem.conſi.142. num.6.

Teſtis unus qui tale quid ante guerrā alter quòd poſt guerram non ſibi contradicunt, Bart. l. inſulam. §. fructus, num.1.ff.ſolut.matri. Bal. cap.1.§.epizoni ſuper feud. de pace Conſtan. nume. 5. c.cauſam;nu.8. de reſcrip. Paul. l. inſulam.§. fructus,num.2.ff.ſolu.matri.Lud.Roma.ff.de uerb.oblig.l.quæ ante, nume.4.& ff.ſi cert. peta.l.Mutuum. §.creditum, num.9.& ff.ſolu.matri.l.uiro,num.30. Barb.2. lectura probandum ſuper clem. uerſ. hoc ſane,nu.2. Imol.ff.ſolut.matr.l.inſulam, num. 5.& ff.de uſuca.l.ſi is qui pro emptore,nu.2. Aret.l.2.ff. de reb.credi.num.18. Corn.conſi. 324.num.10. uol.3. Seiſel.l.quoniam.ff.de uerb. oblig. num.9.

Teſtes diuerſimode de tempore deponentes pro ante & poſt propoſitionis commodum ad concordiam reduci debeant,|& idem cēſeatur depoſuiſſe & de ſignificatione ipſarū propoſitionum & proprietatū, Fulgoſ.ff.de reb.credi.l. Mutuū.§.creditum, nu.2.& 4.

Teſtes aliqui deponentes factum ante uſucapionem aliqui poſt uſucapionem qualiter reducantur ad concordiam,Iaſ.ff.de uſucap.l.ſi is qui pro emptore, num.15.

Teſtiū,concordia quorum unus dicit pactum interueniſſe ante contractū alter poſt,Corn.conſ.288.nume.7. uol. 3.

Teſtes non ſunt cōtrarij ſi unus dicat ante Calendas alter die Calendarū, Bart. l.qui ante col.1.num.1.ff. de uerb. oblig.

Teſtis unicus ſi dicat quòd Titius primus poſuit uexillum ſuper turrim non corrumpitur dicto alterius dicentis quòd alius fuit qui poſt Titium ponit, Butri.c.quod dicitur, numero 3.de uerb. ſign.lib.5.

Teſtis dicens teſtes rogatos ante publicationem an ſit contrarius ei qui dicit poſt, Ang.conſ.275.num.7.

Teſtes ſi alicui dicunt aliquid fuiſſe factum poſt nuptias aliqui ante concordantur poſt nuptias contractus ante nuptias uidelicet ſolutas,Pau. l.2.§.creditum, nume.6.7. 8.9.ff. cert. peta.&ibi, Dec.nume.5.poſt Bart.ibi,num.6.Sali.ff.ſi cert.peta. l.mutuum, num.17.

Teſtis qui primò depoſuit poſtea ſup ultimo interrogatus dixit neſcire intelligitur niſi utſupra dixit,Nell. tracta.de teſtibus,nu.225. Iaſ.ff.de iureiuran.l.ait prætor.§. iurati,nu. 20.Rui.conſ.1.nu.1.uol.4.

Teſtes deponentes factum quid fuiſſe præſentibus Titio & ſeio poſtea interrogati dixerunt nullis præſentibus non poterit redargui dictum eorum, Alex.conſ.190.num.5.lib. 7.Dec.l.bene eſt.ff.ſi cert.petat.nume.15.

me.15. Bertac.uerbo.teſtium principio,num.45. & uerb. teſtium impugnatio,num.15.

Teſtis ſi dixerit aliquid fuiſſe factum præſentibus Titio & Seio poſtea interrogari dixerunt. Nullispræſentibus, non poterit redargui dictum eorum, Alex. conſ. 190.nume.5.lib.7.Dec.l.bene eſt.ff. ſi cer. peta.num.15.Bertac.uerb. teſtium prin.nu. 45. & uerbo. teſtium impugnatio, num.15.

Teſtis ſi dixerit aliquid fuiſſe factum præſente Titio & Sempronio,& poſtea interrogetur quibus præſentibus,reſpondit nullus,qualiter intelligi debeat, Socin.l.ait prætor.§.iurauit de iureiuran. num.xj.

Teſtis examinatus in palatio præſidentis qui dixit cōtractum celebratum in palatio epiſcopi, & ſuper alio articulo dicit in hoc palatio probat,quia refertur ad oculū intellectus, Bart.l.1.nume.3.ff.de nou. oper. nuntia. & l.1.nume.19.ff.de pen. Nell. tractat. de teſtibus, numero 185. Ludo.Roma.ff.de nou. oper.nuncia.l.hoc edicto, num.9.

Teſtis examinatus ſuper articulis ſup q̄bus dicit ſe ſcire & ſup quibuſdā nō,& ſuq articulis de fama dixit,ꝙ erat publica uox & fama, ad quod referatur. Bart. l.de minore.§.plurium.ff.de quæſtio.nu.29. Iaſ.ff.ne quis eum qui in ius uoca. l. 1. nu. 19.Aretin.in rubri.de teſtib.& qui repell.à teſti. nume.68.uol.1. & in rubrica quomodo de malefici. cognoſc.num.17.uol.1. Bertac.uerb. teſtium punitio, num.40.& uerb. teſtium impugnatio, numero 102.

Teſtis interrogatus de ueritate,ſi dicit nil ſcire de ueritate & non fama intelligitur, Nell.tracta.de teſti. numero 174.

Teſtis quorum unus dicit factum in hoſtio alius iuxta hoſtium, alias probant, Bar. l. ſtatuta.ff. de iniur. numero 2.

Teſtes deponētes unus in domo alius extra domum an ſint cōtrarij, Bar. l.Gallus.§.ille caſus.ff.de li.& poſthum.li.3.Bertach.uer.teſtium impugnatio,num.9.

Teſtes in facto concordes & in tempore uel loco diſcordes an probent. Ang.conſ.3.nume.2. Anch.c.cum cauſam de teſtib.n.17.Capel.Tholoſ.q. 2. & qualiter reducantur ad concordiam Salic. C. de teſtibus.l. teſtium,num.15.& 16.Corſet.tracta.de uerb.Gemi.num. 25.tom.1. Caſſan.conſ.15. num.23. Bertran. par.1.conſ.86.num. 6.

Teſtes ſuper uno facto in tempore & loco diſcrepantes repelluntur.3.q. 9.c.teſtis.§.ſeq.col.4.35.q.6.de parentela, col.1.gloſ.l.ob carmen. §. ſi teſtes uerb.aſſiſt.ff.de teſtibus, Alber. de Roſ. C.de teſtibus.l.teſtiū, nume.xj. Specul. tit. de teſtib.§.1. nu.8. Ang.cōnſi.262.nu.2. Imol. conſ. 223.n.8.& c.cū cauſam quæ num.9.Nepos tracta.de excep.nu. 64.Barb.cōſ.40.col.1.uol.3. Arer. l.qui iudex,nu.19.uol.1.Iaſ.conſ. 131.uol.1.incipit domina Eliſabecta,Soci.conſ. 88.num.26.uol.2.

Teſtes

Teſtes duo deponentes de certo loco, & alii ſimpliciter intelliguntur de ponere de eodem loco, Cum.conſ. 155.poſt med. 2.col.

Teſtimonium de diuerſo tempore uel loco nocet, ubi factum eſt irreiterabile, Spec.tit.de teſti. §.6.nu. 17.

Teſtium uariatio in tempore ubi non eſt de ſubſtantia non uitiat, Bellem.dec.391.Barb. conſ.43. col.3. uol.5.Socin.conſ.59. nu. 5.uol.4.

Teſtes ſi in principali dicto mó cócordes ſint licèt diſcordent in temporis momento probationem inducunt, Gemi.conſ.4.nu.10.

Teſtium diuerſitas in loco & tempore in facto reiterabili non nocet, Bagarot.tracta.de reproba.teſti.n.67.

Teſtis unus ſi dicit aliquem fuiſſe per quinque mẽſes alter per ſex quomodo ſaluantur, Abb.c.inter corporalia nu.35. de transla.epiſ.Iaſ.ff.de reb.credit. l.mutuum nos damus. §.creditum.nu.7.

Teſtium reprobatio licet ſit prohibita non uidetur prohiberi illa reprobatio quæ ex ipſorum teſtium contrarietate inſurgit, Dec.cóſi.8. incipit uiſo puncto nu.8.& l. ubi repugnantia de regul.Iur.nu.3.

Teſtis dicens in ſecunda depoſitione aliter quàm in prima quando credatur.

Teſtis ſecundo inductus dicens contrarium eius quod primo dixit nó ſtatur, Specu.tit. de teſtib.§. 1.nu. 72.Tindar.tracta. de teſti. num.7. Bald.conſi.44.nu.4.par.4. Butri. c.cum cauſam nu.27. de teſtibus lib.2. par. 2. Imol.ca.cum cauſam quam. nu. 20.de teſtib. & atteſta. Alex.conſi.127.nu.7.lib.7.& cóſi. 114.nu.81.lib.4. & conſi.18.nu. 10.lib.6. & conſi.2.num.8. lib. 5. Corn.conſil.197.nume.19.uol.2. Hipol.l.ex libero nu.28.ff.de quęſtio.Rui.conſil.15.uol.5.num.21. Bertach. uerb. teſtium repetitio, nume.4.

Teſti uacillanti, uel uarianti in prima teſtificatione non creditur ſed ſi ſæpius teſtificetur priori dicto creditur. Nell.tracta. de teſtibus nu.25. Fulgoſ.conſi.134.in fin.2.col.Ioã. Monac. c.accuſatus num.7.de hęret. Tindar. tract.de teſti.nume.6. Corn. conſil.333.nume.39.uol.1. & conſi.27.uol.3.num.1. Felin.c. cum cauſam quæ, de teſti.nu. 21. uer. fallit 3.Affli.c. 1.in fi.an apud iudicem, Rui.cónſi. 15.uol.5.nu. 7.Pariſ.conſ.104.num.158.uol.1. Seiſel.l. ſi quis ante.ff.de acquiren. poſſeſſ.nu. 3. Berta.uerb. teſtium impugnatio nu.18. Bal. conſ.384. in 5.par.

Teſtis ſi pro una parte depoſuit & pro alia examinatus dixerit, quòd præcibus illius iſta dixerit, licet non uerum dixerit, ſtabitur primo dicto, Gram.conſ.79.nu.8.in ciuil.

Teſtis ultimo dicto quòd ſtetur optima cautela Cepol.conſ.60.nume. 18.in crimin.

Teſtis ſecundo dicto aliquid fidei detrahitur ex 1.& 2. per primũ debilius

lius redditur, Tindar.tracta.de teſtib.num.2.

Teſtis depoſitione primæ quomodo creditur ut nec ſecunda in contrarium facta præiudicet, Butri.c.ſicuti nu.3. de teſti.lib.2.par.2. Bertr. conſ.270.num.8.uol.3.

Teſtis ex interuallo poteſt mutare dictum ſuum aliàs primo dicto ſtandũ eſt, de probati.c.per tuas.col.1.

Teſtis ſecundò inductus ſi dixerit cõtrarium eius quod primò dixit an probet, Abb.c.cum cauſam el primo num.21.de teſtib. Bald.c.cum cauſam nu.58. de teſtib.& l.geſta. C.de re iudi. & c.ueniens el.2.nu. 8.de teſti. Felin.c.cum in tua de teſtibus nu.7. & Hippol. in pract.§. quoniam n.7.Capic. dec.142.nu. 1.& 2.& 8.

Teſtes iterum deponentes ſi aliter dicant quàm prius, cui dicto ſtabitur Alber. de Roſ.C.de teſtibus l.cum apud num.2.& ff.ad.l.Iul.de adulter.§. iubet.nu.7. & ff.de teſtibus. l.qui falſo nu. 6. & tracta. de teſti. par.5.nume.3. Bart.l.eos qui.ff.de falſ.num.4.Butri.c. literas de præſump.libr.2.par.2.Zabarell.cle.2. de teſtib.nu.xj. Anchar.clem.de teſtibus.c. teſtibus num.12.& 13.& c.cauſam de teſtibus. nu.22. Abb. c.cũ in tua nu.9.de teſtibus, Ange. ff.ad l.iul.de adul.l. ſi poſtulauerit §.iubet libr.2.par.2. Tindar.tract. de teſtib.c.2.par.3.& c.xj. num.2. Guid. Papa.q.593.nu.1.& q.556. nu.1. Barba.clem.1. de teſtib.nu. 24.25.& 26.Corn.conſi.38.uol.1. Hippol.l.eos nu.8.ff.ad l. Corn. de falſ.& l.ex libero nu.16.de quęſtio capell. Tholoſ.q.280. Dec.conſil. 229.num.17.Rui.conſi.57.uol.1. nu.8.Boer.q.108.nu.1.par.2.

Teſtes reproducti corã iudice ſi dicũt contrarium eius quod dixerunt coram arbitro an probent, & quod dictum attendatur. Abb.c.præſentata.nu.10.de teſti.Fel.c.præſentata nu.5.de teſtibus.

Teſtis dictũ primum in iudicio nullomodo nocet & præfertur ſecundum in iuditio ualido, Rui.uol.1. conſi.87.nu.7.

Teſtis dicto ultimo in crimine hæreſis ſtatur, Franc.Ponz.tracta.de lamijs num.84.

Teſtis ſecundę depoſitioni cum iuramento emanatę quamuis pręcedat prior depoſitio ſine iuramento ſtandum eſt, Tindar.tract.de teſtib.c. xj.nume.1.

Teſtis prima depoſitio facta per iocum uel iracundiam ſi ſit ſecundę contraria mẽte temperata factæ ſtãdum erit, Tindar.tract.de teſtib.c. 10.num.1.

Teſtis depoſitio prima ubi apertè falſa eſt ſecundę contrariæ ſtãdum eſt Tindar.tract.de teſtibus.c.13.n.1.

Teſtis vbi uariat à primo dicto ad finẽ correctionis tunc ſecundo dicto ſtãdum eſt, Alber.de Roſ.tract.de teſtib.4.nu.j.

Teſtis ſi uarius erit dicto magis naturæ conuenienti ſtabitur, Cepoll. conſi.60.nu.20.

Teſtis ſi ſit ſibi contrarius ſtatur dicto

 ueri-

ueriſimiliori, Barb.conſ.65.num. 5.uol.4.

Teſtis, qui prima uice deponit & ſufficienter cauſam dicti ſui reddit, ſecunda uice deponit directò contraria & reddit cauſam ſufficientẽ, an ſecundo ſtandum ſit, Tindar. tracta. de teſtib.c.12.nu.1.

Teſtis ubi deponit prima uice p uerbum credo, altera per uerbum ueritatis, dicto ſecundo ſtatur. Tindar. tracta.de teſtibus.c.5.num.1.& c. 7.num.1.& c.9.num.1.Socin.conſ. 92.nu.7.uol.3.

Teſtis ſi dicat hodie ita credo, an cras poſſit dicere contrariũ, Romanus. ff.de damni infect.l.pretor ait.§. ſi quis ſtipulationis nu.2.Socin.cõſ. 92. nu.8.uol.3.

Teſtis ſemel deponit per uerbum mihi uidetur, ſi poſt modum ſibi contradixerit per uerbum ueritatis aſſertiuum, cui ſtandum eſt & an de falſo puniatur, Tindar. tracta.de teſtib.num.5.

Teſtis qui uno tempore dicit ſe neſcire & alio tempore deponit, non reputabitur ti bi contrarius, Imol. de teſtibus & atteſta. c. cum cauſam nume.4.

Teſti, qui unum dicit in iudicio uel in tortura & aliud extra an & quomodo credatur.

An fides ſit adhibenda teſtibus qui unum dixerunt extra iudicium & aliud in iudicio, Bald.conſil.171. num.1.par.5. & conſi.286.nume. 1.par.3.& conſi.138.num.1.par.3. Tindar. tracta. de teſtibus libr. 2. capitul.1. numer.1. Barbat. con ſil. 69.n.3.uol.4. Afflic c.1.§.notandũ de not.feud.& c.1. §.ſi enim, quid ſit inueſti. Capic.deciſ.142. nu.6. Mill.uerb.teſtis.nu.3.

Teſtis qui prima uice dixit unum in iudicio, deinde contrarium extra iudicium, cui ſtandum ſit, Tindar.tracta.de teſtib.c.15.num. 1. Barto. de contrarietate teſtium, uer.quid ſi teſtes, capel.Tholoſ. q. 280.Felin.c.cum in tua. de teſtib. nu.9.

Teſtis ſi primò dixit unum extra iudicium & contrarium dicit in iudicio etiam cum iuramento, non creditur ſecundo dicto ſed debet puniri de falſo. Abb.uol.1.conſ.52.nu. 1.Alex. conſ.237.nu.7.lib.6. & cõſi.8.nu.2.lib.3.Corn.conſ.170.n. 5.uol.3.Feli.c.cum in tua.de teſti. uer.4.concluſio.nu.15.

Teſtis dicto facto in iudicio ſtatur licèt extra iudicium contrarium dixerit, Nell.tracta.de teſti. nu.100. Tindar.tracta.de teſtibus. nu.14. & c.13.nu.1.Abb.c.inquiſitionis. §.tertio.num.9.de accuſ. & c.ſicut nobis.nu.1. de teſti.cogen. & c.per tuas.nu.11.de probat.Alex. conſi. 74.nu.8.lib.j.Franc.c.j.§. allicientes.nu.5.de electione, Barb.conſi. 40.col.2.uol.3.Hippol. ſing.212. Incipit communis omnium,& cõſi.109.nu.4.uol.2.& l.eos.nu.18. ff.ad l.Corne.de falſ.Fel.c.ſicut.de teſtib.

teſtib.nu.2. Bertach.uerb.teſtium repetitio.nu.26.Salic.C.de teſtib. l.nullum.nu.6:

Teſtis depoſitio facta in iudicio ualido præualet factæ in inualido, Spec cul. de teſtib.§.j.uer. ſi quis contra ctus. Alex.l.eos.de falſ. Bal.in Specul.de teſtib. uerbo teſtes qui, poſt Boer.q.108.par.1.Vantius tit.quoties & intra quo.temp. de nulli.n. 38.& 89.

Teſtis in iudicio licitè deponit id qđ extra iudicium ſe neſcire aſſeruit, Aluar. rubr. de not.feud. §.notandum.nu.2.Feder.de feud. par.3.titu.33.§.notandum, Fran.Aret.conſi.13.nu.18.

Teſtis deponens in iudicio uel extra unum cuius contrarium deponit poſtea, ſi iudicium ſit ualidum nō eſt ſuſpectus de falſo.Calcan.conſ. 110.nu.7.

Teſtis quando unum deponit in iudicio aliud extra iudicium, licèt ſtetur dicto iudiciali tamen ex tali teſtimonio iudex ad ſententiam procedere non debet, quia talis teſtis dicitur de falſo ſuſpectus & torqueri poſſet, Aim. conſ.74.nu.6. Hippol.ſing.103.& conſ. 109. nu.41. uol.2.& l.eos.nu.17.ff.ad l.Corn. de falſ. Aim.conſ.75.nu.30. Hippol.ſingul.212. incipit communis omnium opinio.

Teſtes ſi dixerunt unum in ſummario iudicio & poſtea cōtrarium dicāt in plenario quod dictū ualeat, Tindar.tracta.de teſti.nu.14.But. c.cum in tua.nu.10.de teſtib.li.2. par.2.Imol.de teſti.& atteſta. c.cū in tua.nu.5.

Teſtis ſine tormentis dicit unum, & poſtea torturatus dicit aliud, tenet ſecundum dictum & non primū, Bal.l.uerba.nu.3.C.de adult.

Teſtis ſecundo dicto contrario nō primo ſtandum eſt, ubi primum dictum probatum eſt ſine tormentis ſecundum uerò cum eis, Tindar. tract.de teſti.c.3.nu.1.Gram.conſil.50.nu.4.in ciuil.

Teſtis dictum in tormentis an uerius quàm ſine tormentis ſemper præſumatur, Tindar.trac.de teſtib.c.12. nu.1.& tracta.de teſtib.par.j. c.3. nu.2.tom:13.Franc.Brun.tract.de indi.& tortura.q.4.par.2.num.16. tom:15. Tindar.tract. de teſtibus. lib.2.c.7.nu.3.tom.13.Cepol.per totum conſ.60.in crim:

Teſtis ultimo dicto facto cum tormētis ſtatur, Bar. l.eos qui.ff.de falſ.n. 2.& l.ſi poſtulauerit.§.ſed ſi negauerit.ff.de adulter.nu.1. Bald.l.3. col.1.de adult.conſ: 154. in cauſa Ioannis, Felin.c. cum tua.de teſti.

Teſtis qui fuit tortus & in tortura cōfeſſus fuit, ante ſententiam dixit ſe erraſſe, an errorem facti reuocare poſſit, Paris de Puteo tracta.de ſindi.§.an ſtetur.num.2.& in rubrica de tortura.uerſ.an teſtes. nu.15.& 16.

Teſtis ſecundo dicto in tormentis, ꝙ ſtetur quomodo intelligatur, Cepol.conſ.60.nu.19.in crim.

Teſtis examinatus ac tortus ſi unum dixerit, & deinde repetitus aliud

dixerit per torturam tertiò examinari debet, Paris de Puteo tract. de ſindi. §. uiſu. nu. 3. tom. 14. & uer. uis. de repet. tortu. nu. 1. ibi. quòd ſi teſtis. Paris de Puteo rubr. de tortura uerb. teſtes. nu. 25.

Teſtis qui pro aliquo deponit licèt in quæſtione falſo mota contra eum fateatur ſe falſum dixiſſe non præiudicat producenti ut minus pro eo probare dicatur, Ruin. conſ. 15. uol. 5. nu. 2.

Teſtis confeſſus per torturam debet perſeuerare in confeſſione illa Aretin. in uerb. quod fama publica, uer. tu autem. nu. 117. uol. j.

Tormentorum metus in teſte omnem ſuſpicionem purgat, Cepol. conſil. 61. nu. 23.

Teſtis ſi confiteatur extra iudicium falſum depoſuiſſe, an dicta confeſſio præiudicet, Bar. l. generaliter. n. 16. C. de non nume. pecu. Bal. c. ſicut nobis. nume. 2. de teſti. Luc. de Pen. l. quicunque. num. 6. de apoc. publi. lib. 10. Hippol. in pract. §. teſtat. nu. 3. Fulgoſ. C. de non nume. pecu. l. generaliter. nu. 2. Bert. uer. teſtium repetitio. nu. 15. & uerb. teſtium. depoſitio. nu. 128.

Teſtis ſi extra iudicium atteſtatur ſe falſum in iudicio depoſuiſſe non propterea illi dicto præiudicat, Alber. de Roſ. tracta. de teſtib. nu. 4. Pau. l. Seia. nu. 3. ff. ad ſillan. Imol. de teſti. & atteſta. c. ſicut nobis. nu. 1. Barb. conſ. 30. nu. 15. Corn. conſ. 261. n. 29. uol. 4. Hippol. conſ. 78. nu. 18. uol. 2. & conſ. 102. num. 2. uol. 2. Dec. conſ. 189. num. 6. Rui. uol. 5. conſ. 146. n. 5. uerb. teſtium punitio.

Teſtis ſi extra iudicium dicat ſe falsũ depoſuiſſe minis & inſtigationibus producentis nõ facit indicium ad inquirendum cõtra producentem licèt fides primi dicti minuatur, Alex. conſ. 124. nu. 5. lib. 6.

Teſtis in morte dicẽs ſe in certa cauſa falſum dixiſſe, an uictori præiudicet. Sal. auth. ſi dicatur. C. de teſtib. nu. 10. & ff. de teſtib. l. qui falſa. n. 3. Rom. 1. parte infor. de teſtam. & qui teſta. facere poſſ. l. teſtamẽtum. num. 5. & 1. infor. ad ſenatuſconſul. ſilla. l. ſi quis in graui. §. ſi quis moriens. nu. 1. Berta. uerb. teſtium punitio. nu. 35.

Teſtis qui in mortis articulo dicit ſe depoſuiſſe falſum non præiudicat ei pro quo tulit, Specul. c. per ueſtras. de dona. inter uir. & uxor. Alber. de Roſ. tracta. de teſti. num. 4. Bal. l. ſi generaliter. nu. 2. C. de non nume. pecu. Nell. tracta. de teſtib. nu. 240. Paris de Puteo tract. de ſindi. §. officialis. nu. 9. tom. 14. Corn. conſ. 186. uol. j. Iaſ. ff. de eo per quẽ factum erit. l. 1. nu. 14. & ff. de iureiuran. l. iuſiurandum. §. procurator. nu. 24. 25. & 26. Hippol. conſi. 78. nu. 19. uol. 2. Dec. l. 2. ff. ſi cert. petat. nu. 12. Bertran. part. 2. conſil. 19. nu. 13.

Teſtimonium teſtis dicentis in articulo mortis ſe dixiſſe falſum teſtimonium in cauſa, facit indiciũ contra eum, pro quo lata fuit illa ſententia,

tia,Hippol.rubr.ff.de fideiuſſ. numer.42.

Teſtis impugnatur, quia non reddit cauſam ſcientiæ & quando illam reddere teneatur.

Teſtes quando teneantur reddere cauſam dicti ſui, Bar.l.ſolam. C.de teſtibus.num.2.Bal.c.ſi quando.nu.4.de reſcriptis.& l.ſolam.C.de teſtib. Bellem.c. ſi teſti. §. item ſalam.numer.j.4.quæſt.2. & 3. Anchara. capit. cum cauſam. numer. 17.de teſtib.Salicet. C.de teſtibus. l.ſolam.numer. 9. Imol.de ſenten. & re iudica.c. ſicut nobis, numer. 7. Vital. clemen. teſtibus. numer. 77. de teſtib. Luc. de pen.l.nemo. numer. 14.& ſequen.libr.12.de re mil. Barbat. conſil. 1. numer. 17. uol.2.Corne.conſil.162. nume. 2. uol.j. Bero.de proba.c.ad noſtram. nu.2.Franc.Curt.tract.de teſti.nu. 7.Alciat.l.1. ff.de nou. oper.nuntia.nu.50.Caſſad.deciſ.7.de prob. nu.10.

Teſtis cauſam ſui teſtimonii dicere debet, gloſ.uerb.audiet.l.j.§.uult igitur.ff.de tranſact. gloſ.uerb.cauſam,auth.de teſti.§.& licèt,Cinus. C.de prob.num.j:Barba.§.& licèt. nume.3:de teſtib. Feder.tracta.de teſtib.num.42.tom.13.Zabarell. c.cauſam.col.2.de teſtibus.Anch. cap.cum cauſam.de teſtibus. Salicet.C.de teſtib.l.ſolam. numer.1. & 2.Fulgoſ. conſil. 181. in fin. 2. col.Imol.de teſti. & atteſta. c.cum cauſam quæ, numer. 1. & 5. Roman.C.de erro.aduoca. l. ea quæ. numer.8.Barbat.capit. ſi quando. numer. 22. de reſcript. & numer. 33.Rip.l.2. Interpret.cap.ſi quando.numer.21.Iaſ.l.non omnium. nu.9.Berta.uerb. teſtes depo. nu. 194.

Probatio ſine redditione cauſæ non reſultat,Nell.tract.de teſti.nu.161. tom.17.

Teſtes coram arbitro & arbitratore debent cauſam dicti ſui deponere,Bald. doct. l. ſolum. C. de teſtibus,Lanfranc.tracta.de teſti. Io. Bap.Peruſ.tract.de arbit.c.10.lib. 10. numer. 16. uerſicul. 18. tom. 12.

Teſtis unus cum dicto aſſignans cauſam ſcientiæ, non tenetur amplius ipſam aſſignare,Gramm.conſ. 35. nu.3.in ciuil.

Teſtes an debeant neceſſariò reddere cauſam dicti ſui ſi non interrogantur,Zabarell.capit.cum oporteat. de accuſat. numer. 20. colum. 3. Socin.conſil.39.numer.8.uolum. 1. Franc.Curt.tracta.de teſtib. numer. 59. Bertrand. part. 1. conſil. 41. numer. 5. & part. ſecunda. conſil. 284. numer. 6. & conſil. 260.numer.6.& part.3. conſ.215. num.1.

Teſtes etiam non interrogati debent reddere rationem dicti ſui, Alexan. conſil.102.nume:12.lib.6.Fulgoſ. ff. de tranſact. l. cum hi.§.quibus. uult

uult igitur num:3.Corn.conſ.216. num.16.uol.3. & conſ.94.num.2. uol.3. Dec.conſil.275.nu.2.Prob. in Ioan. Monac.ca.1.nume.14.de teſtibus.

Teſtis ſuper aliquo equiuoco deponens dicti ſui cauſam interrogatus reddere debet, Barb. c. ſi quando nu.31. Corn.conſ.197.nu.15:uol. 2.Mil.uer.teſtis.nu.5.

Teſtis deponens ſuper actu in ſenſum corporeum cadenti non reddit certam cauſam,Corn.conſi.22.num. 12.uol.4.

Teſtes reprobatorij inſtrumēti debent dicere cauſam ſcientiæ etiam non interrogati, Aim.conſil.56.nu.3.

Teſtis non interrogatus de cauſa licet aſſignare non teneatur,tamē ſi hoc à ſtatuto exprimitur non interrogatus cauſam reddere tenetur, Barba..c.ſi quando num.29.

Teſtis dicens ſe ſcire cauſam etiam nō quæſitus reddere debet, Bellem.ca. cum cauſam nume.22. de teſtib.& atteſta.

Teſtis ſi de cauſa deponere debet & nō deponit,nō probat, Barb.c.ſi quando,num.30.

Teſtes deponentes ſuper facto non ueriſimili ſi nō allegent cauſam ſcientiæ & non interogati, non creditur eis,Felin.ca.3.loco, numero.10.de proba.

Teſtis in criminalibus etiam nō interrogatus debet reddere rationem dicti ſui aliàs non probat, Hippoly. conſil.51.num.2.uol.1. Dec.conſ. 429.num.xj.

Teſtis deponens ſuper eo quod eſt iuris debet reddere rationem etiam non interrogatus, Alex.conſil.28. num.15.lib.5. & conſi. 2.nume.5. lib.3. Ludo.Rom.ff.de uerb.oblig. l.ſciendum eſt nu.12.

Teſtes debent deponere de cauſa ſcientiæ etiam nō interrogati de his quę ſunt perceptibilia intellectu. ca.cū cauſam,& ibi Innoc.de teſti.Alex. §. tormenta col. 3.ff. de quæſtio.& l.1.in principio de nou. oper. nun. & conſi. 183.num. 2.lib.7.& conſ. 117.num.1.lib.7.& conſ.148.lib. 2.num:4. Zabarell.conſi.123.col. 2.num.2.Socin.conſi.54.num.27. uol.4. & conſ.143.nume.9.uol.2: Corn. conſi.181.nume.73.uol.2.& conſi.221.nume.7.uol.2. Hippol. conſ.xj. nume.10.uol.1. Alciat.l.1. nu.50.de noui.oper.nuncia.Ruin. conſ.12.uol.1. num.6. Mill.uerb. teſtis nu.7. Bertac.uerb. teſtes depo.num.189.

Teſtes qui debent probare aliquid tēpore factum & non coactiuè quam cām reddere teneantur, Abb.c.ſuper hoc,de renun.num.28.

Teſtis qui non eſt interrogatus de cauſa an probet, Bald.c.cū cauſam,nu. 19.de teſtibus, Ioan.Andr. in nouell.de teſtib.c.præſentium, num: 27. Salic. C. de ſententiis, quæ pro eo.l.1.nume.81. Tindar.tracta. de teſtib.nume.3. Bero.c.licet cauſam de prob.num.36.

Teſtis regulariter non tenetur reddere cauſam dicti ſui, Felin.c.cū cauſam,num.4.de teſtib.

Teſtis

Teſtis non reſpondens de cauſa ſcientiæ, quia non fuit interrogatus probat, Nell. tracta. de teſtib. num. 141. Tindar. tracta. de teſtib. par. 1. c. 4. nume. 7. tom. 13. Ange. ff. de tranſact. l. cum hi. §. uult igitur, num. 4. parte. 1. Fulgoſ. C. de pig. actio. l. ſi creditor, nu. 3. Bellem. c. cũ cauſam quæ, de teſtib. & atteſta. 16. & 17. limita. ut num. 23. Alex. conſ. 290. nu. 23. lib. 6. Socin. regula 505. Iaſ. l. curatores num. 7. de offi. procura. Ceſa. part. 1. & ff. de iureiuran. l. ait prætor nume. 21. Socin. Iun. conſ. 73. num. 4. uol. 2.

Teſtis ſi non reſpondet in cauſa ſcientię ſtãte ſtatuto, quòd de cauſa ſcientiæ debeat interrogari aliter non ualeat depoſitio, nõ probat, Nell. trac. de teſtib. nu. 139

Teſtis ſine ratione deponens etiam nõ interrogatus de ea, uidetur ut pecus non ut homo deponere. Bald. l. edita. C. de eden. Gram. cõſ. 30. nu. 3. in ciuil.

Teſtis requiſitus dẽt cauſam dicti ſui exponere, Odofred. tracta. de ſucceſſ. ab inteſta. num. 48.

Teſtis qui interrogatus nõ reddit cauſam dicti ſui non probat ſecundum communem opinionem, Bal. conſ. 182. par. 4. num. 2. Fulgoſ. C. de teſtibus. l. ſolam, num. 1. Alex. conſi. 150. nume. 18. lib. 6. & conſil. 166. nume. 13. lib. 6. Ruin. uol. 5. conſi. 158. num. 14. Aim. conſ. 155. num. 9. Bertac. uerb. teſtis interrogatus, num. 42.

Teſtis dictum non ualet ſi interrogatus non reddit rationem ſufficientem, Alber. de Roſ. 1. C. de teſtib. l. ſi. tibi, nume. 2. & l. ſolam. num. 1. Specul. tit. de teſtib. §. 1. nume. 60. Imol. de reſcript. ca. ſi quando nume. 1.

Teſtes non interrogati de cauſa ſcientiæ deponentes ſine cauſa uitiatur ſententia, Bertac. uerb. teſtes depo. num. 197.

Teſtis non arctatur ad iuſtificandum factũ à ſe relatum ſed ſufficit quòd factum ſimpliciter recitet, ut eſt factum tamen ut probet arctatur reddere cauſam ſaltem aliquã per quã concludat ſe ſcire factum quando cõtra factũ pręſumitur cauſa Butri. ca. ſuper hoc nu. 2. de renun. & ibi, Abb. num. 4.

Teſtis licet deponere habeat cauſam ſcientiæ interrogatus de illa, non tamen tenetᷣ exprimere cauſam illius actus de quo deponit, Ioan. Andr. in Nouel. de teſti. in rubr. col. 2. circa prin. uerb. idem teſtibus.

Teſtis in quibus non probet etiam nõ interrogatus niſi rationem reddat, Alber. de Roſ. tracta. de teſtib. numero 8.

Teſtibus pro minore uel eccleſia inductis, nil pro eis dicentibus uel cauſam dicti ſui requiſiti non reddentibus quid ſit agẽdum, Specul. tit. de teſtib. integr. §. 5. num. 3.

Teſtis depoſitio ſine redditione cauſæ quando ſufficiat.

Teſtis depoſitio ſine redditione cauſæ an ſuf-

an ſufficiat, glo.l.1. C.de teſti.Bal. c. cum cauſam nu.48. de teſti. Bal. l.ſolam.C.de teſtib.nu.1. Bagarot. tracta. de teſtib. nu. 46. & ſeq.Panor.c. cum cauſam el.1.num.6.de teſtib.

Teſtis on reddẽs canuſam ſui dicti nõ probat, Bar.l.cum hi.§. uult igitur nu.3.de tranſact. Bald.c.cum cauſam,nu.25.de teſtibus, Ange.C.de teſti.l.ſolam.nu.1. Butri.c.cum in cauſa,nu.xj.de Iura. calum.libr.2. par.1.Panor.c.ſuper hoc nu.27.de renun.Salic. C.de teſtib.l.ſolã, nu. 4.& ſeq.& nu.3.Nell.tracta.de teſtib.nu.129. Ambro. de Vig.tract. de uſur.c.ſalubriter, nu.259.tom. 9. Cor.conſ.127.n.8.uol.4.& cõſ. 144.num.9.uol.4. & cõſ.123.uol. 1.Afflic.deciſ.361.nu.34.& deciſ. 277.nu.4.Iaſ.ff.de tranſact.l.cum hi.§.uult igitur,nu.3.& ſeq.Nell.l. 2.in princ.ff. de noui oper.nuntia. nu.20. Igne.l. lege cornelia,num. 68.par.2.ad ſilan. Franc. Curt.tracta.de iureiuran. per calumn.dan. §.quod,nu. 6.tom.13.Prob.in addi.ad Ioan. Monac.c.1.num.xj.de confeſſ.

Teſtibus non aſſignantibus rationem dicti ſui.an poſſit illi credere,qui ex commiſſione principis uel ex forma ſtatuti poteſt procedere de iure & de facto, & non ſeruare ſolemnitatem, Iaſ.ff.de tranſact.l.cum hi. §.uult igitur,num.6.

Teſtis deponens ſine cauſa non facit ſemiplenam probationẽ, Hippol. l.1.§.præterea,nu.71.ff.de quęſtio. Affli.c.1.§. ſacramẽta de cõſue.rei feud. Bertac. uerb. teſtes depo.nu. 198.

Teſtis interrogatus in cauſa ſcientiæ an faciat ſemiplenam probati onẽ uel preſumptionem ſi non reſpondet uel reddit cauſam ſcientiæ,Ludo.Roma.ff. de noui.oper.nuncia. l.hoc edicto,nu.22.& 25. Hippol. in pract.§.diligenter, nu.27.& 32.

Per teſtem ſine cauſa deponentem iuramentum ſuppletorium deferendum non eſt, Franc. Curt.tracta.de teſti.nu.41.

Teſtis non reddens rationem dicti ſui non extenuat dictũ alterius redden tis rationem,Hippol.in pract.§.diligentur,nu.4.

Teſtis interrogatus de ratione uel non interrogatus ſi aſſignat malã rationẽ,iſte teſtis non probat,Bald.l.data opera, nu.41.qui accu.non poſſ. Paul.de Caſt.l.non omnium, nu.5. ff.de leg.Barb.cõſ.5.ff.de leg. Barb. conſi.5.nu.21.uol.2. Franc. Curt. de teſtib. nu.84.Rui.cõſi.158.uol. 5.nu.25.Gram.conſil.24. in ciuil. & conſi.27.nu.4.in ciuil.

Teſtis reddens cauſam incredibilem eſt ſuſpectus, Bald.l. actor.quod.C. de prob.

Teſtis dictum ſine cauſa eſt ualidius quàm cũ cauſa inualida, Tindar. tracta.de teſtib. nu.3.

Teſtibus non reddentibus cauſam ſeu malam an credere debeat arbiter, Blanc.q.8.nu.17.

Teſti malam rationem adducenti non poteſt credere iudex ratione arbitrij,

bitrij, Dec.l.quæ dubitationis,nu. 7.de regul.iur.

Teſtis ex forma ſtatuti poteſt deponere ſine cauſa ſed non probat ſi deponat cum mala cauſa, Bertac. uerb. teſtes depo.nu.188.

Teſtis aſſignans ineptam rationem dicti ſui non probat,ēt ſtante ſtatuto. quòd teſtibus credatur licet bonā rationem non reddant,Nell.tracta. de teſtib.nu.140. Bald.l.ſi non ſpetiali col.ult.uer.ultimo ſcias.C.de teſtib. Dec.l.quæ dubitationis nu. 6.de regul.iur.

Teſtis narratio perfecta dictum teſtis imperfectum ualidat, Tindar.tracta.de teſtib.nu.4.

A ratione teſtis dictum pendet & quæ ratio debeat eſſe.

Teſtis dictū à ratione pēdet, Alex.cōſ. 120.nu.6.lib.5. Bald.conſ.55.nu. 2.par.1.Nell.tracta.de teſtibus nu. 292.Socin.Iun.conſi.69.num.13. uol.1.

Teſtis dictum dubium ſi poteſt adiuuari ex eius ratione probat,Fulgoſ. conſil. 141.in fin. Ripa. ff.de uerb.oblig.l.ſtipulatio nu.47.

Ratio & cauſa ſcientiæ ampliat & modificat & reſtringit dictū teſtis,Bal. conſi.119.num.1.par.1.Hippol.in rub.C.de proba.nu.182.Socin.cōſ. 42.nu.2. uol.1.conſi.13.nu.20. & 23.& conſi.16.nu.13.uol.4.

Teſtis effectus in cauſa ſcientiæ ſtat, Franc.Curt.tracta.de teſtib.nu.84.

Teſtis quod deponit in ſcientiæ cauſam regulabit, Corn.conſil.45.nu. 5.uol.4.Bertac.uerb. teſtes depon, nu.195.

Teſtis dictū adaptatur ad quod ratio adaptatur, Nell.tracta.de teſtibus, nu.189.

Teſtiū ſemper debet attēdi ratio,quia illa dat eſſe teſtimonio, Socin.Iun. conſi.69.nu.12.& nu.6.

Teſtis bona ratio ad bonum & ad malum adaptari poteſt, Nell.tracta.de teſtib.nu.136.

Teſtis dicto quādoque ſtatur nō in ratione, Bald.l.uis eius C.de probat.

Teſtis interrogatus qualiter dēt reddere rationē & cauſam ſui dicti,Paul. l.ſolā.nu.6.C.de teſti. Feder.Schen. tracta.de teſtib.nu.43.tom.13.Felin.conſi.2.nu.19.

Teſtis ratio debet cōgruere dicto eius Pariſ.conſi.102.nu.68.uol.1.

Teſtis probat ſi cauſam ſcientiæ proponat,Bald.l.ſolā.C.de teſtib.Alex. l.fin.ff.de offi.proconſ.

Teſtis debet reddere concludentem rationem in cauſa ſcientiæ ſui dicti, Pariſ.conſi.107.nu.67.

Teſtes quomodo reddant cauſam uel rationem ſcientiæ in quolibet dicto, Bald.l.non ſolum.C.de teſti. nu.8.

Teſtis qui in reddenda ratione omittit maiorem an probet, Ripa.ff.ſi cert.peta.l.1.nu.42.

Teſtis ut probet quomodo reddere debet cauſam ſui dicti incerti. licet aliàs non arctetur ad dicēdū cauſam ſui dicti, Butr.c.inquiſitionis, nu. 18.de accuſ.lib.5.

Teſtis probat quando poſitio dicti ſequitur ad poſitionem rationis, Bal. l.conuenticulã.C.de epiſ.& cleric.

Teſtis de ſcientiæ cauſa interrogatus ſi mediam probationẽ omittat quid iuris, Barb. c.tertio loco nu.34.de probat.

Teſtes an debeant dicere cauſam quare populus ſic loquitur & opinatur Ange. C.de accuſa. & inſcript.l.& quidem,nu.51.

Teſtis ſi reddat rationem gratioſo & naturali modo an probet, Bal.l.data opera.C.qui accuſ.non poſſ.nu: 35.

Teſtis deponens ſuper aliqua qualitate omnia debet teſtificari per actus exteriores, quos uidit, Bar.l.is qui. §.diuus,nu.3.ff.de tuto.& curato.

Teſtis ratio non eſt calumnianda, ſed adiuuanda.Caſſan.conſ.54.nu.24.

Teſtis interrogatus debet rationem reddere per actus exteriores & non per interiores. Calcan. conſil.121. nu.xj.

Teſtis affirmans rem nõ dans cauſam ſi poſtea appareat cauſa præſumitur quòd ex illa, Bellem.deciſ.264.

Teſtis debet deponere, & reddere rationem per ſenſum corporis, Bart. l.ſi interrog.de uſur.& l.ſolã.C.de teſtib.l.de ætate.ff.de mino.& l.qui teſt.§.ueteres, num.2.ff.de teſta. & l.1.ff.ſi cert.pet.nu.17.Tindar.tracta.de teſtib.par.1.num.2.tom.13: Paul. l. qui teſtamento. §. ueteres nu.3.ff.de teſta.Gemi.conſi.24.nu. 10.Imol.de fide inſtru.c.literis nu. 7.& c.cum Ioannes,nu.5.Alex.cõſ. 166.nu.6.lib.6.& conſi.138.nu.2. lib.6.& conſ.74.nu.8.lib.6. Aret. in rubr.de teſti. & qui repell.à teſtimonio.nume.54.uol.1.& l.1.ff.de reb.credi.nu.10.& l.quod meo.§. ſi.de acqui.poſſ.Corn.conſ.58.nu. 1.uol.3. & conſil.179.uol.1.nu.2. & conſi.266.nu.2.uol.1. Curt.ſen. conſil.55.nu.21.Hippol. conſ.20. nu.35.uol.1.Seiſell.l.ſciendũ.ff.de uerb.oblig.nu.12.Tiraq.de retract. nu.1.Prob.in Ioan.Monacum.ca. 1.nu.xj.Blanc.tracta.de indi.num. 46.Rui.conſi.67.uol.5.nu.10.

Teſtis debet reddere cauſam dicti per ſenſum corporeum expreſsè,& quãdo per ſenſum in genere, Bart.conſ. 110.nu.2.

Teſtis qui reddit cauſam ſui dicti debet reſpondere per ſenſum corporis actui congruen. Bart.l.iubemus de eroga.mili.anno.nu.7. Nell.tracta.de teſtib.nu.130.tom.13.Ang. C.de teſt.l.teſtium,nu.4.Lud. Roman.ff.de acqui.uel amitt.poſſeſ.l. quod meo.§. ſi uenditorem, nu.3.

Teſtium cõſcientiæ etiam ſine cã ſciẽ per ſenſum corporis ualet etiam ſuper negatione,Berta.uerb.teſtes depo.nu.200.

Teſtis qui reddat cauſam per ſenſum corporis nõ ſemper eſt neceſſe,Bal. auctẽ. quas actiones nu.18.de ſacroſ.eccleſ.

Teſtis tenetur reddere cauſam ſufficiẽtem dicti ſui quomodo ipſe percipit, non autem quæ cauſa mouit tałem ad iſta faciendum, Abb.c.ſicut nobis,nu.26.de re iudi. Butri.c.ſicut nu.8.

cūt nu.8.de re iudi.lib.2.par.2.

Teſtis an arctetur ad aſſignādum cauſam,per quam concludat ſe habere ſcientiam acti per ſenſum corporeum, Imol.de ꝗnun.c.ſuper hoc. nu.4.& 18.

Teſtis ſufficit ꝙ iuſtè reddat rationē in cognoſcibilibus per aſpectum ſecundum hominum notitiam licèt cōſtet in iudicio intellectus ſecus, Bart.de ætate.nu.9.ff.de mino.

Teſtis debet deponere per utrunque ſenſum in actu perceptibili ſenſu duplici, But.c.j.nu. 9. de conſuet. libr.j.part.j.Imol. de elect.& elec. po. ca.per inquiſitionem. num.4. Barbat.c.ſignificante.nume.46.& 47.

Teſtis deponens ſupèr actu apprehēſibili ſenſu duplici cauſam ſui dicti reddere ſufficit altero ſenſu. Butri.c.2.nu.18.de conſue. lib.j.par. j.& c.3.nu.9.de ſucceſſ.ab inteſta. lib.3.

Teſtes ſi deponant de actu duobus ſēſibus perceptibili reddendo cauſā ſcientiæ per unum tantum,an probent, Bertac.uerb.teſtes depo.nu. 95.

Teſtis interrogatus ſic ſcio, ꝗa percepi uera eſſe, & hoc per ſenſum corporis, an ſit bona redditio cauſæ, Bal.l.teſtium.C.de teſti.nu.10. Berta.uerb.teſtes depo. nu. 204. Rip. ff.ſi cert.pet.l.1.nu.51.

Teſti aſſignanti rationem ex curſu naturali,& ex experientia longeua datur fides. Pariſ.conſ.56. nume.18. uol.2.

Teſtis deponens de rigoribus terræ, & dicit ſcire quia eſt agrimenſor probat.Corn.conſ.346.uol.1.

Teſtis an reddat cauſam incognitam ſi dicat,nunquàm aliter audiuiſſe, nec uidiſſe,Bertr.par.2. conſ.184. nu.17.

Redditio teſtis cauſæ,ut ſi dicat,omnia uera eſſe dico, quia omnes ſic dicunt, uel quia omnes ſic tenent an ſit bona,Bal.c.cum cauſam.nu. 37.de teſti.

Teſtis dictum non uitiatur, ſi dicat ſe ſcire, quod deponit non per ſcientiam,ſed per famam, & alia adminicula, Imol.de teſtib. & atteſta.c. præterea.nu.2.& ibi per Fel. nu.1.

Ratio teſtis de uiſu:quid?

Teſtis,qui deponit de uiſu an probet, Bal.c.præterea,nu.4. de teſti. & in rubr.C.ſi ex falſ. inſtru. Archi.22. q.4.c.hoc uidetur.nu.2.col.2. Sali.C.de teſti.l.ſolum.nu.7. Corne. conſ.134.nu.51.uol.3.

Teſtimoniū de uiſu quo caſu requiratur,Specul.tit. de teſti.§.7.num. 14.Rota deciſ.137. nu.3.in nou.

Teſtimonium de uiſu reddi debet in caſibus uiſum exigentibus, Specu. tit.de teſti.§.1.nu.55.

Teſtis debet deponere, & rationē reddere de uiſu,& ſcientia,non auditu, Alberic.de Roſa.C.de teſtibus: l.teſtium.num.4. Anch.conſ.253. nu.j.Igneus l.j.§.hoc autem.num. 53.par.j.ad fillan.& nu.52: & l.3. §.ſi quis labeo.nu.139.par.j.ad ſillan.

 lan.

lan.Soc.iun.conſ.41.nu.5. uol.2. Berta c.uerb. teſtium impugnatio. nu.54.&123.
Teſtimonium in cauſa criminali debet eſſe de uiſis,notis & auditis. 3. q.9.c.teſtes.col.4.
Teſtis an poſſit dicere,ego uidi, & Titius uidit,Bald.in rubr.C.ſi ex falſ. inſtru.nu.4.
Teſtis ſi dicit uidiſſe aliquẽ ſemimortuum an probet, Bald.c. cum cauſam,nu.28.de teſti.
Teſtium uiſus an ſit ſufficiens ad probandum memoriam,Bald.l.ſi cui. §.idem labeo. ff. de aqua pluu. arcen.nu.1.
Teſtis ſi dicit, quòd uidit talem eſſe clericum an probet, Bal. c.cũ cauſam.nu.32.de teſti.ubi quòd nõn.
Teſtis per ſenſum uiſus probat,quòd ſit lignum quia uidit,uel quòd Titius numerauit decem, Bert.uerb. teſtes depon.nu.40.
Teſtis qui dicit uidi talem bene cantare an probet, Bald.c.cum cauſam. nu.35.de teſtib.ubi quòd non.
Teſtis interrogatus quot perſonas uidit uti,ſi reſpondeat mille, licèt de nominibus nõ recordetur probat, Curt.tract.de conſuet.nu.640.
Teſtis deponens de uiſu probat ſemiplenè,Rui.uol.4.conſ.51.nu.7.
Teſtis non poteſt probare per uiſum, ea quibus per rerum naturam non potuit intereſſe, Bal.l.non ignoratur. C. qui accuſ. non poſſ. nu.13. Bal.c.prẹterea.nu.2.de teſti.
Teſtis dicens ſe uidiſſe id, quod non poteſt uiſu percipi an probet, Sali. C.de teſtib.l.teſtium.nu.9. & l.ſolam.nu.10.
Teſtimonium ualet, ſi reddit rationẽ per ſenſum uiſus,licèt de his, quæ non uidentur per ſenſum corporeum, per ſenſum auditus, uel tactus,Paul.l.ſi Titio.nu.2.de leg.2. Butr.c.2.nu.17.de conſuet. lib.2. par.2.Nell.tract.de teſtib. nu.102. uel 152.Roma. ff.de iureiur.l.admonendi.nu.96.
Teſtis interrogatus dicens uerum eſſe,quia uidit,tamen non eſt talis actus, qui poſſit uideri,an probet, Bal.l.teſtium. C.de teſtib. uerſi.2. quæro.
Quæ ſit ſufficiens cauſa in teſte, & ſenſus,& uiſus eſt generalis ad omnes ſenſus,Abb.c.cum cauſam. el 1.n. 7.de teſtib.Rip.nu.44.ff.de uerb. obl.l.ſtipulatio.nu.43.
Teſtis ſi in cauſa ſcientiæ dicat, uidi quia loquebatur probat, Nell. tracta.de teſti.num.150.& 151.Bald. in rubr.C.ſi ex falſ.inſtru.nu.9.
Teſtis de uiſu deponens licèt probet etiam actu,tamen intra uiſus magis probat teſtis deponens per ſenſum appropriatum actui, de quo deponit, Anto.Roſ.tracta.de ſucceſſ.ab inteſta. col.1.
Teſtis qui audiuit poteſt dicere, ꝙ uidit, Laur.Silu.tracta.de feud. recognoſ.q.109.n.3.Hippol. ſing.418. incipit,dicta teſtium.
Probatio uiſus non eſt ſufficiens probatio quando actus non plenè paret uiſui, Abb.cap.præterea. de teſtibus.

Teſtes, qui propter noctis obſcuritatem non poſſunt uidere non probant, Dec.conſ.429.nu.16.

Teſtis qui dicit ſe uidiſſe de nocte ad lumen Lunæ non probat, Afflic.c.1.§.porrò, quæ tu.prima cauſa bene. ami. Aimo conſ.99.nu.9.

Teſtis ſi dicit quòd uidit Titium de nocte ad lumē Lunæ, ſi probaretur quòd Luna non lucebat, puta quia parua, uel pluit tota nocte, dictum ſuum erit nullum, Felin.c.ſicut.de re iudi.n.2. Ang.ff.quod met.cau. l.ſi cum.§.in hac actione.nume.3. par.1.Iaſ.C.de teſta. l.ſi non ſpeciali.nu.13.

Teſtis qui deponit an aliquid ſit factū de nocte, & neſcit quid ſit nox non probat, Alex.conſ.142.nu.7.libr.6.Berta.uerb. teſtes interroga. numer.8.

Teſtes deponentes cognouiſſe hominem ad uocem de nocte non probant, non dicendo, quòd lucebat Luna, uel quòd erat lumen accenſum.Gram.uot.21.nu.2.

Teſtimonium certum an poſſit ferre ille, qui interpoſito pariete non uidit, ſed audiuit, Bald.in rubr. C.ſi ex falſ.inſtr.nu.3. & l.non ignorat. C.qui accu.non poſſ. nu.14. Bertač. uerb. teſtium impugnatio.nu.101.

Teſtis qui unà eſt ſub fundo, & qui eſt par fundi non probat, etiam ſi dicat, quia uidi, Caſt.conſ.181.uiſis allegationibus.

Teſtis an qui deponit argentum purum, uel librum corroſū, ſi dicit, quia uidit probat, Bar.l.ſi quando. nu.2.ff.de auro, & argen.leg. Bertach. uerb.teſtes depon.nu.64.

Teſtis deponens, quòd uidit pulſare campanam, uel quòd uidit uinū, quod dulce erat ꝓbat, Anto.Roſ. tracta.de ſucceſſ.ab inteſt.num.2. tom.11.

Teſtis uidens longe non probat, quia poteſt facile falli uiſus, Bertac.uer. teſtes depon.nu.105.

Teſtis ſuper colore probat per uiſum ſcilicet uidi, quia eſt albus, uel niger, Bar.l.de ætate.ff.de mino.

Teſtis in depoſitione dicens ſe uidiſſe tota uita, an concludat, Bertran. par.2.conſ.164.nu.9.

Teſtis probat dicens, uidi poteſtatem continere, uel retinere famulos, licèt aliquando famuli iuerint extra territorium. Bart.l.ſi quis ita.ff.de condi.& dem.

Teſtis dicens ſe uidiſſe qualiter exponatur, Franc.Curt.tracta. de teſtib. nu.109.

Teſtis de uiſu, & auditu deponens ualet, Io.Monac.tract. de defenſ.iur. nu.8.

Teſtis debet deponere in actu, qui poteſt percipi uiſu, & auditu, uidi, & audiui, Abb.c.ex literis. nu.4. de conſuet.& ibi Imol.num.4.Nepos tracta.de except.nu.52.Io.Monac. tract.de defenſ.iur.nu.8.

Teſtis dictum ualet, ſi unus deponit de uiſu, & alter de auditu in eo, quod auditu perceptibile eſt, Ant. Roſa. tracta. de ſucceſſ.ab inteſta. nu.4.

Teſtes ſi ſint plures, quorum unus deponit per ſenſum uiſus de re, quæ in iudicio petitur, alius per ſenſum auditus ab eo, qui ſuper ea re conſciuit, qui tales, & ſi non ſufficienter probent, tamen uehementiſſime adminiculantur, & plurimum fouent agentis intentionem, adeo quòd reo non probãte, quod ſe obtulit probaturum, ut in propoſito, condemnatur. Lud. Roma.conſ.290.nu.8.

Ratio teſtis, quia præſens, quid?

Teſtis qui dicit, ſcio, quia præſens fui, an plene probet, Bal. c.cum cauſã. nu.34.de teſti.& conſ.455. par.1. nu.2.Bar.l.1.§.inuitus ſi tutor. nu. 1.ff.de aut.tut.& cura. Salic. C.de teſti.l.teſtium.nu.6. Imol.de teſti. & atteſta.c.tam literis.nu.9.Alex. conſ.134.nu.4.lib.2.Fel. c.cũ cauſam.de teſti.n.25.Barbat.conſ.17. col.1.uol.3.Iaſ.in rubr.C.de in ius uocan.nu.8.par.1.Ripa.ff.ſolu.matri.l.2.§.uoluntate.num.16. Bert. uerb.teſtes depo.nu.55.

Teſtis dicens in cauſa ſcio, quia præſens fui, uiſum, & auditum probat, Nell.tracta.de teſti.nu.143. But.c. 3.nu.3.lib.2. Pariſ.de teſti. cogen. in c.cauſam Ioan.nu.13. de fid.inſtru.lib.2.par.2.Roma. C.de bon. poſſ.ſecundum tabu. l.petendæ,n. 5.Abb.c.peruenit.el 2.nu.2.de teſti.cogen.Iaſ.ff.ſolut.mat. l.ſoluto matr.§.uoluntatem autem.nu.21. Afflic.de feud.c.1. ſi de inueſtit.inter dom.& uaſall. lis oriatur Ripa. ff.ſi certum pet.in l.1.nu.53.Iaſ.in rubr C.de in ius uocan.col.2.Berach.uerb.teſtes depo.nu.102.

Teſtes præſentes, & tamen non uidentes aliquid, ſcribi poteſt, Bal.conſi. 455.par.1.nu.4.

Teſtis deponens alium præſentem nõ probat intelligentem, Alex.conſil. 180.nu.1.libr.2.& conſ.20.nu.2. lib.4.& conſ.111.num.2.lib.3.& conſ.212.nu.24.lib.6.& conſ.29. nu.18.libr.7.& conſ.160.num.8. uol.2.

Teſtis deponens ſe, uel alium fuiſſe p̃ſentem, utrum intelligatur, & corpore, & animo fuiſſe præſentẽ, Seiſell.ſolut.matri. l.2.§.uoluntate.ff. ſolu.mat.nu.11.

Teſtis de uiſu probat, quando dicit ſe pręſentem hoc facto, niſi aſſerat, & uidentẽ, & ſic non ſufficit teſtem reddere teſtimoniũ de propinquo, & mediato actu ad ſenſum, niſi cauſam reddat, But.c.peruenit.l.2.nu. 2.de teſti.cogen.lib.2.par.2.

Teſtem fuiſſe præſentem, & ipſum audiuiſſe multum intereſt, Cepoll. conſ.60.nu.14.

Teſtis deponens quòd interfuit actui unà cum alijs probat per ueriſimilitudinem, Corn.conſil.340.num. 13.uol.1.

Teſtis aliquis, qui non uiderit, uel audiuerit ſi preſens fuerit difficile eſt probare. Cepoll.conſi.6.nu.17.

Teſtis deponens, quòd omnes de uicinia fuerunt preſentes probat, ubi maior

maior uiciniæ pars interuenit licet pars abſuerit, Butr.c.2.nu.15. lib. 1.par. 1.

Teſtis ſe interfuiſſe debet dicere in his ſuper quibus deponit, Nepos tracta. de except.nu.56.

Teſtes debet pręſens fuiſſe his, ſuper quibus deponit, Specul.tit. de teſtib.§.1.nu.52.lib.2.

Teſtes in criminalibus facto ſe interfuiſſe dicere debent, nec dicere ſufficit ſe audiuiſſe, Alber.de Roſ.C. de proba. l.ſciant cuncti nu.2.

Teſtis qui non loquitur de præſentia ubi loquitur aſſertiuè præſumitur fuiſſe pręſens, Bal.c.tertiò loco nu. 6.de probat.Pariſ.conſil. 138.nu. 21.uol.4.

Teſtis ſi dicit ſe tantum ſcire, quia præſens an probet, Bald.l.non ſolũ C.de teſtib.nu.7.

Teſtis dicens.ſcio quia fuit factum in conſpectu meo, probat, Bart.l.per hanc.C.de ero.mi.lib.12.Iaſ.ff.ſolut.matr.l.ſoluto matri.§.uoluntatem autem,nu.23.

Ratio teſtis de auditu.

Teſtimonium auditus dicere eſſe duplex, Bald.l.ſi cui aqua.§.idem Labeo. ff.de aqua plu.arcen.n.3.Bellem.c. præterea, de teſti.& atteſta. nu.6.& 8.

Teſtimoniũ de auditu non eſt plenũ, & legitimum teſtimonium, nec uerus teſtis, Alex.conſ.117.nu.2.lib. 4.& conſi.230.nu.3.li.6. Hippol. conſi.20.nu.6.& conſi.26.nu.26. uol.1.& conſil.116.nu.4.uol.2.& nu.6.Curt.Iun.conſil.165.nu.18. par.1.Bertach.uerb.teſtium impugnatio,nu.48.

Teſtimoniũ de auditu nõ ualet, Zabarel. c.tua nos de cõſangui. & affin. nu.4.col.1.Abb.c.tua nos nu.4.de conſangui.& affi. Cuman.cõſi.78. poſt princ. Alex.conſil.134.nu.6. lib.2. & conſi.101.nu.16.lib.7. & conſi.123.nu.8.lib.7.& conſi.21. nu.3.lib.7.& conſi.1.nu.6.lib.3.& conſi.122.nu.2.lib.6.& conſil.46. nu.12.lib.4.& conſil.92.nu.4.lib. 2.& conſ.77.nu.4.libr.1. Bellem. c.teſtes.§.de his.nu.2.3.q.9. Cor. conſ.122.n.4.uol.3.& conſ. 185. nu.9.uol.3.& conſ. 41. nu.5. uol. 2.& conſ.216.nu.8.uol.3.& conſil.84.nu.1.uol.1.& conſ.501.n.8. uol.3.Cepol.conſ.1.nu.18. & conſil.3.nu.7.& 8.& conſ.5.num.23. Calcan.conſ.35. num.8. Curt.ſen. conſ.82.nu.1. & conſ.17. num.1. par.1.Afflic.deciſ.248.nu.5.Dec. conſ.348. nu.5. & conſ.82. nu.1. & 2.per totum.Ruin.conſil. 141. uol.5.nu.1.& conſ. 173. uol.4. nu. 8.Pariſ.conſil.104.nu.136.uol.7. Aimo par.1.ſect. uiſo de fama.nu. 9.Soc.iun.conſ.135.nu.30.uol.2. & nu.32.Bert.uerb.teſtium impugnatio.nu.49.

Teſtis de auditu deponens auditus non probat, Butr.c.2. num.15. de conſuet.libr.1. part.1. Rota deciſ. 117.nu.2.in nou. Anch.c.tam literis.de teſti.nu.3.Ruin.conſ.7.uol. 5.nu.

5.nu.4.Berta. uerb.teſtium impugnatio,nu.49.Pariſ.cóſ.15.nu.47. uol.2.

Probatio de auditu, auditus quando audiatur,Paul.l.in ſumma.§.idem labeo.ff.de aqua plu.arcen.

Teſtis rationē reddens de auditu auditus nunquid concludat, & probet,Alber.de Roſ.tracta.de teſtib. nu.1.& 21.Felin.c. tam in literis de teſti.nu.2. Afflic.deciſ.277.nu.3. Aimo par.1.ſect.uiſo de fama,nu. 28.tracta.de antiq.temp.

Probatio de alieno auditu non cōcludit, Ioan.Andr.Graſ.tracta.de arbo.iudi. in.5.prin.§.noua ſemiplena nu. 1.tom.12.

Teſtimonium de auditu ubi admittatur & de credulitate, Alex.conſil. 187.nu.15.lib.2.

Teſtis de auditu auditus admittitur ubi agitur de aliquo probando excedēte hominum memoriam,fama concurrente una cum alijs adminiculis, Capic.deciſ.193.nu.4.

Probatio de auditu licet ualeat ī his, quæ tranſcendunt metam 100.annorum quo ad plenam probationem,tamen etiam in his, quæ ſunt citra dictam metam ualet quò ad ipſam præſumptionem Berta. uer. probatio.uerſi.28.

Teſtis de auditu auditus non probat ſed de auditu ſuo ſic, Abb.c. tam literis,nu.5.de teſtibus.

Probationem contra ſe de auditu recipit,qui eādem producit, Rui.uol. 3.conſi.141.nu.6.

Teſtimonium de auditu auditus nō probat niſi tranſierit in famam ad impediendum matrimonium contrahendum,Butr.c.preterea nu.7. de teſtib.lib.2.par.2.

Teſtis de auditu, auditus licet nō probet facit tamen aliqualē pſumptionem,ſeu coniecturam,Hippol.ſingul.377.incipit teſtis.

Teſtimonium de auditu in quibus caſibus admittatur ut probet, Specul.tit.de teſtib.§.1.nu.54.tex.l.ſi arbiter in ſūma. ff.de probat. Azo in ſumma de teſti.nu.32. Albe.de Roſ.C.de teſti.l.teſtiū,nu.4. Barr. l. teſtium nu.6. C.de teſti. l.1.ff.ſi cert.pet.nu.19. Nell.tract. de teſti. nu.163. Monac. tracta. de defenſ. iur.§. quoniam nu. 5. tom.13. Archid.13.q.9.c. teſtes nu.7. col.4. Butr.c.cum literis,nu.8.de teſti.li. 2.par.2. Bellem.c.tam literis de teſti.& atteſta.nu.5.& 6. Imol.de teſti.& atteſta.c.cum literis nu.2. & 8. Salic.ff.de probat. & præſumpt. l.ſi arbiter,nu.2. Socin.conſil.63. nu.1.uol.1.& l.1.ff.ſi cert.pet.nu. 16. Corn.cōſi.1.n.6.uol.4. Cepol. conſi.31.nu.9.Igne.l.1.§. hoc autem,nu.114.par.1.ad ſillan.& nu. 44.par.1.ad ſillan.Caſſan.cōſi.14. nume.18. Dec.conſi.428.nu.2.& conſi.321.num.8. Pariſ.conſi.54. nu.xj. uol.4.Bertran.par.3.conſil. 211.nu.1.Rebuff.tracta.de reprobat.teſtium, numer.13. articul.1. tom.3.

Teſtimonium de auditu alienę non ualet,Specul.tit.de teſti.§.1. num. 53. Nepos tracta.de except.nu.79. Salic.

Salic. de teſti. l. teſtiũ nu. 12. Corn. conſi. 137. nu. 9. uol. 3. & cõſi. 100. nu. 5. uol. 2. & cõſi. 100. nu. xj. uol. 1. & conſi. 342. nu. 31. uol. 1. Felin. c. tam literis de teſti. nu. 9. *Afflict.* c. 1. ſi de inueſtit. inter dom. & ua ſall: lis oria. not. 15. Bart. in §. hinc nobis auth. de hæred. & fall. nu. 6. & 7.

Teſtimoniũ de auditu auditus quan-ualeat, gl. l. teſtium C. de teſtibus, Alex. conſ. 25. nu. 3. lib. 4. cõſi. 54. nu. 37.

Teſtis deponens de auditu alieno nõ probat quãdo agitur de ualore rei, Corn. conſil. 346. nu. 2. uol. 1.

Teſtis de auditu in non perceptibilibus immediate ſenſu uiſus, uel auditus facit tamen præſumptionem, Butr. c. præterea nu. 4. de teſti. lib. 2. par. 2.

Teſtimonium de auditu probationẽ non inducit ſed bene preſumptionem, Ludo. Roma. conſil. 424. nu. 6. Dec. conſi. 272. nu. 3. Pariſ. cõſi. 7. numer. 21. uol. 4. Rui. conſ. 106. uol. 5. nu. 2. & per talem probationem transfertur onus probandi in aduerſarium, Roma. ſingul. 345.

Teſtimonium de auditu facit aliqualem præſumptionem, Alex. conſil. 77. nu. 4. li. 1. Hippol. in practica. §. exam inanda nu. 29. Berta. uerb. teſtium impugnatio, nu. 47. Ripa. ff. ſi cert. pet. nu. 88. l. 1.

Probatio de auditu quando ſit ſufficiens. Rui. conſi. 141. uol. 5. nu. 3.

Teſtis deponens de auditu quãdo probet ſemiplenè. Dec. conſ. 22. col. 2. & conſ. 91.

Teſtes de auditu licet non probent faciunt tamẽ præſuptionem, per quã onus probandi in aduerſarium trausfertur, Franc. Curt. tracta. de teſti. nu. 65. Soc. Iun. conſil. 69. nu. 17. Bertac. uerb. teſtium impugnatio nu. 49.

Teſtis de auditu probat antiqua facta, Butr. ca. cum cauſam, nu. 3. de probat. li. 2. par. 2. Franc. Aret. cõſ. 23. nu. 12. & 14. Alex. conſil. 333. num. 24. uol. 1. Anto. c. ueſtra col. 51. in prin. Car. penul. in fin. Mill. in uerb. probatio de auditu licet, & uerb. probatio de auditu probat, Soc. conſi. 89. nu. 2. uol. 1.

Ad probandum id quod excedit centum annos. ſufficit teſtimoniũ de auditu, Abb. ca. licet ex quadam nu. 3. de teſti. Franc. Aret. conſ. 37. nu. 2. Afflic. de feud. c. 1. §. cũ autẽ de contro inueſti. not. 3. Dec. conſ. 148. num. 5. Ripa. ff. de ſi cert. pet. lib. 1. nu. 87.

Teſtimonium de auditu admittitur in re ualde antiqua ſi aliud de facili haberi non poterit, Imol. de teſti. & atteſta. c. licet. nu. 1.

Teſtis de auditu non probat etiam in antiquis non concurrente fama & alijs adminiculis. Ruin. conſil. 34. uol. 1.

Teſtimonium de auditu licet nõ probet in antiquis, an tamen onus probandi transferatur in aduerſarium Aimo parte. 2. ſect. uiſo de fama, nu. 2.

Teſtes de auditu in antiquis probant

quando dicunt audiuiſſe communiter, Pariſ.conſ.158.nu.13.uol.4. & debent interrogati reddere rationem ſui dicti, & ſatis eſt, quod præſumptiuè. Pariſ.conſ.138. uol. 4.nu.13.& 14.

Teſtimonium auditus proprii nō ualet, & quomodo accipiatur, Bellem.c.teſtem.§.de his.3.q.9. nu.1. Corn.conſ.166.nu.2.uol.3.

Teſtis de auditu ſuo ualet de alieno nō, Bart.l.1.§.item labeo.ff.de aqua pluu.arcen.nu.4.Fulg.C.de teſtib. l.teſtium.nu.5.

Teſtis de auditu proprio ualet, & hoc quando actus ſubiicitur ſenſui auditus, Felyn.c.tam literis.de teſtib. nu.7.

Teſtimonium de auditu proprio etiā ſi alterius ualet quādo res eſt incorporalis, & perceptibilis auditu, Butr.c.2.nu.10.& 16.de conſuet. & c.1. nu. 8. de ſucceſſ.ab inteſta. lib.3. Abb.c.licèt ex quadam. nu. 1.de teſti. Bellem. c.cum literis. de teſti.& atteſta.nu.8.Hippol. conſ. 8.nu.18.uol.j.& conſ.146.nu.22. uol.2.

Teſtis dicēs ſe audiuiſſe id, quod per uiſum percipitur an probet, Albe. de Roſ.tracta.de teſtib.nu.14.

Teſtium auditus an probet, ubi eſt uiſus, Bald.l.ſi cui aqua.§.idem labeo.ff.de aqua plu.arcen. num.4.

Teſtes de auditu non probant ea, quę auditu non percipiuntur.Soc.iun. conſ.86.nu.35.uol.2.

Teſtis ſi actu compoſsibili per uiſum deponit de auditu probat dummodo ſenſus auditus non ſit omnino improportionabilis tali actui, Soc. conſ.54.nu.5.uol.3.

Teſtis ſi per ſenſum auditus deponere dēt, & iātū, quoniā eſt interrogatus per ſenſum uiſus deponit ipſius teſtificatio ſuſtentatur. Barb.c. tertio loco.nu.35.de probat.

Teſtibus non creditur, qui dicunt dici audiuiſſe ad his qui non uiderunt, Aimo conſ.152.num.13.

Teſtis de auditu non ſequitur, quòd intellexerit niſi pręſumptiuè, Hippol.conſ.116.nu.5.uol.2.

Teſtimonium auditus primi admittitur, Bal.conſ.219.par.4.nu.2.

Teſtimonium de auditu dicitur propriè habere de uiſu, Specul. tit.de teſti.§.1.nu.53.

In teſtimonio auditus ſuper probanda affinitate uel conſanguinitate, an ſufficiat, quòd unus audiuit ab uno, & alter ab altero, & qualiter debet deponere, Abb.capit.licèt ex quadam.nu.9.de teſtibus.Soc.conſil.47.nu.16.& 17.uol.4.& conſi. 98.nu.5.uol.4.

Teſtimonium de auditu eſt ſufficiens ad probandum conſanguinitatem inter cōiugatos. Anch.c.cum tua. de conſanguinit.& affinit. num.4. Aim.par.4.ſect.ſed enim.nu.5.tracta.de antiq.tempo.

Teſtium dictis deponentium de auditu, etiam auditus non per certam ſcientiam an credatur etiam in probanda copula ad finem præiudicii, But.ca. præterea.nu.9.de teſti. lib.2.par.2.

Teſti-

Teſtimonium de auditu etiam hodie ſufficit ad impediendum matrimoniũ, Anc.c.1.de cõſang. & affi.n.2.

Teſtis de auditu an adulterium probare poſſit, Feder.Schen.tracta.de teſti.nu.44.tom.13.

Teſtimonium in caſu in quo eſt impoſſibile de uiſu ſufficit de auditu Anch.c.licèt.el 2.nu.1.

Teſtimoniũ de auditu, an ſit ſufficiẽs ad probandũ præſcriptionem longiſſimi temporis, Bal.c.cum à nobis.nu.4.de præſcrip.

Probatio de auditu probat ſpolium in poſſeſſorio, quòd eſt uerum de auditu à parte, quæ tenet rem ſpoliatam de qua agitur non de auditu ab alio. Roma.conſ.142.& reliqua. Mill.uerb.proba.nu.29.

Teſtimonium de auditu à poſſeſſore, an aliquid operetur in poſſeſſorio iudicio. Rota deci.457.n.j.i antiq.

Teſti ſicut non creditur quãdo deponit in cauſa propria, ita nec aliis teſtibus dicentibus dici audiuiſſe ab eo, ne plus creditur copię, quàm originali, Aim.conſ.41.nu.2.

Teſtes deponentes de auditu illius, q̃ dicit inſtrm̃ uidiſſe, ob hoc, ut probent, quid requiratur, Bertran.par.3.conſ.142.nu.20.

Probationem de auditu contra ſe recipi, qui eadem produxit, Rui.cõſ.141.n.6.uol.j.

Teſtis de iure ciuili de auditu alieno in cauſa pluuiæ arcendæ recipitur, Proſdoc.tract. de diff.inter ius cano.& ciuil.nu.68.

Teſtimoniũ qđ duplex eſt, & an de auditu ualeat, & q̃d de teſte certiorato, Arch.22.q.5.c.hoc videtur.nu.j.col.2.de teſte.q. audiuit poſt cortinam, in uerb.teſtis impugn. quia non nouit contrahentes.

Teſtis deponens de auditu ab eo, qui negocium fecit, an probet, Calcanco nſ.109.col.4.

Teſtes de auditu ſuper articulis impertinentibus, uel reiectis an probent, Corn.conſ.18.uol.3.

Teſtis per ſolũ auditũ nõ probat actũ longum & intricatum, But.c.auditis.nu.2.de elect.lib.j.par.j.

Teſtis ex eo, qđ de auditu deponat nõ ĩfirmat primũ dictũ ſimpliciter depoſitũ hñs bonã cãm, Rui. cõſ.54. uol.4.nu.4.& amplia, ut per Dec. conſ.272.nu.2, uerſ.non obſtat.

Teſtis deponens de auditu cum redditione cauſę non probat, Cor.conſ.179.nu.3.uol.j.

Teſtis de auditu in caſib⁹ in quib⁹ nõ admittit ualet tñ eius dictum, ét ſi non reddat cãm ſciẽtiæ p immediatam cauſam ſciendi. Butr.c.vñ.nu.5.qui matr.accuſ.poſſ.lib.4.

Teſtis in actu, qui audiri debet, debet deponeře uidi, & audiui.c.per inquiſitionem.nu.6.de elect. Ancha. c.in literis.de conſuet.nu.2.

Teſtis cauſam ſui dicti reddens per hæc uerba, quæ uidit, & audiuit, non probat, ſi non apparet ad quæ referatur cauſa uiſus, & auditus, Corn.conſ.324.nu.29.uol.1.

Teſtis deponens de auditu an habeaț neceſſe nominare perſonas, à quibus audiuit, ut probet, aliàs ipſe nõ

dicitur uerus teſtis, But.c.quoties. nu.12.de teſti.lib.2.par.2.Sal.C.de accuſ.& inſcript. l.ea quidem, nu. 115.& 116.Ang.C.de accuſ. & inſcript.l.ea quidem,nu.48.

Teſtis de auditu, qui non dicit à quibus audiuit non probat, Hippol. conſ.20.nu.2.uol.1.Cur.iun.conſ. 17.nu.2.par.1.Aim.par.1.ſect.ui ſo de fama,nu.2.

Teſtis interrogatus à quibus audiuit, ſi dicat ſe non recordari,an probet dato quòd præſens dixiſſet ſe à maiori parte audiuiſſe,Dec.conſ.133. nu.5.& conſ.429.nu.19.

Teſtis dictum quando probet,qui dicit ſe à ſuis audiuiſſe antiquis fidedignis, Butr.tracta. de teſtib.uerb. hanc eandem nu.2.

Teſti deponenti, ꝙ audiuit dici, quæ requirantur,ut probet, Corn.conſ. 176.nu.6.uol.4.

Teſtis ſi iſta duo uerba,audiui publicè & palam, inſimul accumulauerit,quid accumulatio horum uerborum importet, Barba.c.tertio loco.nu.44.de proba.

Teſtis ſi dicat, quia publicè dicitur p maiorem partem populi, & aliàs non affirmat de ſuo auditu an probet,Bal.c.præterea.nu.10.de teſti.

Teſtis dicens audiuiſſe publicè in ciuitate an ſufficienter probet, Saly. C.de accu.& inſcrip.l.ea qdē.n.3.

Teſtis deponens de auditu eſt neceſſe deponere,quòd audiuerit publicè à maiori hominum parte, Corne. conſ.68.nu.2.uol.2.

Teſtis deponens de auditu, ſeu fama communi non adiecto ſemper aduerbio probat,Corn.conſ.222.nu. 1.uol.1.

Teſtes deponentes de auditu,ut depoſitio ualeat, de quo tempore deponere debeant,Bertran.par.1.conſ. 1.nu.106.

Teſtes deponentes, quòd ab aliis audiuerunt,non plenè probant, niſi in aliquibus caſibus hic enumeratis,Feder.Schen.tract. de teſti.nu. 41.uol.45.

In teſtimonio auditus ſufficit, quòd plures audiuerint à duobus, licèt illi duo audierint ab uno, Abb.c. licèt ex quadam.n.8.de teſti.Fran. Aret.conſ.103.nu.2.

Teſtis deponens de auditu ſufficit, quòd dicat ſe audiuiſſe ab uno, Franc.Aret.conſ.37.num.4.

Teſtis qui dicit ab uno audiuiſſe loco unius tantum habentur, Butr.c.fi. nu.3.de priuil.lib.5.uol.1.

Teſtis deponens de auditu unius tantum,quare non probet, Butr.c.licèt ex quadam.nu.6.de teſti.lib.2. par.2.

Teſtes de auditu, quorũ unus dicit, quòd audiuit ab uno, & alter ab alio non probant, Butr.c. licèt ex quadam. num. 8. de teſtib.libr.2. par.2.

Probatio per auditum ex ſenſu alterius ad hoc ut ualeat oportet, quòd trahat originem ab integra probatione, Imol. de teſti. & atteſta.c.licèt.nu.3.

Teſtimonium auditus non uno, ſed pluribus teſtibus aſſeri oportet, Bellem.

Bellem. c.licèt ex quadam. de teſti bus. & atteſta.nume. 10.

Teſtis unus,quod audiuit à pluribus, & alius ab alijs pluribus an ſufficiat, ſed regulariter q̧ idem plures ab eiſdem pluribus audiuerint,Io. And. in Nouel. c. licet col.4.circa fi. uerſ. Idem Hoſti.de teſti.

Teſtes interrogant̃ quãdo de perſonis an debeant omnes uel maiorem partem nominare ſingulariter,ãn ſufficiat aliquos nominari, uel excuſetur ſi dicat ſe non recordari. Ang.C.de accuſ.& inſcrip.l.ea qui dem , nume.49.

Ratio teſtis,quia ſenſi, uel tetigi cum manibus.

Teſtis dicens ſcio,quia ſenſi, non probat. Bal. l.1.in fi.C.de ſecun.tabul. l.teſtium. C.de teſtibus, & l.1.nu. 7. C.de bon.poſſ.ſec.tab.

Teſtis ſi dicat ſcio,quia tetigi cum ma nibus an uideatur probare. Bald.l. non omnium.ff.de legi.nu.4.Bal.l. ſi ſucceſſor.C.de periurũ. nomina. num.1.Ripa.c.ſi quando,num.41. cum ſeq. Iaſ. part.1.de acq.hæred. nume.8. Berta.uerb.teſtium impu gnatio,num.59.

Teſtis an probet ſi de ſcientię cã ſup re non tangibili interrogetur & reſpõ deat,quia cum manibus tetigi, Bar ba.c.igna. Epiſcopus, numero.19. de libel.obl.

Teſtimonium de tactu,quo caſu red datur. Specul. tit. de teſti. §. 2.nu mero. 19.

Ratio teſtis an ſit eadem cum dicto, & quid ſi dicat , ſcio quia ſcio.

Teſtis ratio debet eſſe diuerſa à dicto, & ſi eſt eadem non ualet dictũ, Bar. l.fi. num.1.ff.de offi.proconſul. Ful goſ.ff.de pet.hæred.l.qui interroga tus,num.1.& l.1. ff.de noui. oper. nuntia.num.25. in prin.

Teſtis dictum non ualet quando ratio dicti eſt eadem cum dicto, Fulgoſ. ff.de offi.procu.cęſa.l. curatores n. 2.Soci.conſ.98.nume.17. uolum. 4. Ripa.l. 2. interpret.c.ſi quando, nume. 29.

Teſtis ſi in reddenda ratione dicat ſcio,quia ſcio,non probat, Bartol. l. qui interrogatus, nume. 1. ff. de pet.hæred.Paul.l.labeo, nume. 3. ff. de uſucap.Iaſ.l.curatores. nu. 3. de offi. procur. cęſa. par. 1.& l.qui hæreditatem num.6.de acqui. hæred.Gram.conſi. 1.nume.12.in ciuil. Berta. uerb. teſtium impugnatio.nume. 56.

Teſtis dicens, ſcio, quia ſcio, an det ſufficientem cauſam ſuæ ſcientiæ, Specul.de teſt.7.§.num.15. Bald,l. ſolam.C. de teſti.nu.2. Nell.tracta. de teſti.num.171. Barba.conſ.27. nu.8.Luc.de Pen.l.nemo, n.22.cũ pluribus ſeq.lib.12.Bertran. par.3. conſ. 2. nume. 27. Gram.conſ.27. num.8. in ciuil.

Teſtis dicens ſe tantum ſcire rem non probat, ſecus ſi dicat uerum eſſe, Rui.conſi.34.uol.1.numero 3.

Teſtis

Teſtis dicens ſcio quia eſt, non probat, Bal.l.ſolá.C.de teſti.uerſ.quęro de quibuſdam, Iaſ.l.curatores, numero 4. de offi. procura. cęſa. par.1.

Teſtis qui in cauſa ſciētiæ dicit, quod ſcit, quia eſt certus, nō probat, Bar. l.ſi quis.§.ita.nu.5. ff. de teſta. tut. Ludo. Rom.l.qui hæreditatem.de acqui.hæred.nu.2. Iaſ.ff.de condi. indeb.l.eleganter.nume.7.& ff.de reb.cred.l.certum eſt. nu.6. Berta. uerb.teſtium depo.nu.45.

Teſtimoniū quodcūque cadit ſupra ſitu, Bal.l.data opera.C.qui accuſ. non poſſ.

Teſtis ſcientia exponitur per credulitatem, quando ſumus in materia, quæ pro certo ſciri non poteſt, Hippol.conſ.4.nu.13.uol.1.

Ratio teſtis, quia ſum uicinus, quid?

Teſtis, qui dicit, ſcio quia ſum uicinus, uel cōiunctus an probet, Bal. l.1.nu.16.C.de ſerui.fugi.Salic.ff. ſi cert.pet.l.1.num.8.Roman.ff.ſi cert. peta.l. bene eſt. nu.12.& 13. Barba.conſ.64.col.1. uolum.3. & conſ.25.nume.5.uol.4. Soc.l.1.ſi cert.pet..nu.19. Ripa.ff.ſi cer. peta.l.1.nu.47.

Teſtis ratio, quia ſum uicinus, uel cōſanguineus concludit, Barto.auth. ingreſſi.C.de ſacroſ.eccleſ.nu.68. Nell.tracta.de teſti.nu.171. Abb. c.quoſdam.numer.1. de præſumptio.Alex.conſ.187, nume.14.lib. 2.Corne. conſil.21. num.10. uol. 2.& conſil.196. uol.1. in princip. Socin. iun. conſil. 135. numer. 4. uol.2.Iaſ. ff.de reb.credit.l.1. nu. 18.& 20.Dec.l. bene eſt. ff.ſi cert. pet.nu.16.

Teſtis ſi ſui dicti rationem reddat ſcilicet ſum uicinus probat, quando actus ſuper quo teſtificatur ſucceſſiuus eſt, Barba. c.quia quæſitum. nu.43.de offi.deleg.

Teſtis qui deponit reddendo cauſam ſui dicti, quia uicinus, quomodo probet, Corne.conſ.266.numer.1. uol.1.

Teſtibus uicinis magis creditur, q̄ extraneis, Afflic.c.ſi tres, uel plures de pace tenenda.

Teſtis qui dicit, ſcio, quia uicinus, illa non eſt ratio neceſſaria, ſed peremptoria, Bal.l.data opera. C. qui accuſ.non poſſ.num.34.Areti.l.1. ff.de reb.credi.nu.11. & l.1.col.8. C.de ſerui.fug.Berta.uerſi.teſtium impugnatio.nu.75.

Ratio teſtis de auditu.

Teſtimonium auditus dicitur eſſe duplex, Bald.l.ſi cui aqua.§.idem labeo. ff. de aqua pluu. arcen. numero. 3.

Teſtis de auditu non probat, Alexan. conſ.46.num.12.libr.4.& conſil. 90.num.4.lib.2.& conſ.77.num. 4.lib.1.Bellemer.c.teſtes.§.de his, nu.2.3.q.9. Corn.conſ.122.nu.4. uol.3.

Teſtis cauſam dicti ſui reddens per

hæc

hæc uerba quia uidit & audiuit, non probat, ſi non apparet ad quæ referatur cauſa uiſus, & auditus, Corn.conſ.324.nu.29.uol.1.

Teſtis ſi in actu compoſſibili per uiſũ deponit de auditu, probat dummodo ſenſus auditus non ſit omnino improportionabilis tali actui, Soci.conſ.54.nu.5.uol.3.

Teſtium auditus an probet, ubi non eſt uiſus, Bal.l.ſi cui aqua.§.idem labeo.ff.de aqua pluu.arcen.

Teſtibus deponentibus de auditu ab alio, an credatur concurrente fama, Alex.conſ.25.nu.3.lib.4.

Ratio teſtis ab auctoritate.

Teſtis deponens, & reddens rationem ab auctoritate, quando cõcludat, Bart.l.j.ff.ſi cert.pet.nu.28.Fulgo.ff.de reb.cre.Iaſ.d.l.bene eſt.n.28. Iaſ.ff.de reb.credi.l.1.nu.41.

Teſtibus non creditur, quorum repelluntur auctores, quia ſeparatorum ſeparata debet eſſe ratio, Aim.conſi.6.nu.62.

Teſtis reddens cauſam ſciẽtiæ per auctoritatem non probat, Barto.l.1. col.pen.ff.ſi cer.pet.Pau.l.1. nu.2. ff.ſi cert.pet.l.1.num.18. uſque ad num.24.Soc.l.1.ff.ſi cert.pet. nu. 37.Ripa.ff.ſi cert.peta.l.1.nu.86, 87.&79.

Teſtis per auctoritatem publicam nõ tamen communem poteſt probare dictum ſuum, puta ſi dicit uera eſſe contenta in libello, ſeu articulo, quia hoc audiuit ab homine magnę authoritatis, Ang.ff.de reb.credi.l.bene eſt.nu.6.par.2.

Teſtis aſſignans rationem ab auctoritate propria optimè probat, Ripa. ff.ſi cert.pet.l.1.nu.85.

Teſtis dictum qui rationem dicti ſui reddit per locũ ab auctoritate ſcripturæ poſitę in antiquis parietibus an ualeat, Rom. ff. ſi cert.pet.l.bene eſt.nu.16.

Teſtes quando referunt ſe ad ſcripturam priuatam uel publicã, an probent, Bald.conſ.380.in fin.part.1. Nell.tract.de teſti.nu.200.48.Alex.conſ.66.uol.2.Bertr.par.1.conſi.55.num.13.

Teſtis ſi in reddenda cauſæ ratione, dicat ſcio, quia ſic reperio in meo memoriali, quod de hoc feci probat, Nell.tracta.de teſti. num.142. Iaſ.C.de teſti.l.iubemus.nu.7.poſt Bal.ibi.nu.2.

Teſtis qui dicit ſe ſcire, quia legit, ſufficienter concludit, Abb. in proœ. preg.nu.14.

Impugnatur teſtis, quia eius dictum non concludit.

Teſtis de neceſſitate præciſa concludere debet aliter non probat, Albert.de Roſ.tracta.de teſtib.part.1. numer.3. Tindar. tracta. de teſtib. par.1.c.12.nu.8.tom.13. Imol.de fide inſtrumen.c.literis. numer.6. conſil.54.numer.4. uolum.2. Pariſ. conſil.54. numer. 25. uolum. 4.& conſil.56.numer.21. uolum. 2.Berttan.par.1.conſ.100. nu.20. & par.

& par.2.conſil.2.nu.60. & par.3. conſ.258.nu.9.Gram.conſ.65. n. 8.in ciuil.

Teſtis nunquàm probat ubicunque oppoſitum eius, quod deponit poteſt ſtare cum ueritate cauſæ, per quam fundat dictum ſummi teſtis, Bald.l.conuenticulam,C.de epiſ.& cleri. Alex.conſ.24.nu.24. li.2. Franc. Brun.tracta.de indi.& tortura.q.4.par.1.nu.6.Fran.Cur. tracta.de teſtibus,nu.85.

Teſtium dicta debent concludere in cauſis ſummarijs ſicut in ordinarijs, & quid de publicatione teſtiũ Bart.in extrauagan. ad reprimen.in uerb.& fig. nu.6.& 7.

Teſtes qualiter debeant concludere, Bald.l.conuenticulã. C.de epiſ.& cleri. nu.4. Fulgoſ.ff.de reb.credi. l.bene eſt nu.22.Caſſan.conſi.12. nu.16.Bart.l.1.ff.ſi cert.pet.nu.6. & l.1. col.3.ff.ſi cert.pet. Specula. de teſti.§.1.Roma.C.de bon.poſſ. ſecũdùm tabul.l.bonorum, nu.8. Corn.conſi.249.nu.9.uol.1.Caſſ. deciſ.3.de proba.nu.6. Gram.cõſ. 30.nu.4.in ciuil.

Teſtis qui interfuit tractatui nõ cõclu ſioni actus non probat, Bal.c.fi.de iura.calumn.Alex.conſil.148.nu. 5.li.5.Iaſ.ff.de condi.indebi. l.ele ganter nu.2. & Dec.conſ.298.nu. 3.Ripa.ff.ad Senatuscõſul. trebel. l.explicito,nu.2. Aimo par.1.ſec. uidimus, & abunde nu.13.de antiq.tempo.Dec.conſ.404.nu.2.

Teſtis dictum, ut inde condemnatio ſequi poſſit an ſufficiat præſumptiuè, non autem neceſſariò concludere, Roma.ff.ſi cert. peta.l. bene eſt, num.14.Ripa.ff.ſi cer.pet.l.1. nu.48. Butr.c.per inquiſitionem, nu.13.de.elect.

Teſtem concludere ſufficit actus propinquos,ex quibus actus præſumptiuè concluditur in his in quibus non cadit immediata cognitio nec cadũt in ſenſũ teſtis immediatum, ut in his non debeat neceſſariò concludere eius dictum, & deponere de eo,quod ſcit, Butr.c.literas,nu.4.de præſump.lib.2.par.2.

Teſtis rationem implicitè inferre ad ſenſum corporis,uel præſumptiuè an differant.Ripa.ff.ſi cert.pet.l.1. nu.48.

Teſtes concludere ſat eſt per uerisimilia, Alex.conſi.83.nu.3.lib.1.

Teſtimoniũ ueritatis gratia nõ debet eſſe per rationem diſputandi ſed quodam tactu ipſius ueritatis, Felin.conſ.2.nu.20.

Teſtis affirmans prima uice contractum fuiſſe obliga. qui ex eo naſcitur uidetur affirmare, Tindar. tracta.de teſti.nu.6.

Teſtes p diuerſa media idem cõcludẽtes melius deponere dicunt.Fran. Curt. tracta. de teſti.nume.18.

Teſtes deponẽtes indefinitè ſuper capitulis neceſſariò non concludunt & ideo non probant, Abb.c.auditis nu.16.de reſcript.

Teſtes alternatiuè probantes duo copulatiuè deducta in libello probãt, Bertac.uer.teſtium impugnatio,nu.46.

An teſtis

An teſtis qui deponit aliquid factum ante quartam & ulterius, tamē hoc ſcire quia audiuit dici dictā quartam inceptam eſſe, & quia ante ipſam quartam ipſe teſtis uidit, probat illud ante quartā factum, Bal. conſi. 182. par. 2. nu. 2.

Impugnatur teſtis, quia non deponit de rebus ſenſatis.

Teſtes debent deponere de rebus ſenſatis, & quæ ſenſu corporis percipiuntur, Bald. c. paſtoralis nu. 2. de reſcript.

Teſtes debēt prius cognoſcere ueritatem per ſenſum corporis antequā deponant aliter non probant, Bal. conſi. 52. nu. 5. par. 3. Nell. tracta. de teſtibus nu. 168. & 131. Troil. Malui. tractat. de cam. dub. 3. nu. 71. tom. 3. Salic. C. de teſti. l. teſtium, num. 10. Fulgoſ. C. de teſti. l. teſtium nu. 3. & C. de uſur. l. ſi interrogatione, nu. 3. Ludo. Rom. de teſti. l. ſi. filiusfamilias. §. eum qui nu. 6. Imol. de teſta. ordi. l. qui teſtamento, nu. 9. 14. Aret. l. qui teſtamento. §. ueteres. ff. de teſtam. nu. 9. & 10. Barba. c. paſtoralis nu. 8. de reſcript. Corn. conſ. 61. nu. 6. uol. 3. & conſ. 63. nu. 6. uol. 1. & conſi. 337. nu. 4. uol. 1. & conſi. 168. nu. 7. uol. 4. Vital. Clem. teſtibus, nu. 26. de teſtibus, Seiſell. l. prædia. ff. de acq. poſſeſ. num. 2. Iaſ. ff. de reb. credi. l. 1. nu. 15. & §. ſed iſtę num. 118. tit. inſtit. Prob. in Ioan. Monac. c. filii nu. 33. de hæret. Pariſ. conſi. 107. nu. 66. uol. 1.

Probatio ualida per ſenſum corporis fieri debet, Ripa de cauſ. poſſeſſ. & proprie. c. cum eccleſia ſutrina, nume. 75.

Teſtis deponēs de ſenſu guſtus ſuper eo, quod percipitur alio ſenſu, non rectè deponit, Rip. ff. de uer. obli. l. ſtipulatio nu. 48. uel. 43.

Teſtis deponens de uino licèt non deponat de guſtu, aut colore, tñ probat, ſi deponit de odore, Vital. cle. 1. nu. 84. de ſenten. excom.

Teſtes qualiter examinētur ſuper ſenſibus corporis, Specul. de teſtib. §. nunc tractandum, in Margatita teſtis. col. 16.

Teſtis qui deponit ſuper aliquo actu, qui directè non poteſt probari per ſenſum, ſufficit ſi deponat ſuper actu propinquo, Felin. ca. literis de præſumpt. nu. 11.

Teſtis ſi deponat non immediate per ſenſum, ſed per tale quod per quod præſumptione iuris deuenitur ad ſenſum corporeum ualet eius dictum, Iaſ. ff. de reb. cred. l. 1. nu. 23.

Teſtis deponēs per aliquod quod alio ſenſu corporeo percipitur abſque rationis iudicio probat, Ang. ff. de teſta. & qui teſta. facere poſſunt. l. qui teſtamento. §. ueteres num. 3.

Teſtis num de intellectu deponat, & ſenſus num pro intellectu accipiatur, Cuman. par. 1. ff. de teſta. l. qui teſtamento. §. ueteres, num. 2.

Teſtis non probat ſuper eo, quod directè non percipitur ſenſu corporis, Corn. conſ. 62. nu. 15. uol. 1. &

conſ.22.nu.3.uol.4.Ponti. tracta. de banni.nu.53.tom.15.Igne.l.1. §.hoc autem nu.41.par.1. ad Sillan. Hippol.conſil.109.nume.17. uol.2.

Teſti non creditur in his, quæ pertinēt ad iuditium,intellectus,Cor. conſ.29.nu.9.uol.3.

Impugnatur teſtis, quia deponit de iure, & non de facto.

Teſtes debent deponere, & interrogari ſuper his, quæ ſunt facti, gloſ. l.ſtipulatio.§.hęc quoque,de uerb. oblig. Anch.conſi.296.nume.4.& cōnſ.248.nu.6. Fulgoſ. C.de proba.l.cum res nu.2.Barba.c.translato num.23. de conſtit. Alex.conſ. 159.nu.6.lib.6.& conſ.180.nu.3. lib.6.Dec.conſi.524.nu.3.conſil. 6.nu.123.& cōſ.134.nu.43.Rip. ff.ſi cert.pet.l.1.nu.32.

Teſtis qui deponit per uerba iuris maximè dubia non creditur, Butri. c.1.nu.19.lib.1.par.1. de ſumma trinita.& fide cathol. Aret.l.j.ff. de reb.credi.num.4.Aimo conſi.78. nu.26.

Teſtis depoſitio ſuper eo,quod eſt iuris,ſi deponit per uerba facti,factū ex quo oritur ius ualet, Roman.ff. de uerb.obliga.l. ſciendum nu.6.

Teſtis in eo,qđ habet plurimū iuris aut conſiſtit in artificio iuris debet . . . . . per cauſas ſingulares exponere non implicitè, Bald. conſi.283.par.1.nu.4.

Teſtis licèt in principali dicto uel in cauſa, uel in ratione dicti non debeat deponere per uerbum iuris,ſi tamen teſtificatione facta de ſenſu corporeo,poſtea interrogatus deponat per uerbum iuris de eſſentia eius quod deponit probat, Mill. uerb.teſtis nu.4.

Præſumitur pro dicto teſtis in facto non in iure, Bald.conſ.273. par.1. nu.2.

Teſtis an præſumatur uſus uocabulo iuris, & qualiter eius dictū debeat per notarium ſcribi.Berta.uerb.teſtes depon. nu.60.

Teſti iuris ut credat̃,an & quādo conſuetudo poſſit inducere, Bero.c.ſicut de proba.nu.46.

Quid ſi teſtis deponit de iuditio ſuo.

Teſtis deponens per uerbum iudicio ſuo uel per uerbum uidetur, an & quando probet, Socin.conſil.144. nu.6.uol.1.& cōſi.61.nu.17.uol. 3.Curt.ſen. conſ.55.nu.19.Berta. uerb.teſtes depo.nu.48.

Teſtis non eſt iudicare ex coniecturis ſed iudicis, Franc.Curt.tract.de teſtibus,nu.100.

Teſtes deponētes per coniecturas imaginarias, & non per aliquē ſenſum corporis non probant,Pariſ.conſil. 29.nu.9.uol.3.

Teſtis non debet iudicare, ſed teſtificari per ſenſum corporis, Alex.cōſ. 114 nu.17.lib.4. & conſ.131.nu. 25.lib.5. & conſ.44.nu.21.lib.4. Dec.conſi.445.nu. 53.& 499.nu. 9.Aimo.

9. Aimo conſi.41.nu.4. Gram.cōſ. 165.nu.1.in ciuil.& nu.2. Gram. deciſ.103.nu.21.

Teſtis deponens per hæc uerba iuditio meo, non probat, Franc. Aret. conſi.49.nu.1. Soc.conſ.57.num. 48.uol.4. Felin.ca.quoties de teſti. nu.16. Dec.conſ.256.nu.5. Hippol.conſi.20.nu.34.uol.1.& conſ. 51.nu.9.& conſ.65.nu.32.uol.1. Rui.conſi.12.uol.5.nu.14.& uol. 5.conſ.14.Pariſ.conſil.67.nu.66. uol.3.& conſil.152.nu.15.uol.4. & cōſ.54.nu.10.uol.4. Curt.Iun. conſi.169.nu.9.p.2. Cepol.conſi. 60.nu.3.

Teſtes in criminalibus deponētes per uerbū iuditio ſuo uel credere ſuo non probant, & qualiter ſuper fama debeant deponere, Iaſ.conſil. 167.uol.4.incipit, formatę ſunt quędam inquiſitiones contra, magnificum.

Teſtis, qui deponit iuditio ſuo, & annectit rationem per ſenſum corporis probat, Iaſ.ff.de iuſti. & iure l. iuri oper. dat.nu.26. Nell.tracta. de teſtibus nu.135. Cor.conſ.139. nu.5.uol.4. Seiſel.l.1.ff.de iud.nu. 13.in princip. Hippol.ſingul.183. Berta.uerb.teſtes depo.nu.187.

Quid ſi deponit contenta in articulo eſſe uera.

Teſtis dicens uera eſſe contenta in articulo an probet, Bald.conſil.10. par.5.nu.6. Pariſ. conſil.87.nu.8. uol.3.

Teſtis dicens contenta in articulo eſſe uera probat, Soc.conſi.56.num. 12.uol.4.& uide nu.14. Soc.Iun. conſi.73.nu.13.uol.2.

Teſtis reſpondens articulis an uideatur eos fateri, Bertach. uerb.teſtes depo.nu.66.

Teſtis dicens ſuper articulo uera eſſe contenta in eo non probat, niſi extensè ſcribatur dictum ſuum, ut ſeruetur cōſuetudo, & ſtatutū Romæ, Bertac.uerb. teſtes depon.nume.126.

Teſtis dicens uera eſſe contenta in articulo ni fallor. uel decipior, eius dictum nō uitiatur, nec reddit dubium, idem ſi dicat, ut mihi uidetur. Paul.l.1.nu. 12.ff. de iuſtitia, & iure.

Teſtis quid ſi dicat uera eſſe ſecundū ſuam conſcientiam, an eius dictū ualeat, Iaſ.§. ſed iſtę nume.134.tit. inſtitutio.

Quid ſi deponit per uerbum credo.

Teſtis deponens de credulitate non dicitur uerus teſtis, Alex.conſi.91. nu.5.lib.6. & conſ.114. num.15. lib.4. Hippol. conſil.4.nume.10. uol.7.

Teſtimonium de credulitate an & quando admittēdum ſit, Cin. C.de teſti.l.teſtium nu.9. Alber. de Roſ. ff.de prob.l.ſi arbitror, nu.2. & C. de teſti.l.teſtium nu.8.& l.ob carmen.nu.10. Bart.l.teſtium.C.de teſti.nu.10. Bald.l.teſtium. C.de te-

ſtibus nu.24. Tindar.tracta.de teſtib.nu.2. Butr.c.cum cauſam nu.10.de teſti.li.2.par.2. & c.quoties nu.5.de teſti.lib.2.par.2.Anch.c. cum in cauſa de iur. calum.nu.8. Ludo.Roma.ff.de uerb.oblig.l.ſtipulatio.§.eadem nu.13.Imol.de fide inſtru.c.tertio loco nu.3.& c.literis,nu.2.Proſdo.tracta.de Differ. inter ius cano.& ciuil.nu.68.Barba.clem.gratię.nu.8.de reſcrip.& conſi.29.nu.23.& conſi.30.num.12.& conſi.42.nu.9. & conſil.25.nu.7.lib.4.Alex.conſ.182.nu.17.lib.2.& conſi.24.nu.14.li.2. Soc. Iun.de iureiuran.nu.j.& cōſ.196.nu.6.uol.3. & conſ.162.uol.3.nu.3. Hippol. de Marſil. ſingul.19.tuſcis & ſeq.182. Peric.c.inquiſitionis.§.quæſiuiſti de accuſ.nu.17.& c.quoties de teſt.n.8. Afflic.c.1.§.ſi iudex.2.not.de cōſuet.rec. feud. Rui.uol.4.conſil.46.nu.12.Pariſ. conſi.50.nu.58.uol.j.Bertr.par.2. conſi.265.nu.2.& par.j.cōſi.112.nu.2.& par.3.cōſi.341.nu.7.Ber. uerb.teſtes depon. n.7. Aimo par. 1.ſec.uiſo de fama nu.1. de antiq. tempo.

Teſtimonium de credulitate non ualet,Specul.tit.de teſtib.§.1.nu.58. & 3.q.9.c.teſtis.§. de his col.4.gl. uerb.propoſitis.§.nulli auth. de ſanctis.epiſ.Barto.l.1.nu.1.ſi tab.teſt. Bartol.§.& qm̄,in aucten.de teſti. nu.4.& auth.de hæred.& falcid.§. hinc nobis,nu.9.Bal.conſ.19.nu. 3.par.5. Nell.tracta. de teſti.num. 164. Paul.l.1.§.idem labeo nu.4. Butr.c. cum ad ſedem num.16.de teſti.Specul.lib.2.par.1.Zabarel. c.inquiſitionis.§. quæſiuiſti. nu.2. col.1.& Abb.nu.3.Imol.conſ.96. nu.2. Fulgoſ.ff. de iureiuran.l. ad monendi nu.55.Alex.conſil.132. nu.10.li.6. Soc.conſ.98.nu.2.uol. 4.& fallen. regula 118. & regula 521.Corn.conſi.179.uol.1.& cōſ. 91.nu.10.uol.1.& conſi.129.nu.j. uol.1. & conſi.286.num.4.uol.3. & conſil.266.n.1.uol.1.Iaſ.par.1. de acqui.hęred.nu.9.& ff.de iuſti. & iur.l.data opera nu.15.l. curatores num. 6. de offi.procu. Ceſa. par.1.Felin.conſi.7.nu. 2.Dec.cōſ. 124.nu.6.& conſi.347.nu.6. Hippol. conſi.4.nu.9.uol.j. & conſil. 347.nu.6.Hippol. conſil.4.nu.9. uol.j. & conſi.24.num.2.uol.1.& conſil.11.nu.2.uol.j. & conſil.24. nu.31.uol.j. Afflic. deciſ.381.nu. 7.Prob.in Ioan. Monac.c.præſentium nu.19.de teſti.Gozad.conſil. 13.nu.10. Pariſ.conſil.104.nu.37. uol.j.& conſ.13.nu.83.uol.3.Soc. Iun.conſi.86.nu.36.uol.2.Calca. conſ.66.nu.2.Iaſ.l.iuri.ff.de iuſti. & iur.num.j. Bertran.par.1.conſi. 182.Corn. conſil.251. uolum. 1. nu.3.

Teſtis ſuper certa re deponere debet, Bald. tracta. de præſcrip.l. Celſus par.4.nu.14.

Teſtes quòd certitudinarie deponere debeant, Nell. tracta. de teſtibus nu.178.

Teſtis tantum dicens ſe pro certo credere non probat, Alex.cōſi.56.nu. 2.lib.

2.lib.2. Bald.l.ſiue poſſidetis, nu. 6. C.de probat. Bal.c. cum cauſam nu.64. de teſti. Soc.conſ.274. nu. 5.uol.2. Corn. conſ.80.nu.6. uol. 3.& conſi.278. nu.5.uol.4. Iaſ.de acqu.hęr.par.1.nu.11.& ff.de iuſt. & iu.l.iuri operam daturum nu.6. Hippol.conſ.4.nu.xj. & conſi.24. nu.33. & conſ.51.nu.8.uol.1. & in ſingul.19.incipit tu ſcis, Calar. ſing.183.incipit Diffuſe, Rui.cōſ. 6.nu.2.uol.5.Bertr.par.1.conſ.52. nu.3.

Teſtis dicens, quòd firmiter credit illud, quod dicit, & inducit rationes uериſimiles & pręſumptiones, an tale dictum ſit ſufficiens ad talē probationem, Aret.in rubr.de proba. & quot ſunt genera probationum, nu.24.

Teſtis deponens per uerbum credo in his, quę ſunt de peritia artis an probet, Nell.tracta.de teſti.nu.144.

Teſtis deponens per uerbū credo, emiſſum à peritis in eorum exercitio, ut ab obſtetricibus fabrilignarijs ꝓbat, Corn.conſi.232.nu.4.uol.1. & conſi.27.num.12.uol.3.Ludo: Roma.l.ſtipulatio.§.eodem nu.2. ff.de uerb.oblig.

Teſtis ſi reddat cauſam credulitatis an probet ueritatem, Bald.l.non ſolum nume.44. uerſicul.5. C. de teſti.

Teſtis deponēs per uerbum credo, uel opinor probat, ſi credulitas cauſetur à ſenſu corporeo, ut quia uidit, uel præſens fuit, Ange.ff. de teſta. & qui teſta. facere poſſ.l. qui teſta, §. ueteres num.4. Paul.l. ſi ſeruus §. quicunque num.3.ff. de lega.1. Imol.de teſti. & atteſt.ca.quoties, nu.7.Alex.conſil.119.nu.9.lib.7. & conſi.147.nu.18.lib.2.& conſ. 109.nu.7.lib.1.& conſ.134.nu.4. lib.1.Corn.conſ.35.num.12.uol.j. & conſil.319.nu.j.uol.j. Iaſ.ff.de iuſt.& iur.l.iuri operā daturū.nu. 25.Iaſ.l.1.in prin.col.3.ff.de iuſti. & iure, Iaſ.conſi.61. uol.j.incipit. factum ſic ſe habet, Dec.l.1. ff.ſi cert.pet.n.13. Hippol.ſingul.183. incipit.diffuſæ ſatis, & cōſi.20.nu. 37.& 38.uol.1.Afflic.c.1.in gloſ. de cōtr.int.epiſ.Goza. conſ.94.nu. 33.Gram.conſil.66.nu.6.in ciuil. Berta.uerb.teſtes depo.nu.158.

Teſtis ſi fuit interrogatus de cauſa bis, quid iuris ſi ſemel reddit unā cauſam, puta de uiſu, & aliā ſemel malam, puta de credulitate, Bal.c. cum cauſam nu.16. de teſti.

Teſtis deponens de credulitate probat in caſibus, qui ſciri nō poſſunt de ueritate, ut in filiatione & adulterio, Bar.l.2.§.idem labeo.ff.de aqua pluti.arcen.num.5. Butr.c.1. nu.3.de ſcruti.in ordi. facien.li.4. par.2. Abb.c.literis nu.1. de præſump. Præpoſ.ca.tranſmiſſę nu.2. qui filij ſint legitimi, Hippol.l.de minore.§.plurimū nu.46.ff.de quęſtio & in rubr. C.de proba.nu.10. Gozad.conſ.13.nu.37.

Teſtimoniū de credulitate ualet, ubi credulitas eſt proxima ſenſui per quem percipitur ueritas, Abb.c. quoties nu.6.de teſti.

Teſtis

Teſtis de credulitate probat in his, in quibus non poteſt haberi ultimus gradus certitudinis, Butr.c.tranſmiſſa nu.5.qui filij ſint legitimi.

Teſtis deponens per aſſertionem credulitatis pro certo probat, & ubi teſtimonium concludit præſentiã ſufficit teſtem aſſerere per credulitatem, Butr.c.3.nu.3.de prę́ſump. lib.1.par.2. & c.literis num.5.de præſumpt.lib.2.par.2.

Teſtis de credulitate nõ probat idem de ueritate niſi ſciẽtiæ cauſam reddat, idem, qui per geminatum uniuerſale deponit, ita habetur in repræſentatione ab omnibus cognoſcendum, idem de negatiua, quæ non cadit in eius ſenſum. Cor.cõſ. 91.nu.10.uol.1.

Teſtis aſſignans cauſam ſcientiæ ſufficientẽ, ſi in fine dicat quòd credit an probet, Abb.c.quoties nu.9.de teſti. Imol. de iur.calumn.c.literas nu.4.

Teſtis per uerbum credo probat ad defenſam nõ ad offenſam, Hippol. conſi.24.nu.33.uol.1.

Teſtis qui primò dixit uera eſſe, deinde in fine iterũ interrogatus dixit, quòd credit uerũ eſſe illud quod dixerat, deſtruit dictum pręcedens tanquam contrarius, Areti.l.mutuum.ff.de reb. creditis nu.23.

Teſtis dicens ſcio quia credo, non probat, Bald.l.conuenticulã col.6.C. de epiſ.& Cleri. Hippol.conſi.24. nu.32.uol.1.

Teſtis ſi dicat, ſcio& credo, uerbum ſcio non deſtruitur per ſequens uerbum credo, Aret.conſi.64.nu.2.

Teſtis probat dicens, opinor, quia uidi, Berta.uerb.teſtes depo.nu.46.

Teſtes ſolum de credulitate deponentes producens an cenſeatur eorum dicta approbare quò ad plenam fidem, Aim.par.j.ſec. quæritur etiã. nu.13.Soc.iun.conſ.69. num.12. uol.1.Iaſ.in rubr.ff.de iureiur.in 6. limita.& conſ.59.nume.3.Mar.in Spec.6.par.artic.3.nu.19.

Teſtis credulitas in iudicio à calumnia non excuſat, Nell.tracta.de teſti.nu.178.

Teſtimonium de credulitate admittitur, ubi admittitur teſtimoniũ de auditu, Abb.c.quoties.num.7. de teſtib.

Teſtificans de auditu alterius poteſt deponere de credulitate, Imol. de teſti.& atteſta.c.quoties.nu.4.

Teſtis an habeat adiicere ſuper dicto de ſcientia, uel credulitate rei, propter quam deponit, Butr.ca.quod per nouale. nu. 17.de uerb.ſignif. lib.5.

Teſtis de uiolenta præſumptione debet dicere, & ita credo, Io.Andr.c. inquiſitioni.de accuſ.

Teſtimonium de credulitate ualet, & quare, Anch.c.literas.de præſump. nu.4.

Teſtis deponens per uerbum credit quæſiuiſſe, uel ſua cura, non probat, Corn.conſ.267.num.4.uol.2.

Teſtem de credulitate deponere quãdoque neceſſe eſt, Bero.c.1.de appell.nu.34.

Teſtis de credulitate deponere debet, Zabarel.

Zabarell.c.qualiter.de accuſa.nu. 9.col.1.

Teſtis deponens de credulitate, quid debeat dicere, Bald.de ſum.trin.& fid.cathol.c.firmiter.nu.2.

Teſtis deponens per uerbum, credo, an affirmet, Afflic.deciſ.307.

Teſtis deponens per uerbum credo, non facit plenam fidem, Abb.c.in quiſitioni.nu.2.de ſenten.excom.

Teſtis de credulitate uel auditu ſemiplenè probat, Ioan.de Graſ.tracta. de arbor.iudi.§.9.ſemiplena.nu:1.

Quid ſi deponit per uerbum uidetur, uel ni fallor.

Teſtis deponens per uerbum uidetur quando probet, Barto.l.1.nu.2.ff. de uen.inſpi.etiam Bart.l.quid tamen.§.ſi arbiter.nu.3.ff.de arbitr. Ang.l.ſciendum.nu.6.par.2. Bertran.par.1.conſ.247.nume.4.Gomeſ.c.1.de iudi.in 6.nu.3.& conſil.265.par.2.nu.3.

Teſtis deponens per uerbum uidetur reſpondet de iure, Butr. c.de cætero.nu.2.de homi.lib.5.

Teſtis dicens non mihi uidetur, non probat, Bal.l.data opera.col.18.C. qui accuſ.non poſſ.Fel.c. de cætero.de homicid.nu.51.

Teſtis his uerbis, prima fronte, uel prima facie, an admitti debeat.Seiſell. l.1.in princ.ff.de iuſti.& iur.num. 14.

Teſtis deponens per uerbum uidetur non probat, Alex.conſ.25. num. 5. lib.1.Corn.conſ.10.nu.13. uol.1. & conſ.137.num.8 uol.3.Hippol. conſil.20.nu.36.uol.1.Iaſ.ff.de re iudi.lib.1.num.25.& ff.de iuſti.& iure.l.iuri operam daturum.n.27. Dec.conſ.363.n.4.Pariſ.conſ.54. nu.21.uol.4.

Teſtis dicens mihi uidetur, probat, Bart.l.diui fratres.nu.1.ff.de libe.ca.Berta.uerb.teſtes depo.nu.57.

Teſtis dictum ualet dicens uidetur mihi, quòd is poſſedit 10.annis.l. diui fratres.in marg.ff.de libe.cau. Alex.conſ.10.nu.16.uol.2.

Teſtis deponens per uerbum uidetur probare dicitur, ſi bonam cauſam reddit, Alex.conſ.147.nu.16.libr. 2.& conſ.74.nu.8.lib.1.

Teſtis qui dixit prima fronte, idem etiam in iudice, Iaſ. ff.de iuſti.& iure.l. iuri operam daturum. nu. 18.

Teſtis in depoſitione dicẽs, niſi fallor in aſſertis, probationem facit, Bal. l.1.ff.de iuſti.iur.num.6.Fulgoſ.ff. de iuſti.& iur. l.iuri operam daturum.nu.12.& 13.Bert.uerb.teſtes depo.nu.44.

Teſtis dicens, ni fallor, non ualet eius dictum, nec auditur, niſi concludentẽ reddat rationem, Seiſell. l.1.in prin. ff.de iuſti.& iur.num. 12.

Teſtis dicens ſic eſſe ſalua ueritate nõ probat, Alex.conſ.63.uol.4.

Teſtis dictum per uerbum, ſi bene recordor, credo, aut uidetur, quando probet, Corn.conſ.94.nu.4.uol.3.

Teſtes deponentes, quòd res potuiſſet aliter fieri, quàm ipſi dixerunt, non

non probant, Alex. conſ. 76. num. 9. uol. 2.

Quid ſi per uerbum, Neſcio, uel non recordor.

Teſtis ſi dicat, neſcio an probet, Bart. l. de ętate ff. de minor. Socin. l. j. ff. ſi cert. pet. nu. 16.

Teſtis non probat dicens dedit, ſed neſcio quare, Berta. uerb. teſtium impugnatio nu. 62.

Teſtis dicens nil ſcio, niſi quia uidi probat. l. conuenticulam col. 5. C. de epiſ. & cleri.

Teſti iurato aſſerenti, ſe nihil ſcire creditur, Imol. ff. de re iudi. l. Pomponius nu. 2.

Teſti, qui dixit, Non recordor, an credatur, Bald. c. cum cauſam nu. 18. de teſti. Barba. conſi. 75. num. 10. uol. 4. & conſi. 40. num. 12. uol. 4. Alex. conſil. 88. num. 3. & lib. 4. & conſ. 56. nu. 2. lib. 2.

Teſtes dicentes non recordari de tẽpore an præſumptionem contra ſe faciant, Alber. de Roſ. tracta. de teſtib. nu. 4. Imol. de fid. inſtru. ca. cũ Ioannes, nu. 7.

Teſtes ſuper datione ob cauſam producti ad probandum de non cauſa, de cauſa non recordantur probãt pro recipiente, Bal. l. 2. ad fi. C. de donat. ante nup.

Teſtimonium non recordationis teſtimonio ſcientis ęquipollet, Tindar. tracta. de teſti. c. 2. tom. 13.

Teſtes ſufficit, quod recordantur de eo, quod eſt de ſubſtantia negocij, ſuper quo litigatur, licèt alij ſe non recordari dicant, Iaſ. C. de bon. poſſ. ſecundum tabu. l. Bonorum quidem nu. 16. & 17.

Teſtis dicens ſe non recordari nõ probat, Alex. conſi. 187. lib. 7. nu. 9. & conſ. 7. num. 7. lib. 1. Prob. in Ioan. Monac. c. Romana, nu. 17. de teſti.

Teſtis interrogatus an interfuerit tali cõtractui, & qualiter, ſi reſponderit ſe interfuiſſe, ſed non recordari qualiter proceſſit, tãtũ dicit, quòd fecit memoriam in quodam libro ſuo, & referat ſe ad illam ſcripturam. quæ teſtificatio ualet, Paul. l. iubemus. C. de teſta.

Teſtis dicitur ſuſpectus quando dicit ſe non recordari de omnibus quæ eodem contextu geſta ſunt, ſed de aliquibus tantũ, Aimo conſ. 134. & conſi. 116. nu. 9.

Teſtis dicens ſe non recordari de eo, de quo ueriſimiliter recordari debet, dicitur de falſo ſuſpectus, Aimo conſ. 9. nu. 9.

Teſtes ſuſpecti, qui modo ſe nõ recordari dicunt, modo teſtimonium, quaſi recta memoria proferunt, Feder. de feud. par. 2. tit. 2. §. ſi enim nu. 2.

Impugnatur teſtis, quia ambiguè uel obſcurè reſpondet.

Teſtis depoſitio debet eſſe certa, Alciat. l. 1. §. nunciatio. ff. de noui oper. nuntia.

Teſtium intercitudo, an & quãdo habeat uitiare, Hippol. in rubr. C. de proba.

proba.Dec.conſi.137.col.6.

Teſtis depoſitio ambigua & obſcura redditur per deſiunctiuam uel, Bertran.par.1.conſil.100.nu.19. Iaſ.ff.de iuſti.& iure l.iuri oper. datu. nu.27.

Teſtis ambiguè loquẽs nihil probat, Ange.ff.de leg. & ſenar.conſul.l. in ambigua nu.1.par.1. Rota deciſ.24. nu.2. in ulti. Socin.l.1. ff.ſi cert.pet.ń u.9. Franc. Curt.tracta. de iureiuran.nu.7. Ruin.cõſi.33. uol.4.nu.3.

Teſtis dubitantis & ignorãtis dictum non ualet, & æquiparantur, Iaſ.ff. de iuſti.& iur.l. iuri operam datu rum,n.14.Aimo cõſi.60.nu.124. Soc.iun.conſ.62.nu.4. Bert.uerb. teſtium impugnatio nu.42.

Teſtis loquens ambiguè non probat etiam in cauſa fauorabili,niſi quęlibet pars alternatiuæ concludat, Alex.conſi.152. nu.1.lib.5. Hippol.conſ.49.nu.67.uol.1.

Teſtium dicta dubia quomodo intelligenda ſint etiam in iudicando Butr.c.ex literis nu.12. de ſponſ. & matri.lib.4.

Teſtium dicta obſcura non reuelanda per confeſſionem uel articulum à parte formatum, ſed per confeſſionem partis aduerſæ bene reuelantur, Abb.c. cum Ioannes,nu.7.de fide inſtru.

Teſtium dicta dubia ſunt interpretanda,ut quãto minus fieri poſſit, ſint captioſa, & contra producentem, Butr.c.cauſam quæ num.20.de reſcript.libr.1.par.1. Iaſ.ff. de uerb. oblig.l.inter ſtipulantẽ.§.ſi ſtichũ. nu.8. Corn.conſ.206.nu.4.uol.4.

Teſtium dicta obſcura quandoque interrogatione interpretantur, Cor. conſ.185.nu.5.uol.3.

Teſtis obſcurè, uel confusè ſi loquatur eius dictum nõ ualet, niſi iterũ deponat, Ioan.Monac.tracta.de de fenſ.iur. nu.7. Bald.l.unica. C.de emend. Iuſti.Co. Nepos tracta.de except.nu.42. Alex. conſ.137.nu. 9.li.2. Barba.c.canonum nu.2. de conſti.Ripa.nu.64.65.& 67.Berta.uerb.teſtis depo.nu.161.

Teſtis uerba impropria & obſcura multipliciter defendi & ſaluari poſſunt, Alber.de Roſ.ff.de iureiuran.l.ſed & ſi nu.6.

Teſtium dicta obſcura non clare concludentia poſſunt probari, & certificari ex inſtrumentis productis; Butr.ca. ad audientiam nu.12.de præſcrip.lib.2.par.2.

Ex teſtibus ſi aliqui obſcurè dixerunt aliqui minus obſcurè quid iuris; Ioan.Andr. in Nouell.c. cum clamor col.3.circa fi.uer.quid ex primis de teſti.

Teſtis obſcuritas, qua uia declarari poſſit, Tindar. tracta.de teſti.nume.16.

Teſtis impugnatur, quia impoſſibilia non ueriſimilia, aut incredibilia deponit.

Teſtis deponens impoſſibilia non probat,Hippol.conſ.20.nu.60.uol.1.

Pariſ.conſi.75.uol.3.

Teſtis eſt ſuſpectus quando deponit ſuper impoſſibili, Alex.conſ.162. nu.8.lib.6.Corn.conſ.56.num.4. uol.1.Franc.Curt.tracta.de teſtib. nu.69. Mill.uerb.teſti.nu.71.

Teſtes ueriſimilia deponere debent, Panti. tracta. de lamijs nume. 68. tom.13

Teſtes deponentes non ueriſimilia an & quãdo probent, Soc.conſ.244. nu.4.uol.2.

Teſti deponenti poſſibilia,ſed nõ ueriſimilia non eſt credendum,Ang. ff.de his, qui not. infam.l. Lucius nu.3.par.1. Dec.conſ.596.num.8. Hippol.l.1.in princ.num.35.ff.de quæſtio, & in rubr. C. de proba. nu.109.& conſi.20.nu.61.& cõſi. 31.nu.26.& conſ.32.num.39. & conſi.52.nu.27.& cõſi.65.nu.21. conſi.674.num.26.col.j. & conſi. 77.nu.31. uol.2.& cõſ.83.nu.22. uol.2.& conſ.101.nu.24.& conſi. 109.nu.20. & conſil.113.nu.39. uol.2. Rui.conſi.34.uol.4.nu.3. & conſi.92.uol.3.nu.12.& conſi. 149.uol.5.nu.27.Pariſ.conſil.83. num.24.uol.1.Curt.Iun.conſi.17. num.66.par.2.Aimo conſil.115. nu.12.Gram.uoto 22.nu.2.& uoto 14.nu.10. & uoto 14.nu.8. & & deciſ.28.nu.20. Berta.uerb.teſtium impugnatio nu.95.Barago. tracta.de teſtibus nu.16.

Teſtis depoſitio ſuper eo, quod non potuit cognoſcere,an ualeat, Bertran.par.2.conſi.132.nu.15.

Teſtis illiteratus, qui dicit, quod uidit inſtrumentum in quo continebatur prętium rei,puta 100.nõ probat, quare conuincitur mendacio,& impoſſibilitate,Felin.c.ſicut de re iudi.nu.10.

Teſti non deponenti ueriſimilia plenè non creditur,Rui.conſ.71. uol. 2.nu.15.

Teſtes deponentes non ueriſimilia licèt regulariter non probent,hoc tamen fallit in teſtibus ualde fide dignis,Hippol.conſil.1.nu.73.uol.j. & in rubr. C.de proba.nu.112. & in ſingul. 273. incipit,notiſſimũ, Felin.c.quia ueriſimile nume.5.de præſumpt.

Teſti non creditur niſi in tranſcendẽtibus naturam,ut in miraculis,ſinè redditione cauſæ, Bal.l.non ſolum C.de teſtibus nu.xj.

Contra teſtes deponentes contra ueriſimile eſt ſuſpicio falſitatis, Abb. in cap. quia ueriſimile numer. 3. de præſumpt.Alex.conſil.111.nu. 9.lib.5.Hippol.conſi.31.num.27. & conſi.32.nu.49.& conſ.49.nu. 34.& conſi.65.nu.25. & conſ.74. nu.20.uol.1.& conſi.77.num.34. uol.2.& conſi.84.nu.13.& conſi. 100.nu.28.& conſ.109.nu.22. & conſi.113.nu.43.uol.1.Dec.conſ. 384.nu.5.Soc.Iun.conſ.86.n.27. uol.2.Aimo conſi.28.nu.1.

Impugnatur teſtis, quia deponit extra articulum.

Teſtis inductus ſuper articulo uno, quando poſſit ſuper alio examinari,

ti, Bart. in l. ſi quis libertatem. nu. 10. ff. de pet. hæred. Paul. l. ſi quis. libertatem. nu. 9. ff. de pet. hæredit. Bal. conſ. 50. par. 2. nu. 2. Ludo. Roma. ff. de petitio. hæredit. l. ſi quis. nu. 5.

Teſtes inducti ſuper uno articulo non debent ſuper alio interrogari. gloſ. l. ſi quis libertatem, ff. de petitio. hæreditat. Specul. de teſtib. §. 1. nu. 62. Alber. de Roſa. ff. de pet. hæred. l. ſi quis libertatem nu. 6. Nell. tract. de teſti. num. 91. Anch. c. de teſti. nu. 1. & 5. de teſti. Imol. de renun. c. ſuper hoc. num. 17. & c. de teſti. nu. 2. de teſti. & atteſta. Barba. in clem. 2. de teſti. materia ſeparata. Alex. num. 9. ibi dicit etiam Fely. c. cauſam. de re iudi. num. 6. uerſi. & uidemus, Igneus. l. 3. §. ſi quis tabul. num. 148. par. 1. ad ſyllan.

Teſtis inductus ſuper uno articulo, ſi ſuper alio deponit, an & quando probet. Alber. de Roſa. tracta. de teſtibus. num. 22. qui legiti. perſo. l. momentaneæ, num. 5. & tractat. de teſti. nu. 22. Bart. §. diuus. l. j. num. 1. ff. de quæſtio. & l. ſi duo. §. idem Iul. num. 8. ff. de iur. iur. Bal. conſi. 457. par. 4. num. 2. Nell. tractat. de teſti. num. 67. Suza. tracta. de indi. nu. 5. tom. 12. Nell. tracta. de teſti. num. 207. tom. 13. Rom. ff. de iur. iur. l. ſi duo patroni. §. idem Iulia. num. 40. ff. de iur. iur. l. admonendi. num. 44. & 45. & conſi. 27. nu. 14. uol. 3. Hippol. l. 1. §. diuus Adrianus. num. 2. ff. de quæſtio. Bertran. par. 1. conſi. 80. nu. 4. part. 2. conſ. 9. numer. 6. part. 1. conſil. 207. nu. 6.

Teſtis ſi deponit extra articulum & cauſam, eius dictum eſt nullum. Ang. C. qui legi. perſo. l. momentaneæ num. 5. C. de teſti. l. iuſiurandi. nu. 2. Bal. c. cum olim Abb. nu. 8. de offi. deleg. Nepos tracta. de except. num. 59. Bellam. deciſ. 370. & Abb. num. 1. C. de teſti. Imol. ff. de hæred. inſti. l. iam dubitari. nu. 9. Soc. l. 1. ff. ſi cert. pet. num. 41. Arc. l. ſi duo patroni. ff. de iureiuran. nume. 7. Alex. conſ. 9. num. 7. libr. 3. Corn. conſ. 142. num. 3. uolum. 1. Fely. c. 1. de teſti. Iaſ. ff. de reb. credi. l. j. num. 44. Ripa. ff. de reb. credit. l. 1. num. 22. Bertran. par. 1. conſi. 15. nu. 8. & par. 1. conſi. 75. nu. 3. Grama. conſi. 53. num. 7. in ciuil. Prob. in Ioan. Monac. c. præſentiũ. num. 27. de teſti. Bero. c. ſolicitè. de teſti. ſpol. num. 41. Berta. uerbo teſtes depo. nu. 77. & 178. & uerbo teſtis impugnatio. nu. 37. Bellem. c. Nihilominus. 3. q. 9.

Teſtes de eo, quo non debent inquiſitis litigatoribus obeſſe. Bellem. c. per tuas. de teſti. & atteſta. num. 4. 5. & 6.

Teſtes non debent recipi ſuper articulis impertinentibus nec ipſa capitula admitten. Gramma. deciſ. 45. num. 7.

Teſtis examinatus ſuper articulo impertinenti, quòd non ualeat eius dictum, Bar. l. ſi duo. §. idẽ Iulianus. ff. de iureiuran. Bal. in addi. ad Specul. de teſti. 5. par. q. 347. nume. 1.

Berta.uerbo teſtes.num.145. Anchar.c.inquiſitionis.§.Tertiæ.de accuſ.nu.2.

Teſtis aptè deponens ſuper articulis ineptis probat,Specul.de teſti. §. 1. uerſi. Qui ergo. Paul. l. 2. ff. de aſſe.

Teſtes producti ad unum finem non probant,neque reprobant,niſi mutetur ipſe finis. Bal.in l.cũ in tua.nume. 2. de teſti. Mill. uerbo teſtis. num.35.

Teſtis deponens ſuper articulis poſſeſſoriis ſi deponat etiam ſuper proprietate,an ualeat eius dictum. Bar. l.fin.nu .6.C.qui legi.perſo.Bal. C. de teſti.nu.9.de teſti.

Teſtes producti ſuper poſſeſſione ſi deponunt ſuper proprietate non ualet eorum depoſitio. Anch. c. de teſti.num.2.de teſti.Specul. titul. de teſt.§.j.nu.63.Saly.C.qui leg.perſ. hab.ſtat.in iudi.l.fin. numer. 81. Dec.de teſti.c.inſuper.num.16. Ripa.ff.de acq. poſſ. §. nihil commune.num. 16. Mill. uerbo teſtis. nume.34.

Teſtes iurati ſuper exceptione declinatoria non poſſunt examinari in ptin.Bald.c.de teſti. nu.1. de teſti. Io.And.in Nouel.c. de teſti. col.3. circa fi.uer.de teſti.Abb.c. de teſti.num.3.de teſti.Imol.de teſti. & atteſta.c.de teſti.nu.1.

Teſtes ſi deponant ſuper crimine, ſuper quo accuſatio , uel inquiſitio non præceſſit,non ualet eius teſtimonium.Anch. c. inquiſitionis. §. 3.de accuſ.num.1.

Teſtis ſi deponat aliquid ſuper occultis an ualeat eius dictum, ut ex hoc poſſit condemnari inquiſitus quando iurauit exceptis occultis , Butr. c.qualiter & quando el j.num.16. de accuſa.lib.5.

Teſtis interrogatus de auditu , & reſpondet de uiſu non probat , Spec. tit.de teſt.§.7.nu.16.

Teſtis probans rei ueritatem ſuper articulo de fama non probat , ſecus è contra, Bal.l. nonnullis. in fine. C. de probat. Alex. l. ſi quis ueritatẽ. ff.de pet.hæred.

Teſtes faciet iurare Iudex ſuper articulis datis,& ſuper tota cauſa,ne ſi aliquid dicant extra articulos dicantur depoſuiſſe non iurati, Io. And. in Nouell.c.per tuas.colu. 1. circa prin.uerſi.dicit autem de teſti. Ange.ff.de pet.hæred.l.ſi quis libertatem.§.quoties num. 6.par.j. Paul. l.ſi duo.§. idem Iulianus num. 14. ff.de iureiur.Fulgo.ff. de iureiur. l. ſi duo patroni.§.idem Iulianus. nume.6.

Teſtimonium illius,qui iurauit ſuper tota cauſa ueritatem dicere , an ſit ſufficiens in cauſa, qua unus petit fundum rei uendi.altero contradicente, Specul. de teſtib. §. 7. nume.23.

Teſtis dictum dummodo aliqualiter contingat articulum non dicitur extra propoſitum loqui.Ripa. ff. ſi cert.pet.l.1.num.33.Grama. conſi.39.nu.9.in ciuil.

Teſtium dicta licet ad unguem non cõcludant articulum ut formatus eſt,

eſt, ex hoc non uitiatur probatio, dū modo concludant ad finem intentus articulantis, Butr. c. 3. num. 6. de ſucceſſ. ab inteſta. lib. j. Grama. conſi. 50. num. 43. & 44. in ciui.

Teſtis licet aliàs non poſſit deponere ſuper non contentis in libello efficaciter, tamen poteſt deponere ſuper circunſtantiis petitorum, Gramat. conſi. 39. num. 11. in ciui.

Teſtis ſi plenè dicat quò ad capitula quid iuris, & quid ſi teſtis ſuper mutui productus, mutuo tantum confeſſionem deponit, Ioan. Andr. in Nouell. c. de teſti. col. j. circa princ. uerſ. item quod depoſuit commiſſiuè de teſtib.

Teſtis iurans ſuper interrogatis reſpōdere, ſi reſpondeat ultra interrogata an probet. Vital. Clem. teſt. nume. 60. de teſtibus.

Teſtis iuratus dicere ueritatem, tenetur illam dicere ſuper tangentib. et negociū, Via. cle. teſt. n. 69. de teſt.

Teſtis deponens ſuper depēdētibus, & connexis extra articulum deponere non dicitur, Nell. tractat. de teſtib. num. 91. Hippol. in rubr. ff. de fide. num. 188.

Teſtis poteſt examinari extra articulum de facto tantum concludentē ad articulum certificandum, uel factum deductum in articulo iuſtificandum. Butr. c. ſuper hoc. num. 16. de renun. lib. j. par. j.

Teſtis deponens extra articulum regulariter non probat. Pariſ. conſi. 88. num. 15. uolum. 3. fallit, niſi deponat ſuper interrogatoriis partis aduerſæ. nu. 25.

Teſtis deponens & harticulum non dicitur peccare in forma, & deponens falſum punitur. Bar. l. ſi quis legatum. ff. de falſ.

Teſtis poteſt deponere ſuper libello, licet articuli formati non ſint, Alber. de Roſa. tracta. de teſti. num. 36. & Nell. tractat. de teſtib. num. 93. tom. 13.

Teſtium renunciatio non de producēdo ſuper aliquo. c. ualet. Nell. trac. de teſti. nu. 47.

Teſtis interrogatus ſuper articulo ſi antequàm reſponderet dicit qualiter intelligat uerba, articuli uel ſua non dicitur deponere extra articulum. Bal. l. 1. num. 8. ff. ſi cert. peta. & ibi Roma. num. 27. & Ripa nu. 23.

Teſtes poſſunt deponere ſuper articulis, a quorū admiſſione eſt appellatū, ſi 2. uicesūt admiſſi, ut nō ſit appellatum. uer. teſtes depo. nu. 166.

Impugnantur teſtes quando deponunt per unum præmeditatum ſermonem.

Teſtes ſi uideantur ſimiles in uerborum proprietate, an præſumantur ſuſpecti. Butr. c. nihil. de uerbo. ſignifi. num. 2. libr. 5. Abb. c. nihil. obſtat. num. 3. de uerbo. ſigni. Barbat. conſi. 11. num. 8. uolum. 4. & conſi. 75. num. 9. uolum. 4. Franci. Curt. tractat. de teſti. num. 29. Soc. Iun. conſi. 29. nu. 18. uol. 2.

Teſtes unum & eundem ſermonem pro-

proferentes præmeditati uidentur. l.teſtium.§.ideo.ff.de teſti.Specul. tit.de teſti.§.1.num.80. Bart. l. teſtium.ff.de teſt.nu. 5. Nepos tract. de exceptio.num.62. Tindar. tracta. de teſti. nume. 4. Ange.ff. de eden.l.ſi ex argentariis.§.cogentur. num. 5 part.j.Butr.c.licet. nu. 15. de foro competen.lib.2.par. 1. Saly.ff.de teſti.l.teſtium.num.5. Imola conſi.134.nume.3.Socy. conſi. 227.num.13.uolum.2.Corn. conſi.102.num.5.uolum.j.Hippol. in rubr.C.de probat.num.358. Deci. conſil.448. num. 24. Pariſ. conſil. 88. nume. 74. uolum. 3. Gramat. conſi. 52.num.7.in ciuili.Soc. iun. conſi.183.num.15.uolu. 2. Aimo conſi.79.num. 11. Berta.uerbo teſtes quot,& quales.nu.91.

Teſtes per eundem ſermonem præmeditatum deponentes dicuntur ſuſpecti, & eis minus creditur, Dec. conſi.327.num.7.Alber. de Roſa. ff.de teſti.l.teſtium.nu.10.

Teſtes deponentes per eundem præmeditatumque ſermonem dicuntur ſubornati,& eis credere arbitrium eſt,Nell.tracta.de teſti. num. 195. Soc. iu. cōſi. 29. n. 20.uol.2.

Teſtes in teſtificando conformes non carent ſuſpicione,Igneus l. ſi quis. §.ſi quis.num.5.par. j. ad ſillan.

Teſtes,qui ſunt in re ſatis difficilis probationis ſermone & uerbis concordes,præſumuntur ſuſpecti. Corn. conſi.346.nu.16.uol.1.

Teſtis interrogatus de uerbis formalibus cautela eſt,Barba.conſ.47. nume. 5.uolum.2.

Teſtes referentes eadem uerba , nec tamen plus nec minus,dicuntur ſuſpecti,Corn.conſi.298.nu. j. uolu. j.Pariſ.conſi.83.num. 31. uolu.1. Berta.uerb.teſtes depo.nu. 117.

Teſtes qualiter probent uerba alicuius,Barbat.conſi. 47. nume. 3. uolum. 2.

Teſtis an præſumatur recordari uerborum formalium, Barba. conſil. 19.nu.14.

Teſtis dicens recordari de uerbis formalibus reprobatur,Corn.cōſ. 63. nu.3.uol.1.

Teſtes quando uerborum formalitatem probare dicanrur,Ruin.conſi. 150.nu.11.uol.5.

Teſtes inducti ad probandum formalia uerba non ſufficit, quòd dicant æquipollentia.Abb.c.nil obſtat.de uerb.ſigni.nu.2.

Teſtes ubi agitur de probanda uerborum formalitate ſi deponunt eundem, præmeditatumque ſermonē non repelluntur, & ſi ſic non deponerent non probarent.Soc.iun.conſi.29.nu.21.uol.2.

Teſtificantes ſuper uerbis formalibus debēt etiam concordare in cortice uerborū,Barba.cōſ.3. nu.18.uol. 2. Ruin. conſil. 149. nume. 31. uolum.2.

Item qui uerboſi, uel qui repentinè loquuntur.

Teſtis non debet eſſe uerboſus,aliàs præ-

præſumitur contra eum, Specul. de teſti.§. 1.uer.item quòd eſt uerboſus,& tit.de teſti.§.1.n.73.Tindar.tracta.de teſtib.nu.5. Baragot. tract. de reproba.teſti.nu.77.tom. 13.Nepos tracta. de except. num. 88.Fulgoſ. de teſtib. l.teſtium nume.6.

Teſtis ſi in dicto ſuo aliquid impertinens dixit,non ſtatur in hoc eius dicto,& quid in poſitionibus,Pau. l.fi.§. quod obſeruari nu.16. C.de iura.calumn.

Teſtis loquens repentinè præſumitur mendax,ſi uerò loquitur moroſè præſumit dubius, Abb. in proœ. ff.nu.2. Barba.ca. ſi pro debilitate nu.47.de offi.delega. Felin.ca.eccleſia ſan. Mariæ,de conſti.nu.36. uerſi.ult.not.& c. cum cauſam de teſti. Berta.uerb. teſtes depo.num. 127.Gomeſ.c.j.de iudi.in 6.num. 86.Alex.l.j.de falſ.

Teſtis celeriter deponens antequam articulus legat eſt ſuſpectus, Hippol.l.j.ad l.Corn.de ſicar.in princ. & ff.ad l. Cor.de falſ.nu.9. Barba. c.eccleſia Sanctæ Mariæ nu.94.de conſtit.

Item reprobatur, quia ſpõte, & non coactus deponit.

Teſtis ſi ſponte deponat, & nemine inſtante,an ualeat eius depoſitio, Alber.de Roſ.l.j.ff.no.nu.2.col.4. Paul.l.liberorum nu.2. C.de teſti. Fulgoſ. C.de teſti.l. liberorum nu. 3.Imol. de in integr.reſti. c.ex literis nu.4.

Teſtimonium teſtis ſe ingerentis non ualet, ſed à parte productus. uer. à iudice ſi teſtificat, ut ualeat, Bart. l.poſt legatũ §. his uerò nu.j. ff. de his quibus ut indig. Bald. c. & ſi Chriſtus nu.2.de iureiuran.Iſer.c. 1.§. ſimiliter nu.2.tit. de conſuet. rect.feud. Hippol.conſil. 2.nu.42. uolum.2. & conſi.115.numer. 16. uolum.2.Bertran.part.1.conſil.32. nu.j.

Teſtis qui nõ citatus uadit ſponte ad deponendum reputatur ſuſpectus, & eius dicto non ſtatur, tamẽ hoc non ſeruatur, Bald.l. quæ omnia nu.4.ff.de procur.

Teſtis non citatus ſed ſponte deponẽs non probat, fallit in teſte legaliſſimo Hippol.conſi.1.nume.29. uolum. 1.

Teſtis ſponte deponens non facit indicium ſed præſumptionem, Rui. conſi.146.nume. 1.& conſil.2. uolum.5.

Teſtes compulſi uenire, & teſtificari, uel teſtificari tantum,compelli nõ poterunt,non probant, ſed coacti uenire,ſi ſponte deponunt,probãt, Bald.l. ſi quando C.de teſti. & ibi Barto.

Teſtis ſe offerens reddit ſe ſuſpectum altera parte contradicente , ſecus ambabus partibus cõſentientibus expreſsè uel tacitè,Vital.clem.teſtibus nu.15.de teſti.

Teſtis à caſu repertus in præſentia iudicis poteſt ibi produci abſque alia ſuſpi-

ſuſpicione.Vital.clem.teſtibus nu. 17.de teſti.

Teſtis ſe offerens,& receptus per iudicē an dicatur rite receptus, Vital. clem.teſti.nu.4.de teſti.

Teſtis quando inuitus & non coactus deponere dicatur, Alber. de Roſ. tracta.de teſti.nu.17. & ff.de teſti. l.meritò nu. 1. Aluarot.rubr.de cōſuet.rec.feu. §. ſimiliter nu.4.

Teſtis, qui non poteſt cogi, ſi tamen uolēs depoſuit ualet eius dictum, Hippol.conſi.20.nu.31.uol.j.

Teſtis eo ipſo, quòd eſt citatus præſumitur deponere compulſus, & tūc dicitur uolens,ſi ſuam excuſationē non allegat,Bal.l.libertorum C.de teſti.nu.1. Salic. C.de teſti.l.libertorum nu.4. Hippol.conſi.20.nu. 32.uol.1.

Teſtes qui non poſſunt cogi ad teſtificandum an uolentes admittantur,Bart.l.legibus nu.2.ff.de teſtibus, Alex.conſi.15.nu.51.lib.1.

Teſtes qui compelli poſſunt, quando ſponte deponunt in actis redigi debet, Nell. tracta. de teſti.nume.96. Paul. auct. præsbiteros nu.1. C. de epiſ.& cleri.

Teſtis qui cogi non poteſt ſi citatus compareat non uidetur renunciare priuilegio ſuo, Bald.l.2. C. de bon.auth.iudi.poſſ. & l.ſi quando & l.ſi parentes C. de teſti. & l. eſt iur.C.de bon.auth.iudi.poſſ.

Teſtes qui forte non compelli poſſunt ſi ſponte uenerint, ubi deponere debeant, Fulgoſ.C.de epiſ.& cleri.auth.pesbiteros nu.8.

Item impugnatur, quia non uidit litigantes, uel contrahentes.

Teſtes debent cognoſcere perſonas litigantium à quibus, & cōtra quos producuntur, Anchar.c.cum cauſam nu.16.de teſti. Bellem.c.ſi teſtes §. item teſtium nu.1.4.q.2. & 3.Gemi.c.præſentium §. teſtes.nu. m. 9.de teſti.& atteſta.Berta.uerſi. teſtium productio nu.15.Signo.de Homod.conſi.149.per totum.

Teſtes an debeant cognoſcere litigantes,Bald.c. cum cauſam nu.52.de teſti. Butr.ca.cum cauſam nu.21. de teſti.li.2.par.2. Salic.ff.de teſti. l.teſtium nu.6.Imol. de teſti.& atteſta.c.cum cauſam quę.nu.8.Ludo. Roma.ff.ſi ex noxal.cauſ.aga.l. ſi quis eum,nu.6. Franc.c.præſentium.§.teſtes nu.6.de teſti.in 6.Felin.c. cum cauſam de teſti. nu.39. Iaſ.l. non minorem nume.4.C.de tranſact.

Teſtes an cognoſcere debeant contrahentes, gloſ.l.ſcimus §.ſiue autem in uer.cognoſcant, Bart.§. oportere de inſtru.caut.& ſi.ibi 2.not.caſū.nu.3.& l.ſi.§.cū igitur.C.de iur. delib. Bald. l.ſcimus §. cum igitur nu.7.C.de iur.delib. Afflic.c.1.de not.feu. Ang.inſti. de excuſ. tut.§. non eſſe num.3.Boer.q.118. par.j. Alex.conſi.183.nu.8.lib.6.

Teſtis ſufficit quòd cognoſcat contrahentes tempore examinis licèt non nouiſſet, niſi de facie tunc,cū fuit

factus

factus cõtractus, Bar. l. ſancimus §. cum igitur in fi. de iur. delib. Iaſ. conſi. 183. nu. 9. uol. 2.

Teſtes debent contrahentes cognoſcere, text. de inſtru. caut. & fid. uerb. & hunc in auth. Bart. §. hinc nobis in auth. de hær. & falci. nu. 8. & 9. Bald. l. ſi quis ff. ſi ex nox. cauſ. aga. num. 3. Ange. C. de iur. delib. l. ſcimus §. ſinautem nume. 6. & C. de tranſact. l. non minorem num. 2. & C. de iur. delib. l. ſcimus in repe. n. 7. Abb. c. cum cauſam el 1. nu. 16. de teſtibus, Socin. conſ. 235. nu. 6. uol. 2. Igne. l. 1. §. hoc autẽ nu. 51. par. 1. ad ſillan. Pariſ. conſi. 34. nu. 21. uol. 2. Ioan. de Coraſ. tracta. de inſtrumento procur. nu. 6. Nepos tracta. de except. arti. 19. num. 63. tota. 13.

Teſtimonium de auditu proprio in ſe perceptibili ſenſu auditus an probet intermedio pariete, uel cortina inter teſtes, & contrahentes & teſtatorem. Ludo. Roma. ff. de aqua pluu. arc. l. ſi cui aqua §. idẽ labeo ait nu. 8. Alber. de Roſ. nu. j. col. 2. fol. 116. Imol. de teſti. & atteſta. c. propterea nu. 5. Paul. de Caſt. l. 2. §. idem labeo, nu. 2. Corn. conſil. 18. nu. 7. uol. 2. Berta. uerb. teſtes inſtru. nu. 3. Igneus l. 1. §. hoc autẽ nu. 30. par. 1. ad ſillan.

Teſtimonium de ſenſu auditus uerborum alterius ualet quando teſtis habet notam uocem loquentis licèt perſonam loquentis nõ uideat quod tamen fallit in tribus caſibus Hippol. in rubr. C. de proba. num. 330. Igne. l. 1. §. hoc autem nu. 37. par. 1. ad ſillan. Pariſ. conſi. 134. nu. 21. uolum. 2. Hippol. in rubr. C. de proba. n. 329. Cuma. ff. de aqua pluu. arcen. l. ſi cui aqua §. idem labeo nu. 7. & 8.

Teſtis deponens cortina intermedia non probat, Bald. conſi. 40. uol. 1. quia debet uidere contrahentem, & non ſufficit eum cognoſcere, cõtra tenet ibidem col. 3. uol. 3. uide Corn. conſi. 18. nu. xj. uol. 2.

Teſtis quando deponit ſuper homicidio perpetrato, uel ſuper negligentia ſindici, qui homicidium non denunciauit non requiritur, quòd ipſe teſtis occiſorem cognoſcat ſimiliter nõ eſt quòd cognoſcat, perſonam interfectam, Mill. uerb. teſtis nu. 33.

Teſtes debẽt cognoſcere contrahẽtes ſi agitur de probando actu, ſecus ſi de probanda ſolẽnitate, Nell. tract. de teſti. nu. 148.

Teſtibus ubi factum eſt ſuſpectum debent edi perſonæ contrahentes & delinquentes ad cognoſcẽdum eos, Bald. c. cum cauſam nu. 53. de teſtibus.

Item impugnatur, quia non narrauit totum factum.

Teſtis non plenè narrans factum non plenè probat, Bald. l. Lucius ff. de his qui not. infama. num. 5. & in l. data opera. C. qui accuſ. non poſſ. nu. 55. Nell. tract. de teſti. nu. 199. Alex. conſ. 94. nu. 1. lib. 6. Alaxand.

conſi 33.nu.21.lib.3. Alex. conſil. 88.nu.10.lib.4.& conſi.148.nu.7. li.5. Berta.uerb.teſtium impugnatio,nu.33.

Teſti non plenè narranti factum an credatur,uel ſit querendus, Bald. ſuper feu. ca.1. ſi de inueſti. inter dom.nu.4:

Impugnatur teſtis, quia examẽ fuit imperfectum.

Teſtis examen imperfectum probat, Alex.conſi.64.num.4.uol.3. poſt Ange.in l.ueluti ff.de eden. in fin. princ. Iaſ.l. hac conſultiſſima §.ex imperfecto nu.3.C.de teſta.

Impugnatur teſtis,quia deponit de his quæ uidit in pueritia,uel pubertate.

Teſtificari quando quis poſſit de eo, quod uidit in pueritia, Butr.ca.ex parte num.1.de corpo.Vitia.lib.1. par.2. Abb.c.fi.num.4. de ſenten. excommunication. Cuma.conſil. 91.per totum,Prępoſ.c.fi.num.4. qui matri.accuſ.poſſ. Afflic.c.1.§. ſacramenta de conſuet. rec. feud. Pariſ.conſi.87.nu.2.uol.3.& cóſ. 107.nu.63.uol.1. Mill. uerb.teſtis nu.110.Alber.de Roſ.tracta.de teſti.nu.12. Baragot.tracta.de reproba.teſtium nu.17.tom.13.

Teſtis deponens de his, quæ uidit in infantia nõ probat ſed bene de eo, quod uidit proximus pubertati, Alex.cóſi.29.nu.12.li.7.

Teſtes poſſunt facti maiores teſtificari de his,quæ uiderunt in pupillari ętate niſi ius requirat maioritatem tempore actus celebrati,Abb. c.cum nobis nu.6.de præſcript.

Teſtis poteſt deponere de his, quæ uidit impubes etiã octo annis, Alex. conſi.88. nu.22.lib.5.

Teſtes deponentes de his, quæ uiderunt in infantia nõ probant, Pariſ. conſ.88.nu.76.uol.3.

Teſtis deponens de his quæ uidit tempore infantiæ non probat,Pariſ.cõſi.87.nu.17.uol.3.

Teſtis an ſemel de his quę uidit antequam moreretur eſſe poſſit, ſi ut in hiſtorijs legitur reſuſcitatus fuerit, Barb.c.quoniã nu.15. ut ſit non domeſti.

Impugnatur teſtis, quia habet affectionẽ ad cauſam, & poteſt ex ea,uel commodũ uel damnum conſequi.

Teſtis qui affectionate deponit non probat,Corn.conſi.132.nu.6.uol. 1.Pariſ.conſi.152.nu.16.uol.4.& conſi.15.nu.36.uol.2.& conſ.58. num.84.uol.4.Soc. Iun.conſi.88. nu.25.uol.2.

Teſtis non præſumitur deuiare auctoritate,ubi nulla uel par cadit affectio, Ang.ff.ad l. Iul.de adult.l.ſi poſtulauerit §.iubet nu.3.par.2.

Teſtis dicens ſe uelle producentem obtinere non eſt ſuſpectus, Barba. conſi.90.uol.3.col.4.

Teſtis non poteſt eſſe idoneus habens uériſi-

ſimilem affectionem ad cauſam. Grama.conſi.41.nu.7.in ciui. poſt Alber.tracta.de teſti.par.1. num.j. tom.13.

Teſtimonium amore, odio, uel timore latum inualidum eſt, Nepos tractat.de except.art.19.nu.72.

Teſtis non iudicatur idoneus, quando ex ſuo dicto poteſt aſcribi ſibi laus,uel uituperium, Abb. c. cum dilecti.num.12.de elect.Alex.conſi.141.num.9.libr.1. & conſi. 86. num.9.lib.2.Corn.conſ.67. num. 3.uol.1.& conſi.217.num.6.uol. 4.Steph.Auf.tractat. de teſtib. nu. 51.tom.13.Ruin.conſi.189.uolu. 1.num.4.Mill.uerbo teſtis. nume. 107.Curt.iun.conſ.165.nume.21. par.2.fallit tamen in caſu, ubi aliter ueritas haberi non poteſt,Butr. d.c.cum dilecti. nu. 40. & ibi per Abb.nu.12.de elect.

Teſti,nec notario creditur, quando illud,quod deponit eſt tale,ex quo ſibi poteſt quęri laus,uel opprobriū, Iaſ.ff.de iur.iur.l.ſi duo patroni.§. idem Iulianus.nu.24.

Impugnatur teſtis,quia tractat de ſe exonerando.

Teſtis,qui tractat de ſe exonerando, reiicitur.Cuma.conſi.68. poſt princ. ſecundę colum.Alex.conſi.44. nu. 7.lib.2.Corn. conſi.68.uolum.j.in prin.Franc.Curt.tracta.de teſti. nu. 81.Ruin. uolum.4.conſi.105.nu. 2.Pariſi.conſi.15.num.29. uol. 2. Bertran.par.3.conſ.24.nu. 3. Gra. conſ.66.nu.18.in ciui.

Teſtis non probat quando tractat de ſe exonerando,quod ampliatur procedere etiam ſi agatur de exonerando partem ipſius teſtis, Aimo conſi. 112. nu.10. Alex. conſi.71. nume.4.lib.5.fallit in caſu ubi aliter ueritas haberi non poteſt.c.cum dilecti.& ibi Abb.nu.12.& But.nu. 40.de eden:

Teſtis ſi deponat ad ſe exonerandum tamen illi creditur in eo, quod nō reſpicit eius exoneramen.Rui.uol. 4.conſ.41.nu.j.

Impugnatur teſtis, quia corruptus,ſubornatus,inſtructus.

Teſti opponi poteſt,quòd recepit precium pro teſtimonio ferendo, uel non ferendo, uel ad dicendum inſtructus,Alber.de Roſ.tracta. de teſti.§.conſequenter.nu.27.tom.13. Nepos tractat.de excep.art. 19.nu. 19.nu.41.tom.13.

Exceptio ſubornationis eſt legitima ad repellendum quem à teſtimonio,Vital.clem. teſtib. nu.21. de teſtibus.

Teſtimonium nunquàm eſt uidendū. 14.q.5.c.nō ſanè.col.1.But.c.1.nu. 1.de teſt.par.2.

Teſtis pecunia corruptus repellitur. Saly.C.de teſti.l.ſi quis teſtibus.nume.3.

Teſtis quomodo poteſt probari corruptus,But.c.ſignificante. nu. 4. qui

matri.accuſ.lib.4.

Probare ſufficit datum, uel promiſsũ in teſtium reprobatione cauſa teſtimonii, Fulgoſ.l.ſi quis teſtibus. nu. 3.C.de teſtib.

Teſtes ſi accuſo, quòd pecunia corrupti falſum dixerunt, nũquid alterũ probare ſufficit, Butr.tractat.de teſti.num.65.tom.13.Bald.l. 1. nu. 6.&7.C.ſi ex falſ. inſtrum. uel teſti.Iaſ.l.diuus.ff.de re iudi. numer. 32.Bero.c.licet cauſam.de probat. num.29.Steph.Auſ. q. 283. in addi.& q.284.in addi.

Teſtes quos dico falſum dixiſſe, quia corrupti, debeo probare corruptelam cum falſitate, & non ſufficit alterum probare, Bald.l.Fulcinius. §.hoc num. 2.ff.quib.ex cauſ.in poſſeſſ. Ange.ff.de re iudi.l.Diuus. nume.2.par.1. Vital.in clauſul. clauſula non ſe aſtringens, Inno. c.licet cauſam.nu.12.de proba.

Atteſtationes ob falſas, ſi dico me oppreſſum, & dico teſtes corruptos ſufficit alterum probare. Bart.l. Iulianus.§.cum hoc.num.7. ff. quib. ex cauſ.in poſſeſſ. Soc. iun. conſil. 40.nu.9.uol. 2.

Probans teſtes falſum dixiſſe, etiam corruptos non obtinet, niſi probet corruptos, ut contra eum dicant.Bar.l.Fulcinius.§.quid ſit.nu. 2.ff.ex quibus cau.in poſſ.eat.

Teſtis an poſſit aliquid accipere à producente. Bald.c. placuit. nume. 2. de teſti. Pariſ.de Put.tractat.de ſindi.§.corruptio.nu.11.tom.14.

Exceptio quòd teſtes fuerunt corrupti, quando opponiť, quid probare debet, & quomodo. Ioan. Andr. in 2.uol.de proba.c.licet.col. 4. circa finem.

Teſtis non debet recipere pecuniam, ut uerum teſtificeť, Imol. de teſt.& atteſta.c.placuit.nu.1.

Teſti permittitur pecuniam dare palam, ut uerum teſtimonium dicat, Specul.c.per ueſtras. de donat. inter uirum & uxorem.colum.2. Aretin.uerbo falſario, uerſ. tu autem, num.20.uol.1.Dec.conſi.189.nu. 12. Ripa ff.ſi certum peta.l.1. nume.77.

An liceat dare, uel promittere Iudici, ut aliquem eximat de banno. Item ille, qui dedit, uel promiſit poſſit teſtificari. Bald.conſil.753. part. 5. num.2.

Teſtes repelluntur ſiue uerum, ſiue falſum deponant, ſi ſunt corrupti pecunia, Baragot.tracta.de teſtib. nu. 57. Berta. uerbo teſtium impugnatio.nu.80.

Teſtimonium probo ratum, & legalem deponentium ueritatem, an ualeat, ſi data ſit pecunia, ut certo modo deponerent, Alber. de Roſa. ff. ad l.Cornel.de falſ.l.pęna. num. 2. l.ſi quis.nu.13.C.de teſt.

Teſtem fuiſſe pecunia corruptũ ſufficit probare ut dictum eius non ualeat, Bar.l.ſi quis teſtibus.C. de teſt. num.2.

Teſtis non ſolum pecunia, ſed & aliis reb. corrũpitur, Iaſ. l. diuus Adria. ff.de ſindi.nu.24.

Teſtes corruptos fuiſſe probare, & iudicem

dicem ſecutum fuiſſe dicta eorum an ſufficiat ad hoc ut retractetur ſẽtentia, Imol. de proba. c. licet cauſam. nu. 19.

Teſtis unus ſi eſt corruptus præſumitur alios etiam corruptos. Rui. uol. 4. conſ. 36. nu. 9.

Teſtis exoneratus per partem, ut ferat teſtimonium non poteſt tanquam ſuſpectus accuſari. Abb. c. ſi dominus. num. 5. de ſim. Imol. de appel. c. conſtitutus. num. 1. & de teſti. & atteſta. c. placuit. num. 2. Dec. cap. placuit. num. 6. de teſti. Ripa. ff. ſi cert. pet. l. 1. num. 36. Rebuf. tract. de teſti. art. unico. nu. 5. tom. 3.

Teſtis poteſt prece induci ad teſtificandum, dummodo ceſſet corruptela, Butr. c. 1. num. 5. de teſtibus. libr. 2. par. 2. Bellem. c. placuit. de teſti. & atteſta. nu. 1. & 2.

Teſtis bis examinatus ſi citetur timorem ſubortationis nõ inducit, Blã. tract. de indi. nu. 158. tom. 15.

Teſtes præſumuntur ſubornati, qui utuntur propriis uerbis, quibus interrogantur, Corn. conſi. 9. nu. 10. uol. 1.

Teſtis teſtificari recuſatus præſumitur ab aduerſario corruptus, Rip. ff. ſi cer. pet. l. j. nu. 38.

In teſtium productione aduocati quo modo partem inſtruant, Alber. de Roſa. tracta. de teſt. num. 12. Prob. in Ioan. Monac. cap. ut animarum. nu. 23. de conſt.

Teſtes inſtruere licitum eſt, non autẽ ſubornare, Aretin. l. 2. ff. de rebus credito. num. 20. & Bald. in rubr. C. ſi ex falſ. inſtrum. Aretin. l. ſcripturæ. C. de fide inſtrum. & c. imputati.

Teſtes poſſunt inſtrui à parte, uel ab aduocatis in modo teſtificandi, ut non deficiat in redditione cauſæ bona fide, & quò ad ea, quæ conſiſtunt in iure, Paul. l. cum & Iudices. num. 5. C. de iuram. calum. Ripa. ff. ſi cert. pet. l. 2. num. 36. Berta. uerbo teſtium inſtructio. nu. 1.

Teſtis inſtructus à parte, uel aduocato non probat, & factus eſt aduocatus loquens cum teſte ante examinationem, Specul. de teſti. §. 1. uerſ. tamẽ opponitur teſti, qui recipit, & de aduocato. §. utriuſque. uerſic. 14. ſit cautus.

Teſtis ſi deponit per uerba iuris in caſu permiſſo & interrogatus quis eũ docuit, & dicat, Aduocatus partis, uel pars, non probat, quia apparet ſubornatus, Mill. in uerbo teſti. nu. 2. Ripa l. 1. nume. 36. ff. ſi cert. petat.

Teſtes non poteſt producens inſtruere, ſed tamen quæritur de cauſa ſciẽtiæ, Bertac. uerbo teſtium inſtructio. nu. 2.

Teſtibus inſtructis ſiue à maiori, ſiue à minori parte, an & quo caſu credatur, Ioan. Andr. in Nouell. de elec. c. cupientes. nu. 2.

Teſtis dicens ſe inſtructum non repellitur, quia intelligitur de licita inſtructione, Rebuff. tracta. de teſtib. artic. 1. gloſſ. 7. num. 3. tom. 3. Contrarium uide per Ripa. l. j. nu. 36. ff. ſi cert. pet.

Teſtis

Teſtis ſubornationis ſub ſuſpicione arbitrio Iudicis puniendus eſt, Franciſ. Curt. tractat. de teſtibus. num. 29.

Teſtium corruptela poſt ſententiam obligare poteſt, Alber. de Roſ. tracta. de teſti. nu. 28.

Teſtimonii falſi perhibitionẽ falſi Iudicii perhibitio ſubſequitur. Mic. uulg. tract. de reg. mand. 3. in prin. nu. 46. tom. 5.

An debeantur teſtibus expenſæ, uel ſalarium.

Teſtibus expensę ſunt miniſtrandæ. 4. q. 4. c. teſtes. §. ſicque. colu. 2. & Butri. c. 4. de teſtib. lib. 2. part. 2. & c. ab omni. num. 21. de uita & honeſta. cleric. lib. 3. Anchara. c. 1. de teſti. nume. 1. & c. ſtatutum. §. inſuper, de reſcript. in 6. num. 5. Nell. tracta. de teſti. Lampan. tractat. de expen. num. 20. tom. 14. & Albe. de Roſ. tracta. de teſti. par. 3. num. 34. tom. 13.

Teſtes producẽs & etiam aduerſarius in cauſa criminali tenetur conferre ad expenſas magnas quas oportet fieri in teſtibus, Bal. l. uerba. C. de adult. nu. 4.

Teſtes producens utrum damna teſtium in eorum negociis reſarcire teneatur, Alber. de Roſa. tracta. de teſti. num. 35. Franc. de reſcript. ca. ſtatutum. §. pro ferendo. num. 4. de teſtibus in 6. Felyn. c. 1. de teſti. nu. 1. uel 2. ubi dicit, quòd damna debet reſarcire de mandato, uel ſcientia Iudicis.

Teſtes an damnum & intereſſe recuperent ab eo qui eum citare fecit, Alber. de Roſ. l. quando. nu. 4. C. de teſti.

Teſtis debet habere integras expenſas. c. ſtatutum. §. inſuper, de reſcri. in 6. Bal. C. de anno. & tribu. l. nemo. nu. 1. lib. x.

Teſtis debet ſe præſentare coram iudice non ſuis expenſis, ſed producentis, Imol. de teſti. cogen. c. cum ſuper cauſa. num. 6. Saly. C. de teſtib. l. quoniam liberi. num. 2. & ff. de teſti. l. teſtium. num. 17. Fulgoſ. C. de teſtibus. l. quoniam liberi. nume. 2. Nell. tract. de teſt. nu. 97.

Teſtes cuius ſumptibus producãtur, Bertac. uerbo teſtium productio. nu. 8.

Teſtis non debet relinquere facta propria propter aliena, Roma. ff. quemadmodum teſtam. l. ſed ſi quis. num. 2.

Teſtes ſi ab utraque partẽ principaliter producantur, an utraque pars teneatur in ſumptibus conferre. Bald. l. eas. §. ſi quid autem. C. de appell. nu. 3.

Teſtes producens an etiam aduerſarius teneatur in cauſa criminali ad modicas expenſas. Bal. l. uerba. C. adult. nu. 4.

Teſtibus etiam ꝑactis expenſæ debẽtur, Spec. de recuſ. §. effectus. uerſi. ſed ſi quis.

Teſtes nil ultra expenſas recipere debent, Bragot. tracta. de reproba. teſtium. nu. 13. tom. 13.

Te-

Teſtes coram arbitro productos, qui uult coram iudice reproducere debet ſuis expēſis reproducere, Abb. c.præſentata.nu.3.de teſt.

Teſtes, cuius expenſis in iudicio producendi ſunt, Albe.de Roſ.trac.de teſt.nu.34.

Teſtes producens tenetur ad impendia. Albe.de Roſ.ff.de teſt.ſuper rubr.nu.7.

Teſtes inopes ſumptibus uenire debere, limita in nominibus, Belleme.c. ſi quis teſtium, de teſti. & atteſtat. nu.2.

Teſtes an debeāt habere uictum, Bal. l.eos.§.ſi quid autem.C. de appell. nu.5.glo.l.idem.§. idem labeo. ff. de manda.uerbo addit.

Impugnatur teſtis, quia in alia cauſa uel inſtantia examinatus.

Teſtes quo tempore fidem faciāt, Bellem.c.cum à nobis.de teſti.& atteſta.nu.8.

Teſtium dicta coram arbitro abſque conſenſu partium recepta ſi coram iudice producantur quando probent, Butr.c.præſentata.nu.11.de teſti.lib.2.par.2.Vital. clem. teſti. nu.42.de teſti.Bal.conſ.384.num. 2.par.3.

Teſtes recepti coram arbitro faciunt fidem in alia inſtantia coram ordinario, Bal.l.fi.C.de arbi. Saly. C. de teſti.l.fi.nu.1.Abb.c. cum dilectus.nume.5.de arbitr.Mill.uerbo teſtis.nume.31.

Teſtes examinati coram arbitris non probāt coram ordinario, niſi inter partes illud fuerit factum, Guid.Papa q.124.in fi.

Teſtiū atteſtationes receptæ per arbitrum fidem in iudicio faciunt, ſi ipſi teſtes mortui ſunt, ſi uiuant eſt in optione illius contra quem producti fuerunt, an atteſtationes recipere uelit, & teſtes de nouo deponere.Io.And. in nou.c.præſentata. col.3.circa medium.uerſ.præſentata, de teſti.Ang.C.de teſtibus. l. cū apud.nu.3.

Teſtes recepti coram arbitratore an faciant fidem, Bald.c.præſentata.nu. 7.de teſti.Zabarel.conſ.140.num. 13.& 14.Vital.Clem. teſtibus. nu. 41.de teſti.Bapti. de ſancto Blaſio. tracta.de arbitr.q.50.num. 13. tomo 12.

Teſtes recepti coram arbitratore non faciunt fidem coram Iudice.Abb. c.præſentata.num.5.de teſtib.Bertac. uerbo teſtes in alio iudicio.nume.11.

Teſtes in uero iudicio, ualent coram arbitro, Bald.l.fin.C. de teſtibus. num.4.

Teſtium dicta iudicio ordinario non ſeruato an probent illis mortuis, Butr.c.cum in tua.nu.6.de teſt. li. 2.par.2.

Teſtes coram executore literarum Apoſtolicarum non probant coram alio iudice. Bald. l. fin. C. de teſtib.in fi.

Teſtes examinati in ſummario iudicio

cio an faciant fidem in ordinario, & an iterũ poſſint examinari, Pau. conſ.3.nu.3.uol.2.

Teſtes examinati in iudicio ſummario non faciũt fidem in iudicio plenario ad fauorem producentis, Fel. c. ueniens.el 2.nu.28.de teſt.

Teſtes per uicecancellarium extraiudicialiter & parte uocata recepti non faciunt fidem poſtea contra eandem partem, nec ſtatur depoſitioni uicecancellarii ſuper relatione illorum.deciſ.630.631.

Teſtes examinati plenariè in iudicio ſummario an faciant fidem in iudicio plenario, Butr.c. per inquiſitionem. num.31.de elect. libr. 1. part. 1.

Si teſtes examinati in ſummario iudicio ſunt mortui an dictum illorũ debeat ualere, Abb. c. cum iñ tua. num.4.de teſt.Fel.c. præſentata. de teſt. 2.in uer.limi.4.

Teſtibus receptis coram bonis uiris an detur fides coram iudice. Paul. l. fin.num.2.C.de teſti.Iaſ.ff. ſi certum pet. l.admonendi.in repet.nu. 175.Berta.uerbo teſtes in alio iudicio.nu.2.

Teſtis examinatus per laicum in cauſa eccleſiaſtica non facit fidem coram iudice eccleſiaſtico, ſecus in cauſa ſeculari, Abb.c. ſicut te, nu. 12.& 13.ne cleri.uel monac.Mill. uerb.teſtis.nu.118.

Teſtes recepti ad ſimplicem informationem nunquàm probant in proceſſu, qui ſequitur quando lite non conteſtata recepti ſunt, nec publicã tur, Albe.de Roſ.tract. de teſti.nu 11.Bal.l.presbyteri. C. de epiſc. & cler.nu.8.

Teſtes de fama ad inquirendum examinati an probent ad condemnandum, Bald. in Specul. de ſentent. in fin.

Teſtes examinati pro parte priuata an fidem faciãt pro parte fiſcalis. Pau. conſi.342.nu.1.

Teſtes examinati in inquiſitione generali an faciant fidem in ſpeciali, Abba.c. ad petitionem.num.2. de accuſ.Fely.c.cauſam quæ, el 1. de teſtibus.

Teſtes recepti in ciuili nõ faciunt fidẽ in criminali ſicut acta in ſummario non parant præiudicium in ciuili, Paul. conſi. 168.num.3. uolum.1.

Teſtium probatio per teſtes facta in cauſa criminali probant in ciuili in eadem inſtantia, & inter eaſdẽ perſonas etiam fictè.Rui.uol.4. conſi. 4.nu.5.

Teſtes recepti extra ordinem, uel in alia cauſa non probant, Alex.conſi. 212.nu.15.li.6.

Teſtes, & ſcripturæ antiquæ max imè ex archiuio publico productę probant pertinentia, Abb.uol.2.conſ. 62.nu.9.

Teſtes recepti ad excipiendum, quando ad agendum fidem faciãt, Nell. tracta.de teſti.nu.206.

Teſtes unius prouincię an in alia prouincia fidem faciant, Barba.c. cum bonæ memoriæ nu.8.de probat.

Teſtium dicta quando pereant inſtã

tia

tia perempta, Barto.l.1.num.2.ff. quę in fraud. cred. Bar.de contrar. teſti.uerb.cum teſtes nu.12.

Teſtes perẽpta inſtantia non pereunt Nell. tracta.de teſti.nu.104. Butr. tracta.de teſti.nu.66.tom.13.

Probationes teſtium factę in cauſa,in qua eſt poſtea perempta inſtantia ꝓſunt, & nocẽt ſingulari ſucceſſori habenti cauſam ab eo,qui fuit in lite ſicut faceret ſententia, Ale.con ſi.61.nu.10.uol.2.

Teſtes in cauſa criminali perẽpta an probent in alia iterum mota. Bert. uerb.teſtes in alio iudi.nu.8.

Teſtes iurati in alia inſtantia ſunt iterũ producẽdi,Bal.c.cauſam el.2.de teſti. Alex.l. cum lite iudi.ſolu.

Teſtium dicta in una inſtantia, an probent in alia,Iſer.ca.1.nu.7.tit. ſi de inueſti.inter Domi. & Vaſall. quæſtio oria.

Teſtes examinati corã iudice in una inſtantia faciunt fidem in alia ſi tendit ad eũdem finem inter eaſdem perſonas,Bart.l.fi. C.de arbi. & l.cum lite ff.iudi.ſolu.

Teſtes in una inſtantia non publicati an probent in alia,Bald.l.cum lite.ff.iudi. ſolu. col.2.q.9. Ludo. Roma. C.de eden.l.is apud quem nu.27.Homod.conſ.201.num.2. Bertac.uerb. teſtes in alio iudicio nu.9.

Teſtes examinati in una inſtantia parte præſente,& publicati in contumaciam in alia inſtantia contra eaſdem perſonas præiudicant ſecus quò ad alias perſonas,Bart.l. in litem ff.iudi.ſolu.

Teſtes examinati in una inſtantia non faciunt fidem in alia, ſi non ſunt publicati, Bart.l. cum lite nu. 5.ff.iudi.ſolu.

Teſtificata in una inſtantia quando proſint, in alia Bar.l.ſpadonẽ. §.qui abſolutus nu.1.ff.de eſcu.tu & c. cum cauſam nu.7. de teſti.li. 2.par.2.Pariſ.conſ.87.nu.58.uol. 7. uerb.teſtes in alio iudicio nu.1.

Teſtis receptus in uno iudicio non facit fidem niſi inter eaſdẽ perſonas de teſti.c.conſtitutus col.3.

Teſtium dicta an ualebunt quæ in primo iudicio dixerunt ſi primi mortui ſunt, Ioan.Andr.in Nouell.ca. cum in tua col.4.circa.fin. uerb. præferatur de teſti. Specu.de inſtr. edi.§.nunc uidendum.

Teſtes recepti in uno iudicio an faciant fidem in alio inter eaſdẽ perſonas,Fulgoſ.conſi.184.poſt prin. 3.col.conſ.96.col.2.

Teſtes examinati & publicati faciunt fidem in alio iudicio inter eaſdem perſonas, Iaſ.[in]l. is, apud quem n. 22.& hoc limitatur quinque modis,de quibus ibidem.

Teſtes recepti in uno iudicio faciunt fidem in alio quamuis non publicati,Abb.c. cauſam el 1.nnm.2.de teſti.

An proceſſu pronunciato nullo, dicta teſtium qui depoſuerunt in ipſo, & fuerunt publicata ualeant in alio iudicio, Bald.conſil.286.3. par.nu.1.

Teſtes publicati quando in alio iudicio

cio fidem faciant, Bero.c.uenerabilis nu.48.

Teſtes producti in uno iudicio fidẽ faciunt in alio inter eaſdem perſonas, Pariſ.conſil. 87. numero. 45. uol.3.

Teſtes examinati licèt faciant notorium in iudicio uno, non tamen faciunt in alio, Alciat. rubr.de iudi. nu. 115.

Teſtes examinati ante litem conteſtatem ad impediendum proceſſum an poſt litem conteſtatam probent ad merita cauſæ, Soc.l. eleganter §. ſi quis, de cond.inde.nu.9.

Teſtium dicta, quæ non pereunt, an faciant fidem in alia inſtantia, abſque eo, ꝙ examinentur de nouo, Paul.l. properãdum §. hoc autem nu.4.C.de iudi.

Teſtis examinatus in loco ubi quis caſum aliquem faſſus eſt alibi fidẽ facit, Nell.tracta.de teſtib.nume. 227.

Teſtium dictum etiam ſi nõ ſequatur ſententia ualet, Bart.l.ſolam C.de teſti.nu.8.

Teſtium dicta ſi ſunt recepta, & examinata inter eaſdem perſonas, an contra alias fidem faciant, Iaſ.ff.de iureiuran.l. admonendi in repet. nu.204. Afflic. deciſ.396.num.1. Berta.uerb.teſtes depo.nu.162. & uerb.teſtium productio nu. 16.

Teſtes examinati in una inſtantia faciunt fidem in alia inter diuerſas perſonas in illis caſibus in quibus ſententia inter alias lata prçiudicat Bart.l.cum lite.ff. iudi. ſolu.

Teſtimonium pro uno filio naturali obtentum prodeſſe omnibus filijs Fulgoſ.C. quibus res iudic.l.res inter alias nu.2.

Teſtes teſtamẽtarij ad perpetuam rei memoriam publicati ad inſtãtiam legatariorum, qui uia ordinaria agere potuerunt an probent etiam inter alias perſonas illis non citatis Rui.conſi.15.uol.2.nu.18.

Teſtes recepti inter alios an ſemiplenè probẽt, Alex.conſ.212.nu.20. lib.6.

Teſtium dicta inter alias, & ſententia faciunt ſemiplenam probationem Abb.c.iuramentum §.ſanè nu.14. de iureiuran. Felin.ca.penul.de re iudi.nu.1. Bert.uerb. teſtes in alio iudicio nu.14.

Teſtium dicta recepta inter alias perſonas faciunt quò ad alias ſemiplenam probationẽ, quod limita per Hippol. ſingul. 270. incipit parũ.

Teſtes recepti inter alias perſonas ſi ſint mortui faciunt ſemiplenã probationem, Felin.c.cauſam quæ, de teſti.nu.18. Iaſ.l.is apud quem nu. 24. C.de eden. par.1.& ff. de iureiuran.l.admonendi nu.26. Rui.cõſi.92.uol.4.nu.15.

Teſtes inter alias perſonas examinati etiam ſi ſint mortui non probant etiam ſemiplenè quando parti imputari poteſt, cur non fecerat eos examinari, Ruin.uol.2.conſil.14. nu.1.

Teſtium dicta inter alios examinati faciunt ſemiplenam probationem ſi modo examinari nõ poſſunt, Bal.

Lad

l. admonendi ff. de iureiuran. nu. 47. Berta. uerb. teſtium productio nu. 17.

Teſtes recepti inter certas perſonas prçſumptionem ſeu ſemiplenã probationẽ inter alias perſonas faciũt Guid. Papæ. tracta. de præſumpt. nu. 107. & 108. Bart. l. ſi quis libertatem nu. 5. ff. de pet. hæred. Ripa. ff. de iureiuran. l. admonendi nu. 102. & 103.

Teſtes examinati contra unum cõtra alium faciunt indicium, Bart. l. à ſententia nu. 1. ff. de appell. Franc. Bru. tractat. de indi. & tortu. q 7. par. 1. nu. 38.

Teſtes examinati ſuper uno proceſſu contra unum an ſuper alio proceſſu contra alium indicium faciant Franc. Bru. tractat. de indi. & tortura q. 2. par. 1. nu. 78.

Teſtis unius dictũ in una cauſa quòd faciat fidẽ contra eum in alia, Bar. l. eos, qui nu. 1. ff. de fal. Nell. tract. de teſti. nu. 205.

Teſtes mortui probãt in antiquis etiã in tertij præiudicium, Aimo par. j. ſec. ampliatur nunc nu. 11. de antiq. tempo. Rui. conſi. 28. nume. 2. uol. 4.

Teſtes producti cõtra unum, & in una cauſa fidem faciunt in alia, & contra alium, quando ad id ille fuit citatus, Pariſ. conſil. 80. nume. 50. uol. 1.

Teſtes impugnãtur, quia ad aliũ finem fuerunt examinati.

Teſtes examinati ad unum finem non probãt examinati ad aliũ c. ueniẽs. el 2. & ibi But. n. 12. de teſti. Bald. c. cum in tua. num. 2. eodem titu. Mill. uerb. teſtes inducti ad unũ fi.

Teſtes impugnantur, quia nulliter erant examinati.

Teſtis dictum extra iudicium an probet, Tindar. tracta. de teſti. nu. 5. li. 2. & c. 6. num. 2. & c. 2. num. 1. & c. 3. num. 1. Alber. de Roſ. tract. de teſt. nu. 42.

Teſtis dicto extra iudicium, ſi iuramentum interuenit an ſit ſtandũ, Tindar. tracta. de teſtib. lib. 2. c. 4. num. 1.

Teſtium dicta in iudicio minus ſolẽniter agitato non ualent, Butr. c. 1. nu. 2. de teſti. cog. libr. 2. Corn. con ſi. 277. nu. 3. uol. 3.

Teſtes reprobantur ſi à iudice, uel altero de eius mandato non recipiantur, Baragot. tracta. de teſt. nu. 89.

Teſtes nõ recipiuntur per priuatum, nec extra iudicium, Bal. l. fi. 5. opp. C. de edic. diu. Adri. toll.

Teſtium examinatio per iudicem incompetẽtem redditur nulla, Aim. conſi. 2. nu. 7.

Teſtes examinati à iudice incompetẽti non faciunt fidem, quod fallit in uno caſu, poſito per Hippol. ſingu. 201. incipit teſtes. Ruin. conſ. 149. uol. 5. nu. 24. Berta. uerb. teſtiũ impugnatio. nu. 109.

Teſtes parte non citata examinati non probant. l. ſi quando, de teſtib. fal-

 lit

lit in caſibus, de quibus per Rom. ſingul. 369. alios caſus ponit Marſ. ſingu. 24. & 30. & per Socy. ſingul. 523.

Teſtium depoſitio extra iudicium, & in iudicio inualido æqulparantur. Tindar. tract. de teſt. nu. 4.

Teſtium receptio uaganter facta eſt nulla. Butr. c. fi. nu. 2. lib. 2. ne ſede uacan.

Teſtes iurati coram Iudice ſi receſſerunt antequàm deponerent per aliquam forte neceſſitaté, licèt poſtea depoſuerint coram honeſtis uiris non ualet dictum eorũ. Bald. l. teſtium. num. 10. uerſic. ſequitur. C. de teſti.

Non præſumitur pro dicto teſtis quò ad ſolennitatem, Bald. conſil. 243. par. j. nu. 2.

Teſtium ſolennitas actum concernit probatorium. Saly. ff. de pign. acti. l. grauis. nu. 2.

Teſtes etiam à Cardinalibus inordinatè recepti non probant, Hippol. in practi. §. 2. nu. 26.

Teſtium receptio quando dicitur rite facta, uel non, Zabarel. clem. de teſti. 2. num. 24. Imol. ſuper clem. de teſti. c. teſtibus. num, 4. Ludo. Roma. C. de tranſact. l. ubi pactum. nume. 43. Tindar. tracta. de teſtibus. lib. 2. c. 3. num. 3. Vital. clem. teſti. num. 13. de teſtibus. Barba. clemẽ. 1. nu. 5. Alciat. l. bene eſt. ff. ſi cert. pet. num. 43. Hippol. l. 1. §. fi. num. 36. ff. de quæſtio.

Teſtes examinati appellatione omiſſa, & non diſcuſſa per iudicem a quo probant. Corn conſil. 247. num. 1. uol. 1.

Teſtis dictum, qui non debet admitti uel non debet examinari nil operatur, Bald. l. 1. C. de quæſtio. num. 2. Pariſ. conſ. 18. nu. 25. uol. 4.

Teſtes ſemel admiſſi, qui non debebant admitti, an & quando probãt. Pariſ. conſi. 58. nu. 52. uol. 4.

Teſtes fuiſſe legitimè examinatos, aut probatos ad ualiditaté ſententiæ nõ requiritur, quinimmo nec factam eſſe probationem intentionis eius, qui ſententiam obtinuit, Bertran. par. j. conſ. 3. nu. 7.

Teſtes recepti per ſindicum ſuper denuntia, non probant coram iudice: Bal. l. fi. C. de teſti. Saly. C. de teſt. l. fi. num. 8. Berta. uerb. teſtium receptio. nu. 21.

Teſti occultè deponenti creditur, ubi agitur de peccato, Præpoſ. c. præterea, el 2. de ſpon. nu. 5.

Teſtis dictum priuatim deponentis quando probet, Præpoſ. d. c. præterea el 2. nu. 47.

Teſtes examinati extra iudicium per ſindicum ſuper inquiſitione ipſum excuſant, Hippol. in pract. §. conſtãte. num. 99.

Teſtis dictum extra iudicium auctorem à calumnia excuſat, Tinda. tracta. de teſt. nu. 5.

Teſtis non examinatus à iudice, quam fidem faciat, Bar. l. admonendi. ff. de iur. iur. nu. 41.

Teſtis dictum contra ſe ſumitur pro confeſſione, Butr. c. inquiſitionis. nu. 26. de teſt. lib. 5.

Teſtes non ritè examinati in longinquis partibus probant, Nell. tracta. de teſt. nu. 208.

Teſtimonia extraiudicialia non faciunt plenam probationem, ſed ſolum indicium, Alber. de Roſa. ff. de teſt. l. teſtium. nu. 21.

Teſtis depoſitio extraiudicialis, ut ualidetur, quid requiratur, Tinda. tracta. de teſt. nu. 3.

Teſtium forma an iuramento ſupplea tur, Bero. rubr. de proba. nu. 23.

Teſtium dicta poſt terminum iudicii ſtatutum etiam approbata ab altera parte non eidem parti præiudicant, Butr. c. de cauſis. num. 34. de offi. delega. lib. 1. par. 2. Ludo. Roma. ff. de fer. & dilat. l. ne quis. nu. 12. Franc. c. cum cauſam. de appel. Fely. c. cum cauſam. num. 51. de teſti. Iaſ. ff. de iur. iur. l. admonendi. nu. 88. in repet.

Teſtium inualida dicta partes approbare poſſunt, ſed non proceſſum, Barba. c. prudentiam. num. 59. Fely. de teſt. c. ueniens, el 2. num. 4. Hippol. l. 1. §. ad quęſtionem. num. 14. ff. de quæſtio. in rubr. C. de proba. nu. 278.

Teſtium dicta, quæ non ualent, partium conſenſu conualidari nō poſſunt, Nell. tracta. de teſt. num. 224. Franc. Curt. tract. de teſtib. num. 2. tom. 13. Berta. uerbo teſtium impugnatio. nu. 43.

Teſtes corrupti non poſſunt ex conſenſu partium ualidari, Bald. authen. qui ſemel. C. de teſtibus. Alex. l. 1. ff. de fer.

Teſtium impertinentium depoſitionibus quando quis conſentire dicatur. Fulg. ff. de iur. iur. l. ſi duo patroni. §. idem Iulia. nu. 8.

Teſtes non ritè recepti non nocent etiam ſi partis conſenſu ſint publicati. Bal. auth. ſi quis in aliquo. C. de eden. col. j.

Teſtes ſi à iudice nominati fuerint, quo petente iurauit, omnia alia pręſumuntur ſolenniter acta, Rui. conſi. 35. uol. 4. nu. 3.

Teſtes examinare, qui fecit inualidè debet alteri parti in expenſis condēnari. Pau. de Caſt. conſi. 96. num. 5. uolum. j.

Teſtis dictum ſi deficit ex parte examinatoris ſi parti poteſt imputari, cur non fecerit teſtem examinari ſolemniter, ex hoc inducitur ſuſpitio contra eum, Iaſ. ff. de iureiuran. l. ad monendi in rep. nu. 172.

Impugnatur teſtis ratione loci & temporis.

Teſtis an debeat deponere de tempore, Cin. C. de teſti. l. teſtium nu. 10. & 11. Butr. tracta. de teſti. num. 40. Bellem. c. nihilominus nu. 2. 3. q. 6. Butr. c. ex tenore nu. 6. lib. 2. pa. 2. Alber. de Roſ. C. de teſti. l. teſtiū nu. 10. Bald. l. teſtium. C. de teſtib. nume. 23. Paul. l. 2. §. idem labeo nu. 2. ff. de aqua pluu. arcen. Ludo. Rom. ff. de aqua plu. arcen. l. ſi cui aqua. §. idem labeo nu. 10. Mar. de

Fano.

Teſtis deponens de tempore quando uerificetur, Bertr.par.1.conſil.80. nume.3.

Probatio ſine tempore non inducit tempus, quod neceſſario probandum erat, Fab.de Mont. tracta.de emp. & uend.q.5.num.21.tom.8. Bertran.par.1.conſ.1.nu.26.Bert. uerb.probatio inualida nu.8.

Teſtis plus creditur dubitatius, quã certo deponens de tempore, Alex. conſi.65.nu.4.lib.2.

Teſtes habentes probare ſurreptionẽ gratiæ impetrantis propter intruſionem,opottet,quòd probẽt tempus gratiæ, Bellem.deciſ.499.

Teſti deponenti de facto longinquo non ita creditur, ut de propinquo Bart.l.carbonianum §.dies autẽ ff. de carb.edic.nu.8.

Teſtium fides per tranſcurſum temporis ueritatis obliuione tradita uariatur,Vber .de Bob.tract.de poſitio nu.38.tom.13.

Teſtis non ita recordatur de lõginquo tempore ſicut de recenti. Alber.de Roſ.ff.de Carb. edic. l. Carbonianum nu.5.

Teſtis circa longum annorũ curſum de facili errare poteſt, Ange.conſi. 25.nu.4.

Teſtis in dicto ſuo deponit de loco, & tẽpore in cauſa ſcientiæ,nil dicit de loco, & tẽpore nõ dicitur falſarius,neque contrarius, Bert.uerb. teſtium punitio nu.44.

Teſtes quando non uideantur etiam probare de tempore quo loqui uidentur, Bertran.par.3.conſi.330.

Teſtis deponens de alio tẽpor e quàm dicat inquiſitio facit iudiciũ, Ang. conſi.3.nu.2.

Teſtis deponens de tempore, de quo eſt quæſtio qualiter deb eat probare,Bald.l. data opera, C.qui accuſ.non poſſ.nu.42.

Teſtis dicens decem annos præterijſſe etiam concludit,quando inceperant,& ſi interrogatus reſponderit neſcire quo tempore illi.10. anni inceperint, quid in hoc caſu dicẽdum ſit,Seyſell.l. de diuiſ.ff.de ſolut.matr.nu.6.

Teſtis deponens de tempore per dictionem circa,non dicitur concludenter deponere, Alex.conſi.149. nu.16.lib.5. Rui.uol.5.conſil.10. nu.3.& uol.4.conſi.36.nu.6.Cor. conſi.215.num.6.uol.1.& conſil. 186.uol.1.nu.1.& conſil.129.uol. 1.nu.3.& conſil.130.nu.1.uol.1.

Teſtis deponens de certo tempore, uel circa,quomodo intelligatur illud uerbum circa, Cuman.conſil. 91.poſt prin.2.uol.

Teſtis deponens per uerbum circa,de tempore ętatis probat tempus minus, Corn.conſi.247.nu.4.uol.1.

Teſtis ſi circa negocium principale de ſcientia ex proprio ſenſu corporis deponat,& circa tempus deponat per uerbum iudicio ſuo,aut ęquipollentia uerba probat, Alexan. conſi.149.nu.2.uol.5.

Teſtis deponens uideri ſuo circa tempus probat,Corn.conſi.92. nu. 5. uolum.1.Ruin.uolum.4.conſ.69. nu.12.

Te-

regu.iur.

Teſtium numerus non requiritur ad actum ſolemnizandum, qui aliàs requiritur ad probandum, Corn. conſi.307.nu.6.uol.3.

Teſtium plrualitas neceſſaria eſt ubicunque in materia producendorũ teſtium deuentum fuit, Barb. c.olim nu.26.de lit.conteſta.

Teſtiũ numerus ſolemnis quare exigatur, Salic. C.de fideicommiſſ.l. quæſtionem nu.5.

Teſtium pluralitas quando requiratur timoris, ſuſpitionis, uel coruptionis, Corn.conſi.233.nume.6. uol.3.

Teſtes requiruntur in diuerſo numero ſecundum diuerſitatem caſuum, gloſ.c.pluralis de regul.iur. in 6.

Teſtes deponere debent de actu, & quot requirantur in actu pro ſolennitate, Socin.conſil.254.nu.2. uol.2.

Teſtes reproban. ſi à lege certus numerus introductus non fuerit, Baragot.tracta.de teſti.nu.91.

Teſtes tot nu. deſiderari ad indicium & coniecturam proban. quot ad ueram, & directam probationem Cuma.ff.de lega.2.l. cum proponebatur nu. 6.

Teſtes plures ad ueritatem neceſſarij ſunt, Monac.tracta.de defenſ.iur. nume.1.

Teſtes plures in probãdo facto requiri. Bellem.ca. Nihilominus, 3.q.9. nume: 1.

Teſtes quot ſufficiant in declaratione delicti aſcripti. Alb.de Roſ.de Aſſign.liber.l. aſſignare nu.2:

Teſtes quot requirantur quando dominus ſeruo ſuo libertatem dat. Ioan.Monac. tracta.de defenſ.iur. nume.11.

Teſtis ad probandum ſcientiam ſcholaris contra doctores quot requirãtur, Rebuff. tracta. de priuil.ſcho la.priuil.1.nu.5.tom.5.

Teſtes in rebus apochæ proobligando ruſtico quot neceſſarij ſint, Bellem.c.licèt uniuerſis de teſti.& atteſta.nu.2.& 3.

Teſtes quot & quales cum notario ad inuentarij confectionem adhibeãtur, Vital.tracta. clauſula.ca.nihil innouari, nu.19.

Teſtium numerus, quid operetur, & quot in plurali locatione dicatcõtineri, Alberic. de Roſa.ff. de teſtibus l.ubi numerus nu.1.

Teſtium numerus quotus eſſe debeat ut ſufficiat, Bart.circa materiam te teſtium uerb. dictum eſt, Soc.cõſ. 229.nu.4.uol.2. Igne.l.1.§.ſerui. appell.nu.104.par.1.ad ſillan.Bert. uerb.teſtes quot & quales, num.1. Paul.de Caſt.l.1.nu.3. C.de teſti.

Teſtes duo, an & quando faciant plenam probationem, Specul.tit. de iura. dela.num.2. Bal.ſuper feud. c.1.§.ſi quis.ſi inter Dom.& Vaſa. nume.18.Imol.conſi.147.nume. 2.Corn.conſi.261.num.2.uol.1. & conſil.55.nu.9.uol.4. Affic.c. 2.ſi de inueſti.inter.Domi. & Vaſall.num.1. Alexand. conſil.147. nume.9.uol.4. Afflic.c.2. ſi de in-

ueſti.inter dom. & Vaſall. lis oria. not.2. Bertran.part.2.conſil.292. nume.1.

In ore duorum, uel trium ſtat omne uerbum, quod fallit. quando etiã dictum unius multum operatur, Hippol.in ſingul.47.incipit in ore duorum,Bart.Cepol.conſ.61.nume.7.

Teſtium numerus ubi non exigitur ſufficiunt duo,uel tres teſtes,de teſti.c.licet uniuerſis col.1.gloſ.uerbo & hoc l. quidã §.ſi uoluerit de feud.Butr.in tracta.de teſti.nu.15. tom.13. Baragot.tracta. de reproba.teſtium nu.92.tom.13. Fulgoſ. C. de fideicommiſſ.l.ſi probaueris nu.1. Iſer.tit. ex quibus cauſ.feu. . . . nu.2.lib.3.in rubr. Aluarot. rubri.quot teſtes ſint neceſſarij ad probandum feu.Igne.§. quod autẽ num.2.

Ad probandum duo teſtes ſufficiunt, uel tres niſi in aliquibus caſibus regularibus, ubi plures requiruntur.4.q.3.c. teſtes §.ſeq. poſt med. col.2.1.q.4.§.1.col.3.Hoſti.rubr. de teſti.num.4. in ſumma, Nepos tracta.de except.nu.50.Nell.tract. de teſt.nu.73.& l.ubi numerus.ff. de teſti.c.in omni de teſti.Spec. de teſt.§.reſtat.de nu.in prin.Paul.cõſi.303.Iudex eſt.Cum.ff.de teſta.l. hæred. Zabarel.ca.ex inſinuatione de procur.nu.1.col.3.Abb.c.ſuper eo,num.7.de conſangui.& affi.& uol.1.conſi.16.nu.1. Imol.conſil. 91.nu.1.Barba.c.licèt cauſam nu. 96.de proba. Corn.conſi.105.nu. 4.uol.7. & conſi.33.nu.14.uol.2. Iaſ. de acq.hæred.l. nec is, nu.9. Afflic.deciſ.72.nu.5. Socin. Iun. conſi.148.nu.9.& conſ.71.num. 5. uolu. 2. Boer. q. 101. nume.7. par.1.

Teſtibus de duobus quomodo euangelica auctoritas intelligitur,Ioan. Andr.in Nouel.c.licèt col.4. circa medium,uer.quia licèt de teſti.

Teſtes duos iure pontificio ſufficere, Bellem.c.licet uniuerſis de teſti.& atteſta.nu.4.

Teſtibus etiam duobus non abiectis an credendum,Bertran.par.2.coſi. 292.nu.1.

Teſtes duos ad deciſionem cauſæ ſufficere,Bellem.c.quod uerò num. j. 2.q.4. Hippol.conſil.31.nume.1. uol.1.

Teſtes duo in criminalibus,ſicut in ciuilibus ſufficiũt,Dec.l.iuris ignorantia.C.qui admit.nu.24. Alber. de Roſ.2.c. col.2.fol.187. Anch. 2.q.5.c.quod uerò nu.1.& 7.col. 1.& 4.

Teſtes duo ſufficiunt ad probandum inueſtituram, Afflic.c.ſi tres, uel plures de pace tenen.not.1.

Teſtes duo de actu deponentes plenè probant ſecus ſi de ſcriptura, Rebuff.tracta. de Chirograf.artic. 2. nu.7.tom.1.

Teſtes duo ſufficiunt in contractibus de iure communi,Socin.Iun.cõſi. 12.nu.3.uol.7.

Teſtes duo ſufficiunt, niſi contractus excedat.50.libras au. Boer.q.118. nu.2.par.1.

Teſtes

Teſtes duo requirũtur in cauſa iudei ad conuincendum Chriſtianum, Butr.c. uniuerſis nu. 1. de teſti.lib. 2.par.2.

Teſtes duo probant in actibus grauiſſimi prꝗiudicij, Abb.c. quoties de teſt. nu. 1.Fel.c.quoties.de teſ.n.1.

Teſtes duo in arte medicinæ requirũtur, Cꝗpol.conſi.61.nu.6.

Teſtes duo ſufficiunt ad probandum aliquod delictum, Cor.conſi.197. nu.6.uol.2.

Teſtium trium interuenentum probatur per duos teſtes Paul.de Caſt. l.comperationes num.8.C.de fide inſtrumen.

Teſtes ad minus duo coram arbitro in cauſis magnis requirũtur, Ioan. de Peruſ.tracta.de arbitr.c.12.lib. 9.nu.7.uerſi. unde.tom.12.

Teſtes plures, quàm duo, in quibus caſibus requirantur, Specul.titu. de teſti.§.1.nu.1.Monac.tracta.de defenſ.iur.§. quia nu.10.tom.13. Ioan. de Graſ.tract. de arbo.in 5. princ.§.plena nu.2.tom.12.

Probatio per tres teſtes facta an ſit cõtra ius diuinum, Bero.ca.ſicut nu. 14.de proba.

Teſtes tres in quibus caſibus requirãtur, Butr.tractat. de teſtibus num. 16. Feder. Schen. tracta. de teſtib. nume.64.

Teſtibus tribus ſtãdum eſt, Soc.Iun. conſi 159.nu.8.uol.2.

Teſtes quot in confectione inuentarij interuenire debeant, Nepos tracta. de excep.nu.49.

Teſtes tres in inuentario requiruntur Berta. uerb. teſtes quot, & quales nu.49.

Teſtes plures duobus pro forma requirens quando ualeat, Bero. rubr.de prob.nu.27.

Teſtes tres ex conſuetudine neceſſariò requiruntur, an ſit contra ius naturale, & diuinum, Bero.ca.ſicut, de prob.nu.41.& 44.

Teſtes plures ultra duos ex conſuetudine propter ſuſpicionem falſitatis & corruptionis requiruntur, Bero. c.ſicut.de prob.nu.40.

Teſtes quatuor concordes ſufficientiſſimè probant, Ruin. conſil. 74. num.2.

Teſtes quatuor ſufficiunt ad excuſationem probandam, Rebuf.tracta. de excuſ.nu.27.& 32.

Teſtes quatuor ſufficiunt ad uitandã multitudinem, de teſti.c.cum cauſam.col.4.

Teſtes quinque in certis caſibus requiruntur, gloſ.l.teſtium. uer.præſto.C. de teſt.

Teſtes quinque requiruntur ad probãdum quòd emphyteuta ſoluit cenſum, Saly.l.2.q.8.C.de iur.emph. & l.teſtium.C.de teſt.

Teſtes quinque requiruntur, ut legitimè probetur culpa uaſalli, Aluar. rubr.quot teſtes ſint neceſſarii ad probandum, Fen.Nigra. c. 1.nu.1. Fede.de defen.libr. 1.titu. 21.§.1. num.1.

Teſtes quinque adhibendi ſunt, cum quis per epiſcopum ſeruum manumiſit, Fed. Schen. tractat. de teſti.num.65.

Teſtes quinque adeſſe debent contra ctui libram auri excedenti, cum in ſcriptis à literarum imperito celebratur, Feder. Schen. tracta. de teſti. nu. 60.

Teſtes quinque requiruntur loco probationis per inſtrumentum fiendæ ex forma ſtatuti. l. teſtium. C. de teſti. Abb. c. ſicut in te, de proba. Hip pol. ſingu. 157. & in rubr. C. de probat. nu. 38.

Teſtes ſeptem, uel plures in quibus caſibus requirantur, Boer. tractat. de teſti. nu. 18.

Teſtes ſeptem deponen. aliorum clericorum requiruntur. Nell. tracta. de teſt. nu. 83.

Teſtes duodecim requiruntur in purgatione epiſcopi, Spec. tit. de teſti. §. 11. nu. 5.

Teſtes quindecim requiruntur ad probandum excellentiam alicuius. Alex. l. cum quid. ff. ſi cert. petat.

Teſtes 15. quãdo neceſſarii ſunt, Fed. Schen. tract. de teſt. nu. 63.

Teſtes quot requirantur ad deponen. Papam, uel Cardinalem, Barbat. tractat. de teſtib. Card. q. 7. tom. 2. num. 4.

Teſtes contra epiſcopum quot requirantur, Paul. conſi. 303. Iudex eſt.

Teſtes quot requirantur in cauſa criminali ad deponendum epiſcopũ, Berta. tracta. de epiſ. §. de cauſa. nu. 3. & 4. tom. 2.

Teſtes quot requirantur ad conuincẽdum Cardinalem, Zabarel. c. ex geſtis. de cler. non reſiden. num. 4. colum. 2. Nell. tracta. de teſti. nume. 83. & Fer. Gur. tractat. de ultim. fi. iur. nume. 242. tom. 1. Anchara. ca. ex geſtis. de cleric. non reſiden. in 6.

Teſtes 26. in depoſitione Diaconi Cardinalis requiruntur, Nell. tracta. de teſt. nu. 83.

Præſul. non damnatur niſi 72. teſtib. Presbyter autem niſi 44. Diaconus uerò Cardinalis niſi 23. inferioris autem gradus clerici niſi 7. teſtibus conuicti non debent condemnari. 7. q. 4. c. Præſul. col. 3.

Teſtes 72. ubi, & quando requirantur, Nepos tractat. de exceptio. nume. 51.

Teſtes contra Cardinales requiruntur 72. & non idonei. Berta. uerbo teſtes quot, & quales. nu. 45.

Teſtes 44. in depoſitione presbyteri Cardinalis requiruntur, Nell. tracta. de teſt. nu. 82.

Impugnatur teſtis, qui aſſerit ſe aliter dixiſſe, quàm ſcripſerit Notarius.

Teſtium dicta probanda per ſcripturam Notarii, Abb. c. dilecti. nu. 8. de accuſ.

Teſtimonium in ſcriptura ſtat. Seyſel. l. pactum. C. de pac. nu. 2.

Teſtis ſi dicat, quòd aliter ſcriptum fuerit, cui ſtetur, Bart. l. in exercendis. num. 2. C. de fid. inſtrum. & l. 1. §. ſi quis negauerit. num. 14. ff. quemadmodum teſtam. aper. Bal. con-

conſi. 385.par.5.num.1. Butr. ca. ad audientiam.num.17. de pręſcriptio.lib.2.part.2.Zabarel. clemen. de hæret.1.§.uerum,el 2.nume. 7. Abb.c.cum cauſam.el 1.num. 23. de teſti.& c.ad audientiam. nu. 7. de præſcript.Imol.de hæret. clem. 1.num,21.Nell. tracta. de teſtibus num.246.251.254.& 54.Franciſ. Curt.tracta.de teſti. nu. 48. tomo 13.Butr.tracta.de teſti.num. 53.tomo 13.Felyn. c.ad audientiam. de præſcript.num.9.Hippol.l.1.§. ad quæſtionem.ff.de quęſtio.num.10. Franc.Curt.tracta.de teſt.num.85. Capic.deciſi.61.num.5.Aim. conſil.74. num.3.Bertac. uerbo teſtes depo.nu.153.Fely.c.cum cauſam de teſtibus. uerſic. ſi autem teſtis. num.59.

Teſtes ſi dicant aliter fuiſſe ſcriptum, quàm fuerit actum an inſtrumentum reddant falſum, Bart.l. 1.§. ſi quis negauerit.nu.10. ff. quemadmodum teſta.aper.

Si in ſcriptura Notarii reperiatur teſtes dixiſſe inquiſitionem ueram eſſe,& duo teſtes atteſtantur,ſe nunquàm dixiſſe quomodo intelligantur,Bal.conſ.281.par.2.nu.2.

Quid ſi teſtis, qui deponit falſum excuſet ſe dicendo quòd notarius aliter ſcripſit,quàm ipſe dixerit, Nel. tracta.de teſti.num.251.Fely.c. ad audientiam.de pręſcr.nu.10.

Teſtis quando negat ita depoſuiſſe, prout notarius ſcripſit dum tractatur de falſo,ſtabitur potius dicto ipſius teſtis,quàm notarii.Gram. deciſ.60.nu.18.

Teſtis ſi de falſo accuſatur, & dicat, quòd notarius aliter ſcripſerit, quã ipſe dixerit,in iſto caſu ſi alia non concurrant contra teſtem non creditur etiam notario contra teſtem nec è contra,Hippol.conſi.74. nu. 10.uol.1. Capic.deciſ.94.nu. 1.

Teſtis ſi de falſo conuincitur, nihilominus ſi ita dixiſſe negat prout notarius ſcripſit, non poteſt puniri ex illa ſcriptura de falſo criminaliter, Aret.l.qui curaſſe. §. itẽ Põponius. ff.de iur.iur.nu.28.

Teſtis perſonæ multum notabili aſſerenti ſe aliter dixiſſe magis creditur quàm notario, Capic. deciſio. 61. num.6.

Impugnatur teſtis,quia locutus fuit cum parte uel promiſit certum quid teſtificari.

Teſtis ante depoſitionem loquens fatuus eſt,Alber.de Roſ.tracta. de teſti.§.conſequenter.nu.27.

Teſtis ſi dicit ſe uelle teſtificari contra ueritatem an probet, ſi non probetur aliter, quòd falſum depoſuerit,Alex.conſi.179.uol. 2. Franciſ. Curt.tract.de teſt.nu.107.

Teſtis ante publicationem dictum ſuum reuelare non debet.Paui. tracta.de uiſita.q.7.par.2. nu. 23. tomo 3.Saly.ff.de teſt.l. qui falſa. nume.4. Fulgoſ. ff.de teſti. l. qui falſo.num.j.

Teſtis repellitur,qui utrique parti ꝓpalat

palat dictum ſuum, uidelicet ſepa ratim cuilibet dicendo ſe ſcire, ut producatur in teſtem, Spec. de teſt. §. j. uer. licèt, quod labeo, Steph. tra cta. de teſt. nu. 87.

Teſtis licèt extraiudicialiter aſſerat co ram partibus id quod teſtificari in tendit in iudicio per hoc non detra hitur de eius dicto, quin ualeat te ſtimonium ſi poſtea idem teſtifice tur. Butr. c. 2. nu. 6. de capel. mona. libr. 3.

Teſtis ſi allocutus eſt partē ante teſtifi cationem, utrum diminuatur fides illius, Fely. c. præterea. de teſtib. co gen. nu. 11.

Teſtes ne decipiant producentem ꝓ miſſionibus cauendum eſt, Specul. de proba. iudi. cir. 2. prin. uer. circa partes.

Teſtis qui ſpromiſit teſtificari an de beat repelli, Bald. l. data opera. C. qui accuſ. non poſſ. Hippol. l. 1. ad l. Corn. de ſica. in princ. & ff. ad l. Corn. de falſ. nu. 9.

Teſtis ſi dicat in pręſentia partis, quòd erat dicturus in iudicio an uitietur eius dictum, Fel. c. fi. de teſt. cogen. num. 6.

Teſtes de ueritate ſuſpectos facit pri mo eos coram teſtibus cum iura mento extra iudicium confiteri, Tindar. tracta. de teſti. l. 2. c. 2. nu. 4. tom. 13. Abb. c. dilectus. num. 7. de capel. monac.

Teſtes qui iactabantur ſe ſiue ueritatē ſi recedant non probant, Bald. l. non ignorat. nu. 8. C. de fructi. & lit. expenſis.

Teſtes ſi extra iudicium iactauerint ſe ſcire ueritatem, ſi ante depoſitionē receſſerunt, uel mortui ſunt uolens eos producere, & quod per eos non potuit probare in expenſis non con demnabitur, Lanfranc. tractat. de ſponſ. nu. 22. tom. 14.

Impugnatur teſtis ex eo, quia fuit ſemel reprobatus.

Teſtis ſemel reprobatus in una cauſa an poſſit per alium in alia cauſa produci, Gloſ. l. ſi uteris. C. de fide inſtrum. Baragot. tracta. de teſti. nu me. 85. Specul. tit. de teſti. §. 10. nu. 9. Alber. Roſ. C. de teſti. l. ſi quis te ſtibus. nu. 4. Butr. c. teſtimonium. nu. 18. de teſt. lib. 2. par. 2.

Teſtis poteſt repelli a teſtimonio ſi probatum fuerit aliàs fuiſſe repul ſum, Abb. c. ſuper eo. nu. 3. de dec. Fely. c. teſtimonium. de teſt.

Teſtes reprobati per alios non ſunt iu dicandi idonei, Pariſ. conſi. 13. nu. 20. uol. 3.

Teſtes quibus de cauſis reproben tur, & de reprobatione communia.

Teſtes quibus de cauſis reprobantur, de teſti. c. ſi quis teſtium. colum. 1. & c. ex parte. colum. 3. Specul. de te ſtib. § ſæpe teſtes. Doctor. auct. qui ſemel. C. de teſti. Specul. de teſti. §. ſæpe. Saly. l. ſi quis teſtium. de teſti Alb. de Roſa. ff. ſuper rubr. num. 8.

Butr.

Butr. tracta. de teſti. num. 1. & per totum. tom. 13. Bart. conſi. 111. incipit quæritur. Anch. c. quoties alicui. de teſti. num. 3. & ca. ſuper eo. de teſti. num. 3. Iacob. Gentil. tract. de ordi. Iudi. §. fin. num. 47. tom. 12. Fede. q. 220. num. 4. Barba. conſi. 27. num. 65. Corn. conſi. 108. nume. 5. uolum. 1. & conſil. 172. nu. 13. uol. 2. Papien. in for. oppo. contra teſtes Curt. iun. conſi. 166. nu. 17. par. 2. Lamber. art. 1. q. 11. prin. 2. part. lib. 2. num. 6. Rebuf. tracta. de reproba. arti. ult. num. 4. tom. 3. Bero. cap. licet cauſam. de probat. num. 19. Berta. uerb. teſtium impugnatio. nu. 1.

Teſtis poteſt etiam ſola naturali ratione conuinci, Bertac. conſil. 37. nu. 33. Nell. tract. de teſt. nu. 116.

Teſtis idoneus non dicitur, qui timet deponere ueritatem, Bald. Leos. in fin. C. de teſti. Steph. Aufr. tract. de teſti. num. 51. Baragot. tractat. de teſti. nu. 51.

Teſtis nimis animoſus redditur ſuſpectus, idem in Iudice nimis animoſè procedente, Aimo conſi. 2. nu. 2. Gram. conſi. 165. num. 3. in ciui.

Teſtes deponentes in dicto quando faciant probationem, Bart. l. admonendi. ff. de iur. iur. nu. 4. Bal. c. cū cauſam. nu. 24. de teſt.

Teſtis concitans negatiuam de facili non coartabilē redditur de falſo ſuſpectus, Aimo conſi. 75. nu. 25.

Teſtis percunctatus, qui dicatur, Igneus. l. 3. §. ſi quis tab. nume. 22. par. j. ad ſillan.

Teſtis repellitur propter percunctationem, Butr. c. ultra. num. 2. de teſti. lib. 2. par. 2.

Teſtium eſt minor copia, quàm iudicum, Specu. de lega. §. 8. in fi.

Teſtium literatorum minor eſt copia ruri, quàm in ciuitate, ideo requiritur minor ſolemnitas, Bal. in auth. ſed nouo iure. C. ſi cer. pet. uerſi. ultī. nu. 6.

Teſtium copia minor habetur in rure, quàm in ciuitate, Auct. ſed nouo, & ibi Bal. ult. not. C. ſi cert. pet. & in l. qui. C. de teſt.

Teſtis quare facilius repellatur quàm Iudex. Butr. c. cum B. num. 14. de offi. delega. lib. 1. par. 2. Immo facilius Iudex repellitur, quàm teſtis. Tiraq. tracta. cauſa ceſſant. part. 1. 239. poſt Specul. de legat. §. excipi poteſt.

Teſtes ea ſuſpitione reprobantur, qua Iudices, Baragot. tracta. de teſti. nu. 78.

Probatio in contrarium non admittitur contra perſonam legaliſſimam Hippol. l. 1. §. fina. nume. 11. ff. de quæſtio.

Teſtis, qui imperſonaliter deponit nō probat, Dec. conſ. 173. col. fi. uerſi. poſtremò.

Teſtium reprobatio non admittitur in cauſa ſummaria, Fely. poſt alios, c. ueniens. nu. 58. de teſt. uide ſup. in uerbo teſtes inhabiles, an & quādo probent, & uide per Capic. dec. 55. nu. 2. per totum.

Teſtis ſeriatim referens factum antiquum prout de facto fuit factum præ-

præſumitur ſubornatus. Corn. conſi. 18. nu. 12. uol. 2.

Teſtium repulſa non admittitur in cã attentatorum, Afflic. deciſ. 351.

Teſtium repulſa non admittitur, quã do teſtes recipiuntur ex abundanti Felyn. c. cum ordinem. nu. 5. in fi. de reſcrip.

Teſtis impropriè loquens non probat, Bar. l. 1. C. de uſufru. Doct. l. teſtiũ. C. de teſti.

Teſtis infinitè loquens non concludit ad cauſam uerisimilem, Corn. conſi. 279. nu. 6. uol. j.

Teſtis alternatiuè deponens, non probat, Ruin. uolum. 4. conſil. 18. num. 5.

Teſtis iurans nil deberi illi contra quẽ ẽ depoſiturus, ſi probat ũ ſit poſtea quòd ſit debitor, an habeat obſtare, Homod. conſi. 242. nu. 22.

Teſtis deponens cum dictione diminutiua non probat, Balb. tracta. de præſcr. nu. 13.

Teſti, quando ſufficiat, quòd in genere deponat, Nell. tractat. de teſti. num. 76.

Teſtis generaliter interrogatus, generaliter deponens probat, Bartol. l. 1. §. diuus. el 3. ff. de quæſt.

Teſtibus inſtrumenta, & teſtibus teſtes impugnari, illud quatenus uerum habet, Bellem. c. 3. loco de proba. nu. 23. & 24.

Teſtis, qui deponit. Ita ſolebam facere non probat, Corn. conſ. 89. nu. 5. uol. 1.

Teſtis ratione malarum computationum gradum reprobat, Batago. tracta. de teſti. nu. 6.

Teſtes inopinati recepti non probant, Hippol. in practic. §. diligenter. num. 147.

Teſtis probat per metum depoſuiſſe, eo ipſo, quod eius detentio probatur. Amod. de Caſtell. tracta. de ſindi. num. 158. Catald. tracta. de ſindi. num. 152. tom. 4.

Teſtis ſuſpicio aliquando ex eius dicti qualitate comprehenditur, Barba. conſ. 25. nu. 12. uol. 2.

Teſtis ſi deponat per dictionem taxatiuam an probet, Bart. l. 1. in princ. colu. 1. ff. ſi quis ius dicen. non obtemp. Imol. c. licet. colum. 2. de proba. Iaſ. l. omnibus. ff. ſi quis iuſdicen. non obtempe. num. 12. part. 1.

Teſti poteſt opponi, quicquid poteſt iudici, ſed minor cauſa repellit Iudicem. Spec. de leg. §. excip.

Teſtes appoſiti in teſtamento ſi quis dicat eſſe inhabiles quia, ſerui, an ſufficiat probare, quòd nunc ſunt, Paul. de Caſtr. num. 2. 5. & 6. l. 1. C. de teſta.

Teſtes an ſufficiat probare inhabiles de præſenti, ut ſic præſumantur fuiſſe inhabiles tempore contractus celebrati quando requirebatur ad ſolemnitatẽ actus, Paul. de Caſtro. l. ad teſtium. §. conditionẽ. num. 2. ff. de teſt.

Teſtes quomodo poſſint deficere in probationibus ſecundum formam canonum, Butr. c. quoties. nu. 11. de purga. cano. lib. 5.

Teſtis impugnatur ſi interrogatus dicat

.cat, quòd res non potuit alitèr ſe habere ſi per rerum naturam appa reat aliud eſſe poſſe, Bald. conſ. 81. par. 3. nu. 1.

Teſtimonium eorum, quibus fides nõ fuit habita intelligitur reprobatũ, Fulgo. ff. de his qui not. infam. l. Lucius Titius. nu. 2.

Ad teſtem perfectum duo concurſum debent, quibus deficientibus non ualet, quod agitur, Spec. tit. de teſt. §. 1. nu. 92.

Teſtis inſtrumentarius impugnari an poſſit, & an probet ſemiplenè, Bert. par. 2. conſi. 300. nu. 4.

Teſtimonia, quare poſſint reprobari, & perſonæ. Cyn. C. de teſt. l. ſi quis. num. 12.

Teſtium fidei detrahitur tribus caſib. Butr. c. 3. nu. 26. de cauſ. poſſ. libr. 2. par. 1.

Teſtium ſubſtantialia, quæ ſint, ut ſibi credi debeat in omnibus, & ſingul. Bald. ſuper feud. in rubr. de cõtrou. inueſti. nu. 4.

Teſtis dictum reprobari poteſt, licèt eius perſona approbetur & an poſſit recuſari, qui accuſatus eſt, Imol. de offi. delega. c. 1. & 9. nu. 68.

Teſtes ſi fuerũt examinati pro Titio, & depoſuerunt pro ipſo, & cum à teſtibus non poſſet explorare ueritatem facit clam à notario oſtendi an per hoc atteſtationes perdant robur ſuum, Bal. c. in nomine domini, nu. 8. de teſti.

Teſtes de præterito in his, qui tempore uariant non probant de pręſenti Sali. l. ſi non ſortem §. libertus, de condi. indebi. nu. 9.

Teſtis unius dictum fidem alterius debilitat. Soc. Iun. conſi. 99. nu. 2. uol. 2.

Teſtium dicta arguere an quis poſſit, C. de teſtibus l. ſi quis nu. 4.

Teſtificatio reciproca locum non habet ſi habet quæſtionem de ſtatu cum aliquo, Bart. l. Athletę. §. amplius nu. 2. de excu. tuto. & cura.

Teſtium actionem, uel cauſæ diffinitionem ſi pars ſuſpẽdi petat, donec poſſit habere teſtes ſuos ultra marinos captos, uel infirmos, uel aliter impeditos, Ioan. Andr. in Nouell. c. ultra tertiam col. 3. in prin. uerſi. 3. quæro de teſtibus.

Teſtis ſup primis capitulis de iure canonico nec in cauſa principali, nec accuſationis examinari poteſt ſecus de iure ciuili, Baptiſt. de Sancto Blaſ. tracta. de contrad. iur. cẽtu. 15. tom. 1.

Teſtis ſi deponit de tempore an poſſint fieri articuli de directo contrarij de alio tempore, Anch. c. ex tenore de teſti. nu. 5.

Teſtes ſuper eiſdem articulis ad diuerſos effectus recipi poſſunt, Bero. c. ſolicitè de teſti. ſpol. nu. 43.

Teſtes probant deponendo pro parte, ubi etiam unum componitur ex partibus, ſi ſint ſuper partibus conteſtes, licèt non ſint ſuper toto, Butri. c. ſeries, nume. 7. de teſti. lib. 2. par. 2.

Teſtis in cauſa executionis per tertiũ opponentem produci poſſunt ſi nõ interfuerint primo iudicio, Spec.

de teſti.§.ſatis utiliter,uer.quid ſi à ſententia.

Teſtes quãdo ſunt pares an alij admittantur, Feder. de feud. lib. 1.tit. 1.§.1.

Teſtis in conſpectu eſſe debet,l. præſentiam requirente, Igne.l.1.§.hoc autem nu.76.§.1.ad ſillan.

Teſtes noui poſſunt examinari ſuper orientibus ex eodem facto, ſi primi non fuerunt interrogati, Bald. in Margarita,uer.articuli.

Teſtes recepti ad probandum articulum de directo contrarium an debeant eſſe plures, Anch.c.ſeries de teſti.nu.5.

Teſtis unus ſurrogatus loco alterius propter cauſam ad actum inchoatum aliàs teſtes de geſtis in eorum præſentia interrogare debet, Nell. tract.de teſti.n.104.Paul.de Caſtr. l.cum antiquitas nume.6. C.de teſtamen.

Teſtis,qui pro me eſſe non poteſt,nec etiam contra me,Baragot.tract. de reproba. teſtium nu. 26.tom.13. Hippol.l.unius §.ſeruus nec ſi,nu. 4.ff.de quæſtio.

Teſtium obiectiones quo iure ſint cauſatæ, Corn.conſi.241.num.6. uol.4.

Teſtes admittuntur ad probationem deponen. teſtium primorum, Anch.c. cum olim.el 1. de priuil. nume.4.

Teſtibus quibus nõ obijciatur, Cor. conſ.196.nu.1.uol.1.

Teſtium approbatio facta per iudicẽ alios reijciendo non poſſunt demũ reiici prætextu affinitatis,uel alterius ęqualitatis, qui nõ faceret eos eſſe omni exceptione maiores, Grãma.conſi 43.nume.45.in ciuil.

Teſtium dictis non contradicendum ſed illi potius reprobandi, Rebuff. tracta. de reproba.arti.ultimo nu. 1.tom.3.

Teſtimonij refutandi ceſſante cauſa ceſſat effectus,uidelicet refutatio, Tiraq.cauſa ceſſante par.1.n umero 239.

Si probaui per tres teſtes, ubi ſufficiũt,parũ prodeſt aduerſario meo, obijcere contra unum, uel appellare, Innoc.cum ſuper eo, de appell.

Probatum aliquid ſi ſit per tres teſtes quorum unus eſt infamis, ſi opponatur ei exceptio infamiæ non eſt admittendus, Iaſon.ff.de edend.l. prætor ait.§.coguntur nu.11.

Teſtium reprobationes dicũtur odioſæ, Zabarel.c.licẽt dilectus de teſtibus num.1.col.2.Butr.poſt Hoſti. c. de teſti.nu.8.& ibi Imol.nu. 9. & ibi per Abb.nume.4.Capic.deciſ.62.num.5.Guid.Papa q.50.in princip.

Teſtes ad reprobandũ quid agendum ſit, Butr.uerb.teſtium reprobatio, nume.3.

Teſtes mortui poſſunt obiici, Butr.c. præſentata nu.12. de teſtib. lib.2. par.2.

In perſonam teſtium mortuorum poteſt obiici c.præſentata nu.13. de teſtibus.

Probationes reprobatoriæ debent eſſe

ſe in ſuperlatiuo gradu, Philip. Prob. ca. 2. nume. 11. de teſtibus in 6.

Teſtes reprobatorij, quid debeant cõcludere, Prob. in Ioan. Mona. ca. 1. nume. 11. C. de teſti. Curt. Sen. conſ. 55. nu. 20.

Teſtis non dicitobiectatus, niſi appareat de ſuſpitione tempore depoſitionis, Corn. conſil. 298. nume. 3. uol. 1.

Teſtes reprobatorij an contra probatorios concludant, Imol. conſ. 59. nume. 1.

Teſtis contra quem crimen opponitur, an repellatur, Butr. c. teſtium nume. 16. de teſtib. lib. 2. par. 2. Paul. de Caſt. l. ſi quis nu. 6.

Teſtem quando is, contra quem producitur poſſit, ut inhabilem reprobare, Salic. C. de teſti. l. ſi quis teſtibus, nu. 9.

Teſtibus quare fides adhibita non ſit, iudex in actis ſcribi, facere non tenetur, Nell. tract. de teſti. nu. 219.

Teſtes utrum poſſint allegari omnes de una prouincia, ciuitate, loco, uel parentela, Capic. deciſ. 138. nu. 2.

Impugnari poteſt teſtis tam à iudice, quàm à parte & an in parte tantum impugnari poſſit.

Teſtes aliàs legibus, aliàs iudicis officio repelluntur, Azo in ſumma de teſtibus in rub. num. 9. Placen. tracta. de iudi. tit. 7. nume. 2. tom. 12. Ruin. conſi. 158. colum. 5. nume. 21.

Teſtes ipſo iure non repelluntur, ſed ope exceptionis, gloſ. & Ang. auth. de teſti. §. ſancimus uerſi. Nota ſingulariter, Berta. uerb. teſtium impugnatio nu. 104.

Teſtis inhabilis impugnatio an poſſit fieri ad petitionem producentis an uerò ſolum fiat officio iudicis Paul. de Caſt. conſi. 246. nu. 2. uol. 1. Imol. de conſue. c. cum dilectus nu. 34. Iſer. ca. 1. nume. 5. lib. 3. tit. quos teſt. ſunt neceſſ. ad proban. in ueſt. Ripa. ff. de damn. infect. §. hoc autem iudicium nu. 66. Boer. q. 321. nu. 4. par. 2. Berta. uerb. teſtes qui eſſe. poſſ. nu. 2.

Actor, uel reus, ſi ſit criminoſus, an poſſit obiicere teſti, quòd iſte eſt teſtis criminoſus, Bald. de teſti. c. teſtimonium, nu. 10.

Teſtem non idoneum iudex poteſt ex officio repellere etiam ſi pars nihil opponat, Feli. c. nulli de accuſ. nu. 2, quæro extra gloſ. & c. intimauit nu. 9. de teſti. uerſi. ulterius dicit, Steph. Aufr. tracta. de teſtib. nume. 51.

Teſtem iudex nõ niſi rogatus reiiciat Bellem. c. ſuper eo de teſti. & atteſta. nu. 7. fallit, ut nu. 3.

Teſtium qualitatem debet iudex ex officio inueſtigare, Bald. l. 1. §. ſi curatore ff. de magis. Nell. tracta. de teſti. nume. 44. Steph. Aufr. tracta. de teſti. nu. 57. tom. 13. Barba. 47. nu. 20. Rebuff. tracta. de reproba. arti. 4. nu. 1. & 4. tom. 3.

Teſtem ex officio poteſt repellere iu-

dex, Bellem. ca. quærendum nu. 6. 2. q. 1. Bald. c. literis nu. 2. de teſti. Fel. ca. cum I. & A. de re iudi. col. 3. Mill. uerb. teſtis nu. 76. Bertac. uerb. teſtes, qui eſſe poſſ. nu. 162. & nu. 83. & nu. 8.

Teſtis etiam non obiectatus, qui ex actis apparet quòd eſt conſanguineus partis producentis, non probat, & poteſt ipſum iudex ex officio repellere, in cuius conſideratione eſt, quãta fides ſit in teſtibus adhibenda, Butr. c. cum dilectus nu. 33. de conſuet. lib. 1. par. 1. Afflic. c. 1. §. ſacramenta in gloſ. de conſuet. rec. feud.

Teſtis deponens conditionaliter, & qualificatè quòd debet cũ illa conditione acceptari, Soc. conſ. 56. nu. 15. uol. 4.

Teſtium repulſa eſt defenſio, Afflic. deciſ. 351. ñu. 2.

Teſtes reprobantur uoluntate eius cõtra quem coram arbitro producũtur, Baragot. tractã. de teſtib. nu. 94.

Teſtes & inſtrã, an pro parte acceptari poſſint, & pro parte nõ. Nell. tracta. de teſti. nu. 229. Abb. ca. ſi. nu. 2. ut lit. non cõteſta. Arch. 37. diſtinc. c. ſi quid ueri. nume. 2. columm. 1.

Reprobatio teſtium coram quo fieri debeat.

Teſtes produci poſſunt etiam coram arbitris recuſatorijs. Specul. tit. de recuſ. §. effectus. par. 1. uerſic. item nũquid producere poſſint, & uer. item nunquid, Berta. uerb. teſtes reproba. nu. 5.

Teſtes probatorios in curia producere curans facultatem habere corã iudice remiſſoriè producere reprobatorios. Vital. clem. ſępe. §. uerũ quia nu. 5. de uerb. ſignif.

Teſtes ſupranumerarij, etiam ſi ui literarum reciperentur, Rebuff. tracta. de teſti. nu. 6. tom. 3.

Obijciendum quo tempore ſit contra teſtes.

Teſtibus quo tempore ſit obiiciendũ Bar. §. ſi quis autẽ. ibi quęrit gl. nu. 6. & tracta. de ordi. iudi. num. 17. cum multis ſeq. Bellem. c. ex parte de teſtib. & atteſta. nu. 25. & 34. & nu. 33. 35. & 36. Cin. C. de teſt. l. hac conſultiſſima. num. 3. Berta. uerb. teſtium reprobatio nu. 9.

Teſtibus productis contra eorum perſonas opponi poteſt, Nell. tracta. de teſti. nu. 55. tom. 13. Bald. de teſti. c. cum cauſam nu. 45.

Teſtium reprobandorum cauſa debet dari, Specul. de reprobat. in princip.

Teſtium falſitatis probatio non comprehenditur in dilatione ad probãdum peremptoria. c. licèt cauſam de proba. nu. 30.

Teſtes ad proponendum ſi aſſignato peremptorio termino utriq; parti altera repulit aliam tanquàm excommunicatã, nũquid termino elapſo ſuos teſtes producere poſſit, Ioan. Andr.

Andr.in Nouell.c. prudẽtiam col. 4.circa.fin.uerſic.Quid ergo de óf fi.deleg.

Teſtes probatorij, & reptobatorij ſimul inducuntur, Zabatel.c.1.nu. 2.col.3.

Teſtes poſſunt eodem inſtanti recipi ſup petitione & exceptione, Butr. ca. cum ad ſedem nu.18. de teſti. ſpol.l.2.par.1.& c.cum dilect.nu. 22.de confir.util.uel inutil.lib.2. par.2.Imol.eodem tit.c. cum dilecto.nu.20.

Teſtes quò ad perſonas, & quò ad dicta neceſſatiò nec debent reprobari in eodem termino,qui ad probã dum & ad producẽdũ teſtes datus fuit,ſed alius terminus eſt ad hoc aſſignandus, Bero.c. licèt cauſam de proba.nu.16.

Teſtes ad reprobandum, an poſſint produci poſt publicationem teſtiũ Alberic. de Roſa. C. de ſi ex falſ. inſtru.l. & qui numer.1. Bart.l.ſi quis teſtibus num.3. C.de teſti.§. quoniã uerò de teſti.ubi quærit gl. num.14.Ioan. Andr.in Nouell.c. ſeries col.3.circa prin.uerſic.ſeries de teſtibus, Nell.tract.de teſti.nu. 56.Feder. Schen.tract. de teſti.nu. 53.tom.13. Barba.c. accedens nu. 23.de lit. non conteſtata, Lamber. arti.1.q 2.princip.2.par. lib.2.nume.5.

Teſtium atteſtationibus publicatis in perſonas teſtium non opponitur Ioan. Andr.in Nouell. col.2.circa med. uer.præſentium de teſti.Feli. c.præſentium de teſti.nu.1.

Teſtes, an poſſint produci ad reprobandum dicta,& perſonas,poſt di dicita teſtificata, Homod.conſil. 241.nu.7.& 8.

Teſtium renunciationem & publicationem peremptoria exceptione poteſt reprobare, & opponere c.ſeries col.3.de teſtibus.

Teſtes producere quis poteſt publicatis atteſtationibus ad reprobãdum ſiue ad dandum probationem teſtium, Barto. §. ſi quis uerò numer. 5. & Zabarel. capit. cum olim de priuil.nume.4.uolum.2. Anchar.ca.ex parte nume.1.de teſtibus.

Teſtes producti in iudicio,& excepti quomodo poſſint reprobari,niſi tẽpore productionis receptiões obiicere uolens ſit poteſtatus de obiiciendo,Butr.c.ueniens nu.5. de teſtibus lib.2.par.2.

Teſtem contra me productum non poſſum poſt eius publicationem impugnare ratione perſonæ,niſi iuro ꝙ ex malitia nõ procedo,uel niſi ante publicationem fuerim proteſtatus,Mill.uerb.teſtis nu.91

Teſtiũ perſona impingitur exceptionibus ſi opponatur contra ante publicatas atteſtationes non poſt, Berta. uerbo teſtium reprobatio, num.12.

Teſtium dicta quomodo posſint poſt publicationem per alios teſtes reprobari,Specul. tit.de teſtibus §.1. nume.3.

Teſtium receptorum poſt publicationem an posſit perẽptoria exceptio proponi

proponi, Homod.conſil.242.nu. 6 & nu.20.

Teſtes reprobatorij regulariter debēt recipi poſt publicatas atteſtationes, Ancha.c.cum cauſam de teſti. nume.3.

Teſtes reprobatorij, an & quando reprobari poſsint, etiam publicatis atteſtationibus, Bart.Cępol.conſil. 55.nu.1. Gem.ca. præſentium §.ſi uerò.nu.6.de teſti.& atteſta.

Teſtium approbationibus publicatis priorum teſtium falſitas directæ probari poteſt, Ioan.Andr.in nou. c.ex tenore col.3. circa princ. uer. ex tenore de teſti.Bellem.ca.in tua diœce.de teſti.& atteſta.nu.5.

Teſtes non poſſunt reprobari, uel obiici publicatis atteſtationibus, fallit quando notitia ſuperuenit, uel proteſtatus eſt de obiiciendo, & an dicta proteſtatio uideatur contra ius tanquàm malitia ſubornandi deducta, ubi à principio non exprimuntur cauſæ, Butr.c.præſentium nu. 2.de teſti.lib.2.par.2.

Teſtium productorum reprobatio poſt publicatum proceſſum fieri poteſt quandocunq; articuli directè contrarij fuerint, Barba.c.3.loco nu.46.de proba.

Teſtibus publicatis niſi in tribus caſibus obiici non licet in eorum perſonis, Valofre.tracta.de iudici. num.51.

Contra teſtes aliquis proponens poſt publicationem iurauit, quòd non faciat malitioſè, de teſtibus ca.præſentium col.4.

Teſtes reprobatorij, uel repugnatorij an admittantur poſt didicita teſtificata, Bald. cap. cum ueniſſent nu.4.de teſti. Sali.C. de teſtibus l. ſi quis teſtibus nume.15.Bald.ca. licèt cauſam nu.21. de proba.

Teſtes poſt didicita teſtificata poſſunt reprobari in principali, Bald. auth.ſi dicatur. C.de teſtibus nu. 8.Baragot.tracta. de teſtib.nu.86. Berta.uerb.teſtium reprobatio nume.2.

Teſtes poſſunt accuſari criminaliter poſt didicita eorum teſtificata, Salic.ff.de teſti.l.produci nu. 3.

Teſte falſo, & corrupto poteſt opponi exceptio ante ſententiam, & poſt. c.licet col.4. de teſti.Ioan. Andr.in Nouel.c.licèt col.3.circa. fi.uerſi. dici poteſt de proba. Butr.c.1. nu. 2.de except.

Teſtium exceptio reprobatoria, poteſt poſt ſententiam proponi uel probari, Butr.ca. 1.num.10.de excep.lib.2.par.2.& c.1.nu.3.de excep.lib.2.par.2.& ca.licèt nu.44. de proba.lib.2.par.2. Bero.c.licet cauſam de proba.nu.28.

Teſtium dicta productorum poſt ſentētiam poſſunt reprobari per teſtes de nouo producendo, & quòd hoc ſit uerum probatur ratione, Homod.conſi.29.nu.7.&9.

Teſtis qui opponere non poteſt poterit in alia inſtantia opponere, Bart. l.fi.nume. 10. C.de teſtibus, Probus in Ioan.Monac.c.præſentium nu.11.de teſtibus.

Teſtium obiectus, qui non fuerunt ꝓbati

bati in prima inſtantia, an poterint in ſecunda, Guid. Papa. q. 500. nu. 1. Afflict. deciſ. 266. num. 1. Marãta. de ordi. Iudi. 6. part. uerſ. repulſa. nu. 13.

Teſtis inhabilis contra quem in una cauſa non eſt oppoſitum poteſt repelli ſi producatur in alia, Spec. tit. de teſt. §. ſæpe.

Teſtium probandorum, uel reprobandorum facultas an poſſit aliquo tẽpore perire, Butr. c. quoniam. §. 1. num. 20. ut lite non conteſt. lib. 2. par. 1.

Teſtium repulſa permittitur etiam in cauſa attentatorum, niſi conſtet de notoria malitia illam petentis, Affl. deciſ. 351. per totum.

Impugnari ut poſſint teſtes, an in productione ſit excipiendũ, & de effectu propoſitæ exceptionis.

Teſtibus productis in cauſa principali datur parti optio an uelit illos approbare, uel non, Butr. c. ueniẽs, num. 13. de teſtibus. lib. 2. part. 2. Abb. c. præſentata. nu. 4.

Teſtium receptio & citatio an reiterãda, & quando, Iſer. ſuper tertia conſtit. Neapol. quæ incipit probationum, nu. 6.

Teſtibus oppoſitæ exceptiones, quando examinantur, Specul. de teſtib. §. 3.

Teſtem eſſe inimicum, uel coniunctum eſt plenè diſcutiendum, Specu. de off. om. iud. §. poſtremò.

Teſtes contra exceptio legitimè oppoſita ſemper à principio recipienda, Andr. in Nouel. c. ex parte. col. 1. circa princip. uerſi. ex parte, de teſtibus.

Teſtis non poteſt repelli ratione perſonæ niſi tempore, quo producitur, excipiatur, uel fiat proteſtatio de excipiendo, uel niſi noua cauſa ſuperueniat, Mill. in uerb. teſtes, qui eſſe poſſ. nu. 33.

An qui non oppoſuit contra perſonam teſtis, uel cuius dictũ eſt mixtum, quando poſſit poſtea opponere, Bal. conſ. 41. par. 5.

Teſtis inhabilis aliqua inhabilitate ſi ſit receptus ignorante aduerſario ſuam inhabilitatem, dictum ſuum non probat, nec facit præſumptionem, adeo quòd ex ea poſſit deferri iuramentum in defectum probationis unius. ign. §. ſeruo, qui ultro. num. 11.

Teſtis, qui eſt receptus ſalua proteſtatione, an & quando credatur, Bald. c. præſentium. nu. 8. de teſt.

Teſtis an in totũ repellatur propoſita exceptione contra teſtem, Abb. ca. ſi. nu. 2. de teſt.

Teſtes audiuntur oppoſitione partis non obſtante, Rebuff. tractat. de inquiſ. art. 14. nu. 1. tom. 3.

Teſtium examinatio an impediatur p exceptiones oppoſitas contra perſonas eorum, Berta. uerb. teſtium impugnatio. nu. 106.

Teſtium obiecta an priuſquàm teſtes depo-

deponant diſcutienda eſt, Bellem. §.idem ob carmen.c. ſi teſtes. 3. q. 2.& 3. Felyn.cap.ex parte. de teſti. num. 13.

Teſtem, quem eſſe non poſſe opponens,& id incontinenti probare uolens probatio admittenda eſt, Butr. tract.de teſti.num. 37.& c. cum T. nu.23.de ſent.& re iudi.lib.2.par. 2.Gram.uoto 3.nu.29.& dec.45. nu.15.& dec.86.nu.7.& deciſ.34. num.48.

Teſtes, de quibus admittendis eſt dubium, admitti ſaluis exceptionibus cautius eſt, quàm repelli, Specu.de offi.omni.iudi.§.poſtremò.uerſi.dicendum eſt. Alber.de Roſ. C. de teſtibus.l.ſi teſtes.num.5.Socin.iun. conſi.36.num.18.uol.2.Veſtri. in pract. Ro.curiæ.fol.128.

Teſtes criminoſi, uel ſuſpecti an admittãtur reſeruata exceptione poſt publicationem proceſſus. Abb.c. licèt Eli.nu.17.de ſimo.

Teſtes reprobatos à principio apertè an Iudex poſſit reſeruare exceptiones oppoſitas contra ipſos in tempus diſputationis. Fel.ca. ex parte. de teſt.nu.13.

Teſtificari qui nõ poteſt an repellatur à iuramento, Bal.l.qui accuſare. C. de eden.nu.2.

Teſtis ſi dicatur inimicus, infamis, uel excommunicatus, an nihilominus deponat ſub prætextu, ſi apparuerit ita eſſe, uel non, Alber. de Roſa. C.de teſti.l.ſi teſtis.nu.2.

Teſtis productus in cauſa filiationis ſi repellitur per procuratorem, eo ꝙ dicitur falſus, uel infamis, ſi Iudex pronunciat eum admittendum, nihilominus poteſt adhuc accuſari de infamia, uel de falſo, Alberi. de Roſ.1.infor.nu.2.col.j.

Teſtis ſi fuerit receptus parte abſente etiam contumaciter poteſt ſibi opponi in perſona, Cyn.C.de teſtib. l. cum apud.num.3.Bald.l. laudabile.C.de aduo.diu.Iudi.Bar.l.ſi quãdo.C.de teſtib.

Teſtem in contumacem recipi hunc tantum ad refellendas uocari oportere, Bellem.c.ſignifi. de teſt. & atteſta.num.13.& 14.Paul.de Caſtr. l.item illam.num.7. ff. de conſtit. pecunia.

Teſtium reprobationes ante examen principalis ſi illi excommunicati ſint mera ne periculoſa probari, Bellem.c.cum cauſam quę.de teſt. & atteſta.num.9.& 10. limita, ut nu.11.& 14.

Teſtis ſi arguatur de falſo debet defendere principalis cauſam donec ſit cognitum de falſitate, Fulgoſ. ff. de pet.hæred.l.diuus pius.§.diuus Adrianus.nu.3.ff.de pet.hęred.l.ſi teſtamentum.nu.3.

Teſtes ſi accuſantur de falſo uel contra eos obiiciatur nõ ſuperſedetur cauſa principalis, ſecus ſi producẽs accuſationẽ de falſo cõtra ipsũ exci pitur, Bart.l.ſi teſtimonium.nu. 3. ff.de pet.hære.

Teſtibus, ut falſi in accuſatione reprobatis an pendente accuſatione accuſantis ſuperſedebitur primæ accuſationi, Fede.q.93.nu. 5.

Con-

Cōtra teſtes ſi crimē opponat̃, & Iudex nihilominus fert ſententiam reuocandam, de teſtibus. ca. ex parte. colum. 2.

Teſtibus de falſo accuſatis, ex quibus reus conuictus eſt, an feratur ſententia condemnatoria cōtra inquiſitum, Aret. uerſ. Comparent, uerſi. quid ſi. nu. 20. uol. 1.

Teſti uni ſi obſtat exceptio proceſſus non retardatur quando per plures probatus eſt, Gemi. in tract. de teſt. nu. 55. tom. 13.

Teſtes non debet quis uti, quos nixus impugnare extitit, Bald. c. præſentium. num. 1. de teſti. Igne. l. 3. §. ſi quis tabul. num. 237. part. 1. ad ſillan.

Teſtem contra me productum ſi eius perſonam impugnaui & pro me aliquid deponat, depoſitio mihi non prodeſt, Mill. uerbo teſtis. num. 78. Bellem. c. prẹſentium. de teſti. & atteſta. num. 230. Fely. c. prẹſentium. de teſt. nu. 14. Fede. Schen. tract. de teſt. nu. 53.

Teſtis dicto non creditur pro me, cuius pro alio reprobo, tit. de teſti. c. præſentium. col. 4. limita, ut p Bellam. d. c. præſentium. nu. 47.

Quid ſi fuerit proteſtatus contra perſonam teſtis, quem aduerſarius meus producebat contra me, & teſtis poſtea deponit pro me, an eius dictum ualeat, Nell. tracta. de teſti. num. 58. Boer. deciſ. 245. num. 5. part. 2.

Teſti obiicere ſi proteſtor, an uideat eius dictum in mei fauorem reprobare, Butr. c. præſentium. nu. 21. de teſt. li. 2. par. 1.

Teſtes generaliter refutatos ſi è re mea dixerint recipere poſſe. Belleme. c. præſentium. nu. 47. de teſt. & atteſt. declara. ut nu. 48.

Teſtes accuſati de falſo probata falſitate non probant, niſi accuſans ſit proteſtatus contrarium, Barto. poſt Guid. de Cun. l. 2. ff. de falſ. & l. diuus eodem titu.

Teſtes repellere quare prohibetur appellanti, Bellem. c. ex parte. de teſt. & atteſta. nu. 23. 24. & 29.

Teſtes an ſufficiat obiicere, & quæ ſufficiat obiectio quando offertur probatio in contrarium, ut c. cū. I. nume. 25. de ſent. & re iudi. lib. 2. part. 2.

Quotuplex teſtium reprabatio permittatur.

Teſtium productio quotuplex permittatur circa teſtium reprobationem, Bart. §. quoniam uerò. de teſt. ibi, quærit gloſſ. num. 17. Anch. ca. licet, el 3. de teſtibus, num. 1. Belleme. rubr. de teſtibus & atteſtat. num. 7.

Teſtium reprobatoriam licèt unicam parti facere, & an procedat in reprobationib. dictorū, Butr. c. licèt dilectus. num. 1. de teſtibus. lib. 2. part. 2.

Teſtes ſuper principali productos reprobare licèt & reprobatorios iterum reprobare, ulterius reprobationi locus non eſt, Ioan. Andr. in Nouell.

uell.c.licet.colum.2.circa fin. uer. licet.de teſt.Fel.c.licet.el 1. de teſt. nume. 1. Mill. uerbo teſtis, nume.8.

Teſtes reprobatorios reprobatoriorũ non eſt licitum reprobare, Abb.c. licet dilectus. num. 1. de teſtibus. Bertachi. uerbo, teſtium reprobat. num.21.

Teſtes meos honeſtos probare poſſum quos aduerſarius dicit eſſe malæ famæ. Ioan.Andr.in nouell. c. teſtimonium.colum.j.circa med.uerſi. dixerunt et de teſtibus Gram.cõſi. 50.nu.11.in ciui.

Teſtium reprobatio mutua tertiam uicem non excedat,de teſti.c.licet. colum.2.

Teſtes non reprobati in prima inſtantia, in qua fuit datus terminus ad reproban.non potuerunt reprobari in ſecunda de iure,ſecus de conſuetudine delfinatus,Guido Papa deciſio.500.

Teſtes reprobatorii teſtium reprobatoriorum partis aduerſæ,& confirmatorii ſuorum poſſunt produci, Capic.deciſ.62.nu.2.

Teſtes ſi inducantur ad reprobationẽ aliorum licitum eſſet ſuper eodem articulo producere teſtes ad confirmationem primorum,Imol. de teſtib. & atteſtatio. cap. ex tenore, nume.7.

Teſtes alicuius ſi reprobati fuerint. Nunquid per alios teſtes approbari ualeant eos eſſe honeſtos. Luca. de Pen.l.monen.nu.5.de dila.lib. 10. Guid.Pap.q.500.nu.2.

Teſtium bina reprobatio non datur etiam mediante reſtitutione in integrum,Capic.deciſ.62.nu.3.& ſeq. quem refert,& ſequitur Laurẽ. Sylua conſi.19.nu.1.

Teſtium reprobatio eſt odioſa,& ideo non datur reſtitutio aduerſus omiſſam repulſationem,fallit in caſu,de quo per Capic.deciſ.157.in fin. de iud.Boer.deciſ.245.nu.2.

Teſtium refutatio non admittitur in cauſa appellationis contra teſtes, qui in prima inſtantia depoſuerunt Iſer.conſtit. iuriſperitorum. nu. 6. Maranta de ordi.iudi.6.part. uerſ. repulſa.

Obijciendum quomodo ſit contra teſtem, & an teſtis exceptionem,uel actionem habeat contra oppugnatorem.

Contra teſtem criminoſum, qua forma excipiatur, Nell.tracta.de teſti. nu.55.tom.13.Butr.tracta. de teſt. nu.36.tom.13.

Teſtificatio & accuſatio qualiter fieri debeant,Bellem.c.placuit.num.2. 2.q.7.

Teſtibus obiecta an in ſpecie, uel in genere ſint exprimenda. Boer. q. 321.par.2.

Teſtibus crimen obiectum ſpecificandum,Bellem.c.præſcripta.§. libellorum.nu.2.2.q.8.Mill. uerbo, teſtis.nu.42.

Teſti,ubi opponitur criminoſitas debent

bent crimina ſpecificari aſſertione temporis & loci, Bald. authent. ſi dicatur. C. de teſtibus, uerſicu. & adde.

Teſtis cui opponitur crimen cum infamia non habet replicationem, Decius de exceptio. cap. dilecti. num. 13.

Teſti, cui crimen opponitur, an tradantur capitula, Butr. c. teſtimonium. num. 5. de teſt. li. 2. par. 2.

Probare non ſufficit, quòd teſtes falſum dixerunt poſt latam ſententiā, ſic non ſufficit probare corruptionem tantum niſi falſitas probetur, Inno. c. licet cauſam, de probatio. num. 2.

Teſtes quis nititur repulſare tāquàm criminoſos, aut delinquentes non ſufficit tantum probare, quòd ita ſit, ſed requiruntur etiam articuli, & probari, quòd ita teneretur, Grama. deciſio. 34. nu. 49. & dec. 2. fol. 16.

Teſtes contra quos opponitur, quòd ſint domeſtici uel infames, uel alia elidibili exceptione attincti nō ſufficit contra eos ita ſimpliciter, & indiſtinctè opponere ſed in ſpecie probare, quòd ita fuerat tempore eorum depoſitionis. Gram. cōſ. 36. nu. 6. & conſ. 41. nu. 8.

Probans, teſtes falſum dixiſſe etiam corruptus non obtinet, niſi probet eſſe corruptos, ut contra eū dicant. Bart. l. Fulcinius. §. quid ſi autē. nu. 2. ff. quibus ex cau.

Teſtes prætextu criminis repulſos à teſtimonio an repeti potuerit crimen ſimile, uel maius obiici, Specu. titu. de teſt. §. 1. nu. 26. Anch. cap. in perſonas. de teſt. nu. 2.

Teſtis, cui crimen obiicitur an poſſit obiicientem repellere exceptione criminis, Butri. c. teſtimonium. nume. 21. de teſti. & ibi Anch. num. 15. Bart. auth. de teſt. ibi, ſed pone. §. ſancimus. nu. 7. Fel. c. dilecti. de excep. nu. 13.

Teſtis cui obiecta ſunt crimina non poteſt obiicientē repellere exceptione criminis, poteſt tamen probare eſſe innocentem, Abba. c. teſtimonium. nume. 16. de teſti. cogen. & ca. dilecti filii. nume. 16. de exceptione.

Teſtem improbans proteſtari debet quòd non animo iniuriandi id facit, Boer. q. 245. nu. 8. par. 2.

Teſtis contra quem dantur obiectus, & non probantur, an poſſit agere actione iniuriarum. Guido Papa q. 500. num. 2. Abb. c. ſi culpa. nu. 6. de iniuriis Seyſell. l. illud. ff. quod quiſque iu. nu. 21.

Teſtes impugnans non tenetur actione iniuriarum etiam ſi non probauerit, Socy. conſ. 146. nu. 9. uol. 1. Rebuf. tracta. de reproba. teſt. art. 5. nu. 1. tom. 3.

Reprobatorij teſtes quot & quales eſſe d beant.

Quot teſtes reprobant teſtes, Bald. conſi. 492. par. 5. num. 2. Butr. c. ſeries. num. 5. de teſti. lib. 2. par. 2. Anch. clem. de teſti. c. teſtibus. num. 9. Bel

lem.c.cum in tua diœce.de teſt. & atteſta.nu.4. Abb. ca. fraternitatis. num.7.de teſtibus. Lamber. artic. 1.quæſtio.11.princ.2.part. lib. 2. num.4.

Teſtes duo poſſunt reprobare centum teſtes deponentes ſuper alio, uidelicet ſuper inhabilitate ipſorum, Abb.ca.in noſtra.de teſtibus.Butr. c.cum tua.num.7.de teſti. libr. 2. par.4.

Teſtes plures duobus repelli quomodo accipiendũ, Bellem.c.ſeries, de teſtib. & atteſtatio. numer. 7. 9. & 10.

Teſtes reprobatione repellit, etiam quælibet leuiſſima exceptio. Curt. Sen.conſ.55.nu.2.

Teſtes non poſſunt reprobare, & etiam centum teſtes non deponẽdo ſuper articulo de directo contrario Bertac.uerb. teſtium impugnatio. num.15.Abb.c.1.num. 5. de nat. ex lib. uen.

Teſtis periurium non probatur licèt producam inſtrumentum in quo iuraui ſoluere certa die, quæ ſit elapſa,Roma.conſi.290. num. 11. & ſeq.Contrarium tenet Collect.c. ſuper his.ad fi.de accuſ.

Teſtes clericorum poterunt probare per clericos,Bald. c. licet dilectos. nu.1.de teſt.

Teſtes reprobatorii inſtrumentorum debent eſſe omni exceptione maiores.Ana.conſi.97.nu.2.Aim. cõſi.56.nu.3.& 9.

Teſtis ut repellatur debet ſigillatim, & ſpecificè impugnari,Roma. conſi.290.nu.2.

Teſtes ſiue probationes reprobatoriæ debent eſſe in ſuperlatiuo gradu. Prob.in Ioan.Monac.c. 1. nu. 11. de teſti.

Reprobationis teſtium effectus.

Teſtis repulſus, & reprobatus habetur perinde ac ſi non fuiſſet teſtificatus.Pariſ.conſi.58.num.55.uol. 4. & conſi.107.nu.59.uol.1. Gram. deciſ.28.nu.7.

Teſtes repulſati licèt non probent faciunt tamen præſumptionẽ,Gram. deciſ.11.nu.10.

Teſtimonio impugnato licet ad effectum declarandi contrarietatem teſtium.Aim.conſ.9.nu.16.

Probatio non dicitur attendi, quæ eodem inſtanti impugnatur,Iaſ.l. nemo poteſt, nume. 52. ff. de legat. 1.

Teſtes poſtquàm quis induxit à teſtium aduerſarii reprobatione amplius pœnitere non poteſt, Ioan.Andr.in Nouell.c.præſentium circ.fi. uer.imputari.de teſt.

Teſtium repulſa non petita,utrum uideatur impugnans renunciare, cũ ſit quid diuerſum.Capic.deci.68. num.5.

Probato uitio falſitatis reſcinditur q̃cquid inde ſecutum eſt,Hippol.conſi.70.nu.28.uol.1.

Teſtes repulſati, ſeu prohibiti examinari operantur, ut quis torqueri non poſſit.Gramat. conſil. 59. in ciuil.

Pro-

Probatio falſitatis teſtium non retractat ſententiam, quando Iudex nõ fuit ſecutus eorum dicta. Abb. c.licèt.nu.22.de proba.

Exceptio etiam leuiſſima repellit teſtes reprobatorios. Curt.Sen. conſi. 55.nu.2.

Probare teſtes dixiſſe falſum an ſufficiat ad reprobationem ſententiæ, Ancha.c.licet cauſam, de probat. num.21.

Teſtes contrarij, uarij & uacillantes, an & qualiter puniantur.

Teſtis contraria teſtimonia deponens de falſo puniri debet, Alber.de Roſa.ff.ad l.Cor.de falſ.l.eos, qui,nu. 2.& 3.q.8. c. nihilominus colu.1. Nell.tracta.de teſtibus nume.217. Tindar. tracta.de teſti.c.3.num.3. Bald. c.licèt cauſam nume. 10. de probat.

Teſti ruſtico ſibi contrario non eſt parcendum, Bart.conſ.11.num.2. uol.4.

Teſtis probans in prima cauſa quòd res ualet 10.in ſecunda 15. non eſt falſarius, Berta. uerb.teſtium punitio nu.49.

Teſtis interrogatus de tempore, & loco contractus ſi dixit ſemel, ſe non recordari, poſtea iterum interrogatus dixit ſe recordari, non incurrit falſum, Angc.ff.de damn.in fect.l. quòd bona §.ſi quis ſtipulatus nu. 2.par.2.

Teſtis dicens ſe neſcire prima uice, ſi ſecundò affirmatiuè deponit, an pœna l.Corneliç puniatur, Tindar. tracta.de teſtibus ca.8.nu.6.

Teſtes non extimandi ſi extima. contradicẽtes ſunt, an puniantur, Tindar. tracta. de teſtibus ca.10. numero.2.

Teſtis deponens contraria ſuper duobus dictis ſeparatim iuratis, an conuincantur de periurio, Socin.Iun. cõſi.41.nu.16.col.2.Bal.conſ.492. par.5.nu.7.

Teſtis licitè corrigens dictum ſuum an puniatur de falſo, Tindar.tract. de teſti.c.4.nu.9.ff.ad l.Cornel. de falſ.l. qui duobus nu.2. Fulgoſ. ff. de teſti.l.qui falſo.nu.2.

Teſtes de falſo non tenentur, ſi poſſunt concordari in dictis, Bertac. uerb.teſtium punitio.

Teſtis iterum examinatus dixit non recordor, quòd primò dixiſſem nõ iuratus, tamen ueritas eſt ſic, & ſi appareat me dixiſſe contrarium illud reuoco, quia dixi per erorem, an præſumatur falſitas teſtis, Bald. c.literas nu.4.de præſumpt.

Teſtis affirmans in iudicio contrariũ eius, quod prius aſſeruerat extra iudicium, an puniendus ſit, Tindar. tracta.de teſti.ca.1.nu.2.& tracta. de teſtib.par.1.c.1. nu.7.tom.13. Bald.l. nullum C. de teſti. Salice. ff. ad leg. Cornel. de falſ. l. ſi quis decurio nu.6. Aret.uerb. falſario uer.an teſtis nu.23.uol.1.

Teſtis iurans unum extra iudicium poſtmodum in iudicio productus aſſe-

aſſerit oppoſitum, an de falſo puniatur, Tindar.tract.de teſtibus nu.19.& 20.

Teſtis non tenetur de falſo ſi aliter de poſuit in iudicio aliter extra iudicium, Bert.uerb.teſtium punitio nume.53.

Teſtis falſarius creditur, qui unum in iudicio dixit aliud extra iudicium Ruin.uol.5.conſi.149.nu.74.

Teſtis ſalariatus de falſo puniri poteſt, ſi unum extra iudicium depoſuit aliud in iudicio cum iuramento, Bart. Cepola.conſi.60.nu.10

Teſtis deponens prima uice ſine iuramento, ſecunda cum iuramento an de falſo puniatur, Tindar.tracta.de teſti.c.11.nu.2.

Teſtes contrarij non puniuntur ratione incertitudinis, gloſ.pen.l. duobus.ff.de iureiuran. Hippol.in rubri.C.de proba.nu.412.

Teſtes ſi ſunt contrarij inter unā partem & aliam, non ex hoc dicuntur falſi, ſed dicitur eſſe conflictus teſtium, & hoc niſi aliter falſitas probaret, uerum datur materia iudici inquirendi alterutrum, Gram. uoto 26.nu.14.15.17.

Teſtes utriuſque partis ſi ſunt inter ſe contrarij, & contraria deponant, an propterea inferri poſſit ad falſitatem, Gram.deciſ.60.nu.1. Bald. conſ.492.par.5.nu.3. Berta.uerb. teſtium punitio nu.21.

Teſtis uarians punitur, Nell.tract.de teſti.nu.231. Bertac.uerb.teſtium punitio nu.56.

Teſtis falſus uarians qualiter puniatur, Nell.tracta.de teſti.num.231. Tindar. tracta. de teſti.par.1.ca.2. nu.1.tom.13.Bald.l.nullum C.de teſti.nu.1.Corn.conſil.297.nu.9. uol.4. Boer.q.108.par.1.

Teſtis ſi eſt uarius in ſuo dicto tunc poteſt puniri de falſo, Alex.conſil. 180.nu.12.lib.2.Cuma.conſi.91. in primo Socin. Iun.cōſi.189.nu. 2.uol.2.& conſi.41.nu.15.uol.2. Bertac. uerbo teſtium punitio nume.67.

Teſtes per ignorantiam, uel obliuionem, uel alium errorem uariantes non puniuntur, Tindar. tracta.de teſti.nu.2.Barba.conſi.80.nu.12. uol.1.

Teſtis dictum an ualeat, & ipſe de falſo puniatur, & ſi circa aliquas obiectiones, uel circumſtantias uariauerit, uel circa ipſas falſum dixerit, Barba.c.ſignificauerunt num. 46.de reſcript.

Teſtis uarius in diuerſis iudiciis, an de falſo puniendus ſit, Tindar.tracta. de teſti.ca.2.nu.1. & par.3.c. 1.nu.1.

Teſtis uacillans.an ut falſarius puniri poſſit, Aret. in uer.falſario, uerſic. quid ſi teſtis. nu.50.uol.2.

Teſtis uacillans, uel falſum dicens punitur, ſed qua pœna remiſſiuè, Abba:ca.1.6.14. & 15.nume. 14. de except.

Teſtis falſarius, uel uacillans dictum ſuum reuellans eſt à iudice puniendus, Albe. de Roſ.ff.de teſtibus l.qui falſo nu.1.

Cor-

Coruptus teſtis punitur de falſo.

Teſtis coruptus de falſo puniri debet Albet.de Roſ.tracta.de teſti.§.con ſequenter.nu 28.

Teſtis eo ipſo, quòd accipit pecuniā, ut teſtimonium dicat ſtatim committit falſum, Bald.l.diuus Adrianus nu.8.ff. de re iudi. Specul. de teſti.§.1.uerſ.53.quid ſi teſtes.

Teſtis corruptione probata ob hoc non probatur falſitas c.licèt col.4. de probat.

Teſtis recipiens pecuniam, ut falſum teſtificetur, quòd tamen facit, an puniri debeat propter ſolam pecuniæ receptionem, Specul.titulo de teſti.§.1.nu.49.Albet.de Roſ.C.de teſtibus l.nullum nu.3.

Teſtis ſi recepit pecuniā, ut non dicat teſtimoniū punitur pœna falſi, itē ſi capit pecuniam, ut dicat uerum, & hoc ideo, quia debet gratis dicere quòd audiuit, uel ſcit, Abb.c.1. nu.11.de crimine falſi.

Teſtis, qui accipit pecuniam, ut uerū non dicat punitur pœna falſi, Dec. de teſti.c. placuit nu.3. Hippol.in rubr.ff.ad leg. Corn.de falſ.nu.8.

Teſtis recipiens pecuniam, ut teſtimonium dicat uerum de falſo punit, Nell.tracta.de teſtib.nu.203.tom. 13. Bart.l.1.nu.1.ff. ad l. Corn. de falſ. Aret.uerb. falſ.uerſ.quæro nu. 19.uol.1. Felin.c.1 de teſti.nu.1.in prin.Iaſ.ff.de re iud.l.diuus Adrianus nu.19. & 20. Hippol.l.1.ad l. Corn. de ſicar. in princ. & ff.ad l. Cor.de falſ.l.j.n.5.quòd limita nu. 7.10.& 11.Vantius titulo.de nullitatibus ex defect. procur. nume. 138.

Teſtis celans, uel tacens ueritatem punitur de falſo.

Teſtis celans ueritatem, an puniatur de falſo, Bald.ſuper feu.ca. 1.ſi de inueſtit.inter domi. num.5. Butr. c.1.nu.7. de teſti.cogen.lib.2.par. 2 Felin.ca.1.de teſti.cogen. nu.3. Bertac.uerbo teſtium punitio nume.25.

Teſtis falſus non ſolū ille eſt, qui falſum deponit ſed etiam ille, qui uerum exprimit, Bald.l.presbiteri C. de epiſ.& cler. Arch.3.q.9.c. de teſti.n.3.col.4.Igne.l.3.§.ignoſcitur nu.20.par.1.ad ſillan. Mill.uerb. teſtis nu.98.

Teſtis occultans ueritatem punitur ac ſi falſum diceret, Nel'.tracta.de teſti.nu.243. Tindar.tracta.de teſtib.1.q.nu.3.Bart.l.2.nu.14. C.ſi contra ius, uel util.publi.Butr.ca. ſuper literis nu.9. de reſcript.lib.1. par.1.Anch.c.1.de crimi.falſi nu. 3.Vital.clem.teſtibus nu.65.de teſtibus, Barto.Cępol.conſil.60.nu. 15. & 16. Hippol.in rubri.ff.ad l. Corn.de falſ.nu.9.& lib.1.§.1.nu. 2.ff.eod.tit.Felin.conſil.50.num. 23. Bero.c.ſuper literis nu.3.de reſcript. Berta.uerb.teſtium punitio num.33.

Teſtis uolens celare ueritatem non dicitur falſarius niſi iurauerit, Berta. uerb.teſtium punitio nu.37.

Te-

Teſtis iurans ſuper interrogatoriis de ponere, ſi non interrogatur de ueritate, & committat falſum ueritatẽ celando, Vital. clemẽ. teſtibus nu. 67. de teſtibus.

Teſtis ſi celat aliquod inſtrumentum ut ueritas non appareat incidit in pœnam falſi, Anchar. c. 1. de crim. falſ. nu. 6.

Teſtis ſi dicit non recordor, punitur, quando certum eſt, quòd debet recordari, Bal. l. presbiteri C. de epiſ. & cler. Nell. tract. de teſti. nu. 234. & nu. 245.

Teſtis obliuio falſum inducit, Franc. Curt. tracta. de teſtibus nu. 31. & quid ſi diem in memoria non habet ibidem.

Teſtis obliuio lata culpa nõ eſt, Nell. tracta. de teſti. nu. 162.

Teſtis de falſo nõ tenetur ſi ſuper uno articulo dicit ſe non recordari de die, in altero deponit de die, Berta. uerb. teſtium punitio. nu. 51.

Teſtis interrogatus de aliqua re ſi dicit ſe propter infirmitatẽ obliuioni tradidiſſe, iuſtè allegat, Nell. tract. de teſt. n. 226. Berta. uerb. teſtiũ punitio. nu. 14.

Teſtes producti, ſi dicant ſe nihil ſcire, an dicantur periuri, Zabarel. cõſi. 35. nu. 1.

Teſtis dicens non recordor, an teneatur, Bertach. uerbo teſtes depo. nume. 63.

Teſtes de facili ueritatem occultant, Cin. C. de teſtibus. l. teſtium num. 1. Fulgoſ. C. de teſtibus. l. teſtium nume. 1.

Teſtis ſtudioſè reddens malam cauſam ſui dicti, uel obſcurè reſpondens tenetur falſi.

Teſtis ſtudioſè reddens cauſam non concludentem tenetur pœna falſi, Bal. l. presbitero. C. de epiſ. & cler. nu. 6. Anch. c. 1. de crimi. falſi. nu. 5. Barba. c. ſuper literis nu. 36. cum ſeq. Iaſ. l. præſcriptione nu. 4. ca. ſi contra ius par. 1. uide ibi limitationes, Bertach. uerbo teſtium nume. 26.

Teſtis ſtudioſè non reddens cauſam dicti ſui pœna falſi tenetur, Nell. tracta. de teſti. nu. 234.

Teſtis punitur de falſo quando non dicit plenè factum & quia uidit factum, & nõ reddit rationem uiſus ſed famæ, Hippol. rubr. ff. ad l. Cor. de falſ. nu. 9.

Teſtis qui loquitur obſcurè, an habeatur pro falſo, Bald. l. data opera. C. qui accuſ. non poſſ. nu. 31.

Teſtis non excuſatur à falſo teſtimonio ſi teſtificetur per uerbum credo, quòd eſt indifferens ad uerum, & falſum, Bald. l. data opera. num. 33. C. qui accuſ. non poſſ.

Redditio malæ cauſæ excuſat teſtem à dolo, Bald. conſil. 82. part. 3. nume. 2.

Teſtis malitioſè, uel obſcurè loquens, uel omittens aliquid, tenetur de falſo, Barr. l. ea quę nu. 1. ff. de contrahe. emp. & §. ſi uerò de teſti. ibi uenio ad uer. & qua pęna punic' talis teſtis ibidem num. 3. & 4. Igne. l. 3. §.

l.3.§. ſi quis tabul.nu. 160. part. 1. ad ſillan.

Teſtis punitur, quia falſum contra ſe ipſum dixit.

Teſtis falſus eſt, qui etiam contra ſe ipſum falſum dicit, & per hoc Deũ qui ueritas eſt uẽdit. 11.q.2.c.abiit §.ſic quoque.col.3.Franc.à.Va.tractа.de bello.nu.129.tom.6.

Teſtis probans teſtimoniũ contra ſcripturam ſuo ſigillo ſigillatã, an de falſo puniatur, Tind. tract.de teſti. cap.8. nume.3. Capic. deciſ.192. nume. 2.

Teſtis dicens falſum nõ iuratus, an & qualiter puniatur.

Teſtis deponens non iuratus, an poſſit de falſo condemnari, Bal.l.Damus nu.2. C.de falſ.Paul.de Caſt. l.iusiuran.nu.2.4.& 5.C.de teſti. Salic.d.l.ius iuran.num. 10.Imol. de teſti.& atteſta.cap.cum cauſam quæ nu. 11.Zabarel.c.ex conſcientia de crimi.falſi.nu.4.fol.4. Soc. conſi.185.in facto uerſi.3.habetur uol.2.& conſi. 141.num.2.uol.1. Felin. c. de teſtibus.nu.4. Deci.l. culpa de regul.iur.Franc. Curt. tracta.de teſti.nu.34.tom.13.

Teſtis non iuratus falſum deponens non punitur, Imol.ff.quęmadmodum teſta. aper.l. tabularum.numero.7.

Teſtis ſi deponit falſum non iuratus qualiter puniatur, Bal.l.iuſiuran. nu.6.de teſti.Alber.de Roſ.ſecunda infor. ff. colum.1.fol.252.Luc. de pen.l. ſi quis nu.24.ut nemo.li: 11. Bertac.uerb. teſtium punitio. num.23.

Teſtis deponens falſum non iuratus punitur de falſo ac ſi iuraſſet, Alber. de Roſ.tracta. de teſti.nu.32. & ſecunda ff.nou.fol.258. col.1. Bart.l. ſi quis legaliter nu.4.ff. de falſ. Abb.c. de teſti.nume.9.de teſtib.& atteſta.c.tuis quæſtionibus. nume. 5.

Teſtis qui non ſolemniter iurauit, an nihilominus puniatur ſi falſum deponat, Alber.de Roſ.C. de teſtib. l.iuſiurandi.nu.7. Nell. tracta. de teſti.nu.64. Saly .l.qui C.ſi ex falſ. inſtrumen.

Teſtis dicens falſum extra iudicium, uel in iudicio nullo an puniatur.

Teſtes an poſſint puniri ſi falſum depoſuerint coram arbitro, Blã.q.8. nume.14.

Teſtis deponens etiam falſum coram iudice incompetenti non debet puniri de falſo, Butri.ca.cum cauſam nu.28.de teſti.lib.2.par.2.

Teſtis licèt deponat falſum in iudicio nullo, tamen punitur de falſo, Felin.ca. ex tenore de reſcript.numero.20.

Teſtis quando in forma iudicij depo-

nit non poteſt de falſo puniri, Bart. Cepol. conſ. 60. nu. 6.

Teſtis falſum aſſerens cum iuramento extra iudicium, an de falſo puniatur, Tindar. tracta. de teſtibus. c. 4. nu. 2. & tracta. de teſti. lib. 2. c. 3. nu. 2.

Teſtis cuius dictum non ualet ſi deponit falſum, an puniatur, Bart. l. ſi quis legatum. nu. 3. ff. de falſ. Nell. tracta. de teſti. nume. 23. Alber. de Roſ. ff. ad l. Corn. de falſ. l. ſi quis legatum. nu. 2. Bald. l. 1. C. de ſepul. uiola. nu. 5. Salic. C. de ſepul. uiola. l. 1. num. 2. Cuman. conſi. 92. ad fin. Bellem. ca. teſtimonium de teſtib. & atteſta. nu. 28. Mill. uerb. teſtis. nu. 62. Berta. uerb. teſtium punitio. nu. 39.

Teſtis cuius dicto non ſtatut propter aliquod crimen non punitur de illo crimine, Abb. c. 2. nume. 28. de ordi. cogni.

Teſtis dictum licèt ſit nullum nihilo minus poteſt puniri de falſo, Butr. c. per inquiſitionem. nu. 9. de elect. lib. 1. par. 1.

Teſtis dicens falſum præcedente iuramento punitur de falſo, licèt tale eius dictum ſit nullum, dummodo eius dictum habeat formam teſtimonij, Hippol. conſi. 70. num. 12. uolum. 1.

Teſtis dicens falſum coram arbitro, uel arbitratore, an poſſit puniri de falſo, Aret. in uerb. falſario. uer. quæro. nu. 24. uol. 1.

Teſtis uarius coram iudice procedendo ſine figura iudicij, an tanquàm falſarius puniendus ſit, Tindar. tracta. de teſti. c. 5. nu. j. & nu. 7. Nell. tracta. de teſti. nu. 237.

Teſtis falſus ſuper appenditijs, uel extra articulum, an & qua pœna puniatur.

Teſtis qui dicit falſum in circunſtantijs, an de falſo puniatur, Nell. tracta. de teſtib. nu. 233.

Teſtis ſi dicat falſum ſuper facto principali tunc bene debet puniri de falſo, ſecus ſi dicat falſum ſuper appenditijs, Iaſ. ff. de rebus credi. l. ſi quis nec cauſam nu. 22. & C. qui teſta. fac. poſſ. l. furioſus nume. 36. Gram. deciſ. 43. nu. 4. & dec. 60. nume. 16.

Teſtis ſi dicat falſum in eo, in quo nõ conſiſtit ſubſtantia negotii, ſed in circumſtantijs licèt ſint falſa, non uitiatur dictũ teſtis, Nam ad hoc quòd teſtis poſſit criminaliter recuſari de falſo requiritur, quòd falſum ſit circa ſubſtãtialia, Iaſ. C. de tranſac. l. ſi ex falſ. nu. 10. Soc. Iun. conſi. 41. nu. 11. uol. 2.

Teſtis dicens falſum in appendicibus non propterea falſarius eſt, nec nocet eius dictum, Callan. conſil. 52. nu. 13.

Teſtis mendax qualitate temporis, uel ueſtium nõ eſt periurus, Barba. uerb. teſtium punitio. nu. 52.

Teſtis falſus, uel periurus non ſuper principali, ſed ſuper appendiitjs quomodo puniatur, ut ſi negauit ſe aſ-

ſe affinē, cum eſſet, Ange.ff.de his, qui not.infa.l.Lucius. §. nihil pro ponitur nu.3.par.1.

Teſtis falſum dicens ſuper appendi-tijs nunquàm de falſo punitur, Al ber.de Roſ.tracta. de teſtib.par.2. nu.26.tom.13.

Teſtis dicens falſum ſuper acceſſorijs non ſuper principali punitur pœna ſtellionatus, Hippol.l.1.§.præterea.nu. 26.ff.ad l.Cornel. de ſicar.& nu.12.ff.ad l.Corn.de falſ.& l.eos nu.23.Franc. Curt.tracta. de teſtibus.nu.17.

Teſtis deponens extra capitulum dūmodo dicat falſum qua pœna puniatur,& quæ requirantur in teſte, Bart.conſi.105.par.1. nu. 1. Iaſ. ff. de iur.iur.l.ſi duo patroni.§. idem Iulianus.nu.29.Igne.l.3.§.ſi quis. tabu.nu.158.par. 1. ad ſillan.

Teſtis ſcienter deponens falſum extra capitula in hoc dictum non ualet, non tamen de falſo punitur, Gram. deciſ.27.nu.3.

Teſtis falſus, qui non iuuat producentem, uel quia non debuit examinari, an puniatur.

Si teſtis dixit falſum, quod non iuuat producentem an poſſit de falſo puniri, Bald.conſi.492.par.5. nume. 7.& l.ſi. num. 20. C. ſi ex falſ. inſtrum.Prob.in addi.ad Io.Monac. c.ſi fortè.num.11.de elect. Hippo. l.1.§.præterea.nu.14.ff.ad l. Corn. de ſicar.

Teſtis, qui deponit falſum punitur pœna falſi licet eius teſtimonium non habuerit effectum, & hoc uerum, quando depoſuit, ut teſtis, ſecus ſi depoſuiſſet in forma teſtimonii, Abb.ca. 1. num.7. de crimin. falſ. Hippol. conſil.70. nume. 14. uolum.1.

Si teſtis depoſuit falſum, ut noceat alteri,& eius dictum ſit aliqua cauſa inualidum non habebit locum pœna falſi.Gram.deciſ.74.nu.19.

Teſtis non poteſt de falſo puniri niſi eius falſitas ſit alicui nocitura, Soci.conſi.385.in facto.uol.2.& cōſi.186.uol.2.Hippol.l. is qui cum telo. nume.78. C. ad l. Corne. de ſicar.

Teſtis inutilis non expediens producenti,& aduerſario non nocens de falſo accuſari poteſt, Nell.tracta.de teſtib.

Teſtis, qui non debebat examinari fuit examinatus, & depoſuit falſum, an debeat puniri, Afflict.ca pitul.1. §. ſacramenta, de conſuet. reo.feu.

Teſtis falſus licèt non plenè probet tamen punitur, Soc.conſi.60. nu. 4. uol.4.

Teſtis ſi tempore prohibito, uel in caſu prohibito iuret, licèt ſit periurus punitur, Bal.auct. decernimus. num.4.C.de arbitr.

Teſtis periurus quando iurare non debet, an puniri debeat de periurio, Bald.in auth. decernimus, in fi.C. de arbitr.

Teſtis malitioſè falſum dicēs an puniatur.

Teſtis non punitur de falſo niſi ſcienter contra ueritatem depoſuerit, Igne.in repeti.l.neceſſarios.§. non aliàs.nu.142.ad ſillan.Soc.iun. cōſi.41.uol.2.

Teſtis dicens falſum ſine dolo non punitur aliqua pœna,Hippol.in rubr. ff.ad l.Corn.de falſ.num.5.& l. de minore, in princ. num. 16. ff. de quæſtio.

Teſtis ignoranter falſum deponēs per iurium non incurrit,Alb.de Roſa. tracta.de teſti.par.3.num.27.Hippol. in rubr.ff.ad l.Corn. de falſ.nume.2.& conſi.77.nu.12.uol. 2. & conſ.103.num.7.uol.2.

Teſtis credens dicere uerum, ſi dicat falſum eſt periurus,Prob. in Ioan. Monac.c. filii.nu.13.

Teſtis,qui cum iuramento falſum dixit cum crederet dicere uerum, an de falſo puniendus.Fran.Curt. tracta.de iur. iuran. propter calumn. dan.§.hoc non,num.3.tom.17.Soci.Iun. conſi.41. num. 1. 6. & 8. uolum.2.

Teſtis dicens falſum credens dicere uerum non punitur,Hippol.l.1.§. præterea,num.13.ff.ad l. Corn. de ſicar. & conſil.91. nume. 18. uolum.2.

Teſtis deponens ſuper eo quod uiolenter opinatur falſitas non dicitur, Anch.conſ.24.nu.7.

Teſtis dicens falſum non doloſè, ſed potius propter groſſitiem non debet puniri de falſo. Hippol. conſil. 4.num.29.& conſ.7.nu.18.& conſi.67.nu.13.& 54.uol. 1.

Teſtis ruſticus falſarius, uel ſibi contrarius nō punitur,Berta. uerbo, teſtiumpunit io.nu.2.

Teſtes illiterati tenentur de falſo, ſi dicant uidiſſe inſtrumentum de cuius tenore deponunt,Berta.uerb.teſtium punitio.nu.40.

Teſtis obiectione criminis repulſus, an & quando puniatur.

Teſtis conuictus de crimine per uiā exceptionis,an ueniat puniendus, Abb.c.1.6.14.& 15.num. 13. & 16.de except. Butr.c.1.num.6. de excep.libr.2.part.2.Fely.c.1.nu.8. de excep.Fed.trac. reprob.teſtium. nu.8.arti.5.tom.3.

Contra teſtem ubi crimen in iudicio deducitur per modum exceptionis quæſtio non eſt criminalis, ſed ciuilis,But.c.2.§.j.nu.38.de ordi. cogni.lib.2.par.1.

Teſtis ſi de crimine contra eum excepto cōuincitur,uel aliàs conuictus appareat in teſtimonio repellitur, ſed de crimine non punitur, ſi principale negocium non neget, Ioan. Andr.in Nouell.c.denique.col. 4. circa med.uerſi.denique.de excep. Butr.c.1.num.1. de excep. libr. 2. part.2.Bellem.rubr. de teſti. & atteſta.num.2.& 3.Abb.c.1.6.14. & 16.de exceptio.Imol.de ordin. cogni.

gni.c.cum dilectus.num. 13. Gomeſ.c. ſtatutum. de reſcript. in 6. nu.115.

Teſtis defendens ſe ab obiecto crimine, & conuictus poteſt puniri extraordinariè, quia geſſit ſe pro habili cum non eſſet, Abb.c.8.nu.32 de ordi.cogni.

Teſtis contra quem excipitur pœna ordinaria non punitur, Ioan. And. in Nouell.in rubr.col.j. circa prin. uer.item teſti.de teſt.

Teſtis excuſandus eſt ne incidat in falſum.

Teſtes, ſi fieri poteſt, ſunt excuſandi ne incidant in pęnam falſi.Cuma: conſi.91.ad finem.

Teſtis dictum impropriè loquentis debet coadiuuari ne incidat in falsũ, Bart.l.1.nume.18.C.de uſufruct. Soc.l.ſi quis.de excep. rei iud. nume.5.Gram.conſi.58.nume. 8. in ciuil.

Teſtis non dicitur falsũ deponere, qñ eius dictum poteſt aliqua interpretatione uerificari.Grama. uoto 26. num.9.

Teſtis impropriè loquens non punitur, ſed non probat, Bart.l.1.C. de uſufruct.

Teſtis ſi dicit ſe nihil ſcire, licèt audiuerit dici, etiam ſi ex illo habeat uehementem opinionem non eſt periurus, Bald. cap. licet. num. 6. de teſtibus.

Teſtis, qui iurat dicere ueritatem, quã percepit ſuo ſenſu, ſi dixit, quòd ignorabat ductus credulitate alicuius probi uiri excuſatur à periurio, & quando, Præpoſ. in c. laudabilẽ. num.6.de frig.& malefi. Fely. conſi.44.num.23. Iaſ.ff.de eo, per quẽ factum erit.l. 1. nu. 20.ff. de nou. oper.nuncia.l.de pupillo. §. ſi quis ipſi prætori.nu.11.& 12.

Teſtis non dicitur falſum deponere dicendo, quòd uidit ducatos auri, ſi ducati erant de ære aurato, uel Alchimia, quia nõ tenetur ſcire de materia latenti, Bal.rubr.C. de fid. inſtrum.colum.4. uerſi. iuxta hoc quęro.

Teſtis ſi dicat factum tempore guerræ, quòd poſtea demõſtratum fuit fuiſſe paulo ante, uel paulo poſt an falſidicus dicatur, Tindar. tract. de teſt.par.3.c.7.nu.3.

Teſtis, qui deponit pecuniam eſſe Titii, quòd incidat in falſum ſi Titio debebat, licet nõdum eſſet ſua.Ludou.Roman.ff.ſi cert.petat.l. eius. qui.nu.20.

Teſtis uerè deponens de corpore licet in homine erret excuſatur à falſo.Igne.l.3.§.ſi quis tabu.nu. 156. par.j.ad ſillan.

Teſtis qui uerum depoſuit, & in cauſa ſcientię aſſignauit ſenſum corporeum, ſecundum quem falſum dixit, non eſt cõdemnandus pęna falſi, Fel.conſ.48.nu.14.

Teſtis ut ſaluetur à falſo relatio intelligitur facta ſimpliciter, & non in ſpecie, Ludo. Roman. conſil. 301. num.11.

Teſtis interrogatus an fuerit inſtructus,

ctus, ſi dicat quòd non fuit inſtructus non eſt periurus. Bald. l. fi. nu. 18. c. ſi ex falſi. inſtru.

Teſtis non dicitur falſus ſi dixit ad ſe non ſpectare commodum, & tamē tanquàm cuilibet de populo, uel uniuerſitate ſpectet, Nell. tracta. de teſt. nu. 236. Bar. l. 2. n. 12. ff. ſi quis in ius uoca.

Teſtis deponens pro inſtitutione hære dis, ſi ad interrogationem iurauit, quòd ex illa teſtificatione non ad eum pertinet utilitas, non poteſt de falſo accuſari ſi reperiatur, quòd in eo teſtamento factum fuerit ſic legatum, Pau. de Caſtr. l. 1. §. Lucius. nu. 8. ff. de iuſt. & iur. Nel. tract. de teſt. nu. 233.

Teſtis coniunctus producenti ſi inter rogatus per Iudicem neget ſe coniunctum non propterea eſt falſus, ſed tantum ex quo mendax eſt poterit puniri de mendacio extra ordinem, Gram. deciſ. 43. nu. 5. Bertac. uerb. teſtium punitio. nu. 18.

Teſtis dicens, quòd ſit frater cum ſit nepos, uel contra, excuſat, Bart. l. Titius. §. quantum. ff. de leg. 3.

Teſtes non ſunt falſarii, ſi unus dicat Titium eſſe fratrem patruelem, alter dicat eſſe conſobrinum, Bertac. uerb. teſtium punitio. nu. 32.

Teſtis non eſt falſarius, quando examinatus in palatio præſidentis ſuper articulo de loco, dicat in palatio epiſcopi, & poſtea ſuper eodem dicat, in eodem palatio. Bertac. uerbo, teſtium punitio. numero 28.

Teſtis, qui dixit in palatio aliquid factum eſſe, non eſt falſus, licet extra palatium eſſet. Ludo. Roma. conſi. 301. nu. 6.

Teſtes dicentes aliquid fuiſſe ſemel factum non ſunt falſarii, ſi conſtat eodem die factum unum prius, aliquid poſt, Barto. l. operis. ff. locat. num. 1.

Teſtes quorum unus dicit inſtitutum filium, & filiam æqualiter non eſt falſus, quia intelligitur ęqualiter, ideſt eodem tempore, ſi conſtet unus in plus, alter in minus. Bart. l. ſi finita. §. ſi autem. ad ſi ff. de dam. infect.

Teſtis ſi interrogatus fuerit, à quibus audiuerit, & reſponderit ab omnibus, nunquid de falſo redargui poſſit, Barba. c. quoniam ſtatuta. num. 88. de conſt. Bal. l. j. 3. q. C. de teſta. Bertac. uerb. teſtium punitio. nume. 41.

Teſtes ſi dicunt omnes ita feciſſe an reduntur falſi, licèt aliquid non fecerint, Abb. in proę. Grego. ibi, Rex pacificus. nu. 9.

Teſtes quorum unus dicit, quòd omnes de capitulo interfuerunt, alter dicit, quòd nullus de capitulo interfuit, tenentur de falſo ſi aliqui interfuerunt, Bal. l. 1. C. de iur. col. 5. uer. An autem materia.

Teſtis, qui dicit, quòd de omnium cōſenſu, ideſt opinione erat liber, non eſt falſus, Bald. l. 1. C. de teſtam. num. 9.

Teſtis ſi dicat Titium ſemper poſſediſſe, & probetur aliquando non fuiſ-

ſe

ſe in poſſeſſione, an falſidicum eũ dicemus, Tindar. tractat. de teſtib. num. 4.

Teſtis ſi dixit tale quod indefinenter factum eſſe quàm uis probetur aliquo paruo tempore illud factũ fuiſſe, tamen in falſum non incidit. Ludo. Roma. conſi. 301. num. 2. & cõſi. 390. num. 3. & conſi. 490. nu. 2. Corn. conſi. 171. nu. 7. uol. 2.

Teſtis in cauſa ciuili interrogatus, ſi dicat ſe homicidam, uel criminoſum, an de tali crimine puniatur.

Teſtis qui dicit ſe infamem, uel ſimoniacum, aut homicidam an puniri poſſit, Ludo. Roma. ff. de iur. iur. l. ſi duo patroni. §. idem Iulianus. nume. 6. Bellem. c. denique. de excep. nu. 8. Hippol. in practic. §. conſtante. num. 49.

Teſtis interrogatus dicens ſe homicidam puniri non poteſt, Nell. tract. de teſti. nume. 17. tom. 13. Bald. l. presbyteri. C. de epiſ. & cleri. num. 12. ſecus ſi confiteatur ſe falſum dicere, ibi Hippol. in rubrica. C. de proba. num. 88. & l. 1. nume. 85. C. ad l. Corn. de ſica. & conſ. 67. num. 48. uolum. 1. Bertac. uerb. teſtium punitio. num. 131.

Teſtis dicens aliquid contra ſe, qua pœna ueniat puniendus, Abb. cap. per inquiſitionem. num. 18. de electio. Bald. c. denique. nume. 3. de except. Berta. uerb. teſtes interrogati. num. 17.

Teſtis confitetur in iudicio ſe condẽnatum, poteſt ut ex nouo proceſſu puniri pœna ordinaria, Anch. c. cũ ſuper, de confeſ. nu. j.

Teſtis confitens crimen ſuum de ipſo punitur, Zabarel. c. per inquiſitionem. nu. 4. col. 1. de elect.

Teſtes producens inſtruens, corrumpens, ſubtrahens qua pœna puniatur.

Producens falſos teſtes, an & quando teneatur de falſo, Bald. conſi. 106. par. 3. num. 2. & conſil. 446. par. 5. nume. 1.

Teſtimonium falſum producens, an puniatur, Salic. ff. de fid. inſtru. l. 1. nume. 2.

Teſtimonio falſi teſtis tãquàm inſtructi, uel falſi l. ſi falſos. C. de falſis, poteſt interrogari quis, utrum uelit uti teſte a ſe producto & tenetur reſpondere præciſè, Bart. l. diuus la 2. ff. de falſis, quòd intellige duobus concurrentibus uno, ut ſint publicati teſtes ad hoc, ut poſſit quis deliberare, Barto. l. Di uus Fulgoſ. d. l. falſos, Altero, ut qui interrogat declaret, ex qua cauſa prętendat falſum eſſe teſtem, Felyn. c. præſentium nu. 11. in fine de teſti. Arch. c. in memoriam. col. 2. 19. diſtinc. Ang. tract. de Maleſ. in uerb. falſario. nu. 44.

Teſtẽ falſum producens, uel eo utens per-

perdit cauſam, Afflic. deciſ. 139. nu. 4. Iſer. ſuper tertia conſti. Neapol. quæ incipit, quæ falſitatem. nume. 2.

Teſtes falſos producens debet deſiſtere ab eorum uſu, ut euitetur pœna Quòd declara procedere, ut per Abb. cap. præſentium de teſtibus. nume. 10.

Teſtes falſos producens ſi ſtatuto puniatur licèt unicum producat punietur, in addi. ad gloſ. l. diuus ff. de pet. hæred.

Teſtes falſos producens ignoranter nõ incidit in falſum, Alex. cõſ. 124. nu. 2. lib. 6.

Inducens ad falſũm teſtimoniũ grauiter peccat, & cõſimili pœna punitur. 22. q. 5. c. ſi quis peieraucrit. colum. 3. & cap. ſi quis conuictus. colum. 3.

Teſtes falſos producens non id circõ dicitur falſus, Bald. l. ſtatum C. de fid. inſtr. nu. 1.

Teſtes falsò utens ad crimen tegendũ an excuſetur à falſi pœna, Igne. l. ſi quis §. ſi cum nume. 122. par. 1. ad ſillan.

Teſtes contrarij quòd producti ſint, an parti imputari poſſit, Alber. de Roſ. tract. de teſti. par. 5. num. 18. tom. 13.

Teſtis qui reputatur falſarius ex depòſitione ſua, ſi pars aduerſa uelit uti depoſitione illius teſtis incideret in falſum, Felyn. c. præſentium de teſti. uerſi. item nota quòd falſitas nu. 13.

Teſtes corũmpens, etiam ſi eius non utatur non euitat pœnam, Boer. q. 319. nu. 6. par. 7.

Teſtis falſitas, ut producenti non noceat debet per eũ proteſtari, quòd non intendit uti aliqua falſitate, Corn. conſi. 223. nu. 9. uol. 2.

Teſtis falſus ſi ſit productus in iudicio, ſi pars producens dicat ſe nolle uti, an excuſetur à pœna, Feli. c. præſentium de teſti. nu. 12. quòd excuſatur.

Teſtis ſi ſit productus à parte & dubitetur, quòd falſum dixerit, ſi pars dixerit uelle eo, uti in quantum dixerit ueritatem, non euitat pænam Felyn. cap. præſentium de teſtibus nume. 12.

Teſtes aduerſario nemo ſubtrahere debet, Paui. tracta. de Viſita. numero. 57.

Teſtes impediens, ne dicant ueritatẽ quàm pœnam incurrant, But. cap. conſtitutus nu. 5. de teſti. li. 2. par. 2. Bart. l. pœna legalis. §. ſed & ſi quis ff. de falſ. nu. 1.

Teſtem impediens ne ueniat ad teſtificandum tenetur parti læſæ ad intereſſe actione de dolo, Bar. l. ſi falſus nu. 2. de dolo.

Teſtium copiam aduerſario ſubtrahens præſumitur iniquam cauſam fouere, Alber. de Roſ. C. de teſtib. ſuper rubr. nu. 7. Rebuff. tracta. de teſti. artic. 1. nu. 3. tom. 3.

Teſtem qui impedit teſtificari, an habeatur pro confeſſo, Bald. ca. cum cauſam. nu. 55. de teſti.

Teſtem impediens, ſi impedimentum ceſſare nõ poteſt, an perdat cauſam

el 1.

el 1. nu. 18. de teſti.

Teſtem uerberans, ut contra eum de inimicitia opponere poſſit, an ſit puniẽdus, Alber. de Roſ. ff. de quæſtio. §. ſi ſeruus nu. 4.

Teſtes qui impediunt ne producantur, an ueritatem dicant, Butr. cap. conſtitutus. num. 5. de teſti. lib. 2. parte. 2.

Teſtes ſi prohibeantur deponere per conſanguineos partis aduerſæ pars punitur, & quare, Paul. tracta. de uiſita. q. 5. part. 2. nu. 56. uide per Felyn. c. cum cauſam el. 1. nu. 47. de teſti.

Teſtis compellitur fraudem ſuam detegere, qui probationis copiam aduerſario ſubtrahit, Ioã. Andr. in Nouell. c. peruenit. col. 1. circa princ. uerſ. peruenit de teſti. cogen.

Teſtes falſos producens ſi à ſtatuto puniatur in centum, an producens unum tantum puniri debeat in cẽtum, Alber. de Roſ. par. 2. ſtatuto: q. 28. Bald. conſil. 446. part. 5. numero. 7.

Teſtes falſos mille producens non punitur pro ſingulis, ſed pro uno falſo, Ign. l. lege Cornelia nu. 44. par. 2. ad ſillan.

Teſtes ad falſum deponen. inſtruens falſi pœna tenetur, Iſer. ſuper tertia conſtitut. Neapol. quæ incipit qui falſitatem nu. 1.

Teſtes inſtruens tenet̃ ſenatus conſulto Liboniano, Specul. de aduo. §. utri. uer. licèt ſit cautus, & ſequen. de crimi. falſi.

Teſtes inſtruens, ut falſum deponant quomodo puniatur, Bertac. uerb. teſtium inſtructio. nu. 4.

Teſti pecuniam dans, ut uerum teſtimonium dicat, punitur, Nell. tract. de teſti. nu. 303.

Teſtis ſi dicat ſe audiuiſſe ea, quæ deponit ab omnibus, & Notarius ſcribat à pluribus, an propterea ſit falſarius, & an Notarius poſſit adiuuare dicta partium addendo aliqua uerba, Paul. de Caſt. conſ. 371. nu. 3. uol. 1.

Teſtis ſi deponat per uerbũ ſcio, quia præſens, & Notarius ſcribat, & addat prout credit, an per hoc dicatur immutaſſe ueritatẽ ut puniatur de falſo, Paul. de Caſtr. conſi. 371. nu. 4. uol. 1.

Teſtes quando quis allegat, quòd ſunt extra prouinciam animo differendi negotium, & ideo petit longum terminum, poteſt talis differens litẽ puniri, Abb. c. conſtitutus. num. 8. de fideiuſ. Bertac. uerb. teſtium inſtructio. nu. 5.

Teſtis falſi pœna.

Teſtis falſus lædit Deum, Iudicem & partem, Abb. c. 1. num. 1. de crimi. falſ. Specul. tit. de teſti. §. 1. nu. 44. Alber. de Roſ. ff. de teſti. l. qui falſo nu. 1. Baragot. tracta. de reprob. teſt. nu. 3. tom. 13.

Teſtis falſidicus ſuo teſtimonio innocentem lædit. Baragot. tracta. de reprob. teſtium. nu. 4.

Teſtis ueritatem celans peccat mortaliter. Rot. deciſ. 372. nu. 2. in nou:

Non teſtificans ueritatem grauiter peccat. 11.q.3. c. unicuique. §. ſit quoque.col.3.
Teſtes duobus modis dilinquũt. Bellemc.c.teſtes.nu.3.3.q.9.
Teſtis falſitatem, & Iudex iniquitatẽ committit, Beto.c. quoniam cõtra, de prob.num.4.
Teſtis quomodocunque falſus debet puniri.l.falſum.C. ſi ex fal. inſtru. Saly.C.de teſti.l.nullum. num. 2. Socin. Iun. conſi. 86. nume. 25. uolum. 2.
Teſtis periurus in ciuilibus punitur. Iſer.ſuper tertia conſt. Neap. quæ incipit Vos, qui ſcienter.nu. 2.
Teſtes falſi qualiter puniendi.l. diuus ff.de re iud.in margine. Alberic. de Roſ.ff.de teſti.l.qui falſo. num. 4. Bald.l.data opera.num.28. C. qui accuſ.non poſſ. Zabarell.c.1. de crimin.falſ.num.2.col.1. Anchara. c. 1.de except.num.5.Bellem.c. hæc imago.nu.5. 33. q. 5. Iaſ.§.item ſi quis.num.64.& ſeq.tit.Inſtitutio. & ff.de iur.iur.l.ſi duo patroni.§.ſi quis iurauerit.el 2.num.6.Hippo. in pract.§.ſupereſt.nu.15.
Teſtis falſus qualiter puniatur in cauſa criminali, & qualiter in ciuili, Guid.Pap.q.44.nu.1.
Teſtis falſus in cauſa homicidii an puniatur tanquàm homicida, Bald.l. 1.§.iniuria.de pac. iuram. firman. ſuper feud.num.2.Alex.conſil.55. nu.1.li.7.Affli.c.j.§.iniuria. de pace iur.firm.
Teſtis deponens dolo malo, in cauſa capitali contra innocentem puniatur ut homicida, gloſ.l.1.de iur.fiſci.in marg.Nell.tractat. de teſtib. num.233.Paris de Puteo tracta.de ſindi.§.utrum.num.2.tom.14. Fely.c.ſicut.de teſtib.num. 1. Aluar. de pace iur.firm.in rubr.§. homicidium.num.7.Hippol.l.1.§. præterea.num.2.ff.ad l.Cor. de ſica.
Teſtis falſus an ſit pœna talionis puniendus. Arch.33.q. 5. c. nec. nu. 8.col.4.
Teſtis falſus ſi depoſuit ad condemnationem innocentis punitur pœna talionis aliàs pœna arbitraria, Alex. conſi.55.per totum.lib.7. Iaſ.l. & ſi legibus.num.3.uerſi. 2. quia teſtis.C.ſi contra ius, uel util. public. Hippol.conſil. 57.numer.1.uol.j. Mil.uerb.teſtis.nu.66.Berta. uerbo teſtium punitio.nu.11.
Teſtimoniũ perhibentes falſum in cã principis perinde puniri, ac in cauſis priuatorum, Fulgoſ. C. de teſt. l.nolumus.nu. 1.
Teſtis dicens falſum teſtimonium cõtra fiſcum in cauſa criminali non punitur pœna mortis, Hippol.l.1. § præterea.nu.6.ff.ad l.Corn.de ſicar.Gram.uoto.5.nu.1.& 2.
Teſtis falſum deponens an puniatur pęna legis Cornel. Alber. de Roſ. ff.ad l.Corn.de ſicar.l. lege Cornelia.nu.2.
Teſtis deponens falſum, & teſtimoniũ reuelantis pœna quæ ſit, Nell. tract. de teſti.nu.242.
Teſtis conuictus de crimine poteſt puniri pęna extraordinaria Dec. de exceptio.c.1.nu.4.

Teſtis falſitas quando non plenè liquet,ſed de ea eſt ſuſpicio, tunc iudex debet temperare ſententiam,cũ contra eum ex præſumptione procedat.Specul.c.inter ueſtras de donat.inter uir.& uxor.col.4.

Teſtis conuictus de falſo per duellum non punitur capite ſed amittit tantum manum dexterã, Calcan.conſ.7.nu.*56.*

Teſtis clericus deponens falſum quomodo puniatur remiſſiuè. Nell.tracta.de teſti.nu.244.

Quilibet falſus teſtis ſeptem annorũ pœnitẽtia punitur.22. q. 5.c.ſi quis peierauerit.col. 3.

Presbiteri, uel diaconi in falſo teſtimonio inuẽti p tres annos ab officio ſuſpenſi in monaſterio debent pœnitere. 5.q.*6*.ca.quia in ſi.col.2.

Teſtis contra quem opponitur de crimine poteſt puniri extraordinariè, ſi crimen non concernat cauſam ſuper qua productus eſt, alias punitur pœna ordinaria. Abb. & Dec.c.1.de excep.

Teſtis latitans, uel tacens uerum,uel deponens falſum quomodo puniatur. Berta. uerb. teſtium punitio. nu.42.

Teſtis ſi diliquerit, quòd iure lombardorum puniatur lingua,Fulgoſ. C. de ſeru.fugi.l.ſi fugitiui ſerui. numer.2.

Teſtis falſum teſtimonium dicens in cã ciuili, & pecuniaria punitur pœna depoſitionis,ſecus in cauſa ciuili,quia punitur pœna. l. Corn.Hippol.l. 1.ad l.Corn.de ſicar.in princ. & nu.1.ff.ad l. Corn. de falſ.

Teſtibus infamatis purgationem iudicii debere,Bellem.c.denique de excep.nu.10.

Teſtis quando de crimine ſtellionatus puniatur,Fran.Curt.tracta.de teſti. nu. 33.

Teſtes falſos plures producens ſi ad eundem effectum tendunt in una pœna puniuntur, ſecus ſi ad diuerſos.Bart.l.Agraria.nu.4.ff. de term. amot.

Teſtis falſarius in pluribus articulis cauſæ tenetur unica pœna, Berta. uerb.teſtium punitio. nu.24.

Teſtis in aliquibus de falſo punitur in aliquibus non,Tindar.tracta.de teſti.c.2.nu. 2.& c. 10.nu.3.Anch.c. 1.de crimi.falſ.num. 8. Soci. conſ. 103.nũme.1.uolu.1. Boer. q.108. part.1.

Teſtis accuſatus de falſo, quia falſum depoſuerit,licet neget omnia,& ſingula,& ſic ẽt ſe depoſuiſſe, non incidit in falſum.Iac. Put. l.quod ſæpe.ff.de contrah.emp.

Teſtis ſi punitur pœna extraordinaria an puniatur pœna ordinaria per actionem illius extraordinariæ pœne, Anch.c.cum ſuper de confeſſ. numer.*6* Pau.de Caſtr.l. nullam,numer.*6*

Teſtis falſus, an & quando efficiatur infamis.

Teſtis falſum deponens, an infamis ſit, Alber.de Roſ.tracta. de teſtib. par.

par. 1. §. conſequenter. nume. 13. Paul. de Caſt.l.2. nu. 2. C. de fide. inſtru. Butr. ca. per inquiſitionem. nume. 26. de elect. lib. 1. par. 1. Bellem. ca. querelam. nume. 10. de iureiuran.

Teſtis condemnatus de falſo directè, an efficiatur infamis, Abb. c. 2. nu. 8. & 45. de ordi. cogni.

Teſtes ſi principaliter accuſentur, & damnentur de falſo in cauſa alterius, ſententia lata in eos infamat, Fulgoſ. ff. de his, qui not. infa. l. Lucius Titius. nu. 7. Butr. c. 2. §. 1. nu. 41. de ordi. cogni. li. 2. par. 1.

Teſtis qui dixit falſum teſtimonium, damnatur officio iudicis, & non infamatur. Bart. l. infamari. ff. de publi. indi. Bertac. uerbo teſtium punitio. nu. 36.

Teſtis reprobatus per exceptionem obiectam dum produceretur non infamatur, Ange. ff. de his qui not. infa. l. Lucius. nu. 1. par. 1. Butr. c. 2. §. 1. nu. 39. de ordi. cogni. libr. 1. par. 1. & c. inter. nu. 33. de purga. cano. lib. 3. Anch. ca. cum dilect. nu. 13. & 23. de ordi. cogni. Mill. uerb. teſtis nu. 41.

Teſtis, qui non uult teſtificari, uel falsũ teſtificatur punitur, in cauſa, & tenetur parti ad intereſſe.

Teſtis eo ipſo, quòd non uult ferre teſtimonium in cauſa ciuil. præſumitur contra ipſum, ſecus ſi falſum teſtificetur, quia punitur in cauſa criminali, Abb. ca. 1. nu. 5. de teſtibus cogen. Felyn. c. pen. de teſti. cogen. nu. 1.

Teſtis ſubtrahens ſe à teſtimonio præſumitur ſuſpectus, & cõtra ipſum poteſt iudex inquirere, Abb. ca. 1. nu. 6. de teſti. cogen. Felyn. c. 1. nu. 11. de teſti. cogen. Bertac. uerb. teſtium coactio. nu. 6.

Teſtis qui non eſt examinatus licet ſe latitet, ut ueritas non inueniatur, non eſt falſarius ſed doloſus & ſic nõ tenetur. l. cornelia, ſed ſtellionatus, Bal. l. data opera, C. qui accuſ. non poſſ. col. 6. Fely. c. dilectorum de teſti. cogen. & c. j. de teſti. cogen. nu. 7. uer. ultimo.

Teſtis quomodo poſſit dici ſe abſentaſſe amore, uel timore, ne teſtificetur, Butr. c. 3. nu. 7. de teſti. cogen. lib. 2. par. 2.

Teſtes quòd ſe ſubtraxerint, quis probare teneatur, Anch. c. ſuper eo, de teſti. cogen. nu. 4.

Teſtis ſe abſentans, ut non deponat ueritatem ad quid teneatur, Fran. Curt. tract. de teſti. nu. 32. & quid ſi poſt iuramentum ſe abſentet, an de falſo puniendus ſit ibi, Bertac. uerb. teſtium punitio. nu. 7.

Teſtis ſi precio inductus ſubtrahat ſe à teſtificando poteſt iudex procedere contra eum tanquàm falſariũ, Fely. c. pen. de teſti. cogen. uerſ. adde. & nu. 6.

Teſtis, qui ſe occultat, & non comparet ad teſtificandum, ut ueritas occultetur, an puniatur, Anc. c. 1. de crimine

crimine falſi.nu.7.

Teſtis lat.tans antequàm iuret poteſt multari, non autem de falſo tenetur, ſed poſt iuramentum tenetur de falſo, Bald.l.argentarius.§.fi. de eden.& ibi Alex.dixit,quòd utroque caſu de falſo tenetur.

Teſtis qui uult teſtificari parti ad intereſſe tenetur, Tindar.tracta.de teſti.nu.3.Bald.l.argentarius§. cum autem ff. de eden.nu.3. Bald.l.argentarius.§. argentarius. §.cũ autẽ ff.de eden.nu.3.Paul.de Caſt.l.argentarius.§.cum autem nu.5.ff.de eden. Iaſ.ff.de eden.l.argentarius. §.cum autem.nu.5.

Teſtis falſus obligatur parti,quam læſit ad intereſſe, Anch.c.1. de crimine falſi.nu.1. Abb.c.1.nu.3.de cuſto.Arch.c. ſicut nobis. nu.1 de teſtibus cogen.& ibi Anch.nu.2.& Abb.c.1.nu.6.de crimi.falſi, Berta. uerb.teſtium punitio nu.3.

Teſtis & Notarius etiam ratione erroris ad intereſſe partis tenẽtur, Nell. tracta.de teſti.nu.162.

Teſtis punitio per quem.

Teſtis qui falſum teſtimonium tulit per quem puniatur, Anch.c.1.de crimine falſi nu.9. & 12.Abb.c.fi. nume.28. de foro competẽti, Socin.Iun.conſi.40.numero.17.uolum.1.

Teſtis occultans ueritatem,uel uacillans coram Iudice non ſuo, ab eo puniri poteſt, Nell.tracta.de teſtib. nu.244. Ang.C.de teſti.l.nullum nu.1.Barba.ca.peruenit.nu.16.de fideiuſſ.Hippol.l.j.§.præterea.nu. 27.ff. ad l. Corn.ff. de ſicar. etiam l.fi.nu.145.ff.de iuriſdi.omni iudi. Bertach.uerb.teſtium punitio, numero.1.

Teſtis deponens falſum teſtimonium non probat,& puniri poteſt coram illo iudice, fallit ut per Socin.regula.520.

Teſtem notarium & executorem ſiue nuncium delinquentem coram iudice cauſarũ ciuilium poteſt ipſe iudex punire pœna corporali, Ange.C.de ſpon.l.omnibus n.2. & C. de iudi.l. quoties nume.3. Aimo conſi.53.nu.59.

Teſtes laici falſum deponentes coram iudice eccleſiaſtico, an poſſint per ipſum puniri, Capell.Tholoſ.quæſtione.729. Vital. Clem. teſtibus. nu.32.de teſti.

Teſtes falſi ad eccleſiaſticum iudicẽ non remittendi, Afflic.deciſ.229. nume.1.

Teſtis deponens falſum coram delegato,an poſſit puniri per delegatum. Albe.de Roſ.ff.de offi.eius,cui.l.j. §.qui mandatã nu.4. Imol. de offi. del.clem.1.nu.6.& 10.

Teſtis falſum deponens poteſt puniri per ordinarium,per delegatum uero non,niſi fuerit delegatus à principe, Abb.cap.1.nume.9.de crimi. falſi.

Teſtium correctio magis pertinet ad iuriſdictionẽ q̃ ad imperium, Fulgoſ.ff.de iuriſdi.omni iudi.l.qui iuriſdi.nu.3.

Teſtis uacillans puniendus cuiuſcunque ſit fori.gloſ.fin.l.quæſitum.ff. teſti.

Teſtis qui depoſuit falſum, & uenit puniendus & eſt maior iudice, an poſſit per iudicem puniri, Afflic. cap. 1.§.ſacramenta, de conſuetu. rec.feu.

Teſtes falſum deponentes, an coram arbitris puniri poſſint, Barba. c.ſuſpitione.nu.17.de offi.delega.

Teſtis deponens falſum coram arbitro ad iudicē ſuum puniendus remittitur, Nell.tracta. de teſtibus. nume.245.

Teſtis poteſt puniri de falſo etiā per arbitros recuſatorios, Specu.de recuſa.§. effectus.

Teſtium receptor, qui non ſimpliciter examinat, an poſſit punire teſtem uacillantem, Imol. de offic. delega.c.1.nu.5.

Teſtes an punire poſſit iudex ex officio ſuo, Bar.§.ſi uerò, ibi quęro, an iudex.nu. 4.in auth. de teſt.

Ex officio poteſt punire iudex falſum & producere eum, Bald.conſi 446. par.5.nu.3. Ludo.Roma.ff.ſolut. matri.l.cum mulier.nu.39.

Teſtis condemnatio non præiudicat producenti nec è contra.

Teſtes ſi fuerint accuſati, & condemnati de falſo, dicta falſitas non nocet alteri.l.2.numer. 1. C.de fide inſtru.Bald.l.fi.col.ulti. C. de fide inſtrumen.

Teſtis ſi eſt condemnatus de falſo nō nocet producenti nec teſti nocet, ſi producens eſt condemnatus, Bart. l.Lucius Titius.nu.1.ff.de his, qui not.infam.Felyn.c.1. de excep.nu. 17.& Rui.conſi.15.uol.5.

Teſtis ſi dixit falſum, an producens poſſit euitare pœnam, Bald.l. ſi aduerſus.num. 5.C.de fid.inſtru mē. Abba.cap. quamuis nume. 25. de re iudi.

Teſtes producens falſos ſi habet ſententiam contra ſe eos non informat. l.Lucius.ff.de procur.

Teſtis, qui dixit falſum præter conſcientiam domini. domino non præiudicat. Nell. tracta. de teſti. nu.239.

De falſitate teſtium, & accuſatione, & punitione uaria.

Teſtes infra quantum tempus poſſunt accuſari de falſo, Bal.cap.licet cauſam.nu.25.de proba.

Teſtes falſi poſſunt accuſari poſt dicita teſtificata. Bald.l. ſi quis teſtib. C.de teſti.l.penul. uerſ. quæro poſito.

Teſtes qui ex forma ſtatuti non poſſunt reprobari, non poſſunt inquiri de falſo, Bar.conſ.a domino Cy. de Piſtorio.

Teſtes falſi cum producente an poſſint eodem libello accuſari. Alber. de Roſ.2. C.col.3.fol.182. Bart.l. nil.

nil.nu.1.ff. de adulter. Soci. de libell.obla.c.ignarus epiſcopus. numer.144.

Teſtes plures falſum deponentes an poſſint eodem libello accuſari. Alber.de Roſ.2.C.col.3.fol.186.Affli.deciſ.219.nu.4.

Teſtes poſſunt accuſari de falſo cum parte ante concluſionem in cauſa, Affli.deciſ.103.nu.1.

Teſtis ſimplex licet non plenè probet iurare tamen non debet ſe non teſtificaturum. Specul. tit.de teſti.§.13.nu.6.

Teſtes quo caſu coerceantur in dicta mulcta, etiam ꝙ accuſari habeant, Azo rubri.de teſti. nu.40.

Teſtem falſum metus non excuſat. Bal.l.data opera. C. qui accuſ.non poſſ.nu.57.

Teſte accuſato de falſo an ſileat cauſa ciuilis,Bertach.uerb.teſtium punitio.nu.38.

Teſtis ſi ſciret nomen ſuum ſuſtineri audacius infamaret & falſum deponeret, Anch.c. qualiter. de accuſa.nu.22.

Teſtium numero certo, qui condemnari poſſint. Bellem.ca. pen. nu.2. 2.q.4.

Teſtis falſus circa quæ accuſabitur. Zabarel.c.1.de crimine falſi.nu.3. col.1.

Teſtis falſarii materia, Berta uerb.teſtium punitio.nu.20.

Teſtis falſus teſtificans in quo loco pūniri debeat, Barba.ca. licet. de foro competen. nu. 1. cum duobus ſequent.

Teſtis quando committit falſum in tacendo fraudem, quis locus ponetur in libello accuſatorio pro loco commiſſę falſitatis. Bal.l.presbyteri.C.de epiſ.& cleri. nu. 7.

Teſtis qui iurauit coram iudice in palatio, uel alio loco, ſi deponit falſum dictū ſuū,& dicit falſum, ſi accuſetur de falſo, an debeat poni locus in quo iurauit, an in quo depo nit falſum, Imol. de offi. delega. clem.1.nu.11.

Teſtem accuſare ſi quis uelit de falſo licet enim una die iurauerit, alia depoſuerit,debet apponi in accuſatione tempus iuramenti nō autem depoſitionis, Ludoui.Roma.ff.de damn.infect.l.damni.§. Sabini ſententia.nu.4.

Teſtis an periurio excuſetur, Vital. tracta. clauſularum, clauſula non errore. nu. 52.

In teſte ſigna falſi teſtimonii ſunt hęc pallere,trepidare,& colorem in facie mutare, Paris de Put. tracta.de ſindi.§. uiſo.nu.2.

Teſtis quando dicatur falſus, Bald.l. data opera, C.qui accuſ.non poſſ. nu.29.& 30. Ludo. Rom.ff.ſolut. matri.l.dotis.nu.18.

Teſtium falſitas qualiter poſſit probari, Specul. tit. de probatio. §.4.numero.25.

Teſtis ſuperatus argumentis conuictus eſſe dicitur. Proſd.nu.78.tracta.de teſti.

Teſtis unus ſi reprobatur per plures, an tunc ille teſtis poſſit dicit conuictus de falſo.Franc. Curt.conſ.13. nume.

nume. 13.

Teſtis non conuincitur de falſo eo' quòd minatus eſt ſe depoſiturum falſum cõtra debitorem ſuum niſi debitum ſolueret, Alex.conſ. 130. nu. 5. lib. 2.

Teſtes duo ſi dicant ſe à parte corruptos ad falſum deponendum non faciunt ſatis ad condemnationem cauſę ſed ad torturam, Boer.q. 319. nu. 6. par. 2.

Teſtibus conuicti, qui & quomodo dicãtur, & in quo foro, Bern. Diar. pract. crimi. rubrica teſtibus conuictos.

Teſtium exceptis ſuper inquiſitione ex officio poſſit repertus culpabilis puniri ſi non procedit ſpetialiter contra eum ſeruatis ſeruandis, Afflic.c. 1. §. iniuria de pace iure firmari. not. 2.

Teſtes probantes contra regularem inquiſitionem crimen aliquod de quo non fuerat infamatus, an illi præiudicent, Specul. de inquiſitio. §. 4. nu. 6.

Teſtis ad hoc ut puniatur criminaliter de falſo requiritur quòd probatio falſi neceſſariò concludat, Iaſ. l. omnibus, ſi quis iuſdicendum non obten. par. 1. ff. uer. num. 14. Ripa. tracta. de peſt. rubr. de cauſ. poſſ. & proprie. c. cum eccleſia ſutrina. nu. 78.

Teſtis non debet aſſerere, niſi quod uidit, & ſentit aliàs falſus eſt, Nell. tracta. de teſti. nu. 235. Berta. uerb. teſtes depo. nu. 170.

Teſtis ſuum dictum in ſecreto depoſitum non debet reuelare aliàs punitur, Iſer. c. 1. num. 11. tit. quibus modis feud. amit. li. 1. Feder. Schẽ. tracta. de teſti. nu. 54.

Teſtes ſi falſum deponẽt, qualiter agi poſſit contra eos propter falſitatẽ, Dec. de proba. c. licèt nu. 22.

Teſtes licèt probent delictum de quo inquiſitus nõ eſt infamatus, ei nõ præiudicant, nec ex eorum dicto condemnabitur, Hippol. conſi. 35. nu. 6. uol. 1. & conſi. 40. num. 8. & conſi. 48. nu. 12. & conſ. 9. & 10. nu. 8. & conſil. 50. nu. 2. uolum. 1. & conſi. 78. num. 3. uol. 2. & conſ. 117. nu. 7. & conſi. 128. num. 2. & conſ. 130. nu. 6. & conſ. 134. nu. 5. uolum. 1.

Teſti, conceſſum ſecreta detegere abſque iuris pœna non eſt, Bellem. c. dilectorum de teſti. cogen. num. 11. & 12.

Teſtis propter mendacium dicto caſu de quo ſupra punitur crimine Stellionatus, Hippol. conſi. 70. nu. 5. uol. 1.

Teſte condemnato dictum eius habetur pro non dicto. l. 1. & ibi Salic. l. damus. de falſ.

Teſtis committens falſum poteſt puniri extra ordinariè per iudicem durante cauſa ſuper qua committit falſum, cauſa uerò finita non poteſt puniri niſi ordinariè formãdo contra ipſum proceſſum, & iſta pœna ordinaria nõ tollitur in eo quòd fuit extra ordinẽ punitus, Abb. c. 1. nu. 5. de crimi. falſi.

Teſtes ſi falſi fuerint, an ſententia ſit ipſo

ipſo iure nulla, uel annullanda, Capell. Tholoſ. q. 282.

Teſtes licèt corrupti ſi uerum dicant non tamen reddunt ſententiã nullam, Specul. titu. de ſent. §. 9. numero 7.

Teſtes dixiſſe falſum non ſufficit probare, & illis atteſtationibus iudicẽ motum, ut ſententiam reſcindat, ſi quis in poſitionibus, uel in libello dixit falſum teſtes dixiſſe pecunia corruptos, Bar. l. falſam. nu. 1. C. ſi ex falſ. teſti.

Teſtis falſus, uel uarius ex officio iudicis punitur omni exceptione ceſſante, Alber. de Roſ. C. de teſtib. l. nullum. nu. 2.

Teſtis dicitur de falſo cõuictus ſi plures ei contradicant, Rui. uol. 5. cõſi. 158. nu. 29.

Teſtis falſus ſine nouo proceſſu puniri poteſt, Alexand. conſi. 35. nu. 1. lib. 2.

Teſtes præſenti falſi, contumaces, an condemnentur ex eodem proceſſu ſi apparet, quòd non falſum depoſuerint, Capic. deciſ. 60. nu. j.

Teſti falſo quando debeat iudex pœnam infligere, Butr. ca. 1. nu. 7. de crimi. ſtell. lib. 5.

Teſtis ſi deponat falſum, & hoc liqueat iudici, an poſſit tunc condẽmari ſine aliqua inquiſitione, Bald. in lib. ſtatut. in dictione eccleſia. nume. 1.

Teſtis ſi deponit falſum & hoc liquet iudici, poteſt eum condemnare iudex ſine citatione, Bald. l. presbite. C. de epiſ. & cleri. nu. 2.

Teſtis ſi temerariè aſſerat, quòd quis nulla bona habeat & interrogatus quomodo ſcit reſpondeat, quòd nõ poſſet habere quin ſciret, ſi repẽriatur contrarium, poteſt puniri de falſo, non tamen hoc ſufficit, ut corporaliter puniatur, Paul. de Caſtr. lib. 2. nu. 6. ff. quod quiſque. iur

Teſtis licèt in aliquo caſu non puniatur de falſo, tamen quia dolum comiſit criminaliter punitur crimine ſtellionatus, uel punitur extraordinariè, Bald. l. 1. C. de ſepulcr. uiola. nu. 6.

Teſtis præſumitur certum teſtificari, licèt non receperit pecuniam punitur, Bal. l. data opera C. qui accuſ. non poſſ.

Teſtis peritus in arte deponẽs falſum etiam per uerbum credo punitur, Bert. uerb. teſtium punitio. nu. 23.

Teſtis dicens, quòd Titius nihil habet in bonis, tenetur de falſo ſi habet emphitueſim, Bertac. uerb. teſtium punitio. nu. 8.

Teſtis ſponte ueniens punitur de falſo, Alex. poſt Bart. l. 1. ff. de falſ.

Teſtis deponens aliàs quàm iurauerit eſt periurus, Socin. Iun. conſil. 41. nu. 5. uol. 1.

Teſtis falſus, an puniatur quando in eadem cauſa ſunt producti ueri teſtes, Bald. in Specul. de ſen. uer. ſed pone.

Teſtis deponens cõtra ueritatem pro ſalute alterius corporis, an incurrat periculum, Archid. 22. q. 2. c. j. nu. 2. col. 1.

Teſtes certificatores quando teneantur

tur, Rebuff. tracta. de ſenten. excōmuni. artic.1. nu.45. tom.1.

Si teſtis interrogatur, an alij fuerint præſentes, & dicat non, ſi probetur alios fuiſſe præſentes, an ſit falſarius, Bald. conſil.403. par.5. numero 4.

Teſtis ſi prima uice ſine cauſa depoſuit, ſiue de ea fuerit interrogatus, ſiue non, an puniatur, Tinda. trac. de teſti. nu.7.

Teſtis interrogatus ſuper commodato, ſi ſuper mutuo reſpōdeat an falſarius ſit, Tindar. tracta. de teſtiib. par.3. c.6. nu.2.

Teſtis facto alieno deponens, quibus caſibus in ſuſpitionem falſi uenire poſſit, Igne. in repe. l. neceſſarios §. non aliàs. nu.144. ad ſillan.

Teſtis, qui non poteſt de falſo redargui, an ex forma ſtatutorū poſſit de facto damnari ſtante ſtatuto diſponente, contumacem pro confeſſo haberi, Neil. tracta. de teſtibus. nume.246.

Teſtis accuſatus de falſo, quia dicat ſe aliter depoſuiſſe, an condemnetur, Bertac. uerb. teſtium punitio. nume.52.

Teſtis nō poteſt deponere falſum per alium, Bart. l. ſed ſi unus. §.1. ff. de iniurijs. col.4.

Teſtis falſum deponens, quando periurus non dicatur, Franc. Curt. tracta. de teſti. nu.16. tom.13.

Teſtis ſi antequàm examinetur teſtimonium dicat de falſo non punitur, Specul. tracta. de teſtib. nu.5.

Teſtis dictum antequam aliquid fieret, ſi illud non apparet factum nō redditur falſus, Abb. c. quòd dicere nu.2. de uerb. ſignifi.

Teſtificans pro bannito coactè non punitur, Hippol. l.1. nu.95. ff. ad. l. Corne. de ſicar. & l.1. §. item diuus nu.12. & l.1. nu.17.

Teſtes quot, & quales requirantur in inſtrumento.

Teſtes quot requirantur in inſtrumēto, Bart. auct. ſed nouo iure. nu.1. C. ſi cert. pet. Bald. conſi.152. par.2. nu.4. & c.3. loco. nu.12. de proba. Salic. C. ſi cert. pet. l. ſed nouo. nu.3. Ioan. de Graſ. tracta. de ſubſtantia procur. uerſi. præſentibus. nu.2. tom.12.

Teſtes non ſunt de ſubſtantia inſtrumenti, ſed ſolum adhibentur ad partē, Alex. l. in fraudem. §. neque de iure fiſci, Bald. l. contractus. col.4. C. de fid. inſtru.

Teſtes & omnia conſueta ſunt de ſubſtantia inſtrumēti, Alex. conſ.37. nu.12. & 13. lib.3. Dec. conſi.442. nume.7.

Teſtes inſtrumento notarij neceſſarios eſſe, quod in litteris cῷi negamus, Bellam. c. poſt ceſſionem. nu.35. limita, ut nu.45.

Teſtes non requiruntur in inſtrumentis celebratis in conſilio publico, Berta. uerb. teſtes inſtru. nu.6.

Teſtes in inſtrumentis priuatis neceſſarios non eſſe, nec ſunt de ſubſtantia, Fulgoſ. C. qui potiores in pigno. habe. l. ſcripturas. nu.4.

Teſtis

Teſtis unus cum Notario, an ſufficeret in inſtruméto publico ad hoc, ut inſtrumentum ualeat, Aret. rubri. de falſ. nu. 28. uol. 1.

An ualeat inſtrumentum cum tribus notariis, & tribus teſtibus, Bald. cõſi. 444. par. 5. nu. 1.

Inſtrumentum, in quo non ſunt appoſiti teſtes non ualet, Bald. conſ. 55. nu. 1. par. 2.

Teſtes duo ſufficiũt ad probationem probati inſtrumenti, Cin. C. de fide inſtru. l. in exercendis. nu. 1.

Teſtes duo ſufficiunt quòd Notarius ſcripſerit, Bald. conſil. 158. par. 2. nume. 2.

Teſtes quare plures requiruntur cũ cõtrahit imperitus literarũ, quàm quando contrahit peritus, Bart. §. oportet. nu. 4.

Teſtium pluralitas intereſſe debet ultra tabellionem, cum tractatur de inſtrumento per quod ſummitur probatio, Homod. cõnſi. 85. nu. 6.

Teſtes tres requiruntur in inſtruméto ſcilicet cétũ florenorũ computato notorio, Bart. auct. ſed nouo. C. ſi cert. pet.

Teſtes quatuor ad probationẽ inſtrumenti neceſſarij ſunt, Nepos tracta. de except. nu. 50.

An in inſtrumento, in quo requiruntur plures quam quatuor teſtes ſufficiat ſubſcriptio quatuor teſtium cum illa clauſula, & pluribus alijs teſtibus, Bald. conſil. 108. par. 3. nume. 5.

Teſtes inſtrumenti opinionis probatę eſſe debent, Ioan. de Graſ. tracta. de ſubſtantia procur. uer. præſentibus nu. 1. tom. 12.

Teſtes quod debeant eſſe omni exceptione maiores non procedit cum teſtibus inſtrumentariis, Corn. conſi. 232. nu. 3. uol. 1.

Teſtes inhabiles ea inhabilitate, quæ poteſt remitti per partes admittuntur ſi ſunt inſtrumentarij, Hippol. l. 1. §. ad quæſtionem. ff. de quęſtio. nu. 13. & l. ex libero nu. 9. ff. de quæſtio, Alex. conſil. 94. num. 9. lib. 6. Aimo. conſi. 56. nu. 10. Mill. uerb. teſtes inſtru. nu. 4.

Teſtes inhabiles poſiti in inſtrumento, ſi reputantur habiles inſtrumentum eſt ualidum, & facit fidem in iudicio, Paul. de Caſtr. l. 1. num. 78. & 9.

Teſtis inſtrumentarius ualet, qui eſt deſcriptus in inſtrumento quamuis ſit criminoſus, dummodo occulte ſit criminoſus, etiam ſi appareat poſtea inhabilis, Felin. c. ſuper eo de teſti. el 1. nu. 1.

Teſtis in inſtrumento inſcriptus ſi ſit excõmunicatus, an reddat inſtrumentum nullum, Specul. tit. de inſtru. edit. §. 9. nu. 3. Albe. de Roſ. C. de fid. inſtru. nu. 7.

Teſtes domeſtici in aliquo inſtrumento intra numerum neceſſariũ ſcripti cum uitietur inſtrumentum, quanto magis ipſe uſus domeſticus à quo uſu uis inſtrumenti dependet, Amod. conſ. 281. nu. 4.

Teſtes inſtrumentarij poſſunt eſſe domeſtici, Berta. uerb. teſtes inſtru. in fi.

Teſtis poteſt eſſe frater pro fratre in inſtrumento, Steph. Aufre. tracta. de teſtibus. nu. 25.

Aduocatus poteſt eſſe teſtis in inſtrumento facto inter ſuum clientulũ & litigantem l. ex literis, & ibi per Imol. & alios, de tranſac.

Excõicatus poteſt eſſe teſtis in inſtrumento, Zabarel. ca. ex literis de trãſac. in 3. oppoſ.

Pro teſtibus inſtrumentarijs potius affines quàm alij aſſumendi ſunt, Alber. de Roſ. tracta. de teſtibus par. 1. nu. 1. tom. 13. Nell. tracta. de teſtib. nu. 6. Porc. §. in teſtibus. nu. 5. de teſta.

Teſtis poteſt eſſe adminiſtrator eccleſię ſuper contractu, quem celebrauit, Nell. tracta. de teſti. nu. 18. & ibidem Stèph. Aufr. nu. 2.

Teſtis non poteſt eſſe in inſtrumento, uel alio actu, qui interuenit ad conſenſum, uel auctoritatem præſtãdum, ſecus in mediatore, Butr. c. 1. nu. 5. de procur. lib. 1. par. 2.

Teſtis, quòd quis poſſit eſſe in cauſa, & eodem inſtãti ſit principalis auctor contractus non uidetur eſſe repugnans, Butr. c. ex literis. nu. 4. de tranſac. lib. 1. par. 2.

Teſtes, qui ſunt noti ad ueritatẽ ſcripturæ, uel inſtrumenti non requiruntur, ut per Socin. regul. 521.

Teſtis qui uiua uoce teſtificari non poteſt, in inſtrumẽto Idoneus redditur, Steph. Aufr. tracta. de teſtib. nume. 24.

Teſtes inhabiles in inſtrumento deſcripti, uel ſubſcripti poſſunt deponere ad confirmationem non ad infirmationem, Berta. uerb. teſtes inſtru. nu. 29.

Teſtis qui aliàs uiua uoce deponeret cenſetur inhabilis & ſuſpectus puta coniũctus, uel proxeneta poteſt eſſe teſtis in inſtrumento & adminiculatur fidem inſtrumenti, & ſic uox mortui plus operatur quàm uiui, Mill. uerb. teſtis. nu. 27.

Teſtes inhabiles à partibus in inſtrumẽto ſi ſint deſcripti, an ualeat ipsũ inſtrumentum, Salic. C. de fid. inſtru. Alex. conſi. 191. num. 2. & 3. lib. 7.

Teſtes inſtrumentarij non repelluntur licèt poſtea ſint effecti inhabiles, Bart. l. ad teſtium. §. circa. ff. de teſtamen.

Teſtis ſi aliquis eſt inſcriptus in inſtrumento contractus, qui poſtea eſt aduocatus agentis ex eo contractu, nihilominus inſtrumentũ probat. Ioan. Andr. in Nouell. c. ex literis. col. 1. in princ. uerſi. ſi aliquis eſt teſtis, de tranſact.

Teſtis quòd non impediatur teſtificari ad probandum ſolemnitatem inſtrumenti, in quo erat deſcriptus per caſum, Bart. l. ad teſtium. §. cõditionem. nu. 2. ff. de teſta.

Teſtes qualiter in inſtrumẽto deſcribantur, & an habeant ſe ſubſcribere.

Teſtes ſub ſua forma debent in quolibet inſtrumento apponi, Specul. tit. de

tit.de inſtru.edi.§.2.nu.10.

Teſtes inſcripti à teſtibus ſubſcriptis differunt, Ioan.de Graſ.tractat.de ſubſtantia procura.uerb. præſentibus.nu.1.tom.12.

Teſtes inſtrumentarij uocati & admoniti eſſe debent, Ioan.de Graſ. tractat. de ſubſtantia procur. numero 2.

Teſtes inſcripti quare requirantur ad hoc, ut ſcriptura, uel carta ſit publica, Bald.c.ſcriptum num.5. de fide.inſtrumen.

Teſtes debent nominari, & deſcribi in inſtrumento, aliàs non probant inſtrumentum, Ange.ff.de teſta.& qui teſta.fac.po.l.J.hęredes palam nu.5. Ioan.de Graſ.tracta.de ſubſtantia procur. uerb. præſentibus, nu.1.tom.12.

Teſtes debent inſcribi cum duabus qualitatibus, Alex.conſi.154.nu.4.lib.2. & conſi.152.col.2.uol.2.

Teſtium ſubſcriptio ſuper factis, uel ſcriptis factis in iudicio non requiritur, fallit ut per Soci.regula 476.

Teſtes debēt poni in principio inſtrumenti, Bertach.uerb.teſtes inſtru. nume.29.

Teſtes, an debeant inſcribi in principio, uel in fine inſtrumenti, Bald. ſuper feu.ca.1.de pace conſt.§.die lunæ.nu.4.& l.presbiteri.C.de teſta. Fulgoſ.ff. de pactis l.iuris gentium.§.quod ferè.nu.2.

Teſtes ſubſcripti fidem imponūt ſcripturæ ſuis ſubſcriptionibus, Salic. C. de fide inſtru.l. comparationes. nume.1.

An requiratur ſubſcriptio teſtium ad hoc, ut ſcriptura probet, Bal.conſi. 466.par.5.nu.6. Felin.c.1. de fide. inſtru. nu.20.uerſ.item requiritur deſcriptio, Rebuff.tracta.de Chirograf.arti.2.nu.7.tom.1.Pragen.Baſilien.col.2.fol.109. Caſſan.conſi. 44.nu.10.

Teſtium ſubſcriptio de iure communi non requiritur, Capicius deciſ. 19.nu.1.

Teſtium ſubſcriptio non eſt neceſſaria in inſtrumento inuentarij, nec etiam requiritur quod cognoſcant teſtatorem ſed hæredem, Paul. de Caſt.conſi.325.nu.1.uol.1.

Teſtes in contractibus debent adhiberi, in inſtrumento ſe ſubſcribere, Igne.l.1.§. hoc autem.nu.71.par. 1.ad ſillan.

Teſtium ſubſcriptio in regno eſt de ſubſtantia, & in negocio excedēte libram auri debent eſſe tres teſtes, Capicius deciſ.19.nu.2.

Teſtium ſubſcriptio in inſtrumentis hodie non eſt in uſu, ſed quòd Notarios apponat eorū nomina, Paul de Caſt.l.iurisgentium.§. quod iure.nu.5.

Teſtes licèt non uideant contrahentes, dummodo habeant notas eorū manus ualet eorum teſtimonium, Alex.conſi.99.nu.5.lib.3.Ripa.l. ſtipulatio. nume. 51.ff. de uerbo. obliga.

Teſtes in contractibus præſentes & intelligentes eſſe debent, Imol. ff. de aqua plu. arcen.l. 1.nu. 24.Cyn.l. 1.§. hoc autem, numer. 67.ad ſillania

lania.

Teſtes in inſtrumentis ſubſcribere eſt utile, Bar.q.118.num.29.uol.26. par. 1.

Teſtes contractui, aut quouis alio modo præſentes eſſe non ſufficit niſi uideant, & intelligant. igne. l.1.§. hoc autem.numer.25.par.1.ad ſillania.

Teſtes præſumuntur eſſe præſentes quando de numero eorum in inſtrumento fit mentio. Ang.auct.de Tabell.in prin.

Teſtium ſubſcriptio in inſtrumentis non eſt neceſſaria, Bert.uerb.teſtes inſtru.nu.83.

Teſtis ſi dicatur interfuiſſe contractui probat. Anch.c. cum Ioannes.nu.11.de fide inſtru.

Teſtis illitterati, quam ſubſcriptionē. Bal.l.fi.C.de edict.diui adria.toll. Corn.conſi.296.nu.4.

Teſtes in primo inſtrumento deſcripti apud notarium, num in reliquis repetiti uideri debeant. Raphal. Cuma.ff. de uulga. & pupil. l.patris.nu.3.

Teſtes quales, & quot eſſe debeant ad impugnandum inſtrumentum.

Teſtes an contra inſtrumentum admittantur, But. de tracta. de teſti. nu.58.& 59.

An cōtra publica inſtrumēta admittatur probatio per teſtes, uide etiam in fi.Bal. cōſ.403.par.5.n.2.Butr. c.3.loco.num.16. de proba. lib.2. par. 2.

Teſtes non poſſunt recipi contra inſtrumentum, cuius uigore lata eſt ſententia. Specul. de inſtrumen. edic.§.9.

Teſtes, quomodo debeant deponere, & qui poſſint in cauſa falſi. Bald. conſi.231.par.2.nu.2.

Teſtes uolentes reprobare inſtrumentum, quales eſſe debeant, Ana. conſi.97.nu.2. Butr.c. 3.loco.nu.27. de proba.lib.2.par.2.Iaſ.conſ.153. uol.2.ſuper cauſa inquiſitionis formanda.

Teſtis eſſe non poteſt falſarius, etiam contra falſarium, Steph. Auf.tract. de teſtib.nu.42.

Teſtes debent eſſe omni exceptione maiores ad reprobandum inſtrumentum, Alex.conſ.45.nu.24.& 37.lib.4.& conſ.146. nu.29. libr.5.& conſ.54.nu.2.lib.7. Gram. cōſi.66.nu.41.& 42. in ciuil. Berta. uerb.teſtes inſtru.nu.18.Cor.conſi.261. uol.4.

Teſtes inſtrumentarii faciunt totum inſtrumētum annullare, quamuis non ſint omni exceptione maiores. Corn.conſi.232.nu.2.uol.1.

Teſtes quot requirantur ad probandum contra inſtrumentum. Alber. de Roſ.C.de probationibus.l.cum precibus. numer.3. & ff. de pact. §.quod ferè.nu.2. Butr.c.cum Ioānes.nu.29.de fide inſtru.lib.2.par. 2.Anch.conſi.9. nu.1.Rui. conſi. 36.uol.4.nu.1.Bertran.conſi.239. nu.5.& 7.par.3.

Per

Per quot teſtes probetur error notarii, uel inſtrumentum falſum. Bal. conſi. 403. par. 5. nu. 1.

An per unum teſtem ſupranumerarium contradicentem inſtrumento reddatur inſtrumẽtum falſum, uel ſuſpectum, uel faciat indiciũ ad torturam. Ita quod uterq; torqueri debeat. Bal. conſi. 29. part. 5. nu. 1. & conſi. 166. par. 2. num. 1. Soci. conſi. 228. num. 15. uol. 2. Cuman. conſi. 135. poſt medium primæ col. Boer. q. 118. part. 1. Berta. uerb. teſtes inſtru. nu. 12.

Teſtis unus contradicens inſtrumento non facit uacillare fidem inſtrumenti. Paul. de Caſt. conſi. 380. nu. 5. uol. 1.

Teſtis ſingularis contradicens inſtru mẽto, An ipſe, uel tabellio torquẽdus ſit, & quis prius. Bal. cõſ. 385. par. 5. nu. 4.

Teſte uno reclamante pluribus comprobantib. inſtrumentum non impugnari. Bellem. cap. cum Ioannes de fide inſtrum. nu. 41.

Teſtis unus ex teſtibus neceſſariis in inſtrumento, ſi contradicat, inſtrumentum non probat. Soci. conſil. 143. nu. 5. uol. 1. Corn. conſi. 73. num. 12. uol. 2. Calcan. conſi. 126. num. 7.

Teſtium inſtrumentariorum ſi unus contradicat inſtrumento reddit inſtrumentum ſuſpectum, ſi non remaneant alii teſtes ſufficientes, Ludo. Roma. ff. quemadmodum teſtam. aper. l. omnibus. §. ſi quis. nu mer. 2.

Teſtis ſolus de ueritate contra inſtrumentum probat ſemiplene. Paris. conſi. 55. nu. 37. uol. 1.

Teſtis unus falſus deſcriptus in inſtrumento uitiat totum inſtrumentũ. Bal. c. cum dilectus. nume. 2. de fide inſtru.

Teſtes duo etiã non inſtrumentarii, an poſſint inſtrumentum reprobare, & uincere illius probationem. Bertran. conſi. 239. par. 3. nume. 1. Boer. q. 118. nu. 52. par. 1.

Teſtes duo idonei, & omni exceptione maiores reprobant inſtrumentum. Imol. c. 3. loco. de proba. nu. 9. Alex. conſi. 149. nu. 2. lib. 2.

Teſtes duo per indirectum probantes contra inſtrumentum faciunt ipſum uacillare. gl. uerb. tota die. §. item uerborum oblig. de inutil. ſtipul.

De ſubſtentatione duorum teſtium contra inſtrumentum deponentiũ. Bal. conſi. 54. par. 1. nu. 1.

Teſtes duo derogant litteris ſigillatis. Abb. Anti. c. cum à nobis, de teſti. Bal. Marg. teſtis. col. 1.

Ad probandum inſtrumenti falſitatẽ tres ſaltem teſtes requiruntur, qui deponant de ſenſu corporeo nõ autem intellectus iudicio. Paul. de Caſt. conſi. 371. nu. 1. uol. 1.

Teſtes ubi contradicunt inſtrumento ad hoc ut inſtrumentum reprobetur per ipſos teſtes requiritur, ꝙ ſint quatuor meliores, quàm ſunt illi, qui ſunt in inſtrumento deſcripti. Imol. de fide inſtru. c. cum Ioãnes. nu. 14.

teſtibus

Teſtibus quibus inſtrumentum impugnetur.

Teſtes deponentes contra inſtrumentum quomodo debeant concludẽter deponere. Bal.l. in exercen. nu. 16.de fide inſtru.Nell. tract.de teſti.nu.228.Zabarel. conſi.73.nu. 3.& 4.

Teſtem falſarium chirographi probaturi, quibus uerbis uti debeant. Specul.titul. de crimi.falſ.nu.6.

Teſtes quomodo deponant ſuper crimine inſtrumenti deleti, uel corrupti.Specul.de crimi.fal.§.ſed quid dicent.

Teſtis contra inſtrumentum non probat ſine cauſa dicti ſui. Bal. l.preſbyteri.colum.ultim.C.de epiſcop. & cleric.

Teſtes deponentes de eorum ſenſu tãtum reprobant inſtrumentum. Aimo conſ.66.nu.17.

Teſtes quando dicunt ſe non recordari an interfuerint, uel non, inſtrumentum remanet ualidum. Bar.l. 1.§.ſi quis negauerit.nu.9. ff.quem teſt.aper. Capic.deciſ.19.nu.6.

Teſtes inſtrumentarij numerarij non uitiantur, licèt alij ſupernumerarij differat, Bal.rubri.C.de inue.& l.1.C.de quæſtio & in addi.Specu. de teſti.uerſi.nil poteſt, Bald.conſ. 228. par.2.nu.1. Boer.q.118.nu. 18.par.1.

Si aliquid teſtes pręfati in inſtrumento prædicunt ipſi inſtrumento tãtum, ſi remanẽt firmi tot teſtes pro inſtrumento, quòd ſufficiant pro ualiditate inſtrumenti, tunc non obſtante contradictione illorũ inſtrumentum non uacillat, ſed remanet firmum, Hippol. ſingul.275. incipit, multi ſunt.

Teſtes ſupernumerarij dicentes ſe nũquam interfuiſſe inſtrumento non uitiat illud, Iaſ. uol.2. conſil.62. incipit petitur quòd inſtrumẽtum cuiuſdam donationis.

Teſtes contradicentes inſtrumento, in quo non ſunt conſcripti, an ſint credendi, Specul.tit.de inſtru.edi. §.8.nu.23.

Teſtes non deſcripti in inſtrumento contradicentes inſtrumento qualiter debeant deponere, Bart.l.1.§.ſi quis negauerit ff. quemadmo. teſta.aper.nu.13.

Teſtes contradicentes inſtrumento qualiter illud impugnent, Nell. tracta. de teſti.nu.229. Bart. de contr.teſti.uerſi.cum teſtes.nu.1.cum ſeq. Bald.c.in noſtra.nu.6.de teſti. Butr.c.in noſtra.nu.9. de teſti.lib. 2.par.2.Abb.ca.cum Ioannes nu. 14. de fide inſtru. Alex. conſil.17. nu.2.lib.3. Iaſ.uol.1. conſil.124. incipit factũ ſic ſe habet eximius. q. Hippol.ſing. 285. incipit multa, Prob.in Ioan. Mona.c.licèt nu. 21.de conſti. Bertac. latè in uerb. teſtes inſtru.nu.19.

Teſtis ſeu pars ſcripturæ contradicens reddit illã ſuſpectam, Alber. de Roſ.prima in for.nu. 3. Archi. 4.q.2. & 3. c.ſi teſtes.numer.2.3. 4.col.2.

Teſtes

Teſtes deſcripti in inſtrumento ſi ei contradicunt reddũt ipſum inſtrumẽtum ſuſpectum, quod eſt uerũ, quando non remanent tot teſtes firmi, qui ſufficiant ipſi inſtrumento ſecus autem ſi tot remanent firmi, quia tunc per contradictionem nõ derogatur inſtrumento. Hippol. l. unius.§.fi.nu.7.ff.de quæſt.

Teſtes inſtrumentarii ſi inſtrumento contradicunt, in quo deſcripti ſunt quid præualeat, an inſtrumentum, an teſtes, Butr.tractat.de teſtibus. nu.58.tom.13.Anch.c.cum Ioannes nu.11.de fide inſtru.Guid Papa.q.540.nu.1.Bellem.c.cum Ioãnes de fide inſtr.nu.84. & c.3.loco de probat.nu.17.& 19.20.21.26. & 30.Barba.ca.3.loco num.53.de probat.

Teſtes uel inſtrumenta, ſi ad inuicem contradicant & ab aduerſis partibus producantur eſt inſpiciendum quis ſit dignior & quid dignius ſit, Bart.auct.de inceſt.nupt. ibi itẽ nume. 7.

Teſtibus plus ſtatur, quando omnes contradicunt ſcripturæ notarij, Alex.conſi.65.nu.6.lib.2.Gram.cõſi.65.nu.20.in ciuil.

Teſtis unus ex neceſſariis ſi contradicit inſtrumento & duo deponunt pro inſtrumẽto, ſtabitur dicto duorum teſtium, Socin.conſil.92.nu. 2.uol.3.

Tres teſtes præualent inſtrumento, Bald.conſi.55 par.1.nu.3.& conſi.385.par.5.nu.5.

Teſtes inſtrumẽtarii pręferuntur aliis pluribus non inſtrumẽtariis, Alex. conſ.149.nu.10.lib.2.Pariſ.conſ. 146.nu.12.uol.4.

Teſtes non inſtrumentarii uériſimilia & aptiora ueritati dicentes præualent, Cor.conſi.232.nu.2.uol.1.

Teſtes deſcripti in inſtrumento ſi negent ſe interfuiſſe, an reprobent inſtrumentum, & an cenſeantur ſingulares, Imol.de fid.inſtru.c.cum Ioannes nu.21. & ff. quemadmomum teſta.aper.l.1.nu.8.

Teſtes inſtrumentarii ad reprobandũ inſtrumentum ſatis quòd dicant non fuiſſe prout inſtrumentum cãtat, Socin.conſi.132.uol.2.

Teſtes quando dicunt non audiuiſſe ea quæ in inſtrumento deſcripta ſunt, & ſi dicta fuiſſent audiuiſſent, an Notarius dicatur falſarius, Bart.Cepol.conſi.27.

Teſtes contradicentes inſtrumento, ut ex pluribus non probant, Ruinus conſi. 17 uol.1.nu.5.

Teſtes ſi dicant ſe non dixiſſe, quod tabellio ſcripſit in teſtamento, an ſtabitur eius dicto, Alber. de Roſ. 1.infor.nu.2.

Teſtes contradicentes inſtrumento, quòd non præiudicant inſtrumento, ſi inſtrumentum iam longo tempore fuerit confectum, Ludo. Roman. ff. de acqui. hæred.l. qui in aliena.nu.10.

Teſtes qui dicunt Notarium erraſſe, quia dicunt non audiuiſſe hæc uerba, ſed quædam alia probant, ſed non qualiter, Nell.tracta.de teſti. nume. 197.Socin.conſil.171.columna.2.

lum.2.

Teſtibus dicentibus, quòd Tabellio non ſcripſit uetum non creditur, Bald.c.ad audientiam.num.4. de præſcript.

Teſtes auditi ſuper donatione ſimpliciter facta conſtante inſtrumento, & dicunt quòd fuit facta ſub conditione, non derogant inſtrumento, ut dicant eſſe diuerſæ donationes ſed una quia ſupplent, & liquidant Notarij errorem, Corn.conſi. 334.nu.5.uol.1.

Teſtibus inſtrumenti mortuis inſtrumentum falſum præſumitur, Cuma.ff.de teſta.l.actionem.§. conditionem.nu.2.

Teſtes mortui, quando ſtant pro inſtrumento aut præſumantur falsò ſubſcripti, Boer.q.116.nu.20. Pariſ.conſ.77.nu.24.uol.2.

Teſtes duo reperiuntur deſcripti in inſtrumento, ſi unus dicit non interfuiſſe, alter mortuus eſt, nũquid reſultet ſuſpitio quòd inſtrumentum ſit falſum, Paris de Puteo tracta. de ſindi.uerb. Mandauit Rex. nume.6. Boer.q. 118. nume. 19. par.1.

Teſtis mortuus iudicatur pro inſtrumento, Aimo.conſi.56.nu.7.

Teſtes non ſufficiunt ad addendum inſtrumento defectiuo, Bert.uerb. teſtes mortui.nu.19.

Teſtes ſi addunt ad inſtrumentum nõ per hoc dicetur inſtrumentum reprobari, Abb.conſil.51. nume.4. uolum.1.

Teſtibus an ſimulatio contra inſtrumentum probari poſſit, Vital.tracta.clauſularum c.reſtat, ut uideamus.nu.4.

Teſtes probant ſimulationem contra inſtrumentũ, & illi præferuntur, Pariſ.conſi.55.nu.35.uol.1.

Teſtes quot requirantur ad probandũ inſtrumentum ſimulatum, Math. de Affli.tract.de iu.pot.§.niſi.nu. 8.tom.16.

Teſtes in inſtrumento deſcripti ſi cõtradicant ad inuicem, Zabarel.cõſi.4.nu.2.

Teſtes inſtrumentarij ſi de directo cõtradicunt contentis in inſtrumento, nemo poteſt poſtea de falſo puniri, nec Notarius propter teſtes, neque teſtes propter Notarium, Gram.uoto.26.nume.16. & deciſ. Iuriſ.l. duobus reis.§. idem Pomponius.nu.13.ff.de iureiuran.

Teſtibus quot reprobationes in inſtrumento reprobatorio fieri poſſint, Ioan.Andr.in Nouell.c.licèt col.3.circa princ.uerſi.quid in reprobatione, de teſti.

Teſtes inter ſe & cum inſtrumento ad concordiam reduci poſſunt, Nell. tracta.de teſti.nu.230.

Teſtes inſtrumentarii ubi ab inſtrumento uariant in qualitate actus reiterabilis, ſi aliter ſingularitas actus determinet, quomodo actus multiplicatus probetur, Butr.cap. cum Ioãnes.nu.22.de fide inſtru. & ibi Abb.nu.6.

Teſtes reprobantes inſtrumentum in quo diceretur, quòd debitor habuit, & recepit, dicunt, quòd habuit

buit ſed ſtatim reſtituit & per hoc inſtrumentum non dicitur falſum ſed ualidum, Bart. l. ſingularia. nu. 24. ff. ſi cert. petã.

Teſtes qui dicunt pecuniam non interueniſſe non nocent, quia poteſt ſaluari inſtrumentum per conuerſionem unius debiti in alterum, Paul. de Caſt. conſil. 120. nume. 3. par. 1.

Teſtes qualiter inſtrumentum coadiuuent, & reliqua.

Teſtes deſcripti in primo libro in uno inſtrumento intelliguntur repetiti in reliquis inſtrumentis, Bald. l. ſi quis, in repe. §. ſi initium. num. 28. ff. de eden. Bertran. conſil. 44. par. 2. nu. 14.

Teſtes unius inſtrumenti præcedentis in ſequentibus aliis cenſentur repetiti, ſicut dies cenſetur, Berta. uerb. teſtes inſtru. nu. 38.

Teſtes inſtrumentarii, & Notarius rogatus de inſtrumento produci poſſunt ad coadiuuandam fidem inſtrumenti c. cum Ioannes. nu. 20. de fide inſtrument. Butr. cap. cum Ioannes. nu. 20. de fide inſtru. lib. 2. par. 2. Bertac. uerb. teſtes inſtru. nume. 40.

Teſtes concordes cum inſtrumento uituperato, uel non ſolemni, andent robur inſtrumento, Bald. l. fi. C. de fideiuſ.

Teſtes non dicuntur coadiuuare inſtrumentum, niſi præciſè deponant de tempore inſtrumenti, & contradicant teſti ex probatoriis, Rui. conſi. 35. col. 4. nu. 15. & cõſ. 36. uol. 4. nu. 8.

Teſtes de præſentia depònentes in confectione inſtrumenti ſeu apocę probant, Afflic. deciſ. 181. nu. 8.

Teſtis dicẽs audiuiſſe legere aliquod inſtrumentum non per hoc dicitur intellexiſſe, Abb. c. auditis. nu. 2. de elect.

Teſtes tam deſcripti quàm non deſcripti in inſtrumento poſſunt produci ſuper amiſſione. Afflic. c. 1. §. ſi enim domino, quid ſit inueſti.

Non creditur inſtrumento Notarii ſine literis teſtimonialibus. Bal. cõſ. 118. par. 3. nu. 2.

Teſtes quando dicantur deponere de ueritate inſtrumenti, Socin. conſi. 284. nu. 2. uol. 2.

Teſte uno ſuperuiuente à notario qui habet poteſtatem reaſſumendi ſua inſtrumenta, ſi teſtis aſſerat ſe inter fuiſſe, tale inſtrumentum reaſſumi poteſt, ſi autem dicat ſe non recordari, compelli minimè poteſt ad ſcribe n. Capic. deciſ. 29. nu. 4.

Teſtes in teſtamentis, qui eſſe poſſint.

Teſtes teſtamenti quales debeãt adhiberi. Imol. de teſti. ordi. l. ad teſtiũ nu. 6. Azo in ſumma. C. de teſtibus. nu. 28. Ang. tracta. de teſta. in gloſ. 109. nu. 5. tom. 11. Socin. Iun. conſi. 89. nu. 10. & conſi. 189. nu. 13. uol. 2.

Teſtes idonei eſſe debent ad hoc, ut

teſtamentum factum tempore peſtis cum minore nu. teſtiũ ualeat, Pariſ.conſi.27.nu.36.col.2.

Teſtes in teſtamento debẽt eſſe ciues nominatiui ſed religioſi dedicati uidentur eſſe apollides, Homod. conſi.116.nu.7.

Teſtes inuiti ad teſtamentum non ſunt adhibendi.l. qui teſtamento. §.fi.ff.de teſta.

Teſtem in teſtamento eſſe poſſe, qui & in iudicio eſſe poteſt l.qui teſtamento.§.eum qui ff.de teſtam.

Teſtes q nõ poſſunt eſſe ĩ iudicio nec etiam in teſtamento ad ipſum ſolemnizandum, ſed multi poſſunt eſſe teſtes in actibus inter uiuos, & tamẽ nõ in teſtamento Paul. de Caſtro.l.qui teſtamento.§.eum qui numer.3.ff.de teſtament.Imol. ff. de teſtament.ordinan. l. qui teſtamento.numer.6.Ludou. Roman. l.ſi filiusfamilias.§.eum qui.nu. 1. de teſta.

Teſtes eſſe poſſunt in teſtamentis qui pro mortuis de iure ciuili habẽtur. Homod.conſ.156.nu.2.

Teſtes plures de eadem domo poſſunt eſſe in contractu uel teſtamento. l. teſtium de teſtam.Faber ſuper inſt. de teſtam.§.pater.num.1.Lud. Roman.l. ad teſtium. nume. 1. de teſtament.

Teſtes inhabiles an ſint idonei in teſtamento, Aim.conſ.72.nu.5.

Teſtes non omnino inhabiles ad teſtimonium poſſunt inſtrumentum teſtamenti ſolemnizare ſi cogentur, Bertran.par.2.conſi.358. num. 5. Berta.uerb.teſtes qui eſſe poſſunt num.48.

Teſtium conditio inſpicitur prout teſtamenti tempore non prout teſtator moritur, Azo in ſumma.C. de teſtam.ordi.num.6. Saly. C. de teſtam.& quemadmodum teſtam.ordin.l.1.num.2.Ludo. Roma. l. ad teſtium.num.2. de teſtib. Paul. de Caſtr. l.ſi non ſpeciali.nu.7.

Teſtis qui tempore teſtamenti erat bonæ conditionis, ſed tempore redditi teſtimonii infamis, ut probet qđ tempus attendatur, Bart. l. carbonianum .§. duæ autem.ff. de carb. edic.num.7.Imo.ff.de teſta.ordin. l.ad teſtium.nu.4.

Teſtes deponentes de reuocatione primi teſtamenti ad pias cauſas debẽt eſſe tales,de quibus cadat falſitatis dubitatio.Soci.iun.conſi.183.nu. 39.uol.2.

Teſtis habens intereſſe in teſtamento non eſt idoneus teſtis, Soc.iun.conſi.89.nu.11.

Teſtis ad quem commodum in conſequentiam peruenit non repellitur in teſtamento, Ang.ff.de teſtam.& qui teſtam.fac.poſſ.l. qui teſtamento.num.3.

Teſtis redditur infectus propter affectionem,quam habet ad teſtamentum,Soci. conſil. 28.num. 5. & 6. uolum.3.

Teſtes teſtamenti an debeant hæredes cognoſcere, Albe.de Roſ.2. C. col.3.fol.62.

Teſtes inuiti ſi præſentes ſint teſtamẽto an ualeant Fortu.tracta. de ulti. fin.

fin.iur.num.140.tom.1.Berta. uerbo teſtes inſtru.nu.37.

tas non attenditur tempore depoſitionis.Corn.conſi.170.uol.3.

Aduocatus.

Teſtis an poſſit eſſe aduocatus ſiue etiam in teſtamentis,Cor.conſ.319.nu.15.uol.4.

Carceribus detentus.

Teſtis poteſt eſſe in teſtaméto ad pias cauſas detentus in carceribus pro maleficio,Bald.in repet.l.habeat,C.de ſacroſan.eccl.nu.42.

Cecus.

Teſtis eſſe non poteſt cecus in teſtamẽto,Corn.conſi.200.nu.9.uol.2.

Criminoſus:

Teſtis criminoſus an poſſit eſſe teſtis in teſtamento ad pias cauſas, Bald. l. habent.C.de ſacroſanct.eccleſ.num.38.

Excommunicatus.

Teſtis excommunicatus ſi deſcribatur in teſtamento an per hoc uitietur inſtrumentum,Gemi.c.decernimus.nu.9.de ſent.excom.

Famulus.

Teſtis licèt famuli rogati à teſtato te neceſſario adhibiti ad actum quali

Famina.

Teſtis in teſtamento mulier eſse non poteſt,Baragot.tracta.de reprobat.teſtium.num.15.tom.13.Monac.tracta.de defenſ.iur.§.quia,nume.5.tom.13.Porc.§.poſſunt autem.num.2.de teſtam.Corn.conſi.52.num.16.uolum.2.& conſi.70.nu.6.uolum.3.& conſi.319.num.2.uolum.1.Grama.deciſio.62.nume.16.

Teſtis mulier in teſtamento eſſe non poteſt; fallit in caſibus regulæ no.per Soc.

Teſtis eſſe non poteſt fœmina in teſtamentis & cauſis criminalibus propter fragilitatem ſexus,Corn.conſ.157.nu.8.uol.4.

Teſtes poſſunt eſſe fœminæ in teſtamẽto inter liberos,Soc.Iun.conſ.144.nu.32.uol.2.

Teſtis an mulier eſſe poſſit in teſtamẽto ad pias cauſas,Bal.in repet.l.habeat.num.35.C.de ſacroſanct.eccleſi.Corn.conſi.118.num.6.uolum.2.

Teſtis poteſt eſſe mulier ſine maſculo in teſtamento ad pias cauſas,Corn.conſi.309.nu.6.uol.4.

An mulier poſſit eſſe teſtis in codicillis,Bald.conſi.8.par.5.nu.1.Porc.§.poſſunt autem.nu.7.de teſta.ordi.Corn.conſi.119.nu.1.uol.2.Pariſ.conſ.50.nu.4.uol.3.

Teſtis poteſt eſſe fœmina in codicillis, Ang.

Ang.tract.de teſta.in gloſ.169.nu. 5.tom.10.Nell.tractà.de teſta. nu. 32.tom.13.Corn.conſ. 298. num. 3.uol.1.

Teſtis non poteſt eſſe fœmina in codicillis,Corn.conſ.170.nu.1. uol.3.

Fideicommiſſarius.

Teſtis eſſe non poteſt fideicommiſſarius uniuerſalis in uel pro teſtamento,Steph.Aufr.tracta.de teſtib.nu. 46.tom.13.

Filius.

Teſtis an poſſit eſſe filius in teſtamento patris,Ang.ff.de teſta. & qui teſtam.facere poſſ.l. qui teſtamento. num.5. in princ. & §.quæcunque. num.2.

Teſtis eſſe nō poteſt filius inceſtuoſus in uel pro teſtamento patris,Steph. Aufr.tracta.de teſti. num.47. tom. 13.Berta.uerb.teſtes qui eſſe poſſint.num.51.

Teſtis in teſtamento nunquid Baſtardus filius eſſe ualeat,Porc.§.in teſtibus.nu.4.de teſt.Berta. uerb.teſtes inſtrumentarii.nu.35.

Fratres minores.

Teſtes in teſtamento an poſſint eſſe fratres minores,& monachi, Paul. de Caſtr.conſi.426.nu.1.uol.2. Zabarel.conſ.97.nu.1.

Teſtes poſſunt eſſe in teſtamento fratres minores mendicantes, Iaſ. C. de teſta.l. hac conſultiſſima. num. 8.& 9.

Teſtes poſſunt eſſe fratres minores in teſtamento ad pias cauſas,Bal.in repet.l.habeat.C. de ſacroſ. eccl.

Teſtes fratres minores admittuntur in codicillis,Pariſ.conſi. 60. num. 12.uol.3.

Græcus.

Teſtis poteſt eſſe Græcus in teſtamento latini,uel Theutonicus ſeu Gallicus in teſtamento Itali, licèt non intelligant idioma,dum tamen percipiant ſenſu quid agitur, Paul. de Caſtr.l.qui teſtamento.§. & auctores.nu.2.ff.de teſta.

Hæres.

Teſtem eſſe non poſſe quempiam in eo teſtamento in quo inſtitutus eſt hæres.l.qui teſtamento. de teſtam. Ang.ff.de teſta.& qui teſtam. face. poſſ.l.qui teſtamento.nu. 1. Corn. conſ.200.nu.6. uol.4.

Teſtis nō poteſt eſſe hæres, uel qui eſt de ipſius familia in cauſa teſtamenti,Ioan.Andr.in Nouel. cap. cum nuncius.col.3.circa medium.uerſ. in 1.glo.de teſti.

Teſtis cur eſſe non poſſit hæres in cauſa teſtamenti ubi hæres eſt, Alber. de Roſa. tractat. de teſtibus. num.26.

Impubes.

Teſtis an poſſit eſſe impubes in teſtamento

mento ad pias cauſas.l.habeat. C. de ſacroſ. eccl.

Teſtes in teſtamento debent eſſe pubeγres, Iaſ.C.de teſta.l. hac conſultiſſima.nu.10.

Infamis.

Teſtis quando poſſit eſſe infamis in teſtamento, Bald.l.cum lege. nu.2. ff.de teſtam. Felyn. c. teſt. de teſti. num.15.

Teſtis infamis an poſſit eſſe in teſtamento ad pias cauſas, Bal.l.habeat. C.de ſacroſ.eccl.nu.17.

Inimicus.

Teſtis inimicus an poſſit eſſe in teſtamento ad pias cauſas, Bal.l.habeat. C.de ſacroſ. eccl.nu. 20.

Inteſtabilis.

Teſtis an poſsit eſſe in teſtamento ille qui teſtari non poteſt, Nell. tract.de teſti.num.28. Imol.ff. de teſta. ordi.l.is cui bonis.num.3. Igne.l. 1. §.hoc autem. num. 60. parte 1. ad ſillan.

Legatarius.

Teſtis an poſsit eſſe legatarius in cauſa teſtamenti, Butr.c.inſuper.num. 5.de teſti.lib.2.par.2.Abb.c. inſuper. num.9.de teſti. Imol.de teſt.& atteſta.c.inſuper, Soci.l. ſi quis ita. de reb.dub.nume. 2. Corn. conſil. 166.num.4.uol.3. Mill. uerbo teſtes qui eſſe poſ.nu.69.

Teſtes in teſtamento legatarii eſſe poſſunt, Ang.tracta.de teſti.gloſ. 109. num. 5. Alber.de Roſa.tracta.de teſtibus.par.j.§.expedita.nume. 25. tom.13.Nell.tracta.de teſt.nu.34. to.13.& nu. 105. Archid.14.q. 2. c.de eo autem.num.2.col.2.Porc. §.legatarius.num.1.de teſta.Corn. conſi.261.nu.2.uol.j. & conſi. 61. nu.16.uol.3.

Teſtis legatarius an eſse poſsit ita, ut ſibi omnimoda fides adhibeatur, Ioan.Andr.in Nouel.c.inſuper. colum.4. circa fi. uerſ.quid de legatario.de teſti.

Teſtis poteſt eſſe in teſtamento legatarius niſi in caſu, in quo commodū reportaret, Ang.ff.de teſtam.& qui teſtam.face.poſſ.l.qui teſtamento. num.2.

Teſtes eſſe poſſunt legatarii inuicem non pro ipſis, Berta.uerb.teſtes qui eſſe poſs.nu.108.

Libertus.

Teſtis libertus an poſsit eſse in teſtamento ad pias cauſas, Bald. l. habeat.C.de ſacroſ.eccl.nu.41.

Monacus.

Teſtis poteſt eſse monacus in teſtamēto ad pias cauſas, Bal.in repet.l. habeat.C. de ſacroſ.eccl.nu.43.

Monachi an poſsint eſse teſtes in teſtō Zabarel.uerb.Monachus.

No-

Notarius.

Teſtis teſtamentarius, non reputatur Notarius rogatus de teſtamento, Ang.ff.de teſta.& qui teſt.l. Domitius labeo.num.1.

Pater in teſtamento filij.

Teſtis an poſsit eſse pater in teſtamento filii Militis, Azo in ſumma. C. de teſti.nu.18.

Teſtis idoneus eſt pater in teſtamento filii ſui militis militantis, & ſic frater militis teſtantis, Angel.ff. de teſtam.& qui teſta.fac.poſ.l. qui teſtamento.§.contrarium.num.j. Porc. §.in teſtibus.nu.2.de teſta.

Teſtis poteſt eſse pater in teſtamento filii de peculio caſtrorum teſtantis Nell. tract. de teſti.nu.7.But.trac. de teſt. n.6.to.13.Fed.Schen.trac. de teſt.nu. 20.& 22.to.13.

Teſtis pater an ſit pro filio in teſtamẽto uel aliis.Berta:uerb. teſtes qui eſſe poſsint.nu.79:

Scriptor teſtamenti.

Teſtem eſse poſse in teſtamento ſcriptorem teſtamenti. l. Domitius. ff. de teſtam.

Seruus.

Teſtis in teſtamento nullus eſſe poteſt qui in poteſtate teſtatoris eſt, Monac.tractat.de defenſ.iur. §.ad faciendum.nu.3.tom.13.Ang.ff. de teſta.& qui teſta.l.:qui teſtamento.§.quęcumque.nu.1.

Teſtis in teſtamento adhibitus an poſſit eſſe ſeruus, Imol.ff.de teſta.ordi. l.ad teſtium.num.2.Porc.§. in teſtibus.nu.1.de teſta.

Teſtis in teſtamento ſeruus fuit, ſeruitute detecta an de ueritate inſtrumenti deponere poſsit, Alberi. de Roſa tractat. de teſtibus nume. 4. tom. 13.

Tutor in teſtamento Pupilli.

Teſtis tutor in teſtamento eſſe poteſt, uel cauſa pupilli non tamen agitata per ipſum, uel authorem ſuum, Bertac. uerbo teſtes, qui eſſe poſſ. nume.8.

Vſurarius.

Teſtis in teſtamento an uſurarius eſſe poſsit Lauren.de Rodulf.tracta. de uſu.par. 2.§.ſed quæro.nu.22.to.9.

Teſtes quot in teſtamentis.

Teſtium numerus, qui eſſe debeat in teſtamentis.§. fin. Inſti. de teſtam. Hoſtien.in rubr.de teſtam.num.6. in ſumma, Saly.C.de teſtam.& quemadmodum teſtam. ordinẽtur. l. hac conſultisſima.num.1. de teſta: Butr. cap. licèt uniuerſis. numer. 2.de teſtibus. lib. 2. part. 2. Vital. tract. clauſularum. c. oſtenſo. nu. 4.Papien.in for. quo petitur hæredi, ex teſtamento, Bertac. uerbo teſtes

ſtes, quot & quales. num. 6.

Teſtes duo de iure diuino ſufficiũt in teſtamentis, Imol. c. cum eſſes. nu. 8. de teſta.

Teſtes duo in teſtamentis ſufficiunt de iuregentium, unde ubi non ſeruatur ius ciuile, ut fit Venetiis, teſtamentum cum duobus tantũ teſtibus factum ualet, & ita Venetiis ſeruatur, quia ceſſante iuris ciuilis diſpoſitione ad ius gentium recurritur, Claud. Seyſell. l. ius ciuile. ff. de iuſt. & iure. num. 44. Iaſon l. cunctos populos. C. de ſumma trin. part. j. nu. 81. in 2. lectur.

Teſtes ſeptem requiruntur de iure ciuili iu teſtamentis, quinque in codicillis, Anch. cap. cum eſſes. de teſtam. num. 1. Cynus C. de teſtam. l. teſtes. nu. 2. & 3. Zabarel. ca. cum de teſtamentis. c. 1. num. 1. colum. 1. Alex. conſi. 177. num. 10. libr. 2. Iaſ. de legat. 1. l. ſerui elect. num. 6. Ioan. de Graſ. tractat. de ſubſtantia procura. num. 3. Feder. Schen. tractat. de teſtibus. num. 47. tom. 13. Socin. iun. conſi. 189. nume. 37. uolum. 2. Mill. uerbo teſtes. num. 70.

Teſtium ſeptennarius numerus in teſtamento eſt de forma eſſentiali, & ſubſtantiali ipſius teſtamenti & nõ ſolum forma probatoria, Iaſon. C. de teſtam. l. ſi unus. nume. 5. Iaſ. de legat. 1. l. nemo poteſt. num. 12. & 13. & 16. idem Bartol. & Iaſon l. cum quis. nu. 10. C. de iur. & fac. ignor. parc. 1.

Teſtium nomen, & conditio utrum ſint de ſubſtantia formali teſtamentorum an de ſolemnitate probationis, Claud. Seyſell. l. nemo poteſt. in princip. ff. de legat. 1. numer. 3.

Teſtium numerus in teſtamentis eſt de iure prætorio, Gofred. ff. ut ex leg. & ſenat. conſul. l. prætor. numero. 9.

Teſtium ſolemnitas in teſtamento eſt iuris ciuilis, Socin. Iun. conſi. 144. nu. 25. uol. 2.

Teſtes ſeptem quòd requirantur in teſtamentis fuit inuentum ratione uitandæ falſitatis. C. de ſumma trini. l. cunctos populos. nu. 72. in 2. lectura.

Teſtium numerus in teſtatoris fauorem in teſtamentis requiritur, Dec. l. ſi Rufinus. C. de teſta. mili.

Teſtes ſeptem, ut in teſtamentis interueniant ad publicam utilitatem introductum, Fortuni. in tracta. de ul ti. ſi. iur. nu. 254. tom. 1.

Teſtes quare debeant eſſe in maiori. nu. in teſtamẽtis quàm in aliis actibus, & an debeant examinari depo nere ſuper toto teſtamento, ut teſtamentum dicatur legitimè confectum, Corn. conſil. 309. nnme. 5. uolum. 4.

Tabellio an computetur in nume. teſtium, Bald. conſi. 444. par. 5. nu. 2.

Teſtes militari teſtamento neceſſariò adeſſe quomodo accipiendũ, Gofred. de mili. teſtament. l. Lucius. num. 1.

Teſtes quot requiruntur in teſtamento in quo pater ſubſtituit filio pu-

pillariter, Alber. de Roſ. 2. C. col. 2. fol. 39. & 1. infor. num. 43. col. 4. fol. 119.

Teſtes ſeptem adhiberi oportere in teſtamentis contra ius diuinum non eſt, Michael Vul. tract. de reg. imol. q. 3. princ. 3. part. nume. 18. tom. 5.

Teſtes ſeptem, an ſemper requirantur in teſtaméto de iure ciuili, Ancha. ca. cum eſſes de teſta. nu. 10. & ibi Prob. nu. 15.

Probatio uoluntatis & ſolemnitatis, de quibus dubitatur per teſtes ſeptem fieri poteſt, Igne. l. 3. §. aperire. nu. 34. par. 1. ad ſillan.

Teſtes in teſtamento quando ſeptem, aut octo requirantur, Boer. q. 228. nu. 1. par. 2.

Teſtes in teſtamento ceci quot requirantur, Fulgoſ. C. qui teſta. fac. poſſ. l. hac conſultiſſima. nu. 2.

Teſtes non requiruntur plures in teſtamento ceci, quàm in aliorum teſtamentis. Igne. l. 3. §. ſi quis tabu. nu. 21. par. 1. ad ſillani.

Teſtes duo ſufficiunt in teſtamento cõdito à patre inter liberos, Gram. conſi. 52. nu. 6. in ciuil. Boer. q. 14. nu. 14. par. 1.

Teſtes quinque adhibiti in teſtamento ſi apponatur iuramentum, ualet teſtamentum, Iaſ. l. ſi conuenerit nume. 10. de iuriſdi. omni. iud.

Teſtes tres ſpetiali teſtamentorum genere ſufficere, Gofred. ff. de iur. Codicill. l. ſepiſſimè. nu. 74.

Teſtes quot ſint neceſſarii quando teſtimonium fit apud acta cuiuſcunque iudicio, Salic. C. de teſtam. & quemadmodum teſta. ordi. l. omnium. nu. 7. & ſeq.

Teſtium ſeptennatius numerus, an per ius canonicum ita ſit mutatus, ut nec in foro ciuili ſeruetur Viglius Zuic. inſti. de teſtam. §. ſed cum nume. 6.

Teſtiũ minor numerus in terris eccleſiæ teſtamenum non inualidat, & quot ſufficiant, Barba. par. 2. conſi. 73. nu. 4.

In teſtamẽtis duo teſtes in terris eccleſiæ de iure canonico ſufficiũt, Bal. conſi. 404. par. 4. nu. 3. Ancha. ca. cum eſſes. nu. 5. de teſta.

Teſtes quatuor in terris eccleſiæ ſufficiunt in teſtamento, Alex. conſ. 18. nu. 15. lib. 3. Socin. Iun. conſil. 89. num. 8. Bertran. par. 2. conſi. 223. nu. 1. & 3.

Teſtes quatuor, an ſufficerent ſine parrochiano, Iaſ. ff. de lega. 1. l. ſerui elect. nu. 7.

Teſtes quot requirantur in teſtamento ad pias cauſas & alio teſtamento de iure canonico, Barba. conſil. 58. nu. 16.

Stante ſtatuto, quòd in Villis ualeat teſtamentum cum quatuor teſtibus & ſacerdote, quid ſi fiat teſtamentum coram ſeptem teſtibus ſecundum ius commune, & ſine ſacerdote, Bald. conſil. 355. part. 5. nume. 2.

Teſtes in teſtamento tempore peſtis facto quot ſufficiant, Bertran. par. 1. conſi. 160. nu. 2. & 3. Rui. conſi. 110. uol. 5. nu. 4.

Te-

Teſtium numerus nō eſt tempore peſtis remittēdus in teſtamētis, Rui. conſi. 120.uol. 5.nu.9.

Teſtium numerus in teſtamentis propter peſtem relaxari debet, Dec. cōſi. 104.nu.7.

Teſtes duo tantum ſufficiunt in teſtamento condito tempore peſtis, Pariſ. conſi. 32.nu.38.uol.2.& ad minus quinque ibi.

Teſtium penuria, an & quando ualidet teſtamentum minus ſolemne, Corne. conſil. 170. nume. 10. uolum. 5.

Teſtium ubi certus numerus eſt de formali ſubſtantia actus, & eſſentia probationis, ſicut eſt in teſtamēto, tunc uno deficiente non defertur iuramentum in defectum probationis, Ludo. Roma. C. de bon. poſſ. ſecundum tabu. l. bonorum. nume. 5. Bero. rubrica de proba. nume. 23.

Teſtes quot teſtamentū probare poſſint, Alber. de Roſ. 2. C. fol. 17. nu. 4. uol. 1. Bart. l. 1. nu. 1. C. de bon. poſſ. ſecundum tabul. Bald. conſil. 15. par. 3. nu. 1.

Teſtes duo probant etiam teſtamentū Mill. uerb. teſtes. nu. 18.

Teſtes duo probant ſolemnitatē probationis teſtamenti & ſeptem requiruntur ad probandum ſolemnitatem uoluntatis. l. 1. & ibi Bal. C. de ſe. tab. Rui. conſi. 1. uol. 4. Soc. Iun. conſil. 189. nu. 30. uolum. 2. & nume. 102.

Teſtium ſolemnitatem probandi modus in teſtamento, Bart. l. 1. nu. 2. C. de bon. poſſ. ſecundum tabul.

Probatio ſolemnitatis teſtamenti per ſeptem teſtes fieri debet, ubi nō poteſt eſſe quæſtio de ſolemnitate teſtamenti quando ſit de ſubſtantia diſpoſitionis, Rui. conſil. 1. nume. 12. uol. 3.

Teſtium numerus in teſtamento non ſolum de ſolemnitate probatiua, ſed etiam de forma ſubſtantiali eſſe uidetur, Dec. l. bonorum C. de bon. poſſ. ſecundum tabul. numero 5.

Teſtes duo in teſtamentis non faciunt ſemiplenam probationem, Pau. de Caſt. l. admonendi. nu. 4. & 6.

Teſtes duo nunquid in teſtamentis faciant ſemiplenam probationem, Iaſ. ff. de iureiuran. l. admonendi in repet. nu. 151. Ripa. ff. de iureiuran. l. admonendi. nu. 185.

Teſtes tres ſufficiūt ubi teſtator dicit, quòd uult ſtare priori uoluntati, Specul. tit. de teſti. par. 11. nu. 4.

Teſtes quot requirantur ad probandum confirmationem teſtamenti, ut adire poſſit ſindicus, Bart. l. qui ex liberis. §. teſtamento. nu. 2. ff. de bon. poſſ. ſecundum tabu.

Teſtes quinque quando ſufficiant ad probandum coniecturam circa teſtamentum, Paul. de Caſt. l. cū propone. nu. 8. de leg. 2.

Probatio declaratoria uoluntatis defuncti per duos teſtes fieri poteſt, Bald. tractat. de ſubſtit. §. diximus ſupra. nu. 30. tom. 11.

Teſtes quot requirantur ad probandum uoluntatem defuncti, qui te-

ſtator uoluit matrem excludi per tacitam pupillarem, Bart.l.2.num. 39.ff.de uulga.& pupilla.Iaſ.l.mo ribus de uulga. & pupilla.nu. 96.

Teſtes duo probant mentem teſtatoris, quòd tacita pupillaris non continetur in expreſſa, Bal.l.quamuis C.de imp.& aliis ſub.

Teſtes quot requirantur in uoluntate declaratoria, Bart.l. hæredes. §.ſi quid poſt.nu.4.ff.de teſta.Corn.cõſi.174.nu.13.uol.2.

Teſtes quot requirantur ad uoluntatẽ defuncti probandam, Bald.tracta. de ſubſti.§.diximus.num.30.tom. 11.Zaſ.tracta.de ſubſt.ca.1.nu.25. tom.11.

Probatio per teſtes, uel per hæredis cõfeſſionem uolũtatem teſtatoris idẽ eſt quo ad eius præiudicium, Afflic.deciſ.387.nu.8.

Teſtes duo ſufficiunt ad probandum quid tit.inſtitutionis fuiſſe relictũ Dec.uol.2.conſi.1.nu.8.

Teſtes quot requiruntur ad probandum errorem teſtamenti, quot requiruntur in teſtamento, uel pœnitentia teſtatoris l.proponebatur.ff. de lega.2.Bald.l.fin.col.pen. C.de fideicommiſſ.Socin.conſi.5.num. 10.uol.3.Bertac.uerb.teſtes quot, & quales.nu.89.

Teſtes quot requirantur ad probandum iudicium nouæ uoluntatis, Bart.l.1.§.ſi filius.nu.7.ff.de lega. 3.Berta.uerb.teſtes, quot & quales nume.46.

Tres teſtes ſufficiunt ad probandum uoluntatem reuocatam cum curſu decennij, Bald.conſil.40.part.2. nume.2.

Teſtes quot requiruntur in probando teſtamento tot requiruntur in eius reuocatione, Dec.l.nil tam naturale de reg.iur.nu.2. Hippol.in practi.§.reſtat nu.7. idem in inſtrumẽto.nu.9.Berta.uerb.teſtes quot, & quales.nu.93.

Teſtes duo ſi ex forma teſtamenti ſufficiunt ad probandum teſtamentũ ſimiliter è contrario per duos teſtes poterit probari reuocatio teſtamenti, Iaſo.ff.de legat.1.l.ſi ex toto.nu.2.

Teſtes tres mares ſufficiunt ad probãdum uoluntatem reuocatam cum curſu decennij, Bald.conſ.40.par. 2.nume.4.

Teſtium numerus quo teſtamentum generi augeri minimè poſſit, Gofred.in rubri.de teſta.nu.6.

Teſtes quot in codicillis, & alijs ultimis uoluntatibus requirantur.

Teſtes codicillos, & ultimam uoluntatẽ, quot efficere queant, Cuman. ff. de lega.1.l.ſciendum.nu.5.Iaſ. C. de fideicommiſſ.l.quæſtionem. nu.16.Igne.l.3.§.ſi quis tabu.nu. 10.par.1.ad ſillani.Pariſ.conſi.50. nu.19.uol.3.

Teſtes quinque requiruntur in omni ultima uoluntate ſiue ſit in ſcriptis ſiue ſine ſcriptis, Iaſ.C.de codicillis l.ſi

l.ſi quis agere.n.11.Fed. Schen.tra cta.de teſti.nu.58.tom.13.

Teſtes quinque requiruntur, & ſuffi-ciunt in codicillis & donatione cauſa mortis,ſed in teſtamentis de bent eſſe ſeptem liberi,& maſculi, & debēt eſſe rogati, Imol.de teſta. in rubri.nu.4.& c.cum eſſes nu.1. & 3.& C.codicillis.l.ſi quis agere, num.12. Ioan.de Graſ.de ſubſtan. procur.nu.47.tom.13.Igne.l.3.§. ſi quis tabu.nu.20.par.1.ad ſillan. Berta. uerb.teſtes quot, & quales. nume.36.

Teſtes quinque ſufficiunt etiā in terris imperii ad codicillos, Alex.cōſ. 17.nu.17.lib.3.

Teſtes quinque in codicillis requiſiti intelliguntur requiſiti in codicillo cum ſolemnitate,Porc.§.ante Auguſt.nu.14.de codicillis.

Teſtes duo ſufficiunt ad probandum ultimam uoluntatem factam inter liberos, Alex.conſi.176.nume.2. lib.5.

Teſtes quot requirantur in donatio-ne cauſa mortis, Papien.for. quo-modo agi.pro dona. Bertra. par.2. conſi.319.nu.3.

Teſtes quinque in donatione cauſa mortis interuenire debent, Nepos tracta.de except.nu.47.Dec.conſ. 470.nu.9. Berta.uerb.teſtes quot, & quales.nu.37.

Teſtes quot ſint neceſſarii in legatis, quæ fiunt extraneis, Alber.de Roſ. 2.C.col,2.fol.29.

Teſtes duo deponentes,quòd titius legauit centum ſcio in præſentia ſeptem teſtium, quòd probetur legatum, Bart.l.admonendi.ff.de iureiuran. nu.39.

Teſtes duo deponentes de legato, & confeſſio hæredis ab inteſtato non probant legatum plenè, nec ſemiplenè, Ripa.ff.de iureiuran.l.admonendi.nu.186.

Teſtes duo deponentes legatum fuiſſe factum coram ſeptem teſtibus, an ſemiplenè probet,Ripa.ff.de iureiuran.l.admonendi nu.187.

Teſtes duo quando ſufficiant ad probandum legata, uel fideicōmiſſa. Iaſ.ff.de lega.1.l.nemo poteſt.numero.20.

An legatum ad pias cauſas probetur per tres teſtes, Bald.conſil.20.par. 5.nu.7.

Teſtes quot requirantur in his, quæ ad pias cauſas relinquuntur, Imol. ff. de legat. & fidecommiſ. l. Turpia legata.num.4.&ff.de teſtam.c. cum eſſes.nu.11.Dec.conſ.284.nu me.7.& 8.

Teſtes duo non ſufficiunt quo ad legata ad pias cauſas, uel ad non pias cauſas,quando teſtamentum fit in cauſa eccleſiæ,Butr.cap.cum eſſes. num.4.de teſtam.lib.3.Pariſ. conſ. 24.num.13.uol.3.Soc. conſil. 49. nu.11.uol.4.Bert.uerb. teſtes quot & quales.nu.47.

Teſtes quinque requiruntur in probāda recuſatione legitimè tacita ob inimicitiam, uel aliam cauſam, Bart.l.hęredes.§.ſi quid poſt. num. 3.ff.de teſtam.Iaſ.ff.de pact.l. iuris gentium.§.quòd ferè.nu.17.

An adéptio legati, ſeu reuocatio poſſit probari per duos teſtes, Bal. conſi.28.par.4.nu.1.

Teſtes debent eſſe in præſentia, & in conſpectu teſtatoris, Iaſ.C.de teſta. l.ſi non ſpeciali.num.5.Dec.conſ. 354.num.3.Affli&.deciſ.166.nu. 5.Igne.l.1.§.hoc autem.num.34. ad ſillan.

Teſtes ſi non uideant teſtatorem facientem teſtamentum an ualeat teſtamentum, Iaſ.C.de teſtam.l.ſi nõ ſpeciali.num.7.

Teſtamentum an ualeat ſi teſtatorem loquentem audierunt, & illum nõ uiderunt, Ber.c.ſignificante.num. 62.de reſcript.

Teſtis in teſtamento an ſit neceſſe, ꝙ uideat teſtatorem, Bal.l.ſi non ſpeciali.C.de teſta.nu.1.

Teſtis debet uidere, & audire teſtatorem, aliter teſtamentum non ualeat, Nell.tracta.de teſti.num.104. Paul.de Caſtr.l.ſi non ſpeciali.nu. 5.& 6.C.de teſtam. Abb.c.ex literis.num.5.de conſuet.Corn.conſi. 191.num.6.uolum.2.& conſ.319. num.1.uol.7.Dec.conſi.354.nu. 1.Bertran.conſi.71.par.2.num.1. Bertac.latè uerbo teſtes inſtru.nume.28.

Teſtis qualiter intelligere, & præſens eſſe, quando ſolemnia teſtibus peraguntur, debeat remiſſiuè, Gofred. l.qui teſtamento.ff.de teſtament. num.4.

Teſtis in teſtamento nuncupatiuo an teſtatorem audire debeat, Angel. tractat.de teſtib.in gloſſ.num.109. tom.9.

Teſtes teſtamentarii, qui teſtatorem non uiderunt an ſint idonei, & ſi non ſufficiant numero ad ualiditatem, an ualeat iure codicillorum ꝓpter clauſulam inſertam, ſi non ualet iure teſtamenti &c.Cor.conſil. 18.nu.1.uol.2.

Teſtes, qui non poſſunt uidere propter obſcuritatem noctis, an probẽt in teſtamento & an faciant indiciũ in contractibus & delictis, Bal.l.ſi non ſpeciali.C.de teſta.nu.1.

Teſtes debent eſſe in conſpectu teſtatoris, & non ſufficeret ſi cortina eſſet in medio, Bart.l.ſi non ſpeciali. C.de teſtam.num.1.&l.1.§.item labeo.ff.de aqua plu.arcen.nume. 4.Ange.C.de teſt.quemad.teſtam. ordi.l.ſi non ſpeciali.num.3.Alex. conſi.24.num.10.lib.7.Pariſ.conſi.34.num.3.uolum.2.Ange.inſti. de militar.teſtam.§.planè.num.4. Corn.conſ.200.nu.2.uol.2.

Teſtis teſtamentarius mentem teſtatoris percipere debet ſaltim aliquo ſenſu, Igne.l.3.§.ignoſcitur.num. 62.par.j.ad ſillan.Rui.conſil.194. nu.10.uol.2.

Teſtes teſtamenti non neceſſariò uident, audiunt quid teſtator moriẽs proponit, Igne.l.3.§.ignoſcitur.nume.60.par.j.ad ſillan.

Teſtes debent intereſſe toto teſtamento à principio uſque ad finem. l.teſtamento.§.ueteres, & ibi Barto.de teſta.d.l.hac conſultiſſima.Ang.ff. de teſtam.&qui teſta.face.poſſ.l. qui teſtamento.§.ueteres.num.1. Soci.

Soci.conſ.230.n. 6.uol.2.Gofred. l.ad teſtium.§.ſi quis.ff. de teſtam. num.47.& 48.Corn.conſi.153.nu me.3.uol.4.& conſi.148. num. 1. uol.3.Igne.l.1.§.hoc autem.n. 56. par.1.ad ſillan.

Teſtis ſi recedit à teſtatore propter ne ceſſitatem naturæ an interim abſq; hoc,quòd alius ſurrogetur poſ ſit procedi ad factionem,Ang.inſt. de teſta.§.teſtamentum.nu.6.

Teſtes teſtamentarii quando remouẽ tur ex neceſſitate antequàm totum teſtamẽtum compleatur, poſtea a-lii teſtes ſurrogentur eorum loco omnia priora acta debent denuò re peti,& de nouo recitari,Iaſó.C. de teſta.l.cum antiquitas.nu.9.

Teſtes in teſtamento adhibiti qualiter ſe ſubſcribant, & ſigillent.

Teſtes in fine teſtamenti debent ſub-ſcribere,Alb.de Roſ.2.C.n. 3. col. 1.fol.29.

Teſtis unus an pro alio ſubſcribere poſſit in teſtamẽto,gl.l. hac conſul tiſſima.§. non ſubſcriptum. C. de teſtam.

Teſtis in teſtamento nuncupatiuo ma nu propria ſe ſubſcribere debet,nõ per alium,Belle.conſi. 1.uer.quin tum dubium.Alber. de Roſ. 1. infor.nu.23.Imol.ff.de teſta.ordin.l. ſingulos.nu.1.

Teſtis neſciens ſe ſubſcribere in teſta-mento in aliorum præſentia facit notum alio manum eius ducente, Afflic.deciſ.166.nu.7.

Teſtem ipſum in teſtamento ſubſcri-bere moribus aliud recipi, Gofred. l.ad teſtamentum.§.ſi quis.ff. de te ſta.nu. 2.

Teſtes plures etiam non inſtrumenta-rii poſſunt ſubſcribere teſtamentũ, Paul. de Caſtr.conſi. 231.num. 2. uolu.2.

Teſtis qualiter debeat ſe ſubſcribere in teſtamento,Bart.l.ſingulos. nu. 1.ff.de teſta.& nu.2.Pariſ. conſ. 46. nu.5.uol.3.

Teſtes in ſuis ſubſcriptionibus de ſigil lis,& eorum forma mentionem fa-cere debent,Imol.ff.de teſta. ordi. l.ſi teſtamentum.nu.2.

Teſtes debent coram teſtatore, & eo-dem loco, & tempore ſe ſubſcribe-re,& ſigillare in teſtamento in ſcri ptis,aliàs non ualeret, niſi priuile-gio ſpeciali,Pau.de Caſt.l. ſi unus. nu.3.C. de teſta.

Teſtes ſucceſſiuè ſe ſignantes dicun-tur ſimul ſe ſignaſſe.Cu.C.de teſt. l.hac conſultiſſima.nu.2.

Teſtis annulum ad ſignandum non habens,an cum alio ſignari poſſit, Vital.tractat.clauſularum. cap. nil innouari.num.57.Ang.inſti.de te ſta.§.poſſunt autem.n. 1.Berta.uer bo teſtes inſtru.nu.7.

Teſtis qui alieno ſigillo ſigillat hoc debet exprimere.Belle.conſ.1.uer. pone ergo.

Teſtis non oportet,quòd ſciat conten ta in teſtamẽto quod ſigillat.Paui. tracta.de uiſita.q.4.par. 2. nume. 41.

.41.tom.13.

Teſtis octauus in teſtamento nũcupatiuo non habet neceſſe ſigillare, Bella. conſi. 1. uer. quæritur, Goſred. l. ad teſtamentum §. ſi quis ff. de teſtã. nu. 31. & 32.

Teſtes inſtrumentarii uidentur deponere eo ipſo, quòd deſcribuntur in eo, Bald. ca. 2. col. 1. quæ ſit inueſt. Capicius deciſ. 192. nu. 5.

Teſtes teſtamentarii quomodo teſtamentum probent, uel impugnent.

Teſtes teſtamentarii quomodo probare debeant, Ange. tracta. de teſtib. gloſ. 109. num. 3. tom. 11. Salic. de edic. Diui. Adria. l. fi. nu. 13. Ange. conſil. 275. nu. 8. Goſred. l. ſingulos ff. de teſta. nu. 34. & l. hæredes palam. ff. de teſta. nu. 9. & 10. Pariſ. conſi. 146. nu. 14. uol. 4. & conſil. 27. num. 25. uol. 2. Bertran. conſi. 194. nume. 2.

Probatio per unum teſtem cum iuramenti delatione an ſufficiat, ubi teſtator hæredem grauaret, ut omnibus creditoribus probantibus ipſum eſſe eorum debitorem ſoluat, Barba. cap. iurauit. nume. 56. de probat.

Teſtes tenentur præcisè ſigillum ſuũ recognoſcere, & dicere ſi eſt, uel non, & non ſufficit dicere ſe non recordari, Capic. deciſ. 19. nu. 5.

Teſtes in teſtamento aſcripti ſuum ſigillum non recognoſcentes redduñt teſtamentum ſuſpectum, Alber. de Roſ. 1. infor. num. 1. col. 4. & ff. de iureiuran. l. admonẽdi. nu. 6. Ioan. Andr. in Nouell. c. licet col. 4. circa fin. uerſi. in gloſ. ulti. de teſti. Bart. l. 1. §. ſi quis neget. ff. quemadmodum teſtam. aper.

Teſtis quilibet ſi teſtificatur ſe fuiſſe præſentem, & rogatus, ubi talis fecit teſtamentum tali modo, & non facit mentionem de aliis teſtibus, an erit probatum teſtamentũ, Bal. l. bonorum. C. de bono. poſſ. ſecundum tabu. nu. 4.

Teſtes deponentes, quòd teſtator fecit teſtamentum coram ſeptem teſtibus, ſi interrogentur, qui fuerunt præſentes, & dicant ſe non recordari, an nihilominus probent, Iaſ. C. de bon. poſſ. ſecundum tabul. l. bonorum quidem. num. 14. Hippol. ſing. 407. incipit, Neſcio aliquem contractum, Roch. de Curt. tract. de conſue. nu. 602. tom. 1. Bertac. uerb. teſtes inſtru. nu. 9.

Teſtes deponentes ſuper uerbis teſtamenti debent eſſe concordes omnino, & in aliquo nõ diſcordes in eorum dictis aliàs non probant, Gram. conſi. 52. num. 1. ubi plenè quomodo hoc intelligatur in ciuilibus.

Teſtes quorum pars deponit minus, quàm altera ſuper teſtamento non probãt, & qui deponunt, quia neſciunt totum factum, Bar. l. cum antiquitas. C. de teſta. uerſi. quæro Iaſ. C. de teſta. l. cum antiquitas. nu. 10. Corn. conſi. 157. nu. 7. uolu. 4. Ruin.

4.Ruin.conſi.1.uol.2.nu.7.

Teſtes duo,quorum unus dicit,quòd teſtator dixit,Seius hæres eſto,non probant quòd teſtator inſtituerit Seium, Hippo.conſi.68.num.31. uol.1.Iaſ.ff.de uerb.obliga.l. quæ extrinſecus.nu.5. Soc.Iun.conſil. 29.nu.23.uol.2.

Teſtes ſi deponant tres fuiſſe inſtitutos hæredes à teſtatore, ſed non recordātur quomodo & pro quibus partibus, dicēdum iſtos eſſe hæredes æqualibus portionibus, Iaſ.ff. ſolut matr.l.fructus.nu.7.

Teſtes aliqui ſi dicant filium in maiori quantitate inſtitutum filiam in minore,aliqui eos inſtitutos ęqualiter, & eodem tempore intelligitur Nell.tracta.de teſti.nu.222.

Teſtes dicentes diſpariter inſtitutos fuiſſe,inſtitutos ęqualiter,an ſaluari poſſint,Ludo.Rom.ff.de damn. infect.l.ſi finita.§.cum autem.numero.1.

Teſtibus deponentibus Titiū & Semproniū inſtitutos hæredes, an probata ſit inſtitutio & ęqualibus portionibus facta intelligatur,Seyſell. l.ſciendum.ff.de uerb.oblig.

Teſtes ſi depoſuerint,quòd Martinus Titiū hæredem inſtituerit & mox ipſum Ioannem,aut duo eſſe teſtamenta aut unum intelligatur,Barba.c.cum M.nu.94.& 79.de conſtit. Seyſell.l.fructus.ff. ſolut.matri.nu.18.

Teſtes dicētes audiuiſſe Titium inſtituiſſe Seium hæredem non probāt niſi dicant eſſe rogatos, & adhibitos, Bart.l.diuus.nume.5.ff.de teſta.mili.

Teſtes ſi dicāt, quòd teſtator inſtituit hæredē Titium poſtea Semproniū quòd cenſeantur ambo inſtituti, Bart.l. fructus.nu.10.ff.ſolut.matri.Iaſ.ff.ſolut.matri.l.fructus.numero 10.

Probatio apertiſſima fieri debet ſi dubitetur de qua hæredis perſona teſtator ſenſit, Afflic. deciſ.44. numero 16.

Teſtes teſtamentarij,ſi aliter dicant aſſertioni Notarii an ſtetur,quòd fuerit prohibitus ingredi cameram teſtatoris, Socin. Iun. conſi. 148. nu.39.uol.2.

Teſtes duo deſcripti in teſtamento ſi contradicant dicentes ſe non interfuiſſe, inſtrumentum redditur falſum ſi per alios teſtes non approbatur, Bart.l.1. §. ſi quis ſe neget, nume.8.ff. quemadmodum teſta. aper.

Teſtes duo contradicentes teſtamento non inualidant teſtamentum ſi pro eo tot remaneant, quot ſufficiant,& ſufficit, quòd maior pars remaneat, Soc.Iun.conſi.178.nu. 31.uol.2.

Teſtis ſepténarius teſtamentarius inſufficiens,ān alios inficiat,qui ſunt fidei probatę, Franc.Curt.tracta.de teſti.nu.7.tom.13.

Teſtis unus de ſcriptis in teſtamento, uel inſtrumento,ſi ille contradicat quando reddat inſtrumentum ſuſpectū, Bart.l.1.§. ſi quis ſe neget. nu.2.ff. quemadmodū teſta. aper.

Vu Socin.

Socin.conſi.28.nu.3.uol.3.& conſi.229. nu.5.uol.2. & conſil.147. nu.27.uol.2.

Teſtis unus,qui eſt ſcriptus in teſtamẽto dicit, quòd nunquàm interfuit in teſtamento,an debebunt examinari omnes alii ad tollendum ſuſpitionem, quæ reſultat ex contra dictione unius,& an debeat deponere,quòd ille qui contradixit,fuit præſens, Paul.de Caſtr.l.iubemus. nu.3.C.de probat.

Teſtes quot requirantur ad impugnãdum teſtamentum ſi unus ex deſcriptis in teſtamento contradicat, Bart l.1.§.ſi quis negauerit.ff. quemadmodum teſta.aper.nu.12.

Teſtes duo, de his,qui non ſunt deſcripti in teſtamento omni exceptione maiores probant contra inſtrumentum,Abb.c.cum Ioannes.nu. 13.de fide inſtru.

Vno ex teſtibus in teſtamento inſcriptis uiuo teſtatore moriente, an ruptum ſit teſtamentum, Specul.tit. de inſtru. edi.§.12.nu.9. Vigilius inſti.de teſta.§.Nunc aliquis.

Teſtes deponentes de reuocatione teſti,an debeant deponere corã notario uel coram iudice,gl.l.hoc inter liberos §.ſi quis añt. n.1.C.de teſt.

An propter defectum teſtium teſtamentum dicatur minus ſolemne, Bellem.ſuper feu.c.1.quid ſit inueſtit.nu.9.

Teſtis præſens in teſtamento qui deponit per uerbum credere allegans cauſam, quia continuo lamentabatur, & non intendebat lecturæ teſtamenti probat, Socin.conſil.92. nu.3.uol.3.

Teſtes deponentes ꝙ uerba teſtatoris clarè non exprimebantur, nec percipiebantur, ſed uidebantur extorta ad nimiam importunitatem alicuius interrogantis faciunt, ut relicta non teneant, Gram.deciſ. 74.nu.2.

Teſtes deponentes teſtatorem tempore teſtamenti inſanum non credit Gram.deciſ.74. Boer.q.23.nu.96. par.1.uoluntas morientis etiã ſine inſtrumento probari poteſt ex circumſtantium teſtimoniis.26.q.6. c.his,qui tempore.colu.2. Bart.cõſi.12.par.2.nu.2.

Teſtes ad concordiam reduci debent ut ſimpl. totum teſtamentum probetur, quando teſtium aliqui unã partem teſtamenti probant, & alii aliam,Barba.cap.licèt cauſam.nu. 37. de proba. Bertac.uerbo teſtes impugna.nu.68.& uerb.teſtes depo.nu.129.

Teſtes duo dicentes nullum teſtamentum eſſe conditum in præſentia eorum, non inficiunt teſtamentum confectum à notario legali approbat m per duos teſtes teſtamentarios,Iaſ.uol.3. conſi.13. incipit in cauſa uertente inter Magnificum, & cæt.

Teſtes ſe referentes ad teſtamentum non probant tãquàm una probatio ſe referens ad aliam,ſecus ſi referat ſe ad inſtrumentum, Corn.conſil. 232.nu.3.uol.1.

Teſtes ſi dicant ſe nõ recordari, quòd interfue-

interfuerunt teſtamento, an derogent fidei inſtru. Alber. de Roſ. 1. infor. nu. 6. col. 4.

Communia de teſtibus in teſtamento.

Teſtis in teſtamento non uidetur probare, quæ in eo ſunt. l. Caius ff. de pigno. actio.

Teſtis uel Tabellionis dictum, quare non ualebit, quòd talis interrogatus per iudicem non reſpondeat, uel quòd teſtator non dicat, inſtituo Titium, lego Titio, uel quòd iudex non condemnauit in domo ſed in fundo tantum, Ioan. And. in Nouell. de dec. c. bonæ memoriæ, col. 2. circa princip. uerſic. uide in auditu.

Teſtis deponens quòd aliquis fecit teſtamentum ſi dicat ſe ſcriptum uidiſſe optimè probat, Alex. conſil. 184. nu. 3. lib. 7.

Teſtes de uiſu tantū, & nō de auditu teſtificantes non probant ad hoc, ut teſtamentum ualidetur, Alber. de Roſa. 1. infor. fol. 152. nume. 2. uolum. 1.

Teſtium inęqualitas in cauſa teſtamētaria ipſum teſtamentum ſuſpectū reddunt, Ant. Rube. conſi. 7. nu. 5.

Teſtes teſtamento adhibiti in quibus munere ſuo fungi debeant, Fulgoſ. C. de teſta. l. ſi unus. nu. 1.

Teſtis an probet ſi dicat, ſic teſtatorē uoluiſſe proferendo talia uerba. Quia ſic cōis conſuetudo intelligēdi, Bart. l. cum de lanionis. §. aſinā. nu. 5. de fund. inſtru.

Teſtium ſubtilis cōcordia in his, quæ habent tractum temporis uſque in teſtamenti confectione, Cor. conſi. 148. uol. 3.

Teſtes unius teſtamenti cenſentur repetiti in alio teſtamento in eadem carta eadem die, Berta. uerb. teſtiū repetitio. nu. 8.

Teſtes neſcire, quę in teſtamēto in ſcriptis habentur non eſſe de ſubſtantia teſtamenti, Fulgo. de teſta. l. hac conſultiſſima. nu. 1.

Teſtes extra deſcriptos non iuuant teſtamentū, Soc. cōſ. 92. nu. 4. uol. 3.

Teſtes in teſtamento debent fungi eorum officio in præſentia teſtatoris ratione falſitatis uitandę, iſtud tamē poteſt intelligi per ſtatutum ciuitatis, Iaſ. C. de teſta. l. ſi non ſpetiali. nu. 1.

Teſtis quòd talis fuit hæres inſtitutus & quòd teſtatori ſuperuixit nō probat aditionem, Corn. conſi. 346. nu. 4. uol. 1.

Teſtes diuerſimodè deponētes ſuper teſtamento non probant, Gram. cōſi. 53. nu. 6. in ciuil.

Teſtes qui dicunt teſtamentum factū in ſalecta, alii in camera, alii de die, alii de nocte, etiam quòd aliqui dicant, quòd ſedendo fecit teſtamentum, alii ſtando, an probent teſtamentum, Corn. conſi. 148. uol. 3.

Teſtes qualiter debeant examinari, & iudex pronunciare ſi in teſtamento nuncupatiuo fuit confecta ſcriptura, Paul. de Caſt. l. 2. num. 2. C. de teſtam.

Teſtes duo deponentes de uoluntate teſtatoris, & non de ſolênitate, quã probationem faciant, Lud. Roma. ff. de iureiuran. l. admonẽdi. n. 100.

Teſtes deponentes teſtamentum ſcriptum fore manu teſtatoris literarũ comparatione iuncta probãt, Rui. conſi. 71. uol. 4. nu. 20.

Teſtes non reprobant teſtimonium niſi neceſſariò contra concludant, Alex. conſi. 34. nu. 13. lib. 3.

Teſtes ſuper falſitate teſtamenti quomodo deponant, Bal. l. 1. col. ulti. & ibi Paul. C. de bon. poſſe. ſecun. tabul.

Teſtis probat ſubſtitutionem tacitam directè, Bald. l. conuenticulã. C. de epiſ. & cleri. nu. 8.

Teſtes duo ſufficientes ſi aliquem teſtatum fuiſſe deponant ſi aliud nõ obſtet, teſtamentum ſufficiẽter probatum dicitur licèt non inueniatur de eo ſcriptura, Soc. Iun. conſi. 189. nu. 25. uol. 2.

Teſtis aſſerens teſtamentum eſſe factum, an debeat deponere inſtitutionem hęredis unà cum ſeptem teſtibus rogatis, Corn. conſil. 202. nu. 4 uol. 4.

Teſtes ſingulares ſunt, & nihil probãt ſi per unum teſtem probatum fuerit teſtatorem dixiſſe, ego Titium mihi hæredem inſtituo, & per aliũ teſtem probatum fuerit, quòd dixerit, Titius mihi hæres ſit, Barba. c. cum cauſam. num. 28. de probatio.

Teſtes ſingulares probant uolũtatem teſtandi, Socin. Iun. conſi. 178. nu. 6. uol. 2.

Teſtis qui dicit teſtamentum falſum, ſed de tenore non recordatur, aditionem ex teſtamento non impedit Nell. tracta. de teſti. nu. 196.

Teſtis unius dictum alteri adminiculatur, & coniungitur, licèt in tempore diſcordent, quando agitur de probanda in genere uoluntate teſtantis, Socin. Iun. conſi. 125. num. 8. uol. 2.

Teſtes cum iuramento ſe fuiſſe teſtes in teſtamento aſſerere debent, Alber. de Roſ. 2. col. nu. 2. fol. 26.

Teſtes teſtamenti, an debeant uenire ad iurandũ, Albe. de Roſa. 2. Cod. fol. 65. col. 2.

Teſtes recepti ſuper aliquo teſtamento non citata parte fidem non faciunt, etiam ſi eſſent abſfuturi, uel ualetudinarii, Paul. de Caſtr. conſi. 96. nu. 1. uol. 1.

Teſtes qui non ſunt ſcripti in teſtamẽto poſſunt examinari ſuper uoluntate teſtatoris, Bal. conſi. 12. nu. 2. uolum. 3.

Teſtium rogitus, an & quando & qualiter ſit neceſſarius.

Teſtes rogare quid ſit, Soci. iun. conſi. 229. nu. 10. uol. 2. Corn. conſ. 159. nu. 7. uol. 4.

Teſtes in quibus caſibus debeant rogari, Specul. tit. de teſti. §. 1. nume: 91. & l. ad fidem. ff. de teſtam: gloſ. uerb. adiiciatur. §. ſed & ſi, auth. de inſtru. cau. & fide. Baragot. tract. de teſti. num. 93. Cyn. C. de teſti. auth. roga-

rogati.num. 1.& 2.Rota deci.372. num.3.in nou.Alber.de Roſ.ff. de teſti.num.3.& in §. & licèt de teſti. num.4.Aret.rubr.de teſti.& qui re pell.a teſtimonio. num.42. uolu.j. Paul.de Caſtr.l.hæredes.§. in teſtam entis.num.5.C.de teſtam. Alex. conſi.33.num.7.& 16. & 20. libr. 2.& conſi.20.num.9.lib.2. Soc.cõ ſi.235.num.4.uol.2. Corn. conſil. 275.num.5.uol.1.Porc.§.nihil.nu me.7. de teſtam.Gofred.ff.de mili. teſtam.l.diuus.nume. 1. & ff. quemadmodum teſtam. apert. l. ſed ſi quis.num.2.Boer.q. 118. num. 3. part. 1.

Teſtis non rogatus, ſed fortuitus regu lariter probat,Specu.de inſtru.edi. §.3.uerſi.ſed nunquid in conficien do.4.q.3.§.item in criminali. col. 2. Placent.tracta.de expedi. iudic. titu. 17.nume.3.tom.12. Præpoſ. cap.3.nu.5.de teſti.Soci. iun.con ſi.222.nu.7.uol.2.

Teſtium conuocatio requiritur quan do de ueritate diſponendi aliunde conſtet,etiam ſi ex forma ſtatuti nõ debeant eſſe rogati,Soc.iun.conſil. 179.nu.31.uol.2.

Teſtes teſtamenti an debeant eſſe rogati,Saly. C. de teſta. quemadmodum teſtam.ordi. l. hac conſultiſſi ma.nu.1.& 2.Corn.conſ.7. uol.4. & conſi.309.num.3. uol. 4. Iaſ. l. cunctos populos.nu.14. & 23. de ſumma trini.in lec.Papien.par.1.& ff.de iur.iur.l.admonendi.nu. 190. in repe. Boer.q.34.n.7.par.j.Bertr. par.j.conſi.179.nu.3.& par.2. con ſi.330.nu.1.

Ex teſtiũ cõuocatione animus diſponẽ di cognoſcitur, Soc.iun.conſil. 17. nu.36.uol.2.

Teſtes in teſtamentis debent eſſe roga ti,& uocati,Bar.l.hæredes.§. in teſtamentis.n.j.ff.de teſt. Nepos trac. de excep.art. 19.nu.25.to.13.Nel. tract.de teſt.nu.242.to.13.Ang.ff. ui bo.rap.l.prætor.§.homines coactos.nu.1.par.1.& ff.de teſta.& qui teſta.fac.poſ.l.hæredes palam. §.in teſtamẽtis.nu.j.Imo.de teſt.ordi.l. hæredes.nu.j.& c.cum eſſes. nu.4. de teſta. Ang.Inſt.de teſt. mil.§.ſed equidem.n.3. Alex.conſi. 95. n. 9. uolum.2. & conſil. 148. nume. 2. uolum. 3. & conſi. 161. nume. 3. uolum.1. & conſi.60.num.2.uolum.1. & conſil. 259. num. 4. uolum.4.& conſil.56.num.1. uolu. 1. Socyn. l. ſi quis ita. de rebus du biis.num. 3. Iaſ. ff. de legat. 1. l. ſerui.elect. num. 31. & C. de teſtamen. l. hac conſultiſſima. num. 2. Pariſ. conſil. 46. num. 29. uo lum.3.Socin. regula 505. Viglius Inſtitut.de teſtamen. §. ſed ad hoc quidem. de teſtam.nume.7.Ruin. conſil. 1. uolum.4. num. 19. & conſil. 12. uolum. 2. num. 5. Socin. iun. conſil. 183. num. 36. uolum. 2. Homod. conſi. 249. nume.9.

Teſtes in teſtamento militis quando debeant eſſe rogati, Bartol. l. milites, num.1.C.de teſtam. milit. gloſſ. l. Diuus,uerſi.conuocatis.ff. de milit. teſta.Soc.iun. conſi.179. nu.

nu.72.uol.2.
Teſtes licet non fuerint rogati attamen teſtamentum patris inter liberos ualet, Bald. conſil. 300. part. 4.num.3.Paul. de Caſtr.l. hac conſultiſſima. §. ex imperfecto, nume. 2. C. de teſta.Fulgoſ.C. de codicil. l.ſi quis agere.num.1.& 6.Boer.q. 34.nu.5.par.1.Rui.conſi. 154.uolu.3.num.5.
Probatio teſtamenti an per teſtes non rogatos poſſit fieri, Ign.l.3.§.aperire.nu.33.ad ſillan.
Teſtm̄ in quo ſunt filii inſtituti & frater teſtatoris, quo ad fratrem non ualet, ſi teſtes non fuerint rogati, Bal.conſ.300.nu. 1.par.4.
Teſtis nõ rogatus in teſtamẽto ad pias cauſas an poſſit eſſe, Bald.l.habeat. C.de ſacroſ.eccl.nu.38. Barb.conſ. 4.nu.2.uol.4.Cor.conſ.309.nu.2. uol.4.& conſ.215.nu.3.uol.2.
Teſtes etiam non rogati probant teſtamentum ad pias cauſas ſi requiſiti deponant, Corn.cõſ.149.nu.3. uol. 2.& conſ.215.nu.11.uol. 2. Mill. uerb.teſtis.nu.23.
Teſtes in relictis ad pias cauſas an debeant eſſe rogati, Imo. de teſtam.c. Raynutius.nu.6.9.& 15.& c.cum eſſes.nu.14.de teſta. Ang. de act. §. ex maleficiis.nu.28.
Teſtes duo ſufficiunt in ultima uoluntate ad pias cauſas etiam nõ rogati, Alex.conſ.4.nu.6.li.7.Corn. conſ. 178.nu.5.uol.j.Ang.trac. de teſta. nu.10.Pari.conſ.24.nu. 5.uol.3.
Teſtes rogati in codicillis non requirũtur, Ang.trac.de teſta.gloſ.109.nu. 4.10.xj.& nu.9.Corn.conſ.95. nu. xi.uol.2.Ang.inſt.de codic. §. codicillis.nu.6.Pariſ.conſ.50.num.10. uol.3.Boer.q.34.nu.9.par.j.
Teſtes duo de iure canonico cum parrochiano, uel duobus hominibus pro eo adhibitis in teſtamento ſufficiunt etiam abſque rogitu, Rui. cõſi.192.uol.2.nu.6.
Teſtium rogitus in fideicomm.quando requiratur, Soc.iun.conſi.179. nu.32.uol.2.
Teſtes an debeant rogari in donatione cauſa mortis uel in codicillis, & an requiratur ꝙ uideant donantẽ, uel codicillantem, Soc.iun.conſi. 130. nu.8.uol. 1.
Teſtes quare requirantur rogati in teſtamento, Bart.l.ſi.C.de codic.nu. 28.Soc.iun.cõſ.179.nu.79.uol.2.
Teſtium rogitus ad ſolemnitatem requiritur, Ludo.Roma.conſil. 306. num.3.
Teſtes à quibus debeant rogari, Bart. auth. rogati. nu.2.C.de teſta. Bal. auth.rogati.nu.11.C.de teſta. Sal. C.de teſta.auth.rogati.nu.j.Faber. ſuper Inſt.de teſta.§. ſi quis autem. num.1.Barba. c. relatum. num. 4. de teſtam.
Teſtes & Notarius debẽt de iure eſſe rogati à teſtatore, Alex.conſ.14.nu. 8.li.6.& conſ.70.nu.19.li.2. Rui. conſ.58.uol.3.nu.11.Soc.iun.cõſi. 178.nu.3.uol.2.
Teſtes teſtamentarii debẽt eſſe rogati à teſtatore, uel à notario, Iaſ. C. de teſta.l.hac cõſultiſſima.n. 4. Corn. conſi.120.nu.3.uol.3.Iaſ.ff.de uerbo.

bo.obli.l.ſciendum.nu. 43.

Teſtes rogati in teſtamento eſſe poſsũt à Notario,Corn.conſ.304.nu.j. uolu.j.Iaſ.ff.de leg. j.l.ſerui elect. nu. 33.Rui. conſ.8.uol.3.nu.5.Socin. iun.conſ.128.nu.4.uol.2.

Teſtes dicuntur rogati etiã à teſtatore Ang.ff.de ui.bo.rap.l.prætor.§. dolo autem.nu.1.part.2.

Teſtem teſtamentarium ſufficit,à quocunque eſſe rogatum,Alex.cõſ.33. nu.18.lib.3.Corn.conſ.148.num. 8.uol.3.

Teſtis , uel Notarius , ſi dicit rogatus præſumitur à partibus,Bar.l. ſcien. ff.de uerb.obli.nu.15.

Teſtium rogitus in teſtamentis quando interuenire debet,Soc. iun. conſi.183.nu.37.uol.2.

Teſtes teſtamentarii præſumuntur rogati à teſtatore per clauſulam in teſtamento,teſtibus ad præmiſſa rogatis,Corn.conſ.176.nu.6. uol. 3. Soc.iun.conſ.179.nu.75.uol.2.

Teſtes incontinenti facto teſtamẽto ꝙ rogẽtur à teſtatore ſufficit,Hippol. conſ.137.nu.35.uol.2.Tiraq.de retrac.nu.9.Corn.conſi. 293.

Teſtes in teſtamẽto quomodo debeãt eſſe rogati,Barba.conſ.32.num. 5. Gofred.l.ad teſtium.§.ſi quis. ff.de teſta.nu.43.44.& 46.

Teſtes teſtamẽtarii debent ſpecialiter nominari,nec iſta clauſula,nec aliis in teſtamento appoſita probat,Bar. Cępol.cõſ.53.nu.6.Igne.§.hoc autem.nu.59.par.j.ad ſilla.

Teſtes per ſcripturam rogari poſſunt, Belle.conſ.j.uer.xj.dubit.

Teſtes duo,qui deponunt de rogitu ſeptem teſtiũ ad ſupplemẽtũ inſtrumẽti probant,Bal.l.bonorum. nu. 3.in fi.C.de bon.poſſ.ſecundũ tab. Alex.conſ.47.nu.3.li.2.Corn. conſi.171.nu.23.uol.2.Dec.l.bonorũ. C.de bo.poſ.ſecundum tab. nu. 8. Iaſ.C.de bo.poſ.ſecundum tabu.l. bonorum quidem.nu.13.Bert.uerbo teſtes quot & quales.nu.18.

Teſtes quot ſufficiant ad probandũ ſolemnitatẽ rogationis teſtium in teſtamento requiſitorum,Bertr.part. 1.conſi.242.nu.j.

Teſtis poteſt eſſe rogatus, & tamen in teſtamento non deſcribi, Ange.Peruſ.conſ.176.nu.4.

Teſtes in teſtamentis præſumuntur rogati,Alber.de Roſ.ff. de publ.iudi. l.quęcunq;.nu.5.& 1.infor. nu.3. col.j.fol.170.& 2. C.fol.29.nu.j. col.j.& j.infor.fol.92.nu.17.colu. 4.Cyn.C.de teſti.l. hac conſultiſſima.nu.1. Bar. l. ſi interrogatione. n.2.C.de uſu.remiſ.& l.Domitius. nu.2.ff.de teſta.Bal.l.quod in libello.C.de fid.inſtr.li.10.& l. hac conſultiſſima.C.de teſta.in prin. Butr. c.ſicut.nu.16.de ſent.& re iud. li. 2.par.1.Ang.trac.de teſta.nu. 4.& 8.C.quemad.teſta.l.ſi is, qui teſtamentum.nu.4.Corn.conſ.226.nu. 1.uol.3.Porc.§ nihil.n.8.de teſta. Barba.conſ.32.nu.4.& nu.6. Cor. conſ.309 nu.2.uol.4.

F I N I S.

REPERTORIVM GENERALE

IN MATERIIS CRIMINALIBVS TESTIVM per ordinem titulorum digeſtum & ordinatum.

AD. Ioanne Maria Monticello de Bobio Iuriſconſulto Clariſſimo.

Teſtes quales eſſe debeant ad probandum Indicium.

TESTIS non idoneus, & prohibitus deponere indicium ad torturá non facit, Bru. tracta. de indi. & tortu.nu.22.

Teſtis examinatus, qui non debuit examinari, quando faciat indicium, Bar.l. maritus. ff. de quæſtio. Angel. ff. de quæſt.l.de tormentis. num.5: Abb.ca. 1.num.9. de confeſſ. Paris de Put.rubr. de tortur. uerſ. An ſtetur.num.25.& num.3. & 4.Iaſ.ff. de in lit.iuran.l.de periurio.nu. 8. Hippol.in pract.§.diligenter.num. 141.& 144.& l.1.§. diuus Antoninus Seuerus.num.1. & l. maritus. num.10.Igneus l.j.§.impubes. nu. 38.par.1.ad ſillan.Milis uer. teſtis. num.5.

Teſtis contra formationem proceſſus examinatus, an indicium faciat, Bru.trac.de indi.& tortu.nu. 8.

Teſtimonium quæſtionem indebitè paſſi, an faciat indicium ad torturam contra alium, Hippol.in pract.§.diligenter.nu.35.

Teſtis examinatus, qui non debuit examinari, facit indicium, Bar. l.1.§. diuus Antoninus.ff.de quęſt.Ang. ad ſenatuſconſul.ſilla. l. ſi pater.§. potuiſſe autem.nu. 3.Saly. C.de teſtbi. l.ſeruos.num.2.Anchar.c. per tuas el 1.de ſimo.num.7: Abba. c. 2.num.12.& 15.de teſtib.Cuma. conſi.68.col.2.Hippol. conſil. 22. nu.24.uol.1.& ſingul.198. incip. teſtis qui non debet, circa med.

Teſtis examinatus qui non debuit examinari non probat, nec facit indicium, Barto.l.diuus Pius.§.ex quibus. ff. de quæſtio. & l. 1.§. diuus Pius.§.ex quibus.ff.de quæſtio.nu. 1.Anchar.conſi.246.num.3. Paul. de Caſtr.conſ.284.num.uol.2. Ancha.c.ex literis.de teſti.nu.8.Corn. conſ.101.uol.2.

Teſtis qui repellitur à teſtimonio, puta quia Domeſticus ſi examinetur, non facit indicium, Felyn. c. literis. de teſt ib. nu. 2. Marcus Blanc. tractat. de indic. num. 359. tom. 15. & nu. 10.

Teſtis domeſtici ſeruitoris depoſitio nullum facit indicium contra Dominum, Grammat. uot. 6. nu. 19.

Teſtis familiaris, indicium facit, Fran. Brun. tracta. de indi. & tortu. num. 12. Marc. Blanc. tracta. de indi. nu. 365. tom. 15.

Teſtis qui non debet examinari propter ętatem, tunc examinatus indicium plenum non facit, ſed quale quale, Franc. Brun. tracta. de indit. & tortu. nu. 16.

Teſtimonium impuberis doli capacis, an faciat inditium, Cap. Tholoſ. q. 238. Marc. Blanc. tract. de indi. nu. 437. Hipp. in pract. §. diligēter. nu. 80.

Teſtis qui non debet recipi ratione facinoris, an faciat legitimum indicium, Bal. de confeſ. c. cum Monaſterium. nu. 2.

Teſtis, qui ob reuerentiam perſonarū examinari non debet, & patet, examinatus indicium non facit, Fran. Brun. tractat. de indi. & tortu. nu. 21. Marc. Blanc. tractat. de indi. & tortu. num. 4. tom. 15. & nu. 344. & Paul. tracta. de relax. carc. q. 3. num. 2. tom. 15. Aret. in uer. fama publica. uerſic. quid ſi teſtis. num. 32. uol. x. Hippol. conſi. 22. num. 25. uol. j.

Teſtis, qui ob inimicitiam examinari nō debuit, ſi examinetur, an & quā do indicium faciat, Alber. de Roſ. tracta. de teſtibus. part. 3. num. 18. tom. 13. Bald. conſi. 138. part. 3. nume. 1. Hippolit. conſi. 20. num. 29. uolum. 1.

Teſtis, qui non debuit examinari propter ſuſpicionem, tamen examinatus facit indicium, Abb. c. ex literis. nu. 2.

Teſtibus ſuſpectis an credatur, & an faciant indicium ad torturam, Bal. conſi. 338. par. 3. num. 4. & conſil. 337. par. 3. nu. 4.

Teſtis infamis, qui examinari non debuit, non facit aliquale indicium ſi examinetur, Alex. conſ. 22. num. 38. lib. 4. Franc. Brun. tract. de indi. & tortu. nu. 19.

Teſtes infames, ſeu uiles licèt nō probent contra inquiſitum, tamen intelligendum eſt, quoad ipſum condemnandum, ſecus ad torquendū, Gramma. deciſi. 11. nu. 9. & uoto 25. nu. 1.

Teſtis infamis an indicium faciat, Marc. Blanc. tracta. de indi. nume. 352. to. 15. & Fran. Curt. tractat. de teſt. nu. 115. to. 13.

Teſtis laicus licèt contra clericum nō poſſit examinari, ſi tamen examinatus ſit indicium ad torturam facit, Fran. Brun. tractat. de indi. & tort. nu. 23.

Teſtimonium laici contra clericum an faciat indicium ad torturam, Hippol. in pract. §. diligenter. num. 132. & 134.

Ad probandum indicia ad inueſtigandum

dum, non ad puniendum, non requiritur, quòd teſtes ſint omni exceptione maiores, dummodò ueriſimilia deponant, Ludou. Rom. conſi. 351. nu. 8.

Teſtis, qui aliàs non faceret indicium ſi eſt tortus, bene probat, Gram. cõſi. 50. nu. 3. in ciui.

Teſtis primo examinatus, qui non debet examinari, ſi repetatur facit indicium, Ange. l. 1. §. occiſorum. ff. ad ſillan.

Teſtis examinatus poſt terminum datum ad probandum facit aliquod indicium, Hippol. in ſingu. 198. incipi. Teſtis, poſt princip. Paris de Put. in uerſi. an teſtes reprobati, tractat. de ſindic. uerſic. tortura. numer. 21.

Teſtis qui cogi non poteſt ad deponẽdum ſi coactè depoſuerit, an indicium faciat, Marc. Blan. tractat. de indi. num. 355. Fran. Brun. tract. de indi. & tortu. q. 2. part. j. num. 23. tom. 15.

Teſtes repulſati, licèt nõ ſufficiant ad condemnationem inquiſiti, ſufficiunt tamen ad torturam, Gram. deciſ. 34. nu. 51.

Teſtis, qui examinatur, ut principalis in ſe, ut teſtis in alium, an indiciũ ad torturam faciat, Frã. Bru. trac. de indi. & tortu. nu. 19.

Teſtis unus contra alium poteſt examinari, & facit indicium, Barto. l. à ſententia. ff. de app.

Teſtis ſocius criminis non facit indicium ad torturam contra ſocium criminis, Hippolit. conſi. 74. num. 4. uolum. 1.

Teſtis potens non eſt, etiam quoad ſolum indicium is, qui particeps criminis fuit, Rimina. conſi. 7. uol. 5. num. 14.

Teſtis ſocius criminis de per ſe ſolus ſine aliis indiciis non facit indiciũ contra ſocium, Hippo. conſ. 74. nume. 8. uol. 1.

Teſtes criminis participes indicium faciunt, Alexand. conſi. 120. nu. 3. lib. 7.

Teſtis eſſe non poteſt ſocius criminis etiam ad indicium, præterquam in cauſa hæreſis, & ſimoniæ, Nellus tracta. de teſti. numer. 16. Baragot. tracta. de probatio. teſti. num. 4. tomo 13. & Ponzi. tractat. de lamiis. num. 84. tom. 15. reliqua uide ſupra in uerſicu. teſtis criminis particeps.

Teſtis qui non uoluit examinari ratione ordinis, ut quia ante litem conteſtatam, uel parte non citata, tunc examinatus indicium non facit, Fran. Brun. tractat. de indi. & tortu. nu. 19.

Teſtis non citatus, nõ facit indicium, Bar. l. maritus. col. 2. uer. quandoq; teſtis. ff. de quæſt.

Teſtimonio unius non integri nòn eſt quis torquendus, nec dãnandus, Alex. conſi. 15. nu. j. lib. 3.

Teſtes quot requiruntur ad probandum indicium.

Teſtes quot requiruntur ad probationem indicii, Bertran. par. 2. conſil. 165

265.nu.7.Bertach.uerb. teſ.quot, & quales.nu.27.

Teſtis unici dictum,an faciat indiciũ ad torturam, Alber.de Roſa.ff.de quæſtio l.in criminibus. n.5. & ff. ad lega.Iul. Maieſt.l.in quæſtionibus.num. 1.Bald.l.inter omnes,C. ſam.erci.num.12.& l.ſi quis.num. 2.C.ad leg.Iul. Maieſta. & conſil. 259.par.1.nu.5.Præpo.c.tranſmiſ ſę.nu.9.qui fil.ſint legi.Vital.tract. clauſul.ca.ſequitur qualiter. nu.6. Iaſ.uol.1.conſil.22.incip. accuſatur Ioſeph Hebreus habitator &c. Hippol.in pract.§.diligenter.nu.j. & nu.66.71. & 132. Bertran.par. 3.conſi.15.num.3.& par.1.conſi. 107.num 7.Berta.uer.teſtes quot & quales.nu.21.

Teſtis debet eſſe integer,& indubitatus, ut faciat indicium ad torturã, Bald.in Marg.uerſic.indicium, & conſil.41.in 5.nu. 8. Alex. conſi. 14.nu.2.lib.3. & conſil.18.nu.3. libr.2. Ruin. conſil. 14. nume.3. uolum.5.

Teſtis unus eſt ſufficiens ad torturam indicium,Bart.l.ſi quis.num.1.C. ad leg.Iul. Maieſt.Ioan.de Graſ.tracta.de arbor.§.16.oſt.num.2.Paris de Put.tracta.de indic.§.& an,nu. 5.tom.14. & §.an ſtetur.num.23. Guid. de Suzar. tracta. de indic.& tortu.nu.9.tom.15. Abb.cap.at ſi clerici. nu.14.de indi.Fulgoſ. C.ad leg.Iul.Maieſt.l.ſi quis.nu.2. Barba: conſil.43.nu.7.Hippol.conſil: 88.nu.20.uol.2.

Teſtis unius dictum integri eſt ſufficiens indicium ad torturã, Bart.l. 1.§. idem Cornelio ff. de quæſtio. nu.1. & l.maritus.nu.1.ff.de quæſtio.Aret.uerb.quòd fama publica uerſi. etiam bene.no.nu.3.uol.1. Abb.c.1.num.3.de confeſſis,Hippol.conſi.65.nu.34.uol.2.& conſ. 88.nu.1.uol.2.& conſi.101.num. 37.38.& 39.uolum.2.Prob.in6: ca.1.nu.13.de teſtib.Capicius deciſ.126.nu.1.Aim.conſi.9.nu.11.

Teſtis faciens ſemiplenam probationem facit indicium ad torturam, Hippol.l.fi.nu.5.ff.de quæſtio.

Teſtis unicus & impubes eſt ſufficiẽs ad torturam,Corn.conſil.101.nu. 2.uol.2.

Teſtis unus bonus facit indicium ad ad torturam, niſi alia coniectura reſiſteret in contrarium,Gramati. uoto.3.nu.21.

Teſtis unius ad depoſitionem licèt non omni exceptione maioris Iudex habet arbitrium ad torquendũ Gramat.deciſ.34.nu.3.

Teſtis unus de uiſu aliquando facit indicium ad torturam,Areti. uer. quòd fama publica uerſi.tu autem nu.12.uol.1. Marc. Blanc.tractat. de indi.nu.316.

Teſtis unicus ſi de uiſu deponit indicium probat,Franc.Brun.tracta.de indic.& tortu. q.2.nume. 1. tom. 15.Hippol.conſi.64.nu.33.uol.j. & conſil.88.num.21.uol.2.Pariſ. conſil. 151.nume.21. & nume.3. uolum.4.

Teſtis unicus de uiſu faciẽs indicium omni exceptione maior eſſe debet

Fran.

Franc. Brun. tractat. de indi. & tortu. nu. 3. Paul. Gril. tracta. de quæſtio. & tortur. q. 3. nu. 18. tom. 15.

Teſtis unus de uiſu licèt omni exceptione maior, non facit indicium, niſi cum eo cócurrant indicia alia, Hippol. conſi. 102. nu. 19. uol. 2. & conſi. 74. nu. 12. & conſil. 101. nu. 38. uolum. 2. & ſingul. 342. incip. quando, Gramat. deciſ. 28. numero. 24

Teſtis dictum ſine aliis adminiculis cum tormentis, uel ſine, non facit indicium ad torturam, Hippol. l. 1. §. idē Cornelio. nu. 1. & 2. ff. de quæſtio.

Teſtis unus de uiſu indicium non facit, Guid. de Suzar. tract. de indic. & tortur. nu. 92. tom. 15.

Teſtis unus deponens directè ſuper maleficio facit indicium, Bart. l. fi. nu. 3. C. fam. erciſ. Abb. ca. ſuper eo el 2. nu. 6. de teſti. Hippol. conſ. 29. nu. 19. uol. 1. & conſi. 130. n. 32. uolum. 2. & conſil. 72. numer. 9. uolum. 1.

Teſtis unus de ueritate, an dicatur facere indicium ad torturam, Bal. l. milites. nu. 2. C. de quæſtio. & cóſi. 387. par. 3. nu. 2. & conſ. 427. par. 5. nu. 1. & 4.

Teſtis unus de ueritate maleficij indicium ad torturam facit, Paris de Put. tracta. de ſindic. §. dicitur. nu. 1. & eo. tracta. §. uniuerſitas. nu. 3. Lud. Ro. conſ. 451. nu. 4. Bartol. Cęp. conſ. 39. nu. 4.

Teſtis unus de ueritate, qui depoſuit de actu coniuncto, uel proximo crimini, facit indicium ad torturá, Par. de Put. uerſi. dicitur communiter. nu.

Teſtis unus qui deponit de maleficio eius dictum non ſuccedit loco diſamationis, Hippol. conſil. 74. nu. 13. uol. 2.

Teſtis unus licèt omni exceptione maior non facit tantum indicium, ſi deponit de facto ſuo, Hippol. cóſi. 101. nu. 39. uol. 2.

Teſtis unicus facit indicium, quando certus numerus teſtium ad ſolemnitatem non requiritur, Paris de Put. tractat. de ſindic. §. mandauit. nume. 18.

Teſtis unus de uiſu facit indicium ad torturam, & maximè in criminibus exceptis, ut eſt falſæ monetæ &c. Hippol. conſil. 74. nume. 1. & 34. uolum. 1. & conſil. 101. nu. 33. uol. 2. & conſi. 115. nume. 26. uolum. 2.

Teſtis unus niſi ſit integer, non ſufficit ad torturam, etiam in cauſa læſæ Maieſtatis, uel ſimonia, Alex. conſi. 11. nu. 1. lib. 1.

Teſtis unus ſufficit ad torturam contra hæreticum, non ad puniendú Cardi. clem. 2. §. 1. de hære.

Teſtis unus ſufficit in cauſa criminali ad indicium, & ut quæſtio offeratur accuſatio, Igneus l. neceſſarios in repeti. §. non aliàs. nume. 175. ad ſillan.

Teſtis unus ſi deponat, quòd audiuit quòd talis minatus fuit mortem illi, dictum iſtius teſtis indicium ad torturam non facit, Par. de Put. tracta.

cta.de ſindic.§.dicitur.nu.2.

Teſtis unus deponens de aliquo, at ipſo maleficio remoto, non facit indicium, Hippol.conſ.nu.20.uol.i. & conſi.15.nu.13.uol.j.

Teſtis non faciens indicium, an faciat præſumptionem, Paris de Put.tracta.de ſindic.§. ſtetur.nu.25.Fran. Brun. tracta. de indi. & tortu. numero 5.

Teſtes duo debent probare quodlibet indicium, Afflic.cap.j.§.ſacramenta. de conſue.rec. feu. Marc. Blanc. tractat. de indic.nume. 46. tom.15. Franc.c.1.col.3.uerſic.& intellige.

Indicia probãtur per duos teſtes, Bal. conſ.34.par.5.nu.2.

Teſtes duo requiruntur ad probandũ aliquod remotum à maleficio, ut faciant indicium, Hippol.conſil. 12.nu.16.uol.1. & conſil.72. nu. 10. uol.j.

Teſtes duo ſuper remotis à maleficio, an requirantur ad faciendum indicium ad torturam, Hippo.in pract.§.diligenter.nu.78.& 72.Franc. Brun.tractat. de indic. & tortu.q. 2.par.j.nu.4.tom.15.

Teſtes duo probantes diuerſa indicia, non iunguntur ad faciendum unũ indicium perfectum, Hippol.conſ. 18.nu.12.uol.1. & conſil.41.nu. 10.uol.1.

Teſtes in minori numero quàm neceſſario faciunt indicium, Bald.l.cum citra finem.C.de iur. dot.

Teſtium numerus certus quando requiratur minor indicium facit, Paris de Put. tractat. de ſindic. numero 39.

Teſtis deponens de fama, quòd non facit ad probationem, nec ſemiplenũ nec indicium.l. de minore §.plurimum.nu.94.

Teſtis unius dictum cum fama, an indicium ad torturã faciat, Guid. de Suzar.tractat.de indi.& tortu.nu. 94.tom.15.

Teſtis unus cum mala fama Notarii ſufficit ad torturam, Boer.q.118. parte 1.

Teſtis unus de ueritate cum fama uel cum aliis indicijs in criminalibus, an ſufficiat ad condemnatoriam, Angel.C. de quæſtio.l.cum conditionaliter. nu.4.

Teſtes nulliter recepti, an faciant indicium.

Teſtes recepti, parte non citata, an faciant indicium, Angel.conſil.180. nu.8.lib.2.

Teſtes producti pro informãda inquiſitione non citata parte, non nocẽt quoad condemnationem, Paul. de Caſt.conſi.141.nu.3.uol.j.

Teſtes examinati non citata parte indicium non faciunt, nec eorum de poſitiones ùalent, Corn.conſi.134. nu.3.uol.4.& conſi.68.nu.9.uol. 2.Hippol.conſi.120.nu.32.uol.2. Hippol.l.j.in princip.num.4.ff.de quæſtio.& conſi.8.nu.21.uol.j.& conſi.15.num.14.uol.j.& conſil. 35.nu.16.& conſi.59.nu. 10.uol. j.& conſi.120.nu.20.& 32.uol.2.

Ruin.

Ruin.conſi.46.nu.2.uol.4. Grammat.deciſ.11.nu.7.& ſeq.& conſi.j.foriud.nu.64. Bertac.uerb.teſtes qui eſſe poſſ.nu.177.

Teſtes examinati in generali inquiſitione non faciunt indicium ſufficiens ad torturam ſi fuerint recepti parte non citata, Franc.Are.conſil.163.nu.j. Gondiſal.tracta. de hæreti.nu.5.Marc.Blanc.tracta. de indic.num.21.tom.15.Franc. Brun. tracta. de indi.& tortu.nu.1. & 9. A ret.uerſ.quòd fama publica uer. quæro.nu.11.uol.1.

Teſtes parte non citata non probant, nec ex eis reſultat indicium, etiam ſi eſſent mil le teſtes ita examinati, Grammat.uoto.38.nu.7.& 8.

Teſtes ſummariè recepti per iudicem etiam ſine iuramento, faciunt aliquale indiciũ, Alex.conſil.147.nu.2.lib.6.

Teſtes examinati parte non citata, licèt nõ probent, etiam ſi eſſent mil le, tamen faciunt argumentum, ſeu indicium, Grammat.deciſ.11.nu.13.& deciſ.34.nu.33.

Teſtis non legitimè examinatus, an faciat indicium, Bal.ſuper feu.c.j.8.ſacramentum, de conſuet.re.feu. nume.12.Barba.conſil.11.nume.11.uol.4.

Teſtes torti abſque indiciis nihil probant in eo quod depoſuerunt, nec faciunt indicium contra illum, cõtra quem depoſuerunt, Grammat. uot.6.nu.10.

Teſtis nõ rite examinatus, licèt ſit omni exceptione maior in cauſis ciuilibus, non facit ſemiplenam probationem, & in criminalibus non facit indicium, Hippol.ſingul.142. incip.quando teſtis, & conſil.64. nu.41.uol.1.Rebuff. tracta.de inqui.ſeu cauſa commiſ.arti. 20.nu.18.tom.3.

Teſtes examinati ſuper uno proceſſu contra unum, an ſuper alio proceſſu contra alium faciant fidẽ, Brun. tracta. de indic.q.3.nu.38.par.j.

Teſtis minus ſolemniter examinatus facit aliquale indicium. Imò concludere debet apud uiros graues, quoties proceditur ſola facti ueritate inſpecta, Aim.conſil.198.numero 11.

Teſtis ante litem conteſtatam examinatus non facit indicium, Bart.l. maritus, col.2.ff.de quæſtio.

Teſtis infra terminum non examinatus, an probet aliquod indicium, Hippol. in practi.§.diligenter.numero 142.

Teſtes recepti extra iudicium coram honeſtis uiris non habentibus iuriſdictionem faciunt indiciũ, Angel ff.de edil.edi.& reddibi.actio. l.quæro.§. ſeruum. nume.j.par.2. Hippol.conſi.95.nu.9.uol.2.

Teſtis ſi extra iudicium dicat ſe falsũ depoſuiſſe minis, & inſtigationibus producentis non facit indiciũ ad inquirendum contra producentem, licèt fides primi dicti minuatur, Alexand.conſil.124.nume.5. libr.6.

Teſtes qualiter debent deponere, ut faciant indicium, uaria.

Teſtes plures deponentes ſingulariter de ſingulis indiciis, probant plures præſumptiones, quæ faciunt indicium, Socin. conſi. 64. nu. 2. col. 3. Marc. Blanc. tracta. de indi. nume. 366. tom. 15. Aim. conſil. 33. numero 34.

Teſtes ſingulares & indicia, ualent ad torturã, Alexan. conſi. 77. nume. 2. libr. 1.

Teſtibus ſingularibus ſi probantur, multa indicia ex eis reſultant plures præſumptiones, quæ bene faciunt indicium ad torturam, Gramat. deciſ. 34. nu. 36.

Teſtes duo ſingulares ſuper eodem facto, an coniungantur ad faciẽdum indicium quęſtionis, Hippo. in pract. §. diligenter. nu. 149.

Teſtes ſingulares non probant indicium, Fulgoſ. conſ. 236. col. ultim.

Teſtes in facto concordes ſed in tempore diſcordes, uel non recordantes, indicium faciunt ad torturam, Angel. Peruſ. conſi. 3. nu. 3.

Teſtis de auditu non facit indicium, maximè ad torturam, Hippol. cõſi. 20. nu. 7. uol. 1.

Teſtis licèt deponendo per auditum, non probet, facit tamen indicium, & præſumptionem, quæ transfert onus probandi in aduerſarium, Curt. Sen. conſi. 69. nu. 4.

Teſtis dictum de auditu facit indiciũ ad torturam contra aſſaſſinum, Hippol. in pract. §. examinanda. numero 28.

Teſtis ſolus, an faciat ſemiplenam probationem in cauſa criminali, & ſufficiens indicium ad torturam, quã uis in ciuilibus ſolus teſtis probet ſemiplenè, Calcan. conſi. 101. nu. 1.

Teſtes ſi dicant uidiſſe Titium & Seium rixantes, & quòd non uiderunt aliquem ipſorum inferentem uulnus alteri, ſed quòd ſedata rixa uiderũt unum ex eis uulneratum, certè ex hoc reſultat indicium indubitatum, ex quo deueniri poterit ad condemnationem, Hippol. l. repeti. num. 29. ff. de quæſtio. & in rubr. C. de proba. nu. 334. & in ſingul. 298. incip. dixit tibi.

Teſtes de uiſu delicti, licèt repulſati, attamen ſi in proceſſu remanent alii teſtes deponẽtes de fama, & nõ eliſi, poteſt inquiſitus torqueri, Gramat. deciſ. 11. & deciſ. 34. nu. 54.

Teſtis ut indicium faciat, ueriſimile deponere debet, Marc. Blanc. tracta. de indi. nu. 32.

Quomodo probetur indicium, Bald. conſi. 479. par. 5. nu. 1.

Ad probanda indicia ad inueſtigandũ non requiruntur teſtes omni exceptione maiores, Bal. cõſi. 427. par. 5. nu. 6. Paris de Put. tracta. de ſindic. §. dicitur. nu. 1. tom. 14.

Probatio indiciorum, ut quis quæſtioni ſubiiciatur qualis eſſe debeat, Gondi. tracta. de hære. q. 13. nume. 4. tom. 15.

Teſtes facientes indicium ad torturã, an debeant reddere rationem dicti ſui, etiam non interrogati, Hippol. in pract.

in pract.§.diligenter.nu.31.

Teſtis deponens de actu cõiũcto, uel proximo crimini ad torturam purgatiuam indicium facit, Paris de Pute. tractat. de ſindic.§. dicitur. nume.7.

Teſtes duo licèt probent aliquod indicium propter hoc tamen iudex reum indiſtinctè torquere non debet, Franc.Brun.tracta. de indi.& tortu.nu.7.

Teſtes qui pro indiciis habendis, & eruendis torquendi ſunt,an ſit ſeruãda forma,Aret.l.cuſtodias ff.de publ.iudi. Aret.uerſ.ꝙ fama publica,uer.quæro.nu.49.uol.j.

Teſtis deponens extra factum principale,an ſaltem faciat indiciũ, Milis uer.læſis.nu.61.

Teſtes ſi dicãt ſe cognouiſſe delinquẽtem per uocem,tunc faciunt indicium, Iaſ.l.non minor.nume.5. de tranſactio.

Teſtes qui cortina media, uel pariete audiuerunt,indicium tantum faciunt,& nõ probationem, Igneus l.1.§. hoc autem.nume.73.part.1. ad ſillan.

Teſtis contrarius facit unum indiciũ, duo & tres, tria, & tribus indicijs ſtatur,Bald.ca.ſtatuimus.nu.13.de off.deleg.

Teſtes in criminalibus qui eſſe poſſint.

Teſtes in cauſa criminali, quales debeant eſſe,Oldrad.conſil.192.nu.1.& 2. Bellem.ca.accuſatio.nu.9. 2.q.7.Aret.uer.cõparuerunt uerſ. quæro.nu.13.uol.1.

Teſtis fama in nullo debet eſſe labefactata cum de crimine agitur,Bellem.c.ipſi Apoſtoli.nu.8.2.q.7.

Teſtes quales eſſe debeant ad depoſitionem Cardinalis, Barba. tractat. de præſtan.Card.q.11.nu.10.

Teſtes in cauſa capitali debẽt eſſe omni exceptione maiores, & qualiter tales cognoſcantur, Ana.conſi.13. nu.8.Dec.conſil.429.nu.12.Hippol.conſi.12.num.8.uol.1. Franc. Brun.tracta. de indi. & tortu.q.2. par. 1.num.7.tom.15.Gramat.cõſi.59.nu.18.in ciui.

Teſtes qui contra epiſcopum producuntur,quales eſſe debent, Butr.c. ueritatis.nu.6. de dol. & contum.

Teſtes in cauſa criminali idoneiores, quàm in ciuili eſſe debent, Alber. de Roſ.tracta.de teſti.nu.3.Nellus tracta.de teſtib.nu.114.tom.13.

Teſtis idoneus in cauſa ciuili poteſt eſſe non idoneus in cauſa criminali, Bald.l.ſi ad ſe fundum col.2. C. ad le.Iul. Bar.l.prætor.la 1.§.1.col. pen.ff.ui bo.rap.4.q.3.c.teſtes uer. quod accuſator.col.1.Steph.Aufr. tracta.de teſti.nu.51.

Teſtes contra Comitem, uel Baronũ qui eſſe poſſint, & quando, Afflic. deciſi.304. nume. 16. Grammat. uoto.3.21.

Teſtis eſſe non poteſt contra accuſatũ is,qui fuit ab eo liberatus, Specul. de teſte.§.1.uerſ.qui accuſatus.

Teſtis an poſſit eſſe in cauſa criminali is,qui eſt de cognatione, Alber.de

 Roſa.

Roſa.ff. de in iur. l. lex Cornelia. nume.2.

Teſtis conſanguineus & etiam frater admittitur ad probandum innocẽtiam, Iaſ.l.non ſolum §.ſciendum in fi.ff. de nou.ope.nun. Felyn.ca. cum oporteat de accuſa.nu.7.uer. 5.limita.

Teſtes conſanguinei, uel affines, licet admittantur ad probandum innocentiam ſui conſanguinei inquiſiti, non tamẽ admittentur ad reprobationem teſtium cõtra ipſum productorum, Grammat.deciſio.34. nume.13.

Teſtes affines non ſunt admittendi maxime in criminalibus, & admiſſi non probant, Hippol.conſil.31. nu.14.& conſ.76.nu.27.uol.1.& conſi.88.nu.10.uol.2.& conſ.113. nu.25.uol.2.

Teſtium depoſitio per conſanguineũ accuſati impedita, remouet præſumptionem contra accuſatum, Cur. Sen.conſi.41.nu.2.

Ad teſtificandum contra me in cauſa criminali non admittitur conſanguineus inimici mei, & conſanguineus denunciatoris, & proſequentis inquiſitionem, uel denunciationem, But.c.cum oporteat.num. 6. de accuſa.lib.5.Pariſ de Puteo. tractа.de ſindi.§.an ſtetur. nume. 23. tom.14.

Teſtes conſanguinei uolentes inter ſe in criminalibus admittuntur, Nellus tractat. de teſt.nu.9.to.13.

Clericus non debet eſſe teſtis in cauſa criminali contra laicum, ſed in ciuili.11.q.1.c.teſtimonium.14.q.2. col.3.Fely.c.de cætero.de teſti. uerſi.utrum autem clericus.nu.7.Stepha. Aufr.tracta.de teſti.num. 18. Bert.uer.teſtes qui eſſe poſſ.n.134.

Teſtis pecunia corruptus in cauſa criminali non teſtificatur, Bero. q. 58.nu.3.

Teſtis criminoſus quomodo non admittitur in cã criminali ſi de crimine agaƭ criminaliter, licet uideatur poſſe admitti,ſi agaƭ ciuiliter,& hoc ꝓcedat ſi ſit emẽdatus de crimine,Butr.c.per tuas.nu.9.de ſimon. libr.5. Anchar.c.ſuper eo.num. 2. de teſtib.Fely.ca.teſtimonium.nu. 31.de teſti.

Teſtis criminoſus non admittitur in criminalibus,Hippol.conſ.22. nu. 31.uol.j.

Teſtes propter criminis enormitatem aliquando admittuntur,quòd aliàs non admitterentur, Anch.c.j. de teſti.in 6.nu.4.Gemi. c. mediatores, de teſti.& atteſt.nu.3.

Teſtes uilis conditionis in criminib. attrocibus abſque tortura non admittendi,Io.Igneus.l.1.§. ſerui appe.nu.60.par.j.ad ſilla.

Teſtes domeſtici fidem non faciunt, maximè in criminalibus, & qui dicuntur domeſtici,Cuma. conſi.27. conſ.261. ponitur de mercenariis poſt prin.

Delicta quæ fiunt in domo probantur per domeſticos, Bald. conſil. 237. part.3.nu.5.

Teſtes domeſtici in duobus caſibus in criminalibus admittuntur, Alber. de

de Roſ.tracta. de teſt.par.5.c.ſupe- reſt.nu.22.tom.13.Fulg.cõſ. 188. poſt princ.

An coniuncta perſona admittatur ad excuſationem,& probandum fauo rem in criminalibus, Bal. cõſ. 347. par.3.nu.2.

Teſtis fallitus in criminalibus contra accuſatum non admittitur, ſed in ciuilibus ſic, Soc.iun.conſi. 61. nu. 14.uol.2.

Teſtis frater contra fratrem in cauſa criminali, an eſſe ualeat, Azo in ſumma.C.de teſti. nu. 20. Stepha. Aufr. tracta.de teſt.nu.25.tom.13. Pariſ de Put.tract.de ſindica.§. te- ſtis.nu.3.to.14.

Teſtes impuberes idonei non ſunt in criminalibus ad probationem ple- nam, ſed bene ad indicium, Franc. Brun.tractat.de indi.& tortu.q. 2. par.1.num.18.tom. 15. Hippolit. l.infans.num.41.ff.ad leg. Cor. de ſica. Bertran. conſi. 139. part. 3. num.4.

Teſtis minor xx. annis poteſt recipi in criminalibus ex officio, Alexan. cõ ſi. 119.nu.8.lib.7.Gram.deciſ. 40. nu. 17.Berta. uer. teſtes, qui eſſe po ſſ.nu.87.

Teſtis laicus contra clericum non ad mittitur in criminalibus, quòd in tellige ad plenam probationem fa- ciendam, ſecus ad faciendum indi cium ad torturam, Hippo. ſing.98. incip.laicus.

Inhabilis ad ſacerdotium contra ſacer dotem non poteſt teſtificari in cau ſa criminali. 2.q.7.c.ipſi Apoſtoli, colum.3.

Teſtis eſſe non poteſt mulier ubi agi- tur de crimine criminaliter de iu- re canonico fallit de iure ciuili, & in omni alio caſu, quo infames ad- mittuntur, Butr.c.quoniam. num. 6.de teſti.lib.2.part. 2. Nepos tra- cta.de except.art.19.num. 34. to. 13.Monach.tractat. de defenſ.iur. §.quia.num.5.tom.16. Nellus tra- cta.de teſti.num. 32. tom. 13. Ste- pha. Aufr.de teſt. nu. 69. tom. 13. Baragot.tracta.de reproba.teſt. nu. 14.

Teſtes mulieres in foro canonico in criminalibus non probant etiam contra laicum, Thom. Gramatic. conſi. 27. nume. 7. niſi in ſubſi- dium,&c.

Teſtis eſſe non poteſt fœmina in crimi nalibus, fallit ſi intentetur ciuiliter Butr.c.cum literis.num. 16.de te- ſti.lib.2.par.2.

Teſtis poteſt eſſe mulier contra cleri- cum, cum de crimine ciuiliter agi- tur, Io. And.in nouell.c. quoniam. col.2.cir.princ.uerſ. quoniam, de teſt.& ibi Butr.nu.1.

Teſtes mulieres in criminalibus con- tra clericum non probant, Gramat. conſ.27.nu.6.in ciui.

Teſtis eſſe poteſt mulier contra cleri- cum etiam in crimine, ubi per uiã inquiſitionis agitur, Butr.ca. quo- niam. num. 2. de teſtibus. libr. 2. part.2.

An mandatarius poſſit eſſe teſtis de crimine contra mandantẽ, Bal. cõſ. 429.par.5.nu. 2.

Teſtis pauper, an poſſit in criminalibus teſtificari, & an probet Alexan. conſ.15.nu.2.lib.3.

Teſtis in cauſa criminali ſocius itineris eſſe poteſt, Pet. de Vbal. tract. de duob. fra. par.10.nu.83.

Teſtes duo in criminalibus quorum alter eſt ſpurius non facit plenam ſidem Spec. ca. per ueſtras. de dona. int. uir. & uxo. col.1.

Teſtis an eſſe poſſit uicinus in cauſa criminali contra uicinum, Alb. de Roſ. trac. de teſt. nu.4.

Teſtes qui aliàs non admitterentur admitti debent indiſtinctè pro abſolutione reorum, Gramat. deciſio. 56.nu.16.

Teſtes in criminalibus, quando recipiantur, & qualiter crimen probetur.

Teſtes an poſſint recipi in criminalib: non citata parte, Barbat. conſil. 47 nu.8.

Teſtes ſuper crimine recipere indiſtinctè etiam ſine litis conteſt. iura permittunt, Feder. q.216.nu.3.

Teſtes & probationes, an in cauſa criminali poſt terminum datum ad probandum, & etiam poſt concluſionem in cauſa admittantur, Lud. Rom. de acquir. hęred. l. quandiu. nume. 14.

Teſtes poſſunt produci in cauſa criminali, etiam poſt renuntiationem, & concluſionem, Barto. l.1.§. is qui ultro. nu.4. ff. de queſtio. Ioã. And. in no. ca. licèt. col.4. circa princip. uerſi. quòd poſt. de probat. Alexan. conſi. 148. nu.8. lib.2. Felyn. c. ſeries de teſti. nu.6. Hippol. in pract. §. ſequens. nu.2. & 8. & l.1. §. fi. nu. 4. ff. de quæſtio.

Teſtes in cauſa criminali, an poſſint recipi ad defenſam poſt publicationem proceſſus, Aret. uerſ. comparuerunt uerſic. quæro. nume.19. uolum.1.

Teſtium publicatio non obſtat in criminalibus, quòd intellige eſſe uerum ubi tractatur de defenſione rei, ſecus autem eſt, ubi tractatur de offenſione ipſius rei, quia tunc talis publicatio obſtat, Hippol. l. fi. §. fina. num.5. ff. de quæſtio. Capicius deciſ.81. nu.4.

Teſtes poſt præſentatas atteſtationes in cauſa criminali, quando poſſunt examinari ad offenſam, quòd conſuetudo non ſeruat, Bar. l. unius. §. reus. nu.1. ff. de quæſtio. Salic. C. de quæſtio. l. de tormentis. nu.10.

Teſtis in cauſa criminali admittitur poſt publicatas atteſtationes, quando ſcilicet proceditur ex officio: ſecus ſi ad inſtantiam partis, Abb. c. qualiter & quando. nu.17. de accuſ. Bero. c. qualiter & quãdo. nu. 47. de accuſ.

Teſtes deponentes in criminali debent uenire coram Iudice, & ab eo debent interrogari, Bald. in libel. ſtatur. in uerb. iuramentum. nu.2. Imol. de offi. deleg. clem.1. nume. 14. Hippol. conſi.130. nu.3. uol.2. Gramat. uol.3. nu.44.

Teſtis in criminali cauſa debet per iudicem examinari, nec poteſt alteri committi, Millis. uerſicu. teſtis. numero 58.

Probatio pleniſſima exigitur in criminalibus, Specul. de ſumma cognitio. lib. i. nu. 11. Fulgoſ. l. ſciant. nu. 1. de probat. par. 1. Alex. conſi. 15. nu. 8. uol. 1.

Teſtis in cauſa criminali debet cautè interrogari de origine, fama, & de coniecturis, Bal. l. diffamari. nu. 3. C. de inge. ma.

Teſtes in criminalibus debent reddere rationem, ét nõ interogati, Alex. conſil. 18. nume. 6. libr. 1. Aimo conſil. 2. nume. 3. & conſil. 15. numero 20.

Teſtis aſſerens aliquem non eſſe culpabilem, ſi non ſit interrogatus de cauſa ſcientiæ, an probet, Bald. ca. cum cauſam. nu. 50. de teſti.

Teſtis non interrogatus de ſociis criminis, an probet, Bart. §. diuus l. 1. ff. de quæſtio.

Teſtis unus de uiſu etiam cum multis aliis indiciis, & cum iuramento non faceret plenam fidem ſine confeſſione inquiſiti extorta per tormenta, Paul. de Caſt. l. fi. nu. 6. C. de probatio.

Teſtes in cauſa criminali debent deponere de loco & tempore, Aimo conſi. 9. nu. 19. Bald. conſ. 420. par. 4. nume. 1.

Teſtes ſi deponunt ſuper crimine de diuerſo tempore, & de diuerſis locis, an & quando ualeat eorum teſtimonium, Archid. 3. q. 9. c. nihilominus. col. 1. nu. 1.

Teſtes quot requirantur ad probandum delictum uaſſalli contra dominum, Afflic. c. 1. §. ſi uoluerit, de capit. qui cur. uend.

Teſtes in criminalibus debent ſpecificè deponere, nec audiũtur, ſi ſe referunt ad alias depoſitiones, Aim. conſi. 115. nu. 3.

Teſtis de auditu non probat, maximè in criminalibus, Hippol. conſi. 20. nu. 5. & 10. uol. 1. & conſi. 41. nu. 8. & conſi. 76. nu. 25. & conſi. 88. nu. 9. uol. 2. & conſi. 76. nu. 25. & conſi. 88. nu. 9. uol. 2. & conſ. 116. nu. 3. uol. 2.

Probatio criminis in quo excedere debet probationem cauſæ finalis, Bald. l. finali. nume. 4. de probat. ſuper C.

Teſtes ſuper crimine ſodomiæ non ſufficienter probant, ſi deponunt, quòd auribus audiuerunt, Marſil. conſi. 28. nu. 5. uol. 1.

Teſtes etiam in criminalibus ſi concordant in aliqua ſumma, probant in ea ſumma in qua ſe concordant, Fulg. conſ. 88. poſt prin.

Teſtes ſi depoſuerunt ſuper crimine capitulato, cum quo ſit aliud capitulum de fama, & dixerunt nihil aliud ſcire, an publicatis atteſtationibus teſtes ſuper fama interrogari poſſint, Alber. de Roſa. tracta. de teſti. num. 37.

Teſtes debent eſſe concordes in gradu in cauſa criminali, Card. clem. j. ad fi. de teſti.

Teſtes deponentes de delicto, an probent

bent niſi addant locum,& tempus, Fulgoſ. ff. de ale. luſu. & aleat. l. prætor ait.§. Item notandum.nume. 1. Socin. conſi. 36. nume. 22. uolum.4.

Probatũ dicitur crimen ſi in qualibet eius ſpecie repreſentetur, Bal.conſi. 447.nu.2.par.5.

Teſtis ſingularis nõ admittitur in criminalibus, Igneus in repe.l.neceſſarios.§.non aliàs.nu.149.ad ſilla.Pariſ.conſ.11.nu.86.

Teſtis non probat ſi non cognoſcit delinquentem, niſi ſuper fama criminis deponatur, Bald.l. fin.C.de iure deliber.Corn. conſil. 56. nu. 2. uolum.j.

Teſtis deponens de actu, ſiue delicto nocte, ſiue ad lunam facto delinquentem non cognoſcens minimè probat, Corn.conſi. 217. num. 3. uolum.1.

Teſtium depoſitiones, ſicut amplianrur in criminalibus pro defenſione inquiſitorum, ſic & teſtes contrarii ſunt etiam adſtringendi, & multũ reprobãdi, niſi eſſent oĩ exceptione maiores, Grama.deciſ.56.n. 10. Caſſen.conſ.58.nu.26.

Teſtis unus cum fama, an probet in criminali, gloſ. uerſic. Item tria. §. item tria, Inſtitut. de excuſ. Areti. rubr.de teſti. & qui repel.à teſti.nu. 64.uol. 1.

Probatio rei etiam non plena, an in delictis ipſum abſoluat, Bero. c. in pñſentia. nu. 133. de proba.

Teſtes duo dicentes contra aliquem, ꝙ eſt fama publica contra eum, an poterit procedi ad cõdemnationem, Aret.rubr.de teſti.& qui repel. à teſt.nu.61.uol j.

Teſtibus deponentibus contra Titiũ, quòd eſt communis opinio in ciuitate, quòd ipſe fecit tale delictum aliis dicentibus, quòd de hoc eſt publica uox & fama, aliis uerò dicentibus, quòd homines ciuitatis æſtimant contra eum. Idem an ipſi dicant diuerſa uel concordent, Aret.rubr.quomodò de malef.cogn. nu.5.uol. 1.

Teſtes qui tendunt ad unum, & eundem finem & effectum probant etiam in criminalibus, Hippol. conſi.1.num.5.uolum.j. Paris. conſil. 152.nume.24.uol.4.& conſi. 169. nu.42.uol.4.

Teſti deponenti, quòd talis non eſt ſolitus talia facere, & quòd accuſatus eſt bonę famę, creditur pro accuſato, Corne.conſi. 198.num. 24. uol.2.

Teſtes ſuper crimine non probant cõtra non infamatum de crimine illo, Bertac.uerbo teſtium impugn. num.113.

Teſtes inducti ad probandum maleficium in domo commiſſum, ſi dicant illud ante commiſſum, an probent, Butr.tracta.de teſti.num.61. tom.13.

Teſtes negantes in criminalibus præferuntur etiam dignioribus negantium, Fel. conſi. 50.nu.28.Soc.cõſi. 54.nu.22.uol.4.

Teſtes duo probãt, quòd maleficium fuit comm iſſum notoriè corã mille

le, Bald. l. data opera. C. qui accuſ. non poſſ.

Vbi agatur de probando delicto in genere, delictum probatur per teſtes ſingulariter deponentes, Bald. conſi. 207. par. 4. nu. 2.

De teſtibus in crimine læſæ Maieſtatis ſingularia quædam.

Teſtificari quibuslibet indiſtinctè in crimine læſæ Maieſtatis, Bellem. 4. q. 2. & 3.

Teſtes inhabiles admittuntur ad probandum crimen læſæ Maieſtatis, nõ tamen admittuntur ad probandũ adminicula talis delicti, Dec. conſ. 410. nu. 15.

Teſtes utriuſque partis admittuntur in crimine læſę Maieſtatis, Hippol. conſi. 1. nu. 34. uol. j.

Teſtis poteſt eſſe fœmina in crimine læſæ Maieſtatis, Archid. 15. q. 3. c. de crimine. nu. j. col. 4.

Teſtes contrarii, aut periuri, an admittantur in crimine læſæ Maieſtatis Aymi. conſ. 6. nu. 58.

Laicus contra clericum admittitur in crimine læſę Maieſtatis, Mart. Lau. tracta. de crim. læſ. Maieſt. q. 27. tom. 11.

Teſtis eſſe poteſt ſocius criminis, quãdo agitur de hæreſi, aut læſa Maieſtate, Butr. c. ueniens. nu. 8. de ſim. lib. 2. par. 2.

Teſtis non admittitur in cauſa criminali frater, amicus, uel uxor, fallit in crimine læſæ Maieſtatis, uel hereſis, Butr. c. literas. nu. 14. de præſump. lib. 2. par. 2.

Teſtes criminoſi, & infames admittuntur in crimine læſæ Maieſtatis, idẽ in crimine ſimoniæ, fallit ſi malo Zelo producuntur ad teſtificandum, But. c. licèt Heli. num. 8. de ſimo. & ibi Abb. nu. 16. Hipp. conſ. 101. nu. 16. uol. 2.

Teſtis infamis, licèt non repellatur in crimine læſæ Maieſtatis, tamen non dicitur integer teſtis, & ſolus non facit indicium ad torturam, Hippol. conſi. 102. nu. 11. uol. 2. & cõſ. 101. num. 15.

Teſtis non poteſt eſſe Pupillus, prętterquàm in crimine læſæ Maieſtatis, cuius occaſione etiam torqueri poteſt, Feder. Schen. tracta. de teſt. nu. 13. tom. 13. Berta. uer. teſtes qui eſſe poſſ. nu. 86.

Teſtis inimicus capitalis etiam in crimine lęſæ Maieſtatis nõ admittitur Grama. uot. 11. nu. 17.

Teſti etiã unico creditur reuelanti cõſpirationem, uel crimen læſæ Maieſtatis uel inſidias principi factas 79. diſtin. c. ſi quis Papa. 6. q. 1. §. uerũ, Spec. de teſt. §. reſtat. cle. 1. §. fi. q. ul. de uſur.

Teſtes ſingulares admittuntur in crimine læſæ Maieſtatis, Hipp. conſ. 1. nu. 27. uol. j.

Teſtes conteſtes in crimine læſæ Maieſtatis, à communi et accidentibus haberi non poſſunt, Hippol. conſi. 1. nu. 45. uol. 1.

Teſtes ſingulares non probant, ſi tractatur

ctatur de probando crimen læſæ Maieſtatis in genere, Hippol. conſ. 1. nu. 42. uol. 1.

Teſtes non idonei, qui aliàs admittuntur in crimine læſæ Maieſtatis, non admittuntur, ubi agitur de probãdo læſam Maieſtatem ex ſolis uerbis, Aim. conſi. 6. nu. 9.

Probationes legitimæ ſunt fiendæ in crimine læſæ Maieſtatis, quamuis ſummariè procedatur in illo, Bertran. conſi. 53. par. 1. nu. 5.

Teſtes in crimine hæreſis.

Teſtes in cauſa hęreſis coram duabus perſonis honeſtis ſunt examinandi. gloſ. cap. ut officium. de hæret. in 6. Franc. de hæreti. c. ut officium. nu. 4. Gondiſ. q. 3. nu. 18. tracta. de hære: tom. 15.

Teſtium habilitas, uel inhabilitas, an in cauſa hæreſis conſideranda ſit Squillan. tracta. de fid. cat. num. 1. tom. 3. Gondiſal. tracta. de hæreti. nu. 16.

Teſtes minus idonei contra hęreticos admittuntur, Anchar. c. in fidei de hæret. in 6. nu. 2. Franc. de hæreti. c. in fidei. nu. 1. Gondiſal. tracta. de hæreti. q. 13. nume. 10. tom. 15. Hippol. conſil. 1. nume. 29. uol. 1. Bertac. uerb. teſtes quot & quales. nume. 90.

Teſtis in crimine hęreſis, quando periurus eſſe poſſit, Gondiſ. tracta. de hæretic. q. 13. nu. 12. tom. 15.

Teſtes inhabiles pro hæreticis minimè admittuntur, aduerſus autẽ hęreticos admittuntur, Gondiſal. tracta. de hæret. nu. 14.

Teſtes criminoſi admittuntur in crimine hæreſis, & faciunt tantum probationẽ ſemiplenam, niſi aliis adminiculis iuuentur, & an procedat, ubi ſunt de crimine emendati, Butr. cap. per tuas. nume. 6. de ſimo. lib. 5.

Teſtis an poſſit eſſe inimicus capitalis in cauſa hæreſis, uel aliæ perſonæ prohibitę teſtificari in criminalibus, Iſern. c. 1. §. Sazaros. nu. 28. lib. 3. tit. de ſtatut. & conſue.

Teſtes inimici & cõſpiratores in cauſa hæreſis Idonei non ſunt, Gondiſal. de hæret. num. 13. Gramat. uoto. 3. nume.

Teſtes ad condemnandũ in crimine hæreſis quot requirantur, Gondiſal. tractat. de hæreti. q. 3. nume. 9. tom. 15.

Teſtes duo, an ſufficiant ad condemnandum aliquem de hæreſi, Specu. c. per ueſtras, de dona. inter ui. & uxor. Gem. c. ut officium §. uerũ de hæreti. nu. 7.

Teſtes duo ſufficiunt etiam contra hęreticũ in cauſa hæreſis, Car. clem. 1. de hæret.

Teſtes in crimine hęreſis requiruntur Zabarel. ca. excommunicamus. §. adiicimus, de hæret. nume. 2. colum. 3.

Teſtes in cauſa hæreſis, non obſtante proceſſus publicatione produci poſſunt, Hippol. in pract. §. ſequẽs. nu. 4. Franc. Ponzi. tract. de lamiis. nu. 73. tom. 15.

Teſtes

Teſtes ſingulares non admittuntur in. cauſa hæreſis, Hippol. conſil. 109. nu. 7. uolum. Boer. q. 342. num. 2. parte 2.

Teſtibus ſingularibus, & fama an poſ ſit quis de hæreſi condemnari, Specul. cap. per ueſtras de donat. inter uir. & uxor. col. 2.

Teſtes ſingulares probant aliquem eſſe hæreticum, Socin. Iun. conſi. 99. nu. 22. uol. 1. Hippol. conſi. 1. nu. 41. uol. 1.

Teſtis ſi diuerſimodè in cauſa hæreſis deponat, ſingularitas non cauſatur, Franc. Curt. tracta. de teſtib. nume. 77. tom. 13.

Teſtes ſingulares non ſufficiũt ad probandum certum hæreſis crimen, Nellus tracta. de teſti. nu. 213.

Teſtes ſingulares poſſunt probare idẽtitatem hæreſis, Pariſ. conſi. 87. nu. 38. uol. 3.

Teſtes debent concludenter deponere contra inquiſitum de hæreſi, Pariſi. conſil. 169. numero. 70. uolum. 4.

Teſtis in cauſa hæreſis cauſam dicti ſui, etiam non interrogatus reddere debet, Troil. Malue. trac. de cau. Sanc. nu. 66. & 68.

Probationes in cauſa hæreſis, luce meridiana clariores eſſe debent, Ponzi. tractatu de lamiis. nume. 67. tom. 15.

Teſtes in cauſa hæreſis non ſunt publicandi, neque nomina eorũ edenda, ſi timeatur potentia inquiſiti capitu. fina. de hæret. in 6. de quo uide ibi per Domi. nume. 4. poſt. Archidiaconum.

Teſtes ſuper crimine homicidii.

Teſtis frater pro fratre de homicidio, inquiſito, an & ualeat, Porc. §. hoc loco. nu. 3. de gradi. cognã.

Teſtes duo ſufficiunt ad probandum factũ, puta homicidium, Soc. Iun. conſi. 69. nu. 2.

Teſtis ſuper homicidio deponens de ſcĩa & non de uiſu, an probet, Bertran. par. 2. conſi. 53. nu. 9.

Teſtis deponens, quòd talis occiderit non probat niſi declaret per rationem uiſus, Alex. conſi. 117. nu. 10. lib. 7. Felyn. c. cum cauſam de teſti. uerſ. 3. no. nu. 33. Berta. uerb. teſtes depon. nu. 185.

Teſtes deponentes Titium occidiſſe cum gladio, uel cum lancea, non dicuntur ſingulares, ex quo omnes concludunt homicidiũ, Ioan. And. c. 1. de pactis in 6. Alex. l. inter ſtipulantem. §. de uerb. oblig. Hippo. conſ. 37. nu. 8. uol. 1. & conſi. 1. nu. 52. col. 1. & rubrica. de probatio. nume. 335.

Teſtis deponens ſuper inquiſitione, ſi dicit occidẽtem recognouiſſe, ſed non occiſum, non probat, Nellus tracta. de teſti. nu. 117.

Teſtes quando deponunt ſuper homicidio ad conuincendam negligentiam ſindici, qui non denunciauit maleficium, an ſit neceſſe, quòd cognoſcat interfectorem, uel interfectum, uel an ſufficiat hominem eſſe interfectum, Iaſ. C. de teſta. l. ſcimus.

mus iam.nu.5:

Si teſtes non probant homicidium nõ poſſunt probare aliquod eius acceſſorium, Bald.conſil.259.par.1. nume.6.

Teſtis qualiter deponit ſuper homicidio. Bal.l.data opera, C.qui accuſ. non poſſ.

Teſtes quorum aliqui dicũt die Lunæ factum homicidium, alij uerò alia die, an ſit ad concordiam reducendi, Bertac.uerb.teſtium impugna. nume.12.

Teſtes quando deponunt ſuper homicidio, adulterio, & ſimilibus, quæ uno facto perficiuntur, ſi non concordant in locis & temporibus, non probant tanquàm ſingulares, Hippol.conſ.1.nu.62.uol.j.

Teſtis ſi deponat hoc modo, antequàm Titius reuerteretur domũ ad prandium, filius eius occidit Caium, dictum eius non redditur falſum per hoc ſi Titius illa die nõ ſit reuerſus domum, Iaſ.l.quecunquæ.nu.45.de off.eius, cui manda. par.1.ff.uete.

Teſtis deponens de homicidio noctu commiſſo ſuſpitione non uacat, Igne.l.1.§.hoc autem.nu.48.par. j.ad ſillan.

Teſtes deponentes ſe uidiſſe de nocte ſine candela accuſatum occidiſſe aliquem, & luna non lucebat non probant. Fulgoſ.ff. de ſtat.homin. l.Areruſa.

Teſtes deponentes uidiſſe armatos ad inuicem & ex poſt hominem mortuum &c. licèt non deponant uidiſſe homicidium probãt, Hippol. conſi.115.nu.28.uol.2.

Teſtis deponens tertia die Iunii occiſum fuiſſe eum qui in octaua eiuſdem occiſus fuerit, nõ incidit in falſum, ſi dicta tertia die mandatum fuit eum occidi, & ſimiles caſus, Lud.Rom.conſi.301.nu.1.

Teſtes ſi depoſuerunt quendam uulneratum, & interfectum à Titio, & lata fuit ſententia ſuper homicidio quæ tranſiuit in rem iud. nunquid iſta ſententia poſſit retractari per euidentiam rei, Iaſ.ff.de iur.l.admonendi.nu.36.in repet.

Teſtes, quorum unus dicit Titium occidiſſe Caium, & alter dicit, quòd Titius occidit Seium non probant Titium homicidam eſſe, Alexand. conſil.3. uol.4. Butr.c.cum oporteat de accuſ.

Teſtis ſi dicit uerum eſſe, prout proponit, ſcilicet homicidium, & notorium, interrogatus, quid eſt dicere notorium, dicit neſcire, utrum iſte teſtis probet maleficium ſimpliciter, Bald.ca.ſtatuimus.nu.14. de off.deleg.

Teſtes dicentes Titium commiſiſſe homicidium, an cenſeantur falſi, Titio eos fuiſſe abſentes probante, Alber.de Roſ.2.par. C.fol.69.nu. 2.colum.1.

Teſtis dicens ſe tantum ſcire quòd Titius occidit Seium, an probet, Bal. cap.cum in cauſa.nume.9.de iur. column.

Teſtes ſi deponunt quòd Titius occidit Seium, alij duo quòd Sempronius

nius occidit Seium, an ambo puniantur, Bald. l. 1. §. non autem nume. 2. ff. de bo. poſſ. ſecund. tab.

Teſtes quomodo probent quem aliū occidiſſe ad ſui defenſionem, Alexan. conſi. 109. nu. 1. li. 1. Bal. l. mul tis uer. circa quod, de lib. cau. ſuper C.

Teſtes qui dicant quòd Titius interfecit Sépronium ad ſui defenſioné, an probent, Bal. l. unica C. de conſeſſ. nume. 45.

Teſtes ad defenſionem probandā deponētes per uerbum credo, an plenè probent, Bertran. par. 3. conſil. 290. nu. 12.

Teſtis de crudelitate licèt non probet, fallit in teſte deponente quòd aliquis occiderit, uel uulnerauerit ad ſuam neceſſariam defenſionem ſuo credere, quia tunc probat, Hippol. conſi. 4. num. 12. & l. de mi. §. plurimū, nu. 65. ff. de quæſtio. & l. unius §. cogniturum, nu. 53. & in rub. C. de probat. nume. 10. Dec. l. nemo ex his, de reg. iur. Alex. l. 2. §. Item labeo, de ſupellec. Iaſon. l. ut uim. nu. 4. ff. de iuſt. & iu.

Teſtes ſi deponāt homicidium ad ſui defenſionem factum probant, licèt aliam rationem non adducāt, Dec. conſil. 459. nume. 6. & conſil. 54. nume. 5. & conſi. 449. nu. 5. & 10. Seyſell. l. ut uim. nume. 121. ff. de iuſt. & iu. Dec. l. quatenus de reg. iur. ff.

Teſtis ſi dicit aliquem feciſſe ad ſui defenſioné, & fuit interrogatus de cauſa, an probet, Bald. l. ſolam. C. de teſti. nu. 12.

Probato quòd tucum armis inſultaſti me, lex præſumit quòd eram conſtitutus in diſcrimine uitæ, & ſi occido te dicor feciſſe ad meam defenſionem, Angel. ſuper malef. uerſi. & dictus Titius, uer. dixi. nume. 12.

Teſtis inductus ad probandam defenſionem ſi dicat, quia uidi, probat, Nellus in tracta. de teſti. num. 151.

Probari quomodo poſſit factum fuiſſe ad ſui defenſionem, etiam quomodo faciet articulos. Ang. in uer. & dictus Titius, num. 9. ſuper Malef. Seyſel. l. ut uim. ff. de iuſt. & iu. 1. lect. nu. 65.

An licitum ſit alicui ſe defendendo repercutere ictū, & quomodo debeant teſtes deponere, Bald. conſi. 287. par. 3. nu. 1.

Probatio ſemiplena ſufficit ad probādum defenſionem, & dubia probatio ſufficit, ubi agitur de cauſa defenſionis, Aim. conſi. 2. nu. 16.

Teſtes ad probandum factum ad defenſionem, qui eſſe poſſint, Bertac. uerbo teſtes, qui eſſe poſſ. numero 24.

Teſtes domeſtici in probando defenſionem admittuntur, Dec. conſil. 459. nu. 7.

Teſtis in crimine ſimoniæ.

Teſtis eſſe poteſt meretrix contra ſimoniacum, Butr. c. tanta. num. 9. de ſimon. li. 5. gloſſ. 6. quæſt. 1. in princ.

princip.

Simoniacus poteſt accuſari etiam à ſeruo proprio, Io. Ant. Butr. & Abba. c. tanta. in prin. de ſimo.

Teſtes criminoſi & etiam infames, an admittantur in crimine ſimoniæ ſicut in hæreſi, Abb. c. p tuas. el 1. num. 2. & 3. & 6. q. 11. & 13. de ſimo. quòd intellige ad ſeruandum ipſam ſimoniam, ſecus autem ad probandum adminicula, Barbat. clem. cauſam. num. 11. de electio. Bellem. cap. nos ſequentes. num. 1. 6. q. 1.

Simoniacus poteſt per quélibet Chriſtianum accuſari, per alium uerò non, Abb. c. 51. num, 1. 2. & 4. de ſimo.

Teſtes inducti ad probandum, quem eſſe ſimoniacum poteſt reprobari ex hoc ſolo, quòd ſunt inimici, uel conſpiratores, Abb. c. licèt heli. nu me. 2. de ſimo.

Probatio plena requiritur in crimine ſimoniæ, & quando agitur ciuiliter, Abb. c. ueniens. nu. 4. de teſt. & ibi Dec. nu. 7.

Teſtis ſocius criminis nõ eſt idoneus in crimine ſimoniç, Io. And. in no. c. ueniens. col. 4. uerſi. ueniens, de teſti.

Teſtes in cauſa matrimonij.

Teſtis in ſponſalibus non eſt ita ſuſpectus, ſicut in matrimonio, Ioá. Andr. in no. uel c. ſuper eo. col. cir. fi. Ita tamen. de teſt.

Teſtes in cauſa matrimonii, qui eſſe poſſunt, Specul. qui matr. ac poſſ. in princip. Dec. conſi. 163. 35. q. 6. c. de parentela. colu. j. & Barba. conſi. 6. nu. 4. Alex. conſi. 143. nu. 1. lib. 2.

Teſtes in cauſa matrimonii debẽt eſſe probatæ opinionis, & uitæ. c. licet. & c. literis. de teſti. c. 1. de conſang. & affi. Alex. conſi. 99. num. 12. li. 3. Præpoſ. c. ſuper. nu. 2. qui matr. accuſ. poſſ.

Teſtes debent eſſe omni exceptione maiores in matrimoniali cauſa, Abb. c. 1. num. 5. de conſanguini. & affinitat. Felyn. rubr. de ſponſa. num. 15. Pauſ. conſi. 58. num. 20. uol. 4 Soc. iun. conſi. 29. num. 24. & 27. uol. 2. ubi idem Socin. tenet hoc procedere, quando agitur de accuſan. matrimo. & uid. per Dec. latè conſ. 163. nu. 17.

Teſtis minus idoneus nõ admittitur ad probandum matrimonium, & ubi deficiũt aliæ probationes, Dec. conſ. 310. nu. 3. Rui. conſ. 149. nu. 35. & 150. nu. 18.

Teſtis minus idoneus nõ admittitur ad probandum matrimoniũ clandeſtinum, Ruy. conſi. 150. uolu. 4. num. 2.

Teſtes matrimonii clandeſtini in præiudicium alterius matrimonii debent eſſe omni exceptione maiores, Ruyn. conſi. 149. uolum. 5. nu. 32.

Teſtes minus idonei non ſufficiunt in cauſa matrimoniali, Rui. conſi. 150. uol. 5. num. 19. ubi agitur in præiudicium alterius matrimonii

Te-

Teſtis inhabilis in cauſa matrimonia li an admittatur, ſi ueritas aliter haberi non poteſt, Pariſ. conſ. 61. nu. 19. uol. 4.

Teſtis etiam aliàs inhabilis pro matrimonio admittitur, Ruy. conſi. 34. nu. 4. uol. 4.

Teſtes in matrimonio accuſando quales eſſe debeant, Io. And. tract. de ſponſ. & matrim. §. uiſo. nu. 18. tom. 10. Butr. c. inſuper. num. 2. & 6. qui matrim. accuſ. poſſ. libr. 4. Anchar. c. uidetur qui mat. accuſ. poſſ.

Teſtes deponentes contra matrimonium debẽt eſſe omni exceptione maiores. conſi. 56. num. 29. lib. 5. Hippo. l. de minore. §. plurimũ. nu me. 57. ff. de quæſtio. Pariſ. conſil. 58. num. 2. uolum. 4. & conſi. 15. num. 12. uol. 2. Soc. Iuni. cõſ. 86. num. 6. 10. & 11. & conſi. 88. nu. 8. uol. 2.

Teſtis idem & accuſator, an eſſe poſſint in matrimonio, Belle. c. cõſanguineos. nu. 2. 3. 5. q. 6.

Teſtis, & accuſator idem poteſt eſſe in cauſa matrimoniali, ubi agitur de matrimonio impediendo uel tollendo, Butr. cap. 1. num. 3. de conſang. & affin. lib. 4. & c. ad audientiam. num. 3. de ſponſa. & matrim. libr. 4. Præpo. c. j. nu. j. de cõſang. & affi.

Teſtimoniũ ceci in matrimonio impediendo, uel prohibendo, & adulterio probando admittitur, Ign. l. 1. §. hoc autem. num. 4. part. 1. ad ſillan.

Teſtimonia coniunctorum, an in cauſa matrimoniali faciant fidem, Archid. 30. quæſt. 5. c. ſi quis. num. 3. col. 1.

Teſtes poſſunt eſſe conſanguinei in cauſa matrimoniali pro cõſanguinitate, & contractu, Io. Andr. in no. c. uidetur. colum. 3. circa prin. uerſ. uidetur. qui fil. ſint legitim. Butr. c. ueſter. num. 1. qui mat. accuſa. poſ. lib. 4. & c. ſicut ex literis. num. 4. de ſponſ. & matri. Præpoſ. c. ſicut. num. 2. de ſponſa. & Lamber. art. 12. q. 10. prin. 2. part. libr. 2. num. 3.

Teſtes conſanguinei non ſunt idonei poſt matrimonium conſumatum qui uidentur tractare de eorum iniuria, Dec. conſi. 133. num. 4. uerſ. 3. conſiderandum, Pariſ. conſ. 58. num. 15. in 4. Soc. iun. conſil. 86. num. 22. lib. 3. & per Dec. conſil. 310. nu. 1.

Contra ſupradictam concluſionem tenet Dec. conſi. 163. num. 5. uerſ. 4. altera, pro opi. Dec. eſt text. in ca. uidetur. 35. q. 16. & Ferret. conſil. 48. nu. 8.

Teſtificari ſicut prohibentur affines & conſanguinei in cauſa criminali, an ita in cauſa matrimoniali, & quando, Dec. conſ. 133. nu. 4.

Teſtes familiares in aliis cauſis à matrimonialib. repellendi ſunt, Milis in uer. teſtis. nu. 95.

Teſtis de familia admittitur ad dirimendum contractum, & qui dicãtur teſtes familiares, But. c. in literis. nu. 3. de teſti. li. 2. par. 2.

Teſtes

Teſtes familiares in matrimonio diri mendo repelluntur.c. in literis. de teſt.& atteſt.col.j.

Frater pro fratre etiam in matrimonio clandeſtino eſt idoneus teſtis, Dec.conſ.163.num.xj.uerſ. ſecundo apponitur.

Teſtes infames an probent matrimonium ſtante ſtatuto,quòd ſuper adulterio teſtes etiam infames recipiantur, Barbat. conſi. 91. colu. j. uolu. 5.

Teſtis infamis facti infamia non admittitur ad teſtimonium in cauſa criminali,Bert.uer. teſtes qui eſſe poſ.num.16.

Teſtes infames infamia facti in cauſa matrimoniali à teſtimonio repellũtur,Soc.iun.conſi.86.nu.11. uol. 2.Felyn. ca. at ſi clerici. num. 32. de iudi.

Teſtes infames etiam infamia facti,& ueriſſimi contra matrimonium non admittuntur,Bero. quæſt.84. num.2.

Teſtimonium in cauſa filiæ quando ipſa petit uirum,an ſit ualidum Felyn.c.ſuper eo.el 1. nume.14.de teſti.

Teſtis matris teſtimonium eſt ſuſpectum,ubi filia petit in uirum aliquem ſe maiorem,Io.And. in nouel.c.ſuper eo.colum. 3. circa fin. uerſi.ſuper eo.de teſtib. reliqua uide in uer.teſtes ſuper matrimonio. Butr.c.ſuper eo 1.de teſti. libr. 2. part.2.Anchar.c.ſuper eo.de teſti. num.1.

Teſtes poſſunt eſſe mater puellæ & conſanguinei pro matrimonio filiæ ſuæ Plebeiæ aduerſus nobilem amore captũ prædictæ filiæ, Tho. Grama.conſ.50.nu.2. in ciui.

Teſtis proxeneta admittitur in cauſa matrimonii.Rui.conſ.34. num.4. uol.4. contrarium tenet Alex.cõſi. 154.col.j.in 5.

Ad teſtificandum in cauſa matrimoniali,an mulier non coniuncta admittatur.c.ſuper eo.nu.7.de teſti. lib.2.par.2.

Teſtis pater & mater etiam data paritate non ſunt ſine ſuſpicione, & committitur iudicantis arbitrio, Alexand. conſil. 154. numer. 2. libr. 5.

Teſtis quo caſu eſſe poſſit pater aut mater in cauſa matrimonii ſui filii.Butr.c.ſuper eo. num.6. de teſtib.lib.2.part.2. & c.uidetur.nu. 2.qui matr.accuſ.poſſ.lib. 4. Præpoſ.in rubri.qui matri.accuſ. poſſ. nume.4.Bonauent. tractat. de nobil.par.5.nu.36.tom.15.Nell.trac. de teſt. nu.7.to.13.

Teſtis eſſe non poteſt pater pro filio uxorem ducente , Seben.tractat. de teſti.nu.20.& 22.tom.13.

Teſtificari poſſunt Pater & Mater in cauſis matrimonialibus, pro & cõtra,Bald.cap.ad hæc.nume.22.de teſti. ut lit. non conteſta. Bell.cap. conſanguineos. nume.4. 35. q.3. Præpo.qui matri. accu.poſſ. Milis in uerſi.teſtis.nu.81.

Teſtis cui ratione Dominicæ poteſtatis imperari poteſt in cauſa matrimonii diſſoluendi admittitur, Alber.

bër.de Roſa.tractā.de teſtibus.numero 22.

Teſtes pauper & ruſtici in cauſa matrimoni admittuntur, Dec.conſil. 163.nu.4.& 5.

Teſtē quemcunque recipi, ſi de matrimonio diſpenſabili quæratur, Bellem.in cap.ex tenore de teſti.& atteſta.nume. 10.amplio.& num. 11.

Probátio promiſſionis matrimonii quot teſtes requirat, Cepol. conſi. 1.incip.in Chriſti nomine.num.9. in ciuil.

Teſtes in cauſa matrimoniali ſuper eiſdem articulis, uel directo contrariis,quando admittuntur,& publicatis atteſtationibus ubi pars non didicit teſtificata, Butr.c.cum in tua.num.1.de teſti. lib.2.par.2. Anchar.c. conſtitutis el 2. de teſti. nu.3.& 4. Imo.c.Fraternitatis, de teſti.& atteſt.nu.14.Præpo.c.j.nu. 2.de conſanguin.& affin

Teſtes admitti poſſunt atteſtationibus publicatis in cauſa matrimoniali ſuper uno articulo c.ex tenore col.1.de teſti. Ioan.Andr.in no. c.cum in tua col.4.circa med.uer. de teſti.Anchar.c.cum in tua de teſti.nu.4. & c.ſeries de teſti.nu.1.& 4.& c.cauſam matrimonii de probat.nu.1.& 2.amplio ad contrahen.nu.4. Abb.ca.cum in tua.nu. 6.de teſt & c.1.nu.12. deconſangui.& affin.Præpo.c.atteſtationes. n.1.de deſpon.impu.Barb.cap. iurauit.nu.1.de proba. Felyn.c.cauſam de teſti.

Teſtes quare poſſunt admitti in cauſa matrimoniali poſt publicationē, Butr.c. cauſam.nu.10. de probat. lib.2.par.2.

Teſtes an poſſint recipi poſt didicita teſtificata in cauſa matrimonii contrahendi ſicut in contracto,Fel.ca. iurauit.no.2.de prob.

Teſtes admittunt publicatis atteſtationibus ſuper articulo ſeparationis, Præpo.c. ex literis.nume.1.de cog.ſpi.

Teſtes quomodo poſſunt produci in cauſa matrimoniali de contrahendo publicatis atteſtationibus, Butri.ca.iurauit.nume.10.de proba. lib.2.par.2.

Teſtes in cauſa matrimoniali iterum atque iterum ſuper eodem capitulo recipiuntur,Ioan.de Ferrar.tracta.de appella.nu.235.

Teſtes in cauſa matrimoniali recipi poſſunt poſt publicationem, Imo poſt ſententiam, Ab.c.atteſtationibus.nu.9.de deſponſ.impub.

Teſtificatis didicitis ſuper matrimonio contrahendo cum agatur de impedimento probando, quando debeat admitti, non obſtante prędicta publicatione, Vita.clem.teſtibus.nume. 149. de teſti.& nume. 139.de teſti.Iaſ.conſi.15.uolum.3. incip. prima fronte uidetur eſſe in cauſa.

Teſtificata diſcere quando diſcutitur ſuper Proceſſu cauſæ matrimonialis alias excludit probationes, Abb. c.conſtitutis el 2.nu.1. de teſti.& nu.2.

Teſtes

Teſtes in cauſa matrimonii poſt didicita teſtificata produci poſsūt, Barba.cap. quoniam §.his autem.nume. 30. de off. delega. Hippol.ſingul. 128.

Teſtes poſt publicatas atteſtationes in cauſa matrimonij ex iudicis officio recipi poſſunt, Rui. conſi. 45. nu. 2. uol. 5.

Teſtis licèt poſt publicatū proceſſum in cauſa matrimonij propter periculum animę produci poſſit, idem tamen in ſponſalibus erit ubi de animæ periculo agetur, Barba. c. ad hoc nu. 3. ut lit. non conteſt.

Teſtes produci non poſſunt ſuper eodem articulo publicatis atteſtatio nibus in cauſa matrimoniali, Ioā. Andr. in Nouel. ca. iurauit. col. 2. circa med. uerſi. iurauit, de proba.

Teſtes in cauſa matrimonii etiā poſt concluſum in cauſa recipi poſſunt Ruin. conſil. 130. nume. 12. uolum. 4.

Qualiter probetur matrimóniū, Bal. conſil. 195. par. 3. num. 1. & conſi. 199. par. 3. nu. 1.

Teſtes duo non ſolum maſculi, ſed etiam feminæ ſufficiunt ad coniungendum, uel ſeparandum matrimonium, Dec. conſ. 342. nu. j. Soc. Iun. conſ. 86. num. 1. & conſi. 88. nu. 1. uol. 2.

Probationes requiruntur in cauſa matrimoniali concludentes, nec ſufficit ſola fama, Pariſ. conſi. 83. num. 19. uol. 4.

Teſtis unus cum fama nō probat matrimonium, Dec. cōſi. 310. in prin. uol. 2. Alex. conſi. 143. num. 6. uol. 2. Dec. cōſi. 133. nu. 3. Ioan. de Sel. tracta. de iureiuran. par. 3. q. 3. nu. 3. tom. 9.

Teſtis de auditu ualet in cauſa matrimoniali, & dicitur ꝓbare agiliter c. tua nos de conſangui. & affi. lib. 4. Proſdo. nu. 68. tractat. de differ. inter ius ciuil. & canoni.

Probationes concludentes, minus ſufficiunt in probando matrimonio ab aliis quàm ab ipſis principalibus, Ruin. uolum. 4. conſil. 128. nume. 2.

Teſtis de auditu & fama in cauſa matrimoniali ſeparandi non probat ſufficiēter, licèt ſecus in contrahendo, Butr. ca. præterea. nu. 6. de teſti. lib. 2. par. 2.

Probatio leuis admittitur ad impediendum matrimonium ratione impedimenti, Bero. cap. ſicut. nu. 22. de proba.

Teſtimonium de auditu admittitur, quādo agitur ad ſeparationem matrimonij ratione conſanguinitatis, & affinitatis, Anchar. ca. licèt el 2. de teſti. nu. 2.

Teſtes deponētes de traductione mulieris ad domum uiri, ſiue de nuptijs non probant matrimonium pręſumptiuè, niſi probetur, quòd præceſſerunt ſponſalia de futuro, Socin. conſ. 223. num. 4. latius per eundem in l. qui fuerit in 2. nota. ff. de cond. & demonſt.

Depoſitiones de auditu cum fama, & aliis adminiculis probant ad omnes effectus, etiam ad ſeparationē matrimo-

matrimonij, Abb.ca.prӕterea.nu. 5.de teſti. Bellem. cap.licèt ex quadam. nume. 1. & 2. de teſti. & atteſtatio.

Teſtimonium de auditu in cauſa matrimoniali non ualet c. licèt ex quadam.col. 3.de teſti.

Teſtis unus ſi deponat matrimoniũ, uel adulterium in una die, uel uno loco commiſſum, & alius quod alio loco, & tempore, an ſit probatum matrimonium, uel adulteriũ cap. Tholoſ.q.309.

Teſtis unus de iure ciuili matrimonium contrahendum impedit, ſed de iure canonico quomodo mater impediat, Hiero. Zanet.tract. de differ. iur. cano. & ciui. num. 252. tom. 1. Iaſ. ff. de iureiuran.l. admonendi in repetitio. numero 164.

Teſtis unici dicto, an indiſtinctè impediat matrimonium contrahendũ quando ſpõſalia ſunt iurata, Butr.ca. prӕterea.nu. 3. de ſponſa. & matr.lib.4.

Teſtis unius dictum ad impediẽdum peccatum quod imminet ex prohibito matrimonio quãdo ſine nominis publicatione recipiať, Brunel.tracta. de Sponſal. & matr.con clu.86.tom. 10.

Teſtes in cauſa matrimoniali debent eſſe iurati, etiam ſi agatur de matrimonio impediendo, Prępo.c.1.nu. 6.de conſangui.& affi.

Teſtium receptio contra non contumacem, & in cauſa matrimoniali non tenet, Zabarell. in c.accedens. num. 1.col. 3.ut lit.non conteſt. & ibi Imol.nu. 3.& Barba.nu. 1.

Poſt teſtes receptos in cauſa matimoniali non recipiuntur alij ad probandum contractum. c. ſeries.col. 3.de teſti.

Teſtes ſi uoluntariè & non coacti deponant ex hoc non detrahitur eorum dictis, ubi agitur de matrimonio contrahendo, Butr.cap. iurauit. nume. 3. de proba. libro 2. par. . . .

Teſtes ſufficit eſſe concordes in principali, uidelicet in ipſo contractu matrimonii, de quo agitur, licet in quibuſdam circunſtantiis diſcordarent, Dec.conſ. 163. nu. 9.

Probatio triennii ad diſſolutionẽ matrimonii cauſa frigiditatis, an habeat locum in maleficiato, Butr. c. laudabilem. nu. 2.de frigid.& malef.lib.4.

Teſtibus matrimonium probantibus licèt ſentẽtia in ſcriptis nõ fuerit reducta, tenet, Albe.colum. 3. de teſt. & atteſt.

Probatio propinquorum cum iuramento neceſſaria ad ſeparandũ matrimonium propter impotentiam & quod debeant eſſe numero, & in eorum defectum loco propinquorum aſſumentur uicini. Abba. ca. fi.nu. 11.de frig.& malef.

Teſtes ſi diſcordent in formalib. uerbis matrimonii, an probent, Alex. conſi.102.nu.2.lib. 5.

Teſtes contra matrimonium deponẽtes, quid habeant facere ad probãdum conſanguinitatem, Archidia. 35.q.6.

35.q. 6. ca. de parentela. num. 1. col. 2.

Teſtis ſi dicat, quòd cũ eſſet poſt cortinam uel tenuem parietem audiuit Titium, & Bertam contraxiſſe matrimonium, an dictum eius ualeat Felyn. c. ſicut de re iud. uer. contra teſtes. nu. 11.

Teſtes centum deponunt pro matrimonio, duo contra qui præferantur, Abba. ca. cum in tua. num. 5. de teſti.

Teſtes in cauſa matrimonii an debeãt eſſe rogati, uide ſupra in uer. teſtium rogitus, & dic quod non, Decius conſi. 163. nu. 7. & uid. Dec. c. j. nu. 12. de fid. inſtr.

Probare quid oporteat ad probandã aliquam eſſe tractatam ut uxorem Bald. c. ego N. epiſcopus. nu. 5. de iure iur.

Adulterium, copula & inceſtus.

Teſtes, qui per foramen ſeorſim uiderunt adulterium, an dicantur ſingulares, Alber. de Roſ. c. de teſti. l. teſtium. num. 9. Bald. l. teſtium. C. de teſti. num. 25. & c. prꝺterea. nu. 5. de teſti. Angel. ff. de teſta. milita. l. quærebatur. num. 3. Fulgoſ. ff. de ſtatu homi. l. Aretuſa. nu. 1. Sal. C. de teſt. l. teſtium. nu. 20.

Teſtes licèt unus poſt alium uiderint uirum ſuper mulierem probant adulterium, Abb. c. præterea. nu. 1. de teſti.

Teſtis ſi dicat uidi per ſpeculum tales ſimul adulterantes, & bene cognoui, an probet, Bal. c. cum cauſam. nu. 30. de teſti.

Teſtis deponens de adulterio probat ſi dicit quòd inuenit adulterum, uel oſculantem, uel tangentem, Bar. l. capite. nu. 2. ff. de adul. Abba. c. præterea. nu. 2. de teſt. Socin. iun. conſ. 32. nu. 16. uol. 2.

Probatio adulterii inducitur, ſi quis deprehenſus ſit in domo pulchrę mulieris, Bartol. in l. 2. ff. de iur. & quomodo hoc intelligatur, Soc. iun. conſ. 32. nu. 16. lib. j.

Teſtis ſi dixerit ſe uidiſſe ſolum cum ſola, & nudum cum nuda, ſufficit Dec. conſ. 577. nu. 12. Hippo. conſi. 1. nu. 45. uol. 1. Soc. iun. conſil. 32. nu. 16.

Probatio adulterii per unum teſtem deponentem de una die & loco, & alium deponentem de alia die & loco, an ſit ſufficiens, Steph. q. 193 in addit.

Teſtes ſingulares probant inhoneſtã uitam, & adulterium, Alex. conſil. 13. & 24. lib. 7. Aymo conſil. 73. num. 33.

Teſtis in accuſatione adulterii ſi dicat quòd eſt publica uox & fama, adulterum cognouiſſe uxorem talis, & quòd uidit eos in actu propinquo commiſceri, non propterea probat adulterium, niſi primò probetur matrimonium fuiſſe inter adulteram & eius maritum, & dictum teſtis non trahitur ad conſequentiã, Bar. conſ. 33. nu. 16. uol. 2.

Teſtis ſi dicat ſe ſcire verum eſſe quòd Pe-

Petrus & Berta commiſerunt adulterium, eſt interrogatus de cauſa ſcientiæ, an probet. Bal.c.præterea. nu.11.de teſti.

Teſtimonium de auditu proprio cum aliis adminiculis probat copulam carnalem, Abb.c.præterea.num.4. de teſti.

Teſtium dictis deponentium de auditu, etiam auditus non per certam ſcientiam, an credatur etiam in probanda copula ad finem præiudicii, Butr.c.præterea.nu. 9. de teſti. lib.2.par.2.

Teſtis de auditu adulterium probare poteſt, Fede. Schen.tractat. de teſt. nu.44.to.13.

Teſtimoniis crudelitatis quãdo locus ſit,& quomodo probetur adulteriũ Belle.c.cum cauſam quę.de teſt.& atteſt.nu.46.& 48.

Probationes quę admittuntur in adulterio,& ſimilibus, Paul.conſi.148. num.3.

Teſtes qualiter adulterium probent, Nellus tracta.de teſt.nu.117. Bert. in uer.teſtes depo.nu. 111.

Teſtis in cauſa adulterii an eſſe poſſit, qui aliquem ad adulterium cõmittendum aſſociauit, Nel.trac.de teſt.nu.18.to.13.

Teſtis deponens quòd Titius uiolenter cognouit Bertam non probat, Bertac.l.filiusfamil.nume.2. ff. de teſtam.Barbat.c.quia de iudic.nu. 3.cum duob.ſeq. Iaſ.C. unde legi. l.non hoc.nu.8.

Probatus non dicitur legitimæ articulus per quem proponitur Titium cognouiſſe carnaliter Bertam uxorem Sẽp.& reſpondet quòd cognouit Bertam, non tamen confitetur uxorem illam eſſe Sẽp.Cor.conſ.9. nu.41.uol.2.

Teſtes ſi diſtabant tenui pariete à commiſcentibus audiendo eos commiſcere, ſed non uidebant, an ſufficiat eorum depoſitio cum fama. Anch. c.præterea.de teſt.nu.4.Ruy.conſ. 71.uol.3.nu.21.

Teſtis deponens ſuper inceſtu, ſi deponit coniunctionem carnalem, an probet, Nellus tractat. de teſtibus. nu.118.

Teſtes duo ad probandum inceſtum ſi deponant de conſanguinitate tantum,& non de cognitione carnali duo alii teſtes probant cognitionẽ carnalem, & non conſanguinitatẽ iſti teſtes ſimul iuncti plenè probãt inceſtum, Iaſ.ff.de iur.iur.l.admo. nu.221.in repe.

Teſtis interrogatus ſuper articulo per quem proponitur Titium Seiam carnaliter cognouiſſe, ſi reſpondit quod cognouit Seiam, non probat eius dictum carnaliter cognouiſſe, ſecus ſi confitetur generaliter contenta.in art.Corn.conſ.78.num.8. uol.1.

Teſtibus dicentibus ſe carnaliter cognouiſſe Semproniam locis diuerſis & temporibus, an ſit adhibẽda fides, Aretin.in rubr. quo modo de malef.cogno.nu.12.uol. .

Teſtis ſuper fornicatione clerici, uel alterius interrogari non poteſt nomine mulieris, niſi ſit notoria fornicatio

nicatio, Innocent. & Abb. c. qualiter. de accuſ.

Teſtis qui dicit quòd talis commiſit ſtuprum, interrogatus de cã ſcientiæ dicit quia uicinus, non probat, Bald. l. 1. C. de colluſio. deteg. num. 5.

Probatio copulæ carnalis directè fieri non poteſt, Soc. iun. conſi. 32. nume. 14. uol. 2.

Teſtes ſuper copula carnali quomodo probent, Bald. margar. teſtis. colum. 13.

Probatio in carnali copula fit ex actibus propinquis, Soc. conſil. 32. nume. 15.

Teſtis teſtimonio de uiſu conuẽti carnalis copula probatur. Item in teſtimonio auditus quę adminicula, & fama coadiuuãt, Io. Andr. in no. c. præterea. col. 4. circa med. uerſ. pręterea. de teſt.

Probatio copulæ non perfectæ ualet ex quo copula eſt difficilis probationis, Socin. iun. conſi. 99. nu. 28. uol. 2.

Teſti uni pro ueritate copulæ, an credatur, Bellem. c. ſi quis accepit. nu. 1. 33. q. 2.

Teſtis præſumptiuè probat coitũ carnalem. ca. præterea. de teſti. quia ſolus cum ſola.

Teſtis ſufficiens circa carnalem copulam eſſe non poteſt licèt deponat ſe uidiſſe uirum ſuper mulierẽ, quia forte uir erat frigidus, uel mulier arcta, Io. And. in no. c. præterea. colum. 4. circa med. uer. conueniens. de teſti.

Qualiter probetur filiam uitam ducere turpem, & luxurioſam, Bal. cõſi. 253. nu. 1. par. 2.

Probari poteſt aliquam eſſe meretricem ex ueriſimilibus coniecturis, & circunſtantiis, Fran. Bru. trac. de indi. & tortu. q. 4. num. 8. part. 1. tom. 15.

Amicitia.

Teſtis de amicitia deponens magnam probationem facit, Bar. Cep. conſi. 31. nu. 4. in conſ. crimi.

Teſtis ſuper amicitia probat dicens quòd eſt idem uelle, & idem nolle inter tales, Angel. auth. de Monac. §. cogitandum. ad fi. Felyn. ca. cum cauſam. de teſtibus circa princip. colum. 5.

Teſtis dicens alium teſtem eſſe amicũ partis debet reddere rationẽ, Barba. conſ. 3. nu. 27. uolu. 3. per Fel. c. cũ cauſam. nu. 16. de teſt.

Teſtes duo probant amicitiam, Berrach. uerbo teſtes quot & quales. num. 20.

Per mulieres probatur amicitia. Bal. conſi. 40. par. 2. nu. 1.

Animus.

Probare animũ litis conteſtandæ eſt difficile, ſed probatur, Iſern. in conſtitut. Neapolit. cap. teſtimonium. nu. 8.

Teſtes poſſunt teſtificari de animo alicuius per uerba declaratoria, Bert. in uer. teſtes depo. nu. 176.

Pro-

Probari qualiter poſſint quæ in ſolo animo conſiſtunt, Alex.conſil. 19. colum.2. uolum.1. & conſil. 133. col.ult.uol.1.& Mil.in uer.probatio intentionis.

Probari poteſt animus teſtatoris per teſtes ſingulares, Aymo conſil.72. num.33.

Probatio minus plena admittitur in his quæ conſiſtunt in animo, Cor. conſ.81.num.16. uolum.j. conſil. 124.nu.3.uolum.5.Homod. conſ. 63.nu.3.

Probari quomodo poſſit aliquid fuiſſe tacitè commiſſum à partibus, Bartol.l.cum quid.nume.10. ff.ſi cert.pet.

Probatio interioris diſſenſus impoſſibilis penè eſt,Ioan. Lup.tractat. de matrimo.& legit.par. 1. nume. 6. tom.10.

Bona & mala fama.

Teſtes quot requirantur ad probandū famam,uel infamiā,Butri. cap. Inquiſitionis.nume.35.de accuſatio. libr.5.

Teſtes duo non ſufficiunt ad probandum quem eſſe bonæ famæ uel malæ,Ang. Auth.quomodo op.epi.§. quarta uer.not.cum lex & ſtatutū.

Teſtes plures ſi probant reū famę malę, quid ſibi proderit ſi probabit per alios ſe eſſe bonæ famæ, Anchar. cap.cum oporteat de accuſ. nume.3.

Teſtis ſimpliciter deponens quem eſſe malæ famæ non probant,niſi in ſpecie dicat cauſas cur ſit malæ famæ, Aimo conſil. 134.numero 6.

Teſtes ſi dicunt aliquem eſſe malæ famæ,an probent ſi non dicunt in genere quo mali, Milis uerſic. teſtis. nume.52.

Teſtes ſingulares, an probent malam famam de aliquo,Bal.l.ea quidem C.de accuſ.

In probatione bonæ famæ debent fieri capitula,quòd ex bonis parentibus natus eſt, Cepol.tracta. de imper. mil.delig. §. propter. nume. 2.tom.5.

Teſtis quomodo deponere debeat ſuper fama,uel infamia,Cap. Tholo. q.579.

Probata infamia, an quis admittatur ad probandum bonam famam ad effectum excludendi inquiſitionem Butr. cap.cum oporteat. nume.16. de accuſ.

Bonitas.

Teſtis ſuper bonitate,uel qualitate alicuius,probat dicens, ſcio talē quia experimentatus, Ang. authen. de Monach.§.1.

Teſtis ſuper qualitate hominis dicens ſcio eſſe bonum, Berta.uerb.teſtes depo.nu.119.

Bona & mala fides.

Teſtis dicta etiam non in figura iudicii inducunt bonam fidem, Afflic. deciſ.48.nu.2.

Bona

Bona fides quomodo probetur, Bald. conſi. 20.nu.4.par.5.

Teſtis deponens de bona fide alicuius quomodo intelligatur deponere, Cuman. conſil.91. poſt princip.2. colum.

Teſtis unius dictum, an inducat malam fidem in præſcribente, Boer.q. 211. par.2.

Teſtis unicus ſufficiens eſt ad accuſādum malam fidem in contrahēdo ſecundum matrimonium, Pariſ.cō ſi.57.nu.12.uol.4.

Communis uſus loquendi.

Teſtes deponentes de communi uſu, quid facere ad illum probandum Cuman.conſi.77.ad fi. Fulgoſ.con 143.in med.4.col.Franc.Curt.tracta.de conſuet. nume.607. & ſeq. nu.609.& 610. Bertac. uerb.teſtes depo.nu.118.

Teſtis quomodo reddat cauſam ſuper communi opinione, Bal.l.ſi cū pater C.ſi aduer.rem iud.

Teſtes deponentes quòd ita communi opinione dicitur & tenetur, an probent in quocunque actu, Butr. nu.15. & à quo ſurgat æquitas, ut tali probationi de communi opinione credatur c.quid per nouale. nu.16.de uer.ſig.lib.5.

Teſtes deponētes ſuper communi uſu quòd ſic communiter dicitur, an probet ſi dicat interrogatus neſcire à quo audiuit, Curt.tracta.de cō ſuet.nu.637.& 639. & 642.

Teſtis ad probandum communem uſum loquendi debet in ratione dicti dicere, quia per dictum tempus audiuit, Bart.l.labeo.nu.2,ff. de ſupel.leg.

Teſtis interrogatus ſuper communi uſu loquendi, ſi reſpondet quòd cō muniter audiuit dicere, probat l.labeo.nu.8.ff.de ſupellec.leg.

Teſtis ad probandum communē opinionem, an ſufficiat quòd dicat uera eſſe, interrogatus, quo mō ſciat dicat, quia publicè dicitur, Bald. l. teſtium C. de teſt.

Teſtis deponēs de auditu à pluribus, & quòd ſic communiter dicebatur, ſufficienter probat cōmunem opinionem, Caſſad.deciſ.3.de proba.nume.9.

Teſtis deponens de communi uſu loquendi, an debeat aliquas perſonas nominare, Fran.Curt.tracta.de cō ſuet.nu.641.

Teſtis deponens ſuper communi uſu utendi ſi interrogatus quot perſonas uidit, qualiter reſpondeat, Bar. l.labeo ff.de ſuppell.leg.nu. 10.

Probari communem uſum loquendi eſt difficile, Fulgoſ.conſi.165.col. 4.circa medium.

Confeſſio.

Confeſſio probatur per duos teſtes, Bald.conſi.447.par.5.nu.9.

Probari debet confeſſio abſente parte per duos teſtes, Francus.c.1.col.3. uer.& intellige.de appel.

Teſtis deponens de cōfeſſione in abſentia partis non probat, Imol.con ſi.123.

fil. 123.nu.9. Paul.de Caſt.conſil. 79.nu. I.uol.2. Alex.conſil. 181. nu.10.lib.7. Corn.conſil.342.nu. 34.uol.1. Pariſ.conſil. 54. nume. 22.uol.4.

Qualiter probetur cōfeſſio per teſtes, Bal.conſi.10.par.5.nu.2.

Si pars confiteatur inſtrumenta talis notarii eſſe ſimulata, & teſtis dicat ſe audiuiſſe parte confitente de omnibus. An talis teſtis probet, Bal.conſi.298.par.4.nu.2.

Teſtes ſingulares debiti cōfeſſionem probant, Socin.iun. conſ.99.num. 25.uol.2.

Teſtis dictum deponentis de confeſſione facta præſente parte non iungitur dicto alterius deponentis de confeſſione in eiuſdem partis abſentia, uel actu confeſſato, ut plenam inducat probationem. Corn. conſi. 105.nu.10.uol.2.

Teſtes ſingulares deponentes de duabus confeſſionibus non iunguntur ad faciendam plenam probationē, Hipp.l.de minore.§. plurimū,nu. 9. Aym.par.4.ſec.ſed enim, num. 25.de antiq.tem.Franc.Curt.trac. de teſti.nu. 94.

Teſtes ſi deponunt de diuerſis confeſſionibus debiti dicitur probatum debitum, licèt circa cōfeſſiones dicantur ſingulares, Socin.Iun.conſ. 90.nu.23.uol.2.& nu.9.

Teſtes quorum unus probat de confeſſione facta una die alter de alia die probant, Paul.conſ.380.iudex eſt miniſter.uol.1.cap. fin. de ſucceſſ.ab inteſt.

Teſtes dicere non ſufficit confeſſionē fuiſse factā parte præſente, niſi etiā dicant, & expreſsè acceptante, Hippol.in rubr. C. de proba. nu.124. in fin.Specul.ca.per ueſtras,de donat.inter iur.& uxor.col.2.

Teſtes probantes confeſſionem extraiudicialem rogati eſſe debent, Nellus in tracta.de teſti.nu.247.

Teſtes qui audiuerunt confeſſionem confitentis coram ſacerdote, ſi poſtea deponant in iudicio teſtimonium eorum non probat, Fely.c.1. de excep.nu.3.

Teſtis ſcire dicitur, ne dum quę uidit ſed quæ confitentem partem audiuit, Franc. Curt.tractat.de teſtib. nume.114.

Teſtes deponentes ſuper confeſſione aduerſarii de eo quod actor deduxit in libello nihil probant, Paul. de Caſt.conſi.185.nu.1.col.2. Butr.c.ſi ſacerdos de off.ordi.

Teſtes deponentes de confeſſione, uel acceptatione non dicuntur deponère extra articulum, ſi quis articulauerit ſe ſoluiſſe, Rip.ff.de re iud.l.4.§.ſoluiſſe.nu.6.

An teſtis deponens de cōfeſſione probet articulum de numeratione, Bal.conſi.50.par.2.nu.3.

Confinia.

Confinia territorii qualiter probētur, & an teſtes de uniuerſitate, & domeſtici ſunt idonei, Bal.conſ.420. par.1.nu.6.& conſ.286.par.2.nu. 7& 1.

Qua-

Qualiter probentur pertinentię, & diſtrictus, & fines iuriſdictionum, Bald.conſi.445.par.5.nu.1. & cõſi.420.par.1.nu.1. & conſil.464. par.3.nu.1.& 8.

Teſtis ignorans confinia non probat, Alex.conſ.20.nu.4.uol.4.& conſ. 57.nu.7.lib.7.

Teſtes ſuper confinibus antiquis debent dicere quòd non ſit memoria in contrarium, Floria.l.in finalib. ff.finium reg.

Probationes finium, quæ & quales requirantur, Aim.part. 1. ſic uiſo de uerbis.nu.62.

Et in antiquis ſufficit communis opinio,& fama,Soc.cõſ.86.nu.2.uol. j.& qualis probatio communis eſt opinio,idem.nu.4.

¶Teſtes ſufficiunt de auditu antiquorũ deponentes, & generali opinione ad probandũ fines antiquos, Bald. l.conuenticulam, C.de epiſco. & clericis.

Probatio talis qualis licèt non ſit omnino plena ſufficit in probatione finium, Soc.Iun.conſil.86.n.4.uolum. 1.

Qualiter probentur fines alicuius territorii per teſtes, famam publicã & quæ harum ſit potior probatio, Bal.conſi.286.par.2.nu.1.

Conſanguinitas.

Teſtes ſuper conſanguinitate deponẽtes quales eſſe debeant, But. c.quoties.nu.j.de teſt. li.2.par. 2.

Probatio conſanguinitatis, & proximitatis quomodo fiat, Probus ca. pia.nu.3.de excep.

Teſtis conſanguineus admittit̃ in cauſa alterius conſanguinei in conſanguinitate probanda, Butr.ca.quoties.nu.9.lib.2.par.2.Corn. conſi. 34.num.5.uol.Fely.c. quoties. de teſt.nu.2.uer.nota 2.

Probatio cõſanguineorum, an admittitur ſuper non conſanguinitate contra famã. Fel.c.cum in tua.nu. 9.de ſponſa.

Teſtis poteſt eſſe frater uel conſanguineus in cauſa affinitatis carnalis, uel conſanguinitatis, ſecus in criminali,Corn.conſi.172.num. 18. uol.1.

Teſtes conſanguinei requiruntur ad probandum conſanguinitatem, & antiqui, & illi præferuntur aliis.de teſti.c.quoties.col. 1. & ibi Fel.nu.2.

Teſtis unicus probat affinitatem quò ad impediendum matrimonium contrahendum, Butr.c.de illo.nu. 4.de eo qui cog.conſang.ſuæ uxo. libr.4.

Probare uolens conſanguinitatem, uel agnationẽ inter duos in certo gradu neceſſe habet duos teſtes adhibere, Bart.Cep. conſi. 43. num. 3 in ciui.

Teſtes duo probare poſſunt conſanguinitatem à latere uiri alii duo à latere mulieris. Immo duo teſtes primum gradum probare poſſunt, Ioan.And.in nouel.c.ſeries.col.3. circa fi.uerſ.in glo.1.de teſt. & ibi Bal.nu.3.

Te-

Teſtes quomodo deponere debeant in probanda parentela, Fulg. conſi. 184. nume. 2. Berta. uerb. teſtium impugna. nu. 51.

Teſtes non habent probare ueritatem conſanguinitatis, Bal. c. licèt. nu. 3. de teſti.

Teſtes deponentes ſuper conſanguinitate ſimpliciter probant, quia multis modis conſanguinitas accipitur, Dec. l. non hoc. C. unde legi. num. 5.

Teſtes de conſanguinitate deponêtes an habeant ſingulos gradus diſtinguere, Tiraq. de retrac. cart. 118. num. 1.

Teſtes de conſanguinitate deponêtes debent gradus probare, Ant. Rub. conſ. 16. nu. 15. Alex. conſ. 82. uol. 1. Dec. conſ. 524. nu. 40.

Teſtes qui de conſanguinitate deponunt computationem debent incipere à ſtipite, uel germanis, Io. Andr. in nouel. c. tua nos. col. 4. circa princip. uer. tua nos. de conſangu. & affi. & ibi Butr. nume. 1. & 3. & Præpo. nu. 2.

Teſtes ſuper parentela non habent neceſſe probare, uel deponere de ſtipite, Io. de Platea inſti. de Gra. §. hactenus.

Teſtes deponentes ſuper conſanguinitate, an ſufficiant quòd deponât de primo gradu, an uerò requiratur quòd incipiant à ſtipite, But. c. licèt ex quadam. nu. 9. de teſt. & ibi Bald. nu. 7.

Teſtes debent deponere quòd cognouerunt perſonas ſaltem in uno gradu conſanguinitatis ſi habere poſſunt, Anch. c. licet. el 2. de teſtib. num. 8.

Teſtimonium de auditu admittitur in probanda cōſanguinitate, Butr. c. quoties. num. 4. de teſtib. libr. 2. par. 2. Abb. c. licet ex quadam. de teſti. num. 2. & Zabarell. c. 1. de cōſangui. & affi. num. 2. colum. j. Prepo. c. 1. num. 1. de conſangui. & affini. & c. tua nos. de conſanguin. & affinit. nu. 5. Corn. conſ. 146. num. 2. uol. 3.

Teſtes de credulitate & auditu ad probandam conſanguinitatem de iure canonico admittuntur ſecus de iure ciuili, Bap. de ſan. Blaſ. de contrad. iur. contrad. 87. to. 1.

Teſtes ſingulares ex auditu non probant etiam in approbanda parentela, Fulgoſ. conſil. 183. in med. 2. colum.

Teſtimonium de auditu eſt ſufficiens ad probandam conſanguinitatem inter coniugatos, Anch. c. cum tua nos. de conſangui. & affi. nu. 4. Ay. part. 4. ſec. ſed enim. num. 5. tractat. de antiq. temp.

In teſtimonio auditus ſuper probanda affinitate, uel conſanguinitate an ſufficiat quòd unus audiuit ab uno, & alter ab altero, & qualiter debet deponere, Abba. cap. licet ex quadam. num. 9. de teſti. Soc. conſ. 47. num. 16. uol. 4. & conſ. 98. nu. 5. uol. 4.

Teſtimonium de auditu, & hodie ſufficit ad impedimentum matrimonii, Anchar. c. 1. nu. 2. de conſang.

& affinitat.
Teſtis dictum ſuper parentela, an ſufficiat quòd præſumptiuè concludat, Corne.conſil. 216. num. 10. uolu.3.
Teſtes ſunt cogendi ſuper conſanguinitate probāda, Io. And. in nouel. c.peruenit.col.circa med.uerſ. per uenit.de teſti.& c. cæterum.col.j. circa fi.uer.cæterum.de teſt.

Conſuetudo.

Teſtes qui ſint, qui admittuntur quā do agitur de probanda conſuetudine, Iaſ.ff.de iur.iur.l. admonendi. num.194.in repet. ubi dicit teſtes non iuratos ſufficere ad probandam conſuetudinem inductam à populo.
Teſtes quot requirantur in probatione conſuetudinis, Hoſti.rub.de cō ſue.nu.10.in ſumma.
Teſtes quid habeant deponere in ꝓbanda conſuetudine, Alb. de Roſ. ff.de legi.& ſenatuſconſul.l.de quibus.num.119.& ibi Petr. Ruben. tracta.de conſuet.num.196. tomo 1. Alexan.conſi.45.uolum.2.& cō ſi.196.num.13.lib.2. & conſ. 104 nu.8.lib.4.Thom.Gramat. conſil. 89.nu.5.& 6.in ciui.
Teſtis de conſuetudine deponentes tria probare debent, Albe. de Roſ. 2.C.col.2. fol. 272. & ff. de legib. & ſenatuſconſult. l. de quibus. nume.121.
Teſtis depoſitio dicentis talem cōnſuetudinem de facto uidi ualet, Rebuff. tractat. de conſue.nume.391 tom.3.
Teſtes non de iure, ſed de facto tractare debent in probanda conſuetudine, Alex.conſil.45.nume.1.lib.2. Thom. Gram.conſi. 82.nu.40. in crim. 1.
Teſtis eſt fatuus, qui deponit, ita eſt conſuetudo, Roch.de Cur.in trac. de conſue.nu. 505.tom. 1.
Teſtis ſimpliciter dicens talis eſt conſuetudo nō probat, Rocc. de Cur. tracta.de conſue.nu.617.
Teſtis peritus dicens talem eſſe conſuetudinem bene deponit, Rocc. de Cur.tracta.de conſue.nu. 612.
Teſtes deponentes ſuper conſuetudine, ſi deponūt de diuerſis actibus, quomodo deponunt, Bar.l.de quibus, de legi.nu.23.
Teſtes ſuper cōſuetudine deponentes per eundem ſermonem probant, Roch. de Cur.tracta.de conſue.nume.615.
Teſtis bene probat conſuetudinem ſi interrogatur, ſi poſſet etiam eſſe contrarium, & neſcienter reſpondit, quòd ſic, eius dictum non corruit, Roch.de Cur.de conſuet. nume.614.
Teſtium depoſitio pro conſuetudine per grafferium diſtribuenda, Rebuff.tract.de conſue. nu. 5.tom.3.
Teſtes inducti ad probandam conſuetudinem inducentes exempla aliorum, non probant, Dec.conſ.402 nu.16.
Teſtis deponens de conſuetudine interrogatus dicit ſe neſcire quid ſit con-

conſuetudo, non probat, Alex. cōſi. 45. nu. 8. libr. 2. Rocc. de Cur. tracta. de conſue. nu. 623. & ſeq.

Teſtis ſuper conſuetudine deponens ſi non interrogetur, an reſpondere debet de cauſa ſcientiæ, Franc. Cur. tracta. de Conſue. nu. 615.

Teſtis ſuper conſuetudine interrogatus, quā reddere debeat, Petr. Rāc. de conſue. nu. 121. Franc. Cur. tracta. de conſue. nu. 597.

Teſtes ſingulares, an probent conſuetudinem, Corne. conſi. 286. nu. 4. uolum. 3.

Teſtes ſingulares nōn probant cōſuetudinem, Corn. conſ. 89. nu. 7. uol. 1. Dec. conſi. 215. num. 3. & conſi. 538. nu. 11. & conſi. 402. num. 15. Alex. conſi. 172. nu. 10. lib. 2. Lau. Silua. tracta. de feu. recog. q. 1. nu. 3. tom. 7.

Teſtes quando dicantur ſingulares in probata conſuetudine, Alber. de Roſ. ff. de legi. & ſenat. conſul. l. de quibus. nume. 122. Alex. conſi. 28. uolum. 4.

Teſtes cum producuntur de conſuetudine ad probandum aliquid integrale, prout eſt in parentela, ſufficit ſimpliciter, quòd ſint concordes in ipſo integrali & probabunt licèt in deponendo ſuper particularibus actibus reperiantur eſſe ſingulares conſi. 9. nu. 3.

Conſuetudo ſi allegetur coram iudice poteſt iudex de illa ſe extraiudicialiter informare, Bar. l. lex Cornelia ff. de teſti.

Teſtes quomodo recipi debeāt ad probandam conſuetudinem, Alber. de Roſ. ff. de leg. & ſenat. conſul. l. de quibus. nu. 118. & 2. C. fol. 172. col. 1. nume. 58. & 59. Zabarel. ca. cum tanto §. licèt de conſue. num. 32. col. 1.

Conſuetudo generalis unius prouinciæ poteſt allegari ad deciſionem cauſæ, Immò loci particulatis d. prouinciæ, ita not. Ab. c. in geneſi. nu. 6. de elect.

Conſuetudo ſuper ſtatu eccleſiæ, uel iure exigendi decimas probata cōtra unū nocet aliis, Put. deciſ. 82 cart. 288.

Contractus eiusque ſimulatio.

Teſtes probant ſic fuiſſe conuentum inter partes, Bald. l. rebus in fin. C. de rer. permut.

Teſtis an debeat deponere de diſſenſu contractus illi facto, ſicut de contractu, Vital. clem. teſti. nume. 66. de teſt.

Teſtis deponens ſuper eo, quod eſt remotum à natura contractus non probat, Nell. tracta. de teſtibus. nume. 201.

Teſtes imperfectè narrantes conuentionem partium, an probēt, Tiraq. de retrac. nu. 24. fol. 342.

Teſtis deponens, quòd partes promiſerunt ad inuicem permutare, an probet contractum fuiſſe ſtipulatione uallatum, Paul. de Caſt. cōſi. 241. nu. 1. uol. 1.

Teſtes qualiter contractum à Mutio factum probent remiſſiuè, Nell. tracta.

tracta.de teſti.nu.189.

Teſtes deponentes contractum emptionis initum,de pretio autẽ nõ recordantes,an probent in aliquo,in toto,uel in nullo,Lud.Roma.conſi.91.nu.7.

Teſtes ſi probant me certo loco & tẽpore contraxiſſe,poſſum probare me illo tẽpore alibi fuiſſe,Anchar. c.ex tenore.nu.6.de teſti.

Teſtes non deponentes de forma inſtrumenti non poſſunt deponere de ſimulatione, Bal.conſi.21.par. 4.nume.3.

Teſtis unus de uiſu,an ſufficiat ad ꝓbãdam ſimulationem contractus, Afflic. ca.1.de feud.inuicem lega. commiſ.not.3.

Teſtes ſingulares aliis coniecturis cõcurrentib. faciunt probationem, præſertim in probanda ſimulatione contractus, Paul.de Caſt.conſi. 169.nu.4.uol.2.

Teſtes uarii in prætio, & tempore de retrouenditione fienda,an probent, Ludou. Roman. conſil.30. nume. 2. & 3.

Teſtes ad probandam ſimulationem ſufficit quòd tendant ad eundem finem licèt per diuerſa uerba , & per diuerſos actus deponant,ſicut in probanda poſſeſſione , uel iuriſdictione,Cuman.conſi.155.poſt med.2.col.

Decima

Teſtes ſi deponunt quòd uiderint talem eccleſiam ſemper percipere decimas in tali loco , intelligitur ſemper,id eſt horis conſuetis,Iaſ.ff. ſolut.matri.l.1.nu.34.

Teſtes qualiter probẽt fundum etiam decimalem talis eccleſiæ , Specul.de inquiſi.§.1.& 3.

Teſtes ſi unus dicat uidi decimas ſolui de frumento,alter de uino probant in iure decimali, Gemi.conſi. 117.nu.3.

Teſtes ſingulares ſuper decimis , an probent,Alex.conſi.3.uol 4. Specul.de teſt.§.6. Inno.cap. qualiter de probatio.

Depoſitum.

Teſtes requirantur in ſcriptura depoſiti,Salic.C.de non num.pec.l.in cõtractibus.nu.10.

Teſtes tres in depoſitione pecuniæ, uel alterius rei neceſſarii ſunt, Nepos tract.de excep.nu.47.

Teſtis de depoſito facto in ſacculo non probat licèt deponat uidiſſe deponi ſacculum , niſi dicat uidiſſe numerari certam ſummam, Bart.l.cum ſeruus ad fi.ff.de cond. & demonſt.

Teſtis deponens Titium depoſuiſſe pro ſua, & tanquàm ſuam probat, ſi deducat aliquem titulum uerũ, uel putatiuum,Ang. & Alex. poſt Bart.l. ſi quis legatum in fin.ff. de falſis.

Diuitiæ & paupertas.

Teſtimonij domeſtici fides in probã-

dis

dis facultantibus non improbatur Bald.l.facultas, C.de Iur. Fiſc.lib. 10.nume.7.

Probatio qualis exigatur quando facultates debitoris nõ ſufficiunt ad debita, Alex.l.ſi conſtante ff.ſolut. matri.nu.7.8.& 9.

An quis pręſumatur malè uti ſua ſubſtantia,& quòmodo probetur, Bal. conſi.121.nu.3.par.3.

Teſtis deponens quem diuitem, uel ſanum,& reddat rationem,quia uicinus, uel conſanguineus,probat, Bart. l.1.ff.cert.pet.nu.15. Angel. ff. de reb.cred.l. bene eſt.nume.5. part. 2.

Probare qualiter quis poteſt facultates defuncti non eſſe ſoluendo, & ſic qualiter probatur hæc negatiua,Iaſ.C.de iur. del.l. ſcimus.§. licẽtia.n.j.Mart.de Fan.tra. qual. nega.probetur.nu.1.to. 13.

Teſtis de inopia alicuius deponens ſi interrogatus de cauſa ſcientiæ, dicat ſcio quia ſum uicinus probat,Spec.c.per ueſtras.de don. int: uir.& uxo.

Probatio per teſtes dicentes,Maritum uergere ad inopiam,nõ ſufficit ſed ſequitur, quòd dicant manifeſtum uergere ad inopiam,Alex.l.ſi conſtante.ff.ſolut.matri. nu. 16. prope princip.

Aliquem non eſſe ſoluendo, uel uergere ad inopiam debet probari per teſtes non ſolo iuramento,Bald. cõſi. 785. part. 1.num.4.Seyſel. l. ſi conſtante.ff.ſoluto matrimon.nume.37.

Probatus qui fuit diues, uel pauper non præſumitur hodie idem, Bart. l.in confirmando.nu. 1. de confirma.tuto.

Dominium.

Teſtis de dominio deponentis dictũ, an ab eius dicto,qui quempiam diuitem, ac locupletem teſtificatur quæ & ſuperari,& quibus conſtét diuitiæ,Fulgoſ.ff.de reb.cred.l.bene eſt,nu.23.

Dominium quomodo probetur, Bal. conſ.486.par.j.nu.4.

Debet cum cauſa deponere in rei uendi.etiam non interrogatus aliàs nõ probat.c.cum cauſam el 1.de teſt. Bal.in Marg.teſtis,& c.cum cãm, nu.13.de teſtib.Luc.de Pen.l. nemo.libr.12.nume.25. cum pluribus ſequen.

Probans rem de ſua pecunia emptã, an ſufficienter probet eſſe ſuam, Salyc. l. ad probationem. la 1. C. de proba.

Teſtem in dominio non ſufficit dicere,talis eſt dominus,niſi reddat rationem cauſæ Dominii,Bal.c.cum cauſam.num.14.de teſti. Anchar. c.cum cauſam.de teſti.nu.9.Alex. conſi.166.num.8.lib.6. & conſil. 57.num.4.libr.7. Bertran. part.2. conſi. 184. num. 6. Aymo conſil. 61.nu.5.

Teſtis ad hoc, ut probet Dominium quomodo deponere debeat, & quæ requiratur,Rot.in deciſi. 15. de re iud.in no.Abb.in ca.cum ad ſedem.de reſt.ſpol.

Teſtes

Teſtes ad probandum Dominium quomodo deponere debent, & quę requirãtur, Rot. in deciſ. 15. de re iud. in no. Abb. in c. cum ad ſedẽ. de reſt. ſpol.

Teſtes ad probandum Dominium inducti non debent deponere, quòd talis ſit dominus, quia niſi aliam reddat rationem non eſt ſufficiens eorum probatio, Albe. de Roſ. j. in for. fol. 149. nu. 2. col. j.

Teſtis dicens uidi ipſum dominum eſſe uel talẽ non probat, Specu. tit. de teſte. par. 2. nu. 25. Bal. l. pri. de naut. tiberi. ibi nota. ex hoc textum numer. 1. Nellus tractat. de teſtib. numer. 134. Dec. conſ. 221. num. 8.

Probato Dominio de antiquo, quòd non uideatur probatum de præſenti Dominium, Corn. conſ. 329. nu. 7. uolum. 1. & conſi. 35. num. 14. uerſicul. itaque dato. uolumin. 1. Pariſ. conſ. 114. numer. 8. & conſi. 114. uol...

Probato Dominio de antiquo, quòd uideatur probatũ de præſenti, Ay. in tracta. de antiq. tempo. nu. 303. cum ſeq. in 1. par.

Teſtis deponens aliquem Dominum qualiter deponere debeat, Barto. l. qui teſta. §. ueteres. ff. de teſta. n. 3. & Pau. de Caſtr. l. proprietatis. nu. 4. C. de proba.

Ad probandum quem eſſe hominem meum non ſufficit mihi probare, quòd ſeruiuit mihi per decem annos, niſi probem, quòd tanquàm homo meus, Pau. de Caſt. l. ad probationem, la 2. nu. 3. de prob.

Teſtes qui de dominio probant non debent probare de facto cuius. C. de prob. l. cum res. nu. 2. Nell. tracta. de teſti. nu. 147. Berta. uerb. teſtes depo. nu. 75.

Probare quem eſſe Dominum aliud eſt, & aliud rem eſſe in bonis noſtris, Iaſon. §. item ſeruiana. nume. 87.

Teſtis deponens de poſſeſſione aquæ, uel piſcationis nõ probat dominiũ Alex. conſ. 57. nu. 6. li. 7.

Probationem proprietatis non fieri ex ſola probatione poſſeſſionis, Fulgo. C. de his qui acc. non poſ. l. non ignorat. nu. 2. par. 2. Pariſi. conſil. 107. num. 53. uolum. j. etiam ſi teſtes dicant, quòd talis poſſidebat illam rem pro ſua, Roma. conſil. 70. nu. 14.

Teſtes de auditu in antiquis plenè probant Dominium, Ruy. conſil. 14. uol. 4. nu. 8.

Probatio Dominii eſt difficilis, Bald. conſi. 89. par. 2. num. 4. Abba. ca. ſæpe. num. 2. & 3. de reſtit. ſpol. Alexan. l. rem quæ nobis, de acquir. poſſ. nu. 11.

Teſtes ſi deponent, quòd Titius poſſedit talem rem pro domino, & dominus fructus percepit, per hoc nõ uidetur aliquo modo probatũ eſſe dominium, Iaſ. ff. de acqui. hæred. l. ſi is ad quem. nu. 8.

Teſtibus deponentib. de Dominio alicuius rei ꝙ ſit alterius quando creditur, Paul. de Caſtr. conſi. 192. nume. 2. uol. 2.

Pro-

Probare quis dicitur Dominiũ ſi probet ſe tanto tempore fructus recepiſſe quoad præſcriptionem ſufficit, Franc. Balb. trac. de præſcr. par. 2. q. 2. nu. 8. to. 16.

Teſtes de longiſſimo tempore deponentes qualiter procedere debent ut dominium rei poſſeſſæ acquiſitum probetur, per Bertran. part. 1. conſ. 12. nu. 17.

Ad probationem Dominii, an ſufficiant iſta quatuor, ſcilicet titulus traditio, translatio poſſeſſionis uacuæ & ſolutio pretii, Pau. l. cũ res. nu. . : . C. de prob.

Probatio Dominii probari poteſt per indicia ſecundum leges, eo ꝙ talis probatio dominii ſit difficilis, Calca. conſ. 32. nu. 11.

An æſtimum, uel cataſtrum communis probet Dominium, Bal. cõſ. 37. par. 5. nu. 5.

Donatio.

Teſtes duo aut tres, an ſufficiant ad deponendum de donatione, Bertr. par. 2. conſ. 208. nu. 30.

Teſtes ſi in donatione non fuerint quinque numero, uidetur eſſe donatio inter uiuos, Iaſ. ff. ſol. matr. l. quæ dotis. nu. 41.

Teſtis dicens recordor, quòd in tali donatione non fuit expreſſa cauſa, probat. Bertac. uerb. teſtes depo. nu. 108.

Dos.

An dos probetur per teſtes, & quot, Bal. conſ. 461. par. 4. nu. 2.

Dotis datio, ubi apparet de inſtrumento, probatur per duos teſtes, Bal. cõſ. 462. par. 4. nu. 2. & 3.

Teſtes in cauſa dotis ante litem conteſtatam repetuntur, Bapt. de S. Blaſ. tract. de priuileg. dotal. centur. 3. nu. 75. to. 10.

An dos probetur per confeſſioné, Bal. conſ. 10. par. 5. nu. j.

Ebrietas.

Teſtis ſimpliciter dicens talem eſſe ebrioſum ſcire, uel iracundum, &c. non nocet, ſi autem ſufficientes ſuę ſcientię rationes adiungat, tunc ualet eius teſtimonium, Spec. titu. de teſte. §. 7. nu. 27.

Teſtis deponens id in quo plurimum laborat intellectus quantumcunque conſiſtat in facto, puta ebrietas, furioſitas, nõ facit fidem, Capicius. deciſ. 159. nu. 36.

Electio.

Teſtimonium populi, & Regis admittit in cauſa electionis, Anch. c. cum olim. de do. & cont. nu. 6.

Teſtibus deponentibus ſuper actu electionis creditur poſt publicationem eiuſdem, licèt illi intereſſe nõ ualeant, ubi maximè nullus reſiſtit dictis illorum, Butr. cap. cum olim num. 19. de dolo & contuma. lib. 2. part. 1.

Aetas.

Teſtes ſuper ætate probanda, qui ſint idonei, Berta. uerb. teſtes qui eſſe poſſ. nu. 7. Bal. conſi. 475. & conſi. 218. uol. 4.

Teſtimonium matris an in probatione ætatis minoris admittatur, Alb. de Roſ. ff. de prob. in l. etiam. n. 1. Grama. deciſ. 48. nu. 13.

Qualiter probetur ætas, & quid ſi teſtes ſuper ætate diſcordent, & an admittantur ſuper ætate teſtimonium propinquorum, Bald. conſi. 485. par. 4. nu. 1. & 2. & conſil. 218. uol. 4.

Teſtis non probat de ętate, niſi etiam nō interrogatus reddat cauſam ſcientiæ concludentem, Alex. conſi. 29. nu. 1. & ſeq. uol. 7.

Teſtes ad probandum minorem ætatem debent reddere rationem, Alexan. conſi. 21. nu. 5. & lib. j.

Teſtes ſuper ætate probant per uerbū uidetur, & plura alia per Butr. conſi. 45. nu. 2. circa med.

Teſtis ſi depoſuerit eſſe aliquem talis ætatis ex aſpectu reddendo rationē inferētis, quòd ex aſpectu eſt illius ætatis, & poſtea interrogatus ipſe reſpōdit ſe neſcire nō probat, Alexan. conſi. 56. nu. 10. lib. 2.

Teſtis deponens ſuper ætate in cauſa ſcientiæ, dicens ſcio, quia patruus bene deponit, Barto. l. de tutela C. de integ. reſt.

Teſtis interrogatus ſuper ætate reſpōdēs in redditione rationis quia ſit frater, an probet, tracta. de teſti. nume. 190.

Teſtis deponens ſuper ætate ex aſpectu quomodo deponere debet, Bart. l. de ætate ff. de minor. nu. 2.

Teſtes dicendo aliquem minorē, poſſunt reddere rationem ex aſpectu, Bal. conſ. 220. nu. 1. par. 4.

Teſtibus probari oportet ætas cum colligi nō poteſt ex aſpectu, Gram. deciſ. 45. nu. 15.

Teſtis interrogatus ſuper ætate ſi dicat ſcio per aſpectum corporis, an probet, Bal. l. non ſolum, C. de teſti. nu. 12.

Teſtis ſi dicat uidi quòd talis erat minor, an plenè probet ætatem, Bald. capitu. cum cauſam. nume. 35. de teſtib.

Probatio per teſtes de ætate deponentes ex aſpectu eſt fallax, conſil. 61. nume. 1.

Teſtibus etiam poteſt probari ætas de aſpectu qui omnibus ſit cognoſcibilis, aliàs à iudice fiet, uel ab eis quibus iudex commiſerit, Grama. deciſ. 48. nu. 19.

Probatio ætatis ex aſpectu iudicari poteſt, ubi negatiuè ab utraque parte probatur, Spec. lib. 1. de actor. §. 1. nume. 5.

Teſtis ſuper ætate quomodo concludat, Berta. uerb. teſtium impugna. nume. 53.

Teſtes de ætate imperfectè, & ineuidenter deponentes quibus iuuari poſſint, Alber. de Roſa. l. cum do. nume. 3.

Probatio certa, & indubitata ueræ ætatis difficillima eſt, Socin. Iunio. conſi.

conſ. 3. nume. 1.

Probatio pubertatis quomodo fiat Hoſtienſis de deſponſ. impuber. nume. 5.

Excommunicatio.

Teſtes ſingulares nō probant excommunicationē, ut quòd Titius percuſſerit clericū in manu, alii tres, quòd in capite, Bald. l. teſtium. col. 5. de teſta.

Teſtis non ſufficit dicere eſſe excommunicatum tempore lati teſtimonij, ſed addi debet quòd illo tempore pro excommunicato reputabatur, Bonacurt. tracta. de nobil. par. 6. nu. 10.

Probare an ſufficiat denunciationem excommunicationis, Steph. Aufr. q. 300. in addi. ad dec. Ca. Tolo.

Fama publica.

Teſtis ut probet famam quid requiratur, & deponere debeat, Alex. conſi. 20. nu. 9. lib. 4. & conſil. 7. nu. 8. lib. 3. Ruin. conſ. 145. nu. 5. uol. 5. Caſſad. deci. de probat. nu. 1. Prob. in no. cap. 1. nu. 19. de teſti. Socin. Iun. conſi. 148. num. 44. uol. 2. & nu. 45. & conſi. 86. nu. 3. uol. 2. Bero. c. 1. de appell. nu. 53. Berta. uer. teſtes depo. num. 2. Bal. conſi. 277. nu. 1. uol. 3.

Teſtis interrogatus de cauſa ſcientiæ, quando examinatſuper fama mutuo, uel poſſeſſione, & dicit quòd audit ipſum poſſidere, & interrogetur quid ſit mutuum uel poſſeſſio, & reſpondeat quòd neſcit, an ualeat eius dictum, Ludo. Roma. ff. ſi cert. pet. l. bene eſt nu. 8. Bertran. uer. teſtes interrog. nu. 10.

Teſtes deponentes ſuper fama, uel notorio, interrogati quid ſit fama, uel notorium, dicunt neſcire, an probent, & ſi reſpondeant diffiniendo famā, uel notorium dicentes ſe didiciſſe talem diffinitionem à producente eos, uel ab eius aduocato præſumuntur ſubornati, Hippol. l. de minore. §. plurimum. nu. 96. & 97.

Teſtes ſi de fama deponunt famæ, proprietatem & effectum cognoſcere debent, Barba. c. nam concupiſcentiam. nume. 54. de conſtitution. Felyn. ca. cum contingat. nume. 15. de reſcript.

Teſtis interrogatus de cauſa ſcientiæ ſi dicit quòd eſt publica uox & fama, quòd publicè dicitur, an probet, Bald. cap. cum inter. nume. 2. de conſuet.

Teſtis deponens de fama, uel notorio quando cauſam ſcientiæ ſufficientem reddere dicatur, Salic. C. de acc uſ. & inſcrip. l. ea quid. num. 107. 108. & 120. Pet. Ranc. tract. de cōſue. nu. 200. tom. j.

Teſtis ſi dicit famam eſſe, ſi interrogatus, quomodo ſit hoc, reſpondit, quia publicè dici audiuit, an ſufficiat, Bal. de cohabi. cler. & mulie. cap. tua nume. 3. & conſi. 416. par. j. nume. 3. Paul. de Caſt. l. 1. §. in filio Famil. nume. 12. ff. ad Macedo.

Barba.conſil.5.nume.5.uolum.4. & ca.tertio loco.nume.37.de proba.Iaſ.C.unde legi.l.non hoc.numero 10.

Teſtis qui dicit quòd eſt publica uox & fama non probat ſi dicit quòd audiuit publicè dici, quia debet dicere à maiori parte hominum ciuitatis, Bart.l.de minore §.plurimum ff.de quæſtio.nu.2.

Teſtis qui dicit ſe audiuiſſe publicè dici probat famã, Bal.de præſump. c.literis.nu.2.

Teſtis deponens ſuper communi opinione dicit probare famam, Alex. cõſ.51.n.3.in 2. Ruin.conſil.52. nu.2.uol.5.

Teſtis ſi affirmãs capitulum de fama pro cauſa ſcientię dicat, quòd audiuit dici à maiori parte populi nec addidit parrochiæ ciuitatis, uillę uel caſtri, uel etiã uicus, an probet, Angel.C.de accuſ.& inſcrip. l.ea quidem.nu.41. Bald.c.præterea.nu.9.de teſti.

Teſtis deponens de fama ut concludẽter probet debet deponere, quòd à maiori parte hominum audiuit, & de prædictis notitiam habentibus, Corn.conſi.101.nu.10.uolu.2. & conſi.21.nu.9.uol.3.

Teſtis affirmãs capitulum factum de publica uoce & fama, ſi interrogetur de cauſa ſcientiæ, & reſpondeat ſe ideo ſcire, uel ita dicit, quia maior pars populi hoc ſentit, uel huic cõſentit, uel dicitur, an probet, Angel.C.de accuſ.& inſcrip.l. ea quidem.nu.4.& 42.

Teſtis deponens de fama dicens ſe audiuiſſe a maiori parte debet intelligi ſcilicet eorum qui poterãt illud audire, uel cognoſcere, Socin.Iun. conſi.100.nu.9.uol.2.

Teſtis interrogatus de cauſis ſcientiæ ſuper fama, & ſi dicit, quòd audiuit dici ab omnibus hominibus ciuitatis, & per hoc nõ incurrit periurium, quia ſubauditur de materia loquentibus, Angel.qui ſatisda. coga.l. inter omnes.num.1.par.1. Fulgoſ.ff. qui ſatis.cog.l. inter omnes.num.1.

Teſtes duo, an debeãt deponere quòd ſit fama per totam ciuitatẽ, an ſufficiat ſi dicant de uicinia tantum, Anchar. ca. qualiter, el 2.de accuſ. nume.36.

Teſtis de fama deponens ſcientiæ cauſam reddere debet, Corn.conſ.196. nu.2.uol.1.& conſil.340.nume.5. uol.1.conſi.196.num.2.uol.1. & cõſi.340.nu.5.uol.1.& conſi.250. nu.1.uol.1. Socin.Iun.conſi.250. nu.1.uol.1.Soc.Iun.conſi.36.nu. 29.uol.2. Curt.Iun.conſi.122.nu. 9.part.2.

Teſtis deponens de fama non probat niſi cauſam ſcientiæ reddat per corporis ſenſum, Corn.conſi.340. nu.8.uolu.1. Bertran.par.2.conſi. 184.num.15.

Teſtis de fama non probat niſi ſufficientem cauſam reddat, & eorum ſcientiam habeat ex cauſis probabilibus, Corne.conſil.329. nume. 36.uol.1.

Teſtis de fama etiam non interrogatus

tus debet reddere cauſam ſcientiæ, Alex.conſ.34.num.6. lib.7.Franc. c.dilect.de appell.nume.7.tom.3. Aret.conſi.122.num.3.Rui.conſi. 44.uol.4.nu.13.& conſi.59.nu.9. uol.4.Dec.conſ.575.num.8. Hippol.conſi.15.nu.11.uol.1.& conſ. 181.numer.40. uolum.1.Bertran. par.2.conſi.56.nu.5. Bertac.uerb. teſtes interrog.num.12.Bal.conſil. 283. par.1.nu.3. Franc.c.j.col.3. uer.& intellige.

Teſtis deponens ſuper fama licèt rationem non aſſignet probat. Rocc.de Cur.tract.de conſue.nu.618.Corn. conſi.54.nu.6.uol.4.

Teſtes decem ſuper fama probant etiã ſine cauſa ſcientiæ, Bertach.uerb. teſtes depo.nu.195. Alex. in addi. ad Bart. in l.de minore §. plurimũ ſub.nu.21.ff.de quæſt.

Teſtis probat famam non ſolum de his de quibus rationem reddit ſed etiam eorum de quibus non reddit Nell.tracta.de teſti.nu.175.

Teſtes deponẽtes de fama, & publica uoce non probant, niſi dicant à quibus audierint,Fulgoſ.conſ.184. poſt princip.3.colu.& conſil.136. in fin.tertię col. Cuman.conſi.78. & conſi.77.in princip.2.colu.Hippol.conſi.8.nu.22.uol.1.& conſil. 20.nu.12.uol.j.& num.41. & 42. & conſi.31.nu.38. & conſi.41.nu. 10. & cõſi.76.nu.22.uol.j. Bertra. par.2.conſi.26.nu.9.

Teſtis deponens ſuper fama, etiam nõ interrogatus debet dicere à quibus audiuit, Hippol.conſ.20.num.43. & conſi.76.nu.22.uol.j. Nell.tracta.de teſti.nu.172.

Teſtis deponens ſuper fama debet nominare à quibus audiuit,nec requiritur quòd omnes nominet,ſed ſatis eſt ꝙ aliquos nominet licet de reliquis non recordetur,Bal.l.de minore §.plurimum ff.de quæſtio.nu. 23. Hippol.l. de minore §.plurimũ ff.de quæſtio.nu.43.

Teſtis deponens de publica uoce & fama interrogatus à quibus audiuit dici,ſi duos nominet , & ſubdit ꝙ à multis aliis,an concludat, Iaſ.de leg.j.l. licèt Imperator.nu.6. Bertran.par.2.conſi.184.nu.23.

Teſtes producti ad probandum famã alicuius, quorum unus dicit ſe audiuiſſe ab uno, & alter ab alio quid iuris,Specul.tit.de teſte.§.12.nu.3. Angel. C. de accuſ. & inſcript.l.ea quidem.nu.117.

Teſtes multi deponentes de fama non probant etiam ſi non dicant à quibus audiuerunt,Cuma.conſ.68.in fi.2.colu. Alciat.extra de offi. ordi. nu. 63.c.pernicioſam.

Teſtis quando deponit ſuper fama habẽte ortũ aliunde quàm à perſonis non eſt quod aliquem nominet, Franc. Curt. tracta.de conſuet.nume.642.

Teſtis de fama generaliter deponens non probat,ubi potuit illam habere originem à uilibus,ſiue perſonis maleuolis, Corn.conſi.62.num.2. uolum.1.

Teſtes debent deponere de cauſa originis famæ , Alexand.cõſil.150.nu-

me.20.lib.6.

Teſtis qui dicit publicè dicitur, famã non probat, Nell. tracta. de teſti. nu. 173. Paul. de Caſt. l. hæredes. nu. 6. ff. de teſta. Card. tractat. de conſue. nume. 638.

Teſtes probant quãdo reddant rationẽ ſui dicti, quia ita publicè dicebatur, Ludou. Roman. ff. de no. ope. nuncia. l. de Pupillo §. ſi quis riuoſ. nume. 8.

Teſtis interrogatus de cauſa ſcientiæ, ſi dicat ſcio, quia per totam ciuitatem dicitur, an probet, Angel. de accuſ. et inſcrip. l. ea quidem. num. 43. & 44.

Teſtis deponens quòd audiuit à maiori parte hominum notitiam habentium, talis dictio habentium, refertur ad tempus quo audiuit, Corne. conſi. 68. nu. 6. uol. 2.

Teſtis deponens ſuper publica uoce & fama dicit ſe ſcire quòd ſic dicitur non probat, Bar. l. 2. nu. 1. C. ad maced.

Teſtis qui dicit quod eſt publica uox & fama, non probat ſi non reddit aliam rationem, Bartol. l. de minore. §. plurimum. nu. 21. ff. de quæſtio.

Teſtes deponentes ſe audiuiſſe à multis non probant famam, ſed debent dicere à maiori parte, Ruy. cõſ. 64. uol. 4. nu. 12.

Teſtimonium de auditu famæ eſt inualidum, Bal. c. tam literis. num. 3. de teſti.

Teſtimonium de auditu famæ ineſt neceſſariò, Aym. part. 4. ſec. ſed enim. nu. 3. trac. de antiq. temp.

Teſtis ſuper fama deponens debet deponere à quo tempore fama erat, Corn. conſi. 221. num. 5. uolum. 1. Hoc intellige ſi fuit interrogatus de tempore, nam ſi non fuit interrogatus, & non depoſuit de tempore præſumitur quòd de tempore ante litem, niſi ex diſpoſitione teſtis aliter deprehendatur, & ita fuit deciſum per Rotam coram Dom. de Rubeis anno 1563. de menſe decembris in cauſa Tolletan. Portion.

Teſtes ad hoc ut probent per famam oportet quòd audierint eã ante litem conteſtatam, Abb. & Anchar. c. licèt, el 2. de teſt. num. 5. Nellus tracta. de teſti. num. 177. Bal. c. dudum. el 2. num. 26. de elect. Alex. conſi. 150. nũ. 18. uolum. 5. Ruy. conſil. 92. num. 7. & 9. libr. 3. Roman. ſingul. 753. Præpoſ. c. ſuper eo, de eo qui cogno. conſangui. uxo. ſuæ. nu. 8.

Teſtes iidem poſſunt probare confeſſionem & famam publicam, Bal. l. gallus. §. ille caſus. de lib. & poſth. Alex. conſ. 96. uol. 4.

Teſtis generalis reſponſio ſuper generali articulo famæ, qui ſolet in fine poni, refertur ad omnes articulos intellige ſuper quib. teſtificatus eſt Abb. c. cum cauſam. col. 1. n. 4. de teſtib.

Teſtes ſingulares in dicto, an ſint conteſtes, an ſingulares in fama probãda, Bal. conſ. 401. nu. 20.

Teſtes ſuper fama alicuius & iuriſdictione

ctione deponētes, an ſufficiat q̧ in genere deponant, Fran. Curt. tract. de teſt. nu. 78.

Teſtium probatio præualet famæ uiciniæ, Abba. c. per tuas. nu. qui fil. ſint legi.

An fama poſſit per duos teſtes probari, Bal. conſ. 405. par. j. nu. 3.

Teſtis unus cum duobus aliis teſtib. an probet de fama, Bal. c. ueniens. nu. 47. de teſti.

Teſtes quot probent famam, Bertac. uerbo teſtes quot, & quales: nume. 64.

Teſtis unicus in probatione famę, an faciat ſemiplenam probationē ſcilicet. ff. de teſtibus. l. teſtium. nume. 14.

Factum antiquum.

Teſtimonium per famam admittitur in his quę excedunt hominum memoriam, Franc. Aret. conſi. 103. nume. 1. Capicius deci. 193. nu. 3.

Probatio communis opinionis, aut præſcriptionis, cuius initii memoria non extat, qualiter fieri poſſit, Spec. lib. 2. de prob. §. 2. nu. 20. Capic. deciſ. 193. nu. j.

Teſtes ad probandum hominum memoriam non extare, cuius ætatis eſſe debeant, Franc. Balb. tractat. de præſcript. num. 27. & Berta. tracta. de gabel. par. j. nu. 28. tom. 6. Rebuf. tracta. de deci. q. 13. num. 99. Caſſan. conſ. 54. nu. 51.

Probationes leuiores requiruntur in antiquis, Socy. conſ. 266. num. 31. uolum. 2. Vital. trac. de clau. num. 3. cart. 259. Aym. par. 1. num. 1. in princip. de antiq. tempor. Calcan. conſi. 56. num. 11. Pariſ. conſ. 104. nu. 42. & 43. uol. j.

Teſtis qualiter probet non extare memoriam, Dyn. de reg. iur. regul. poſſeſſor. fol. 19. Fel. conſi. 2. nume. 8. Grama. conſi. 12. num. 6. in ciui. & conſ. 98. nu. 11. in ciui. Bertac. uer. teſtes depo. nu. 35.

Probatio minus legitima in facto antiquo, & difficilis probationis ſufficiens creditur, Corn. conſ. 24. nu. 1. uolum. 4. & conſi. 162. num. 1. uol. 3. & conſi. 35. nu. 6. uol. 1. Afflic. deciſ. 13. nu. 24.

Teſtes uolentes probare memoriam extare, uel non extare qualiter deponere debeant, Butr. c. quid per nouale. num. 15. de uerb. ſignifi. li. 5. Cum. ff. de aqua plu. arc. l. ſi cui aqua. §. idem labeo. num. 3. Fran. Cur. tracta. de conſuet. num. 604. Milis uer. teſtis, n. 30. Aliquid per Alex. conſi. 188. col. 3. uol. 2.

Teſtes ad probandum tempus immemorabile debent deponere ſaltem de 40. annis de uiſu, & deinde de auditu, Lap. c. 1. de præſcrip. Balda. allega. 122. nu. j.

Teſtes de auditu alieno deponentes ſufficienter probant in factis antiquis, quibus de facili memoria nō retinetur, Milis uerb. teſtis. nume. 10. Socin. iunio. conſil. 86. nume. 15. uol. 2.

Teſtes ſuper fama hominum memoriam excedente, an probent, Bert. conſi.

conſ.260.par.2.nu.7.

Teſtis de auditu, & fama probat facta antiqua, & quę requirantur ad ualiditatem ſui dicti, Butr. c. licet ex quadam.num.1.de teſti.libr.2. par.2.

Teſtes ut probent tempus immemorabile oportet quòd dicant de fama in eodem articulo, nec ſufficit dicere in ultimo articulo famæ, Specul.cap.per ueſtras.de don.int. uir.& uxo.col.2.

Teſtis non poteſt deponere de facto antiquiſſimo, Angel.authen. hæc. conſtit.4.

Probatio per teſtem redditur difficilis propter malas hodierni ſeculi conditiones & mille moriendi modos, maximè in factis antiquis Fulg.conſ.146.prin.2.col. Pari.cō ſi.114.nu.18.uol.j.

Teſtis qui dicit ſe recordari de quodā antiquiſſimo facto, & quòd ita ſcripſit in uno memoriali, quod ſcripſit non probat, Bal.l. iubemus. n. 7.C.de teſta.

Teſtis unus cum aliis adminiculis eſt ſufficiens probatio in factis antiquis, Abba. ca. præterea. num. 8. de teſtib.

Teſtis deponēs ſuper aliquo facto. ꝙ non ſit memoria hominum in contrarium, non ſolum debet deponere de auditu, uerū ēt de fama, Grama.conſ.12.nu.7.in ciui.

Probatio memoriam non extare à centum annis fieri poteſt, Franciſ. Balb.de præſcriptio.part.3.quæſt. 6.nu.27.

Teſtium dicta probant in antiquis, licèt acta non reperiantur, & quid ſi in depoſitionibus non enuncietur iuramentum, Rip.ff. de iureiurā.l. admonendi.nu. 200.

Teſtis dictum admittitur in factis antiquis, Calca.conſ.66.nu.10.

Probationes de quibus aliàs dubitaretur in antiquis faciunt aliquam fidem, Caſſen.conſ.64. nu. 12.

Teſtes & inſtrumenta ſi non ſunt in factis antiquis recurritur ad communem hominum memoriam, & famam, Pariſi.conſi.158.num.16. uol.4.

Probatio ſemiplena, & minor in antiquiſſimis uicem plenæ probationis obtinere, Bertrand.conſi.207. nu. 7.par.2.

Probatio leuis an ſufficiat in reb. antiquis ad intētionem fundandam, Alex.conſ.187.nu.5.& 6.

Probationes leuiores an ſufficiant in ſcriptura priuata contra tertium in antiquis, Aym.ſect.uiſo de uerbis. nu.5.de antiq.temp.

Feudum.

Teſtes de ſubſtantia inueſtituræ tempore quo fit dicuntur eſſe, Aluaro. rubrica qu. teſt. ſint neceſſ. ad proban. no. inueſtitu. cap. 1. nume.4.

Feudum quomodo probetur, & per quem Bal.conſ.351.part.1.n.1. & conſ.310.par.3.& conſ.352.par. j. num.j.

Teſtes in inueſtitura probanda quot ſuffi-

ſufficiant, Aluarot. rubric. de inue ſtit. inter domi. & uaſall. c. ſi quis. num. 1.

Quomodo probetur præſcriptio feudi, Bal. conſ. 352. par. j. nu. 13.

Teſtium numerus, ubi defuit, ibi eſt inueſtitura nulla, Bal. c. j. ſuper feu d. quid ſit inueſt. nu. 8.

Probare an poſſit teſtis unus ſemiplenè ſolemniter factam inueſtiturã, Bal. de conſue. rec. feu. c. 1. num. 15. ſuper feud.

Teſtes quot requirantur ad probandum feudum antiquum, uel inueſtituram antiquam, Iſer. c. 1. nu. 3. lib. 3. tit. qui teſtes ſint neceſſ. ad prob. no. inueſt.

Teſtes qui ſint neceſſarii in inueſtitura, Bal. ſuper feud. c. 1. qui teſt. ſint neceſſ. in inueſt. nu. 1. Feder. de feu. li. j. tit. 4. §. 1. nu. 2. & li. 2. titu. 26. de feud.

Teſtis qui requiruntur ad nouam inueſtituram probandam, Iſern. ca. 1. libr. 3. titu. qui teſt. ſint neceſſ. ad prob.

Teſtes pares quando ſunt neceſſarii, & quando non, Afflic. de feud. ca. 1. de content. inter domin. & uaſal. not.

Teſtes debent eſſe pares ad probandũ inueſtituram, Afflic. c. j. §. enim. q̃d ſit inueſti. Fede. de feud. lib. 1. titu. 10. §. 1.

Teſtes poſſunt eſſe pares in cõtrouerſia feudi inter dominum & uaſallum, & debent cogi à domino, & paribus dicere ueritatem, Iſern. ca. 1. §. notandum. num. 1. lib. 3. titul. de not. feud.

Teſtes alii quando ſunt pares admittuntur in quæſtione feudi inopia probationum, Iſern. c. 1. nume. 2. tit. de inueſti. inter dom. & uaſa. li. or. lib. j.

Teſtes an poſſint eſſe contra dominũ qui pares eſſe deſierunt ob culpam uel alio modo, & quidem contra ſi tempore inueſtituræ non erant pares, ſed nunc ſunt, Iſer. ca. 1. nu. 1. & 3. libr. 2. titul. An remo. debeant, teſt.

Teſtis non poteſt eſſe fœmina in cauſa feudali, Afflic. de feu. c. 1. de contro. inueſt. no. 8.

Teſtes extranei quando admittũtur ad probandum nouam inueſtiturã tales teſtes debent eſſe idonei ideſt maiores oĩ exceptione, Afflic. c. 1. §. ſi uerò. not. 2. quid ſit inueſtit. & c. 1. in princ. de contro. inueſtit. Iſern. ca. 1. nu. 14. ſi. de inueſt. inter do. & uaſ. lis or. li. 1.

Teſtes de domo aduerſarii in feudis produci poſſunt, Caccialup. tract. de feud. art. 6. nũm. 38. tom. 3. Affli. c. 2. ſi de inueſtit. inter do. & uaſal. lis or. not. 3.

Teſtis eſſe non poteſt inueſtitor in cauſa feudi, niſi quoad indicium, Stephanus Aufre. tractat. de teſt b. numer. 57. Bald. capit. ſi duo, de pace tenen. Federic. de feud. tit. 12. §. ſi autem. nu. 3.

Teſtes non poſſunt eſſe in cauſa feudali Angarii, & Perangarii, Affli. ct. cap. 1. §. Angariæ, quæ ſint regalia.

Te-

Teſtes ſerui an admittantur aliquo caſu ad probandum inueſtituram, Iſer.c.1.§.quod autem nu.2.libr. 3. tit.de not. feud.

Teſtes deponentes rem eſſe feudalem tenetur rationem concludentem aſſignare quomodo ſciant, & quia ſciuerint præſtari ſeruicium pro ea perſona,&c.Gramat. deciſi.77. num.12.

Teſtes duodecim ſacramentarii ſuper feudo deponentes qualiter iurabũt & deponent,Bal. de feud. c. 1. de content.in.maſc.num. 2. & an diſtinctio.c.1.de content.inter maſcu.ſit uera ibi Zaſ. tract. de feud. par.11.nu.33.to.7.

Teſtis in cauſa feudali quomodo debeat deponere,Bal. c. 1.§. ſi enim Domino ſuper feud.quid ſit inueſ. num.41.

Teſtes de auditu,& publica fama deponentes ſuper feudali fundo, an probent fundum eſſe feudalem, Afflict.deciſ.277.nu.1.

Probere quomodo debeat aduerſarius incrementa feudi unà cum feudo ſibi conceſſa, Schen. titul. 4.§. ſi quis dom. manſ. in textu num.2.

An reſignatio feudi & inueſtituræ alteri facta poſſit per teſtes probari, Bal.conſ.215.par.2.nu.5.

Probare quomodo debeat creditor ſi dicit ſe de pignore eſſe inueſtitum feudi nomine,Schen. tit. 11. §. 1. num.1.

Probari quomodo debeat feudum eſſe paternũ,Schen.tit.4.§.cum aũt.

Filiatio.

Teſtes qualiter filiationem,Clericatuũ conſuetudinem, & ſimilia probẽt, remiſſoriè,Nell.tract.de teſtib. nume.188.

Probatio filiationis, Bar.C. de prob.l. non nudis,nu.2.Bal.conſi.437.nu. 1.par.5.

Probatio poſſeſſionis filiationis nõ ſufficit,niſi probet matrimonium, uel cohabitatio, quando agitur de proprietate,Bal.conſi.180.nu.3.par.3.

Teſtis ſuper filiatione, emancipatione de communi opinione qualis eſſe debeat,Nell.tract.de teſtib.nume.146.

Probatio filiationis eſt impoſsibilis,ut uerè probetur,& qualiter fiat indirectè,Paul.l.lucius,nu.2. ff.de condi.& demonſtr. Pariſ.conſi.10. nume.1.uolum.2.conſil.29.nume.5. uolum.2.

Teſtis ſi dixerit ſcio pro certo, quòd Titius filius Sempronii ſit, An pbet,Barbat.c.ſi ſacerdos,num.5.de offi,ordin.& c.cum in cauſa,num. 32.de iuramen. calum. Hippo.l.de minore.§.plurimũ,nu.66.Iaſ.ff.de acqui.hære.l.qui hæreditatem,nume.9.Bal.l.filium diffinimus in 1. lectura,nu.11.

In probanda filiatione leuiores probationes ſufficiunt, Dec.conſil.272. numer.1. & numero 4. ubi dicit quòd etiam per ſolam famam probatur.

Teſtis deponens aliquem filium dicitur

tur

tur deponere circa naturalem & legitimũ, & quid ſi dicat certus ſum, Bal.conſi.432.par.5.nu.1.

Probare poteſt quem eſſe filium adulteri licèt mater cum uno moretur, Abb.ca.cauſam quę.num.2.qui fi. ſint legi.

Teſtis ſuper filiatione concludit ſi deponit per uerbum credo, Egid.conſi.13. nu.37. & uide ſupra in uerbo teſtis ratio de crudelitate.

Teſtes deponentes aliquem eſſe filium de legitimo & naturali licèt non dicant, probant, Nell.tract.de teſti. nume.188.

Probatio filiationis difficilis reputatur, Pariſ.conſi.12.nu.233.uolu.2. nu.234.& 235.& conſi.10.per totum.uol.2.& ideo minus plena ſufficit, Corne.conſil. 340. nume.3. uolum.1.

Teſtis qui dicit quòd uidit, quòd Titius erat filius Martini, an probet, Bald. cap.cum cauſam. nume.41. de teſti.

Probatio per teſtes in filiatione, referendo eſt potius ad credulitatẽ, rationibus extrinſecis corroborãdam quàm ad ueritatem, Anchar.capit. cum cauſam. de iura. calumn. numero 10.

Teſtes coniunguntur ad probandum Titium & Seiũ eſſe fratres, ſi duo probent Titium eſſe filium Bertæ & alij duo Seium filium eſſe Bertæ, Bar.l.Titium c.4. C.de teſti.

Probationes euidentiores, & multum claræ requiruntur ad probandum natum ex quinquagenaria, Socin. conſi.126.nu. . uol.3.

Probare proprietatem filiationis & poſſeſſionis ſunt diuerſa, Alber.ff. de proba.l.quoties.nu.6.

Teſtes, ut probent quaſi poſſeſſionem filiationis nõ ſufficit ſi dicant, quòd tractabatur ut filius, niſi in ſpecie deponant de hmõi tractatibus, & non interrogati, Rui.conſi.52.uol. 5.nume.5.

Probatio filiationis quæ fit per præſumptionem l.filium ff. qui ſint ſui uel alie. iur.l.ſi uicinis C.de nupt. an ſit uera aut ficta probatio, & an cadat in ſtatuto, Iaſo. §. præiudiciales. nume.72.inſt.de act.

Teſtes ſi dicãt aliquos eſſe fratres quomodo intelligatur, Nell.tracta. de teſti.nu.188.

Probatio filiationis de cõcubina qualiter fiat, Ant.cap. ueſtra.col.penul. & Alexand. conſil.74. per totum. uolum.2.

Probãte ſe filiam nec exh æredationẽ, nec præteritionem obeſſe, Goffre.l. ſi poſt, de lib. & poſth.

Teſtes ſuper natalibus filii poſſunt examinari ad perpetuam rei memoriam, Bertac. uerb.teſtes, an lit.con teſt.num.14.

Probatio ſummaria ſufficit in cauſa filiationis, & ualet etiam per coniunctos, & coram iudice laico, Bald.l. 2.de Carb.Bar.l.1.paulo poſt prin. C.quorum bonorum, Lud Roma. l.Carbonianum.C.de carbo. edic. num.3.

Teſtis duo probant filiationem, Dec. conſ.272.nu.1.

Teſtis deponens q. N. ab omnibus cũ cognoſcentibus reputabatur filius, Bal. dicitur probare communi reputatione, & fama filiationẽ, Alc. conſ. 51. nu. 5. li. j.

Probatio filiationis fit ex quaſi poſſeſſione eius donec aliud probetur Fulgoſ. conſil. 188. poſt princip. 2. colum.

Probatio filiationis ſuccumbit quoad ipſos cõiuges probationi ipſius poſſeſſionis, Homod. conſil. 219. num. 11.

Furor.

Teſtes domeſtici, & familiares admittunt ad probandum, quem non eſſe ſanæ mentis, Franc. de hæreti. c. fi. nu. 2.

Teſtes affines, cõſanguinei & domeſtici admittuntur ad probandũ furorem, Pariſ. conſi. 87. nu. 29. uol. 3.

Probare aliquem eſſe mentecaptum magna difficultas, neque directò probari poteſt, Dec. conſil. 498. nu. 81. uol. 4. Pariſ. conſi. 88. num. 54. uolum. 3.

Teſtes qualiter probent quem cecum furioſum, uel mutum remiſſiuè, Nell. tracta. de teſtib. nume. 288. Iaſ. par. 2. C. qui teſta. face. poſ. l. furioſum. nu. 4. Berta. uer. teſtes depo. nu. 99.

Probatio ſanæ mentis uel furoris & ſimilium, qualiter fiat, Zabarell. conſi. 56. nu. 5. Bart. l. nec codicillos C. cod. nu. 1.

Teſtis deponens de furore uel de ſanctitate debet etiam non interrogatus redere cauſam, aliàs dictũ ſuum eſt falſum, Areti. l. in eo ff. de teſta. nu. 2. Alex. conſi. 34. nu. 13. lib. 3. Soci. conſi. 42. nu. 4. uol. 1. Iaſ. par. 2. qui teſta. face. poſſ. l. furioſum nume. 6. Curt. Iun. conſi. 151. num. 2. par. 2. Bertran. part. 1. conſil. 243. nume. 6.

Teſtes uolẽtes probare furorem qualiter deponere debent de cauſa ſcientiæ, Lud. Rom. C. qui teſtam. face. poſſ. l. furioſum num. 7. uide Alex. conſi. 142. nu. 9. uol. 1.

Teſtis deponens ſuper dementia & furore debet ſpecificè deponere de actibus, & uerbis exterioribus furioſi, & demẽtis Pari. conſi. 88. nume. 59. uol. 3.

Probatur furor, & dementia per uerba & geſta non conuenientia homini ſanæ mentis, Milis in uer. probatio uerſ. 51.

Teſtis deponens de actu etiam furoris uel ſanitatis, dicens ſe hoc ſcire quia uidit, præſens fuit bonam cauſam ſcientiæ reddit, Corn. conſi. 85. uol. 2. Dec. conſi. 448. nu. 6.

Teſtis deponens, Titiũ furioſum, quia actus furioſorum facit probat, Soc. conſi. 143. nu. 7. uol. 1.

Teſtis ſi dixerit aliquem furioſum, quia per uiam lapides proiiciebat, an probet, Dec. conſ. 458. num. 33. Pariſ. conſ. 88. nu. 68. col. 3.

Teſtes ſingulares ſufficiunt ad probandum furorem, Alex. con. 141. nu. 2. lib. 1. & conſil. 147. num. 20. lib. 7. Dec. conſi. 448. nu. 8. & l. furioſum

C. qui

C. qui teſt.fac.poſ.nu.30.Pari.conſi.87.nu.10.uol.3.

Teſtes deponētes de fatuitate totannis citra bene probant, Pariſ.conſi.87.nu.38.uol.3.

Teſtes affirmantes furorem præferuntur, in quo debent reddere rationē etiā non interrogati, Alex.conſ.147.nu.15.16.li.7.

Probatio, quòd aliquis tali die fuit furioſus uel mutus &c. an ſit ſufficiēs & ex ea inferatur, quòd etiā poſtea tempore quo aliquem contractum fecit præſumatur ita fuiſſe, Alex.l. pretia rerum. ff.ad leg.fal. num.3. circa prin.

Teſtes de furore, & ſana mente cōtraria deponentes, quomodo concordentur, Boer.q.23.nu.33.par.j.

Probatum ſi eſt per unam partem aliquo tempore quem fuiſſe furioſū, & ex aduerſo probatū eſt ipsū fuiſſe ſanę mentis, & habuiſſe dilucida interualla, certè hoc ultimum non ſufficit ad ualidādum actum poſtea geſtum, niſi ſpecialiter probetur eum fuiſſe ſanæ mentis tempore actus geſti, Iaſon ff. de his qui ſunt ſui, uel alien. iur. l. patre furioſo.nu.50.

Furtum & rapina.

Teſtis ſi dixerit ſe uidiſſe aliquem furantem, an probet, Dec.l.furioſum. C.qui teſta.fac.poſ.nu.29.

Quæ ſunt neceſſaria ad probandum robariam, uel rapinam, uel ſpoliationem alicuius rei mobilis, item qualiter illa probent, Bal.conſ.98. par.5.nu.1.

Teſtis ſi dicat quòd Titius furatus eſt cappam Martini probat Dominium iudicio legis, ut poſſit ferri ſententia ſuper re furti, non ut dominus declarari poſſit, Nell. tract. de teſti.nu.149.

Probatio exiſtentiæ rerum amiſſarū, an ſit neceſſaria, Belle. c. ſuper eo. nu.18. de his qui ui met. ca. fi.

Teſtis deponens ſuper rapina dicens uidiſſe de manibus auferre, non probat rapinam, Fulgo. ff. de petit. hæreditat.l.poſtquàm.num.4.Hippol. ſingul. 267. incipien. dubia probatio.

Probatio non eſt apertè facienda de rebus deperditis, Pariſ.conſ. 34. nu. 4.libr.1. quando Aduerſarius eſt in dolo.

Teſtes ad probandum æſtimationem rerum derobatarum qui poſſint, Bertac.uerb.teſtes qui eſſe poſſint nu.25.

Probatio ſi facta ſit contra me quòd abſtuli rem à Titio, non concluditur quòd rapuerim, Claud. Seyſel. in l.1.in principio.ff. de acqu. poſſ. num.5.

Teſtes eſſe poſſunt domeſtici, & familiares ad probandum æſtimationē rerum ablatarum, Steph. Aufr. tra. de teſt.nu.87.to.13.

Inueſtigatio ſubtilis ſuper diſpoſitione teſtium deponētium, ſuper quibuſdam rebus, quæ dicebantur ſacomonale, an probent eaſdem res eſſe quas dicit depoſitarius fuiſſe ablatas, ut liberet' à depoſito, Paul. de Caſt.conſ.192.nu.1.uol. 2.

Habilitas.

Teſtis interrogatus de habilitate, uel ſufficientia alicuius, quomodo debeat reſpondere, Butr. c. 1. nu. 10. de ſcrutiu. in ordin. faciend. libr. 1. part. 1.

Probare uolens teſtem tempore ſuæ depoſitionis fuiſſe inhabilē, quid debeat probare, Specul. tit. de teſt. §. 5. nu. 14.

Probato actu præſumitur habilitas perſonę ad ipſum actum faciendum, Imol. ca. in pręſentia. nume. 10. de probat. Mil. in uer. probatio. uer. 61.

Teſtes duo ſufficiunt in teſtis habilitate probanda, Gemin. tractat. de teſti. nu. 26. to. 13.

Probatus in uno ordine cenſetur probatus ad beneficium conſequendū in actu conſequutiuo ad id, non autem in actu ſeparato, Butr. cap. accepimus. numer. 7. de ætate & qualitat.

Hypothecaria.

Teſtis in Hypothecaria actione ſufficit quòd uidit debitorem rē Hipothecatam poſſidere tanquàm ſuam, etiam ſi de 30. annis dicatur Guid. Pap. tracta. de præſumpt. nu. 19. to. 13.

Teſtis probat hypothecariam tacitā indirectè, & quomodo hoc intelligatur, Bal. l. conuēticulam. C. de epiſ. & cle.

Identitas.

Teſtis ut ꝓbet debet deponere de idētitate illius rei, ſuper qua deponit, Pariſ. conſ. 27. nu. 27. uol. 2. & conſi. 119. nu. 7. uol. 1.

Qualiter probetur idētitas corporum, Bald. conſi. 265. & 267. par. 2.

Teſtis deponens de rei identitate, quādo probet remiſſiuè, Nell. tractat. de teſti. nu. 190.

Teſtis licèt in dubio præſumatur uarius, tamen concurrentibus pluribus qualitatibus, & circunſtantiis in identitate probat, Corn. conſil. 208. nu. 7. uol. 4.

Infamia.

Teſtes qui deponunt ſuper infamia quales eſſe debeant, Gemi. capi. ſi is cui. nume. 7. de accuſ. Franc. de accu. c. ſi is cui. nu. 4. 5. & 6.

Probatio infamiæ quot, & quales teſtes requirat, Specul. lib. 3. de inquiſitio. §. 3. nu. 8.

Teſtes qualiter deponant ſuper infamia, & an ſit neceſſe, quòd deponāt infamatum eſſe apud bonos & graues uiros, Butr. ca. cum oporteat. nu. 18. de accuſatio. & ibi Ancha. nu. 10. Specul. tit. de inquiſi. §. 3. nu. 10. Zabarel. ca. qualiter §. ſunt tamē de accuſa. num. 6. col. 3. Gemi. ca. ſi is cui. nu. 8. & 9. de accuſ.

Teſtes probantes de infamia etiam nō interroga. debent reddere rationē ſui dicti, Barba. conſi. 29. nu. 30.

Teſti de infamia alicuius nō credetur niſi

niſi reddat rationem, Nellus tracta. de teſti.nu.76. Bertran. par.2.conſ. 37.nume.8.

Teſtis ſi dicat quem infamatum penes bonos & graues, non probat ſi illos non nominat, etſi non interrogatus, Milis uer.teſtis.nu.8.

Teſtes deponentes ſuper infamia ſi diſcordent ad inuicem loco, tempore, perſonis, an dicantur conteſtes, Anchar.ca.qualiter el 2.de accuſa.nu.34. & 35.

Teſtes diuerſa ſuper infamia deponentes, an ſint credendi, Specul.tit.de inquiſi.§.j.nu.17.

Teſtium dicto deponentium quem infamatum penes ſe de quo aliquid ſiniſtri in publico non probatur infamia, & quomodo dicta teſtium paucorum non infamant accuſatū, Butr.c. inquiſitionis.nu.31.de accuſ.lib.5.

Teſtes ſolum deponunt de his de quibus infamia data eſt, quando inquiſitio de certo crimine fit, Paul.trac. de uiſi.nu.24.

Ingratitudo.

Teſtes quinque integræ opinionis, q. uaſſallus ingratitudinem cōtra Dominium ſuum commiſerit, Afflic. ca.1.qui teſtes ſint neceſſ.

Teſtes quot ſunt neceſſarii ad probādum nouam ingratitudinem, Iſer. c.1.nu.1.quot teſtes ſint neceſſ.

Teſtes ad ingratitudinem probādam quot requirantur, Bertran. par.1. conſi.57.nu.7.

Teſtis ſi deponat de facto ex quo reſultat ingratitudo, & alius de confeſſione ingratitudinis facta per donatarium non dicitur probata ingratitudo, Rip.lib.3.interpret.l.fi. C. de reuoc.donat.

Inimicitia.

Teſtis deponens de inimicitia debet reddere cauſam & rationem dicti ſui quantumcunque non ſit de ea interrogatus, Grama. deciſi. 34. nume.25.

Teſtis ad hoc, ut poſſit reprobari tanquam inimicus requiritur probari aliquā cauſā inimicitiæ aliàs non Grama. deciſ. 74. nume. 6. & deciſio 88.

Teſtes quot requiruntur ad probandum inimicitiam, uel partem, Berta.uerb. teſtes quot & quales.

Quomodo probetur inimicitia capitalis, Bald.conſi.41.par.5.num.2. ubi dicit quòd probatur per coniecturas.

Innocentia.

Teſtis qualibet admittitur ad dicendum de innocentia accuſati, Paul. de Caſt. conſi.280.nu.uol.1.

Teſtes inhabiles admittuntur ad probandum innocentiam, Dec.l. & ſi nihil, de reg.iur.num.1.Paul.Gril. tract. de relaxat carcerat.q.3.nu.1 & 2.tom.15.

Teſtes domeſtici & aliàs etiā non idonei ad probandum innocentiam recipiuntur, Dec.l.ſi is qui.C.qui teſtam.

ſtam.face poſſ.nu.24.Paris de Put. tracta. de ſindica.nu.5. & §.an ſtetur. nu.49. Hippol.in pract.§. opportune.nu.15. & in ſingul.39.

Teſtes falliti quoad probandum Innocentiam inculpati nō ad probandum factum ex quo reſultat Innocentia admittuntur, Soc.Iun.conſ. 61.nume.15.

Teſtes qui de credulitate deponunt in probando Innocentiam admittuntur,Dec.conſi.459.nu. 8.

Teſtes ad probandum Innocentiam per uerbũ credere probare uidetur, Bar. conſi.16.uol.2.nu.6.

Inquiſitio.

Teſtes ſuper inquiſitione qui & quales ſint,Specul.de inquiſ.§.1. & 2.

Teſtis non integer, non ſufficit ad inquirendum, Abb.ca.teſtimonium de teſti. Pariſ.conſi.169.nume.44. uolum.4.

Teſtes minus idonei, an admitti poſſint in cauſa inquiſitionis, Imol. de ſenten. & re iud.ca. cum I. & A nu.20.Bellem.ibidem.nu.14.

In teſtium productione ubi proceditur per inquiſitionem,nunquid partis citatio neceſſaria ſit, Alber. de Roſ. tract.de teſti.nu.13.

Teſtes ſine rei citatione ſuper ſpeciali inquiſitione, & accuſatione de conſuetudine examinanť, Marc. Blãc. tract. de indi.nu.22.tom.15.

Teſtes quales recipiantur ſuper inquiſitione, Bal.l.congruit ff.de off.pręſi.par.1.nu.3.

Teſtes inducti in cauſa inquiſitionis, an ſemper ſint admittendi, Specul. tit.de inquiſi.§.1.nu.16.

Teſtes in inquiſitione ſpetiali, quare iterum examinari debeant, Marc. Blanc.tract.de indi.nu.23.

Teſtes inquiſitionis generalis non probant, niſi ſpetialiter repetantur, Bertac. uerb.teſtes in alio iudicio. nume.6.

Teſtes ſuper inquiſitione recepti non poſſunt produci ſuper accuſatione ſi aliquid aliud agatur, Innoc.cap. cum in tua de teſti. Bald.Marg.teſtis.12.col.

Teſtes ſuper inquiſitione poſſunt per iudicem produci ex officio, Berta. uerb.teſtium impugna.nu.35.

Teſtes in inquiſitione recipiuntur nō cõteſtata lite quando fit ex puro & meo officio, Imol.de offi.iud.ord. c.pernicioſam.nu.9.

Teſtes quando poſſint produci in cauſa inquiſitionis poſt dedicita teſtificata, Bartol.authen.qui ſemel. C. de proba.

Teſtis in cauſa inquiſitionis qualiter deponere debeat,Nell.tracta.de teſti.nume.114.

Teſtes deponentes ſuper inquiſitione, non probant,niſi præcedat infamia contra inquiſitum,aliàs corruit inquiſitio, Gramat.uoto.3.num.31. & 32.

Teſtis in cauſa inquiſitionis non arctatur ad deponendum ſuper occultis,hoc eſt ſuper his, ſuper quibus non uiget fama,& quomodo poteſt cogi ad plenam ueritatem dicendã in

in quãtum ſuper illa interrogatur, Butr.c.qualiter & quando.numer. 7.de accuſ.lib.5.

Inſultus.

Teſtes qui dicunt quòd inſultus fuit factus in domo, qualiter debeant deponere, Bal.l.data opera.nu.48. C.qui accu.non poſſ.

Teſtes qui interfuerunt rixæ multum ualent, Cepol.conſi.32.nu.47.& 15.Pariſ.conſi.152.nu.2.uol.4.

Teſtes quomodo probent inſultũ, Berta.uerb.teſtes depo.nu.142.

Teſtes ſi depoſuerunt quòd Seius inſultauerit Caium, & poſtea uulnerauerit, nũquid inſultum cum uulnere confundatur, Barba.c.cum M. num. 79.de conſtit. Iaſ.ff.Sol.matri.l.fructus.nu.8.

Intereſſe.

Teſtes qualiter deponere debeant in intereſſe ſingulari, Specul. tit. de fruct.& intereſſe §.6.num.2. Nell. tracta. de teſti.num.189.Salice.C. de ſenten. quæ pro eo l.unica. nu. 30.uerb.teſtes Cepol.cau.140. Roma.conſi.321.

Teſtes ut probẽt ſingulariter intereſſe qualiter debeant deponere, Sali.C. de ſententiis, quę pro eo l.unica.n. 29.Faber ſuper inſtit.de uerb.obli. §.non ſolum.nu.4.

Probare de ſuo intereſſe qualiter quis probet, quando quis non uult exhibere tabulas, ut periuramẽtũ in litẽ contra illum qui dolo, non exhibet, Bald.l.3.§.condemnatio ff.tab. exhib.nume.3.

Teſtes in probando intereſſe debent rationem ſui dicti allegare, etiam non interrogati l. quatenus.n.5. de reg.iur.

Probatio intereſſe difficilis eſt, Iſern. in conſtit.reg.inci. edictorum ordine.nu.17.& in conſti.in pecuniariis nume.22.

Probatur damnum, uel intereſſe, partisque non interfuit, ex proceſſu inquiſitionis, conſ.113.nu.52.uol.2.

Iuriſdictio.

Per teſtes ſingulares decimæ receptio, & iuriſdictionis exercitium probari poteſt, Nell.tracta.de teſti.num. 183.de teſti. Corn.conſi.185.tom. 2.Hippol.conſil.1.num.56.uol.1. Soc. Iun.conſi.99.num.23.uol.2. Bertac. uerb. teſtium impugnat. nume.58.

Teſtes ſingulares iuriſdictione nõ probant, Barba.c.licet cauſam.nu.39. de proba.

Teſtes ſingulares, an probent præſcriptionẽ iuriſdictionis, Paul.de Caſt. conſi.444.nu.5.uol.1.

Probare uolens iuriſdictionem, & per teſtes eam exercuiſſe, licèt diſcordent in tempore, loco, & cauſis &c. non tamen nocet, Specul.lib.1. de teſti.§.6.nu.13.

Teſtis unus ſi in probanda iuriſdictione dicit, quod uidit exerceri unum actum iuriſdictionis, & alius dicit de

de alio actu, an probent cum uſu iuriſdictionem, Bald.ca.licèt.num. 9.de teſti.

Teſtes quorũ alter dicit Titiũ condẽnaſſe in decem alter in bis, an probent iuriſdictionem, Berta.uerb.teſtium impugna.nu.72.

Teſtis qui eſt interrogatus ſuper iuriſdictione, ſi dicit uera eſſe, quia uidit, an probet, Bald.c.cum cauſam nu.20.de teſti.

Legitimitas.

Teſtium dicto ſuper legittimitate alicuius aſſerta ſtatur, licèt fama uicinorum habeat ſe incontrariũ, Butr. c.per tuas.nu.j.qui fil. ſint leg. ubi Abb.nu.1.poſt Io.And.ibi col.3.

Probans ſe filium ſimpliciter intelligitur probaſſe ſe legitimum & naturalem, Albe.par.j.ff. de his qui ſunt ſui uel alie. iur. l.filium.nu.11.

Teſtes in cauſa legittimitatis admittuntur, & pater & mater l.1.§. Iulianus ff.de lib.agno. c. per tuas, de proba.c.tranſmiſſæ qui fil.ſint legi. Bart.l.carbo.§. duæ cauſæ.nu.2. de carbo.edict.

Probatio plena requiritur in perſonæ legitimatione etiam in cauſis ſummariis, Dec.l.edicto Diu.Adri.C. de edict.Diu.Adri.nu.47.

Miraculum.

Teſtes ſingulares non probant miracula alicuius ſancti, Berta. uerb. teſtes depo.nu.132.Alex.cõſi.104. nu.8.& ſeq.uol.3.

Teſtes miraculorum qualiter examinandi, Abb. & alii de teſtibus cap. uenerabili.col.4.

Teſtis ſuper aliquo ſancto deponens, an ſufficiat quòd de uno miraculo dicat, Fránc.Cur.tract. de teſti.nume.80.

Metus.

Qualiter probetur metus, Dec.l.in omnibus cauſis nu.7.ff.de reg.iur. Bal. conſi.364.par.3.nu.4.

Metus probatur ex indiciis, & ex cauſis, Bal.conſi.26.nu.2.par.3.

Probari quomodo poterit quòd quis metu pœnæ nõ adiuit, Bar.l.ſi quis in graui §. eleganter.nume.2.ff. ad ſillania.

Mors.

Teſtis reddens rationem de morte qui uidit eum de quo deponit in bello, nec poſtea repertum, optimè deponit, Fulgoſ.ff.de his qui nõ.in ſa.l.ex hæreditatum.nu.1.

Qualiter debeant deponere teſtes uolentes probare, quòd Titius deceſſit iam 30.annis. Item, an & qualem interpretationem recipiant dicta teſtium. Bald. conſi.314.par.2.nu.1.

Teſtes qualiter mortem, uel aliquid non extare probent, Nell.tracta. de teſti.nu.201. Berta.uerb. teſtes depo.nu.122.

Probatio mortis alicuius non eſt ſufficiens, quòd cum diligentia requiſitus non reperitur, Anchar.ca.in præſentia.nu.3.de ſponſ.& qualis probatio

batio requiratur ſuper morte, Soc. conſi. 244. nu. 7.

Teſtis reſpondendo articulo quòd Titius eſt mortuus, ſi dicat uerum eſſe, & in cauſa ſcientiæ dicat, quia uidit eum mori, an probet, Socin. l. ſed & illo §. circa, de reb. dub. nu. 2. Fulgoſ. ff. de nego. geſt. l. aut prætor §. hæc uerba. nu. 1.

Teſtis deponẽs ſup morte alicuius ꝓbat ſi reddendo cauſam dicit, quòd uidit fieri luctũ in domo, & uxorẽ ac cõſanguineos aſſumere ueſtes lugubres, Bart. l. genero. num. 5. ff. de his qui not. inſa. Fulgoſ. ibidem. nume. 3.

Teſtium dictum probat aliquem mortuum quòd interfuerunt eius ſepulturæ, non quòd ipſi uiderunt Cadauer. quia erat in capſa copertum ſed ſic tunc ab hominibus dicebatur, Barba. tracta. de teſti. uer. mortuum hominem. nu. 7.

Teſtes probantes mortem alicuius debent dicere ſe interfuiſſe eius ſepulturæ, Alber. de Roſ. de condi. & de monſtr. l. conditionem.

Teſtes qui deponũt Titium fuiſſe mortuum de menſe iulii, & atteſtantur illum interfectum fuiſſe, & uidiſſe mortuum, uel eius corpus portaſſe ad ſepulturam, an bene probent, Socin. conſi. 83. nu. 5

Teſtis unius dicto ſtatur ſuper morte alicuius, & in aliis caſibus, Alber. de Roſ. C. de Repud. l. hodie. n. 1.

Teſtis unicus non probat mortem niſi præſumptiuè, Berta. uerb. teſtes quot & quales. nu. 21.

Teſtis probat cadauer eſſe alicuius ꝑ ſigna, uel ſignata, Bar. C. de fabri. li. 11. uel quia agnoſcit caput illius l. cum diuerſis & ibi Alex. C. de reli. & ſump. fun.

Teſtibus non probatur quòd conceſſio motuproprio facta ſit, Nell. tracta. de teſt. in u. 223.

Mutuum.

Teſtes quinque in contractu mutui neceſſarii ſunt, Nepos tracta. de excep. num. 48.

Teſtis inductus ad probandum mutuum quid deponere debeat, Nell. tracta. de teſtib. num. 182. tom. 13. Alciat. l. bene eſt ff. ſi cert. pet. numero 10.

Teſtis ſuper mutuo per uerbum cõmodauit, Bertac. uerb. teſtium impugna. nu. 87.

Teſtis deponens Titium mutuaſſe cẽtum Sempronio, ſi in reddendo rationem dicat ſcire, quia uidit inſtrumentum, non probat, Bart. l. 1. ff. ſi cert pet. nu. 26.

Teſtis ſi dicat ſe uidiſſe pecunias numerare ex cauſa mutui præſumitur Guid. Papa. tract. de præſump. nu. 504. tom. 13.

Teſtis productus in cauſa mutui ſi dicit, ego uidi numerare centum ducatos à Titio, an probet, Iaſon. ff. de iuſt. & iur. l. iuri ope. dat. nu. 23.

Teſtis quando deponit ſuper facto, ex quo mutuum præſumitur, Dec. l. cum quid mutuum ff. ſi cert. pet. nume. 24.

Teſtes deponentes de mutuo dicentes non recordari de quantitate, an probent mutuum, & quid ſi ex aliis cõiecturis apparet de quantitate, an ſimul iungant ad faciendam probationem, Ripa. ff. de iureiuran. l. admo. nu. 188. Hippol. l. 1. §. idem Cornelio. nu. 3. de quæſtio.

Teſtes, quorum unus probat mutuum unius ſolidi, alter trium quatrinorũ non dicũtur ſingulares, Berta. uer. teſtes depo. nu. 174.

Teſtes, quorum unus dicit de mutuo 10. & alter de 15. non probant de 25. Bertac. uerb. teſtium impugna. nume. 70.

Teſtis unus de mutuo ſi deponat & alius de confeſſione mutui, an probent, Anchar. conſi. 439. nume. 7. Paul. de Caſtr. conſil. 380. nume. 2. uolum. 1.

Teſtis ſi producatur ſuper articulo mutui, & dicat uerum eſſe quòd Titius mutauit Sempronio centum ſed quòd fecit pactu de non petendo, an ualeat eius depoſitio, Iaſ. l. qui iuriſdictio. num. 7. de iuri. om. iud. par. j. Hippol. l. 1. §. Diuus Adrianus. nu. 4. & in rubr. ff. de fideiuſſ. nume. 188.

Teſtis non probat ſi confeſſioni factæ per Titium de mutuo ſibi facto interfuiſſe dixerit. Barb. c. ſi ſacerdos nu. 2. & 3. de offi. ordi.

Teſtes duo ſi deponent in iudicio, & unus eorum dicat quòd ego mutuaui, ſeu numeraui Caio centum præſente & uolẽte Titio, tunc iſti teſtes ſunt conteſtes, & plenè probant quòd numeraui Titio, Hipp. rub. C. de prob. nu. 133. Berta. uer. teſtes depo. nu. 101.

Teſtis qui dicit quòd uidit mutuare, an probet, Socy. l. 1. ff. ſi cert. petat. nu. 8.

Teſti deponenti ſuper mutuo, an poſſit fieri interrogatorium, quid ſit mutuum, Rom ff. ſi certa. pet. l. bene eſt. num. 7. Soci. l. 1. ff. ſi certum petat. nu. 5. & 6. Rip. ff. ſi cert. pet. l. 1. nu. 28. ampliatur. nume. 31. limitatur. nu. 32.

Teſtis poteſt interrogari quid ſit mutuum, & interrogatus debet reſpõdere, Bart. l. 1. ff. ſi cert. pet. nu. 10. Angel. ff. de reb. cred. & cer. cond. l. bene eſt. nu. 4. par. 2. Berta. uerb. teſtes interrog. nu. j.

Teſtis deponens de ſtipulatione, uel mutuo, uel poſſeſſione, an probet ſi dicat, neſcit quid ſit, Soci. conſil. 253. nu. 5. uol. 2.

Teſtis interrogatus quid ſit mutuum ſufficit, quòd deponat per uerba facti ex quo ius reſultat, Bart. l. 1. ſi cert. pet. nu. 14.

Negatiua.

Teſtes qualiter negatiuam probare poſſint, Nell. tracta. de teſti. nume. 211. Alex. conſ. 45. num. 18. lib. 4. Afflic. deciſ. 400. nu. 9. Fran. Curt. tracta. de teſti. nu. 57. tom. 13. Bertac. uerb. teſtes depo. nu. 73. Ludo. Rom. C. quando non peten. part. l. petente. nu. 4. par. 2.

Teſtis attinens probans meram negatiuam

tiuam non coarctatam eo ipſo incidit in falſum, Ange.ff. ne quis eum qui in ius uoca. eſt ui eximat l. ſi per alium. §. docere. nume. 2. par. 1. Bal. conſi. 352. part. j. num. 12. Abb. c. cum eccleſia. num. 9. de cauſſ. poſ. & prop. Alex. conſi. 104. nu. 11. libr. 3. & conſi. 109. nu. 12. & conſi. 71. num. 10. lib. 7. Fulgoſ. conſi. 174. poſt prin. 3. colu. Paris de Put. tractat. de ſindica. §. qualiter. tom. 14. Corn. conſ. 21. num. 4. uolum. 3. & conſi. 225. uolum. 4. Curt. ſenior. conſ. 55. numer. 21. Decius conſil. 349. numer. 15. Igneus. l. neceſſarios. in repeti. §. non aliàs. num. 142. ad ſillanianum. Ruyn uol. 5. conſi. 81. num. 5. & conſ. 162. uol. 4. nu. 2. Franc. Curt. tracta. de teſti. nu. 47. & 48. Rip. ff. de uerb. oblig. l. in alia. nu. 30. Bertrand. par. 1. conſ. 55. num. 12. & conſi. 144. num. 2. part. 1. & conſ. 55. nu. 12. & conſ. 244. nume. 2. par. 1. & conſil. 307. num. 5. par. 1. Aym. conſ. 9. nu. 7. Bero. ca. quoniam contra. num. 18. de proba. Bertran. uerbo teſtium impugna. nu. 119.

Probatio ſuper negatiua facti non admittitur, Bero. c. in præſentia. de proba. nu. 148.

Teſtes qui nituntur probare negatiuam, an ſint ſuſpecti de falſo, Bertran. par. 3. conſ. 256. nu. 5.

Probatio ſimplex, & determinata non poteſt eſſe negatiuæ, Anchar. cap. quoniam contra falſam. num. 2. de proba.

Teſtes repellendi ſunt non ſolum qui expreſsè conantur negatiuam probare ſed etiam implicitam conentur, Io. Andr. in nouel. c. cum eccleſia. col. 4. circa princip. uerſ. per quod not. de cauſ. poſſ. Ruy. conſi. 63. nu. 7. uol. 4. & conſ. 106. uol. 5. nu. 7.

Probatio negationis eſt naturaliter nulla, Socin. iun. conſ. 7. num. 5. uol. 1.

Teſtis ſuper negatiua coniuncta cum affirmatiua probat, Berta. uerb. teſtium impu. nu. 120.

Teſtis deponens de affirmatiua non iuncta cum negatiua non probat, ſed ſuſpectus eſt de falſo, Ruy. uol. 4. conſ. 97. nu. 3.

Teſtis tacitè negatiuam aſſerens probat, Franc. Curt. tractat. de teſtib. num. 56.

Teſtis aſſerens negatiuam eſt ſuſpectus de falſo, & poteſt dici de falſo periurus, ſiue expreſsè, ſiue ſimpliciter deponat ſuper ea, Abb. c. cum eccleſia, num. 29. de cauſ. poſſ. & propri.

Teſtes ſuper negatiua, licèt in dubio ſint ſuſpecti de falſo, tamen ubi eſt coarctata loco & tempore ceſſat ſuſpicio huiuſmodi, Grama. deciſio. 56. nu. 4.

Teſtis qui dicit, ſcio quòd Titius non fuit percuſſus à Seio, nec fuit interrogatus de cauſa ſciẽtiæ, probat negatiuam, Bal. de ſenten. & re iudi. c. ſicut nobis. nu. 5.

Teſtes qualiter uideantur ſatagere negatiuam probabilem, ſeu improbabilem

bilem, Butr.c.3.nu.36.de cau. poſſeſ.lib.2.par.j.

Teſtis negatiuè deponens an concludere uideatur, Bart.Cep. conſ. 27. num.2.& teſti ſeniori magis creditur in dubio.nu.9.& unico,& ſingulari non creditur.nu.13.

Teſtibus an probari poterit certam rem, certo tempore non fuiſſe ſetidam, uel non amaram, ſi ipſam nō odorarunt uel guſtarunt, etiam ſi eius contrarium non perceperint, puta quòd eſſet odorifera, uel dulcis, quia licet negatiua coarctata cadat in intellectum per aliquod affirmatiuum oppoſitum, in multis tamen affirmatiua deficeret, Ioan. And.in nouel.ca. bonæ memoriæ. col.2.circa med.uer.uide in odorata.de elect.

Probatio reputationis, & communis opinionis releuat ab onere probandi negatiuam, Rota deciſ.478.nu.1.in no.

Teſtis omnis debet cauere, ne atteſtetur ſuper mera negatiua, Dec. de proba.c.quoniam contra.nu.3.

Probari neceſſariò qui non poſſunt, ut poſſint probari debere, & negatiua quæ probari directò non poteſt qualiter probari debeat, Cuman. ff. de acquiren. poſſeſſio.l. rem quæ.

Teſtes deponentes ſuper negatiua dicuntur aſſerere, Rip.trac.de peſte. de cauſ.poſ.& propr.c. cum eccleſia Sutrina.nu.76.

Teſtis deponens de negatiua ſine cauſa, etiam non interrogatus nō probat, Albe.de Roſ.tract.de teſt.par. 5.num.5.tom.14. Igneus in repe. l.neceſſarios.§.non aliàs.núm.75. ad ſillan.Dec. conſi.349. num.10. Rip.tracta.de peſt.rubric.de cauſ. poſſ.& proprietat. c. cum eccleſia Sutrina.num.88.Aym.conſi.2. numer.3. Grama.deciſio. 103. núm. 29.Bertach. uerbo teſtes interrog. num.6.

Teſti aſſerenti negatiuam quæ omninò cadit in eius ſenſu, an credatur, Anchara.cap. ex tenore. de teſtib. num.9.

Teſtis aſſerens meram negatiuam à facto alieno, an probet Bal.c.3.loco. nu.3.de prob.

Probatio negatiuæ etiam abſque ſpeciebus, & differentiis fieri poteſt Igneus in repe.l.neceſſarios.§. non aliàs.nu.8.par.3.ad ſilla.

Teſtis de negatiuæ ſui facti ſolus probat, Tiraq.de retract.nu.48. Iaſon ff.de acquirend.hæredita.l. nec is. nu.5.

Probatio negatiuæ non admittitur ſi conſtat de crimine per teſtes legitimos, Dec.c.ad noſtram.n.j. de probatio.

Teſtes quod probare poſſunt, quando affirmatiua probata eſt, Ioann. And.in nouell.c.conſanguinei. colum.3. circa fi. uer. conſanguinei. de ſenten.& re iud.

Probatio negatiuę releuat probãtem ſi aduerſarii intentio non eſt probata per affirmatiuam, Anch. c.ad noſtram.nu.4.de prob.

Probari poteſt per libri aut ſcripturæ in-

inſpectionem, negatiua, & affirmatiua, Seyſel. l. non eſt nouum. C. de eden. nu. 1. Bal. conſi. 150. num. 6. uol. 2.

Probationem negatiuę nihil amplius eſſe in hæreditate probari, uel exhibitione inuentarii, Fulgo. C. de iur. delib. l. ſcimus. §. licentia. nu. 1. par. 2.

Negligentia.

Teſtis quomodo deponere debeat, ut negligentiam probet, Pari. de Put. tractat. de ſindic. §. qualiter. nu. 3. tom. 14.

Teſtes deponentes ſuper negligentia uillæ non capientis malefactorem qualiter deponant, Bat. l. qui teſtamento. §. ueterçs. ff. de teſta.

Teſtis deponens de negligẽtia, puta, ꝙ uilla neglexit capere malefactorẽ, non fuit interrogatus de cauſa ſciẽtiæ, an probet, Bar. l. non ſolum. C. de teſti. nu. 12.

Teſtis deponens quòd talis fuit negligens in exigendo debitum, alió tamen non expreſſo non probat, Corneus conſi. 121. nu. 5. uol. 2. Paris de Put. in rubric. incip. iuriſdictio uer. quale. nu. 3. & 5.

Nobilitas.

Teſtes deponentes de nobilitate iurare debent, Rebuf. in concord. §. cũ uerò. de colla.

Teſtes nobilium debent pro nobilitate in iudicio deponere, Rebuff. q. 12. trac. de nomina. & §. cum uerò de colla. in concor.

Teſtes quomodo debeant deponere ſuper nobilitate, Rebuff. q. 12. tra. de nomina. nu. 38.

Teſtes quatuor requiruntur ad probandum nobilitatem, Rebuff. in concor. §. cum uerò. de colla.

Probatio inſufficiens, dicere, ꝙ quis ſit de tali domo nobili, niſi probet cum à populo pro nobili reputari, Bon. de Curt. tractat. de no. par. 1. tom. 5.

Teſtis dicens quòd reputatur gentilis, an probet ſine redditione cauſę ſcientiæ, Corn. conſi. 272. num. 8. uol. 4.

Probatio de antiquis progenitoribus quomodo fieri debeat, Areti. conſi. 37. num. 1.

Non tutus acceſſus.

Teſtes ſuper acceſſu non tuto qualiter deponere debeant, Staphil. tractat. de grat. expect. §. & 1. nu. 19. tom. 14.

Teſtes examinati ſuper nõ tuto acceſſu ſufficiẽter probãt, ſi dicãt, quòd credent non eſſe tutum acceſſum eos citare, Caſſad. deciſ. 2. de do. & contuma. nume. 2. Vanutius titu. de nulli. ex defec. nu. 123.

Non uſus.

Teſtes deponentes de ſimplici non uſu non probant, Alex. conſ. 45. nume. 5. lib. 2.

Te-

Teſtis ſuper non uſu legis, uel ſtatuti debet deponere, quòd non fuit in uſu etiam parte præſente obſeruata, Ioan. And. c. Ioannes. de cle. coniug. Alex. conſi. 45. uolum. 2. Prob. in Io. Mona. c. 1. num. 46. de confeſſ. in 6. cui autem incumbat onus probandi non uſum, uide latè per Soc. iun. conſi. 32. num. 47. uolum. 3. & per Mohed. deciſi. 90. fol. 124. & per Dec. conſi. 262. nume. 11. uerſ. ultimò non obſtat, & per Gozadi. conſil. 16. nu. 16. uide Creſcen. deciſ. 79.

Teſtis deponens de non uſu, an probet conſuetudinem, Alex. conſil. 196. nu. 15. lib. 2.

Notorium.

Teſtes non ſunt admittendi ad examinandum ſuper notorio, niſi ſuper probatione eiuſdem Notorii, Butr. c. bonę. nu. 35. de elect. libr. 1. par. 1.

Teſtes non requiruntur in notoriis. de teſtib. cogen. cap. ſuper eo. colum. 1, Specul. in prolog. de iud. deleg. num. 2.

Probatione non indigent ea quæ ſunt notoria, & euidentia, Fulgoſ. par. 1. qui ſatisd. cog. l. ſi uerò §. qui pro rei. nume. 4. & l. utilitas. nume. 1. de reſti. in integ. Corn. conſil. 273. num. 6. uol. 1. Franc. Curt. tract. de iureiuran. propter calum. dan. nu. 4. tom. 13. in princip.

Teſtes in notoriis aliquando cautela accipiuntur, Ancha. ca. bonæ el. 1. de elect. nu. 3.

Probatio an requiratur in notoriis, Butr. cap. ueſtra. num. 42. de cohabi. cleri. & mulier. & ibi Anchar. nu. 26. Berta. uer. notorium probatur uerſ. 1. & 3. per totum.

Teſtes recipiuntur ſuper notorio, Zabare. c. bonæ §. licet autem, de elect. nu. j. col. 4.

Teſtes quot requirant ad probandum notorium, & qualiter ſuper notorio habeant deponere, Butr. ca. ueſtra. num. 48. de cohabi. cler. & mulier. lib. 3. Gemi. ca. 1. num. 9. de off. & pote. iud. deleg. Bertac. uerb. teſtes quot, & quales. nu. 65.

Teſtes duo probant factum fuiſſe notorium, Afflic. de feud. ca. ſancimus nos. quo tempor. Miles, & Deci. conſ. 247. nu. 3.

Probatio teſtium probantium ſimpliciter factum non probat notorium ſecus ſi probet factum cum circunſtãtiis includentibus notorium, ut quia factum coram Populo, uel in concilio generali, per confeſſionem autem ſimplicis facti bene probatur notorium, ut ſit notorium ex tempore confeſſionis, Inno. c. ſtatuimus de off. dele. nu. 5. in uer. actor. q. 11. & c. Monialis de purga. cano.

Teſtimonium quot perſonas requiritur ad hoc quòd faciat aliquid notorium eſſe, Aret. rubr. de notoriis &c. nu. 6. uol. 1.

Teſtibus ad probandum notoriũ productis potius quærenda eſt diffinitio, quàm diffinitum, Specul. tit. de no-

notor. crimi. §. 8. nu. 16. Fely. c. cũ contingat. nu. 15. de reſcrip.

Teſtes deponentes ſuper notorio tenẽtur reddere cauſam dicti ſui etiam non interrogati, Franc. c. conſuluit de appell. num. 3. Abb. c. conſuluit lo. 1. nu. 2. de appell. Iaſ. ff. qui ſatis da cog. l. ſi uerò §. ſi pro rei. nu. 14.

Teſtes notorium probare uolentes q̃d debeant probare, Specul. lib. 13. de notor. crim. §. 8. nu. 17. Butr. c. cùm dilectus. nume. 15. de purga. Cano. lib. 5. Gemi. capit. 1. numer. 8. de off. & pot. iud. deleg. Franc. Curt. de conſue. nu. 605. Berta. uerbo teſtes depo. nu. 150.

Teſtes ſi aſſerant aliquid eſſe publicũ, & notorium, tamen non probant ſi eorum perſonæ reprobant, & poteſt appellari, Bald. cap. ex parte A. numero 13. de teſt.

Teſtes quòd deponunt de uiſu circunſtantiarum, ex quibus reſultat notorium cum probatione Notorii neceſſe ſit, Lauren. de Rodulf. tracta. de uſur. part. 2. §. 80. quæro. nu. 22. tom. 9.

Probatio teſtium ſuper notorio maximè capta per Principem, ualet parte non citata, Gramat. deciſ. 65. numero 58.

Probatio ſemiplena in notorio facti exigitur, Iſern. ſuper conſti. Neapol. humanitatem. nu. 14.

Probatio plena in notorio facti actu tranſeuntis eſt neceſſaria, Specul. lib. 3. de noto. crimi. §. 8. nu. 11.

Nouale.

Teſtes ut probare poſſint aliquid eſſe Nouale, quomodo deponere debeant, Butr. cap. quid per Nouale. nu. 14. de uerb. ſig. & ibi Zabarel. nu. 3. col. 3.

Numeratio.

Teſtis & Notarius quoad numeratã pecuniam procedunt à pari. Socin. conſi. 143. nu. 4. uol. 1.

Teſtes duo deponunt in iudicio, unus dicit quòd ego numeraui Titio centum, alius dicit quòd numeraui Gaio centum præſente Titio, & uolente, an iſti ſint conteſtes Iaſ. ff. de uer. oblig. l. ſi procurator præſentis. nu. 4. & ff. de acqui. poſſ. lib. 1. §. 51. iuſſerim. nu. 50.

Teſtis ſi dicit numeratam fuiſſe pecuniam Titio, & alius dicat numeratam fuiſſe Vxori ipſo præſente, Bar. conſi. 1. nu. 3. uol. 2.

Teſtis quorum unus dicit uidiſſe pecuniam deponi, alter numerari, an probent, Paul. conſ. 215. in cauſa quę uertitur.

Teſtes duo ſi deponant de uero numerationis actu, & tres deponũt de cõfeſſione, an ſit probatum per quinque teſtes, Bal. auth. rogati. C. de teſti.

Teſtes ſingulares non ſunt quando unus de numeratione probat, alius uerò de confeſſione, Barbat. c. licet cauſam. nu. 36. de proba. Bert. uer. teſtes depo. nu. 76.

Obligatio.

Teſtis quòd Seius ſe obligauit Titio tamen

tamen non dicentes probant, Rota deciſ. 264. ſi teſtes. in anti.

Teſtis dicens talem eſſe alteri obligatum non probat, Berta. uerb. teſtes. deponen. num. 186.

Paupertas.

Paupertas etiam negatiua, & ideo ſufficit quòd probetur per publicam uocem, & famam, Oldr. cõſ. 277. nu. 2.

Peritia artis.

Teſtis qui deponit ex peritia artis, ſuæ artis debet eſſe fide dignus & honeſtus, Corn. conſi. 232. num. 6. uol. 1. Dec. c. cauſam matrimo. nu. 1. de proba.

Teſtes propriè non dicuntur qui deponunt de peritia artis, Ripa rubr. de iudi. capit. 1. nume. 37. tractat. de peſt.

Teſtis peritus, an poſſit interrogari de diffinitione eius, ſuper quo deponit maximè ſi conſtat eum intelligere effectum uerborum, Ripa. ff. ſi cert. pet. l. 1. nu. 35.

Teſtibus deponentibus de peritia artis creditur ſine iuramento, Ripa. ff. de iureiuran. l. admonendi. numero 196.

Teſtes de peritia artis deponentes debent iurare, Sali. C. de fid. inſtrum. l. comparationes. nu. 3.

Teſtium dicto creditur ſi de artis peritia deponunt, etiam ſine iuramento, Fulgoſ. C. de teſtib. l. iuſiurandi. nume. 4.

Teſtibus in arte peritis, an ſit credendũ, Ludo. Roman. conſi. 255. nu. 4. Corn. conſi. 273. nu. 4. uol. 3.

Teſti petito in arte ſua creditur, Corn. conſi. 81. nu. 3. uol. 3.

Teſti deponenti de peritia ſatis eſt ſi deponat de credulitate, Roman. ff. de iureiuran. ſub rubri. nume. 3. Corn. conſi. 192. nu. 6. uol. 4. Dec. conſi. 489. num. 12. Feyn. cap. quoties de teſti. uer. 3. declaratur. num. 15. Iaſ. ff. de iureiuran. ſuper rubr. nume. 4.

Teſtes in contrarium admittuntur cõtra deponentes ſuper peritia artis, Anchar. c. cauſam matrimo. nu. 3. de probatio.

Præſcriptio.

Teſtes à quibus probatur præſcriptio quid debeant deponere, Bellem. c. de quarta. nu. 38. de præſcrip.

Teſtes de quibus interrogentur ſuper præſcriptione tanti temporis, quòd non ſit memoria in contrariũ, Specul. §. 1. de probat. uerſic. breuiter, Felyn. conſi. 2. nu. 35.

Teſtes inducti ad probandum præſcriptionem de eodem tempore in ſpecie, & non in genere deponere debent, Franc. Balb. tract. de præſcrip. nume. 18.

Teſtis ſi dixerit poſſediſſe à 40. annis citra, preſcriptio probata nõ eſt, Io. Andr. in no. cap. licèt colu. 1. circa princip. uer. & citra, de proba. Balb. tractat. de præſcrip. nume. 13. Seyſell. in repeti. l. Celſus ff. de uſuca. nume. 54

Teſtis deponens à tanto tempore citra quod tempus includat, Bertrã.part. 3.conſi.107.nu.6.

Teſtes ſi deponerent de longè maiori tempore quàm requiratur ad præſcriptionem licèt adducant aliquã ex prædictis rationib. an nihilominus concludant, Fran.Balb.trac.de præſcrip.nu.13.

Teſtes non probant poſſeſſionem temporis requiſiti ad complendam pręſcriptionem, niſi ſint conteſtes de eodem tempore initij poſſeſſionis, & identitate temporis continuatæ poſſeſſionis, Franc.Balb.tractat.de præſcrip.nu.18.

Teſtes non dicuntur diſcordes, quorũ unus deponit de decem annis, Alter dicit ferè decem annis, Alber. de Roſa. C.de ue.iur.enu.l. tanta. numé. 2.

Teſtes deponentes de diuerſis temporibus uidentur concordare in minori, Pariſ.conſil. 107.nume. 20. uolum.1.

Teſtis deponens ſuper titulo emptionis ad præſcriptionem probandam in pretio deponere non tenetur, Franc.Balb.tracta.de præſcrip.q.9. par.3.nu.7.tom.16.

Teſtes deponentes ſuper præſcriptione, tempus eſſe completum aſſerere debent, Franc. Balb. de præſcrip. nume.13.

Teſtis deponens aliquem præſcripſiſſe non probat, licèt non interrogetur, niſi exprimat poſſeſſionem & bonam fidem, Milis, uerſ.teſtis numero 105.

Teſtis qui dicit quòd uidit aliquẽ pręſcripſiſſe, an probet pręſcriptionem Bal.l.ſolam.C.de teſti.nu.3.

Teſtis eſſe debet de uicinis, ubi probatio incumbit de tanto tempore, cuius initii memoria hominum non extat, Franc.Balb.tract.de præſcrip. par.2.3.q.6.nu.26.

Teſtimonium de auditu ualet in præſcriptione de cuius initio non extat memoria, Prob.in Ioa.Mon. cap. cum perſonæ de priuileg.nu.3.

Teſtes qui debẽt probare tempus cuius initii memoria in contrarium non exiſtit, qualiter procedent, Homod.conſi.70.nu.19.

Teſtes deponentes de tempore immemorabili debent deponere de communi opinione, Rui.cõſi.34.uol.1. nu.12. & conſi.66. uol.3.nu.22.

Teſtis deponens tempus ſuorum prędeceſſorum immemorabile, an poſſit cauſam ſuã reddere, & quæ forma ſeruanda, Bertran.par.2.conſi. 184.nu.8.10.& 12.

Teſtis ſi deponat, quòd talis ſic fecit per decem annos, quando intelligatur, ideſt quodlibet anno, & quando continuè ſine aliqua interruptione, Paul.de Caſt.l.ſtichus. nu.3.ff. de condi.indeb.

Promisſio.

Teſtis dictum dicentis ſcio Titiũ promiſiſſe decẽ Seio, quia audiui quãdo promiſit, Imol.de procur.c.auditis.nu.1.de elect.

Teſtis ſi dicat uidi, quòd talis promiſit Titio decem, an probet, Bal. cap. cum cauſam. num. 33. de teſti. & in rubr. C. ſi ex falſ. inſtr. nu. 5.

Teſtis ſi dicant aliquem promiſiſſe, an intelligi poſſit, quòd promiſerit per ſtipulationem, ſicut ſi uerbum promiſſit eſſet in inſtrumento, & de ratione diuerſitatis inter teſtes & inſtrumentum quoad præſumendam ſtipulationem, Paul. de Caſt. conſil. 331. nu. 3. uol. 1. Roma. ff. de uerb. oblig. l. ſciendum eſt. nu. 5. & 7.

Teſtis unus de promiſsione cum alio de confeſsione probat, Alex. conſi. 76. num. 4. lib. 6. Rip. ff. de iureiur. l. admonendi, nu. 206.

Teſtis deponens, quòd audiuit promiſiſſe, An probet, Alber. de Roſ. trac. de teſt. nu. 13.

Recognitio.

Teſtes quomodo deponere debeant de legationis ueritate ſi literæ deperditę ſint, Gondiſſal. tract. de leg. q. 6. par. 1. nu. 23. tom. 2.

Teſtes quando nõ teſtificant ſuper cõtractu, ſed ſuper ſcriptura priuata, quam debitor negat ſe ſcripſiſſe, an ſolis teſtibus credatur abſque comparatione, Bar. uth. de inſtr. cau. & fi. §. ſi quod igitur, nu. 3.

Teſtes uolentes probare ſcripturam eſſe manu alicuius quid dicere debeant, Hippo. in rub. C. de probat. num. 299. Rui. conſi. 71. nu. 3. Bertran. par. 2. conſi. 32. num. 9. Aym. par. 1. ſect. quæritur etiam nu. 50. de ant. temp.

Teſtes priuatæ ſcripturæ probant de uiſu, Bal. auth. ſi quis. C. qui po. in pig. ha. Lanfran. c. quoniam contra de proba. Bertac. uerb. teſtes depo. nume. 125.

Teſtes qui dicant ſe aliàs uidiſſe ſcribere non probãt, ſed requiritur, quòd uiderint ſcribere litteram de qua agitur, Alex. conſi. 80. num. 4. lib. 4. & conſil. 174. nume. 5. lib. 1. Imol. conſi. 173. num. 4. Ruin. conſi. 79. uol. 3. nu. 2. Grama. decl. 84. & 103. nume. 14.

Teſtis deponens de ſcriptura alicuius & rationem reddens, quia uidit eũ ſæpe ſcribere, & qui habet practicã, & notitiam de literis illius probat ſemiplenè, Ruin. uolum. 4. conſil. 35. nume. 8.

Teſtes duo qui uiderunt ſcribi plenè probant, Alex. conſil. 139. num. 6. libr. 6. Bald. conſil. 153. nume. 2. parte 2.

Teſtes duo tantum, an ſufficiant ad probandum ſcripturam, ad quam fit cõparatio, Bart. auth. de inſtru. cau. & fi. §. ſi quod igitur. nu. 4.

Teſtium uno ex tribus ſubſcriptis mortuo, an reliqui duo cognoſcentes ſuam & mortui ſubſcriptionẽ ſufficiant, Aymo. par. 1. ſec. quæritur etiam. nu. 51. 52. & 53.

Teſtes deponẽtes quòd præſentes fuerint cum ſcriptura fieret, & uidiſſe illam ſcribere tantum ſemiplenè probant, Ruin. conſi. 79. uol. 3. nu. 3. Berta. uerb. teſtes quot & quales nume. 77.

Teſtes qui dicunt ſe interfuiſſe, quando

do aliquis ſcripſit, an bene probent Imol. de fid. inſtrum. ca. ſcripta uerò. nume. 7.

Teſtis deponens quòd hæc eſt ſcriptura talis, Barba. conſi. 88. nu. 11, uol. 4. Ludo. Roma. l. admonendi ff. de iureiuran. nu. 60.

Teſtiū ſubſcriptorum non debet eſſe nimis generalis, & incerta recognitio ſubſcriptionis ſociorum, Aym. par. j. ſec. quæritur etiam. nu. 61.

Teſtis deponens ſe cognoſcere ſubſcriptionem alicuius non probat, Rui. conſi. 64. uol. 4. nu. 15.

Teſtis probatio cum cōparatione probat, Rebuff. tracta. de chirograph. nu. 28. tom. 1.

Teſtis in comparatione literarum debet deponere quòd uidit ſcribere nec ſufficit dicere quòd cognoſcit literas alicuius ex pluribus alijs ſcriptis per eum, Soc. Iun. conſi. 29. nu. 28. uol. 2.

Teſtes ſoli ſine comparitione, an ſufficiant ad probandum ſcripturam, in qua ſcripti ſunt, Bart. auct. de inſtit. cau. & fi. §. ſi quod igitur. num. 2. Aym. par. j. ſec. quæritur etiam nu. 71. de antiq. temp. & nu. 76.

Teſtes de facili propter literarum ſimilitudinem, decipi poſſunt, Bertran. par. 2. conſi. 140. nume. 2. Gramat. deciſ. 121.

Renunciatio.

Teſtes actoris, uel rei poſſunt admitti But. c. ſuper hoc. nu. 15. de renunc. lib. 1. par. 1.

Teſtes rei uel actoris qui admittuntur concurrente exceptione ſpontaneæ renunciationis, & replicatione de non ſpontanea, Butr. ca. ſuper hoc. nu. 22. de renunc. lib. 1. par. j.

Teſtes ſuper renunciatione ſpontanea productos interrogare cautum eſt de cauſa renunciationis, Butr. c. ſuper hoc. num. 14. de renunci. lib. 1. par. 1.

Teſtis interrogatus ſuper cauſa facti qualificatę renunciationis deducti, & dicat quòd ſponte renunciauit, non concludit, abſque alia cauſa, Butr. c. ſuper hoc nu. 19. de renunc. lib. 1. par. j.

Sanita.

Teſtis ſi dicit uidi quem ſanū, an probet, Nell. tractat. de teſtib. num. 14.

Scientia & ignorantia.

Teſtis an poſſit probare certam ſcientiam Principis, Afflic. cap. 1. not. 3. per quos fiat inueſti. Barba. clem. & ſi principalis. nu. 43. de reſcrip.

Probans abſentiam à prouincia, an legitimè probet ignorantiam conſtitutionis, uel ſtatut. Abb. c. cognoſcētes. nu. 10. de conſti.

Probatio ignorantiæ ſtatutorum admittitur, Henric. Boic. tracta. de ſynod. epiſ. ar. 2. nu. 39. uol. 2.

Teſtes probant ſcientiam principis ſi in reſcripto defuit clauſula ex certa ſcientia, Bald. cap. 1. col. 2. per quos fiat inueſt.

Probatur quòd quis ſciuerit ſuum fratrem per publicam uocem, Bart.l. nemo §.qui frater.num.j.tit.de hęredi.inſtit.

Papa quòd fecit aliquid ex certa ſcientia qualiter hoc conſtare poteſt, Zabarel.clem. 1.de iudi.nu. 15.Lamber. art. 15.q.9. princ.3.par. lib.2. nume.3. Milis in uerſi. gratia non poteſt dici, & §. quod maximè ſequitur.

Probatio quòd quis non ſciuit quomodo facienda, Mar.de Fant.qualiter neg.Prob.nu.8.uol.13.

Probatur iuraměto ignorantia, & ſciětia, Bald.conſil.444.nume.3.uollum.5.

An probetur ſcientia uel ignorantia per coniecturas, Bald.conſil. 392. uolum. 1.

Sententia.

Teſtes quomodo ſuper ſententia promulgata deponere debeant, Butr.c. ſicut.nume.4. de ſenten. & re iud. nu.2.Ioan. Andr.in nouel.c. Albericus.col.4. circa.fi.uer. Albericus de teſti. Imol.c. ſicut nobis, de ſenten.& re iud.nu.2.

Teſtes qualiter ſententiam probant remiſſiuè, Nell.tracta.de teſti. num. 18.Corn.conſi.69.num.5.uolum. 1.Bertac.uerbo teſtes deponen.nume.124.

Teſtes qualiter debeant deponere cũ quis intendit probare per eos ſententiam in ſcriptis latam, Bal.l. geſta.C.de re iud. nu.18.

Teſtes ſuper ſentětia deponere debět quòd interfuerunt, & lata per talem iudicem contra talem pro tali re.Doc.ca.ſicut. de re iud.

Teſtis uolens deponere de ſententia oportet quòd ipſe audierit legere ſententiam, Alex.conſ.70.num. 9. lib.4.

Teſtes qui producuntur ad probandum ſic fore ſententiatum, non eſt neceſſe ut deponant de omnib.uerbis per iudicem prolatis, ſed ſatis eſt quòd recitent effectum, Abb.c. ſicut nobis.n.5.de re iud.

Societas.

Societas probatur per teſtes, Iaſo. in l. cum proponas.nu.1.C. de pac.

Teſtis ſuper ſocietate quomodo deponat, Paul.conſi.235. in cauſa quæ uertitur.

Societatem fuiſſe aliquis tacitè proſequutus ex quibus probetur, Soci. conſ.87.col.4.li.1.

Teſtis dicens quòd uidit communicare bona à 50.annis citra nõ probat, Corn.conſ.220.numer. 2. uolum.3.

Solemnitas.

Teſtes qui ueritatem non probant ſolemnitatem non probant, Cum.ff. de teſti.l. hæredes.nu.3.

Teſtis qui aſſeruit ſolennitatẽ probat eam, Bald.cap.ex tenore.nume. 2. de teſti.

Teſtis ad probanda acta, uel ſolemnitatem quid deponere debeat, Fulg. conſi.

conſ. 143. in med. 3. col.

Solutio debiti.

Teſtes quot requiruntur ad probandum ſolutum debitum, Specul. de proba. §. uidendum.

Teſtes quinque requiruntur in probãda ſolutione debiti in ſcriptis redacti, Feder. Schen. tracta. de teſt. nu. 84. tom. 13. Nepos trac. de excep. n. 19. & 46. to. 13. Sal. l. teſtiũ. C. de te.

Quando de debito cõſtat per ſcripturam, ad hoc ut probetur, ſolutio p duos, aut per tres teſtes, tuæ probãda ſunt, Paul. de Caſtr. l. teſtium. nume. 3. uſque ad 12.

Teſtes quod non probent ſolutionem debiti, an partes poſſint cõuenire, ſed ſolum per inſtrumentum, Afflict. cap. 1. nota. 1. qui teſt. ſint neceſſ.

Teſtes deponentes ſolutionem factã alicui ſub nomine appellatiuo, an probent, Ruyn. conſi. 122. nume. 11. uolum. 5.

An teſtis deponens quòd creditor fecit ſaldum cum debitore, & confeſſus eſt ſibi eſſe ſatisfactum probet ſolutionem, Bald. conſi. 487. part. 4. nume. 1.

Teſtis deponens ſuper ſolutione debet deponere ex quæ cauſa ſit ſolutum, Butr. c. ad audientiam. num. 11. de præſcrip. lib. 2. par. 2.

Teſtis ſi dicit ſolutionem factam ſed non dicit, quia uidit, nec de loco, nec de tempore, quia non interrogatus, probat, Bart. l. teſtium. C. de teſti. nu. 9.

Solutio annuæ penſionis, an ſit probata per teſtes dicentes, quòd Dominus dixit ſum contentus, Bal. conſi. 220. nu. 1. par. 1.

Status.

Teſtis deponens de ſtatu perſonæ alicuius debet nominare perſonam utroq; nomine proprio, & appellatiuo, & dare ſufficientem demonſtrationem, Corn. conſ. 137. num. 10. uol. 3.

Stilus.

Stilus iudiciarius quando eſt probandus, & allegatur in iudicio poteſt iudex ex ſe ipſo interrogare notarios, & alios practicos, & ſe informare, Bar. in l. lege Iulia, in fi. ff. de ſec. Cyn. l. 2. C. quæ ſit lõ. con. conſ. Dec. conſil. 402. nu. 10.

Iſtud tamen procedit in ſtilo, & conſuetudine reſpiciente ordinem iudiciarium, non autem cauſæ deciſionem, idem Dec. d. conſ. 402. nu. 12.

Matrimonium.

Matrimonium ad effectum legitimatis filiorum ſufficit quòd ſemiplenè probetur, Socin. Iunio. conſil. 86. lib. 2.

Ad effectum ſucceſſionis ſufficit ꝙ matrimoniũ ſemiplenè probetur, Gemi. conſ. 27. nu. 7. Pariſ. cõſ. 15. nu. 22. lib. 2. & conſi. 57. num. 41. libr. 4.

Teſtis ſuper ſtatu perſonæ poteſt eſſe mater, & fratres, ut per Salyc. in l. fin. C. de carbo. edic. & per Bartol. in l. 1.

Te-

Teſtis ſuper cognitione perſonæ q̃d deponat, Berta. uerbo teſtis depoſitio. nu. 98.

Teſtis deponens ſuper uita & moribus alicuius perſonæ debent illũ cognoſcere, & an ſufficiat cognouiſſe de futuro, Abb. c. cum P. n. 2. & 5. de purg. cano.

Teſtis unicus probat uirtutem alicuius ſi aliàs eſt idoneus, Bald. c. j. §. porrò. col. 4. quę ſit prima cauſ. bene ſ. amitten.

Stipulatio.

Teſtes qualiter ſtipulationem probẽt Nell. tracta. de teſtib. num. 189. remiſſiuè.

Teſtis dicens quòd promiſit per ſtipulationem, an probet illam, Saly. C. de uſur. l. 1. nu. 4. Iaſ. ff. de acquir. poſſ. l. 1. §. adipiſcimur. nu. 21. Ripa. ff. de uerbo. obliga. in conti. rubr. num. 7.

Teſtis dicens quem promiſiſſe per ſtipulationem iudicat, & non teſtificatur, Bald. l. ſi interrogatione. nu. 4. C. de uſur. & l. ſciendum. ff. de uerb. oblig. Lud. Roma. ff. de uerborum obligat. l. ſciendum eſt. nume. 11.

Teſtes deponentes interrogationem præceſſiſſe, & reſponſionem ſubſequutam, nõ probant ſtipulationẽ, niſi dicant, quòd inter partes fuerunt facta, Rip. ff. de uerb. ob. l. j. §. qui pręſens. nu. j.

Teſtes ſi dicãt quòd talis promiſit tali p ſtipulationẽ ꝓbarent niſi dicant, ꝙ ꝓmiſit præcedente interrogatione & ſtatim ſequuta reſponſione, Paul. de Caſtr. l. iuriſgentium. §. quod fere. nu. 4. ff. de pac. Bert. uerb. teſtes depo. nu. 61.

Teſtis dicens in cauſa ſcientiæ, quia promiſit, non concludit quòd promiſerit per ſolemnem ſtipulationem, quãuis de natura ſui hoc importet, Abba. c. ſicut nobis. num. 19. de re iud.

Teſtis dictum probantis ſimpliciter promiſſionem data præſentia partium propter annexam iuris præſumptionem probat ſtipulationẽ, Roman. ff. de uerb. obliga. l. ſciendum eſt. nu. 10. Salyce. C. de uſur. l. j. nu. 5.

Teſtis ſuper ſtipulatione deponens, an probet niſi reddat rationem, & non interrogatus, Seyſel. l. ſciendũ ff. de uerb. obl. nu. 13.

Teſtis dicendo ſtipulationem interueniſſe, ſi aſſignet cauſam dicti ſui per ſenſum uiſus, ſcilicet dico ſtipulationem interueniſſe, quia uidi an probet, & quando dictum teſtis deponentis per uiſũ, uel auditũ aut alium ſenſum corporeum incongruum ei de quo quæritur poſſit capi unus ſenſus corporis pro alio, Roman. ff. de uerbo. oblig. l. ſciendum. nu. 14.

Teſtes ſi dicant, quòd in aliqua ſtipulatio. inuenerint, interrogati quomodo ſciunt, dicunt, quia uiderũt, & audierunt, quando præceſſit interrogatio, & reſponſio ſequuta eſt dictum hoc ſtipulationem non pro-

probat, Caccialu. trac. de pac. q. 1. nume. 2. tom. 8.

Tenor.

Teſtes idiotæ non probant tenorem ſcripturarum, & pariter illiterati, Thom. Gramat. in ciui. conſ. 127. num. 14.

Teſtis deponens ad probandum priuilegium requiritur quòd ſit peritus, & ſciat perpendere de ſubſtantialibus inſtrumenti, Alex. conſil. 196. nu. 2. lib. 2.

Teſtes an teneantur de tenore inſtrumenti deponere, Saly. C. l. ſi de poſſeſſione. nu. 2.

Teſtium dicta facta ſuper tenore, & amiſſione inſtrumenti quomodo fieri debent, Bar. auth. ſi quis. num. 6. C. de eden. Abb. c. Albericus. num. 4. de teſt. glo. & doc. de priuile. c. olim. el 1.

Teſtes qui habent probare tenorem inſtrumenti perditi, an habeant probare omnem eius ſolemnitatem, Abba. capit. cum. num. 8. de priuileg.

Teſtes duo probant tenorem inſtrumenti, ſecus quando producitur, & teſtes dicant aliud inſtrumentū eſſe alterius tenoris, nam ſtandū ē originali inſtrumenti, & quòd illi teſtes ſint ualde periti, Dec. conſil. 82. nu. 3.

Teſtis deponens ſe uidiſſe inſtrumentum tale quid continens, an probet Bertrand. part. 1. conſi. 307. numer. 7.

Teſtes dicentes non recordari, de qua eſt controuerſia, probant cauſam non fuiſſe expreſſam, Cy. & Bald. l. 2. in fi. C. de donat. an. nup. Berta. uerb. teſtes inſtru. nu. 20.

Teſtibus qui dicunt ſe uidiſſe, & legiſſe inſtrumentum, non creditur niſi deponant quòd fuerunt præſentes negotio, Angel. C. de teſti. l. teſtium. nu. 2.

Teſtes deponentes ſe uidiſſe priuilegium, an probent priuilegiū, Alex. conſ. 196. nu. 9. li. 2.

Teſtis probat ſubſtantialia licèt de aliis, Bald. l. 2. ad fin. C. de donat. ant. nupt.

Teſtes nō probāt litteras Apoſtolicas uel eorum proceſſus deponentes, ꝗ eas uiderint, niſi dicant tenorem Belle. deciſ. 395.

Valor.

Teſtis deponēs ſuper æſtimatione dubii euentus litis quomodoq; deponere debeat, Cagnol. in l. 2. ſub nume. 76. uer. 5. facit. C. de reſcind. uendi.

Teſtes qualiter de ualore rei deponere debeant, Alberic. de Roſa. ff. ad leg. fal. l. pretia. num. 1. Bart. l. ſeruius. §. ſi qui alicui. ff. de lega. 1. & l. ex quodam. §. diui fratres. num. 1. ff. de iur. fiſci. Bald. conſil. 437. par. 3. num. 2. Abb. c. cum cauſam el 2. num. 3. de teſti. Fab. de Mont. tractat. de empt. & uendit. q. 8. nu. 27. tom. 8. Iaſ. § plus. num. 7. & 12. inſtitutio. de act. Berta. conſi. 256. par. 3.

part.3.num.7. & conſ.370. nu.4. par.2. Bertac.uerb.teſtes depo.nu. 93.Cagno.in l.2.nu.231.cum plu. ſeq.C.de reſcin.uend.

Teſtes ſuper fructibus quomodo pro bent,Bertac. uerb. teſtes deponen. num. 143.

Teſtis dicens opinor talem rem tantum ualere,an probet,Bal.l. ii qui C.de præd.nauic.nu.2.Bertr.part. 2.conſ.136.nu.2.

Teſtis de credulitate non probat pretium,uel ualorem rei, Fulg. conſi. 243.poſt prin.2.col.

Teſtis deponens ſuper ualore rei ſciẽtiæ cauſam reddens debet dicere, quòd res tanti fuit uendita, quia uiderunt, uel res circũſtantes eiuſdem qualitatis, uel quòd tanti emiſſet, uel quòd res tanti reditus communiter ſolet pro tanto uendi Corn. conſil. 346. nume. 12. uolum. 1.

Teſtis dicens prædium tanti ualere pro communi æſtimatione, ſi in cauſa ſcientiæ dicat quòd ipſe tanti emeret, probat,Soc.iun. cõſ.73. nu.3.uol.2. & nu.6.

Teſtes deponentes ſuper ualore rei, an probent,ut quia dicunt ſcio, ꝙ tantum ualet,quia à tali potui habere, Butr. c. cum Ioannes.num. 15.de fide inſtrumento.lib.2. par. 2. Corneus conſil. 224. nume. 3. uolum.1.

Teſtis deponens ſuper ualore dicendo,ꝙ res ita fuiſſent emptæ,& uenditę à uolentib.emere,probat,Cor. conſi.346.nu.13.uol.j.

Teſtis deponens de ualore rei, & dicit ꝙ tãtum ualet, quia tantum daret, non probat,quia hoc poſſet eſſe pro intereſſe particulari,niſi adiiciat pro communi æſtimatione, Corneus conſil. 346. nume. 14. uolum.1.

Teſtes quando concordant in rei ęſtimatione,licèt quilibet de cauſa deponat,probãt,Bar.l. 2.nu. 18. C. de reſci.uend.

Teſtes ſuper æſtimatione deponẽtes ſi non addant illa uerba,ſcilicet cõmuni æſtimatione,tamẽ ualidat eorũ dictũ,qui uident oĩo depoſuiſſe de cõi æſtimatione, Grama.cõſ.35. nu.4.in ciui.

Teſtes deponentes rem ualere tanti, an probent æſtimationem,Soci. in rubric.C. de ſententi. quæ pro eo. num.63.

Teſtis dicto de æſtimatione, an credatur ſine ratione cauſæ, Bal.l.ſolam C.de teſti.num.2.uerſ.quæro, Sal. C.de teſti.l.ſolam.nu.6.Bertr.par. 3.conſ.164.

Teſtis in probanda æſtimatione debet reddere rationem,aliàs nõ probat,licèt non interrogetur de ratione per iudicem,Bal.l.uetuſtiſſimã. nume.9.C.de iur.do.impe.Corn. conſi.346.num.10.uolum.j. & cõſi.186.uolum.1.num.1. Dec.conſ. 322.num.6.Curt.iun.conſil. 144. nu.6.par.2.Caſſad.deciſ.19.num. 3.ſuper reg.

Probatum ſi ſit reſpectu ualoris rei p teſtes de pretio maiori, nihilominus poterit firmari articulus de mi-

minori, & ſuper eo teſtes examinati, Ludouic.Roman.ff. de in lit.iuran.l.cum furti.num. 6.

Teſtes deponentes aliqui de maiori, aliqui de minori ſumma, uel ætate, dicuntur conteſtes in minori ſumma, Cuman. conſil. 17. poſt princ.2.col.Corn.conſil. 181. nu. 60. uol. 2. Soci. Iun. conſil.146. nume.24.

Teſtes an dicantur contrarii, quando ſuper ualore unus dicit ad centum quinquaginta,Bar.l.fi.§. indiuiſam nu.5.ff.de leg.2.& ibi Paul. de Ca: nu. 3.Bal.l.hi qui C.de præd.naui ui.nu.2.Alex.conſi.185.nu. 6.lib. 7.& conſi.64.nu.9. 10. 11. & 12. li. 11.

Teſtes in numero, uel quantitate diſcrepantes, an poſsint ſaltem in minori ſumma,in qua concordant admitti, But.conſi.52.nu.1. Alber. de Roſ.tracta.de teſt.nu.7. Nellus tracta.de teſti.nu.184. Afflict. deciſ. 240.num.4. Dec.l.in eo quod plus nu. 17. de reg.Iur.Seiſel.l.qui quartam ff. ad Trebellian. nu. 1. remiſſiue.

Teſtium duorum,ſi unus deponit de ualore cētum quinquaginta, alius de centum,an in dicto iſtius intelligatur taxatiua tantum, cōtra Bar. Lud.Rom.ff.de in lit.iuran.l. cum furti.nu.5.

Teſtes duo ſi dicunt, quòd res ualet quinque & non plus, & alii duo decem quid iuris,Francus de arbi. c.1.nu.5.& 6.

Teſtes ſi ſint duo, & unus deponit de quinque, alius de decem,cōtractus in quinque non probatur, Nell. tracta.de teſti.nu.183.

Teſtes in ſumma uariantes, an dicantur ſingulares, Afflict. deciſi. 362. nume.2.

Teſtes quorum unus dicit rem ualere decem alter quindecim ſunt ſingulares, Berta.uerb.teſtium inpugna: nume.67.

Teſtes ſingulares, an probēt ſummam redituum in bonis Pupill. Paul. de Caſt.conſi.301.nu.8.uol.j.

Teſtes diuerſimodè circa aſtimationes rerum deponentes poſſunt tāquàm concordes admitti, Butr.conſi.52. nume.2.

Teſtis ut ualorem rei ꝓbet debet etiā ſe referre ad contractus uerba,Cor. conſi.346.nu.15.uol.j.

Teſtium dictum ualet ubi aliquis deponit quòd res ualebat decem, & ultra licēt non adiiciat, quātum ultra ualebat, ſi fortè interrogati non fuerint, & tamen propter quatuor uendita fuerit,Barba.c. cum cauſa. nu.6.& 7.de empt.& uend.

Teſtis ſufficit quòd deponat ſi res uendita fuit per decem, quæ ualebat uiginti,& plus licēt non declaretur illud plus,Socin.in conſi.73.num. 2.uolum. 2. Felyn.ca.cum cauſa in princip.de teſti.

Teſtis ad ualorem, & æſtimationem iugerum terræ, ut probet debet dicere,quod eſt agricola, & quanto tempore agriculturam exercuerit, quia nouus agicola nō probat,Cor. conſi.346.nu.19.uol.j.

Teſtis unus cum fama non probat beneficium excedere taxam in materia obiectiua, licet ſola fama arctet impetrantem probare beneficium eſſe intra taxam ſi adiudicationē petat, Bellem. deciſ. 471.

Teſtis deponens rem ualere minus decem, non negat quin plus ualeat, Ruyn. conſi. 67. uol. j. nu. 7.

Teſtis dicens ꝙ uoce & fama res tanti ualet non probat, Corne. conſil. 146. uol. j. nu. 117.

Teſtis deponens de pretio rei quæ tantum ualet, quia de ipſa percipiuntur tot fructus quolibet anno, bonam rationem reddit. Iaſ. ff. de leg. 1. l. ſi fundum per fideicomm. numero 6.

Teſtes deponentes de ualore, & poſt publicationem atteſtationum fiat articulus, quòd res pluris erat, iterū examinari an poſſint, Bertran. par. 1. conſi. 7. nu. 3.

Teſtes qui examinati ſuper ualore dicunt communiter, & plus, quid probēt, ubi quòd nihil operatur, Lud. Roman. ff. de in lit. iuran. l. cum furti. nu. 7. Bertac. uerb. teſtes in cauſa appellationis. nu. 6.

Probatio quòd talis portio ſit minoris reditus, non concludit quòd minus ualeat, Ruyn. uolu. 4. conſi. 59. nu. 19.

Probatio æſtimationis, uel intereſſe, quando non poteſt aliter fieri, debet iudex certam quantitatem taxare, infra quam pars iuret, Rom. conſil. 270. nume. 5. Nil. in uerb. probatio. §. 27.

Venditio

Teſtis ut uenditionem probet, quæ requiruntur, Alexan. conſil. 180. nu. 7. lib. 6.

Teſtes deponentes de uenditione, & non de certo pretio, an faciant fidē de ipſa uenditione, Tiraquel. de retract. nu. 88. Bertran. conſi. 12. nu. 8. uol. 1.

Teſtis deponens de uenditione totius, an tacitè includat medietatem altero teſte de medietate deponente, & an ſint ſingulares, Afflict. deciſi. 172. nume. 3.

Teſtes ſi deponunt hominem uenditum, uel equū, & non criſpum, uel equum & nō ſtellatum in fronte, cū tamen tales eſſent, an probenr, Iaſ. C. unde legi. l. non hoc. nu. 13.

Verba formalia.

Verba alicuius qualiter per teſtes ſint probanda, Barba. cōſ. 47. n. 3. uol. 2.

Violentia.

Teſtes deponentes ſuper uiolentia ſic commiſſam fuiſſe uiolentiam, quia uiderunt accuſatum auferre rem de manibus accuſantis, an probent, Iaſon. C. unde legi. l. non hoc. nume. 9.

Probatio iuſti timoris, quòd talis iudex, uel magiſtratus conſuetus fuit carcerare, uel alia facere, an ſufficiat ſi ſemel tantum probetur talia commiſiſ-

miſiſſe ſibi, uel alteri, Alexand.l.de pupillo §.ſi quis ipſi prætori, de op. no. nunc. nu. 19. 20. & 23.

Teſtis quòd uiolenter fecit non probat, Bertach. in uerbo teſtes depo. nume. 104.

Qualiter probetur uis expulſiua, ſiue fiat per ipſum, ſiue per alium, Bal. conſi. 68. par. 3. nu. 1.

Probare metum in genere non ſufficit, Vital. tracta. clau. pag. 489. nu. 1.

Probatio per unum teſtem de uiſu, & plures de fama probatur impreſſa uiolenta intentio, Bald. conſi. 162. par. 4. nu. 2.

Probare uim ac metum interfuiſſe cõtractui, an ut ex eo ſolutum repetatur ſatis ſit, Fulgo. de condi. ob tur. cauſ. l. ſi ob turpem l. Iulianus, de condi. indebi. nu. 15.

Probatio incerta in metu, an ualeat, Bal. in l. quæ cauſæ. n. 15. de his quę ui metus. cauſa fiunt.

Voluntas.

Teſtes ſingulares admittuntur ad probandum pręſumptam uoluntatem alicuius, Aym. conſi. 73. nu. 33.

Teſtificari de uoluntate ſpontanea periculoſum eſt, Bart. Cępol. conſi. 2. nu. 14. uid. ſupra in uerbo animus probatur per teſtes.

Teſtis deponens ſuper alterius uoluntate per uerbum æſtimo, probat, Corn. conſi. 204. uol. 1.

Teſtis aliquem uoluntariè, & non liberè elegiſſe deponẽs, nihil probat, Barba. capitu. licèt cauſam. nume. 35. de probatio.

Uſurarius.

An teſtis ſit idoneus, ſi dicat talem eſſe uſurarium, eo quia mutuat ſibi ad uſuras, Bald. conſil. 10. par. 3. nu. 2. & conſi. 468. nume. 6. C ald. rubr. de teſti. conſi. 6. nu. 1.

Teſtis deponens aliquem eſſe uſurarium, quia ab eo recepit mutuò, & ſoluit uſuras, non eſt idoneus teſtis Fulgoſ. conſil. 134. poſt med. 2. col. Felyn. c. perſonas. nu. 2. c. ueniens el 1. nume. 22. de teſti. Hippol. conſil. 2. nume. 46. & conſil. 29. nume. 26. uol. 1.

Teſtes contra uſurarium in aliis caſibus, an eſſe poſſint illi, cum quibus uſurarius fecit contractus uſurarios, Alex. conſi. 174. uol. 2.

Teſtes optimè probant contra uſurarium, quia aſſerunt ſe nolle ex ſua depoſitione poſſe conſequi beneficium recuperationis uſurarum, Rip. lib. 2. reſponſ. c. 8. nu. 5.

An uitietur cautio, quando teſtes non ſunt de Parochia uſurarii, Bald. cõſi. 161. par. 2. nu. 12.

Ad probandum quem manifeſtũ uſurarium duo incumbit probare, Bal. conſi. 459. nu. 2. par. 4.

Teſtibus ſaltem duobus probatur contractus uſurarius, ſeu ſimulatus, Corn. conſi. 266. uol. 1.

Probationes leuiores an ſufficiant in cauſa uſuraria, Franc. de uſur. c. 1. §. & quia nu. 7. Corn. conſ. 23. nu. 4. uol. 3.

Quomodo probatur quem eſſe uſurarium manifeſtum, & qui & quot teſtes in hoc ſufficiunt, Bald. conſi. 10.nu.1.par.3. & conſi.465. nu. 5.par.4.

Qualiter probetur quem eſſe uſurariũ Bal.conſi.311.par.2.nu.1.Bal.conſi.277.par.3.nu.2.

Teſtis ad probandum uſurariam prauitatem quomodo debet deponere, Bart.conſi.20.nu.3.

Teſtes de minore uariantes, an probent uſuratium, & quid in probatione poſſeſſionis ſi de tempore nõ concordent, Iſern.ſuper tertia conſtitutione Neap. quæ incipit uſurariorum.nu.7.& 8.

Per teſtes ſingulares aliquem uſurarium probatur, Nell. tractat. de teſti.num.187. Corn.conſi.34.nu. 10. uolum.2. Hippol. conſil. 109. nume.8.uolum.2.Bertac.uerb.teſtium impugna.nu.76.& uer.teſtes depo.nu.59.

Probatio quæ fit contra uſurariũ poſt mortem uſurarii, non probat illum uſurarium manifeſtum, Bal.conſi. 459.par.4.nu.5.

Teſtes ſingulares non probant factum ideſt contractum eſſe uſurarium, ſed bene probant contractum ſic cum tali perſona, Nell.tracta.de teſti.nu.213.

An modicitas pretii cum pacto de reuendendo, ſi emptor erat ſolitus fœnerari indicat præſumptionem contractus fœneratitij, uel pignoris, potiuſquàm emptionis, & an ſit neceſſe probare quòd emptor erat fœnerator tempore contractus, uel potius ſufficit, quòd ante uel poſt, uel aliter quãdocunque, Bald.conſi.205. par.2.num.1.

Vulnus ſeu percuſſio.

Teſtis ſi dixerit, quòd uidit Titium percutere Gaium pluribus uicibus an de tribus percuſſionibus eodem natio fieri debeat, & quid ſi de pluribus dixerit, Barba.ca.plerunque. nu.10.de reſcrip.

An & qualiter probetur quẽ eſſe mortuum ex uulnere, uel ex alia cauſa uel ex mala cuſtodia, uel mixtim, & eſt pulcrum conſilium ad inſtruendum iudicem qualiter debeat inquirere ueritatem in talibus occultis, Bald.conſil.328. par.2.numero 2.

Teſtis qui deponit ſuper qualitate uulneris, & rationem per uiſum reddit, dicẽs quod uulnus mortale fuit quia uidit, an probet, Bald.ca.cum cauſam.nu.40.de teſti.

An ſit & qualiter probetur uulnus eſſe mortale uel non, Bald.conſ.338. par.2.nu.1.

Teſtis qui dicit uidi talem percuti cũ ligno, & cicatrice, uulnus probat, ſed non cicatricem, Bal.c.cum cauſam.nu.29.de teſtib.

Probationes ueræ ſuper uulnere per quos ſciri poſſunt, Iſern.ſuper conſtit. Neapol.terminum.nu.19.

Teſtis ſi dicit, talis uix percuſſit talem probat, Præpo.c.contracto.num.1. de cog.ſpi.

Teſtis

Teſtis probans, quòd tempore percuſſionis magiſter docebat diſcipulũ, probat quòd animo docendi percuſſit, ut non teneatur ad pœnam, Bart. conſilio, uiſis teſtibus examinatis.

Probatio quod Titius fuit percuſſus tribus uulneribus, quomodo procedit, Angel. ſuper maleſ. uer. comparent, uerſi. 5. quid autem. nu. 33.

Teſtes dicẽtes uidiſſe dictum Titium percutere, probat qualitatem Titij ſi in inquiſitione fuerit facta mẽtio de ea Bertach. uerb. teſtes depo. nume. 141.

Teſtis deponens quòd uidit Titium uulneratum, uidetur tamen depoſuiſſe de uno uulnere licèt plura habuerit, nec unius teſtis dictum aliquantulum probat, maximè in criminalibus, Corn. conſi. 192. nume. 7. uolum. 4. & conſi. 212. nume. 2. uolum. 1.

Teſtes ſi producantur ſuper uulnere, ſuper quo ſit capitulatum, & deponant uerum eſſe de uulnere, ſed ꝙ fecit ad ſuam defenſionem probat, Iaſ. ff. de iureiuran. l. ſi duo patroni §. Iulianus. nu. 28.

Quomodo ſingulares probentur uaria.

Teſtes an poſſint probare aſcẽſum Regis, Affict. cap. 1. not. 3. per quós fiat inueſti.

Teſtium receptio ſuper articulis expreſsè non admiſſis ualet in materia beneficiali, & attentatorũ, Roc. deciſ. 513. nu. 1. in antiq.

Teſtis qui dicit, uidi talem bene cantare, an bene probet, Bal. c. cũ cauſam. nu. 53. de teſti.

Teſtes quales idonei ſint ad Cardinalium depoſitionem, Barbat. tracta. de præſtan. Cardi. q. 11. nu. 10.

Teſtis ſi dicat uidi quòd talis erat clericus, an probet clericatum, Bal. c. cum cauſam. nu. 3. de teſti.

Teſtis deponens ſimpliciter quòd fuit condemnatus in dubio debet intelligi propter abſentiam, Ruyn. uol. 4. conſi. 34. nu. 8.

Teſtes ſuper cognitione perſonę, quomodo deponant, Berta. uerb. teſtes depo. nu. 98.

Teſtium depoſitiones ualent etiam ſi de tempore contractus deponant ſecus ſi deponant & uarient, Bertran. par. 2. conſi. 2. nu. 49.

Teſtes intẽdentes probare ſindici creationem ad quod probandum debent neceſſariò concludere maiorẽ partem decuriorum hoc feciſſe, itẽ tempus creationis ante compromiſſum, & quod ad compromittẽdum fuerit conſtitutus, Paul. de Caſt. cõſi. 42. nu. 1. uol. 2.

Teſtes ſuper dolo, uel culpa probãda, uel excludenda, quomodo deponãt Berta. uerb. teſtes depo. nu. 103.

Teſtes in actione legis aquiliæ quid dicere debeant, Gofred. in libellis 1. q. de actio. l. aquilię. nu. 27.

Teſtis unus ſi deponat, quòd ego ſum paſſus damnũ in tali cã in 10. alius teſtis, quòd in 15. an uideãtur contrarii, Alex. conſ. 64. nu. 7. lib. 3.

Teſtes

Teſtes quomodo probent aliquid datum fuiſſe, Angel.conſi.127.nu.1.

Probare datum uel promiſſum ſufficit cauſa teſtimonii in teſtium reprobationibus, Fulgoſ.C.de teſti.l. ſi quis teſtibus.nu.3.par.j.

Teſtis non probat delegationem niſi reddat rationem, Alex.conſil.173. nu.7.lib.7.

Teſtis contra delentem inſtrumẽtum debet deponere, tã de tenore inſtrumenti quàm de deletione, Floria.l. lege aquilia.col.j.ad leg.aquil.poſt Specul.tit.de crim.falſ.ad fi.uerſi. hoc etiam no.

Teſtes deponẽtes demõſtrationẽ quõ concludere debeant, Nell. tractat. de teſti.nu.158.

Teſtes duo ſi dicant, quòd uiderunt quempiam doctorari, quia uiderũt eum cathedrari, an probent, Bald. in proœ. decret.uerſicu.Gregorius. nume.16.

Teſtes, quando de ſtatu eccleſię inquiritur, ueritatem meram dicere tenẽtur, Paul.

Teſtis quomodo reddat cauſam ſcientiæ, quòd aliquis geſsit ſe tanquàm emancipatus, & quod publicè reputabatur pro emancipato, Bal.l. ſi cum pater. numer.6. C. ſi aduerſ. rem.iud.

Teſtes in actione exemptos quomodo deponere debeant, Goffred. in libellis 1.q.de actio.emp.nu.10.

Teſtes qui contra epiſcopum producuntur quales eſſe debeant, Butr.c. ueritatis.nu.6.de dolo & contum. lib.2.par.1.

Teſtes quot requirũtur ad erroris probationem, Vital.tracta.de clauſula cap.reſtat.nu.2.

Teſtium dicto ſtatur qui probant aliquem illegitimum, licèt uiciniæ fama contrariorum habeat, Ioan. Andr.in nouel. capit.per tuas qui fil. ſint legit.

Teſtes ſingulares non probant impedimentum, Berta.uerb.teſtium impugna.nu.77.

Teſtis inhabilis ad informationem iudicis de fama alicuius accipi poteſt Staphil.tracta.de teſti.nu.41.

Ad probationem ingenuitatis ſoli teſtes non ſufficiunt, niſi inſtrumentis & argumentis adiuuentur.4.q. 3. c. placuit §. itẽ in criminali, poſt med.col.2.

Teſtes eſſe non poſſunt illi de caſata ad probandum iniuriam uni de illa caſata, Bald.l.1.col.2. C.de rap. uirg. Alex.l. lex Cornelia, in princ. ff.de iureiuran.Fely.c.oporteat, de accuſ.col.2.

Teſtes ſuper inſtrumenti deperditi innouatione qualiter deponere debeant ad ualiditatem innouationis Butr.ca.cum olim.nume.4.de priuileg. lib.5.

Teſtes ſingulares probant aliquem irregularem, licet unus dicat, quòd uidit celebrare miſſam, & alius de ueſperis deponat, Nellus tracta.de teſti.num.18.

An per teſtes probetur licentia datarii Bald.conſi.74.par.2.nu.6.

Teſtes quinque requiruntur in manumiſſione, Berta.uer. teſtes quot & quales

quales.num.66.

Teſtes deponentes ſingulares actus miſsæ probant miſſam, Abba. cap. licet ex quadam. numer. 11. de teſt.

Teſtes ad probãdum mores qualiter deponant, Zabarell. conſil. 9. numer. 8.

Teſtes ſi dicant pecuniam numeratã, quid præſumatur, Ludou. Roman. ff. ſi certum petat. l. cum quid. num. 17.

Teſtes quorum unus dixit, quòd uidit pecuniam numerari à Titio, alius uerò, quòd uidit numerari à Sempronio, Titio uolente præſente, an ſint contrarii. Ludouic. Roma. ff. ſi cert. petat. l. ſingularia. nume. 39.

Teſtes duo deponunt, quòd Titius occidit Seium, duo alii teſtes deponunt quòd Sempronius occidit Seium, quid iuris aduertendum, diuerſificant autem in tempore, Barba. clem. 2. lect. procemii uer. hoc ſanè. nu. 13.

Teſtes qualiter debeant deponere in probando, quòd quis geſſit ſe pro patrefamil. Paul. de Caſt. l. 2. nu. 3. C. ſi aduer. rem iudi.

Teſtis dictum qualiter probet de re perempta, ſeu deperdita, cum hoc priuationem ſignificet, Barto. tract. de teſtib. uerſ. peremptum. nume. 1.

Teſtis unus ſi dicat Titium promiſiſſe duos ſolidos, alius teſtis dicat quòd promiſit 24. denarios, nõ probat, quando de uerbis formalib. interrogantur, Soci. iun. conſi. 29. nume. 22. uol. 2.

Teſtis non deponens de qualitatibus fundi non probat, Alex. conſi. 54. nu. 4. lib. 6.

Teſtes qui adfuerũt rixæ multum ualent, Bar. conſ. 32. num. 4. 5. & 15. Pariſ. conſ. 152. nu. j. uol. 4.

Teſtis qui dicit ſe uidiſſe quendam ſemimortuum an probet, Bar. c. cũ cauſam. nu. 28. de teſt.

Teſtium in paritate contraria dicentium plus illis creditur quorum dicta iuri communi conſonant, Io. And. in nouel. c. licèt. col. 1. circa princ. uerſ. ſuper, de proba. & ibi Abb. num. 9. Anchar. c. auditis. de præſcrip. num. 36. Dec. l. furioſum C. qui teſtam. fac. poſſ. num. 20. & conſi. 448. nu. 11. & 35. & Ruyn. conſi. 157. num. 11. uol. 5. Franciſ. Curt. tracta. de teſti. num. 49. & nume. 22. Gram. conſi. 13. nu. 26. in ciui. & deciſ. 74. num. 24. Boer. q. 23. num. 95. par. 1. Bero. cap. licet cauſam. num. 50. de probatio. Mil. uer. teſtis. nu. 84. Berta. uer. teſtes, quot & quales. nu. 5.

Teſtes duo ſi de eo, quod iuri ſpeciali conforme eſt deponant, & alii duo de eo, qđ iuri cõi ẽ, oĩ paritate data teſtes, quibus ius commune competit præferuntur, Barba. cap. licèt cauſam. nu. 43. de prob. & c. cũ in cauſa. nu. 32. de proba.

Teſtes conformes iuri communi, aut ſtatutario præferuntur aliis, Iaſ. cõſi. 157. uol. 4. incip. in cauſa & lite uertente coram, &c.

Te-

Teſtes quando ſunt omninò hincinde pares,& pro una parte aliqualis præſumptio eſt pro illa iudicant, Bart.conſi. 1.num. 13. Hippo. conſi. 51.nu.43.uol. 1.Curt.iun.conſi. 131.nu.6.par. 2.

Teſtes præferuntur aliis teſtibus in cã quando teſtes deponunt in fauorẽ illius cauſæ pro qua eſt lata ſententia,Felyn. cap. in noſtra. nume. 3. de teſti.

Deponẽtibus conſonãtiora quàm contraria.

Teſti dicenti quòd naturæ, & negocio conuenit magis quàm aliis credatur, Butr. tract.de teſt. num. 14. Ruy. conſi.67.uolum. 1. num. 6. Franc.Curt.tracta.de teſti.nu. 39. Ay.conſ.2.nu.11.Bertr.par.2. conſi.37.nu.12.

Veriſimiliora deponentes.

Teſtes cæteris paribus præferuntur, quando teſtificando ueriſimiliora atteſtantur, Butr.c.licet. num. 46. de probatio.lib.2.par.2. Salyc. ff. de teſti.l.ob carmen.n.3.Barb. cõſ. 3.col.1.& 3.uolu.3. & conſi. 43. col.4.& conſi.64.uol.1.& conſil. 57.nu.10.uolu.4.& conſi.45.nu. 1.& conſi.80.num.4.& conſil. 8. num.3.uol.4.& cap.licet cauſam. num.46.de probatio.Imol.c. licet cauſam.num.12.de proba. Areti. l. ſtipulatio.§.eodem.de uerbo.obli. num.42.43.& 44.Alex. conſ.171. num.4.li.5.Bar. Cep. conſi.3.§.1. num.22.Corn.conſi.90.num. 38. uolum.2.& conſi.61.num. 12. uolum.3.& conſi.123.num.2. uolu. 4.conſi.182.num.22.uolum.2.cõſi.333.num.42.uol. 1. conſi. 261. num.6.uol.4.Fely.conſ.50. num. 27.& c.in noſtra.de teſti. nume. 1. Chaſſen.conſi.15.nume. 25. Dec. conſi.315.num.8.Curt.iun. cõnſ. 178.num.4.par.2.Afflict. deciſio. 362.num.6.& c.1.§. item ſi uaſallus,de contro.inueſti.primo nota. dç feud.Ruyn.conſi. 92. num. 16. uolum.4. conſi.1.uolum.4. num. 16.Pariſ.conſi.13.num. 112. uol. 3.Gozadi.conſi.8.num.46.& conſi.79.num.13.Gramati. conſi.30. num.6.in ciui.Soc.iun.con.159. nu.14.Berta.uer.teſtium impugn. nu.94.

Teſtes deponentes ueriſimiliora præferuntur aliis, etiam quòd ſint neceſſariò plures, Abb.c. cum oporteat.num.11.de accuſ. & ca. cum P.Manconella. num.13.de accuſ. & l.ob carmen.in fin. de teſti.Pau. de Caſt.conſi.192.num. 4. uol. 2. Hippol.ſingu.343.incip. ueriſimilitudo,Calcan.conſi. 76. num.15. Aymò conſi.195.nu.10.& conſ.6. num.6.

Teſtibus ueriſimiliora deponentibus magis credẽdum eſt,& ſi negatiuè deponerent,Soc. iun.conſ.183.nume.10.uol.2.

Teſtes ſi omnino contrarii eſſent debent ſtari famæ, quæ proceſſit ex ueriſimilioribus præſump. Alex.cõſi.

ſi.24.nu.22.li.2.

Teſti non deponenti de tempore uel dubitatiuè deponenti, magis credi tur cum uerisimilior uideatur deponere propter obliuionem temporis, quòd de facili contingit, Grama.conſ.66.nu.46.in ciui.

Teſtes duo ſi ſunt contrarii in probãdo memoriam extare, uel non extare, ſtatur in dubio dicentibus uerisimilia, Ludo. Rom. ff. de aqu. plu. arcen.l.ſi cui aqua. §. idem habet num.6.

Teſtis qualiter cognoſcitur quòd uerisimilia depoſuit, Alex.conſ. 180. num.14.lib.2.Lud.Rom. ff. de recep.arbit. ſuper rubr.nu.33.Curt. ſen.conſi.24.num.2. Franc. Curt. tracta.de teſti.num.10.Ruy.conſ. 145.uol.5.num.7.Bar.Cep. conſ. 50.nu.4.

Teſtes dicuntur uerisimiliora deponere, quando melius narrant factum, & ſciunt, Gozadi.conſ.13. nu.56.

Teſtibus contraria dicentibus iudex uerisimilia uidere debet, Butr. tra ct.de teſt.nu.3.&.13.

Teſti dicenti uerisimiliora iudex poteſt non credere, Barba. conſil. 32. num.3. Aymo par. 1. ſect. quarto limitatur.num.40. tractat. de antiq. tempori.

Affirmantes negantibus.

Teſtibus affirmantibus, an magis credatur quòd negantibus, Bald.c.1. de conté.inter me et do.ſuper feu. num.3.& conſi.220.par.1. nu. 1. Zabarel. conſi.10.in fin. nume. 12. Afflict.deciſ.324.num.9. Curt. ſenior conſi.72.num.8.& conſi. 23. nu.5.& Bertac.par.1.conſ. 211. & par.3.conſ.4.nu.4.Milis uer. teſtis nu.85.

Teſtibus affirmantibus eſt magis credendum quàm negantibus, Alberic.de Roſ.colu.3.nume.6.fol. 39. ſuper prima infor.Cuman.conſi.77.poſt med.2.col. Barbat. conſi.43.col.4.& conſi. 64.colum. 3. Alex.conſi.108.nume.2.lib. 2.& conſi. 110.num.5.lib. 1. & conſil. 54.num.6.lib.6.& conſi.148.nu. 2.lib.2.& conſi.169.num.12. lib. 5.Aret.l.hæredes.num.3. ff. de teſt. Iaſ.uol.4.conſi.137.Hippo.conſi.27.num.16.uolum.1.Ruy.conſi.63.nu.2.uolu.4.Pariſ.conſ. 88. num.28.uolum.3.& conſi. 113. & 117.uolu.3.Bero. c. ex literis tuis. num.33.de probat.Rebuſ.trac.de deci.q.13.nu.98.Berta.uerb.teſtiũ impugna.nu.119.

Teſtibus affirmantibus quare potius credatur, quàm negantibus, Ludou.Roman. ff. ſi ex nox.cau.agat. l. ſi quis cum. §. ſi abſens. numer.6.

Teſtibus deponentibus ſuper negatiua coarctata loco & tpore creẽditur pluſquã affir.Dec.l.in omnib. nu.9.de reg.iur.

Teſti uni affirmanti plus creditur ei quàm duobus negantibus, Bar.l.1. ff.de uen.inſpic.num. 6. Franc. de re iud.c.cum ab uno.nu.3.

Teſti uni affirmanti quando magis quàm mille negantibus credatur, Bar.l.hæredes.ff.de teſta.nu.7. Soci.regu.508.

Teſtibus duobus affirmantibus magis creditur quàm decem neganti bus,Fulgo.conſi.174.poſt mediũ. Corn. conſi.342.num.12.uolu. 1. Hippol.conſi.113.num.46. Dec. conſi.349.num.13.& conſi. 534. nu.13.& 97.uol.4.nu.2.

Teſtibus duobus affirmantibus plus creditur quàm centum negantib. niſi in negatiua coarctata, Abb. c. bonæ memoriæ.el 1. nume. 13. de elec. Archid.4.q.3.c.artaldus. nu me.4.col.1.Bertran.par. 1. conſil. 349.num.3.& 5.Afflic.deci.314. nu.10.

Teſtibus paucioribus affirmantibus magis credendum eſt quàm multis negatiuè deponentibus, Alber. de Roſa.prima infor.nu.4.colu. 1. fol.96.Bellem.c. conſanguinei. de ſenten.& re iudi.num.1.Bar.Cep. conſi.50.num.3.Corn.conſi.232. uolum.2 Dec.l. in omnibus cauſis num.9.de regu.iur.Ruy. conſ.12. uolum.5.Bertran.par.3.conſ.309. num.3.Soci.iun.conſ.146. num. 38.& conſ.88.num.20.uolum.2. & conſi.183.num.4.uolum.2. & num.14.

Teſtibus duobus affirmantibus,quãdo magis ſit credendum quàm mille negantibus,Bar.l. diem præferre.§.ſi plures.num.3 & conſi.111. num.2. Nellus tractat.de teſti.nu. 184.num.13.Franc.Curt.tractat. de teſt.num.7.& nu. 54.& 55. Bu tr.in tracta.de teſti. num.63. tom. 13.Imol.de teſt.& atteſta. ca. cum in tua.num.3.& Abba.ca. cum in tua.num.2.de teſt.Lud.Roma. ff. de uerbo.obli.l.in ſtipulatione.nũ me.48.& 49.& ff.de recep. arbit. ſuper Rubr.num.34.Barba. c.pro poſuiſti.num.12.de proba.Iaſ. ff. de iuſt.& iur.l.ut uim. num. 6. & ff.de iur. iur. ſuper rubr. nume. 8. Rip.tracta.de peſt.rubric.de cauſ. poſſ.& proprie.c.cum eccleſia Sutrina,Calcan. conſi.42. numer. 6. Gratnat. conſil. 12. num. 10. in ciuil.

Teſtibus tribus,uel quatuor affirmantibus magis creditur quàm mille negantibus,Pau.de Caſt.conſi.94. nu.2.uol.1.

Teſtibus negatiuè pro reo deponentibus,an potius credẽdum ſit quàm pro actore affirmatiuè deponentibus,Curt. Iunior conſi. 17. nu. 5. par.2.

Teſtes negantes in delictis præferuntur affirmantibus, Barba. conſi.12. num.3.uolum.2.Io. And.in noue. c.bonæ memoriæ. colum. 3. circa princ.uerſ. item ratio ſcientiæ. de elec.Hippo.conſ.1.nu.12.uol.1.& conſ.51.nu.13.

Teſtibus negantibus magis creditur quàm totidem affirmantibus,quando ſumus in criminalibus,in aliis uero regulariter eſt ſecus,niſi negatiua eſſet coarctata, Scyſel. in l. ut uim.ff. de iuſt.& iur.num. 118.in repet.

Te-

Teſtibus duobus deponentibus affirmatiuè de delicto,&ſic de infamia magis credendum eſt quando pluribus generalibus deponentib. de bona fama,Soc. iun. conſ. 88. nu. 15.uol.2.

In purgatione tantum ualet probatio affirmatiua, quantum negatiua, Bal.conſ.259.nu.3.uol.1.

Teſtibus duobus affirmantibus ſpolium magis creditur quàm centũ affirmantibus ſpontaneam traditionem,Rip.de acqui.poſſ.§. nihil commune.nu.23.

Teſtes negantes pręferuntur affirmantibus,quando deponunt etiam ſuper affirmatiua,Ruy.conſ.9. uolu. 2.nu.12.

Teſtes deponentes memoriam extare præferuntur his qui deponunt memoriam non extare,Franc.c.1.nu. 17.de pręſc.Balb.de præſcr.par.3. q.6.nu.27.

Teſti perito plus creditur etiam ſi negatiuè loquatur,Nell.tracta. de teſti.nu.20.

Pro instrumento, quàm contra instrumentum.

Teſtes deponentes pro inſtrumento, an præferantur teſtibus deponen. contra inſtrumentum,Barba.conſ. 3.col.1.& 3.uol.3.

Teſtes ſi contrarii adinuicem fuerũt teſtibus pro inſtrumento deponentibus credi non debet, Barb.c.3.loco.num.27.de proba.Corn.conſi. 261.num.13.uolum. 4. & conſil. 232.num.1.uol.1. & conſi. 219. nu.3.uol.1.Pariſ.conſi.88.nu.20. uolum.3.

Teſtibus duobus ſtantibus pro inſtrumento plus creditur quàm pluribus contradicentibus, Alexan.conſi.73.num.1.lib.1.& conſi.72. uolum.1.Butr.cap.cum lo.de fid.inſtrum.

Teſtibus impugnantibus magis creditur quàm adiuuantibus inſtrumentum,ſi impugnantes numero excedant.Item magis creditur affirmantibus, licet paucioribus quàm negantibus,Ruy.conſ. 144. uol.4.nu.2.

Pro dote, uel matrimonio deponentibus.

Teſtes quando diſcordant teſtib. pro dote,iudex adherere debet,Bal. nouel.tracta.de dot.part. 9. priuil. 3. nu.3.tom.9.Ludou.Roma. conſi. 157.num.1.Ioan.Baptiſta de San. Blaſ.tracta.de priuileg.dotal. centur.3.nume. 36.tom. 10.ff. ſolut. matrimonio l. dotis cauſa. numero 12.

Teſtes deponentes ſuper matrimonio contracto, uel contrahendo ſi ſint æquales, pro quo ſententia matrimonii ferenda, Butr. cap.in noſtra.num. 10.de teſti. lib. 2. parte 2. Ruyn. conſil. 130.nume.2.uolum.4.

Pro reo, quàm pro actore deponentibus:

Teſtes in numero & dignitate pares ſi ſunt ſententia pro reo fertur, Butr. tracta. de teſt. num. 57. Imol. de teſti. & atteſta. c. in noſtra. nume. 6. Ludou. Roma. conſi. 186. num. 2. Bar. Cep. conſi. 60. nu. 2. Iſer. c. j. §. ſi inter. num. 7. lib. 3. tit. de prohi. alie. p Fed. Seyſel. l. ut uim ff. de iuſti. & iur. nu. 119. Grama. conſ. 30. nu. 2. in ciui.

Teſtes ſi reperiuntur contrarii ſuper aliquo maleficio ſtatur illis, qui deponunt pro reo, licèt alii ſint magis idonei, Abb. c. cum P. Manconella. nu. 13. de accuſ. & cap. ad noſtram. num. 5. de proba. Hippol. conſi. 65. nu. 46. uol. 1.

Teſtes actoris ſi contradicunt cum teſtibus rei, creditur illis qui ueriſimiliora deponunt, & illi dicuntur ueriſimiliora deponere, qui conſonant ſe cum iure communi, Afflic. c. 1. §. ſi uerò caſtaldi. de feud.

Teſtibus negantibus magis creditur q̃ affirmantibus ſi ſtent pro reo, Fely. c. 3. de proba. nu. 7.

Teſtes ſi ſunt pares numero ſtatur negantibus in fauorẽ rei, Prob. in Iõa. Monac. cap. pręſentium. nume. 10. de teſti.

Teſtis à reo productus equiualet uni ex teſtibus ab actore productis, Alber. de Roſ. l. temporibus. nu. 4. ff. de uentr. inſpic.

De antiquiori poſſeſſione quàm de recentiori.

Teſtes ſi pondere, numero & menſura pares fuerint, illi præferuntur, qui antiquiorem poſſeſſionẽ probauerint, Barba. c. licet cauſam. nu. 53. de probatio, Thom. Grama. conſi. 113. in ciuil. nu. 2. Bal. conſil. 445. nu. 11. uol. 5.

Teſtes probantes, quòd aliquis fundũ arauerit, an teſtibus probantibus quòd aliu fructus colligerit, potiores ſint, Barba. ca. licèt cauſam. nu. 55. de proba.

Teſtes de poſſeſſione titulata præferũtur teſtibus de poſſeſſione ſimplici, Bertach. uerbo teſtium impugna. nume. 121.

Teſtibus de ſana mente potiuſquàm de furore deponentibus.

Teſtibus deponentibus de ſana mente magis creditur quàm deponẽtibus de inſania, Dec. conſ. 448. num. 10. Iaſ. conſil. 2. uol. 1. & uolu. 2. conſi. 178. incip. in cauſa matrimoniali Dominæ Angelinæ &c. Pariſ. conſi. 88. nu. 22. uol. 3. Soc. iun. cõſi. 133. nu. 15. uol. 2. Corn. conſi. 261. uol. 4. nume. 20.

Teſtibus duobus in ſana mente deponentibus plus creditur quàm mille de inſania, Boer. q. 23. nu. 91.

Teſtibus de ſana mente deponentibus magis creditur, niſi quem furioſum fuiſſe probetur, Dec. l. furioſũ

C. qui

C.qui teſta.face.poſſ.nu.22.

Solutio annuę pēſionis, an ſit probata per duos teſtes, quòd Dominus dixit ſum contentus, Bald.conſi.220. par.1.nu.1.

Teſtes quinque requiruntur ad probādum, quòd emphiteuta ſoluit canonem, Salic.l.2.q.8.in fi.C.de iur. emph.& l.teſtium.C.de teſti.

Teſtes qui habēt probare aliquid fuiſſe ſponte factum, & non coactè, an teneantur, & quam cauſam ſcientiæ, Abb.cap.ſuper hoc.num.28.& 29.de renunc.

Teſtes habētes probare ſurreptionem gratiæ propter iniuſtam poſſeſſionē impetrantis oportet quòd percurrāt ad tempus gratiæ, Bellem. deciſio 494.

Teſtis probat ſubſtātialia, licèt de aliis non recordetur, Bal.l.2.ad fi.C.de dona.an.nup.

Teſtium depoſitiones, quæ non ſe referunt ad tempus uenditionis rei uēditę, ſed ad tempus ſuarum depoſitionum, non concludunt, Bertran. par.1.conſi.12.nu.8.

Teſtis deponens de uino, licèt deponat de guſtu, aut colore, dum tamē deponat de odore, depoſitio ualet, Vital.clem.1.num.484. de ſenten. excomm.

Teſtis etiam unicus probat uirtutem alicuius, ſi aliàs eſt idoneus, Bald. cap.1.§. porrò.colu.3. quæ ſit cau. be.ami.l.

Teſtes deponentes ſuper uita, & moribus alicuius dicāt illum cognoſcere, aliàs non admittitur eorum dictum, an autem ſufficiat cognouiſſe de futuro, Abb.ca.cum P.nu.2. & 5.de purga.cano.

Teſtium dicta qualiter interpretentur.

Teſtium uerba in dubio intelligendà ſunt ſecundum communem uſum loquendi, Ludo.Roma.ff.de uerb. oblig.l.qui ante. nu.5. & l. ſciendū eſt num.8. & conſi.301. num.15. Zabarel.conſi.101.& 104.in fi.nu.6.Barba.cap.in præſentia.nu.4. de probatio.& c. tertio loco.num.45. de proba.Felyn.c.cum tu, de teſtibus.nu.19.& conſi.2.num.36.Iaſ. ff.de no.ope.nunc.l.j.num.6.Pariſ. conſil.138.num.19.uol.4.Bertac. uerb.teſtium appell.nu.8.

Teſtium uerba in dubio interpretantur contra producentem, Rota deciſ.194.in antiq.

Teſtium depoſitio ſecundum populi intelligentiam, nō autem iuriſperitorum ſubtilitatem eſt intelligenda, Ludo.Roma.conſi.490.nu.12. & ff.de nou.oper.nunci.l. hoc edicto.nu.11. Felyn.conſi.22.nu. 37. Milis uerb.teſtis.nu.j.

Teſtis deponēs ſimpliciter, quòd quis fuit condemnatus, debet intelligi propter abſentiam, Ruyn.conſ.34. nu.8.uol.4.

Teſtes communiter ſunt perſonæ idiotæ, nec uocabulis propriam interpretationem dare poſſunt, nec dare ſciunt, Tindar. tractat. de teſtibus nume.6.

In

In teſtibus iuris peritis ignorantiæ ratio ceſſat, Tindar. tracta. de teſti. ca. 6. nume. 3.

Teſtis dictum loquẽtis impropriè tolleratur, ſecus ſi loquitur impropriſſime, Bald. in rub. C. ſi ex fal. inſtru. nume. 10.

Teſtimonium nullum maius eſt noſtræ mentis quàm qualitas inſpecta uerborum, Iaſ. C. de lib. præteri. uel exhæred. l. ſi quis filium. nu. 4. Afflict. tracta. de iur. prothomiſ. §. niſi nu. 6. tom. 16. Soc. Iun. conſil. 160. nu. 6. & conſi. 180. num. 56. uol. 2. Prob. in Io. mon. ca. in generali. nu. 22. de reg. iur. Bertran. par. 3. conſi. 14. nume. 1. & part. 3. conſil. 2. nume. 15.

Teſtium dicta dubia, uel obſcura contra producentem interpretantur. Ioan. Andr. in nouel. c. dudum eccleſia. col. 1. circa med. uerſ. item quia de elect. Alex. conſ. 136. nu. 8. lib. 1. & conſi. 122. nu. 5. lib. 4. & cõſil. 14. nu. 6. lib. 5. & conſ. 108. nu. 7. lib. 2. Corn. conſi. 299. nu. 3. uol. 1. & conſi. 31. nu. 13. uol. 2. & conſ. 105. nu. 7. uol. 3. & conſ. 163. num. ult. uol. 1. & conſi. 301. nu. 6. uolu. 3. Soc. Iun. conſi. 274. num. 3. uol. 2. Corn. conſ. 238. num. 5. uolu. 4. Gramat. conſi. 65. nume. 9. in ciuil. Bero ca. 1. de appell. num. 55. Tiraquel de retractat. nume. 4. & 285. Bertac. uerb. teſtes depo. nume. 71. Corn. conſ. 266. nu. 2. uol. 1. Afflic. deciſ. 120. nu. 3.

Teſtis dictum ambiguum etiã quod poteſt diuerſimodè capi. reiicitur, Gomeſ. c. ſi uerò, de iudi. in 6. nu. 5.

Teſtium dicta interpretantur contra producentem, uel eum, qui uult eis uti. Corn. conſi. 216. num. 6. uol. 3. Alex. conſi. 82. nu. 4. uol. j.

Teſtis uerbum dubium eſt, quod multipliciter intelligi poteſt, Tindar. tracta. de teſti. nu. j.

Teſtiũ uerba ciuiliter intelligenda sũt Tindar. tracta. de teſti. nu. 6. Ludo. Roma. conſil. 300. num. 1. & conſi. 490. nume. j.

Teſtes intelliguntur deponere ſuper capitulo, & ſe referre ad capitulum l. ſi defenſor §. 1. & ibi Dec. de interrog. Bald. conſi. 54. par. 1. num. 6. Alex. conſil. 88. nu. 26. lib. 5. l. ſi defenſori §. 1. ff. de interro. act. Bal. conſil. 10. part. 5. nume. 3. Gramat. uoto. 26. nume. 2. & conſi. 58. nu. j. in ciuil. Albe. de Roſ. ff. de pœnis l. ſi preſes. nu. 4.

Teſtis deponens ſimpliciter, deponere ad tempus, de quo in articulo ſe referre intelligitur, Franc. Balb. tract. de præſ. l. Celſus par. 4. nu. 18. tom. 16. Dec. conſ. 272. nu. 7.

Teſtis præſumitur deponere de contẽtis in capitulis in repeti. Seyſel. l. Celſus ff. de uſuca. nu. 58.

Teſtium relatione ad capitula omnia ſpecificata uidentur, Dec. conſil. 445. nume. 5.

Probatio ſeu dictũ teſtis habet de neceſſitate ad articulum, & petitionẽ partis relationem, Seyſell. l. ſcire debemus ff. de uerb. oblig. nu. 9.

Teſtes obſcuri declarantur per articulum, uel confeſſionem partis aduerſæ

ſæ,Abb.capit.cum Ioan.de fid. inſtrumen.

Teſtium dicta ſunt ſtricti iuris, Tiraquel.de retracta.nu. 185.nu.3.

Teſtium dicta in partem benigniorem interpretanda ſunt,de teſti.c. cũ tu, colum.4. Franc.Balb.tract. de præſ. nume.14.

Teſtium dicta non ſunt calumnianda,Corn.conſ.266.num. 3. uol.j. & conſi.41.num.20.uolum. 2. & conſi.172.nume. 17. uolum.2. & conſi.28.num.12.uol.4. Aretin.l. mutuum damus.ff.de rebus cred. nume.22. Bartol.l.2.C.de tempo. appell.

Teſtium dicta interpretanda, & non cauillanda ſunt,Franc. Bal.tractat. de præſ.num. 20.Grama.conſ. 50. num.38.& 39.in ciui.& conſ. 39. num.2. in ciuil.& conſ.36. num. 5.in ciui.

Teſtium dicta ſunt potius adiuuanda quàm cauillanda, Angel.l.2.ff. de iuriſd.om.iudi. Ana. conſi. 52. num.5.Alex.conſi.5 num.12.lib. 1.& conſi.45.num.35.lib.4.& cõſi.101.num.21.lib.7.Corn. conſi. 148.uolum.3.nume. 4. & conſil. 398.uolum.j.& conſil.21. nume. 15.uolum.2.& conſil. 283. nu.7. uolum.3.Seyſel.l.Celſus.ff.de uſu cap.num.59. in repetitio. Decius conſi.100.nu.2.Hippolit. ſingul. 418.incip.dicta teſtium,Pariſ.conſi.87.nume. 42. uolu.3. & conſil. 138.num.17.uolum.4. Ripa ff. ſi certum peta.lib.1.num. 32. Prob. in Io. Mo. cap. præſentium. num. 30.de teſti,Caſſad.deciſ. 3. de proba.num 5.

Teſtis dictum in dubio ſuppleri debet quantum fieri poteſt,Dec. cõſi. 272.nu.2.Soci.conſi.100.nu. 29. uol.2.

Teſtium dicta ſunt iuuanda non calumnianda, Decius conſil. 42. nume.5.

Teſtes ſaluandi,Zaſ.l.ſi ſe non obtulit.§.ſi ex conuentione. ff. de re iu. num.23.

Teſtium dicta ſunt diuiſione iuuãda, Ang.ff.de pet.hære.l.item uidẽdũ. nu.2.par.j.

Teſtium dicta limitanda,& ſaluanda non calumnianda ſunt,Fran. Cur. trac.de teſti.nu.113.

Teſtes quando ſunt ſuſpecti eius dicta diligenter perſcrutari, & cauillari debent, Dec. conſil. 448. num.30.

Teſtis uerba indefinita uniuerſali nõ æquipollent, Soci.l.cum quidam, ſi certum petat.num.4.Dec. l. con tractus.de regu.iur.num.20. Hippol.ſingul.171.adde Innocẽtium. c.auditis.colum.fi.& ibi omnes de præſcript.& ibi per Fely.num. 38. ubi limitat hanc regulam, Alexan. conſi.110.num.2.lib. j. & conſil. 108.colum.penultim.lib.2.Corn. conſ.103.li.j.Iaſ.conſi.92.col.2.libr.3.Curt.conſ.17.col.fi.Goſre. cõſi.23.nu.9.

Teſtes deponentes,quòd illi de tali caſata illud fecerunt, non intelligitur de omnibus de illa caſata,cum talia uerba uidelicet illi de illa caſa

ta poſſunt de ipſa in duobus uerificari, Gramat.uoto.26. nu. 5.& 9.

Teſtis qui omne dicit, nihil excipit, tamen quandoque deponit ſuper generibus ſingulorum non ſuper ſingulis generum, Innoc. capit. licèt de proba.

Teſtis dictum dicẽs omnes aliquid dicere, intelligitur oẽs ſcilicet de hoc loquentes, Bart.l.1.§.nunciatio ff. de no.ope.nunc.nu.23.

Teſtium uerba interpretantur, ut ſonant in factum, potiuſquam in ius Soc.conſi.146.nu.1.uol.1.& conſ. 158.nu.25.uolu.2.Roch.de Cur. tracta. de conſue.nume.619.Prob. in Ioan. Mon. c.præſentium.num. 33.de teſti.

Teſtis tantum probat, quantum dicit Afflic.cap.1.in princip.de contro. inueſt.

Teſtis uerba propriè intelligũtur, Soc. l.ſed & illo §. ſed circa, de reb.dub. nume.3.

In teſtium depoſitione quando uerba attendenda ſint, Franc.Curt.tracta. de teſti.nu.25.

In teſtium dictis qualiter interpretatio ſumenda ſit, Alber. de Roſ.tracta.de teſtib.par.1. nume.11.tom. 13.Bald.conſi.214.par.2.nu.3.

Teſtis de iure communi deponens, quomodo intelligatur, Iaſ.l. ius ciuile ff.de leg.nu.5.

Teſtium dicta intelligi debent in ſubiectam materiam, Grama.conſil. 39.nu.24.in ciuil.

Teſtis dictum, ad quod principaliter tendit & dirigitur, inſpiciendum eſt, Socin.Iun.conſi.100.nu.17.

Teſtis dictum generale reſtringitur ſecundum rationem, Socin.Iun.conſil. 43. in caſu reſtitutionis. uelum.1. Pariſi.conſil.88. nume. 61. uolum.3.

Teſtium uerba actum perfectum, & ad dependendum denotant, Alber. de Roſa. 1.informa.nume.3.fol.9. colum.1.

Teſtes quomodo dicãt probare in correlariis, Bal.l.data opera.num.38. qui accuſ.non poſſ.

Teſtis quando dicit unũ, ex aliquo aliquid ſequitur, ſuper utroque uidetur depoſuiſſe, Bal.l.data opera.C. qui accuſ.non poſſ.nu.50.Gramat. conſ.39.nu.8.in ciuil.

Appellatione partis continetur dimidia etiam in teſte, Bald.conſ.5.par. 1.nu.9.Aym.conſi.61.nu.4.

Teſtis dicens ſuper tertio articulo dico, ut prædixi in priori articulo, intelligitur de priori in ordine, Ange. auth. ut lit.ma. & aui.§.quia uerò el 2.col.8.

Teſtis unius dictum per dictum alterius teſtis declaratur, Prob.in Io. mo.c.j.nu.19.de teſti.Ant.de Butr. conſ.45.col.3.circa princ.Soc.iun. conſi.69.nu.16.uol j.

Teſtis unus quando ſuppleat alium, Bald.l.bonorum C.de bon.poſſ.ſec. tab.num.5.

Teſtium dicta ſunt interpretanda in meliorem partem, Bertac.uerb.teſtium impugna.nu.10.

Teſtis dictum neſciẽs mẽdax intelligi debet, Soc.conſi.73.nu.10.uol.2.

Te-

Teſtium uerba ſic debent interpretari ne repugnantiam contineant, Soc: Iun.conſ.125.nu.18.

Teſtium dicta ſunt interpretanda ne ſint captioſa, Angel.l.ex militari de teſta. mil. Alexan.l.inter ſtipulantē §.1.de uerb.oblig. Felyn.c.cum tu de teſti.col. 5.

Teſtis dictum ut ſaluetur, ſufficit aliquid eſſe uerum, uel non eſſe implicitū, Butr.in recollectis ca.ſi quando de reſcript. Gramat. uoto. numero 10.

Teſtium dicta debent impropriari, & latè intelligi, ut ſuſtineantur, Grama.conſi. 50.nu.42.& in j.conſtitutione §.quibus.

Teſtis relatio facta ad inſtrumentum quomodo debeat intelligi, Alexan. conſil.56.nu.8.lib.2.& conſ.122. nu.2.lib.2.

Teſtium dicta poſſunt ſaluari per multiplicationem actus eiuſdem nominis, Butr.c.3.nu.12.de conſtitutio lib.1.par.1.

Teſtis interpretādi ad euitandum periurium, & ut probent, & loquantur de diuerſis temporibus, Ruy.conſi. 130. uol.4.nu.6.

Teſtis ſic intelligendus eſt, ut falſitatē non incurrat, Imola.conſil. 101. nume.1.

De teſte ad accuſatorem in criminalibus affirmatiuè, haud negatiue arguitur è contra uerò de accuſatore ad teſtem negatiuè, Bero.c.j.de accuſ.num.25.

Teſtium dicta, & eorum rationes non recipiunt interpretationem extraneam, Iaſ.ff.ſol. mat. l.2.§.uoluntatem autem.nu.22.

Teſtis ſi dicat aliquod uerbum ambiguum, uel obſcurum ad alicuius poſtulationem, tale uerbum per iudicem, uel teſtem interpretabitur, Butr. tractat. de teſtibus & atteſta. nume.10.

Teſtis intertogatus ſuper pluribus poſitionibus ſi dicat ſe nihil ſcire, niſi ſup paucis interrogatus de fama, ſi dicat de his eſſe famam publicā qualiter hoc dictum fama publica ſit reſtringendum, Specul.tit.de notoriis, crim.§.3.nu.3.num.6. Ange. C.de accuſa.l.ea quidem.num.53. Felyn. cap.cum cauſam in princip. de teſti.l.j.de minore §.plurium. n: 48.ff.de quæſtio.

Teſtis ſi in dicto expreſſit certum tempus, & locū, & in ratione dicti poſtea ſimpliciter loquitur intelligitur ſe referre ad tempus & locum priora, Felyn.cap.cum tu.colum. 5. de teſti.

Teſtis examinatus ſuper intētione ambigua, ſi illā probet ambiguè, Bart. l.ſi quis intentione.nu.1.ff.de iudi.

Teſtes ſi contra prelatum depoſuerint quòd ſub annuo cenſu eccleſiaſtico conceſſerit de temporalibus intelligitur, Barba.cap.ſuper literas. nume.97.

An dictum teſtis referat totum tempus ad partem temporis, & an probet, Bald.conſ.314.par.2.nu.2.

De uno quoque minus eſt dubitandū, ubi prior qualis fuerit teſtimoniū reddit 61.diſtin.c.miramur.col.3.

Teſtimonium uniuſcuiuſque rei ſumitur ex ſignis, Butr.cap.in quadam. nu.2. de celebrat. miſſ. & ibi Anchar.num.j.

Teſtium dicta, an & quando coniungantur, ut probent.

Teſtes deponẽtes de ueritate facti alii de confeſſione, an coniungantur ad plenam probationem, Aym.conſil. 73.num.34.

Teſtis de ueritate, & alius de confeſſione, non iunguntur, Alex.conſil. 180.nume.10.lib.6.Corne.conſil. 113.num.4.uol.2.& conſi.100.nu. 9.uolum.2.

Teſtis unus cum confeſſione abſente parte probat plenè, Bart.l.admonẽdi.colum.10.de iureiuran. Abb.c. cum dilectus.num.6.& 15.de ſucceſſ.ab inteſt. Dec.conſi.593.num. 6.Iaſ.ff.de iureiuran.l. admonendi num.200.in repeti.Pariſ.conſi.57. num.25.uol.1. Bertac.uerb.teſtes. depo.nu.78.

Teſtis unus ſi de ueritate, & alius de confeſſione deponat ad inuicem, & iuramentum deferatur, patrocinantur, Barba.ca.accedens el 2.nu.35. ut lit.non conteſt.

Teſtimonium de auditu ſolo, uel unà cum fama, an probent, Bellem.c.teſtes.nu.53.q.9. Hippol.l.de minore §.plurimum.nu.87.

Teſtes duo quando requiruntur pro fama partis confeſſio non ſufficit, Iaſon. ff. de lega.1.l. nemo poteſt. nume.15.

Teſtis unus an probet ſemiplenè, & quid de confeſſione ſimplici incidẽter facta propter aliud, Aymo par. 1.ſec. propoſitum noſtrum.nu.31.

Teſtis unus de fama, an probet, Bellem.cap. ſuper nobis de teſt.& atteſta.num.1. & 2. & 3. Butr.c.præterea.num.8.de teſti.lib. 2.par.2.Iaſ. ff.de iureiuran.l.admonendi.num. 212.in repet.Feder. Schen.tract.de teſti.nu.66.tom.13.

Teſtis unius dictum cum fama, quòd faciat ſemiplenam probationem, Bart.l.j.§.idem Cornelio ff.de quæſtio.nume.4.

Teſtes coniunguntur, quando unus probat de ueritate, & duo de fama Alex.conſi. 11.uol.3, & 28.uol.4. Corn.conſi.89.nu.20.uolu.2. Calcan.conſi.19.num.16. Afflic.cap.j. in princip.de contro.inueſti. Berta. uerb.teſtes deponen.nu. 80. Afflic. c.1.in princip.de contro.inueſt.

Teſtis unicus cum fama ſufficit in ciuili cauſa, Imol.in conſi.92.nume. 1.Iaſ.ff.de lib. & poſth.l.gallus §.ille caſus.nume.6. Afflic.deciſ.337. nume.4.

Teſtis unus cũ fama probat in poſſeſſorio, Berta.uerb.teſtes quot, & quales.num.16.

Teſtis unus de uiſu deponens cum fama, & aliis adminiculis certis ſufficientem ingerit probationem in factis antiquis, & delictis occultè commiſſis, Franc.Brun.tractat. de indi.& tortu.q.4.par.j.nu.2.

Teſtis unus deponens de ueritate, & idem cum alio de fama, quando inducatur

ducatur probatio, Socin.l.gallus §. fi.nu.4.ff.de lib.& poſth. Scyſell.l. gallus §. ille caſus ff. de liber. & poſthum.nu.13.

Teſtis de uiſu deponens adminiculatur alteri de fama deponenti, Bald. l.pri.C.de condi.inſt.

Teſtimonium de auditu coniunctum cum fama maximè eorum qui per uiſum explicare non poſſunt, Calcan.conſi.116.nu.8.

Teſtis unus de ueritate duo de fama cum aliis coniecturis in cauſa criminali concludenter probat, Soci. Iun.conſi.35.nu.35.uol.2.

Teſtium fides confirmat inſtrumenta,& præſumptiones, Specul.de diſputa. & allega.§. nunc uidendum uerſ. ſed & ſi.

Teſtis unicus cum ſcriptura priuata cum iuramento, an probet, Specul. de inſtru.edi.§.nunc dicendũ, Bart. & Docto.l. admonendi ff. de iureiuran.colum.3.Fulgo.C.de proba. l.rationes.num.2.Pariſ.conſi.182. nu.19.uol.4.

Teſtis unius dictum ſuppletur & trahitur ad dictum alterius, etiã quoad probationem eliciendam ex dictis teſtium, Angel.ff.de legi.& ſenat.conſul.l. in ambiguo.nume.2. par.1. Socin. Iun.conſil.73.nu.11. uolum.2.

Teſtis unus ſuffragatur alteri, & alter alteri ſuper probanda qualitate adminiculatiua, Hippol.conſil.1.nu. 61.uolu.1.

Teſtis unius dictum integri cum aliis indiciis, an faciat plenam probationem, Bart.l.1.§. idem Cornelio ff.de quæſtio.num.3.Hippol.conſi. 116.nu.13.uol.2.& l.j.§.idem Cornelio.nu.2.ff.de quæſtio.

Teſtis unicus cum indiciis plenè probat, Bart.l.1.§.idem Cornelio,uerſ. ult.uides ff.de quęſtio.Soc.Iun.conſi.61.nu.8.Berta.uerb. teſtes quot & quales.nu.38.

Teſtium dicta ſupplentur ex præſumptionibus iuris q̃ ſunt pro eis,& dictum unius teſtis ſuppletur ex aliis præſumptionibus ad plenam probationem, Aym.conſi.6.nu.66.

Teſtes coadiuuantes inſtrumẽtum debent eſſe ſufficientes numero & cõteſtes, Pariſ.conſil.152. nume.24. uolum.4.

Teſtes an poſſint examinari ſuper approbatione ſcripturæ, ſi producitur ſcriptura priuata ſine ſubſcriptione teſtium facta concluſione, cum proteſtatione ſalua productione ſcripturarum, Afflic.ca.1.ſi de inueſt. inter do. & uaſal.lis or.glo.fi.

Teſtes ſi ſunt plures ſingulares uel plures præſumptiones aut coniecturæ an ex illis integra, & perfecta probatio fieri poſſit, & quæ ad hoc requirantur, Alexan.conſil.21.num. 1.lib.4.

Vna ſcriptura ſupplet pro alia, & ex coniunctione teſtium, ſeu inſtrumentorum reſultat probatio, Bald. conſi.402.par.3.nu.2.

Teſtis unus cum iuramento partis ſufficienter non probat fundamẽtum iuriſdictionis, Barba.cap.cæterum nume.14. de iudi. & cap. pruden-

tiam.nume.10. de off.deleg.
Teſtes coniugi non poſſunt, quando dictum unius elidit dictũ alterius, Aym.conſi.9.num.15.
Teſtem unum pluribus contradicen te non nocere, Bellem.cap.ſi teſtes. nu.24.q.2.& 3.
Teſtes duo ſufficiunt, ut atteſtentur de tempore ſtudii, Rebuf. tract. de nomin. in concor.
Teſtes duo quando non ſufficiunt, & quandoque ſufficit unus, Alberic. de Roſa. C. de teſti. l. iuſiurand. num.13.
Teſtes aliquando iunguntur ut probenr,& ſeparata iunguntur ut faciant plenam probationem, quod qualiter procedat, uide Hippol. cõ ſi.20.nu.49.uol.j.Pari. conſi.152. nu.23.uol.4.
Teſtes ſingulares de duabus confeſſionibus parte præſente non iungũtur, Alexan. conſi.68. nume. 8. libr.3.
Teſtium quando iunguntur plures probationes imperfectæ ad faciendam plenam, Milis uerbo teſtis. num.100.
Teſtis unicus cum iuramento, an & quando probet, Bertac.uerb.teſtes quot & quales.nu.55.& 56.
Teſtis unus non plus iudicem mouere debet quàm actoris iuramentũ, Caccialu. trac. de debit. ſuſpec. & fugit q.6.nu.10.to.16.
Teſtes quot, & quomodo deponant, ut iuramentum in ſupplementum Spe.§.ſanè.de iureiuran.num.75. & ſeq.
Teſtis dictum ubi nihil probat ratione talis teſtificationis non debet deferri iuramentum in defectũ ꝓbationis, Lud.Rom.ff.de no.oper. nunc.l.hoc edicto.nu.22.
Teſtis unus de uiſu, an inducat ſemiplenam probationem,& poſſit iudex deferre iuramentum in ſupplementum, Affl.c.j.§.ſacramentũ.de conſue.rec.feu.
Teſtes dimidiatos ſecundum numerum actui probando à lege præfinitum imperfectè probare, ut ex duobus unus ex quatuor duo. Spec.§. ſanè.de iureiur.nu.76.
Teſtis duo, an faciant ſemiplenã probationem, ita ur deueniatur ad ſacramentum, quando quinq; teſtes requiruntur, Ang.C.de reb.cred.l. bonę fidei.nu.8.
Teſtis ſi non legitimè examinetur nõ facit ut iuramentum deferatur, Alua.rub.de cõnſue.rec.feu.§. ſacramentum.nu.6.
Teſtes duo q̃n requirũtur ꝓ forma ſtatuti in aliquo actu, nunquàm poteſt deferri iuramentum in ſupplementum probationis, Iaſ.ff.de lib. & poſth.l.j.nu.25.
Teſtium numerus, ubi eſt de ſolemnitate ſubſtantiali, ſi defecit, actus eſt ex toto nullus, nec tali caſu datur iuramentum in ſupplemẽtum probationis, Zabarel.conſi.73. in fi.nu.7.
Teſtes duo deponentes de interrogatione & alii duo de reſpõſione, an debeant coniungi ad probandũ ſtipulationem, Rip.ff.de uerb. obli.l. ſtipu-

ſtipulatio.nu.55.

Teſtium duorum dicta quę deficiunt ſuper quantitate pecuniæ certa, Iaſ.ff.de iureiurand.l.admonendi num.75.

Pluribus teſtibus in unam ſententiā concordantibus poteſt ferri ſenten tia,ex quo actor probat plenè,nec defertur iuramentum,Spec.tit. de iuramen.dela.nu.2.

Teſtis dictum præſumitur uerum.

Teſtis dicto ſtatur quod præſumitur uerum, Bal.conſ.273.part.j.nu. 5. Abb.c.conſanguinei.n.3.de re iudi.Aym.conſ.31.nu.3.

Teſtis dicto ſtandum eſt, Tind. tract. de teſti.c.14.nu.j.Affli.de feu.c.j. ſi de inueſtit. inter do.& uaſal. lis or.not.6.

Teſtium dicto ſtandum eſt ſi nihil in eorum perſonis obreptū eſt,Franc. Cur.tract.de teſt.nu.75.

Teſtis poteſt eſſe uerax, & mendax in quolibet ſenſu,Bal.in rub. C. ſi ex fal.inſtru.nu.2.

Teſtis deponens de ueritate debet eſſe omni exceptione maior, Ang.ff. ad l.Iuliam maieſt.l. ſi quis alicui. num.4.

Teſtis ueritas quid inducat,Bal.conſ. 355.par.1.nu.3.

Teſtimonium erit ueritatis manifeſta tiuum cū probatione clara,Alua. rub.quot teſt.ſunt nece. ad probā. feu.ingra.c.j.nu. 2.

Teſtimonium de ueritate reddere eſt præcipuum inter omnia terrena, Affli.deciſ.255.nu.7.

Teſtes ab utraque parte inducti ſi cōcordant ſequenda ſunt eorum dicta,Spec.tit.de teſt.§.2. nu. 4.

Teſtis an & quatenus ſibi præiudicet.

Teſtis dictum habetur pro confeſſione quatenus aliquid deponit contra ſe,Gemi.c. accuſatus.§.licet. n. 4.de hęre.Butr.c.inquiſitionis.nu. 26.de accuſ.

Teſtis dictum ſine iuramento extraiudicium,an quantum ad ipſum teſtē cōfeſſionis extraiudicialis uim habeat, Tynd.tract.de teſt.c.7.nu. 1. & 6.& c.8. num.2. & cap. 89. & cap. 13. num. 1. & cap. 11. numer.1.

Teſtis dictum ſeu tabellionis, ſi probat ueritatem multofortius confeſſio,cui regulariter ſtandum eſt,Cal can.conſi.36.nu.61.

Teſtis deſcriptus in aliquo inſtrumento,an præiudicet ſibi reſpectu contentorum in eo, Abb. c. ex literis. nu.6.de tranſac. Milis uerb.teſtis. nu.29.& 106.

Teſtificādi munus in contractu ſuper re mea uel alia, cui contradicere uolebam ſi fiat ſcienter mihi præiudicat,Butr.c.ex literis.nu. 14.de tranſa.Imo.conſ.169.nu.9.

Teſtis contractui accedens non cenſetur renuntiare iuri ſibi competēti in re in contractum deducta, Al beric.

beric. de Roſa.2. de lega. l. Titia. num.6.

Teſtes adhibiti in teſtamento non ſibi præiudicant, Tiraquel. de retracta. nu.140.

Teſtis an poſſit eſſe iudex in cauſa in qua depoſuit, Imol. de teſt. c. cum à nobis. nu.5.

Teſtibus in teſtamento deſcriptis legari poteſt, Paul. de Caſt. l. ſi quis. nu.2. de teſta. & l. dictantib. n.2. Fulg ibi nu.1.

Teſtes qui negocio interfuerunt inſtituere licet, Nell. tracta. de teſtib. num.101.

Teſtis teſtificans contra teſtamentum perdit legatum, Alb. de Roſ.2. in fort. de his, qui ut indig. l. poſt legatum. nu.2.

Teſtis quando à relicto cadat, Goſred. ff. de his quibus, ut indig. l. poſt legatum. §. ætati, nume.12.

Teſtificans contra benemeritum ſeu propriam patriam, an perdat beneficia ſibi impenſa, uel priuilegia ſuæ ciuitatis, Cortas in ſacer. n.17 de poſtul. l. 1. c. 2.

Teſtes ſi per partem requiſiti ſint infra tempus ut teſtificarentur, & teſtificati non ſint eis imputandum erit, Butr. tracta. de teſti. nu. 47. & reliqua.

Teſtis errans tenetur ad intereſſe propter culpam ſicut propter dolum, Bal. l. presbiteri. in fin. C. de epiſc. & cler.

Teſtium quis præferatur, & qua tenus ab arbitrio iudicis id pendeat.

Teſtibus quibus eſt potius credendũ uide Bart. circa materiam teſtium. uerſ. dictum eſt, Butr. c. in noſtra. nu.2. de teſti. libr.2. part.2. & ibi Abb. num.1. Baragor. tract. de proba. teſt. nu.72. Barbat. c. ex literis. num.18. de proba. & conſi.29. nume.3. Franc. Cur. tracta. de teſt. nu. 39. & ſeq.

Teſtibus non concordantibus aliquãdo plus uni creditur quàm alteri ſecus in inſtrumentis. Alb. de Roſ. C. de teſti. l. iuſiurandi. nu.9.

Plures teſtes ſi pluribus teſtibus contradicant, quibus ſit fides adhibenda, Specul. tit. de teſte. §. 12. num. 8. Cyn. C. de fid. inſtrumẽ. l. in exercendis, nu.3. Alb. de Roſ. tract. de teſt. nu.20. Butr. trac. de teſt. nu. 54. Bal. c. in noſtra. nu.7. & num.4. Anch. c. licet cauſam. de prob. nu. 15. Saly. ff. de teſt. l. ob carmen. nu. 2. Barbat. conſ. 54. nu.3. & conſ.6. nu.13. uol.2.

Teſtis unus quid iuris ſi contradicit pluribus, Bald. c. in noſtra. num. 3. de teſti.

Teſtes ſi ſint equales in numero probandi ſtandum erit minori parti, ubi unus ſibi in ſuo dicto contradicit, Bur. c. licet. nu.41. de proba. lib.2. par.2.

Teſtes quando ſint cõtrarii, & quot teſtes uincant alios teſtes. Item ſi ali

qui

qui teſtes dicant ſe uidiſſe aquas inundare, alii dicant ꝙ non, quid faciendum ſit per iudicem, & an teſtis poſſint declarare dictum ſuum & an & quando iudex poteſt ueni re ad torturã, ut ueritas eliciatur à teſtibus, & quid iuris, quando teſtis dicit unum in una inſtantia, & aliud in alia, Bal. conſi. 101. part. 1. num. 1.

Teſti quanta fides ſit adhibenda, iudex magis poteſt ſcire. l. teſtium. §. ideo. ff. de teſti.

Teſti quanta fides adhibenda ſit, Specul. de teſt. §. poſtquàm, per totum.

Teſtium fides eſt in arbitrio iudicis Barbát. cónſ. 7. nu. 7. uol. 2. Pariſi. conſ. 170. nu. 2. uol. 4. Bertac. uerb. teſtium. nu. 10. & uer. teſtes quot & quales. nu. 53.

Teſtibus quibus uoluerit, ſi ſunt pares, an poteſt iudex credere, Barba. conſ. 25. nu. 3. uol. 4.

Teſtibus paribus quid iuris ſi uterque eſt actor, Bald. c. in noſtra. nu. 5. de teſti.

Teſtes tui ſi deponunt contrariũ, his quæ mei dicunt iudex, quid conſiderare debeat, Baragot. trac. de proba. teſt. num. 73. & ſeq. Azo in sũma. C. de teſt. nu. 40. Rebuf. de annatis in concor. fol. 267.

Teſtes qñ ſunt pares iudex poteſt ꝓ animi ſui motũ adherere alterius teſtibus, & alterius, non & qñ, Bal. l. cum magiſtratus. C. quando pro non eſt neceſſ. num. 12. Nell. tract. de teſt. nu. 230. Dec. de proba. c. ex literis. num. 3. Rebuſ. cócor. de annatis. car. 267.

Teſtibus ab eadem uel diuerſa parte productis ſibi tamen contrariantibus, quibus iudex gratificari debeat, Butr. c. cum in noſtra. n. 8. de teſt. l. 2. par. 2. Fran. Cur. tract. de teſti. nu. 42.

Teſtium uerba licet clarè probẽt poſt tamen iudex illis fidem non adhibere, Bal. cóſ. 33. nũ. 9. uol. 5. Paul. de Caſtr. l. Lucius Titius. num. 4. de infa. Barbat. c. licet cauſam. de proba. num. 43. & c. ex parte tua. num. 13. ff de offi. deleg. Dec. conſi. 350. num. 2. & conſi. 448. num. 29. & conſ. 596. nu. 3. Franc. Curt. tracta. de teſti. num. 99. Gramatic. conſi. 30. num. 9. in ciuil. & deciſ. 39. nu. 46.

Teſtes ſi probant ſecundum uerba eorum ſi tamen iudici uideatur illis non eſſe credendum aliqua de cauſa, poteſt illis teſtibus non credere debet tamen cauſam exprimere in actis, ne teneat poſtea in ſindi. Hippo. in ſing. 114. inci. uulgatum, circa fin. & conſi. 1. num. 72. & conſi. 75. num. 31. uol. 1. Barba. c. ſi quando. nu. 14.

Teſtibus plenè deponentibus poteſt iudex ex cauſa fidem non adhibere, cauſa eſt quando deponunt nõ ueriſimilia, Aymon. conſil. 134. num. 37.

Teſti quando iudex non tenetur credere, Barbat. conſ. 75. nu. 3. & cóſ. 83. nu. 1. uol. 4.

Teſtibus credẽdum eſt, adeo quòd iudex

dex in dubio credere debet, niſi alia cauſa ſuadeat, Fel. c. cum ueniſſet. de teſti. nu. 2.

Secundum teſtium dicta iudicandũ eſt, niſi pars aduerſa aliud probet, de prob. c. tertio loco. col. 4.

Pluribus numero ſtandum eſt.

Teſtes cum ſint eiuſdem honeſtatis ſtandum eſt numero teſtium, de teſti. c. in noſtra. colum. 1. Alberi. de Roſa. tracta. de teſt. Bal. conſ. 455. par. 4. nu. 3. But. c. cum dilecti. nu. 26. de elec. li. 2. part. 3. Ancha. c. in noſtra. de teſt. nu. j. Paris de Pu. tra c. de ſindi. nu. 47. Soc. conſ. 254. n. 2. uol. 2. Corn. conſ. 232. nu. 3. uol. 2. Hippol. conſ. 113. nu. 47. uol. 2. Afflic. deciſ. 363. nu. 6. Ruy. uo. 4. conſ. 5. nu. 5. & conſ. 145. nu. j. uol. 5. Bertrand. par. 1. conſ. 12. nu. 10. Soc. iun. conſ. 159. nu. 13. uol. 2. & conſ. 144. nu. 50. uol. 2.

Teſtium maiori numero ſtatur etiam in teſtibus ab eodem & parte productis. Grama. conſ. 7. num. 12. & conſ. 154. nu. 13. in ciuil. & uot. 2. nu. 17.

Teſtes plures quando unum uincant, Belle. c. ſi teſtes. 4. q. 2. & 3.

Teſtis non legitimè receptus facit p̃ualere teſtes ei conformes, Bal. c. j. §. duo. de pac. ten. Alex. conſi. 93. uolum. 4.

Diuiti potius, quàm pauperi.

Teſti diuiti potiuſquàm pauperi credendum, eſt Monac. tracta. de defenſ. iur. Steph. Aufr. trac. de teſt. n. 13. tom. 13. Butrius tractat. de teſti. nu. 23. to. 13. Bagarot. tracta. de repro. teſ. n. 20. to. 13. Bat. Cep. tra. de impe. mili. delig. §. diuitiis. nu. 11. to. 5. Ay. conſ. 6. nu. 29. Gomeſ. c. 1. de reſcri. nu. 71. in 6.

Teſti Pauperi fideli an magis credendum quàm diuiti mendaci, Fulg. ff. de teſt. l. teſtium. nu. 2.

Digniores minus dignis.

Teſtibus in dignitate exiſtentibus magis creditur quàm his qui nõ ſunt. 4. q. 3. uer. item iuſiurandi etiã l. 3. de teſt. Spec. tit. de prob. §. 2. nu. 13. & uer. quæritur. de deleg. l. ob carmen. ff. de teſti. Placen. tract. de expedien. lud. nu. 4. Alb. de Roſa. ff. de fid. inſtrum. l. in re. nu. 1. & l. ſi plures. num. de accuſ. Bart. l. teſtium. nu. 1. ff. de teſti. Abb. c. imputandũ. nu. 3. de fid. inſtr. & c. cũ ſuper. nu. 14. de renun. Sal. C. de teſti. l. iuſiurandi. nu. 5. & C. de fide inſtr. l. ſcripturæ. nu. 5. Nepos tra. excep. nu. 81. Mona. trac. de defen. iur. §. quia. nu. 9. to. 3. Barba. conſ. 25. nu. 2. uol. 4. Fulgo. C. de teſti. l. iuſiurandi. nu. 1. Bar. Cep. cõſi. 60. num. 2. & conſi. 24. num. 11. Cor. conſi. 198. num. 18. uolum. 2. & cõſi. 309. num. 7. uolum. 4. & conſil. 312. uol. 1. Fel. c. in noſtra, de teſti. nu. 1. Dec. conſ. 343. nu. 2.

Teſtes ſi contrariantur adinuicem ſiue producantur ab eademmet par

te ſiue à diuerſis ſepe'ſtat dignioribus, Ang.C.de fid.inſtru.l.ſcriptu ræ.nu.2.

Teſtiũ ad teſtimoniũ adhibendorũ cõditio inſpicienda, Alua.rub. an remoue.c.deb.teſt.qui par.c.j.nu.j.

Teſtium examinatorum qui digniores habeantur, Barbat. c. ex literis. nu.20. de proba.

Teſtes debent attendi qui ſint digniores,& plures, & fama, quæ præceſſerit ex uerifimilibus, Alex.cõſ. 42 nu.7.lib.2.

Teſtiũ dignitates corroborat, & cõfirmat dictũ eorũ & omnib. parib. ſi fama concurrat, facit præualere ꝓbationem, cum qua concurrit, Albe.de Roſ.ff. de teſt.l.teſtiũ.nu.19.

Teſtis quãto magis in dignitate 'eſt ei tanto magis creditur, Bar.tract. de teſti.nu.12.

Teſtiũ numerus an potius attendatur Alb.de Roſ.ff.de teſt.l.ob carmen. nu.5.Bar.l.iuſiurandi.C.de teſt. n. 8.Io.And. in noue.c.in noſtra.col. 1.circa prin.uer.in noſtra. de teſti. & ibi Butr. & Belle.n.i.Imol.de teſti. & atteſt.c.cũ in tua.n.1.Belle.c. homo Chriſtianus.nu.2.Bero. c. licet cauſam.de prob.n. 57.Mil. uerbo teſtis.nu.88.

Teſtibus dignioribus.ẽt paucioribus. numero'credat magis quàm pluribus numero, ſiue ab eadem parte, ſiue diuerſis producant, Bar.l.ob carmẽ §.ſi teſtes.nu.1.ff.de teſt. Abb. n.6. &'Imo.n.1.& 7.de teſt. Nepos tra. de excep.nu.87.Mona.trac.de defen.iur.§.quia.nu.9. to. 13. Alex. conſ.27.nu.6.li.2.Fel.cõſ.50. nu. 29.Cor.cõſ.196.n. 3.uol.j. Hippo. conſ.2.nu.13.& cõſ.51.nu.22.uolu.j.Goza.conſ.13.nu.59. Bero.c. ex literis.nu.29.de prob.Bert. uer. teſtes quot & quales.nu.51.

Teſtiũ authoritas multitudini pręfertur, fallit ubi numerus multum excedit, Butr. c.in noſtra.n.3. de teſt. lib.2.par.2.Fran.Cur.trac.de teſti. nu.35.& 36.

Teſtium authoritas,& integritas nunquam efficit, ut pauciores pluribus præferantur, Fed.Schen.tract.de teſti.nu.55.

Teſtiũ multitudo præfertur teſtiũ dignitati, niſi dignitas ſit ualde magna.c.in noſtra & ibi gl.de teſt.

Teſtiũ multitudini reſpiciẽdũ nõ eſt, ſed ad ſincera teſtimoniorũ fidẽ & quib. ueritatis lux potius aſſiſtit, Gui.de Suza.trac.ord.iud.nu.103.

Teſtis cõditio, ſeu uita in primis attẽdẽda eſt, Nepos tra.de excep.n.86. Fran.Cur.trac.de teſt. nu. 36.

In teſtibus attẽdenda ſtatus dignitas fidei puritas, & morum grauitas. 4.q.3.c.teſtes.§.ſeq.col.4.

Teſtes duo digni,& honeſti præferuntur mille ribaldis & uilib. Abb. c. in noſtra.de teſt.nu.4.q.3.Fel. c.in noſtra.de teſt.n.1.Boer.q.200.nu. 5.par.1.Mil.uerb.teſtis.nu. 83.

Teſtium duorum dictum an eneruetur per dictum unius dicentis contrariũ, Bal.l.1.ff.de uen. inſpi. Hippo.ſing.61.inci.dictum.Bertr.par. 3.conſ.99.nu.2.

Teſtis contradicens teſti eneruat fidẽ

ſuam & alterius, niſi unus eſſet dignioralteroFran. Aret. conſ. 71. n. 3. Hippol. ſingul. 488. incip. dignitas.

Teſtium propter maximam legalitatẽ, iudex ad credendum ipſis induci poteſt, Dec. conſ. 463. nu. 24.

Teſtes etiam ſuper indirectis contrariis plures, uel digniores præferuntur non autem pares, quia priores præferuntur, Abb. capit. in noſtra de teſti.

Teſtes decem ſi deponunt in iudicio ſummario, in alio duo, uel tres deponunt contrarium, & ſtabitur iſtis duobus uel tribus contra illos decem non habita conſideratione dignitatis, & numeri, Anchar. c. cũ in tua. num. 3. de teſt.

An magis credatur quatuor teſtibus deponentibus puerum extractum de utero matris mortuũ quàm duobus dicentibus cum uiuum, & qualiter deponunt tam hi quàm illi & qualiter aſſignent rationẽ, Bald. cõſi. 69. par. 5. num. 2.

Nobilis ignobili.

Teſtis nobilis præfertur ignobili. 4. q. 3. §. teſtium fides & ibi glo. Specul. rubr. de dona. inter ui. & uxo. col. 4. Bonaccur. tracta. de nobil. par. 2. nu. 36. tom. 13. Hippol. conſil. 65. nu. 43. uol. 1. Socin. Iun. conſi. 189. nu. 37. uol. 2. Aym. conſi. 6. nu. 28.

Teſtes nobiles etiam pauci præferuntur multis ruſticis, Felyn. ca. in noſtra. num. 12. de teſti. Ruyn. conſil. 155. num. 6. uol. 5.

Teſtes nobiles non præferuntur cæteris ſi ſunt participes criminis, Ruy. conſ. 158. uol. 5. nu. 12.

Teſtes nobiles quãdo ignobilibus ſint præferendi, Ruyn. conſi. 158. num. 14. uol. 5. ubi dicitur ignobiles præferri, ſi deponant pro reo.

Clericis quàm laicis.

Teſtibus duobus laicis, quo caſu magis quàm duobus clericis ſtandum ſit, Barbat. c. in præſentia, nu. 33. de probatio. Dec. conſi. 109. n. 5. Ruy. conſi. 137. uol. 5. nu. 2.

Teſtimoniũ Clerici plus ualet, quàm alterius, Specul. c. per ueſtras de donat. inter uir. & uxo. Barbat. c. ſuper literis Dec. conſi. 448. nume. 76. Pariſ. conſi. 88. nu. 30. uol. 3. Franc. Curt. tract. de teſt. nu. 23. Ruy. cõſi. 1. nu. 20. uol. 3. Soc. iun. conſi. 100. nu. 30. uol. 2.

Teſtimonium quatuor clericorum tãtum ualet, quãtum laicorum, Soc. Iun. conſi. 23. num. 4. uol. 3. Socin. conſil. 109. Aym. conſ. 169. nu. 3.

Teſtibus laicis creditur me non deliquiſſe potiuſquàm clericis contrarium deponentibus, licet clerici digniores ſint laicis, Hippo. cõſi. 132. nu. 15. uol. 2. Berta. uerb. teſtes quot & quales. nu. 80.

Teſtimonium maioris fidei, ut ſacerdotis non magis credit quàm pluribus, Alex. conſi. 44. num. 5. lib. 7. But. c. in noſtra. nu. 14. de procura.

Teſti habenti curam animarum, an magis

magis credatur quàm duobus lega libus, Corn.conſ.261.nu.31.col.4.

Maſculi fœminis.

Teſtes duo maſculi præferuntur duabus fœminis, Specul.ca.per ueſtras col.1. Fulgoſ.ff.de ſenat.l.conſulari.num.5.Ludo.Roma.ff.de recep. arbit. ſuper rubr.nume.32. Barba. conſi.64.col.2.uolu.3. Alex.conſi. 226.num.3.lib.6. Corn.conſi.319. nu.j.uol.j. Nepos tracta. de excep. nu.38.tom.13.Felyn.ca.in noſtra de terti.nu.12. Hippol.conſi.2.nu. 21.& 51.nu.42. & conſi.65.num. 45.uol.j. Lambert.ar.19.q.5.prin. 3.par.lib.2.num.2. Gramat.conſi. 30.num.j.in ciui.Prob.in Io.mon. c. ſtatutum.nu.11.de hære. Aym. par.j.ſec.quæritur etiam. num.12. tracta.de antiq.temp.

Teſtes maſculi præferuntur teſtibus fęminis etiam in caſibus, in quibus eſſe poſſunt teſtes, Abb.cap.ſotus de uerb.ſignifi.

An magis credatur tribus uiris, quàm quatuor mulieribus, Bald. conſil. 455.par.4.nu.3.

Teſtes mariti pręferuntur teſtibus uxoris aliàs in probanda potentia naturæ, Bertach.uerb.teſtium impugna.nume.100.

Teſtimonium maſculorum præfertur teſtimonio fęminarum, niſi fęminæ tendant in fauorem rei, Hippo.conſi.51.nu.42.uol.1.& conſi.65.nu. 45.uolu.1.& in l.unius §.in ea cauſa ff.de quæſt.

Teſtis uirginis dicto potius quàm corrupte uiduæ, uel maritatæ ſtabitur Barba. ca.cauſam matrimonii.nu. 13.de proba.

Teſtimonium matronarum in uirginitate probanda præfertur aſſertioni uiri, Anchar. ca.propoſuiſti.num. 1.de probat.

Senes iunioribus.

Teſtimonium ſenis, an præferatur teſtimonio iunioris, Abb.ca.quoties. nu.2.n.3.de teſt.Ludo.Roma.ff.ſi cert.pet.l.cum quid.nu.6. Barbat. conſi.54.col.1.uolu.3.Soci.l.cum quid ff.ſi cert.pet. nu.16.Feli.c.quoties.nu.3.de teſti.

Teſtis ſenior præfertur iuniori, Bart.l. cum qnid.nu.8. ff.ſi.cert.pet. Ioan. Andr.in no. c.licet.col.4.cir.med. uer.in glo.4.de teſti.Ang.ff. de.reb. cred. & cer.condi.l. cum quid.nu. j.par.2. Sali.ff.ſi.cert.pet.l.cũ quid nu.6. Seyſel.l.gallus.in princ.ff. de lib.& poſthu.nu.14. Barba.traç.de præſt.Cardi.q.j.nu.42.to.23. Nell. trac.de teſt.nu.101.tom.13.Franc. Cur.trac.de teſti.nu.21.Dec.conſi. 443.nu.26. Iacoba. de conc. facie. 62.col.j.litera a Bertac.uerb. teſtes quot & quales.nu.52.

Teſtes ſeniores præferũtur iunioribus ſi ſunt eiuſdem dignitatis, Paul.de Caſt.l.ſi quid.num.8.ff. ſi cert.pet.

Tabellio non tabellioni.

Teſtes tabelliones præferuntur non ta-

bellionibus, Lud. Rom. ff. de recep. arbit. ſuper rub. n. 31. Bal. cóſi. 384. par. 2. nu. 8. & conſ. 402. par. 5. nu. 7. Grama. deciſ. 60. nu. 10. Bero. c. ex literis tuis. nu. 33. de proba. Bert. uerb. teſtium impugna. nu. 105

Teſti uni præfertur notarius & etiam æquiparatur duobus teſtibus, Grama. deciſ. 60. nu. 11.

Teſtes tres, qui Notarii non ſunt, an duobus Notariis pręferẽdi ſint, Barba. c. licet. cauſam. nu. 56. de proba.

Teſti uel Notario cauſæ iudicialiter deponent. cui plus credendum ſit Franc. Curt. trac. de teſti. nu. 121.

Vicinus non uicino.

Teſtib. uicinis magis quàm extraneis credi, Mattheus de Afflic. tract. de iur. prothomi. in rub. nu. 12. to. 16. & in c. ſi tres, uel plures, de pace tenenda.

Teſtis uicinus pręfertur in teſtimonio uiciniæ teſti non uicino, Corn. conſi. 245. nu. 6. uol. j.

Teſtes uicini præferuntur teſtibus nõ uicinis in probandum poſſeſſione, Fely. c. in noſtra. nu. 12. de teſti.

De uiſu his qui non uiderunt.

Teſtes de uiſu deponentes præferuntur teſtibus de auditu, Alex. l. quod meo §. ſi uenditor de acqui. poſſ.

Teſtes duo de actu corporali, & uiſibili deponentes decem teſtibus deponentibus de actu materiali, ſeu inuiſibili deponentibus, præferẽdi ſunt Amod. de Caſtel. trac. de ſindic. nu. 188. to. 14. Franc. Brun. trac. de indi. & tortu. q. 5. par. 2. nu. 41. to. 15.

Teſtibus duobus deponentibus de guſtu uini magis creditur quàm de uiſu uini deponen. Ant. Roſ. tractat. de ſucceſ. ab inteſt. nu. 5. tom. 11.

Iurati non iuratis.

Teſtis dictum cum iuramento plus uidetur debere probare quàm ſine iuramento, Tind. trac. de teſti. par. 1. c. 8. nu. 7. to. 13. Specul. de teſti. §. j. uerſi. quid ſi ſunt tres.

Teſtis iurati dicto ſtandum eſt & præualet dictum iurati dicto non iurati, niſi pro dicto non iurati ſint pręſumptiones, Abb. c. literas. num. 2. de præſumpt. Hippol. ſingul. 268. incip. remotum.

Teſtimonium, & fidei quantitatẽ non uidetur augumentare aſſertio iurata, Butr. c. per tuas. nu. 6. qui fil. ſint legi. lib. 4.

Reddentes rationem dicti ui non reddentibus.

Teſtes de cauſa ſcientiæ deponẽtes pręferuntur deponentibus ſine cauſa, Ludo. Rom. ff. de recep. arbit. ſuper rub. num. 10. Lud. Roman. de ope. no. nunc. l. hoc edicto. nu. 18. Tind. trac. de teſt. nu. 2. Barb. c. ſi quando nu. 23. Felin. c. in noſtra de teſti. nu. 11. Dec. l. bene eſt. ff. ſi cert. pet. nu. 19. Ruy. conſ. 145. uol. 5. nu. 6. Grama. conſ. 30. nu. 5. & 7. in ciuil. Berta.

ta.uerb.teſtiũ impugnatio.nu.87.

Teſtibus duobus deponentibus cum ratione magis creditur quàm pluribus deponentibus ſine ratione, Scy ſel.l.1.in prin.ff.de noui ope.nunc. n.22.Fran.Cur.trac.de teſt.nu.55.

Teſtes quando ſunt contrarii illi præualent, qui meliorem cauſam reddũt,Nell.trac.de teſt.nu.161.Alex. conſi.27.nu.6.lib.2.Dec.cõſi.302. nu.18.Prob.in Ioan. Mon.ca.quia cunctis.nu.28.de conceſſ.præben.

Teſtis reprobatorius, ſi interrogatus nõ reddit cauſam,nõ probat ita perfectè, ſicut ille qui bonam reddit, Nell.tracta.de teſti.nu.160.

In ſpecie quàm in genere deponentibus.

Teſtibus in ſpecie deponentibus,magis creditur quàm his qui in genere, Albe. de Roſ.ff.de leg.1.l.turpia Nico. de Neapol. l turpia de lega. Alex.l.obcarmen §.de teſti. & cõſi. 150.nu.17.lib.5. Hippo.in practi. §.diligenter.num.199. Pariſ.conſi. 88.nu.31.uol.3.Fran. Cur.trac.de teſt.nu.20.Dec.conſil.448.nu.57. Aym.conſi.94.nu.3.

Conformantibus ſe cum iure communi,uel alia iuris preſumptione.

Teſtibus de ſana mente teſtatoris deponentibus, magis creditur quàm cæteris teſtibus contrarium deponentibus, uidentur.n. deponere de qualitate naturali intrinſeca, quæ à natura ineſt cũ homo naſcatur bene ſenſatus,Grama.deciſ.105.n.22.

De metu potiuſquàm de ſpontanea uoluntate deponentibus.

Teſtibus de ſpontanea uoluntate probantibus, an magis credatur quàm coactè probantibus, Nell.tracta.de teſti.nume.225.

Probare ſpontaneam uoluntatem contra probationem meticuloſæ uoluntatis eſt impoſſibile, Iaſo. §. quadrupli.nu.72.inſt.de act.

Teſtibus per metum, uel uim deponẽtibus magis creditur quàm deponẽtibus de uoluntate, Bald.l.obſerua. §. proficiſci q.3. de off.proconſ. & leg.& in trac. ſcis. col.10. Ludou. Rom.in rubr.de arb.col.9. Barba. cõſi.54.nu.2.& c.licèt cauſam.nu. 57.de proba.Iaſ.uol.2.conſi.227. incip. Carolus olim Illuſtriſſimus, &c.ad fi.1.partis.

Teſtibus paucioribus deponẽtibus ꝙ aliquid per metum factum fuerit, ſtatur quàm pluribus contrarium deponentibus, Barb.c.cauſam.nu. 22.de off.deleg.Franc. Curt.tracta. de teſt.nume.117.

Teſtibus duobus deponentibus de cõfeſſione per uim extorta,decem aũt de ſpontanea, q̃bus magis credatur Bal.trac.de ſind.nu.45.tom.14.

Teſtibus duobus deponẽtib.de ui,uel metu potius creditur quàm centũ de mera uoluntate in materia renũtiationis, Lud. Roma.ff. de recep. arbit.

arbit.ſup.rub.nu.22.Dec.l.in omnibus cauſis.nu.8.de reg.iur.Tho. Gram.conſi.91.nu.10.in ciuil.

Teſtibus duobus deponẽtib.de metu, magis creditur q̃ mille de ſpõtanea uolũtate deponen. Abb.c.j.nu.10. q̃d met.cau.de teſt.co.Iaſ.l.interpoſitas.nu.5.C.de tranſ.pa.j. & §.quã diu.n.71.tit.inſtituti. Grã.dec.103. nu.60. & conſi.95.nu.41. in ciuil. Boer.q.100.nu.3.par.j.

Teſtes aliqui ſi dicãt ꝙ renunciatio facta fuit uoluntariè duo dicũt ui, & metu factã eſſe, qualiter ſtandũ ſit, Bart.tract. de arbi.nu.46. tom.12.

Teſtes deponẽtes de bonitate alicuius ꝑferunt teſtib. deponentib. de malo, Aym.cõſ.145.nu.15.& conſ.20. nu.6.& conſ.9.nu.8. & conſi.151. nu.20.& conſi.6.nu.63.

De bona potiuſquã de mala ſama deponentibus.

Teſtibus hincinde productis famã & infamiã probantibus, cui ſtabitur, Spec.tit. de inqui.§.3.nu.12. Abb. ca.cum oporteat.nu.10.de accuſa.

Teſtis unicus de infamia alicuius, an prǫualeat cõi opinioni cõtrariæ Ber ta.uerb.teſtes quot & quales n.87.

Teſtib.numero æqualibus potius creditur illis,qui ſuper bona fama deponunt quàm quib. ſup mala,Cor. con.186.uol.4. Dec.l.furioſum C. qui teſta. face.poſſ.nu.22. & conſi. 448.nu.12.Fran.Curt.trac.de teſt. nu.95.Goza.cõſ.13.nu.28. Prob.in Ioan.Mon.c.eos.nu.5. de temp.ordi.Cor.cõſ.261.nu.20.uol.4.Bald. cõſi.79.nu.5.nu.j. Hippo.cõſi.44. nu.20.uol.j.& cõſ.72.nu.2.uol.2.

Teſtis ſi diceret aliquem infamatum, & cõmunis uox uiciniæ ipſum infamatũ non habeat, ẽt præſentibus teſtibus, uox cõis præfertur,Ioã.An. in nou.c. inquiſitiones. col.2.circa prin.uer. dicebat, de accu.Bellem. §.ſoli. teſti.nu.3.4.q.2.& 3.

Teſtes ſpetialiter examinati ſuper mala fama alicuius ꝑferuntur teſtibus generaliter deponentibus de bona fama, Hippol.l.de minore §.plurimum.nu.92. Socin.iun.conſil.88. nu.18.uol.2.

Teſtes pauciores ſi dicant quẽ malæ famæ præualẽt pluribus quia dicũt eum eſſe bonæ famæ, Archid. 2.q. 4.c.omnibus.nu.3.col.j.

Teſtes mille ſi dicerent rem eſſe bonæ famæ, & pauci contrarium dicerẽt purgatio indiceretur, Paris de Put. tracta.de ſindi.nu.15.

Probatio bonę famæ in genere nõ tolleret probationẽ malæ famæ in ſpecie,Hippol.conſi.44.nu.21.uol.1. Pariſ.conſi.24.nu.45.uol.j.

De minori ſumma deponẽtibus.

Teſtes duo ſi dicunt, ꝙ quidã ſundus ualet centum, & non plus.duo dicunt quòd ualet ducentis, cui dicto ſtandum eſt, Butr.trac. de teſt. nu.62. Afflic.trac. de iur. prothomis.in rub.§.ut intra.nu.13.

Teſtes ad inuicem repugnantes non ſimpliciter,ſed ſecundũ quid, quia unus

unus de maiori, & alter de minori teſtatur, ſtatur minori, Nel.tract.de teſt.nu.216.

Teſtibus duobus de maiori ſumma æſtimationis Domorum ſtatur, licet ſint plures de minori, Alex. conſi. 64.nu.1.lib.2.

Teſtibus ex duobus productis, ab eo qui petit quinque ſi unus de quinque deponit, & ſecundus de decē, an debitum ꝓbatum ſit, Io. Andr. in nouel.ff.de arbit.l.ſi ex trib. nu. 2.Berta.uerb.teſtis.impu.nu. 71.

Teſtium qui præferantur cōia.

Teſtes priuatę perſonæ pares numero præferuntur teſtib.fiſci in cā fiſci & priuati, l. non puto.& ibi Dyn.& Bar. ff.de iur.fiſc. But.cap. noſtra. de teſt.& Mateſi.tract. opi.

Teſtium ualidior eſt uiua uox, quàm mortua, Azo in ſumma. de teſti. in rubr.nu. 1.

Teſtium qui præferantur plura cumulat Bar.conſ.25.col-5.uol.4.

Teſtimonio conſanguinitatis præferūtur parentes omnibus aliis, & quare potius admittantur quàm extranei in teſtimonio conſanguinitatis Butr.c.uidetur, qui matri. accuſ. poſ.lib.4.

Teſtiū dicta cōcurrendo ad ſubſtātiā cauſę negocii principalis ꝑ diuerſa uerba inter eos, maior fides eis adhibēda eſt, quia uidētur nō ꝑmeditato ſermone deponere, Gram. cōſ. 39.nu.5.in ciui.Prob.in Io. Mo.c. Romana.nu. 17.de teſt.

Teſtibus quomodo magis creditur, q̄ corrupto, Butr.c.quoniam.nu. 23 de prob.lib.2.par.2.

Teſtibus pro priuilegio deponentib. ſtari debet, Barba.c. licet cauſam. nu.48.de prob.

Teſtes in humaniorē ſententiam declinantes potius ſunt ſequēndi, Spec. tit.de teſte.§.12.nu.7.

Teſtimonium nullum maius q̄ qualitas inſpecta uerborum, Th. Gram. conſ.105.nu.2.in ciui.

Teſtib. contra teſtes uniuerſitatis deponentibus, quando magis eſt ſtandum, Affli.deciſ.400.nu.8.

Teſtimonia cōfuſa, & teſtimonia tumultuaria rerum melius, Rebuff. trac.de teſt.art.1.nu.2.to.3.

Teſtibus in nullo obiectatis potius ſtandum, Bertr.par.1.cōſ.75.nu. 2.

Teſtibus de ætate diuerſimodè deponētib.quibus ſtādū ſit, Alb. de Ro. ff.de prob.l.cum de ętate.nu.1.

Teſtes etiā extranei pręferūtur partis aſſertioni, Abb.c.conſultationi. n. 3.de ſponſ.Cur.ſen.conſ.55.n.24.

Teſtes ſi contrariū deponāt eius qđ dixit principalis, ſtatur potius principali q̄ teſtib.Gram.deci.103.n. 61.

Teſtimonium de fama potius eſt teſtimonio de auditu, ꝙ eſt minus in excedentibus hominū memoriā, Bertran.par.2.conſ.260.nu. 8.

Teſtes duo deponentes de uera numeratione plenè duobus affirmantibus magis creditur q̄ negantib. & deponens negationē cenſus, ſi non deponit & negatiuā actus non probat,

bat, Bal. conſ. 80. par: 1. nu. 1.

Teſti noto eſt maior adhibēda fides q̃ extraneo incognito, Abb. in repet. c. cum omnes. nu. 6. de teſt.

Teſtis ueridicus mendaci in teſtimonio præferendus eſt, Nepos trac. de excep. nu. 84.

Teſti plus creditur poſt torturā, q̃ ante, Vital. trac. clauſ. c. de errore teſtis. nu. 6.

Teſtificatio, & libera depoſitio liberi hominis ꝙ tantum ualeat, quantū exorta per torturam à ſeruo, Pau. l. quicunq;. nu. 11. C. de ſer. fug.

Teſtiū probatio illa præfertur in qua datur exceſſus, Grā. conſ. 30. nu. 1. in ciui.

Teſtes de liberatione præferūtur aliis Barba. conſ. 51. col. 2. uol. 3.

Teſtis ſemper bonus in cā criminali præfertur teſti emendato de delicto, Rip. li. 2. interpre. c. cum te. de reſcri. nu. 37.

Teſti deponenti de facto proprio magis creditur quàm ei qui de alieno Ay. conſ. 73. nu. 29. & conſ. 178. nu. 7. uol. 1. Tiraq. de retrac. §. 1. gl. 14. nu. 47. Goza. conſ. 13. n. 60.

Teſtibus æqualibus ſniam pro utroq; litigatore ferendam, Belle. c. ſi teſtes. nu. 1. 4. q. 2. & 3.

Teſtis unius dictū maiorē fidem facit quàm fama, Abb. c. ſuper eo. nu. 7. de conſan. & affi. Prob. in Io. Mon. c. pen. nu. 13. de hæret.

Teſtimonio unius plus fama ualet, de conſang. & affi. c. ſuper eo. col. 3.

Teſtes actoris ſi perſonaliter citati dicant eum ſanum, & teſtes rei poſtea inficiantur, nihilominus excō municabitur, Bella. deciſ. 195.

Teſtes tales præſumuntur quales litigatores reperiūtur, Alb. de Roſ. C. de hæredi. l. quoniam multi. nu. 4.

Teſtium dicta circa quæ attendenda ſunt, Fran. Curt. trac. de teſt. n. 84.

Probatio per teſtes, quæ fit per uocem uiuā eſt efficacior, Imo. c. placuit. nu. 2. de teſti.

Probatio per teſtes, & famam præualet probationi per teſtes contrariæ famæ, Bal. l. proprietatis. C. de proba. Alex. l. de minore. §. tormenta. colu. pen. de quæſtio.

FINIS

PRAXIS CRIMINALIS, AD IVDICES, ET ADVOCATOS

Auctore D. Jo. Maria Monticello Bobienſi. I. C. Clariſſimo.

Regula prima de Inquiſitione.

SVMMARIVM.

1 *INquiſitio regulariter à iure ciuili eſt prohibita. De iure canonico permiſſa.* 2.
3 *Requiſita in inquiſitione.*
4 *Diuerſitas loci & temporis diuerſificat delictum.*
5 *Indicia præcedere debent inquiſitionem.*
6 *Inquiſitio hodie nõ impeditur per ſuperuenientem accuſatorem.*
7 *Inimicitiæ capitales regulariter cauſantur per accuſationes.*
8 *Abſolutus ſemel non poteſt de nouo alia uice de eodem delicto inquiri, uel accuſari, limita tamen ut infr.*
9 *Sententia ab obſeruatione iudicij non parit exceptionem rei iudicatæ.*
10 *Iniuria uni facta dicitur totæ familiæ illata, & offenſo remittente, alij poſſunt proſequi & accuſare, quod declara ut infra.*
11 *Tranſigens præuenire non dicitur.*
12 *Iniuria illata conſanguinei non angũt ciuiliter ſed criminaliter tantum. Offenſus uerò utroque modo.*
13 *Pœna ordinaria delicti non imponitur, quando per uiam exceptionis de crimine fuit cognitum.*
14 *Denunciationis euãgelicæ finis eſt, ut quis emendetur, non ut puniatur.*
15 *Abſolutus in foro poli poteſt accuſari & puniri in foro iudiciali.*
16 *Pœna pro delicto illata & inflicta per iudicem eccleſiaſticum nõ impedit quin reus pro eodem delicto poſſit puniri per iudicem laicũ in delictis mixti. fori.*
17 *Contumax exceptionem litis pendentiæ opponere non poteſt.*
18 *Vſurarius manifeſtus an poſſit puniri.*
19 *Inquiritur ex officio de conſpiratione.*
20 *Iudex in cauſis miſerabilium perſonarum ex officio ad priuatam utilitatem inquirit*
21 *Inquiri poteſt in cauſis pijs.*
22 *Iudex eccleſiaſticus, ſuſpicante Epi*

ſcopo de parentela inter coniuges poteſt ex officio inquirere de impedimento matrimonij.

23 *Inquiri poteſt ex officio de iuribus Principis.*

24 *Iudex ex officio pōt inquirere adeuitandum ſcandalum.*

25 *Iudex ex officio inquirere poteſt in rebus uel beneficijs eccleſiaſticis.*

26 *Calumniator in quibus caſibus à præſumpta calumnia excuſetur.*

27 *Inquirit iudex contra calumniatorem nemine accuſante.*

28 *Iudex contra officialem ſuum qui deliquit in officio, quando inquirat.*

29 *Partes factioſæ poſſunt in certis caſibus ad pacem pro communi quiete & publica utilitate per iudicem compelli.*

30 *Actio ciuilis ubi ex delicto contra priuatos non oritur parti, tūc nec Reip. oritur criminalis inquiſitio.*

31 *Diffamatio, eſt neceſſarium, ut præcedat, fallit ut infra.*

32 *Teſtes probantes crimen, ſi deponāt ſine diffamatione non præiudicant inquiſito.*

33 *Prætor ſine diffamatione non inquirit, uigente etiam ſtatuto, ut de quolibet crimine poſſit inquirere.*

34 *Statutum, quòd poſſit inquiri ſine diffamatione, non ualet.*

35 *Verba illa, fama publica præcedente, poſita in inquiſitione non probant diffamationem, etſi poſtea reus abſoluatur, an iudex teneatur in aliquo, quaſi doloſè inquiſierit.*

36 *Infamia ſeu diffamatio extraiudicialis ſufficit ad inquiſitionem.*

37 *Dolus iudicis in inquirendo dēt probari per ueras probationes nō autem per coniecturas.*

38 *Fama debet eſſe uehemens & talis quæ ſcandalum generet, niſi inquireretur.*

39 *Fama debet habere originem à perſonis fide dignis, & quid ſi iudex aliter procedat.*

40 *Indicia loco diffamationis ſuccedūt limita ut nu. 42.*

41 *Clericus ſine diffamatione inquiri nequit, minusque torqueri.*

42 *Suſpicio oritur per indicia remota non autem infamia ſufficiens ad inquiſitionem.*

43 *Infamia ſiue diffamatio ſaltem per duos teſtes debet probari.*

44 *Iudex poteſt ad occurendum, ne futurum delictum comittatur, procedere nulla infamia præcedente.*

45 *Teſtes non iurati & infames admittendi ad reuelationem futuri delicti.*

46 *Denunciatione officialis ſine infamia inquiritur.*

47 *Diffamatio non requiritur, ubi de principis mandato inquiritur. Intellige, ſi motu proprio principis inquirat, ſecus ſi ad poſtulationē alterius principis inquiri mandaret. num. 48. Intellige etiam, ſi Princeps effectiue & affirmatiuè dicat, quòd fama ad eius aures peruenit, uel ſibi de tali crimine conſtare,*

conſtare, aliàs commiſſio intelligeretur, dummodo fama publica præcedat. nu. 49.

50 *Denunciatio per ſolum probum uirũ eſt ſufficiens ad inquirendũ contra denunciatum ſuper infamia, qua comperta poteſt inquiri ſuper crimine.*

51 *Præſentia cum taciturnitate in inquiſito non reclamãte ualidat inquiſitionem factam ſine diffamatione.*

52 *Inquiſitio contra officialem in ſyndicatu, uel eius familiam non requirit diffamationem.*

53 *Inquiſitio generalis ſine diffamatione ualet.*

54 *Diffamatio non requiritur in inquiſitione in caſibus, in quibus præceſsit inquiſitio generalis intellige ſano modo ſecundum Maran.*

55 *Inquiritur ꝓ ſalute animæ ex officio ſine diffamatione.*

56 *Inquiſitio ex neceſsitate officij ſine diffamatione ualet.*

57 *Inquiſitio contra ſponte confeſſum crimen ualet.*

58 *Confeſſus ſponte non poteſt opponere de ineptitudine uel inualiditate proceſſus.*

59 *Inquiſitio ex mero officio ualet ſine diffamatione.*

60 *Inquiſitio ſine diffamatione contra perſonam, quæ uerè uel iuris præſumptione ſit de crimine ſuſpecta, ualet.*

61 *Inquiſitionis requiſita de iure non ſerueri de conſuetudine.*

62 *Qualitas qualibet in inquiſitione poſita eſt probanda. intellige ut infra.*

63 *Qualitates omnes in libello accuſatio appoſitæ debent probari, aliàs reus abſoluitur. Intellige de qualitatibus factum alterantibus. nume. 64.*

65 *Probationis defectus qualitatis cuiuſuis delicti uel eius pœnam non alterantis nil operatur, ſiue ſimus in ciuili, ſiue in criminali.*

66 *Dolus in delicto ſemper præſumitur, nec eſt probandus à curia.*

67 *Inquiſitio facta ſine indicijs & fama publica non præcedente dicitur temerè facta, & an iudex teneatur in ſyndicatu.*

Inquiſitio an & quando fieri poſſit, & quæ ſubſtantialia requirat, & quem effectum habeat, & in quibus caſibus intentari poſſit, & latè de eius materia.

1 DICAS † inquiſitionem regulariter à iure ciuili prohibitam eſſe: cautum eſt enim vt ſi nullus accuſet, nullus condemnet, text. eſt in l. reſcripto. §. ſi quis accuſatorem ubi glo. de muner. & honor. Ang. de malefi. uer. hæc eſt quædã inquiſitio. uer. 2. principaliter, Bal.

conſ.124.uol.5. Rober. Maran.in Specul.aduoca.fol.90.Gand.in titulo,quid ſit accuſatio.in prin. Boniſa. de Vital. de inquiſitio. col.2. fol.81.Roma.ſingul.519.Blan. l. fin.num. 5. de quæſtio.ubi ſecundum Gandi. ubi ſupra legitur, CHRISTVM dixiſſe illi mulieri, quæ pro adulterio coram eo adducta erat.Quis te accuſat, ò mulier, & ipſa reſpōdit.Nemo domine, & tunc Dominum dixiſſe, ſi nemo te accuſat, nec ego te condemnabo. Adde Corn. cōſ.33. in prin.uol.4.

2 Iure † verò Canonico de quolibet & ſuper quolibet maleficio inquiritur, & cognoſcitur: quia eo iure inquiſitio eſt remedium ordinarium,ſecundum Barba. conſil.47. col.4. vol.primo dum tamen infra dicenda interueniant & non aliàs.

3 PRIMO enim neceſſarium eſt, vt inquiſitio procedat, vt iudici de corpore conſtet & delictū, de quo inquiritur, eſſe commiſſum.l.prima. §. Item illud ad ſill.ubi Bar.& in l.fin. in prin.de quęſtio. Grama. conſi.35.num.51. Saltem in genere eſſe commiſſum, quāuis neſciatur à quo, ſecūdum Maran.in Speculo Aduocatorum fol.92.nu.17. Io.de Venafro conſ. 131.num.7. Imò plus,ſi inquiſitus de furto ſpōte confiteatur furtum feciſſe, non poterit illum torquere nec cōdemnare,niſi prius uerificatum fuerit, Quod procedit,etiam ſi ille talis ſolitus eſſet furta facere, & eſſet homo malæ conditionis,Bal.auct.en. Sed nouo iure. C. de ſerui. fugi.Io. de Venaf.dicto conſ. 131. Ang.l. certum. C.de confeſſ. Bertran.cōſ. 258.uol. primo.

SECVNDO, Requirit vt delictū, de quo inquirit, dolo uel lata culpa cōmiſſum ſit, alias per leuem uel leuiſſimam inquiri non poſſet. Bal.l. data opera. C. qui accuſ. non poſſunt,Maran.fol.93.nume.34.

TERTIO Requiritur, quod inquiſitio certa ſit, uidelicet ut contineat locum & tempus commiſſi Criminis,ſecundū formam.l.libellorum. de accuſ.aliàs inepta redditur. Maran.in Specul.aduoc.fol.93.Ruin. con.10.in prin.uol.5.& ratio eſt:quia inquiſitio non continens præfata dicitur peccare in forma, & ſubſtātialibus carere.Ideo in ea reus condemnari non poterit, ſed omnino erit abſoluendus, etiam eo non opponente. Quod autem dictum eſt inquiſitionem debere cōtinere locum & tempus commiſſi delicti, aliàs quod redditur inepta, procedit,& uerum eſt in ſpeciali inquiſitione,quæ eſt contra certam perſonam,& de certo crimine,nam tunc debet continere locum & tempus commiſſi delicti,ſecus u[illegible] eſſet in generali inquiſitione,Bal.cōſ.490. incip.de ſola ſurreptione inquiſitus uol. 3. Ruin. ubi ſupra. Hippol.in Rub. C.de probat.nu.360. Angel. conſ.178.& 297.Bart.l.2.§.ſi publico.uerſ. Quæro utrum,de adulter. Ang.de Maleſ.uerſ.Hæc eſt q̄dā inquiſitio,uerſ. Quintò principaliter ſcias.

ſcias. Inſup quod ſi tẽpus in inquiſitione poſitũ fuerit, & locus prout requiritur, & per teſtes hoc probatum non ſit reus abſolui debet.

4 Et ratio † quia diuerſitas loci & tẽporis facit diuerſificare delictũ, & aliud eſſe delictum quàm quod intentatum fuerat, latè Corn. cõſi. 34. in fi. uol. 4. Similiter idem erit de omni alia qualitate, nam ſi in inquiſitione uel accuſatione deducta fuerit, ſi tamen per teſtes probata non fuerit, reus abſolui debet. Corn. conſ. 260. uol. 3. & conſ. 233. in principio, uol. 3. Bertran. conſil. 88. uol. primo.

Prædicta autem limita non procedere, quando inquiritur de crimine commiſſo contra diuinam Maieſtatem, vt de hæreſi, uel Blaſfemia: Quia tunc ualet inquiſitio ſine ſolemnitatibus. d.l. libellorum. §. fin. autem. Quomodo opport. Epiſc. Matan. ubi ſupra.

Idem etiam erit, ſi quis inculpatus ſit de crimine læſæ Maieſtatis. Nã in eo ſummariè & de plano, ac ſine ſtrepitu & figura iudicij procedit, & aliquæ ſolemnitates non requiruntur, Bart. in extrauag. ad reprimendum, Matan. ubi ſupra.

QVARTO Principaliter requiritur, ut in inquiſitione ponantur in ſpecie omnes circunſtantiæ delicti, uidelicet quo loco, quo mẽſe, cum qua perſona commiſſum fuerit, & contra quem: quia aliàs inquiſitio non procederet; quoniam reo defenſio tolleretur. Abb. c. fin. de purgatione Canonica Matan. fol. 94. numero 37. Vnde ſecundum eoſdem non ualeret inquiſitio ſpecialis, quando capitula generalia fierent, uidelicet qualiter talis inquiſitus eſt ſolitus committere furta, homicidia, blasfemias, quia iſta nõ diceretur inquiſitio ſpecialis, ſed potius generalis quo ad delicta. Vnde reus propter delictorum incertitudinem ſuas defenſiones præparare non poſſet. Debent igitur capitula in ſpecie fieri, uidelicet quòd commiſit tale furtum pecuniæ in tanta quantitate, contra talem, in tali loco, tali menſe, tali anno & ſub tali regnatione. Et idem de alijs criminibus, aliàs diceretur obſcura, uaga & incerta inquiſitio, & nõ procederet parte opponente.

Item principaliter requiritur ad eſ-
5 ſentiam inquiſitionis, † ut indicia præcedant, aliàs inquiſitio non ꝓcedit. l. iuſtiſſimos. C. de officio rectoris Prouin. latè Alex. conſ. 120. in prin. uol. 7. ubi multas quotas adducit. Quod ſano modo intelligas, quando ſcilicet inquiſitus compareret, & opponeret inquiſitionẽ non procedere ex defectu indiciorum, ſecus uerò ſi non fuiſſet oppoſitum. ca. 2. de accuſ. in 6. Alex. d. conſ. 220. col. 2. uel alio modo intelligas, uidelicet niſi iudex per inquiſitionem procederet ex ſuo mero officio & non promotus ab alio, quia tunc non haberet neceſſe oſtẽdere indicia, ſeu diffamationem ꝓceſſiſſe, Alex. ubi ſupra, Specul. de inquiſ.

inquiſ. §. tunc hactenus. uerſ. hoc etiam ſcias.

QVINTO Requiritur, ut iudex antequã formet inquiſitionem faciat citare offenſum ad oſtendendum ſi uult accuſationẽ producere & declarãte nolle accuſare, tunc iudex inquirere poteſt, & ſimiliter debet citari facere conſanguineos proximos offenſi, quibus à iure permittitur proſequi ſuam uel ſuorum iniuriam. Maran. fol. 94. nu. 38. glo. in c. presbiter. 2. q. 4. l. Senatus. C. qui accuſ. non poſſ. Gram. conſil. 42. col. pen. unde iudex ſtatuere debet terminum parti ad deliberandum. cautela igitur erit ad impedien. inquiſitionem, ut pars inquirenda petat à iudice aſſignari terminum parti offenſæ ad deliberandũ, an uelit accuſare nec ne. Cepol. cautel. 25. Hyppol. in pract. §. conſtante, nu. 39. ubi Hyppol. docet aliam cautelam pro iudice, ut priuſquã formet inquiſitionem faciat in actis apparere, factam eſſe illam interrogationem reo. An uelit ipſe accuſare.

Adeo igitur talis interrogatio iudicis requiritur, ut quandocunq; superueniret accuſator, ceſſaret inquiſitio, cum remedium ordinarium faciat ſemper ſilere extraordinariũ, prout eſt inquiſitio. Angel. de maleſi. uerb. hæc eſt quædam inquiſitio. uerſ. quæro an inquiſitus. Maran. latè fol. 94. Et in tãtum hoc uerùm eſt, quòd etiam coram alio iudice poteſt fieri accuſatio, & impedit inquiſitionẽ cæptam corã alio, Maran. ubi ſupra, Bar. l. & §. fin. de adulter. ubi Alex.

Prædicta autem multis modis limita, & primo in omnibus caſibus, in quibus de iure uel per ſtatutum inquiſitio ſpecialis permiſſa eſt: Quia tunc inquiſitio eſſet remedium ordinarium ſuperueniens, Ang. de malef. uerb. hæc eſt quædã inquiſitio. uerſi. quæro an inquiſitus. Barr. in extrauagan. ad reprimẽ. uerſ. denunciationem. Maran. dicto fol. 94. unde cum hodie per ſtatuta ferè ubiq; permiſſum ſit de omnibus criminibus poſſe inquiri.

6 †Amplius non tolletur inqui. per ſuperuernientem accuſationem, cũ unum remedium non faciat ceſſare aliud ſibi æquale, Ang. ubi ſupra, Maran. ubi ſupra, infertur etiam quòd in omnibus caſibus, in quibus licitum eſt inquiri de iure communi, ut in ſi. uer. accuſator ſuperueniens, nunquã inquiſitionem ceſſare facit. Maran. ubi ſupra.

SECVNDO Limita procedere, quando inquiſitus data opera hoc affectaret, & procuraret, ꝙ ab alio accuſaretur coram alio iudice ad effectũ inquiſitionem impediendi, nam tali actu affectato non iuuabitur, & talis accuſatio inquiſitionem non impediret. Maran. ubi ſupra num. 41. Bald. Ang. l. ſi ſeruus plurium. §. 2. de lega. 1. Bart. Alex. & Docto. l. ſi uerò. Qui ſatis de cog.

TERTIO Limita nõ procedere, quã do iudex ante cæptã inquiſitionem in-

interrogaret offenſum, an uellet accuſare,& ille reſpondeat,quòd non nam tunc ſi iudex inquirere cœperit pôt offenſus accuſare & inquiſitionem impedire,Maran. ubi ſupra nu 42.Bald.l.accuſationem C. qui accuſ.poſſunt. Alexand.in addi.ad Bar.in dicta l.3.§.fin.de adulteriis. Ang.de maleſi.ubi ſupra uerſ. quæro,an inquiſitus.

QVARTO Limita non procedere, quando fuit proceſſum ſuper inquiſitione,etiam poſt ſuperuenientem accuſationem,& nihil ex parte rei oppoſitum fuerit. Nam tunc ualebit uterque proceſſus. Vnde nota, ꝙ illud qd regulariter dicitur, inquiſitioné impediri per accuſationem,intelligendum eſt ſi opponatur, alias ſecus. Maran. ubi ſupra num.43. Bal. l. 1. in fin.C.de furtis.

QVINTO Limita non procedere, quádo is,qui accuſat prius denunciaſſet iudici, ꝙ procederet ad inquiſitionem contra talem,quia habet ipſum ſuſpectum de tali crimine,ná non poterit illũ accuſare, ex quo illam uiam denunciationis elegiſſe uidetur. Maran. ubi ſupra in Specul.uerſ. inquiſitio.§.Nunc uidendum.uerſ.ult.quæritur.

SEXTO Limita non procedere,quando iudex uidet, & accuſationem eſſe ſuſpectam de colluſione, nam tunc ceſſare ab inquiſitione non debet.Maran.ubi ſupra nu.45.Ioan. And. in addi. ad Specul. tit.de inquiſitione.§.uiſo.in additione inci

piente. Terminum, colluſio e-
tiam probabitur primo per teſtes,
qui interfuerunt quando accuſator
& reus conuenerunt ſuper colluſio
ne fienda. Abb.c.de his.col. fin. de
accuſa. 2. probabitur ſi accuſatus
cum accuſato conuerſabatur, nam
7 tunc colluſio præſumitur † cum
per accuſationes inimicitiæ capita-
les regulariter oriantur,Bart.l.1. §.
præuaricatioñe ad Turpil. ſequitur
Abb.d.c.de his in fi.item ſi poſt li-
tem conteſtatam nec accuſator nec
reus in termino eis ſtatuto compa-
ruerint. Maran.fol.95.n.51.

SEPTIMO Limita non procedere, quádo accuſator fuit cauſa promouendi inquiſitionem, et quia eius inſtigatione formata fuit, nam túc ad accuſandum amplius non admittetur,ex quo aliam uiam elegit. Maran.ubi ſupra num.46. Bald.l. ea quidem C.de accuſ.

OCTAVO Limita non procedere quò ad probationes recepras ſuper inquiſitione: quia ſi accuſatio ſuperueniat poſt probationes receptas nõ tollit effectum illarum probationum. Sed in robore ſuo remanebunt ad delictum puniendum. Maran.'ubi ſupra nume.47. Ioan. And.in addi.ad Specul. de inquiſ. §.uiſo.incip. terminũ.Gandi. quando de maleſi.cogn. per inquiſ. col. pen.& fi.

NONO Limita nõ procedere de iure canonico:quia ſecundum canones inquiſitio eſt remedium ordinarium,undeper ſuperuenientem accuſa-

cuſationem non tollitur. Quia iudex poteſt inquirere etiam non monito offenſo ad accuſandũ Maran. fol.95.num.48. Cardinal.in clem. ſæpæ. §. final.q.3.de uerb.ſignif.& in c. qualiter & quando col. 2. de accuſ.

SEXTO Principaliter requiritur, ut inquiſitio procedat, ꝙ inquiſitus nõ fuerit aliàs de illo crimine accuſatus, uel inquiſitus, aut abſolutus,

8 † nam ſi aliàs abſolutus fuiſſet, iterum inquiri non poſſet. Specula.titulo de abſolutione. §. primo uerſ. Porrò, Ananias conſ.37. col.prima ſex.& ibi Docto.in c.de his, de accuſati. Abb. Io.And.in c.fi.de colluſ. detegen.l.ſi cui. §.eiſdem, ubi Bart. de accuſ.Maran.ubi ſupra nu me.49. Alex.conſ.xj.uol.primo, & Idem erit, fuiſſet etiam alias condemnatus uel punitus, nam nõ poterit amplius accuſari nec inquiri. Marant.ubi ſupra, Alexan.conſ.xj. col.pen.uol.primo, Caſtren. conſi. 18.uol. primo prædicta autem uera ſunt regulariter ſed in multis caſibus limitantur.

PRIMO limita non procedere, quando dicta ſententia abſolutoria lata eſſet per colluſionem ſeu præuaricationem. Nam tunc inquiri ea nõ obſtante iterum poteſt. Text. ubi Abb.& Io.de Ana.d.c.fi.de colluſ. detegen.l.3.de procur. Io. Andr.in addi.ad Specul. de inquiſ.uerſ.uiſo, incipit termin. Maran. fol. 95. num. 50.

SECVNDO Limita, ut tm̃ procedat, quando lata eſſet ſnĩa abſolutoria diffinitiua, ſecus ſi lata eſſet ab obſeruatione iudicij; quia tunc iterũ inquiri poſſet, & iterum accuſari

9 † cum talis ſententia exceptionem rei iudicatę non pariat. Maran.ubi ſupra, num. 52. Abb.d.c.de his. de accuſ.ubi Felin.non obſtan. ſententia, Specul.contrarium tenentis, & uolentis nihil, differre, quæ ſentẽtia relata fuit in titulo de abſolutione. §. primo.uerſ.oppono. Nam prima oppinio uerior eſt, ſecundum Maran.ubi ſupra, ubi reddit rationẽ.

TERTIO Limita regulã procedere, qñ quis accuſaretur ab eodem, qui primò accuſauit, uel inquiri fecit, cum obſtet ei rei iudicatæ exceptio ſecus ſi accuſaretur ab alio tertio, qui ſuam uel ſuorum iniuriam proſequeretur. Et ignoraret accuſatio nem fuiſſe ab alio inſtitutam; quia poſſet accuſare propter eius ignorantiam non obſtante abſolutione. Secus uerò ſi ſciuiſſet dictam accuſationem. Quia tunc etiam obſtaret tertio dicta exceptio rei iudicatæ. Maran.ubi ſupra, num. 54. Bar. l.ſi is, cui. §. eiſdem de accuſ. Abb. d.c.de his, de accuſ. Alex.d.conſil. xj.uol.primo, Rom.conſi.213.

QVARTO Limita, qñ quis eſſet abſolutus per tranſactionem factã cum parte & non per ſententiam. Quia ſi tranſactio ualuit, licet ipſe tranſi gens accuſare non poſſet, tamen alius tertius de nouo accuſare non prohibetur uel inquiri facere, & ſi tranſactio non ualuerit, poterit ipſemet

ſemet

ſemet,iterũ accuſare.Mar.ubi s̃ nu. 55.Feli.d.c.de his.uerſ.2. Limita. de accuſ.ubi Abb. & Doc. & iuxt. hãc limitationẽ, nota pulchrã qõnẽ Aliquis paſſus fuit iniuriã in eius pſo nã & accuſationem,& poſtea tranſegit cum offendẽte, & ei omnem iniuriã remiſit. Nam tunc poterit alius cõsãguineus offenſi accuſare criminaliter dictum offendentem nõ obſtante offenſi remiſſione, & p̃
10 cipua ratio eſt; quia † iniuria uni facta omnibus de illa agnatione facta cẽſetur.l.lex Cornelia ubi Barr. de iniur.Bar.l.1.C. de rap.uirg. & ĩ l.cũ ſcimus. C. de agri.& cenſitis li.11.Abb. c.oportet,de accuſ. Maran.ubi s̃ nu.58.& ideo tranſactio unius altero accuſare uolẽte nõ prę iudicat. ita in terminis uoluit Bar. d.l.tranſigere.col.fi.ubi etiam Bal. nec prodeſt iniuriãti dicere,ego habui ab offenſo remiſſionẽ,qui principaliter offenſus fuit: Quia ei poterit de iure replicari agnatũ nunc poſſe de nouo accuſare ob propriã iniuriã.Maran.ubi s̃,eodem modo nec etiam iniuriant ſi proderit dicere,ꝙ agnatus fuit p̃uentus ab offen-
11 ſo,qui prius accuſauit:quia † præueniſſe non dicitur, qui per tranſactionẽ deſtiterit. ſecundum Bald. d.l.tranſigere.Maran.ubi ſupra. Quod autem dictum eſt, conſanguineum accuſare poſſe pro iniuria illata alteri conſanguineo debet intelligi criminaliter tantum,
12 non autem ciuiliter. Nam † ciuiliter is ſolus põt,qui principaliter offenſus fuit,uel is qui ĩ ſua poteſtate eum habebit.l.1.§.fi.cum l.ſeq. ubi Bar.& Doct. de iniur. Maran. fol.96.nu.60. Vſq; ad quem gradum admittantur cõſanguinei ad accuſandum,& proſequendũ ſuorum iniuriam,uide l. accuſare. per Maran.fol.96. nu. 62. in repet.

QVINTO Limita non procedere, quando de crimine eſt diſcuſſum in iudicio per uiam exceptionis incidenter, ut ſi in quæſtione ciuili opponatur contra teſtem exceptio falſi, & per uiam exceptionis cognoſcatur de crimine falſi. Nã tũc dato ꝙ abſoluatur, poteſt tamẽ iterum accuſari uel inquiri ordinariè in caſibus in quibus ex officio inquiri poteſt, Idemq; eſſet ſi condẽnatus fuiſſet de crimine per uiã exceptionis. Nã poterit nihilominus ordinariè cõtra eũ procedi. Et
13 † ratio eſt;quia quando per uiam exceptionis agitur de crimine, mitior pęna imponitur & non illa uera ordinaria illi delicto imponi ſolita. Ideoq; cum delictũ ſufficienter punitũ non ſit, agi deinde poterit, ut ordinariè pũiatᷓ. Bal.l.ubi falſi.C.de falſ.& ĩ l. nullũ.C.de teſt.Fel. d.c.de his.uer.3.limita.de acc.Ro. conſ. 375. Maran.fol.98.nu.85.

SEXTO Limita non procedere qñ quis codẽnatus aut abſolutus fuiſſet per uiã denũciationis Euangelicæ; Nam tunc inquiri iterũ poſſet, & pęna ordinaria puniri.
14 Et ratio huius eſt,† quia per denũciationẽ agitur tm̃,ut quis emẽdeť.

non autem ut puniatur. Fel. d. c. de his uerſ. 4. limita. Sali. l. ea quidem. C. de accuſ. Maran. fol. 99. nu. 86.

Septimo Limita non procedere, quando quis in foro pœnitentię abſolutus fuiſſet. Nam † licet ſacerdo-
15 ti delictum confiteatur, ut ab eo ſalutarem pœnitentiã accipiat, adhuc de illo crimine accuſari & inquiri poſſet. Et ratio eſt: quia p pœnitentiam Deo tantum & eccleſiæ fit ſatisfactio, ſed per pœnam legitimam ſatisfit Reipublicæ, quę per delictum offenſa fuit Feli. d. ca. de his, uerſ. 5. limita, ubi etiam Abba. Marant. ubi ſupra, num. 87.

Octavo Limita, quando de Crimine ciuiliter tãtum actum fuerit, puta ad reſtitutionem ſeu ad damnũ, nam adhuc poſtea ad pœnam criminaliter agi poterit, niſi utrunque tendat ad ſuam uindictam, tunc una uia per aliam tollitur. Feli. d. c. de his, uerſ. 6. limita. Maran. ubi ſupra num. 89. Quod uerum eſt, niſi reus ciuiliter abſolutus fuiſſet, eo quia delictum nõ fuit commiſſum ſecundum eoſdem.

Nono Limita non procedere, quando delictũ eſt tale, de quo poterit cognoſcere, & punire iudex eccleſiaſticus & ſecularis. Vt de blaſfemia
16 Dei, uſura & ſimilibus. Nam † licet quis fuerit accuſatus & punitus coram iudice eccleſiaſtico poteſt adhuc iterum accuſari, & puniri per iudicem laicum & econtra, & una pœna pro aliam non tollitur. text. ubi Abb. c. ſtatuimus, de maledi. & in c. filius. §. ſuper hoc de pœnis in 6. Abb. c. tua, de procu. Bal. l. placet. C. de ſacroſ. Eccleſ. Feli. d. c. de his, col. fi. de accuſ. Roma. d. conſil. 375. Maran. ubi ſupra nu. 7.

Decimo Limita non procedere, quãdo aliqui de aliquo crimine coram uno iudice accuſatus fuerit & contumax fuerit, nam ſi iterum accuſatur non poteſt oponere, quòd aliàs de illo crimine accuſatus fue-
17 rit † quia cõtumax exceptionem litis pen. opponere non poteſt, Maran. fol. 10. nu. 98. ubi multos allegat.

Septimo Principaliter requiritur ad ualiditatem inquiſitionis, ut fiat per iudicem competentem aliàs nõ ualebit, toto tit. ſi à non competendum iudice, Ang. de malefi. uerſic. hæc eſt quædam inquiſitio. uer. 4. principaliter. Maran. fol. 101. nu. 102.

Octavo Requiritur, ut iudex inquirat in caſibus à iure permiſſis, & nõ in caſibus prohibitis. Vt ergo perfectè ſcias, qui ſunt illi caſus, in quibus iudex ex officio inquirere poteſt dicas quòd.

Primus caſus eſt, in quo iudex inquirere poterit ẽt ad priuatum commodum ut quando ſumus in aliquo uſurario manifeſto, qui à debitore ſuo uſuram extorſerit, & propter eius potentiam forte non audet debitor uſuras repetere. Nã tunc iudex etiam nemine petente poteſt eo caſu inquirere contra eũ, & ipſum ad reſtitutionem uſurarum

rum cōpellere. Text. eſt in c. cum in diœceſi.Vbi Io.de Ana.in 2.not. de uſur. Abb. in c.tuas 2.not.eod. titulo, Maran.fol.101.nume.106.

18 An autem † iſto caſu iudex poſſit inquirere ex officio contra uſurariū & ipſum punire ad aliquam pœnam.Vide latiſſimè Maran.fol.102. nume. 101.

SECVNDVS Caſus principalis, in quo ex officio iudex inquirere po-
19 teſt,eſt in omni delicto † quod cōmittitur per cōſpirationē.Vt quādo plures cōſpirant,ſeu coniurāt ad aliquod ſimul.Text.eſt,ubi Bal. in l. prima.C.de Monopol. Pœnam autem iſtorum uideas per Maran. fol. 104. nume. 128.129.

TERTIVS Caſus eſt, quando Ancilla ſub pacto ne proſtitueretur uendita eſſet,alias eſſet libera. Nam emptore hoc non obſeruante iudex ex officio tunc inquireret, ut illā exhibere faciat & ad libertatem perueniat.text.eſt in l.mulierem ubi Bal. c.ſi Mancip. Ita uenier.

20 QVARTVS eſt † in omni cauſa miſerabilium perſonarum. Nam in ea iudex ex officio procedere poteſt, etiam ad priuatā utilitatem,ſecundum Bal.d.l.mulierem. Bar.l.4.§. hoc autem iudicium uer. oppono. ubi Alex.de damn.infect. Bald.ca. primo.§. iniuria,col.penul.de pac. iura.firma.Abb.c.ad noſtram,el 2. de iureiur.Marant.latè fol.104.nu mero. 134.

QVINTVS Caſus eſt in his,quę in actis iudicis notoriè linquent. Nam in his iudex inquirere & ſupplere poterit. Marant.ubi ſupra num. 134. Alex.l.prima. C.ut quę deſunt aduoc.Docto.c. ſignificauerunt,de teſti. Felin. c.ex tenore,col. fin. de reſcrip.

21 SEXTVS Caſus eſt † in omni cauſa pia,nam in ea tam iudex eccleſiaſticus quàm laicus inquirere ex officio poſſunt, Abb.ca.ad noſtram, il 2. de iureiur. Bald. d.l. mulierem. C.ſi mancip.ita uenie. Mar.ubi ſupra, numero 135.

22 SEPTIMVS Caſus eſt † quādo epiſcopus ſuſpicionem habet de parētela inter coniuges. Nam tunc eccleſiaſticus iudex ex officio inquirere de quolibet impedimēto poſſet, & matrimoniū diſſoluere poſſet. Text.in c. pen.in fi.ubi Abb. de diuort.Hoſ.c.primo uerſ.canones,de offi.ordi.Marant.ubi ſupra numero 136.

23 OCTAVVS Caſus eſt. Nam † poteſt iudex ex officio inquirere de iuribus principis. Text.eſt in.l.pen.in fi.C.de bon. uacan.lib. 10. Abb.d. c.ad noſtram, el 2.de iureiur. text. in.l.ſi quis ne rixa. C. de bon. proſcrip.Maran.ubi ſupra, num.137. ſic etiam de omni pecunia fiſco applicanda ſecundum eoſdē & Bart. l.ſi quis rē,in fin.de cuſto.reo.Bar. & Alex.l.2.§.Senatus,de iure fiſci.

24 NONVS Caſus eſt; nam † iudex ob magnum ſcandalum euitandum poteſt ex officio inquirere, & prohibere nec ſcandalum committatur abſq; accuſatōre. Cyn. l. prima

 in fin.

in fi.C.de Monopo. Matan.ubi ſupra num. 139. Bal. d.l. mulierem. C.ſi mancip. ita ueni. ne proſti.

X. Caſus eſt. Nam poteſt iudex generaliter inquirere in prouincia, uel ciuitate quam regit contra omnes malefactores, ut ipſam malis hominibus purget ob quietem publicam. text. eſt in l. congruit, de offi. pręſid. Maran. ubi ſupra num. 104. Gandi. tit. Quid ſit accuſatio. col. 1. Ang. de malefi. uerſ. hæc eſt quædam inquiſitio, uerſ. 2. princpaliter. Hypp. in pract. §. conſtante. nu. 20.

XI. Caſus eſt, in omni crimine contra eccleſia & eccleſiaſticas perſonas. Vel in eccleſia commiſſo. text. ubi Bald. in l. ſi quis in hoc genus. C. de epiſ. & cler. unde in omni crimine ſacrilegij ex officio inquiri poteſt. Maran. fol. 104. num. 141. & ſimiliter de blasfemia.

XII. Caſus eſt, quando hæres facit inuentarium, & creditores dicunt plus eſſe in bonis quàm in inuentario deſcriptum eſt. Nam tunc iudex inſtantibus creditoribus poterit inquirere, & probationes recipere de domo hæredis, torquēdo etiā hæredis ſeruos. l. fi. §. licentia, el 2. C. de iure delib. Maran. ubi ſupra nu. 145. Tamē talis inquiſitio non eſt ex mero officio, cū requiratur fieri ad inſtantiam creditorum. Gand. tit. Quid ſit accuſatio. col. 2. Hippol. in pract. §. conſtante.

XIII. Caſus eſt, in caſu naufragij & in oībus caſibus depēdē. ex naufragio, & contra ſurripientes Naufragiorū bona, & tūc talis inquiſitio fit ſummariè & uelo leuató. tex. ubi Doct. in l. quoties. l. 2. de Naufra. lib. 11. Marant. nu. 146.

XIIII. Caſus eſt, contra tutorem ſuſpectum, taliter repertum, ex officio ammouere poterit. l. 8. §. præterea, ubi Bar. de ſuſpect. tuto. Maran. ubi ſupra, nu. 147. Gandi. tit. qđ ſit accuſatio. col. penul. & in tali inquiſitione Iudex poterit ſe informare per depoſitionem ſeruorū pupilli fauore inductim eū regulariter cōtrarium eſſe uideatur, ꝙ ad priuatā utilitatē inquiri non poſſit. Doc. c. exhibita, de iud. Mar. ubi ſ.

V. Caſus eſt, contra producentem ſcripturam falſam, uel ſuſpectam in iudicio & ipſum ex ſola ſuſpitione punire poteſt, niſi illam eſſe ueram probet. tex. eſt in l. iubemus, vbi Bald. & Sali. C. de proba. Maran. fol. 105. nu. 148. Vide quod dixit ibi Bald. ꝙ ſcriptura ſuſpecta redditur, eo ipſo quòd habet aliquā raſuram in loco ſuſpecto, & nota quòd iudex poteſt de falſo punire producentem ſcripturam ſuſpectam, licet non clare probetur, quòd ſit falſa, licet ſecus ſit in alijs criminibus, in quibus ad condēnandum probationes luce meridiana clariores requirūtur, Marā. ubi ſupra Lucas de penna in l. ſi Vacātia. col. 2. uerſ. etiam in eo aliud ſpetiale. C. de bon. uacan. lib. 10. Gād. ti. Quid ſit accuſatio. col. 1. ī fi.

XVI. Caſus eſt, cōtra teſtes falſos falsò deponētes. Vel in iudicio uacillantes

lâtes. Nam poteſt illos tunc ex officio punire, tex. é ubi Bal. & Doc. in l. nullũ. C. de teſti. & in c. ſup his de pœnis Bart. l. 3. §. præterea. de ſa ſpect. tuto. Maran. ubi ſ nu. 150.

XVII. Caſus eſt, in omnibus criminibus commiſſis coram ipſo iudice, uel in iudicio incidenter, dum ipſe de aliqua principali cauſa cognoſcit. Hæc enim continẽtia cauſæ operatur, Bart. d. l. 3. §. præterea & Bald. d. l. iubemus. uerſ. 5. C. de probat. Marant. fol. 105. nu. 151.

XVIII. Caſus eſt, quando tractamus de iuribus eccleſia uel be-
25 neficio eccleſiæ. Nam † tunc iudex inquirere poterit contra illius beneficii poſſeſſorem, ut oſtẽdat quo tit. poſſideat, & ſimiliter contra poſſeſſorem alterius rei eccleſiæ. Inno. ca. ad noſtram, el 2. de iureiur. Bal. l. inciuile. C. de fur. & in l. ſancimus. C. de ſacroſ. eccle. Marã. ubi ſup. nu. 157

XIX. Caſus eſt in omnibus caſi-
26 bus. in quibus † accuſator non probans à præſumpta calumnia excuſatur, qui enumerantur per gl. in l. Athletas. §. calumniator de infa. Maran. ubi ſup. nu. 153.

XX. Caſus eſt, quando iudex eccleſiaſticus uult inquirere cõtra tenentes bona, quæ debent pauperibus diſtribui, uel ad alias pias cauſas. Maran. nu. 154.

XXI. Caſus, inquirit iudex ex officio de probitate uitæ, de idoneitate & maioribus alicuius eligendi, promouendi, uel ordinandi. Itẽ quãdo Eps eccleſias uiſitare facit, pt facere huiuſmodi inquiſitionẽ contra clericos, Mar. ubi ſ. n. 155.

XXII. Caſus, inquirit iudex de crimine, ubi interuenit accuſator, qui colludit ſeu præuaricat, tex. ĩ l. fallaciter. C. de abolit. Mar. n. 156.

XXIII. Inquirit, † iudex contra
27 calũniatorem, ẽt nemine accuſante Bal. l. 1. co. 1. ad Turp. Mar. n. 157.

XXIIII. Inquirit iudex propter incidentẽ quæſtionem: ubicũq; n. incidẽter cognouit de crimine põt de illo inquirere, Maran. nu. 158.

XXV. Inquirit iudex de iniuria facta ſcholari ex officio, & in hoc caſu ſpeciale eſt, ꝙ iudex ſine accuſatore inquirit de priuato crimine. Bal auth. habita. uerſ. alias ſciturus. C. ne filius pro parte, Mara. nu. 159.

XXVI. Inquirit † iudex de delicto
28 commiſſo per ſuum officialẽ in officio, & tunc indiſtinctè inquirit; ſi uero extra officium delinquit, tũc inquirit ſi eſt notoriũ non aliàs. Bar. l. ſi quis forte. §. 1. de pœ. Bar. l. ſenatus de offi. præſid. Mar. n. 160.

XXVII. Inqrit iudex cõtra facietes iniuriã ſuis officialibus uel famulis. Dũmodo crimẽ ſit notoriũ nõ aliàs. Bart. l. ſi qs forte. § .1. de pęnis. Maran. fol. 105. nu. 161.

XXVIII. Inqrit iudex de omni crimine notorio. tex. ubi Bar. & Sal. in l. ea qdẽ C. de acc. Mar. ubi ſ n. 162.

XXIX. Inquirit iudex de omni crimine, ſuper quo præceſſit primò inquiſitio generalis ad inueniẽ. malefactores, & purgan. prouinciam malis

malis hominibus. Nã fruſtra fieret, niſi contra maleficos deueniret poſtea per particularem inquiſitionẽ, Bald.d.l.iubemus, uerſ.& eſt ſciendum.C. de probat. Bar.l.2.§. ſi publico, uerſ.3. regula, de adult. Maran. nume.163. Ange. de malefi. uerſ.hęc eſt quædam inquiſitio.verſic.2.principaliter.nume.26.Gandi.tit. Quid ſit accuſatio col.1.Hippol.in pract. §.conſtante num.20. ideoque ſecundum Ang. & alios ſupra expreſſos, iudices debent diſcere cautelam in principio eorum officiorũ ad hoc ut de quolibet crimine poſtea inquirere poſſint. Videlicet faciant bannum fieri generale, & latum ad purgandam prouinciam malis hominibus, ut comprehendat proditores, ſacrilegos, inceſtuoſos, homicidas, falſarios, & omnes homines malę conditionis & famæ, & poſtea addat clauſam generalem in fi. Videlicet, & cõtra omnem perſonam &c. quæ aliquid fecerit uel dixerit contra formam iuris uel ſtatutorum &c. Nã tunc in omnibus caſibus expreſſis poterit poſtea fieri inquiſitio ſpecialis, licet aliàs in illo caſu ſpeciali non potuiſſet formari regulariter inquiſitio.

XXX. Inquirit iudex de inimicitijs & diſſentionibus, q̃ uigent in ciuitate inter particulares ciues, ex quibus Reſpublica turbari poteſt, ne ad ar-
39 ma deueniant, † Nam tunc iudex ex officio compellere poteſt dictas partes ad pacem faciendam. Bart. l. congruit, de officio præſid. Bal.l. cum affirmes. de lib. cauſ. Maran. numero.164.

XXXI. Inquirit iudex contra filiũ, qui impias manus in patrem uel in matrem iniecit, uel ſi ipſos Parentes affecit. Maran. nume.165.

XXXII. Inquirit iudex cõtra cuſtodes carceris, q precio corrupti dimiſſerint carceratum ſine uinculis, ut fugere poſſet, uel paſſus fuit introduci ferrum uel uenenum in carcerẽ. tex. in l. carceri. de cuſto. reo. Maran. numero 166.

XXXIII. Inq̃rit iudex cõtra lenones, q̃ mulieres ad luxuriam allicere nituntur. Nam iudex poſſet illos de ciuitate repellere & punire. Auctentico de leno. §. ſancimus. ubi Ang. Maran. num.167. Gandi. titulo. Quid ſit accuſatio. col. prima. Hippol. in præd. §. conſtante. Quid autem ſit in crimine adulterij, an poſſit in eo iudex ex officio inquirere, Maran. fol.106. num.170.

XXXIIII. Inq̃rit iudex de crimine, in quo q̃s p officiales curiæ in fraganti crimine reperitur, puta in actu delinquendi. Marant. ubi ſupra, numero.171.

XXXV. Inquirit iudex de crimine læſæ Maieſtatis cõtra perſonã principis uel ſuorũ collateraliũ perpetrato. Marant. fol.106. num.125. Ang. de malefi. uerſ. hæc eſt quædã inquiſitio uerſ.2. principaliter, n.21. Gandi. titulo quid ſit accuſatio, colum.2. Hippo. d.§. conſtante, in practica.

36 Inqui-

XXXVI. Inquirit iudex contra famoſos latrones & fures, aggreſſores ſtratarum latitantes in ſiluis. Maranta ubi ſupra, nume. 126.

XXXVII. Inquirit iudex cõtra inobediẽtes & ſuã iuriſdictionẽ turbãtes & cõtra rebelles ad pœnam legitimam, Maran. ubi ſupra, num. 176.

XXXVIII. Inquirit iudex contra ſocios criminis in caſibus, ĩ quibus licita eſt interrogatio, Maran. ubi ſupra, nu. 178. Ang. de Malefi. uerb. hæc eſt quędam inquiſitio, uerſ. 2. principaliter, nu. 22. Gandi. titulo. Quid ſit accuſatio. col. 2. Hippol. in practi. §. conſtante, uide in regula ſocius criminis.

XXXIX. Inquirit iudex de homicidijs, & damnis clãdeſtinis, ubi nullus apparet accuſator, Marant. ubi ſupra, numero. 179.

XL. Inquirit iudex de oĩ crimine, in quo interuenit accuſator, & pendente accuſatione in iudicium deducta moritur. Nam iudex tunc ne delicta impunita remaneant proſequi poteſt. Bart. l. 3. §. 1. Maran. ubi ſupra, num. 180.

XLI. Inquirit iudex ſup neceſſitate ciuitatis & ciuiũ ſubditorum, maximè tempore careſtiæ, & neceſſitatis compellendi dominos ad uendendum frumẽtum uel annonam iuſto precio. l. prima. §. fi. de offi. præfect. urbi. ubi Bart. Moderni. l. Nec emere. C. de iur. delib. Maran. ubi ſupra, nu. 181. Nõ tamen compellere poteſt illos qui frumẽtum, ſuum pro uictu ſuo habent. Cum ordinata charitas à ſe ipſo incipiat l. præſes. C. de ſeruit. & aqua. Maran. ubi ſupra.

XLII. Inquirit iudex cõtra aduocatos & procuratores calumnioſos, tumultuoſos & male in eorum officio uerſantes, & ſi infames ſunt poteſt illis interdicere, ne poſtulẽt & procurent. Maran. fol. 106. nu. 182.

XLIII. Inquirit iudex de defenſionib' rei in criminalibus ſuo officio, etiã ſi reus ſe non defendat. Nam poteſt tunc, & tenetur perquirere ex officio defenſiones ſuas ad innocẽtiam ſuam probandam. text. ubi Bar. & l. etſi non defendatur. de pœnis Bar. l. 1. §. fi. de quæſtio. Marãt. ubi ſupra, num. 183.

XLIIII. Inquirit iudex ſupplẽdo de facto & teſtes producendo in oĩbus caſibus, in quibus poteſt procedere ad diffinitiuam ſententiam contra abſentes ſiue in ciuilibus ſiue in criminalibus. Bart. authen. qui ſemel. C. quomodo & quando, & in l. 4. §. hoc autem iudicium q. 4. de damn. infect. Marant. ubi ſupra numero. 184.

XLV. Inquirit iudex de crimine falſę monetæ ẽt nemine accuſante l. prima. C. de fals. mone. Maran. ubi ſupra, fol. 107. num. 185.

XLVI. Inquirit iudex de crimine hæreſis ad inſtar criminis læſæ Maieſtatis. Ang. de Malef. uerb. Hæc eſt q̃dã inquiſitio, uer. 2. principaliter, Gãdi. titulo quid ſit accuſatio, Maran. fol. 107. nume. 187.

LVII. Inquirit iudex de ueritate in

ſtrumenti

ſtrumenti cotā ſe producti. text. ubi glo. Bart. Ang. authen. de tabellio. in princ. & in d. §. hoc autem iudicium. Maran. ubi ſupra. nume. 189.

XXXXVII. Inquirit iudex ad denunciationem ſibi per officialem deputatum ad crimina deferendum. Puta quando uadunt officiales ad inueniendum luſores, portantes arma & alios ſimiles delinquentes. Nam ex quo reperiuntur in fragrāti & notorio crimine, poſſunt denunciari iudici, & iudex inquirit ad eorum denunciationem, aliàs facit litem ſuam, Marant. fol. 107. nu. 191. Gandi. ubi ſupra Ang. de malefi. ubi ſupra.

XXXXIX. Inquirit ex officio dando aduocatos pupillis, pauperibus & perſonis miſerabilibus ac uiduis, ne à potentibus opprimantur, & ſimiliter furioſis. l. Nec quicquā. §. aduocatos. ubi Bar. & Doct. de offic. procon. Maran. ubi ſupra nume. 192.

L. Inquirit iudex ex officio contra procuratorem, ut doceat de mandato, ne iudicium fruſtratorium efficiatur. Et hoc poteſt etiam facere poſt litis conteſtationem. Abb. ca. nulli. de accuſ. Maran. nu. 194.

LI. Inquirit iudex de crimine ſacrilegii & plagii. l. 3. ubi Bart. ad l. iuli. pecu. Maran. ubi ſupra nu. 195.

LII. Inquirit iudex contra tabernarum frequentatores, contra luſores, ad ludos prohibitos, contra iuuenes, qui ambulant quotidie per plateas bene ueſtiti, nec habent reditus. Nam de his omne malum præſumitur, Maran. ubi ſupra. numer. 202.

Nonò principaliter requiritur ad ualiditatem inquiſitionis, ut fiat, & redigatur in ſcriptis. Angel. de malefi. uerb. hæc eſt quædam inquiſitio, uerſ. quartò principaliter. num. 54. Hippol. in pract. §. conſtante.

Decimò Principaliter requiritur ad hoc ut inquiſitio formari poſſit. Vt antequā inquirat ſit nata actio ciuilis parti, loquor tamen in delictis commiſſis contra priua-
30 tos. Nam † ubi ex delicto non oritur actio ciuilis parti. Tunc nec etiam Reipublicæ oritur actio uel accuſatio criminalis Salic. l. eos. C. de furt. Soc. conſ. 127. Incipit, uiſis capitulis, Hippol. latiſſimè i pract. §. conſtante. nu. 33. cum multis numeris ſeq. Et circa hæc poſſunt poni duo ſocii bonorum alicuius apotecæ, & unus eorum furtiuè, ſeu clam aſportet, & cōtrectet aliquas res dictæ apotecæ, tunc non poterit per iudicem inquiſitio formari contra talem ſocium, & ratio eſt, quia contra eum nulla eſt orta actio ciuilis alteri ſocio, l. meritò. ff. pro ſocio. Bal. conſi. 410. uol. 2. Poteſt etiam alio modo exemplū ſumi in mutuante uel deponente rem aliquam penes uicinum uel alium. Nam ſi poſtea eam clam abſtulerit, nulla illi uicino actio competit, cum ille rem ſuam aſpettauerit,

rit, ergò nec reipublicæ actio cõpe-
tit, nec inquiſitio criminalis con-
tra illum. Poteſt etiam aliud ſumi
exemplum in illo, cui bona aliqua
retinentur iniuſtè, & indebitè
ab aliquo potente. Nam eſſet ei
licitũ res ſuas furtiuè recipere In-
no. c. cum olim de reſt. ſpol. latiſ-
ſimè per Hippol. in pract. §. con-
ſtante.

Vndecimò principaliter requiritur
ad ualiditatem inquiſitionis for-
mandę ſuper certo crimine & con
31 tra certum, ut † diffamatio prę-
cedat, & ſit per duos teſtes proba
tum, eſſe in ciuitate publicam fa
mam ipſum tale delictum com-
miſiſſe. Quid autem eſſet, ſi fa-
ma eſſet differens, dicas inquiri li-
cit è poſſe. Bald. conſil. 246. uo-
lu. 4. Ange. de malefi. uerb. Hæc
eſt quędam inquiſitio. uerſ. 2. prin
cipaliter, Ruy. conſil. 80. col. 1.
uol. 4. & conſi. 147. in 1. uol. 5. Bo
nif. de Vital. de inquiſi. col. 2. fol.
81. text. eſt not. in c. qualiter &
quando, de accuſ. Gram. conſi. 35.
nume. 50. Alex. conſi. 174. in prin.
uol. 6. & conſi. 138. in prin. eod.
uol. Hippol. in pract. §. conſtante.
nume. 12. Soc. Sen. conſi. 37. col. 1.
uol. 2. Corn. conſi. 68. num. 6. uol.
2. Rafael Cuma. conſ. 136. Rafael
Fulgo. conſi. 173. & adeo talis dif-
32 famatio requiritur † quòd licet
teſtes producti ſuper huiuſmodi
inquiſitione probent crimen, de
quo eſt inquiſitus, licet non diffa-
mans, tamen tales teſtes illi inquiſi
to non præiudicant, nec condem-
nari poterit; Gram. conſi. 35. num.
50. & conſi. 38. nu. 23. Specul. de
inquiſi. §. Nunc uidendum. col. 3.
& ibi Bald. in addi. Hippol. d. §. cõ
ſtante. nume. 12. fol. 9. Soci. ubi ſu
pra, & eodem modo ſi ſtatutum di
33 ceret, quòd † prætor liberè poſſet
inquirere in criminalibus, tamen
per hoc non poterit inquirere infa
mia non præcedente Gram. d. con
ſi. 35. nume. 50. Bald. c. 1. de offic.
ordi. Iaſ. l. milites. C. de teſta. mi-
lit. Hippol. d. §. conſtante. nu. 12.
Barb. conſi. 47. col. 45. uol. 1. qui
latiſſime examinat. Quid ſi po-
teſtas haberet arbitrium abſolu-
tum inquirendi &c. & ibi etiam
infert Iaſ. quòd ſi Papa mandet in-
quiri contra aliquos, tamen debet
intelligi, & limitari, infamia præ-
cedente & non aliàs, ſecundum So
ci. ubi ſupra, imò plus uoluit Car-
di. in clem. 1. uerſi. 9. quæro, de of-
fi. ordi. Gram. conſi. 38. nu. 24. &
Hippol. d. §. conſtante, num. 13. ꝙ
34 † ſi ſtatutum ſuperioris dictaret,
quòd inquiri poſſet abſq; diffama
tione, quòd non ualeret, nec ali-
cuius momenti fuiſſet.

35 Præfata † autem diffamatio nõ di
citur probata, quamuis in dicta in
quiſitione ſcriptum eſſet, fama pu
blica præcedente, ſi tamen poſtea
in proceſſu nõn appareat probata
publica fama, non per hoc iudex
tenebitur in aliquo ſi inquiſitus ab
ſoluatur. Vt dicatur iudicem dolo
ſè inquiſiuiſſe ex officio, & ſuffi-

36 cit † quòd infamia præcedat extra iudicium licet non præcedat in iudicio, nec ſufficiat probare dolũ iudicis per coniecturas & præſũptiones; quia iudex habet pro ſe tã magnam præſumptionẽ, quæ per aliam coniecturam cõtrariam tol-
37 li non poteſt † debebit tali caſu dolus probari per ueras probationes, Quod difficillimum erit; Bald. conſil. 178. uol. 1. ſed aliter, & alio modo probanda eſt, ut uoluit Fulgoſ. cõſ. 136. Incipit in cauſa criminali latè, Hippol. in pract. §. conſtante. nu. 16. Io. de Ana. cõſ. 59. Viſa inquiſitione. Maran. in Specul. aduoca. fol. 92.

Et ſcias † ꝙ ſupradicta fama ad hoc
38 vt præiudicet debet eſſe uehemens contra eum, & quòd generet ſcandalum, niſi inquiſitio fieret. Bar. d. l. cõgruit. de offi. præſid. & in l. fi. C. de offi. præfect. urbis. Ang. de maleſi. uerb. hæc eſt quædam inquiſitio, uerſic. 4. principaliter. Gandi. quando de Maleſi. cogn. per inqui. Maran. latè fol. 92. num. 19.

Vlterius ſcias, quòd † dicta fama ad
39 hoc ut ſuum effectũ operetur, debet habere originem ab honeſtis perſonis, & fide dignis, & nõ à maleuolis. Nam aliàs nihil operaretur. Tex. eſt in c. qualiter & quando, de accuſ. ubi Abb. col. penu. & Aret. in ſexto not. Aliàs etiam ſi iudex ſine fama inquireret, ultra ꝙ inquiſitio impugnatur, tenetur ipſe iudex inquiſitionem facere ad expenſas, & præſumitur contra iudicem de calumnia. Paris de ſind. uerb. inquiſitio, Marant. fol. 92. nume. 20. & 21. Barb. conſil. 47. uolum. 1.

Quod autem dictum eſt ſupra in hoc ultimo requiſito ad ualiditatem inquiſitionis, vc; vt prius conſtare debeat de diffamatione, limita multis modis uidelicet.

Primò limita, quando ante inquiſitionem extarent indicia ſufficientia cõtra inquiſitũ, ſimiliter idem eſſet ſi cõtra inquiſitũ adeſſent plenæ probationes: quia tunc nulla diffamatione præcedente inquiſitio ualeret; Soc. ſenior cõſ. 39. col. 3. uol. 2. Nã tunc, quamuis de fa-
40 ma nõ cõſtet, poteſt † tamẽ iudex ex illis indicis inquirere; quia loco diffamationis ſunt, iſtud uerũ eſt, quando cõtra laicũ ageretur,
41 ſecus † uerò ſi contra clericum, nam etiam ſi contra eum extarent mille indicia, nunquam torqueri poterit niſi de crimine illo fuerit diffamatus. Pau. de Leaza. & Abb. c. j. de depoſito. Io. Andre. c. cum in contemplatione, de regul. iur. in 6. ubi Abb. Io. de Ana. c. 1. de cler. percuſ. Gram. noto n. n. 15. Ang. de maleſi. uerb. fama publica. verſ. & tenẽ menti. Bar. d. l. congruit, de offi. præſid. Bald. dicta l. iubemus. uerſicul. 4. C. de probat. Ruyn. conſil. 80. col. n. uol. 4. Alex. conſi. 24. in prin. uol. 6. & conſil. 138. in prin. eodem uol. Hippol. in practi. §. conſtante, nu. 19. Bald. conſil. 95. uol. 1. & ſecũdum Ruy. hoc

modo

modo eſt intelligen.tex.in d.c.qualiter & quando. Aug.de Arimi. in addi.ad Ang.de Maleſi.ubi ſupra.
Quod autem dicimus indicia loco diffamationis eſſe Hippol. ubi ſupra, intelligit procedere, & uerum eſſe, quando eſſent indicia propinqua
42 qua † ſecus uerò ſi remota; quia per talia indicia dici non poteſt infamiam oriri, ſed potius quandã ſuſpicionem. Similiter uoluit idẽ eſſe, quando adeſſet unus ſolus teſtis de uiſu; Nam iſto caſu ſecundũ eundem dici non poteſt tale indicium diffamationis loco eſſe, cum
43 † ipſa infamia uel diffamatio niſi per duos teſtes ad minus probari non poſſit, & ideo cum indicia loco diffamationis ſurrogentur, debent ſapere eius naturam, vz ut per duos teſtes probẽtur. Adde
44 aliã limitationem, vz ut † non procedat, quando iudex procederet ad euitandum delictum committendum: quia tunc poteſt nulla infamia præcedente inquirere, ut obuietur delicto futuro, &
45 † tali caſu poterit teſtes non iuratos recipere, & etiam infames audire delictum reuelare uolẽtes. In no.c.1.de poſtul.præla. Barb. cõſ. 64.col.1.uol.1.
Limita ſecundò, quando † iudex ad
46 denunciationem officialis inquireret: quia tali caſu etiam non præcedente infamia inquirere poſſet. text. eſt ubi Bald. Sali. in l. ea quidem C. de accuſ. Bart. l. congruit. de offic. præſid. & in l. diuus, de cuſto. reo. Marant. fol. 92. num. 24. Ang. de maleſi. uerb. hæc eſt quædam inquiſitio, uerſ. 4. principaliter. Hippol. in practi. §. conſtante. num. 20.
Limita tertiò, non procedere, quan-
47 do † inquiſitio fieret de principis mandato. Nam tunc nulla diffamatio requiritur. Bald. l. Nullus C. ad l. Iulia. Maieſ. Innoc. cum oporteat. de accuſ. Hippol. d. §. conſtante. nume. 21. Maran. fol. 93. nume. 29. gl. c. 2. de accuſ. in 6. Ange. de maleſi. uerb. fama publica. uerſic. Aduertendum tamen eſt. Hippol. ſingul. 14. incip. ad hoc ut in-
48 quiſitio. Quod † uerum eſt, & ſano modo intelligendum, ut procedat, quando inquiſitio formaretur de mandato ſeu ſcientia principis, & motu proprio ipſius principis. Secus uerò ſi ad poſtulationem alterius Principis hoc mandat: Quia tunc præcedere debet diffamatio. Hippol. d. §. conſtante. nu. 22. Feli. c. cum oporteat. 4. not. de accuſ. Aug. de Arimi. in addi. ad Ang. de maleſi. uerb. fama publica. uer.
49 Aduertendum ſecundò † intelligas ueram dictam limitationem, quando Princeps aſſertiuè ſeu affirmatiuè diceret in ſua commiſſione, ſibi conſtare de tali crimine. Vel quòd fama ad eius aures peruenit, aliàs ſi commiſſio ſimpliciter fieret, habet tacitam conditionem uidelicet dummodo præcedat infamia. Hippol. d. §. conſtante. num. 22. Maran. fol.

92.nu.29.Feli.d.c.cum oporteat. de accuſ.ubi Ioan.de Ana.Aug.de Atimi. ubi ſupra,Dec. conſi. 189. col.fi.uol.1.

Limita quartò non procedere,quan-
50 do † aliquis de crimine denunciaretur per aliquem probum uirum. Nam tunc denunciatio iſta ſufficiens eſt, ut inquiratur contra eum ſuper infamia tantum, & nõ ſuper crimine, ſed infamia reperta poterit poſtea de crimine inquiri. Abb.c.licèt,in ultimo not.de accuſa. ubi etiam Petrus de Ancha. & Feli.Marant.ubi ſupra.nu.26.

Limita quintò non procedere † quan
51 do Iudex ad inquiſitionẽ proceſſit præſente inquiſito, & non contradicente,nec reclamante; Nam taliter ualebit proceſſus, etiam ſi infamia non probetur, & ulterius contra proceſſum opponi non poterit. Tex. formalis in c. 2. de accuſa.lib.6.Cœpol.conſi.66.Marã. ubi ſupra nu.27.Hippol.in pract. §.Conſtante.nu.21.fol.10.Et ideo nota cautelam, quòd ſemper facias Reum proteſtari contra inquiſitionẽ tamquam factam nulla prę cedente diffamatione. Maran. ubi ſupra Ang.de Maleſi. uerſ.Hæc eſt quædam inquiſitio,uerſi.4. principaliter.

Limita ſextò non † procedere in in
52 quiſitione, quæ fit contra officialem in ſindicatu. Nam poteſt tunc contra eum inquiri generaliter & ſpecialiter indiſtinctè, etiã fama non præcedente, & talis inquiſitio poterit etiam fieri contra eius familiam,officiales, & miniſtros. Bal.l.iubemus.uerſ.modo reſtat. C.de probat. Maran. ubi ſupra nu.28. Ang.de maleſi. ubi ſupra uerſ.4.principaliter. nu. 51.

53 Limita ſeptimò † non procedere in inquiſitione generali. Nam fama nõ præcedẽte fieri poteſt. Abb. c.1. in glo.1.de offi. ordi. Marant. ubi ſupra nu.29.

54 Limita octauò † non procedere in caſibus,in quibus præceſſit inquiſitio generalis; Quia poteſt peruẽniri ad ſpecialem ſine aliqua probatione famæ,ex quo generalis diſpoſitio eſt prępararoria ad ſpecialem. Quia aliàs fruſtra fieret, ſi per eam non perueniretur ad ſpecialem. Bald.d.l.iubemus. uerſ.2. eſt ſciendum.C.de probat.latè Marant.fol.93.nu.30.ubi.

Contrarium tenuit in hoc caſu;Quia ſi dicta limitatio vera eſſet, nimis magna reſtrictio eſſet ad materiam inquiſitionis.Vnde omnes leges prohibentes inquiſitionẽ ſeruirent nobis de uento, cum communiter omnes officiales ſoleant in pincipio ſui regiminis huiuſmodi banna facere, per quæ alterantur legum diſpoſitiones & pœnæ earum, & per hoc daretur poteſtas officialibus ut deſtruerẽt multas leges, & ſic principis poteſtatem ſibi uindicarent,quod dicendum non eſt ſecundum eum, ubi dat duas declarationes ad hanc limitationem.

Limita nonò non procedere † quan-
55 do fit inquiſitio non ad effectum corrigendi ſed pro ſalute animæ, ut quando Epiſcopus uiſitat eccleſias, & quando uult ſe informare de uita, & moribus eligendi, uel conſecrandi, uel alicuius promouendi ad ordines, ſi eſt idoneus. Nam tunc ex officio procedit nulla fama præcedēte. Abb.c.1. in gl. 1.de offi. ordi. Specul. de inquiſi. §. quando uerſi.licet autem, & §. uiſo in ſumma. Maran. ubi ſupra nume.32.

Limita decimò non procedere † quā
56 do iudex inquireret ex neceſſitate ſui officii. Vt quia extaret ſtatutū, quòd iudex teneatur inquirere de tali crimine, aliàs puniatur. Nam tunc inquirere abſque diffamatione licitè poterit. Ange. de Malefi. verb. ubi ſupra uerſic.4. principaliter: Hippol.d.§. conſtante. nume. 20.

Limita undecimò non procedere
57 † quando inquiſitio formaretur contra confeſſum crimen ſponte. Nā hoc caſu ualet inquiſitio abſq; diffamatione. Ange.in l.ſi uacātia. C.de bon.uacan.libr.10. Refert. Hippol.d.§. conſtante.nu.20. ubi etiam in nume.30.hoc duplici ratione comprobat. Primò, quia ex tali propria confeſſione oritur diffamatio, & integra ac legitima probatio, ſecunda eſt: quia etiam ſi talis inquiſitio non potuiſſet de iure formari, & ſic eſſet nulla, non tamen poſſet per ipſum reum ſponte confeſſum opponi talis nullitas, &
58 inualiditas cum † ſponte confeſſus non poſſit de ineptitudine ſeu inualiditate proceſſus opponere. Bald.l.2.C.de re iudi. latè Hippol. d.§.conſtante.nume.30.& 31. Et eodem modo, nec de inualiditate inquiſitionis &c. ut per eundem.

Limita duodecimò non procedere,
59 quando † iudex ex mero eius officio procederet ad dictam inquiſitionem. Nam tunc neceſſe non eſt, ut diffamatio præcedat. Ang.de Malefi. uerb. mero officio Peruſ. d.l.ſi uacantia. C. de bon.Vacan. lib.10. Barb.conſi.47.nume.16.& 17.uolum.1. ubi dicit quòd cautius eſt.

Limita tertiodecimo non procedere
60 † quando perſona illa inquirenda eſſet talis perſona, quæ uerè uel iuris præſumptione de tali crimine ſuſpecta eſſet; & ſic iudici præambulum aliquod conſtaret. Ang. de Malefi. dicto uerb. Hæc eſt quædā inquiſitio. uerſic. 7. principaliter. prope fi.

61 Præterea † autem omnia, quæ à principio uſque tunc dicta ſunt, procedunt de iure, ſed hodie aſſeſſores communiter prædicta nō obſeruant: ſed in quocumque caſu p inquiſitionem procedunt. Gandi. q.de Malefi.cognoſ.per inquiſ. Bonif.de Vital. de inquiſi. col. 2.fol. 81.Blanc.l.fi.nu.5.de quæſtio. Alber.l.ea quidem.uerſ. de conſuetudine tamen.C. de accuſ.

62 Vltimò ſcias, ꝙ † qualibet qualitas

tas inquiſitionis appoſita debet ꝓbari & uerificari, aliàs reus inquiſitus abſolui debet. Ita uidetur tenere Bal. in l. 2. C. de proba. & in l. 1. C. qui accuſ. non poſſ. latè per Hippol. in rubrica. C. de proba. nume. 439. Ioan. And. ca. 1. de homicid. in 6. ubi refert ſemel euaſiſſe quendam Prælatum a pęna mortis inquiſitum, qui aſſaſſinauerat quendam hominem Chriſtianum. Tamen non fuit probata illa qualitas aliàs, quòd homo ille aſſaſſinatus fuiſſet Chriſtianus, ſecundum ꝙ requirit text. in d. ca. 1. de homicid. Vnde per hoc fuit liberatus ille Prælatus à pęna mortis, quamuis contra eum aſſaſſinamentum probatum fuiſſet, ſequitur Bald. in l. ſi quis non dicam rapere. col. 3. de epiſ. & cleri. Pet. de Anch. cōſi. 270. incip. de titul. crimi. Hippol. ubi ſupra Alex. conſ. 197. col. 2. uol. 2. Hippol. in pract. §. qm̄. nu. 52. & §. & quia nu. 10.

Contrarium tamen tenuit Marant. fol. 93. nu. 33. Contrarium uoluit Hippol. d. §. conſtante fol. 11. uer. modo redeundo, Barb. conſil. 93. nu. 4. cū ſeq. uol. 1. ubi refert multos contrarium tenentes. Io. And. Card. Ant. de Bur. Abb. c. cum dilecti. de dolo & contu. Aug. de Arimi. in addi. ad Ang. de Maleſi. ubi ſupra.

Quod autem ſupradictum eſt in ulti. q. uidelicet ꝙ quælibet qualitas in inquiſitione appoſita probari, & uerificari debet, aliàs ſequi debet abſolutio. Amplia uerum eſſe etiam
63 in libello accuſatorio. Nā † omnes qualitates in eo appoſitæ probari debēt, aliàs reus abſolui debet. Puta ſi accuſator expreſſerit in accuſatione, quòd Titius ipſum uulnerauit cum ſanguinis effuſione dolosè. & animo eum interficiendi. Ita latiſſimè per Bal. cōſ. 431. uol. 4. Soci. Senior. conſ. 36. uol. 2. Cæpol. conſ. 36. eſto ꝙ in actis, Feli. c. licet cauſam, in gl. verb. aſſaſſiniū. de proba. Hippol. latè ſingul. 178. qualitas appoſita. ubi uoluit, ꝙ ſi omnes illæ qualitates probatæ nō fuerint, omnino de neceſſitate de-
64 bet fieri abſolutio rei. Quod † aūt dictum eſt, omnes qualitates in accuſatione appoſitas uerificandas & probandas eſſe, aliàs abſoluendus reus. Debet intelligi quando illę qualitates alterant factum ſeu qualitatem pęnę, ſecus quādo qualitas illa non alterat delictum nec pœnam.
65 Nam † tunc, ſiue loquamur in Ciuili, ſiue in Criminali, defectus ꝓbationis illius qualitatis nil operatur. Ita no. uoluit ſing. Homod. conſ. 40. Hippol. in pract. §. & quia nu. 19. Roma. conſ. 110.
66 Dolus † in delicto ſemper pręſumitur, adeo ꝙ transfert onus ꝓbandi in aduerſarium, aſſerentē dolo non deliquiſſe. Nec curia grauatur unquam ad probandum dolū, ex eo ꝙ poſitum fuerit in inquiſitione dolosè & appensatè. Nec pratica iſta introducta fuiſſet à do-

ctis aſſeſſoribus, ſi dolum in inquiſitione appoſitum probare neceſſe haberent. Corn. conſi. 33. nu. 18. & 19. uol. 1. Bald. conſi. 152. uolum. 1.

67 Vltimo nota, ꝙ † inquiſitio tunc dicitur temerè facta, quando nulla infamia præcedente facta fuerit, uel nullis indiciis, & tali caſu ſi iudex inquiſiuerit tenetur in ſindicatu, tamquam fecerit litem ſuam. Vide latè hanc materiam per Barb. conſ. 197. uol. 1.

Contrarium tenuit Hippol. in practic. §. conſtante. in fin. ubi pulchrè.

Regula II. de Iudicis arbitrio.

SVMMARIVM.

Arbitrium iudicis, quando cauſa eſt eius arbitrio commiſſa, poteſt uſque ad mortem extendi incluſiuè. Tanto magis in delicto atroci. numer. 2. limitatur nouem modis.

3 *Poteſtati alapam dans meretur pœnam mortis, quod intellige ut infrà.*

4 *Arbitrium intelligitur ſecundum dignitatem eius, cui conceditur.*

5 *Iudex nõ debet nouas pœnas, ſed ſolitas imponere.*

6 *Nobilis debet decapitari et non ſuſpendi, ubi pœnam meretur mortis, licet ſecus ſit in plebeio.*

7 *Pœna commiſſa arbitrio intelligi debet de conſueta, et non de noua.*

8 *Pœnæ omnes in principe ſunt arbitrariæ.*

9 *Iudex alterans pœnã in cauſa eius arbitrio commiſſa, debet cauſa alterationis et ſentẽtia exprimere, aliàs in ſyndicatu tenetur niſi ea conſtet ex actis.*

10 *Sententia refertur ad acta.*

11 *Pœna mortis ubi ex cauſa aliqua receditur, pœna tantum pecuniaria imponi poteſt.*

12 *Caſus, in quibus iudex habet arbitrium à lege in eis arbitrandi, hic per ordinem munerantur.*

13 *Arbitrium debet eſſe conforme regulis iuris.*

14 *Iudex non tenetur reddere rationem de iis quæ fecit, ſi ſint de iis, quæ ipſius arbitrio ſunt commiſſa.*

15 *Iudex in caſibus, in quibus arbitrari mortem non poteſt, nec etiam mutilationem membri poterit.*

Arbi-

Arbitrium iudicis an extẽdi poſſit uſque ad mortem, excluſiuè, uel incluſiuè, adeo quòd poſſet condemnare ad mortẽ illum, cuius cauſa arbitrio ſuo commiſſa fuiſſet, & latè de eius materia.

1 DICAS † regulariter à iure receptum eſſe, ut tale arbitrium uſq; ad mortem extendi poſſit. gloſ. eſt notabilis in §. in ſumma, inſti. de iniur. quam ſequitur Bald. in c. 1. §. iniuria, in prin. de pac. iura. firma. & in l. fin. in fi. C. de his qui latro. Bart. l. fi. in fi. C. ubi pupil. educari deb. Abb. ca. literis de conſti. Fely. c. cum te. col. 2. de re iudi. Maran. in ſuo Specul. aduoca. fol. 29. ubi hunc articulum latiſſimè ad partes examinat, tandem determinat hanc eſſe magis communem opi. Math. ſingul. 48. & 102. & pro hac opinione, eſt text. clarus in l. ſacrilegij. C. ad l. iuli. pecu.

Præfata † autem regula & commu-
2 nis opinio tantomagis uera eſt, quãto delictũ eſſet atrox, & exceſſio illius delicti fuiſſet magna uel enormis. Paris de ſind. fol. 232. uerſic. an ſit ſtatutum. Bald. l. 1. C. de his qui latro.

Limitatᵉ modo dicta regula in multis caſib. & primò, ut nõ procedat in delictis non conſumatis, & inperfectis, ſed ſolum locum ſibi uindicat, quando perfecta & conſumata fuerint. Bal. conſi. 443. inci. Cecus. col. 2. uol. 3. Feli. ca. ex literis uerſi. 2. declara. de conſti. Marant. ubi ſupra n. 231. Paris de ſind. fol. 238. Specu. de accuſ. uerſ. quid ſit primo, Cin. l. is qui cum telo. C. de ſicar.

Limita ſecundò, quando lex uel ſtatutum diceret pœnam eſſe ad arbitriũ iudicis ſimpliciter nullo alio adiecto. Nam tunc non licebit mortem arbitrari ſed tanq̃ bonus uir hoc arbitrari debebit. Ang. de Malefi. uerb. & ibi caput à ſpatulis: uerſ. quæro aliqua lege: Imol. l. 2. de publi. iudi. & ca. ex literis. de conſtr. Carer. fol. 565. ſecus uerò eſſet, ſi ſtatutum diceret, quòd pœna talis delicti ſit ĩ iudicis arbitrio uſque ad mortem Ioan. de Imol. d. l. 2. Par. de Put. in ſindi. fol. 237.

Tertiò limita non procedere, quando delicti qualitas non ſuaderet mortem, ſaltem ex communi conſuetudine, uel ſtatutorum diſpoſitione. Nam tunc ipſi mortem arbitrari non licebit, & iudex aliter faciendo diceretur partem grauare, & ab eius ſententia poterit appellari uel peti, ut ad arbitrium boni uiri reducatur. Angel. de Malefi. uerb. & ibi caput à ſpeculis. uerſi. quæro aliqua lege. ubi Aug. de Arimi. in addi. ad eum, Imol. d. l. 2. de publi. iudi. Math. ſingul. 48. & 102. Paris de ſind. uerb. arbitrium. nu. 17.

nume. 17. fol. 61. & 137. Feli. c. inquiſitionis. uerſic. ult. tangit, de acuſ. Gram. conſi. 39. nu. 7. Bal. c. j. de pace iu. firman.

Solum ergo regula procederet, quando delictum eſſet ita graue attẽtis ipſius circunſtantiis, quòd pœnã mortis mereretur, puta ſecundum

3 Bald. in d. §. iniuria, ſi † aliquis Poteſtati, uel Gubernatori alapam dederit. Nam reſpectu eius qualitatis cenſetur attrociſſima, unde hoc caſu iudex pœnam mortis poterit arbitrari, ſecundum Bald. d. c. 1. §. iniuria, Ioan. de Ana. d. c. inquiſitionis. Fely. d. c. ex literis. uer. 1. declaratio. Maran. ubi ſupra nu. 55. Paris fol. 237.

Quod autem dictum eſt de alapa data Poteſtati, intelligas uerũ, quando pro tali offenſa Poteſtati facta ſolitum fuiſſet mortem imponi, ſecus uerò ſi alia diuerſa imponi ſolitum ſit; Nam tunc illa imponetur & non alia. Dec. conſ. 1. nu. 10. uol. 1.

Qvartò Limita, qñ ſtatutum diceret, ꝙ reus incurrat pœnam 100. ſcut. uel aliam pęnã arbitrariã; Nã tunc iudex ſimilem pœnam imponere debet, & non mortem. Aug. de Arimj. ubi ſupra, Bald. l. & ſi poſt tres, in prima lectura, col. 7. uerſi. item facit ad aliam. ff. ſiquis cautio.

Qvintò Limita, qñ tale arbitrium datũ eſſet alicui iudici pedaneo, uel magiſtratui inferori; Nam tunc uigore talis arbitrij nec bona confiſcare, nec pœnam corporalem im-

8 ponere poteſt. Bald. l. 1. C. ne ſine iuſſu Principis. Ioan. de Ana. c. ſuper his. col. 5. uerſi. Item adde. de accuſat. ex quo dicunt præfati doctores, quòd ſi alicui minori iudici datur arbitrium contra ludentes ad taxillos non ſententia po-

4 terit bona confiſcare: Quia † arbitrium intelligitur ſecundum dignitatem eius, cui cõceditur. Hippo. ſingu. 297. Carret. fol. 506. Barba. conſi. 11.

Sextò Limita, quando lex uel ſtatutum expreſſè arbitrium iudicis limitaret, uidelicet ut talem pœnam imponere nõ poſſit. Nam tunc mortem arbitrari non poterit. Maran. ubi ſupra.

Septimò Limita, quando dicit lex, quòd iudex poſſit uel debeat pœnam moderari; Nam tunc ab arbitrando mortem excluſus eſt, Maran. ubi ſupra.

Octavò Limita, quando arbitriũ daretur iudici ſimpliciter puniendi in pœnis non à iure expreſſis. Nam tunc non poſſet facere crimẽ capitale, quod non eſt capitale, ſed bene mortem arbitrari poſſet, quã do arbitrium iudici daretur in pœnis à iure expræſſis prout eſt in actione iniuriarum, in qua pœna corporalis ſtatuta eſt, & pecuniaria ad arbitrium iudicis. Tunc iudex propter enormitatem delicti poterit mortem arbitrari. Feli. d. c. ex literis. uerſic. 4. declara. Maran. ubi ſupra nu. 16.

Nonò Limita, quando in ſimili-
bus delictis eſſet conſuetudo, q
pęna mortis nõ imponatur,ſed mi
tior. Nam tunc iudex pęnam mor
tis imponere non poteſt, ſed con
ſuetudinariã ſeruare tenebitur, &
ceſſabit tunc arbitraria,ita eſt tex.
in l.quicumque,uerſ.ſcias tamen.
C.de ſerui.fugit. Feli. d.c.de cau-
ſis. col.1.de offi.delega. Abb.c.in
quiſitionis.col.fi.de accuſ. Alex.cõ
ſi.5.in fi.& cõſi.11. uol.1. Maran.
vbi ſupra num.57.ſed ſi conſuetu
do extaret,ut in ſimili delicto pœ-
na mortis ſemper impoſita fuerit,
tunc mortem ipſe iudex poterit
etiam arbitrari,Paris de Sindi. fol.
237. Et ideo menti teneas,& non
5 obliuiſcaris,quòd † iudex ſemper
debet pœnas imponere aliàs impo
ni ſolitas, nec debet noua pœna-
rum genera imponere, tam in ca-
ſibus ubi põt mortẽ arbitrari q̃ in
6 alijs † nam ſi nobilis erit ſuſpendi
non debet, ſed potius decapi-
tari pro crimine, ſi uerò plebeius
ſit, tunc ſuſpendi poterit ſi mortẽ
mereatur. Paris de ſindi. ubi ſupra
& Bald. in l. non dubium.C.de le-
7 gib.& ratio huius eſt:quia † quan
do cunque in iudicijs pœna relin-
quitur arbitrio iudicis, ſemper de
conſueta apponi in illo delicto in
telligitur,Bart. in l.penul.§.ad cri
men,de pub.iudi. Bald.l.& ſi ſeue
rior.de infam.Paris ubi ſupra Alex.
ſi.55.uol.7:

Quod autem dictum eſt ſupra à prin
cipio uſque huc procedit in iudi-
ce, ſecus autem erit in Principe.
8 Nam † in eo omnes pœnæ ſunt ar
bitrariæ,& ſemper poterit pœnam
mortis ad libitum arbitrari. Aug.
de Arimi. in addi. ad Ang. de Ma
leſi. uerb. & caput ibi à ſpatulis.
uerſ.quando aliqua lege.

Vlterius ſcies, quòd † quando iudex
9 ad arbitrium ſibi conceſſum pœ-
nam alteraret, debet in ſententia
cauſam alterationis inſerere, aliàs
ſi pœnam grauaret, teneretur in
ſindicatu, niſi ipſa cauſa in actis
appareret. Nam tunc neceſſe non
10 eſt cauſam exprimere, cum † ſen-
tentia ad acta referatur. Paris de
ſindicatu uerb.arbitrium,num.7.
fol. 60.

Item ſcias, quòd † quotieſcunque
11 pro delicto uenit imponenda pœ-
na mortis, & ex aliqua cauſa à pœ
na mortis receditur, tunc non po
teſt ulterius pœna corporalis im-
poni, ſed pecuniaria tantum. Hip
pol. conſ.24.num.36.Gram.conſ.
36.col.pen. & fi. & conſi.39. col.
3.Hippol.l.1. §. Diuus Adrianus,
nu.30. de ſicar.& Bened.in l. fra
ter num.61.C.eodem.Prout uide
mus in minore delinquente, qui
licet commiſſerit delictum aliàs
puniendum pœna mortis, tamen
propter minorem ætatem non pu-
nitur pœna mortis nec alia corpo-
rali, ſed pecuniaria tantum. Hip-
pol. ubi ſupra.

Et ut ſcias ad plenum, quæ dicantur
illæ cauſæ, in quibus iudex arbi-
trium habet à lege in eis arbitrandi
&

12 & pœnam imponẽdi † dicas plures reperiri caſus.

Primus caſus eſt, an iudicia ſint ſufficientia ad torturam nec ne, iudicis arb. relinquendum eſt, ex diſpoſitione iuris, cum in eis certa doctrina dari nõ poteſt, Blan. l. fi. nu. 40. de quæſtio. Bald. & Ang. l. milites. C. eodem, quod uerum eſt,
13 † quando arbitrium tale erit conforme iuris diſpoſitioni, & ſit ſecundum regulas, & debet in omnibus iuri conſonum eſſe, ſecundũ Bar. in extrauagan. ad reprimen. uerb. uidebitur, & in l. ſi in l. loca Ang. l. 1. de teſta. mili. Blan. ubi ſupra Hippol. l. quæſtionis modũ, col. 1. de quæſtio.

II. Caſus eſt, nã tempus, infra quod purgatur metus per actum ſpontaneum ſubſequentem iudicis arbit. relinquitur. Hoſt. in c. 1. quod met. cauſa, Hipp. d. l. quæſtionis modum, num. 10.

III. Item quis dicatur inimicus relinquitur arb. iudicis, Ioan. Andr. poſt glo. c. cum oporteat, de accuſ. Hippol. ubi ſupra col. 1.

IIII. Item, quod dicitur delictum graue, iudicis arb. relinquitur. Bal. c. propoſuit, de appell. Hippol. ubi ſupra.

V. Item, quòd dicatur arduum negotium arbitrio indicis relinquitur. Io. And. & Imol. c. fi. de dona. & Io. And. c. fi. de offi. deleg. Hippol. ubi ſupra.

VI. Item, quis dicatur maior uel minor, gloſ. c. Sedes Apoſtolica, de reſcrip. Hippol. ubi ſupra.

VII. Item, quę dicatur rationabilis cauſa, glo. c. cum poſtulaſti. §. prohibemus de cenſibus. Hippol. ubi ſupra.

VIII. Item, quis dicatur in ius percurrere, Ioan. And. in c. plerunq; de reſcript. Hippol. ubi ſupra.

IX. Item, quis dicatur pauper, Bar. l. ſi conſtante, ſolut. matri. Docto. auchen. præterea. C. unde uir & uxor. Hipp. ubi ſupra.

X. Item, an conſuetudo rationabilis dicatur. gloſ. c. 1. de conſti. in 6. Hippol. ubi ſupra num. 10.

XI. Item, an dicatur damnum enorme. Iõ. And. d. c. fi. de dona. Hipp. ubi ſupra nu. 11.

XII. Item, quę dicatur miſerabilis perſona Io. And. c. ſignificauerũt, de offi. dele. Bar. Bal. l. 1. C. de bo. auct. Iud. poſt. Hipp. ubi ſ. nu. 14.

XIII. Item, quæ dicatur diuturna abſentia, & qui teſtes dicantur ſeniores. Io. And. c. quoniam frequẽter. vt li. non conteſt. Hipp. nu. 15.

XIIII. Item, quod dicatur ſimile. Hoſt. c. cauſamq; el 2. de teſti. Inn. c. cãmq́ de iud. Hip. ubi ſ. nu. 16.

XV. Item quanta fides ſit teſtibus adhibenda. l. 3. uerſ. tu magis ſcire potes, de teſt. Hipp. ubi ſ. nu. 17.

XVI. Item, quando credatur confeſſioni factæ in tormentis, & quando non l. 1. §. diuus Adria. de quæſtio. Hippol. ubi ſupra, nu. 18.

XVII. Item, quãdo fama uel rumor dicatur frequens, Doct. c. qualiter & quãdo, de accuſ. Hippol. ubi ſ.

XVIII. Item, quis dicatur negligens. Inno. c. plerunque, de reſcript. Hippol. ubi ſupra.

XIX. Item, qui dicatur grauis, uel enormis exceſſus, & quando quis dicatur læſus uel percuſſus leuiter, uel enormiter, glo. c. cum illorum. uerſi. membrorum, & uerſi. ſanguinis, de ſententia excom. Hippol. ubi ſupra.

XX. Item, quando ſit monitorio cre dendũ uel citationi uel uerbis cita ti. Ioa. And. Hoſti. & alii. ca. cum parati, de appell. Sali. l. tres denunciationes. C. quomodo & quando Hippol. ubi ſupra nu. 27.

XXI. Item, quæ dicatur dos parua uel magna, Hippol. ubi ſupra nume. 29.

XXII. Item, cui magis deferendum uel referendum ſit iuramentum: an actori uel reo. Bald. in l. Admonendi, de iureiu. Hippol. ubi ſu pra. nu. 30.

XXIII. Item, quæ dicatur iuſta cauſa impedimenti, Hyppol. ubi ſupra nume. 31.

XXIIII. Item, quando metus dicatur reſpicere periculum uel crucia tũ corporis; gl. l. interpoſitas. uer. cruciatu. C. de tranſact. glo. c. dilectus. extra qd met. cauſa. Hippol. ubi ſupra nu. 32.

XXV. Item, an reus, qui cauſam dedit eius morti, debetet ita mortuus ſu ſpendi, iudicis arbitrio relinquendum eſt; Bald. l. 2. C. qui teſta. facere poſſ. cum quo tranſit ibi Bar. & Ludoui. Roma. Hippol. ubi ſupra nu. 33.

XXVI. Item, relinquitur arbitrio iu dicis infra quãntum tẽpus uulneratus dicatur ex uulnere mortuus, Hippol. ubi ſupra. nu. 34.

XXVII. Item, an teſti in mortis articulo conſtitutus examinari debeat uel eius memoria uacillet. ubi ſupra nu. 35.

XXVIII. Item, an effectus furioſus poſt commiſſum delictum debeat puniri relinquitur arbitrio iudicis Hippol. ubi ſupra nu. 36.

XXIX. Item, an Ebrius committens delictum ſit puniendus. Hippol. ubi ſupra nu. 35.

XXX. Item, quod dicatur modicum interuallum. Bart. l. 1. §. qui preſens, de uerb. obli. Hippol. nu. 39.

XXXI. Item, quæ indicia ſint plena, & quæ moderata. Bal. l. obſeruari. C. quorum appellationes nõ recipiantur. Hipp. ubi ſupra nu. 40.

XXXII. Item, quis dicatur perſona honeſta uel grauis. Bal. c. ſi pro de bilitate, in fi. de. offi. delega. Hipp. ubi ſupra nu. 41.

XXXIII. Itẽ, ubi pœna nòn eſt limitata à iure relinquitur arbitrio iu dicis Ang. de Maleſi. uerb. an ſi Titius ſe defendendo. uerſi. aduertas & Bald. l. 2. §. cum igitur, de ui & ui arma. Inno. ca. ueniens, l'ult. de teſta. Hippol. nu. 43.

XXXIIII. Item, an exceptio ſit friuola. Barb. c. ueniens, de accuſ. Hipp. ubi ſupra.

XXXV. Item, an ſufficienter cautum ſit nec ne. Hippol. ubi ſupra nu. 47.

nume. 47.

XXXVI. Item, an furtū dicatur parui uel magni ualoris, ad hoc ut fur nocturnus poſſit occidi relinquitur arbitrio iudicis. ut ſupra nu. 48.

XXXVII. Item, an res ſit difficilis probationis, ubi ſupra nu. 51.

XXXVIII. Item, ſi commodatarius utatur ad longiorem, uel ad alium uſum re commodata, non committit furtum, quando credit Dominum permiſſurum, aliàs ſecus. Attamen ad hoc ut hoc caſu excuſetur à furto relinquitur arbitrio iudicis. Hipp. ubi ſupra nu. 57.

XXXIX. Item, infra quantum tempus reus delictum confeſſus in tortura debet duci ad banchum iuris ad ratificandum, relinquitur arbitrio iudicis, Hippol. ubi ſupra nume. 59.

XL. Item, an iudicia ſint ſatis purgata, ſtatur arbitr. iudicis. Ioan. Andr. c. cum in contemplatione, de regul. Iur. Hippol. ubi ſupra nume. 60.

XLI. Item, an reus ſit repetendus in tortura relinquitur arbitrio iudicis. Bal. l. 1. C. quod met. cauſ. Hippol. ubi ſupra nu. 63.

Et perpetuò tene menti, quòd in omnibus ſupradictis caſibus, & alijs hic non expreſſis ſed poſitis per Hippol. d. l. queſtionis modum
14 per totam, de queſtio. quod † iudicis arbitrio relinquitur, iudex ipſe non tenetur rationē reddere de eo, quod facit, ſecūdum Ioa. de Ana. in rubri. de offic. delega. Hippol. ubi ſupra num. 65. & eodem modo ſicut non tenetur reddere rationem, ita nō pōt redargui de eo, qđ fecit in ipſis: quia præſumitur ſēper moueri ex iuſta cauſa. Inno. c. qualiter & quando il 2. de accuſ. Hippol. ubi ſupra.

Vltimo pro complemento huius arti
15 culi nota, quòd † in illis caſibus in quibus iudex mortem arbitrari non debet, nec poteſt, ita etiam non poterit arbitrari membri mutilationem, aut amputationem manus. Alex. conſi. 55. uol. 7. gl. d. §. in ſumma, reprobatur per Anto. de Butri. in c. de cauſis, de offic. delega. per glo. in c. inquiſitionis. §. fi. de accuſ. & dicta glo. debet intelligi ſecundum Dec. in cōſ. 1. nu. 10. uol. 1. Quando eſſet graue delictū, & quando circumſtantiæ delicti hoc mandarent. Vel dicas ſecundum Alex. conſi. 121. nu. 6. uol. 2. quòd illa glo. debet intelligi, ubi tales erant circumſtantiæ delicti, pro eo ueniebat de iure uel de conſuetudine in tali caſu imponenda pœna mortis, aliàs ſecus.

Regula III. de ſtatuto diſponente, quòd bannitus poſſit impune offendi.

SVMMARIVM.

1 *Statutum, quòd bannitus poſſit impune offendi intelligitur in quacunque*

cunque offenſa realiter perſonali.

2 Bannitus etiam remiſſus à ſuperiore, dummodo de libro bannitorũ non ſit deletus poteſt uigore præfati ſtatuti occidi. intellige ut hic.

3 Bannitus à iudice incompetenti poteſt uigore ſtatuti memorati offendi, & occidens excuſatur.

4 Bannitus poteſt occidi uigore ſtatuti prædicti, etiam ſi ſit bannitus ob aliud delictũ quàm propter homicidium, dummodo ſit condemnatus in pœnam mortis.

5 Bannito uiuo poſſunt bona auferri non autem mortuo.

6 Bannitus poteſt impune offendi extra territorium. intellige ut infra, limit. 29.

7 Bannitus nulliter an poſſit uigore dicti ſtatuti impune offendi.

8 Bannitus poſt pacem cum occiſo poteſt impune offendi.

9 Bannitus adhoc, ut poſſit offendi uigore talis ſtatuti debet eſſe bannitus pro maleficio capitali.

10 Maritus bannitus ab uxore interfici non poteſt.

11 Bannitum patrem non licet occidere uigore dicti ſtatuti.

12 Vaſallus dominum bannitum occidere nequit in uim dicti ſtatuti.

13 Filius patrem bannitum occidere non poteſt in uim dicti ſtatuti.

14 Bannitum uigore præfati ſtatuti proditoriè interfici non licet.

15 Proditoriè occidere quis dicatur.

16 Bannitum in contumaciã uigore ſtatuti occidere nõ licet. intelligitur, niſi extaret ſtatutum in ciuitate, quod contumax habeatur pro confeſſo, num. 17.

18 Bannitus iniuſtè non poteſt uigore dicti ſtatuti offendi, nec occidi, & occidens, ut homicida punitur. intellige in iniuſtitia notoria, num. 19. Item ſi ſciuit bannum nullum, num. 20.

21 Conſulens alicui ex perſonis prohibitis, coniunctum bannitum occidere, etiam ſtatuti uigore, punitur cum eo pœna mortis.

22 Bannitum occidens odio particulari non iuuatur ſtatuto.

23 Bannitum ſe defendendo occidens, ſed non principaliter ut bannitum occidat, non iuuatur ſtatuto.

24 Bannitum capiens ignoranter uel occidens an iuuetur ſtatuto.

25 Scientia banni non requiritur ad conſequendam impunitatem ſtatuti, ſed bene ad acquirendum præmium.

26 Bannitus occidens bannitum non iuuatur ſtatuto.

27 Bannitus non poteſt occidi, quando eſt in manibus familiæ uigore præfati ſtatuti.

28 Bannitus an poſſit ad inſtantiam inimicorum pecunia mediante occidi, et iuuetur occidens a ſtatuto.

29 Bannitus habens ſaluumconductum occidi nequit uigore dicti ſtatuti.

30 Bannitus de proximo certò rebãniẽdus nõ põt uigore ſtatuti offendi.

31 Bannitũ pendente appellatione occidere nõ licet in uim dicti ſtatuti.

32 Bannitus, qui ſatiſdedit de condemnatione ſoluenda infra certum tẽpus

pus, uel in eo, qui ſoluit, ſed non fuit bannum cancellatum, offendi non poteſt.

33 *Bannitus tantum, eo quia non ſoluit in termino pœnam, in qua eſt condennatus, offendi non poteſt.*

34 *Bannitus opponens exceptionem, poſtquam eſt captus, quaſi à principio fuiſſet oppoſita, non fuiſſet coactus iudicium ſuſcipere, non eſt damnandus, ſed iudex bannũ debet nullum declarare.*

35 *Bannitus toleratus offendi uigore ſtatuti an poſsit.*

36 *Tolerantia ſuperioris pro indulgentia recipitur.*

37 *Bannitus communiter habitus pro non bannito occidi non poteſt.*

38 *Bannitus condẽnatus dum ducitur ad ſupplicium offendi non poteſt.*

39 *Fœmina prægnans bannita offendi non poteſt durante prægnatione.*

40 *Bannitus carceratus offendi non poteſt.*

41 *Bannitus licet poſsit occidi, non tamen poteſt uenenari, fallit in bannito de crimine læſæ maieſtatis.*

42 *Bannitus abſolutus ab imputatione criminis, ſed non dum deletus de banno, offendi non poteſt.*

43 *Bannitus non poteſt offendi extra territorium, ubi ſibi licebat morari, uide ſupra ampl. 5.*

44 *Bannitum occidens uigore ſtatuti licet nõ puniatur aliqua pœna, tamen remanet infamis.*

45 *Bannitus, qui poteſt occidi, uigore ſtatuti, an etiam poſsit mandari, ut per alium occidatur.*

Statutum diſponens, quòd bannitus poſsit impune offendi, in quibus caſibus procedat, & qualiter intelligen. ſit, & latè de eius materia.

1 DIcas primò, ſtatutum † tale intelligendum eſſe, in quacunque offenſa. Quod tamen debet intelligi in perſonam ſuam non ſolũ ipſum uulnerando, ſed occidendo & derobando, Cepol. conſil. 13. col. 3. Nel. in tract. banni. in 2. parte 2. temporis, numer. 7. fol. 434. nu. 308. Alber. in tracta. ſtatu. in 1. parte q. 5. & q. 8. Feli. c. quæ in Eccleſiarum, col. 4. de conſti. in fi. Bar. poſt Rayner. l. 3. in fi. de adimen. lega. Hippol. latè in pract. §. aggredior, nu. 15. & 16. & in l. 1. nu. 30. C. de rap. Virgi. Bal. latè conſi. 441. uol. 3.

Amplia hanc regulam tamquam cõ-
2 munem multis modis, ut † procedat etiam ſi bannitus eſſet remiſſus à ſuperiore, & ei indultum eſſet, dummodo non fuiſſet de banno ſeu libro bannitorum cancellatus, nam tali caſu bannitum occidens etiam impunis eſt, Hippol. conſi. 99. col. pen. & final. & conſ. 106. nu. 24. Carrer. fol. 433. Quod uerum, dummodo talis occidens ſciuirit illum bannitum fuiſſe, Nam tunc ut homicida teneretur, Carrer. ubi ſupra.

Amplia

Amplia ſecundò, procedere † etiam ſi bannitus fuiſſet bannitus, à iudice in eo iuriſdictionē nō habente, 3 puta ſi clericus à iudice ſeculari bannitus fuiſſet, à quo tamen ex defectu iuriſdictionis banniri nō potuit, tamen talis occidens puniri non debet, ſed excuſabitur, & hoc ob publicam ignorantiam occidentis, qui publicæ ſcripturæ bāni fidem adhibuit. Alex. conſi. 60. nu. 5. uol. 7. Bald. l. 2. ſi quis in ius uocan. non ierit. Albe. de Roſa. in tracta. ſtatutorum. ulti. par. q. 29. Incipit quęrit ipſe Gandi. quia pręſumēdum eſt pro iudice bannum faciente.

Amplia tertiò, etiam † ſi quis occiderit bannitum ob aliud delictum 4 quàm propter homicidium. Puta ſi fuiſſet bannitus propter furtum uel aliud ſimile delictum. Nam tunc ſtatutum generaliter intelligendum eſt, ut pro quocunque delicto, qui bannitus ſit, occidi poſſit, dummodo pœna illius delicti, pro quo bannitus eſt, ſit pœna mortis. Dec. conſ. 65. uol. 1. in prima limita.

Amplia quartò, ut † procedat etiam, 5 ſi quis bona ipſi bannito uiuo exiſtente auferat. Nam impune hoc facere poſſet ſecus uerò poſtq̄ bannitū occidiſſet, bona ipſi mortuo auferret. Nam tunc crimine expilatæ hereditatis teneretur. Hippol. l. fin. nume. 61. & 62. de quæſtio & in l unica. nu. 36. C. de rap. Virgi Hippol. in practi. §. aggredior, nu. mer. 83.

Amplia quintò etiam procedere † ſi 6 aliquis bānitū occidiſſet extra territorium. Hippol. conſi. 35. nu. 5. & conſi. 57. & ſingul. 124. Incipit Otia. in pract. §. aggredior. nu. 21. Puta, Titius fuit bānitus de Peruſio, poterit impune occidi extra ſuum territorium; à Tudertino, & talis Tudertinus puniri non poterit; quia ſaltem ſub eodem dominio ſunt, & eidem legato ſubditi, & hoc ad publicam utilitatem permiſſum eſt, ut iniqui & mali puniantur. Hippol. conſil. 32. per totū & latè etiam Ruy. conſ. 84. uol. 4. Vbi uult. plus etiam, quòd ſtante ſtatuto in ciuitate diſponente, q̄ bānitus poſſit impune offendi, uel occidi in dicta ciuitate, uel eius diſtrictu. Nihilhominus non obſt. ſi quis bannitum offenderit extra illum diſtrictum, adhuc in illa ciuitate, in qua uiget etiam tale ſtatū, puniri non poterit, & tale ſtatutum tantæ eſt efficaciæ in fauorem occidentis, quòd ſi iudex contra ipſum inquiſierit uel eum capi fecerit, poterit tunc quilibet de populo comparere, & bannum iudici oſtendere, & etiam propter ſtatutum impunitatem occidenti tribuens petere, quòd contra eum ulterius non procedatur, ſed quòd à tali inquiſitione liberetur, uel abſoluatur. Hippol. l. ſi quis ne quæſtio, de quæſtio. ubi multos refert idem tenentes, Hippo. l. unica. nu. 136. C. de rap. uirgi.

Amplia

7 Amplia ſextò procedere † etiam ſi bannum fuiſſet nullum ex aliquo capite ſubſtantiali. Nam talis occidens impunis eſt à pœna ſaltem ordinaria homicidii, ſed de lata culpa ſaltem tenebitur iudicis arbitrio. Quod uerum non eſt, ſi ſciebat nullitatem banni, nam tunc punietur pœna ordinaria, Alexã. latè conſ. 77. uol. 3.

8 Adde aliam ampliationem, ut † procedat etiam dato quòd quis pacem ſeu treguam feciſſet cum illo occiſo. Nam ſi bannitus efficitur, poterit nihilominus uigore ſtatuti non obſtante pace uel tregua occidi. Corne. conſi. 185. uolu. 1. cum ſubſcriptione ibi poſita, Bart. l. qui ſeruum. de interroga. actio. Barba. conſi. 38. num. 15. uolum. 1. Vbi uult idem eſſe, ſi quis promiſit ſub pœna illum non offendere, Angel. de maleſi. uerſ. quòd iudex ad probationem. in ptin.

Supradicta autẽ regula, ſeu communis concluſio, ꝙ bannitus impunè occidi poſſit, ſtante ſupradicto ſtatuto, limitatur multis modis.

9 Primò limita non procedere † quãdo quis pro leui crimine bannitus fuiſſet, & cuius pœna pecunia tantum erat. Nam tunc talis occidens impunis non erit: ſed ſolum locũ habet quando quis bannitus erat ex maleficio, cuius pœna mors naturalis eſt. l. 1. 2. & fi. de his qui ſibi mortem conſci. Rayner. Alber. l. 4. §. quid ſi iterum. de adim. legat. & Alber. in tract. ſtatu. in 3. par q. 18. Cepol. latè conſ. 5. num. 15. Vnde ſecundum eum durum eſſet, quòd bannitus ex leui maleficio occidi poſſit, Nell. de ſancto Gemin. in tract. banni. q. 7. 2. temporis. Vbi dicit, communiter ita ſeruari. Nouel. fol. 438. num. 226. & in tantum hoc uerum eſſet, quòd ſtatutum contrarium diſponens non ualeret, Hippol. dicto §. Aggredior. nu. 2. in prac.

10 Secundò Limita † non procedere in uxore, nam ei maritum bannitũ occidere lex prohibet, Cepol. d. cõſi. 5. nu. 28. & 29.

11 Tertiò Limita † non procedere in fratre, nam frater fratrem bannitum occidere prohibetur. Nel. tracta. banni. in 3. par. ſecundi temporis. q. 63. Cepol. d. conſ. 5. num. 23 Hippol. l. Diuus. num. 6. fol. 65. & ſingul. 210. latè Hippol. conſ. 119. nu. 18.

12 Quartò Limita † non procedere in uaſallo, qui dominum bannitũ occidere prohibetur, Albe. in tract. ſtatutorum. in 4. par. q. 27. Cepol. ubi ſupra. nu. 24. Nell. tractat. banni. 2. par. 2. temporis. nu. 10.

13 Quintò Limita † nõ procedere in filio, cui patrem bannitum occidere non permittitur. Cepol. latè conſi. 5. nu. 26.

14 Sextò Limita † non procedere in eo, qui proditoriè bannitum occidiſſet. Nam tunc illo ſtatuto ad ſui impunitatem non iuuaretur.

15 Proditoriè † autem quis diceretur

occidiſſe, quando actum unum oſtendit facere, & alium in mente gerit. Puta, Titius habēs animum occidendi bannitum, uocauit ipsũ hilari fronte dicendo, quo uadis, uel quomodo uales, & poſtea ipſum occidiſſet alius, dum ipſum alloquebatur ex eius induſtria. Nam tunc proditoriè quis occidere dicitur. Quo caſu impunitate dicti ſtatuti carere debebit, Cepol. conſil. 34. num. 6. Carrer. fol. 439. ſimiliter ſi Titius erat cum Sempronio tanquàm ſocius ad ſpaciandum, ſeu in itinere, cum quo amicitia magna erat, quia nulla rixa interueniente dictum Sempronium percuſſit. Nam tunc etiam dicitur proditoriè percutere, ſeu occidere. Et ratio eſt: quia aliud gerebat in animo, quàm quod gerebat in actu. Secus uerò ſi Titius fuiſſet inimicus Sempronii, nam tunc illum uulnerando, non diceretur proditoriè uulneraſſe, cum illud fecerit, quod in animo facere proprius demonſtrabat. Mil. in ſua practi. cri. fol. 136. nu. 7. q. 8.

Quod tamen uerum eſt, niſi ille bannitus fuiſſet bannitus, uel condēnatus crimine læſæ maieſtatis. Nã tunc à quocunque occidatur ſtatutum ei proderit, Cepol. ubi ſupra, Carrer. ubi ſupra.

16 Septimò limita † nõ procedere in bannito propter contumaciam, nã talis impune offendi non poterit, ſed requiritur, ut ex ueris probationibus in exilium miſſus ſit. Iſtud

17 uerum eſt † niſi in ciuitate extaret ſtatutum, quòd ſi requiſitus nõ uenerit infra certum terminum, habeatur pro confeſſo, & perinde puniatur, ac ſi illud maleficium feciſſet, ita quòd ſola cõtumacia faciat eum conuictum & confeſſum. Nam tali caſu occidens bannitum ob contumaciam impunis eſt ab illo delicto, & priuilegio occidentis bannitum gaudebit. Bal. conſ. 193 uol. 2. Bart. & Moder. l. ſi mora. ſolut. matrimo. & in l. fi. C. de crimi. ſtellio. Hippol. conſi. 10. num. 8. & ſingul. 372. incip. Capias unum & in l. unica. num. 135. cum ſequ. C. de rap. uirgi. & in practi. §. poſtquàm. nu. 54. & conſi. 82. num. 11. Carrer. fol. 438. Hippol. conſ. 106. num. 21.

18 Octauò limita † nõ procedere in bannito nõ ritè & iuſtè, ſed ſolum procedit in eo, qui ritè bannitus fuiſſet. Vnde ſi quis non rectè bannitum occidiſſet, perinde puniendus eſſet ac ſi quemlibet alium interfeciſſet, Hippol. conſi. 10. num. 10. & 16. l. 1. in prin. num. 9. & in. §. prçterea. nume. 15. de ſicar. Alber. de Roſa. in l. de ætate. §. ex cauſa. de interrogat. actio. & in l. pen. de adul. & in tracta. ſtatu. in 4. par. q. 30. & q. 75. exiſtente ciuitatis poteſtate, Nouel. fol. 69. nu. 38.

19 Quod tamen ſano modo intellige, ut procedat, ſi talis nullitas ſeu iniuſtitia fuiſſet nota & publica, uel patens, adeo quòd oculis inſpiceretur. Nam tunc bene puniretur

ac

ac ſi bannitum non occidiſſet, ſe-
cus uerò ſi nullitas banni non erat
patens ſed latens. Immo bannum
apparuerat non abolitum, non can
cellatum. Nam tunc occidens talē
bannitum impunis eſt, Bal.l. eum,
qui duas. de adult. Hippo.l. unica.
nu. 138. C. de rap. uirgi.

Item † & ſecundò intellige uerum,
20 quod ſupradictum eſt in iſta 8. li-
mit. ut procedat quando occidens
ſciebat bannum eſſe nullum & nō
ritè emanatum. Nam tunc ſtatuto
non iuuaretur, ſed tanquàm homi
cida damnari deberet. Secus uerò
ſi ignoraret, nam tunc puniri non
debuiſſet, uel ſi puniri in aliquo
poſſet in iudicis arbitrio remitti
deberet, ut extra ordinem, Bart. l.
ſi ex lege. de adult. Alex. conſ. 114.
nu. 2. uol. 1. cum una addi. ibi Car
rer. fol. 435.

Nonò limita † non procedere in eo,
21 qui conſuluit, uel ſuaſit, uel opē
ſeu auxilium dedit alicui ex ſupra
dictis impeditis bannitum occide-
re poſſe, puta filio, uxori, fratri, &
uaſallo, ut bannitum occiderent.
Nam tunc ſi præfatæ perſonæ pro-
hibitæ bannitum occidere, ſibi cō-
iunctum occidiſſent bannitū, per-
ſuaſione, conſilio, uel auxilio Titii
tunc Titius puniendus eſſet, perin
de ac ſi nunquàm bannitus fuiſſet,
non obſtante ꝙ Titius, ſi ipſe ſolus
& perſonaliter hoc feciſſet, licitè fa
cere potuiſſet, & impunè tranſiiſ-
ſet. Tamen quia perſonis prohibi-
tis conſuluit, ſeu eis auxiliū præ-
ſtitit dicto priuilegio impunitus
dignus non eſt, Cepol. d. conſi. 5.
num. 30. & 31. & prædictæ perſo-
næ, uidelicet Titius occidens, &
Seius conſulens pari pœna punirē
tur, uidelicet morte. Nam Seius
puniretur, quia occidere prohibi-
tus erat, & Titius, quia conſuluit
& auxilium pręſtitit ei qui illud fa
cere non poterat, Cepol. d. conſi. 5.
nu. 31. uſque ad fi.

Decimò Limita † non habere locum
22 in occidente bannitum odio par-
ticulari. Nam talis occidens tunc
impunitus non remanebit, nec eo
caſu ſtante præfata impunitate iu-
uari poterit, Bald. l. decutiones. C.
de infam. quem refert & ſequitur
Fely. in c. perfodiens. ante fi. de ho-
mic. Hippol. conſ. 10. nu. 42. & con
ſi. 9. nu. 28.

Decimò Limita † non habere locum
23 in eo, qui ſe defendendo bannitum
occiderit uel aliàs offenderet, quia
iſte talis nō fecit hoc principaliter,
ut bannitum occideret, ut requiri-
tur, ſed ut ſe tantum defenderet ab
eo, ideo impunitate ſtatuti indi-
gnus eſt, Hippolyt. latè conſil. 10.
num. 43.

XII. Limita † non procedere in ca-
24 piente, ſeu occidente bannitum
ignoranter, ſed requiritur ut ſcien
ter, licèt ignorauerit ſtatuti præ-
mium, promittens capienti uel oc
cidenti bannitum, Cepol. conſ. 7.
num. 2. quòd uerum eſt quoad ac
quirendum præmium ſtatuti, ut
per Bart. l. omnes populi. num. 38.

de inſt. & iur. Cepol. ubi ſupra. Se
cus uerò eſſet quò ad impunitatẽ
25 occidentis. Nam † ad hoc ut impu
nis de tali delicto remaneat, non
requiritur ſcientia illius banniti,
ſed ſufficit etiam ignorantia, Bart.
l. inter omnes. §. rectè. numer. 4. de
furtis. Hippoly. l. 1. in prin. nu. 54.
de ſicar. Carrer. fol. 433.

XIII. Limita † non habere locum
26 in bannito occidente bannitum,
nam tunc ei ſtatutum nõ proderit,
Angel. de Maleſi. uerb. fama publi-
ca, uerſ. an etiam bannitus, Bart. l.
licet. §. ſi tibi, de condi. ob turpem
cauſam, Salic. l. 1. C. de mulier. quę
proprio ſeruo ſe imiſ. & in l. 2. C. de
noxal. Raf. Fulgoſ. in l. 3. §. ex ſti-
pul. ad ſillan. & præfati, Doctor.
pluribus iuribus, & rationibus mo
uentur, de quibus per Hippol. in
pract. §. aggredior. num. 54. & 57.
cum multis ſequen. & per Carre. in
ſua pract. crimin. fol. 434. nu. 210.
Bald. l. cum mulier. uerſ. ſtatuto ca-
uetur. ff. ſolut. matrim. ubi etiam
Alex. Felyn. c. cum duobus, de ſen
ten. excommuni.

XIIII. Limita † nõ procedere, quã-
27 do bannitus eſſet in manibus Bri-
ſelli, uel ipſius familiæ, & dum ſic
captus ad ciuitatem ducitur, ſeu ad
carceres non poteſt impunè occidi.
Iac. de Aret. Bart. l. in laqueum de
acquir. rer. domi. Bart. l. 3. §. fi. de ſi-
car. Imol. l. publius. §. fin. de condi.
& demonſtra. Ang. de Maleſi. uerſ.
fama publica. uerſ. 3. quæritur. ubi
Ang. de Arim. in addi. Ioan. Andr.
in addi. ad Specul. in tit. de accuſa-
tore. §. ſequitur uidere. uerſ. ſecun-
dum fuit, an bannitus, Alber. de
Roſa. in 4. parte ſtatut. q. 36. incip.
Adhuc quæritur. Nell. in tracta. bã
nitorum in 2. parte 2. temporis.
nu. 28. Gandi. de banni. pro Maleſi-
cio. nu. 29. Carrer. fol. 437. Boniſa.
de teſti. nu. 73. Hippoly. in pract. §.
aggredior. nu. 24.

XV. Limita † non procedere in eo,
28 qui occidit bannitum ad inſtantiã
inimicorum eius & pro pecunia,
ut per Nell. ibi ſupra. nu. 102. tamẽ
in hoc communis opinio eſt in con
trariũ, quòd imò iſte talis impune
etiam poſſit bannitum occidere,
Quod tamen uerum eſt, ſi illi, qui
mandarunt, poterant per ſe ipſos li-
citè facere, ſecus uerò ſi non potuiſ-
ſent, ut in uxore, filio, fratre, uaſallo
Nam tali caſu occidentes non excu
ſantur, cùm non iure ſuo ſed man-
dato illorum fecerint. Nell. ubi ſu-
pra. nu. 12.

XVI. Limita † non procedere in bã
29 nito habente ſaluumconductum,
Nam tunc talis occidens bannitum
puniretur. Nell. in tracta. bannit. in
2. parte ſecundi temporis. num. 15.
ca. fin. Quod uerum eſt, quando ta-
lis ſaluusconductus fuiſſet publica
tus in ciuitate, aliàs ſecus. Paul. de
Caſt. conſi. 24. incipit, licet iſta quę
ſtio ſit determinata, Gozad. conſil.
61. per tot. Bart. l. non ſolum §. mor
te. ubi omnes Docto. de noui oper.
nuncia. Item procedit, quando ille
occidens ſciebat bannitum habere
ſaluum-

ſaluumconductum, & hoc probari poſſet, ſecus ſi ignoraſſet. nam tunc nullã pœnam incurreret, Nell. ubi ſupra, Socin. ſen. conſi. 57. num. 2. uolum. 1.

XVII. Limita † in eo, qui ſtatim de
30 beret rebanniri, & qui infallanter ſperat de banno cancellari, quia gratiam obtinuit in communi, licèt adhuc de banno cancellatus nõ ſit. Nam iſte talis interim offendi non poteſt, & offendens impunitus non tranſibit. Cepol. conſ. 6. nu. 14. & 15. Hippol. conſi. 66. nume. 3. q. 5. Carrer. fol. 436. Hippol. l. 1. num. 10. de ſicar. & in practica. §. Aggredior. num. 27. Quod uerum eſt, dũmodo occidens ſciret tunc talem bãnitum habuiſſe gratiam, uel de proximo eſſe rebanniendum. Nã tunc bene puniretur ſi bannitum occidiſſet. Secus uerò ſi præfata ignoraſſet. Hippol. in pract. §. Aggredior. nu. 27.

XVIII. Limita † non procedere pẽ
31 dente appellatione à ſententia banni. Nam tunc appellatione pendente ſi occidatur, occidens puniri deberet, ac ſi non bannitum occidiſſet. Gandi. de banni. pro maleficio nume. 9. Boniſa. de Vital. tit. Quid ſit accuſatio. nume. 87. Carrer. fol. 437.

XIX. Limita † non procedere in eo,
32 qui ſatisdederit per bonos & idoneos fideiuſſores, de banno & condemnatione ſoluenda infra menſẽ, uel in eo, qui ſoluit, & de banno cãcellatus non fuit. Nam his caſibus bannitus occidi non poterit. Gand. de banni. pro malefi. nu. 20.

XX. Limita † non procedere in eo,
33 qui fuit bannitus eo tantum, quia uocatus à iudice non ueniret in tali termino ad ſoluendum pœnam, de qua prius fuerat condemnatus, & ab hoc à iudice in exiliũ miſſus fuerat, Nam talis bannitus impune occidi non poterit. Gand. nu. 71. Cur. ſenior conſi. 59. nu. 17.

XXI. Limita † non procedere, quan-
34 do bannitus rite & rectè eſſet captus, & opponeret exceptionem cõtra bannum ſuum, quæ ſi fuiſſet oppoſita à principio ante bannum, ipſe bannitus non fuiſſet coactus ſuſcipere iudicium, tunc iudex debet declarare iudicium & bannum eſſe nullum. Hippol. latè conſil. 32. num. 20.

XXII. Limita † niſi bannitus eſſet to
35 leratus à ſuperiore, quia tunc occi-
36 di non poteſt. Nam † talis tolerantia ſuperioris pro indulgentia recipitur. Salic. l. nullus. C. de iudi. Carrer. fol. 436. Hippol. l. 1. in princip. numer. 13. de ſicar. & in l. finalis nume. 436. de iuriſdict. omni iudi. & conſilio 107. & in practica. §. aggredior. num. 25. Ioan. de Anania, cap. ſicut. colum. 5. de iudiciis, ubi dicit, hoc eſſe ſingulare dictum, & uidiſſe Bononiæ ſeruari. Sequitur Ioan. de Anania ſingula. 10. iſtud uerum intelligas in priuato, qui non poteſt bannitũ per tolerãtiã Principis impune offendere, ſecus in iudice, cui pmittitur bãnitum,

tum, & quemlibet delinquentem capere & punire, latè Magalo. de ſaluocond u.11.declara.

XXIII. Limita † non procedere in
37 occidente bannitum,qui communi reputatione habetur pro non bãnito, Nam talis impunè occidi non poterit.Carrer.fol.436.Hippol.l.1. in princ.nu.14.de ſica. Ang.l.ſi duo de acquir.hæred. Alex.poſt Bart. l. fin.de adulter.Anto. de Butr.in ca. quia circa.de conſanguin. & affin. Hippol.in pract.§. aggredior. nume.34.

XXIIII. Limita † non procedere
38 in bannito condemnato, & qui ad ſupplicium ducitur, Nam tunc ab aliquo priuato occidi non poterit, nec etiam à familia Poteſtatis, Carrer.fol.436. Bald.l.addictos.C. de epiſ.audi.Bart. l.uniuſcunque.ad l. iuliam.Maieſ.Hippoly. in practica §. aggredior.uerſ.modo ulterius,in l. prima in princip. nume. 15. de ſicar.

XXV. Limita † non procedere in fœ
39 mina prægnãte bannita, quæ dum prægnans eſt,occidi non poteſt.Carrer. in pract.fol.437. Hippol.l.1.in princ.nu.22.de quęſtio.& in pract. §.nunc demum.nu.50.

XXVI. Limita † non procedere in
40 bannito carcerato, nam talis offendi non poteſt.Paris de Put.de ſindi. fol.48.nu.1. Hippol.l.j.in princip. nu.56. de ſicar.Bald.l.in laqueum. de acquir.rer.domin.

XXVII. Limita † non procedere in
41 eo,qui ueneno aliquem uenenauerit, nam talis uenia dignus non eſt: quia plus eſt ueneno aliquem occidere quàm gladio.§.eadem lege. in ſti.de publ.iudi.ergo cum plus ſit, non uidetur à ſtatuto permiſſum, ſed occidere tãtum.ita uoluit Hippol.in rub.de ſicar.ubi dicit,hoc eſſe ſuum nouum dictum, Ang.l.ſi. C.de delato.lib. 10. Carrer. in pra. fol.221.nu.101.& 439.Gram.cõſ. 36.col.2.Hoc uerum eſt, niſi bannitus fuiſſet bannitus pro crimine lęſæ Maieſtatis, Nam tunc qualitercunque quis bannitum occidet, uenia dignus eſt. Cepol. conſi.34. incip.ſi nunquàm. Hippol.rubrica de ſicar.

XXVIII. Limita † non procedere
42 in occidente bannitum abſolutum ab imputatione criminis puta,quia comparuit poſt bãnum,& ſe defendit,adeo quòd abſolutionem meruit, licèt de libris bannitorum non fuerit cancellatus ſiue deletus. Boniſa.de Vital.tit.de teſti.nu.79.fol. 51.Hippol.conſi.10.per tot.qui notabiliter examinat,& conſi. 55.per tot. Alex.conſi.114.nu.16.uolu.1. & conſi.77.nu.7.uol.3.Socin.Iun. conſi.58.col.fin.uol.j. Ang.de maleſi. uerb. qui iudex ad probationẽ ſuæ inquiſitionis.in fin.princ.

XXIX. Limita † non procedere,quã
43 do bannitus erat extra territorium bannientis in loco ubi ſibi licebat morari,& erat ei tutum, unde ſi ibi captus fuerit,& per uim, & contra eius uoluntatẽ ductus fuerit in locum ubi erat bannitus, tali caſu nõ

po-

poteſt,nec debet de iure occidi nec offendi . Bald.auctẽn. Item nulla communitas. C.de epiſ. & cleri: & latè per Hippol.in pract.§.aggredior.nu.33.uerſ.alio in caſu.Idem etiam eſſet,ſi talis bannitus occiſus fuiſſet extra territorium bãnientis, licèt adductus poſt fuerit in locũ ſuæ iuriſdictionis, ſecundum Anchar.in cap. Canonum ſtatuta. fol. 17.uerſ.3. principaliter. de Conſti. Bal.in reperto.Inno.in uerſ.excommunicatio.q.12. Io. de Arno. ſingul.27.

Vltimò pro Compleméto huius ar-
44 ticuli nota duo.Primum eſt† quòd quamuis occidens bannitum uigore iſtius ſtatuti non puniatur aliqua pœna corporali. Vel pecuniaria. Tamen talis occidens remanet infamis.Bald.l. decuriones.C.ex.quib. cauſ.Hippol.l. patre,uel marito.nume.7.de quæſtio.fol.58.& in l.1.in prin.nu.54.de ſicar.Et in prac.§.aggredior. nume.4.ubi multos caſus adducit.

45 Secundum eſt,quòd † ſtatutum tale quàmuis loquatur in occidente bannitum , tamen nõ habet locum regulariter in mandante bãnitum occidi, ſed prodeſt illi, qui propriis manibus illum occidiſſet, niſi in caſu , quando iure communi & non ex priuilegio hoc ſibi conceſſum eſſet. Nam tunc alteri demandari hoc poſſet. Bart.l.non ſolum §.ſi mandato. de iniur. latè per Carrer. folio 439.

Contraria.

Contrarium tenet. Iaſ.l. fi. de iuriſd. omni iudi.

Contrarium tenet. Bart.in l.ſi adulterium.§.liberto de adulter. Ang. de maleſi.uerb.comparuerunt dicti in quiſiti, & produxerunt inſtrumentum.Paris uerſ. Quid ſi inquiratur Paul.de Caſt.conſi.426.uol.1.

Contrarium tenet Carrer.in pract.fol. 435.Alex.conſi.conſ.114.num.4. uol.1.& conſi.160.uolum.7. Hippolyt. in practic.§. aggredior. colum.3.

In Contrarium faciunt ea, quæ ponit, Gozad.conſi.61.in princ.uſque ad num.8.ſed poſtea omnibus part cu lariter reſpondet ipſemet num. 14. uſque ad fi.

Contrarium tenuit Ruyn.conſil 84. uol.4.ubi latè.

In Contrarium faciunt omnino quæ pro ratione dubitandi pulchrè poſuit,Hippol.d.conſi.10.& cõſ. 55. conſi.97.Bald.conſi.401.uol.1. & conſi.147.uol.4.Hippol. in pract. §.aggredior. col.2.Corn. conſ. 17. uol. 1.

Contrarium tenuit Hippol.in practi. §.aggredior.col.j.& Bart. in l. inter oẽs.§.rectè.de fur.& in l.geneto.de his qui not.infa.

Contrariũ tenuit Bald.l.cum mulier. uerſ.ſtatuto cauetur, ꝙ Bannit. ff. ſol.mat.ubi Alex.Hippol.in pract. §.aggredior.nu.53.cum multis ſequen.uſque ad nu.75.

Re-

Regula IIII. de ſocio criminis.

SVMMARIVM.

1 *Nemo regulariter eſt interrogãdus de ſociis criminis, et interrogatus non facit indicium.*

2 *Confeſſus delictum dicitur infamis.*

3 *Interrogatus de ſocijs in caſibus, in quibus de iure iterrogari poteſt, ſemper facit indicium ad torturam, ſecus in caſibus, quibus inter rogari non poteſt: quia nec etiam tunc præſumptionem facit.*

4 *Socius criminis non facit fidem contra ſocium, & malæ uitæ, conditionis & famæ.*

5 *Socius criminis etiam ut accuſator non facit indicium.*

6 *Socii plures criminis non plus affi ciunt quàm unus.*

7 *Nominatio ſocii criminis motu proprio facta minus afficit, quàm facta ad iudicis interrogationem.*

8 *Socius criminis non poteſt interrogari de ſociis, quando proceditur ad partis accuſationem.*

9 *Serui poſſunt interrogari de ſocijs ſuper morte domini.*

10 *Socius in crimine læſæ maieſtatis de conſociis interrogari poteſt.*

11 *Socius interrogari poteſt de conſociis in criminibus ad omnium ſalutem tendentibus.*

12 *Latrones publici de ſociis interrogari poſſunt.*

13 *Falſantes monetas poſſunt interrogari de ſociis receptatorib. & fautoribus. Intellige ut infra.*

14 *Seruus alienus, qui commiſſit furtum, factum per D. ipſius exhibitionẽ, poteſt de ſociis interrogari: Idem in ſeruo, qui magnas fraudes contra dominos commiſſit. nu. 15.*

16 *Hæreticus poteſt de ſociis interrogari.*

17 *Socius interrogari poteſt, & facit indicium contra ſocios criminis in caſib. ubi ueritas aliter haberi nõ poteſt. Intellige ubi ex natura rei, quod probandum eſt, per alios ſci ri non poteſt, aliàs ſecus. nu. 18.*

19 *Socius criminis in caſibus hic annotatis, poteſt de ſociis interrogari.*

20 *Socius criminis in ſacrilegio & latrocinio poteſt de ſociis interrogari.*

21 *Socius poteſt interrogari de ſociis, quando proceditur ex mero iudicis officio.*

22 *Aſſaſſinii in crimine idem.*

23 *Ciuiliter quando de crimine agitur idem.*

24 *Socius in crimine ſimoniæ poteſt de ſociis interrogari.*

25 *Socius de diffamato de crimine interrogari poteſt.*

26 *Sodomiæ in crimine interrogari poteſt ſocius.*

27 *Interrogatur etiam quando agitur contra tertium, qui non deliquit, nec principaliter agitur ad pœnã ut in partu ſuppoſito.*

28 *Fur interrogatur de ſociis & fautoribus ob frequentiam delictorũ de generali conſuetudine Italiæ. Intelligo concurrentibus aliqui-*

bus

bus adminiculis. nu. 29.

30 Socius interrogatur de ſociis in omnibus delictis, quæ principaliter committuntur in commodum delinquentis & non in cuiuſque odium. Idem in criminibus, quæ regulariter ſine ſociis non committuntur. nu. 31.

32 Dominus ſocius in caſibus exceptis non facit indicium ad torturam.

33 Socii criminis regulariter faciunt indicium ad inquiſitionem.

34 Nominatio ſocii criminis debet fieri in torturam uel ſtatim poſt, aliàs nec ſufficit ad inquirendum.

35 Requiſita ad hoc, ut ſocius criminis poſſit de ſociis interrogari.

36 Nominatus à ſocio criminis ad hoc ut poſſit torqueri, requiritur quòd inculpatio de eo facta ſit adminiculata. Fallit in caſibus difficilis probationis. nu. 37.

37 Adminicula quæ ſint.

38 Nominatio debet eſſe facta in tortura. Fallit, ſi fiat ob doloris impatientiam. nu. 39.

40 Nominatio ſocij criminis ad hoc ut officiat debet eſſe ratificata, & perſeuerata.

41 Nominans aliquem in ſocium criminis non debet eſſe ex alio infamis.

42 Interrogatio de ſociis debet fieri generaliter, aliàs ſi fieret particulariter diceretur ſuggeſtio.

43 Inimicus inculpati non officit.

44 Nominans ſocium in tortura debet legitimè tortus eſſe aliàs nominatio non ualet.

45 Inculpatus debet eſſe malæ uitæ & famæ ut nominatio de illo facta ei officiat.

46 Fama bona tollit indicium reſultans ex nominatione ſocii criminis.

47 Reus torquendus in alios debet iurare de ueritate dicenda contra mandatores & auxiliatores ut hic, aliàs nominatio per ipſum facta non ualet, & iudices hoc non ſeruantes errant.

48 Iudex debet inquirere & conſiderare, num ſit ueriſimile, nominantem uel nominantes mentiri contra nominatos.

49 Specialitas caſuum ſupranominatorum, in quo conſiſtat.

50 Cautela ad ſaluandum eum, qui eſt nominatus in ſocium.

51 Exceptio, ſi ex ſocius & particeps criminis, tu es dilatoria, uel peremptoria.

52 Exceptio dilatoria poteſt opponi ſtatim, etiam poſt litem conteſtatam.

Socius criminis an poſſit de ſociis interrogari, & interrogatus an faciat indicium ad torturã.

1 DICAS, regulam eſſe, de ſociis neminem† eſſe interrogandum, & interrogatus indicium ad torturam nõ facit, tex. eſt in l. fi. C.

de accuſ.in c.1.de confeſſ. & in c. meminiſti.15.q.3.ſequitur Bal.de Peru. de indi.ad torturam.c.2. n. 3.Bart.l.1.§.ſi ſeruus. de quæſtio. Ang.de maleſi.uerb.fama publica uerſ.quæro,an particeps, gloſſ.l.filium.C.de lib.Rom. l. & ſi certus ad ſilla.ubi dicit hanc eſſe communem ſententiam,Guid. de Suz. de indic.& tortu.nu.51.Franc.Brun. de indi. uerſ.circa tertium. nume. 19.Grama.conſi.21.num.5. Imo. d.c.1.de confeſſ.Hippol.ſing.209 Specul.de teſti.in prin.nu.37.Hippol.in pract.§.diligenter.num.59. & conſi.28.nume. 16. Nouell.in pract.ſua criminali.fol.30. Ruyn. conſ.7.col.fin. uolum.5.Io. de Ana.conſi.59.Fulgoſ.conſi. 116. & 175.Bald.conſi.492. uolumin. 2. Bertran.conſi.107.uol.1.Ioã. Mil. in practi.fol.132.num.18.Dec.cõſi.189.col.1.uol.1.Par. de Put.de ſindi. uerbo an ſtetur dicto tertii. fol.319.Hippol.l.is, qui cum telo. num.74.C.ad l.Corne.de ſicar. Alex.conſi.89.uol.3.Gandi. de quęſtio.num.16.Grama.conſi.178.colum.2.

Ratio autem finalis regulæ præfatæ erit,quia talis reus, qui homicidiũ uel aliud delictum confeſſus eſt,
2 †dicitur infamis & criminoſus. Vnde ſi alium in ſocium nominauerit,ipſi tanquàm reprobo & infami nulla fides eſt adhibenda. Inter dictum enim eſt à iure ſocii criminis teſtimonium.c.ueniens.ubi gl. c.perſonas.de teſtib.c. 1. ubi gloſ. de conſeſſ.in 6.c.libertas. 4. q. 3. Io.de Ami.conſ.27.ubi multa allegat,Bal.conſi.95. in pract. uolu. 1.Bertran.conſi.9.in princ. uol. 1. Hippol.l.ſi fortè.nume. 15. & 16. ad l.Corn.de ſica.& eſt tex.d.l.fin. de accuſ.

Antequàm ad ampliationes & limitationes ueniam, præmitto unum
3 neceſſariũ uidelicet quòd † in omnibus caſibus,in quibus quis de ſociis interrogari poteſt, in illiſmet interrogatus ſemper facit indiciũ ad torturam contra ſocios nominatos.Bal.de Perig.de indi.c.2.num. 4.Gram.conſ.28.num. 13. Cyn. l. fin.C.de accuſ.Alex. conſi. 89. in prin.uol.3.Guid.de Suz.de indic. num.52.Carrer.fol.95.& 96.Hippol.l.repeti.nu.27.de quæſtio. qđ uerum eſt,dummodo aliqua præcedant indicia.Bologni.in addi.ad Guid.de Suz.nu.52.

E contra in omnibus caſibus, in quibus interrogari non poteſt, in illis interrogatus nullum indicium facit ad torturam,nec etiam pręſumptionem aliquam. Paris de Puteo de ſindicatu, uerb. An ſtetur. fol. 320.Gramatic.conſi.28. num.10. Ruyn.conſ.29.col.2.uol. 5. Ang. de maleſi.uerbo fama publica,uerſi.quæro an particeps. Gandi. de quæſtio.nu.17.

Præfatam autem regulã amplia multis modis. Et † primò amplia, ut
4 procedat etiam ſi inculpatus à ſocio eſſet homo malæ conditionis, uitæ & famæ.Bald.de Perug.de indi.

di.c.2.nu.4.Grama.conſi.21. nu. 9.& 10.Gandi.de quæſtio.numer. 18. Angel. de maleſ. uerbo ſama publica. uerſicul. quæro an parti ceps.

5 Amplia ſecundò † etiam ſi ſocius criminis ueniret, ut accuſator uel denũciator, uel ut teſtis. Nam quo modocunque uenire uoluerit admittendus non eſt, ſed omnino repellendus. Io. de Ana.conſ.59.Grama.deciſ.28.nu.23.

Amplia tertiò † ut non ſolum proce-
6 dat ſi unus tantum ſocius illum nominauerit, ſed etiam ſi plures fuiſſent, qui illum in ſocium nominaſſent, Nam hoc caſu facit dictũ plurium quod dictũ unius l. quoniã. C.de teſti.Blanc.l.fin.num.385.de quæſtio. Gram. conſi.61. ubi latè, quòd procedit tam in defendendo quàm in impugnando. puta ſi quatuor in circa fuiſſent, quorum tres deponunt unum ex eis non fuiſſe culpabilem. Nam illis in hoc nulla dabitur fides, perinde ac ſi illi me depoſuiſſent Titium eſſe culpabilem.Bal.l. quoniam liberi.C.de teſtibus.

Amplia quartò † ut tantò magis regu
7 la procedat, quantò ſi talis nominatio à ſocio facta fuiſſet non ad iudicis interrogationem, ſed motu proprio ipſius rei. Nam tali caſu non erit in caſibus exceptuatis, & nulla ei dabitur fides, cum nominatio taliter facta ſuſpecta à iure reputetur. Salic.in l.fin.C.de accuſat. Grama. conſi.21.col.3.& cõſi.66, & deciſ. 18.nu.10.& 11.Ruin.conſil. 186. uol.1.Bald. de Peru.de iudic.ca.2. nu.5. quod uerum eſt, niſi indicia contra nominatos adeſſent, ſecundum Gram.in d.conſi.21.

Quintò Amplia † ut procedat, maxi-
8 mè ſi iudex uirtute accuſationis alicuius procederet contra aliquem. Nam tunc interrogatio non poteſt fieri de ſociis, cum tali caſu iudex poſſit procedere ad inſtantiam accuſatoris, & non alias. Iſta fuit noua opinio Blanc.l.fin.num.325.de quæſtio. ubi dicit ita intelligendam eſſe l.fin.C.de accuſat.

Prædictum autẽ regulam limita multis modis.

Primò limita † in ſeruis, qui interrogã
9 tur de morte domini, ut illam confiteantur, poſſunt de ſociis & mandatoribus interrogari, & ſuper hoc torqueri. & idem de auxiliatoribus & factoribus, cum propter eorum animi imbecillitatem non præſumantur ſoli deliquiſſe, textus eſt in l.prius.l.& ſi certus.ad ſil. Paris de Puteo de ſindic.fol.319.Bal. de Peru.de indic.c.2.num.4. Blan.l.fin. nu.331.de quæſtion. Grama.deciſ. 28.nu.10. Gandi.de quæſtion. nu. 16.Guid.de Suz.de indic.& tortur. nu.51.& idem etiam erit, ſi de aliis criminibus ſerui torquærentur ratione de qua ſupra.l. quæcunque C.de ſeru.fugitiu. Ange.de maleſ. ubi ſupra.Salic.l.fin.uer.Nunc oppono contra ſecundum. C.de accuſat.Doctoris etiam ſupradicti.

Secundò Limita † in crimine læſæ Ma

ſi plures adeſſent, qui illum nominaſſent, & ſocium confiterentur, Gram.conſi.61.col.1. Abb.c.1. de confeſſ.

VI. Limita† in caſu l.fi.ff. ad exhiben.
14 Vnde ſi ſeruus alienus cum aliis mihi furtum faceret, poſſum contra dominum ad ſeruum exhibendum agere,ad hoc ut exhibitis dicat, & ſocios manifeſtet, Bal.de Peru.d.c. 2.num.4.Gloſ.l.fi.C. de accuſ. Paris de Puteo ubi ſuprà, fol.329.Gãdi.de quæſtio.num.16.Guid.de Suza.de indic.nu.51.

VII. Limita in caſu.l.inde Vicarius.§. ſed etſi certus.ad ſyll. Bal. de Peru. ubi ſupra,Blan.l.fi.nu.321.de quæſtio.Paris de Puteo,ubi ſupra, Gã. dec.28.num.10.Gand.de quæſtio.
15 nu.16.ubi dicitur in d.§. quòd† ſi ſeruus magnas fraudes in dominos cõmiſerit,poterit de fraudem participibus interrogari,& interrogatus indicium faciet.

VIII. Limita † in crimine hæreſis.
16 nam hæreticus de ſociis & fautoribus interrogari poterit, c.infideli fauore m.de hæret. in 6.Bald.conſil. 95.uol.1.ubi dicit,quòd confeſſio. alterius cohæretici non eodem facto hæreſis facit indicium ad torturam, ſequitur Corne.conſil.28.nu. 11.lib.1.Ioannes de Venafro conſil.27.

IX. Limita † in caſu, in quo ueritas
17 aliter haberi non poteſt,niſi per dictum ſocii criminis; tunc in ſubſidium,ne penitus pereat indiſtinctè ſocius criminis contra ſocium indicium facit ad torturam.tex.eſt not. in c.fi.de teſt.cogen.Anto. de Butr. & alii in c.quoniã, de teſt. Hippol. l.1.§. diuus Anton.in fin. de quæſtio.& in l. de minore.§. tormenta, nu.29.eod.tit. Aret.conſi.61.incipit,in cauſa illorum.Corne.conſil. 58.col.fi.uol.1. Bal.l.quoniam.C. de teſtib. Gramat.uoto 3.nume. 6. Dec.conſi.342.nu.3.uol.3.

Quòd† uerum eſt, & ſano modo intel-
18 ligendum, quãdo ex natura rei per alios illud quod probandum eſt ſciri non poteſt,puta in coniuratione, uel ſi delictum occultè factum fuiſſet,uel de nocte,uel domi,prout loquitur tex.in d.c.fin.de teſti.cogen. uel in ſupradictis, ſecundũ Dec.d. conſi.342.ut adulterium, fornicatio,etc.ſecundum Abb.in d.c.fin. de teſtib.cogen.& Ruin.conſi.138. nu. 17.uol.5.nam tunc in ſupradicto caſu indiſtinctè quis de ſociis interrogari poterit, ne ueritas ipſa pereat,ſecus uerò eſſet,ſi eſſemus in delictis, cuius probatio probabilis eſt.nam tunc ſocii criminis nõ admitterentur, quamuis in illo actu nullus interuenerit,nec ullus illum uiderit. Dec.conſi.189.nu.10.uol. 1.& conſi.34.nu.31.uol.1. Bald.l. quoniã liberi, uer.quæro igitur.C. de teſtib. Anton.de Butr.cap.tertio loco.in gloſ. C.de proba.Abb.d.c. fin.in 3.not.de teſti.cogen. Corne. conſi.53.uol.1. Grama.deciſ.178. colum.1.Paul.de Caſtr.conſi.348. uolum.1.

X. Limita† non procedere in crimi-

ne coniurationis,conſpirationis,rebellionis,ſubuerſionis ſtatus. Blan. l.fin.nu.323. de quæſtio.Gramat. deciſ.28.nu.13.Salic.l. fin. C.de accuſat. Alex.conſi.12.nu.13.uol.6. & conſi.120.col.2. uolu.7. Salic.l. quoniam liberi. C.de teſtibus, Grã. conſi.35.nu.26.conſi.39.num.17. Dec.conſi.342.nu.3.uol.3. Ioann. de Venafro conſi.27. Angel.de maleſic.uerb.fama publica, uerſi.quęro an particeps,& ideò dixit Gram. d.conſi.59.nu.12. quòd teſtes coniurati admittuntur ad probandum coniurationem,ſequitur Alex.cõſi. 64.nu.7.uol.1.Corn.conſi.58.col. fin.uol.1. Abb.ca. fin.2.not.de teſti.cogen.

XI. Limita † non procedere in crimi-
20 ne ſacrilegii, Salic.ubi ſupra, Gram.ubi ſupra,Sal.l.quoniã liberi.C. de teſtib. Gramat. conſil. 33. numero 26.

XII. Limita nõ procedere in crimine latrocinii, Sali. ubi ſupra.Grama. ubi ſupra.

XIII. Limita † quando iudex ex me-
21 ro eius officio procederet, uel eſſemus in eo dubio,& iudicio, in quo nullum grauamen inferretur accuſatori, ſed ſolum dependeret à iudicis officio, nã tunc interrogatio de ſociis licitè fieri poterit,quia ad iucis officium ſpectat malis hominibus ciuitatem purgare, ſecus quando eſſemus in accuſatore,&in aliis caſibus,in quibus proceditur uirtute accuſationis, nam tunc habebit locum regula,ut interrogatio de ſociis fieri non poſſit. Blan.l.fi. num. 323 de quæſtio.

XIIII. Limita † non procedere in aſ-
22 ſaſſinio,nam ipſe de ſociis receptoribus, & mendatoribus interrogari poterit.Gramat.deciſ.28.num.10. Paris ſol.319.Hippol.l.is, qui cum telo.nu.74. C. de ſicar. Capic.deciſ. 155.colu.pen. Carter. ſol.96. Gramat.conſ.35.nu.26.gloſ.l.non ideo minus.C.de accuſat.

XV. Limita † quotieſcunque de crimi-
23 ne ciuiliter ageretur, nam tunc interrogare de ſociis nullo iure prohibitum eſt.Specul.de teſta.§.1.uerſi. Item quòd eſt ſocius.Abb.ca. quoniam,de teſtib. Hippol.l.1.§.diuus Anton.col.fi.de quęſtio. Aret.conſ. 61. Ruin.conſi.158.nu.25.uol.5. Aret.conſi.6.in cauſa illorum.

XVI. Limita † non procedere in cri-
24 mine ſimoniæ. Corne.conſil. 58. uolum.1.

XVII. Limita † quando contra nomi-
25 natum à ſocio fama publica laboraſſet, & ſic reperiretur de crimine infamatus, nam tunc ſocius de ſociis interrogatur,& interrogatus faceret indicium ad torturam,Gram. conſi.21.col.3.

XVIII. Limita † in crimine ſodomiæ
26 nam in eo de ſociis interrogari poterit.Gram.conſi.65.col.3.

XIX. Limita † quando ageretur con-
27 tra ſocium, cum quo participauit de crimine,&ſic ad finem ut ille puniatur de crimine illo, ſecus eſſet ſi ageretur contra alium tertium,qui nihil deliquerit, & qui in delicto

non

nô participauit, nec ageret principaliter ad pœnam contra eum, puta ſi ageretur de partu ſuppoſito, uel ſimili, nam tunc illæ mulieres, quæ auxilium, opem & fauorem præſtiterunt ad hunc actum faciunt fidé, & teſtes idonei reputantur; maximè ſi teſtificentur pactum ſuppoſitum fuiſſe per ipſos & alios ſocios: Rui.conſ.158.nu.17.uol.5.

XX. Limita † non procedere in fur-
28 tis ob ipſorum maximam frequentiam, nam confeſſi de ſe poterunt de ſociis, receptoribus & fautoribus interrogari. quod uerum eſt de generali conſuetudine Italię ob frequentiam maximam, ſecus uerò de iuris ſubtilitate; quia iure cautum non reperitur, ut fur de ſociis interrogari poſſit. Bal. de Peru. de indic. & tortu. c. 2. num. 4. Gramat. deciſ. 56. col. 2. Salic. l. fi. C. de accuſ. Fràc. Brun. de ind. & tortu. uerſ. circa tertium, num. 20. Carrer. fol. 96. Hippol. conſ. 22. num. 13. Grama. conſ.
29 37. num. 4. quod † dictum eſt ſupra furem de ſociis interrogari poſſe, Intelligas uerùm, ſi aliqua adminicula occurrant. nam ſolius ſocii dictum non ſufficeret, maximè contra hominem non malæ conditionis & famæ, contra quem ſola ſocii confeſſio parum operatur, Gramat. conſ. 37. nu. 10. & 11.

XXI. Limita † non procedere in deli-
30 ctis, quæ principaliter non committuntur in odium, uel offenſam alterius, ſed ſolum propter commodum committentium ea, quod potetit exemplificari in furtis, in falſa moneta, in latronibus publicis, ut dixi ſupra, & etiam in omnibus aliis delictis, in quibus principaliter uertitur in commodum delinquentis, & non alterius odium, puta in materia falſi, adulterii & ſimilibus, Blanc. l. fin. nume. 371. de quæſtio. Gram. deciſ. 28. numer. 13. & conſ. 28. num. 4. Bar. l. repeti. de quęſtio. Ioann. de Venaſ. conſ. 27. Salic. l. fi. C. de accuſ. Franc. Bru. de ind. uerſ. circa tertium. num. 20. Carrer. fol. 96. Innoc. cap. 1. de confeſſ. Corn. conſ. 58. col. fin. uolum. 1. Alexan. conſ. 69. colum. fi. uolum. 2. Bal. de Perug. de indic. c. 2. num. 4.

XXII. Limita † non procedere in cri-
3C minibus, quæ regulariter cum ſociis committuntur, & in his quæ ſine ſociis committi non poſſunt. Puta ſi trabes magnę, uel colūnæ ſubtractæ fuerint, uel magnus terminus in confinio poſitus amotus fuerit, & alias poſitus, uel ſi domus una nocte integra diruta fuerit, uel furtum factum cum ſcalis, ſecundum Gramat. conſ. 35. & etiam in falſa moneta, & crimine læſæ maieſtatis, etiam ſi regulariter ſine ſociis committantur. Blan. l. fi. n. 373. de quæſtio. Gramat. deciſ. 28. num. 13. & conſ. 35. num. 26. & conſ. 19. nu. 17. Salic. l. fi. C. de accuſ. Alexand. conſ. 13. num. 13. uolum. 6. & conſ. 20. uol. 7. Salic. l. quoniam liberi. C. de teſtib. Dec. conſ. 342. num. 3. uolum. 3. Ioan. de Venaſ. conſ. 22. Ang. de maleſ. uerbo fama publica. uerſ.

uerſ. quarto an particeps. Guid.de Suz.de ind. nu. 51. Brun.de indic. uerſ.circa tertium, numer. 21. & 22.Carrer.fol.96. Aduerte tamen,
32 quòd † licèt in omnibus ſupradictis limitationibus ſocius faciat in dicium ad torturam cōtra ſocium tamen omnes intelligi debent, dūmodo dictus ſocius aliàs periurus non fuiſſet, Alciat. tract. præſumptio.ſecunda regu.10.præſump.

In omnibus† etiam caſibus, præter ſu
33 pradictos nominatos, ſocii criminis non faciunt indicium aliquod ad torturam, ſed tantum ſufficit ad inquiſitionem formandam. Vnde iudex ex eo poterit inquirere, ſed ulterius uolens progredi iure poterit impediri. Hoſtien. Ioan. Andr. Anton.de Butr. Abb. Anchar.ca.1. de confeſſ.Cin.l.fin. C. de accuſat. Blan.l.fin.C.de accuſa. Marſ.conſ. 187. Ioann. de Venafro conſ.37. col.1. Alciat.de præſumptio.in ſecunda regu.fol.232.Carrer.in practica.fol.95. ubi dicit hanc eſſe cōmunem, Ang.l.& ſicut.ad ſill.Bal. conſ.95. uol.1. Salic.d.l.fin.C. de accuſ.Corn.conſi.55.uolu.1.Paris dePut. de ſindic. fol.325. Gramat. conſ.21.nu.8.Ang.de maleſi.uerb. hæc eſt quædam inquiſitio. uerſ.2: principaliter.nu.22.

Quod uerum eſt, dummodo talis ſocius criminis, aliàs periurus non ſit Ruin. conſil.146. nume. 45.uollum.5.

Item uerum intelligas † dummodo
34 talis nominatio facta fuerit in tortura, uel poſt incontinenti, aliàs nec ſufficeret ad inquiſitionem. Salic.l. fin.C.de accuſat. Doctor.communiter, ubi Blanc.atteſtatur. in d.l.fi. num.387. Nouell.in pract. fol.30. latè per Carrer.fol.95.

Et Nota† quòd quàmuis in omnib.ſu
35 pradictis 22.caſibus, & non in aliis ſocius poſſit de ſociis interrogari, & interrogatus indicium faciat ad torturam, tamen in eiſdem caſibus & ſic in caſibus ſpecialibus non facit indicium contra ſocios, nec de ſociis interrogari poterit, niſi omnia inſradicenda requiſita interuenerint, quibus omiſſis nullo modo poterit, interrogari etiam ut dixi in dictis caſibus ſupra enumeratis.

36 Primò † enim requiritur, ad hoc ut inculpatus de participatione delicti torqueri poſſit, ut inculpatio ſocii non ſit ſola nec nuda, ſed concurrat præſumptio aliqua uel adminiculum aliquod aliàs nihil
37 inculpato noceret. Iſtud † uerum eſt niſi in caſibus difficilis probationis, nam in eis admittitur abſque probationibus, ſeu adminiculis, Carrer. fo.97. dummodo inculpatio facta ſit in tortura, ut dixi, & loquitur Carrer. ubi ſupra. admini
38 cula † autem iſta ſunt, uidelicet ſi talis nominans habebat cum nominato conuerſationem, ſecundum Grama. uoto 6.num. 3. uel inter eos maxima & ſtricta amicitia reperiebatur, uel ſi fuerint in ſecreto locuti, ante delictum cōmiſſum, uel inter accuſatum, & occi -

ſum

ſum inimicitia erat, adeo quòd ueriſimile eſſet, eos non mentiri, glo. l.fin.C.de accuſat. Guid. de Suza. in de indic.& tortu. num. ubi ſupra. & num. 53. ubi Bologn. in addit. Gramat.conſ.21.nume.6. & conſ. 38.nu.12.& in noto.6.col.2.Hippol.ſingul.209.& conſ.15.num.5. & l.1.§.diuus Anton.nu.8.de quęſtio.& in pract.§.diligenter.nu.60. Carrer.fol.96. Salic.l.fin.in fin. C. de accuſ. Alex.conſ.89.nu.12.uol. 3.gloſ.not.in c.nemini.15.q.3.Pariſ.conſi.151.nu.9.uol.4. Gramat. deciſ.29.nu.13.& dec.34.nu.37. Ruin.conſi.146.nu.8. uſque ad fi. uol.5.& conſ.147.col.11.eodem. uol. Blanc.l.fin.num.378.cum ſequen.de quæſtio. Imol.l.1.de quęſtio.Ioan. Mil.fol.132.Paris de ſindi.fol.219.Gandi.de quęſtio.num. 16.Gramat.conſ.128.col.12.Fran. Brun.de indic. & tortura.uer.circa tertium.nu.24.& 25.

Secundò † principaliter requiritur, ut
38 talis nominatio ſocii in tormentis, uel ſtatim Reo de tortura depoſito facta ſit, aliàs ſi ſponte facta fuiſſet, nihil ei præiudicaret. Albe.de Roſ. l.fi.C.de accuſat.Fulgoſ.conſ.123. Blan.l.fin.nu.350.de quæſtio. Hippol.in pract.§.diligenter, nu.61.& cõſi.22.nu.22.Carrer.fol.92.quod
39 uerum eſt † dummodo conſtet inculpationẽ talem in tormentis non ob doloris impatientiam factam. Quod cõſtabit, ſi apparebit per proceſſum, uel teſtes ipſum reum ſemper tortum fuiſſe, & ſemper negaſſe. Tandem toties in tormentis repetitus inculpauit ſe ipſum, dicendo feciſſe illud delictum de mandato Seii, uel ſimul cum Seio. Nam tunc liquidò dicitur apparere de tali doloris impatientia, & per conſequens non faceret indicium ad torturam, per multa iura adducta per Gram.uoto.34.

40 Tertiò requiritur † ut talis, qui in tormentis ſocium nominauerit perſeueret in tali confeſſione ſua ſeu nominatione, aliàs ſi non perſeuerauerit, ſeu ratificauerit, nullum indicium facit contra ſocium nominatum, Hippo. in practic.§.diligenter.num. 153. & 154. Carrer. fol.97.Io.de Venafr.conſi. 22. Vnde notabis cautelam pro nominato in ſocium ab aliquo, ut ipſe uel eius procurator petat ipſum reum tortum nominantem denuò torqueri, ad hoc ut inſpici poſſit eius perſeuerantia, uel reuocatio.

41 Quartò requiritur † ut talis ſocius inculpans non ſit ex alio delicto aliàs infamis, puta periurus, quia ſi in talib. incurriſſet inculpatio ſua parum, uel nihil inculpato ſocio præiudicabit. Grammat.conſi.61. numer. 3. & conſil. 35. numer. 27.& conſi.38.num.39 & in uoto 34.nume.9.Carrer.fol.98.Hippoly.conſ.76.col.56. Ruy. conſil. 146.uol.5.

42 Quintò requiritur, † quòd talis interrogatio de ſociis per iudicem fiat generaliter, & non particulariter. Nam ſi particularis eſſet, ſug-

geſtio diceretur, niſi contra aliquẽ in ſpecie aliqua præſumptio eſſet, Blan. in d. l. fin. nume. 380. Carrer. fol. 99. Gramat. uoto 34. num. 12. Franc. Brun. de indic. & tortu. uer ſi. circa tertium. num: 15. Sal. l. fin. C. de accuſat.

43 Sextò requiritur † ut inculpatus non ſit inimicus inculpantis, aliàs ei non crederetur, etiamſi in tortura, & in carceribus ſupranominatos inculpaſſet, Carrer. fol. 99.

44 Septimò requiritur, †quòd talis reus in tortura confeſſus fuerit legitimè tortus, hoc ẽ, quòd de iure torqueri potuerit, quia indicia legitima præceſſerunt, aliàs ſi tortus fuerit nullis præcedentibus indiciis, uel minus legitimis, nihil tali nominato in ſocium præiudicabit quia cum tortura nulla ſit, & omne quod ex eo ſequitur nullũ erit, Carrer. in prac. fol. 98.

45 Octauò requiritur†quòd inculpatus ſit malæ famæ & conditionis, malæ uitæ & malæ cõuerſationis, aliàs nominatio in ſocium nihil ei præiudicabit, Carrer. fol. 97. quo-

46 niam † bona fama talem effectum operatur, ut per ipſam eliſum intelligatur illud indicium, quod ex dicto ſocii criminis reſultabit, ſecundum Alexan. conſ. 89. colum. 2. uolum. 3. Gramat. conſil. 38. num. 15.

47 Nonò requiritur, †quòd ille reus, qui torquendus eſt in alios primò iuret de ueritati dicenda, quoad ſocios, auxiliatores & mandatores illius delicti, aliàs delictum ſuum, ſi ue dictum ſuum, ſeu ſociorum nominatio, nihil eis pręiudicabit, etiam in caſibus, in quibus licita eſt interrogatio. Vnde aſſeſſores ad hoc non aduertentes grauiter errare dicuntur, dum reum interrogare pręparant, & ei iuramentum p̃fatum non deferunt, Hippoly. in pract. §. diligenter. nu. 60. Et ideo ſecundum eum nota unum, in quo totus mundus errat, & in quo maximum lucrum & honorem cõſequi poteris. Nam ſi capti ſunt duo, uel plures ſocii criminis, & unus pluresve ipſorum ſponte, uel in tortura crimen aliquod confiteatur. Item confiteatur, quòd ille alius captus fuerit eius ſocius in illomet delicto. An hoc caſu confeſſio talis contra nominatum indicium faciat ad torturam, loquendo in caſu in quo ſocius criminis poteſt de ſociis interrogari. Dices pręfatam nominationem indiciũ non facere ad torturam. & hoc iõ ſecundum Hippol. erit, quia talis ſocius fecit confeſſionem hanc in tortura, uel extra ſine aliquo iuramento, & per conſequens non ualere. Ita Hippol. d. §. diligenter. nu. 62. & 63. ubi dicit, per hanc cautelam defenſaſſe multos à morte, & à tortura nominatos in ſocios à cõſociis in tortura, uel extra, & maximè quando proceditur per inquiſitionem, quia tunc dici non poteſt, quòd ille ſocius dixerit tanquàm accuſator, ſed de neceſſitate dicen-

dum

dum eſt,quòd cum proceſſum fuerit per inquiſitionem, quòd illud dixerit tanquàm teſtis.Vnde ſequitur iuris diſpoſitio,quòd teſtis ſine iuramento deponens, & maximè in criminalibus nullam fidem facit.Meritò hoc caſu dictum illius ſocii ſocio non præiudicabit . & ideò iudex cautus ſit, & bene aduertat,ut priuſquàm reum interroget de ſociis, illi iuramentum deferat de ueritate dicenda ſuper ſociis auxiliatoribus, & mandatoribus illius delicti,aliàs dictum ipſius nihil operabitur.Vnde etiam doctiſſimi errant in hoc, ſecundum Hippolyt. in practic. §. diligenter. nu. 66.& 67.

48 Decimò requiritur†ut iudex diligenter conſideret , ut ex qualitate deponentium , ex numero teſtiũ ex perſona eorum, contra quos deponitur,ueriſimile ſit,eos non mẽtiri, Arc. conſi. 1. & c.cum P. Manconella. colum.7. de accuſat. Hippol.in pract.§.diligenter.nu.60.& conſi. 22.num.21 .& conſi. 28.nu. 17. Carrer.fol.96. & 97.tex. eſt in c.in fidei fauorem.de hæret. lib.6. Blanc.l.fin.num.37.de quæſtio. & ideo dixit Gramat.conſ.35.nu.25. & cõſi.44.uol.3.quòd iudex etiam in caſibus expreſſis debet eſſe circũſpectus, ut prius requirat de fama & conditione ſocii nominati, & nõ moueatur ex ſola confeſſione, & ſi inuenerit aliquem bonę famæ tunc talis depoſitio parum operabitur, quod uerum eſt etiam,ſi talis nominatus eſſet presbyter . Gramat.ubi ſupra.

Si dicatur† Quam ergo ſpecialitatem
49 habent ſupradicti 22.Caſus, ſi etiã in illis ſicut in omnibus aliis caſibus ad tormenta contra ſocium inculpatum perueniri non poteſt,niſi præcedẽtibus legitimis indiciis, ut dixi ſupra, & niſi concurrentibus tot requiſitis ſupradictis.Dicas, ꝙ ſpecialitas concurrit in hoc, uidelicet,quòd hæc indicia in caſibus ſpecialibus prædictis non requirantur ita legitimè,ſicut in aliis caſibus nõ exceptuatis, ubi indicia in genere ſuo omni exceptiõe maiores requiruntur. Bologn.in addit. ad Guid. de Suz.de ind. & tortura.num.53. ubi uoluit,quòd ſi in ſupradictis caſibus ſpecialibus, ſi inculpatus & ſocius fuerit famæ malæ & conditionis,torqueri poſſit regulariter.ſecus eſt in aliis caſibus nõ exceptuatis,in quibus mala fama ad torturã non ſufficit,ſecundum Gram.conſ. 21.nu.67.

Vltimò †pro complemento huius arti
50 culi ſcias optimam, & pulchram cautelam ad ſaluãdum clientulum tuum,qui eſt nominatus in ſocium & inculpatus à reo.Dicas,quòd talis inculpatus ab illo reo, primò generaliter neget, ſe commiſiſſe delictum primò oppoſitũ,ſed caſu quo fecerit, dicat, quòd ille, qui contra eum producitur , fuit particeps illius delicti, & ſocius ad ipſum delictum.in c.1. de teſtib.in 6. Specul. de accuſ. uerſ. caue tamen . Neque

huic cautelæ obſtat, quòd eleganter dixit Sal. in l. qui crimen. C. de
51 his qui accuſ. non poſſ. ubi uoluit † exceptionem hanc dilatoriam eſſe, & per conſequens ante litis cõteſtationem proponendam eſſe, & non poſtea, ut per eum. Nam Reſpondetur, non eſſe uerum, iſtam exceptionem dilatoriam eſſe, imò peremptoriam, & per conſequens quandocunque opponi poſſet uſque ad ſententiam. gloſ. eſt in c. 1. uerſ. per ſententiam. de excep. & in c. ex parte. & in c. 1. de teſtib. ult. gloſ. & eſt text. in cap. licèt canon. uerſ. unde quia talis exceptio. de probat. Hippol. l. 1. §. Diuus Antoninus. nu. 15. de quæſtio. Vel ſecundò reſponderi poteſt, quòd dato quòd talis exceptio. (tu fuiſti ſocius criminis,) di-
52 latoria eſſet † tamen poſſet opponi poſt litem conteſtatam, per doctrinam Innoc. in ca. paſtoralis. de except. & Rom. in l. lecta. ff. ſi cer. petat. ubi licet exceptio dilatoria regulariter opponi non poſſit poſt litem conteſtatam, tamen poteſt talis exceptio poſt litem conteſtatam incontinenti opponi. Hippol. d. l. 1. §. Diuus. Anton.

Contraria.

Contrarium tenuerunt quidam relati per Fulgoſ. conſ. 71. & per Carrer. fol. 97.

Contrarium tenuit Hippol. in practi. §. diligenter. num. 61. Grama. conſi. 38. nume. 19. Fulgoſ. conſ. 136. Dec. conſ. 189. num. 9. uolum. 1. Ioan. de Anan. conſi. 59. Tamẽ prima opinio communis eſt.

Contrarium tenuit Blan. l. fin. num. 384. de quæſtio. ubi uult, ꝙ ſine iuramento credatur.

Regula V. de mandatario & mandante.

SVMMARIVM.

1 *Mandatarius contra mandantem regulariter non facit indicium ad torturam.*

2 *Mandatarius, qui acceptauit mandatum, nullum facit indicium, intellige, ut infra, in fi.*

3 *Mandatarius malæ uitæ non facit indicium contra mandantem.*

4 *Mandatarius, qui ui tormentorum & impatientia doloris aliquem inculpat, non facit aliquod indicium contra mandantem.*

5 *Aſſaſinus inculpãs aliquem de mãdato ad aſſaſinium, non concurrentibus alijs, nullum facit indicium.*

6 *Reus criminis læſæ maieſtatis contra mandantem, alijs adminiculis non concurrentibus, non facit indicium.*

7 *Mandatarius falſarius non facit indicium contra mandantem ad torturam.*

8 *Mandatarij inculpatio facit tantum indicium ad inquirendum.*

9 *Mandatarij inculpatio cum dicto teſtis*

ſtis de auditu facit indicium ad torturam.

10 *Mandatarij inculpatio, ſi mandatum non acceptauit, facit ad torturam indicium contra mandantem. Intellige, ſi talis mandatarius docuerit per legitimos teſtes ſe tentatum aliàs ſecus, nu. 11. intellige etiam, niſi eſſemus in delicto, in quo quis ex ſolo mandato non tenetur, niſi effectu ſecuto, num. 12.*

13 *Mandatarij inculpatio ſuffulta aliis adminiculis facit indiciũ ad torturam contra mandantem, intelligc, ſi inculpatio fiat in tortura, num. 14.*

15 *Excuſatio mandantis à mandatario facta excuſat mandantem aliis concurrentibus, ſed non ſola.*

16 *Aſſaſſinus, ſiue acceptauit mandatum, ſiue non, facit indicium ad torturam.*

Mandatarius an contra mandantem indicium faciat ad torturam.

DICAS Regulam eſſe,
1 quòd† ſimplex mandatarius contra mandantem nullum indicium faciat ad torturam, Hippo. in prac. §. diligenter. nu. 37. & 38. cũ ſeq. Paris de ſind. uerb. de tortura, el 3. ubi aſſerunt hanc eſſe communem ſententiam, Nouel. in pract. fol. 31. Bal. conſi. 439. uol. 3. Signo. de Homo. conſ. 209. Pariſ. conſ. 51. uolu 4. Carrer. in prac. fol. 99.

Amplia prædictam regulam multis
2 modis, & primò† ut tanto magis procedat, quando mãdatarius mãdatum acceptaſſet, & executioni mandaſſet. Nam tunc abſq; dubio eius dictum nullum indicium facit ad torturam contra inculpatũ, de mandato. Et ratio eſt, quia aſſerendo illud delictum eſſe de mãdato talis, facit ſe participem, & criminis ſocium, unde ei per torturã non creditur per ea, quæ latè dixi ſupra in regula præcedente ſequitur Grama. in uoto 34. deciſ. 18. & conſil. 21. ubi etiam reddit aliam bonam rationem. Bal. conſi. 97. uolum. 5. an Mandatarius. & conſil. 429. uolum. 3. Signo. de Hom. conſi. 209. Carrer. in practic. fol. 319. Hippol. l. 1. §. Diuus Antonius. nu. 9. de quæſtio.

3 Secundò Amplia † ut tanto magis uerum ſit, quando mandatarius reperiretur eſſe malæ uitæ ac famæ, & de aliis criminibus aſtrictus & diffamatus, cum talis à teſtificatione repellendus ſit, Grama. uot. 34. Specul. de teſt. §. 1. uerſ. Item quòd eſt probatæ uitę, & faciũt dicta in regula præcedenti.

4 Tertiò Amplia † ut tãto magis procedat, quando conſtaret talem inculpationem de mandato factam eſſe ui tormentorum, & ob doloris impatientiam, nam tunc nullũ indicium faciet contra ipſum. Apparere etiam iſtud de facili poterit, nã

ſi per

ſi per teſtes, uel proceſſum conſtaret, ipſum reum ſemper tortū fuiſſe & ſemper negaſſe. Tandem toties & toties in tortura repetitus, & doloris impatientia aſtrictus, Titium de mandato inculpauerit, certè tunc ei minimè credēdum erit. Cum ex uerisimilibus præſumendum ſit potius, illud dixiſſe ui tormētorum aſtrictus, quàm quòd uerum ſit, ea etiam potiſſimum ratione, quia cum quis de dolo interrogatur, primæ diſpoſitioni ſtandum erit, licet contrarium ſecundo loco in tormentis depoſuerit. Gramat. dicto uoto. 34. & conſi. 21. nume. 13. & 14.

5 Quartò Amplia † ut procedat etiā ſi eſſemus in crimine aſſaſſinii. nam ſi aſſaſſinus aliquem interfecerit, & dixerit de mandato Titii illum occidiſſe, nullis aliis indiciis exiſtentibus, nullum contra Titium indicium facit ad torturam, Grama. latè conſi. 21. Signo. de Hom. conſil. 209. Carrer. fol. 319. 320. & Gram. uoto. 34.

6 Quintò Amplia † ut procedat, etiā ſi eſſemus in crimine læſæ Maieſtatis, In quo in hoc nulla ſpecialitas reperitur. Afflic. in conſtitu. reg. incip. ſi damna. Gram. d. conſ. 21: Carter. ubi ſupra.

Sed uerū eſt, niſi talis nominatio mandatarii aliquibus indiciis uel adminiculis ſuffulta eſſet, Grama. ubi ſupra.

7 Sextò Amplia † ut procedat generaliter in quolibet mandatario, & præcipuè in mādatario falſario. Nā ſi quis dicat falſum depoſuiſſe mandato Titii, non facit contra Titium indicium ad torturam. Soc. ſen. conſi. 39. nu. 64. uol. 2. ubi multos doctores allegat idem tenentes, Dec. conſi. 234. in princ. uol. 2.

8 Hoc ergo ſolum operabitur mandatarii inculpatio † ut cōtra inculpatū ab eo iudex poſſit inquirere. Bald. conſi. 81. uol. 5. & conſ. 429. uol. 3. Gram. dec. 28. nu. 9. Dec. conſ. 189. nu. 10. uol. 1. Pariſ. conſ. 151. uolu. 4. Carter. fol. 329. Hippol. d. §. diligenter. nu. 37. & 38. & in l. 1. §. diuus Anton. de quæſtion.

Prædictam Regulam ſic ampliatam limita multis modis.

9 Primò Limita † quādo cū dicto mādatarii ſit dictū unus teſtis qui mandatum fieri audiuit. Nam tūc ſine dubio mādatarius faceret indiciū ad torturam, Paris de Puteo de ſindic. uerb. dicitur communiter. col. 4. fol. 348.

10 Secundò Limita † quando mandatarius non acceptauerit, ſed tātum de delicto committendo tentatus fuerit, tunc ſi reuelauerit, facit indicium ad torturam, & longè commēdandus erit, cum uoluerit prius illud reuelare, quàm exequi. Bal. conſi. 97. uol. 5. & conſ. 429. uol. 3. Bertac. in ſuo repertorio, uerbo mandatarius. Hippol. l. 1. §. diuus Anton. num. 9. de quæſtio. Pariſ. conſ. 151. nu. 4. Carter. in pract. fol. 319. Ratio autem huius erit, quia iſte mandatarius tali caſu ante mandatum

non

non dicitur criminoſus, ſed imò in nocenti animo & facto in bono per ſeuerauit, ob quod integerrimus te ſtis habebitur. Vnde per conſequẽs faciet indicium ad torturam, ſecundum Bald. conſ. 429. uol. 3.

Quod autem dictum eſt in dicta limi tatione, quòd ſi mandatarius mandatum non acceptauerit, facit indicium: quia longè commendandus eſt; quia potius reuelauerit quàm

11 exequi uoluerit, † intellige uerum, & cum iuris miniſterio, ſi talis man datarius tentatus de homicidio docuerit ſe tentatum per legitimos te ſtes, aliàs ſecus; quia de facili poſſet quis alium offendere, aſſerendo ſe tentatum ab eo, id aliter non uerificando, quod eſſet abſurdum ſecundum Gramat. deciſ. 28. num. 28. & Dec. conſi. 189. nu. 5. uol. 1.

Nec ſufficit probare id per teſtes ab ipſo tentatos, quia cùm ſint ſingulares, & quilibet de actu ſuo, & ſic de ſuamet tentatione deponat, & non de tentatione alterius, nihil faceret, cum ſint teſtes ſingulares, Grama. ubi ſupra & latè dicam in regula teſtes ſingulares.

Nec huic concluſioni obſtaret, ſi quis diceret, quòd ex quo non conſenſit, ſed reuelauit, longè commendãdus eſt, quia aliter iſtud intelligi debet, quàm alii credatur. Debet ergo intelligi, quando requiſitus re uelauit, ſaltem ad euitandum, ne quid ſiniſtrum contingeret ei, qui ipſum produxit, & ſic incontinenti poſt mandatum ſibi iniunctum, non autem intelligi debet, ſi quis poſt longum tempus, puta trium, uel quatuor menſium à tempore tẽtationis prædictæ, & poſt offenſam factam querelanti ad eius inſtantiam productus, ita deponeret, Grama. deciſ. 28. nu. 26.

Item intelligitur uerum eſſe, quod in limitatione dictum eſt, quando eſſemus in delicto, in quo quis ex ſolo mandato non tenetur, niſi effectu ſecuto, nam tunc non facit contra mandantem indicium ad torturam, cum ex mandato illo nulla pœna imponenda eſſet, Gram. deciſio. 28. num. 27.

13 Tertiò Limita non procedere † quando cum dicto mandatarii cõcurrerent aliqua indicia, uel adminicula ipſum adiuuantia. Puta ſi inculpatus de mandato erat capitalis inimicus occiſi, uel aliqua cã odii ſuberat, ex quo ueriſimiliter motus fuiſſet ad mandandum illum occidi, uel ſi poſt offenſam mãdatarium in domo receptauerit, uel ſi mandatarius erat ſuus familiaris, uel ſi poſt mandatum ſtatim ſecutum eſt homicidium, uel ſi mandatarius de domo mandantis exire uiſus fuerit, uel in ſecreto loqui uiſus fuerit eum. Et ſic deinde poſt incontinenti ille homicidiũ fecerit. Nam his & aliis ſimul concurrentibus faciunt indiciũ ad torturam, aliàs ſecus, in regul. in prin. Paris de Puteo de ſind. uerbo. Dicitur communiter. fol. 348. Hippol. in pract. §. diligenter. nume. 39.

& 40. Carter. in practic. fol. 99. nu.123.

14 Quod † uerum intelligas, dummodo in mandatario concurrant ea, quę concurrere debent in ſocio criminis, uidelicet, quòd illud dicat in tortura. Item quòd referat, & in ea perſeueret, & alia faciat, prout latè dixi in regula præcedenti. Carter. fol. 99. Hippol. in d. §. diligenter, numero ubi ſupra. Pariſ. ubi ſupra, Grama. d. conſ. 21.

15 Vltimò ſcias, quòd † ſi mandatarius mandantem excuſauerit, dicẽdo illud delictum commiſiſſe ratione propriæ inimicitiæ, & non ut adimpleret mandatum, excuſaret mandantem, dummodo præsũptiones adſint pro mandante, licet contra mandantem aliqua extent indicia, ſecus uerò ſi pro mandante aliquæ pręſumptiones non adeſſent. nam tunc dictum mandatarii non excuſabit. Hippol. l. 1. §. diuus Anton. num. 10. de quęſtio. & conſi. 61. nu. 37. Carter. fol. 99.

Contraria.

Contrarium tenuit Alex. conſ. 88. uolum. j. tamen modo conſtat, quòd per d. conſil. Alexandri ipſe loquitur in ciuilibus, in quibus licèt acceptare mandatum. Nos uerò loquimur in criminalibus. Ideò non obſtabit. Ita tenet Grama. deciſio. 28. colum. 5. Hippolyt. conſil. 22. num. 37. uſque ad 40. Carter. ubi ſupra.

Contrarium tenuit Bertach. in repertorio, uerb. mandatarius. Bal. l. nõ ideo minus. C. de accuſ. Pariſ. conſi. 152. nu. 6. uol. 4. ubi uult, quòd

16 † Aſſaſſinus omni caſu [ſiue acceptauerit mandatum, ſiue non faciat indicium ad torturam, Hipp. l. 1. §. diuus Anton. nume. 9. de quæſtio. Capic. deciſio. 155. colu. penult.

Tamen prædictę duæ opiniones poterunt concordari, ut prima poſita in ampliatione procedat, quando dictum Aſſaſini mandatarii erat ſimplex, & nudum, nec aliquo adminiculo munitum. Ideo ibi indicium ad torturam non facit. Secũda uerò opinio procedit, quando cum dicto mandatarii erant indicia aliqua, uel adminicula, Carter. in pract. fol. 320.

Vel dicas alio modo, & ſecundò, ut prima opinio procedat, quando aſſaſsinus abſque tortura mandantẽ nominauit. Ideò indicium ad torturam facere non poteſt. Secunda uerò opinio procedit, quando nominauerit in tortura mandantem, ideo plus operatur, &c. Carter. fol. 320.

Contrarium tenuerunt quidam relati per Pari. de Put. de ſindi.

Contrarium tenuit Hippol. multum copioſè in practi. §. diligenter. nume. 37. & 38.

Re-

Regula VI. de Mandatario.

SVMMARIVM.

1 *Mandatarius excuſatur in leuibus ratione ſuperioritatis, ut filius uel ſeruus.*

2 *Pœna minoratur ratione ſuperioritatis.*

3 *Pœna minoratur filiæ quæ fecit abortum perſuaſione matris.*

4 *Delicta grauia, grauiora & grauiſſima quæ dicantur, remiſſiuè.*

5 *Mandatarius etiam in grauibus imminente mortis periculo excuſatur ratione ſuperioritatis.*

6 *Mandatarius excuſatur, ſi mandatum erat de genere permiſſorum, ut in conducente laboratorem ad laborandum, uel ſcindendum ligna in fundo alieno. intellige, niſi tali laboratori fuiſſet proteſtatum, num. 7. uel niſi eſſet uicinus, num. 8.*

9 *Birruarius, qui exequitur ſententiam capitalem iniuſtam ratione ſubiectionis excuſatur. idem ſi torqueret indebitè de iudicis mãdato, nu. 10.*

11 *Executor uidens ſententiam iniuſtam non debet exequi.*

12 *Mandatum principis iniuſtum excuſat officialẽ exequentem illud.*

13 *Principis mandatum iniuſtum non eſt ſtatim exequendum, quia potuit moueri ex iracundia, niſi offitiali mortis periculum imminneret.*

14 *Mandatarius excuſatur, ſi mandanti licuit mandare de iure communi uel ſtatutario.*

15 *Mandatarius exequens pro ratione ſui officij excuſatur.*

Mandatarius quibus ex cauſis excuſetur, ſi de alterius mandato delinqueret.

1 PRimò † mandatarius excuſatur ratione ſuperioritatis, ut quia ſuperior mandat ſubdito delinquere, uel pater filio, uel dominus ſeruo, ut delinquant, nam tales aliquando à delicto excuſantur, cum filius uel ſeruus domino, uel patri obedire teneantur. Quod uerum eſt in leuibus, ſecus in grauibus, Bar. l. non ſolum. §. ſi mandato. de iniur. l. liber homo, ubi glo. & Floria. ad l. Aquiliam, Ang. de malefi. uerbo Sempronium mandantem. colum. 2. Dec. in l. uelle non creditur. de regu. iur. Carrer. in practic. fol. 320. Licèt in grauibus delictis mandatarius non excuſetur, Tamen † ratione mãdantis minorari,
2
ſeu alleuiari pœna debet, Bald. & Salyc. l. ſeruo. C. ad l. iul. repet. Alexan. l. non ſolum. §. ſi mãdato. de iniu. Grama. conſil. 36. colum. 2. Bald. c. 1. §. iniuria. de pace iura. firman. Batto. Sozi. in fallen. 202. ubi dicit hoc menti tenendum, ad hoc ut adiuuare poſſis homines, qui interficiunt de mandato domi

3 norum Cepol.cautel.40. Idē † etiā procedit in filia,quæ per mandatū matris abortum fecit, nam minorari ei pœna debet, cum perſuaſionibus matris illud fecerit.Dec. latè conſ.535.uol.4.

4 Quæ † autem dicantur delicta grauia,quæ leuia,quæ grauiora & quæ grauiſſima,ubi ſupra per Doctor.& per Alex.d.l.leuia. de accuſa.& in l.prætor.§.præterea. de iniur.Doct.c.ſedes. de reſcript. & in c.at ſi clerici.de iudi. Cepol. conſ. 61.& 62.traditur & in §.atrox. in ſti.de iniur. & latè per Carrer. in prin.fol.320.& 321.

5 Fallit regula† quando mandatario immineret periculum mortis; ut quia ſi non occidat,mandans occideret eum, nam tunc occidendo excuſaretur.Bald. c.1. §. iniuria. uerſ. ſed pone quidam potens. de pac.iur.firm. Alex.poſt Bart.d.l.liber homo.Iaſ.§.ſi minus.inſtit. de actio.uerſ.nunquid.Bal.l.1.C.unde ui. gloſſ.l.ſi familia. ff. ſi famil. ſurt.feciſſ.dicatur, Corſet. ſingul. uerb.metus.Hippol.l.1.18. limitatio. de ſicar. Carrer. fol. 321. & 322.

Secundò principaliter excuſatur man
6 datarius † ſi mandatum à principio erat de genere permiſſorū. puta, ſi quis conduceret artificem ad ſcindendū ligna in fundo alieno, uel laboratorem ad laborandum.nam tali ratione mandatarius excuſabitur,& mandans de damno tenetur, Bal.in l.rem.§. tignum, de rei uindi.Carrer..fol.322.in pract.

7 Quod uerum eſt † niſi illi artifici, uel laboratori proteſtatum eſſet, ꝙ ligna non incidat, ſeu aliter non laboret,ex quo dominus eſt, Sali c.l. non ideo minus.C.de accuſ.Imol. Roma.& Alex.l.de pupillo,§.ſi forte. de oper.nou.nunc. Ange.in authen. ut omnes obediant iudi. in princ.Anchar.c.1.q.14.de conſtit. Carrer.in pract.fol.322.& illud uerum eſt, ſi proteſtatio fuerit facta ante locatas operas, ſeu inceptas. non ſi poſt, quia poſt non tenetur credere,Bart. l.ſi quis nolen. C. de nego.geſt.Dec.d.l.uelle.de reg.iur. Carre.d.fol.322.

8 Item uerum eſt † niſi laborator & artifiex ille eſſet uicinus, nam tunc præſumeretur ſcire, ideò ei non crederetur,nec excuſatur. Carrer. ubi ſupra.Spec.de empt.uendit.§ oſtenſo, circa fin.Bald.d.l. non ideò minus.uerſ.in gloſ.3.Ang.de malefic. uerbo & Sempronium Rodulphi, uerſ.& prædicta procedunt, Gand. de pœnis,uerſ.pone quòd ego dixi. Roma.conſi.293. Bal.l.qui ſepulchra.C.de ſepulch.uiola.

9 Tertiò principaliter † excuſatur birruiarius & familia ꝑteſtatis, qui ſententiam capitalem fuerint executi,licet iudex, aut Poteſtas iniuſtitiam fecerint.nam ratione officii excuſantur, Dyn.c.quod ſi mandato. de reg.iur. in 6. Ang. ubi ſupra de malefi. Bal. in d.l.non ideò minus. uer.quando mandatur,Paris de Puteo de ſindic. uerb. circa fi.larè Carrer.

rer.fol.322.

10 Item † ſi Iudex mandet aliquem iniuſtè & indebitè torqueri, nam excuſatur executor, familiaris & & miles, Mod. in tract. ſindic. num. 117. Bald. l. excuſantur, de infam. Ang. de maleſi. uerb. fama publica. in materia capturæ, Angel. conſil.

11 300. Tamen † ſi executor uideret iniuſtam ſentētiam non debet exequi. Innoc. in c. paſtoralis, de offic. deleg. Doct. ſupra, Carrer. fol. 323. uide quandam apoſtillam ad Bart. d. l. liber homo ad leg. Aquiliam.

12 Quartò † Excuſatur officialis, ſi mandato principis ipſi ut aliquē occidat, decapitet, furca ſuſpendat uel torqueat, illegitimè illud fecerit, & literas ſuas executioni demandauerit abſq; alia cognitione cāæ. Cin. l. fina. C. ſi contra ius, uel util. publ. & in l. Reſcripta. q. 34. C. de precib. Impera. offeren. ubi uult, quòd officialis debet exequi & obedire etiam ſi mandet abſque cauſæ cognitione, ut aliquem furca ſuſpēdat. Nam exequēdo non tenebitur etiam in foro pœnitentiæ. Abb. ca. quanto. de iureiur. imò ſecundum eos non obediendo ſuperiori teneretur crimine ſacrilegii. l. 1. C. de offic. præſid. l. 1. C. ut digni. ord. ſerue. Tamen communiter non ſerua-

13 tur de iure. Nam † ſi Princeps mandet, ſeu ſcribat ſuo officiali, ut aliquem decapitet, uel furca ſuſpendat, non debet tunc officialis cautus ſtatim exequi, ſed debet ſuperſedere, & Principi reſcribere. Ratio eſt, quia Princeps potuit moueri ex iracundia, per tex. aureum in l. uindicari. C. de pœn. c. apud Theſſalonicam. 11. q. 3. Gramat. uoto 32. num. 14. & 15. & 35. uſque ad 40. Paris de ſind. uerbo excedunt, conſiliarii. ubi exclamat contra officiales talia exequentes, Bald. l. 3. §. ſi is pro quo. ff. quod quiſque iur. Soc. cō ſi. 102. & 164. Aret. conſi. 165. imò plus, ſi officialis executus fuiſſet iniuſtum mandatum Principis, teneretur, quia iniuſtum mandatum ſuperioris non excuſat exequentē, ut latè Carrer. fol. 323. & 324. & Maranta in Specul. aduoc. in q. an, & quādo mandatum iniuſtum excuſet, & an teneatur exequi mandatū iniuſtum. Card. Clemen. 1. q. 3. de ſepul. Bald. l. addictos C. de epiſc. & cler.

Quod uerum eſt, niſi ipſi officiali periculum immineret, ſi non exequatur, quia ipſum occideret ſuperior ut ſolent aliquando tiranni facere, nam tunc ratione imminentis periculi exequendo excuſatur, ſecundum Bald. c. 1. §. iniur. col. fina. de pace iur. firm. Bald. & Salic. l. 1. unde ui, Petrus, Floria. l. ſcientiam, §. qui cum aliter. ad leg. Aquil. Carrer. latè fol. 324. nu. 12.

14 Quintò Excuſatur † mādatarius, ſi ex forma ſtatuti, aut iure communi mandans excuſaretur. Nā ſi mandāti licet, etiā mandatarius excuſabitur. gloſ. l. cum fundum. de ui. arm. Bald. l. ſi quis id quod. §. ſi. de iuriſdict. omn. iud. Paul. l. refectioni. de

ni de uſufruct.& in l. Raptores, C. de epiſcop.& cler. Ange.de maleſ. uerb: & dominus Titius ſe defendendo. Cepol.conſi.4.& in tractat. ſerui.de ſeruit. urba.prædi.cap.24. Alex.poſt Bart.in d.l.non ſolum.§. ſi mandato , de iniur. Carrer. fol. 325.

Sextò ſi occidat pro executione ſui officii excuſatur,& ideò ſi familia delinquentem ſequatur, & delinquẽs in captura reſiſtat, impunè poteſt eum occidere,uel ſi ducat condemnatum ad ſupplicium,& timet auferri,poteſt eum occidere.Bal.l.addictos.C.de epiſ.aud. Bar.in l.ſi ſeruus C.de his,qui ad eccleſ.confug. Paul.conſ.192.Butr.Salic.& Ang. in l.2.C.de his, qui latro.occult.

Quod tamen uerũ intellige, ſi habuerit hoc in mandatis,ut ibi traditur, & non aliter,& quando iuſtè,& nõ iniuſtè, & non aliter.Carrer.in practi.fol.325.

Regula VII de mãdati materia.

SVMMARIVM.

1 *Mandans propriè quis dicatur.*

2 *Mandatum inducitur, ſiue fiat uerbis imperatiuis,ſiue rogatiuis, ſiue enunciatiuis. Niſi fuiſſet inimicitia inter occiſorem & occiſum,quia tunc eſſet conſilium potius.nu.3.Intellige ſi occiſus erat inimicus utriuſque. nu. 4. Idem ſi occidens non erat aliàs facturus.nu.5.*

6 *Verba requiritur in proferantur ad ipſius mandantis ſatisfactionem.*

7 *Præſumimus in dubio mitius.*

8 *Verba prolata ad alterius interrogationem mandatum inducunt non conſilium.*

9 *Mandatum inducitur, ſi quis dicat filio uel ſeruo poſt acceptam offenſam ab aliquo,non reuertaris domum, niſi prius ſentiam nouũ de illo negotio. Intellige tribus concurrentibus.nu.10.*

11 *Verba iſta, eas, & rogo ut facias meam uindictam, inducunt mandatum. Etiam ſi proferens dicta uerba, expreſsè inhibuiſſet , ne homicidium committeret. nume. 12.*

13 *Verba illa,malum eſt, hanc iniuriã non ulciſci, mandatum inducunt famulo uel filio. Intelligitur, dum modo iniuria ſit facta domino uel famulo.nu.14.*

15 *Mandatum intelligitur de uindicta leui , ſi iniuria illata eſſet leuis.*

16 *Famulus,qui repudiauit mandatũ, ſed poſtea iuit & commiſit homicidium, tunc dominus non tenetur.*

17 *Mandans non tenetur de occiſo, ſi mandatarius mandati fines exceſſit.*

18 *Mandans,ſi uerba præfata dixerit aduocato,uel procuratori,nec tenetur de occiſo , ſi alius interfecit: quia intelligitur per iuſtitiam.*

Man-

19 Mandans non tenetur de mandato, niſi iis concurrentibus, de quibus hic.

20 Mandans illicitè iniuria affectus, præſumitur mandaſſe, ut etiam illicita fiat uindicta.

21 Mandans per uerba ſuprapoſita non poteſt condemnari ad mortē, ſed ſolum torqueri.

22 Nemo ex præſumptionibus etiam uiolentis eſt cōdemnandus ad pœnam corporalem.

23 Temporis breuitas, allocutio ſecreta ad autem, & homicidium iuncta inimicitia faciunt mandatum præſumi.

24 Mandatum omnibus uerbis induci poteſt. Intellige ut infra.

25 Verba debent eſſe apta ad importandum mandatum.

26 Iudex debet interrogare de uerbis prolatis à mandante.

27 Verba commendatoria, admonitoria uel perſuaſoria non inducunt mandatum.

18 Mandatum non inducitur per uerba conditionalia.

19 Mandatum in dubio non præſumitur.

30 Amicus, ſeruus, affinis, uel conſanguineus non præſumētur deliquiſſe de mandato domini, patris, aut alterius.

31 Mandatum præſumitur in actu ſucceſſiuo & habente cauſam permanentem.

32 Mandatum præſumitur, ſi pater, dominus, uicinus uel conſanguineus conſulti probantur, & tacuerunt.

33 Mandatum inducitur in ſeruo, filio &c. per uerba iſti etiam enunciatiua, bonum eſſet uindictam facere.

34 Mandatum præſumitur in domino, qui neglexit reparare delictum famuli.

35 Mandatum præſumitur in familiaribus & domeſticis uilibus.

36 Allocutio ad aures ſecuto delicto inducit mandatum.

37 Mandatum præſumitur in officiali deputato ad aliquid expediendum à ſuperiore.

38 Domino imputatur familiæ exceſſus, & de ipſius exceſſu tenetur.

39 Viſitator uel uicarius epiſcopi ſi delinquant, epiſcopus tenetur.

40 Domino ſtatim purgante delictū familiæ non tenetur, uel ſi officialis delinquat extra officium. nu. 41. uel ſi officialis eſſet perſona ualde digna. num. 42. Vel niſi officialis datus eſſet ſuperiori ab alio ſuperiore. nu. 43.

44 Superior liberatur per exhibitionem officialis habentis officium publicum, ſecus ſi habeat priuatum.

45 Optio eſt damnum paſſi an uelit agere contra dominum exhibentē, an officialem exhibitum.

46 Dominus non tenetur pro officiali, contra quem agitur criminaliter ad pœnam corporaliter, etiam ſi officialis aufugeret.

Domi-

47 *Dominus non obligatur ex delicto famuli delinquentis in re ad cuius cuſtodiam dominus non teneretur.*

48 *Dominus non tenetur ex delicto famuli ante famulatum commiſſo.*

49 Mandatum ut præſumatur quædã requiruntur præcedere.

50 Mandans regulariter ſemper tenetur de mandato indiſtinctè, an mandatarius eſſe aliàs delictum commiſſurus.

51 Mandatum, per quod datur opera rei illicitæ, ſemper obligat mandãtem, etiam ſi mandans non haberet animum occidendi.

52 Mandatum delicti non ordinati ad mortem non obligat mandantem ad mortem.

53 Mandans aliquid fieri non dicitur uerè facere.

54 *Statutum imponens pœnam uulneranti non uerificatur in mandante uulnerari.*

55 *Statutum imponens pœnam uulneranti non uerificatur in mandante occidi.*

56 *Statutum prohibens poſſe fieri pacem homicidæ non habet locum in mandante occidi.*

57 *Accuſatus de homicidio, & probetur, eum mandaſſe occidi, abſolui debet.*

58 *Mandans regulariter tenetur de exceſſu mandatarii, quando mandatum eſt illicitum*

59 *Mandans tenetur de eo, quod potuit cogitare poſſe euenire.*

60 *Mandans uulnerari & prohibens occidi ſecuta morte tenetur de occiſo.*

61 *Mandans tenetur ex mandato etiã tacito.*

62 *Mandans de exceſſu tenetur, quando in poteſtate mandatarii non erat fines mandati non excedere.*

63 *Mandans non tenetur de exceſſu, quando mandatarius potuit fines mandati ſeruare & non ſeruauit.*

64 *Mandans uulnerari armis non aptis ad occidendum, non tenetur de occiſo, neque de exceſſu mandatarii.*

65 *Mandans illicitum non deſtinatum ad mortem, non tenebitur ſecuta morte de occiſo.*

66 *Inquiſitio contra mandantem quid continere debeat.*

67 *Verba, ad ſatisfactionem ſuæ uoluntatis, neceſſaria in inquiſitione cõtra mãdatorem. locus & tempus ſecuti delicti, nu:68.*

69 *Inquiſitus uel accuſatus de mandato condemnari non poteſt, ſi de inueſtigatione uel perſuaſione probatum ſit.*

70 *Verba, ſuper quibus omnibus & ſingulis, cum annexis, etiam prorſus extraneis, non efficiunt, ut inquiſitus de uno poſſit condemnari ſi de alio ſit probatum.*

71 *Inquiſitus de mandato uel inſtigatione ad homicidium, probando aſſertum mandatarium eius inimicum, ſe purgat.*

Ini-

72 *Inimicitia durare præſumitur non probata reconciliatione.*

73 *Mandans regulariter de mandato non tenetur effectu non ſecuto. niſi in delictis atrocibus. num. 74.*

75 *Mandans in crimine ueneni non te netur effectu non ſecuto.*

76 *Mandans effectu nõ ſecuto tenetur de mandato in delictis, in quibus habetur pro delicto conſumato mandatum. Idem in aſſaſſinio. nu. 77. ſi ad actum proximum uentũ ſit. nu. 78.*

79 *Princeps effectu non ſecuto bene fa cit, ſi pœnam corporalem mutet in pecuniariam.*

80 *Mandans in crimine aſſaſſinii tra dita pecunia, etiam effectu non ſe cuto & mandato reuocato tene tur pœna mortis.*

81 *Mandatum in criminalibus perpe tuò durat, niſi fuerit reuocatum. nu. 82. uel limitatum ad tempus. num. 87.*

83 *Reuocatio mandati debet ad aures mandatarij peruenire, ad hoc ut mandans excuſetur. Item et offen dendus. ut ſibi caueat, monendus eſt. nu. 84.*

85 *Reuocatio mandati non operatur in crimine aſſaſſinii propter crimi nis atrocitatem.*

86 *Mandans ex ſolo mandato in crimi ne aſſaſſinii dicitur conſumaſſe de lictum.*

88 *Mandans & mandatarius ſi effecti ſunt inimici, mandatum cenſetur reuocatum.*

89 *Mandatarius ſi noluit acceptare mandatnm à principio, ſed poſtea ductus pœnitentia iuit, & mãda tum executus fuit: tunc enim mã dans non tenetur.*

90 *Mandans excuſatur mandatario excedente fines mandati. Simili ter ſi mãdatarius erat omnimodo delictum commiſſurus nu. 91.*

92 *Mandatum nunquàm præſumitur tribus concurrentibus. Inimicitia offenſio mandatarii, ſuperioris iuſſus ad inferiorem.*

93 *Mandans excuſatur, ſi mãdatarius dicat, ſe non feciſſe ut mandatum adimplere, ſed quia erat occiſi ini micus.*

94 *Mandans excuſatur, ſi mandata rius non acceptauit mandatum.*

95 *Mandans excuſatur à pœna ordina ria, ſi mandatarius attẽtauit, ſed non conſumauit delictum.*

96 *Mandans non punitur, ſi ſolum mã datum præceſſit, ſed attentatum delictum non fuit.*

97 *Mandans excuſatur ex defectu or dinis non probati.*

98 *Mandans excuſatur, ſi delictum re ſpectu perſonæ ſit impoſſibile per rerum naturam.*

99 *Mandans excuſatur in delictis, in quibus plures concurrere nõ poſ ſunt à pœna ordinaria, ſed te netur ut conſulens, uel inſtiga tor.*

100 *Mandans excuſatur, ſi contra eum teſtium dicta non concor dant cum rebus ſenſatis & ueri ſimilibus ut quòd filius præcipiat patri,*

patri, uel uaſallus domino, &c.

101 *Mandans excuſatur, ſi mādatarius non teneatur.*

102 *Mandans excuſatur, ſi non conſtat de mandatario.*

103 *Mandans non tenetur de mandato in delicto, in quo quis per ſeipſum potuit delinquere.*

104 *Mandans officialis ratione officii non tenetur de mandato, in caſu tamen licito, & non doloſo.*

105 *Mandans ratione delicti ceſſantis excuſatur à pœna ordinaria legis.*

106 *Mandans excuſatur ratione mandati inualidi.*

107 *Mandans excuſatur ratione non probatæ qualitatis.*

108 *Mandans punitur eadem pœna, qua mandatarius delinquens.*

109 *Mandans perinde punitur, ac ſi propriis manibus delictum cōmiſiſſet.*

110 *Mandantes plures ſucceſſiui, unus poſt alium tenentur cum mandatario pari pœna.*

111 *Mandans non excuſatur à pœna ordinaria delicti propter eius abſentiam tempore cōmisſionis delicti.*

112 *Mandans occidi aliquem in tali loco tenetur, etiā ſi occiſus fuerit extra locum. effectu non ſecuto pœna extraordinaria uel ſtellionatus. nn. 113.*

114 *Statuta loquentia in perſonam non obligant mandantem, effectu etiam ſecuto ad pœnam facientis, cum propriè non dicatur facere.*

115 *Mandatarius, & mandans pari pœna plectuntur, quando lex loquitur realiter, ſecus ſi perſonaliter.*

116 *Mandans non tenetur pœna ordinaria, ſi mandatarius delictum erat aliàs omnino facturus.*

117 *Cautela ad euadendum mandantis mortem.*

118 *Mandans in dubio non præſumitur fuiſſe aliàs delictum facturus.*

119 *Mandans pluribus, ut occidant, omnibus occidentibus, ſi unicum eſt homicidium tenetur unica pœna. Secus ſi plura delicta uel homicidia commiſerit, aut mādauerit.*

120 *Mandans percuti clericum incidit in canonem, ſi quis ſuadente diabolo. Etiam ſi mandatum reuocauerit. Intellige, ut ſupra. q. 9. limi. 1.*

121 *Mandans clericus, ut quis percutiatur, uel occidatur, efficitur irregularis, etiam ſi mandatum reuocaſſet.*

PRIMÒ quæro, quis mandans propriè dicatur.

II. Quibus uerbis Mandatum inducatur.

III. An Mandatum in dubio præſumatur factum, & quid præcedere debeat ad faciendum mandatum præſumi.

IIII. An quis ex mandato ſemper teneatur, & quid p̄cedere debeat.

V. An

V. An mandans dicatur uerè facere, & comprehendatur in ſtatutis loquentibus de facien.

VI. An mandans teneatur, ſi quem occiderit ultra mandatum, & præter eius intentionem, & propoſitum, & de exceſſu mandatarii.

VII. Inquiſitio contra mandantem, quid continere debeat, & de eius forma.

VIII. An mandans ex mandato, non ſecuto effectu, teneatur.

IX. Mandatum quanto tempore duret.

X. Mandans ex quibus cauſis excuſetur de mandato.

XI. Mandans qua pena puniatur.

XII. Mandans & mandatarius an puniātur eadem pœna.

XIII. Mandans an teneatur ex mandato, ſi mandatarius erat aliter facturus illud delictum.

Præmittas primò quòd materia de qua nunc tractamus, eſt materia mandati ſine pecunia. Materia autem mandantis cum pecunia ponetur infra in materia aſſaſſinii.

1 PRimò igitur quæro † q̃s propriè mandans dicatur? Dicas. Mandans dicitur ille, qui delictum committi mandauerit propter ſeipſum ad ſuæ uolūtatis ſatisfactionem, nulla data pecunia. Bart. in l. non ſolum. §. ſi mandato. de iniur. Ang. de maleſi. uerbo & Sempronium Rodulph. in pract. Alex. con ſi. 128. uol. 4. Bal. l. hæc uerba. de infam. Angel. conſil. 22. Carrer. fol. 295.

2 Secundò Quæro † quibus uerbis mandatum inducatur. Dicas, multis modis mandatum induci, ſiue fiat uerbis imperatricibus, ſiue rogatiuis, ſiue etiam enunciatiuis, ut infra uidebis. Dummodo per ipſa coniecturari mens mandantis poſſit, & primò de imperatiuis. ſi quis ergo alicui dicat, occidas, uel percutias illum, uel uade ad occidēdum illum, uel ſimilia, Carrer. fol. 395. Corn. conſi. 57. uol. 4. Bart. l. non ſolum, §. ſi mandato. de iniur. mandatum inducitur. ubi ſupra.

Similiter mādatum inducitur, ſi quis dixerit. Ne dicas tanta uerba fuſtra uade occide unum uel duos illorū, quia per huiuſmodi uerba, quę imperatiua uidentur, ſine dubio man datū inducitur. Bald. l. 1. C. de ſeru. fugit. Aret. l. ſi quis mihi bona. §. ſed ſi mandauerit, de acquir. hęred. Ruyn. conſil. 6. in princip. nume. 1. lib. 1.

3 Quod † tamen procedit, & uerum eſt, quando fuiſſet inimicitia inter mandantem & occiſum, ſecus uerò ſi inimicitia fuiſſet inter occidētem & occiſum, nam tunc per talia uerba conſilium potius, quàm mādatum induceretur, Ruin. ubi ſupra. nu. 2.

Item non procedit, quando occiſus

erat inimicus utriuſque, uidelicet occidentis & proferentis illa uerba, nam in dubio conſilium potius præſumitur, & non mandatum, Ruin. ubi ſupra.

5 Quod † tamen ſanè intelligas, ſi conſtet occidentem non fuiſſe aliàs facturum ob aliqua indicia, tunc mandatum præſumitur, & non cōſilium. Ruin. ubi ſupra.

6 Item uerum eſt, † dummodo iſta uerba proferantur ad ſatisfactionē ipſius mandantis, aliàs ſi non fuiſſent ita prolata, non induceretur mandatum, etiam ſi fuiſſent prolata per uerba imperatiui modi. Vnde ſi quis dixerit Titio, ego uolo ire ad dandum illi baſtonatas, non per hoc diceretur mandatum, ſed potius conſilium, cum protulerit illa uerba ad ſatisfactionem alterius, & non ſuam. Corn. conſi. 57. uolum. 4. Bal. l. 1. C. de ſeru. fugit. Et ratio

7 eſt ſecundum eos; quia † in dubio debemus mitius agere, & ideò non mandatum, ſed conſilium inducitur; quia efficacius obligat mandatum, quàm conſilium, ſequitur Ioann. And. c. nullus ex conſi. de reg. iur. in 6.

Quod † uerum eſt, dummodo illa uer

8 ba, ut ſupra, prolata non fuiſſent ad alterius interrogationem, quia tūc ſecus eſſet ſecundum eoſdem.

Similiter † Mandatum inducitur, ſi

9 quis iniuriatus ab alio dixerit uel famulo, uel filio. non reuertaris unquam domum meam, niſi prius de illo negocio nouum ſentiam. Bart. l. ſi quis mihi bona §. ſed ſi mādauerit, de acquir. hæred. ubi refert quendam militem Florentinum decapitatum fuiſſe, quia prædicta uerba famulo dixerat, ex quibus famulus quendam occiderat, ſequuntur omnes communiter. Ange. de maleſi. uerb. & Sempronium mandantem. q. 21. Hippol. conſi. 123. ubi refert infinitos Doctores hoc tenentes, & aſſerit hanc eſſe communem ſententiam. Anto. Corſett. ſingul. uerb. præceptum. fol. 174. Carrer.

10 fol. 295. nu. 37. Aduertas, quòd † dicta doctrina Bar. in d. §. ſed ſi mādauerit. ſic ſimpliciter intellecta nō eſt uera, ſed debet intelligi tribus concurrentibus, & non aliàs. primò ut præceſſerit capitalis inimicitia cum occiſo. ſecundò, ut dominus ſecreto illa uerba dixerit famulo. tertiò, quòd poſt talia uerba incontinenti fuerit homicidium ſecutū, ita hoc dictum Bart. declarat Dec. conſi. 234. nu. 9. uol. 2. Bald. l. 1. C. de ſeru. fugitiu. uerſ. & ille dicitur mandare. Ioann. de Anan. conſ. 95. uiſa inquiſit. col. 2.

Vnde ſi quis iniuriatus ab aliquo dixerit fratri ſuo, aut conſanguineo, uel

11 amico † eas, et rogo ut facias uindictam meam, debet intelligi mandaſſe, & per conſequens tenebitur de mandato, non obſtante quorundam opinione tenentium, ut uerba iſta accipiantur iuridicè, & ſic per uiam Iuris, maximè ſi ille, cui mandatur erat perſona, in qua non poteſt cadere alia uerìſimilis interpretatio

pretatio, quàm homicidii committendi. Iaſ. l. j. C. de ſeru. fugitiu. Carrer. fol. 296.

12 Amplia, ut procedat † etiam ſi dominus proferẽs dicta uerba, expreſsè inhibuiſſet famulo, ne occideret illum. c. fi. de homicid. in 6. Matth. ſingul. 188. Iaſ. in d. l. ſi quis mihi bona. §. ſed ſi mandauerit. Carrer. prac. fol. 296. nu. 38.

13 Secundò Amplia, ut procedat † etiã ſi dominus, uel pater talia uerba directè non proferret, & ſic dubiè, & impersonaliter, ut quia dicãt malum eſt hoc factum, uel malum eſt iniuriam remanere impunitam, loquendo tamen cum famulo. nam per talia uerba mandaſſe cenſetur, per tex. in c. literas. de exceſſ. præla. Roman. conſi. 222. Carrer. fol. 296. nume. 41.

14 Tertiò Amplia, ut procedat † quã do iniuria facta fuiſſet domino, uel famulo. Iaſ. in d. §. ſed ſi mandauerit. Carrer. fol. 296. nu. 41.

15 Limita modo dictã regulã, & † primò limita dictam doctrinam Bart. in d. §. ſed ſi mãdauerit, ut nõ procedat, quando iniuria domino, uel patri illata fuiſſet leuis. nam tunc illud mandatum debet intelligi, ut uindictam faciat, ſcilicet leuem, & ſimilem iniuria, puta ſi alapa percuſſus famulus uel ipſe fuiſſet. nam tali caſu, ſi ille mandatarius occideret illum, non tenetur mandans de occiſo. Hippol. conſ. 123. num. 21. per notata l. 1. C. unde ui. Raphael Ro. Alexã. d. §. ſed ſi mandauerit, Gramat. conſi. 63. Anton. d. ſingul. uerb. præceptum. fol. 174. Alexan. conſi. 128. uol. 4. Angel. de maleſi. uerbo & Sempronium Rodulph. uerſicu. 21. quæro, Carrer. fol. 292. nume. 43.

Quod uerum eſt, quando iniuria fuiſſet illata domino, uel patri ab aliquo ſibi æquali, & æquè nobili, uel melioris conditionis. Nam tunc intelligitur de æquali pugna, uel de æquali uindicta. Secus tamen ſi inferens iniuriam, & offenſam fuiſſet melioris, uel minoris conditionis, & offenſus fuiſſet nobilis. Nam tũc habita ratione qualitatis perſonarũ interpretandum erit de uindicta, pro quam iniuria fuiſſet propulſata, latè Carrer. fol. 297.

16 Secundò Limita, ut non procedat, quã do † famulus repudiaſſet mandatũ qui poſtea iuit, & illũ occidit, tunc dominus non tenebitur. Anto. Corſet. ſingula. ubi ſupra. & faciunt d. per Bal. l. literas. C. mandat. Carrer. in pract. fol. 298. nu. 46.

17 Tertiò Limita nõ procederet † quã do famulus fines mandati exceſſiſſet, puta quia dominus ei dixit, fac uindictam cum baſtono, alapa, pugno. &c. Nam tunc ex genere armorum comprehenditur domini, uel patris animus, ſi ille ſeruus talẽ occiderit, de occiſo non tenebitur, not. in l. 1. §. ſi diuus, de ſicar. Bal. l. mandat. in fin. C. mandat. Ita limitatur tex. in d. c. fin. de homicid. in 6. Carrer. fol. 297. num. 45. Bald. in l. non ideò minus. C. de accuſ. Ang. de ma

leſi.uerb. & Sempronium Rodulphi.q.18.

Quartò Limita non procedere, quan-
18 do † talia uerba prolata fuiſſent à domino, uel à patre in perſonam alicuius, qui ueriſimiliter uindictam corporalem facere non poſſet, nec debeat. puta ſi dicta fuiſſent Aduocato, uel procuratori. nam tunc intelligeretur per iuſtitiam, & domini iuramento in hoc ſtaretur. iuxta notata in §. aliæ, inſt. de action. & not.l.1.C.de his quib.ut indig. Bal. d.§.ſed quid ſit mãdauerit. Carrer. fol.292.

Quintò Limita ſupradictam regulam
19 † ut procedat his concurrentibus, & non aliàs.

Primò enim præcedere debet inimicitia capitalis inter mandantem & offenſum.

Secundò, quòd dominus ſecretè mandauerit famulo loquẽdo ſibi ad aurem, taliter quòd incontinenti ſecutum fuerit homicidium. aliàs ubi unum ex illis ceſſaret, deciſio Bartoli communis locum habere nõ poterit, etiam quòd famulus domeſticus, uel amicus homicidium perpetrauerit. Iaſ.l.1.col.7. uerſi.quintò mirabiliter. C.de ſer.fugit.ubi Bal. uerſi. & probatur mãdatum. Ioan. de Anan.conſi.59. Viſa inquiſitione formata per Magiſtratum cõra Capitaneum Florentinum. Hippol. d.conſi.132nu.22. Anton.Corſett. ſingul.incipit, prçſumptio. uerſ.celeritas actus. Bal. c.ueritatis, de dol. & contumac. Carrer.fol.298. Dec. conſi.234.in fin.uol. 2.

Sextò Limita, ut procedat, quando
02 † dominus recepiſſet iniuriam illicitè; nam tunc talia uerba domini de uindicta intelliguntur, quòd ſicut illicitè iniuriam recepit, ita mãdaſſet illicitè propulſare, aliàs ſi licitè receperit iniuriam ſecus. Alex. conſ.220.quoniam abundè, uol.2. Carrer.fol.298. num. 49. qualitas enim præcedentis iniuriæ arguit, qualis fuerit animus domini mandantis in ſequenti. arg.c. ſcriptum. de elect. Bald.l. ſi prædium.col.fin. de ædil. act. uerſ. ſed pone. Carrer. ubi ſupra.

Septimò & ultimò limita, & intelli-
21 ge, quòd † propter prædicta uerba domini, uel patris in filium, uel ſeruum pro lata procedi poſſet ad torturam contra dominum, uel patrem, non etiam quòd his uerbis cõdemnetur ad mortem. nam ex talibus uerbis, ut ſupra, præſumitur mandatum ceteris concurrentibus
22 Vnde clarũ eſt, quòd † ex præſumptionibus quantum cunque uiolentibus non poteſt ueniri ad condemnationem, & pœnam corporalem, ut per Innoc. ca. quia ueriſimile. de præſump. & ibi per Abb. & alios in c.afferte.eod.tit. Abb.ca.auditis col.ult.de præſcript. Bald. & alii in l.fin. C.de probat. Alex.conſil.15. uol.1. Gandi.de indic.indubi. per totum. Hippol.in pract.§.diligẽter. Carrer. fol.298. Vnde etiam inferunt, quòd ſi alicuius hæres, uel alius dixerit, De hoc me uindicabo,

aut

aut facias uindictam de morte defuncti, aut alterius inimici, ſi prædicta uerba fuerint prolata, & occiſus ille fuerit, ille talis poterit eo caſu torqueri.

Similiter mandatum præſumitur, ſi dominus, aut pater offenſus loquatur ad aurem famulo, uel filio, & ſtatim ſit per famulum, uel filium cō-
23 miſſum homicidium, nam † ex tēporis breuitate concurrente inimicitia, præſumitur mandatum. concurrente uerò ſola inimicitia, prçſumitur conſilium in mitiorem partem. nulla concurrente inimicitia, nec mandatum, nec conſilium prçſumitur, etiam ſi iniuriæ præceſſiſſent. Bald. l. prima; uerſ. ille dicitur mandare. C. de ſeru. fugitiu. Bald. l. ſi quis mihi bona. §. fina. de acquir. hæred. Corn. conſi. 57. uol. 4. Corſett. ſingul. uerbo præſumptio. l. ſi ob turpem de cōd. ob turpem cauſam. Aret. c. 3. loco, in fi. de proba. Alex. l. 1. C. de his, quibus ut indi. Carrer. fol. 299.

24 Vltimò ſcias, quòd † mandatum omnibus uerbis inducitur, ſiue imperatiuis, ſiue negatiuis dummodo ad ſatisfactionem mandantis, prolata fuerint, ut ſupra dixi:

Quod ſano modo intelligendum eſt.
25 Primò, ut hoc uerum ſit † dummodo illa uerba ipſa ſint, ut poſſint importare mandatum, aliàs ſecus. Carrer. fol. 307. num. 57. & ideò dixit. Bald. l. ob hæc uerba, de infam. quē ſequitur Augu. de Arim. in addit. ad Ang. de maleſi. uerbo ubi ſupra, quod cum aliquis inducit teſtes ad
26 probandum mādatum, iudex † debet interrogare, quibus uerbis fuit uſus ille, qui accuſatur aut inquiritur de mādato. Nam ex ſerie & qualitate uerborum apparebit, uerum fuerit mandatum necne.

Item intelligitur uerum, dummodo
27 † non ſint uerba admonitoria, & commēdatoria, uel perſuaſoria, puta aliquis habens animum deliberatum occidendi Titium, acceſſit ad amicum, cui dixit ſe uelle talem occidere. Ille autem dixit, placet mihi fac bene, & citius, certè cum talia uerba ſint commendatoria & perſuaſoria, mandatum per ipſa inductum non cenſetur. Carrer. fol. 299. nu. 54. & 299.

28 Item intelligas uerum, quādo † eſſent dicta uerba purè & ſimpliciter prolata, ſecus ſi cōditionaliter. Bar: l. ſi pupillus. §. uideamus, in fin. de negoc. geſt. Carrer. d. fol. 295.

Tertiò Principaliter quæro, an mandatum in dubio præſumatur factum, & quid præcedere debeat ad faciēdum mandatum præſumi.

29 Dicas, mandatum † in dubio non præſumi. Bald. l. prima, uerſ. ille dicitur mandare. C. de ſeruis fugiriu. Corn. conſil. 57. uol. 4. Corſett. ſingul. uerbo præſumptio. Iaſo. l. ſi ob turpem. de condit. ob turpem cauſam. Innoc. c. ad audientiam. de homicid. Carrer. fo. 299. num. 53. tex. eſt in capit. cum ad ſedem, de reſtit. ſpoliat. Bald. l. ſi familia. de publica. Bald. conſi. 98. uol. 1. & conſil.

383.

383. uol. 5. tex. not. in c. quia præſu latus. 1. q. 4. & in c. Petrus à contrario ſenſu. de homicid. ubi Felin. 1. col. in fin.

30 Amplia etiam, quòd † delinquens fuerit filius, ſeruus, uel amicus, uel conſanguineus. Nam talis delinquẽdo mandato domini, uel patris deliquiſſe non præſumitur. d. ca. cum ad ſedem. de reſtit. ſpol. Bal. d. conſ. 98. & 383, Carrer. ubi ſupra. Abb. cap. cum canon. cap. conſtitutus, el 1. de teſti. Iaſ. l. ciuitas. col. 2. ſi cert. pet. ſed alia indicia requiruntur, & urgentia ad hoc, ut mandato ipſorum deliquiſſe prę́ſumatur, Docto. ubi ſupra.

Primò Limita non procedere, quando 31 † delictũ non eſſet momẽtaneum, ut homicidium, ſed ſucceſſiuum & haberet cauſam permanentem. Nam mandato domini, uel patris illud facere præſumitur, Abb. capit. conſtituit. el 1. & cap. cauſam. de teſti. Iaſ. d. l. ciuitas. ubi ſupra. Felin. c. Petrus. colu. 2. de homicid. tex. ſingul. in ca. conſtituit. el 1. de teſtib. Bald. l. 1. prope. fin. C. ſi qua. prædit. poteſta.

32 Secundò Limita, quando † pater, dominus, uel conſanguineus. &c. fuiſſent conſulti à filio, uel uicino, & tacuerunt, & temerè inſtruxerũt. nam tunc eius auctoritate deliquiſſe præſumitur, cum illos prohibere potuerint, & non fecerint. Fel. d. ca. Petrus. nu. 3. Carrer. fol. 300. num. 55. tex. in d. ca. Petrus, & cap. ſicut tuis, de ſimon.

Tertiò Limita nõ procedere, quando 33 † aliquibus ſignis, uel uerbis apparet illos eorum uoluntate deliquiſſe, quod omnibus uerbis poterit apparere, de enunciatiuis dicendo Bonum eſſet, uindictam facere. Bald. l. 1. C. de ſeru. fugitiu. uerſ. & probatur mandatum. Ioan. de Ana. conſi. 53. Iaſ. l. ſi quis mihi bona. §. penult. de acquir. hæred. Carrer. fo. 295. quod uerum eſt etiam in actu momentaneo, ſecundum Felin. d. c. Petrus. num. 5. & ita intelligitur ſecũdum eum notabile dictum. Bart. in l. ſi quis mihi bona. §. iuſſum. de acquir. hæred. Petrus de Anchar. cap. ex literis. de exceſſ. prælat. Bart. l. ſi neutri §. fina. de priuileg. credito.

Quartò Limita non procedere, quan- 34 do † dominus potuiſſet reparare delictum famuli, & neglexerit. Nã tunc culpa non caret. Bald. cap. ueritatis. de reg. iur. Felin. d. c. Petrus. nume. 21.

Quintò Limita non procedere, quan- 35 do † familiares & domeſtici eſſent perſonæ uilis conditionis & famę, nam tunc eorum delicta domino imputantur, cum propter eorum uilitatem non præſumantur ex ſe deliquiſſe, nec ignorantiam in hoc poterunt allegare. Cardi. poſt Paul. Clem. ne in agro §. porrò. 4. not. de ſtatu mona. Fel. dicto capit. Petrus. nume. 7.

36 Sextò Limita, quando † dominus uel pater locuti fuiſſent ad aures famulo, uel filio, & ſtatim poſt per famu

ſamulum, conſanguineum, uel filium delictum factum fuerit. nam tunc ex breuitate temporis concurrente etiam inimicitia præſumitur mandatum, aliàs ſecus. pendente uerò ſola inimicitia præſumitur cõſilium. Nulla uerò concurrente inimicitia, nec mandatum, nec conſilium præſumitur, etiam ſi minæ præceſſerint. Bal. d. l. j. uerſi. Nec dicitur mandare. C. de ſeru. fugitiu. conſi. 51. Corſett. ſingul. uerbo præſumptio. Iaſ. l. ſi ob turpem cauſam de condic. ob turpem cauſam. Innoc. c. ad audientiam. de homicid. Carrer. fol. 209. nu. 53.

37 VII. Limita † ſi eſſet ſuperior habens officiales, uel famulos deputatos ad aliquid expediendum; quia

38 † eorum exceſſus imputatur domino. l. 1. in princ. & §. famulo. de publi. l. ait prætor, de ui & ui arma. ſequitur Archidiac. & omnes in cap. ſi epiſ. de offic. ord. in 6. qui dicit,

39 quòd † ſi officialis epiſcopi uiſitans, uel uicarius delinquat, tenetur epiſcopus. Bald. l. 1. de curios. lib. 12. & in l. nequid. in princip. de incend. rui. & naufrag. Felin. c. Petrus nume. 8.

40 Quod uerum eſt, niſi † dominus poſt ſententiam ſtatim purgaret delictũ officialis. Rota conclus. 266. Item ſi Vicarius. in nou. Feli. ubi ſu-

41 pra. Item † uerum eſt, niſi officialis delinqueret extra officium; quia dominus non tenetur, niſi in quantum alii domini tenerentur de delicto famuli non officialis. Bart. l. ne quicquid. in princ. de incend. Rui. & naufrag. Abb. & Anton. ca. 1. de reſt. ſpol. Ioan. de Imol. c. generali. in gloſ. uerbo miniſtros. de elect. in 6. Card. Clem. prima §. fi. de hæret. in 6. Felin. in d. capit. Petrus, nume. 10.

42 Item uerum eſt, niſi † deputatus ad certum officium à ſuperiore eſſet perſona ualde integra. Ita colligitur ex gloſ. in c. 1. uerſ. Archid. de offi. Archi. Oldrad. conſ. 92. & Fel. ubi ſupra.

43 Item uerum eſt, niſi † officiales dati eſſent ipſi ſuperiori ab alio ſuperiore, & ipſe eos non elegiſſet. nam tunc eorum delicta non imputantur ſibi. Bal. c. 1. de offi. deleg. & l. mancipia. C. de ſeru. fugi. Fely. ubi ſupra.

44 Item uerum eſt, niſi † poteſtas, uel alius exhiberet ipſum officialem, nam tunc ſtatim liberatus eſt. Bar. d. §. familia. Roma. conſi. 11. inc. propoſita. Fel. ubi ſupra, quod ſanè intelligendum eſt, in habente officium publicum, ſecus eſt in habẽte officium priuatum. Puta tabernarius, nauta & ſimilis, quia ſi eorum officiales delinquant, non libe-

45 ratur dominus eos exhibendo, † ſed optio datur damnum paſſo, cõtra quem uelit experiri. l. unica. ff. nau. cau. ſtabu. Abb. d. c. 1. de reſt. ſpol. Bart. d. §. familiæ. Felyn. ubi ſupra.

46 Item uerum eſt, niſi † criminaliter ageretur ad pœnam corporis contra officialem, quia etiam ſi fugeret,

ret, non conuenitur dominus. Roma. conſ. 15. Plura ſunt, latè Fel. d. c. Petrus. nu. 13.

Item uerum eſt, niſi eſſemus in caſu, de quo per Innoc. c. cum ad ſedem de reſtitu. ſpol. ubi Abb. uerſ. Item præſuppoſito. Bald. l. j. ad fin. C. de epiſ. & cle. Fel. ubi ſupra.

47 Item uerum eſt, niſi † famulus delinqueret in re, cuius cuſtodia non ſpectabat ad dominum, Floria. l. ſi ſeruus ſeruum. §. Proculus. ad l. Aquil. Fel. d. c. Petrus.

48 Item uerum eſt, niſi † commiſſum eſſet delictum ante famulatū. Bar. l. Titius. de teſta. mili. Fel. ubi ſupra.

49 Vltimò † pro complemento ſcias, quòd ad hoc ut mandatum præſumatur etiam in prædictis caſibus, requiritur de neceſſitate, ut præcedat inimicitia capitalis. Item, quòd mandans locutus fuerit delinquenti ſecretò ad aurem. Item, quòd incontinenti ſecutum fuerit homicidium. Ioan. de Ana. conſ. 9. uol. j. ubi uult, quòd quotieſcunque iſta ceſſarent non præſumeretur mandatum, etiam ſi occidens fuiſſet familiaris, amicus, uel conſanguineus inquiſiti. Bald. conſ. 98. uol. j.

Quartò principaliter quærò. An mandans ſemper teneatur.

50 Dicas regulam eſſe, ꝙ † mandans ſemper tenetur, nulla habita diſtinctione, an mandatarius eſſet aliter facturus, uel non, Ang. de malefic. uerbo & Sempronium Rodulphi. uerſi. 22. quæro. in fin. ubi Ang. de Arimin. in addit. Bal. l. ob hæc uerba, de his, qui not. infam. Ang. l. 1. de eo, per quem factum erat. ſolū ergo prædicta diſtinctio uera erit in conſulente & perſuadente, ſecundum Doctores ſupradictos.

51 Amplia, ut procedat † etiam ſi mādans animum & intentionem occidendi non haberet, dummodo per tale mandatum detur opera rei illicitæ, & inde homicidium ſecutū ſit; quia mandatum illud tēdebat illud in delictum, quia tenebitur de homicidio licèt illud contra eius uoluntatem ſecutum ſit: text. not. in c. fin. de homicid. in 6. Dec. conſ. 174. uol. 2.

Limita regulam, ut procedat, quan-
52 do † delictū illud non erat ordinatum ad mortem. Puta mandatum Titio, ut Seiam mulierem raperet, & ad uillam ducat, illam rapuit, & in uilla eam ductam occidit. Certè cum talis raptus ad mortem non fuerit ordinatus, ſed tantum ad libidinem, nō tenetur de homicidio, ſi ille contra eius uoluntatē occideret, quominus dederit operam rei illicitæ. Dec. d. conſi. 134. uolum. 2. Ampliatio ergo ſolum locum habebit, quando mando aliquid fieri, ex quo regulariter poteſt mors ſequi, ſicut ſi mando alicui aliquod membrum mutilari. Dec. ubi ſupra.

Quintò principaliter quæro, an mandans dicatur uerè facere, adeo ꝙ comprehendatur in ſtatuto loquē-

te de faciente:

53 Dicas,quòd† mandans aliquid fieri non dicitur uerè facere,nam qui per alium facit, non dicitur propriè id facere. Ang. de maleſic. uerbo & Sempronium Rodulphi, uerſ. 14. quæritur. Bald. conſi. 52. uolu. 1. Carrer. fol. 302. num. 59. Gram. deciſ. 28. num. 27. uſque ad fin. Alex. conſ. 65. uolum. 4. Petrus de Ancha. c. canonum ſtatuta. q. 14. de conſti.

54 Ex hoc enim infertur, quòd† ſi ſtatutum certam pęnam uulneranti imponat, non uerificatur in mandante uulnerari. Grama. ubi ſupra. Alex. ubi ſupra. Ang. de malefi. ubi ſupra. Bald. ubi ſupra. Carrer. in practica criminali fol. 301. nume. 59.

55 Secundò Infertur, †quòd ſi ſtatutum certam pęnam uulneranti imponeret, non uerificaretur in mandante occidi, maximè quando idē ſtatutum contineret iuris communis aggrauationem. Puta, ſi deponeret, quòd admitti non debeat quis ad homicidii defenſionem, etiam ſi eſſet pater inquiſiti, uel denunciati, niſi ipſe principalis comparuerit. Alex. cōſ. 65. uol. 4. Capi deci. 155. col. 3.

56 Tertiò Infertur, quòd† ſi ſtatutū prohiberet, poſſe fieri pacem homicidæ, non habebit locum in mādante, & maximè dum dicit, quòd, de homicidio non poſſit fieri pax. Bal. l. ex hoc iure. de iuſt. & iu. Alex. conſ. 65. col. fi. uol. 4.

57 Quartò Infertur, quòd† ſi aliquis accuſauerit aliquem, dicendo aliū occidiſſe, ſi poſtea probatum fuiſſet, quòd illud Sempronius principaliter non feciſſet, ſed per alium fieri mandauit, accuſans ſuccumbet, & proceſſus nullus erit, adeo quòd omnino ſequi debet abſolutio Titii. Ioan. Monac. c. qui per alium. de reg. iur. in 6. Bald. c. 1. §. iniuria. uerſi. pone, accuſo te. de pace iur. fir. Fely. c. mulieris. de ſenten. excom. Hippol. in practi. §. & quia.

Sextò principaliter quæro, an mandans de exceſſu mandatarii teneatur, ſi quid fecerit præter eius intē tionem, & propoſitum.

58 Dicas, regulariter † mandantem tenetur de exceſſu mandatarii, quā do aliquid mandauerit illicitum, ex quo poterat mors ſequi, uel ad mortem eſſe ordinatum. Puta, mā daui Titio, ut aliquem uulneraret qui mandatum adimpleuit, unde mortuus uulneratus, unde tali caſu mandans de occiſo tenebitur, ſcilicet pęna mortis, non autem inculpati homicidii, quamuis à principio hoc in intentione mandans non haberet, ſed ex facto eueniret

59 †cùm hoc euenire poſſe cogitare debet, Cepol. conſi. 24. numm. 38. Alber. de Roſa. l. non ideo minus. C. de accuſat. Angel. d. l. non ideo minus. C. de accuſ. Ang. in d. l. non ideo minus. ubi Bald. uerſic. item quæritur an mandans. Hipp. l. frater tuus. num. 24. C. de ſica. Salic.

l.cum mandati.C.mandati.Anan. ca. ſicut dignum. de hom.in 6.

60 Amplia, ut procedat † etiam ſi mã dans inhibuiſſet mandatario, ut nõ occideret, ſed uulneraret tantum; nam hoc non obſtante pęna mortis tenebitur, cum ſimiliter hoc eueni re poſſe cogitare deberet. Cepol. ubi ſupra, Alber. ubi ſupra, Angel. Bald. in d. l. non ideo minus. Carrer. fol. 307. nu. 72. & 73.

61 Secundò Amplia, † ut procedat non ſolum in mandato expreſſo, ſed etiam tacito, Aug. de Arimi. in addit. ad Angel. de maleſi. uerſi. & Sempronium Rodulphi. uerſic. 18. Abb. c. ex literis, de exceſſ. prælat. ubi per illum textũ dicit, quòd ille eſt caſus, quòd ille Epiſcopus, de quo ibi, qui tacitè uidebatur mãdare, quòd ille miniſter ſuus aliquem uulneraret, quòd ſi mors ſecuta eſt, poſtea tenebitur de occiſo. Carrer. fol. 302. nu. 72.

62 Amplia, † ut tãto magis procedat, quando in poteſtate mandatarii nõ erat fines mandat' nõ excedere, puta ſi Titio mandauit, ut pugione uulnera ſocio inferret, uel ipſum membro debilitaret, nam tunc ſi ille moriatur, mandãs de occiſo tenebitur: quia mandatarius ſtateram in manibus habere non poterat, nec in ſua poteſtate eſt uulnerare lęthaliter, uel non læthaliter. cum ex quolibet uulnere poſſibile ſit quẽ mori. Angel. de maleſic. uerbo & Sempronium mandatorem, uerſic. 18. Cepol. ubi ſupra. Bald. d. l. non ideo minus. uerſic. Item quæro, an mandatarius. Textus eſt not. in ca. fin. de homici. in 6. Ioann. de Ana. cap. ſicut dignum de homicid. Bal. d. l. cũ mandati. Hipp. conſi. 67. n. 31. Gramat. conſil. 20. Carrer. ubi ſupra.

Primò Limita non procedere, quando 63 † mandatarius poterat fines mandati ſeruare, & non ſeruauit. nam tunc excedendo, dominus, ſeu mandans de exceſſu non tenebitur pœna ordinaria, ſed tãtum de eo quod fieri mandauit. puta, mandauit Titio, ut Seium percuteret extra plateam, uel extra Palatium, uel in cruribus, Ille uerò percuſſit in capite, uel in platea, uel in Palatio. Angel. de maleſic. uerſic. ubi ſupra, uel mã dauit, ut pugno, uel alapa percuteret, ille uerò baſtono, uel enſe percuſſit. Cepol. conſi. 34. num. 58. & 59. Hippol. conſi. 67. num. 32. Bal. Alex. l. ſi quis mihi bona, §. ſi mandauerit. de acquir. hæred. Gramat. conſil. 20. Carrer. fol. 307. & 308. nume. 72. Bald. l. cum mandati. C. mandati. Pariſ. conſi. 161. num. 19. uol. 4.

64 Secundò Limita, ut ꝓcedat † quã do mandauit aliquem uulnerari armis aptis ad occidendum, nam tũc ſi mandatarius exceſſerit, mandans de exceſſu tenebitur, Cum uulnera ad menſuram dari non poſſint. puta cum enſe, pugione & partiſana. Secus ſi mandaſſet aliquem uulnerari cum cultello ita paruulo, quo ueriſimiliter aliquem occidere non

poſſit

poſſit, cum aptus non eſſet ad uulnus mortale inferendum. Vnde ſi uulneratus illo paruo uulnuſculo moriatur, mandans de morte non tenebitur, nec militabit tunc diſpoſitio cap. fina. de homicid. in 6. Augu. de Arimin. in addit. ad Angel. de malefic. ubi ſupra. Cepol. conſi. 34. num. 59. Carrer. fol. 308. Bald. l. cum mandati. C. mandati. Bald. l. non ideò minus. uerſic. item quæro C. de accuſat. ut ſi mandauerit baſtono ut aliquem percuteret, Ille uerò enſe percuteret, nam tunc mãdans de exceſſu non tenebitur, maximè cum præter ſuam uoluntatem occiderit, & ille potuit mandatum ſeruare, & non ſeruauit. Carrer. fol. 308. Pariſ. conſi. 162. num. 19. uol. 4. Corn. conſi. 47. uolum. 4.

65 Tertiò Limita, ut non procedat † quando mandans aliquid fieri mandauit etiam illicitum, quod tamen ad mortem non erat ordinatum. Nam tunc quàmuis mandatum ſit illicitum. tamen quia illud ad mortem ordinatum non erat, ſi mors inde ſecuta ſit, mandãs de occiſo non tenebitur. puta, mandauit Titio, ut Seiam mulierem rapiat, & eam ad uillam ducat. Ille ita fecit & poſtea ibi eam occidit. certè cũ talis raptus ad mortem ordinatus non ſit, ſed ad libidinem, non tenebitur de homicidio, ſi ille præter intentionem mandantis occiderit, quamuis à principio rei illicitę operam dederit. Ita notabiliter uoluit Dec. conſi. 234. Alexan. conſi. 140. uolum. 2. Aret. conſi. 5. Carrer. ubi ſupra.

66 Septimò † principaliter quæro inquiſitio contra mãdantem quid continere debeat, & de eius forma. Dicas, quòd inquiſitio contra mandã-

67 tem debet continere † qualiter ipſe ad ſatisfactionem ſuæ uoluntatis pro uindicanda ſua iniuria alicui mandauit, ut Titium occideret. Corne. conſil. 50. in principio. uolum. 4.

68 Præterea † debet confinare locum & tempus ſecuti delicti, non autem locum & tempus mandati facti. Bart. l. prætor. §. hoc autem edicto, ff. ui bon. rapt. Angel. de maleſic. uerbo, & Sempronium Rodulphi. uerſic. 7. quæritur, Inquiſi-

69 tus † uel accuſatus de mandato condemnari non poteſt, ſi de inſtigatione uel perſuaſione probatum fuerit. Alex. conſil. 128. uolum. 4. Bal. l. hæc uerba, de his, qui not. infam. Carrer. fol. 337.

70 Quod uerum eſt † etiam ſi in inquiſitione appoſita eſſent illa uerba (ſuper quibus omnibus & ſingulis, cum annexis & connexis, etiam prorſus extraneis) nam illis non obſtantibus abſolui debet, in quibus de mãdato, ſi de conſilio & perſuaſione poſtea probatum fuerit. Carrer. fol. 337. & 338.

71 Inquiſitus † de mandato, ſeu inſtigatione facta alicui, ut Titium interficiat, ſiue gratis, ſiue pro pecunia, purgare poterit præſumptiones aliquas contra illum exiſtentes, ſi

x 2 proba-

probauerit,quòd ille aſſertus mandatarius erat uel ſuus inimicus,nec
71 probata fuerit reconciliatio † ob quod durare præſumitur. Carrer. conſi.58.nume.22.uol.2.

Octauò principaliter quæro,an mandans de mandato non ſecuto effectu teneatur.

73 Dicas, mandantem † de mandato non teneri non ſecuto effectu, ſed ad actum proximum deuentum ſit. Bar.l.non ſolum.§. ſi mandato.de iniur. Ang. de maleſi. uerbo & Sempronium Rodulphi, uerſi.quæro 2.Hippol. conſi.105.

Quod uerum intellige in delictis leuibus ſecundum eosdem, Salic. l. non ideo minus. uerſi.quæro 3. C. de accuſat.

74 Limita † non procedere in delictis atrocibus, nam tunc ex ſolo mandato mandans tenetur, etiam maleficio non ſecuto. Bart.ubi ſupra. Ang.de malefic. ubi ſupra Hippol. ubi ſupra.

Contrarium tenuit Grama. decis.28.
75 ubi uult in crimine ueneni mandantem non teneri non ſecuto effectu.

Quod uerum intelligas, ut teneatur pœna extraordinaria arbitrio iudicis, non autem ut teneatur ex ipſo delicto, quod mandauit fieri. Ang. ubi ſupra Bar. ubi ſupra. tex. eſt in l. 1. de extraordin. crimin. Gram. conſi.36. col. antepenult. Hippol. conſi. 107. Capic. deciſ.155. col. 3. Salic.l. non ideo minus.3. q. C. de accuſat.

76 Secundò Limita † ut procedat, quotiescunque mandatum habetur pro delicto perfecto in ſe; nam tunc tale mandatum punietur pœna ordinaria, perinde ac ſi ſpeciale delictum fuiſſet commiſſum. text. eſt in c. pro humani. de homicid. in 6. Augu. de Arim. in addit. ad Angel de malefic.uerbo & Sempronium Rodulphi. uerſi.quæro.2.

77 Tertiò Limita † mandante aſſaſſino, ut aliquem interficias, & ſic mediante pecunia. Nam tali caſu quàmuis mors ſecuta non ſit,& ſic delicto non conſumato,tamen mãdans illa pœna ordinaria punietur qua puniendus ueniret, ſi delictũ conſumatum fuiſſet. tex.eſt in cap. pro humani. de homicid.in 6. Augu.de Arimin. ubi ſupra, Ioan. de Ligna. in quodam ſuo conſilio, in uolumine diuerſorum cõſiliorũm criminalium conſi.20.

78 Quod uerum eſt † quando ille aſſaſſinus ad actum proximum deueniſſet, & per ipſum non ſtetiſſet, quando delictũ non fuiſſet conſumatum,ſecus uerò,qnando delictũ conſumatum nõ fuiſſet, nec etiam ad actum proximum deuentum ſit nam tunc pœna ordinaria mandati puniri non poterit, ſed extraordinaria iudicis arbitrio decidẽda, uel pœna ſtellionatus.Gramat.uoto.8. Augu. de Atim. ubi ſupra. tamen ſecundum. Angel.conſi.14. Card. & Augu. de Arim. ubi ſupra licet aſſaſſinus, qui ad actum proximũ deueniret,decapitari deberet.tamẽ

ex

79 † ex quo delictum non conſumatum, nec mors ſecuta ſit, benè faciet Princeps, ſi illam pœnam corporalem mandantis commutauerit in pecuniariam.

Vltimò nota pro complemento huius
80 quæſtionis, quòd † crimen aſſaſſinij adeo eſt deteſtabile, quòd ſi mandans aliquem occidi, illi pecuniam dederit, non ſolum tenebitur pœna extraordinaria, effectu non ſecuto, ſed etiam ſi mandatum prius reuocauerit. ca. pro humani, de homicid. in 6. Angel. d. conſi. 14. Bal. l. 1. §. hoc autem. quod quiſque iur. Hippol. l. unica. nu. 246. & 247. C. de rapt. uirg.

Nonò, Principaliter quæro, quanto tẽpore mandatum duret.

81 Dicas, in † Criminalibus mandatum perpetuò durare, & ideo ſi mãdatarius diu ſteterit in committendo delictum, non per hoc liberabitur mandans; ſed perinde tenebitur, ac ſi ſtatim ſecutũ fuiſſet. Bart. l. non ſolum. §. ſi mandato. nu. 12. de iniur. Innoc. ca. ad audientiam, de homicid. Paul. de Caſtr. l. ſancimus. colu. 1. C. de teſtam. Angel. de malefic. uerbo & Sempronium Rodul'phi. uerſi. 5. quæro. Cepol. cautel. ultima.

Primò Limita non procedere, quando
82 † mandatum fuiſſet reuocatum tacitè, uel expreſsè. expreſsè dicit̃ reuocatum, quando uerbis expreſſis prohibetur. tacitè uerò, quando parentelam, uel pacem mandans cum illo, qui offenſus erat, faceret. Nam tunc ſi mandatarius, illum offenderit, mandans non tenebitur. Innoc. ubi ſupra. Bart. ubi ſupra. Angel. de malefic. ubi ſupra. Augu. de Arim. in addit. ibi ad eum. Hippol. conſ. 105. Cepol. cautela ultima. Carrer. in pract. fol. 311. Gramat. deciſ. 28. nume. 7.

83 Quod uerum eſt, dommodo † talis reuocatio mandati ad aures ipſius mandatarii peruenerit. puta, quia fuerit ei intimata, ſeu notificata à domino mandante, aliàs ſecus. Cin. Sali. l. non ideo minus. C. de accuſat. Cepol. d. cautela ultima. Carrer. fol. 311. num. 28. Bald. l. j. C. de ſeru. fugit. in d. l. quis ſi literis & l. mandati. C. mandat. Innoc. ubi ſupra. Item requiritur, ut etiam notificet illi, qui offendẽdus erat, ut caueat, aliàs mandans teneretur, nam neceſſe non habebit nominare offendentem, ſed tantum ut ſibi &c. Alex. d. §. ſi mandato. Docto. ubi ſupra. Carrer. latè fol. 311. Alex. conſ. 83. uol. 7. Fel. d. c. ſicut dignum. de homicid col 4. Bald. l. ob hæc uerba. de infam. Anchar. cleme. 1. de renun. Cepol. d. cautel. ultima.

Quod autem dictum eſt ſupra procedit in omnibus criminibus, præterquàm in crimine aſſaſſinij, in quo talis reperitur ſpecialitas, quòd ſi mandatum in eo fuerit reuocatum nihilominus mandans ad pœnam tenetur. caſus eſt in c. pro humani. ubi gloſ. de homic. in 6. Augu. de Arim. in addit. ad Ange. de malefi. uerb. & Sempronium mandantem

uerſi.

uerſ. 5. quæritur. Et huius ratio eſt: quia iam ipſe ex parte ſua delictum perfecerat. gloſ. c. 1. §. fin. de homicid. in 6. Nicol. l. qui falſam monetam. nu. 15. & 16. de falſ. Alex. l. uerum, in fi. de pœnis.

87 Secundò Limita † quando mandatum fuiſſet certo tempore limitatum. puta de tali menſe, uel tali die, & ille poſtea diu ſtetit, & poſtea fecit. Nam mandans tunc non tenebitur. Sali. d. l. non ideo minus C. de accuſat. Augu. de Arim. in ad di. ad Ang. de maleſ. ubi ſupra. uer. 5. quæritur.

88 Tertiò Limita non pcedere † quando mandans & mandatarius effecti fuiſſent inimici, nam tunc mandatum præſumeretur reuocatum. l. qui cum Cornelio. ubi Bart. loc. Alexan. conſi. 109. uolum. 7. Bald. l. mandatum. C. mandat. Carrer. fol. 322.

89 Quartò Limita non procedere † ſi mandatarius mandatū noluit acceptare, demum pœnitentia ductus motus ex ſe, iuit ad illum occidendum. nam tunc occidendo mandās non tenebitur. Alexand. in addit. ad Bart. l. non ſolum. §. ſi mandato. uer bo ſemper. de iniur.

Decimò quæro principaliter, quibus ex cauſis mādans excuſetur, ſeu excuſari poſſit.

90 Dicas multis modis, & primò † excuſatur mandans, ſi mandatarius exceſſit fines mandati, ut latè per Carrer. in pract. fol. 307. & uide ſupra. q.

91 Secundò excuſatur mandans † ſi mandatarius erat aliàs omnino facturus. puta, quia effectus erat pariter capitalis inimicus mandatarii, ſicut mandantis. Nam tunc non tenetur de mandato, ſed tantum de inſtigatione, & perſuaſione. Bald. l. 1. col. 2. C. de ſeru. fugit. Angel. conſi. 22. Corn. conſ. 59. uol. 4. Carrer. fol. 309. Gramat. uot. 11. nume. 20. Cepol. cautel. 29. & 39. quod tamē deprehenditur uerum, ſi præceſſerit inimicitia capitalis, ut dixi, uel minæ ipſius mandatarii, uel præparamenta per eum. Nam ſi ſolitus erat minas exequi, præſumiſ, quòd erat aliàs facturus. Debet † etiā eſſe

92 mandatum à ſuperiore inferiori, & ſic tribus concurrentibus, inimicitia, offenſio mandatarii, & quòd ſuperior mandauit inferiori, ſecus è contra. Iaſ. d. l. 1. in fin. C. de ſeru. fugit. & ibi Paul. de Caſt. quia poteſt quis amicum euadere & pecunias lucrari, & ita dicit cōſuluiſſe Alex. poſt Bart. d. §. ſi mandato. uerſ. niſi gratia mandantis. & conſ. 123. col. 4. Carrer. fol. 309.

93 Tertiò Excuſatur mandans † ſi mādatarius dixerit, ſe feciſſe, non ut adimpleret mandatum, ſed quia erat eius inimicus. Nam talis excuſatio prodeſt mandanti; dummodo concurrant aliæ coniecturæ de inimicitia uel minis præcedentibus. Cepo. cautela 59. Carrer. fol. 310. Bald. l. 1. §. iniuriæ. uerſ. quæro ſi Titius. de pace iur. firman.

94 Quarto Excuſatur † ſi mandatarius

rius non acceptauit mandatum à principio, nam non tenetur mandans. licet poſtea mandatarius occideret. Carrer. fol. 310. & ſupra. q. 9. Bald. l. ſi literas, in fine. C. mandat. Bart. l. is qui. §. unde quæritur. de manumis.

Quintò Excuſatur mandans ſi mandarum reuocauerit. Vide ſupra. quæſt. 9. limit. 1.

95 Sextò excuſatur † ſi mandatarius attentauit delictum, ſed non perfecit. nam tunc mandans pœna ordinaria non tenebitur. & dicas ut ſupra. q. 8. & per Carrer. fol. 312.

Septimò excuſatur, † ſi ſolum mādatū

96 præceſſerit, nec ſecutum fuit homicidium, neque attentatum. nam ex ſimplici mandato non punitur. gl. l. præſenti uerſ. cogitationem. C. de his, qui ad eccleſ. confug. & in cap. nullus tempus. 1. q. 1. Bart. l. ſi quis non dicam rapere. col. 2. C. de epiſ. & cler. Card. c. 1. de eo, qui mitt. in poſſ. Gramat. uoto. 8. niſi in aſſaſſini, qui propter ſolum mandatum puniretur. Carrer. fol. 313.

97 Octauò excuſatur mandans † ex defectu ordinis non probati, nam ad hoc ut de mandato teneatur mandans, neceſſe eſt, ut mandatū præcedat factum, uel interueniat in ipſo facto. Bald. l. 1. uerſ. Item nemo punitur. C. de ſeru. fugi. ubi Iaſ. uerſ. 2. diligenter. Bar. l. ad hæc uerba. de infam. Alex. poſt Bart. d. §. ſi mandato. Paul. Eleaz. & Card. cle. j. de pœ. Carrer. fol. 315.

98 Nonò excuſatur † ſi delictum non poſſit ſibi ineſſe per rerum naturā, & ideo ſi impubes mandat fieri falſum teſtimonium, non puniretur de falſo, ſed aliter eſſet ordinandū, cū in impuberem nō cadat periurium. Bal. l. fi. C. ad ſil.

Item, ſi ſecus mandat fieri falſam ſcripturam. Nam ipſe non poteſt ſecūdum naturam falſum fabricare, ergo nec mandando obligatur. Bart. l. j. uerſ. & nota quòd mandans. C. ſeru. ſug. Carrer. fol. 328.

99 Decimò excuſatur in caſu † in quo naturaliter non poſſunt plures concurrere in eodem actu. Et ideo mandans adulterium committi, non punitur de mandato, ſed tenetur ut conſulēs, uel inſtigator, uel factor. Bald. d. l. 1. C. de ſeru. fugit. & d. l. non ideo minus. poſt 10. q. Butr. c. 2. in fi. de ordi. cogn. Rom. l. ſi quis iuſſum. in prin. de dam. in fec. Carrer. ubi ſupra.

100 XI. Excuſatur † ſi contra eum teſtium dicta non concordant cum rebus ſenſatis, & uerisimilibus, ſecundum communem hominum opinionem, ut quia dicant teſtes, quòd uaſallus, ſeu familiaris mandaſſet domino, uel filius patri, uel minor maiori, ut occideret. nam hoc à uerisimili multum diſtat, Bald. d. l. 1. C. de ſeru. fugit. uerſ. & ideo in quadam inquiſitione, ubi dicit, fuiſſe annullatam inquiſitionem, in qua continebatur, quòd familiaris mandauerat domino, Carrer. fol. 316.

101 XII. Excuſatur † ſi mandatarius

non

non tenetur,ná mandans excuſaretur, Ang.de maleſ.uerbo Sempronium mandatorem.uerſ.quæro 3. Carrer.ubi ſupra.Bal.d.l.non ideo minus.in fi.

102 XIII. Excuſatur mandans † ſi non conſtet de principali mandatario,nam incertitudo principalis delinquentis auſert in acceſſorio impotentiam procedendi. Perſona enim eſt nominanda,ne in tali crimine uagetur, Ancha.conſil. 202. in fi.Hipp.conſ.49.uerſ.3.pro hac parte.fol.316.

103 XIIII. excuſatur in caſu † in quo quis potuit per ſe delictum facere & occidere ergo in eo potuit alteri mandare, & mandando, non tenetur mandans. Bar.Salic.l. Graccus.C.de adulte.ut etiam per aſſaſſinium,licet in hoc aliqui contrarium dicant, & quòd mandans non teneatur,conſuluit Bart. ut refert Anchar.c.1.de conſtitu.in fin. uerſ.hic poteſt.not.gloſ.in l. ſed ſi unus.§.ſi ſeruus.de iniur.Din.in c. ſi quis mandauerit.de reg.iu. in 6. Carrer.fol. 316.

104 XV.Excuſatur†mandans ratione officii.Nam ſi iudex mandet occidi,uel decapitari, uel torqueri taliter,quòd mortuus ſit, non tenetur,dummodo in caſu licito, & non dolo. Nam tunc officialis mádans teneretur pœna capitali. Carrer.fol.317.Gandi.tit.de pœn. Ange. l. liberorum. §. excuſantur. de infam.

105 XVI.Excuſatur†mandans rõne delicti ceſſantis, & ideo ſi mandetur ingredi poſſeſſionem, & in ingreſſu ſequatur homicidium, non puniretur mandans pęna ordinaria.Nec locum habebit diſpoſitio. l.qui multa facinora.C. ad l. Iulia. de ui publi.quæ loquitur in ingrediente per ſe, Cepol.conſ.34.Carrer.fol.317.

106 XVII.Excuſatur† mandans ratione inualidi mandati nullú dantis præiudicinm alteri. l. fina. ubi Bal.ff. de falſ. tut.auct.Hippo. cóſ. 111.& in l.1.§.præterea.de ſica. fo. 317.

107 XVIII.Excuſatur † ratione non probatæ qualitatis obiectę. Er ideo ſi accuſatur, quòd occidit Sempronium,& demum probauit de mandato ad occidendum, abſoluitur ab accuſatione, & non condemnatur de mandato ad occidendũm, Ioan. Monach. regula, qui per alium.de regul.in 6. & per Bald. c. 1.§.iniuria.colum.ult.de pac. iur. firm. Fel.c.mulieres. de ſenten. ex comm.Carrer.fol. 318. Marſ. ſingul. 187. & in rubr.C.de probatione.circa fin.uer. Item ad prædicta, & in practi.§.& quia.

Vndecimò principaliter quæro, mandans qua pęna puniatur.

108 Dicas de iure communi, mandans delictum fieri, ea puniendus eſt pœna,qua ipſemet delinquens, ſi captus fuiſſet.l.2. §. diuus Pius. de iur.fiſc. Gandi. de homicid. & eorum pœna.num.9.Capic. deciſ. 155.colum.3. Vnde ſi quis homicidium

cidium

cidium fieri mandauerit, pœna ca
109 pitis puniendus eſt † perinde ac ſi propriis manibus occidiſſet, Bal. l. ſi quis mihi bona. §. ſed ſi mandauerit. de acquir. hæred. Et ratio eſt quia mandans maleficium fieri, ui detur illud propria manu committere, & grauius peccat, quàm committens: quia ipſe peccat, & alium peccare facit. Vnde grauius puniẽdus eſt, Gand. de pœna punien. reo nu. 12.

110 Amplia † ut procedat non ſolum in mandante principaliter, & ſic ad eius inſtantiam delictum factũ fuerit, ſed etiam in mandante ad inſtantiam alterius mandantis. Puta mandauit Titio, & Titius mandauit Seio delictum fieri. Certè tunc delicto ſecuto, omnes tenentur, & pari pęna puniuntur. l. ſi ergo. ff. quod ui, aut clam. Bar. l. 1. §. incidit. ad turpill. Angel. de malefic. uerbo & Sempronium mandatorem. q. 6. Hippol. ſingul. 181. Bart. d. §. ſi mandato. Carrer. fol. 305.

111 Secundò Amplia † etiam ſi tempore delicti mandans abſens fuiſſet, nam nihilominus ſua pęna ordinaria puniendus eſt, cum ipſius præſentia non requiratur. per tex. in l. 1. §. prætor. ne quis eum, qui in ius uocan. ubi Paul. Iaſ. & alii Bart. in l. ſi quis per alium. eo. tit. Carrer. fol. 306. nu. 66.

112 Tertiò Amplia † ut procedat, etiam ſi mandatarius occidiſſet illũ extra territorium, hoc eſt, extra locum, ubi mandans illum occidi mandaſſet. Nam ſi ibi captus fuerit mandans punietur, ac ſi ibi propriè mandaſſet fieri. exempli gratia. mãdans exiſtens Bononiæ mandauit Seio, ut Titiũ interficeret, & Seius Titium Ferrariæ interfecit, quo pacto mandans Ferrariæ captus fuit, certè poterit ibi puniri, ſicut Titius qui homicidium fecit. Hippo. l. unica. nu. 252. C. de rapt. Virgin. Quod autem dictum eſt, procedit effectu
113 ſecuto, & conſumato † effectu uerò non ſecuto, & non ad actum proximum deuento, Tunc mandans homicidium fieri etiam pro pecunia non punietur pœna capitis, ſed extraordinaria iudicis arbitrio, uel crimine ſtellionatus. Gramatic. uoto. 8.

Viſum eſt ſupra, qua pœna mandans puniendus uenit de iure communi modo uidendum eſt, quòd ſit de iure municipali.

114 Dicas igitur, quòd † in pœnis ſtatutorum, loquentium in perſona mandantis non punitur eadem pœna, qua faciens, etiam ſecuto maleficio, quia mandans non uerè, ſed fictè, & interpratiuè dicitur facere. Capic. deciſ. 55. col. 3. Bart. l. & ſi unus. §. ſeruus. de iniur. Angel. de malefic. uerſi. & Sempronium mandatorem. q. 14. ubi poſt Barto. dicit, iſtam eſſe ueritatem, uideas omninò Carrer. fol. 301. & 302. cum ſequen.

115 Duodecimò principaliter q̃ro † an mandatarius & mandans eadem

I pœ-

pœna puniantur. Dicas, quòd ſic, quando lex loquitur realiter, ut quia dicat, quòd ex tali delicto imponatur talis pœna, tunc.n.eadem pœna imponetur mandanti & mãdatario. ſed quando lex loquitur pſonaliter, tunc lex, quæ loquitur in facien. non habet locum in mandãte. Cepol.conſi.34.num.40. & 41. plenè Angel.de malefic. ubi ſupra. uerſicu.3. Bologni.latè in addit. ad Ioan.de Anan.conſi.59.Carrer.fol. 322.cum multis ſeqq. Nouell.fol. 21.nume.69.

XIII. Principaliter quæro, an mandãs teneatur ex mandato, ſi mãdatarius aliàs omnino illud facturus erat.

116 Dicas, quòd † mandans homicidium, uel aliud delictum fieri, nõ tenetur ex mandato pœna ordinaria, ſi mandatarius illud erat aliàs facturus. puta, quia mandatarius per prius inimicitiã capitalem habuiſſet cum illo, quem occidit. Grama. deciſ.34.num.40.Bald.c.1.§.iniur. uerſ.quæro ſi Titius mandauit. de pac.iur. firman. Cepol. cautel. 39.

117 ubi † tradit iſtud pro cautela ad euadendum mortem mandãtis, uidelicet ut mandatarius dicat, quòd illud non fecit, ut mandatum exequeretur, ſed ipſius odio particulari, quod habebat cum occiſo. Quæ cautela uera erit, ſi cum dicto mandatarii concurrant aliquæ coniecturæ hoc ſuadentes, de quib. ſupra latè, aliàs contra mandantem præſumeretur, punietur itaque tali caſu mandans non ex mandato, ſed tanquam conſultor, uel ſuaſor, uel inſtigator. Bald.l.1.colu.2.C.de ſeru: fugit.Angel.conſi.22. Corn.conſil. 59.uol.4.Carrer.fol.309.

118 In dubio † itaque ſi dubitetur, an mandatarius eſſet aliàs facturus, uel non, iudicandum erit contra mandantem, & ſic quòd ille mandatarius non eſſet aliàs facturus. Din. ca.in obſcuris.de reg.iur. in 6. Bal. l. hæc. uerba. circa med. de his, qui not.infam.Hippol.l.1.§.diuus Adria.num.22.de ſicar.Cepol.conſi.34.incip.ſi nunquam.Hippol.l. frater tuus.num.55. C.de ſicar.

Vltimò pro complemẽto huius artic. uideas Bald.l.1. C.de ſeru.fugit. & c.1.§.furtum. de pace iur. firman. Augu.de Arimin. ubi ſupra. uerſi. 5.quærit.

XIIII. Principaliter quæro, quid ſi unus mandauerit pluribus, ut occidatur, omnes occidunt. an mandãs unica, uel pluribus pœnis puniatur.

119 Dicas, quòd † unum eſt delictũ, & ſic unica pœna punitur, quòd eſt uerum, quando unicum mandatur delictum, licet pluribus. Secus ſi plura delicta & homicidia; nam quot ſunt homicidia, tot dicuntur delicta, & tot pœnis mandans punitur, ut per Bart.l.fin.col.2.uerſic. & probet poteſt ſolui.de ſicar. & in l.ſi.ff.ſi fur.fami.feciſſe dicatur.Carrer.fol.306.

XV. Principaliter quæro, quid † ſi ali
120 quis mãdet, ſeu inſtiget, aut ſolicitet, ut clericus percutiatur, an incidat

cidat

cidat in canon. ſi quis ſuadente diabolo, & ſit excommunicatus ſi clericus percutiatur, aut occidatur.

Dicas, quòd ſic, Bald. Ang. Raphael, Imol. l. quid ergo. §. pen. de leg. 2. perinde ac ſi ipſe percuſſiſſet ſeu occidiſſet. Iaſ. l. 1. C. de ſeru. fugit. Alex. poſt Bart. d. §. ſi mādato, quod extenditur etiam ſi mandans antequàm mādatarius percutiat, uel occidat, reuocet mandatum, dummodo notificaſſet madatario reuocat. gloſ. & Abb. d cap. mulieres. Bart. l. ſi pecuniam. §. ſi ſeru. de condi. ob cauſam, Carrer. fol. 306.

21 Item etiam erit contra † ſi clericus mandauerit, inſtigauerit, uel pſuaſerit, ut aliquis percutiatur, uel occidatur, Irregularis efficitur. Doctor. d. §. pen. & c. ſicut dignum. de homicid.

Quod uerum eſt, etiam ſi clericus poſt inſtigationem prohiberet, ne occideret, ſed tātum, ut uulneraret uel pcuteret Bal. l. cū mandati. C. mandati. Ang. de male. uer. & Semproniū Rodulphi. q. 8. & 9. Carrer. fol. 306.

Contraria.

Cōntrarium tenuit Hippol. conſ. 132. num. 26. uſque ad fin. Corſet. ſing. 174. uerbo præceptum.

Contrarium tenuit Paul. de Caſtr. l. ſi quis mihi bona, §. ſi mandauerit. de acquir. hæred.

Contrarium tenet Albe. de Roſ. in tractа. ſtatut. in 3. pa. q. 55. Bart. l. quē admodum. C. de agri. & cenſi. libr. 11. Bal. l. Gallus. §. quòd ſi is. de lib. & poſth. Bal. Ang. l. ſi ſeruus. §. pretor. de acq. hæred.

Contrarium tenuit Gand. de tranſact. & eorum pact. nume. 26. uſque ad fin.

Contrarium tenuit Corn. cōſi. 57. uol. 4. Bald. l. 1. §. perſuadetur, de ſeru. corrup.

Contrarium tenuit Dec. conſil. 482. uolu. 4. & multi ibi relati per eum, & Dec. conſi. 62. uol. 5. Cepol. cōſi. 36. per totum.

Contrarium tenuit Dec. conſi. 622. uolum. 5.

Cōtrarium tenuit Din. & Ang. l. item apud Labeonem §. ſi curauerit. de iniur. ſed concor. has opiniones, ut per Hippol. l. unica. nu. 247. & 248. C. de rapt. uirg.

Contrarium tenuit Carrer. fol. 311. num. 79.

Contrarium tenet Bart. d. §. ſi mandato. uerſi. quæro an mandaui, & multi Doctor. relati per Carrer. fol. 311. in fin.

Contrarium tenet Bal. l. 1. uerſi. & nota quòd mandans. ubi loquitur de loco. C. de ſeru. fugit.

Contrarium tenet Bal. l. accuſationis. C. qd met. cauſ. & in ca. 1. §. ſi uerò, de pace iura. firman. & in l. ad officium. C. commun. diui. & in l. ut uim. de iuſt. & iur. & in l. 1. C. unde ui.

Regula VIII. de Aſſaſſinio.

SUMMARIUM.

1 *Aſſaſſini nomen non erat cognitũ de iure communi antiquitus, ſed mandans dicebatur conductor, et faciens locator.*

2 *Aſſasſinium multis modis uocatur in iure. Videlicet crimen horrendum, atrociſsimum, pluſquàm atrocisſimum, enormisſimum.*

3 *Aſſasſinium æquiparatur crimini læſæ maieſtatis.*

4 *Aſſasſinus propriè dicitur, qui pecuniam a ccipit pro homine inter ficiendo.*

5 *Aſſasſinum dici eum, qui conuenit de pecunia recipienda uel alia re. nu. 6.*

7 *Aſſasſinus dicitur, qui interfecit, ut alteri complaceat, dummodo tamen ſperet aliquod emolumentum.*

8 *Mandans fieri homicidium propter pecuniam datam uel promiſſam, dicitur aſſasſinus.*

9 *Aſſasſinium dicitur committi ex ſola oblatione pecuniæ, pollicitatione ſeu promisſione, ſed neceſſaria eſt acceptatio eius, qui executurus eſt.*

10 *Specialia in crimine aſſasſinii.*

11 *Aſſasſinus punitur effectu non ſecuto, fallit in ſtatuto. nu. 13.*

12 *c. 1. de homicid. in 6. procedit etiã in aſſasſino faciente.*

14 *Aſſasſinus ita demum punitur, ſi ad actum proximum deuenerit, quo caſu etiam iudex rectè faciet, ſi pœnam in pecuniariam conuertat.*

15 *Aſſasſinus quando res ſtetit puris terminis mandati debet pecuniaria pœna puniri. Et ſtetiſſe ita dicitur, quando ad actum proximũ deuentum non fuit.*

16 *Aſſasſinus punitur effectu non ſecuto, etiam ſi tale mandatum à principio fuit recuſatum.*

17 *Aſſasſinus poteſt per quemcunque offendi, eo quia eſt à lege diffidatus.*

18 *Clericus aſſasſinus priuilegium fori amittit. & ideo iudex laicus in hoc eſt competens contra clericum.*

19 *Accuſatio ſola uel inquiſitio non faciunt aſſasſinũ, ſed requiruntur probationes.*

20 *Aſſasſinii qualitas debet concludẽter probari.*

21 *Qualitas requiſita in aſſasſinio à capit. 1. de homicidio probanda eſt.*

22 *Clericus non poteſt puniri, niſi prius degradetur, fallit in aſſasſinio.*

23 *Argumenta probabilia ſufficere in aſſasſinio, dummodo tamẽ ſint indubitata.*

24 *Teſtis de auditu auditus admittitur in aſſasſinio & facit indicium ad torturam.*

25 *Teſtes parte non citata & lite non cõteſtata in crimine aſſasſinii probant.*

Aſſaſ-

26 *Aſſaſinus poteſt ex mero officio iudicis inquiri iuris ordine non ſeruato.*

27 *Pœna in aſſaſino eſt alteranda.*

28 *Aſſaſinus poteſt torqueri etiam legitimis indiciis non præcedentibus, ut mandãtem indicet, dummodo non ſit ex alio crimine notatus infamia. nu. 29.*

29 *Aſſaſinus per generalem abſolutionem principis non cenſetur abſolutus.*

30 *Aſſaſinus tamquàm hoſtis publicus poteſt ſuis defenſionibus renũciare.*

31 *Aſſaſini hæres lite cum defuncto non conteſtata, tenetur reſtituere*

32 *omne id, quod ad manus defuncti peruenirit hæredi occiſi per aſſaſinium.*

33 *Bannitus licet poſſit offendi, tamen offendi non poterit mediante pecunia.*

34 *Aſſaſinus poteſt puniri per iudicem originis pro aſsaſsinio patrato extra locum ſiue territorium ſuum.*

35 *Tractatus ſolus efficit aſsaſinum ſortiri forum etiam ſi aſsaſiniũ alibi committatur.*

36 *Aſſaſini bona poſſunt per quemlibet occupari.*

37 *Sententia declaratoria in aſsaſinio ſufficit.*

38 *Appellatio non admittitur in aſsaſinio.*

39 *Aſſaſinus mandans tenetur etiam mandato reuocato.*

40 *Mandans & mandatarius aſsaſini puniuntur extra ordinem, etiã ſi ſocius ipſis inſciis fuerit ab aliquo alio ſuo inimicus interfectus.*

41 *Clericus homicida non priuatur ipſo iure beneficio, ſed requiritur ſententia declaratoria. Fallit in homicidio qualificato, ut eſt aſsaſſinium.*

42 *Pœna aſſaſinii de iure canonico et ciuili.*

43 *Aſſaſinium ſi non probetur aliter quàm per confeſſionem aſsaſini qualificatam, tunc aſsaſinus non poteſt ad mortem puniri.*

44 *Aſsaſiniũ debet conſtare per indicia ſumpta per iudicem, & eſt neceſſe, quòd pecunia interueniat.*

Aſſaſſini qui dicantur, quot ſpecialia à iure in eis diſpoſita ſint, qua pœna puniantur, et latè de eius materia.

1 PRæmitte primò, ꝙ † nomen hoc aſſaſſini, de iure communi non erat cognitum, ſed fieri mandans conductor dicebatur, faciens uerò locator, tex. eſt ubi Bart. in l. non ſolum. §. ſi mandato. de iniũr. non tamen ex conducto actio oriebatur tanquam ex turpi cauſa. At hodie iure canonico diſpoſitum eſt, ut ambo iam mandans quàm faciens aſſaſſini dicantur, tex. not. c. 1. de homicid. in 6. Bar. in d. §. ſi man-

mandato.uerſ.uenio ad conducto rem.Bal.l. non ideo minus. colu. penultim.C.de accuſ. Carrer. fol. 285.

2 Secundò præmitte, quòd † iſtud crimen aſſaſſinii multis modis in iure baptizatur.Quandoque enim dicitur crimen atrociſſimum, ut eſt tex.in c.1.de homicid. in 6. & in l.Cicero.ubi Bar.de pęn. Caſtr. conſi.249.in prin.uol.5.Bal. conſi.430.uol.2.Quádoq; etiam dicitur crimen horrendum.d.ca.1. de homici.in 6.Bologn.conſi. r. col. 2.Bar.in d.§.ſi mandato.Quãdoq; appellatur crimen pluſquàm atrociſſimum,ſecundum Grama.deci. 25.nu.25.Quandoq; appellatur a-

3 trox,&†crimini læſæ maieſtatis æquiparatur.Gemi.d.c. 1. de homi. in 6.Fel.in tract.de conat.in 6. Fallen.Grama.uoto 9.num. 12.Quandoq; appellatur crimen enormiſſimum,ſecundum Hippo.l.qui falſum.num.13.de falſ.& in l.is, qui cum telo.nu.20.de ſica.

Quæro igitur primò, qui dicantur aſſaſini.

4 Dicas†aſſasſinos eos dici, qui pecuniam recipiunt pro homine interficiendo,text.eſt ſecundum quoſdã. in c.1.de homicid.in 6. Aret. conſi.163.num.17.Corn. conſi. 249. num. 5.uolu. 1. Ang.de maleſ. uerbo Sempronium Rodulphi. ubi Augu.de Atim. Bar.l.quæro.ff. de pęn.Ang.l.§1.de eo per quem fact. fuerit,& in l.2.de ſepulc.uio.Cap. deciſ.155.nùm.12.Alexan. conſi. 166.in prin.uol.7.Par.de ſind.fol. 156.nu.4.Nouel.in pract. fol. 12. num.68.

5 Amplia,ut non ſolum procedat, ſi quis pecuniam receperit, ſed etiã de ea recipienda conuenerit.Corn. ubi ſupra,tex.eſt in d.c.1. de homicid.in 6.Capic.deciſ.155. nu. 17. Salyc.in d.l.non ideo minus.C. de accuſa. Aret.conſi.165,Curt. Sen. conſi.20.Grama.uoto 9.colum.2. Ioan.And. c. penultim. de cleric. non reſidend.Carrer. fol. 286.nume.4.

6 Amplia ſecundò† ut procedat etiã ſi aliud datum uel promiſſum fuerit,quàm pecunia. Nam hi datus fuerit equus etiam ſi aſſaſſini dicũtur.Capic.deciſ.155.num. 21. & 22.Grama.uot.9.in prin.Nouel.in practica fol.21.num. 68. Curt. d. conſi.155.nu.17.uerſi. ad tertiam dubitationem.

7 Tertiò Amplia†ut procedat in eo, qui aliquem interfecit ſolum ut alteri complaceat. Nam & is in numero aſſasſinorum erit. Ioann. And.in c.penul.de clericis non reſiden.Gramat.uoto 9.num.3. Nouel. ſol.21.nume.68.Carrer. fol. 186.Alex.in l.j.ff.de eo,per quem fact.fuerit.

Quod tamen uerum eſt, dummodo in animo ſuo ſperet aliquod emolumentum conſequi, aliàs ſi hoc indiſtinctè eſſet uerum, quilibet ſemper eſſet aſſaſſinus,quod dicendum non eſt, cum regulariter nemo pro altero delinquat ſolum ut com-

complaceat alteri, Carrer. fol. 286.

8 Amplia quartò † ut non ſolum procedat, ſi quis pecuniam receperit, ut aliquem interficiat, ſed etiam procedit, ſi quis mandauerit homicidium fieri propter pecuniam datam uel promiſſam, ut dixi, nam & ipſe etiam aſſaſſinus nominabitur. d. c. 1. de homicid. in 6. Ange. in d. l. qui ſepulchra. C. de ſepulc. uiola. & in l. 1. ubi Alex. ff. de eo, per quem fact. fuerit, & Salic. in d. l. non ideo minus. Bal. Ange. in l. hoc edictum. §. hoc autem. de iniuriis. Ang. conſ. 14. Nouel. in pract. fol. 21. nu. 68. Bart. in dict. l. non ideo minus. Bar. in d. l. non ſolum. §. ſi mandato. de iniur. Carrer. fol. 285. colum. 1. Quod autem dictũ eſt in ſupradictis ampliationibus. Verum eſt & procedit, quando

9 mandatum de interficiendo ſeu conuentio facta fuerit, & demum per illum qui executurus eſt, acceptata fuerit, aliàs ſi tantum ſola oblatio, pollicitatio, ſeu promiſſio facta fuerit, & per illum non ſit acceptata, non diceretur committi aſſaſinium, Gram. uoto 11. num. 19. Bald. conſi. 82. incipit Biſon. de cõſtit. uolu. 3. Capic. deciſ. 155. Carrer. fol. 286.

10 Secundò † principaliter quæro, quot ſpecialia in aſſaſinio à iure tradita reperiantur.

Dicas multa ſpecialia reperiri, primò. Nam regulariter in delictis affectus non punitur, ſed actio uel effectus. Tamen in aſſaſino ſecus ẽ.

11 Nam † capitaliter pro delicto punietur, quamuis ipſum delictum non conſumauerit, Bald. de Peruſ. conſi. 14. inc. Carolus, uolu. 2. Ang. l. 1. ff. quod quiſque iur. in §. hæc uerba, & in l. qui autem. ff. de his, qui not. infam. tex. eſt nota. in c. 1. de homicid. in 6. Aug. de Arimin. in addi. ad Ang. de male. uerbo, & Sempronium Rodulph. & Butr. in c. cæterum. de iudi. Bologni. conſi. 8, colum. 2. Capic. deci. 155. Par. de Put. de ſindi. fol. 136. num. 13. Gramat. uoto 9. num. 20. 21. & 22. Hippol. in pract. §. examinanda. num. 26. & in l. eiuſdẽ in prin. num. 10. de ſicar. & in l. is, qui cum telo. num. 20. C. eo. titu. Carrer. fol. 286. Ioan. de Ligna. in quodam ſuo conſilio in uolum. diuerſorum conſi. 20. Aduertas

12 quòd quamuis tex. in ca. 1. de homicid. in 6. loquatur in aſſaſino mandante, tamen etiam procedit in aſſaſſino faciẽte, ſeu operante, qui etiam tenebitur, licet effectus ſecutus non ſit, ut per Capic. deci. 155. colum. 7. uerſ. ad primũ. ubi copioſè.

Quod uerum eſt quoad pœnas iuris

13 cõis, ſecus † quo ad pœnas ſtatutarias imprimendas, quia cum actum perfectum ſtatuta deſiderẽt, non uerificabuntur effectu non cõſumato, etiam ſi aſſaſinus mandans pecuniam iam depoſuiſſet dandam illi aſſaſſino, nam non ſecuto maleficio ſtatutariæ pœnæ

locus

locus non erit, ſed arbitratis. Bald. conſi. 490. uol. 2.

14 Item uerum eſt † quando fuit deuentum ad actum proximum, & quia admenauit & percuſſit, licet non occiderit, nam tunc puniri debet ac ſi occidiſſet. Tamen hoc caſu iudex rectè faciet, ſi pœnam cõmutauerit in pecuniam. Bald. in d. conſi. 14. eo. uo. l. Item apud Labeonem. §. ſi iurauerit. de iniur. Gram. uoto. 8. & 9. Gand. ubi ſupra, Car-

15 rer. fol. 233. Secus † uerò quando non eſſet proceſſum ultra ad aliquẽ actum, ſed mandatum re integra re manſit: Nam tunc omnino pœna pecuniaria non corporali puniendus erit. Carrer. fol. 287. 288. Item

16 uerum † eſt etiam ſi mandatarius tale mãdatum recuſauerit. glo. in d. c. j. de homi. in 6. contrarium tamen tenuit Cepol. conſi. 205. colum. fin.

Secundum ſpeciale eſt in aſſasſino. Nã

17 †quilibet qui in tale crimen inciderit, poteſt à quocunq; impune occidi, etiam ſi priuatus ſit ille non ſolum iudex, & hoc quia à lege diffidatus eſt. Ang. d. conſi. 14. Capic. dicta deciſ. 155. Gram. uoto. 9. nu. 3. Gemi. in d. c. 1. de homic. in 6. Alex. in l. j. §. transfugas. de falſ. Abb. in cap. at ſi clerici. de iudi. Carrer. fol. 288.

18 Secundum ſpeciale. Nam † in hoc crimine iudex laicus contra clericũ iudex competens eſſe poterit, licet regulariter contrarium reperiatur. Et hoc eſt, quia clericus aſſaſinium committendo, etiam priuilegium quod habet amittit. d. ca. 1. de homic. in 6. Lap. d. c. j. ubi ſupra Capi. ubi ſupra. col. pen. Hipol. in pract. §. examinanda. nu. 25. Car. fol. 156. nu. 13. Gram. uot. 9. nu. 18. & uoto 11. Bernar. Diaz. in ſua pract. canoni. c. 19. fol. 11. Curt. Iun. conſi. 20. Carrer. fol. 289.

19 Quod uerum eſt, quando † contra regulam qualitas aſſaſſinij concludẽter probata fuerit, ut uoluit Ioã. Andr. d. c. pro humani. de homic. in 6. Dec. d. conſi. 13. Gramat. uoto 11. conſi. 8. uel conſtare debet de dicta aſſaſſinij qualitate per probabilia argumenta, & nõſtatim qui accuſatus aut inquiſitus eſt de aſſaſſinio, ſtatim efficitaſſaſſinus, ad hoc ut pœnæ aſſaſſinatus locum habeant, ſed conuinci debet per probationes, de quibus in d. c. 1. & etiam pronuntiari illum eſſe aſſaſſinum, licet non requiratur pronuntiatio ſed declaratio, quòd incurrerit pœnas aſſaſſinatus. ut per Archid. Ioã. Andr. & alios d. c. 1. Alex. conſ. 166. uol. 7. Carrer. fol. 239. quoniam ipſo facto quòd conſtitum eſt per probabilia argumenta & declaratus quòd eſt aſſaſſinus, ipſo facto incurrit pœnas aſſaſſinii, Doct. ubi ſupra. Carrer. fol. 289. Et Nota quòd qualitas aſſaſſinii debet concludenter probari, ut ibi, & in c. 1. de homic. in 6. quæ uerba debent intelligi indicia indubitata, latè Carrer. fol. 390.

Vlterius requiritur etiam ultra manda-

tum

tum ſeu confeſſionem aſſaſſini, ut probetur qualitas deducta in d.c.1. uidelicet q occiſus fuerit Chriſtianus, alias non habebunt locum pœnæ in d.c.1. Nam ſi introducta fuerit deciſio illius capitu. pro occiſione Chriſtianorum, ubi niſi illa qualitas, quòd fuerit Chriſtianus, probetur, etiam ſi confiteatur ſimpliciter occidiſſe per aſſaſſinium, aut conſtet per probationes de ſimplici aſſaſſinio abſque qualitate, q fuerit Chriſtianus, non habent locum dictæ pœnæ, & per iſta dicit Ioan. Andr. defendiſſe aliquem inculpatum de aſſaſſinio, cum non probatum fuerit, quòd fuerit Chriſtianus occiſus, ſequitur. Bald. in l. ſi quis non dicam rapere. C. de epiſcop. & cle. latè per Carrer. fo. 290. 292.

Quartum ſpeciale eſt. Nam clericus delictum committens puniri non poteſt niſi fuerit degradatus. cap. cum non ab homine, de iud. tamen ſi aſſaſſinium cõmiſſerit abſque degradatione punietur, cum in tali crimine non requiratur. Carrer. fol. 291. nu. 16. Domi. d. c. 1. Capic. dec. 155. col. penul. Bernar. Diaz. in practi. canonica. 91. fol. 110.

Quintum ſpeciale. Nam † licet aliàs
23 in criminibus requirantur plenę probationes & claræ l. fin. C. de proba. quoad condemnandum. tamen in aſſaſſinio ſufficiunt indicia & argumenta probabilia d. c. 1. quod in aliis caſibus non requiritur, uidelicet. ut per indicia indubitata quis corporaliter condemnari poſſit, ut traditur in d. l. fi. C. de proba. Ang. de malefic. uerbo fama publica, & uerbo comparuerunt inquiſiti, & totum nega. Gand. de indi. indubi. Franc. Bru. de indi. 1. parte. Hippol. in pract. §. quoniam. & in hoc crimine ſecus erit latè Carrer. fol. 291. cum ſequen. quod etiam ſuadetur ex alio. Nam a deo ſufficiunt proba
24 bilia argumenta, quòd † licet regulariter teſtis de auditu auditus non probet, neque indicium ad torturã faciat, ut habetur in c. teſtes. 4. q. 9. & in l. teſtium. C. de teſt. ut per Specul. de teſtib. §. 1. uerſi. item quòd deponit de auditu. tamen in aſſaſſinio ſecus eſt, quia talis teſtis cõtra aſſaſſinium facit indicium ad torturam. Et ratio eſt, quia dictum tale teſtis de auditu auditus facit qualemqualem præſumptionem, Archid. ca. hoc uſ 22. q. 5. quem refert & ſequitur Roma. in l. ſi uerò §. de uiro. num. 27. fol. mat. Par. de ſind. fol. 156. uerſi. an inquiſitio. Gram. conſi. 40 nu. 11. & uoto. 8. Bernar. Diaz in pract. canonica. c. 91. fol. 110. Carrer. fol. 292. ubi uult, quòd periculoſum eſſet hoc obſeruare aliis non concurrentibus.

Prædicta autem uera ſunt, quando talia probabilia argumenta eſſent in dubitata, & non aliter, ita uoluit, Felin. in c. afferte. 3. limita. de præſumpt. Gram. uoto. 11. in fine.

25 Sextum ſpeciale eſt, Nam † licet teſtes non probent lite non conteſt. ca. quoniam frequenter. ut lite

non conteſt. & etiam non probent parte non citata ad uidendum iura menta teſtibus deferri. l. ſi quando C. de teſtib. l. de uno quoque. ff. de re iudi. tamen in crimine aſſaſſinij ſecus eſt. Et ideo teſtes lite non cõteſtata & parte non citata recepti fidem faciunt, & plenè probãt. Hoſt. Ioan. Andr. Domi. in c. j. de homic. in 6. Capic. deciſ. 155. col. antepenul. Gram. conſi. 40. nu. 73. Arch. & Gemi. d. c. 1. Felin. in c. quoniam frequenter. in princ. ut lite non con teſt. Bernardus Diaz. in ſua pract. c. 92. fol. 292. nu. 20.

26 Semptimum ſpeciale eſt. Nã † contra aſſaſſinum iudex poteſt ex mero officio procedere iuris ordine non ſeruato, & hoc propter criminis enormitatem. Hipp. in l. unius §. cognitorum. de quæſtio. & in pract. § examinanda. nu. 25. Capic. ubi ſupra Paris de ſindi. fol. 156. uerſi. an inquiſitio. Hoſt. Ioan. Andr. Lap. c. pro humani. de homic. in 6. Gram. uoto. 89. Bart. in d. §. ſi mãdato. Carrer. fol. 292. Quod uerum eſt, dum modo ius aſſaſſinii non tollatur, ut per Parid. de Put. de ſindi. uerſ. latro circa princ. Carrer. ubi ſupra.

Octauum ſpeciale eſt. Nam licet regulariter quodlibet delictum ſuæ pœ-
27 næ æſtrictum ſit, tamen † in aſſaſſinio pœna debet alterari cõtra eum qui pro pecunia delinquit, quia grauius delinquere dicitur, & per conſequens grauiori pœna plectendus eſt. Bart. in l. non ſolum. §. ſi mandato. de iniur. Gram. uoto. 9. nume. 9. Ang. de malefic. uerbo & Sempronium Rodulph. in princ. Bart. in l. quæro, de pœn. ubi Alex. & Hipp. in d. §. cognitorum. & §. examinanda. d. l. 1. C. de rap. uirgi. & d. §. diligenter. Carrer. fol. 293.

IX. ſpeciale eſt. Nam licet regulariter nemo torquendus ſit, niſi legitimis indiciis præcedentibus, ut infra regula, confeſſio, & eodem modo Socius contra Socium indicium ad torturam non faciat regulariter, ut dixi ſupra in regula Socius, tamen
28 † aſſaſſini torqueri poterunt abſque aliis indiciis præcedentibus, ut mandantem iudicet, & contra ipsũ faciat indicium ad torturam, etiam idem contra Socios. Ang. de malefi. uerbo & Sempronium Rodul. uer. & bene not. gloſ. Bal. in l. non ideo minus. C. de accuſ. Capic. dec. 155. col. penul. Bologni. conſi. 8. col. 23. Ang. in l. & ſi certus. Hipp. in l. is qui cum telo. num. 74. C. de ſicar. Alex. poſt Bart. in l. repeti. de quęſt. Hippol. in pract. §. diligenter. uerſi. manda. incidenter. Carrer. fol. 293.
29 quod uerum eſt dummodo † & alio delicto infamis non ſit. Carrer. ubi ſupra. Gramat. uoto. 34. in principio.

X. ſpeciale. Nam † in generali abſo-
30 lutione per principem aut ſtat[illegible]ũ facta non comprehenditur cr[illegible]en aſſaſſinii, ut per Hipp. d. §. diligenter. & d. §. examinan. & d. l. 1. C. de rapt. uirg. Carrer. fol. 243. num. 28.

XI. ſpeciale. nam licet alium quis in carce-

carcere cōſtitut. ſuis defenſionibus renuntiare non poſſit, ut plenè dicam in regula, & per Parid. de ſind. uerbo confeſſio. uerſi. an portans, & uerſ. an condemnatio. Hippol. ubi ſupra dictis locis. Tamen ſecus
31 eſt in aſſaſſino, nam † & ipſe defenſionibus ſuis tamquam hoſtis publicus & diffidatus à lege renuntiare poteſt, cum de facto contra eum procedatur, & inhabilis poterit dilationibus ſibi competentibus renuntiare. Hippol. ubi ſupra. Capi. ubi ſupra, Hippol. in pract. §. examinanda. nu. 21. Carrer. fol. 293.

XII. ſpetiale. Nam licet hæres ob delictum defuncti regulariter nō teneatur, ſi quid ad manus defuncti peruenerit lite non conteſtata. Ta-
32 men † ſecus eſt in hærede aſſaſſini, qui tenebitur reſtituere illam pecuniam, etiam lite non conteſtata cum defuncto, & hoc propter criminis immanitatem. tex. cū gl. & Ang. in l. 1. §. fi. de eo, per quem factum fuerit. Aug. de Arim. in add. ad Ang. de malefi. ubi ſupra, Capic. d. deciſ. 155. colum. fina. Bolog. conſ. 8. col. 3. Hippol. in l. is qui cum telo. nu. 75. C. de ſicar. Bal. Alex. in d. §. fi. ſup. Carrer. fol. 293.

Quod uerum intellige, quòd reſtituatur hæredi offenſi uel occiſi per aſſaſſinum. Alex. d. l. 1. §. 1. de eo, per quem fact. Carrer. ubi ſupra.

XIII. ſpeciale. licet † foro indicatus
33 in Regno occidi poſſit, tamen non poteſt occidi mediāte pecunia per aſſaſſinum, ideo occidens punietur Carrer. ubi ſupra.

XIIII. ſpeciale. Nam licet regulariter ſecundum eandem opinionem Iudex originis punire nō poſſit ſubditum ſuum extra Territorium ſuū delinquentem, ut dicam in regula.
34 Tamen † ſi quis in patria ſua ordinauerit ſeuum tractauerit aſſaſſinium extra Territorium, ille tamen à dicto iudice originis puniri poterit de tali aſſaſſinio ordinato, licet alibi extra territorium illud aſſaſſiniū faceret. c. 1. de homic. in 6. latè Bologni. conſ. 8. col. 3.

XV. ſpeciale eſt. Nam regulariter iudex non poteſt punire non ſubditū delinquentem extra territorium ſuum, cùm in eo iuriſdictionē non habeat, nec ratione loci delicti. Docto. in l. fi. ff. de iuriſd. om. iudi. & in c. ut animarum. de conſt. in 6. Ta-
35 men † ſi quis etiam non ſubditus in territorio ſuo tractatum fecerit de aliquo aſſaſſinio committendo extra ipſum territorium, poterit tamen ab ipſo iudice puniri ſi ad eius manus peruenerit, quia per talem tractatum effectus eſt de iuriſdictione ipſius iudicis. Bologni. conſi. 8. colum. 3.

XVI. ſpeciale eſt. Nam † bona aſſaſ-
36 ſini poſſunt à quocunque occupari. Vnde & illi ad quos ſpectat ſucceſſio in temporalibus occupabunt illi cum ſuis bonis mundanis: Hoſti. Ioan. Andr. Domi. c. 1. de homicid. in 6. Capic. deciſio. 155. nume. 25. Bernar. Diaz. de Luco. d. ca. 97. fol. 110.

XVII. ſpeciale. Nam contra aſſaſſinos non requiritur ſententia, niſi tãtum declaratoria, hoc eſt, declarare talẽ eſſe aſſaſſinum, cum ipſo iure condemnatoria inferatur. Domi. ca. 1. de homicid. in 6. Capic. d. deciſio. 155.

XVIII. ſpeciale. Nam in crimine aſſaſſinij appellatio non admittitur. Hoſti. Ioan. Andr. & Philipp. ubi ſupra Capic. d. deciſio. 155. Carrer. fol. 294.

XIX. ſpeciale eſt. Nam mandans ante mandatum executum reuocatum non tenebitur amplius ex mandato, ut dixi ſupra in materia manda-
39 ti. Tamen † in aſſaſſino ſi quis hominem talem occidi mandauerit, licet poſtea mandatum reuocet. re integra, non tamen reuocauit pœnam, quia iam ipſe ex parte ſua delictum perficit. glo. c. 1. de homicid. in 6. Cepol. l. is, qui cum telo. num. 71. C. de ſicar. & Alex. in l. utrum. in fide de pœn.

40 Vigeſimum ſpeciale eſt. Nam † ſi quis taliter occidi aliquem alicui mandauerit, ſi contingat illum nõ à mandatario occiſum, ſed ab alio ſuo inimico ex particulari inimicitia, quamuis tali caſu mandatum illud non ſit in cõſideratione quo ad hoc, quòd pœna ordinaria mandans & mandatarius puniantur, tamen extra ordinem puniri debent ſolum ratione acceptati mandati. Bal. in c. 1. §. iniuria. de pac. iuram. firm. Cepol. caut. 39. Gramat. uot. 11. Carrer. fol. 294.

41 XXI. ſpeciale eſt. Nam † clericus committens homicidium non priuatur beneficio ipſo iure, ſed requiritur ut priuetur per ſententiam, ſecundum Inno. in c. cum in noſtris. de conceſſ. præben. Tamen ſi homicidium fuerit qualificatũ, puta aſſaſſinium, hic ipſo facto priuatus eſt, abſque aliqua declaratione iudicis. text. not. in c. 1. in fin. de homicid. in 6. uerſ. ipſo facto. Fel. in c. inquiſitionis. col. 1. in fine. de accuſ.

42 Pœna † autem aſſaſſini de iure canonico eſt illa, quæ traditur in c. 1. de homicid. in 6.

De iure autem ciuili debet per fruſtra ſcindi. Capic. deciſio. 155. colum. 1. Abb. in c. at ſi clerici. nume. 41. de iudic. & dicta pœna hodie de communi conſuetudine iudices utuntur propter criminis immanitatem & ad terrorem, Carrer. fol. 194.

43 Quod † uerum eſt ſano modo intelligendo, quando tale aſſaſſinium probaretur aliàs quàm per confeſſionem ipſius aſſaſſini. Quia ſi tale delictum aliter nõ probaretur, quàm per eius confeſſionẽ qualificatam excolpatiuam, tunc ad mortem puniri non poteſt. puta, ſi Titius dixerit uerum eſſe, ꝙ illi Seius pecuniam dedit, ut Sempronium occideret, & an[illegible] illum aggreſſus eſſet, ip[illegible] & eum expulſit, ob quod inſultatus euaſit, quæ quidam confeſſio ſic qualificata facit quòd ad mortẽ puniri

niri non poteſt hoc caſu ita Abb. in c. auditis.de præſcriptio. ubi eſt eius dictum, ſecundum Felyn. ibi ſolemne. Capicius deciſio. 155. num. 11.

44 Vltimò ſcias † quòd ita demum habet locum pęna dicti cap. 1. de homicid. in 6. quando probatum eſſet per probabilia argumenta recepta per iudicem, dictum inquiſitum fuiſſe aſſaſſinum, hoc eſt, quòd pecuniam receperit, uel dederit, ſi inquiritur de mandato, aliàs ſi per legitima argumenta non probaretur, non haberet locum diſpoſitio illius cap. quia non dicitur reus criminis, licet de crimine ſit inquiſitus. Alexan. conſi. 166. uolum. 7.

Contraria.

Contrarium tenet Gandi. de homici. & eorum pęnis. num. xj. Ang. in l. item apud Labeonem. §. ſi iurauerit. de iniur. Grama. uoto 8. & 20. & deciſ. 2. num. 25. & d. §. ſi iurauerit. Amod. de ſindi. circa finem. Poteris ſaluare has opiniones, ut ſaluat Gram. in quadam ſua ſubſcriptione ad uotum 9. quæ ſaluatio non poteſt fieri. Carrer. fol. 287.

Contrarium uidetur habere Bologn. conſi. 8. uer. ſecundo principaliter aggredior.

Regula IX. de mortuo in domo reperto.

SVMMARIVM.

1 *Mortuus in domo præſumitur occiſus, à cohabitantibus. Limita ut nu. 2. Amplia ut idem ſit, ſi reperiatur ante domum mortuus. nume. 3.*

4 *Fuga ſociorum exiſtentium in domo iuuat præſumptionem prapoſitam.*

5 *Qualitas bonæ uitæ præſumptionē non tollit præſumptæ mortis.*

6 *Taciturnitas inducit ſuſpicionem contra cohabitantes ſocios.*

7 *Vxor ſola reperta in domo occiſi, præſumitur culpabilis, & mādaſſe homicidium, ſi tacuit.*

Mortuus ſi quis reperiatur in loco alicuius.

An mortuus præſumatur ab illis, qui ſecum in domo illa morabantur, adeo ut ex hoc torqueri poßint.

1 Dicas † regulariter mortuum in domo alicuius repertum ab illis occiſum præſumi, qui ſecū in domo illa erant, etiam ſi dominus ſolus ibi fuiſſet. Nam in dubio contra dominum domus præſumitur.

tur.Gram.uoto 13.circa prin. Cal can.cõſ.60.incipit Ventura. & per Calca.conſ.63.

2 Limita† ut non procedat ſi dominus domus non fuiſſet uſus ſimilia committere,uel non eſſet malæ uitæ ſecundum Barbat.in addi.ad Bar.in l.ędiles. de uia publica,Roma.in l.j.§.ſi quis in uilla, & ſing. 106.per hoc ipſi torqueri poterũt. Dyn.in l.j.§. hoc autem ſenatuſcõſultum.ad ſyllan.Roma.in l.j. §. ſi quis in uilla.& in l.excipiuntur.in fine.eod.titu.Ioan. And. c. ſignificauit.de homicid.Ang. de malefi. uerbo fama publica.uerſ.quid autem ſi ſunt.Augu.de Arimi.in addi.Carrer.fol.102.Nouell.fol. 31. num.23.Blanc.l.fi. num. 224. de quæſt.Dyn.in l.j.§.ſi quis in uilla. ad ſillan.Ioan.And. in c. ſignificauit.de homicid. Alb. in trac. ſtat. par.2.quæſt.124. Nouel. fol. 32. nume.36. Batt.in l. ædiles. de uia publica.

3 Amplia † ut idem etiam ſit, ſi homo mortuus repertus ſit ante domum alicuius.Batt. in l.ædiles. de uia publica.

4 Amplia † ut tanto magis uerum ſit,quando tales ſocii aufugiſſent. Nam tunc ſine dubio ipſi fuiſſe p̃ſumuntur,ſecundum Bald.conſil. 254.uol.2.

5 Amplia ut procedat†etiam ſi tales eſſēt pſonæ honeſtæ & bonæ uitæ. Nam torqueri debebunt,quia con ſocii ſaltem præſumuntur, Roma. l. excipiuntur. in fine ad ſillan.

6 Amplia tertiò, ut tanto magis uerum ſit,quando ſocii, qui cum eo prius erant, tacuiſſent & mortem ipſius non reuelaſſent. Nam talis taciturnitas ipſos ſuſpectos facit. Carrer.in pract.fol.13. Hippol. in pract.§.expedita.in fine,Noue.fol. 31.nu.23.Blan.in d.l.fi. nu. 224. de quæſtio.

7 Amplia quartò, † ut procedat non ſolum contra ſocios, qui cum mortuo commorantur, ſed etiam locũ habere contra uxorem, quando nullus alius quàm uxor in domo fuiſſet. & ideo ſi quis mortuus in domo reperiatur,& à quo occiſus fuerit neſciatur,præſumitur etiam contra uxorem quaſi ipſa occidi mandauerit, & conſcia homicidii fuerit.Paris de Put. de ſindic. fol. 300. col.j.Carrer.fol.300.quod uerum eſt,ſi ipſa tacuiſſet, & hoc incontinenti non reuelaſſet. Nam tunc conſcia ſine dubio præſumitur & torqueri ob hoc poterit, ſecundum Bar.in l. excipiuntur. ff. ad ſilla.Paris de Put.ubi ſupra. Vbi refert tempore ſuo uidiſſe quandã mulierem tortam quę diu mortem uiri tacuerat,qui nullibi reperiebatur.Tamen prędicta mulier quadã die clamauit alta uoce plorans, ꝙ in ſtabulo erat fetor maximus, & uicini occurrerunt & ibi uirum ſepultum inuenerunt. Vbi torta confeſſa fuit, quòd uirum occidi fecerat à quodam adultero,& inde ob hoc ſuſpenſa fuit & meritò.

Con-

Contraria.

Contrarium tenuit Alber.tract. bãni torum.q.61.& Bald.in l.3.§.quia de off.præfect.& Hippo.d.§. diligenter.nu.50.& 51.

Regula X.de tortura.

SVMMARIVM.

1 *Tortura regulariter ſine indiciis non infertur.*

2 *Indicia,quæ dicantur legitima, relinqui arbitrio iudicis.*

3 *Præſumptio eſt minus quàm indicium,& propterea reus torquendus non eſt,licèt habeat contra ſe præſumptionem.*

4 *Torqueri nemo debet,etiam ob bonum publicum.*

5 *Imputatus de crimine læſæ maieſtatis ſine legitimis indiciis nõ eſt torquendus.*

6 *Iudex procedens,ſola facti ueritate inſpecta,non torquetur legitimis indiciis non præcedentibus.*

7 *Aſſaſſinus etiam in crimine proditorio patriæ ſine indiciis non torquetur.*

8 *Tortura etiam leuis ſine indiciis nõ infertur.*

9 *Tortura ad hoc ut poſſit inferri, debet conſtare de delicto.*

10 *Indicia debent eſſe ſolenniter recepta parte citata ad uidendum iurare teſtes, aliàs nihil probant.*

11 *Indiciorum copia eſt danda inquiſito torquendo.*

12 *Tortura non infertur ubi aliæ probationes poſſunt haberi.*

13 *Accuſator debet petere, ut reus ponatur ad torturam.*

14 *Rei nomen debet eſſe receptum inter reos, ad hoc ut inferri queat tortura, & etiam ut lis ſit conteſtata.*

15 *Rei nomen quando dicatur eſſe receptum inter reos.*

16 *Teſtes ſuper indiciis ad torturam debent per iudicem & non per notarium examinari.*

17 *Reus minor ſine curatore dato à iudice non eſt proceſſandus nec torquendus.*

18 *Mulier prægnans & minor quomodo proceſſanda.*

19 *Iudici de facto procedenti licitè reſiſti poteſt.*

20 *Cautela pro iudice, ut extorqueat confeſsionem ab indebitè torto, ne teneatur in ſindicatu.*

21 *Cautela pro indebitè carcerato, ne iudex tenentur in ſindicatu.*

22 *Captura indebita iuſtificatur, ſi reus præſtet fideiuſſores de ſe præſentando.*

23 *Indicia debẽt eſſe probata per duos teſtes,& debent eſse ueroſimilia, & probabiliter concludentia.*

24 *Appellatio interpoſita à decreto de torquendo operatur, ut confeſſio ſecuta ſit iure ipſo nulla.*

25 *Bannitus poteſt comparando uigere ſtatuti, eum admittentis ad ſe defen-*

defendendum, torqueri ſine indiciis.

26 *Tortura leuis non dicitur tortura.*

27 *Confeſsione facta in tormentis leuibus, ſecuta ratificatione, ſequi poteſt condemnatio, & ſi legitima indicia ad torquendum non præceſſerint.*

28 *Præfectus uigilum poteſt torqueri ſine indiciis, dummodo de furto conſtet.*

29 *Hoſpes & familia cauponis torqueri poſsunt, ſi furtum in caupona fieri contigerit ſine indiciis.*

30 *Torquetur accuſatus uel inquiſitus ſine indiciis contumax in reſpondendo inquiſitioni uel accuſationi ad eruendam reſponſionē affirmatiuam uel negatiuam.*

31 *Mandatarius aſsaſsinus contra mādantem ſine indiciis torqueri poteſt.*

32 *Seruus inquiſiti in crimine læſæ maieſtatis, fraudati cenſus, adulterii, homicidii, uxoricidii, uel matricidii ſine indiciis poteſt torqueri.*

33 *Proditores torquentur ſine indiciis.*

34 *Serui torquentur. ſuper nece domini ſine indiciis, ſi neſcitur à quo ſit interfectus.*

35 *Latro famoſus ſine indiciis torqueri poteſt.*

36 *Tortura ſine indiciis in criminib. enormibus inferri poteſt.*

37 *Torqueri poteſt ſine indiciis inquiſitus de mandato principis, & eius proprio motu. Intellige ut infra.*

38 *Maritus torqueri poteſt ſine indiciis de morte uxoris.*

39 *Tortura infertur cuſtodi alicuius rei, quæ furto ſubtracta fuit ſine indiciis ad indicandum furem.*

40 *Delictis in enormibus ſi adſint urgentes ſuſpiciones, & deſint indicia, iudex debet impetrare à Principe facultatem torquendi.*

41 *Iudex in ſecretis delictis debet eſse promptus ad torturam.*

42 *Torquendo non debet dari cibus aut potus per nouem aut decem horas.*

Tortura an inferri poſſit nullis indiciis præcedentibus.

1 DIcas, regulariter † torturam inferri non poſſe, niſi prius legitima præcedant indicia. l. 1. in prin. ff. de quæſtio. l. milites. §. oportet. C. de qō. Bru. de indi. in 2. part. uerſic. quintò principaliter. Guido de Suza. de indi. uerſ. non tamen. num. 53. Abb. in c. cum in contemplatione. colum. 1. de reg. iur. Angel. de malefic. uerbo fama publica, uerſic. hinc uidemus. Paul. Girlan. in uerſ. 5. Gramat. uoto 30. num. 20. & 21. Ruin. conſil. 7. num. 2. uolum. 5. Thoma. Ferrat. cautela 14. in prin. Inn. Ioann. And.

Andr.c.qualiter.& c.inquiſitionē. de accuſ.

2 Indicia † autem, quæ legitima re periantur, iudicantis arbitrio remitti debet, cum in eis certa regula tradi non poſſit. Bart.in l.fin.ff.de quęſtio. Bald. in l.2.§.quæ autem C.qui appell. non poſſ. Abb. in cap. cum in contemplatione. in prin. de reg. iur. Decius conſil. 363. in princip. uolum.3.

Prædictam autem regulā amplia multis modis, &

3 Primò † Amplia, ut procedat, ſi contra torquendum præſumptio aliqua adſit. Nam adhuc torqueri non poſſet, cum præſumptio minus quàm indicium ſit. Nouel. in pract. fol. 12. Bart. in l. 1. l. milites l. fin. ff. & C. de quæſt.

4 Amplia Secundò † ut procedat, etiā ſi ex ea tortura ſederetur populi ſcandalum, Nam ēt ob bonum publicum aliquem torqueri non licet glo. in l. decuriones C. de pœn. Carrer. fol. 121. ubi dicit, uidiſſe quandam beſtiam hoc feciſſe.

5 Amplia Tertiò † ut procedat, etiā in crimine læſæ maieſtatis. Nam etiam ſi atrociſſimum ſit, tamen in eo etiam procedi non poterit ad torturam, niſi indiciis præcedentib. Capic. dec. 126. nu. 4. glo. l. 1. Bald. & Sali. in l. ſi quis alicui C. ad l. Iul. maieſ. Cepol. conſi. 14. nu. 20. & §. conſtante. & l. 1. in princ. nu. 35. de quæſt. Ang. de malefic. uerb. quòd tradidit patriam. in princip. ubi ſupra.

6 Amplia Quartò † ut procedat, etiā ſi iudex ex ſtatuti forma uel aliter liberum arbitrium haberet procedendi, ſola facti ueritate inſpecta. nā non obſtante tali arbitrio iudici cōceſſo torqueri non poterit, nullis iudiciis præcedentibus, aliàs iudex in ſindicatu tenebitur. Cepol. latè d. conſi. 14. num. 20. & l. 1. in princ. num. 36. de quæſtio. & Bald. in ca. 1. de offic. ordin. Par. de ſindi. fol. 314. & 323. Gram. conſi. 64. colu. 2. & 3. uoto. 30. num. 21. Gandi. de quæſtio. & tormen. nu. 41. Ferrar. cautel. 14. Paul. Eleaz. in cap. grauis de pęn. quē refert & ſequitur Alex. conſi. 66. in princ. habita ſuper contentis, uerſ. uidetur ergo contra bonos mores. uol. 7.

Amplia Quintò, ut non ſolum ſine indiciis tortura inferri non poſſit, ſed & alia requirantur, ſine quibus etiā tortura minimè inferri poterit, cū de ſubſtantia torturæ ſit, ut præcedant legitima indicia.

7 Amplia Sextò, etiam Si † aſſaſſinus ī crimine proditorio patriæ. Nā etiam in eo tortura inferri non poſſet, niſi indiciis præcedentibus & aliis præſumptionib. ut eſt text. cū gloſ. Cin. Bald. & Salic. l. ſi quis alicui. C. ad l. Iul. maieſ. Ange. de malefic. uerbo, quòd tradidiſti patriā. in princ.

8 Amplia Septimò † ut procedat, nō ſolum quando tortura eſſet magna ſed etiam ſi eſſet parua. puta, ſi quis eſſet parum eleuatus ſuper terram, puta per quatuor palmos, Nā & ta

lis taliter ſine indiciis torqueri non poterit, & ſi tortus fuerit & cōfitea tur, talis confeſſio ſibi non præiudi cabit, & iudex taliter faciens priua tur ſecundum Gram. conſi. 14. fol. 3. & 4.

Requiſita ad hoc, ut tortura inferri poſſit.

9 Primò. n. requiritur, quòd † iudici conſtet delictum eſſe commiſſum, aliàs non poterit procedere ad torturam, ut uoluit. Hipp. l. 1. in prin. num. 5. de quæſtio. Ang. de malefi. uerbo fama publica. uerſ. tamen iu dex. & ſi aliter iudex faceret in prę iudicium, teneretur poſtea. Bald. in addi. ad Spec. in tit. de ſenten. col. 13. in fin.

Secundò requiritur ut † indicia ſolem
10 niter recepta interuenerint, & procedat parte citata ad uidendium de ſerri teſtibus iuramentum, aliàs tales teſtes in nihilo ei præiudicabūt ut dicam in fine regulæ. Hippol. ubi ſupra num. 67. Salic. in l. fina. in fine. C. de quæſtio. Bald. in l. iube mus. uerſic. Item dici. C. de bonis uacan. lib. 10. Inno. in c. per inquiſitionem, de elec. Abb. in c. bonæ. el 1. de elect.

11 Tertiò requiritur, quòd detur copia indiciorum cùm termino competenti ad illa purganda. ſecundum Ang. de malefi. uerb. fama publica uerſ. & bene nota, uerſ. Item aduertas, quòd non ſufficit, Bart. in l. fi. de quæſtio. ubi ſupra. nu. 8. & hoc caſu etiam non proceditur ad torturam, niſi prius per iudicem pronuntietur ad torturam deueniendum eſſe. Hippol. ubi ſupra.

12 Quartò requiritur, quòd † non ſint aliæ probationes, niſi ipſa tortura, aliàs ſi aliæ probationes adeſſent, non poſſet iudex ad torturam aliter deuenire. Gandi. de quæſtio. & tormen. in prin: Ang. de malefi. uerbo fama publica, uerſic. 6. quæro. Hippol. ubi ſupra. num. 10. uide ſupra, & hæc eſt communis opinio, licet Bald. in hoc diſcrepauerit, ut per Hippol. ubi ſupra nu. 11.

13 Quintò requiritur † ut accuſator petat & requirat à iudice, ut ipſe iu dex ponat reum ad torturam, loquen. in accuſatione, ſecus in inqui ſitione. Bald. in c. 1. §. iudices. de pace iuram. firm. Hippol. ubi ſupra. nume. 13.

14 Sextò requiritur, quòd † lis ſit con teſtata, & quòd nomen rei ſit receptum inter reos. Bart. in l. ſi adulteriū in prin. de adult. Hippol. ubi ſupra: num. 14. Dicitur autem tūc nomen rei receptum inter reos, quā do accuſatio de aliquo delicto facta eſſet, & cōtra eam oppoſitæ ſint dilationes & exceptiones. puta, ꝙ accuſatio non procedat, uel quòd iudex non eſt competens, uel quid
15 ſimile ſup iſtis diſputetur, Et † Poſt quam iudex pronuntiauit, procedē dum eſſe in dicta accuſatione non obſtante exceptione, per talem accuſationem dicitur nomen rei rece ptum inter reos. Bart. in l. 1. is qui

reum

reum.de pub.iudi. Hippol.ubi ſupra.nu. 15.

16 Septimò requiritur, quòd † iudex examinauerit teſtes ſuper indiciis, nec ſufficit quòd eos examinari faciat per notarium uel alium, aliàs ad torturam procedere non poteſt, niſi iudex ex cauſa illud fecerit. Hippol.ubi ſupra.num.16. colligitur ex tex.in clem.1. de offic. deleg. ubi Bald. in rub.de controuerſ.Specul. de teſti.§.1.uerſ. Item quòd eſt de crimine.glo. Bald.Paul. de Caſt. & alii l.hac conſultiſſima.§.fi. uerſ. depoſitiones.C.de teſtib.

17 Octauò requiritur, quòd † ſi reus minor ſit, quòd iudex det ſibi curatorem, aliàs proceſſus nullus eſt. Ang.in uerbo.comparent dicti inquiſiti & confitentur totum.uerſic. necnon ſit benę cautus.ubi ſubdit, quòd ſi minor confiteatur etiã ſpõte ſine curatore, quòd talis confeſſio ei non noceret. Imò plus, ſi minor diceret ſine curatore iudici, nõ torquearis me domine iudex, quia omnia confiteor, & iuro non uenire contra, quia talis confeſſio hoc modo facta, etiam cum tali iuramẽto, non præiudicabit ipſi minori. Hippol.ubi ſupra.num.17.Salic.in l.2.C.de confe. ubi Bald.uerſic.ſed pone.Iacob.de Butr.auth.ſacramẽta puberum.C.ſi adue.uendi. Albe. de Roſa. in 4. part. ſtatutor. q.32. Bald.in cap.1. §. Item ſacramenta. de pace iuram. firman. uerſi. modo quæro.

18 Nonò requiritur † ſi caſus accidérit de torquenda muliere, quòd omnia prædicta præcedant, & maximè ſi minor ſit, & ultra prædicta etiam requiritur, ut ſi ſit prægnans expectetur donec pepererit, & requiritur etiam ut tranſacti ſint illi 40. dies, in quibus moleſtantur ex partu.Bart.in l.prægnan.de pæn.Hippol.ubi ſupta.nu.19.

His ergo ſuppoſitis interuenientibus, iudex ſecurè poterit ad torturam ꝓcedere ſcd̃m ſufficientiam & urgentiam indiciorum, quæ iudicantis arbitrio relinquuntur. Sed ſi prædicta non procedant, iudex ad torturam peruenire minimè poterit. Ra-

19 tio eſt † quia de facto procedenti reſiſti poſſet ſine metu pœnæ, ut latè per Hippol.d.l.1. in princ.num. 25.de quæſt. Gram.uo.32.nu. 14. Etiam Vltra puniri deberet iudex pœnis, de quibus per Franc.Brun.ſol. 143.Gramat.uoto.14.colu.penul. & fin.Hippol.l.1.§.præterea.num. 8.ff. de ſicar.ſol.25. Ferra.cautela. 14.niſi cautelam ſuper hoc iudex adhibuerit.

20 Erit † igitur cautela iudici, ut in ſindicatu non teneatur de tortura abſque indiciis illata, in relaxatione torti, ipſum blandis uerbis inducat, aut alio modo ad confitendum quòd legitimè fuerit tortus, & faciat quòd aliquis notarius ſit de tali confeſſione rogatus. Nam hoc modo nõ tenebitur in ſindicatu. Brun. de indi.in q.5.prin.in fine.Catal.de ſindicatu, circa principium.Ferra. cautela 14.Ange. in l. iniuriam. §.

ſi quis de cætero.de iniur.ubi dicit uidiſſe hoc de facto practicari in illa cauſa & obtineri. ſimiliter ſi
21 quis iniuſtè aliquem incarcerari fecerit,notet cautelam, ut in ſindicatu non teneatur,quæ talis eſt. Nã antequam relaxet illum carceratũ, faciat iudex,quòd præſtet fideiuſſores de ſe repreſentando toties quo-
22 ties fuerit requiſitus,quia† per talẽ præſtationem fideiuſſionis,uidetur approbare capturam & confiteri fuiſſe legitimè captum. Ita uoluit Thom. Fer. in cautel. 14.colu.2.& Amod. in tract. de ſindi. circa finẽ uerſi. poſtremò dicendum. Bart. in ſua diſputatione,incipit.Lapus fuit captus.Caccialup.in ſua trac.de debit.ſuſpect.in penul.q.

X. Requiritur, ut ad † ſint indicia et
23 ſint certa, ideſt probata ſaltem per duos teſtes.Item, quòd ſint uerißimilia,& quòd probabiliter concludant quæ omnia ſi non interuenerint, tortura inferri nõ poterit. Bal. conſi.513.uolu.5.Gram.conſi.99. in princ. Bal.conſi. 259.incip. uerba inquiſitionis. colu.1. ad finem. libr. 1.

Si quis ergo timuerit ad torturam poni nullis indiciis præcedentib. uel propter iudicis ignorãtiam,uel crudelitatem,diſcat cautelam ad torturam euadendam, quòd antequam torqueatur poſt iudicis commina-
24 tionem appellet † quo facto confeſſio poſtea ſecuta erit ipſo iure nulla,neque in hoc articulo erit opus, ut ſuperior inhibeat, quia periculum eſt in mora.& ideo, quòd confeſſio facta in tormentis & poſtea ratificata non ualeat, cautela erit, ut prius appelles antequam ponaris ad torturam. Tene menti. Ita notabiliter uoluit Ferrat. in ſuis cautelis cautela.239.

Prædictam autem regulam multis modis limita. Et limita primò non pro
25 cedere † quando ſtatutum, uel bãnũ, uel conſtõnes permitterent, ꝙ bannitus ꝑ contumaciã de aliquo delicto,poſſit comparere, ſi ſuã cõmaciã purgare deſideret;poterit poni ad torturam, et interrogari de delicto,de quo bannitus fuerat, etiam nullis aliis indiciis præcedentibus. Nicolaus de Mata.& Bald.in l.3 C. de hered.inſti.Hippo.in l.1.in prin. num.3.de quæſtio. & l.penul.in fi. cod.tit.& ſing.112.Brun. de ſindi. [illegible] tura.uerſ.5. principaliter quæ tituſ. [illegible] ume.7. Gramat. conſil. 18. nu.21.de quo in regu. de bannitis.

Limita Secundo non procedere in modica tortura v3 in corpus non debile ſeu infirmum ſed robuſtum: puta ſi quis [illegible] s uel quatuor palmos à terra eleuatus fuerit, & incõtinẽti in terram poſitus cum modi
26 ca tortura, cum † modicè tortus non dicatur tortus.Grama.dec.54. 55.56. & Paris de ſindicatu uerbo tortura.c.ex ſola confeſſione.Bald. in l. obſeruare. C. quando prouo.
27 non eſt neceſſe. Vnde † ſi talis modicè tortus confiteatur, & in confeſſione tali perſeueraſſet, poterit condemnari, non obſtante ꝙ prius legiti-

legitima & ſufficientia indicia non præceſſerint, ſecundum Gram. ubi ſupra.

Limita Tertiò non procedere in caſu

28 † quando fuiſſet aliquis deputatus in ciuitate ad eam de nocte cuſtodiendam. Vt ſi fuiſſet quis præfectus uigilũ deputatus, uel plures eſſent ſecundùm magnitudinem ciuitatis, & qui curam habent, ne furta, incendia, ſeu alia maleficia in ciuitate illa committantur, tunc ſi alicui furtum domi uel apotecæ factum fuerit, poterit tũc talis cuſtos torqueri, nullis aliis indiciis præcedentibus. Bart. in l. 1. in princ. ff. de offi præfect. uigil.

29 Limita Quartò nõ procedere † quando aliquod ſubtractũ fuerit in caupona hoſpitantibus in ea. Nam hoc caſu familia hoſpitis & alii, qui in domo erant torqueri poſſunt. Bart. in l. 1. in fine ff. de furt. Brun. de indi. & tortura. uerſ. circa tertium. num. 3: Ang. de malefi. uerbo fama publica. uerſ. 11. quæro. Et ratio huius eſt, quia præſumptio eſt contra hoſpites, quòd ſint malæ conditionis, uitæ & famæ. Vnde debemus conſiderare conditionem hoſpitis & conditionem illius, qui hoſpitatur, ſi pauper eſſet, ſi diues mercator, ſi mariolus. Nam ſi hoſpitem reperirem bonæ famæ & conditionis, diuitem & hominem probum, ceſſabit illa præſumptio. Bal. ſupra relatus in l. 1. C. de locato. quia per hanc probationem tolleretur illa generalis præſumptio, quæ contra hoſpites reperitur, & à iure reprobatur. Aug. de Arim. in addi. ad Ang. de malefi. uerbo fama publica. uerſ. 11. quæro. Bal. in l. 1. §. fin. ff. ſi aduerſus naut. caupo. & ſtabu. præſumptio autem illa contra Bal. ſola remanebit & locum habebit contra hoſpitem, quãdo dubitabatur, an ſit bonæ uel malæ conditionis. Aug. de Arimi. ubi ſupra.

30 Limita quintò non procedere, † quando accuſatus uel inquiſitus nollet reſpondere accuſationi uel inquiſitioni, & præſens foret. Nã tunc torqueri poterit abſque indiciis, non ad eruendam cõfeſſionem quia non præcedant indicia, ſed ad eruendam reſponſionem affirmatiuam uel negatiuam. Capic. deciſi. 148. Blan. de indi. & tortura. uerſ. 5. principaliter. num. 4. Bald. in l. ſi accuſationem. col. ult. C. qui accuſar. non poſſ. Paris de ſindic. fol. 344.

31 Limita † Sextò non procedere, in mandatario aſſaſſino. Nam torqueri poteſt abſque aliis indiciis præcedentibus in mandantem, Bald. in l. non ideo minus. col. 1. C. de accuſ. Alex. poſt Bart. in l. repeti. de quæſtio. Hippol. in pract. §. diligenter. uerſic. modo incidenter. & in l. is, qui cum telo. uerſi. pro quibus facit. C. de ſicar. Ang. de malefi. uerbo & Sempronium mandantem. uerſ. bene nota. Ang. l. & ſi certus. ad ſilla. Carrer. fol. 293. nu. 17.

32 Limita † Septimò non procedere in ſeruo domini inquiſiti de crimine

mine læſæ Maieſtatis, quod ad ſalutem Principis pertinet, uel forte populi Romani, & in crimine fraudati cenſus, adulterii, homicidii, Item quando maritus diceretur occidiſſe ſuam uxorem, & è contra. Nam hoc caſu nullis indiciis præcedentibus torqueri poterit. Extra uerò hos caſus torqueri non poterit in cauſa criminali, niſi indicia præcedant, l. 1. ff. de quæſtio. & l. 2. 1. reſponſo ff. eod. tit. & l. fin. C. de ſicar. Franc. Brun. de indi. & tortura. in 2. par. uerſi. 2. principaliter. num. 4. 5. 6. & etiam dicit quòd æquior uidetur, opinio ut in hoc caſu requiri debeant indicia ſaltem præſumptiua, uidelicet. ut ſerui ſaltem ſcire debeant ueritatem non autem indicia plena requiruntur.

33 Limita † Octauò non procedere in prodimentis & tractatibus, qui ſecretò fiunt, & hoc propter probationis difficultatem. Bald. in l. quicunque, in fi. C. de ſeru. fugi. Gram. conſ. 40. nu. 67. Fran. Brun. de indi. ubi ſupra.

34 Limita † Nonò non procedere in caſu. l. 2. ad ſilla. ubi dicit, quòd illi de familia torquentur aliis indiciis non præcedentibus, quando dominus reperiretur interfectus & neſcitur à quo. glo. & Bart. in l. 1. ad ſilla. Hippol. in l. unius. §. in ea cauſa. in prin. de quæſtio. Brun. de indi. uer. 5. principaliter. in princ. glo. in cap: quæſtio. 12. q. 2.

35 Limita 10. † non procedere in famoſo latrone. Nam propter eius famoſitatem abſque aliis indiciis poteſt torqueri, Paris de ſindi. fo. 346. incipit quidam latro. dicitur autem famoſus latro, qui aggreditur cum armis aut uim infert, Paris ubi ſupra, Hippol. in l. 1. in princ. nu. 37. de quæſtio.

36 Limita 11. † non procedere in criminibus enormibus, in quibus ſũt omittendæ iuris ſolemnitates, In. in c. cum omnes. de conſt. Bal. in l. quidam. §. pœna grauior ff. de iis, qui not. infam. Hippol. in l. 1. in princ. num. 39. de quæſtio. & ideo dicit Ioan. And. in c. cum non ab homine. de iudi. quòd clericus faciens enormiſſimum delictum, poteſt ſine degradatione puniri, non attenta diſpoſitione dicti capituli, ſequitur Hippol. ubi ſupra.

37 Limita 12. † non procedere, quando inquiſitio, quæ contra aliquem fit, procederet ſeu emanaret de principis ſcientia, ſeu commiſſione. Nã tunc talis inquiſitio taliter emanata ualebit, & reus capi & torqueri poterit, etiam nulla diffamatione, & nullis indiciis præcedentibus contra eum. Ang. de malefic. Verbo fama publica uerſ. aduertẽdum autem eſt, Bald. in l. nulli. C. ad l. iul. maieſt. Cep. conſi. 27. incipit uiſa. & Hippol. conſi. 78. num. 7. ubi docet cautelam iudicibus, ut in criminibus arduis & atrocibus, quando indicia non adſunt, ꝙ faciãt inquiſitionem de ſciẽtia uel uoluntate principis, uel regentis ciuitatem, quæ loco principis uel re-

gentis

gentis ciuitatem, quæ loco princi pis ſit, & hoc modo non poterit an nullari dicta inquiſitio ex eo, quia fama uel indicia non præceſſerint, uel contra inquiſitum laborarunt.

Quod uerum eſt, & ſano modo intelligendum, & aduerte ne erres, ut multi errarunt. Nam debet intelligi dicta limitatio, quando inquiſitio formaretur ſeu emanaret motu proprio ipſius principis, ſecus uerò ſi ad poſtulationẽ alterius, quia tunc ſecus eſſet, & ſi prinseps uiueret. Augu. de Arimi. in addi. ad Ange. de malefic. ubi ſupra. Hipp. con ſi. 63. num. 9. Item requiritur, ꝙ princeps affirmatiuè dicat. Ad ſuam notitiam perueniſſe, quòd talis deliquerit, aliàs non uideretur ſibi remittere, quòd non debeat præcedere diffamatio ſeu indicia, Hippol. d. conſi. 78. nu. 10.

38 Limita 13. † non procedere quando maritus diceretur occidiſſe uxorem. Nam tunc maritus nullis indiciis præcedentibus torqueri poterit. gloſ. in cap. quæſtionem. 12. q. 2.

39 Limita 14. † non procedere, quando res eſt commiſſa cuſtodiæ alicuius. Nam ſi res illa fuerit furto ſub tracta, poterit tunc talis cuſtos torqueri, ut furem indicet ſine aliis indiciis, & non tenebitur iudex per hoc in ſindicatu de tali tortura illata Angel. de maleficiis uerbo, et ueſtem celeſtem. uerſic. & etiam ſi iudex.

40 Pro complemento huius articuli ſcias, quòd in delictis enormibus. Puta in aliqua notabili falſificatione, homicidio, ueneno, aut exceptuatis, ſi indicia ſufficientia nõ aſſiſtant, ut ſi eſſet urgens ſuſpicio cõtra aliquem, debet iudex à Principe impetrare, ut cum illis ſuſpicionibus poſſit illum torquere, licet hoc rarò princeps concedat. Paris de Puteo de ſindic. fol. 314. num. 8.

41 Item ſcias, quòd † in omnibus delictis, quæ ſecretò fiunt, iudex debet eſſe promptus ad torturam & quandoque ad condemnationem. Vt puta in adulterio, uneratione, falſificatione monetarum, & ſimilium, & hoc propter probationis difficultatem, propter quam deferẽ. probationes per coniecturas ſufficiunt. Gram. conſi. 17. num. 4. Ang. l. fin. C. de proba. Guid. de Suza. de indi. & tortura. uerſic. circa hanc materiam. num. 38. Barto. in l. ſi quis ex argentariis. C. de edon. Bal. in l. nemo. C. de epiſcop. audien.

42 Vltimò nota, quòd † ea die, qua iudex reum torqueri intendit, non faciat ſibi dare comedere aut bibere ad minus per 9. aut 10. horas ante, ne ſtomachus euomeret, Hippol. in l. 1. in princip. nume. 55. de quæſtio.

Contraria.

Contrarium tenet Fran. Bru. de indi. q. 7.

non conteſt. & etiam non probent parte non citata ad uidendum iura menta teſtibus deferri.l. ſi quando C.de teſtib.l. de uno quoque.ff. de re iudi. tamen in crimine aſſaſſinij ſecus eſt. Et ideo teſtes lite non cõteſtata & parte non citata recepti fidem faciunt,& plenè probãt.Hoſt. Ioan.Andr.Domi.in c.j.de homic. in 6.Capic.deciſ. 155.col. antepenul. Gram. conſi.40.nu.73.Arch. & Gemi.d.c.1.Felin.in c.quoniam frequenter.in princ.ut lite non conteſt.Bernardus Diaz. in ſua pract.c. 92.fol.292.nu.20.

26 Semptimum ſpeciale eſt.Nã † contra aſſaſſinum iudex poteſt ex mero officio procedere iuris ordine non ſeruato, & hoc propter criminis enormitatem.Hipp. in l. unius §.cogniturum.de quæſtio. & in pract.§ examinanda.nu.23.Capic. ubi ſupra Paris de ſindi.fol.156. uerſi. an inquiſitio.Hoſt.Ioan.Andr.Lap.c. pro humani. de homic.in 6.Gram. uoto.89.Bart.in d.§.ſi mãdato.Carrer.fol.292. Quod uerum eſt,dum modo ius aſſaſſinii non tollatur, ut per Parid.de Put.de ſindi.uerſ.latro circa princ.Carrer.ubi ſupra.

Octauum ſpeciale eſt. Nam licet regulariter quodlibet delictum ſuæ pœ-

27 næ aſtrictum ſit,tamen † in aſſaſſinio pœna debet alterari cõtra eum qui pro pecunia delinquit,quia grauius delinquere dicitur, & per conſequens grauiori pœna plectendus eſt. Bart.in l.non ſolum.§. ſi mandato.de iniur.Gram.uoto.9.nume.9. Ang.de malefic. uerbo & Sempronium Rodulph.in princ. Bart.in l. quæro,de pœn.ubi Alex. & Hipp. in d.§.cogniturum.& §.examinanda.d.l.1.C.de rap.uirgi. & d. §. diligenter.Carrer.fol.293.

IX. ſpeciale eſt.Nam licet regulariter nemo torquendus ſit, niſi legitimis indiciis præcedentibus, ut infra regula, confeſſio,& eodem modo Socius contra Socium indicium ad torturam non faciat regulariter, ut dixi ſupra in regula Socius, tamen

28 † aſſaſſini torqueri poterunt abſque aliis indiciis præcedentibus, ut mandantem iudicet, & contra ipsũ faciat indicium ad torturam,etiam idem contra Socios. Ang.de malefi. uerbo & Sempronium Rodul.uer. & bene not.gloſ. Bal. in l.non ideo minus.C.de accuſ.Capic.dec.155. col.penul.Bologni.conſi.8.col.23. Ang.in l. & ſi certus. Hipp. in l.is qui cum telo.num.74. C.de ſicar. Alex.poſt Bart.in l. repeti.de quęſt. Hippol.in pract.§.diligenter. uerſi. manda.incidenter. Carrer.fol.293.

29 quod uerum eſt dummodo † & alio delicto infamis non ſit. Carrer.ubi ſupra. Gramat. uoto. 34. in principio.

X. ſpeciale.Nam † in generali abſo-

30 lutione per principem aut ſtatu ã facta non comprehenditur crimen aſſaſſinii,ut per Hipp. d.§. diligenter.& d.§.examinan.& d.l.1. C. de rapt. uirg. Carrer. fol. 243. nume. 28.

XI. ſpeciale . nam licet alium quis in carce-

carcere cõſtitut. ſuis defenſionibus renuntiare non poſſit, ut plenè dicam in regula, & per Parid. de ſind. uerbo confeſſio. uerſ. an portans, & uerſ. an condemnatio. Hippol. ubi ſupra dictis locis. Tamen ſecus
31 eſt in aſſaſſino, nam † & ipſe defenſionibus ſuis tamquam hoſtis publicus & diffidatus à lege renuntiare poteſt, cum de facto contra eum procedatur, & inhabilis poterit dilationibus ſibi competentibus renuntiare. Hippol. ubi ſupra. Capi. ubi ſupra, Hippol. in pract. §. examinanda. nu. 21. Carrer. fol. 293.

XII. ſpetiale. Nam licet hæres ob delictum defuncti regulariter nõ teneatur, ſi quid ad manus defuncti peruenerit lite non conteſtata. Ta-
32 men † ſecus eſt in hærede aſſaſſini, qui tenebitur reſtituere illam pecuniam, etiam lite non conteſtata cum defuncto, & hoc propter criminis immanitatem. tex. cũ gl. & Ang. in l. 1. §. fi. de eo, per quem fact. fuerit. Aug. de Arim. in add. ad Ang. de malefi. ubi ſupra, Capic. d. deciſ. 155. colum. fina. Bolog. conſ. 8. col. 3. Hippol. in l. is qui cum telo. nu. 75. C. de ſicar. Bal. Alex. in d. §. fi. ſup. Carrer. fol. 293.

Quod uerum intellige, quòd reſtituatur hæredi offenſi uel occiſi per aſſaſſinum. Alex. d. l. 1. §. 1. de eo, per quem fact. Carrer. ubi ſupra.

XIII. ſpeciale. licet † foro iudicatus
33 in Regno occidi poſſit, tamen non poteſt occidi mediãte pecunia per aſſaſſinum, ideo occidens punietur Carrer. ubi ſupra.

XIIII. ſpeciale. Nam licet regulariter ſecundum eandem opinionem Iudex originis punire nõ poſſit ſubditum ſuum extra Territorium ſuũ delinquentem, ut dicam in regula.
34 Tamen † ſi quis in patria ſua ordinauerit ſeuum tractauerit aſſaſſini extra Territorium, ille tamen à dicto iudice originis puniri poterit de tali aſſaſſinio ordinato, licet alibi extra territorium illud aſſaſſiniũ faceret. c. 1. de homic. in 6. latè Bologni. conſ. 8. col. 3.

XV. ſpeciale eſt. Nam regulariter iudex non poteſt punire non ſubditũ delinquentem extra territorium ſuum, cum in eo iuriſdictionẽ non habeat, nec ratione loci delicti. Doc. in l. fi. ff. de iuriſd. om. iudi. & in c. ut animarum. de conſt. in 6. Ta-
35 men † ſi quis etiam non ſubditus in territorio ſuo tractatum fecerit de aliquo aſſaſſinio committendo extra ipſum territorium, poterit tamen ab ipſo iudice puniri ſi ad eius manus peruenerit, quia per talem tractatum effectus eſt de iuriſdictione ipſius iudicis. Bologni. conſi. 8. colum. 3.

XVI. ſpeciale eſt. Nam † bona aſſaſ-
36 ſini poſſunt à quocunque occupari. Vnde & illi ad quos ſpectat ſucceſſio in temporalibus occupabunt illi cum ſuis bonis mundanis: Hoſti. Ioan. Andr. Domi. c. 1. de homicid. in 6. Capic. deciſio. 155. nume: 25. Bernar. Diaz. de Luco. d. ca. 97. fol. 110.

XVII. ſpeciale. Nam contra aſſaſſinos non requiritur ſententia, niſi tãtum declaratoria, hoc eſt, declarate talẽ eſſe aſſaſſinum, cum ipſo iure condemnatoria inferatur. Domi. ca. 1. de homicid. in 6. Capic. d. deciſio. 155.

XVIII. ſpeciale. Nam in crimine aſſaſſinij appellatio non admittitur. Hoſti. Ioan. Andr. & Philipp. ubi ſupra Capic. d. deciſio. 155. Carrer. fol. 294.

XIX. ſpeciale eſt. Nam mandans ante mandatum executum reuocatum non tenebitur amplius ex mandato, ut dixi ſupra in materia mandá-
39 ti. Tamen † in aſſaſſino ſi quis hominem talem occidi mandauerit, licet poſtea mandatum reuocet. re integra, non tamen reuocauit pœnam, quia iam ipſe ex parte ſua delictum perficit. glo. c. 1. de homicid. in 6. Cepol. l. is, qui cum telo. num. 71. C. de ſicar. & Alex. in l. utrum. in fide de pœn.

40 Vigeſimum ſpeciale eſt. Nam † ſi quis taliter occidi aliquem alicui mandauerit, ſi contingat illum nõ à mandatario occiſum, ſed ab alio ſuo inimico ex particulari inimicitia, quamuis tali caſu mandatum illud non ſit in cõſideratione quo ad hoc, quòd pœna ordinaria mandans & mandatarius puniantur, tamen extra ordinem puniri debent ſolum ratione acceptati mandati. Bal. in c. 1. §. iniuria. de pac. iur am. firm. Cepol. caut. 39. Gramat. uot. 11. Carrer. fol. 294.

41 XXI. ſpeciale eſt. Nam † clericus committens homicidium non priuatur beneficio ipſo iure, ſed requiritur ut priuetur per ſententiam, ſecundum Inno. in c. cum in noſtris. de conceſſ. præben. Tamen ſi homicidium fuerit qualificatũ, puta aſſasſinium, hic ipſo facto priuatus eſt, abſque aliqua declaratione iudicis. text. not. in c. 1. in fin. de homicid. in 6. uerſ. ipſo facto. Fel. in c. inquiſitionis. col. 1. in fine. de accuſ.

42 Pęna † autem aſſaſſini de iure canonico eſt illa, quæ traditur in c. 1. de homicid. in 6.

De iure autem ciuili debet per fruſtra ſcindi. Capic. deciſio. 155. colum. 1 Abb. in c. at ſi clerici. nume. 41. de iudic. & dicta pœna hodie de communi conſuetudine iudices utuntur propter criminis immanitatem & ad terrorem, Carrer. fol. 194.

43 Quod † uerum eſt ſano modo intelligendo, quando tale aſſasſinium probaretur aliàs quàm per confeſſionem ipſius aſſaſſini. Quia ſi tale delictum aliter nõ probaretur, quàm per eius confeſſionẽ qualificatam excolpatiuam, tunc ad mortem puniri non poteſt. puta, ſi Titius dixerit uerum eſſe, ꝙ illi Seius pecuniam dedit, ut Sempronium occideret, & antequam illum aggreſſus eſſet, ip[illegible] uit & eum expulſit, ob quod inſultatus euaſit, quæ quidam confeſſio ſic qualificata facit quòd ad mortẽ puniri

nici non poteſt hoc caſu ita Abb. in c. auditis. de præſcriptio. ubi eſt eius dictum, ſecundum Felyn. ibi ſolemne. Capicius deciſio. 155. num. 11.

44 Vltimò ſcias † quòd ita demum habet locum pœna dicti cap. 1. de homicid. in 6. quando probatum eſſet per probabilia argumenta recepta per iudicem, dictum inquiſitum fuiſſe aſſaſſinum, hoc eſt, quòd pecuniam receperit, uel dederit, ſi inquiritur de mandato, aliàs ſi per legitima argumenta non probaretur, non haberet locum diſpoſitio illius cap. quia non dicitur reus criminis, licet de crimine ſit inquiſitus. Alexan. conſi. 166. uolum. 7.

Contraria.

Contrarium tenet Gandi. de homici. & eorum pœnis. num. xj. Ang. in l. item apud Labeonem. §. ſi iurauerit. de iniur. Grama. uoto 8. & 20. & deciſ. 2. num. 25. & d. §. ſi iurauerit. Amod. de ſindi. circa finem. Poteris ſaluare has opiniones, ut ſaluat Gram. in quadam ſua ſubſcriptione ad uotum 9. quæ ſaluatio non poteſt fieri. Carrer. fol. 287.

Contrarium uidetur habere Bologn. conſi. 8. uer. ſecundo principaliter aggredior.

Regula IX. de mortuo in domo reperto.

SVMMARIVM.

1 *Mortuus in domo præſumitur occiſus, à cohabitantibus. Limita ut nu. 2. Amplia ut idem ſit, ſi reperiatur ante domum mortuus. nume. 3.*

4 *Fuga ſociorum exiſtentium in domo iuuat præſumptionem præpoſitam.*

5 *Qualitas bonæ uitæ præſumptionē non tollit præſumptæ mortis.*

6 *Taciturnitas inducit ſuſpicionem contra cohabitantes ſocios.*

7 *Vxor ſola reperta in domo occiſi, præſumitur culpabilis, & mādaſſe homicidium, ſi tacuit.*

Mortuus ſi quis reperiatur in loco alicuius.

An mortuus præſumatur ab illis, qui ſecum in domo illa morabantur, adeo ut ex hoc torqueri poſſint.

1 Dicas † regulariter mortuum in domo alicuius repertum ab illis occiſum præſumi, qui ſecū in domo illa erant, etiam ſi dominus ſolus ibi fuiſſet. Nam in dubio contra dominum domus præſumitur.

tur.Gram.uoto 23.circa prin. Cal can.cóſ.60.incipit Ventura. & per Calca.conſ.63.

2 Limitat† ut non procedat ſi dominus domus non fuiſſet uſus ſimilia committere,uel non eſſet malæ uitæ ſecundum Barbat.in addi.ad Bar.in l.ędiles. de uia publica,Roma.in l.j.§.ſi quis in uilla, & ſing. 106.per hoc ipſi torqueri poterũt. Dyn.in l.j.§. hoc autem ſenatuſcõ ſultum.ad ſyllan.Roma.in l.j.§. ſi quis in uilla.& in l.excipiuntur.in fine.eod.titu.Ioan.And. c. ſignificauit.de homicid.Ang. de maleſi. uerbo fama publica.uerſ.quid autem ſi ſunt.Augu.de Arimi.in addi.Carrer.fol.102.Nouell.fol. 31. num.23.Blanc.l.fi. num. 224. de quæſt.Dyn.in l.j.§.ſi quis in uilla. ad ſillan.Ioan.And. in c. ſignificauit.de homicid. Alb. in trac. ſtat. par.2.quæſt.124. Nouel. fol. 32. nume.36. Bárt.in l. ædiles. de uia publica.

3 Amplia † ut idem etiam ſit, ſi homo mortuus repertus ſit ante domum alicuius.Bart. in l.ædiles. de uia publica.

4 Amplia † ut tanto magis uerum ſit,quando tales ſocii aufugiſſent. Nam tunc ſine dubio ipſi fuiſſe p̃ſumuntur,ſecundum Bald.conſil. 254.uol.2.

5 Amplia ut procedat †etiam ſi tales eſsẽt pſonæ honeſtæ & bonæ uitæ. Nam torqueri debebunt,quia con ſocii ſaltem præſumuntur, Roma. l. excipiuntur. in fine ad ſillan.

6 Amplia tertiò, ut tanto magis uerum ſit,quando ſocii , qui cum eo prius erant , tacuiſſent & mortem ipſius non reuelaſſent. Nam talis taciturnitas ipſos ſuſpectos facit. Carrer.in pract.fol.13. Hippol. in pract.§.expedita.in fine,Noue.fol. 31.nu.23.Blan.in d.l.fi. nu. 224. de quæſtio.

7 Amplia quartò, † ut procedat non ſolum contra ſocios, qui cum mortuo commorantur, ſed etiam locũ habere contra uxorem , quando nullus alius quàm uxor in domo fuiſſet. & ideo ſi quis mortuus in domo reperiatur,& à quo occiſus fuerit neſciatur,præſumitur etiam contra uxorem quaſi ipſa occidi mandauerit, & conſcia homicidii fuerit.Paris de Put. de ſindic. fol. 300. col.j.Carrer.fol.300.quod uerum eſt,ſi ipſa tacuiſſet, & hoc incontinenti non reuelaſſet. Nam tunc conſcia ſine dubio præſumitur & torqueri ob hoc poterit , ſecundum Bar.in l. excipiuntur. ff. ad ſilla.Paris de Put.ubi ſupra.Vbi refert tempore ſuo uidiſſe quandã mulierem tortam quę diu mortem uiri tacuerat,qui nullibi reperiebatur.Tamen prędicta mulier quadã die clamauit alta uoce plorans, ꝙ in ſtabulo erat fetor maximus , & uicini occurrerunt & ibi uirum ſepultum inuenerunt. Vbi torta confeſſa fuit, quòd uirum occidi fecerat à quodam adultero,& inde ob hoc ſuſpenſa fuit & meritò.

Con-

Contraria.

Contrarium tenuit Alber.tract. bãnitorum.q.61.& Bald.in l.3.§.quia de off.præfect.& Hippo.d.§. diligenter.nu.50.& 51.

Regula X.de tortura.

SVMMARIVM.

1 *Tortura regulariter ſine indiciis non infertur.*
2 *Indicia,quæ dicantur legitima, relinqui arbitrio iudicis.*
3 *Præſumptio eſt minus quàm indicium,& propterea reus torquendus non eſt,licèt habeat contra ſe præſumptionem.*
4 *Torqueri nemo debet,etiam ob bonum publicum.*
5 *Imputatus de crimine læſæ maieſtatis ſine legitimis indiciis nõ eſt torquendus.*
6 *Iudex procedens,ſola facti ueritate inſpecta,non torquetur legitimis indiciis non præcedentibus.*
7 *Aſſaſſinus etiam in crimine proditorio patriæ ſine indicijs non torquetur.*
8 *Tortura etiam leuis ſine indiciis nõ infertur.*
9 *Tortura ad hoc ut poſſit inferri, debet conſtare de delicto.*
10 *Indicia debent eſſe ſolenniter recepta parte citata ad uidendum iurare teſtes, aliàs nihil probant.*
11 *Indiciorum copia eſt danda inquiſito torquendo.*
12 *Tortura non infertur ubi aliæ probationes poſſunt haberi.*
13 *Accuſator debet petere, ut reus ponatur ad torturam.*
14 *Rei nomen debet eſſe receptum inter reos, ad hoc ut inferri queat tortura, & etiam ut lis ſit conteſtata.*
15 *Rei nomen quando dicatur eſſe receptum inter reos.*
16 *Teſtes ſuper indiciis ad torturam debent per iudicem & non per notarium examinari.*
17 *Reus minor ſine curatore dato à iudice non eſt proceſſandus nec torquendus.*
18 *Mulier prægnans & minor quomodo proceſſanda.*
19 *Iudici de facto procedenti licitè reſiſti poteſt.*
20 *Cautela pro iudice, ut extorqueat confeſsionem ab indebitè torto, ne teneatur in ſindicatu.*
21 *Cautela pro indebitè carcerato, ne iudex tenentur in ſindicatu.*
22 *Captura indebita iuſtificatur, ſi reus præſtet fideiuſſores de ſe præſentando.*
23 *Indicia debẽt eſſe probata per duos teſtes,& debent eſse uerosimilia, & probabiliter concludentia.*
24 *Appellatio interpoſita à decreto de torquendo operatur, ut confeſſio ſecuta ſit iure ipſo nulla.*
25 *Bannitus poteſt comparando uigere ſtatuti, cum admittentis ad ſe defen-*

defendendum, torqueri ſine indiciis.

26 *Tortura leuis non dicitur tortura.*

27 *Confeſsione facta in tormentis leuibus, ſecuta ratificatione, ſequi poteſt condemnatio, & ſi legitima indicia ad torquendum non præceſſerint.*

28 *Præfectus uigilum poteſt torqueri ſine indiciis, dummodo de furto conſtet.*

29 *Hoſpes & familia cauponis torqueri poſsunt, ſi furtum in caupona fieri contigerit ſine indiciis.*

30 *Torquetur accuſatus uel inquiſitus ſine indiciis contumax in reſpondendo inquiſitioni uel accuſationi ad eruendam reſponſionē affirmatiuam uel negatiuam.*

31 *Mandatarius aſsaſſinus contra mādantem ſine indiciis torqueri poteſt.*

32 *Seruus inquiſiti in crimine læſæ maieſtatis, fraudati cenſus, adulterii, homicidii, uxoricidii, uel matricidii ſine indiciis poteſt torqueri.*

33 *Proditores torquentur ſine indiciis.*

34 *Serui torquentur. ſuper nece domini ſine indiciis, ſi neſcitur à quo ſit interfectus.*

35 *Latro fumoſus ſine indiciis torqueri poteſt.*

36 *Tortura ſine indiciis in criminib. enormibus inferri poteſt.*

37 *Torqueri poteſt ſine indiciis inquiſitus de mandato principis, & eius proprio motu. Intellige ut infra.*

38 *Maritus torqueri poteſt ſine indiciis de morte uxoris.*

39 *Tortura infertur cuſtodi alicuius rei, quæ furto ſubtracta fuit ſine indiciis ad indicandum furem.*

40 *Delictis in enormibus ſi adſint urgentes ſuſpiciones, & deſint indicia, iudex debet impetrare à Principe facultatem torquendi.*

41 *Iudex in ſecretis delictis debet eſse promptus ad torturam.*

42 *Torquendo non debet dari cibus aut potus per nouem aut decem horas.*

Tortura an inferri poſſit nullis indiciis præcedentibus.

1 Dicas, regulariter † torturam inferri non poſſe, niſi prius legitima præcedant indicia. l. 1. in prin. ff. de quæſtio. l. milites. §. oportet. C. de qō. Bru. de indi. in 2. part. uerſic. quintò principaliter. Guido de Suza. de ind. uerſ. non tamen. num. 53. Abb. in c. cum in contemplatione. colum. 1. de reg. iur. Angel. de maleſic. uerbo fama publica, uerſic. hinc uidemus. Paul. Girlan. in uerſ. 5. Gramat. uoto 30. num. 20. & 21. Ruin. conſil. 7. num. 2. uolum. 5. Thoma. Ferrat. cautela 14. in prin. Inn. Ioann. And.

Andr.c.qualiter.& c.inquiſitionẽ. de accuſ.

2 Indicia † autem, quæ legitima reperiantur, iudicantis arbitrio remitti debet, cum in eis certa regula tradi non poſſit. Bart.in l.fin.ff.de quęſtio.Bald.in l.2.§.quæ autem C.qui appell. non poſſ. Abb. in cap. cum in contemplatione. in prin. de reg. iur.Decius conſil. 363.in princip. uolum.3.

Prædictam autem regulã amplia multis modis, &

3 Primò † Amplia, ut procedat, ſi contra torquendum præſumptio aliqua adſit. Nam adhuc torqueri non poſſet, cum præſumptio minus quàm indicium ſit. Nouel. in pract. fol. 12. Bart. in l. 1. l. milites l. fiu. ff. & C. de quæſt.

4 Amplia Secundò † ut procedat, etiã ſi ex ea tortura ſederetur populi ſcandalum, Nam ẽt ob bonum publicum aliquem torqueri non licet glo.in l.decuriones C.de pœn.Carrer. fol. 121. ubi dicit, uidiſſe quandam beſtiam hoc feciſſe.

5 Amplia Tertiò † ut procedat, etiã in crimine læſæ maieſtatis. Nam etiam ſi atrociſſimum ſit, tamen in eo etiam procedi non poterit ad torturam, niſi indiciis præcedentib. Capic. dec. 126. nu. 4. glo. l. 1. Bart. & Sali. in l.ſi quis alicui C.ad l.Iul. maieſ. Cepol. conſi. 14. nu. 20. & §. conſtante. & l.1.in princ.nu. 35. de quæſt. Ang.de malefic. uerb. quòd tradidit patriam. in princip. ubi ſupra.

6 Amplia Quartò † ut procedat, etiã ſi iudex ex ſtatuti forma uel aliter liberum arbitrium haberet procedendi, ſola facti ueritate inſpecta. nã non obſtante tali arbitrio iudici cõceſſo torqueri non poterit, nullis iudiciis præcedentibus, aliàs iudex in ſindicatu tenebitur. Cepol. latè d.conſi. 14. num. 20. & l.1.in princ, num. 36. de quæſtio. & Bald. in ca. 1. de offic. ordin. Par. de ſindi. fol. 314. & 323. Gram. conſi. 64. colu. 2. & 3. noto. 30. num. 21. Gandi. de quæſtio. & tormen. nu. 41. Ferrat. cautel. 14. Paul. Eleaz. in cap. grauis de pœn. quẽ refert & ſequitur Alex. conſi. 66. in princ. habita ſuper contentis, uerſ. uidetur ergo contra bonos mores. uol. 7.

Amplia Quintò, ut non ſolum ſine indiciis tortura inferri non poſſit, ſed & alia requirantur, ſine quibus etiã tortura minimè inferri poterit, cũ de ſubſtantia torturæ ſit, ut præcedant legitima indicia.

7 Amplia Sextò, etiam ſi † aſſaſſinus ĩ crimine proditorio patriæ. Nã etiam in eo tortura inferri non poſſet, niſi indiciis præcedentibus & aliis præſumptionib. ut eſt text. cũ gloſ. Cin. Bald. & Salic. l. ſi quis alicui. C. ad l. Iul. maieſ. Ange. de malefic. uerbo, quòd tradidiſti patriã. in princ.

8 Amplia Septimò † ut procedat, nõ ſolum quando tortura eſſet magna ſed etiam ſi eſſet parua. puta, ſi quis eſſet parum eleuatus ſuper terram, puta per quatuor palmos, Nã & ta

lis taliter ſine indiciis torqueri non poterit, & ſi tortus fuerit & cõfiteatur, talis confeſſio ſibi non præiudicabit, & iudex taliter faciens priuatur ſecundum Gram. conſi. 14. fol. 3. & 4.

Requiſita ad hoc, ut tortura inferri poſſit.

9 Primò.n.requiritur, quòd † iudici conſtet delictum eſſe commiſſum, aliàs non poterit procedere ad torturam, ut uoluit. Hipp. l. 1. in prin. num. 5. de quæſtio. Ang. de malefi. uerbo fama publica. uerſ. tamen iudex. & ſi aliter iudex faceret in præiudicium, teneretur poſtea. Bald. in addi. ad Spec. in tit. de ſenten. col. 13. in fin.

Secundò requiritur ut † indicia ſolem
10 niter recepta interuenerint, & procedat parte citata ad uidendium deferri teſtibus iuramentum, aliàs tales teſtes in nihilo ei præiudicabũt ut dicam in fine regulæ. Hippol. ubi ſupra num. 67. Salic. in l. fina. in fine. C. de quæſtio. Bald. in l. iubemus. uerſic. Item dici. C. de bonis uacan. lib. 10. Inno. in c. per inquiſitionem, de elec. Abb. in c. bonæ. el 1. de elect.

11 Tertiò requiritur, quòd detur copia indiciorum cùm termino competenti ad illa purganda. ſecundum Ang. de malefi. uerb. fama publica uerſ. & bene nota, uerſ. Item aduertas, quòd non ſufficit, Bart. in l. ſi. de quæſtio. ubi ſupra. nu. 8. & hoc caſu etiam non proceditur ad torturam, niſi prius per iudicem pronuntietur ad torturam deueniendum eſſe. Hippol. ubi ſupra.

12 Quartò requiritur, quòd † non ſint aliæ probationes, niſi ipſa tortura, aliàs ſi aliæ probationes adeſſent, non poſſet iudex ad torturam aliter deuenire. Gandi. de quæſtio. & tormen. in prin. Ang. de malefi. uerbo fama publica, uerſic. 6. quæro. Hippol. ubi ſupra. num. 10. uide ſupra, & hæc eſt communis opinio, licet Bald. in hoc diſcrepauerit, ut per Hippol. ubi ſupra nu. 11.

13 Quintò requiritur † ut accuſator petat & requirat à iudice, ut ipſe iudex ponat reum ad torturam, loquen. in accuſatione, ſecus in inquiſitione. Bald. in c. 1. §. iudices. de pace iuram. firm. Hippol. ubi ſupra, nume. 13.

14 Sextò requiritur, quòd † lis ſit conteſtata, & quòd nomen rei ſit receptum inter reos. Bart. in l. ſi adulteriũ in prin. de adult. Hippol. ubi ſupra: num. 14. Dicitur autem tũc nomen rei receptum inter reos, quã do accuſatio de aliquo delicto facta eſſet, & cõtra eam oppoſitæ ſint dilationes & exceptiones. puta, ꝙ accuſatio non procedat, uel quòd iudex non eſt competens, uel quid
15 ſimile ſup iſtis diſputetur, Et † Poſt quam iudex pronuntiauit, procedẽdum eſſe in dicta accuſatione non obſtante exceptione, per talem accuſationem dicitur nomen rei receptum inter reos. Bart. in l. 1. is qui

reum

reum.de pub.iudi. Hippol.ubi ſupra.nu.15.

16 Septimò requiritur,quòd † iudex examinauerit teſtes ſuper indiciis, nec ſufficit quòd eos examinari faciat per notarium uel alium, aliàs ad torturam procedere non poteſt, niſi iudex ex cauſa illud fecerit. Hippol.ubi ſupra.num.16. colligitur ex tex.in clem.1. de offic. deleg. ubi Bald.in rub.de controuerſ.Spec cul. de teſti.§.1.uerſ. Item quòd eſt de crimine.glo.Bald.Paul. de Caſt. & alii l.hac conſultiſſima.§.fi. uerſ. depoſitiones.C.de teſtib.

17 Octauò requiritur, quòd † ſi reus minor ſit,quòd iudex det ſibi curatorem, aliàs proceſſus nullus eſt. Ang.in uerbo.comparent dicti inquiſiti & confitentur totum.uerſic. necnon ſit benę cautus.ubi ſubdir, quòd ſi minor confiteatur etiã ſpõte ſine curatore, quòd talis confeſſio ei non noceret. Imò plus, ſi minor diceret ſine curatore iudici, nõ torqueatis me domine iudex, quia omnia confiteor,& iuro non uenire contra, quia talis confeſſio hoc modo facta,etiam cum tali iuramẽto, non præiudicabit ipſi minori. Hippol.ubi ſupra.num.17.Salic.in l.2.C.de confe. ubi Bald.uerſic.ſed pone.Iacob.de Butr.auth.ſacramẽta puberum.C.ſi adue.uendi.Albe. de Roſa. in 4. part. ſtatutor. q.32. Bald.in cap.1. §. Item ſacramenta. de pace iuram. firman. uerſi. modo quæro.

18 Nonò requiritur † ſi caſus acciderit de torquenda muliere,quòd omnia prædicta præcedant,& maximè ſi minor ſit, & ultra prædicta etiam requiritur, ut ſi ſit prægnans expectetur donec pepererit, & requiritur etiam ut tranſacti ſint illi 40. dies, in quibus moleſtantur ex partu.Bart.in l.prægnan.de pæn.Hippol.ubi ſupra.nu.19.

His ergo ſuppoſitis interuenientibus, iudex ſecurè poterit ad torturam ꝓcedere ſcđm ſufficientiam & urgentiam indiciorum, quæ iudicantis arbitrio relinquuntur. Sed ſi prædicta non procedant, iudex ad torturam peruenire minimè poterit.Ra-

19 tio eſt † quia de facto procedenti reſiſti poſſet ſine metu pœnæ,ut late per Hippol.d.l.1.in princ.num. 25.de quæſt. Gram.uo.32.nu. 14. Etiam Vltra puniri deberet iudex pœnis, de quibus per Franc.Brun.fol. 143.Gramat.uoto.14.colu.penul. & fin.Hippol.l.1.§.præterea.num. 8.ff. de ſicar.fol.25. Ferra.cautela. 14. niſi cautelam ſuper hoc iudex adhibuerit.

20 Erit † igitur cautela iudici, ut in ſindicatu non teneatur de tortura abſque indiciis illata, in relaxatione torti,ipſum blandis uerbis inducat,aut alio modo ad confitendum quòd legitimè fuerit tortus, & faciat quòd aliquis notarius ſit de tali confeſſione rogatus. Nam hoc modo nõ tenebitur in ſindicatu. Brun. de indi.in q.5.prin.in fine.Catal.de ſindicatu, circa principium.Ferra. cautela 14.Ange. in l. iniuriam. §.

ſi quis de cætero.de iniur.ubi dicit
uidiſſe hoc de facto practicari
in illa cauſa & obtineri. ſimiliter ſi
21 quis iniuſtè aliquem incarcerari ſe
cerit,notet cautelam, ut in ſindi-
catu non teneatur,quæ talis eſt.Nã
antequam relaxet illum carceratũ,
faciat iudex,quòd præſtet fideiuſſo
res de ſe repræſentando toties quo-
22 ties fuerit requiſitus,quia† per talẽ
præſtationem fideiuſſionis,uidetur
approbare capturam & confiteri
fuiſſe legitimè captum . Ita uoluit
Thom. Fer.in cautel. 14.colu.2.&
Amod. in tract. de ſindi. circa finẽ
.uerſi. poſtremò dicendum. Bart.in
ſua diſputatione,incipit.Lapus fuit
captus.Caccialup.in ſua trac.de de
bit.ſuſpect.in penul.q.

X. Requiritur, ut ad† ſint indicia et
23 ſint certa, ideſt probata ſaltem per
duos teſtes.Item, quòd ſint uerisi-
milia,& quòd probabiliter concur-
dant quæ omnia ſi non interuene-
rint, tortura inferri nõ poterit.Bal.
conſi.513.uolu.5.Gram.conſi.991
in princ.Bal.conſi. 259.incip. uer
ba inquiſitionis. colu.1. ad finem
libr.1.

Si quis ergo timuerit ad torturam po-
ni nullis indiciis præcedentib. uel
propter iudicis ignorãtiam,uel cru
delitatem,diſcat cautelam ad tortu
ram euadendam, quòd antequam
torqueatur poſt iudicis commina-
24 tionem appellet † quo facto confeſ
ſio poſtea ſecuta erit ipſo iure nul-
la,neque in hoc articulo erit opus,
ut ſuperior inhibeat, quia pericu-
lum eſt in mora.& ideo, quòd con-
feſſio facta in tormentis & poſtea
ratificata non ualeat, cautela erit,
ut prius appelles antequam pona-
ris ad torturam.Tene menti.Ita no
tabiliter uoluit Ferrat. in ſuis cau-
telis cautela.239.

Prædictam autem regulam multis mo
dis limita.Et limita primò non pro
25 cedere † quando ſtatutum,uel bã-
nũ, uel conſtõnes permitterent, ꝙ
bannitus ꝑ contumaciã de aliquo
delicto,poſſit comparere, ſi ſuã cõ
maciã purgare deſideret;poterit po
ni ad torturam, et interrogari de de
licto, de quo bannitus fuerat, etiam
nullis aliis indiciis præcedentibus.
Nicolaus de Mata.& Bald.in l.) C.
de hered.inſti.Hippo.in l.j.in prin.
num.3.de quæſtio. & l.penul.in fi.
eod.tit.& ſing.112.Brun. de ſindi.
& tortura.uerſ.5. principaliter quę
ritur. nume.7. Gramat. conſil. 12.
nu. 21. de quo in regu. de bannitis.

Limita Secundò non procedere in mo
dica tortura ut in corpus non de-
bile ſeu infirmum ſed robuſtum:
puta ſi quis per ... lices uel quatuor pal
mos à terra eleuatus fuerit, & incõ
tinenti in terram poſitus cum modi
26 ca tortura, cum † modicè tortus
non dicatur tortus.Grama.dec.54.
55.56. & Paris de ſindicatu uerbo
tortura.c.ex ſola confeſſione.Bald.
in l. obſeruare. C. quando prouo.
27 non eſt neceſſe. Vnde † ſi talis mo-
dicè tortus confiteatur, & in con-
feſſione tali perſeueraſſet, poterit
condemnari, non obſtante ꝙ prius

legiti-

legitima & ſufficientia indicia non præceſſerint, ſecundum Gram. ubi ſupra.

Limita Tertiò non procedere in caſu
28 † quando fuiſſet aliquis deputatus in ciuitate ad eam de noctè cuſtodiendam. Vt ſi fuiſſet quis præfectus uigilũ deputatus, uel plures eſſent ſecundùm magnitudinem ciuitatis, & qui curam habent, ne furta, incendia, ſeu alia maleficia in ciuitate illa committantur, tunc ſi alicui furtum domi uel apotecæ factum fuerit, poterit tũc talis cuſtos torqueri, nullis aliis indiciis præcedentibus. Bart. in l. 1. in princ. ff. de offi. præfect. uigil.

29 Limita Quartò nõ pcedere † quando aliquod ſubtractũ fuerit in caupona hoſpitantibus in ea. Nam hoc caſu familia hoſpitis & alii, qui in domo erant torqueri poſſunt. Bart. in l. 1. in fine ff. de furt. Brun. de indi. & tortura. uerſ. circa tertium. num. 3: Ang. de maleſi. uerbo fama publica. uerſ. 11. quæro. Et ratio huius eſt, quia præſumptio eſt contra hoſpites, quòd ſint malæ conditionis, uitæ & famæ. Vnde debemus conſiderare conditionem hoſpitis & conditionem illius, qui hoſpitatur, ſi pauper eſſet, ſi diues mercator, ſi mariolus. Nam ſi hoſpitem reperirem bonæ famæ & conditionis, diuitem & hominem probum, ceſſabit illa præſumptio. Bal. ſupra relatus in l. 1. C. de locato. quia per hanc probationem tolleretur illa generalis præſumptio, quæ contra hoſpites reperitur, & à iure reprobatur. Aug. de Arim. in addi. ad Ang. de maleſi. uerbo fama publica. uerſ. 11. quæro. Bal. in l. 1. §. fin. ff. ſi aduerſus naut. caupo. & ſtabu. præſumptio autem illa contra Bal. ſola remanebit & locum habebit contra hoſpitem, quãdo dubitabatur, an ſit bonæ uel malæ conditionis. Aug. de Arimi. ubi ſupra.

30 Limita quintò non procedere, † quando accuſatus uel inquiſitus nollet reſpondere accuſationi uel inquiſitioni, & præſens foret. Nã tunc torqueri poterit abſque indiciis, non ad eruendam cõfeſſionem quia non præcedant indicia, ſed ad eruendam reſponſionem affirmatiuam uel negatiuam. Capic. deciſi. 148. Blan. de indi. & tortura. uerſ. 5. principaliter. num. 4. Bald. in l. ſi accuſationem. col. ult. C. qui accuſar. non poſſ. Paris de ſindic. fol. 344.

31 Limita † Sextò non procedere, in mandatario aſſaſſino. Nam torqueri poteſt abſque aliis indiciis præcedentibus in mandantem, Bald. in l. non ideo minus. col. 1. C. de accuſ. Alex. poſt Bart. in l. repeti. de quæſtio. Hippol. in pract. §. diligenter: uerſic. modo incidenter. & in l. is, qui cum telo. uerſi. pro quibus facit. C. de ſicar. Ang. de maleſi. uerbo & Sempronium mandantem. uerſ. bene nota. Ang. l. & ſi certus. ad ſil. la. Carrer. fol. 293. nu. 17.

32 Limita † Septimò non procedere in ſeruo domini inquiſiti de crimine

gentis ciuitatem, quæ loco princi pis ſit, & hoc modo non poterit an nullari dicta inquiſitio ex eo, quia fama uel indicia non præceſſerint, uel contra inquiſitum laborarunt.

Quod uerum eſt, & ſano modo intelligendum, & aduerte ne erres, ut multi errarunt. Nam debet intelligi dicta limitatio, quando inquiſitio formaretur ſeu emanaret motu proprio ipſius principis, ſecus uerò ſi ad poſtulationẽ alterius, quia tunc ſecus eſſet, & ſi princeps uiueret. Augu. de Arimi. in addi. ad Ange. de malefic. ubi ſupra. Hipp. conſi. 63. num. 9. Item requiritur, ꝙ princeps affirmatiuè dicat. Ad ſuam notitiam perueniſſe, quòd talis deliquerit, aliàs non uideretur ſibi remittere, quòd non debeat præcedere diffamatio ſeu indicia, Hippol. d. conſi. 78. nu. 10.

38 Limita 13.† non procedere quando maritus diceretur occidiſſe uxorem. Nam tunc maritus nullis indiciis præcedentibus torqueri poterit. gloſ. in cap. quæſtionem. 12. q. 2.

39 Limita 14.† non procedere, quando res eſt commiſſa cuſtodiæ alicuius. Nam ſi res illa fuerit furto ſubtracta, poterit tunc talis cuſtos torqueri, ut furem indicet ſine aliis indiciis, & non tenebitur iudex per hoc in ſindicatu de tali tortura illata Angel. de maleficiis uerbo, et ueſtem celeſtem. uerſic. & etiam ſi iudex.

40 Pro complemento huius articuli ſciaś, quòd in delictis enormibus. Puta in aliqua notabili falſificatione, homicidio, ueneno, aut exceptuatis, ſi indicia ſufficientia nõ aſſiſtant, ut ſi eſſet urgens ſuſpicio cõtra aliquem, debet iudex à Principe impetrare, ut cum illis ſuſpicionibus poſſit illum torquere, licet hoc rarò princeps concedat. Paris de Puteo de ſindic. fol. 314. num. 8.

41 Item ſcias, quòd † in omnibus delictis, quæ ſecretò fiunt, iudex debet eſſe promptus ad torturam & quandoque ad condemnationem. Vt puta in adulterio, uenerationе, falſificatione monetarum, & ſimilium, & hoc propter probationis difficultatem, propter quam de ferẽ. probationes per coniecturas ſufficiunt. Gram. conſi. 17. num. 4. Ang. l. fin. C. de proba. Guid. de Suza. de indi. & tortura. uerſic. circa hanc materiam. num. 38. Barto. in l. ſi quis ex argentariis. C. de eden. Bal. in l. nemo. C. de epiſcop. audien.

42 Vltimò nota, quòd † ea die, qua iudex reum torqueri intendit, non faciat ſibi dare comedere aut bibere ad minus per 9. aut 10. horas ante, ne ſtomachus euomeret, Hippol. in l. 1. in princip. nume. 55. de quæſtio.

Contraria.

Contrarium tenet Fran. Bru. de indi. q. 7.

26 *Præſumptiones tales tanquàm eui dentes ſufficerent ad condemnādū in cauſa ciuili.*

Iudex an & quando poſſit aliquem condemnare in criminalibus.

1 Dicas, iudicem† in criminalibus non poſſe aliquem condemnare, niſi adſint probationes luce meridiana clariores. l. ſciant cūcti. C. de proba. Ang. de maleſi. uerbo comparuerunt inquiſiti & totum negauerunt. in prin. Brun. de indi. & tortura. uerſ. circa quartum. nume. 7. Soci. conſi. 8. colum. 2. uol. 1. Ioann. de Imol. conſi. 137. Nouel. in pract. fol. 54. Mil. in practi. fol. 146. num. 56. Paul. dic. conſil. 273. in prin. uol. 1. Oldrad. conſil. 291. uerſ. propterea opponendo. Hippol. in pract. §. diligenter. Ioā. de Ana. conſ. 59. Alex. in conſi. 15. nu. 7. uol. 2.

2 Amplia†ut procedat etiam, ſi tales præſumptiones eſſent probabiles & euidentes. Nam ex eis quis condemnandus non eſt. per not. in c. literas. de præſumpt. & latè per Io. de Ana. conſ. 59.

Prædictam autem regulam limita
3 multis modis. Et primò limita† nō procedere in adulterio, quoniam in eo clara probatio haberi nō poterit, cum occultè fiat, & ideo ex præſumptionibus præparatoriis ſe qui poterit condemnatio. Nam de oſculatione, tractatu, apparatu, & conuiuiis & aliis ſimilibus adulterium rectè probabitur, ut eſt gloſ. in l. quod cum lex. uerbo adulterium. ubi Bar. de adulter. & idem Bar. in l. 2. in fine & l. capite quinto. eo. titu. & Docto. in c. præterea. de teſtibus Bart. in l. fina. de furt. Blan. in l. fin. num. 69. de quæſtio. Corn. conſi. 171. colum. 2. Ioann. de Venafro conſi. 106. Soci. præceptor conſi. 32. colum. 2. uolum. 1. Vnde ſi quis talia faciens fuerit in rebus uenereis inuentus maximè dicitur probatum. gloſ. in d. l. quod ait lex. Bartol. in d. l. capite quinto.

Quod uerum eſt, quando quis prædicta faciens licet inhoneſta loco ſecreto domus faceret, & ideo inuentus fuiſſet. Brun. de indi. & tortu. uerſ. circa quartum. num. 78. Ioann. Mil. in practic. fol. 14. nume. 48.

4 Limita ſecundò† non procedere in meretricio probando. Nam ad probandam quandam meretricem ſufficiunt coniecturæ, circunſtantiæ & præſumptiones, licet actum ſeu factum non probetur. Puta ſi probatum fuiſſet ſcholares paſſim intraſſe in domum ipſius de die uel de nocte. Iaco. But. in l. neque natales. C. de prob.

5 Limita tertiò non procedere † quādo præſumptiones & indicia eſſent uiolenta. Nam tunc ex eis poteſt condemnatio ſequi. Ioann. de

Imol. c.afferte. de præſumpt. Ant. de Butr.& Abb.in ca. tertio loco. de probat.Grama.deciſio.42.uoſ. 21.num.10.Ang.de malefi.uerbo & comparuerunt dicti inquiſiti & negarunt.in prin.Hip.in rub.C.de proba.num.230.conſi.8. colu. 2. Abb.in c.auditis.de præſcrip. Violenta autem præſumptio idem importat, quòd indubitatum indicium,Hippol.in rubr.C.de proba. nu.230.

7 Limita quartò † non procedere in officiali tempore ſindicatus fugiente de loco ubi officium exercuerat. Nam in tali caſu ex ſolis præſumptionibus condemnabitur de omnibus querelis, quæ contra ipſum porrectæ fuerunt.ut Saly.l.1. C. ut omnes cauſæ tam ciuiles q̃ criminales.Fran.Brun. de indic. 5. car.Hippol.C.de proba. in rubri. num.235.

8 Limita quintò † in furto. Nam ibi probatio per cõiecturas rectè fiet. Puta ſi probaretur, quòd oſtiũ fuit ruptum, & in domo Titii reperta fuerunt inſtrumenta apta ad rumpendum domum, probatum fuit Titium eſſe malæ conditionis in genere furti,& quòd in domo illa frequentabat ire,uel ſi domino furtum factum fuiſſet, & à domo famulus auſugiat. Alex.conſi.24.nume.6.uol.2.conſi.69.in prin.eod. uolum.Hippol.in rubr.C. de proba.num.36.Angel.de malefi. uerbo fama publica. uerſi. in fuga. &

9 †tali caſu probatio per coniecturas dicetur probatio manifeſta. Alexand. dict. conſi.24.& dict. conſi.69.

10 Limita ſextò non procedere, † quando officialis manifeſtè aliquẽ torſiſſet, & querelatus de hoc negaſſet. Nam ad ipſum conuincendum de tortura illata ſufficit probatio per indicia & coniecturas. Vnde ſufficit auditam fuiſſe ipſius rei uociferationem.Et hoc eſt,

11 quia† tortura ut plurimum ſecretè in camera, uel alio loco infertur. Ita quòd de uiſu probari non poteſt.Alex.conſi.24. num. 47. uol. 2. Bald. in auth. quas actiones. in fin.C.de ſacroſ.eccle.& in l.ſi quis in hoc genus. C. de epiſcop. & cleric.

12 Limita ſeptimò † non procedere in delictis de nocte commiſſis, nã in eis ſufficit fama cum aliquibus aliis indiciis, quia in huiuſmodi difficilis probatio eſt,& per conſequens delictum taliter de nocte cõmiſſum ad unguem probari non oportebit. Alex.conſ.24.num. 82. colum.2.& conſi.4.num.56. uol. 6.gloſſ.in l.ſi enim.de exceptione. §.in actione.uerſ. ignorantiam. Soci.præceptor conſil. 32. colum. 2. uolum.2.Bologni.conſi.39. uolu. 5.Cyn. in l.ſi quidem.C. ſolu.matrim.Bald. conſil. 152. uolum. 1. gloſſ.In l.2.§.2. de excuſatio.tuto: Grama.conſi,1.num.21. & conſil. 17.col.3.Alexan. conſi. 53. uolu. 2.Hippol.in l.de minore. §. plurimum.num.74. cum ſequent. de quæſtio.

quæſtio. Alex. conſ. 166. in princ. uol. 5.

13 Limita octauò † non procedere in fraudibus, quæ occultè fiunt, & in quibus probatio difficilis eſt. Nam & in his præſumptiones, & indicia ſufficiunt ad condemnandum, Alexan. in conſ. 69. uolum. 2.

14 Limita Nonò, quando † aliquis occiſus fuerit in magna hominum multitudine & neſciretur à quo. Nam tunc cum difficile ſit inuenire occiſorem, iudex per coniecturas & præſumptiones procedet, & ſecundum illas iudicabit. Nam uidere poterit in aliquibus illorũ capitulis, inimicus occiſi, uel quis fuerit rixæ inceptor, quis arma habeat ſimilia, uel apta ad menſuram illorum uulnerum, quis magis rixoſus, quis ſolitus ſimilia committere. Et ut in tali caſu ueritas pateat, admittenda eſt probatio per coniecturas & præſumptiones, quæ tali caſu pro liquidiſſimis probationibus habentur. Cin. latè in l. ſi quidẽ C. ſolu. matri. & Alexand. conſi. 4. lib. 6.

15 Limita 10. quando † contra inquiſitum indubitata eſſent iudicia. Vnde ſi ex loco unum tantum exitum habente exire aliquis uiſus fuerit cum gladio euaginato, & ibi aliquis uulneratus ſeu interfectus reperiatur: tunc talis poterit condemnari. Socin. conſil. 8. columm. 2. uolum. 1.

Limita 11 non procedere in crimine 16 ſodomiæ & ſimoniæ, cum in eo ſilere faciat, & in eo difficilimum ſit probationes claras habere, admittitur probatio per cõiecturas, & probationes. Corn. in conſi. 171. uolu. 2. Ioan. de Anan. conſi. 106. Socin. præceptor conſil. 32. colum. 2. uolum. 2.

17 Limita 12. non procedere in ſecretis tractatibus & conſiliis propter probationis difficultatem, ob quã non ſolum ad torturam ſed ad condemnationem & abſolutionem poſſimus deuenire, ex ſolis indiciis & præſumptionibus, ſi ſunt con. quòd uix denegari ſufficiunt. Bal. in l. quicunque. col. penul. C. de ſeru. fugit. Catal. de ſindi. uerſ. 406. incipit. adde, quòd alibi dicit Bald. Hippo. in pract. in princ. nume. 16. & Franc. Curt. conſi. ex indi. ſuper proceſſu carere. fo. 72. Et ratio eſt, quia cum clandeſtina hæc ſint, clarè probari non poſſunt. Vndecunque in his ueritas haberi poſſet ſi iuris regulã ſequeremur. & in eo, in tali caſu ꝑbatio difficilis ſit, admittetur probatio per coniecturas. ut habetur in c. præterea, de teſtib. Feder. de Senis. conſi. 219. incipit, nulli dubium. l. cum ea. C. de tranſactio. & Alex. cõſi. 143. incipit. Viſo themate. uol. 6. & Hippol. de Marſil. in ſua pract. in princ. nu. 13.

Et tali caſu dicta probatio per coniecturas dicitur euidens. Vnde illud dicitur tali caſu euidenter apparere, quod apparet per coniecturas. Hippol. ubi ſupra, Ioan. de Anania

conſi. 40. incipit dubium, de quo quæritur. Abb. in ca. licet cauſam. uerſi. not. 11. de proba. Roma. conſ. 271. incipit. uerſi. gloſ. in c. quoniã frequenter. §. ſin autem, in uerbo p̃ſumitur. ut lit. non conteſt. & Hippolit. in rubri. C. de proba. nume. 232.

18 Limita † 13. non procedere in omnibus delictis, quæ occultè fiunt. Nã in his ſolæ coniecturatæ probationes ad probandum ſufficiunt. Anto. de Butr. & alii in cap. 3. loco. de proba. Iaſ. in l. ſi quis ex argentariis. §. prætor ait. de edend. Blanc. in l. fin. num. 69 in princ. eod. tit. Carrer. fol. 72. & conſil. 106. Socin. præceptor conſi. 32. colum. 2. uolum. 2.

19 Limita ultimò † non procedere in delictis, in quibus difficilis probatio eſt. Nam in his ex pluribus indi. iis, præſumptionibus ſeu coniecturis per ueram & plenam probationem ſequi poterit condemnatio. unde in his probatio famæ cum aliquibus adminiculis plenam probationem facit, ut habetur in capit. præterea. de teſtib. Feder. de Sen. dicto conſi. 123. nulli dubium. Bart. in l. in illa ſtipulatione. col. 5. in fin. ff. de uerb. oblig. & in l. de pupillo. §. ſi quis ipſi prætori. nu. 3. & 4. de nou. op. nunc. contra Bald. in auth. quas actiones. ad fi. C. de ſacro. eccl. Alex. conſi. 57. uolu. 2. & conſi. 24. num. 5. eod. uol. Hippol. in ru. C. de proba. num. 315. Archid. in c. inter memoratos. 16. q. 3. Cin. in l. ſi quidem. C. ſolu. matri. Ioan. de Imol. in ca. ueniens. de uerb. ſigni. Specu. de fur. uerſ. penul. Ioannes Andr. in addit. ad Specul. de appell. §. nunc breuiter. uer. quid ergo. Ang. in l. fi. de feriis, Salic. in l. 1. C. de dilat. Alexan. conſi. 69. nu. 8. uol. 2. & conſi. 4. num. 56. uol. 6. Carrer. fol. 22. Et ratio eſt, quia ex talibus lex contentatur ex probationibus, quæ haberi poſſunt, quamuis plenæ non ſint, Fed. de Sen. conſi. 123. nulli dubiũ Inno. Hoſti. in capi. ſuper eo. quod met. ca. Alex. d. conſi. 24. nume. 16. uolum. 2.

20 Aduertendum autem, quòd † quãuis in omnibus ſupradictis limitationibus & aliis à iure receptis iudex non poſſit aliquem ex præſumptionibus condemnare ad mortem uel in corpus ſed tantum pecuniariter, Imol. in l. fi. de hæred. inſti. Bal. in l. fi. C. de probat. Aug. de Arim. in addi. ad Ang. de malefi. uerbo fama publica. uerſi. quæro an Vnum indicium. & Paris fol. 300. Alexan. conſi. 115. in fi. uol. 3. Bertran. conſi. 341. uol. 1. Roma. in l. 1. §. ſi quis in uilla. in fi. ad ſillan. Cepol. conſi. 34. num. 39. Carrer. fol. 72. & fol. 299. Imol. in ca. quia uериſimile. de præſumpt. Bald. in l. non eſt ueriſimile. quod met. cauſ. Grama. uoto. 21. nu. 8. & deciſ. 56. num. 21. 22. Hippol. in l. 1. §. Diuus Adrianus. nu. 79. de ſicar. & in rub. C. de proba. nu. 241. Alexan. conſi. 2. col. 1. uolum. 7.

21 Amplia hoc † ut procedat non ſolum,

lum, ut non poſſit corporaliter condẽnari, ſed etiam ſi pœna pecuniaria eſſet non poterit uera pœna delicti illius condemnari, ſed mitiori. Paul.de Caſtr.conſi.192.uolum.2. Gramat.deciſ.42.num.14. Inno.in ca.quia non uerifimile. de pręſumptio. quod dictum pro notabili ſequuntur & referunt Doct.in capit. afferte, de præſump. Bald.in l.non eſt uerifimile quod met.cau.c. fin. de foro comp. Abb.in cap.auditis. de præſump. Hippol.l. fi.ſuus. nu. 57.C.de ſicar. & in rub. C.de proba.num. 241. Bald.in fi.in l.fin. de proba.Gram.uoto. 21.nu.10.

22 Amplia † ut procedat etiam ſi dictæ præſumptiones eſſent uiolentiſſimæ,& urgẽtiſſimæ, adeo quòd in mente iudicis reſtat, quòd aliquid aliud credere non poteſt.Hippol.in rub. C.de proba.num. 221. Gramat. deciſ.42. Inn.d.cap. quia uerifimile, Specul. Ioan. Andr. de præſump.§. fin.in uerſi. in ſumma. Gandi.de præſumpt. & indi. indubi. & in tit. de homicid. & eorum pœnis.uerſi. quòd ſi plures perſuaſerint unum. Alex.conſi.106.uolu. 3. Bald.in l.eius.§. fin.de teſti. ubi Aret. uerſicu.3.dicit. Barba.conſi. 62.uerſ. & quidem,Bal.uol.1. Carrer.fol.290.nu.51.

23 Amplia Tertiò,ut † procedat etiã ſi contra aliquem plura indicia reperirentur,& tanta, quæ ad condẽnationem ſufficerent. Nam nihilominus eorum numerus ad corporalem pœnam imponendam non ſufficit,neque etiam ſufficeret ad uerã ſeu ordinariam pœnam delicti imponendam ſed mitiorem. Paul.d. conſi.192.uol.2. Grama.deciſ.42. nume.14.

24 Quod † autem dixi imponi non poſſe pœnam corporalem, cum ex præſumptionibus quis damnatur, limita multis modis.

Primò limita non procedere, quando iudex ferret ſuam ſententiam per quandam præſumptionem, quam lex expreſsè approbat in criminalibus,Ita Marſil.ſingul.115. Aug.de Arimi.ubi ſupra.nu.25.

Limita Secundò,niſi ageret puniendo aliquem particularem pœna leui corporali, puta fuſtigatione, ut eſt tex.in l.3.uerſ.quæritur plerunque de off. præfect. urb.ubi dicitur, ꝙ ex culpa præſumpta. Namque incendium præſumitur culpa inhabitantium,poteſt quis fuſtigari.

Limita Tertiò in caſu grauiſſimi delicti, puta in caſu cap. pro humani. de homicid.Aug.de Arimi. ubi ſupra.nu. 526.

Limita Quartò, niſi iudex moueret ſe ex pręſumptionibus uiolentiſſimis. Inno.in c.afferte.de pręſump. Ant. Abb.in ca.tertio loco.de proba.Ange.ubi ſupra.

Nota circa hanc regulam , quòd 25 † quotieſcunque crimen non eſt liquidò probatũ, ſemper licet iudici pœnam minuere,Paris de ſindi.uerbo compoſ.fol.96.Gram.deciſ.42. circa fin. ubi allegat c. circuncisiones.23.q.5. & c.innocens.23.q.4.

Item nota, quòd quando iudex procedit in criminalibus ex præſumptionibus, quòd † tales præſumptiones tanquam euidentes ſufficerent ad condemnandum in cauſa ciuili. Tamen à pœnis criminalib. iudex deberet ſe continere, & non ita de facili ad condemnandum procedere & ſi condemnet, debet modicè condemnare, & ſuam ſententiam temperare. Bal. in conſi. 664. uol. 3. Alexan. conſi. 15. col. 2. uol. 1. Hoſti. In no. c. quia uerisimile, de præſump. & Bald. in l. fina. col. ult. de proba. Abb. in ca. 2. de præſumpt. Ant. de Butr. c. quanto. de præſump. Rom. in l. 1. §. ſi quis in uilla. ad ſilla. Cepol. conſ. 24. nu. 39.

26

Contraria.

Contrarium tenet Imol. c. afferte. de præſumptionib.

Regula XII. de captura rei.

SVMMARIVM.

1 *Capi nemo debet, niſi prius conſtet de delicto directè uel indirectè. num. 2.*

3 *Indicia ſaltem qualia in inquiſitione requiri ad capturam.*

4 *Suſpicio ſufficit.*

5 *Diffamatio capiendi ſubeſſe debet.*

6 *Indicia debent præcedere capturam in crimine læſæ maieſtatis.*

7 *Captura ex aliquali informatione conceditur, ubi delictum habet pœnam corporalem.*

8 *Captura permittitur, reo ad fugã ſe parante.*

9 *Fugitiuus & uagabundus capi poteſt, antequàm conſtet de crimine.*

10 *Iniuria æſtimabitur iuramento iniuriati prauia iudicis taxatione.*

11 *Cautela, ne iudex teneatur in ſindicatu pro indebita carceratione.*

12 *Capi an quis poſſit in eccleſia.*

13 *Iudæus eccleſiæ priuilegio gaudet ſi ad eam confugiat.*

14 *Eccleſia interdicta retinet priuilegium in fauorem eorum, qui ad eccleſiam confugiunt.*

15 *Eccleſiæ clauſtrum gaudet eodem priuilegio, quo eccleſia.*

16 *Eccleſia maior habet priuilegium per 50. paſſus circumcirca, minor uerò per 30.*

17 *Immunitas eccleſiaſtica intelligitur in quocunque delicto.*

18 *Eccleſia dicitur domus clericorum.*

19 *Captus extra eccleſiam, et tranſiens per eam, ſi recuſet exire, poteſt inuitus extrahi.*

20 *Fugiens à familia & intrans eccleſiam perſecutus poteſt inuitus extrahi.*

21 *Relinquens in eccleſia poteſt ab ea extrahi & capi.*

22 *Latro publicus poteſt in eccleſia capi.*

Homi-

23 *Homicidæ non poſſunt eccleſiæ immunitate potiri.*

24 *Adulteri capi poſſunt in eccleſia.*

25 *Raptores uirginum capi poſſunt in eccleſia.*

26 *Ciuilibus in cauſis quando liceat aliquem de eccleſia extrahere, remiſſiuè.*

27 *Delinquens in uno territorio capi non poteſt in alieno per birruarios loci delicti & captus relaxari debet, etiam ſi birruarii cœpiſſent illum inſequi in loco delicti.*

28 *Defendens ſe armis contra familiam, an & quando poſſit impune offendi.*

29 *Mulieres capi & carcerari regulariter in criminalibus non poſſunt. Fallit in crimine grauiſſimo. nu. 30. & procedit in mulieribus honeſtis. nu. 31.*

32 *Capi regulariter ſine mandato iudicis nemo poteſt. Fallit in crimine notorio. nu. 33. Item in fabricante falſam monetam. num. 34. Item in fure. nu. 35. Item in reperto in fragrante crimine. nume. 37.*

36 *Res furto ſubtractæ in domo aliena poſſunt perquiri.*

Iudex, an & quando & contra quos, & an ubique ad reorum capturam poſſit peruenire.

1 Dicas † regulariter iudicē ad reorum capturam peruenire non poſſe in criminalibus, niſi prius & ante omnia de corpore ipſius delicti iudici conſtiterit. Grama. conſi. 15. colum. 1. & conſi. 30. ubi dicit, quòd capi quis pro falſitate nō poſſit, niſi habita prius informatione de prætenſa falſitate, & ſi quod appareat prætenſum delictum fuiſſe commiſſum. Bald. in l. quod euitandi. C. de condi. ob turp. cau. Ioan. And. in c. ſi clericus. de ſentent. excommuni. tex. eſt not. in l. j. §. illud autem. ad ſilla. ubi Bartol. Roma. in l. fi. de quæſtio. Hippol. in l. ſi quis. de quæſtio. eo. titu. & in practi. §. principium. colum. 34. Ang. de maleſ. uerbo fama publica. uerſic. an iudex. Et ideo ſi aliquis iudici dixerit. Domine iudex, apoteca eſt fracta, & bona mea ibi exiſtentia ſublata, & quia ego habeo ſuſpicionem in tali, requiro uos ut eum capi faciatis & contra eum procedatis iuris remediis opportunis. Tunc iudex regulariter ad capturam deuenire non poterit, niſi primò mittat notarium & iudici afferat, quòd uidit, & idem ſi factum fuerit homicidium. Nam iudex eodem modo ad domum, ubi cadauer eſt, mittet. Docto. ubi ſupra. Hippol. d. §. principium. columa. 34. Quod uerum
2 eſt, quando † directè & per teſtes probari poterit delictum fuiſſe cōmiſſum, ſecus ſi non directè, ut in

caſu,

caſu,quo aliquis occiditur. Hip-
pol.ait,quòd quidam ſcholares ui
uebant ad tantum pro menſe Bo-
noniæ in domo cuiuſdam, accidit
una die,dum ſcholares iuerunt ad
ſcholas,quòd fuit aperta uni ex eis
camera, & capta pecunia cum cla-
ue adulterina, & capſa & camera
recluſa fuerunt, adeo quòd proba-
ri directè aliquomodo furtum non
poterat, neque ſimiliter de eo ali-
quid conſtare poterat, cum neque
capſa neque camera reperiebatur
fracta. Dicas, quamuis in hoc caſu
conſtare de delicto non poſſit, iu-
dex poterit ad capturam domini
domus peruenire, & ſuccuri hoc
caſu poterit ſcholari,per coniectu-
ras & præſumptiones,uidelicet.Nã
primò probãdum eſt, quòd quàm
primum ſcholaris uidit pecuniam
in ea capſa non extare, conqueſtus
fuit ſtatim cum ſociis & amicis de
tali furto. Item examinari debent
teſtes ſuper bonitate & legalitate il
lius ſcholaris, & ſuper tali bonita-
te & legalitate fieri caput. ſecundũ
Hippol. in pract.in princ.
Secundò principaliter requiritur, ut
3 †indicia aliqua ſubſint, licet leuia.
Nam ſufficiunt talia, quæ ad inqui
rendum requiruntur. Hippolit.in
pract.§. conſtante,in princ. nume.
11.uerſi. redeundo modo. Ruyn.
conſi.7.col.1.uolum.5. Nouel.in
pract.nu.3.ubi dicit, hanc eſſe cõ-
munem,Franc.Brun.de indi.uerſi.
circa.nonum. nume.6. Capic. de-
ciſio.30.

4 Tertiò requiritur † ut ſaltem ali-
qua ſuſpicio ſubſit. Gramat. conſi.
55.col.1. Bald.in l.quod euitandi
C.de cond.ob turp.cauſ.Ioan.An-
dr.in ca.ſi clericus.de ſententia ex-
communi.Capic. deciſ.30.
5 Quartò requiritur, quòd † contra
reum diffamatio præcedat,aliàs iu-
dex ad capturam ipſius peruenire
non poteſt. Ange.de malefi. uerbo
fama publica. uerſi. aduertere au-
tem oportet.
6 Amplia dictam regulam,etiam † ſi
eſſemus in crimine læſæ Maieſtatis
Nam in eo crimine ad alicuius ca-
pturam perueneri non poterit, niſi
indicia præcedant, Hippol.in pra-
cti.§.conſtante.num.2. Bald.in l.ſi
quis alicui. C.ad l.Iul.maieſ.
Prædictam autem regulam multis
7 modis limita. Et primò † qñ pœ-
na corporalis uel corporis afflicti
ua fuerit. Nã tũc iudex ad capturã
poterit puenire habita prius aliqua
li informatione de delicto. Bru.de
de indi.uerſ.circa nonum. num.6.
ubi uult, quòd in tali caſu intelligi
debeat Salic.in l.nullos. C. de exi-
hib.reis. Bald.in l.conſentaneum.
C.quom.& quando iud.ubi uolue
runt ſimpliciter, ad capturam in
criminalibus perueniri poſſe præ-
habita ſolum aliquali informatio-
ne. Quod uerum erit ſecundum
Brun.ut dixi ſupra,quando delicta
eſſent talia, quorum pœna corpo-
ralis uel corporis afflictiua tantum
fuiſſet ſolum, ergo regula locum
habebit,quando uidelicet delicta

erant

erant talia, quorum pœna pecunia
ria tantum erat. Nam tunc omni-
no indicia requiruntur ſaltem talia
quæ ad inquiſitionem ſufficiant.
Brun. ubi ſupra.
8 Limita non procedere † quando
dubium fuiſſet de ipſius fuga, quia
ſarcinullas componeret, uel aliter
ſe ad fugam præpararet, & ſic quan
do periculum eſt in mora. Et tunc
etiam antequam ſibi conſtet de cri
mi ne, poteſt ipſum capi facere &
carce rare. Ang. authen. de defenſ.
ciuita. §. audiant. & d. conſil. 55.
col. 2. Hippol. in pract. §. conſtante
nume. 5.
9 Limita † non procedere in fugiti-
uo & uagabundo. Nam tunc, etiã
antequam ſibi conſtet de crimine,
poteſt ipſum carcerari facere, præ-
habita aliquali informatione illico
ne fugiat. Nouel. fol. 20. nu. 4. Blã.
in l. fi. nu. 8. de quæſtio. quod maxi
mè uerum eſt, quando reus fugeret
per loca inſolita, nam tunc maius
contra ſe etiam erit indicium. No-
uel. ubi ſupra. Ioan. de Platea in l.
2. C. de carcer. pub. lib. 10.
Si autẽ iudex extra hos caſus uel alios
in iure expreſſos aliquem capi &
carcerari fecerit, tenebitur actione
10 iniuriarum † quæ iniuria æſtima-
bitur ipſius iniuriati cum taxatio-
ne iudicis iureiurando, ſe potius
uolu iſſe tantum perdidiſſe, quàm
paſſum fuiſſe illam iniuriam iniu-
ſtæ carcerationis. Thom. Ferra. in
cautel. 14. glo. Bald. l. iniuriarum
æſtim. de Iniur. Socin. conſi. 146.
uiſo proceſſu agitato. colum. ul-
tima
Sed ad euitandum talem pœnam in
11 ſindicatu iudex † notet pulchram
cautelam, uidelicet. ut antequàm
relaxet ipſum carceratum præſtet
fideiuſſorẽ de ſe repræſentando to-
ties quoties fuerit requi ſitus, quia
per talem præſtationem fideiuſſio
nis uidetur approbare capturam,
& confiteri ſe legitimè captum. Fer
rat. cautel. 14. Amod. Iuſti. de Ca-
ſtel. in tract. ſuo ſindicatus, circa fi-
nem. uerſ. Poſtremò dicendum eſt.
Ioan. Bapt. de Sancto Seuerino de
ſuſpect. & fugitiuis, in penul. q. vbi
bene loquitur.
12 Item quæro principaliter, an † li-
ceat in eccleſia capere pro rebus cri
minalibus. Dicas, regulariter quòd
non c. inter alia. de Immun. eccle.
l. præſente C. de his, qui ad eccl. cõ
fug. Roma. conſi. 226. in princ. un-
de ſi quis contra fecerit & aliquem
ab eccleſia inuitum extraxerit, cri-
mine læſæ Maieſtatis puniri debe-
ret. l. 2. C. de his, qui ad eccl. confu
gi. & Ioan. Mill. in pract. fol. 59.
nume. 14.
13 Amplia † ut procedat, etiam ſi ta-
lis fugiens ad eccleſiam fuiſſet Iu-
deus. Nam & ipſe eccleſiarum pri-
uilegio gaudere debebit. Hippol.
latè. l. unica. num. 111. C. de raptu
uirgi.
14 Amplia Secundò † ut procedat,
etiam ſi eccleſia fuiſſet interdicta,
Nam adhuc priuilegium retinet,
& de ea extrahi quis non poteſt.

Hoſt.in ſumma de Immuni. eccle. §. in quantum. colum.2. uerſi. ſed nunquid hoc priuilegium. Hippo: d.l. unica.nume. 111. C. de raptu uirgin:

15 Amplia † Tertiò ut procedat etiã in clauſtro eccle. Nam de eo quis extrahi non poteſt, ſicut neque de eccleſia, caſus eſt expreſſus. 17.q.4. ca. id conſtituimus. & not. extra de immun.eccl.cap.cum eccleſia. cap.fi.& Rom.d.conſi.226.

16 Amplia † Quartò ut procedat, etiam ſi quis extra eccleſiam maiorem per 50.paſſus,& extra minorẽ per 30.paſſus captus fuerit. Nam eodem priuilegio utitur ille circulus ſicut ipſa eccl.tex.not.17. q.4. cap. ſicut antiquitus. Roman.ubi ſupra.

17 Amplia † Quintò, ut procedat hoc pro quocunque delicto,l.prętor, in fure excep. Roman.d.conſi.226.

Amplia, ut tantò magis uerũ ſit quando delinquens qui moraretur in ec-

18 cleſia, eſſet clericus, quia† eccleſia quodammodo domus ſua eſſe uidetur,& de domo ſua nemo extrahendus. Roma.conſ.234.

Prædictam autẽ regulam multis modis limita.

19 Limita primò nõ procedere † quãdo quis non eſſet captus in eccleſia ſed alibi, & dum per eccleſiam ducebatur nolebat exire. Nam tunc inuitus extrahi poterit, cum tali caſu eccleſiarũ beneficio nõ gaudeat. Oldrad.conſi.54.incipit, an fugiẽs Hippo.in pract.§.ulterius & 6.nu. 4.fol.105.& in l.unica.num.111. C.de rap.uirgi. Archid.in ca.antiquitas. 17.q.4. Et ratio huius eſt, ſecundùm Hippol. ubi ſupra, quia principium fuit licitum, unde illud attendendum.

20 Limita ſecundò non procedere † quando delinquens extra eccleſiã confugerit in eccleſiam, quando officialis illum inſequebatur, & erat poſt terga ſemper currendo, nam tunc ſi ille capi nõ poterit extra eccleſiam, capi poterit intra, & poterit tunc de tali eccleſia extrahi. Hippo.in pract.§.ulterius & ſextò.col. 3.fol.105.& in l.unica.num.111. C.de rapt.uir.tex.eſt in §. ſed neq;. in auth. de mand.princip. Alexan. conſi.24.incipit animaduerte.uol. 2. Nell.in tract.a. banni.in 2.par.2. temporis.q.29.ſtatuto cauetur.

21 Limita tertiò nõ procedere † quãdo quis in eccleſia deliquiſſet. Nã tunc priuilegio eccle. non iuuabitur & capi in ea poterit.c.fi. de Immu.eccleſias. & ca.fi.& ca.ad epiſco. 12. q.4. Hipp.latè d.l. unica. nume.11.

22 Limita † quartò non procedere ĩ publico latrone uel nocturno depopulatore. Nam talis capi in eccleſia poterit. Ioan.Mill.in pract.fol. 4.num.20. & Roma.conſi.226.c. inter alias, ubi gl. uerſ.in fi. publicus latro.de immu.eccl.

23 Limita † quintò non procedere in homicidis. Nam in eccleſia capi poſſunt, & earum priuileg. potiri

non poſſunt. Ioan. Mill. in practi. fol. 39. nu. 14. tex. in §. neque autẽ homicidiis. Auth. dẽ manda. princip.

24 Limita † Sextò non procedere in adulteriis. Nam & hi capi poſſunt. Ioan. Mill. ubi ſupra.

25 Limita † Septimò non procedere in raptoribus uirginum, qui ab eccleſia inuiti extrahũtur. Ioan. Mill. ubi ſupra.

Limita Octauò non procedere in eo, qui per induſtriam proximum ſuũ occideret. Ioann. Mil. fol. 40. numero 19.

Limita Nonò non procedere in eo, qui ſub ſpe Immunitatis eccle. in eccleſia uel cœmiterio eius delique rit. Ioann. Mill. ubi ſupra. numero 21.

Prædicta autem uera ſunt in criminalibus

26 † ſed in ciuilibus, an & quando liceat de eccleſia aliquem capere uel de domo, uide Hippol. d. l. unica. nu. 111. C. de rapt. uirgi. cũ multis ſequen.

27 Quæro † an delinquens in uno territorio poſſit capi per Birruarios loci ubi delinquit in alieno territorio ad quod fugit.

Dicas quòd non, & ſi captus fuerit relaxari debet tãquam captura inualida ſeu iniuſta, ſecundum Docto. ubi ſupra.

Quod uerum eſt etiam, ſi birruarii incœpiſſent proſequi illum in territorio ſuo, ubi deliquit, & ſit in loco licito. Nam ſi delinquens aufugiẽdo captus fuerit poſtea in alieno territorio, ad quod pertranſiuit, tũc dicitur iniuſtè captus, & iudex tenetur illum relaxare, ita notabiliter uoluit Corn. conſi. 159. uol. 2. & Bertran. conſi. 210. uolum. 3. Bald. in l. non eſt uerisimile. quod met. cauſ. Barba. conſi. 16. uolu. 1. Angel. de malefic. uerbo fama publica. uerſic. 6. quæritur, quod procedit & uerum eſt, maximè ſi fuerit requiſitus à iudice, in cuius territorio captus fuit, ut illum remittat. ſecundùm Bald. conſil. 209. uolum. 2.

28 Item quæro, an † ſi officialis mandato iudicis uoluerit aliquem capere, qui ſe armis defendit, & capi nolit, an per hoc liceat officiali illũ impune occidere.

Dicas quòd non, Immo de ſicariis teneretur, quod uerum eſt, niſi ab officiali in mandatis habuerit, uidelicet. quòd ſi non poterit capere, uel ducere, quòd illum interficeret, Angel. de malefi. uerbo fama publica. uerſic. quia præcedentibus. Bald. in ſimili l. addictos. C. de epiſcop. audien. Quod uerum eſt, niſi ille capiendus eſſet ex aliquo capitali delicto, nam ſi tunc capi noluerit, & armis ſe defenderet, & à biruariis occiſus fuerit, nullam pœnam pati debebunt. Iacob. But. in l. 2. C. de his, qui latro. Bologni. conſi. 63.

29 Item quæro, an † mulieres capi & carcerari in criminalibus poſſint.

Dicas quòd non regulariter. l. 2. C. de

offi.diu. iud. & auth.ibi poſita, & auth.nouo.iure. C.de cuſt.reorſ.in quibus cauetur. Nullam mulierē pro pecunia ſeu priuata cauſa aut pro crimine quolibet in carcerem mitti aut intrudi aut cuſtodiri ſed per uicarium ſuum aut quemlibet alium reſpondeat. Mill. fol. 34. numē.10.

Amplia uerum eſſe, maximè ſi fideiuſſorem dederit de ipſam præſentando toties quoties, uel de non diſcedendo. de domo. Mill. ubi ſuprà. Imò ſi fideiuſſorem dare non poterit, & hoc iurauerit, ſtabitur ſuæ iuratoriæ cautioni. de iudicii obſeruatione, ubi ſupra.

Limita prædictam regulam non pro-
30 cedere † quando eſſemus in crimine grauiſſimo, nam tunc ſi de eo accuſatur, uel inquiritur, in monaſterium mittitur, uel mulieribus dari debet, per quas cuſtodiatur. ut in d.auth. Et eſt ratio, ne per huiuſmodi occaſiones inueniantur mulieres circa caſtitatem iniuriatæ. ut in d.§.neceſſarium.in fin. auth. ut
31 nulli iudicum. † Secus uerò in mulieribus meretricibus & inhoneſtis non coniugatis. Nam hæ capi perſonaliter poſſunt. Bald. in l. conſentaneum. C. quomodo & quando iudex. Bart.in auth. ut nulli iudic. §.neceſſarium. Ioan. Mil. fol.39. ſi uerò coniugatæ fuerint, capi non poterunt, ubi ſupra.

32 Item quæro † an quis ſine iudicis mandato capi poſſit.

Dicas quòd non regulariter. l. neminem. C.de exhib. reis. Mill. in prac. fol.43.nu.13.

33 Limita primò, † quando reus exhibetur per officiales ad hoc deſtinatos & deputatos, Ioan. Mil. ubi ſupra, & maximè ſi procederetur ſuper notorio omni populo. ubi ſupra. Quod uerum eſt in leuibus delictis, in quibus his officialibus ad hoc deputatis creditur, ſecus uerò in grauioribus delictis. Nam in his non creditur officialibus, ubi ſupra.

34 Limita ſecundò † in falſa moneta. l.j.C.de falſ.monet. Io. Mil. fol.44. nu.14.

35 Limita tertiò non procedere in fure, nam licitum eſt officiali illum ad iudicem ducere ſine ipſius mandato. l. interdum. la 2.§.qui furem. de furt. Mill. ubi ſupra, ubi uult,
36 ob publicam utilitatem res alienas furto ſubtractas in aliena domo perquiri poſſe, ſequitur Bar. in l.requirendi. C.de ſeru. fugi. maximè ſi aliqua ſuperuenerūt indicia, ut ibi eſſe poſſint. Mil. fol. 44.

37 Limita quartò † non procedere, quando delinquens in fraganti crimine reperiretur, quia capi ſine mandato poteſt, & ad iudicem duci per illas perſonas, quarum intereſt. Dum tamen ducatur ad iudicē infra tempus ſtatutum, uidelicet 20. horas nocturnas, ut l. capite quinto. de adulter. Mill. ubi ſupra.

Multos alios caſus, in quibus licitum eſt, quem capi ſine iudicis mandato ui-

to, uide per Mil. fol. 44. cum ſequent.

Contraria.

Contrarium tenet Ang.l.1.§.audient authent.de defenſ. ciuit. Mil. fol. 34.nu.8.

Contrarium tenet Hippol.l.j. in prin. colum.1.de quæſtio. & Salyc. in l. nullus.C.de exhiben.reis.Blan. in l.fi. nu.6.de quæſt.

Contrarium tenet Roma.conſi. 234. gl.c.fi.15.q.4.

Contrarium tenet Aug.de Arimin.in addi.ad Ang.de malef. uerb. fama publi.uerſ.6. quæritur.

Contrarium tenuit Hipp.l.j.in prin. num.62.de ſicariis, ubi multos allegat;idem tenuit Butr. l. 1. C. de his,qui latro.Bolog.conſ. 63.

Regula XIII. de procuratoribus pro reis in criminalibus.

SVMMARIVM.

1 *Procurator in capitalibus cauſis regulariter non admittitur.*

2 *Ratio huius regulæ multiplex.*

3 *Condemnatus ad carceres non admittitur per procuratorem.*

4 *Delinquens imputatus de delicto habente pœnam relegationis non admittitur per procuratorem.*

5 *Reus imputatus de delicto habente pœnam arbitrariam, quæ poteſt ad corporalem extendi nõ admittitur per procuratorem.*

6 *Procurator non admittitur in delicto habente pœnam fuſtigationis.*

7 *Vniuerſitas in capitalibus per procuratorem non admittitur.*

8 *Procurator non admittitur in delicto capitali, etiam ſi pœna de iure municipali ſit reducibilis ad pecuniam infra certum tempus.*

9 *Procurator in criminalibus & capitalibus iudicijs poteſt ex officio à iudice repelli ad inſtar excommunicati.*

10 *Procurator non admittitur in criminalibus, etiam cum ſatiſdatione rati & iudicatum ſolui.*

11 *Minor non admittitur per procuratorem,etiam ad petendum reſtitutionem in integrum aduerſus ſententiam contra eum latam in criminalibus.*

12 *Procurator non admittitur pro reo etiam ad accuſandum alium de delicto. Fallit in uniuerſitate.*

13 *Procurator non admittitur, etiam ubi de delicto conſtat indirectè.*

14 *Vxor,nec filii admittuntur in criminalibus pro marito uel patre reſpectiuè.*

15 *Coniunctus non admittitur pro coniuncto,etiam pro ſuo intereſſe.*

16 *Procurator admittitur ad allegãdam abſentiam inquiſiti etiam ſine mandato. Intellige ut infra.*

Pro-

17 *Procurator admittitur etiam in capitalibus inquiſitione nulla exiſtente.*

18 *Procurator admittitur aduerſus accuſatorem calumnioſum.*

19 *Procurator admittitur pro inquiſito pro delicto, de quo lex uel ſtatutum prohibet inquiri.*

20 *Procurator admittitur, ubi extat ſtatutum prohibens inquiri poſſe contra plures, quando non ſunt plura uulnera interfecti.*

21 *Procurator admittitur, ubi homicidium eſt permiſſum uigore cōſuetudinis.*

22 *Procurator in cauſa appellationis in quolibet delicto comparere poteſt.*

23 *Procurator pro muliere coniugata admittitur.*

24 *Procurator admittitur pro infirmo uti defenſor non uti procurator. Intelligitur in graui infirmitate, non autem leui. numer. 25.*

26 *Procurator admittitur ad proponendas exceptiones dilatorias & declinatorias contra perſonā iudicis uel accuſatoris. Intellige ut nu. 27.*

28 *Procurator admittitur in probatione notorij.*

29 *Perſonæ illuſtres per procuratorē admittuntur.*

30 *Procurator admittitur etiam in capitalibus ratione incertitudinis.*

31 *Iudex mitiorem pœnam in arbitrarijs eligere debet.*

32 *Pœna mortis ubi debet imponi pro aliquo delicto, ſi ex aliqua cauſa à pœna mortis receditur, tunc pœna corporalis amplius imponi non poteſt.*

33 *Procurator admittitur ſub conditione, ſi appareat uulnus non eſſe lætale.*

34 *Procurator in uno articulo tantū admittitur in criminalibus, ſed non ad totam cauſam.*

35 *Pater in quolibet crimine poteſt cōparere pro filio, maximè ſi uelit opponere declinatorias.*

36 *Pater etiam cedens pro filio admittitur.*

38 *Pater comparens pro filio non admittitur, niſi cū cautione, de qua hic.*

39 *Filius poteſt comparere pro patre accuſato uel inquiſito.*

40 *Dominus pro ſeruo comparere pro ſuo iure & intereſſe.*

41 *Abbas pro monaco poteſt comparere.*

42 *Inſtructor ſeu informator admitti debet ad excuſandum & defendēdum abſentem.*

43 *Officium iudicis poteſt implorari, ut recipiat informationes ſuper innocentia inculpati.*

44 *Iudex recuſans admittere non procuratorem ſed inſtructorem uel defenſorem innocentiæ rei, tenebitur in ſindicatu, etiam ſtante ſtatuto in contrarium.*

45 *Defenſor debet admitti ad probandum innocentiam inquiſiti, non obſtante ſtatuto in contrarium.*

Pro-

46 *Procurator cauſa uniuerſitatis admittitur.*
47 *Inſtrumentum procuræ pro uniuerſitate quid continere debeat.*
48 *Procurator pro decem perſonis, cõtra quas ſimul proceditur, admittitur.*
49 *Comparere pro abſente quomodo per cautelas poſſit.*
50 *Delinquens procurans conueniri à iudice, ubi minor pœna imponitur, non iuuatur præuentione.*
51 *Tertius, cuius non intereſt, comparens pro commodo inquiſiti, tantummodo admittitur ad oſtendendam innocentiam.*
52 *Abſentis innocentiam ad docendã quilibet admittitur.*
53 *Procurator in criminibus capitalibusque cauſis non admittitur, niſi reo conſtituto in carceribus.*
54 *Procurator in criminalibus, ubi pœna pecuniaria imponitur, poteſt interuenire.*
55 *Procurator conſtitutus ad omnes lites non poteſt in criminalibus cõparere.*
56 *Reus cogitur ad comparendum perſonaliter, ubi indicia denotant, uel torturæ uel perſonali interrogationi locum eſſe.*
57 *Abſens cum ex forma ſtatuti poteſt condemnari procurator interuenire non poteſt.*

Procucarator in criminalibus pro inquiſitis, Vel accuſatis abſentibus, an interuenire poſſit ad eorum innocentiam oſtẽdendam.

Magna in præſenti materia fuit antiquorum & modernorum doctorũ altercatio orta ex difficultate intellectus potiſſimè triũ legum, quælibet fundata in hac materia, tamen inter ſe contrariari uidentur, aidelicet. l. ſeruum quoque. §. publicæ. de procur. ubi dicitur, quòd publicæ utilitatis eſt abſentes à quibuſcunque defendi in capitalibus iudiciis, & defenſionem dari. & propterea concludit, quòd ubicunque abſens damnari poſſit, ibi quẽuis ꝓ eo uerba faciẽtẽ & innocẽtiã excuſantem audire æquum eſſe & ordinarium admittere.

Alia eſt lex, quæ huic concordari uidetur, uidelicet. l. reus. C. de accu. quæ uoluit, quòd abſentes etiam per procuratorem defendi poſſint.

Iſtis in contrarium uidetur l. penult. §. ad crimen. de publi. iudi. proſequen. fruſtra procuratorem interuenire multoque ad defenden. licet permittat excuſationes abſentium iudicibus allegari poſſe. Vnde ſi iuſtam abſentiæ cauſam habeant ſententia differtur. Pro cõcordia

cordia Cepol.conſi.47.

1 Regula igitur erit. In† criminalib. caſibus, in quibus de uita hominis tractatur, procurator interuenire non poteſt, ſed neceſſarium erit, ut reus perſonaliter compareat. l. penult. §. ad crimen. ubi Barto. de publi.iudi. habetur. l. reos. C. de accuſa. & in c. ueniens. de accuſa. Fran. de Porcell. in quodam ſuo cõſilio poſito inter conſilia Cepolæ. conſi. 53. Gandi. in titu. utrũ procurator. in maleſi. in prin. Boniſa. de Vital. de prócur. & defenſ. col. 1. & Hippol. in practic. §. ſequitur modo. in prin. fol. 99. Marant. in Specul. aduo. fol. 38. num. 85. Soci. præceptor conſi. 34. num. 3. uolum. 2. Anchar. in conſi. 272. Ra-
2 tio autem regulæ multiplex in iure reperitur. Prima eſt. Nam ſi defenderetur, non poſſet contra ipsũ abſentem ſententia exequi, contra l. ſi quis prætor. & l. de qua re. de re iudi. Cep. conſ. 45. in prin.

Secunda ratio eſt. Ne maleficia remaneant impunita, contra l. ita uulneratus. ad l. Aquilia. Cepoll. ubi ſupra.

Tertia ratio, quia ipſe principalis diligentius cauſam ſuam ageret, q̃ procurator. l. 1. in fi. de Carbo. & Bartol. in dict. §. ad crimen. Cepol. ubi ſupra.

Quarta ratio, quia ſi principalis ueniret & ſe defenderet, iudex melius poſſet perquirere ueritatem uidendo principalem reum, quo uultu, quo colore, qua animi trepidatiõe loqueretur, quàm audiendo, procuratorem, l. de minore. §. tormenta. ff. de quæſtio. l. 3. in princ. §. 1. de teſtibus, Cepoll. in dicto conſil. 48.

Quinta & ultima ratio eſt, propter præſumptionem delicti. Nam ſi quis accuſatus uel inquiſitus non commiſiſſet delictum, ipſe audacius ueniret. Vnde ſi non comparet eſt præſumptio contra ipſum, quòd delictum commiſſerit. Ideo ob hanc præſumptionem iudex non permittit procuratorem pro eo comparere poſſe. Cepol. d. conſi. 45. nu. 7.

Amplia dictam regulam multis mo-
3 dis. Et primò, ut † procedat, etiam ſi quis condemnatus fuerit ad ſtandum in carceribus perpetuò uel certo tempore, cum nihilominus per procuratorem ſe defendere non poterit, ſed perſonaliter comparere neceſſe habebit, Cepol. in conſ. 20. nu. 45.

4 Amplia ſecundò, ut † procedat non ſolum in criminibus publicis ſed in priuatis, dummodo pęna ſit relegationis, Pet. de Ancha. conſil. 272. Franciſ. de Porcell. in conſi. ſuo poſito inter conſilia Cepoll. conſi. 53.

5 Amplia tertiò, ut † procedat non ſolũ quando pœna eſſet certa corporalis uel corporis afflictiua, ſed etiam ſi eſſet arbitraria. Et ideo ſi iudex arbitrari poteſt pœnam corporalem, uel pecuniariam, ſecundum quòd ei uidebitur.

Tunc

Tunc procurator comparere non poteſt, & hoc ne iudicium eluſorium reddatur reſpectu pœnæ corporalis, quæ poſſet inferri, Petr. de Anch. conſ. 272.

6 Amplia quartò, ut † procedat, etiam ſi crimen tale fuiſſet, cuius pœna fuſtigatio eſſet. Franc. de Porcel. in quodam ſuo conſil. poſito inter conſ. Cepol. conſ. 53.

7 Amplia quintò, ut † procedat, non ſolum quando priuatus accuſatus uel inquiſitus fuiſſet, ſed etiam ſi uniuerſitas inquiſita uel accuſata fuiſſet. Nam niſi perſonaliter cōpareat audire per alium iudex non debet, nec per iudicem nec per ꝓcuratorem, Gandi. de homic. & eorum pœnis. nu. 17.

8 Amplia ſextò, ut † procedat, non ſolum quando pœna eſſet corporalis, ſed etiam ſi poſſet eſſe pecuniaria infra tempus. Puta ſi ſtaret ſtatutum, quòd quis debeat decapitari, niſi infra 10. dies ſoluerit mille libras. Nihilominus tali caſu procurator interuenire non poterit, niſi ad allegandum cauſam abſentiæ. Bonifac. de Vital. de procur. num. 13.

9 Amplia ſeptimò, etiam † ſi contra talem procuratorem oppoſitum non eſſet ante litem conteſtatam. Nam nihilominus geſta per ipſum non ualebunt, cum lex omnino ipſos repellat, & iudex ex officio talem procuratorem expellere poterit ad inſtar excommunicati. Boniſa. de Vital. ubi ſupra. nume. 17. Hippo. latè in pract. §. ſequitur modo. col. 33. fol. 99.

10 Amplia octauò ut † procedat, etiā ſi quis comparuerit ad defendendum citatum & uellet ſatiſdare de rato & iudicatum ſoluendo. Bonifa. ubi ſupra. num. 17. quod uerū eſt, niſi pœna pecuniaria eſſet. ubi ſupra.

11 Amplia nonò ut † procedat, etiam ſi quis petere uellet reſtitutionē in integrum aduerſus ſententiam latam contra minorem in cā criminali, nam non poterit etiam hoc per procuratorem fieri, ſed neceſſe habebit minor perſonaliter comparere ad hoc peten. Hippol. in practi. §. ſequitur modo. colum. 2. Bald. in l. 1. §. penul. in fin. de poſtula. Are. c. ueniens. de accuſa. Secus uerò ſi probaretur in illa. Nam tunc poterit in hoc procurator interuenire, Hippol. ubi ſupra.

12 Amplia decimo, ut † procedat, etiam ſi quis comparere uellet per procuratorem non ſolum ſe defendendo, ſed etiam alium accuſando. Puta, ſi bannitus fuerit Titius ex aliquo delicto, ſi poſtea uoluerit aliquem de crimine accuſare, debet perſonaliter comparere, aliàs per procuratorem alium accuſare non poterit. Cepol. conſi. 20. Capic. deciſ. 5. in prin. quod uerū eſt in priuato, ſecus uerò in uniuerſitate. nam poterit pro ea ſindicus comparere & alium accuſare, latè Capic. dict. deciſ. 5.

13 Amplia 11.ut † procedat, non ſolum quando de crimine directè cō ſtaret, ſed etiam ſi indirectè. Nam inhabilitas interuenire non poterit Bald. in l. reos C. de accuſ. Nell. in tract. banni. in 3. pa. 3. temporis. q. 68. Cepol. conſi. 20. nu. 6.

14 Amplia 12. ut † procedat, etiam ſi pro tali abſente compareceret, uxor & filii, Nam cum loco procuratoris ſint, admittendi non erunt. Cepol. conſi. 20. nume. 7. per l. exigendi. C. de procur. & l. & hi. ff. eod.

15 Amplia 13. ut † procedat, etiam ſi quis eſſet coniunctus, & pro ſuo iure & intereſſe peteret & admitteretur ad defendendum abſentem. puta, quia ſtatim ligaret ipſum ad ſoluendum condemnationem alterius coniuncti. Nam nihilominus admittendus non eſt, cum per hoc uia malefactoribus aperiretur nunquàm ſe præſentandi, quia per indirectum per interuentum tertiarum perſonarum ſe defenderent, quod minimè dicendum. Cepol. d. conſ. 20. nu. 89. ubi dicit, quòd ita ſeruatur in pract.

Prædictam autem regulā limita multis modis.

16 Primò Limita † non procedere, quando quis comparuerit ad allegandum ſeu demonſtrandum cauſam abſentiæ, nam tunc admitti debet, Bonif. de Vital. de procur. & defen. colum. 13. Modeſt. Palent. in quodam ſuo conſilio ſimiliter poſito ubi ſupra. in conſi. 48. & 72. Maranta. fol. 29. nu. 42. Gandi in tit. utrum procur. in malefici. numero 10.

Quod uerum eſt, etiam ſi ſine mandato cōpareret. Nam quilibet ad hoc allegandum poterit comparere & admitten. eſt. Gandi. ubi ſupra. numero 5.

Item uerum eſt, niſi in ciuitate extaret principis decretum diſponens, quòd quælibet perſona prohibeatur admitti, & quòd omnis defenſio tollatur, & quælibet iuſtificatio repellatur, niſi perſonaliter comparєat inquiſitus. Nam tūc ſtante tali decreto, ſuperius dicta fieri nō poſſunt, neque Tertius aliquomodo comparens admittēdus eſſet. Ruy. conſi. 9. uol. 5.

17 Limita Secundò † non procedere, quando inquiſitio aliquo caſu inepta fuiſſet ſeu nulla & inualida. Nam tunc procur. admitti debet, etiam ſi crimen pœnam mortis ſecum trahat. Bal. conſi. 106. uer ſic. accuſatus. uolu. 1. Hippo. in conſi. 24. nume. 41. & conſ. 39. col. fin. & conſi. 43. col. 1. 2. & 3. & in practi. §. ſequitur modo. numer. 29. 30. fol. 99.

18 Limita Tertiò † non procedere, quando contra aliquem calumnioſa accuſatio inſtituta fuiſſet. Nam tunc procur. admitti debet. Cin. in l. reos. C. de accuſ. Hippo l. d. conſi. 24. colum. fin. Bald. in l. 2. C. ut nemo priuatus, ubi dicit, notandum eſſe. Hippol. in rub. C. de probatio. num. 213.

Limi-

19 Limita Quartò † non procedere, quando eſſemus in caſu,in quo iudex prohibitus eſſet inquirere à lege,uel ſtatutorum diſpoſitione.Nã tunc ſi procedere uel inquirere uoluerit, admittendus eſt procur. & quilibet de populo ad comparendum pro delicto tali,etiam ſi delictum eſſet tale,in quo mors impoſita eſſet,puta aliquis occidit bannitum , qui ex forma ſtatuti poterat impune occidi, quo caſu propter ſtatutum puniri non debet. Vnde ſi contra talem iudex inquirere uoluerit,quilibet poterit pro eo comparere , & bannum oſtendere , uel
20 † ſi ſtatutum diſponeret.quòd iudex inquirere non poſſet cõtra plures homines,quando non ſunt plura uulnera mortalia interfecti. Modo ſi accidat unum tantum uulnus habuiſſe, & iudex contra plures inquirere uelit,poterunt pro eis procur. & quilibet alius comparere.Hippol.conſ.24.num.48.& 49. & conſi.39.nu.43. & 44. & conſ. 90.num.22.23.24. & in rub.C.de proba.nu.214. & in pract.§.ſequitur modo. nume.18. & 19.fol.99. Bar.in l.ubi pactum.C.de tranſact: Ricar.Malumbra.l.filiusfa. §.ueterani.de procur. & in l.quos prohibet. de poſt. Ang.in d.§. ueterani. Ang.l.reos C. de accuſ. & Abb.in c.3.de accuſ.Anch. in cap.ueniens col.penul.de accuſ.Gandi.tit.utrũ procur.in maleſi.in nume.15. Cepol. cautela. 66. Boniſ. de procur.
21 num.25.uel ponas exemplum † ſi conſuetudo eſſet in ciuitate,ut pueri ad lapides præliarentur , & accidit quòd unus puer alium puerum lapide occidit . Nam cum tale delictum impunibile ſit uigore talis conſuetudinis, certè hoc caſu poterit procur. interuenire. Hippol. conſi.90.nu.22.23.24.uel ſi eſſet ſimiliter ſtatutum uel conſuetudo , ut minores ſeptem annorum ex delicto nõn teneantur in aliquo . Nam tunc pro tali minore quilibet poterit comparere. Hippol. in practi. §. ſequitur modo.n.27. 28.fol.99.

22 Limita quintò † non procedere in cauſa appellationis . Nam in ea procur. poteſt in criminalibus cõparere. Amanell. de Claris aquis in ſuo ſingulari uerbo, nota quòd in cauſa criminali.fol.238.

23 Limita Sextò † non procedere in muliere coniugata . Nam ipſa in cauſa criminali poteſt per procuratorem comparere. Maranta in ſuo Specul.fol. 29.nu. 39.

24 Limita Septimò † non procedere in eo, qui dum accuſatur, uel inquiritur grauiter infirmatur, adeo, ut impoſſibile ei ſit perſonaliter cõparere . Nam tunc poterit mittere defenſorem , non procurat. ad faciendum iudici fidem de infirmitate,& ſi opus fuerit fidẽ faciat per medicum, uel duos teſtes idoneos. Boniſ. de Vital. de procur. & defenſ.nume. 10. Vnde ſi non mittat defenſorem ad ſignificandum iudici de ſua infirmitate ſibi præiudicabit, adeo quòd omnia actitata cõ

tra ipſum uolebunt, Bonif. ubi ſupra.

25 Quod uerum eſt, ſi † talis infirmus erat in tali ſtatu ſuæ perſonæ, quòd cognouerat & ſciuerat proceſſum fieri contra ſe, & poterat mittere & non miſit, ſecus uerò ſi ignorauerat, quod in dubio præſumendum, uel grauiter infirmus eſſet, ita quòd non bene ſentiret aut cognoſceret quid iudex ageret Nam tūc excuſaretur, & forte, ſententia contra ipſum lata non ualeret, ſi autem haberet febriculam uel modicum uulnus, uel leuem infirmitatem, ita quòd poſſet comparere, tunc non excuſaretur, etiā ſi excuſatorem mitteret, cum leuis febricula nō excuſet, & in hoc medici dicto ſtandum eſt. Bonif. ubi ſupra. nu. 21.

26 Limita Octauò † non procedere, quando procur. comparere uellet ad proponendum exceptiones dilatorias ſeu declinatorias contra perſonam accuſatoris, uidelicet qualiter ipſe accuſator eſt minor, uel ſeruus, uel infamis, uel talis, qui non admittitur ad accuſandum, uel cōtra perſonam iudicis, quòd non ſit ſuus iudex, uel aliter competens, ad cognoſcendum de maleficiis, & ſic procur. ut contra ſuum principalem non procedatur, uel aggrauetur, uel quòd delictum non eſt commiſſum in territorio ſuo, uel alio ſimili, Gādi. tit. utrum procur. in malefic. colum. penul. Bonif. de Vital. de procur. & defen. col. 4.

27 Aduerte † tamen, quòd in tali caſu, ſi procur. compareret & peteret copiam inquiſitionis, ut poſſit dare ſuas exceptiones declinatorias & dilatorias contra perſonam accuſatoris, ſi adeſt, uel contra perſonam iudicis, quòd non debet ei dari, ſed principalis debet adeſſe, aut in uinculis cauſam dicat, ſed tantum ei dabitur nomen accuſatoris & iudicis, ut poſſit contra ipſas perſonas opponere exceptiones Bonif. de Vital. de procur. & defenſ. nume. 4. quod de facto ei accidit, de plurium ſapiētiſſimorum hominum conſenſu ita determinatum fuit.

28 Limita Nonò † non procedere in probatione notorii. Nam ad probādum notorium in cauſa criminali admittendus eſt procur. Bald. in l. 2. in fin. C. ut nemo priua. & Hipp. ubi ſupra, Alex. in l. penul. §. ad crimen. de pub. iudi.

29 Limita 10. † nō procedere in cauſa Illuſtrium perſonarū. Nam quotiescunque Illuſtres reſpōdere perſonaliter non poſſunt, per procuratorem reſpondere non prohibentur. Hippo. in pract. §. ſequitur modo. nu. 25. fol. 99.

30 Limita 11. † non procedere in caſu incertitudinis. puta, plures de aliquo crimine inculpati fuerunt, adeo quòd uerus delinquens ſciri non poteſt propter ambiguitatem pluriū, ut dixi. Vel melius, & magis ſpecificè. Sempronius, in rixa plurium interfectus fuit, ex unico

co tantum uulnere ei illato, ſi neſcitur, nã omnes tali caſu ſunt puniendi nec certa pœna, ſed tantum arbi-
31 traria; Unde † in arbitrariis mitiorem pœnam iudex imponere debet & ſic pœnam pecuniariam, meritò tali caſu procur. poterit interuenire, quamuis delictũ ſit tale, ob qđ pœna corporali plecti deberet, ſi maleſactor ſciri poſſet. Et ratio hu-
32 ius eſt; quia † quotiescunque pro aliquo delicto uenit imponenda pœna mortis, & ex aliqua cauſa à pœna mortis receditur, tunc pœna corporalis amplius non imponitur ſed pœna pecuniaria. latè & copioſè Hippol. conſi. 24. num. 3. uerſi. uenio igitur. uſque ad fin. conſilii, & conſi. 49. nu. 45. & 46.
33 Limita 12. † non procedere, quãdo dubitaretur, an uulnus eſſet læthale, nec ne. Nam tunc poterit procurator interuenire ſub conditione, ſi appareret uulnus non eſſe lætale, & ualebit talis procuratoris comparitio, ſecus uerò ſi apparet eſſe mortale, latè Hippol. ubi ſupra. num. 45. Bal. in l. eleganter. §. ſi dolo. ff. de dolo, Alex. in d. §. ad crimẽ in uerſ. apoſtilla.
Limita 13. non procedere ſecundum quoſdam, quando ex forma alicuius ſtatuti poteſt procedi in cauſa criminali contra abſentem, Tamẽ hæc opinio an uera ſit nec ne ſupra uide.
34 Limita 14. † non procedere, quãdo quis comparere uellet ut procur. ad unum articulum ſiue capitulum ſolũ, quòd uulneratus mortuus eſt ex defectu ſuo, uel ſua mala cura, & regimine, non autem ex uulnere ſibi illato. Seu compareret oſtenſurus defenſionem & Innocẽtiam abſentis inquiſiti; uidelicet. qualiter Titium interfecerit ad ſuã defenſionem, & paratus eſt talem defenſionem oſtendere, Franc. de Porcell. in conſilio ſuo poſito inter conſi. Cepol. conſi. 53. Nam tũc adduci poterit Cep. conſi. 45. colu. 2. gloſ. ord. in l. penul. §. ad crimen. uerſ. procur. in fin. ff. de publ. iudi. Maran. in ſuo Specul. Aduoca. fol. 29. num. 42. Imol. in d. §. ad crimẽ. Bart. in l. prætor ait. ad fin. in princ. ff. de dam. infecto. Lanc. de Palat. in conſilio ſuo poſito inter conſil. Cepol. conſ. 48. Bonif. de Vital. de procur. col. 5. in fine. Secus uerò ſi ad totam cauſam cõparere uoluiſſet, & iudicium plenum in ſe ſuſcipere uellet excuſando, uel ex cauſa reum tollendo à contumacia. doct. ubi ſupra, procu. poterit in uno articulo ad media cauſæ interuenire, puta ad uidendum iurare teſtes uel ad iurandum de calumnia. Fel. in cap. meminimus. colum. 45. de accuſa. Ioan. de Anania ſingul. 82.
35 Limita 15. † non procedere in patre. Nam pater pro filio abſente cõparere poteſt pro ſuo iure & intereſſe, ad oſtendendam filii inocentiam & ad eius pœnæ defenſionem & in eo ſpeciale eſt. Cepol. conſi. 45. num. 40. & conſi. 40. num. 15.

Bart.

Bart.in d.§.ad crimen. Salic.in l.2. ſ.oppoſ. C.de accuſ.Bald. Ang.d. l.ſeruum quoque. §. publicæ. de procur.Ioan. de Anan.ca. ueniens. de accuſ.Bonif.de Vital. de procu. num.9.Gandi.in tit.utrum procura.in malefi.uerſ. Item pone quòd filius. Ruin.latè conſi.9.num. 34. uolum.3.

Quod maximè procedit, quando pater comparere uellet ad opponendum declinatoriam fori. puta, quòd iudex ſuper tali delicto ex forma ſtatuti inquirere & procedere poſſit, ut latè uoluit Bal.in quodam ſuo conſilio poſito in libro diuerſorum conſiliorum criminalium,in conſ.24.

Quod uerum eſt non obſtante principis decreto,uolentis neminem admittendum eſſe, & omnem defenſionem ſublatam eſſe,& quòd nulla iuſtificatio admittatur, niſi perſonaliter compareat.Ruin.d.conſ.9. uolum.5.

36 Quod ampliá,ut † uerum ſit,etiã ſi pater eſſet iudeus,ſecundum Cepol. conſ.74. Ratio autem huius erit ſecundũ Cepol.ubi ſupra,quia cum pater filium defendat, ſeipsũ defendere uidetur, cum eadem ſit perſona patris & filii l.fin.C.de impub.& aliis ſubſti. & multis aliis rationibus, de quibus per Cepol. conſi.45.Lauren.de Palaz.in conſilio ſuo poſito inter conſi. Cepolæ.conſi.43.Ant.Alban.in ſuo conſilio ſimiliter poſito ubi ſupra. conſi.51.Modeſt. Palati.in conſ.ſuo ſi militet ubi ſupra conſ.54.

37 Secus uerò eſſet, ſi † pater uellet comparere non tanquam pater ꝓ intereſſe ſed tanquam procur.allumendo nomine filii iudicium & telam iudicii.Nam tunc (ſecundũ communiter omnes) admitti non poſſet. Et ideo ſi uellet facere actũ, per quem præiudicare poſſet etiã reo abſente, non erit admittendus. Cepol.conſi.46.colum.3.Ant.Alba. ubi ſupra,& Modeſt.ubi ſupra Bonifa.de Vital.in quodam ſuo cõſilio poſito inter conſil.Cepol.conſi.55.

38 Quod autem dictum eſt ſupra, quòd † pater pro filio, ut defenſor ipſius admittendus eſt, intelligas uerum, dummodo pater idoneam cautionem præſtet de filio præſentando in preſentia Poteſtatis,ſi cõtingat eum in cauſa ſuccumbere ne ſententia deluſoria ſit, Cepol.in d.conſi.45. num.5. Gandi. in tit. utrum procur. in malefi. interpoſ. uerbo ſeu uerſ. Item pone, quòd filius.

39 Limita 16. † non procedere in filio.Nam filius patrem accuſatum, uel inquiſitum de capitali crimine defendere poterit, et pro eo comparere,maximè in illis, in quibus licet filio defendere patrem. Bonifa. de Vital. de procura. nume. 22.

40 Limita 17. † non procedere in domino. Nam pro ſeruis ut procu. in criminalibus poterit pro ſuo iure & intereſſe comparere. Cepoll. conſi.

conſi.46.col.3.in fi. Bonifa. de Vital.conſi.55.Gandi.tit.utrum procurator in criminalibus.num. 10. Bonifa. de Vital. titu. de procurator.& defend.colum. 3. nume. 8. Ruin.in conſi.9.uolum. 5. Corn. conſ.194.nu.12.uol.2.

Quod uerum eſt,non obſtante principis decreto,uolente neminem admitten.ubi perſonaliter cõpareat. Rui.d.conſ.9.uol. 5.

41 Limita 18.† non procedere in Abbate. Nam pro monaco poterit etiã ipſe ut procurator comparere. Lauren.de Palazol.in conſi. ſuo poſito inter conſi.Cepol.conſi.48. uol. 1. Bonifa.de Vital. inter conſilia Cepol.conſi.55.Corn.conſi.194. nu. 12.uol.j.

42 Limita 19. non procedere, quando quis compareret pro abſente in quiſito non tamquam procurator ſed tãquàm inſtructor ſeu informator curiæ de defenſionibus abſentis inquiſiti ſeu condemnati. Nam tunc admitti debet. Ioan. de Imo. & Ioan.de Anan. in c. ueniens. de accuſ. Modeſt.Palen. in ſuo conſilio poſito inter conſilia Cepol. conſi.47.col. penult. Cepol. in conſil. 72.& in cautel. 109.Hippo. in pract. §. ſequitur modo: circa finem. fol.99.l. ſeruum quoque. §. publicæ.ff.de pub.iudi. Ruin. conſi. 5. in uerſi. quoad ſecundum,uol. 5. Ant.de But.& Imol.& Abb.in ca. ueniens.de accuſ.Salic. in l. reos.

43 C.eo.titu.uel† petit officium iudicis informari, ut recipiat informationes ex officio ſuper innocẽtia inculpati,ſcdm quòd continetur in cedula oblata per ipſum Tertium. Ruin.conſi.9.num.6.quod iudex poſſet etiam ex officio facere, ſecundum Aret. ubi ſupra,ubi dicit Ioan.de Imol. ubi ſupra dicto ca. ueniens. porrigi capita curiæ iudici maleficiorum,ſuper quibus poterat peti defenſio abſentis & fecit nominare teſtes in ſcriptis, qui ſuper capitulis poterant informare iudicem & deponere,& fecit proteſtari curiæ & iudici, quòd uellẽt ſuper præmiſſis inquirere ueritatem.

44 Quia† ad hoc tenetur etiam nemine petente,& ſi hoc non faciat, poterit ei imputari in ſindicatu, & per hoc dicit euaſiſſe unum à ſentẽtia banni,ſequitur Alex. conſil. 4. col.1.uol.6. Hippol.conſi.36. nu. 33.& conſi.73.num.42.& 43. Cepol.conſi.20.col.penul. ubi docet cautelam,quòd quando inquiſitus comparere non uult, poteſt facere ut compareat etiam extraneus, & dicat, Domine iudex, examinetis tales teſtes,quoniam intelligetis innocentiam inquiſiti, uel condemnati,& iudex poterit illud ex officio facere.Cepol.ubi ſupra.&conſi.49.nu.9.

Quod uerum eſt,non obſtante ſtatuto diſponente contrarium, uidelicet quòd nullus pro reo interuenire poſſit, nec tanquam procurator, neque tanquam defenſor, nec tanquam inſtructor. Areti. conſil.

147.uiſa conſulta. Hippol. conſil. 90.num.30.uſque ad fi. Iaſ. in l.2. C.qui teſtam. fac. poſſ. ubi dicit, hanc eſſe communem opinionem omnium doctorum, & ita tenendum erit ſecundum eum, ſi caſus euenerit.

45 Limita 20.†non procedere, quando quis comparet tanquàm defenſor ad probandum innocētiam inquiſiti, qua probata reus abſoluendus erit. Corn. conſi. 17. colum. 4. uolum. 3. & talis repelli non poteſt, cum illud iudex ex officio facere teneatur. Quod uerum eſt, etiam non obſtante ſtatuto in ciuitate, quòd contumax pro confeſſo habeatur. Nam nihilominus defenſor admitti debet ad probandum ſuam innocentiam, Corn. ubi ſupra, & ſi iudex talem defenſorem comparentem & uolentem de innocentia inquiſiti docere, non admiſerit, in ſindicatu tenebitur parti ad intereſſe, niſi iudex aliqua æquitate motus arbitratus fuerit, diminuendam eius condemnationē. Cor. conſ. 17. in fi. uol. 3.

46 Limita 21.† non procedere in cā uniuerſitatis. Nam in ea etiam ſi criminalis ſit procurator poterit comparere, Io. de Amod. ſing. 79.

47 Aduertas tamen, quòd † ſi in inſtrumento ſuæ perſonæ non ſint appoſita omnia nomina illorum, qui illum nomiuarunt procuratorem, ſed multis & multis nominatis ſubiicitur iu inſtrumento, omnes alii, qui faciunt maiorem partem, non ualebit tale inſtrumentū neque pro uniuerſitate iſte talis admitti poterit. Specul. de ſindi. §. 1. Bal. in l. 1. de magiſt. conue. Iaſ. in l. placet. colum. 3. C. de ſacroſ. eccleſ. uerſ. ad iſta etiam facit. Et eſt ratio, quia ī cauſis ordinariis debet magis deliberatè procedi. Ioan. de Amo. ſingu. 21.

48 Limita 22.†non procedere, quādo agetur criminali iudicio contra decem perſonas ſimul. Nam poſſunt tales litigare per procuratorem, ſecundum Marant. fol. 49: num. 40.

Viſis igitur ampliationibus & limitationibus huius præſentis quæſtionis. Videndū erit, ſi extra dictas limitationes erit aliqua cautela, qua mediante poſſit quis pro inquiſito ſeu accuſato abſente comparere & in iudicio illum defendere.

49 Dicas† igitur multas cautelas eſſe etiam inuentas à doctoribus, quibus mediantibus quis poterit pro altero comparere.

Prima igitur cautela erit, in qua diligentes procuratores & aduocati aduertant. Nam comparere uolens pro amico adeat iudicem, quando ipſe iudex procedit per inquiſitionem, & nominet teſtes iudici in ſecreto, qui ſciunt ueritatē, & quòd recipiat illos pro reo abſente inculpato & inquiſito. Item det ſibi interrogatoria, & ſic ſi ex illis atteſtationibus appareret reum inquiſitū non eſſe culpabilem, iudex poterit & debebit ipſum reum abſolue-

re

re,Hippol.de Marſil.in pract. §. ſequitur modo.num.13.fol.99.Cepol.cautel.255.

Alia etiam erit cautela, de qua mentionem feci ſupra in 4. limita.uide licet.ut imploretur iudicis officiũ, ut admittat comparentem, ut ſi quis bãnitum occiderit,qui ex forma ſtatuti occidi poterat, qui ſi nõ audebit comparere, licet impune illud fecerit. Tunc cautela erit, ut aliquis amicus ſuus, uel quilibet de populo compareat coram iudice inquirente, & ſibi oſtendat fuiſſe bannitum, & ſic impune potuiſſe occidi, & tunc iudex poterit & debebit illum admittere,dummodo ſuum officium imploret, & dicat, domine iudex,peto ut abſoluatis Titium inquiſitum & ulterius contra eum non procedatis, cum reus iſte illum occiderit, quia occidi poterat,ut latiſſimè per Hippol. in pract.§ ſequitur modo. nu.29. ubi multa allegat.

Alia reperitur cautela & pulchra & notabilis,uidelicet,quando aliquis uulnerauerit aliquem, ex quo uulnere ſequitur mors, tunc cautela eſt, quòd reus faciat ſtatim formare inquiſitionem contra eum de uulnere, in qua poterit interuenire procurator.Quia cõtra eum ex ſtatutorum forma uenit imponenda pœna pecuniària pro uulnere, non autem corporalis. Et licet poſtea ſuperueniat mors.attamen procurator poterit interuenire, quia attẽditur,quòd principaliter agitur,& ſic attendere inquiſitionem uulneris & non attendere,quod ſecundariò & in conſequentiam ſequitur tamen hæc cautela ſecundum Hippol. ubi ſupra falſa eſt. Nam facta inquiſitione de uulnere, ſi poſtea ſequatur mors, iudex formabit inquiſitionem de morte, quod non prohibetur ex nouo effectu mortis ſubſecuto,quo caſu non poterit cõparere reus per procuratorem,Hippol.latè ubi ſupra.

Alia eſt cautela & notabilis. Nam quotieſcuuque proceditur contra aliquem in cauſacriminali, facias eum carcerari in aliqua alia ciuitate uel loco pro aliquo facto, uel aſſerto debito, uel delicto, & poſtea per literas officialis illius ciuitatis ubi eſt carceratus, ubi notificare facias iudici inquirenti uel procedenti contra dictum Titium ad capturam uel carceratioñe ipſius, quo caſu erit neceſſe, ꝙ ipſe iudex aliter procedens admittat procuratorem pro eo,in tali cauſa capitali, uel ipſe ſuperſedeat in illa cauſa, donec & quouſque dictus reus fuiſſet relaxatus à dictis carceribus ut poſſit comparere perſonaliter, & hoc tolleretur per impoſſibilitatem.Hippol.latè in pract.§. ſequitur modo.nu.31.

Alia & ultima eſt cautela.Nam ſi aliquis diferret proceſſum per aliquod tempus,quia forsã ille iudex maleficiorum eſt homo nimis ſeuerus & ſæuus in cauſis arbitrariis; uel quia erat cauſa criminalis, in

r qua

qua non poterat per procuratorẽ comparere, & uolebat ſe præſentare perſonaliter, propterea uolebat expectare ſucceſſorem, quia forte erat ſuus amicus, quomodo facies ad differendum hunc proceſſum.

Dicas, quòd cautela eſt, quòd iſte talis antequam citetur uadat ad aliquas partes longinquas, adeo quòd uerißimiliter citatio non poſſit uenire ad aures ſuas, & tunc tempore quo citabitur compareat aliquis coram iudice, dicens citatum fore in abſentia, adeo in longinquis partibus, quod notitia citationis ad eum peruenire non poteſt, propterea contra eum procedere non ualebat. Nam tunc ſi ille excuſator offert ſe incontinenti probaturũ citatum eſſe in dictis partibus longinquis, & ſi iudex non uelit admittere tales probationes, proceſſus erit nullus. Si uerò ille excuſator non offert ſe incontinenti ꝓbaturum, proceſſus eſt ualidus, ſed ſolum erit ius ipſi reo petendi reſtitutionem in integrum ex cauſa iuſtæ abſentiæ. Ita uoluit not. Thom. Ferrat. cautela 13. & Bart. in extrauag. ad reprimen. uerbo neglexerit quod dictum multũ exclamat Maria. Soci. in c. ueniens. uerſic. Item quæro, quid ſi in fine termini citationis. de accuſ. ubi dicit, iſtud ꝓcedere & locum habere, licet ex forma ſtatuti habeatur pro conuicto, & ex præfatis ſuma cautelam, ut ſtatim quòd quis comiſſerit delictum, in quo non poteſt procur. interuenire, ut mittas eum ad partes remotas. Maria. Soc. in. d. c. ueniẽs. de accuſ.

Tamen talis cautela Mariani ſano modo eſt intelligenda, uidelicet quòd ſi delictũ commiſſum ab iſto, qui uult ſe abſentare, erat delictum occultum, uidelicet unum maleficiũ uel homicidiũ de nocte ꝑpetratũ, uel forſan per aliquos menſes antea, & de quo non erat diffamatus, nunc autem præſentiens, quòd iudex uult contra eum procedere ſe abſentat. Nã iſto caſu cautela Mariani poteſt habere locũ, quia poßibile eſt, quòd uadẽs ſciuerit & iuerit aliqua iuſta de cauſa. Vnde non eſt abſurdum, quòd debeat concedi reſtitutio ex aliqua cauſa generaliter propter iſtam abſentiam. Si uerò illud maleficium fuit ab iſto publicè commiſſum, puta, quia de die in publico interfecit hominem Nam tali caſu non tenet talis cautela, & non creditur uera, & hoc per illam regulam, quòd quoties cunque aliquid de nocte fit, debet prodeſſe, ſi illud tale fuit affectatũ uel procuratum non procedit, l. ſpadonem. §. fi. de excuſa. tut. §. Itẽ tria. eodem tit. inſt. l. qui data opera. ff. ex quib. cauſ. maior. facit q̃d dicit Bald. Ange. Flo. & alii l. ſi ſeruus plurium. §. ſi quis autẽ. de leg.
50 1. ubi dixerunt, quòd † delinquẽs procurabit ſe accuſari coram iudice minoris curiæ, coram quo minor pœna imponitur, talis præuentio

tio nihil operatur, neque eum liberat ab alio foro, ubi maior pœna impunitur. Ita Thoma. Ferrat. cautela 18.

Modo uiden dum de aliquibus notabilibus circa iſtam materiam.

51 Dicas, quòd regula eſt, ꝙ † quandoaliquis tertius, cuius non intereſt, & qui pro inquiſito tantum compareat ad eius commodum admittitur. Rui. conſi. 9. nume. 4. uolu. 5. Bal. in l. 1. C. de execu. rei iudica.

52 Secundò † quãdocunque abſens poteſt damnari, tunc quilibet admittitur ad eum defendendum & oſtendendam eius Innocentiam. Ricard. Salic. Paul. Bart. in l. ſeruum quoque. §. publicæ. de procu. Bart. d. §. ad crimen. Corne. conſi. 294. conſi. 2. col. 1. & 293. uol. 3.

53 Tertiò nota, quòd † in caſu capitali procur. poteſt interuenire ad defenſionem rei, quando inquiſitus eſt in carceribus, non autem ante. Ioan. de Aana. conſi. j. & Bal. d. l. penul. §. ad crimen. ff. de pub. iudicijs.

54 Quartò nota, quòd † in criminalibus, in quibus pœna pecuniaria imponenda erit, procur. poteſt interuenire. Hippol. conſi. 90. nume. 21. & 22. Franc. de Porcell. in quodam ſuo conſilio poſito inter conſilia Cepollæ. conſi. 35. tex. l. 1. uerbo planè. C. an per alium cauſ. appell. uel in quibus uenit imponenda pœna à relegatione infra. Gand. uerbo procur. in maleſi. in princip. & num. 20. Boniſ. de Vital. de procur. colu. 1. num. 12. & 13. Maran. fol. 22. num. 37.

55 Quintò nota, ꝙ † ſi quis fuerit cõſtitutus procur. ad omnes lites, & non dicat criminales, non intelligitur conſtitutus ad criminales, niſi dictum fuerit, Boniſa. de procur. nume. 23.

56 Sextò nota, quòd † ubicunque ſint indicia contra aliquem, & iudici probata fuerint, tunc iudex nõ debet procuratorem admittere, ſed debet facere reum perſonaliter comparere, ſiue ſit locus torturæ, ſiue perſonali interrogationi, Bald. in l. fi. C. de procur. Hippol. in practi. §. ſequitur modo. nume. 7. fol. 99.

57 Septimò nota, quòd † omnes leges & doctorum opiniones, uolentes quòd in caſibus, in quibus abſens poteſt damnari, in illiſmet poſſit procur. comparere pro abſentibus, & in illiſmet, in quibus abſens damnari non poteſt, in illiſmet non poteſt procur. comparere, omnes ſunt ſublatæ per ſtatuta Italiæ, ex quorum forma indiſtinctè contra abſentes in oĩ crimine uſq; ad ſententiã incluſiuè proceditur. Hippol. l. lex Cornelia. §. conſtitutum. nu. 7. de ſicar. fol. 30.

Contraria.

Contrarium tenet Hippol. latè & copioſè conſi. 39. per totum, ad quod ſemper recurras, quando pro amico tuo inquiſito comparere uolueris,

ris,& conſ.90. nu. 25. 26,27. 28. 29.Cep.conſ.40.

Contrarium tenet Bonifa.de Vita.de procura. & defen.nu.28. Hippol. in pract.§. ſequitur modo. nume. 24. fol. 99. Maranta fol. 29. nume. 39.

Contrarium tenuit Cep.conſi.40.nu. 15.& conſi.45.

Contrarium tenet Bal.in l. eos. §. ſuper his.ff. de appel. Tamen pro concordia uide Hippo.d.§. ſequitur modo.nu.31.

Regula XIIII. de copia indiciorum.

SVMMARIVM.

1 *Indiciorum copia eſt danda regulariter, etiam non petita. numer.3.*

2 *Teſtes examinati reo non citato,niſi repetantur, non præiudicant.*

3 *Indiciorum copia datur etiam in atrociſſimo crimine. Etiam cõtra iuſſum principis.nu.4. Etiam quãdo iudex procedit ex mero officio. nu.5.*

6 *Nomina & cognomina teſtium edenda reo,ut poſſit excipere contra dicta & perſonas. Intellige. ut nu.7.*

8 *Copiam indiciorum dare tenetur iudex reo etiam ſi habeat amplũ latum & liberum arbitrium procedendi*

9 *Iudex habens arbitrium interpretandi ordinamenta criminalia tenetur dare defenſores.*

10 *Doctores declarantur ex doctrina regulari.*

11 *Copia debet dari, etiam ſi habeat iudex facultatem procedendi de plano, ſola facti ueritate inſpecta.*

12 *Inquiſito & condemnato aliàs de tali crimine dari debet copia indiciorum.*

13 *Reo etiam malæ conditionis & famæ indiciorum copia dari debet.*

14 *Indiciorum nõ legitimorum ad torturam copia danda eſt.*

15 *Copia dari debet indiciorum non obſtante ſtatuto,quòd detur ſi fuerit petita.*

16 *Confeſſo ſponte copia indiciorum datur.*

17 *Pronunciatio,quòd indicia nõ fuerint purgata, fieri debet, antequàm ad torturam deueniatur.*

18 *Iudex non dans copiam indiciorum punitur in ſindicatu, etiam ſi non conſtet de dolo.*

19 *Appellatio datur à denegatione copiæ indiciorum.*

20 *Indiciorum copia denegatur, ſi ex forma ſtatuti poſſit inquiri ordinariè de delictis.Item quando peteretur contra facti notorietatẽ. num. 21.23. Item reperto in fraganti crimine.nu.22. Item latroni inſigni.nu.24.*

25 *Iudicis partes nullæ ſunt contra cõfeſſum.niſi in condemnando.*

26 *Sodomitæ,ſi probatum eſt delictum*

ctum, copia indiciorum denegan da eſt.

27 *Indiciorum copia denegari poteſt ſolito delinquere.*

28 *Indiciorum copia deneganda in de lictis, in quibus non poteſt cadere defenſio.*

29 *Indiciorum copia petita ab aduo cato rei, & denegata, proceſſum non reddit nullum, ſecus ſi fue rit petita à reo.*

Indiciorum copia an & quando danda ſit.

1 Dicas † de neceſſitate inditiorum copiam dandam cum competente termino ad illa purgandum, aliàs iudex ad torturam peruenire non poſſet. l. cuſtodias. ubi gloſ. Bar. Ang. Imol. de publi. iud. Ang. de malefi. uerbo fama publica. uerſ. Item aduertas. & uerſ. & bene nota. Ruin. conſi. 11. & 12. uol. 3. Cardinalis in c. qualiter. el 2. de accuſ. in 6. nota. Bart. in l. unius. §. cogniturum. colum. fin. de quæſtio. Barba. conſi. 47. num. 20. uolum. 1. Ioan. de Venafro conſil. 109. in prin. Bal. in conſ. 59. uolu. 1. Bertran. in conſi. 187. uolum. 1. incipit punctus quæſtionis. Barto. conſil. 64. & 65. Capic. deciſ. 74. Gandi. de malefi. cogno. per inqui. num. 18. de quæſtio. & tormen. nu me. 23. Bonifa. de Vital. de inquiſ. & eorum formis. fol. 33. num. 15. Paris de Puteo de ſindi. fol. 304. & 320. num. 2. Nouell. in practi. fol. 26. Franc. Brun. de indi. circa ſecũdum. num. 9. & in 2. par. uerſ. quin tò principaliter. num. 13. Guido de Suza. de indic. num. 62. 63. & 64. ubi Bologni. in addit. ad Bald. de Peri. de indi. 2. ca. nu. 6. Blan. latè l. fi. num. 25. de quæſtio. cum mul tis ſequenti. Mil. in pract. fol. 10. num. 73. Alex. conſi. 65. in uolu. 1. Hippol. num. 23. & 24. & l. fi. nu. 14. de quæſt. & in prac. §. nunc uidendum. in prin.

Et iſtud fiet completa inquiſitione ſeu examinatione. Nam tunc proceſſus publicabitur, & inquiſitionis copia dabitur. Gandi. titu. C. de maleficiis cogn. per indi. Ruin. ubi ſupra. Ioan. de Venafro conſi. 209.

Quod autem dictum eſt ſupra de indiciis criminalibus dandis, intelligas uerum de indiciis datis & tempore congruo receptis, ſcilicet per ſpecialem inquiſitionem & accu-
2 ſationem, nam † examinati ante & ipſo non citato ſibi non præiudicat, niſi repetantur poſt litem conteſtatam & parte præſente uel citata. Fran. Brun. de indi. uer. circa ſecundum. nu. 9.

Prædictam autem regulã amplia multis modis, & primò.

3 Ampliatetiam ſi eſſemus in crimine atrociſſimo, nam nihilominus indiciorum copia danda eſt, Gramat. not. 30. col. 5. in prin. ubi di-

cit nullibi in iure contrarium reperiri.

4 Amplia ſecundò† ut procedat, etiã ſi à parte petita non fuerit, nam etiam nullo petente debet iudex dare indiciorum copiam, Hippol. in pract. §. nunc uidendum. nu. 12.

Quod uerum eſt & ſano modo intelligendum, quando ille carceratus eſſet idiota, ut ruſticus, mulier, pupillus, uel alius uerisimiliter ignorans iuris ſolemnitates, & homo uerisimiliter neſciẽs facere ſuas defenſiones. Nam tunc ampliatio uera erit. Hippol. d. §. nunc uidendũ. num. 13. Secus uerò ſi ille eſſet homo prudens uel literatus, uel talis conditionis, qui uerisimiliter ſcit indiciorum copiam petere, & ſuas defenſiones facere. Nam tunc iudex illum defendere non tenetur, niſi petita fuerit. Hippol. latè in §. nunc uidendum. num. 13. cautela tamen erit ſecundum Parid. de Puteo. de ſind. fol. 94. num. 13. quòd iudex ſemper debet dare terminũ reo ad ſe defendendum, ſiue petat, ſiue non, ut ſe & conſcientiam ſuã exoneret, & non tenetur poſtea in ſindicatu, & apud Deum cum maiori iuſtitia appareat.

5 Amplia tertiò† ut procedat non obſtante principis iuſſu, uolentis defenſionem dandam non eſſe. Nam adhuc indiciorum copia danda, cum iudex reo defenſiones tollere, etiam de plenitudine poteſtatis nõ poſſit. Bald. in l. 3. §. ſi is pro quo. ff. quod quiſque iur. & Fel. in c. dilecti. de electi. Soci. conſi. 120. incipit, neminem nec aliàs conſuluiſſe. uerſ. 3. uolum. 4. Bart. in l. filius familias. uerſ. ſed ad tunc. de donat. Areti. conſil. 125. ſicut ſui. uerſi. ad obiecta. latiſſimè per Hippol. in pract. §. expedita, num. 76. Barba. conſi. 47. uerſ. ecce nunc poſito Grama. in uot. 30. nu. 39.

Amplia quartò ut procedat non ſolum quando accuſatio præcederet, ſed etiam quando iudex ex mero officio procederet. Nam quomodocunque illi indiciorum copia dare tenebitur. Barba. conſ. 47. nu. 27. in uolu. 1. ubi dicit eſſe de tex. hoc in c. qualiter. §. debet. uerſ. exponẽda ſunt illa capitula de quibus fuerit inquirendum & facultatem habeat ſe defendendi. Aug. de Arimin. & Ang. de malefi. uerbo fama publica, uerſ. Item aduertas. Bertran. in conſi. 187. uolu. 1. Cepol. conſi. 65. Blan. in l. fin. nu. 28. de quæſtio. Aug. de Arimin. in addi. ad Ang. de malef. uerb. ex mero eius officio.

6 Amplia quintò † ut procedat, nõ ſolum in dictis teſtium, ſed etiam in nominibus eorundem, hoc eſt, ut fieri debeat copia & dictorũ teſtium & nominum, & hoc etiam ut ſaluum ſit ius ipſi reo contra dicta & contra perſonas opponendi. Barba. conſi. 47. Cepol. conſ. 65. colum. 2. Boniſa. de Vital. de inq. fol. 33. nu. 25. Blan. l. fin. num. 27. de quæſtio.

7 Quod† uerum intelligas, niſi eſſet

ſet

ſet timor potentiæ ipſius rei, ne te ſtes offendat, puta quia eſſet multum potens & ſolitus maleficium facere. Nam tunc non darentur nomina teſtium, ſed ſolum dicta ipſorum in indiciis. Hoſti. Arc. Imol. Ioan. de Anan. Felin. d. ca. qualiter & quando. Blan. in l. fi. num. 27. de quæſtio.

Ideo uoluit practica, quòd nomina dentur confuſa & ſeparata à dictis teſtium ob potentiam reorum, ne poſſint ſcire, quod ab uno quoque ipſorum teſtium dictum fuerit, ſecundum Blan. ubi ſupra.

8 Amplia Sextò, † ut procedat, non obſtante amplo, lato, libero & abſoluto arbitrio iudici dato. Nam nihilominus debet & tenetur indiciorum copiam dare. Et ratio erit, quia illud arbitrium reſtringitur. Primò, ut conceſſum intelligatur ſecundùm illius ciuitatis conſuetudinem, uel ſtatutorum diſpoſitionem.

Secundò reſtringitur etiam, ut intelligatur ſecundum boni uiri arbitrium & non aliter. Barb. d. conſi. 47. colum. 10. uol. 1. Paris de ſindi. fol. 323. num. 16. Gram. conſi. 64. colum. 2. gloſ. clem. ſæpe, uerbo de ſenſione, de uerb. ſigni. Bar. in l. filiusfamilias. de donatio. Ludoui. Bologni. in addi. ad Guid. de Suza. de iudi. nume. 65. Guid. de quæſtio. uerſic. Item quæro, nunquid Poteſtas.

9 Amplia ſeptimò † ut procedat, etiã dato quòd in conceſſione iuriſdictionis iudici datæ dictum eſſet. Dantes tibi &c. & aliter uel alio modo, prout tibi uidebitur expedire, ſecundum negocii exigentiam & criminum qualitates, ita ut poſſis ad arbitrium tuum modificare, limitare & interpretari ſtatuta & ordinamẽta illa & prouiſiones, quæ in criminalibus diſponunt, prout & ſicut tuæ prudentiæ utile ac ſalubre fore uidebitur pro bono ac pacifico ſtatu. Nam non obſtan. dictis uerbis indiciorum copiam dare tenebitur, & talia uerba, ad arbitrium boni uiri reſtringenda ſunt, uerbo uidebitur, ſecundùm Barba. d. conſi. 47. num. 3. uolum. 10. Ratio, quia dicta uerba debent intelligi aliter & in diuerſo ſenſu uidelicet quòd ſi emergeret caſus enormis, uel aliquod crimen enorme commiſſum eſſet, quòd tunc licitum eſſet iudici in procedendo aliter & alio modo ꝓcedere quàm ſtatuta & conſuetudo diſponunt. Barb. ubi ſupra.

10 Præterea † doct. declarantur ex doctrina regulari. Innoc. in cap. 1. de conſti. ubi dicit, quòd propter emergentiam caſuum licet iudici leges transgredi, ſequitur Bald. in ca. j. §. iniuria. de pace iura. firman. ubi dicit, quòd ſi quis alapã Poteſtati dederit, quòd tunc poteſt iudex excedere pœnam iniuriæ, & arbitrari pœnam mortis, quia licitũ eſt iudici leges transgredi propter caſus emergentiam. Barba. ubi ſupra.

Amplia

11 Amplia Octauò, † etiam ſi iudex poteſtatem & facultatem haberet procedendi ſimpliciter & de plano ſola facti ueritate inſpecta. Nam & tunc indiciorum copiam tradere debet, ut pars opponere poſſit contra dicta & perſonas teſtium contra ſe examinatorum. Bart. in extrauagan. ad reprimendum. ſupra uerbo figura. uerſic. ſed publicatio teſtium debet fieri. Petrus de Ancha. & Imol. in clem. ſæpe, de uerb. ſignifi. Bologni. in conſi. 36. colu. 3.

12 Amplia Nonò † ut procedat, etiã quòd talis fuiſſet aliàs de ſimili delicto inquiſitus & condemnatus. Nam non obſtante tali condemnatione debet ei indiciorum copia dari, ut ſe nunc in hoc delicto defendere poſſit. Barba. ubi ſupra in d. conſi. 48. uerſicu. quinimò plus dicit.

13 Amplia 10. † ut procedat, etiam ſi inquiſitus eſſet homo malæ conditionis & famæ. Nam hoc non obſtante indiciorum copia ei danda, ut per Aug. de Arimi. in addi. ad Ang. de malefic. uerbo fama publica. uerſi. Item aduertas. Hippol. in l. 1. in princip. nume. 30. in ſi. de quæſtio. Blanc. in l. fina. nume. 28. eod. tit.

14 Amplia 11. † ut procedat, etiam ſi legitima extarent indicia. Nam adhuc torqueri non poterit, niſi indiciorum copia detur. Hippol. cõſil. 13. nume. 13. ubi multa cumulat.

15 Amplia 12. † ut procedat, etiã ſi in tali ciuitate, uilla, uel caſtro ſtaret ſtatutum, quòd iudex copiam indiciorum dare teneatur, dummodo petita fuerit. Nam nihilominus hoc ſtatuto non obſtante ad torturam peruenire non poterit, niſi indiciorum copiam dederit, etiã nemine illam petente. ita Hippol. conſ. 56. Quod eſt uerum, quando reus inquiſitus & torquendus eſſet miſerabilis perſona, prout ſunt mulieres, pupilli, & aliæ debiles perſonæ, Nam talibus dare copiam tenetur etiam ſi eam non petierint, non obſtante dicto ſtatuto. Hippol latè dicto conſi. 56. tex. eſt in l. nequicquam. §. aduocatos. de offic. pro conſ. & legati.

16 Amplia 13. † non procedere, etiã ſi quis ſponte delictum confeſſus fuerit. Nam non per hoc defenſionis facultas denegari debet. Gandi. de homi. & eorum pœnis. numero 5.

17 Et menti teneas, quòd † non ſolũ danda eſt indiciorum copia, ſed etiam requiritur, ut antea ad hoc ut iudex ad torturam poſſit peruenire, fiat per iudicem pronuntiatio ſiue declaratio, quòd deueniẽdum ſit ad torturam, cum indicia in termino reo aſſignata non ſint purgata. Hippol. latè conſi. 18. nu. 14. & conſ. 59. num. 2. & in pract. §. nunc uidendum in princ.

18 Si † Verò iudex indiciorum copiam dare noluerit, cum dare teneatur, puniri debet, etiam ſi in ſindicatu minimè uideatur feciſſe doloſè,

Ioſè, prout in dubio feciſſe uidetur. Bart. Alex. in l.4.§. hoc autem iudicium ff. de damn. infect. Hippol. conſil. 56. & fi. Paris de ſindi. fol. 93. uerbo an poteſtas. Quod uerum eſt, niſi defenſiones iudex denegaret cum conſ. iudicis maleficiorum. Nam tunc in ſindicatu nō tenebitur. Bald. in rub. C. de pœn. iudi. uerſic. quæro nunquid poteſtas, Bologni. in addi. ad Guid. de Suz. de iudi. nu. 65.

19 Item † à tali denegatione indiciorum poteſt pars appellare. Cepol. conſi. 65. colu. 3. Gandi. tit. utrum reo ſit danda defenſio. Specul. de inquiſ. §. nunc credamus. uerſi. ſi inquiretur. Ang. l. ſi uacantia. C. de bon. uacan. lib. 10. Paul. de Caſt. & Ang. l. fi. in princip. C. de eden.

Prædictam autem regulā ſic ampliatam limita multis modis.

20 Primò † Limita non procedere, quando inquiſitio eſſet remedium ordinarium, puta, quando in tali crimine procedi poſſit ſecundum formam ſtatuti per inquiſitionem, cum enim procedi poſſit fama nō præcedente, non eſt famæ & aliorū indiciorum copia danda. Ang. de maleſi. uerbo fama publica, uerſic. Item aduertas. Ange. de Peruſ. l. ſi uacan. C. de bon. uacan. lib. 10.

21 Limita Secundò † quando indicia per ſubter fugia peterentur. puta contra facti notorietatem, & eſſemus in caſu, in quo publicæ utilitatis intereſſet potius ad pœnam ꝓcedere quàm differre. Bal. conſ. 95. uol. 1. Gram. conſi. 4.

22 Limita Tertiò † non procedere, quando quis depræhenſus eſſet in fraganti crimine. Nam tunc nulla defenſio ei competit, nec danda eſt Barba. conſi. 47. uerſ. Item non debuit. uolu. 1. per tex. in l. 3. §. ſi ad idem. de re milit. ſequitur. Gram. deciſ. 36. nu. 42. cum multis ſequē. Hippol. l. 1. nu. 91. C. de raptu uirgi. proceditur igitur contra talem non datis defenſionibus neque copiam indiciorum ad torturam, & ſi interrogatus neget, tunc examinantur teſtes in ſua præſentia, & facta confirmatione ſi perſiſtit in negatiua torquetur.

Deinde, ſiue confiteatur, ſiue non, detur breuis terminus ad ſe defendēdū, & ſi nihil probat taliter, quòd infringatur probatio reperta cōtra eum, procedatur ad condemnationem, non obſtante negatione in tortura. Carrer. latè fol. 26.

23 Limita Quartò † non procedere, in crimine notorio. nam tunc defenſionis terminus poterit denegari. Barba. ubi ſupra. uerſic. cum ergo in caſu noſtro. Ang. de maleſi. uerbo & per modum notorii, in qua. Gram. in deci. 36. nu. 42. cum multis ſequen.

24 Limita † Quintò non procedere in latrone inſigne. Nam ei aduocatus negandus eſt, & nullus ad eum defendendum admitti debet. Barba. ubi ſupra, Ang. de maleſic. uerbo ueſtem celeſtem abſtulit. uerſic. & bene nota. Hippol. in l. 1. in prin. nu. 37.

nume.37. de quæſtio. Roman.l.ſi uerò. §. de uiro. in fall. 46. ſoluto matri.

Limita Sextò non procedere, quando reus inquiſitus ſponte cõfeſſus fuerit delictũ, de quo inculpatus erat, quia tunc iudex indiciorum copiã dare non tenebitur, quia finis, quare indiciorum copia petitur, eſt, ut ſe defendat. ſed ubi de crimine per confeſſionem ſpontaneam apparet

25 tũc † in confeſſum nullæ ſunt partes iudicis, niſi in condemnando, Barba. ubi ſupra. uerſic. aduertas. Gram.conſi.4. & ideo dicitur in c. qualiter & quando, de accuſ. quòd ſi reus fuit confeſſus maleficium, licet non fuerit ei data indiciorum copia ſe defendẽdi, non poteſt per hoc infringere ſuam cõfeſſionem, nec ſententiam inde latam contra eum. Nam ſponte confeſſus delictum non appellat, ut uoluit glo. in c. Roma.§. ſi autem. de appella. in 6.

26 Limita † Septimò non procedere in ſodomita inquiſito de ſodomia. Nam ſi probatum fuerit delictum, ei nulla defenſio danda eſt, neque aduocatus ad illum defendendum admitti debet. Bald. in auth. ſed nouo iure. C. de ſeru. fugi. Barb. conſ. 64. col. 2. uol. 1.

27 Limita † Octauò non procedere, quotiescunque inquiſitio formaretur contra aliquem ſolitum ſimile delictum committere frequenter aliàs, & maximè ſi concurrat eius leuitas uitæ, & mala fama ipſius inquiſiti. Nam tunc nulla data indiciorum copia ualebit & tenebit Gram. conſ. 17. nu. 16. & 17.

28 Limita † Nonò non procedere in delictis, in quibus nulla cadit uel cadere poteſt defenſio. Nam ſi nulla defenſio competere poſſit, ideo fruſtra indiciorum copia danda. puta, ſi quis intellectus fuerit blaſphemare Deũ, et per legitimos teſtes conuictus. Nam tunc poterit ei linguam incidere, uel aliter punire nullo dato termino ad ſe defendendum, ſecundum Parid. fol. 95. ubi refert, quòd cum eſſet commiſſarius Regni & pertranſiret quandã ſyluam, ubi erant paſtores, & audiret quendam paſtorem blaſphemare alta uoce Deum, illum capi fecit, & examinatis teſtibus, qui ſecũ aderant, illico illi linguam incidit & in arborem quandam illius nemoris affigi iuſſit.

Quæro Nunc, an proceſſus ſit ipſo iure nullus, in quo indiciorum copia data non fuerit.

29 Dicas, † ꝙ aut nõ fuit petita ab aduocato inquiſiti, & tunc proceſſus non eſt nullus, Ioann. de Venafro conſ. 109. ſi uerò petita fuerit ab ipſo inquiſito, & tunc ſi data non fuerit, proceſſus ipſo iure nullus erit. Ioan. de Venafro ubi ſupra uerſic. Item aduertas. Ang. uerbo fama publica. uerſi. Item aduertas. ſi uerò à nullo petita fuerit, etiam tunc ualebit proceſſus, etiam ſi data non fuerit. Angel. de malefi. ubi ſupra.

Con-

Contraria.

Contrarium tenet Blan. in l. fi. nu. 31. de quæſtio.

Contrarium tenet Ang. de malefi. uerbo mero offi. & Ang. in l. ſi uacant. C. de bonis uacã. Paris de ſindi. fol. 335. colu. 4. pro concrodia uide Aug. de Arimi. in addi. ibi ad eum Cepol. conſi. 65.

Contrarium tenet Gram. uoto 30. nu. 26. ubi multos allegat, Gandi. quæſtio. de malefi. cognoſ. per inquiſitores. uerſi. ſed quæro, facta & completa inquiſitione. Pro concor. uide Aug. de Arimi. in addi. ad Ang. de malefi. uerbo fama publica. uer. Item aduertas.

Contrarium tenet Paris de Puteo fol. 93. uerbo, an Poteſtas. per totum ubi ponit multas defenſiones contra confeſſionem ſuam, & ideo cũ in ea poſſit cadere defenſio, per cõſequens indiciorum copia danda eſt.

Contrarium tenet Paris de Puteo de ſindi. fol. 335. col. 4. in fine.

Regula XV. de crimine falſi.

SVMMARIVM.

1 *Falſitas mutatio ueritatis ex certa ſcientia.*

2 *Falſitas crimen grauiſſimum, enormiſſimum, num. 3. 4. abhominabile, nu. 5.*

6 *Falſi in crimine acerrima indagatio fieri debet.*

7 *Falſitas triplex, dicto, facto & ſcripto.*

8 *Falſitas quot modis dicto committatur.*

9 *Teſtis dolosè occultans ueritatem punitur & tenetur parti ad intereſſe.*

10 *Dictans & ſcienter omittens aliquid tenetur & non notarius, qui bona fide ſcribit.*

11 *Creditorem mercatoris falliti ſe aſſerens, qui re uera non ſit, in falſum incidit.*

12 *Falſi tenetur, qui obripit principi mentiendo.*

13 *Procurator oſtendens parti aduerſæ iura ſui clientuli falſum incurrit.*

14 *Nuncius tenetur pœna falſi, ſi referat citaſſe, quem non citauit.*

15 *Teſtis tacens ueritatem pœna falſi punitur.*

16 *Iudex contra ius ſcienter doloſeve pronuncians pœna falſi punitur.*

17 *Corrumpens falſi tenetur.*

18 *Teſtis aſſerens uidiſſe uel audiuiſſe quid contra ueritatem pœna falſi punitur.*

19 *Teſtis negatiuam ſimpliciter aſſerens punitur pœna falſi.*

20 *Teſtis deponens falſum, quod non iuuat producentem an puniatur de falſo.*

21 *Teſtis contraria deponens falſi pœna punitur.*

22 *Veritatem dolosè occultans pœna falſi tenetur.*

23 *Veritas mutatur tam per taciturnitatem, quàm per eſpreſſionẽ falſi.*

ſ 2 24 Fal-

24 *Falſitas dicto aliis modis committi tur, de quibus hic remiſſiuè.*

25 *Teſtis negans ſe attinere parti eum producenti, cum ſit conſanguineus punitur extra ordinem.*

26 *Scripturam priuatam ſcribens falſam pœna tenetur falſi. niſi ſit nulla, num. 27. & tunc nulli præiudicet, num. 28.*

29 *Notarius ſcribens aliud, quàm ſit dictum à partibus, uel de induſtria dictum omittens, puniri qua pœna queat.*

30 *Falſitas apta nocere etiam quoad præſumptionem, uel literarum comparationem, tamen punitur pœna falſi.*

31 *Scribens in ſuo libro priuato falſum, punitur.*

32 *Scribens falſum in libro alteri confecto, punitur.*

33 *Scribens falſum in libro communi punitur.*

34 *Notarius ſcribens productionem realem, cum uerbalis tantum eſſet facta, tenetur falſi.*

35 *Notarius in uero inſtrumento quid falſum ſcribens uel addens ſine rogitu partium, tenetur pœna falſi. additio huiuſmodi quomodo probetur, num. 36.*

37 *Notarius recuſans oſtendere protocolum facit cõtra ſe indicium falſitatis, & poteſt ob id torqueri.*

38 *Teſtes quomodo debeant deponere, quando dicunt, aliter ſcriptum, quàm fuerit actum.*

39 *Scribens, delens, uel interlineans falſum committit.*

40 *Notarius dans connotario notam inſtrumenti; de qua ſe dicit rogatum, cum ſit falſum, committit falſum.*

41 *Scribens præſentes fuiſſe aliquo in inſtrumento eos, qui aberant, committit falſum.*

42 *Falſificans rationes committit falſum.*

43 *Teſtamentum mutans uel corrumpens falſum committit.*

44 *Delens in teſtamẽto publico, et ſcriptura priuata in falſum incidit.*

45 *Teſtes abſentes pro præſentibus inſcribens falſum committit.*

46 *Notario ſuggerens uel dans notam inſtrumenti non ueri, falſum committit.*

47 *Falſum committit mutans uel uarians formam inſtrumenti.*

48 *Recuſans facere in rumentum alicui, quod debet, tenetur falſi.*

49 *Teſtis pecuniam recipiens ut uerũ dicat, etiam à ſponte dantibus, falſum committit. intellige, ut num. 51.*

50 *Teſti poſt depoſitionem ueritatis à parte licitum eſt dare pecuniam. Idem quando nollet aliter teſtificari, num. 52.*

53 *Aperiens literas alienas qua pœna teneatur.*

Lacerans & comburens ſcripturas publicas uel priuatas in pœnam falſi incidit.

54 *Gerens ſe pro milite, cum non ſit, de falſo tenetur.*

55 *Inſtrumẽtũ celans falſum cõmittit.*

56 *Vendens rem duobus, an & quando*

do

do pœnam falſi incurrat.

57 Monetam falſam faciens pœna fal ſi tenetur ſimiliter expendens, nu. 58. intellige, ut nu. 59. 60.

61 Aurifex faciens aurum uel argentum de minori liga, quàm ſtatutũ ſit, incidit in falſum.

62 Cedulam falſam dans notario ut illam regiſtret, in falſum incidit.

63 Amouens aliquid de literis Papæ uel aliorum falſum committit.

64 Oſtendens iura uel reformationes correctas iudici in falſum incidit.

65 Notarius oſtendens iura penes ſe depoſita parti aduerſa ſine licentia iudicis & uoluntate partis, falſum committit.

66 Notarius ante publicationem reuellans partibus teſtium depoſitiones, committit falſum.

67 Literæ defectus, uel ſyllabæ aut dictionis ſenſum mutantis falſum inducit:

68 Falſum articulum fabricans, & ſuper eo producens teſtes, falſum cõmittit, & non utendo non excuſatur à pœna.

69 Teſtes falſos ſcienter producens cõmittit falſum.

70 Scientia in producente falſos teſtes ſufficit poſt publicationem.

71 Delictum in producendo teſtes falſos per ſolam productionem conſumatur.

72 Falſum in dubio non incurrit falſos teſtes producens.

73 Teſtes producens ſuper articulo uero, ſi deponat falſum, an producens puniatur.

74 Interrogatus, an intendat uti teſtibus, aut iuribus productis, quomodo reſponden. nu. 76. 77.

75 Procurator cum libera poteſt cedere teſtibus, aliàs ſecus, licet ſit generalis.

78 Menſuram falſam faciens uel ea uſus committit falſum. idem de pondere, nu. 79.

80 Iudex pecuniam accipiens, ut aliquem puniat, uel torqueat indebitè, falſi tenetur.

81 Sigillum alicuius corrumpens tenetur falſi pœna.

82 Nomen ſibi mutans, uel non uerum nomen ſibi aſcribens, tenetur pœna falſi.

83 Acta iudici occultans, ut ueritas occultetur, falſum incurrit, et eius pœna tenetur.

84 Inſtrumentum falſum, reſcriptum & ſimilia producens & utens incurrit falſi pœnam.

85 Pœnæ differentia inter utentem & fabricantem falſum.

86 Pœna falſi excuſatur ab alio deceptus.

87 Falſitas non nociua nec apta nocere non eſt punibilis. Fallit in ſcribẽte cedulas manu ſua in ſui fauorem: quia licet non probent, tamen quantum in ſe fuit, fecit, quod potuit, num. 88.

89 Falſitas etiam doloſa ſi nõ ſit apta nocere, non eſt punibilis.

90 Falſitas non eſt punibilis, ſi commiſſa ſit ſuper maleficio non punibili:

91 Falſum ſine dolo commiſſum non

non eſt punibile.

92 Dolus in quibus caſibus ceſſare præſumitur remiſſinè.

93 Falſum non committit credens dicere ueritatem.

94 Credulitas uehemens æquiparatur certitudini.

95 Errans non incidit in falſum.

96 Deceptus ab alio falsũ nõ incurrit.

97 Producens teſtem, qui ſuper capitulo uero dicit falſum non punitur, ſi deſiſtas ab uſu atteſtationum.

98 Ignorans non incidit in crimen falſi, ubi tamen ignorantia eſt probabilis.

99 Literas falſas pro ſe ab alio impetratas, ſi infra uiginti dies lacerauerit excuſatur à falſo. ſecus ſi ipſemet impetraſſet.

100 Notarius falſum committens in aliquo inſtrumento inualido non punitur pœna falſi ordinaria, ſed extraordinariã.

101 Falſum non eſt punibile, ubi teſtimonium aliqua de cauſa eſt inualidum. intellige pœna ordinaria.

102 Falſificans ſcripturam nullã fidem facientem non tenetur pœna falſi.

103 Falſum dicens ſuper acceſſorio quomodo puniatur.

104 Falſisatem aliquam addens dicto ſuo ſcienter non dicitur falſarius

105 Falſitas modica ſuper dicto principali non nocet.

106 Tabellioni contra teſtem an credatur.

107 Teſti dicenti ſe aliter, quàm ſit ſcriptum, depoſuiſſe, an credatur contra notarium, & quomodo intelligatur cõmunis opinio quòd potius ſtetur ſcripturæ quàm dicto teſtis.

108 Remiſsio generalis delictorum non includit crimen falſi. intellige ut num. 109. 110.

111 Condemnatus in crimine falſi ſi ducatur ad iuſtitiam non liberatur à Cardinale per impoſitionem pilei ſui ſuper caput eius.

112 Falſi pœna mutua compenſatione non tollitur.

113 Confirmatio non ſupplet defectus in confirmato in crimine falſi.

114 Clericus conuictus de falſo ſtatim deponitur & curiæ ſeculari traditur.

115 Condemnatio ſequitur in crimine, falſi ſine accuſatione.

116 Pronunciatio requiritur in crimine falſi, etiam incidenter deducto.

117 Falſi in crimine non requiruntur locus & tempus commiſsi delicti.

118 Iudex in crimine falſi poteſt punire ex ſola ſuſpicione producentẽ.

119 Doctor in crimine falſi poteſt torqueri.

120 Confeſſus incidenter in crimine falſi poteſt puniri pœna ordinaria delicti.

121 Suſpicio ſola in crimine falſi habetur pro ueritate. intellige, ut nu. 122. 123. 124.

125 Raſura ſuper facti narratione, in ſumma numeri uel alio loco ſuſpecto, indicium eſt ad falſitatem. intellige, ut nu. 126.

127 Cauſa noua cum diuerſo ſigno ab aliis cauſis facit indicium falſi.

incisa

inciſa uel maculata, nu. 128. infecta fumo, nu. 129.

130 Pluralitas cauſarum in uno, quàm in alio quinterno facit falſi indicium. idem ſi carta eſſet longioris formæ, nu. 131.

132 Attramenti diuerſitas in apoſtilla ſcripta in parte ſubſtantiali facit indicium falſi.

133 Examinans tres teſtes tantum ex quinq;, quos aſſeruit fuiſſe præſentes actui geſto, redditur ſuſpectus de falſo.

134 Recuſans uti inſtrumento, ſed dicens ſe uelle teſtibus omnia probare, redditur ſuſpectus.

135 Inſtrumẽtum recens redditur ſuſpectum, ſi teſtes in eo deſcripti reperiantur mortui. uel aliquis probatur fuiſſe abſens, nu. 136.

137 Inſtrumentum ſecundum contrariũ primo eſt ſuſpectum de falſo.

138 Grammatica mala reddit ſuſpectas literas papales, & alia indicia, uide infra.

139 Falſificans acta cauſæ perdit cauſam. intellige ſi principalis non procurator, num. 144.

140 Falſitatis exceptio impedit executionem inſtrumenti.

141 Notarius ſemel de falſo condemnatus amplius arte ſua uti non poteſt, amplia & declara, ut num. 142. 143.

144 Inſtrumentum in parte falſum in totum redditur falſum.

145 Teſtis inductus ſuper pluribus capitulis, ſi ſuper uno dicit falſum, præſumitur ſuper omnibus falſus. Amplia ut procedat, etiam ſi teſtis ignorãter falſum depoſuiſſet. num. 146.

147 Teſtis falſitas uitiat etiam depoſita ante periurium. Et declaratur conſi. Alex. nd. 148.

149 Falſi pœna quæ ſit.

150 Teſtis falſus quomodo puniatur in ciuili & criminali cauſa.

151 Teſtis falſus contra inquiſitum punitur pœna, qua ueniebat puniendus inquiſitus probato crimine, licet ſit ſecus, ſi contra fiſcum deponat.

152 Falſificans literas et ſigillum principis punitur pœna capitis.

153 Falſificans literas inferioris à principe quomodo puniatur, quid in mandante, nu. 154.

155 Falſificans pondera & menſuras uariis modis punitur.

156 Teſtis falſus tenetur eadem pœna, qua punitus reperitur is, contra quem depoſuit.

157 Notarius conficiens inſtrumentum falſum hodie tenetur pœna falſi, quæ eſt bannum perpetuum, infamia & priuatio officij. Idem ſi faciat copiam iurium parti aduerſæ, nu. 158. Idem ſi reuelauerit dicta teſtium ante publicationem, num. 159.

160 Falſitates plures committens plures pœnas meretur, ſi tendunt ad diuerſos fines.

161 Falſitas probatur coniecturis.

162 Mulier falſum committens tenetur pœna falſi.

163 Falſi querelæ præſcribitur ſpacio

cio

cio 20. annorum.

164 *Pœna falſi adhoc ut locum habeat, requiritur, quòd imputatus de falſo, commiſerit falſum uel ſpeciem contentam in aliquo ex capitis legis, Corn. de falſis.*

165 *Interpretatio fit, ut falſum excludatur, quando uerba id ferunt.*

166 *Teſtis euitat falſum, ſi eius dictum poteſt iuuari aliqua interpretatione.*

167 *Error potius, quàm dolus in notario præſumitur, quando reperitur aliter ſcripſiſſe, quàm à partibus dictum fuit.*

168 *Acta appellantur inſtrumēta etiā in pœnalibus.*

169 *Iudex quomodo regere ſe debeat in duobus teſtibus uariis in loco uel tempore.*

170 *Veriſimilitudo in materia falſitatis multum attenditur.*

171 *Statutum diſponens, quòd damnatus de falſitate nō admittatur ad honores, quomodo intelligatur.*

Falſitas quid ſit, quod crimen, quot modis falſitas committatur, quę ſpecialia habeat, quot modis cognoſci poſſit, ſeu quæ ſint falſitatis indicia, quem effectum habeat, quæ ſit eius pœna, an tot pœnæ imponi debeant, quot falſitates, quis cō miſſerit, qualiter falſitas probetur, an quilibet falsò deponens teneatur de falsò, quanto tempore duret falſi querela.

Primò igitur quæro, quid ſit falſitas.

1 Dicas, † φ falſitas eſt mutatio ueritatis ex certa ſcientia facta. Hoſ. in ſumma de crim. fal. & Hippol. in rub. de falſ. col. 1. & Gandi. de falſ. in princ. Angel. de malefic. uerbo falſario, in prin. Hippo. cōſi. 75. nu. 1.

Secundò quæro, quod crimen ſit falſitas.

2 Dicas † quòd crimen falſi eſt grauiſſimum, & nullum crimen eſt in mundo, quod ita uituperet famā & ſtatum hominis ſicut ipſum, in tantum quòd pœnæ mortis ſimilis eſt. Paul. de Caſt. conſ. 151. incipit. uidetur dicendum. poſt prin. Hippol. in rub. de falſ. nu. 16.

3 Item † uocatur crimen enormiſſimum, & propter eius enormitatē multa habet ſpecialia. Hippolit. conſi. 105. num. 7. Grania. deciſ. 2. num. 27.

4 Item † alibi uocatur crimen enorme. Soci. præceptor in conſ. 39. nu. 7. uolum. 2. Hippol. in ſingu. 163. & in pract. §. attingam. col. 2.

5 Item † alibi uocatur crimen adeo abominabile, ſicut quodlibet aliud crimen, quod reperiri poſſit. Ioan. de Anan. in rub. de falſ. Soci. præceptor conſi. 39. nu. 7. uolum. 2. &

2. & eſt de teſtabilior homicidio & ueneficio, ſecundum Socin. ubi ſupra & Ang. in §. minorem. auth. de nupt. & cũ ſit delictum, quod occultè committitur, iudex in eo facilior & próptior debet eſſe ad condemnationem, ad quã ex præſumptionibus deuenire poteſt. Soc. ubi ſupra. Bald. in l. 3. C. de epiſcop. & cler.

6 Vnde nota, quòd † cum crimen falſi enormiſſimum ſit, debet in eo acerrima indagatio fieri. Curt. iun. conſ. 55. nu. 17. Bal. in l. 3. C. de epiſco. audien. l. ubi. C. de falſ. Alex. cõſi. 77. in fi. uol. 1.

Tertiò quæro, quot modis falſitas cõmitatur.

7 Dicas, † multis modis committi, aliquando .n. committitur dicto, aliquando ſcripto, aliquando facto.

In primis incipiamus & inſpiciamus quot modis falſitas dicto committatur.

8 Dicto †.n. falſitas multis modis cõmitti poteſt, & primò.

9 Si † teſtis, qui factum uidit, non reddiderit doloſè in cauſa ſcientiæ interrogatus rationem uiſus, & famæ, ad hunc finem, ut teſtimoniũ ſuum non probet, neque ualidum ſit, nam tunc criminaliter pœna falſi punietur, & ciuiliter tenebitur parti ad intereſſe. Bald. in l. nullum C. de teſtib. Hippol. in rub. de falſ. nu. 9. & l. 1. §. 1. col. 1. de falſ. Mil. in prac. fol. 33. nu. 21. Bal. in l. presbiter. C. de epiſ. & cler.

Secus uerò ſi in ſui ſimplicitate fuerit locutus, ſicut faciunt ruſtici, qui neſciunt melius reddere rationem dicti ſui. Nam tunc pœna falſi ei non nocebit, neque alia. Ioan. Mile. ubi ſupra.

10 Dictans † aliquam ſcripturam, & ſcienter aliquid omittens in ea, ſi notarius bona fide ſcribit, dictans de ficto inſtrumento tenebitur, quia delictum radicatum eſt in ipſo dictante, ergo ipſe ſolus tenebitur. Bar. in l. ſi quis obrepſerit. uerſ. quæro cum pars dictaret. de falſ. Ang. de maleſ. uerbo falſario, uerſ. quæro, an aliquis dicat.

11 Aſſerens † ſe creditorem mercatoris falliti, cum in ueritate non ſit falſum committit, & de falſo tenetur, cum illud ad illorum tendat damnum, uel ſi ſolutum non eſſe aſſereret, & demũ appareret ſibi ſolutum fuiſſe. tex. ubi glo. Sal. & dict. l. ſi creditor. C. de falſ. Angel. de malefic. uerbo falſario, uerſ. quæro, aliquis dictat.

12 Qui † Principi mentitur, uel per obreptionem aliquid obtinuit pœna falſi tenebitur. Gandi. de falſ. colum. 2. Bonifa. de Vital. de falſ. colum. 2.

13 Procur. † uel aduocatus ſi inſtrumẽta uel alia iura & ſecreta ſui clientuli parti aduerſæ reuelauerit falſum committit. Gandi. de falſ. Ang. de maleſi. uerbo falſario. uerſ. quæro ſi aduertas. ubi Aug. de Arimi. in addi. Bartol. l. 1. §. is qui depoſitum. de falſ. tex. eſt & glo. in l.

t ſi quis

ſi quis aliquid. §. ſi inſtrumentum de pœn.

14 Nuncius † ſi aliquem citaſſe retulerit, quem in rei ueritate non citauit, pœna falſi tenebitur. Gandi. de falſ. nu. 24.

15 Teſtis † ſi falſum ſcienter & dolo sè aſſeruerit, ideſt non uerum dixerit, ut per hoc ueritatem ſuppri-meret, falſi pœnæ aſtrictus eſt. Bonifa. de Vital. de falſ. colu. 2. Hippolit. in rub. de falſ. Gandi. de falſ. colum. 2.

16 Iudex † ſi ſcienter & dolosè contra iura pronuntiet, falſum committit. Bonifa. de Vital. de falſ. col. 2. & eſt tex. in l. 1. §. fi. & l. ſi iudex de falſ.

17 Corrumpens † teſtes, iudices, uel aduocatos falſum committit. l. fina. de falſ. ff. Bonifa. de falſ. columm. 2.

18 Teſtis † aſſerere non debet, niſi illud quod uidit, uel ſenſit per ſenſũ corporis, aliàs falſarius eſt. Et ideò ſi depoſuerit aliquod uidiſſe, uel factum fuiſſe eo præſente, quod in ueritate non fuit, in pœnam l. Corneliæ incurrit l. 1. in princip. de falſ. Curt. Senior conſil. 55. numero 21.

19 Teſtis † aſſerens negatiuam falsũ incurrit: Curt. Senior ubi ſupra. Ang. in l. Lucius. de infam. l. teſtiũ. C. de teſtib. Et ratio huius eſt, quia uera negatiua non coarctata loco & tempore non percipitur ſenſu corporis.

Teſtis † deponens falſum, quod non iuuat producentem, poterit de falſo puniri, ſi talis depoſitio facit ad cauſam, dummodo non ſit nulla ex defectu formæ. Bal. conſi. 101. uolũ. 1.

21 Teſtis † ſi in una inſtantia dixerit unum, & in alia aliud, poterit de falſo puniri, quia quod dixit in ſecunda depoſitione, quaſi ſubornatus præſumitur dixiſſe. Imò etiã ſi ſubornatio non probaretur, tamẽ de neceſſitate ſequitur, ut in primo uel in ſecundo dicto falſus ſit, licet non conſtet in quo eorum. Ideo illud dubium pœnam non euadet arbitrio iudicis imponẽdam, cum iudicis aures offendat. Bald. conſi. 101. uolu. 1.

22 Teſtis † ſi in teſtificando tacuit dolosè uerum, falſi pœna aſtrictus eſt. Bonif. de falſ. co. 3. in fine, & perinde tenebitur ac ſi falſum nõ uerũ

23 dixiſſet, quia † iſta ueritas mutatur taciturnitate ueri, ſicut per expreſſionem falſi. Bal. in c. 1. in prin. in uerbo, ueritatem celare, in tit. ſi de inueſti. inter dominum & uaſallum lis oriatur. Bar. Bald. l. presby. C. de epiſcop. & cler. Hippol. latè in rub. C. de falſ. num. 19. & l. 1. in princip. de falſ. Gandi. de falſ. in princip. latè Cepol. conſi. 60. num. 13. & 16.

Quod uerum eſt, etiam ſi tacuerit ueritatem pro pecunia, uel ſine ea, dũ modo ſcienter & dolosè faciat. Bonifa. de Vital. de falſ. col. 2.

24 Multis † autem aliis modis falſitas dicto committitur, de quibus eſt

eſt tex.in cap.inter dilectos.de fide inſtrum.l.nullum. C. de teſtam. & c.1.de falſ.& l.eos.§.qui falſum.de falſ.c.ex literis. de tráſactio.c. cum à dicto.de reſcript.

Vnde generaliter dici poteſt, quòd quotieſcunque ueritas mutatur, falſum committitur.Bonif.de falſ. col.3.in fi.

25 Teſtis † productus in cauſa depoſuit uera, interrogatus, an attineat in aliquo parti eum producenti, reſponderit quòd non.Demum reperitur quòd eſt conſanguineus partis, nó poterit per hoc uera pœna falſi teſtis puniri,cum non dixerit falſum in cauſa principali, ſed extra ordinem punietur iudicis arbitrio.Iacob.Butri.l.Lucius.de infam.Bart.in l.ſi ex falſ. colu.3. ubi Iaſ. col.3. in ſecunda lectur. C. de tranſacti. Ang.d.l. Lucius. Aimo ſing.34.

Scripto falſitas committitur multis modis,& primò.

26 Siquis † ſcripſerit priuatam ſcripturam falſam, pœna falſi tenebitur.l.ſi quis decurio. uerbo priuatis.C.de falſ. Alex.conſi.62.uol.3. Gandi.de falſ.in princip. Bonif.de Vital.de falſ.in princip. Hippol.in rub.de falſ.nume.10.gloſ.in l. damus.C.de falſ.Soc.conſi.62.col.2. uolum.1.

27 Quod † uerum eſt, quando ſcriptura illa priuata eſt ualida, ſecus quando nulla fuiſſet defectu formæ, uel ſolemnitatis ſubſtantialis Nam tunc non punietur falſarius pœna falſi, & ita procedit tex.in l. ſi quis legauerit.de falſ.Socin.conſi.62.col.3. Quod † ultimum. in-

28 telligas eſſe uerum, quando talis ſcriptura priuata, in qua in forma peccatum fuiſſet,nullum præiudicium eſſet alicui allatura, aliàs ſi præiudicium aliquod alicui allatura fuiſſet, punietur falſarius pœna falſi, etiam quòd nulla ex defectu ſolemnitatis ſeu formæ eſſet. Soc. ubi ſupra. nu.5. Bart.l. damus. C. de falſ.Bart. Imol.in l.ſi quis legatum.de falſ. Socin.conſi.104. uol. j.Nec huic cóclusioni obſtat,quòd ſcriptura priuata fidem non faciat & ſic parti non præiudicet. Quoniá ſatis eſt,quòd ſcribendis inquátum potuit, crimen ad effectum produxit, ſecundum Socin. ubi ſupra.

29 Notarius † ſi ſcripſerit in inſtrumento aliud quàm per partes dictum fuerit, uel omiſſerit aliquid ſcribere, quod dictum per partes fuerit, an poſſit falſum præſumi, uel debeat puniri de falſo,uel præſumi debeat errore, uel dolo illud feciſſe. Cepol. conſi. 21.nu.25. uſque ad fin.

Item, ut plenè intelligas ſuptadicta,

30 ſcias † quòd quotieſcunque illud, quod falſificatur, habet ſui eſſentiam in forma, & niſi detecta fuiſſet falſitas nocuiſſet, uel ad plenam probationem, uel ad aliquam præſumptionem, & tunc talis falſitas punienda eſt & in his terminis loquitur l.damus. cum glo.& docto

C.de falſ.Socin.conſi.104.in uolu. 1.Et ideo dixit Bart. in l.ſi quis legatum.uerſi.uos debetis.ff.de falſ. quòd quando ſcriptura, licet non ſit publica,poſſet aliquod prejudicium generare ad comparationem literarum,uel ad aliquod aliud, & tunc falſitas puniri debebit, per d. l.damus.Soci.ubi ſupra.ubi dicit, quòd in hoc aduertat iudex iudicare debens.

31 Scribens † in ſuo libro priuato falſum,hoc eſt,aliquē eſſe ſuum debitorem in 100.& notarius ſcripſit in inſtrumento ad ſui comodum, licet tales libri non probent & de per ſe nullam probationem faciāt, tamen de falſo puniretur. Quia quantum in eo fuit ualidius falſitatem conſumare non potuit. Salic. in l.j.C.de ſepulchro uiola.& Soc. d.cōnſ.104.uol.1.

32 Scribens † falſum in libro nō priuato ſed confecto alteri tantum, ut argentarius & tabellio,& tunc falſi tenetur. Bald.in conſil.323. uolum.4.

33 Scribens † falſum in ſcriptura uel libro communi, ut ſocius, qui codicem rationis occupauit,uel tutor, qui rationem adminiſtrationis reddere tenetur, ſaltem poſtquam quis in iudicio, uel coram arbitro tali ſcriptura uſus eſt.Bal.in d.cōſ. 323.uol.4.Hippol.in rubr.de falſ. nume.10.

34 Notarius † ſi in actis ſcripſerit, ꝙ Titius inſtrumentum ſui mandati produxerit, & in ueritate realiter non produxit,ſed uerbo tantum allegauit, falſi pœnæ aſtrictus eſt, quia nunquam notarius debet dicere, quòd aliquis produxerit, niſi ſit uerum de actuali & uera & non de uerbali productione. Bart.in l. fin.C.de edend.Ang.de malefi.uerbo falſario.uerſic.quæro, in actis: Quod nota contra notarios actorum.

35 Notarius† nō ſolum falſum committit, quando falſum inſtrumentum conficit, ſed etiam quando in uero inſtrumento, uel teſtamento aliquid falsò ſcripſerit, & utroque caſu falſi pœna tenetur.l. Cornelia de falſ. Corn.conſi.261. nume.1. uolum.4. & Ioan.de Anan. conſi. 49.ubi Bologni.in addi. Idem etiā erit ſi addiderit aliquid pertinens ad factū,de quo à partibus rogatus non fuerit. Curt. Senior conſi.55.

36 Poterit † autem probari talis additio in contractu facta per teſtes, qui in tali inſtrumento præſentes fuerunt, & tali caſu puniendus eſt pœna ordinaria l. Corneliæ de falſ. cū in caput huius l.inciderit.Curt. Senior ubi ſupra.

Indicium autem falſitatis in his duo-
37 bus caſibus erit, ſi † notarius producere ſeu oſtēdere prothocolum noluerit, & ob hoc torqueri poterit, quia ex hoc eum in fraude eſſe præſumitur.Curt.Senior ubi ſupra num.18.Bal. in Rub. C.de fide inſtrum. uerſic. quæro dixi ſuperius.

38 Qualiter † autem debeant deponere teſtes, aliquid ſcriptum fuiſſe quàm

quàm actum eſſet, ad hoc ut falſitatem probent. Curt. ubi ſupra. nume. 20.

39 Si quis † ſcripſerit, deleuerit, uel interlineauerit acta, falſum committit, l. 1. §. qui in rationibus. uerſ. rerum amot. cum glo. de falſ. & in l. pau. §. 1. in uerſic. deleuerint eod. tit. l. ſi unus. in fi. C. de teſtam. & in c. cum uenerabilis. cum ibi not. de religi. domi. cum c. inter dilectos. de fide inſtru. Ioan. de Anan. conſi. 12. ubi Bologni. in addi.

Vnde nota, & menti perpetuò teneas, quòd ſi in aliqua ſcriptura, uel inſtrumento quid ſimile reperiatur, ſubeſt ſuſpicio falſi. Bal. i l. ſi unus. uerſ. q̃rit hic Petrus, q̃d ſi neſcitur C. de teſtam. ubi Iaſ. uerſic. limita doctrinam Bart. Socin. præceptor conſil. 61. nume. 21. uolum. 2. Socin. conſil. 62. columnn. 23. in uolum. 1.

40 Notarius † ſi alteri notario notam inſtrumenti dederit, de qua dixit ſe fuiſſe rogatum, ut inde inſtrumentum publicum conficiat. Nã ſi poſtea illa nota falſa reperiretur, & uerum non eſſe de tali nota fuiſſe rogatum, committit falſum & de falſo puniri debebit. ca. licet ad regimen. de crimi. falſ. Bart. in l. ſi quis obrepſerit. q. 2. & 3. de falſ. Abb. in c. quanta, in fi. extra de his quæ fiunt à maio. par. Cap. Alex. in conſi. 26. in princ. uol. 5.

41 Scribens † abſentes fore præſentes in aliquo inſtrumento uel ſcriptura alia, falſum committit. l. qui uelut C. de falſ. c. cũ literis. de falſ. Bonif. de falſ. nu. 2.

42 Falſans † literas ſeu rationes cuiuſcunque generis, ut falſarius punietur. Hippo. in l. 1. §. qui in rationibus. de falſ.

43 Si quis † mutauerit uel aliter teſtamẽtum hominis corruperit, falſi pœna puniendus eſt, l. 1. §. fin. de falſ. Gandi. de falſ. col. 2. quod uerum eſt, ſecundum Hippol. d. §. fin. niſi in ſuo quis teſtamento hoc faciat. Nam tunc teſtamentum remanet falſum, & hæredes in eo deſcripti ſunt damnificati, & ipſe teſtator hoc ſciat, quia poſſet iterum teſtari & diſponere prout diſpoſuit, & ſic talis falſitas nemini noceret. Ideo non punienda, ut infra dicam, & idem dicas in teſtamento mortui.

44 Si quis † uerum deleuerit tam in teſtamento publico quàm in ſcriptura priuata, falſum committit. Hippol. in rub. de falſ. nu. 10. Gandi. de falſ. in princip. ubi dicit, nihil referre, an ſcriptura ſit publica uel priuata, uel tabula non rationis.

45 Si quis † fecerit inſtrumento inſeri inſcriptionem teſtium abſentiũ falſum committit c. quanto, in fine de his, quæ fiunt à maio. par. capit. Alexand. in conſi. 77. uolum. 1. nume. 20.

46 Si quis † notario ſuggeſſerit, quòd eſſet rogatus de aliquo inſtrumento cum in ueritate non eſſet, & notam inſtrumẽti dederit, de qua uelit eũ dice-

dicere eſſe rogatum, falſum committit. Alex. in conſi. 27. in princip. uolu. 1. Bart. in l. ſi quis obrepſerit q. 23. de falſ. Abb. in d. cap. quanto. de his, quæ fiunt à maiore parte capit.

47 Notarius † uarians ſeu mutans formam inſtrumenti, falſi tenetur, dummodo ſine iudicis auctoritate illud faciat, Alexan. conſ. 59. num. 6. uolum. 3.

48 Notarius † uel alius quilibet, ſi alicui facere debet inſtrumentum in eius fauorem, & facere illud recuſauerit, falſi tenetur. Boniſa. de falſ. nu. 24.

Facto autem falſitas cōmittitur multis modis.

49 Primò, ſi † teſtis pecuniam acceperit, ut uerum teſtimonium dicat falſum committit, cum illud gratis facere teneatur, & non pro pecunia. Hippol. in l. 1. in princ. num. 1. uol. 6. de falſ. Barth. in l. Diuus. de re iudi. Curt. Senior conſi. 85. Bal. in l. data opera. uerſi. quid ſi teſtis. C. qui accuſa. non poſſ. Gandi. de falſ. in princ. Dec. conſi. 189. num. 11. uerſi. non obſtat. uol. 1. Angel. de maleſi. uerbo falſario. in uerſic. quæro aliquis accepit. Bar. in l. presbiter C. de epiſcop. & cleri. Quod amplia, etiam ſi pecunia ei ſponte data fuiſſet. Nam nihilominus falſum committit. Alexand. in l. 1. in princip. de falſ. ubi Hippolit. numero 10.

Quod autem dictum eſt ſupra, limita

50 non procedere, quando † teſtis liberè & ſincerè depoſuit abſque prætio ſeu prætii promiſſione, & poſt eius depoſitionem fuerit ſibi data uel promiſſa pecunia à parte. Nam tali caſu ipſe teſtis nullam incurrit falſitatis pœnam. Hippol. in l. 1. in prin. nu. 89. de falſ. Petrus de Ancha. conſi. 272. de tit. crimi. Felin. in cap. ſi tua cauſa. de ſimo. in fine.

51 Limita † ſecundò non procedere, quando pecunia data fuiſſet teſti palam uti ueritatem dicat. Nam tunc poſſum facere neque per hoc falſi pœna committitur, & idem erit in iudice. Bald. in c. fin. de appell. Aug. de Arimi. in addi. uerbo falſario. uerſi. quæro, aliquis accepit. quod uerum eſt, quando ſponte data fuiſſet, ſecundùm Aug. de Arimi. ubi ſupra.

52 Limita† tertiò niſi teſtis ille aliter deponere non uellet. Nam tunc licet ei pecuniam dare, ut teſtimonium uerum dicat, dummodo palam & publicè dederit, aliàs oriretur ſuſpicio contra dantem. Bald. in c. ſi. de appella. Dec. conſi. 159. nu. 12. uol. 1.

53 Aperiens † literas alienas priuatas, & illas oſtendēs aduerſario ſcribentis in falſum incidit. & falſi pœna eſt aſtrictus, ſecus uerò ſi tantū aperuerit & nemini illas oſtenderit, nam tunc de falſo non tenebitur, ſed extra ordinem punietur. Bart. in l. qui teſtamentum. de falſ. & in l. Titio cum eſſet. Ang. de maleſi. uerbo falſario. uerſic. quæro ſi ad-

aduocatus.

54 Lacerans † comburens, uel caſſans ſcripturas publicas uel priuatas,quæ ad alium ſpectant,falſi tenetur. Bart.in l. Paul.de falſ. Ang. de maleſi.ubi ſupra. Socin.conſil. 61.col.2. & 3.uolu.1. Bald.conſi. 323.uolu.4.Quod uerum eſt,non ſolum tunc, ſed, etiam ſi quis raſerit aut combuſſerit ſcripturas communes,ut quia eſſet ſocius, qui librum compoſuit,uel tutor,qui rationem reddere tenebatur. Nam nihilominus falſi tenebitur. Bald. d.conſi.323.

Item procedit, ſi quis combuſſerit, abraſerit ſcripturas ſuas alteri deſcribendas,ut accidit in argentario & tabellione, nam & talis falſi tenetur.Bal.ubi ſupra.

Secus uerò ſi quis rupiſſet ſeu combusſiſſet ſeu falſum ſcripſiſſet in aliquo libro ſeu memoriali ſibi tantum ſeruiente, & ibi tantum facta ſeu res geſtas per uiſionem talis ſcripturæ reminiſci poſſet, Nam illas ſolas licet comburere, abradere & in eis falſum ſcribere,cum nemini per eas iniuria fiat,& nemini noceat.Bald.conſi.323.1.uol.

55 Gerens † ſe pro milite cum non ſit,uel pro doctore, uel falſis inſignibus uſus ſit, falſum committit. Gandi.de falſ.col.2.Boniſa.de falſ. colum.3.

Celans † inſtrumentum committit falſum. Gandinus ubi ſupra.

56 Qui † duobus inſolidum eandẽ rem uendiderit, pœnam falſi non euadet. Gandi.de falſ.colu.2.Ang. de maleſic. uerbo falſario. uerſic. quæro, an uendens, Bart. in l.qui duobus,de falſ.

Quod uerum intelligas, quando eandem rem diuerſis contractibus & temporibus uendiderit,ſecus uerò ſi uno contractu illam uendiderit. Ang.de maleſi.uerbo falſario.uerſ. quæro,an uẽdens, Bar.in l.qui duobus.de falſ.

Item uerum intelligas, quando titulo uenditionis rem illam alienaſſet ſecus uerò ſi tit.donationis,uel alio tit.tradidiſſet,ſeu contractum feciſſet. Nam tunc pœna falſi non tenebitur ſed tantum crimine ſtellionatus.l.3.de crimi. ſtelliona.

Quod uerum eſt, ſi interrogatus uerũ dixerit, aliàs ſi interrogatus dixerit ſe non donaſſe, uel non obligaſſe alicui parti prius & mentitur,tunc in pœnam falſi incideret. glo. tale mendacium. l. ſi à debitore C. de falſ. Bar.in d.l.qui duobus.Ang.de maleſi.d.uerſi.quæro, an uendens, Et ideo aduertas,quòd ſi in inſtrumẽto ſint appoſita iſta uerba,quòd de dicta re nemini ius reddidit, q̃d præiudicium fieri poſſit.tunc ſi alteri donauit,uel alio tit.quàm uenditionis,ius ceſſerit, tenetur pœna falſi. Ang.de maleſi.ubi ſupra.

Item uerum, niſi in caſu l.à diuo Pio. §. quòd ſi emptor. de re iudi. ubi Moderni dicunt,quòd ſi iudex uendiderit rem aliquam in executionẽ ſententiæ, & primus amptor, qui precium obtulerit,non ſoluerit illud

lud, iudex ſine pœna falſi rem illã uendere poterit duobus, uidelicet. alteri ſecundo ſoluenti precium, & hoc, ut finis fiat executioni rei iudicatæ, & maximè quia iudex nõ poteſt uendere habita fide de præcio. Aug. de Arim. in addi. ad Ang. de maleſi. uerbo falſario. uerſi. quæro, an uendens.

Item uerum, quando uendens tradidiſſet rem illam primo emptori, & demum ſecundo illam uendiderit nam tunc falſi nõ tenebitur. Aug. de Arimi. ubi ſupra.

57 Faciens † falſam monetam falſum committit. Hippol. rub. de falſ. nu. 10. Gandi. de falſ. col. 2. Boniſa. de falſ. colu. 3.

58 Expendens † falſam monetam crimine falſi aſtrictus eſt. Bart. l. hæc Cornelia de falſ.

59 Quod uerum † quando expendiſſet numos falſos, puta plumbeos uel ſtanneos. ſecus ſi aliam monetã aliter falſam. Nam tunc in falſum non incidit, ſed extraordinaria punietur l. ſaccularij. in princ. de extraordin. crimi. Ange. de malefic. uerbo falſario. uerſicu. quæro an aurifex.

60 Item uerum † niſi ille qui ſtanneos, uel plumbeos expendit docere non poſſit à quo habuerit. Nam tunc nullam pœnã meretur. Aug. de Arimi. in addi. ad Ang. de maleſi. uerbo falſario. in uerſi. quæro, an artifex. Nec ſecundum eundem neceſſe erit dicere à quo habuit. puta à Petro, uel Ioanne, ſed ſufficit quòd doceat ab alio habuiſſe p teſtes, qui hoc uiderint, licet non nominet per quem. Ita ſingulariter uoluit Ang. ubi ſupra. & Iacob. Butri. in l. maiorem. C. de falſ. quod ultimum limita, ut procedat, ſi perſona honeſta ſit & bonæ famę, aliàs ſecus. Nam de facili quidã ignotus poteſt ſubmitti & tempore ſubmiſſionis teſtes adhibere. ſecundum Ang. in l. maiorem C. de falſ. Aug. de Arimi. ubi ſupra.

61 Aurifex † ſi aurum uel argentum ſecerit de minore liga quàm ſit ſtatutum, uel ordinatum in ſua ciuitate incidit in falſum. Bar. in l. Cornelia. de falſ. Ang. de maleſi. ubi ſupra in uerbo falſario. in uerſi. quæro, an artifex.

62 Dans † notario cedulã falſam, ut illam regiſtraret in actis, ſi notarius bona fide regiſtrauerit & ob hoc ſententiam obtinuerit, de falſo tenebitur.

Quod uerum eſt, quando conueniretur quòd iudici obrepſerit, & quòd uirtute talis cedulæ falſæ ſententiam obtinuerit ſecus uerò ſi cõuenitetur, quòd falſum fuerit inſtrumentum. Nam tunc cum notarius bona fide fecerit, dici non poteſt, quòd falſum fecerit, ergo eodẽ modo neque ipſa pars, quæ fieri ſecerat. Bart. in d. l. ſi quis obrepſerit uerſi. quæro de quæſtio. Angel. de maleſi. uerbo falſario. uerſi. quæro aliquis dictat. Bald. in conſil. 29. incipit Tudertius quidam. Abb. in cap. quanto. de his, quæ fiunt à ma iori

lori pa. cap. quod nota, quia uirtus conſiſtit in modo producendi.

63 Amouens † aliquid de literis Papæ, uel de literis aliorum diœceſanorum, puta ſigillum uel plumbũ, falſum committit. Barto. in d. l. Paulus, Angel. de malefic. ubi ſupra.

64 Oſtendens † iudici ſtatuta & reformationes correctas, ut ſecundũ eas decidat cauſam, in falſum incidit. l. fi. ubi Bart. de falſ. Angel. de malefic. ubi ſupra uerſi. quæro, an procur. Boniſa. de falſ. col. 2. quod nota perpetuò ſecundum Ang. ubi ſupra contra procura. qui oſtendũt iudici ſtatuta aliqua reformatione ſublata, ut pro eo ſententiam ferat. Nam de falſo tenebitur Paul. de Caſt. l. 1. C. de iuſt. C. confirmando ubi hoc limitat.

65 Notarius † uel quilibet alius ſecũdum Gandi. de falſ. penes quem depoſita ſunt iura partis, ſi copiam eorum fecerit parti aduerſæ ſine licentia & uoluntate ipſius partis, falſum committit. Immò non ſolũ requiritur partis licentia ſed etiam requiritur licentia iudicis, ad hoc ut notarius poſſit dare acta cauſæ alteri parti. Bald. in l. is apud quem in princ. de eden. ubi Paul. de Caſt. Hippol. in l. 1. §. fina. de falſ. Ange. de malefi. uerbo falſario. uerſi. quæro ſi aduertas.

66 Notarius † qui de examine teſtiũ rogatus fuerit, ſi ante eorum publicationem reuelauerit partibus, uel alteri eorum illud, quod dixerunt teſtes, falſum committit. Hippolit. in l. 1. §. fina. de falſ. Gandi. de falſ. nume. 25.

67 Si † in inſtrumento deſit aliqua litera, ſillaba uel dictio, quę ſẽſum auertat, uel intellectum, falſum cõmittit, aliàs ſecus. Boniſa. de falſ. nume. 11.

68 Fabricans † falſum articulum, & ſuper eo teſtes producens, incidit in falſum, neque pœnam falſi euadere poteſt propter non uſum. l. ſi falſos ubi Bart. C. de falſ. l. qui ea mente, cum mat. de fur. Capi. dec. 67. nu. 6. & 7. Quod uerum, quando ſcienter illud feciſſet, & ſcienter teſtes ſupra eo produxiſſet, ſecus ſi ignoranter. puta, quia erat de facto alieno uel proprio in caſu, in quo præſumitur ignorantia, & eſt probabilis. Capici. ubi ſupra.

69 Producens † falſos teſtes in iudicio falſum cõmittit. Gand. de falſ. nume. 20. Boniſa. de falſ. colum. 2. nume. 25.

Quod uerum ſi producens ſciebat illos eſſe falſos, ſecus ſi ignorabat, Gandi. ubi ſupra quod ex coniecturis præſumitur, nume. 17. ſuffi-
70 cit † enim quòd poſt teſtium publicationem ſciuerit eſſe falſos, licet prius ignorauerit. puta quia dictũ ei fuit poſt publicationem, quòd teſtes erant falſi, & apertis atteſtationibus interrogatus fuerit, an uelit dictis teſtium uti, & ipſe reſpondeat quòd ſic, tunc ſi uſus fuerit, tenebitur de falſo, quia poſtquam certificatus eſt, quòd teſtes falſi ſint,

non poteſt dicere, quòd ignoranter fecerit, unde excuſationem nõ merebitur. Bonifa. ubi ſupra. numero 25.

Quod uerum etiam ſi producens interrogatus non fuiſſet, an uti uelit dictis teſtibus: penam.n. non euitabit, etiam ſi reſpondiſſet nolle uti,
71 quia † delictum commiſſum in producendo conſumatum erat. Bart. in l. ſi falſos C. de falſ. Ruin. conſ. 86. nu. 6. uol. 4.
72 Indubio † enim falſos teſtes producens non incidit ex ſola productione in falſum, quia potuit credere illos eſſe ueros teſtes, & non falſos, unde non ſequitur. Teſtes ſunt falſi, ergo producens falſum committit, cum potuerit etiam credere capitula uera, & teſtes ueros, ut dixi, unde oportet, quòd aliter probetur falſitas producentis, ſi quis eum de falſo redarguere uelit Et ratio eſt, quia in facto alieno ꝓbabilis eſt ignorantia, Immo plus
73 † ſi quis ſuper cap. uero teſtem produxit, qui falſum deponit non propter hoc incidit in falſum, ſi deſiſtat ab uſu atteſtationis illius teſtis Quia hoc uti ſeu uſum eſſe, non di
74 cit niſi expreſsè interrogetur † an intendat ulterius uti, quia tunc reſpondere debet, prout docet Bald. in l. fin. in fin. C. ſi ex falſ. inſtrum. uidelicet debet dicere, non reputo mihi hunc teſtem, uel hoc inſtrumentum neceſſarium, Ideo de hoc teſte uel inſtrumento non curo ſed melius erit ſecundum Bal. ut talia potius fiant per procuratorem generalem, quàm per ſe.

Dico de generali cum libera. Nam
75 † aliàs procur. generalis non poteſt cedere teſtibus neque inſtrumento, ſicut neque toti liti. Ita Bal. in l. fina. C. ſi ex falſ. inſtrum. Alexand. conſi. 124. uolum 6. Cepol. conſi. 83.
76 Nota † aliam cautelam, uidelicet ut ille dicat in reſponſione, ꝙ uti intendit teſtibus, atteſtationibus, & inſtrumentis pro bonis, ueris & legalibus, ſi & inquantum de iure ſunt, & non aliter. Cepol. d. cautela 83.
77 Item † aliter poteris reſpondere, uidelicet, ut dicas, quòd uis uti in illis paſſibus & punctis, quæ ſunt in tui fauorem, neque aliter declarare. Tamen iſta cautela procedit ſi opponeretur à parte. Præterea, iſta cautela non eſt uera, quia reſponſũ debet eſſe conforme interrogatiõni, ſed interrogatio eſt ſimplex, ergo & reſponſio, ideo cum iſta reſponſio non ſit clara, non redditur aduerſarius, uel iudex certus, ergo talis reſponſio non ſufficit. Cum paria ſint non reſpondere & non clarè reſpondere. Cepol. ubi ſupra.
78 Falſam † menſuram faciens, uel ſi ea uſus fuerit, falſum committit. Hippolit. ubi ſupra in rub. de falſ. nu. 10. Gandi. de falſ. col. 2. Bonif. de falſ. col. 2.
79 Pondera † falſa faciens uel ſcienter eis utens pœna falſi tenetur. Bonifa. de falſ. col. 2.

Qui

Qui falſa pondera, uel menſuram, uel ſtateram in domo ſua habuerit, quæ iuſti ponderis, uel menſuræ non ſit, falſum committit, & de falſo puniri debet. Gandi. de falſ. numero 22.

80 Si † iudex pecuniam receperit, ut aliquem criminaliter condemnaret, uel non condemnaret, falſi pœnam non euitabit, uel ut aliquem torqueat, uel non torqueat. Grama. uoto 15.

81 Mutans † ſeu corrumpens, ſeu conficiens ſigillum alicuius, falſi pœna tenetur. Hippol. in l. 1. §. qui in rationibus. de falſ. Boniſ. de falſ. colum. 3.

82 Item † per mutationem nominis proprii, uel adſcribendo ſibi aliquod nomen non uerum. Soci. præceptor conſil. 38. 39. per totum. colum. 2.

83 Occultans † acta iudici, ut ueritas occultetur, falſum committit, & pœnam falſi puniri debebit. Ioã. de Anan. conſi. 12. Ange. in l. 1. de pub. iudi.

84 Si † quis falſum inſtrumentum produxit, & eo uſus fuerit, falſum committit, & pœnam falſi ſoluere tenetur. Gandi. de falſ. col. 2. Boniſa. de falſ. colu. 3. ubi etiam ponit de eo, qui uſus eſt falſis literis, falſo reſcripto, uel falſis uotis. Præſumitur autem, quòd ipſe, qui produxerit & eo uſus fuerit, falſum fieri peteret, niſi contrarium probauerit, probando à quo habuerit, & ſic niſi oſtendat & nominet auctorem ipſe præſumitur. Alex. cõſi. 77. nu. 5. in uol. 5. Iacob. Butr. in l. maiorẽ ff. de falſ.

85 Vnde nota, quòd † ita committit falſum, qui utitur falſo inſtrumento, ſicut ille qui fabricauerat illud, uel dictauerat, uel fieri fecerat. l. ſi falſos C. de falſ. ſed in hoc eſt differentia, quòd ille, qui eſt falſitatis auctor, abſtinendo poſtea ab uſu non excuſatur. Quia falſitate in eius fabricatione uſus fuit, ſed utẽs ſimpliciter falſo inſtrumento, & poſtea abſtinens, alienatur ab ea pęna. d. l. ſi falſos. ubi gloſ. Salic. Ange. de malefi. uerbo falſario. uerſi. & ſcias.

Prædicta autem uera ſunt, nulla habita diſtinctione, an ſciuerit, uel ignorauerit. Gandi. de falſ. numero 11.

86 Item † prædicta limita, niſi deceptus ab aliquo hoc fecerit & hoc probaret. Nam ſic probando ſuam innocentiam, excuſatur. Boniſa. de falſ. col. 3.

Quartò principaliter quęro, an falsũ punibile ſemper ſit.

Dicas, falſum in multis caſibus non eſſe punibile.

87 Primò † falſum punibile non eſt, quando alicui non nocet, nec nocere poteſt. l. Diuus. cum ibi not. glo. ubi Gemi. Bart. Bal. Salic. C. de falſ. Petrus de Anch. conſi. 24. incipit. uiſa inquiſitione. Alex. conſi. 74. uol. 5. Ruin. conſi. 83. num. 7. uol. 4. & conſi. 25. num. 8. eod. uolum. Patiſ. conſi. 151. num. 13. uolu. 4.

 Bald.

Bald.& Salic.in l.1. C.de ſepulcr. uiol. Bart.in l.ſi quis legatum,de falſ.Soci.præceptor conſi.133.nu. 3.uol.2.& conſi.31.num.10.uol. 2.Alex.conſi.145.uolu.6. Socin. 62.conſi.& 104.uolum.1.Corne. conſi. 107.in princip.uol.4.Ioan. de Anan.ca.1.de falſ.Barba.conſi. 77.in fi.uol.4.Paul.de Caſt.conſi. 157.uolu.1. Ioan.de Anan. conſi. 12.Ioan.de Venafro conſ.109.col. fin.Bertran.conſi.175.uol.3.Hippol.in l.1.§. præterea.num.14. de ſicar.& in l.1.§.fin.de falſ. Ang.de malefi.uerbo falſario.uerſi. quæro quot modis,ſequitur,ad hoc ut falſitas ſit punibilis,ut ſaltim ſit talis, quòd & ſi actu non noceat, poſſit tamen nocere.Salic.in l. Diuus.C. de falſ. & ibi Alexan.in apoſtill. ad Bart.Corn.conſ.149.uolu.1.in fi. & ſequen.uol.3. & conſ.104. col. fina.in fin. & conſ. 60.col.fin.nu. 4.uolum.4.

88 Quod uerum † niſi in caſu, ſi quis cedulas manu ſua ſcripſerit in ſui fauorem . Nam licet dicta ſcriptura ſcribentibus non proſit l.inſtrumentum .l. exemplum. C. de proba. Tamen ſi probari poſſit, quòd iſta ſcriptura ſit falſa,qui ſcripſit eã,tenetur de falſo,quia talis,quantum in eo fuit, fecit quod potuit. Angel. de malefic. uerbo falſario. uerſi.quæro quot modis.in fi.gloſ. Bart. Ang.d.l. Diuus. & Salic.in l. 1. C. de ſepulcr. uiol. Bart. l. ſi quis legatum.col.3.de falſ.

89 Item † uerum eſt, etiam ſi falſum tale doloſè commiſſum fuiſſet, Nam cum nullum damnum inferat de falſo non punitur.Hippol.d. l.1.§.præterea:num.14.de ſicar. & l.1.§.fi. de falſ. Ang.d. uerſi.quæro quot modis.

90 Secundò † falſum non eſt punibile,ſi teſtis falſum depoſuerit ſuper maleficio non punibili. Quod ſi fuiſſet probatum uel non probatum, nihilominus falſum non eſt punibile.puta dixit falſum in cauſa furioſi delinquentis, uel ſimilibus, qui puniri non poſſunt. gloſ. Bart. Salic. Bald.l.Diuus.C.de falſ. Socin. conſi.103.104.uol.1. Ang. de malefi.uerbo falſario.col. 2. uel etiam dixit falſum ſuper delicto,ſuper quo inquiri non poterit,ſecundum Socin. conſ. 104. in fi.uol.1 Salic. in l.fundum.§.fi.de euictio.

91 Tertiò † falſum non eſt punibile ſi ſine dolo commiſſum fuiſſet, & ſine intentione alteri nocendi.l. neque exemplum.C.de falſ. Bart. in l. quid ſit falſum.de falſ.Ruin.conſi. 36.in princip.uol.4. Barba.conſi. 77.uol.4. Paul.de Caſt.conſi.157. uolum.1. Bart.in l.1.§. 1.ff. ſi quis teſtam.liber. eſſe iuſſ.fue. Ioan. de Imol.conſi.104.uiſis & ponderatis Bald.conſi.144.uol.1.Bertran.conſi.175.uol.3. Hippol.conſ.79. per

92 totum † ubi ponit multos modos, in quibus dolus ceſſare præſumitur, ut in rub.de falſ.num.4. & in l.5.num.3.ff.eod.tit. Cepol.conſ. 21.nume.24. & 25.Gandi. de falſ. in princip.Capic.deciſ.67.num.7.

Ang.

Ang. de malefic. in uerbo falſatio. in princip.

Et ſi dicatur, quomodo punietur unquam falſum, ſi ſemper quis negauerit dolo iſtud falſum commiſiſſe, ſed per errorẽ, & per conſequens eum doloſum non eſſe, & impoſibile eſſe reſpondere huic motiuo. Dic, ut latè per Cepol. conſ. 21. nu. 71. cum mu ltis ſequen.

93 Quartò † ſi quis crederet dicere ueritatem, in aliqua re iurauerit ſic eſſe, non erit falſarius, nec periurus licet ueritas ſit in contrarium. Bal. in l. 2. §. quod obſeruare. C. de iuram. calum. Anch. ca. 1. de iuram. calum. in 6. Felin. in cap. 1. colum. fina. ut lit. non conteſt. Hippol. in rub. de falſ. in princ. & in l. 1. §. prӕterea. nu. 13. de ſicar.

94 Quod uerum † etiam ſi fuerit teſtis, cum uehemens credulitas pro certitudine habeatur, ſecundum Inno. in cap. ſi poſt medium. de iuram. calum. Hippol. ubi ſupra, puta, habebam mecum in ſocietate mulierem uirili ueſte ueſtitam, quę primo aſpectu ab omnibus uir reputabatur. Vnde facio aliquem actum, uel cõtractum cum illa muliere, teſtes autem ſuper hoc examinati dicunt, quòd quando contrax erat mecum in ſocietate quidam uiro mutuauit mihi quaſdam monetas argenteas, quӕ primo aſpectu uidebantur aureӕ, Teſtes inducti ſuper hoc dicunt cum iuramento, quòd, iſte talis mutuauit mihi centum aureos. Qui his caſibus uel ſimilibus periurii ſeu falſarij reputari non poſſunt, nec per conſequens de falſo puniri. Hipp. d. rubr. de falſ. in princip. ſimiliter

95 † ſi errore ductus falſum dixerit non autem malignitate. puta. ſi ruſticus, uel alius ſimilis errore ductus contrarium depoſuerit eius, quod primò dixerat. puta, quia nõ intelligebat, non poterit puniri. Ita Ang. in auth. de teſta. §. licet. Hipp. in rub. de falſ. nu. 6.

96 Quintò ſi quis falſo inſtrumento uſus fuerit non punietur de falſo, ſi probauerit illud feciſſe ab alio deceptus. Nam per illud ſuam innocentiam excuſabit. Bonifa. de falſ. col. 3.

97 Sextò † ſi quis ſuper cap. uero teſtem produxerit, qui falsò depoſuerit, ſi ad eius notitiam peruenerit, quòd falſum depoſuit, non proptérea incidit in falſum, ſi ab uſu atteſtationis ipſorum teſtium deſiſtat, quia hoc non eſt uti ſed uſum fuiſſe. Sed ita demum tenebitur ſi ab uſu ipſorũ deſiſtere nollet. Bald. in fin. in l. fina. C. ſi ex falſ. inſtrum. Alex. conſ. 124. uolum. 6. Cepol. cautela. 53.

98 Septimò † falſum non erit punibile, ſi quis ignoranter fecerit falsũ articulum, & ſuper illo teſtes produxerit. puta, ſi eſſet in facto alieno uel proprio in caſu, in quo ignorãtia prӕſumitur, & eſt probabilis. Et ratio eſt, quia falſum ſine dolo non committitur. Capic. deciſ. 67. num. 67. Aret. cap. prӕſumptio. de

de teſtibus.

99 Octauò † ſi quis ſciat ſe falſas literas habere, infra 20 dies deſtruxerit uel reſignauerit. Bonifa. de falſ. nume. 4.

Quod uerum eſt, quando alia perſona literas imperrauit. Secus ſi ipſemet impetraſſet, nam tunc pœnam falſi non euitabit. capitu. ad falſariorum de crimi. falſ. Bonifa. ubi. ſupra.

100 Nonò, ſi † Notarius falſitatem ſecerit in aliquo inſtrumento inualido ex defectu alicuius ſolemnitatis, uel actus ſubſtantialis, uel omiſſionis diei, uel loci, uel iuriſdictionis de falſo puniri non poterit.

Quod uerum eſt, de pœna corporali, uel ordinaria, ſecus de alia pœna, nam puniri pœna extraordinaria poterit, ſecundum Gram. uoto 25. circa fin. & deciſ. 74. nume. 20. uel punietur etiam ad damnum perſonæ læſæ ex tali inſtrumento propter ſuam imperitiam. ſecundum Bonifa. de falſ. nu. 29.

101 Decimò † falſum non erit punibile, quotieſcunque teſtimonium illud aliqua de cauſa non ualuerit. puta, quia non iuratus, uel parte non citata, quis teſtificatus fuiſſet, uel examinatus à iudice incompetenti, uel à notario abſque iudicis commiſſione, uel iuriſdictionem non habente. Nam tali caſu de falſo non punietur aliqua pœna. Hippolit. ubi plures cumulat, in l. 1. §. præterea num. 14. de ſicar. & in cõſi. 105. num. 11. ubi multa cumulat, pulchrè Gandi. de falſ. nu. 21. Grama. deciſ. 2. nu. 8. gloſ. & Doct. in l. Diuus Adrianus. C. de falſ. Anchar. conſ. 172. Alexan. conſ. 70. & 74. uol. 1. Bonifa. de falſ. num. 21. quod uerum eſt, etiam ſi talis falſitas in tali teſtificatione dolosè facta fuerit. Nam nihilominus non punietur. Hippo. ubi ſupra. Gram. in deciſ. 2. nume. 8. Bonifa. de falſ. nnme. 21.

Quod uerum eſt reſpectu producentis, nam producens falſos teſtes ſciẽter non punietur de falſo, ſi illorũ teſtimonium prædictis de cauſis non ualebit. Bonifa. de falſ. numero 21.

Intelligas prædicta eſſe uera quantum ad pœnam falſi ordinariam, ſed bene punietur pœna extraordinaria. puta ſtellionatus. Ita concludunt multi doctor. relati per Aug. de Arimi. in addi. ad Angel. de malefic. uerbo falſario. ueſicu. quæro teſtes.

102 Vndecimò † ſi quis falſificauerit ſcripturam nullam fidem faciẽtem, de falſo non punietur. Paul. de Caſt. conſ. 151. uidetur dicendum, quòd dictus presbiter, lib. 1. Bart. in l. 1. §. qui in rationibus, de falſ. Hippol. l. 1. §. præterea. nume. 15. de ſicar.

103 XII. Si † teſtis falſum dixerit ſuper acceſſorio, & non ſuper principali facto non repellitur, ſed eius dictum purgabit & ualebit, & tali caſu uon punietur pœna falſi, uidelicet pœna ordinaria, ſed bene

ne pœna ſtellionatus. puta, ſi aliquis eſt mihi affinis aliqua leui uel longa affinitate, & deponat in cauſa mea, & ſuper interrogatoriis interrogatus, an ſit meus affinis, & reſpondeat quòd non, certè illud dictum ualebit, quia omnino ſi expreſſiſſet illam leuem affinitatem, non repelleretur, neque ſibi de fide minueretur. ſed bene de tali mendacio crimine ſtellionatus puniri debebit, Ita ſingulariter uoluit Iacob. Butri. l. Lucius. de infam. qđ dictum refert & ſequitur Ang. cōſi. 290. uiſo proceſſu cauſæ, Deci. conſ. 1. num. 4. uol. 1. Hippol. in l. 1. §. præterea. num. 31. de ſicar. & l. 1. in princip. nu. 15. de falſ. Grama. conſ. 19. num. 4. ubi multos cumulat. Ant. de Butr. in cap. cum causā in fine de teſtib. Bald. & Salic. in l. penul. circa finem C. de tranſactio. Imol. & Ioan. de Anan. in c. fraternitatis. de teſti. Alex. conſ. 5. uol. 1.

104 Quod amplia, ut procedat † etiā ſi teſtis ſcienter adderet aliquam falſitatem dicto ſuo, nam per hoc falſarius non dicetur, neque eius dictum uitiabitur. Dummodo nō tangat ſubſtantialia negocij principalis, ſuper quo deponunt. puta ſi interrogatur de nomine contrahentis, uel de parentela, aut de qua parrochia. Gram. dec. 43.

105 Immò ſcias † quòd etiam ſi falſitas ſit ſuper facto principaliter, dūmodo ſit modica, non nocebit, neque uitiat teſtis depoſitionem. latè Gramat. conſ. 33. num. 12. & deci. 43. Ant. de Butr. cap. 2. de reg. Iaſ l. ſi ex falſis. C. de tranſactio. Felin capit. cum tamen. uerſicu. 2. nota de teſtib.

106 XIII. † Falſum punibile non erit, ſi committens falſum aliqua uſus fuerit cautela, uidelicet ſi quis à ſolo notario examinatus falſum depoſuerit, uel de falſo accuſatus, uel inquiſitus fuerit, dicat ſe aliter depoſuiſſe ſeu dixiſſe in ſua depoſitione, quàm quòd notarius ſcripſerit, dūmodo formet dictum ſuum taliter, quòd non ſit aliqua ſuſpicio falſitatis. Nam hoc modo dato quòd ſua depoſitio de falſo conuincatur, tamen ſtante reſponſione, de qua ſupra, non poterit tanquam falſarius puniri. Et ratio eſt, quia tunc ſcriptura illa ſola ipſius notarii non facit fidem. Ideo puniri ex ea quis nō poteſt. Thom. Ferr. cautela 26. Specul. de teſtib. in §. 1. uerſ. ſed pone. & in tit. de inſtr. edit. §. reſtat. uer. ſed quid ſi unum. ubi dicit, quòd omnes docto. Bononien. concordant, quod non credatur tabellioni contra teſtem:

Quod maximè procedit, quando notarius aliàs de falſo fuiſſet condemnatus. Nam tunc ei nulla adhibetur fides, ſecundum Bal. conſ. 501. uolum. 5. quia in criminalibus probationes debent eſſe luce meridiana clariores, ſequitur Rom. l. 1. §. fi. de uerb. oblig. Abb. in cap. ad audientiam. uerſ. 2. facit iſte tex. de teſtib. Ang. & Imol. in l. 1. §. ſi quis

neget.

neget. quemad. teſtam. aperiant. Imol.clem. 1.de hæret. ubi Cardi. in fine & Salicet. poſt Bald. in l.ſi quis decurio.uerſ.pone quòd teſtis C.de falſ.Bart.in l.ſi quis legatum. quæſt.penul.de falſ.Grama.latiſſimè conſi.30.nu.11.Alex.conſ.65.
107 colu.1.uolu.1. Nec † huic concluſioni obſtabit communis concluſio,quæ habet,quòd teſtis dicẽs ſe aliter dixiſſe quàm quod notarius ſcripſerit,potius ſtetur ſcripturæ quàm dicto ipſius teſtis,niſi notarius ſit perſona ſuſpecta, ut uoluit Specul.de teſtib.§.1.ſed pone, ecce iudex. Imol.in ca.cum Ioan. Heremita. num.19.gloſ.tabell. de fide inſtrum. Ant.Abb. in ca.cum dilecti. de accuſ.ubi. Ioan.Anan. uerſicu.nota quòd quando aliquis examinatur. Bald.c.literas.de præſumpt.Flori.in l.de ætate.C.de ꝓba.ubi dicit, quòd per iſtam quæſtionem poteris burſam implere. Quia reſpõdetur, quòd præfata cõmunis concluſio procedit quantũ ad probandum in cauſa pecuniaria,ſecus quando produceretur talis ſcriptura depoſitionis recepta à ſolo notario in criminalibus, & ſic ad hoc, ut teſtis de falſo puniatur, nam tunc ſi ipſe teſtis dixerit,ſe aliter dixiſſe quàm quod in actis continetur,tunc teſtis ſcriptura depoſitionis non facit fidem, & procedit opinio ſupradicta.Ita notabiliter tenuit Thom. Ferrar. cautela 26.

Quintò principaliter quæro, quot ſpecialia habeat falſitas.

Dicas in falſi crimine multa ſpecialia reperiri.

108 Primum eſt, nam † in generali ſermone delictorum remiſſionis, nunquam comprehenditur crimẽ falſi, ſed neceſſe eſt, ut de eo mentio fiat ſpecialis. Bart.in l. Lucius. in fin.ad Turpil. Petrus de Ancha. ca.1.uerſ.tamen ſi ſtatuto.de conſti.Nell.tráct.banni.5.par.2. temporis.q.4. Hippol.rub.de falſ.nu. 23.& conſ.105. num.8. Gramat. dec.2.nu.8.

109 Quod † limita non procedere, quando in carceribus, uel in banno non eſſent alii carcerati,uel banniti pro aliqua cauſa alia, quàm ꝓ falſitate,gaudebũt bñficio remiſſionis. Nell.in tracta.banni.d. q.41. Hippolit.de Marſ.rubr.de falſ.numero 13.

110 Item † limita non procedere, quando banniti,uel carcerati eſſẽt tres,quorum duo erant carcerati, uel banniti pro falſitate,alius uerò pro alio crimine, tunc.n. cum rectus ſermo pluralis numeri poſitus in ſtatuto uel commiſſione uerificari non poſſit, ad illos etiam de falſitate porrigetur. Nell.ubi ſupra Hippol.ubi ſupra. Cacialup.l.omnes populi. de iuſtitia & iur. colum.112.

111 Secundum ſpeciale eſt. Nam † licet aliàs condemnatus ad mortem ſi ad locum ſuplicii ducatur & in uia Cardin.obuiauerit à morte liberetur, ſi Cardinalis pileum

ſuum

ſuum ſuper caput eius impoſuerit ſecundum Bald.Paul. Salic.l.addictos C. de appell. Cepol. caute.2. Hippol.rub.de falſ. num.14. tamẽ hoc non habebit locum in condẽnato ad mortem crimine falſi, & ideo talis non liberabitur.licet Cardinalis Pileum in eius caput imponat.Barb.in tract.ſuo Cardi.q.9.1. part.Hippolit. d.rubr. de falſ. nume. 14.

Tertium ſpeciale eſt.Nam licet pœna delicti mutua compenſatione tollatur.l. uiro atque uxore,ſol.matr.

112 Tamen † ſecus in crimine falſi, quia in eo falſitas cum alia non cõpenſatur, ſed utraque punietur. Bal.in rub.C.de fide inſtrum.uerſ. incidenter etiam quæro. Hippol. in rubr.de falſ.nume.15. & conſi. 105.num.9.

Quartum eſt. Nam licet confirmatio operetur ſupplementum defectus exiſten. in confirmato, ut habetur in cap.quoties,de pact. & in c. 1.de tranſactio. & per Oldrad.con ſi. 107. factum tale eſt. Hipp.ſing.

113 79. confirma. tamen † ſi illud, quod confirmatur. puta priuilegiũ reperiatur falſum, tunc confirmatio facta cum quacunque clauſula, uel ex certa ſcientia, uel motu proprio, ſeu alio modo, non prodeſt,& nihil operatur.ita. Abb.c. inter dilectos,de fide inſtrum.ubi Felin. Hippol.rubr. de falſ.nume. 17.&18.

114 Quintum eſt.Nam † conuictus de hoc crimin e,ſi eſt clericus, ſtatim deponitur & curiæ traditur ſeculari.ca.ad falſariorum. de crimi. falſ. quod generaliter in aliquibus non concurrit ca.cum non ab homine.de iudi. Hipp.in rub.de falſ. nume.22.

115 Sextum eſt.Nam † in hoc crimine quis ſine accuſatione condemnatur,quod aliàs non contingit regulariter. c.nihil.2.q.1.l. munerũ §. defenſionis. de mun. & honor. Hippol.ubi ſupra. Archid.in ca.in memoria.19.diſtin.Maran.in Speculo ſuo aduoc.pa.4.nu.148.Curt. Senior conſ.55.nu.16.

116 Septimum eſt. Nam † ſi crimen falſi incidenter deducatur in lite, pronunciatur ſuper eo.l.ubi C. de falſ. Quod regulariter non fit.l. 1. C. de ordi.cogni. Alex.conſ.77.in caſu accuſ.uol.1.col.4.Alex.conſ. 62.uolu.3.& Hippol.rubr. de falſ. nu.20.Archid.c. in memoria.in fine.19.diſtin.

117 Octauum eſt. Nam † licet regulariter in crimine uel inquiſitione delictorum debeat poni locus & tempus commiſſi delicti,tamẽ hoc fallit in crimine falſi. Quia in tali appoſitio loci & temporis non requiritur. Ang. de malefic.in tract. malefi. uerbo falſario. uerſ. & tene menti, quòd iudex inquirens, & in uerbo platea communis, in princip. & Hippol.in rubr. de falſ. nume.16.

118 Nonum ſpeciale. Nam † iudex poteſt punire de falſo producẽtem ſcripturam ſuſpectam, licet non

clarè probauerit, quòd ſit falſa, quod in aliis criminibus non eſt, quia in eis debent eſſe probationes luce meridiana clariores.l.fi. C. de proba. ſed in falſo ſola ſuſpicio trās fert onus probandi contrarium in aduerſarium, hoc eſt, in ipſum pro ducentem. Marant. in Specul. aduocat. fol. 105. num. 149. in fin. Luc. de Penn. l. ſi uacan. uerſ. eſt etiam in eo aliud ſpeciale C. de bonis uacan. lib. 10.

119 Decimum ſpeciale. Nam † licet doctor torqueri non poſſit, ut per Gramat. 25. uoto. Tamen ſi fuerit inquiſitus de falſitate bene torqueri poterit. Gram. uoto 25.

Vndecimum eſt. Nam regulariter cōfeſſio incidenter facta & non principaliter in criminalibus licet ſit ſpontanea, nō operatur nec eſt tam potens, ut confeſſus poſſit condemnari ſolita ordinaria pœna delicti. Hipp. in ſing. 229. & in pract. §. cōſtante. nu. 49. & in rub. C. de proba. num. 38. & in pract. §. poſtquā. num. 9. Imol. cap. fin. col. penul. de confeſ. Abb. in c. at ſi clerici. colu. 2. de iudi. Ant. Corſ. ſingulari uerbo confeſſio. fol. 149. & tamen in crimine falſi ſecus eſt. Nam in eo ex confeſſione, etiam incidenter facta quis condemnari poteſt. Socin. præceptor conſi. 39. col. 3. uolu. 2. Pet. de Anchar. conſi. 172. circa princip. ſequitur Deci. in c. at ſi clerici. uerſicu. ſed iſta limita. de iudiciis.

Duodecimum & ultimum ſpeciale

121 eſt. Nam † in crimine falſi ſola ſuſpicio falſi pro ueritate habetur. Archid. & Domin. de Sancto Gemi. in c. in memoria. 19. diſtin. Alexā. conſ. 77. in cauſa accuſationis. uol. 1. Petr. de Ancha. conſi. 172. circa princip. col. penul. Hippol. conſi. 27. nu. 9. & in rub. de falſ. nu. 19. Bal. in l. ſi ueritas. C. de fidei. Ioan. de Anan. in c. licet. colu. ult. de crimi. falſ. §. qualis probatio requiratur. poſt princip. Dec. in conſ. 448. num. 28. uol. 4. Maran. in Speculo aduocat. fol. 105. nu. 140. Ioan. de Anan. in rubr. de crimi. falſ. Abb. in c. porrecta. in 3. nota. de confir. util. uel inut.

122 Quod uerum † niſi à parte producente ueritas probetur. Archid. d. c. in memoria. 19. diſtin. Maran. ubi ſupra quod in aliis delictis nō procedit. Ioan. de Anan. in rub. de crimi. falſ. Curt. Senior conſ. 55.

123 Item † uerum eſt, ut ſola ſuſpicio falſi pro ueritate habeatur, dūmodo aliqualis diffamatio ipſius prius præcederet, aliàs ſecus. Capi. in deciſ. ſuis q. 30. Petr. Cin. l. ult. C. de falſ.

124 Item † uerum, quod ſupradictū eſt, uidelicet quòd falſi ſuſpicio pro ueritate habeatur, non ſolum quoad torquendum ſed etiam quoad puniendum. Nam iudex poterit illum punire ex ſola criminis ſuſpicione, niſi reus illam ueram eſſe probauerit. ut dicit tex. ubi Bald. & Salic. in l. iubemus. C. de proba. Maranta fol. 105.

Sextò

Sextò principaliter quæro quot modis falſitas cognoſci poſſit, ſeu quæ ſint falſitatis indicia.

Dicas falſum multipliciter cognoſci poſſe.

Primum.n. indicium falſitatis eſt, ſi

115 † reperiatur in inſtrumento uel reſcripto raſura ſuper facti narratione, uel alio loco ſuſpecto, puta in ſumma numeri, ſecus uerò ſi reperiatur in narratione iuris, ca. ex literis, de fid. inſtrum. Boniſa. de falſ. nume. 5. Maran. fol. 105. numero 149.

116 Quod uerum † quando raſura multas ſillabas & literas comprehenderet, ſecus uerò ſi reperiatur in paucis locis, quæ ſapientis animum in dubitationem non inducant, nam tunc non noceret, ſecus ſi eſſet unius ſillabæ uel defectus literæ. c. ſi. de falſ. Boniſa. ubi ſupra niſi eſſet in loco ſuſpecto. puta in narratione quantitatis uel numeri. Nam tunc falſitatem inducit. Boniſa. ubi ſupra, c. olim. de priuileg. Maran. fol. 105.

117 Secundum indiciũ eſt. Nam † ſi in aliquo libro reperiatur appoſita charta nouiter cum uno diuerſo ſigno ab aliis chartis. Nam tunc indicium falſitatis iudicabitur. Paris de Put. de ſindic. fol. 329. col. 1.

118 Tertium eſt † ſi reperiatur illa charta nouiter inciſa aut maculata. Paris ubi ſupra.

119 Quartum eſt † ſi charta illa fumo infecta reperiatur, & liber ille antiquus fuiſſet, Paris ubi ſupra.

130 Quintum eſt † ſi chartæ eſſent plures in uno quinterno quàm in alio, maximè habita fide à librario quòd ſolitus ſit facere chartas æquales in libris ſuis ſcribendis. Barba. conſ. 53. col. 2. in uol. 3.

131 Sextum † quando illa carta, in qua aliquid ſcriptum eſt, de quo dubitatur, eſſet longior alia charta Barb. ubi ſupra.

132 Septimum indicium † ſi aliqua apoſtilla reperiatur diuerſo atramẽto confecta in parte ſubſtantiali. Puta circa appoſitionem nominis, quantitatis &c. hac enim diuerſitate atramenti apparet, quòd dicta apoſtilla ex interuallo facta eſt: Curr. Iun. conſil. 82. ad fin. Aimo conſi. 134. num. 27. Ancha. conſil. 431.

133 Octauum indicium eſt † ſi quis dixerit. 5. teſtes fuiſſe præſentes alicui actui, uel 5. canonicos, quando alicui beneficium contulerant, & cum oppoſitum fuiſſet de falſo, agens tres tantum teſtes examinaret, & non alios duos, certè ex hoc magna arguitur con. partem ſuſpicio falſitatis. Aret. conſi. 13. col. 3. uerſ. prætærea cum matrimonio. & in conſi. 82. col. 3. Aimo conſ. 134. num. 28.

134 Nonum indicium eſt, ſi † pars dixerit nolle uti inſtrumento ad aliquid probandum, ſed teſtibus omnia probare intẽdit: certè hoc caſu ſi ſcriptura uera eſſet, utique ab ea recedere non licuiſſet, cum inſtrumentum dicatur probatio facta.

iux.tex. l.cum precib. C. de prob. maximè cum iſta probatio tutior, ac facilior ſit probatione teſtium. Aimo conſi.134.num.30. Cur.Iu. conſ.64.col.3.l.ſi adulteræ.C.de fide inſtrum.not.l.ſi falſus.C.de falſ. Corn.conſi.223.col.2.lib.7.

135 Decimum eſt † ſi inſtrumentum non eſſet antiquum, ſed paruo tempore confectum, & omnes teſtes in eo deſcripti mortui eſſent; Nam uerisimile non eſt in tam paruo tempore. Vnde in hoc iudex conſideret, an teſtes in inſtrumento deſcripti eſſent iuuenes, uel ſenes. Barb.in conſi.43. col.2.uol.1.

136 XI.Si† probaretur, quòd teſtis, uel aliquis ipſorum eo tempore, quo confectum fuiſſet inſtrumentum, abſens erat, & in alieno loco, maximè ſi locus ille taliter diſtabat, ut uno die illuc uenire non potuiſſet. Barbat.ubi ſupra.Bonif. de falſ.nu.7.

137 XII.eſt, ſi†literæ ſeu inſtrumentum eſt contrarium alteri prius ab eodem inducto.l.ſcripturæ. C. de fid.inſtrum.c.importat.de fi.inſtr. Bonifa.de falſ. nu.6.

138 XIII.eſt nam† literæ Papales ſūt ſuſpectæ, ſi in eis eſt mala gramatica.c.ad audientiā.de reſcr.Boni.ubi ſupra, non autem ex hoc uitiabitur inſtrumentum.Bonifa.nu. 7.

Item, literæ Papales ſunt ſuſpectæ, ſi fuerint impetratæ per aliquē nō habentē ſpeciale mandatū.c.nonnulli de reſcr.& c.ex parte.eod. Bonifa. ubi ſupra.

Item, ſi habeant ſigilla falſa præſumūtur falſę.c.inter dilectos.de fid.inſtru.Bonifa.ubi ſupra.

Itē, ſi literę papales uel inſtrumēta publica non habeāt annū et diē, quo factæ ſint, in dictionem & locū & ſimilia, ut in authē. ut præponatuę nomen imperatoris.§.1. & fi. Bonifa.ubi ſupra.

Item, falſæ præſumuntur literę & inſtrumenta, ſi præſumitur aliter rē eſſe geſtā, quàm in ipſis cōtinetur. c.Ioannes.de fide inſtr.Bonifa. ubi ſupra.nu.7.

Item, præſumitur falſum inſtrumētū, quando eſt abraſum & per manum alterius perſonæ ſcriptum, uel remiſſum, uel ſi eſt interlineatura, uel cancellatura, uel quid ſimile. Bonifa.de falſ.nu.7.

Itē, ſi inſtrumētum ab uno incipiatur & ab alio cōpleatur. & idē ſi unus ſcribat inſtrumentū & alius apponat ſignum ſuum.Bonif.ubi ſupra

Item, quādo teſtis contradicit inſtrumento, tunc pręſumitur falsū. l. j. in fi.C.de teſta. Bonifa. ubi ſupra.

Itē, falſum præſumitur, ſi legitimū numerū teſtiū non habeat. §. oportet auth.de fid.inſtr.Bonif. ubi ſupra.

Itē, quādo teſtes nō fuerunt præſentes negotio uel non rogati in talibus, in quib.debent eſſe rogati, ut in teſtamentis, & ſimul. Bonif.ubi ſup.

Item, quando inſtrumentum eſt inciſum.l.j.§.pen.ſi tabulæ teſta.nullę extabunt.Bonifa.ubi ſupra.

Septimò principaliter quæro, quē eſſectum habeat falſitas.

Di-

Dicas, falſitatē multos effect⁹ operari.

139 Primus effectus. Nā† ſi falſanē actu cauſæ debet perdere cauſā. Et hoc, quia coniecturatur ſeu præſumitur ſe fouere iniuſtam cauſam. Nā alias nō falſificaſſet acta. Abb. c. cum uenerabilis. de except. Bar. & gl. l. in fraudē. §. quoties. de iure fiſ. Hipp. de prob. n. 186. Intellige ut infra uerſ. quartus eſt, nam &c.

140 Secūdus eſt. Nā † exceptio falſitatis impedit executionē inſtrumēti, cū prǽiudicialis eſt ad cām ciuilē. Barb. in d. cōſ. 43. col. 3. uol. j. Gra. conſ. 134. nu. 26. Dec. cōſ. 194. uerſi. præterea dico. li. 2. & cōſ. 28. poſt mediū. & cōſ. 98. li. 3. Io. de Anan. conſ. 49. dubiū de quo quæritur.

141 Tertius eſt. Nā† ſi notarius de falſo fuerit condēnatus, amplius arte ſua uti non pōt. Gand. de falſ. n. 30. Bonifa. de Vital. de fal. nu. 325. Ange. de malef. uerbo falſario. uerſic. quæro aliquis.

142 Quod† uerum eſt, non obſtante, ꝙ iudex in ſua ſententia condēnatoria reſeruauerit ſibi artem ſuam Nam nihilominus non poterit ulterius uti arte ſua, & inſtrumenta poſtea facta non ualebunt. Gand. ubi ſupra. Boniſ. de fal. ubi ſupra. nu. 25. Ang. de malef. ubi ſupra.

143 Item† uerum eſt, ſi falſitas in arte notariatus commiſſa fuiſſet, ſecus ſi aliter, doct. l. et militib. C. de teſtam. milit. Bart. in l. non poteſt. de iu. Ang. de malef. uerſ. quæro aliquis notarius.

144 Quartus eſt. Nā cōmittēs falſitatē in cā ꝑdit cām, ꝙ uerū eſt ſi talis falſitas cōmiſſa fuiſſet ꝑ principalē, ſecus per procur. Io. de Ana. cōſ. 12.

145 Quintus eſt. Nā† ſi in uno inſtro unū capitulū falſum reperiatur ſi in parte falsū ſit, licet reliqua uera ſint, tamē totum inſtrm̄ falſum ꝑſumitur. Et iō ſi unus teſtis in eo deſcriptus falsū dixerit, omnes alii deſcripti falſi ꝑſumendi ſunt. Barba. conſ. 43. col. 3. uolu. 1. Similiter ſi unū capitulum falſum ſit, totum ēt falſum præſumitur, licet uera ſint aliqua. Gand. de fal. nu. 8.

146 Sextus effectus eſt. Nā† ſi teſtis inductus eſt ſuper plurib. capitulis, & dicat falſum ſuper uno capitulo præſumitur ſuper omnib. aliis capitulis falſum dixiſſe. Vnde reprobatur in omnib. tanquam falſarius. l. qui falſo. de teſti. l. eos. C. de teſt. Inno. in c. fraternitatis. de hære. Boni. de falſ. nu. 22. Gand. de fal. nu. 26. & ita aſſerit eſſe cōem opi. Soc. ꝑceptor. conſ. 41. col. 2. uol. 2.

Amplia ut ꝓcedat, ēt ſi ſuper uno capitulo falſum depoſuiſſet ignoranter, Soc. præceptor ubi ſupra. Nec huic ampliationi obſtat, qđ uoluit Fel. in c. fraternitatis. col. fi. uer. ſed i. fallit, de hæreti. Dum uult, ꝙ tali caſu dictum teſtis non dicatur falsū, quando ꝑ errorē dictum fuerit, Quia reſpōdetur, & hoc mō ad cōcordiam reduci pōt, vȝ. Aut quærimus, an teſtis falsū deponēs uel pirus ignorāter poſſit tanquam falſarius periurus condemnari. & tu dicas ꝙ non, & in hoc caſu loquitur

Fel.

Fely.in d.c.fraternitatis. Aut quæ-rimus, utrum teſtis uerum uel fal-ſum dixerit aut dictum eius ubi falſum cóſideretur in ſe, & ſic quo ad effectum probationis dicatur te ſtis dixiſſe falſum, uel etiam quis dicatur uerè perieraſſe, & tunc ẽt quòd quis in ſuo dicto errauerit, omni dolo carebit, & debet atten-di ipſa ueritas, ut uidelicet uerè fal ſum dixerit, & tanquam falſum di ctum eius in probatione debebit conſiderari, & ſimiliter etiã quòd uerè dicatur periuraſſe, & pro per-iuro habebitur quoad ſui effectum & in hoc caſu procedit dictum So ci.ſupra relati d.conſi.41. colu. 2. uolum.2.& hanc diſtinctionem fe cit Iaſ. in l. qui iuraſſet. uerſ. puto pro concordia poſſe dici. de iure-iur. ſequitur Socy. præceptor nu. 8.& 9.

147 Amplia ſecundò † ut procedat non ſolum in depoſitione facta poſtquam falſum commiſit, ſed etiam in depoſitione facta antequã falſarius eſſet. Nam omnia dicta per ipſum teſtem falſa reputabun-tur, & pro falſis habebuntur, unde dicta omnia per ipſum falſa ſunt, uel nulla etiam ante illam falſitatẽ Soci.præceptor conſ.41.num. 11. 12.13.& 14.uolum.2.Et ratio erit, quia ſicut deducta eſt falſitas in u-no articulo,præſumitur in aliis ar-ticulis interuenire.

148 Nec † huic ampliationi obſtat, quod notabiliter dixit Alexã.conſi. 88.quoniam omne datum. uerſic. ſecundò reſpondeo.uolum. 5. Vbi uidetur dicere quòd non uidetur, quòd dictum teſtis nitiari debeat, quod in depoſitione prius præceſ-ſerat,ſed ſolum illa dicta, quæ poſt periurum ſecuta fuerunt. Et quòd illa regula,qua dicitur. Teſti, qui in uno falſum dixerit, non eſſe in aliquo eius dicto credendum, fun datur ratione periurii ipſius teſtis, quod commiſſit dicendo falſum, propter quod uidetur quòd ſolum illa regula procedat in his, quæ ip-ſe teſtis depoſuit,poſtquam falſum dixit,& ſic poſtquam fuit periurus, non autem in his,quæ prius depo-ſuerat, illa enim dicta cum non à periuro depoſita fuerint, non ui-dentur reiicienda, ſecundum Ale. ubi ſupra.Quia reſpondetur, & ita hæ duæ opiniones concordari poſ ſunt. Nam dictum Alex. ubi ſupra, procedit,quando teſtis dixerat fal-ſum ſuper eo, & circa ea, quæ non reſpiciunt ſubſtantiam cauſæ & fa ctum principale, prout Alexan. ait Et quando iſtud non diceret, tamẽ illud colligitur ex doctrina Bald.in rubr.de controuer.inueſti. uerſ.10. nota.ubi Bald.in hoc ponit exem-plum, ſi teſtis interrogetur ſuper ueſtibus, ſuper nubilibare cœli & ſimilibus, falſitas enim teſtis ſuper talibus non facit eum repelli, uel dictum eius reiici,quòd antea de-poſuerat ſuper ſubſtantialibus uel ſuper facto principali. Et in his terminis debet intelligi, quando teſtes depoſuerunt falſum ſuper fa cto

cto principaliter & in reſpiciētibus ſubſtantiam cauſæ, quo caſu, &c.
Quam concordiam facit Soci. præce ptor ubi ſupra. num. 12. & Boniſa. de Vital. titul. de falſ. num. 22. ubi etiam dicit, quòd ſi tu non uis ſuſti nere prædictam diſtinctionem poteris dicere, quòd opinio Socin. eſt magis communis, non obſtan. opinione Alex.
Octauò principaliter quæro, quæ ſit pœna falſi.
149 Dicas † quòd non poteſt dari in hoc terminata reſponſio, cum di uerſis modis falſitas committatur, unde diuerſæ pœnæ imponi debēt. Vnde dicas quòd falſitas punitur ſecundum diuerſitatem cauſarum & falſitatum, & cum uariis modis committatur, ſimiliter uariis pęnis punire debebit. Boniſa. de Vita. de falſ. nu. 4.
Item, quòd pœna falſi (ſecundum ueteriores leges) eſt deportatio & bonorum publicatio in libero homine, ſed in ſeruo eſt ultimum ſupplicium. l. 1. §. fi. de falſ. Boniſa. de falſ. num. 3. Sed de nouo iure bona amplius non publicantur. Auth. hodie. C. de bon. damn. Boniſa. ubi ſupra.
150 Teſtis † ſi falſum teſtimonium dicat pœna deportationis cum pu blicatione omnium bonorum pu niri debebit l. 1. in princip. & §. fi. de falſ. Gandi. de falſ. colum. 2. in princip. aut eſt ultimum ſupplicium, ſed hodie de conſuetudine dicta pœna non imponitur, ſed pœna falſi erit ſecundum formam ſta tutorum & conſuetudinis, & ſic ſi per ipſum impoſita non erit ſtādum erit iudicis arbitrio. Gandi. de falſ. nu. 3.
Quod uerum eſt in cauſa ciuili & pe cuniaria, ſecus in criminali, nam teſtis dicens falſum in cauſa crimi nali punitur. l. Cornelia de ſicar. tex. eſt ubi Hippol. in l. 1. §. præterea. de ſicar. et Hippol. l. 1. in prin. de falſ. fol. 74.
151 Teſtis † ſi in cauſa criminali fal ſum dixit contra inquiſitum, tunc debet puniri ea pœna, qua ille inquiſitus uel accuſatus puniendus ueniret, ſi crimen illud probatum fuiſſet, & ſi pœna ordinaria uel cor porali in hoc eſt ſtandum conſuetudini, qui per ſuam teſtificationem ponit inquiſitum in diſcrimi ne uitæ ſeu amiſſionis honorum non obſtante eius innocentia, ſecus eſt, ſi teſtis deponeret falſum contra fiſcum, & ſic in fauorem in quiſiti. Nam tali caſu non debet mori, neque pœna corporali puniri ſed iudicis arbitrio, Alex. conſi. 55. in fi. uo. 7. Guill. de Cun. l. preſ byter. C. de epiſ. & cleri. Gram. uo to 5. ubi ponit rationem diuerſitatis, & uult talem non poſſe puniri pœna ordinaria, Hippol. in l. 1. §. pręterea, de ſicar.
152 Si † quis literas principis falſauerit pœna capitis plectendus eſt, quod uerum, Dummodo falſauerit etiam ſigillum, aliàs ſecus. Grā. uoto 25. num. 9. And. Iſern. in cōſti.

ſti.regni. qui literas.& melius ca. 1.de milite uaſall. qui contum.eſt ubi latè.

153 Si † quis uerò literas inferioris à principe falſauerit non debet ita acriter puniri, Gramat. ubi ſupra. Abb. in cap. olim. de reſcript. in uerbo nota. Felin. in c. 1. uerſic. ſtilus curiæ. circa fin. de reſcript. Maria. Socin. in cap. ad falſariorum.

154 de crimi. falſi. ſecus † in mandante talem falſitatem fieri. Grama. in deciſ. 22. col. penul.

155 Falſificans † menſuras & pondera diuerſimodè puniri poteſt. Nā aliquādo ad pœnam relegationis, aliquando ordinariè l. hodie. de extraordi. crim. l. annona. §. onera. & in l. Sardina. de pœn. Bonifa. de falſ. colu. 2.

Si quis ſigillum mutauerit, corrupperit ſeu confecerit puniri debet pœna l. Corneliç de falſ. Hippol. in l. j. §. qui in rationibus. de falſ.

156 Teſtis † ſi falſum dixerit & propter ipſius teſtificationē ſeu depoſitionem aliquis fuerit ſuſpenſus, decapitatus, uel fuſtigatus, extunc debet eadem pœna puniri, qua ille punitus fuerit. tex. not. l. 1. C. de ſicar. quē tex dicit ſingularem Bald. cap. 1. uerſ. Item quòd falſ. Bald. in l. presbyter. uerſic. ex qua materia. C. de epiſ. & cleri. gloſ. ca. 1. 12. q. 3. Felin. in c. ſicut, in 3. not. de teſtib. Hippol. latè conſi. 27. col. 12. & l. 1. §. præterea. col. 1. & 2. de ſicar. Nouel. pract. fol. 59. num. 39. Bald. in cap. 1. §. iniuria. colu. ult. de pace iur. firmam.

Amplia idem eſſe, ſi reus cōtra quem teſtificatus eſt, non fuit ſuſpenſus, ſed ſuſpendi poterit, ſi crimen illud probatum fuiſſet. Nam ſimiliter pœna teſtis falſi puniri debet. Bald. c. 1. uerſi. Item quòd falsò. de pace tenen. Hippol. conſi. 27. columu. 1.

Secundo Amplia, ut procedat non ſolum quando per dictum unius aut plurium teſtium quis ſuſpenſus aut faſtigatus fuerit, ſed etiam procedit, quando propter dictum ſuū fecerit alium teſtem torqueri. Nam & ipſe etiam torquendus eſt. puta ſi duo teſtes interfuerunt inſtrumēto, quorum unus dicit non interfuiſſe, alius dicit inſtrumentum confectum eſſe ipſis præſentibus, modo ſi acciderit, quòd teſtis aſſerens ambos fuiſſe præſentes fuerit tortus, & durans in ſuo dicto debet etiam alius ſimiliter torqueri, ad hoc, ut pari paſſu ambulet cum alio teſte. Hippol. latè conſ. 27.

157 Notarius † ſi falſum fecerit inſtrumentum puniri debet generali pœna falſi, quæ eſt deportatio. l. 1. §. fi. de falſ. in cuius locum hodie ſuccedit bannum perpetuum, & inſuper fit infamis & officio notariatus perpetuò priuatur, neque per ipſum inſtrumenta confecta poſtquam de falſo fuit condemnatus ualebunt. Bonifa. de falſ. numero 8.

158 Notarius † penes quem depoſita ſunt iura partis, ſi copiam eorū fecerit

fecerit parti aduerſæ ſine licentia & uoluntate ipſius partis tenetur. l. Cornelia de falſ. tex. in l. 1. §. ubi ſupra & ibi Hippol. de falſ.

159 Notarius † ſi de examine teſtiũ rogatus fuerit, & ante eorum publicationem reuelauerit parti, ſeu alteri eorum illud, quod teſtes dixerunt, tenebitur pœna, de qua per Hippol. ubi ſupra. Hippol. l. 1. §. fi. de falſ. nu. 16.

Nonò principaliter quæro, An tot pœnæ imponi debeant quot falſitates quis commiſerit.

160 Dicas, quòd † plures falſitates committens pluribus pœnis affici debet. gloſ. in l. nunquam plura de priuat. delict. Quod uerum ſi falſitates plures quis diuerſis temporibus commiſerit, uel in diuerſis maleficiis. Socin. conſ. 62. nu. 89. uolu. 1. ſecus ſi ex uno actu plures falſitates quis commiſerit, & omnes ad unum effectum tendant. Nã tunc una tantum puniri debet. puta, produxit quis plures teſtes uno actu, uel plura inſtrumentà, quę falſa reputata fuerunt. Socin. latè ubi ſupra.

Decimò principaliter quæro, qualiter falſitas probetur.

161 Dicas, quòd † falſitas ex pręſumptionibus & coniecturis regulariter probatur, cum ſit difficilis probationis, & ex talibus ad pœnam procedi poſſit. Archid. in c. in memoria. 19. diſtin. Hippol. conſi. 27. num. 8. Capic. dec. 30. Dec. conſi. 39. num. 7. uol. 2. & Bald. l. 3. C. de epiſ. & cleri. Ioan. de Anan. conſi. 49. ubi Bologni. in addi.

Quod intelligas uerum quoad hoc, ut quis puniatur de falſitate pecunialiter, uel ut non detur amplius fides inſtrumentis ſuis, ſecus ſi ageretur de punitione corporali; nam tũc probationes plenæ requirerentur. Ioan. de Anan. ubi ſupra Capi. deciſ. 30. in fi. uide infra eod. in fi. uerſi. contrarium tenet Socin. præceptor.

Vndecimò principaliter quæro, an quilibet falſum committens teneatur pœnà falſi.

Dicas quòd ſic. Hippolit. conſil. 27. nume. 17.

Quod uerum eſt, etiam ſi mulier eſſet

162 nam † & ipſa falſum committẽs pœna falſi tenetur. Bald. in l. fi. C. ſi ex falſ. inſtrum. Hippol. conſi. 21. nume. 17.

Duodecimò principaliter quæro, quãto tempore duret falſi quærela.

163 Dicas, quòd † uſque ad 20. annos poteſt de falſo cognoſci. Ange. de malefi. uerbo falſario. uerſ. quæro. ubi Aug. de Arimi. in addi. in l. querela. C. de falſ. ubi Specul. de ſenten. §. fi. uerſ. nota quòd ſecundum canones. cap. licet cauſam. de proba.

Expeditis ſupradictis 12. quæſtionib. nota ſequentia.

164 Primò nota, quòd † pœna l. Corneliæ de falſ. quis puniri non poteſt, niſi committat falſum uel ſpeciem falſi contentam in aliquo capite l. Corneliæ de falſ. quæ enu-

merantur.ff.& C.de falſ. Non enim
ſufficit, quòd falſum committatur
ad hóc ut quis puniatur l.Cornelia
de falſ. eſto quòd ſit in dolo uel in
exceptióe facta in aliquo caſuum.
Ita uoluit Bart.in l.quid ſit falſum
de falſ.l. neque. exemplum. C. de
falſ. Pariſ.conſil. 151. nume. 24.
uolum.4.Ioan.de Imol.conſ.104.
in princip.

165 Secundò nota, quòd † quoties-
cunque poſſunt uerba falſum im-
portare,& non falſum, ſemper in-
terpretãdum eſt pro non falſo.gloſ.
.l.iuris gentiũ.§. quod ferè de pac.
ubi Bald.& Ang.Bald.in l.1.C.de
ſacroſanc.eccle.Salic.in l.de tutela
C.de integrum reſti. mino. Ruin.
conſ.14.nu.13.uol.5.Cepol.conſ.
21.nu.15. Ange. de malefi. uerbo
falſario.in princip.Hippol.conſ.2.
uolum.1.

166 Tertiò nota, quòd † teſtis non
dicitur falſum deponere, quando
dictum ſuum poteſt aliqua inter-
pretatione uerificari. Bald. conſi.
323.uolum.4.Gram.conſ.30.col.
23. Bald.l.iurisgentium.l.quod fe
rè ff.de pact.

167 Quartò Nota, quòd † ſi Nota-
rius reperiatur aliquid aliter ſcri-
pſiſſe, quàm à partibus dictum eſ-
ſet, nõ præſumitur falsò,& dolosè
illud feciſſe ſed errore. Bart.l.quo-
ties. uerſ. ſed ſi non in corpore. de
hæred.inſti.ubi Bald.Cum. conſi.
36.Ang.de malefic.uerbo falſario.
in princip.quod uerum eſt, niſi ex
aliis circunſtantiis aliud appareat.
Barb.ubi ſupra.

Quintò nota,quòd ſi ſtatutum diſpo-
neret, quòd ſi notarius conficiat in
ſtrumẽtum falſum, puniatur certa
pœna, ſi accidit ꝙ notarius plura
acta cauſæ falſificauerit, puniri de-
bebit illa pœna in ſtatuto conten-
168 ta.Quia † appellatione inſtrumẽ
torũ acta continent. Boniſ.de Vita.
de falſ.nu.19.Ang.de maleſ. uerbo
falſario. uerſ. quid ſi ſtatuto. Bart.
in l.in fraudẽ.§.neque. de iure fiſci.

169 Sextò Nota, ꝙ † ſi teſtes uariant
in tẽpore, uel alio, nõ poteſt ſtatim
iudex unũ ex eis uel ambos de fal-
ſo punire & condẽnare, licet in uẽ-
ritate unus ex eis falsũ dixerit, cum
nõ conſtet adhuc quis eorũ falſum
dixiſſet, ſed debet inſtigare & po-
ſtea illũ culpabilem reptum de fal-
ſo punire. Alex. conſ.63.nu.4.5.6.
uo.2. Bal.l.teſtiũ.uerſ.modo hic cõ
ſurgit dubium, ſi unus.C.de teſtib.

170 Septimò Nota, ꝙ † in materia fal
ſi maximè attendit ueriſimilitudo
Ideo inſtrumentũ continens nõ ue-
riſimile non ꝓbat.Bal.in l.ſcriptu-
ra. circa mediũ. C.de fid.inſtrum.
Alex.cõſ.99.in fine li.1. Curt.Iun.
conſ.17.colu.2.circ.mediũ. Aimo
Crauet.cõſ.134.nu.36. & idẽ erit
in teſtib.qui nõ ꝓbant ueriſimilia,
nã nõ ueriſimilia dponẽtes de falſo
ſuſpecti ſunt. Aim. Crau. ubi ſup.

171 Octauò Nota, ꝙ † ſi ſtatutum
diſponeret, ꝙ damnatus de falſita-
te non admittat ad honores, debet
intelligi de condẽnato de falſitate
ex aliquo capite, qđ enumeratur. ff.
& C.

& C. de falſ. Et Ideo ſi eſſet damnatus ex aliquo ſtatuto ad reformationem inducente falſitatẽ non repelletur ab honorib. Ang. de maleſi. uerb. falſario. uer. qro quot modis.

Contraria.

Contrarium tenet Paul. de Caſt. conſ. 13 o.iii uol. 1.

Contrarium tenet Salic. in l. 1. C. de ſepulchro uiolato.

Contrarium tenet Aug. de Arimi. in addi. ad Ang. de maleſi. uerbo falſario. uerſ. quæro in actis.

Contrarium tenet Imol. in c. licet cauſam de proba. Hippolit. l. 1. §. 1. in princ. nu. 14. & 15. de falſ.

Contrarium tenet Aug. de Arimi. in addi. ad Ang. de maleſi. uerbo falſario. uerſi. quæro ſi aduertas.

Contrariũ tenet Bonifa. de falſ. col. 3.

Contrarium tenet Bald. in l. fi. C. ſi ex falſ. inſtrum. tamen Bald. reprobatus eſt, ſecundum Soci. in cõſ. 104. in fi. uol. 1.

Contrarium tenet Bart. in l. ſi quis ob repſerit. uerſ. circa hoc quæro. de falſ. Ang. de maleſi. uerbo falſ. uerſ. quæro an teſtis.

Contrarium tenet Ang. in l. quæ uelu ti. C. de falſ. Ange. de maleſi. uerbo falſario. uerſic. quæro quot modis. gloſſ. Bar. Ang. l. damus. C. de falſ. tamen pro concordia uide Hippo. in l. 1. §. præterea. nume. 28. & 29. de ſicar.

Contrarium tenet Soci. præceptor cõſi. 34. nu. 77. uol. 3. ubi aſſerit hanc eſſe communem opinionem & ueriorem. & conſi. 61. nu. 8. 9. 10. uol. 1. ubi etiam refert infinitos doctores tenentes hanc opinionem & dicit communem, uidelicet an in crimine falſi requirantur de neceſſitate probationes cõcludentes. Ratio quia agitur de nimis magno præiudicio, quia perdit honorem, efficit infamis, & amplius homo non uidetur, cum ſine fide ſit. Socin. ubi ſupra mouetur per iura allega. per Dec. conſ. 102. & 139. uol. 1. ſequitur. Hippol. in rub. de falſ. nu. 22. 23. cum ſequenti, uſque ad numerum 69. Dec. conſ. 189. colu. 1. Grã. conſ. 19. nu. 3. & Bal. in l. iuris gentium. §. q ferè. de pact. Ang. & Bal. in l. imperator. de ſtatu. homi. concordari autem poſſunt hæ duæ opiniones ſecundum Socin. præceptorem. d. conſ. 61. uidelicet, ut dicta prima opinio procedat, quando cõtrarium non probaretur, & imputatus de crimine tali ſe eſſe ſine culpa non oſtendat. Nam tunc talis ſuſpicio ſola habetur pro concludenti. ſecunda uerò opinio huic contraria procedit, quando quis ſine culpa ſe oſtẽdere uellet & paratus eſſet. Ita uolunt oẽs relati p Soc. ubi ſup. Vel aliter cõcordari poterit, ut 1. opi. pcedat, quãdo de falſo ciuiliter ageret, Quia tũc in eo requirũtur illæ pbationes, quæ in aliis omnibus requirunt. Grã. cõſ. 30. co. 3.

Contrarium tenet Aug. de Arimi. in addi. ad Ang. de maleſi. uerbo falſario. uerſ. quæro aliquis notarius.

Contrarium tenet Dec. conſi. 189. col. 12. uol. 1.

Contrarium tenent quidam relati per Aug. de Arimi. in addi. ad Ang. de maleſi. uerbo falſario. uerſi. quid ſi ſtatuto.

Regula XVI. de tortura.

SVMMARIVM

1 *Tortus etiam confeſſus non poteſt interrogari nec torqueri ſuper crimine non indiciato. Intellige ut infra nu. 2. 3. 4.*

Tortus legitimis indiciis præcedentibus an poſſit interrogari de aliis delictis, de quib. nulla extant indicia, ſequendo dictam torturam.

1 Dicas † regulariter tortum legitimis indiciis præcedentibus & confeſſum crimen, de quo quærebatur, neque interrogari, neq; torqueri poſſe de aliis & ſuper aliis criminibus, de quibus nulla extant indicia. Gandi. de quæſtio. & tormẽ. num. 19. Ang. de maleſ. uerbo fama publica, circa fin. uer. ſed aduerte. ubi Aug. de Arim. in addit. ad eum, Guid. de Suzza. de indic. & tortu. num. 86. Fran. Brun. de indi. uerſ. quintò principaliter quæritur. num. 64. Paris de Put. de indi. & tortu. c. 2. nu. 5. Mil. in prin. fol. 151. nu. 29.

2 Quod † uerum eſt de iuris ſolemnitate & ſubtilitate, ſed de generali conſuetudine Italiæ contrarium obſeruatur, & maximè in furtis ob eorum maximam frequentiam. Gandi. ubi ſupra. Ang. de malefic. ubi ſupra. Guid. de Suza. Bru. ubi ſupra. Oldrad. tract. de quæſtio. q. 11. incipit. ſed quia de quæſt. quotidiana. Cepol. conſi. 40. Gramatico 13. & deciſ. 47. num. 34. & deciſ. 48. num. 12. Ioan. Mil. ubi ſupra. & talis conſuetudo iuuari poteſt per l. non omnes. §. à Barbaris. de re milit. & l. congruit. de officio præſidis ſecundum Gand. ubi ſupra. Guido de Suza. ubi ſupra. Brun. ubi ſupra. Paris de Pute. ubi ſupra.

3 Quod † autem dictum eſt ſupra, de conſuetudine obſeruari, ut tortus legitimis indiciis præcedentibus poſſit interrogari de aliis criminibus, de quibus nulla extant indicia, & quòd talis confeſſio ualida eſt, intellige uerum, quando cõtra reum præceſſerit diffamatio generalis de illo crimine, uidelicet q; eſt magnus latro. Nam tunc laudabilis eſſet dicta conſuetudo: Secus uerò ſi contra prædictum reũ nulla diffamatio præceſſiſſet, nam tũc talis conſuetudo non ualebit. Vnde iudex diſcretus aduertat ad qualitatem perſonæ. Ita Brun. de indi. & tortu. uerſ. quintò principaliter. num. 65. ſequitur Hippoly. in l. repeti. colum. penult. de quæſtio. fol. 111.

4 Vel † intelligas uerum, quādo ille reus tortus erat homo malæ conditionis & famæ. ſecundum Grama. uoto 13. Secus uerò ſi eſſet homo bonæ famæ ſecundum eundem. Vnde nota, quòd ſi iudex fuerit ceruicoſus & uoluerit illum interrogare & torquere ſuper aliis delictis, de quibus nulla extarent indicia, & ille tortus confiteretur multa alia crimina, ſiue in eodem genere, ſiue in alio, nihil ſibi præiudicabit, neque talis confeſſio taliter facta ullum præiudicium Paris de ſindi. fol. 320. Hippo. d. l. repeti. colum. penultim. de quæſtio. & conſi. 46. num. 9. Sed debebit nouus proceſſus inchoari ſecundum eoſdem, & latè per Inno. in c. 1. de cōfeſſ. And. Sicul. de conſti. Regn. incip. damna clandeſtina.

Contrariũ.

Contrarium tenet Aug. de Arimi. in addi. ad Ang. de malefi. uerbo fama publica. uerſi. ſed aduerte. ubi uult, talem conſuetudinem non ualere, ubi etiam Bologninus in additio. ad Guido de Suzza. de indic. & tortura. nume. 88. Sed pro concordia uide Fran. Brun. de indi. uer. ſ. principaliter. nu. 64.

Regula XVII. de uulnere.

Vulnera ſi reperiantur ad menſuram gladij, uel ſecuris inculpati, uel pila reperiatur apta ad archibugium ipſius, uel enſis repertus in loco delicti ſit extractus de uagina Seij, & uagina Seij reperiatur in domo abſque enſe, an faciat indicium ad torturam.

Dicas, q̃ ſic regulariter, niſi p̃ dicta indicia elidātur, quia inquiſitus probauerit enſem præfatum alteri commodaſſe, Paris de Puteo de ſindic. fol. 329. Carrer. in practic. fol. 109. eodem modo ſi inculpatus quis fuerit, q̃ Titium occidit, & reperiatur enſis forma diuerſa, & non conformis uulneribus interfecti, certè tunc erit indicium in eius fauorē, & ei multum prodeſſet. tex. eſt nota. in c. ſignificaſti. de homici. Bal. in conſ. 315. uol. 5.

Regula XVIII. de confeſſis.

SVMMARIVM.

1 *Confeſſio in tormētis ſine indiciis facta nō obeſt confitenti, etiam ratificatione ſecuta. Etiam milies ratificata. nu. 2.*

3 *Perſeuerare quando quis dicatur, & per quantum tempus perſeuerare debeat.*

4 *Indicia non extare, uel extare ſed minus*

minus legitima paria ſunt.

5 *Iudex habens liberum arbitrium torquere non poteſt ſine legitimis indiciis.*

6 *Confeſſio etiam iurata ſine indicijs nõ præiudicat, nec ea, quæ inde ſequuntur. nu. 7.*

8 *Confeſſio extorta ſub ſpe gratiæ legitimis indiciis non præcedentib. non præiudicat.*

9 *Confeſſionem eſſe factam per dolũ uel per metum paria ſunt.*

10 *Tormenta & metus tormentorum æquiparantur.*

11 *Torqueri nemo poteſt ſine indicijs, etiam in crimine læſæ maieſtatis, & aliis exceptis.*

12 *Confeſſio in tormentis ſine copia indiciorum data, neque termino ad illa purganda aſſignato nõ ualet, nec præiudicat confitenti.*

13 *Confeſſio facta in carceribus præcedente iniuſta captura & probata eſt nulla, & non præiudicat confitenti.*

14 *Violentiam inferre præſumitur iudex indebitè torquens.*

15 *Confeſsio nulla non cõualidatur per indicia ſuperuenientia.*

6 *Indicium confeſſionis extraiudicialis ſuperueniens, præcedens confeſsionem aliàs inualidam reconualeſcere facit.*

7 *Tortura modica nõ dicitur tortura.*

18 *Ratificatio expreſſa cum perſeueratione poſt confeſsionem præiudicat. maximè cum iuramẽto. n. 19.*

10 *Reus conſecuta libertate reuertens ſpõte & ratificãs ualidat cõfeſsionem, etiam nulliter emiſſam.*

21 *Confeſsio extra iudicium ante torturam, confirmat factum in tortura abſque indiciis.*

22 *Cautela, quomodo ſuccurratur curiæ, quando reus indebitè tortus fuit confeſſus, & ſic nulliter.*

23 *Indici, an reo, uel notario magis credatur de tortura illata uel non.*

24 *Tortura ſecreta quomodo probetur.*

25 *Tortura probatur per famam.*

Confeſſio in tormentis facta nullis indicijs præcedentibus, an & quando ualeat.

1 DIcas regulariter confeſſionem in tormentis factã nullis indiciis præcedẽtibus nullam eſſe neque in aliquo confitenti obeſſe, Gandi. de quæſtio. & tormen. nume. 13. Blan. l. fin. nu. 22. de quæſtio. Abb. c. cum in contemplatione. de reg. iur. Guid. de Suza. de indi. & tortur. uer. quid ſi aliquis tortus ẽ. Ange. de malef. uerbo fama publica. uer. aduertas tamen, ubi latè Aug. de Arimi. in addi. Paris de Put. de ſind. fol. 321. nu. 8. Bar. conſ. 39. uolu. 5. Fulg. conſ. 106. nu. 4. Bertran. uol. 3. Bar. in l. pe. de queſt. Capic. deciſ. 145. conſ. 7. col. 12. uolu. 5. Cor. conſ. 134. in prin. uol. 4. Pau. de Caſtro conſi. 273. in princ. uolum. 1. Cuma. conſi. 159. Roman. ſing. 131.

2 Amplia † ut procedat etiam, ſi millies ratificata fuiſſet ſeu perſeuerata; nam nihilominus nullũ effectũ operabitur, Rui.conſ.7. ubi ſupra. Cuma.conſi.139.Gui. de Suza. de indi.nu.70.Io.de Imol. conſ.109. Fran.Bru.de indi.in 2.par.uerſi.5. principaliter.nu.42. uſque ad 48. ubi infert & refert etiam contrariũ tenuiſſe Capic.deciſ.145.Corn. cõſi.134.in ſimil.uol.4. Paul. de Caſtro d.conſi.178.Aug. de Arim.in add.ad Ange. de malef.ubi ſupra. Gandi.de quæſtio.nu.26. Gramat. uoto 6.nu.12.& 13.Alex.conſ. 1. nu. 5.uol.3.Bonifa.de Vital. tit.de ind.& tortu.nu.12.Mil. in practi. fol.132.nu.12.Bertran.conſi. 77. col.3.uol.1.glo.& Bar.in l. penul. de quæſtio.Gramat.conſ.15.nu.9. & 10.& conſ.21.nu.18. cum ſeq. & conſ.32.nu.6.7.8.& Imol. poſt Ang.d.§.Celſus.in fi.de acqui.hæred.Hippol.conſi.8.nume. 13. & conſ.12.nu.39.& conſ. 15. nu. 3. & conſ.29.nu.28.& l. 1. in princ. uerſ.1.de quæſtio.nu.12.Hipp. in l.j.§.diuus Seuerus.nu.89.de quæſtio.Alex.conſ.8.uol.1.Ang. Ioã. de Imo.Pau.de Caſ.l.qui in aliena. §.Celſus.ff.de acq.hære. Carrer. in practi.fol.134.Nicol.de Mil.in repertorio ſuo fol.70. uerbo confeſſio facta in tormentis.Paris de ind. fol.320.in fi.

3 Quando autem † quis perſeuerare dicatur,& infra quantum tempus perſeuerare debeat.uide Hippoly. in l.1.§.Diuus Seuerus.nu. 7.de quæſtio.& Ioan.Mil.fol.139. num.39.& 40.Fran. Brun. de indic.2.part. principali uerſicu.ſextò principaliter quæritur. numero.40.

4 Amplia ſecundò † ut ẽt procedat, ſi indicia præceſſiſſent ſed minus legitima. Nam hoc caſu paria ſunt non extare & eſſe minus legitima. Bertr.cõſ.326.col.3. Carrer. prac. fol.149.Paris de Puteo.de ind.fol. 320.col.2.in fi.Hipp.l.quæſtiones habendæ.nu.30.de quæſt.

5 Amplia tertiò † ut procedat, etiã ſi ipſe iudex haberet liberum arbitrium in criminalibus, nam per hoc ad torturam aliquem ponere non poteſt abſque indiciis præcedentibus, aliàs in ſindicatu tenere tur.Paul.de Eleazar.ca. grauis.de depoſ.& Alex.l.filia,in apoſtill. ad Bar.de dona.Gandi. de quæſtio. §. præterea ego quæro.Hipp. l. quæſtionis.nu.29.ff.de quæſt.

6 Amplia † quartò ut procedat, ẽt ſi reus ultra ratificationem ad bancum, etiam iurat confeſſionem ſuam ueram eſſe.Nam non obſtante iuramento tali adhuc confeſſiõ talis non præiudicabit, ita Hippol.l.quæſtionis.numer. 60. cum multis ſequen.de quæſt.Carrer. in pract.fol.32.nu.47.glo.d.l.penul. de quæſt.

7 Amplia † quintò ut non ſolum confeſſio taliter extorta nulla ſit, ſed etiam quidquid ſequeretur ex ea. Hippolyt.d.l.quæſtionis. nume.28.

Am-

8 Ampliat † ſextò ut procedat, non ſolum in confeſſione facta in tormentis, ſed etiam in confeſſione p dolum extorta, puta ſpe gratiæ facta, nam & ipſi non præiudicabit, ſi facta fuerit indiciis non præcedentibus & abſque ratione. Ioan. de Imol.conſil.109. Et hoc eſt,
9 † quia à pari procedunt, cõfeſſionẽ eſſe factam per dolum uel per metum, per idquod habetur in ca. cũ contingat. de iureiur. & in c.quamuis. de pact. in 6. Imol. dict. conſi.109.

10 Ampliat † ſeptimò, ut procedat nõ ſolum in confeſſione facta in tormentis, ſed etiam in confeſſione facta metu tormentorum. Bal.conſi. 479.uol.5.

11 Amplia † octauò, ut non ſolũ procedat in minoribus criminibus, ſed etiam in maioribus etiam exceptis. Puta in crimine læſæ maieſtatis, & aliis exceptis, in quibus quis legitimè torqueri non poteſt, niſi legitima præcedant indicia. Cyn. Bald.Saly.in l. ſi quis alicui. C. ad l.Iul.maieſt.Ang.de maleſi. uerbo quòd tradidiſti tuam patriam. in prin.Hippol.in d.l. quæſtionis habendæ. num. 24. de quæſtio. fol. 185.

Ampliat † nonò ut tanto magis regula
12 uera ſit, quando quis confeſſus eſſet in tormentis nulla indiciorum copia data, neque termino ad illa purganda aſſignato. Nam tunc talis confeſſio nullo modo ualebit, neque in aliquo confitenti præiudicabit, etiam ſi legitima præceſſiſſent indicia.Hippol.conſi.95. nu. 7.Vnde cum aliter factum fuerit, cum eum ad torturam ponere nõ potuerit, & ſi poſitus fuerit & confeſſus, nihil ſibi præiudicare poterit.Hippol.d.conſi.98. Et ratio eſt, quia multa contra talem confeſſionem opponi poſſent, poteſt enim confeſſionem ſuam interpretari & declarare non illam reuocare. Paris de ſindic. uerbo poteſtas. fol. 98. Vbi ponit multas deſenſiones contra confeſſionem.

13 Amplia † 10. ut non ſolum confeſſio nulla ſit, quando facta fuit in tormentis nullis indiciis præcedentibus, ſed etiã ſi facta fuerit in carceribus præcedente iniuſta captura, etiam probata. Nam cum confeſſio nulla ſit ex eã condemnari non poterit. Petrus de Anchar.conſi.25. incipit in Chriſti nomine. uiſa inquiſitione. quem refert & ſequitur Aug. de Arim. in addi. ad Ang. de maleſi. uerbo fama publica. uerſ. aduertas tamen, Moderni in d.l.qui in aliena.§. Celſus.de acqui.hæred. Rom.conſ.149. Catal. de ſind.q.212.

14 Et † in tantum ſupradicta uera ſunt, quòd ſi iudex aliquem ad torturam poſuerit nullis indiciis præcedentibus, uel minus legitimi, ex hoc reſultaret ſeu oriretur præſumptio uiolentię in iudice, adeo quòd in ſindicatu teneri poteſt.Hippo.in d.l. quæſtionis. nume. 26.de quæſtio:

Am-

15 Amplia † 11. ut procedat, etiam ſi noua ſuper ueniſſent indicia. nam neque etiam per illa conualidatur confeſſio. gloſ. & Bart. in l. maritus. de quæſtio. Brun. de indi. 2. par. uerſ. 5. principaliter. nume. 47. Bald. in l. fi. C. de probat. Gram. conſ. 21. nume. 19. & 20. & conſi. 37. num. 6. 7. 8. & in uoto 6. num. 10. 11. 13. Hippol. l. penul. nu. 81. cum multis ſequen. de quæſtio. & in pract. §. diligenter, nume. 182. 183. Corn. conſi. 134. col. 2. uolu. 4. Bald. in conſ. 479. uol. 5. Roma. in ſing. 15.

16 Quod uerum eſt, niſi † poſt confeſſionem rei ſine indiciis præcedẽtibus extortã ſuperueniret indiciũ confeſſionis extraiudicialis ipſius. Nam tunc prima confeſſio illius reconualidaretur, Hippol. d. l. quæſtio. haberi. nu. 63. de quæſtio.

Prædictam autem regulã limita multis modis, & primò.

17 Limita non ꝓcedere, quãdo † tortura fuiſſet modica, & tortus fuiſſet robuſtus. puta, ſi fuiſſet eleuatus per tres, uel quatuor palmos, & in continenti in terram repoſitus. Nam tunc ſi talis confeſſus fuerit, & ex legitimo temporis interuallo ratificauerit, ualebit confeſſio, non obſtante tali modica tortura, ſibi abſque indiciis illata. Grama. latè deciſ. 34. num. 14. 55. 56. & uoto 6. col. 4. Pariſ. de ſindi. uerbo tortura. c. an ex confeſſione. Pro quo adduci poteſt illud, quod modicè tortus non dicit tortus, ſecundum Grama. ubi ſupra. regula. n. ſolum procedit, quando tortus non erat robuſtus ſeu debilis ſecundũ Grama. ubi ſupra.

Limita ſecundò non procedere, quando † confeſſio facta non præceden. indiciis fuiſſet expreſſè ratificata non autem tacitè. Nam tunc tenebit talis perſeueratio, & confeſſio præiudicabit. Gram. deciſ. 34. nu. 58. & 59. & conſi. 40. nu. 16. Paris uerbo tortura. in fol. 4. parui. uolu. Carrer. fol. 134.

18

19 Quod † tanto magis procederet cum in promiſſis perſeuerantia & ratificatione interueniret iuramentum, ut quotidie fit. Gram. ubi ſupra. Nec limitatio contradicit ampliationi ſupradictæ, nam illa implicatio loquitur in tacita præſeruatione, ſeu ratificatione nunc uerò hic loquimur de expreſſa, quæ multo plus operatur.

20 Limita tertio nõ procedere † quãdo reus repoſitus fuiſſet in priſtinam libertatem, & poſtea iret ad iudicem, & ratificaret. Nam tunc ex tali ratificatione ſeu noua confeſſione obligaretur, etiam ſi nulla præceſerint indi. Catal. de ſindi. q. 212. Ang. de Arimi. in addi. ad Ang. de maleſi. uerbo fama publica uerſicu. aduertas tamen. Math. ſing. 55. Hippol. l. quæſtionis habendæ. nu. 3. de quæſtio. fol. 134. Brun. de indi. in 2. par. uerſicu. 5. principaliter.

Limita quarto non procedere, quando primo reus extra iudiciũ feci
21

illam talem confeſſionem ſponte quam nunc fecit in tormentis. Ná tunc propter confeſſionem delicti primeuam extra iudicium factam confirmatur ſecunda facta in tormentis abſque aliis indiciis. Hipp. latè in l. eos qui diuerſa inter ſe. nu. 24. de falſ. q. 6. & in l. 1. §. Diuus Seuerus, de quæſtio. Grama. conſ. 40. num. 19. & 20.

Nota & menti tene cautelam. Nam uidimus ſupra, quòd confeſſio facta in tormentis non ualet, etiam ſi fuerit ratificata, & etiam ſi de nouo ſuperuenirent indicia.

22 Qualiter † ergo ſuccurretur curiæ, ſi aliquem punire uoluerit, ſi acciderit reum ſine indiciis tortum fuiſſe.

Dicas, quòd cautela erit, quòd cauſa illa criminalis alteri iudici, uel iudicibus committatur de nouo, & à primo iudice auferatur, quia tũc ſi talis inquiſitus coram ſecundo iudice confiteatur idem delictum uoluntariè, in ſuis depoſitionibus, uel confeſſionibus perſeuerando, tunc talis confeſſio ſecunda de nouo facta purgat omne uicium extorſionis ſeu confeſſionis in princ. commiſſum per eum, in cuius fauorem fit confeſſio, Gramat. conſi. 40. fo. 105. uſque ad finem. Et Ideo regula noſtra procedit, quando cõtinuaretur coram primo iudice à torto nullis indiciis præcedẽtibus nam tunc confeſſio talis non conualidatur ſi ratificata fuerit.

23 Nota ſecundò, quòd † ſi reus dicat confeſſionem factũ in tormentis, uel tormentorum metu, iudex autem dicat ſponte illum reum fuiſſe confeſſum, cui magis credendum.

Dicas, quòd magis credendum reo quàm iudici, uel notario per multas rationes, ut per Bald. conſ. 479. uolu. 5. Petr. de Anchar. conſi. 23. Hippo. l. 1. §. Diuus Seuerus. nu. 5. de quæſtio.

Qualiter autem ſecretè data tortura probari poſſit.

24 Dicas, primò per aſſertionẽ rei, ut dixi, ſecundò per ſolã detẽtionẽ. Nam ſi reus aliquibus diebus ſecretè detentus fuerit abſque eo, ꝙ aliter tortus probetur, per torturã confeſſum præſumendum erit, tertiò, ſi reus occultè uociferari auditus fuerit, quartò, per famam. Nam 25 † per famam tortura probatur. Hippol. d. §. Diuus Seuerus.

Nota tertiò, quòd confeſſio in tormẽtis facta etiã legitimis indiciis præcedentibus non præiudicat, niſi ſit ueriſimilis, poſſibilis & probabilis ut latè in fine in regula ſequen.

Regula XIX. de confeſſis ſpõte.

SVMMARIVM.

1 *Confeſsio ſponte facta nullis indiciis præcedentibus ualet.*

2 *Confeſsio ſpontanea ratificatione non indiget.*

3 *Minor confeſſus etiam cum auctoritate*

tate curatoris non poteſt condem nari, niſi denuo ratificet.

4 *Iudex ratificata confeſſione debet terminũ aſsignare reo ad faciendum ſuas defenſiones.*

5 *Furioſi confeſsio ei non præiudicat indiſtinctè.*

6 *Indicia uerisſimilia contra confeſſionem ſpontaneam ipſam inualidant.*

7 *Reus negans confeſsionem ſpontaneam, & rogatam à notario, magis eſt credendum ei, quàm notario.*

8 *Confeſsio impoſsibilis etiam ſpõtanea non præiudicat confitenti. Idem in confeſsione non uerisſimili. nu. 9.*

10 *Minor reſtituitur aduerſus confeſſionem ſpontaneam.*

11 *Delicti corpus in primis conſtare debet.*

12 *Confeſsio incidenter facta eſt minoris potentiæ, quàm principaliter emiſſa, fallit in crimine falſi. nume. 13.*

13 *Confeſsio ſpontanea facta tempore inhabili non præiudicat.*

14 *Confeſsio facta coram iudice incompetente non nocet. Idem coram delegato. nu. 15. Nec in confeſsione facta ſpe gratiæ. nu. 16. Nec corã notario. nu. 17. nec nuda à cauſa. nu. 18.*

19 *Caſus, in quibus confitens delictum non poteſt puniri pœna mortis.*

Confeſſio ſponte facta nullis indiciis præcedentibus, an ualeat, & in aliquo confitenti præiudicet.

1 DIcas † quòd ſic, etiam ad condemnandum ſufficere. Bart. in l. 1. §. Diuus. de quæſtio. Bologni. in addi. ad Guid. de Suza. uerſ. pro hac cõcluſione. nu. 71. Ang. de malefi. uerb. fama publi. uerſ. aduertas tamen, & uerſ. poſtquam. Carrer. in pract. fo. 18. nu. 23. 24. Gĩdi. de quæſtio. nu. 15. Ioan. Mil. in pract. fol. 83. nu. 16. Bertra. conſ. 326. uo. 2. Bal. cõſ. 410. uol. 2. & cõſi. 420. uo. 5. tex. eſt in c. j. de accuſ. in 6. ubi not. Guid. de indi. & tortura. nu. 44. Petrus de Anch. clem. 5. de homici. Brun. de indi. & tortura. in 2. par. uerſ. 6. principaliter. nu. 21. ubi latè Azo. in sũma C. de confeſ. Bal. in ca. 1. de iudi. num. 2. Rui. conſ. 80. col. 1. uol. 4.

2 Amplia ut ꝓcedat, etiam ſi ratificata non fuerit. Nam† talis confeſſio ratificatione non indiget. Docto. ubi ſupra. Ruin. ubi ſup. tutius tamen eſt, ut iudex ipsũ ratificare faciat, & in tali ſua ſpontanea cõfeſſione pſeuerare, ne aliquãdo contingat, uel dici poſſet, ꝙ confeſſio talis extorta fuiſſet in tormentis, uel tormentorũ metu. Ang. de maleſi. uerb. fama publ. uerſ. poſtquã. Boniſ. de Vital. tit. quæ indicia debeãt ꝓcedere ad torturam. nu. 7. Par. de

Put.de indi.nu.312.co.3. Bologi. in addi.ad Guid.de Suz n.48. Bal. de Perigli. de indi. & tortura.c.2. Iſtud uerum eſt in maiore ſpōte confi
3 rente ſecus in minore. Nā † quāuis ſponte & cū curatoris auctoritate minor confiteat, tamen condēnari non poteſt, niſi confeſſionē ſuā ſpō te factam denuo ratificet. Hipp.in pract.§.qm̄.nu.20.21.22.cum ſeq.
4 Aduertas tamen, ꝙ † ſi reus ſponte delictū confiteatur ſine ēt in tormē tis, non debet ſtatim condemnari, ſed iudex ratificata confeſſione debet terminū asſignare ad faciendū ſuas defenſiones, infra q̄m ſi uoluerit reus reuocare ſuā confesſionem ut erroneā, & de errore demōſtrare id facere pōt, aliàs fruſtra daretur terminus talis, teneretur tamē probare errorē. Grama. conſ.69.col.1.
5 Limita nō procedere in cōfeſsione furioſi, licet ſpōtanea. Nā furioſus delictū ſpōte cōfitēs puniri nō pōt, neq; talis ſpontanea cōfeſsio in aliquo ſibi p̄iudicat. Bal.cō.347.uo.3
6 Limita 2.non ꝓcedere, qn̄ † uerisimilia indicia ꝓbabilia uel ipſa & iuuantia in contrariū apparent.l.j. §.ſi quis ultro.de q̄ſtio. Quo caſu ſi quis reuocat & confesſionē ſuam corā iudice appellationis detegat innocentiā ſuā, debet liberari, non obſtante 1. ſua confesſione. Bald. conſi.479. uol.5. Cin.l.2. C. quorum appell.non recip.
Limita tertiò non procedere, quando
7 † de confesſione ſponte facta fuiſſet rogatus notarius, nā tunc ſi inquiſitus ſponte confeſſus negaret, confesſionem ſuā talem feciſſe, potius ei crederetur quàm notario, maximè ſi allegaret per eū n, quòd notarius de falſo aliàs fuiſſet condemnatus. Bal.conſ.502.uol.5.
8 Limita quartò, non † procedere in confesſione imposſibile, uidelicet in illa confesſione ſponte facta, quę falſa poſtea approbat. puta, ſi quis confiteat Titium occidiſſe, qui poſtea uiuus reperit. Nam tunc condemnari nō poteſt. Bal.in l.ſi quis in hoc genus.C.de epiſ & cleri Signo.Homod.cōſ.155.nu.29. Aug. de Arim.in addi.ad Ang.de malef. uerb.fama publ.uerſ.poſtquā. Hippol.in pract.§. poſtquam nu.7. & in rub.C.de prob.nu.105.& in l.j. in princ.de quæſtio.nu.61. & ideo dixit Hipp.in rub. C.de proba.nu. 105. ꝙ ſi quis confiteatur aliquem mortuū eſſe ex ueneno à ſe ipſo dato, non præiudicabit ſibi, quoniam imposſibile eſt ei hoc ſcire.
Similiter ſi confiteat ſe fregiſſe cuidā inimico caput & oſsa, talis confesſio ſibi non p̄iudicat. Nam cū talis cōfesſio ſit impoſsibilis, nō nocet cōfitenti neque p conſequens facit ꝓbationē & de tali impoſibilitate patet à cōiter accidentib. Quia cū aliquis uulneratus eſt in capite laborant medici cum candelis accenſis pluries uulnus inſpiciendo, ut cognoſcere posſint an oſſum fractura ſit nec ne, ergo eodem modo ipſi uulneranti imposſibile eſt hoc ſcire Anchar.cap. ſi.colum.6. uerſic.

quæ-

quæritur de confeſ. Hippo.in rub. C. de proba.num. 105. & in l.1.in princ.nu.62.de quæſtio.

Limita quintò non procedere, quan-
9 do † confeſſio talis uerisimilis non eſſet. puta in exemplo, quod ponit Ang.l.1.C.de confeſ.de illis molẽdinariis, qui confeſſi ſunt, ſe occidiſſe plures mercatores peregrinos & proieciſſe in mare eorum corpora. Nam tunc an ſtandum ſit confeſſioni, inſpiciendum eſt, an mare uel flumen eſſet ibi prope, uel non, ex iſtis enim comprehendit' uerisimilitudo, quia ſi erãt homines malæ uitæ, & ibi erat aqua prope, poterant cõdemnari, aliàs ſecus. Aug. de Arimi. in addi. ad Ang. de maleficiis ubi ſupra. Ancha.conſi.24. Hippol.in pract.§. poſtquam. nu. 7.& in rub.C.de proba.num.108. cum ſequenti. & l.1.in princip. de quæſtio. Bald.in l.ſi quis in hoc genus.C.de epiſ.& cleri. Crauet.conſi.134.nu.34.

Limita ſextò dictam regulam, ut procedat ſolum, quando confeſſio fit ante ſententiam, ſecus ſi fuit facta poſt ſententiam extra iudicium. Bald. in d. l. ſi quis in hoc genus, Aug.de Arim.ubi ſupra. Blan.l.ſi. nu.35.de quæſtio.

Limita ſeptimò non procedere quan-
10 do † delinquens eſſet minor annis 25. & de delicto aliter non conſtaret, niſi per eius confeſſionem. Nã tunc talis confeſſio non erit ſufficiens ad condemnandum, ſed debet minor in integrum reſtitui abſque alia probatione. Ang.in l.certum.C.de confeſ.uide Aug.de Arimi.in addi.ad Ang.de maleſ.uerb. fama publica.uerſ.poſtquam.Ioan. de Venafro conſ.184. Alex. conſi. 116.uol.3.Bal. conſ.3.uol.1.

Limita † octauò nõ procedere in con-
11 feſſione nõ probabili. puta, ſi reus confiteat' homicidium in aliquem commiſiſſe, & eum poſtea ꝓceciſſe in mare. Nã tali caſu talis confitẽs puniri non debet, ſi non conſtat de mortui corpore, ſaltẽ per famam. Hipp.l.j. in prin.de quæſtio. & in pract.in prin.& §. poſtquã.nu.6.& in rub.C.de prob.nu.106.Bal.in l. cũ probatio.C.de prob.& in addi. ad Spec.tit.de confeſ.co.2.& uerſ. Titius confiteat'.Ang.l.1.C.de cõfeſ. & ideo iudex debet eſſe bene cautus, ne dãnet animã & corpus ſuum, quãdo fur confiteatur aurũ, & maria, & montes, & plura furta cõmiſiſſe. Nam nõ debet iudex ſtatim tali confeſſioni credere, ſed debet omnia facta p illum cõmiſſa uerificari facere, deſtinãdo nuntiũ ad habendã informationẽ de ueritate & in reperiendo furta p eum confeſſata, ita ꝙ appareat quod dixit quid pignorauerit, & quid penes ſe habeat, aliàs ſi hoc nõ faceret, ipſe iudex ſepe innocẽtes condẽnar, qui metu tormentorũ uel ex maximo cruciatu ipſorũ tormentorum multa non uera confitentur. Hipp. in rub.C.de proba.nu.104.

12 Limita nonò non † procedere in confeſſione facta incidenter, & nõ

principaliter. Nam talis confeſſio incidēter facta nō operatur, neque erit tantę potentię, ꝙ confeſſus poſſit puniri ſaltē pœna ordinaria delicti. Hipp.ſing.319.& in pract.§.cōſtante.nu.49.& in rub. C. de proba.nu.88.& in pract.§. poſtquam. nu.9.Imol.in c.fi.col.penul.de cōfeſ.Abb.in c.at ſi clerici.colu.2.de iudi. Corſ.ſuo ſingulari uerbo confeſſio.fol.146.

Quod uerum, niſi eſſemus in crimine falſi. Nam in eo ex confeſſione incidenter facta quis condēnari poteſt. Soci.præceptor conſ.39.col.3.uo.2.& Anchar.conſi.172.circa prin. Dec.in c.at ſi clerici.uerſic.ſed iſta limita.de iudi.

Limita 10. non procedere, quando
13 † confeſſio ſpontanea eſſet facta tēpore inhabili, Nam tunc confitenti non præiudicat. Pone exemplū, ut per Bal.in c.fi.de offi.deleg.col. penul. uerſ.pone ꝙ maleficium. ubi dicit, ꝙ ſi maleficium eſt notoriū, tamen ſi lapſum eſt tempus datum ad inquirendū ex forma ſtatuti, tādem reus cōfitetur maleficiū, tunc condēnari ex tali confeſſione non poterit. Hipp.in pract.§.poſtquam num. 10. & l. 1. in princ. nu. 69. de quæſtio.

14 Limita 11.non † procedere in cōfeſſione facta coram iudice carente iuriſdictione. Nam confeſſio corā eo facta nō nocebit, ſaltem quoad plenam probationem. Hipp.ubi ſupra.nu.12.Iaſ.l.magiſtratibus.co.2.de iuriſdi. licet aliàs talis confeſſio faciat indicium ad torturam, & per eā cogitur ille perſeuerare. ſecūdum Iaſ. in l.magiſtratibus. col.2. de iuriſdict.omn.iudi. Quod uerū non erit, ſi iudex ille careret iuriſdictione. puta, ſi clericus coram laico confiteatur. Iaſ.ubi ſupra.

15 Limita 12.non † procedere in cōfeſſione facta coram iudice delegato, quando talis delegatus non poteſt condemnare reum ſtatim, ſtante inualiditate proceſſus, licet ipſe reus ſponte delictum cōfeſſus fuiſſet, Hippol.ubi ſupra.nu.14.

16 Limita 13.non † procedere in cōfeſſione facta ſpe gratiæ obtinēdæ. puta, ſi iudex dicat reo. Dicas mihi uerum, & ego promitto tibi parcere ſeu indulgere, & promitto quòd nullam pœnam patieris. Nam tunc ſi ille reus confiteatur etiā ſponte, ex tali confeſſione condemnari nō poterit. Hippol.ubi ſupra.nu.13. Imol. conſ. 109. niſi inquiſitione.

17 Limita 14. non † procedere in cōfeſſione facta coram notario, qui adhuc non haberet cōmiſſionem à iudice, Hipp.ubi ſupra.nu.17.glo. in l. iubemus. C. de lib.cauſ. Iaſ. in l.magiſtratibus.col.2. de iuriſd. omn.iudi. ubi uult quòd talis confeſſio licet ad condemnandum non ſufficiat, ſufficit tamen ad torquendum.

18 Limita 15.non † procedere in cōfeſſione nuda nō habente cauſam. Nam ſicut talis confeſſio in ciuilibus non præiudicat, Ita neque in criminalibus. Hipp. ubi ſupra.nu. 21.

21. Anchar. conſi. 23. uiſia inquiſitione formata contra Philippum.

Vltimò ſcias, ꝙ quamuis regula ſit, ꝙ confitens delictum ſponte poſſit cōdemnari, etiam ſi nō ratificaſſet talem ſuam ſpontaneam confeſſionem.

19 Tamen no. ꝙ † multi ſunt caſus, in quibus, ſi quis confiteatur delictū ſponte, cuius pęna mors eſt, ex hoc non poteſt puniri pœna mortis.

Primus eſt in eo, qui contra ſe indicia indubitata haberet. Hippol. l. repeti. nu. 20. de quæſt.

Secundus eſt, quando quis damnatur ex præſumptionibus & non ex ueris probationibus. Hipp. ubi ſup.

Tertius eſt in illo, qui confitetur delictum incidēter & nō principaliter nam talis non poterit pœna mortis puniri. Bar. in l. ſi confeſſus. de cuſto. reorum. Imo. in c. fi. col. penu. de confeſ. Hipp. ubi ſupra.

Quartus eſt in illo, qui confitetur homicidium commiſiſſe ad ſuam defenſionem. Nam licet per talem cōfeſſionem ſit fundata intentio curiæ inquirentis, ſecundum Bart. in l. Aurelio. §. idem quæſiit. de lib. legat. & alios relatos per Hipp. ſing. 185. incipit, confeſsio inquiſiti. attamen ſi de homicidio nō conſtat aliter, niſi quia reus captus & inquiſitus dixit, occidi ad meā defenſionem, & ſuam defenſionem non probauerit. Tamen per talē defenſionē pœna mortis puniri nō poteſt Abb. in c. auditis. de præſcr. ubi Fely. Hipp. l. repeti. nu. 20. de quæſt.

Contraria.

Contrarium tenuit gloſ. in l. 2. C. de cuſto. reorum.

Regula XX. de confeſsione ſpōte facta & de eius reuocatione.

1 *Confeſsio regulariter in criminalibus reuocari poteſt, ut erronee incontinenti tamen. nu. 3.*

2 *Error quomodo dignoſcatur.*

4 *Confeſsio falſa ſcienter facta reuocari poteſt. in parte et in totū. nu. 5. incontinenti & ex interuallo. nu. 6. in prima & ſecunda inſtantia, cum cauſa tamen. nu. 7. Etiam poſt datum terminum ad ſe defendendum. nu. 8. Idem in confeſsione facta ſpe gratiæ conſequendæ. nu. 6. Etiam in confeſsione iurata. nu. 10.*

11 *Defenſionibus ſuis renunciare nemo poteſt,*

12 *Confeſsio, quæ non poteſt reuocari, an poſsit excuſari, declarari, uel interpretari.*

13 *Pater admittitur ad reuocandam confeſsionem pro filio pro ſuo intereſſe, & quælibet alia perſona.*

14 *Reo dicenti ſe non confeſſum, & alleganti notarium aliàs condemnatum de falſo, magis ſtari quàm notario.*

15 *Confeſsio etiam acceptata à parte reuocari poteſt. Etiam poſt ſententiā nu.*

nume.16.

17 *Minor reſtituitur aduerſus cõfeſſio nem omiſſam ſeruatis ſeruandis.*

18 *Confeſſio iudiciata reuocari nõ po teſt. Idem in confeſſione ratificata. nu.19. Idem in reuocatione calumnioſa. nu. 20. Idem in confeſſione inducta per ſtatutum. n. 21.*

22 *Confeſſio non reuocatur poſt concluſionem in cauſa.*

Confeſſio ſponte facta an reuocari poſſit, & infra quantum tẽpus, intelligas tamen de reuocatione quæ fit prętextu errores & non aliter.

1 DIcas † confeſſionem ſpõte factam in criminalibus poſſe ut erroneam reuocari. Ange. de maleſi. uerbo comparent inquiſiti, & qualiter pro eorũ defenſione producunt inſtrumentũ. Ancha. conſ. 24. Signo. de Homod. conſi. 155. nu. 29. Iaſ. in l. magiſtratibus. col. 2. de iuriſdi. omn. iud.

2 Erronea † autem dicitur confeſſio, ſi quis Titium occidiſſe confeſſus ſit, qui tamẽ adhuc uiueret. Sign. de Homod. ubi ſupra.

3 Quod † maximè uerum eſt, ſi fuerit talis confeſſio incontinenti reuocata, antequam redacta fuerit in ſcripturam per notarium. gloſ. 32. q. 1. apud miſericordem. Mil. in pract. fol. 34. nume. 37. niſi calumnioſè dictam confeſſionem reuocaret.

4 Amplia etiam † ut procedat in confeſſione falſa, ſcienter facta circa factum proprium. Nam & illa etiam poterit reuocare, & non præiudicabit probato tamen contrarium aliter ſe habere, & hoc procedit maximè in capitalibus, Ratio, quia ſicut quis non poteſt etiam uolendo ſe arctare ad pœnam capitis, l. liber homo. ff. ad l. Aquil. Ita neque tacitè confitendo ſcienter falſum. Corne. conſ. 285. nu. 6. uol. 5.

5 Amplia ſecundò, ut † procedat nõ ſolum quando quis partem confitetur, ſed etiam ſi totum confeſſus fuerit. Ang. de maleſi. ubi ſupra.

6 Amplia tertiò † non ſolum ſi quis incontinenti ſuam confeſſionem reuocare uoluerit, ſed etiam ſi ex interuallo, puta in termino defenſorio ſibi aſſignato ad faciendum ſuas defenſiones. Ang. de maleſic. ubi ſupra. Ancha. conſi. 24. Signo. de Homod. conſi. 155. nu. 29.

7 Amplia quartò † ut procedat non ſolum in prima inſtantia ſed etiam in ſecunda, etiam quòd in prima non reuocauerit, in ſecunda reuocare non prohibetur. Ang. de maleſi. ubi ſupra. gloſ. Bart. Ang. in l. creditor. §. 1. de appell. Bald. in l. in minoribus. C. de his qui. ut ind. Capi. deciſ. 28. nu. 5.

Quod uerum, dummodo reuocationis cauſam exprimat. Ange. de maleſic.

leſic. ubi ſupra.

8 Amplia quintò † etiam ſi inquiſito datus eſſet terminus ad reſpondendum & deliberandum. Nam nihilominus reuocare poterit. Anto. de Butri. c. fi. col. 19. de confeſ. Aug. de Arimi. in addi. ad Ang. de maleſi. ubi ſupra.

Quod uerum eſt, dummodo in ſpecie ſpecificet cauſam erroneam, ita ꝙ concludat iudici, neque ſufficit allegare errorẽ in genere. Curt. ſenior conſi. 55. nu. 13. Bal. in l. error. col. penul. C. de iur. & fact. ignor. Carrer. fol. 428.

9 Amplia ſextò, ut † procedat etiam in confeſsione ſpe gratiæ obtinendę facta, ad ſuggeſtionem ſeu preces officialis promittentis ſibi indulgere, nam & ipſa poterit reuocari. Paris de ſindicatu uerbo ſequitur q̃ſtio quotidiana. fol. 41. probabiliter enim iſta talis perſuaſio ex interrogatoriorum forma ex actis apparen. & ex monitionibus ſibi factis per notarium qui debet omnia ſcribere. Paris ubi ſupra.

Quod uerum, niſi in ea ſponte perſeuerauerit. Nam tunc perſeuerando in ea purgat uitium primum. Paris de Put. de ſindi. ubi ſupra.

10 Limita ſextò ut procedat, etiam † ſi in tali confeſſione iuramentum interueniret, nam eo nõ obſtante ad huc poterit reuocari. Paris de ſind. fol. 343. col. 3. Ant. de Butr. c. frater. de confeſ. Hipp. l. 1. §. fi. nu. 40. de quæſt. Bal. auth. iubemus. circa medium. C. de iud. & in l. j. uerſi. ſed pone minor. C. de confeſ. Ro. conſ. 391. Bar. in l. error. C. de iu. & fact. igno. Gram. uot. 10. nu. 33. &

11 34. Ratio eſt, quia † nemo defenſionib. ſuis renuntiare poteſt, Bal. auth. iubemus. circa medium. C. unde ui. Roma. in l. ſi uerò. §. de uiro. fallen. 3. ff. ſol. mat.

Quod uerũ, niſi hoc malitiosè fecerit

12 Paris de ſind. fol. 342. col. 3. & † ſi nõ poſſet reuocari, an ſaltẽ poſſit excuſari, declarari uel interpretari, uide doctores relatos per Hipp. l. 1. §. fi. nu. 91. de quæſt.

13 Amplia ſeptimò in patre Nã † nõ ſolum ipſe principalis poterit ſuã confeſſionem reuocare, ſed etiã pater poteſt pro ſuo intereſſe. gl. in L. j. §. ſi abſens. & Bar. in l. cum filius. in prin. de uerb. obl. Paris de ſindi. fol. 344. col. 2. & ſi erit cauſa perſonalis non ſolum pater admittitur ſed ẽt quælibet coniuncta pſona ad confeſſionem reuocandam admittenda eſt, & ad probandum contrarium pro ſuo intereſſe, qđ procedit ẽt in ſpurio. Pari. de ſind. fol. ubi ſupra & ad probandum talẽ errorem confitentis & confeſsionẽ reuocantis admittuntur ẽt conſanguinei & amici illius cõfitentis. Ang. in l. ſi is, cum quo. de confeſ. Par. ubi ſup.

14 Amplia 8. ut tanto magis ꝓcedat, quando reus inquiſitus ſpõte confeſſus allegaret notariũ fuiſſe aliàs de falſo condemnatum, & negaret talem confeſſionem feciſſe. Nã ipſo inquiſito potius crederetur q̃ notario, qui ad libitum poſſet talẽ

con-

confeſsionem reuocare. Bal. conſi. 502. uol. 5.

15 Amplia 9. † ut procedat, ēt ſi talis cōfeſsio fuiſſet per partē acceptata Nam non obſtan. tali acceptatione reuocari poteſt. Paris ubi ſup.

16 Amplia 10. † ut procedat, etiā poſt ſententiam. Nam propter errorem ēt poſt ſententiam de ſui innocētia docere poterit, & ſi oſtendatur, abſoluetur. Paris fol. 320.

Quod autē diximus ſupra in ampliationib. de reuocatione cōfeſsionis,

17 idem etiam erit dicendū de reſtitutione in integrum concedenda minori. Nam ſi minor captus ſpōte cōfiteatur crimē in tortura legitimis tamen indiciis præcedentib. & dato ſibi prius curatore, & ſeruatis ſeruādis. Tamē ſi talis minor uidetur ex hoc ſe læſum, poterit aduerſus talem confeſsionem reſtitutionem in integrum petere. text. ubi Doct. in l. certum. §. penul. de confeſſ. Hipp. l. 1. §. fi. in fi. de quęſt. Specul. de iura. calum. §. reſtat. uer. ſed nunquid minor.

Quod uerum, dummodo ipſe minor probet ſe erraſſe, aliàs non. Hip. ubi ſupra.

Prædictam autē regulam multis modis limita, & primò.

18 Limita † non procedere in cōfeſſione indiciata, i. habente indubitata indicia, quæ iuncta cum d. confeſſione facerent fidem indubitatam iudici, nā tunc talis confeſſio reuocari non poterit. Maran. & Bal. in l. fi. C. de prob. quod uerum eſt, niſi reuocans probaret contrarium per alia indicia contraria. Saly. in l. fi. C. de prob.

19 Limita 2. † non procedere in crimi nalib. in quib. confeſſio fuiſſet perſeuerata ſeu ratificata. Nā tunc reuocari non poterit. ita Spec. in tit. de confeſ. §. fi. uerſ. ſed nunquid in criminalib. quem ibi ſequitur. Io. And. & Aug. de Arimi. in addit. ad Ang. de male. ubi ſupra Par. de Pute. de ſind. uerb. ſequitur quotidiana quæſtio. fol. 345. gl. in c. ex literis. de diuort.

Limita 3. non procedere, quando talis reuocatio confeſſionis calūniosè fieret. Nā tunc nō admitteretur, ut per Bal. in l. à procedente. C. de dila. Aug. de Arim. ubi ſupr.

Limita 4. non procedere in cōfeſſione facta per diſpoſitionē ſtatuti, quod diſpoſuit, ꝙ contumax pro cōfeſſo haberi debeat. Nā talis cōfeſſio prętextu alicuius erroris reuocari non poterit, quia in ea ſic facta cōfeſſione non cadit allegatio erroris. Quia qui nihil dicit, & nihil cōfeſſus eſt, non pōt dici quod errauerit Bal. no. l. ſeruum quoq;. §. publicè intereſt. de proc. Cy. in l. j. quorum app. non recep. C. ſed tantū regula noſtra procedit in confeſſione uera ore proprio ab inquiſito uel accuſato in iudicio facta ſponte & coram iudice. Nam tūc poterit reuocari, prætendendo per errorem illam feciſſe, ſi incontinenti probare paratus fuerit.

Limita ultimò pro complemento huius

ius materiæ multum utilis & quo tidianæ, & in quo refert Hippo. d. l.1.§.fi.de quæſt.multas pecunias lucratũ fuiſſe, & ſepiſſime habuiſ
22 ſe ipſam in facto, uidelicet, ut † regula non procedat, quando fuiſſet concluſum in cauſa, ſed tantũmodo ante. Nam poſt concluſionẽ in cauſa amplius reuocari nõ poterit. Ita notabiliter Hippol.in practi. §. ſeq.quæſt.nu.23.Bal.in l.error.C. de iur.& fac.igno.

Contraria.

Contrarium tenet Bar. in l.iuſiurãdũ & ad pecunias.& in l.cum preciũ. C.de lib.cauſ.

Contrarium tenet Ang.de maleſ.uerbo comparẽt inquiſiti, & quilibet eorum in terminis defenſionis in prin.Sal.in l.fi.C.de prob. ubi uoluit, ꝙ omni caſu liceat reuocare.

Contrarium tenet Grama.uot. 10.nume.33: Bal.c.fi.in col.6. de confe. & in l.iuſiurandum.de iur.iur.Roma.in l.ſi uerò.§.de uiro.ſal.31.ff. ſol.matr.& conſi.391. Paris de Puteo de ſindicatu,fol.320.

Contrarium tenet Hipp.in l.j.§. fina. numer. 93. uerſicul. attamen. de quæſt.

F I N I S.

INDEX REGVLARVM
I PRAXIS CRIMINALIS.

INquiſitione	*fol.1*
Captura rei	*fol.110*
Procurator pro reis	*117*
Copia indiciorum	*133*
Judicis arbitrio	*23*
Tortura	*95.172*
Vulnere	*173*
Mortuo in domo reperto	*93*
Socio criminis	*40*
Mandatario & mandante	*52*
Mandatario	*57*
Mandati materia	*60*
Aſſaſſinio	*84*
Statuto diſponente quòd bannitus poſſit impunè offendi	*29*
Crimine falſi	*139*
Confeſſis	*178*
Confeſſione ſpontanea & eius reuocatione	*183*
Condemnatione rei per iudicem	*104*

INDEX
RERVM OMNIVM NOTABILIVM,
QVAE IN PRAXI CRIMINALI CONTINENTVR.

A

ABBAS pro Monaco poteſt comparere, regu. 13.nu.41. cart.127
Abſentis innocentiam ad docendum quilibet admittitur, ead. reg. nu. 52 131
Abſens cum ex forma ſtatuti poteſt condemnari, procurator interuenire poteſt, ibid. nu. 57 131
Abſolutus ſemel non poteſt de nouo alia vice de eodem delicto inquiri, uel accuſari, reg. 1. nu. 8 8
Abſolutus in foro poli poteſt accuſari & puniri in foro iudiciali, ibid. nu.15 10
Accuſatio ſola uel inquiſitio non faciunt aſſaſſinum, ſed requiruntur probationes, reg.8.nu.19 88
Accuſator debet petere, ut reus ponatur ad torturam, reg.10.nu.13 98
Accuſatus de homicidio, & probetur eum mandaſſe occidi, abſolui debet, reg.7.nu.57 73
Acta iudici occultans, ut ueritas occultetur, falſum incurrit, & eius pœna tenetur, reg.15.nu.83 155
Acta appellantur inſtrumenta etiam in pœnalibus, ibid. nu.168 170
Actio ciuilis ubi ex delicto contra priuatos nō oritur parti, tunc nec Reipubl. oritur criminalis inquiſitio, reg.1.nu.30 16
Adminicula quæ ſint, reg.4.n.37 48
Adulterium, quia non poteſt probari directò probabitur per coniecturas, reg.11.nu.3 105
Adulteri capi poſſunt in eccleſia, reg. 12.nu.24 115
Allocutio ad aures ſecuto delicto inducit mandatum, reg.7.num.36 70
Amicus, ſeruus, affinis, uel conſanguineus non præſumuntur deliquiſſe de mandato domini, patris, aut alterius, reg.7.nu.30 70
Amouens aliquid de literis Papæ uel aliorum falſum committit, reg.15. nu.63 153
Aperiens literas alienas qua pœna teneatur, reg.15.nu.53 150
Appellatio non admittitur in aſſaſſinio, reg.8.nu.38 92
Appellatio interpoſita à decreto detorquendo operatur, ut confeſſio ſecuta ſit iure ipſo nulla, reg.10.nu. 24 100

Appel

Appellatio datur à denegatione copiæ indiciorum,reg.14.nu.19 137

Arbitrium iudicis, quando cauſa eſt eius arbitrio commiſſa,poteſt uſque ad mortem extendi incluſiuè. Tanto magis in delicto atroci.limitatur nouem modis,reg.2.nu.1 24

Arbitrium intelligitur ſecundùm dignitatem eius,cui conceditur, ibid. num.4

Arbitrium debet eſſe conforme regulis iuris,ibid.nu.13

Argumenta probabilia ſufficere in aſſaſſinio,dummodo tamen ſint indubitata,reg.8.num.23 89

Aſſaſsinij in crimine ſocius poteſt interrogari de ſociis,reg.4.nu.22 46

Aſſaſsiniũ multis modis uocatur in iure,reg.8.nu.2 86

Aſſaſsinium aſsimilatur crimini læſæ maieſtatis,ibid.nu.3

Aſſaſsinium dicitur committi ex ſola oblatione pecuniæ,pollicitatiõe ſeu prouiſione, ſed neceſſaria eſt acceptatio eius, qui executurus eſt, ibi. num.9

Aſſaſsinij in crimine ſpecialia, ibidem num.10

Aſſaſsinij qualitas debet concludenter probari,ibid.nu.20

Aſſaſsinium ſi non probetur aliter quàm per confeſsionẽ aſſaſsini qualificatam, tunc aſſaſsinus non poteſt ad mortem puniri,ibid.nu.43

Aſſaſsinium debet cõſtare per indicia ſumpta per iudicem, & eſt neceſſe, quòd pecunia interueniat, ibidem num.44

Aſſaſsinus inculpans aliquem de mandato ad aſſaſsinium,non concurrentibus alijs, nullum facit indicium, reg.5.nu.5 54

Aſſaſsinus,ſiue acceptauit mandatum, ſiue non, facit indicium ad torturã, ibid.nu.16

Aſſaſsini nomen non erat cognitum de iure communi antiquitus,ſed mandans dicebatur conductor & faciẽs locator,reg.8.nu.1 85

Aſſaſsinus propriè dicitur, qui pecuniam accipit pro homine interficiendo,ibid.nu.4

Aſſaſsinum dici eum, qui conuenit de pecunia recipienda,uel alia re,ibidem nu.5.6

Aſſaſsinus dicitur,qui interfecit,ut alteri complaceat, dummodo tamen ſperet aliquod emolumentum, ibid. num.7

Aſſaſsinus punitur effectu non ſecuto. fallit in ſtatuto,ibid.nu.11.13

Aſſaſsinus ita demum punitur, ſi ad actum proximum deuenerit, quo caſu etiam iudex rectè faciet ſi pœnã in pecuniariam conuertat, ibidem num.14

Aſſaſsinus quando res ſtetit in puris terminis mandati,debet pecuniaria pœna puniri. Et ſtetiſſe ita dicitur, quando ad actum proximum deuentum non fuit,ibid.nu.15

Aſſaſsinus punitur effectu non ſecuto, etiam ſi tale mandatum à principio fuit recuſatum,ibid.nu.16

Aſſaſsinus poteſt per quemcunque offendi, eo quia eſt à lege diffidatus, ibid nu.17

Aſſaſsinus poteſt ex mero officio iudi-

ciſ inquiri iuris ordine nõ ſeruato, ibid.nu.26
Aſſaſſinus poteſt torqueri etiam legitimis indicijs non præcedentibus, ut mandantem indicet, dummodo non ſit ex alio crimine notatus infamia, ibid.nu.28.29
Aſſaſſinus per generalem abſolutionẽ principis non cenſetur abſolutus, ibid.nu.29
Aſſaſſinus tanquam hoſtis publicus. poteſt ſuis defenſionibus renunciare, ibid. nu.30
Aſſaſſini hæres lite cum defuncto non conteſtata tenetur reſtituere omne id, quod ad manus defuncti peruenerit hæredi occiſi per aſſaſſinum, ibidem nu.31
Aſſaſſinus poteſt puniri per iudicem originis pro aſſaſſinio patrato extra locum ſiue territorium ſuum, ibid. num.34
Aſſaſſini bona poſſunt per quemlibet occupari, ibid.nu.36
Aſſaſſinus mandans tenetur etiã mandato reuocato, ibid.nu.39
Atramenti diuerſitas in apoſtilla ſcripta in parte ſubſtantiali facit indicium falſi, reg.15.nu.152 164
Aurifex faciens aurum uel argentũ de minori liga, quàm ſtatutũ ſit, incidit in falſum, reg.15.nu.61 152

B

Bannitus etiam remiſſus à ſuperiore, dummodo de libro bannitorũ non ſit deletus, poteſt uigore p̃ſati ſtatuti occidi, reg.3.nu.2 31
Bannitus à iudice incompetente poteſt uigore ſtatuti memorati offendi & occidens excuſatur, ibid.nu.3
Bannitus poteſt occidi uigore ſtatuti prædicti, etiam ſi ſit bannitus ob aliud delictum quàm propter homicidium, dummodo ſit condemnatus in pœnam mortis, ibid.nu.4
Bannito uiuo poſſunt bona auferri non autem mortuo, ibid.nu.5
Bannitus poteſt impunè offendi extra territorium. Intellige ut infra limitat.19.ibid.nu.6
Bannitus nulliter an poſſit uigore dicti ſtatuti impunè offendi, ibid.nu.7
Bannitus poſt pacem cum occiſo poteſt impunè offendi, ibid.nu.8
Bannitus ad hoc ut poſſit offendi uigore talis ſtatuti, debet eſſe bannitus pro maleficio capitali, ibid.nu.9
Bannitum patrem non licet occidere uigore dicti ſtatuti, ibid.nu.11
Bannitum uigore præfati ſtatuti proditoriè interfici non licet, ibidem num.14
Bannitum in contumacia uigore ſtatuti occidere non licet. Intelligitur, niſi extaret ſtatutum in ciuitate, quòd contumax habeatur pro confeſſo, ibid.nu.16.17
Bannitus iniuſtè non poteſt uigore dicti ſtatuti offendi nec occidi, & occidens ut homicida punitur. Intellige in iniuſtitia notoria. Item ſi ſciunt bannum nullum, ibidem nume.18.19.20
Bannitum occidens odio particulari non iuuatur ſtatuto, ibid.nu.22
Bannitum ſe defendendo occidens, ſed non

non principaliter ut bannitum occidat, non iuuatur ſtatuto, ibid. nu. 23
Bannitum capiens ignoranter uel occidens, an iuuetur ſtatuto, ibidem numero 24
Bannitus occidens bannitum non iuuatur ſtatuto, ibid. nu. 26
Bannitus non poteſt occidi, quando eſt in manibus familiæ uigore præfati ſtatuti, ibid. nu. 27
Bannitus an poſsit ad inſtantiam inimicorum pecunia mediante occidi, & iuuetur occidens à ſtatuto, ibidem num. 28
Bannitus habens ſaluumconductum occidi nequit uigore dicti ſtatuti, ibid. nu. 29
Bannitus de proximo certò rebanniendus non poteſt uigore ſtatuti offendi, ibid. nu. 30
Bannitum pendente appellatione occidere non licet in uim dicti ſtatuti, ibid. nu. 31
Bannitus, qui ſatiſdedit de condemnatione ſoluenda infra certum tempus, uel in eo, qui ſoluit, ſed non fuit bannum cancellatũ, offendi non poteſt, ibid. nu. 32
Bannitus tantum, eo quia non ſoluit in termino pœnam, in qua eſt condemnatus, offendi non poteſt, ibid. n. 33
Bannitus opponens exceptionem poſtquam eſt captus, quæ ſi à principio fuiſset oppoſita, nõ fuiſset coactus iudicium ſuſcipere, non eſt damnandus, ſed iudex bannum debet nullũ declarare, ibid. nu. 34
Bannitus toleratus offendi uigore ſtatuti an poſsit, ibid. nu. 35
Bannitus communiter habitus pro non bannito occidi non poteſt, ibid. n. 37
Bannitus cõdemnatus dum ducitur ad ſupplicium offendi non poteſt, ibid. num. 38
Bannitus carceratus offendi nõ poteſt, ibid. nu. 40
Bannitus licet poſsit occidi, non tamen poteſt uenenari, fallit in bannito de crimine læſæ maieſtatis, ibid. nu. 41
Bannitus abſolutus ab imputatione criminis, ſed nondum deletus de banno, offendi non poteſt, ibid. nu. 42
Bannitus non poteſt offendi extra territorium, ſibi licebat morari, ibidem nu. 43
Bannitum occidens uigore ſtatuti, licet non puniatur aliqua pœna, tamen remanet infamis, ibid. nu. 44
Bãnitus, qui poteſt occidi uigore ſtatuti, an etiam poſsit mandari, ut per alium occidatur, ibid. nu. 45
Bannitus poteſt comparendo uigore ſtatuti eum admittentis ad defendendum torqueri ſine indicijs, reg. 10. nu. 25 100
Birruarius exequens ſententiam capitalem iniuſtam ratione ſubiectionis excuſatur. Idem ſi torqueret indebitè de iudicis mandato, regu. 6. nu. 9. 10 58

C

Calumniator in quibus caſibus à præſumpta calumnia excuſetur, reg. 1. nu. 26 13
C. 1. de homici. in 6. procedit etiam in aſsaſsino faciente, reg. 8. nu. 12 87

Capi

Capi nemo debet, niſi prius conſtet de delicto directè uel indirectè, reg. 12. num. 1. 2 111

Capi an quis poſſit in eccleſia, ibidem num. 12

Capi regulariter quis non poteſt ſine mandato iudicis. Fallit in crimine notorio. Item in fabricante falſam monetã. Item in fure. Item in reperto in fraganti crimine, ibid. nu. 32

Captura idebita iuſtificatur, ſi reus præſtet fideiuſſores de ſe præſentando, reg. 10. num. 22 110

Captura ex aliquali informatione conceditur, ubi delictum habet pœnam corporalem, reg. 12. num 7 112

Captura permittitur, reo ad fugam ſe parante, ibid. nu. 8

Captus extra eccleſiam, & tranſiens per eam, ſi recuſet exire, poteſt inuitus extrahi, ibid. nu. 19

Caſus, in quibus iudex habet arbitriũ à lege in eis arbitrandi, hic per ordinem numerantur, reg. 2. n. 12 27

Caſus in quibus confitens delictum non poteſt puniri pœna mortis, reg. 19. num. 19 183

Carta noua cum diuerſo ſigno ab alijs cartis facit indicium falſi, inciſa uel maculate, infecta fumo, reg. 15. num. 127 163

Cautela ad ſaluandum eum, qui eſt nominatus in ſocium, reg. 4. n. 50 51

Cautela ad euadendũ mandantes mortem, reg. 7. nu. 117 82

Cautela pro iudice, ut extorqueat confeſſionem ab indebitè torto, ne teneatur in ſindicatu, reg. 10. nu. 20. reg. 18. nu. 22 99

Cautela pro indebitè carcerato, ne iudex teneatur in ſyndicatu, ibid. nu. 21. reg. 12. nu. 11 113

Cedulam falſam dans notario ut illam regiſtret, in falſum incidit, reg. 15 nu. 62 152

Ciuilibus in cauſis quando liceat aliquem de eccleſia extrahere remiſſiuè, reg. 12. nu. 26 115

Clericus ſine diffamatione inquiri nequit, minuſque torqueri, reg. 1. nume. 41 18

Clericus aſſaſsinus priuilegium fori amittit, & ideo iudex laicus in hoc eſt competens contra clericum, reg. 8. nu. 18 88

Clericus non poteſt puniri, niſi prius degradetur, fallit in aſſaſsinio, ibidem nu. 22

Clericus homicida nõ priuatur ipſo iure beneficio, ſed requiritur ſententia declaratoria. Fallit in homicidio qualificato, ut eſt aſſaſsinium, ibidẽ num. 41

Clericus conuictus de falſo ſtatim deponitur, et curiæ ſeculari traditur, reg. 15. nu. 114 161

Comparere pro abſente quomodo per cautelas poſſit, reg. 13. nu. 49 128

Condemnari nemo poteſt in criminalibus, niſi probationes ſint luce meridiana clariores, reg. 11. n. 1 105

Condemnari quis poteſt ex præſumptionibus aut indicijs uiolantis, ibidem num. 5

Condemnandus ex præſumptionibus nunquam poteſt condemnari pœna ordinaria delicti ſed mitiori, etiam ſi eſſent uiolentiſsimæ. Etiam ſi plu-

res concurrerent cōtra unum, ibid. num. 21
Condemnatio ſequitur in crimine falſi ſine accuſatione, regul. 15. numero 115 161
Condemnatus ad carceres non admittitur per procuratorem, reg. 13. nume. 3 120
Condemnatus in crimine falſi ſi ducatur ad iuſtitiam nō liberatur à Cardinale per impoſitionem pilei ſui ſuper caput eius, regul. 15. numero 111 160
Confeſſione facta in tormentis leuibus ſecuta ratificatione, ſequi poteſt condemnatio, & ſi legitima indicia ad torquendum non præceſſerint, reg. 10. nu. 17 100
Confeſſio in tormentis ſine indicijs facta non obeſt confitenti, etiam ratificatione ſecuta, etiam milies ratificata, reg. 18. nu. 1 174
Confeſſio etiam iurata ſine indicijs nō præiudicat, nec ea, quæ inde ſequuntur, ibid. nu. 6
Confeſſio extorta ſub ſpe gratiæ legitimis indicijs non præcedentibus non præiudicat, ibid. nu. 8
Confeſſionem eſſe factam per dolum uel metum paria ſunt, ibid. nu. 9
Confeſſio in tormentis ſine copia indiciorum data, neque termino ad illa purganda aſſignato non ualet, nec præiudicat confitenti, ibid. num. 12
Confeſſio nulla non conualidatur per indicia ſuperuenientia, ibid. nu. 15
Confeſſio extra iudicium ante torturam confirmat factum in tortura abſque indicijs, ibid. nu. 21
Confeſſio ſponte facta nullis indicijs præcedentibus ualet, regu. 19. numero 1 179
Confeſſio ſpontanea ratificatione non indiget, ibid. num. 2
Confeſſio impoſſibilis etiam ſpontanea non præiudicat confitenti. Idem in confeſſione non uериſimili, ibidem nu. 8. 9
Confeſſio incidenter facta eſt minoris potentiæ quàm principaliter emiſſa, fallit in crimine falſi, ibidem numero 12
Confeſſio ſpontanea facta tempore inhabili non præiudicat, ibid. nu. 13
Confeſſio facta coram iudice incompetente non nocet. Idem coram delegato. Nec in confeſſione facta ſpe gratiæ. Nec coram notario. Nec nuda à cauſa, ibid. nu. 14
Confeſſio regulariter in criminalibus reuocari poteſt ut erronea, incontinenti tamen, reg. 20. num. 1 184
Confeſſio falſa ſcienter facta reuocari poteſt in parte & in totum, incontinenti, & ex interuallo, in prima & ſecunda inſtantia, cum cauſa tamē. Etiam poſt datum terminum ad ſe defendendum. Idem in confeſſione facta ſpe gratiæ conſequendæ. Etiā in confeſſione iurata, ibid. nu. 4
Confeſſio, qua non poteſt reuocari, an poſſit excuſari, declarari, uel interpretari, ibid. nu. 12
Confeſſio etiam acceptata à parte reuocari poteſt. Etiam poteſt ſententiam, ibid. nu. 15
Confeſſio indiciata reuocari non poteſt. Idem de confeſſione ratificata.

Idem

Idem in reuocatione calumnioſa. Idem in confeſſione inducta per ſtatutum, ibid. num 18

Confeſſio non reuocatur poſt concluſionem in cauſa, ibid. num. 22

Confeſſus ſpontè non poteſt opponere de ineptitudine uel inualiditate proceſſus, reg. 1. *nu.* 58 21

Confeſſus delictum dicitur infamis, regu. 4. *nu.* 2 42

Confeſſo ſpontè copia indiciorum non datur, reg. 14. *nu.* 16 136

Confeſſus incidenter in crimine falſi poteſt puniri pœna ordinaria delicti, reg. 15. *nu.* 120 162

Confirmatio non ſupplet defectus in confirmato in crimine falſi, ibidem nu. 113

Coniunctus non admittitur pro coniuncto etiam pro ſuo intereſſe, reg. 13. *nu.* 15 122

Conſulens alicui ex perſonis prohibitis, coniunctum bannitum occidere, etiam ſtatuti uigore, punitur cum eo pœna mortis, reg. 3. *nu.* 21 35

Contumax exceptionem litis pendentiæ opponere poteſt, reg. 1. *n.* 17 10

Copiam indiciorum dare tenetur iudex reo, etiam ſi habeat amplum, latum & liberum arbitrium procedendi, reg. 14. *nu.* 8 135

Copia debet dari, etiam ſi habeat iudex facultatem procedendi de plano, ſola facti ueritate inſpecta, ibid. num. 11

Copia dari debet indiciorum non obſtante ſtatuto, quòd detur, ſi fuerit petita, ibid. num. 15

Corrumpens falſi tenetur, reg. 15. *numero* 17 146

Creditorem mercatoris falliti ſe aſſerens, qui re uera non ſit, in falſum incidit, ibid. nu: 11

D

Deceptus ab alio falſum nō committit, reg. 15. *nu.* 96 157

Defendens ſe armis contra familiam, an & quando poſſit impunè offendi, reg. 12. *nu.* 28 115

Defenſionibus ſuis renunciare nemo poteſt, reg. 20. *nu.* 11 185

Delens in teſtamento publico & ſcriptura priuata in falſum incidit, regu. 15. *nu.* 44 149

Delicta grauia, grauiora & grauiſſima quæ dicantur, remiſſiuè, reg. 6. *nu.* 4 58

Delictis in enormibus ſi adſint urgentes ſuſpiciones & deſint indicia, iudex debet impetrare à principe facultatem torquendi, reg. 10. *nume.* 40 102

Delictum in producendo falſos teſtes per ſolam productionem conſumatur, reg. 15. *nu.* 71 154

Delicti corpus imprimis conſtare debet, reg. 19. *nu.* 11 181

Delinquens in uno territorio capi non poteſt in alieno per birruarios loci delicti, & captus relaxari debet, etiam ſi birruarij cœpiſſent illum inſequi in loco delicti, reg. 12. *num.* 27 115

Delinquens imputatus de delicto habente pœnam relegationis non admittitur per procuratorem, regul. 13. *nu-*

13. numero 4
Delinquens procurans conueniri à iudice, ubi minor pœna imponitur, nõ iuuatur præuentione, ibid. num. 50
Defenſor debet admitti ad probandum innocentiam inquiſiti, non obſtante ſtatuto in contrarium, ibid. nu. 45
Denunciationis euangelicæ finis eſt, ut quis emendetur, non ut puniatur, reg. 1. nu. 14 9
Denunciatione officialis ſine infamia inquiritur, ibid. nu. 46
Denunciatio per ſolum probum uirum eſt ſufficiens ad inquirendum contra denunciatum ſuper infamia, qua comperta poteſt inquiri ſuper crimine, ibid. nu. 50
Dictans & ſcienter omittens aliquid tenetur & non notarius, qui bona fide ſcribit, regul. 15. numero 10 145
Diffamatio, eſt neceſſarium, ut præcedat, fallit ut infra, reg. 1. nu. 31 17
Diffamatio non requiritur, ubi de principis mandato inquiritur. Intellige, ſi motu proprio principis inquiratur, ſecus ſi ad poſtulationem alterius principis inquiri mandaret. Intellige etiam, ſi princeps effectiuè & affirmatiuè dicat, quòd fama ad eius aures peruenit, uel ſibi de tali crimine conſtare, aliàs commiſſio intelligeretur, dummodo fama publica præcedat, ibid. nu. 47
Diffamatio non requiritur in inquiſitione in caſibus, in quibus præceſſit inquiſitio generalis, intellige ſano modo, ibid. nu. 54
Diffamatio capiendi ſubeſſe debet, regul. 12. nu. 5 112
Diuerſitas loci & temporis diuerſificat delictum, reg. 1. nu. 4 5
Doctores declarantur ex doctrina regulari, reg. 14. num. 10 132
Doctor in crimine falſi poteſt torqueri, reg. 15. nu. 119 162
Dolus iudicis in inquirẽdo debet probari per ueras probationes non autem per coniecturas, reg. 11. nume. 37 18
Dolus in delicto ſemper præſumitur, nec eſt probandus à curia, ibidem num. 66
Dolus in quibus caſibus ceſſare præſumitur remiſſiuè, regu. 15. numero 92 156
Dominus ſocius in caſibus exceptis non facit indicium ad torturam, reg. 4. nu. 32 48
Dominus non tenetur ex delicto famuli ante famulatum commiſſo, reg. 7. nu. 48 72
Domino imputatur familiæ exceſſus, & de ipſius exceſſu tenetur, ibidem num. 38
Domino ſtatim purgante delictum familiæ non tenetur, ſi officialis delinquat extra officium, uel ſi officialis eſſet perſona ualde digna, uel niſi officialis datus eſſet ſuperiori ab alio ſuperiore, ibid. nu. 40
Dominus non tenetur pro officiali, contra quem agitur criminaliter ad pœnam corporaliter, etiam ſi officialis aufugeret, ibidem numero 46
Dominus non obligatur ex delicto famuli delinquentis in ſe, ad cuius

cuſtodiam dominus non tenetur, ibidem nu.47

Dominus pro ſeruo comparet pro ſuo iure & intereſſe, regul.13.numero 40 126

E

Eccleſia interdicta retinet priuilegium in fauorem eorum, qui ad eccleſiam confugiunt, regul.12. num. 14 133

Eccleſiæ clauſtrum gaudet eodem priuilegio, quo eccleſia, ibidem numero 15

Eccleſia maior habet priuilegium per quinquaginta paſſus circumcirca, minor uerò per triginta, ibidem numero 16

Eccleſia dicitur domus clericorum, ibidem nu.18

Errans non incidit in falſum, regu.15. nu.95 157

Error potius quàm dolus in notario præſumitur, quando reperitur aliter ſcripſiſſe, quàm à partibus dictum fuit, ibid.nu.167

Error quomodo dignoſcatur, regu.20. nu.2 184

Examinans tres teſtes tãtum ex quinque, quos aſſeruit fuiſſe præſentes actui geſto, redditur ſuſpectus de falſo, reg.15.nu.133 163

Exceptio, tu es ſocius & particeps criminis, eſt dilatoria uel peremptoria, reg.4.nu.50 51

Exceptio dilatoria poteſt opponi ſtatim, etiam poſt litem conteſtatam, ibid.nu.52

Excuſatio mandantis à mandatario facta excuſat mandanter alijs concurrentibus, ſed non ſola, reg.5.numero 15 50

Executor uidens ſententiam iniuſtam non debet exequi, regul.6.numero 11 59

F

Falſantes monetas poſſunt interrogari de ſocijs receptatoribus & fautoribus. Intellige ut infra, regul.4.nu.13 44

Falſificans rationes committit falſum, reg.15.nu.42 149

Falſificans ſcripturam nullam fidem facientem non tenetur pœna falſi, ibid.num.102

Falſificans acta cauſæ perdit cauſam. Intellige ſi principalis non procurator, ibid.nu.139

Falſificans literas & ſigillum principis punitur pœna capitis, ibid.numero 152

Falſificans literas inferioris à principe quomodo puniatur, quid in mandante, ibid.nu.153

Falſificans pondera & menſuras uarijs modis punitur, ibid.nu. 155

Falſitas mutatio ueritatis ex certa ſciẽtia, reg.15.nu.1 144

Falſitas crimen grauiſſimum, enormiſſimum, abbominabile, ibid.nu.2

Falſitas triplex, dicto, facto & ſcripto, ibid.nu.7

Falſitas quot modis dicto committitur, ibid. nu.8

Falſitas dicto alijs modis committitur,

de

de quibus hic remiſſiuè, ibidem numero 24
Falſitas apta nocere etiam quò ad præſumptionem, uel literarum comparationem, tamen punitur pœna falſi, ibid. nu. 30
Falſitas non nociua nec apta nocere nõ eſt punibilis. Fallit in ſcribente cedulas manu ſua in ſui fauorẽ: quia licet non probent, tamen quantum in ſe fuit, fecit, quod potuit, ibidem nu. 87
Falſitas etiam doloſa ſi non ſit apta nocere non eſt punibilis, ibid. nu. 89
Falſitas non eſt punibilis, ſi commiſſa ſit ſuper maleficio non punibili, ibidem nu. 90
Falſitatem aliquam addens dicto ſuo ſcienter non dicitur falſarius, ibid. nu. 104
Falſitas modica ſuper dicto principali non nocet, ibid. nu. 105
Falſitatis exceptio impedit executionem inſtrumenti, ibid. num. 140
Falſitates plures cõmittens plures pœnas meretur, ſi tendunt ad diuerſos fines, ibid. nu. 160
Falſitas probatur coniecturis, ibidem num. 161
Falſi in crimine acerrima indagatio fieri debet, reg. 15. nu. 6 145
Falſi tenetur, qui obripit principi mentiendo, ibid. nu. 12
Falſum committit mutans & uarians formam inſtrumenti, ibid. nu. 47
Falſum articulum fabricans, & ſuper eo producens teſtes, falſum committit, & non utendo non excuſatur à pœna, ibid. nu. 68
Falſum in dubio non incurrit falſos teſtes producens, ibid. nu. 72
Falſum ſine dolo commiſſum nõ eſt punibile, ibid. nu. 91
Falſum non committit credens dicere ueritatem, ibid. nu. 93
Falſum non eſt punibile, ubi teſtimonium aliqua de cauſa eſt inualidũ. Intellige pœna ordinaria, ibidem nu. 101
Falſum dicens ſuper acceſſorio quomodo puniatur, ibid. nu. 103
Falſi pœna mutua compenſatione non tollitur, ibid. nu. 112
Falſi in crimine non requiruntur locus & tempus commiſſi delicti, ibidem nu. 117
Falſi pœna quæ ſit, ibid. num. 149
Falſi querelæ præſcribitur ſpacio uiginti annorum, ibid. nu. 163
Fama debet eſſe uehemens et talis, quæ ſcãdalum generet, niſi inquireretur reg. 1. nu. 38 18
Fama debet habere originem à perſonis fidedignis, & quid ſi iudex aliter procedat, ibid. nu. 39
Fama bona tollit indicium reſultans ex nominatione ſocij criminis, reg. 4. nu. 46 50
Famulus, qui repudiauit mandatum, ſed poſtea iuit & commiſit homicidium, tunc dominus non tenetur, regu. 7. num. 16 67
Filius patrem bannitum occidere non poteſt in uim dicti ſtatuti, regul. 3. num. 13 33
Filius comparere poteſt pro patre accuſato uel inquiſito, regul. 13. nume. 39 126

Fœmina prægnans bannita offendi nō poteſt durante prægnatione, reg. 3. num. 39 38
Fuga ſociorum exiſtentium in domo iuuat præſumptionem propoſitam, regu. 9. nu. 4 94
Fugiens à familia & intrans eccleſiā perſecutus poteſt inuitus extrahi, reg. 12. nu. 20 114
Fugitiuus & uagabundus capi poteſt, antequam conſtet de crimine, ibid. num. 9
Fur interrogatur de ſocijs & fautoribus ob frequentiam delictorum de generali conſuetudine Italiæ. Intellige concurrentibus aliquibus adminiculis, reg. 4. nu. 28 47
Furioſi confeſſio non præiudicat indiſtinctè, reg. 19. num. 5 180

G

GRammatica mala reddit ſuſpectas literas papales, & alia indicia, uide infra reg. 15. numero 138 164
Gerens ſe pro milite cum non ſit, de falſo tenetur, ibid. nu. 54

H

HAereticus poteſt de ſocijs interrogari, reg. 4. nu. 16 45
Homicidæ non poſſunt eccleſiæ immunitate potiri, reg. 12. nu. 23 114
Hoſpes & familia cauponis torqueri poſſunt, ſi furtum in caupona fieri contigerit ſine indicijs, reg. 10. nume. 29 101

I

IGnorans non incidit in crimen falſi, ubi tamen ignorantia eſt probabilis, reg. 15. nu. 98 157
Immunitas eccleſiaſtica intelligitur in quocunque delicto, reg. 12. numero 17 114
Imputatus de crimine læſæ maieſtatis ſine legitimis indicijs non eſt torquēdus, reg. 10. nu. 5 97
Inculpatus debet eſſe malæ uitæ & famæ, ut nominatio de illo facta ei officiat, reg. 4. nu. 45 50
Indicia præcedere debent inquiſitionem, reg. 1. num. 5 5
Indicia loco diffamationis ſuccedunt, ibid. nu. 40
Indicia, quæ dicantur legitima, relinqui arbitrio iudicis, reg. 10. n. 2 97
Indicia debent eſſe ſolenniter recepta parte citata ad uidendum iurare teſtes, aliàs nihil probant, ibid. nu. 10
Indiciorum copia eſt danda inquiſito torquendo, ibid. nu. 11
Indicia debent eſſe probata per duos teſtes, & debent eſſe ueriſimilia, & probabiliter concludentia, ibidem num. 23
Indicia ſaltem qualia in inquiſitione requiri ad capturam, regu. 12 nume. 3 112
Indicia debent præcedere capturam in crimine læſæ maieſtatis, ibid. num. 6
Indiciorum copia eſt danda regulariter, etiam non petita, reg. 14. nume. 1 133
Indiciorum copia datur etiam in atrociſſimo crimine. Etiam cōtra iuſſum principis.

principis. Etiam quando iudex procedit ex mero officio, ibid. nu. 5
Indiciorum non legitimorum ad torturam copia danda eſt, ibid. nu. 14
Indiciorum copia denegatur, ſi ex forma ſtatuti poſſit inquiri ordinariè de delictis. Item quando peteretur contra facti notorietatem. Item reperto in fraganti crimine. Item latroni inſigni, ibid. nu. 20
Indiciorum copia denegari poteſt ſolito delinquere, ibid. num. 27
Indiciorũ copia deneganda in delictis, in quibus non poteſt cadere defenſio, ibid. nu. 28
Indiciorum copia petita ab aduocato rei, & denegata proceſſum non reddit nullum, ſecus ſi fuerit petita à reo, ibid. num. 29
Indicia non extare uel extare ſed minus legitima paria ſunt, regul. 18. num. 4 175
Indicium confeſſionis extraiudicialis ſuperueniens, præcedens confeſſionem aliàs inualidam reconualeſcere facit, ibid. nu. 16
Indicia uerisimilia contra confeſſionem ſpontaneam ipſam inualidant, reg. 19. nu. 6 180
Indicium indubitatum ſufficere ad condemnationem, reg. 11. nu. 15 107
Infamia ſeu diffamatio extraiudicialis ſufficit ad inquiſitionem; reg. 1. num. 36 18
Infamia ſeu diffamatio ſaltẽ per duos teſtes debet probari, ibid. nu. 43
Inimicitiæ capitales regulariter cauſantur p accuſationes, reg. 1. n. 7 7
Inimicitia durare præſumitur nõ probata recõciliatione, reg. 7. n. 72 76
Inimicus inculpati non officit, regu. 4. nu. 43 50
Iniuria uni facta dicitur totæ familiæ illata, & offenſo remittente alij poſſunt proſequi & accuſare, quod declara ut infra, reg. 1. nu. 10 9
Iniuria illata conſanguinei non agunt ciuiliter ſed criminaliter tantum. Offenſus uerò utroq; modo, ibidem num. 12
Iniuria æſtimabitur iuramento iniuriati præuia iudicis taxatione, reg. 12. nu. 10 113
Inquiſitio regulariter à iure ciuili eſt prohibita, de iure canonico permiſſa, requiſita in inquiſitione, regu. 1. nu. 1. 2. 3 4
Inquiſitio hodie non impeditur per ſuperuenientem accuſatorem, ibi. n. 6
Inquiſitio contra officialem in ſindicatu, uel eius familiam non requirit diffamationem, ibid. num. 52
Inquiſitio generalis ſine diffamatione ualet, ibid. nu. 53
Inquiſitio ex neceſſitate officij ſine diffamatione ualet, ibid. nu. 56
Inquiſitio contra ſpontè confeſſum crimen ualet, ibid. nu. 57
Inquiſitio ex mero officio ualet ſine diffamatione, ibid. nu. 59
Inquiſitio ſine diffamatione contra perſonam, quæ uerè uel iuris præſumptione ſit de crimine ſuſpecta, ualet, ibid. num. 60
Inquiſitionis requiſita non ſeruari de conſuetudine, ibid. nu. 61
Inqſitio facta ſine indicijs & fama publica non pcedente dr̃ temerè facta,

&

& an iudex teneatur in ſindicatu, ibid.nu.67

Inquiſitio contra mandantem quid cõtinere debeat,reg.7.nu. 66 75

Inquiritur ex officio de conſpiratione, reg.1.nu.19 11

Inquiri poteſt in cauſis pijs, ibidem nume. 21

Inquiri poteſt ex officio de iurib. principis,ibid.nu.23

Inquirit iudex contra calumniatorem nemine accuſante,ibid.nu.27

Inquiritur pro ſalute animæ ex officio ſine diffamatione,ibid.nu.55

Inquiſitus uel accuſatus de mandato condemnari non poteſt,ſi de inueſtigatione uel perſuaſione probatum ſit,reg.7.nu.69 75

Inquiſitus de mandato uel inſtigatione ad homicidium, probando aſſertum mandatarium eius inimicum, ſe purgat,ibid.num.71

Inquiſito & condemnato aliàs de tali crimine dari debet copia indiciorũ, reg.14.nu.12

Inſtructor ſeu informator admitti debet ad excuſandum & defendendũ abſentem,reg.13.nu.42 127

Inſtrumentum procuræ pro uniuerſitate quid continere debeat, ibid.nume.47

Inſtrumentum cœlans falſum committit,reg.15.nu.55 151

Inſtrumentum falſum, reſcriptum & ſimilia producens & utens incurret pœnam falſi,ibid.nu.84

Inſtrumentum recens redditur ſuſpectũ, ſi teſtes in eo deſcripti reperiantur mortui, uel aliquis probatur fuiſſe abſens,ibid.nu.136

Inſtrumentum ſecundum contrarium primo eſt ſuſpectum de falſo, ibid. num.137

Inſtrumentum in parte falſum in totũ redditur falſum,ibid.nu.144

Interrogatus de ſocijs in caſib. in quibus de iure interrogari poteſt ſemper facit indicium ad torturam,ſecus in caſibus, quibus interrogari non poteſt: quia nec etiam tunc præſumptionem facit,reg.4.nu.3 42

Interrogatur ſocius, quando agitur contra tertium,qui nõ deliquit,nec principaliter agitur ad pœnam, ut in partu ſuppoſito,ibidem nu.27

Interrogatus an intendat uti teſtibus, aut iuribus productis,quomodo reſpon.reg.15.nu.74 154

Interrogatio de ſocijs debet fieri generaliter, aliàs ſi fieret particulariter diceretur ſuggeſtio, reg.4.nume.42 49

Interpretatio fit, ut falſum excludatur,quando uerba id ferunt, regul. 15.nu.165 170

Iudæus priuilegio eccleſiæ gaudet, ſi ad eam confugiat, regu.12.numero 13 113

Iudex in cauſis miſerabilium perſonarum ex officio ad priuatam utilitatem inquirit,reg.1.nu.20 11

Iudex eccleſiaſticus, ſuſpicante Epiſcopo de parentela inter coniuges, poteſt ex officio inquirere de impedimento matrimonij,ibid.num.22

Iudex ex officio poteſt inquirere ad euitandum ſcandalum, ibid.nu.24

Iudex ex officio inquirere poteſt in rebus

rebus uel beneficijs eccleſiaſticis, ibid.nu.25
Iudex contra officialem ſuum, qui deliquit in officio, quando inquirat, ibid.nu.28
Iudex poteſt ad occurrendum, ne futurum delictum committatur, procedere nulla infamia præcedente, ibidem nu.44
Iudex non debet nouas pœnas ſed ſolitas imponere, reg.3.num.5 26
Iudex alterans pœnam in cauſa eius arbitrio commiſſa, debet cauſam alte rationis in ſententia exprimere, ibid.nu.9
Iudex non tenetur reddere rationem de his, quæ fecit, ſi ſint de his, quæ ipſius arbitrio ſunt commiſſa, ibid. nu.14
Iudex in caſibus, in quibus arbitrari mortem non poteſt, nec etiam mutilationem membri poterit, ibidem num.15
Iudex debet inquirere & conſiderare, num ſit uериſimile, nominantem uel nominantes mentiri contra nominatos, reg.4.num.48 51
Iudex debet interrogare de uerbis prolatis à mandante, reg.7.nu.26 69
Iudex procedens ſola facti ueritate inſpecta, non torquet legitimis indicijs non præcedentibus, reg.10.nume.6 97
Iudici de facto procedenti licitè reſiſti poteſt, ibid.nu.19
Iudex in ſecretis delictis debet eſſe promptus ad torturam, ibidem num.41
Iudex in delictis nocturnis cum fama & aliquibus alijs indicijs poteſt ad torturam procedere, regul.11.nume.12 106
Iudex quòd poſſit, interfecto aliquo in multitudine, ex ſolis præſumptionibus & torquere & condemnare, ibid.nu.14
Iudex in caſibus, in quibus ex ſolis præſumptionibus deuenit ad condemnationem non debet condemnare, niſi pecuniariè, nec corporaliter poteſt. limita ut infra nume.24.ibid. num.20
Iudici pœnam minuere licet, ubi crimen non eſt liquidò probatum, ibidem num.25
Iudex mitiorem pœnam in arbitrarijs eligere debet, regul.13.numero 31 125
Iudex recuſans admittere non procuratorem ſed inſtructorem uel defenſorem innocentiæ rei, tenebitur in ſindicatu, etiam ſtante ſtatuto in cõtrarium, ibid.nu.44
Iudex habẽs arbitrium interpretandi ordinamenta criminalia tenetur dare defenſores, reg.14.nu.9 135
Iudex non dans copiam indiciorum punitur in ſindicatu, etiam ſi non conſtet de dolo, ibid.num.18
Iudicis partes nullæ ſunt contra confeſſum, niſi in condemnando, ibidem num.25
Iudex contra ius ſcienter doloſeue pronuncians pœna falſi punitur, regu. 15.nu.16 146
Iudex in crimine falſi poteſt punire ex ſola ſuſpicione producentem, ibid. num.118

Iudex quomodo regere ſe debeat in duobus teſtibus uarijs in loco uel tẽpore, ibid. num. 169

Iudex habens liberum arbitrium torquere non poteſt ſine legitimis indicijs, reg. 18. nu. 5 175

Iudici, an reo, uel notario magis credatur de tortura illata uel non, ibid. num. 23

Iudex ratificata confeſſione debet terminum aſſignare reo ad faciendum ſuas defenſiones, reg. 19. nu. 4 180

L

Lacerans & comburens ſcripturas publicas uel priuatas in pœnam falſi incidit, reg. 15. nume. 54 151

Latrones publici de ſocijs interrogari poſſunt, reg. 4. num. 12 44

Latro famoſus ſine indicijs torqueri poteſt, reg. 10. nu. 35 103

Latro publicus poteſt in eccleſia capi, reg. 12. nu. 22 114

Literæ defectus, uel ſyllabæ, aut dictionis ſenſum mutantis falſum inducit, reg. 15. nu. 67 153

Literas falſas pro ſe ab alio impetratas, ſi infra uiginti dies lacerauerit excuſatur à falſo, ſecus ſi ipſemet impetraſſet, ibidem numero 99

M

Mandans propriè quis dicatur, reg. 7. nu. 1 65

Mandans non tenetur de occiſo, ſi mandatarius mandati fines exceſſerit, ibid. nu. 17

Mandans ſi uerba præfata dixerit aduocato, uel procuratori, nec tenetur de occiſo, ſi alius interfecit: quia intelligitur per iuſtitiam, ibidem numero 18

Mandans non tenetur de mandato niſi ijs concurrentibus, de quibus hic, ibid. nu. 19

Mandans illicitè iniuria affectus præſumitur mandaſſe, ut etiam illicita fiat uindicta, ibid. nu. 20

Mandans per uerba ſupra poſita non poteſt condemnari ad mortem, ſed ſolum torqueri, ibid. nu. 21

Mandans aliquid fieri non dicitur uerè facere, ibid. nu. 53

Mandans regulariter tenetur de exceſſu mandatarij, quando mãdatum eſt illicitum, ibid. nu. 58

Mandans tenetur de eo, quod potuit cogitare poſſe euenire, ibid. nu. 59

Mandans uulnerari & probibens occidi, ſecuta morte tenetur de occiſo, ibid. nu. 60

Mandans tenetur ex mandato etiam tacito, ibid. num. 61

Mandans de exceſſu tenetur, quãdo in poteſtate mandatarij non erat fines mandati non excedere, ibid. nu. 62

Mandans non tenetur de exceſſu, quando mandatarius potuit fines mandati ſeruare, & non ſeruauit, ibid. num. 63

Mandans uulnerari armis non aptis ad occidendum non tenetur de occiſo, neque de exceſſu mandatarij, ibid. num. 64

Mandans

Mandans illicitum non deſtinatum ad mortem, non tenebitur ſecuta morte de occiſo, ibid. num. 65

Mandans regulariter de mandato non tenetur effectu non ſecuto, ibidem num. 73

Mandans in crimine ueneni non tenetur effectu non ſecuto, ibid. nu. 75

Mandans effectu nõ ſecuto tenetur de mandato in delictis, in quibus habetur pro delicto conſummato mandatum. Idem in aſſaſſinio, ſi ad actum proximum uentum ſit, ibid. nu. 76

Mandans in crimine aſſaſinij tradita pecunia, etiam effectu non ſecuto et mandato reuocato tenetur pœna mortis, ibid. nu. 80

Mandans ex ſolo mandato in crimine aſſaſinij dicitur conſumaſſe delictum, ibid. nu. 86

Mandans & mãdatarius ſi effecti ſunt inimici, mandatum cenſetur reuocatum, ibid. nu. 88

Mandans excuſatur mandatario excedente fines mandati, ſimiliter ſi mãdatarius erat omnino delictum cõmiſſurus, ibid. nu. 90

Mandans excuſatur, ſi mandatarius dicat, ſe non feciſſe ut mandatum adimpleret, ſed quia erat occiſi inimicus, ibid. nu. 93

Mandans excuſatur, ſi mandatarius non acceptauit mandatum, ibidem num. 94

Mãdans excuſatur à pœna ordinaria, ſi mandatarius attentauit, ſed non conſummauit delictum, ibidem nume. 95

Mandans non punitur, ſi ſolum mandatum præceſſit, ſed attentatum delictum non fuit, ibid. nu. 96

Mandãs excuſatur ex defectu ordinis non probati, ibid. nu. 97

Mandans excuſatur, ſi delictum reſpectu perſonæ ſit impoſſibile per rerũ naturam, ibid. nu. 98

Mandans excuſatur in delictis, in quibus plures concurrere non poſſunt à pœna ordinaria, ſed tenetur ut cõſulens, uel inſtigator, ibid. nu. 99

Mandans excuſatur, ſi contra eum teſtium dicta non concordant cum rebus ſenſatis & ueriſimilibus, ut ꝙ filius præcipiat patri, uel uaſallus domino, ibid. num. 100

Mandans excuſatur, ſi mandatarius non tenetur, ibid. nu. 101

Mandans excuſatur, ſi non conſtat de mandatario, ibid nu. 102

Mandans non tenetur de mandato in delicto, in quo quis per ſeipſum potuit delinquere, ibid. nu. 103

Mandans officialis ratione officij non tenetur de mandato, in caſu tamen licito & non doloſo, ibid. nu. 104

Mandans ratione delicti ceſſantis excuſatur à pœna ordinaria legis, ibidem nu. 105

Mandans excuſatur ratione mandati inualidi, ibid. nu. 106

Mandans excuſatur ratione non probatæ qualitatis, ibid. nu. 107

Mandans punitur eadem pœna, qua mandatarius delinquens, ibidem num. 108

Mandans perinde punitur, ac ſi proprijs manibus delictum cõmiſiſſet, ibid. nu. 109

Mandantes plures ſucceſſiui, unus poſt alium tenentur cum mãdatario pari pœna, ibid. num. 110

Mandans non excuſatur à pœna ordinaria delicti propter eius abſentiã tempore commiſſionis delicti, ibid. num. 111

Mandans occidi aliquem in tali loco, tenetur, etiam ſi occiſus fuerit extra locum effectu non ſecuto, pœna extraordinaria, uel ſtellionatus, ibid nu. 112

Mandans non tenetur pœna ordinaria, ſi mandatarius delictum erat aliàs omnino facturus, ibid. nu. 116

Mandans in dubio nõ præſumitur fuiſſe aliàs delictum facturus, ibidem num. 118

Mandans pluribus, ut occidant, omnibus occidentibus, ſi unicum eſt homicidium tenẽtur unica pœna. Secus ſi plura delicta uel homicidia commiſerit, aut mandauerit, ibid. nu. 119

Mandans percuti clericum incidit in canonem, ſiquis ſuadente diabolo. Etiam ſi mandatum reuocauerit, ibid. num. 130

Mandãs clericus, ut quis percutiatur, uel occidatur, efficitur irregularis, etiam ſi mandatum reuocaſſet, ibidem num. 121

Mandans fieri homicidium propter pecuniam datam uel promiſſam dicitur aſſaſſinus, reg. 8. *nu.* 8 87

Mandans & mandatarius aſſaſſini puniuntur extra ordinem, etiam ſi ſocius ipſis inſcijs fuerit ab aliquo alio ſuo inimico interfectus, ibidem num. 40

Mandatarius contra mandantẽ regulariter non facit indicium ad torturam, reg. 5. *nu.* 1 53

Mandatarius, qui acceptauit mandatum, nullum facit indicium, intellige ut infra in fi. ibid. nu. 2

Mandatarius malæ uitæ non facit indicium contra mandantem, ibid. nu. 3

Mandatarius, qui ui tormentorum & impatientia doloris aliquem inculpat, non facit aliquod indicium contra mandantem, ibid. nu. 4

Mandatarius falſarius non facit indicium contra mandantem ad torturam, ibid. num. 7

Mandatarij inculpatio facit tantum indicium ad inquirendum, ibidem num. 8

Mandatarij inculpatio cum dicto teſtis de auditu facit indicium ad torturam, ibid. nu. 9

Mandatarij inculpatio, ſi mandatum non acceptauit, facit ad torturam indicium contra mandantem, intellige, ſi talis mandatarius docuerit per legitimos teſtes ſe tentatum, aliàs ſecus. Intellige etiam, niſi eſſemus in delicto, in quo quis ex ſolo mandato non tenetur, niſi effectu ſecuto, ibid. nu. 10

Mandatarij inculpatio ſuffulta alijs adminiculis facit indicium ad torturam contra mandantem. Intellige ſi inculpatio fiat in tortura, ibid. num. 13

Mandatarius excuſatur in leuibus ratione ſuperioritatis, ut filius uel ſeruus, reg. 6. *nu.* 1 57

Mandatarius etiam in grauibus imminente

nente mortis periculo excuſatur ratione ſuperioritatis,ibid.nu.5

Mandatarius excuſatur, ſi mandatum erat de genere permiſſorum, ut in conducente laboratorē ad laborandum, uel ſcindendum ligna in fundo alieno. Intellige, niſi tali laboratori fuiſſet proteſtatum, uel niſi eſſet uicinus,ibid.num.6

Mandatarius excuſatur, ſi mandanti licuit mandare de iure communi, uel ſtatutario,ibid.nu.14

Mandatarius exequēs pro ratione ſui officij excuſatur,ibid nu.15

Mandatarius ſi noluit acceptare mandatum à principio, ſed poſtea ductus pœnitentia iuit, & mandatum executus eſt: tunc enim mandans non tenetur,reg.7.nu.89 78

Mandatarius & mandans pari pœna plectuntur, quādo lex loquitur realiter, ſecus ſi perſonaliter,ibidem num.115

Mandatarius aſſaſsinus contra mandantem ſine indicijs torqueri poteſt, reg.10.nu.31 101

Mandatum inducitur, ſiue fiat uerbis imperatiuis, ſiue rogatiuis, ſiue enunciatiuis. Niſi fuiſſet inimicitia inter occiſorem & occiſum: quia tunc eſſet conſilium potius. Intellige ſi occiſus erat inimicus utriuſque. Idem ſi occidens non erat aliàs facturus,reg.7.nu.2 65

Mandatum inducitur, ſi quis dicat filio uel ſeruo poſt acceptam offenſam ab aliquo, non reuertaris domum, niſi prius ſentiam nouum de illo negocio. Intellige tribus concurrentibus,ibidem num.9

Mandatum intelligitur de uindicta leui, ſi iniuria illata eſſet leuis, ibid. num.15

Mandatum omnibus uerbis induci poteſt. Intellige ut infra,ibid.nu.14

Mandatum non inducitur per uerba conditionalia,ibid.nu.28

Mandatum in dubio non præſumitur, ibid.nu.29

Mandatum præſumitur in actu ſucceſſiuo & habente cauſam permanentem,ibid.nu.31

Mandatum præſumitur, ſi pater, dominus, uicinus uel conſanguineus conſulti probantur, & tacuerunt, ibid. num.32

Mādatum inducitur in ſeruo, filio &c. per uerba. iſta etiam enunciatiua, bonum eſſet uindictam facere, ibid. num.33

Mandatum præſumitur in domino, qui neglexit reparare delictum famuli,ibid.nu.34

Mandatum præſumitur in familiaribus & domeſticis uilibus,ibid.n.35

Mandatum præſumitur in officiali deputato ad aliquid expendendum à ſuperiore,ibid.nu.37

Mandatum ut præſumatur, quædam requiruntur præcedere,ibid.nu.49

Mandatum per quod datur opera rei illicitæ ſemper obligat mandantē, etiam ſi mandans non haberet animum occidendi,ibid.nu.51

Mandatum delicti nō ordinati ad mortem non obligat mādantem ad mortem,ibid.nu.52

Mandatum in criminalibus perpetuò durat,

durat, niſi fuerit reuocatum, uel limitatum ad tempus, ibid. nu. 81

Mandatum nunquam præſumitur tribus concurrentibus. Inimicitia, offenſione mādatarij, ſuperioris iuſſu ad inferiorem, ibid. nu. 92

Maritus bannitus ab uxore interfici non poteſt, reg. 3. num. 10 33

Maritus torqueri poteſt ſine indicijs de morte uxoris, reg. 10. nu. 38 102

Menſuram falſam faciens, uel ea uſus committit falſum. idem de pondere, reg. 15. nu. 78 154

Meretricium probatur ex coniecturis, reg. 11. nu. 4 105

Minor non admittitur per procuratorem, etiam ad petendum reſtitutionem in integrum aduerſus ſententiam contra eum latam in criminalibus, reg. 13. nu. 11 121

Minor confeſſus etiam cum auctoritate curatoris non poteſt condemnari, niſi denuo ratificet, re. 19. n. 3 180

Minor reſtituitur aduerſus confeſſionē ſpontaneam, ibid. num. 10

Minor reſtituitur aduerſus confeſſionē amiſſam ſeruatis ſeruandis, regu. 20. num. 17 186

Monetam falſam faciens pœna falſi tenetur, ſimiliter expendens, regu. 15. nu. 57 152

Mortuus in domo præſumitur occiſus à cohabitantibus. limita ut num. 2. Amplia ut idem ſit, ſi reperiatur ante domū mortuus, reg. 9. nu. 1 93

Mulier prægnans & minor quomodo proceſſanda, reg. 10. num. 18 99

Mulieres capi & carcerari regulariter in criminalibus non poſſunt. Fallit in crimine grauiſſimo, & procedit in mulieribus honeſtis, reg. 12. nu. 29. 115

Mulier falſum committēs tenetur pœna falſi, reg. 15. nu. 162 169

N

Nemo regulariter eſt interrogādus de ſocijs criminis, & interrogatus non facit indicium, reg. 4. num. 1 41

Nemo ex præſumptionibus etiam uiolentis eſt condemnandus ad pœnam corporalem, reg. 7. nu. 22. 68. reg. 11. num. 2 105

Nobilis debet decapitari & non ſuſpēdi, ubi pœnam meretur mortis, licet ſecus ſit in plebeio, reg. 2. nume. 6 26

Nomen ſibi mutans, uel non uerum nomen ſibi aſcribens, tenetur pœna falſi, reg. 15. num. 82 155

Nomina & cognomina teſtium edenda reo, ut poſſit excipere contra dicta et perſonas. Intellige ut num. 7. reg. 14. num. 6 134

Nominatio ſocij criminis motu proprio facta minus officit, quàm facta ad iudicis interrogationem, regul. 4. num. 7 43

Nominatio ſocij criminis debet fieri in tortura uel ſtatim poſt, aliàs nec ſufficit ad inquirendum, ibid. n. 34

Nominatio debet eſſe facta in tortura. Fallit, ſi fiat ob doloris impatientiā, ibid. nu. 38

Nominatio ſocij criminis ad hoc ut officiat debet eſſe ratificata & perſeuerata,

uerata,ibid.num.40

Nominans aliquem in ſocium criminis non debet eſſe ex alio infamis, ibid.nu.41

Nominans ſocium in tortura debet legitimè tortus eſſe, aliàs nominatio non ualet,ibid.nu.44

Nominatus à ſocio criminis ad hoc ut poſſit torqueri, requiritur quòd inculpatio de eo facta ſit adminiculata. Fallit in caſibus difficilis probationis,ibid.nu.36

Notarius ſcribens aliud, quàm ſit dictum à partibus,uel de induſtria dictum omittens, puniri qua pœna queat,reg.15.nu.29 147

Notarius ſcribens productionem realem,cum uerbalis tantum eſſet facta,tenetur falſi,ibid.nu.34

Notarius in uno inſtrumento quid falſum ſcribens uel addens ſine rogitu partiũ, tenetur pœna falſi. Additio huiuſmodi quomodo probetur,ibid.nu.35

Notarius recuſans oſtendere protocollum facit cõtra ſe indiciũ falſitatis, & poteſt ob id torqueri,ibid.n.37

Notarius dans connotario notã inſtrumenti, de qua ſe dicit rogatũ, cũ ſit falſum,cõmittit falſum,ibid.n.40

Notario ſuggerens uel dans notam inſtrumenti non ueri, falſum committit,ibid.num.46

Notarius oſtendens iura penes ſe depoſita parti aduerſæ ſine licentia iudicis & uoluntate partis, falſum committit,ibid.nu.65

Notarius ante publicationem reuelans partibus teſtium depoſitiones committit falſum, ibid.nu.66

Notarius falſum cõmittens in aliquo inſtrumento inualido non punitur pœna falſi ordinaria ſed extraordinaria,ibid.num.100

Notarius ſemel de falſo condemnatus amplius arte ſua uti nõ pôt, amplia & declara,ut infra, ibid.num.141

Notarius conficiens inſtrumentum falſum hodie tenetur pœna falſi, qua eſt bannũ perpetuũ, infamia & priuatio officij. Idem ſi faciat copiam iurium parti aduerſæ. Idem ſi reuelauit dicta teſtium ante publicationem,ibid.num.157

Nuncius tenetur pœna falſi, ſi refert citaſſe,quem non citauit,regul.15. num.14 146

O

Officialis fugiens tempore ſindicatus,ex coniecturis ſolis poteſt condemnari,reg.11.nu.7 106

Officialis indebitè torquens, ſi querelatus neget, conuincitur de tortura illata indebitè per coniecturas, ibid.num.10

Officium iudicis pôt implorari,ut recipiat informationes ſuper innocẽtia inculpati,reg.13.nu.43 127

Oſtendens iura uel informationes correctas iudici in falſum incidit, reg. 15.num.64 153

P

Partes factioſæ poſſunt in certis caſibus ad pacem pro communi quiete & publica utilitate per iudicem compelli,reg.1.nu.29 14

Pater

Pater in quolibet crimine poteſt comparere pro filio, maximè ſi uelit opponere declinatorias, reg. 13. num. 35 125
Pater etiam iudæus admittitur pro filio, ibid. num. 36
Pater comparens pro filio non admittitur, niſi cum cautione, de qua hic, ibid. nu. 38
Pater admittitur ad reuocandam confeſſionem pro filio pro ſuo intereſſe, & quælibet alia perſona, regu. 20. num. 13 185
Perſonæ illuſtres per procuratorẽ admittuntur, reg. 13. nu. 29 124
Perſeuerare quando quis dicatur, & per quantum tempus, regul. 18. num. 3 175
Pluralitas cararum in uno quàm in alio quinterno facit falſi indicium. Idem ſi cara eſſet longioris formæ, reg. 15. nu. 130 163
Pœna ordinaria delicti nõ imponitur, quando per uim exceptionis de crimine fuit cognitum, regul. 1. num. 13 9
Pœna pro delicto illata & inflicta per iudicem eccleſiaſticum nõ impedit, quin reus pro eodem delicto poſſit puniri per iudicem laicum in delictis miſti fori, ibid. nu. 16
Pœna commiſſa arbitrio intelligi debet de conſueta & non de noua, regu. 2. nu. 7 26
Pœnæ omnes in principio ſunt arbitrariæ, ibid. nu. 8
Pœna mortis ubi ex cauſa aliqua receditur, pœna tantum pecuniaria imponi poteſt, ibid. nu. 11
Pœna minoratur ratione ſuperioritatis, reg. 6. nu. 2 57
Pœna minoratur filiæ, quæ fecit abortum perſuaſione matris, ibid. nu. 3
Pœna aſſaſsini de iure canonico & ciuili, reg. 8. nu. 42 92
Pœna mortis ubi debet imponi pro aliquo delicto, ſi ex aliqua cauſa à pœna mortis receditur tunc pœna corporalis amplius imponi non poteſt, reg. 13. nu. 32 125
Pœnæ differentia inter utentem & fabricantẽ falſum, reg. 15. n. 85 155
Pœna falſi excuſatur ab alio deceptus, ibid. nu. 86
Pœna falſi ad hoc ut locum habeat requiritur, quòd imputatus de falſo commiſerit falſum, uel ſpeciem contentam in aliquo ex capite legis Corn. de falſis. ibid. nu. 164
Poteſtati alapam dans meretur pœnã mortis, quod intellige ut infra reg. 2. nu. 3 25
Præfectus uigilum poteſt torqueri ſine indicijs, dummodo de furto conſtet, reg. 10. nu. 28 101
Præſentia cum taciturnitate in inquiſito non reclamante ualidat inquiſitionem factam ſine diffamatione, regu. 1. num. 51 20
Præſumitur in dubio mitius, regul. 7. num. 7 66
Præſumptio minus eſt quàm indicium, & propterea reus torquendus non eſt, licet habeat contra ſe præſumptionem, reg. 10. nu. 3 97
Præſumptio uiolenta & indicium indubitatum idem ſunt, regu. 11. nume. 6 106

Præſum-

Præſumptiones tales tanquam euidenter ſufficerent ad condemnandum, ibid.nu.26

Prætor ſine diffamatione non inquirit, uigente etiam ſtatuto, ut de quolibet crimine poſſit inquirere, reg.1. num.33 17

Principis mandatum iniuſtum non eſt ſtatim exequendum: quia potuit moueri ex iracundia, niſi officiali mortis periculum immineret, regul.6. num.13 59

Princeps effectu non ſecuto bene facit, ſi pœnam corporalem mutet in pecuniariam, reg.7.nu.79 77

Probationis defectus qualitatis cuiuſlibet delicti, uel eius pœnam non alterantis nil operatur, ſiue ſimus in ciuili, ſiue in criminali, reg.1.num. 65 22

Probatio in furto fit per coniecturas, & dicitur manifeſta, regu.11.nume.8 106

Probatio per coniecturas admittitur in ſimonia & ſodomia, ibid.nu.16

Probatio per coniecturas in tractatibus ſecretis admittitur, ibid.n.17

Probatio per coniecturas in occultis delictis & difficilis probationis, ibid.nu.18

Procurator in capitalibus cauſis regulariter non admittitur, reg.13.nume.1 120

Procurator non admittitur in delicto habente pœnam faſtigationis, ibid. num.6

Procurator non admittitur in delicto capitali, etiam ſi pœna de iure municipali ſit reducibilis ad pecuniã infra certum tempus, ibid.nu.8

Procurator in criminalibus & capitalibus iudicijs poteſt ex officio à iudice repelli ad inſtar excommunicati, ibid.nu.9

Procurator non admittitur in criminalibus, etiã cum ſatiſdatione rati & iudicatum ſolui, ibid.nu.10

Procurator non admittitur pro reo etiam ad accuſandum alium de delicto. Fallit in uniuerſitate, ibidem num.12

Procurator non admittitur, etiam ubi de delicto conſtat indirectè, ibidem num.13

Procurator admittitur ad allegãdum abſentiã inquiſiti etiam ſine mandato. Intellige ut infra, ibid.nu.16

Procurator admittitur etiam in capitalibus, inquiſitione nulla exiſtente, ibid.nu.17

Procurator admittitur aduerſus procuratorem calumnioſum, ibidem num.18

Procurator admittitur pro inquiſito pro delicto, de quo lex uel ſtatutum prohibet inquiri, ibid.nu.19

Procurator admittitur, ubi extat ſtatutum prohibens inquiri poſſe contra plures, quando non ſunt plura uulnera interfecti, ibid.nu.20

Procurator admittitur, ubi homicidiũ eſt permiſſum uigore cõſuetudinis, ibid.nu.21

Procurator in cauſa appellationis in quolibet delicto comparere poteſt, ibid.nu.22

Procurator pro muliere coniugata admittitur, ibid.nu.23

Procurator admittitur pro infirmo uti defenſor non uti procurator. Intelligitur in graui infirmitate non autem leui, ibid. nu. 24
Procurator admittitur ad proponendas exceptiones dilatorias & declinatorias contra perſonam iudicis uel accuſatoris, ibid. nu. 26
Procurator admittitur in probatione notorij, ibid. nu 28
Procurator admittitur etiam in capitalibus ratione incertitudinis, ibid. num. 30
Procurator admittitur ſub conditione, ſi appareat uulnus non eſſe lætale, ibid nu. 33
Procurator in uno articulo tantum admittitur in criminalibus, ſed non ad totam cauſam, ibid. nu. 34
Procurator in cauſa uniuerſitatis admittitur, ibid. nu. 46
Procurator pro decem perſonis, contra quas ſimul proceditur, admittitur, ibid nu. 48
Procurator in criminibus capitalibuſque cauſis non admittitur, niſi reo conſtituto in carceribus, ibid. nu. 53
Procurator in criminalibus, ubi pœna pecuniaria imponitur, poteſt interuenire, ibid. nu. 54
Procurator conſtitutus ad omnes lites non poteſt in criminalibus comparere, ibid. nu. 55
Procurator oſtendens parti aduerſæ iura ſui clientuli falſum incurrit, reg. 15. nu. 13 145
Procurator cum libera poteſt cedere teſtibus, aliàs ſecus, licet ſit generalis, ibid. nu. 75
Proditoriè occidere quis dicatur, reg. 3. nu. 15 33
Proditores torquentur ſine indicijs, regu. 10. nu. 33 103
Producens teſtem, qui ſuper capitulo uero dicit falſum, nõ punitur, ſi deſiſtat ab uſu atteſtationum, reg. 15. nu. 97 157
Pronunciatio, quòd indicia nõ fuerint purgata, fieri debet, antequã ad torturam deueniatur, regu. 14. nume. 17 136
Pronũciatio requiritur in crimine falſi, etiam incidenter deducto, reg. 15 num. 116 161

Q

Qualitas qualibet in inquiſitione poſita eſt probanda, reg. 1. num. 62 21
Qualitates omnes in libello accuſatorio appoſitæ debent probari, aliàs reus abſoluitur. Intellige de qualitatibus factum alterantibus, ibid. num. 63
Qualitas requiſita in aſſaſſinio à ca. 1. de homicid. probanda eſt, regul. 8. num. 21 89
Qualitas bonæ uitæ præſumptionẽ non tollit præſumptæ mortis, regul. 9. num. 5 94

R

Raptores uirginum capi poſſunt in eccleſia, reg. 12. nu. 25 115
Raſura ſuper facti narratione, in ſumma numeri, uel alio loco ſuſpecto indicium

indicium eſt ad falſitatem. Intellige ut nu. 126. reg. 15. nu. 125 163

Ratificatio expreſſa cũ perſeueratione poſt confeſſionem præiudicat, maximè cum iuramento, reg. 18. numero 18 177

Recuſans facere inſtrumentum alicui, quod debet, tenetur falſi, regu. 15. num 48 150

Recuſans uti inſtrumento, ſed dicens ſe uelle teſtibus omnia probare, redditur ſuſpectus, ibid. num. 134

Remiſſio generalis delictorum non includit crimen falſi, reg. 18. nume. 108 160

Requiſita ad hoc ut ſocius criminis poſſit de ſocijs interrogari, regu. 4. nu. 35 48

Reuocatio mãdati debet ad aures mandatarij peruenire ad hoc ut mandans excuſetur. Item ut offendendus, ſibi caueat, monendus eſt, regu. 7. nu. 83 77

Reuocatio mandati non operatur in crimine aſſaſsinij propter criminis atrocitatem, ibid. num. 85

Res furto ſubtractæ in domo aliena poſſunt perquiri, re. 12. nu. 36 116

Reus torquendus in alios debet iurare de ueritate dicenda contra mandatores & auxiliatores, aliàs nominatio per ipſum facta non ualet, & iudices hoc non ſeruantes errãt, reg. 4. num. 47 50

Reus criminis læſæ maieſtatis contra mandantem, alijs adminiculis non concurrentibus nõ facit indicium, reg. 5. nu. 6 54

Rei nomen debet eſſe receptum inter reos, ad hoc ut inferri queat tortura, & etiam ut lis ſit conteſtata, regu. 10. nu. 14 98

Rei nomen quando dicatur eſſe receptum inter reos, ibid. nu. 15

Reus minor ſine curatore dato à iudice non eſt proceſſandus nec torquendus, ibid. nu. 17

Reus imputatus de delicto habente pœnam arbitrariam, quæ poteſt ad corporalem extendi, non admittitur per procuratorem, reg. 13. numero 5 120

Reus cogitur ad comparendum perſonaliter, ubi indicia denotant, uel torturæ, uel perſonali interrogationi locum eſſe, ibid. nu. 56

Reo etiam malæ conditionis & famæ indiciorum copia dari debet, regu. 14. nu. 13 136

Reus conſecuta libertate reuertens ſpontè & ratificans ualidat confeſſionem, etiam nulliter emiſſam, regu. 18. nu. 20 177

Reus negans confeſſionem ſpõtaneam & rogatum à notario, magis eſt credendum ei quàm notario, regu. 19. nu. 7 180

Reo dicenti ſe non confeſſum, & alleganti notarium aliàs condemnatũ de falſo, magis ſtari quàm notario, reg. 20. nu. 14 185

S

Scientia banni non requiritur ad conſequendam impunitatem ſtatuti, ſed bene ad acquirendum præmium, reg. 3. nu. 25 36

Scientia in producente falſos teſtes ſufficit poſt publicationem, reg. 15. numero. 70 153
Scribens in ſuo libro priuato falſum, punitur, ibid. nu. 31
Scribens falſum in libro alteri confecto, punitur, ibid. nu. 32
Scribens falſum in libro communi punitur, ibid nu. 33
Scribens, delens, uel interlineans falſum committit, ibid. nu. 39
Scribens præſentes fuiſſe aliquo in inſtrumento eos, qui aberant, committit falſum, ibid. nu. 41
Scripturam priuatam ſcribẽs falſam, pœna tenetur falſi, niſi ſit nulla, & tunc nulli præiudicet, ibid. nu. 26
Sententia ab obſeruatione indicij non parit exceptionem rei iudicatæ, regu. 1. nu. 9 8
Sententia refertur ad acta, reg. 2. nu. 10 26
Sententia declaratoria in aſſaſſinio ſufficit, reg. 8. nu. 37 91
Serui poſſunt interrogari de ſocijs ſuper morte domini, reg. 4. nu 9 41
Seruus alienus qui commiſit furtum factum, per D. ipſius exhibitionem, poteſt de ſocijs interrogari. Idem in ſeruo, qui magnas fraudes contra dominos commiſit, ibidem numero 14
Seruus inquiſiti in crimine læſæ maieſtatis, fraudati cenſus, adulterij, homicidij, uxoricidij, uel matricidij ſine indicijs poteſt torqueri, reg. 10. num. 32 101
Serui torquentur ſuper nece domini ſine indicijs, ſi neſcitur à quo ſit interfectus, ibid. num. 34
Sigillum alicuius corrumpens tenetur falſi pœna, reg. 15. num. 81 155
Socius criminis non facit fidem contra ſocium malæ uitæ, conditionis & famæ, reg 4. num. 4 42
Socius criminis etiam ut accuſator nõ facit indicium, ibid. nu 5
Socij pluris criminis non plus afficiunt quàm unus, ibid nu 6
Socius criminis non poteſt interrogari de ſociis, quãdo proceditur ad partis accuſationem, ibid. num. 8
Socius in crimine læſæ maieſtatis de conſociis interrogari poteſt, ibidem num. 10
Socius interrogari poteſt de conſociis in criminibus ad omnium ſalutem tendentibus, ibid. num. 11
Socius interrogari poteſt, & facit indicium contra ſocios criminis in caſibus, ubi ueritas aliter haberi non poteſt. Intellige ubi ex natura rei, quod probandum eſt, ſciri non poteſt, ibid. nu. 17
Socius criminis in caſibus hic annotatis poteſt de ſociis interrogari, ibidem nu. 19
Socius criminis in ſacrilegio & latrocinio poteſt de ſociis interrogari, ibid. nu. 20
Socius poteſt interrogari de ſociis quando proceditur ex mero iudicis officio, ibid. nu. 21
Socius in crimine ſimoniæ poteſt de ſociis interrogari, ibid. nu. 24
Socius de diffamato de crimine interrogari poteſt, ibid. nu. 25
Socius interrogatur de ſociis in omnibus

bus delictis, quæ principaliter committuntur in commodum delinquentis & non in cuiuſque odium. Idem in criminibus, quæ regulariter ſine ſociis non committuntur, ibid.n.30

Socii criminis regulariter faciunt indicium ad inquiſitionem, ibidem num.33

Sodomiæ in crimine interrogari poteſt ſocius, ibid.nu. 26

Sodomitæ, ſi probatum eſt delictum, copia indiciorum deneganda eſt, reg. 14.nu.26 138

Specialitas caſuum ſupra nominatorũ in quo conſiſtat, reg.4 nu.49 51

Statutum, quòd poſſit inquiri ſine diffamatione, non ualet, reg.1.nume. 34 17

Statutum, quòd bannitus poſſit impunè offendi, intelligitur in quacunque offenſa reali & perſonali, reg.3.nume.1 31

Statutum imponens pœnam uulneranti non uerificatur in mandante uulnerari, reg.7.nu.54 73

Statutum imponens pœnam uulneranti non uerificatur in mandante occidi, ibid.num.55

Statutum prohibens poſſe fieri pacem homicidæ non habet locum in mandante occidi, ibid.num.56

Statuta loquentia in perſonam non obligant mandantem, effectu etiam ſecuto, ad pœnam facientis, cũ propriè non dicatur facere, ibid n.114

Statutum diſponens, quòd damnatus de falſitate non admittatur ad honores, quomodo intelligatur, reg.15. num.171 170

Superior liberatur per exhibitionem officialis habentis officium publicum, ſecus ſi habeat priuatum, reg.7.nu.44 71

Suſpicio oritur per indicia remota non autem infamia ſufficiens ad inquiſitionem, reg.1.nu 42 19

Suſpicio ſufficit ad capturam, reg.12. num.4 112

Suſpicio ſola in crimine falſi habetur pro ueritate, reg 15.nu.121 162

T

Tabellioni contra teſtem an credatur, reg.15 nu.106 159

Taciturnitas inducit ſuſpicionem contra cohabitantes ſocios, reg.9.nume.6 94

Temporis breuitas, allocutio ſecreta ad aurem & homicidium iũcta inimicitia, faciunt mandatum præſumi, reg.7.nu.23 69

Tertius, cuius non intereſt, comparens pro commodo inquiſiti, tantummodò admittitur ad oſtendendam innocentiam, reg.13.nu.51 131

Teſtamentum mutans uel corrumpens falſum committit, reg.15.numero 43 149

Teſtes probantes crimen ſi deponant ſine diffamatione non præiudicant inquiſito, reg.1.nu.32 17

Teſtes non iurati & infames admittẽdi ad reuelationem futuri delicti, ibid.nu.45

Teſtis de auditu auditus admittitur in aſſaſſinio, & facit indicium ad torturam, reg.8.nu.24 89

Teſtes parte non citata & lite non conteſtata in crimine aſſaſsinij probāt, ibid.nu.25
Teſtes ſuper indicijs ad torturam debent per iudicem & non per notarium examinari, reg. 10. nume. 16 99
Teſtes examinati reo non citato, niſi repetantur, non præiudicant, regu. 14.nu.2 133
Teſtis doloſè occultās ueritatem punitur & tenetur parti ad intereſſe, reg. 15.nu.9 145
Teſtis tacens ueritatem pœna falſi punitur, ibid.nu.15
Teſtis aſſerens uidiſſe uel audiuiſſe quid contra ueritatem pœna falſi punitur, ibid.nu.18
Teſtis negatiuam ſimpliciter aſſerens punitur pœna falſi, ibid.nu.19
Teſtis deponens falſum, quod non iuuat producentem ac puniatur de falſo, ibid.nu.20
Teſtis contraria deponens falſi pœna punitur, ibid. nu.21
Teſtis negans ſe attinere parti producenti, cum ſit conſanguineus, punitur extra ordinem, ibid.nu.25
Teſtes quomodo debeant deponere, quando dicunt, aliter ſcriptū quàm fuerit actum, ibid.nu.38
Teſtes abſentes pro præſentibus inſcribens falſum committit, ibidem nume.45
Teſtis pecuniam recipiens ut uerum dicat, etiam à ſpontè dantibus, falſum committit, ibid num.49
Teſti poſt depoſitionem ueritatis à parte licitum eſt dare pecuniam. Idem quando nollet aliter teſtificari, ibidem nu.50
Teſtes falſos ſcienter producens committit falſum, ibid. nu. 69
Teſtes producens ſuper articulo uero, ſi deponat falſum, an producens puniatur, ibid.nu.73
Teſti dicenti, ſe aliter, quàm ſui ſcriptum depoſuiſſe, an credatur contra notarium, & quando intelligatur communis opinio, quòd potius ſtetur ſcripturæ quàm dicto teſtis, ibid.nu.107
Teſtis inductus ſuper pluribus capitulis, ſi ſuper uno dicit falſum, præſumitur ſuper omnibus falſus. Amplia ut procedat, etiam ſi teſtis ignoranter falſum depoſuiſſet, ibidem nu.45
Teſtis falſitas uitiat etiam depoſita ante periurium, ibid.nu.147
Teſtes falſus quomodo puniatur in ciuili & criminali cauſa, ibid.n.150
Teſtis falſus contra inquiſitum punitur pœna, qua ueniebat puniendus inquiſitus probato crimine, licet ſit ſecus, ſi contra fiſcum deponat, ibid.nu.151
Teſtis falſus tenetur eadē pœna, qua punitus reperitur is, contra quem depoſuit, ibid.nu.156
Teſtis euitat falſum, ſi eius dictum poteſt iuuari aliqua interpretatione, ibid.nu.166
Tolerantia ſuperioris pro indulgentia recipitur, reg.3.nu. 36 37
Tormenta & metus tormentorum æquiparantur, reg.18.nu.10 176
Torqueri nemo poteſt ſine indicijs, & in

in crimine læſæ maieſtatis & alijs exceptis, ibid. num. 11

Torqueri nemo debet etiam ob bonum publicum, reg. 10. nu. 4 97

Torquetur accuſatus uel inquiſitus ſine indicijs contumax in reſpondendo inquiſitioni uel accuſationi ad eruendum reſponſionem affirmatiuã uel negatiuam, ibid. num. 30

Torqueri poteſt ſine indicijs inquiſitus de mandato principis & eius proprio motu, ibid. nu. 37

Torquendo non debet dari cibus aut potus per nouem aut decem horas, ibid. num. 42

Tortura regulariter ſine indicijs non infertur, ibid. nu. 1

Tortura etiam leuis ſine indicijs non infertur, ibid. nu. 8

Tortura ad hoc ut poſſit inferri, debet conſtare de delicto, ibid. nu. 9

Tortura non infertur, ubi aliæ probationes haberi poſſunt, ibid. nu. 12

Tortura leuis non dicitur tortura, ibidem nu. 26. reg. 18. nu. 17 177

Tortura ſine indiciis in criminibus enormibus inferri poteſt, ibid. n. 36

Tortura infertur cuſtodi alicuius rei, quæ furto ſubtracta fuit ſine indiciis ad indicandum furem, ibidem num. 39

Tortura ut plurimum ſecretò infertur, reg. 11. nu. 11 106

Tortura infertur in delictis & fraudibus occultis & difficilis probationis. Imò in his præſumptiones ſolæ ſufficiunt ad condemnandum, ibid. num. 13

Tortura ſecreta quomodo probetur, reg. 18. nu. 24 178

Tortura probatur per famam, ibidẽ num. 25

Tortus etiam confeſſus non poteſt interrogari, nec torqueri ſuper crimine non indiciato, reg. 16. nu. 1. & ſeq. 172

Tractatus ſolus efficit aſſaſinum ſortiri forum, etiam ſi aſſaſinium alibi committatur, reg. 8. nu. 35 91

Tranſigens præuenire non dicitur, regu. 1. nu. 11 9

V

VAſallus dominum bannitũ occidere nequit in uim ſtatuti, reg. 3. nu. 12 33

Vendens rem duobus an & quando pœnam falſi incurrat, reg. 15. numero 56 151

Verba illa, fama publica præcedente, poſita in inquiſitione non probant diffamationem, et ſi poſtea reus abſoluatur, an iudex teneatur in aliquo, quaſi doloſè inquiſierit, reg. 1. num. 35 17

Verba requiritur, ut proferantur ad ipſius mandantis ſatisfactionem, regu. 7. nu. 6 66

Verba prolata ad alterius interrogationem mandatũ inducunt non conſilium, ibid. nu. 8

Verba iſta, eas, & rogo ut facias meã uindictam, inducunt mandatum. Etiam ſi proferens dicta uerba expreſsè inhibuiſſet, ne homicidium committeret, ibid. nu. 11

Verba illa malum eſt, hanc iniuriam

non ulciſci, mandatum inducunt famulo uel filio. Intelligitur, dummodo iniuria ſit facta domino uel famulo, ibid.nu.13

Verba debent eſſe apta ad importandum mandatum, ibid.nu.25

Verba commendatoria, admonitoria uel perſuaſoria non inducunt mandatum, ibid.nu.27

Verba ad ſatisfactionem ſuæ uoluntatis, neceſſaria in inquiſitione cōtra mandatorem, ibid.nu 67

Verba, ſuper quibus omnibus & ſingulis, cum annexis, etiam prorſus extraneis, non efficiunt, ut inquiſitus de uno poſſit condemnari, ſi de alio ſit probatum, ibid.num.70

Veriſimilitudo in materia falſitatis multum attenditur, reg.15.nume. 170 170

Veritatem doloſè occultans pœna falſi tenetur, ibid.nu.22

Veritas mutatur tam per taciturnitatem, quàm per expræſſionem falſi, ibid.nu.23

Violētiam inferre præſumitur iudex indebitè torquens, reg.18.numero 14 176

Viſitator uel Vicarius Epiſcopi ſi delinquant, Epiſcopus tenetur, reg.7. num.39 71

Vniuerſitas in capitalibus per procuratorem non admittitur, regul.13. num.7 121

Vſurarius manifeſtus an poſſit puniri, reg.1.num.18 11

Vxor ſola reperta in domo occiſi, præſumitur culpabilis, & mandaſſe homicidium, ſi tacuit, reg.9 num.7

Vxor, nec filii admittuntur in criminalibus pro marito uel patre reſpectiuè, reg.13.num.14 122

FINIS.

VENETIIS, M D LXXV.